

Cat. Dandson 1881. no 972

Rasis ad Almansorum et alia.

Ven. Bon. Locatelli. 1497. Oct 7

826,2

BMC. v 448

826,1 see also. Opuscula Rhasis et alia.

Milan. Pöchel & Schünzeller 1481

Pol. Belge

P. I. 182

1.	Almansor	2a - 117b	7
2.	Divisiones	138a - 164b	165 blank 115
	Egrijuacht	166a -	163
	Pueri		172
	Secretae	178	175
	Q. abhominis Rasi		
	Gal. medicinal, experim. etc.	188b	185
	Hipp. secreta, Caps. Scurra.		192
	Ioh. Damasceni Aphorism.	203a	200
	Ypocras, natura humana	206a	203
	" aere, aqua & zozion.	207b	204
	" de pharmacis	212	209
	Sottio. Cauter. ventos.		"
	Rhasis synonyma	214a	211
	Tabulae de herbis med. & libellus	216b	218
	Finis Colophon.	218a	4

see Thorndike Magic II 771

cf. Seckhoff. Mittg. 1917. xvi. 26.

Linne Hipp. VIII. 583

says περί σαρκῶν in this coll. 497

NO anti-falsum
— 826,223
See

Ex libris Ludovici Choulant. 708.30
Dresdae 1830.

on the fly leaf (1831)
in the library
Bibliothèque Nat. 532
Bibliothèque Nat. 532
Bibliothèque Nat. 532
Bibliothèque Nat. 532

Cfr. *Inscr. med. n. 532.*
Bücherkunde S. 157, 2. Aufl. S. 343.
Hain repert. bibliogr. n. 13893.

Ludwig Choulant's Copy

27. ELUCHASEM (Elimitar). *Tacui sanitatis*, de sex rebus non naturalibus, earum naturis, operationibus, et rectificationibus, publico omnium usui, conservandae sanitatis, recens exarati.—Albengneft. De virtutibus medicinarum et ciborum.—Jac. Alkindus, De rerum gradibus. Small folio, old boards. Strassburg, 1531. \$155.00

First Edition. A fine copy, with a most interesting ex-libris. On the fly leaf is written "Ex libris Ludovici Choulant. Dresden 1832."

This is an important dietetical work by Ibn Botlan (Eleuchasem Elimitar), who was a physician at Baghdad. (died in 1063) "It consists of synoptic tables, discussing the useful or harmful effects of air, food, movement and repose, sleep and insomnia, humours and affects, with indication of remedies against harmful influences. The edition is remarkable for a series of woodcuts representing natural and artificial bodies, diseases and actions, and even seasons and winds." Neuberger.

- also 14. *Chaucier, Symphonies, De⁶ medecines claires scriptes* .16°
"Ex libris Ludov. Choulant Dresde 1839" Lyon. 1506 \$ 285.—

Schuman's, Detroit, Mich., Cat. I, Spring 1937

Contenta in hoc volumine.

¶ Liber Rasii ad almansozem.

¶ Divisiones eiusdem.

¶ Liber de iūcturariū egritudibus eiusdē.

¶ Liber de egritudinibus pueroꝝ eiusdē.

¶ Aphorismi ipsius.

¶ Antidotarium quoddam ipsius.

¶ Tractatus de preservatiōe ab egritudine lapidis eiusdem.

¶ Introductorium medicine eiusdem.

¶ Liber de sectionibus. ⁊ cauterijs ⁊ v̄tosis eiusdem.

¶ Casus qdā qui ad manus eius puenerūt

¶ Sinonima eiusdem.

¶ Tabula omnium antidotoꝝ in operibus rasis contentozum.

**¶ De proprietatibus iuamentis ⁊ nocu-
mentis sexaginta animalium.**

¶ Afforismi Rabi Moysi.

¶ Afforismi damascenti.

¶ Liber secretorum. y.

**¶ Liber pronosticationis fm lunam in
signis ⁊ aspectu planetarum. y.**

¶ Liber qui dicitur Capsula eburnea. y.

**¶ Liber de elementis siue de humana
natura hypocratis.**

¶ Liber de aere ⁊ aqua ⁊ regionibus. y.

¶ Liber de farmacijs. y.

¶ Liber de somnijs. y.

¶ Libellus zoar de cura lapidis.

Tractatus

Alphabeti arazi filij Zacharie Liber icipit: qui ab eo Almanfor vocatus est: eo q regis mansoris Isaac filij pcepto editus est. Verba abubetri.

In hoc meo li

bro regi cuius vitaz plōget de? aggregabo summas: z aggregatōdes: z flores doctrine medicinalis: z hoc faciam cōpēdiose. Dicam quoq; in eo d cōseruatōe sanitatū: z curatiōe egritudinū: z ea q sequitur ista: z q sine intermissiōe fiunt. necnon ea ad que sciēda necessitas pducit: z p que ē possibile acutū hñtibz ingenii: z cōsiliū equipari medicis: ea vō q raro solēt accidere postponā: z dimittā ea qb est nimia doctrine pfunditas in arte. Dūc aut libzū in decēz distinguā tractatus: z in vnoquoq; tractatu ipsius ponā capitula litteris alphabeti scdm numeri ipsaz ordinē signata: vt qd querit cito iueniri possit. Ut hoc aut decēter explere valeā: diuinū iplozo ducatū z auxiliū: vt ipsi pūs: deinde regi placeā: ei q incessanter adherere possis.

tractatum huius libri.

Intentiones

- Tractatus primus de figura z forma membrorum.
- Tractatus secundus de notificatiōe cōplexionū corporū: z humorū dominatiū in ipsis: z significatiōnū malaz partiūculaz pbfisomie collectaz: z pprehēfaz breuiter.
- Tractatus tertius de vñtibz ciboz: z mediciaz simpliciu.
- Tractatus quartus de conseruatione sanitatis.
- Tractatus quintus de decoratione.
- Tractatus sextus de regimine iter agentium.
- Tractatus septimus de aggregatiōibz: z sūmis artis chirurgie: z vulnēz: z apostematū.
- Tractatus octauus de sanatione venenatoz: z de moribus venenosoꝝ animalium.
- Tractatus nonus de curatiōe egritudinū que accidunt a capite vsq; ad pedes.
- Tractatus decimus de febribz: z d his q sequūt eas: ex illis q sūt necessaria ad sciēdū: ad pfectā curatiōem ipsarū.

Tractatus

primus de figura z forma inembrorū qui. z6. continet capitula.

- Capitulū pñm. De aggregatiōibz z sūmis iuuamēti mēbroz q s nos pmittere oꝝ pncipio huius tractatus.
- 2 De forma ossium capitū.
- 3 De forma musculorum.
- 4 De forma nervorum.
- 5 De forma venaz q pcedūt ab epate z n sūt pstatiles
- 6 De forma artariarū.
- 7 De forma cerebri.
- 8 De forma oculi.
- 9 De forma narium.
- 10 De forma auris z bucini eius.
- 11 De forma lingue.
- 12 De forma gule z oris.
- 13 De forma pectoris z pulmonis.
- 14 De forma cordis.
- 15 De forma meri z stomachi.
- 16 De forma intestinoꝝ.
- 17 De forma epatis.
- 18 De forma splenis.
- 19 De forma chistis fellis.
- 20 De forma renū.

Primus

z

- 21 De forma vesice.
- 22 De dicēdis summis z collectiōibz vtilitatis instructorum nutritionis.
- 23 De forma mirach.
- 24 De forma testiculoꝝ z virge.
- 25 De forma mamillarū.
- 26 De forma matricis.

Tractatus. I. De aggregationibus sūmis iuuamenti membrorum. CAP. I

Creator oīuz de? ossa pdidit: vt p ea corp⁹ sustentaret z rectificaret. Qz vō vnā corpis pte sūt alia aliqñ moueri necesse fuit: nō vnū tm oī toto corpe fecit: s; mltā qb diuersas tribuit figuras: vt ad id apta foret qd p ea fieri est necesse: Qm aut necesse fuit vt qdaz eoz

qñq; cōiuncti: qñq; sigillatiz mouerēt: ea cuidā substantie copulauit: quā ex vna vnus ossis extremitate pcreauit. z cū alteri? extremitate ossis ptinuauit. Est. n. inferiori extremitati cōtinua. Dec aut substantia ligamētū vocat: qd est corp⁹ albū: duz nō habēs sensus. In vnus ē ossis extremitate additamētū rotūduz fecit. In alteri? aut ossis extremitate cōcauitatē pdicti additamēti capaxē pdidit: vt i ea collocaret: z ex huiusmōdi dispōne ossiū. puenerūt iūcture ex qbus apta fuerūt mēbra moueri qñq; simul. qñq; sepatiz. Ossū. n. ligamēta nō phibuerūt: qñ mēbra in simul ac si vnū tm esset mēbrū mouerent. Nā cū totā manū mouere volumus: eam cū iūctura humeri ac si in ea vnū tm esset os: motu vno mouebim⁹: ita q in eo a cōiūctura cubiti nō phibebimur: neq; rascere: neq; digitōrū. Vnā aut ipsi? partē si absq; alia aliqñ mouere volumus: cū iūctura illi? pte pppria illud faciem⁹. Ob B igit duos motiōis modos aīal habuit: picularē. v. z vlem: se cūdū vnūquēq; quoz put ei esset necessariū moueretur.

Sed q? ossa ex sua essentia nō mouētur: sed p motorē z ad modū patiētū cōtinue fuerūt eis a pncipio sensus z motus. z ipsorū origie. i. cerebro cōcauitates qdā q sunt nervi. Nervi vero isti nō p se vt simplices sunt ossibz cōiungunt: nisi prius cū carne cartilagine z ligamētis misceātur. Nervi. n. si p se grādū mēbro coniuget. vel nullo mō vel debilititer ipsūm nervus moueret. Quāobrem nervus anteq; ad mēbrū perueniat: quod per ipsū moueri debeat diuiditur: z subtiles z minime partes carnis z ligamēti in ipsis diuisiōibz ptextur: z qd ex toto prouenit musculus vocatur. Et est huius corporis magnitudo fm mēsurā mēbri qd per ipsū moueri d: z sit? ei? ē i parte vsus quā mot⁹ ipsi? mēbri fuerit

Postea vero ex vna duarū musculi extremitatū que scilicet est versus partē mēbri qd mouetur: quedā nascitur substantia q chorda vocat: ipsa aut est corpus cōpositū ex nervo qui ad mēbrū dirigitur: z ligamēto quod ex osse ortū fuit que est separata a carne q i musculo erat. Chorda vero protēditur quousq; inferiori extremitati mēbri quod per ipsam d; moueri cōiungatur. Ex qua dispositiōe ptingit vt ex parua retractiōe quā musculus versus partē sue radicis trahit: chorda fortiter trabatur: z mēbz cū sua totalitate moueat. Est. n. inferiori extremitati ei? cōtinua.

Cerebrū quoq; fecit deus vt sensū origo eēt: z motus volūtarij: z ab eo pduxit nervos q mēbris ptinuāt: z pāt ei sēsū: z motiōis modos. Nos vō oīdem? vñ oziant nervi: cū de eoz tractabim⁹ anathomia. Et qz partes corporis inferiores z que a cerebro valde remote sūt: z sensu z motu rigēt: motū aut z sēsū absq; nervis hēre nō possūt: nervi quoq; si a cerebro recta pte dē rez via: ex lōgitudie descēsus debilitarent: yñ eoz pte

Tractatus

fluo nec firma foret nec fortis: fecit de^o sub craneo forameⁿ p qd parte cerebri pduxit: q nucha vocat. Que qz mollis erat: ad ipsi^u custodia^m dorsi spondilia^m cranei codidit ossa: qua^m talt^r munita scdm corpis logitudinē plōgauit: ex q^o ēt euz in alicui^u mēbri directo est qd ei appropinquat nervos pduxit: q p spōdiliū foramia exēutes: ipsi mēbro cōtinuātur: sensum ei dātes z motū. Cerebro igit^r si graue supuerit accūs: toti corpi sensus auferet^r z motus. Nuche vō si acciderit mēbris qb^o nerui ab illa pte nuche pcedētes cōiungūtur: z que sub eis sunt: motus auferent^r z sensus. **C**erebrū. n. qsi fons sensuū est: z motus volūtary. Nucha vō sic fluiū magn^u ab eo manans. Nerui aut^ē q ab ea pdeūt sicut riuuli ex fluiuo exēutes. Sōti vō cū aliqd acciderit impedimentū: erit cōmune. Qz si riuulis euenerit nocumētū: erit p pziū locoꝝ ad q ipsi dirigūt^r riuuli. Jōqz scire vñ qsqz oziat^r nervus: z ad qd mēbrū diriga^t in arte medicie est putile: qd z Hal. in libro de interior^u mēbroꝝ passiōib^o testat^r. sic iniquiēs. Quidā in itinere roman^o de mulo lapsus sup lapidē cecidit: a quo vna ex spōdilib^o lesa fuit ex cui^o lesiōe digitus auricular^{is} z medi^u duriter ad tēpus mouebant^r: qb^o medici empla^z z alia medicamina supponebāt: ex qb^o eger nullū sentiebat iuuamen: qd Hal. cernēs eadē medicamina spōdilib^o a qb^o nerui q ad pdictos digitos pcedunt^r z pcedunt supposuit: z sic breui eū restituit sanitati. Nerui qdē in pncipio sui exitus a cerebro vel nucha molles multū sunt: z ipsi cerebro vel nuche siles. Cū aut^ē mag^l elōgari icipiūt indurātur: donec pfectā neruoz formā suscipiūt. Iuuamēti igit^r neruoz sūma est: q ipsi sunt infra z vie p q sensus z mot^o oib^o tri bni^u mēbris z trāsfundit^r: vñ si ex trāsfuerso icidant^r: aut sensus: aut motus mēbris: aut vtrūqz destrui^t: ad qd ipsi dirigūtur. Nucha vō si cōstriga^t aut ex trāsfuerso icidat^r: sensus z motus oīuz mēbroꝝ quoz nerui a locis pdeūt q sub illa sūt icisōe auferunt^r: i logitudie aut^ē l3 ipsa icidatur: nō multū tñ ipedit. Sili qz mō neruoz icisio in lōgitudie si acciderit nō magnā faciet lesionē: Ex trāsfuerso aut^ē si euenerit: actio illa destruet^r scdm mēsurā q incisio penetravit: z pte vñs ad quā penetravit. **C**erebrū aut^ē pter B qd ipm est origo sensus z motus volūtary: est etiā scdm Galieni sniaz: imaginatōis: cogitatōis: z memorie fundamētū. Imaginatio qdē i duob^o vētriculis anteriorib^o pficitur: cogitatio vō in medio explet^r: memoria aut^ē posteriorē possidet vētriculum.

Cor vō fecit de^o vt esset fons z origo inati caloris: z vt ab eo totū corp^u calefieret p arterias q ab ipso ad oīa mēbra pcedūt. Vñ si aliqd mēbrū artarias amiserit q ad ipm venire cōsueuerāt cōgelat^r: z motus z sensus indurant^r pus: deinde destruiunt^r: z postremo qsi mortuū reddi^t. **M**usculi. n. z nerui necnō ipm ce rebat^r: vt in sua cōseruent^r nā: z vt suas pficiāt actiōes q dam inati caloris idigēt mēsurā: quāobzē arterie eis trāsmisse sūt: Et qd aīal supra vegetabilia bz: ē pmū iuuamē qd a corde pbit: Qd aut^ē a cerebro recipit est scdm: p qd ē pfectio: z ad qd tota actoris intētio z voluntas pna fuit: Qd vō ab epate suscipit iuuamētū: est ei cū vegetabilib^o cōe: nō. n. recipit ab eo nisi nutrimentū z icremētuz: sed qz cordi vt in sua cōseruaret^r nā: aeris attractio eo supioris necessaria fuit: z aeris in suis cōcavitatib^o nimis calefacti expulsiō: facta sūt ei aerē attrahēdi infra: pect^o. v3. z pulmo: z iter ipsa z cor cōcavitates z foramia posita sunt: p q aer attractus trāsfire possit: quēadmodū cū de hui^o dispo sitione tractabimus dicturi sumus.

Epar aut^ē ad sanguis gñationē atqz ipsius depura tōem factū est: z vt vene ab ipso manantes ad oīa mēbra diriga^t: z ad ipsoꝝ bumectatōem: z san

guinis diuisione: put cuiqz necessariū est. Quāobzē nutrimentū z eoz cōseruatio que sicut fuerāt remanēt puenit: z eoz incrementū fit q crescunt. Nulla. n. remanēt vt fuerūt: nisi ex qb^o nihil dissoluūt^r: sicut ē dispositio i lapidib^o: vt iacinto: auro: z vitro: vñ qd qd dissolutū ē i eis restau rat^r: sicut aq maris: q l3 qd idie magnā patiat^r dissolutōez: tñ ab itroitu fluminū singul^o dieb^o restauratiōē suscipit: vñ semp eadē fere forma remanet bene custodita: tanta quāta fuerat: qz pp puitatē sui sensibile nō est. Corpa igit^r aīaliū: qz ex eis q dissoluūt^r cōposita sunt: nō fuit possibi le vt augmētari vel in suo statu pmanere possent: absqz nutrimentū bñficio: sed qz nutritiā cū dissolutis non sunt spēi vñ: mēbrū in corpe adesse oportuit: qd ipsa i dissolu toꝝ silitudinē pmutaret. Nutritiā vō qz nō totalt^r cōuer tūnt^r: sed qdā eoz pars cōuertit^r z assimilat^r: pars aut^ē alia remanet qsi humor supfluit nō suscipiēs puerfionē neqz assimilationē eoz q dissoluta sunt: q si in corpe remane ret: grauiū egritudinū mās gñaret pparata sunt ei^o expul sioni infra apta z canales. Et qz nutritōis opatio i trib^o locis pfici^t tria supfluitatū sunt gñā. **U**na qdē ē pme digōnis supfluitas q. i. in stōacho fit z intestinis: z vocatur stercus: siue egestio. **A**lia vō scdē digōnis ē supfluitas: q in epate pfici^t tria sanguis gñat^r. z ipsa qdē est colera ru bra: z nigra: z vrina: Hec aut^ē tria a sanguie sepata: ppa a qb^o suscipiūtur receptacula bñt: sicut fel coleraz rubrā: melācolia splen: z vrinā renes suscipiūt: quēadmodū di cturi sum^o in manifestiore tractatu: cū de hoꝝ mēbroꝝ formis loquemur. **D**igōnis vō tertie supfluitas q i oi b^o fit mēbris cū illis assimilat^r sanguis q vnicuiqz illoruz delegat^r: est sudor z sordities: z qd ex superfluitatib^o a mēbris excūtib^o eis assimilat^r: vt mucilagines z lippitu dines z his filia. **P**eterea modi mēbroꝝ in corpe qv tuoz existūt: Quoz tres sunt pncipaliū q in vite cōserua tione valde sunt necessaria: qz qdā nutritōis sunt infra vt stōus: z epar: z eoz canales: z vene: z vie: q ad ipa pue niūt: vt os: z meri: z reliq^z vie q ab eis excūt^r: vt intestina. Et infra caloris inati: z pseruatōis ipsius: quoz pma sūt cor: z arterie: scdā vō pulmo: z pect^o: z qd cūqz alia valēt ad aeris attractōez: quēadmodū in suo loco dicturi sumus. **A**lia vō eoz sunt infra sensus: z motus: z intellectualium actionū: q sūt cerebrū: z nucha: z nerui: z muscoli: z choz de: z q sūt filia his: necessaria: z valētia ad cōplēdā actio nez z passionē. In vnoquoqz aut^ē mō istoz instroz: vñ ē pncipale z operās. **A**lia vt fuitiā z ipm in suis actōibz adiuuātia. Instroz vō nutritōis pncipale est epar. Sed inati caloris instroz pncipale est cor: Et instroz sensus z motus: z intellectualiū actionū pncipale est cerebrū: Vñ qd qz aut^ē istoz alyz duob^o cōnexū est z eis indiget: Epar enī nisi oib^o alyz mēbris nutrimentū trāsmitteret dissol uerent^r. Ip^m qzqz nisi a corde calozē hēret: ei^o nō cōserua ret^r suba: q sua pplef actio. Cerebrū ē si nō ab arterijs ca lefieret: nec a venis q ab epate pcedūt nutrire^t: ei^o nō cō seruaret^r nā q suas aptuz ē pficere actōes. **M**usculi qz pectoris nisi a cerebro mouerent^r: aerē attrahi foret ipos sibile neqz cordis cōseruaret^r suba q caloz inatus qē in corde euētat^r. **Q**uarti vō mēbroꝝ modi pncipalia sūt infra gñatōis: q sūt matrix: z vīrga: z testicli: z vasa spma tis. Hec aut^ē infra nō sūt necessaria vt vñ pduret singla re. s3 vt spēs pmaneat z cōseruet^r. **A**. n. de^o q sit bñdict^o: corp^u hois ex corpib^o fecit dissolubilib^o: nō durabilibus neqz vñlib^o: vñ cū nō sit possibile vt vñ singlare sp mā ner^o. **V**it gñatōis infra: p q saltē spēs durare possit. **I**sta aut^ē q pmissim^o sūme sūt: z aggregatiōes de mēbroꝝ dispōnib^o z ipoz iuuamētis. Qd totū nos clari^o dicem^o: z scdm plures diuisiōes. **S**ūmas tñ colligere nō dimitte mus: hui^o. n. libzi itētio nō fuit postrema oīa colligere.

De forma ossium capitis.

CAP. II.

Apud qđ est nāle: lz nō ex toto tñ rotūdū est. In q̄ multa sūt forāmia: p que multi egrediunt̄ nerui: z vene itrāt: z arterie. Jpm quoq; anteri⁹ in pre. s. frōtis: z posteriorius i occipitio eminēs est. In vtrāq; vō auriū pte ē latū: forāminū aut̄ oīus q̄ in ipso sūt mai⁹ est illd qđ ē in occipitio p qđ nucha egrediť: Jpm p̄terea ex mltis cōpo sitū ē ossib⁹. q̄z vñū aly cōtinuāt. Locus vō vbi cōiūgūtur: ferraz cōiūctōi filis apparet. Cranco aut̄ supior cōtinuāt mādibula i q̄ maxille z dētes cōtinent supiores: q̄ ē ex mltis cōponit̄ ossib⁹: quoz vñū aly ad serre silitudinē cōtinuāt. Post hāc aut̄ mādibula est iferiori: q̄ inferiorēs existūt dētes: Lūi⁹ qđ ē ossa nō ad serre silitudinē vt p̄dicta: sed sol cōtinuāt iūctur. Inferior nāq; mādibula motu idiguit. Que qđ ē supior cōtinuāt mādibule: i loco q̄ zepbin arabice vocat̄. i. sustetatio. Dec aut̄ dētib⁹ excepti: ex duob⁹ pponit̄ ossib⁹. q̄ ad serre silitudinē in medio mēto p̄tinuātur. Est p̄terea sub cranco i pte posteriorē quoddā magnū os: qđ iter ipz craneū z supiorē mādibulā positū est: a q̄ diminutio q̄ in ossiū inenit̄ figuris cōplet̄ qđ alquateda vocat̄. Dia igit̄ capiti ossa cū numerata fuerit. xxxvi. erūt excepti dētib⁹. Quozū sex ipsius cranei p̄pā sūt: z vnus qđ vocat̄ alquatedi sup qđ sex p̄dicta sūt ossa. Et mādibule supioris q̄ttuordecis: z iferioris duo. In vnaq; aut̄ mādibula sunt dētes sexdecis: q̄z duo sunt icisores. z duo q̄ istos vtrinq; sequūt q̄drupli noiant̄. post q̄s vtriq; sūt duo q̄ vocat̄ canini: post q̄s sūt qnq; molares dextri z qnq; sinistri: q̄nq; tñ de molarib⁹ minuiť vn⁹: z nō sūt nisi q̄ttuor. Molariuz āt supior qđā tres hūt radices q̄nq; q̄ttuor. Inferiores vō molares: duas tñ hūt radices excepti duob⁹ molaribus vltimis q̄ hūt tres: q̄z vnus ē i dextera: alius i sinistra. Aly vō dētes vna tātuz radice sūt cōtēti. Sunt itaq; oīa capitis ossa: quinquagintaquinq;.

Capiti aut̄ iuxta magnū forāme p qđ nucha egreditur: p̄ma ex spōdilib⁹ colli cōtinuāt: qđ qđez sūt septē. De aut̄ duab⁹ p̄tib⁹ sūt pforate: p q̄z forāmia nerui pgrediūtur: qđ ad dextrū z sinistrū dirigit̄ latus. Post has aut̄ spōdiles costaz sūt: qđ decē z septē numero sūt: q̄z duodeci spōdiles pectoris dīcūtur: eo qđ i eaz rectitudie iferior pectoris termin⁹ finiat̄. Quicq; vō q̄ sequit̄: sūt spōdiles renū z alcati. Sūt igit̄ oēs spōdiles q̄ ab exitu nuche vsq; ad os qđ sup renes locat̄ vigitiq̄ttuor. Quicq; tñ addit̄ vna vel minuiť qđ prax est. Ex hoc vō loco os alatus spōdilib⁹ cōtinuāt. Qđ ex trib⁹ cōponit̄ p̄tib⁹: qđ sūt spōdilib⁹ filēs. Lūi ab iferiori: os althosor cōtinuāt: qđ ex trib⁹ siliter cōpositū ē p̄tib⁹. Daz aut̄ tertia qđ est iferior: ē cauda qđ ē cartilago ossuosa. Ab vnaq; aut̄ duaz p̄dictaz spōdiliū iūctura in vnaq; duaz p̄tiū egredit̄ neru⁹ qđ ad illā corpis pte p̄tēdit̄: z in ipsa diuiditur. Ab extremitate vō candē vn⁹ tñ pgredit̄ neruus q̄ i illis diuidit̄ locis. Duo vō ancāz ossa: q̄z vñū ē in vno latere: altez in altero: ossi qđ ē alatus cōtinuāt: vñū. s. ab vna pte: alterū ab alia in qb⁹ sunt ācāz pyxides: q̄s ossium capita q̄ sunt in coris igrediūtur: que z ipsaz vocant̄ vertebra. Iste aut̄ sūt forme ossiū z spōdiliū q̄ sunt in posterioribus ab ortu nuche vsq; ad caudam.

Nūc vero alioz ossiū formas q̄ sunt sub collo nominare incipiemus. De qb⁹ sunt duaz furculaz ossa: z ossa spatularuz: z pectoris ossa: z ossa manū: z ossa femoris: z pedū ossa. Furcule vō os exteri⁹ gibbosum ē: z iterius cōcauū: cui⁹ vñū duoz capitū. humero continuatur capiti. s. ossis: quod adiutorium vocatur. Alia autēz extremitas sūmitati pectoris cōtinuatur: vbi est pyxis gule.

Spatula vō a pte qđ dorso supponit̄ lata est: cū qđ caput cartilaginosum cōtinuāt. A pte vō qđ furcule appropinquat ē rotūda: i qua ē pyxis quā caput ossis qđ noiat̄ adiutorium igreditur. Pectoris aut̄ ossa sunt toraz: qđ ex septē cōponit̄ ossib⁹: i quoz cuiusq; extremitate est cartilago. Quoz p̄ncipiū est a pyxide gule: finis vō ē inferius paz sub mamill: qđ locus ē angustior oībus locis q̄ sunt in ventre: que cum palpantur mollia inueniuntur ossa nō habentia.

Coste vero in vnoquoq; latere sunt duodeci: qđ curue sunt. Quaz oīum lōgior ē media. Quaz septē vna duaz extremitatū: qđ. s. est posterior dorso spōdilib⁹ cōtinuāt. Que vō anterior est: vni ex ossibus q̄ i torace sūt cū capite cartilagioso cōtinuāt. Ex his vō qnq; curtatur ita qđ toraci nō cōtinuant̄: q̄z extremitates cū p̄mūtur: iteri⁹ flecti reperiūtur: que posteriores noiantur coste. Qđ vero sub torace de p̄tre existit: totū molle est vsq; ad femoris ossa.

Nūc aut̄ manū z pedū ossa noīabim⁹. Man⁹ qđ ē os p̄mū illud ē: qđ adiutoriū vocat̄: qđ est os vnū exteri⁹ gibbosuz: iteri⁹ cōcauū: cui⁹ caput spatule pyxidē igredit̄: p quātitatē que iaz p̄parata est ei. Dec ē igit̄ vna suaz extremitatū. Altera vō extremitas i cubito ē i qđ est rotula instro hauriēdi aquā filis. quā supioris facilis igredit̄ extremitas. Duo vō vō faciliū lōgitudō est a cubito vsq; ad rascetā. Quoz vñū qđ est min⁹: supi⁹ vocat̄ focile. Aliud vō qđ est mai⁹: iferi⁹ vocat̄. Quoz vñū: qđq; i suis sūmitatib⁹ qđ a pte rascete sūt: additamentū qđdā bz p qđ sit iūctura que existit inter rascetā z ipsa.

Rasceta aut̄ ex octo pponit̄ ossib⁹: q̄z q̄ttuor i duo b⁹ ordib⁹ dispositi: alia q̄ttuor eodē ordine disposita i lōgitudie cōiūgūtur: qđ cū multum dura sint medulla caret. Quoz figura est cura. ex qđ rascete figura apta puenit. Post rascetā vō ē pectē qđ ex q̄ttuor cōponit̄ ossib⁹: qđ ossib⁹ rascete qbusdā ligamētis valde firmis cōtinuātur. Pectinis vō ossib⁹ digitoz cōtinuant̄ ossa: qđ in vnoq; eoz sūt tria. Quoz vñūq;q; aly cōnexiōib⁹: vt iūctur cōfirmat̄ ligamētis cōtinuāt. Dia igit̄ man⁹ ossa sūt trigita. Os. s. qđ adiutoriū noiat̄: z ossa duo qđ focilia vocat̄. Rascete q̄q; ossa q̄ sūt octo: z ossa pectinis que sūt q̄ttuor: z q̄ndeci q̄ sūt digitoz qnq;. Os aut̄ policis p̄mū: supioris facilis extremitati continuatur in loco iuncture ample z laxē. Qđ ideo factuz est. qđ magno indiguit motu: vt reliqs quattuor digitis coniungi posset.

Ossis vō pedis p̄mū ē corē qđ ē vnū exteri⁹ gibbosuz: iteri⁹ latū. Lūi⁹ supior extremitas ē rotūda qđ corē vocat̄ vtebz. Hoc qđ ē anche pyxidē igredit̄: a qb⁹ p̄ma iūctura fit pedis. Et vō iferior extremitas pyxidē maioris duoz faciliū crurū igredit̄. Duo vō faciliū termin⁹ a genu vsq; ad calcaneū p̄tēdit̄. Qđ āt ex his duob⁹ mai⁹ ē: iferi⁹ vocat̄ focile: qđ ē altero lōgi⁹ ē. Min⁹ vō focile vocat̄ supi⁹. Doz aut̄ duoz faciliū sūmitates calcaneo cōtinuāt. a qb⁹ tertia pedis oriz iūctura. Iūcture aut̄ qđ i genu ē supponit̄ os rotūdū: cartilaginosuz. qđ genu noiat̄ oculus: z a qbusdā vocat̄ mola. Calcaneo vō i anriorib⁹ os qđ vocat̄ naucula cōiūgit̄. Inferi⁹ aut̄ cuidā cōiūgit̄ ossi: qđ achib vocat̄: qb⁹ pedis rasceta qđ ex trib⁹ cōponit̄ ossib⁹ cōtinuāt. Ex qb⁹ qđ ad id qđ ē neciūz apta puenit forma. Rascete aut̄ pedis cōtinuāt pectē qđ ex qnq; pponit̄ ossib⁹: qb⁹ digitoz cōtinuāt ossa: qđ i vnoq; sūt tria: excepto magno digito i qđ duo tñ sunt ossa. Dia igit̄ pedis ossa. xxi. sunt. Anche. s. vñū: crurū duo: z os calcanei: z os qđ vocat̄ achib: z os naucule: z ossa tria ex qb⁹ pedis cōponit̄ rasceta. z alia qnq; ex qb⁹ pedis pponit̄ pectē: digitoz q̄q; ossa. xiii. z os genu. Et cū oīa corpis ossa numerata fuerit put̄ Hal. numerat̄

Tractatus

nūt ducēta: xlvij. erūt. excepto osse qđ ē in epiglotti: qđ laude grece lre os simile nuncupat. cuius hoc est figura. **Q**s quoq; qđ est in corde. qđ a gbusdā chirurgicis car- tilago dicitur: et ossa parua a gbus vacuitates que sunt in iuncturis replētur et vocantur sisanuachel excipiuntur.

De musculis. CAP. III.

Musculi q in toto repiunt corpe cuz scdm Hal. numerati fuerit et diuisi gñ- gēti. xxiij. iuenient. de qđ put nō opetit tra- ctatui loqm̃mur. Musculi itaq; ex carne et ner- uo et ligamēto cōponi dicim̃. Ipsi qđ volūta- rior motu sūt ista: quoz figure scōz suoz diuersitates locoz put eis necesse ē diuersificāt. Plures at ex eis ita vt carne sūt circūuoluti pte dūt: vsq; ad suas inferiores pueniāt extremitates. Ex qđ extremitatib; qđdā exorīt corp; qđ chozda vocat. Que qđ illi mēbz qđ p ipsas moueri d; inferioz cōiūgat extremitati porrigit. Mēbz vō pillā mouet sic. Colligit. n. et ad sue radices pte retra- hitur. Nam tantum mēbz ad illam retrahitur prem ad quā colligit musculus. Si aut membrum quod mo- uet magnū sit musculus qđ ips mouēs magn; erit et gros- sus. A q aut vna grossa aut plures oriūt chozde: q mēbz qđ d; moueri cōtinuāt. Plerūq; ē in vni; mēbz motu mlti musclī sibi iūicē auxiliū pbt. Musculus aut q par uuz mouet mēbz: pūus ē et subtil. Musculus nāq; q ē coxa et totū mouet crus: valde ē magn; Musclī vō supio- res mouēt palpebras: mltū pui sunt et subriles a gbus chozda n oriūt. Deigīt mēbz qđ volūtario mouet motu musculū h; q mouet. Q si ad pres moueret hias: i situ hrio musculos h; ab vnoq; qđ ad suā trahit pte qñ ta- liter mouet. Musculus vō ei hri a sua tūc gescit actioe. Cū aut qsq; musculus i situ hrio posīt suā siml pferit actōe: mēbz tūc erectū erit i neutru duaz declinās pte Verbi grā. Man; cū a musculo q ē in domestica brachy pte trahit iteri; curuāt: si vō a musculo q ponit i siluestri brachy pte trahit: exteri; recti. Cū vō ab vtroq; sil tra- hit eql iter illos duos manebit et erecta. Notus aut vo- lūtary q i corpe sūt: hi sunt. Motus. s. q ē in cute frōtis: et oculo; mot; et mot; maxillaz: et sūmitat; nariū motus. et labioz: et ligue: et epiglotti mot; et mot; mādibule inferioz et capiti mot; et colli: et mot; humeri: et iuncture spatule: et adiutorij mot; et mot; iūcture q fit a sūmitate adiutorij et brachy: et mot; iūcture fociliū: et rascete: et mot; digitoz et vniuscuiusq; suaz iūcturaz: et mot; mēbroz q sūt i gut- ture: et alij duo mot; q iferi; labiū mouet iferi; et supe- rius mouet supi; et motus pectoris q fit in attractōe aeris et virge mot; et mot; vesice qñ pro retinēda vrina claudī- tur: et sūmitatis recti testini mot; q fit vt stercus exire p- bibeat: et motus mirach vētris: et motus iūcture q fit ab ancha et coxa: et mot; genu: et mot; iūcture pedis cū crure: et mot; digitoz pedis. Quoz vnusq; musculos h; figu- ras ptiōi et extēssioni apras hntes: qđ mot; pfici possint pdicti. Quos oēs si iuestigare et distiguere iceperim; aug- mētabit liber et pueniem; ad id ex q non magna puenit vtilitas. Nō ē. n. possibile vt musculoz forma ita aliozū mētib; nris ifigat fmonib;: quēadmoduz in ossib; et ner- uis: et venis: et arterijs. In his. n. musculi frequēs necessa- rius est visus: testificatio: et studiū multū. Jōq; musculo- ruz q i mēbris sunt: numez tātūmodo pphendemus.

Dicemus itaq; qđ in facie sunt musculi. xlv. ex q; b; ad oculo; et suaz palpebraz motus: sunt. xxiij. Ad mādibule vō mot; duodeci. Et faciei pri- b; q volūtarie mouet nouē. Quoz vnus ē sub extremi- tate cutis frōtis: cui; auxiliū fit vt magna fiat oculi aprio et alij duo a qđ nariū mouet extremitas: et alij duo q su- peri; labiū mouet sursum: et alij duo q labiū iferi; deorsus

mouet. Preter hos vō sūt duo musclī q mouet maxillas. **Musculi** vō a qđ caput mouet et collū: sunt. xxiij. Quoz qđ solūmō caput mouet ad pte; in q est musculus. Alij vō et cū capite mouet collū. Et sūt alij q ips mouet sursum: et qđ cox; mouet ips auri;: qđ vō posteri; et alij dextrosum: et alij sinistrosum. Linguam vero mouentes nouem sunt. Qui aut gulam et epiglottim mouent: sunt trigintadu.

In cuiusq; aut spatule motōe in oi latere sunt se- pte q oēs ipsi pficiūt mor;. Ab vnaq; qđ ē pte sūt. xiiij q adiutorij mouet. Adiutorio qđ ab vnaq; pte supponunt qttuor: qñ duo q sūt iteri; bra- chii trahūt iteri; et duo q in siluestri sunt pte. ipm exten- dūt. Sūt et in vnoq; brachio decē et septē qñ decē i pte siluestri: et septē in pte locant domestica: a qđ man; int; et ex et ad prem pollicis: et ad prem auricularis mouetur: et cōtrahuntur digiti et extendūt.

In vnaqua; vō manu ab vnaq; pte sunt de- cem et octo a quibus digiti vsus pollicem et versus auricularē mouentur.

Ad pectoris vō motōem: centuz et septē musclī sunt pstituti: qđ qdaz dilatant: alij vō ipm cōstringunt. Qui vō oēs dozi pficiunt mor;. xl. et octo sunt. Et sūt alij octo q sup vētre ab inferioze pte tora- cis locati vsq; ad femur pte dūt: qđ i lōgitudine qdā sunt qdā vō i obliquū extēdūt. A qđ oēs ventris motus qui cōstringendo fiunt vel cōprimendo perficiuntur. Horuz etiam auxilio alij sunt motus.

In masculoz qđ testicul; qttuor iueniunt mu- sculi. pter qđ sunt alij qttuor mo- uētes virgā. Est vn; q vesice collū pstringit: ne iuolūtarie vrina egrediat. In lōgaōe silr sūt qttuor q ipsi orificiuz tenēt: ne sterc; iuolūtarie exeat. In natib; et sūt. xxiij. a qđ coxe mouet. Coxis et sūt. xxiij. a qđ coxe mouet qđ sit; et supior. Coxis vō. xx. supponūt q crura moueret. Ad pedis aut motōem et quozdā suoz digitoz suppositi sunt crurib; xxiij. Ut aut reliq; pedis digiti moucantur sunt pedes. xxiij. sūt locati. **De nervis.** CAP. IIII.

Nervi ort; aut a cerebro ē aut a nucha. Nucha aut a posteriori cerebz pte egredit; q pānicul; iuoluit cerebz: qđ cū de cerebz tractabim; anathomia noiabim;. Spō- dilib; qđ coopit vsq; puenit ad os qđ vt di- xim; alobosos vocat. Ab hac aut nucha p vnaquāq; dua- rū spōdiliū iūcturā: vnū neruoz par exorīt: quoz vnus dextrosum: alter sinistrosum tēdit. Qđ tādiū fit quousq; puenit ad finē alobosos: a q neru; pari carēs egredit; quā- obrē impar dī. Nervi silr a cerebro egrediētes pares iue- niūt: qđ vn; dextrosum: alij vt pdictū ē sinistrosum diri- git. Primū vō hoz septē pariū neruoz q a cerebro pde- unt: duos h; neruos: q in anteriori cerebz pte exorūt: et oculi directi sensus visus eis tribuunt. Quoz vnusq; cō- cau; ē: q cū aliquātulū ab eo elōgati fuerit pūgunt: et ex vtrozūq; cōcauitatib; vna puenit cōcauitas. An tamē qđ egrediāt ex craneo separant. Quoz vnusq; a craneo exiēs: oculo i pte sua existēti dirigit. Par at scōz: p; p mū- orit par: qđ p foramiā q i sinu oculi st exit a crāeo: et p oculo- loz musculos spgit dās eis suos mot;. Tertius vō par scōi par; ortū exorīt: vbi p m; cerebz vēter ad scōz puenit vētrē. Hos at vētres postea dicā. Quarto qđ pari qđ ē p; ips admisceat a q postea sepatū in qttuor diuidit pres. Quarū vna ad vētrē sub diafragmate descendit. Aliaruz vō qdā: p loca faciei: et auriū: et nariū spgit. Quedā aut pa- ri qđ segit: p par cōtinuat. Par qđ qttū p; tertiū exorīt par: et p palatū spgit dās sensus ei ppiuz. Quittū at par ē p cui; vna pte audiēdi fit sensus: et palā mouet musclī q fa-

ciē mouēt. Par q̄q̄z sextū ē cui⁹ uia pars gutturi trāsmittit^r & ligue: alia vō muscul⁹ q̄ i spatul⁹ sunt: & i mēbris q̄ sūt circa ipsas dirigit. Alia vō ps p collū descēdit q̄ a se multos emittit ramos: q̄z qdā ad musculos q̄ sūt i epiglōtīva dūt: q̄ cū ad pect⁹ ueniūt diuidit^r iterū: q̄z ptes qdā sur- suz reuertūt q̄usqz muscul⁹ q̄ sūt i epiglōtī cōiungāt. Alie vō p cōdis capsulā spgūt: & p plinonē: & meri: & p loca his vicia. Qd vō ex p pari reliquū ē qd ē ēt ei⁹ maior ps quo- usqz penetret diafragma pcedit: & ei⁹ maior ps ori conti- nuat stōi. Alia vō ei⁹ ps pāniclo epat⁹ & spleni iūgitur & alijs viscerib⁹: vbi ēt tertij par⁹ ptes qdā ei cōtinuāt. Se- ptimū aut par a posteriori pte cerebri a q̄ ori^r nucha: ge- nerat qd p ligue & epiglōtis diuiditur musculos.

C A nucha vō. xxxi. paria neruoz exoriūt: & vn⁹ neru⁹ qui caret pari. Quoz septē a colli spōdilib⁹ oriunt^r. xij. vō pa- ria a dorſi spōdilib⁹ vsqz vbi dorſo opponit^r pect⁹ exoriū- tur. Quicqz vō paria q̄ sūt p⁹ ista ex spōdilib⁹ cathin⁹: q̄ ē i ferioz dorſi loc⁹ ab iferioz costaz spōdilib⁹ nascunt^r. Ab osse aut alabams tria alia oriūt: p⁹ q̄ alia tria ab osse alo- hosos exorta repiūt. Ab alohosos vō sūmitate neru⁹ pari carēs exori^r ex medio ei⁹. Primū at istoz parū a nucha pcedit^r: a pte spōdil⁹ colli foramiē exori^r: qd caput ascē- des p ipſi⁹ spargit musculos. Par aut scōz a foramiē: qd iter p mā & scōz repit^r spōdile exori^r: cuti cōtinuāt. capi- tis: dāns ei tactū. Muscul⁹ q̄qz colli cōiūgit^r & maxillarū dās eis motū. Et par tertiu a foramiē qd ē iter scōz spō- dile & tertiu exortū in duas diuidit^r ptes. Quaz vna mu- scul⁹ q̄ mouēt maxillas trāsmittit. Alia vō p musculos di- spartit^r q̄ iter vtrasqz locat spatulas. Par itidē qrtū iter tertiu & qrtā exori^r spōdile qd i duo diuidit^r. Quoz vnū posteri⁹ p dorſi musculos pti⁹: aliud vō anteri⁹ ptesuz per musculos segregat^r: q̄ i directo ei⁹ sūt & supra ipm. Quitū qz par iter qrtā & qntā egressū spōdile: i tres diuidit^r par- tes. Quaz vna diafragmati dirigit. Alia vō muscul⁹ q̄ ca- put mouēt & collū: porzigit. Alia aut ad musculos porren- dit spatulaz. Et sextū sūt par iter qntā & sextā nascit^r spō- dile. Septimū qz iter sextā & septimā spōdile ori^r. Octa- uuz vō iter septimā spōdile & octauā nascit^r: vbi colli spō- diles finiūt. Neruoz vō ab his oib⁹ parib⁹ pceditū: qdā p caput⁹ & collū musculos partiūt. & qdā p dorſi musculos & diafragmati: excepti his q̄ ab octauo pcedūt pari: q̄ruz nullus ad diafragma puenit: & qdā ad adiutoriu⁹ & ad bra- chiu vadūt & manū. Sexti qz paris ptes qdā ad spatula- rū dirigit^r musculos. Alie adiutoriu⁹ mouēt. Alie vō supio- rib⁹ adiutoz pti⁹ sensū pbēt. Septimi itidē par⁹ pti⁹ qdā muscul⁹ mādāt q̄ sūt i adiutorio. Alie brachiū mouēt alie quoqz p adiutoz cutē dispungūt: sēsū ei dātes. Octa- ui qz par⁹ ptes qdā p brachy cutē ptiūt dātes ei sensum. Alie vō ad brachy tēdūt musculos: māib⁹ motū pstatēs. Nonū itez par iter octauā & nonā egredit^r spōdilem vbi dorſi spōdiles initiū sumūt. Cui⁹ qdā ptes p musculos q̄ sūt i costis sepant^r. Alie vō p dorſi musculos partiūt. Que- dā vō ad manū descēdētēs p eā segregant^r: sensū ei dātes & motū. Decimū qz par iter nonā spōdile exoriūt & deci- mū: cui⁹ vna ps cuti trāsmiſſa adiutoz: dat ei sensuz. Re- liq̄ vō ps diuidit^r: cui⁹ qdā ps anteri⁹ pgressa p musculos q̄ sūt inter costas: & p musculos q̄ vestiunt sup pectus di- spartit^r & alia ei⁹ ps p dorſi & spatulaz musculos diuidit^r. Et ad hūc qdē modū pgreduūt & diuidit^r reliquoꝝ pa- riū nerui vsqz ad decimū nonū. Par aut vicesimū ē p mū: cui⁹ nerui ab iferiozib⁹ dorſi spōdilib⁹ exeunt: & iter deci- mā nonā & vicesimā egredit^r spōdile. Et ad hūc modū iter spōdiles qnqz oriunt^r paria. Quoz nerui qdā vadūt ante & p musculos q̄ supponunt^r vētri diuidūt^r. Alia aut p mu- sculos ptiūt^r q̄ sunt sup lūbos. Tertia aut hoz qnqz pa- ria supiora: neruis q̄ descēdūt a cerebro mīscēt^r. Reliq̄

vō duo paria q̄ sub istis trib⁹ existunt ramos ex se magis mittūt: q̄ ad crura descēdētēs. vsqz ad pedū extremitates pueniunt. Vicesimū at qnti par⁹ nerui sunt p mē hoꝝ triuz ossiuz ossiuz alabamis egrediunt^r. A scōo at ossi hoꝝ triuz parū scōz exit: atqz a tertio tertiu pcedit. De caūt tria pa- ria oia neruis mīscēt^r: q̄ ab iferiozib⁹ dorſi egrediunt^r: q̄ruz magna ps ad pedes descēdit. S; tria paria siml⁹ cuz neruo pari carēte ab ossib⁹ alohosos exeūtia: ad virile mē- buz: & ad musculos ani: & ad vesicā: & ad alia loca iferioꝝa his pcedunt^r. De venis. CAP. V.

Vene oēs a gibbosa epat⁹ pte oriuntur. Epar. n. iteri⁹ cōcanū ē: exteri⁹ gibbosuz. Sup gibbosaz vō ipſi⁹ ptes: qdā ma- gna ori^r vena. Que qdē cū paz elōgata fuerit: i duas diuidit^r ptes. Quaz vna q̄ maior ē: ad i- feriores corpis ptes deriuat. vt oia mēbra ibi repta: ipſa ibibat. Scōa vō ad supioꝝ corpis mēbroꝝ ibibitionē su- pius vadit. Que vsqz ad eo surſuz tēdit. quousqz diafrag- mati cōtinuet^r: vbi ipſa i duas diuidit^r venas. q̄ p diafrag- ma vt nutriāt ipm disgregantur. Que postea pforāt dia- fragma. Post cui⁹ pforatōē: vene subtiles ab eis disgre- gate: pāniclo q̄ pect⁹ i duas diuidit^r ptes: & cordis capsule atqz glādulē q̄ a medicis vocat^r moꝝ cōtinuāt^r. & p pdi- eta spargunt mēbra: q̄z formas i sequētib⁹ demōstrabo. Postea vō qdā magn⁹ ab eis separat^r ramus: q̄ vni duaz cordis auriculaz dextre. s. cōtinuāt^r: & in tres diuidit^r par- tes. Quaz vna dextrā cordis igredit^r cōcauitatē: q̄ etia; alia maior existit. Scōa vō ea q̄ exteri⁹ sunt i cordis sup- ficie circuit & p ipm totū pti⁹. Tertia aut iferiozib⁹ pecto- ris pti⁹ iūgit^r: & mēbra q̄ ibi sūt nutrit. Que postqz ptra- sierit cor i rectitudinē porzigit^r: q̄usqz ad furculas pectori pueniat. In p at itiere ramuscl⁹ ab ea subtiles i vnāquā- qz duaz segregat^r ptiū dextroꝝū & sinistroꝝū: q̄ mēbra q̄ i eoꝝ locatur rectitudinē vt circa ipsos ibibūt. Exteri⁹ ēt a se ramos emittit q̄ musculos exteri⁹ i pdictoz mēbroꝝ rectitudinē q̄ iteri⁹ sunt reptos humectāt: q̄ cū i rectitudinē affelle fuerit: ram⁹ qdā magn⁹ exteri⁹ ab ea egreditur: q̄ ad manū q̄ ē ex pte affelle illius pcedit^r: q̄ basilica nuncu- pat. Dec aut cū in rectitudinē fuerit medietatis que iter duaz existit furculas: q̄ lube vocatur i duas diuidit^r ptes. Quaz vna ad dextrā ptes alia vō ad sinistrā tēdit. Paz aut vnaqueqz i duas itez diuidit^r ptes. Quaz vna hume- ro supposita ad manū a pte sinestri tēdit: & vocat^r cepha- lica. Alia vō vtriqz i duas diuidit^r ptes. Quaz vna p ite- riores colli ascēdit ptes: quousqz crancū ingredit^r: & ptes mēbroꝝ cerebri & suoz pāniculoꝝ ibidem reptas ibibit. Et in trāſitu ei⁹ p collū vsqz quo ad cerebrū igrediat^r: ra- mi ab ea subtiles diuidūt^r: q̄ mēbra in collo occulta hu- mectāt. De caūt vena guidez occulta vocatur. Alia autē manifesta ascēdit quousqz p facie: & caput: & oculos: & na- res diuidat^r: & mēbra hec oia nutriat^r: q̄ etiā guidez mani- festa vocat^r. A vena vō humerali dum p cubitum trāſit: rami qdam subtiles sepant^r: a qbus ea q̄ in adiutorio ex- terius sunt manifesta imbibunt^r. Simili quoqz modo ab affellata segregatur vena rami subtiles. q̄ occultas adiu- toz carnes nutriāt. Et cum humeralis vena & affellata ppe cubiti iuncturā veniūt: due ab eis separāt^r partes. vna. s. ab affellata & alia ab humerali: & cōiunctim descē- dunt quousqz vna ex eis fiat vena: que purpurea vocat^r. Alia vero humeralis vene pars: pceditur p manifestas adiutoz partes: & sup focile altuz tranſit: & vocat^r hec su- nis brachy. Affellate vero pars altera q̄ est inferioris lo- ci p partes brachy que est in pfūdo tranſit: que vsqz adeo p- tenditur: quousqz ad caput inferioris focilis pueniat: & fit ex vno suoz ramoꝝ vena: que est iter mediū & auri- cularem: que saluata vocatur. Pars aut que ad corpoꝝ

Tractatus

ris inferiora descendit: sup dorſi ſpondiles trāſit. que deſcendendo inferius porzigitur: a qua rami egrediūtur: q ad renū fascias ⁊ ſuoꝝ pāniculoꝝ ⁊ ad mēbra que his circūponunt tendūt: ⁊ ea nutriūt. A qua poſtea duo magni ſeparant rami: qui renū ingreditur cōcavitates: poſt quos duo alij reperiunt: q ad teſticulos vadunt: deiceps etiā ab eadem in directo cuiuſqꝫ ſpōdilis: duo alij ſeparantur rami: q ad vtraqꝫ pcedentes latera: mēbra que circa ipſa ſunt: que vel occulta ſunt: vt matrix: vel veſica: vel manifeſta ſicut venter ⁊ ilia: humectāt. Que cuꝫ ad vltimāz pueniunt ſpondilem: in duas ſeparant partes: quarū vna ad dextrū pedem: ⁊ alia ad ſiniſtrū tēdit: ⁊ ab his ſegregātur ptes q coꝝaz nutriūt muſculos: quāz qdam ſunt occulte: a qbus occultū nutriūt muſculi: qdā manifeſte: q manifeſtos humectāt muſculos q iteꝝ cū ad genu pueniunt: in tres diuidit partes: quāz vna p mediū tranſit: cuiꝫ rami oēs cruris nutriūt muſculos: q interiꝫ ⁊ exteriꝫ repiūt. alia vō ad pteꝫ cruris domeſtica tēdit: q vſqꝫ adeo talr icedit: donec pteꝫ cauillā iteriorē apparere incipiat: ⁊ tūc ex ea fit vena: q ſaphena vocat. pars vō tertia: ad prem cruris ſilueſtre tēdit: q ſilr occultat: quouſqꝫ ad cauillā pueniat exteriorē: q ē vena dī ſciatica. Ab vnaqꝫ qz aut iſtaꝝ cū ad pedē puenit ſepant partes q p pedē ſegregant: quāz ille q in ptiꝫ dictoꝝ minimi. ſ. ⁊ ſecūdi ab eo reperiūtur: vne ſciaticę ptes ſūt. C Que vō in partibus reperiūtur polcis vene ſaphene ſunt partes.

De artarijs.

CAP. VI.

Artarie oēs a corde pcedētes ab eius ſiniſtra oriūtur ⁊ cauitate. Ab hac aut due exeūt artarie: quāz vna q minor ē vna tētiū velat tunica. q etiā aliaꝝ artariaꝝ duabꝫ tunicis gracilioꝝ exiſtit. Dec quoqꝫ in vene eſſentia trāſiēs: pulmonē ingredit ⁊ p ipſuz partiē. Ab alia vō q mltō maior eſt: ſua pma egreſſiōe duo ſepāt rami: qꝫ vnꝫ q minor eſt: ad dextrā cordis tēdit cōcavitatem. Alter vō ad ea q circūquāqꝫ in cordis cōſiſtunt ſupficie: trāſmittit. Deinde ingredit ipm. ⁊ in ipo ſpargit. Huiꝫ aut artarie pars q pꝫ duoz ramoꝝ pdictoꝝ ſepatiōem ab ea remāſit in duas ſeparat partes: qꝫ vna qdem ad iſeriores corpis deſcēdit ptes. Altera vō ſupiora petit corporeis. Dec aut ps ſupiora petēs: in ramos diſpartiē ad vtraqꝫ tēdētes latera: q mēbris in ipſoꝝ ramoꝝ rectitudine exiſtentibꝫ cōtinuant: vt calore eis tribuāt nālem. Hi autē rami tādiu ſic pcedūt: donec in directo aſſelle exiſtāt: vbi a pdicta artaria vne egredit ramus: q vna cū vena aſſellata ad manū vadit: ⁊ p ipſam diuidit: quēadmodū venā diuidi diximus. Ab ſꝫ aut ramo ſeparant rami: ad occultos ⁊ manifeſtos adiutorij muſculos tēdētes. Ipſe tñ ſemp coopſus eſt ⁊ occultus: vſqꝫ quo ad cubitus puenit: vbi in mltis corpibꝫ ipſius appet pulſus. Ipſe quoqꝫ tādiu ſub vena vadit aſſellata ei cōiunctus: donec ſub cubito paz deſcēdit. Dehic vō iterius penetrat magl ⁊ dilatat: ⁊ ſeparatur ab eo rami ad modū capilloꝝ ſubtilis: q brachy cōtinuāt muſcul: qd tādiu ſit donec magnā ptra ſeat brachy partē. Poſt hec vō in duas diuidit partes: qꝫ rū vna ſupius trāſiēs focile: ad raſcētā vadit: ⁊ hec ē artaria quā medici tāgūt. Altera ſilr eius pars p focile tranſiens iſeriꝫ ad raſcētā tēdit: que eſt minor artaria. De autē vtreꝫ pvolā partiū: quāz pulſus in dorſo manus qñqꝫ apparet. Dec iteꝝ artaria quā corpis ſupiora petere diximus: cū ad locū q duāz mediꝫ eſt furculaz venerit in duas ſepant partes: quāz vna queqꝫ in duas ſilr diſtribuit partes. Quāz vna guideꝫ vicinat occulte: ⁊ tamdiu aſcēdit: donec craneū ingrediat. In hoc aut ſui itineris aſcēſu: rami ab ea ſepantur: q mēbris occultis ibi exiſtentibus continuātur: ſicut in venāz diximꝫ tractatu. Sed

cum craneū ingreſſa fuerit: mirabilr ibi diuidit: ⁊ ſit ex ea illud qd rete ſup cerebrū expāſum vocat. Qd eſt corpus multū ſimile retibus: quoz vnū alij ſupponit. Poſt huiꝫ vō retis diuiſionē adunantur ⁊ exeūt a pdicto rete due artarie eque magne vt erāt anteqꝫ in pdictū diuide: rent rete: q tūc ſubſtātiā ingreditur cerebrū: ⁊ p ipm ſeparant. Alia aut duāz iſtaꝝ pars: q etiā minor eſt: ſupꝫ ad faciei ⁊ capitis ſupficie tēdit: vbi p mēbra diuidit manifeſta: ſicut guideꝫ māiſta. Cuiꝫ qdeꝫ pulſus aliqui poſt aurē apparet: ⁊ i tpe. Pulſus aut q iuxta guideꝫ apparet: nō eſt huiꝫ artarie pulſus: ſed eſt maioris ptiꝫ q guideꝫ cōtinuat occulte. Et he due artarie: lithargice vocat. Pars aut aliaꝝ duāz cordis artariaꝝ: ad iſeriores corpis deſcēdēs ptes: ſup dorſi ſpōdiles poſita: deſcēdit iſeriꝫ: a q iuxta vnaquāqꝫ ſpōdile qdā ſepant rami: qꝫ qdā dextroz ſum tēdētes: ⁊ alij ſiniſtroꝝ ſum: mēbris q i corpꝫ locant rectitudine: cōtinuant. Primꝫ aut ramꝫ ab ea egrediēs: ē ille q ad pulmonē vadit. pꝫ quē ſūt alij q ad muſculos iter coſtas exiſtētes tēdūt. Poſt iſtos aut ſunt alij rami ad diafragma pcedētes. Quos alij ſequūtur: q ad ſtōm ⁊ epar: ⁊ ſplenē: ⁊ omētū ſiue reticulū: ⁊ teſtina: ⁊ renes: ⁊ mricē ⁊ teſticulos: ⁊ veſicā: ⁊ ad vga dirigit. Quoz ē qdā adeo pcedūtur: donec exterioribꝫ muſcul: q in hoꝝ repiunt locoꝝ rectitudine: cōtinuētur. Et cū oēs iſti rami ad vltimā venerit ſpōdile: in duas ſepant ptes: ad pedes dīcēdētes: q codē mō q ⁊ vene diuidūtur: ⁊ nihil intereſt aliud niſi q artarie p mēbroꝝ pfunditate vadūt: qꝫ pulſus i ignibꝫ: ⁊ ſb cauillatēꝫ ⁊ exteriꝫ: ⁊ i pedis dorſo ppe magnā chordā appet. De figura cerebri. CAP. VII.

Cerebrū vō ē ſolidū ſꝫ qdā hꝫ cōcavitates q ipſiꝫ dicūt vētricli. Et ſūt ſm Hal. qtuor. Inter qꝫ ē qdā repiūt trāſit: qbꝫ ab vno i aliū pueniri poſſit: qꝫ duo in anteriori cerebri pte ſtatuiūt: ⁊ vnꝫ in medio. alꝫ aut i occipitio ſiſtit: qꝫ hec ē figura. Utrū apud iſtos trāſit: qdā repiuntur ptes: aptas hūtes figuras: ad ſꝫ vt apiat eos aliqui. ⁊ aliqui claudat. Duo qꝫ hꝫ additamēta: a duobꝫ aſterioribꝫ vētricliꝫ exorta: q mamillaz capitibꝫ ſilia: ad os qd aſſimilat colatorio tēdunt: qbꝫ ſenſus q dī odoratꝫ pficiūt. Hoc vō os multis pforatū forātibꝫ: non eqliꝫ i loco cranei vbi nares figūt poſitū ē. Cerebrū qꝫ pter ſupradicta duos hꝫ pāniculos: qꝫ vnꝫ groſſus ē: alter ſubtil. Subtil vō cerebro mltū viciat: ⁊ i qbusdā locis ei miſceſt. Groſſus aut craneo adheret: q ē i qbusdā locis cerebro ſit mltū vicinꝫ: ⁊ i duobꝫ locis mlti pforatꝫ ē forātibꝫ: qꝫ vnꝫ ē iuxta forāmē vbi nares craneo iungūt: ppe os qd colatorio noiat: ⁊ alꝫ ē iuxta os pforatuz qd ē i palato. Per pꝫ vō os qd ſupiori nariū extremi tati cōiūgit: anteriorꝫ vētricloꝝ ſupfluitates. ad nares deſcēdūt. Per zꝫ aut os qd eſt in palato: medij vētricli ſupfluitates ⁊ posterioris ad os effluūt. Hāz aut ſupfluitatū expulſiōe: cerebrū a multis malis egritudinibꝫ illeſuz cōſernat. Sub cerebro qꝫ ⁊ ſub eiꝫ pāniculo groſſo ē tertia recti ſilis q ex artarijs caput aſcēdētibꝫ generat. A q due vt iā diximꝫ in tractatu artariaꝝ arterie exeūt: q pāniculū itratꝫ groſſuz cerebro cōtinuāt. De ortu aut neruoꝝ a cerebro pcedētū ſufficienter in neruoꝝ tractatu diximꝫ. De figura oculi. CAP. VIII.

Oculus ex ſeptē tunicis ⁊ tribꝫ cōponi inuenit humoribꝫ. Lūius qdē ppoſitiōis modū nunc dicitur ſumus. Tertiꝫ nāqꝫ cōcauus q a cerebro pꝫ ſum egredit: ad ſinū oculi tendens: craneū egredit. Dica aut in ſuo exitu duobꝫ cerebri velat pāniculis: q craneū egrediēs ad ſinū ocularis puenit offis: ibiqꝫ ab eo groſſus ſeparat pāniculus: q in yeſtimētū ⁊ totius ſupficie ocularis offis

trāsīt pāniculū. Vīc aut pāniculus ā chirurgicis tunica vocatur sclerotica. Subsequēter q̄z ā p̄dcō neruo pāniculus sepat subtilis: q̄ sub sclerotica in aliud trāsīt vestimētū qd̄ secundina vocat̄: eo q̄ secundine mulierū filis existit. ¶ Di latat̄ p̄terea neruū ip̄e: r̄ sub p̄dcis duob̄ fit ex eo pāniculus qd̄ ā retina vocat̄ tunica. In h̄ at tunice medio: qd̄ dā p̄terea molle gnāt corp̄ hūidū: qd̄ in colore vitro assimilatū vitreū appellat̄ humor. In c̄ filr medio aliud procreat̄ corp̄ cū rotūditate qd̄az: p̄cipās latitudine: qd̄ qz in sua radiatione grādini filē ē: grādine vocat̄ hūor. Cui medietas p̄dcō vitreo circūdat̄ humore: alia at ipsi medietas: qd̄ ā circūdat̄ tunica. q̄ multū luminosa cū aranei tele sit similita aranea noiat̄ tela. Sup̄ hāc at qd̄az ligdū locat̄ corp̄: qd̄ qz albugini oui assilat̄: albugine dicit̄ ē humor: cui corp̄ supponit̄ subtile: iteri. v̄z. ā pte hūorl albuginei rugosus: exteri v̄o tenus: c̄ qd̄ color in corpib̄ diuersificat̄. Aliqñ. n. ē mltuz niger: qñz min: qñz et ē vari. In h̄ at medio: in loco. s. vbi grādico opponit̄ humor: ē forame: qd̄ qñz dilatat̄: qñz strigif: put grādico humor: cā luminis neciū fuerit: Lōstringit̄. n. cū lumē est multū: r̄ dilatat̄ cū ē in obscuro. Hoc at forame ē pupilla. ¶ Predict v̄o pāniculus: ynea noiat̄ tunica. Duic v̄o tunice aliud qd̄ dā supponit̄ corp̄ cā coopies: spissus: durū: luminis: puiū albi cōnu frustulo filē: qd̄ cornea noiat̄ tūica: q̄ f̄z tunice sibi supposite colorē: colorat̄ q̄ ynea noiat̄: quē admodū cū vitro in anulo icluso aliqd̄ supponit̄ ā q̄ colorē suscipit: r̄ sup̄ istud sic vestitū: nō tñ sup̄ totū: s̄z vsq̄ ad nigredinē oculi ptingēs: aliud locat̄ corp̄ qd̄ ē duz r̄ albi coloris: r̄ p̄iunctina vocat̄ tunica: q̄ ē id qd̄ in oculo albū aparet. Tunica at ista ex cute q̄ exteriū supponit̄ cranco nascit̄. Cornea v̄o ā sclerotica orit̄ tunica. Ynea aut nascitur ā secundina. Et aranea tela: ex retina pcreatur.

De figura nariū. CAP. IX.

Narium foramia ascēdo in duas sepan tur ptes. Quoz vnū interius ad ozis tēdit extremitatē: aliud v̄o supius vsq̄ ad os qd̄ assilat̄ colatorio porrigit̄. Qd̄ an duo cerebri additamēta mamillaz filia additamentis positū est: p̄ hūc trāsītū fit odorat̄. S̄z p̄ p̄mū forame qd̄ ozis p̄iungitur extremitati solita aerl puenit attractio: nō illa q̄ qñq̄ solet fieri ore. De forma buccinū auri. CA. X.

Auris forame in osse duro qd̄ vocat̄ petrosū inuenit̄. Hoc at os valde tortuosus ē: r̄ mltas bz reuolutōes. Et talr p̄tēdit vsq̄ ad neruū qñti paris qd̄ ā cerebro exorit̄: p̄ quē fit auditus. De figura lingue. CAP. XI.

Lingua at ē caro mollis r̄ alba q̄ mlti paruis circūdat̄ venis in qb̄ existit sanguis. Cōbzr ei color in rubrū mutat̄. Sub pte v̄o ei īferiori vene sūt r̄ artarie mltē: r̄ nerui mlti: q̄z oīuz magnitudine ligue supat mensurā. Sūt et sub ea orificia duo ā qb̄ egredit̄ salina: q̄ vsq̄ ad carnē glādosa r̄ mollē ppe ligue radicē positā p̄tēduntur. Dec at caro salina gnāns noiat̄: r̄ duo filr p̄dcā orificia salina emittēria vocant̄. Per ip̄a. n. duo hūor nālis in lingua r̄ in eis q̄ sūt circa ipsaz remanet.

De formis gutturis r̄ ozis. CAP. XII.

Ris extremitas ad duo tēdit foramia. q̄rū vnū qd̄ ē qd̄ auri locat̄: trachea ē arteria: qd̄ ā chirurgicis plimōis d̄r canalis. Altez v̄o poster: ad p̄tē collisup ei. v̄z. spōdiles positū: meri vocat̄: p̄ qd̄ cib̄ trāsīt r̄ pot̄. Per tracheā v̄o arteriā nō trāsīt nisi aer q̄ attrahit̄ r̄ emittit̄ p̄ anbelitū. Cui coop̄tōriū ip̄i p̄nerū scū ē qd̄ cā cū cib̄ trayciit̄ co opit̄. Qd̄ iō scū ēne aliqd̄ eoz q̄ trayciūt ip̄az igrediat̄. Tā cū ip̄az aliqd̄ igredit̄: boi estuario accit̄: r̄ nocia dispō

silis dispōni q̄ accit̄ alicui cū ī narib̄ aliqd̄ pōit̄: vsq̄ q̄ ster nutatio icipiat. Eodē q̄z mō estuat plimo: r̄ fit in eo tussis fortis: qñsq̄ illd̄ qd̄ ī trachea ē arteria p̄iectū fuerit. Ista at mēbzoz dispō: valde bñ scā ē. qz p̄ h̄ forame ad plimo: nē fit trāsīt: cūq̄ plimo nutritatōis īstrz nō sit: s̄z attrahēdi aerē: nec īferi p̄forat̄: vñ si ī ip̄z aliqd̄ caderet: aerl attractio angustaret̄: necē fuit vt custodiret̄. Sūt itaq̄ satl agne p̄munitū: ne istud accidere possz nisi raro. Qd̄ tē. s. accit̄ cū hō aut tussit: aut clamat: aut loq̄: r̄ traycit cibū: r̄ fil attrahit aerē. Qd̄ cū accit̄: nō gescit tussiedo: dōec totū illd̄ expellat̄. In h̄ q̄z loco: vocis īstrz scū fuit. Uoz. n. ex aere gnāt̄ attracto q̄ ē ei mā. In h̄ itaq̄ loco: īstrā ad vocis gnātione apta scā fuerūt: nō ad vni solū vocis gnātione: s̄z ad oēs ei gnāndos modos. Quoz vnū ē īstrz qd̄ epi gloris vocat̄: q̄ ex trib̄ talr pponit̄ cartilaginib̄ vt ad vocis gnātioēs sit apta. Aliū v̄o ē corp̄ qd̄ dā qd̄ ligue assilat̄ fistule: qd̄ oib̄ alyz vocis īstris nobili existit. Alia at sunt mulci mlti ad gnāndos mor apti: q̄ ī h̄ loco sūt necy: p̄ q̄ rū diuersitate figuraz: diuersivocū pueniūt modi. Qia at mēbzā h̄. s. trachea arteria: r̄ canales plimōis: r̄ tot̄ ēr pulmo: pect̄ q̄z totū cū oib̄ suis musclis suisq̄ pāniclis: r̄ diafragma: pp̄ aeris attractioēs scā sunt. Postea v̄o ab attractioē aeris p̄ epiglōti: r̄ corp̄ ligue fistule assilatū: puenit vox. Post h̄ at toni: r̄ loqla auxilio ligue: r̄ labioz: r̄ dentiu: r̄ omniūz eoz que sunt in ore perficiuntur.

De figura pectoris r̄ pulmonis. CAP. XIII.

Concanitas totū vētrū q̄ ā furelis vsq̄ ad duo ancaz ossa inuenit̄: ī duas magnas sepat̄ ptes: q̄rū vna q̄ supior ē: plimōes p̄tiet r̄ cor. Altera v̄o q̄ ē īferior: s̄z cōtinet̄: r̄ itēstia: r̄ epar: r̄ splenē: r̄ fel: r̄ renes: r̄ vesicā: r̄ m̄ficē. Das at pcanitates: qd̄ dāz sepat̄ corp̄ qd̄ diafragma nūcupat̄. Diafragma qd̄ ē icipit ā capite tozaci: r̄ ex trāsuerfo tēdit īferi: ad ytrūq̄ lat̄: dōec duodecie spōdili p̄tinuat̄ dorzi: sepans ea q̄ supra ip̄z sunt: ab his q̄ sunt sub ipo. Supior q̄z pcanitas ī duas itēz distribuitur ptes: q̄s alī pāniclus distiguit diafragmati filis: tēdēs p̄ mediū eoz: qñsq̄ dorzi p̄tinuat̄ spōdilib̄. Et fit h̄az triū pcanitatu figura tal. Tota v̄o supior pcanitas pect̄ vocatur: supior termin̄ sūt furelis īferior v̄o diafragma vētrē ī latitudine didēs. Et h̄ quā dixim̄: ē pectoris figura. Plimōis at canalis ab ozis: vt dixim̄ extremitate icipit. Qui cū ad locū q̄ ē sub furelis puenit: in duas didit̄ ptes. Quaz vnaq̄q̄ itēz ī mltas sepat̄ ptes: itēz q̄s caro q̄ ē in plimōe texti r̄ solidat̄. Et ex istis canalib̄ q̄ sic didunt̄: r̄ ex venis ēt q̄ ad eas veniūt necnō ex cāne q̄ eas circūdat̄: corp̄ gnātur pulmōis. Cui vna medietas ī pcanitate pectoris dextra: altera v̄o ī sinistra locat̄. Altera at trachea: ex cartilagib̄ duas īfecti circū h̄ntibus ptes pponitur: q̄z extremitates pāniclus mollis f̄z rectā icedēs lineam p̄tinuat̄: vt in hac appet figura. Inter istos v̄o anulos: molles p̄tinuat̄ pānicli: ip̄i v̄o ānuli duri sūt r̄ cartilaginosi. Pars at ānuloz gibbosa exteri ī pte corpis manifesta ponitur: q̄ ēt manu tāgi pōt. Pāniculus v̄o f̄z rectā lineā icedēs: meri p̄iungitur. Qz si tu imaginat̄ fueris duas canulas parū longas: ex vna quarum tertiam scindendo auferas partem: r̄ postea scissure locum pergamenō claudas: cui in longitudine cannā aliam integram adyicias: perficietur visio: qua trachee arterie r̄ meri p̄iunctionis forma intelligi potest. Tota autē superior pcanitas nō ob aliud est: nisi vt aer attrahatur. Pectus enī cū dilatat̄ dilatatur r̄ pulmo. Et cum pulmo dilatatur: exteriōē attrahit aerē: r̄ fit vna duaz p̄riū anbelit̄: q̄ ē aerl attractio. Postea v̄o p̄strigif̄ pect̄ cū q̄ p̄strigif̄ r̄ pulmo: r̄ fit p̄strictioē ei aeris expulsiō: q̄ ē anbelit̄ ps scōa. Exterioris at aeris attractio: r̄ ipsi expulsiō: ad cordis enērationēz fuit

Tractatus

neēia. Pars. n. attracti aeris p forania q iter pulmonē et cor exiit: ad cor vadit: q cū calefact⁹ fuerit: neē ē expelli z mutari: iōq pect⁹ strigit z pulmonē: q cōstric⁹ aere expellit. Iterūq dilatat pect⁹: z dilatat plimonē: q dilatat: aliū attrahit aerē: quēadmodū fit in folli⁹ q⁹ euēta tur ignis: q cū dilatat: aere implet: z cū cōstrigū⁹ ab aere cūant. C. Jōq pect⁹ in lōgitudine i duas diuisū fuit pcaul tates: z in vnaquaq eaz plmōis medietas locata fuit: vt anhelit⁹ duo h̄et istra: qten⁹ si vni aliq⁹ maluz cōtigeret accēs: cū alio ad id qd neē ē tpari possz: qd silr i oclis factū fuit. Actio. n. h. anhelit⁹ p sue nobilitatis vehemētia: z vehemētia neēitatis ipsi⁹ vt vita pduret: vt mltū pfuaret neēiū fuit. Qd p certo bñfactū fuit. Pectori. n. sepe accidit pūssio: ex q vna ei⁹ pforat cōcauitas: sed cū alia ad anhelitū pficiēdū: fz q ei neēiū ē tēpat. Duo vō ei⁹ latera si fuerit pforata: aial non diuiti⁹ viuere poterit: q illud qd suffocat. C. Sz qz trabea arteria a parte occulta meri adiūcta fuit: qd ē forame p qd cib⁹ trāsīt z pot⁹: iō pāniculus mollis a pte p̄ci meri possit⁹ fuit: vt cū meri eā p̄ni mīā p̄sserit replonē: cedat ei: z nō angustet meri. Et nisi vellem⁹ h⁹ libri mēsurā pfuare: in istoz mēbroz formis: z in ipsoz iunamētis: vba āplificarem⁹. Qd deuītates sūmā p̄p̄dēdo: vboz breuitati īfistim⁹ inq̄tū possumus.

De figura cordis. CAP. XIII.

Sz in figura sua pinee affilat. Cui⁹ qdē ca put tornatile: qd qdā mō acutū ē: ad inferiora corpis tēdit. Ei⁹ vō radii sup⁹ est. Cor aut capulā hz: q ex ipso stat pāniculo ips⁹ circūdat. Nec aut nō totalr: fz tñ ppe suā radicē ei p̄tinuat. Cor at in medio pectoris positū ē. Cui⁹ qdē caput tornatile: ad sinistrā parū declinat p̄tē. A q mag⁹ tñ exorīt arteria. Un ēt plūs i sinistra mag⁹ appet pte. Duos p̄terea magnos ēt hz vētriculos: qru vñ i dextro ē latere: alter i sinistro. Inueniē ēt iuxta originē vel radicē suaz qdā qd carrilagini affilat: qd q̄si toti⁹ cordis ē basis. Inter dextz aut vētriculū ac sinistrū: qdā repiunt forania. Doz autē vētriculoz dexte: duo hz ozificia. Quoz vñ est p qd vne q oriunt ab epe igrediunt: z p qd sāguis ad dextrū cordis trāsīt vētriculū. C. Sup qd ēt os tres pāniculi existūt: qz icesus de foris īcipiēs: iteri⁹ p̄plet. Qd iō fuit: vt reflectat illd qd igredit. Altez vō os vne ēt ē os: q ab h vētriculo pulmoni p̄tinuat: q ēt cū sit vena z nō arteria sue tñ tunice ḡsse sūt z spisse. Qdōb ē ab anatomicis vena vocat arteria. Arteriarū. n. tunice ḡssiores sūt z duriores z spissiores tunice venaz. Qd iō sic ēē debuit: qz arterie assidue mouent: q̄diū hō viuit: ex q motu si p̄tingeret eas rumpi mai⁹ sc̄q̄rēt nocumētū q̄ ex venaz ruptura. Super h aut os a q p̄cā p̄cedit vena: panniculi tres locant. qru icesus ab iteriozi īcipiēs: foris frui⁹: ad h vt redeant z reflectant ad id qd a corde egredit. De spu z sanguie. Alio vō ē os vne q ad pulmonē tendit: z in q aeris ē penetratio: p qd a plmōe aer ad cor transmittit: sup qd ēt duo repiunt pāniculi: qz icesus de foris īcipiēs: interius p̄plet: ad h. i. vt apiant z apti fiāt vt aer p eos ad cor itra re possit. Duoq p̄terea hz additamenta auriculis similia: quoz vñ ē dextrū aliud sinistrū. Pulmo qz cor ē coope rīēs: p̄hibēs ne ossa pectoris an̄iora ipm tangant.

De figuris meri z stomachi. CAP. XV.

P̄cedētib⁹ iā ē on̄suz in ozis exte rimate duos ēē meat⁹. Quoz vñ vt aer ad pulmonē traba⁹ fact⁹ ē q ēt trachea ē arteria. Alter vō vt comesta z bibi

ta p ipm ad stomachū trāseant: q ē meri. Meatus aut h q meri vocat: sup colli spōdiles retro posit⁹ ē. Qui īferius descēdēdo vadit donec pforat diafragma: sp̄ exis ligat⁹ cū spōdilib⁹ pāniculis qbusdā. Qui postqz pforauerit diafragma dilatat: z gnāt ex eo mēbz qd vocat stōus: q etiā post p̄cāz pforatiōez diafragmatis: in p̄tē parūp īclinat sinistrā. Un os stōi ad sinistrā p̄tē īclinatū repit. Ip̄si⁹ vō fundus: ad dextrā īclinat p̄tē. Qz si tu imagiat⁹ fueris cū curbitā rotundā lōgi colli supius: cui ab īferiozib⁹ aliō cōtinuet collū erit sic videres stōi z meri figurā. Stomac⁹ p̄terea a pte q ē in pte dor̄si: ē aliq̄stulū lat⁹. Cui⁹ vñ ca put qd ē supius: est meri: altez vō qd est īferi⁹ p̄ncipiū ē: ītestinoz. Et est ligat⁹ cū spōdilib⁹ z alijs viscerib⁹ ligamētis firmis: q ē firmiter tenēt. Sirmutudo aut ligationis z sustētatiōis oīuz interior⁹ ē put eoz expetit nobilitas: z eis neēiūz fuit: z timor sup ea ad vltimū put eoz misert⁹ ē dō. Meatus aut stōi q ē īferius: portonariū vocat. Qui postqz cibus in stō adunat⁹ fuerit: p̄hiē z claudīt in tñ q nihil ab eo ēt aq egredi pōt: donec digō p̄pleat vel cibus corūpat: deide apit donec qd in stō ē ad ītestina currat. Et loc⁹ qdē h vt p̄cāz ē: ortus ītestinoz p̄ncipiū est. Stōi qz corp⁹: ex trib⁹ p̄ponit tunica: qz vna villos suos in lōgitudine hz trāseunt. Alia vō eos hz in latitudine tendētes. Tertia vero hz eos obliq ex tranuerso transeunt: quoz iunamēta longū est p singula narrare.

De figura ītestinoz. CAP. XVI.

Intestina ex duabus tunicis p̄poni reperiūt. Sup̄teriozē vō tunica: viscositas qdā adherēs repit: sic stagnatio. In testina vō oia sex tñ sunt. Quoz tria sup̄iora sūt gracilia: z alia tria q sunt īferiora sunt ḡssa. Braciliū aut p̄mū est ītestinū qd īferiozi ozi stōi p̄tinuari inueniē: qd ēt duodenū noiat: h aut aliō seqt ītestinū: qd vocat ieiunū. Que duo ītestina erecta stāt: z lōgitudine ex tēdiūt corpis. Ozificia tñ p q epi vebūt nutritiū: pla i isto sūt ītestino. Ieiuno: qz in alijs: q in epis tractatu noiauntur. C. P̄cedē vō ītestinū seqt qdā aliō: qd iolutū vocat: qd mltis iolutū iolūtūib⁹ inueniē. Doz aut triū ītestinoz āplitudo portonariū āplitudini in magnitudine reperit eq̄ri. C. Post h vō aliō seqt ītestinū: qd monoculū vocat. Hoc aut ē ītestinū āplū vñuz tñ hñs forame: ac si eēt face⁹: vñ marsupiiū. Hz qz os vñuz p qd illud qd hōza vna igredit: alia egredit hōza: qd ēt i dextro locat latere. C. Post istud at p̄tinuo seqt ītestinū q colō vocat: c⁹ qdē p̄ncipiū i dextro existit latere: fz ipz p latitudine vētrī vsqz ad lat⁹ sinistrū p̄origit. Post h aut rectū seqt ītestinū: in q cū āplā hēat p̄cauitatē: collr sterc⁹: quēadmodū in vesi ca adunat vria. Cui⁹ at ītestini extremitas an⁹ ē: sup quē ē musculus p̄hibēs exire sterc⁹: dōcōsideriū adsit qd ipz soluat. C. De figura epatis. CA. XVII.

Par in dextro latere positū sub costis sup̄teriozib⁹ q sūt posteri⁹ locat. Cui⁹ qdē figura ē lunaris: qd iteri⁹ a pte stōi cōcauitz cernit. Hz p̄terea additāmēta qdā: q qnqz quatuor qz gnqz inueniūt: qd ēt dextrū lat⁹ stōi cōplectitur. A parte aut diafragmatis inuenitur eius gibbositas: z est ligatuz ligamentis que continuant epar panniculo qui est super ipsum. Ex huius autem concavitate canalis quedam nascitur que porta vocatur epatis: cuius figura vne tenet similitudinem: sanguinem vero non retinet. Nec autē canalis in multas separatur partes: quarū vnaqueqz itez tandiu in multas separat partes: quousqz diuisiones recipiat īfinitas. Quaruz multe diuisiones ad inferiora tendunt stomachi: et multe istarum ad duodenū: z diuisiones multe ad ieiunum vadunt: z sic etiam ad alia protenduntur ītestina: donec ad ītestinum per-

ueniunt rectus: Et ista qd est orificia q noianim? p q nutri metū epi attrahit: q i suo trāitu nō cessat ire dōec ex stri ctiozi ad locūz āplioz: dōec aggreget i canali q est epatis. porta. Predictus autē canalis in iteriozi epis pte: in ptes ad modum capillozum subtiles diuiditur: in quibus nu trimētū qd fuit tractū ad epar dispartit: r a cāne epis tā diu cogit: dōec sāguis fuit. A gibbo vō epis quedā magna exorīt vena: a q oēs toti corpis vene originē sumūt: quē admodū i venaz dixim? anathōia. Dui qz vene radix in ptes ad modū capilloz sbriles segregat: q pti b? a forami ne qd vocat porta segregat) iūgunt. Et sic fit vt sāguis a dīstōib? porte ascēdēs ad ptes vene q a gibbo orit trāseat: q postqz i pti b? a gibbo veniēti b? fuerit: tādū de gracilio ri pte ad amplioz trāseūdo eleuat: donec tot? sāguis in vena q de gibbo egredīt epis congregetur.

S De figura splenis. CAP. XVIIII
Splen hz suā figurā long? ē. Qui i sinistra posit? pte qbusdā necit ligamēt: q pāniclo q ē sup eū ptiuat. Et abyna pte adhe ret stō: ab altera vō costis dōst ptiuat. A quo duo exorūt pti: qz vñ ad os stōi: alter ad epis tēdit pca uitate. C De figura fellis. CA. XIX.

El sup epar locatū: duos silr hz poros. Quo rū vñ ad epis vadit pcauitatē: alter vō i ptes sepat q ad supioza tēdūt iresia r ad fun dū stōi. C De figura renū. CA. XX.

Renes circa epar ab vtraz pte spondiliū dozsi positi sūt. Quoz dexter altio rē t3 locū. Unusqzqz aut eoz duo hz colla: qz vñ a latere i q ē ad magnā q ē i gibbo epis ve nā tēdit. Altez vō iferi? descēdit: dōec vesice mirabilr cō tinuet. Ista at q ad vesicā dōcēdūt: pti vritides sūt: r vo cant emūctoria. C De figura vesice. CAP. XXI.

Vesica vrie ē vas: r ipi? receptaculū q iter semur locata r anū ex duab? pōit tunicis. Sup os vō ci? qdā sūt musclī q ipz cō strigūt: r phibēt ne vria a vesica inolutarie egrediat: dōec volūtas eā dimittat. Ad vesicā vō a renib? p duo colla pfluūt vria q emūctoria vocari di xim. Que cū ad vesicā pueniūt vñā pforāt tunicaz: r po stea iter duas ipsi trāseūt tūicas: dōec ad collū pueniāt ve sic: vbi aliā pforātia tūicā: ad vesice descēdūt pcauitatē.

C De dicēdis sūmis r collectionibus ytilitatis instrumen toz nutritionis. CAP. XXII.

Supra sūu tact? q oib? mēbris ē cōis: suu tactū sūu hūit ppriuz. Qd iō fuit: vt iter ea q gustatū r dlectatōez afferūt r ea q horribilitatē discernat. Res. n. delecta tionē afferētes pls alyz nutriūt r pficiūt. Ligua qz pter magnū inuamētū qd i loqle formatōe t3: cibū cū mastica tur i ore reuoluit: put ē necē dōec eq̄lr molat. In q molē diaryman? silitudinē t3: q ea q molitōi sūt necia reuol uit. C Dētes qz triplr sūt. Eoz. n. qdā sūt ad icidēdū apti de qb? qdā dñr duales: r dñr icifozes aly qdripli. Aly vō fci sūt vt ad aliq pfrigēda apti cēt: r ipi sūt canini. Aly at vt apti fierēt ad molēdū: r sūt molares. Est pterea in dēti b? qdā qd mirabili ē ascribēdū sapie dei. f. qd icifozes et qdripli sibi inuicē obuiādo cū necē fuerit se tēgūt. Qd tē pti gīt cū aliqd fuerit mōdēdū vl molēdū: qd nullo? fie ri possz: nisi iferioz mādibla tādū pcederet anrius: dōec dētes iferiores supiozib? obuiare possint vt i rectitudine iūgant. C Cū at cib? masticād? vl molēd? fuerit: mādibu la iferioz ad locū suū redit: r icifozes r qdripli iferiores: i teri? trabūt: r supiozib? vt p? nō occurrūt. Et accidit cū b? vt molares supiozes sī iferiozes cadāt cū necē fuerit. Qd tē accit cū masticādū fuerit. Impole. n. erat vt duales r q dripli supiozes suis occurrēdo iferiozib? iūgerent: ita q

molares sibi inuicē obuiarēt: qd eis accidit cū aliqd frāgīt. Molariū pterea radices: alioz dētiū radicib? ples sūt: qz ipoz actio mltā ē r lōga. Molares ē q sūp? ples hnt radices: qz pēdēt. C Maxia qz adhibita ē cautela ne ali qd eoz q cōedunt: tracheā igrediat arteriā: sic sup? fuit oñsuz. In hora trāsglutiēdi meri descēdit iferi? r epiglo tis eleuat sup? r tē trachee artarie suū optie adheret co optozū: r talr qd ē trāsglutiēdū sup pdcī dozsiuz trāsit co optozū: dōec puenit ad meri. C Sz postqz ad stōz descē dit qd cōedit: stōus ipz circūdat r portōariū claudīt. Qd ē sic māet: dōec digō ppleat. Ipe ē stōus a pte dextra ab epe: r a sinistra a splene aīri? vō a girbo: r posteri? a carni b? dozsi circūdat. Que oia iccirco sūt circūposita: vt calō retieat: r vt ipz stōz mltuz calefaciāt. C Lib? at i stō talr morās tādū digerit: donec succo asileat: q p pdcā orificia q ad epar tēdūt: ad epar trāsire fit apt? Que iō mltā fue rūt: qz si vñ tñ cēt: r ad vñ solū iret locū: dōiceret ei qd ex cibo descēdit a loco: r egredere ptiū vñ magnū seq ret nocumētū. Quāobzē pdcā orificia mltā fuerūt: q ma iori pcauitatū itestinoz pri ptiuant: vt qd p vñ de pti ctis orificijs pterierit: ab alio trabat. C In itestis qz fue rūt mltē reuolutōes: vt qd cōedit tādū teneri possit do nec tota succositas q ē i ipo abstrahat: r cib? nō cito elaba tur. Actio vō b. f. attrahēdi: in itestio ppe pplet: qd mono culū vocat. Qd. n. ab isto egredīt itestis: nihil in se retinet qd ad nutriēdū valeat. Nā putredo mltuz in eo pualet. C Et qz qd ad epar trahit: ipi? carne tādū cogit dōec i san guine trāsit. Et necē fuit vt qd attrahit tādū dispria: do nec pua ei? qstas a mltā epis carne circūdet: qtin? ei? puerfio veloz sit r facit: iō canalis q porta vocat epis: cui qd ad trahit ad nutriēdū adiūgit: r i ptes minutas i epis pcauitate sepat. Qd silr scm ē: vt qd attrahit in sanguinē velociter r facile puertat. Et qz membra nutriri r augeri absqz sāguine mūdo r pueniēte n pnt: cuz sāguie at sil due gnānt supfluitates: qz n gnārit: tē ipole ē: eo q in oib? co ctioib? r digōnib? sic fieri puenit: qz vna feci asilāt: alte ra spume silis inuenit: necē fuit vt sāguis ab illis mūdaret Quapp scm fuit fel: hñs collū tādū pte dīt dōec epis in gredit pcauitatē: p qd colla trahit rubra: q sil cū sāguie ge nerat. C Splen qz creat? fuit: hñs silr colluz ad epar tē dēs: q alia attrahat supfluitas: ex q colla gnāt nigra. Re manet g sāguis tē mūd? nihil i se de colla rubra vel nigra hñs nisi qd ē necē: subtilior tñ est: qz necē sit. C Qz igr vt aq̄la supfluitas q i eo remāsit: ab ipo expellat qd tādū fa ciēdū ē: dōec gstitiē hēat q ad carnē gnāndā apt? fiat. Qz obzē fci fuerūt renes ab vno qz qz collū. lōgū ptesuz fue rit: tēdēs ad venā q ē i gibbo epis. A q loco aq̄luz qd ē in sāguie anqz sāguis eleuet r ibibat mēbra: p pdcīm trahit collū. Cū vō sāguis a trib? pdcīs purgat? fuerit supfluita tib? sua tē ppleta erit mūdificatio: r erit apt? nutrire mē bra r augmētare ea put eis pueniēs fuerit. Et tu scies ma gnitudinē inuamēti qd hī ex purgatōe sāguis ab istis sup fluitatib?: cū accūa q isti? euenerūt istis psiderauer. Sel .n. cū colaz n trahit rubrā: sz cuz sāguie tādū dimittit: do nec ad mēbra vadat nutriēda: mltē q ex colla rubra fiunt egritudies accidūt: sic yctericia. r pustule rubre que r for mica r rubedo q accit cū puritur: r tūore r febres acute: r bis silia. Splē qz cū colaz nig. n trahit: colē ni. egritudies accidūt: sic yctericia nig. r mōphea ni. r lētigies: r lepra et melia: r bis silia. C Aq̄la vō supfluitas si n trāscit ad re nes: vna duaz spēz ydropis: asclites. v3. vl ypofarca gnā bīf. Nisi igr tria pdcā forēt in ista: pdcē assidue acciderēt egritudines. Qz aut collum fellis r collum splenis ad epa tis concauitatē veniētia: que expellenda erant ab eo tra bunt: mirabiliter est actum ac sapienter.

C A renibus autē ad venā que est in gibbo epatis descen dentē: duo dirigunt colla: que inde aquofaz trabunt sup:

Tractatus

fluitatē. Qd est ppter ea qz sanguini fuit neēiū vt ad hūc eleuaret locū in meatibus in subtilitate capilloz minutl: tunc oportuit vt hec aquositas in ipso relinqueret quati- nus sua subtilitas sibi remaneret adiuuās ipz super ve- locitatem ascensionis sue in istis meatibus. Quāobrem in- strumentū trahens ipsam non illic p̄tinuātū fuit. s; post q̄ ascendit et in istis subtilibus vjs penetrauit: et perue- nit ad viam amplam: executus est a sua subtilitate: et indi- guit grossitudine sua: et iunctū est ei illic. Et q̄ ascendit ad istas venas sanguis mundus p totū diuiditur corpus: vt omnia corporis imbibat membra et suaz vnicuiq; deleget particulā: que sū ipsius q̄titate ipsuz iuste cōtingit: quē admodū in venarū diximus diuisione. Sanguis autē q̄ mē- b̄is sic diuisus est in vnoquoq; ipsoz in ipsius conuertit- tur nām: et sic nutrit et auget ipsuz: si corpus adhuc indiget incremento. Sin autē ea que ab eo sunt dissoluta restau- rat: si non: minuit corpus. Si autē iaz minui icipit: min⁹ eo restauratur qd dissolutū est. Actio autē quā modo dixim⁹ finalis existit cā: quare oibus nutritatiōis instris idiguit animal. Et ne predictē supfluitates a qbus sanguis purga- tur oīno inutiles viderent: fecit eas deus: qui sit benedi- ctus: alijs magnis viles iuuamentis. Seleni vno suo col- lo sanguinē a colera rubra purgat: vt predictū est. Alio ve- ro collo ipsaz dirigit intestinis: vbi ipa colera acuitate et pū- ctione sua: testina ad stercoris expulsiōe cōmoueri facit. Et hec est causa quā corpus a stercore purgatur: et secura- tur a stercoris induratione: et ipsius retentione.

¶ Splen quoq; feculentā trahit supfluitatē: a qua sangui- nē purgās auertit eā adhuc donec ipsa acetositatē sit ade- pta et ponticitatez. Postea vero ori stomachi ex ea aliquid quotidie mandat: vt sua acredine et ponticitate appetitū in eo excitet et cōmoueat: q̄ postea sū cū stercore eicit.

¶ Renes autē vt p̄dictū ē aquosaz trahūt supfluitatē san- guinis et ex pte que eis puenit in predicta supfluitate rep- ta nutriunt. Reliq̄ vō ei⁹ pars p duo foramina q̄ noiaui- mus ad vesicā trāsmittit. ¶ Vesica vō ampla fuit vt nō sit nece aīal p̄tinue ad mingēdū surgere. Sup cui⁹ os mi- sculus qdā positus fuit: q̄ ipsaz adeo cōstringit: ne aliquid ab ea exeat: nisi p̄s plena fuerit et estuare icipiat p̄ mul- titudine vrie et ei⁹ acuitate: et tūc volūtarie soluat et vrina extra expellat. ¶ Duoz autē foraminū renū trāsitus mi- rabilr et sapiēter fact⁹ est. Vides enī q̄ cū vesica inflatur vent⁹ tū nō ab ea egredit: q̄uis in ea duo sint foramina p que radius igredit: p q̄ et sanguis aquositas q̄ est vrina a renib⁹ ad vesicā dilabit. Qd iō fit qz duo colla p̄dcā vnaz vesice pforāt tunicā: et pforando iter duas ipsius tunicas trāseūt donec collo adiūgant vesice: vbi etiā alias pforāt tunicā: iōq; oīa vesice p̄cavitatē iuantia ei⁹ iteriozē distē- dūt tunicā et exteriori appropinquare faciūt: vñ ē q̄to ma- gis implet tāto magis ei⁹ tunice cōiungunt. Quāobrem foramen predictus adeo coartatur vt nihil ex vrina post q̄ in vesica fuerit: retro redire possit. Urina quoq; facile emulget: et nō cessat vrina emulgēdo ad vesicā fluere: do- nec ab ea grauet. Que postq̄ estuationē istā p̄sentit: laxa- tur musculus os vesice pstringēs: et pstringit vesica et ela- bitur vrina. ¶ A stercore autē ipso postq̄ illd q̄ aliqd nu- triri pōt abstractū fuerit: qd relictū fuerit ad rectū mitti- tur intestinū: qd amplā hz p̄cavitatē: vt qd ibi cōgregat ex stercore: colligere et retinere possit: ne sp̄ ad egerēdū sur- gere sit nece. Qz postq̄ ab eo qd ibi retētū ē aggravari vñ pūgi icipit sentit estuationē istā: et aīal musculū volūtarie laxat q̄ ipsuz claudēbat et egredit stercoz. Et ad hunc mo- dū nutritatiōis p̄cedit regimē: ex q̄ aliqd nutritiōis igredi- tur corp⁹: donec ipm corpus ex eo qd ipsuz nutrire d̄z nu- triat: et supfluitas ab eo diuisa expellatur.

¶ De forma mirach ventris. CAP. XXXIII.

Ab cute q̄ veter exteri⁹ coopit: iterlus octo iueniunt musculi q̄s noia- uimus. Post q̄s in interiorib⁹ est pāniculus q̄ dā rugosus q̄ vocat siphac: post quē ē girb⁹ p⁹ girbū vō sunt testia. Ruptura vō q̄ in mirach accidit: est quādo rumpit hoc siphac.

¶ De forma testiculoz et virge. CAP. XXXIII.

Femoris qdā corp⁹ ligamēto sile exoriz multa ampla hīs foramia sub q̄ multe ample existūt artarie: supra id qd ei⁹ meret mēsurā et vne: corp⁹ vō p̄dictū viri- le ē mēbrū. A siphac p̄tea duo descendūt ca- nales: q̄ eis q̄a renib⁹ ad gibbū ep̄is in suis p̄tendunt fo- ramini⁹ in sui nā siles p̄cipiunt. Ex qb⁹ postā dilatatis iteriores folliculi testiculoz tunice gnānt: in qb⁹ ipsi cōt- nent testiculi. Veniūt quoq; ad pres testiculoz a p̄tibus iterioz venarū rami qdā: q̄ multipl̄ circūuoluti: a carne glādosa et alba p̄prehēdunt: q̄ q̄qd sanguis in eis ē adeo imutat: q̄ albū fit: et fit tūc aliq̄ p̄s vinctuositates sp̄matl. Postea vō ab hac carne ad testiculos trāsmittit: vbi sua p̄plet p̄uersio: et in suā trāsitiōē sp̄m p̄fectū fit sp̄ma. Ibiq; duo gnānt foramia q̄ ad virgā vadūt: cui⁹ erectio fit: cui⁹ ipsa q̄ in vga sūt foramia grossa replent v̄tositatē: et eius vene sanguie sū replere fuerint. Et nō q̄scit erectio sua qū extēdit: et p̄panē vasa ex qb⁹ ē sp̄ma: et cōmouēt ad ex- pellēdū qd ē i eis: p̄ multitudine et mordicatōēz suā. Que qd i eis ē expellere appetūt: vñ qz sp̄ma qd ē i eis ē multū: vñ qz ē acutū. Una at ex cāis ex qb⁹ ē sp̄ma: et cōmouēt ad ex- pellēdū qd ē i eis: p̄ multitudine et mordicatōēz suā. Que qd i eis ē expellere appetūt: vñ qz sp̄ma qd ē i eis ē multū: vñ qz ē acutū. Una at ex cāis ex qb⁹ ē sp̄ma: et cōmouēt ad ex- pellēdū qd ē i eis: p̄ multitudine et mordicatōēz suā. Que qd i eis ē expellere appetūt: vñ qz sp̄ma qd ē i eis ē multū: vñ qz ē acutū. Una at ex cāis ex qb⁹ ē sp̄ma: et cōmouēt ad ex- pellēdū qd ē i eis: p̄ multitudine et mordicatōēz suā.

¶ De for⁹ mamillarū. CAP. XXXV.

Mamillae ex artarijs venis: et nervis: p̄dōi iueniunt: iter q̄s carnis glādose et albe sp̄s solidari et sp̄sārū iuenit. Et qz ei⁹ nā lacti assimilāt nāe: creauit eā d̄s: q̄ sit bñdctus: vt ad lacti cōuersiōē et gnātōz apta foret. Ue ne at iste et artarie i mamillā subitl didunt: et iste artarie et vene i mamilla i d̄sōēs s̄biles didunt: et renouat et i- uolūtū i uolutiōib⁹ m̄lis. et p̄p̄hēdūt illā carnez lacti gnā- tiā: et auertit q̄qd ē i p̄cavitatē sua de sanguie p̄ suā assi- milatōēz cū nā sua: quē admodū caro ep̄is p̄ assimilatōēz il- li⁹ qd secū a stō trahit et ab intestis: tādiū auertit donec fir-

¶ Sanguis. ¶ De for⁹ m̄ficis. CAP. XXXVI.

Matris iter vesicā et rectū posita ē intestinū. Supior ē tū q̄ vesica. Que i vginib⁹ b⁹ et q̄ nōdū peperūt pua ē i eis at q̄ iā p̄gnātes fuerūt vñ peperūt magis iuenit. Que ligamēt q̄ busdā ligat nō valde strict: et i se ipa nervosa existit: vt ex- tēdi possit cū nece fuerit et āpliat: et colligi et p̄strigi: cū āpli- ficatio neēia n̄ fuerit. p̄ aliō ē nervosa fuit: vt i p̄u mlti- pl̄ āplificari q̄at: et ligamēta n̄ mltū stricta s; āpla fuerūt. Que duos hz v̄triclos q̄ ad vñ pueniūt orificiū. Duo p̄- terea hz additamēta: q̄ ipsi⁹ cornua vocant. p⁹ at ista duo additamēta m̄lieri locat testicli: q̄ viroz testiclis miores s; et latiores: a qb⁹ m̄liebre sp̄ma ad p̄cavitatē d̄scēdit m̄fi- cis. ¶ M̄ficis p̄tea collū ad m̄lieri p̄origit vuluā: qd i m̄liere ē s̄c i viro vga. ¶ Vulue at orificiū: in v̄gie p̄stri- ctū ē et rugosū. In rugis at ipi⁹ colli v̄gial: s; vene p̄cūf s̄biles: q̄ qū corripit v̄go abrupit: et p̄dcē dilatant ruge. Lū at m̄lier ip̄gnat: os m̄ficis itū p̄strigit: vt et acus ipz i- gredi neqat. Lū vō piēdi hōa euenerit: vñ nocuitū aliqd fetui acciderit ex q̄ corripat: p̄dcē os adeo dilatat vt in- fanti corp⁹ p̄ ipz trāsire possit. In fās at ēz m̄liez h̄a. ex sp̄- mate gnātur: s; crescit et auget ex sanguie mēstruo. Lūius forma si mascul⁹ fuerit p̄s p̄plet quā femie. S̄cni etiāz qdā p̄tinuant vene: q̄ ad matricē veniētes ipz fetū tādiū

nutritur donec pletus. Qui postq̃ pletus fuerit ab eo qđ ipsi dirigit: sufficienter foueri nō p̃t. Quāobzē duriter mouet̃ et fortiter et abrupunt̃ retinacula qđ m̃fici alligat̃ erat et consequitur partus.

Tractatus. II. de cognitione p̃plonū corpis qui 58. continet capitula.

- p̃m. De sūmis colligentibus 28 De signatiōib⁹ oculi.
sciaz cōgicēdi p̃plones 29 De signatiōib⁹ supcily.
2 De signis corpis eq̃lis. 30 De signatiōib⁹ nariū.
3 De signis p̃plonis cale. 31 De signatiōib⁹ frontis.
4 De signis p̃plonis fride. 32 De significationib⁹ oris
5 De signis p̃plonis hūi. et labioꝝ et dentiū.
6 De signis p̃plonis sicce. 33 De significationibus fa
7 De signis p̃plonis. c. r. f. ciei et forme.
8 De signis p̃plonis. f. r. h. 34 De signatiōib⁹ auri.
9 De signis complexiōis 35 De signatiōib⁹ vocis.
cercbri et eius forma. 36 De signatiōib⁹ carniū.
10 De sig⁹ p̃plonis cordis. 37 De signatiōibus risus.
11 De signis p̃plonis ep̃is. 38 De signatiōib⁹ motuū.
12 De signis p̃nis plinōis. 39 De signatiōib⁹ colli.
13 De signis p̃plonis stōi. 40 De signatiōib⁹ costarū.
14 De sig⁹ p̃nis testicoꝝ. 41 De signatiōib⁹ dorſi.
15 De noiandis sūmis exi- 42 De signatiōib⁹ spatulaz
mys et necys q̃rū auxi- 43 De signatiōib⁹ brachy.
lio aliq̃s cōplexiōes co- 44 De significationib⁹ plā
gnosce pōt. tarū manuū.
16 De noiatiōe signatiōnū 45 De signatiōib⁹ p̃ixidis et
p̃ticulariū q̃ alias q̃niz coꝝe et cruris et pedis.
inuāt signatiōes in 46 De signatiōib⁹ passuū.
cōgicēdis p̃plonib⁹. 47 De signatiōib⁹ audacie.
17 De sig. obilitat̃ neruoꝝ 48 De signatiōib⁹ timorl.
18 De cognitione p̃plonis 49 De signatiōib⁹ hois ve
membroꝝ et humoꝝ. loci igēy: et subtil̃ nāe.
19 De cognitione rep̃lonis. 50 De signatiōib⁹ corpoꝝis
20 De cōgicēdo q̃s q̃rūoz eq̃lis et bone nāe.
hūoꝝ supabūdet. 51 De signis hois p̃hi.
21 De signatiōib⁹ cole ru. 52 De signis hois habētis
22 De significationis cole- bebetem nām.
lere nigre. 53 De signis inucreundi.
23 De significationibus su- 54 De signis iracundi.
perabundātie flatis. 55 De signis luxuriosi.
24 De signatiōib⁹ sōnioꝝ. 56 De moribus feminei.
25 De cognitione emprois 57 De moribus eunuchi.
captiuozum. 58 De agregatōe quā necē
26 De signatiōib⁹ capilloꝝ. ē obſuā i iudicys et ſbri
27 De signatiōib⁹ coloris. li igistōe p̃bisonomie.

De sūmis colligētib⁹ sciaz cōgicēdi p̃plones. CAP. I.

Disponis p̃plo: ex colore et corpoꝝis habitudine: et ex tactu et ex opōnib⁹: et ab exētib⁹ a corpe cognoscit̃. Color nāq̃s alb⁹: et fusc⁹: et ex albedie et glaucedie mixt⁹: et gipse⁹: et plūbe⁹ frida inuunt p̃plonē. Rubē⁹ vō et subrubens et ruffus: et iopos oēs isti p̃plonis d̃mōstrāt calitatē. Et si claritas et subtilitas coloris p̃iūgar̃: hūoꝝ claritas declarat̃: et subtilitas. Turbulētia vō si ei am̃isceat̃ et grossities: hūoꝝ signat̃ grossitudo. Alb⁹ p̃terea color cui cū subtilitate et claritate rubedo am̃isceat̃: p̃plo nis d̃mōstrat eq̃liratē. Et si rubedo supauerit: et claritas fuerit mior: sanguis signabit̃ d̃niū. Rubedo aut̃ si adeo fuerit diminuta: vt coloris app̃oximet eboꝝis: sāguinis inuit paucitatem. Que et si adhuc magis diminuta fuerit: ita. s. vt ex ea fere nihil appeat: pueniat color q̃ gipse⁹ a medicis appellari solet. Qui vtriusq̃ cole ac sanguinis paucitatem et flatis d̃niū in corpe potēdit. Dic aut̃ si albedini cui viriditas sit am̃ixta app̃oxiet: color segtur

qui a medicis plūbin⁹ appellat̃. Qui sanguis ac cole rub. dimiutionē oñdit: et cole nig. ac flatis idicat d̃niū. Et si rubedini vicinef: vel ei am̃isceat̃: sanguinē grossus d̃nari d̃mōstrat: p̃m q̃titatē q̃ ei app̃oxiet: vel q̃ ei am̃isceat̃ rubedo. Color aut̃ pure fusc⁹: q̃ viriditati app̃oxi quat cole nig. oñdit d̃niū. Corpa vō ruffo colore colorata: q̃. s. albedini magi iuenit̃ p̃p̃iqu⁹: fridioris sunt p̃plo nis. Viriditati aut̃ vel glaucedini si magi app̃oxinā: uerit: calioris erūt p̃plonis ad hūc modū. Citria vero alia sūt q̃ albedini p̃pinā subtilitate p̃tipicāt: q̃ color i cō ualeſcētib⁹ vel a q̃b⁹ sanguis mltitudo p̃fluxit iuenit̃. Et fit hec citrini coloris spēs: q̃ sāguis diminit⁹ ē: nō p̃pter cole d̃niū. Et corpa ista nō sunt citria: nisi accitāt. Alia vō vere citrina sūt: et parū clara q̃ oi tpe talia p̃seuerant: et ista sūt corpa colica. Sūt p̃terea corpa q̃dā q̃ cū citrinitate viriditati et fusco app̃oxiquāt coloris: pua p̃tipicantia pulchritudine: q̃b⁹ vtraq̃ d̃niat̃ cola: q̃rū p̃plo: oib⁹ aly s dete rior p̃probat̃. Epar q̃s et splen h̃s h̃itium p̃plonē: plerūq̃ sūt egra. Et horū corpoꝝ sanitas nec ē firma nec pmanēs. Corpa vō colorē inopoz h̃itū q̃ citrinitati magi sunt p̃ro pinā: calioris sunt p̃plonis et cole rub. vicina. Que autem viriditatem habent am̃ixtas: minus sunt calida et cole re attinent nigre.

Ex formis quoq̃ corpoꝝis: cōplonū cognitio habetur. Grossus nāq̃ et crassus: complones: significat humidā. Fracile et macruz si fuerit corpa: cōplomonstratur sicca. Uerūtāme quādo grossitudo est ex carne solida dura: et est rubedo et sanguitas app̃arēs in colore complo si cū humiditate calitatē obtinebit ad hunc modū. Et si grossitudo ex piguedie fuerit: et corpa fuerit molle et in sanguine diminitū cōplo frida simul erit et hūida. Mēbroꝝ etiā eq̃litas et p̃portionū obseruantia in suis mensuris: q̃n vñ aly cōparatū fuerit suarū p̃pinquitatē cōplonū ostendit. Que si in hoc diuersificantur: innuitur q̃ eozum complexio nec vna est nec p̃pinqua. Largitas itidē foraminū que sunt in mēbris et suoz canalium: calidam ostendit complonem. Eoz autem angustia et paruitas frigidaz significant complonem.

Ex tactu quoq̃ dignoscitur complo. Nam corpa qđ semper tactu calidum inuenitur calidam videtur habere complones. Qđ vero semper sentitur frigidum: complonem habet fridam. Si aut̃ corpus cum tangitur lene sentiat̃: complonis erit humide: asperum vero sicce. Si aut̃ calitas tact⁹ ipsi lenitati am̃ixta fuerit complonem calidam d̃mōstrabit et humidam: asperitati vero si adiungatur: complonē calām significat et siccaz: friditatis quoq̃ tact⁹ lenitati am̃ixta: frida et humidaz declarat p̃plones. Que itidē cū aspitati am̃isceat̃: fridaz et sicca potendit cōplonē. In plurib⁹ tamē corpoꝝib⁹ tact⁹ friditas lenitati am̃isceat̃: q̃ asperitati. Uix eni corpa rep̃iri pōt: qđ fride sit p̃plonis et asperū. Laxus aut̃ et molle si fuerit corpus: humida monstratur complo. Solidum vō et durum: sicce perhibetur esse complonis.

Opationes q̃q̃ nāles sic appetit̃: digō: et augmentū: et pulsus cū fortes fuerit: et veloces calaz signabūt p̃plonē: debiles vō et tarde si fuerit: fridaz dem̃strabūt p̃plonē. Et aiales sūt opōnes: vt igeny acuitas: et loq̃ndi velocitas: et velox mor⁹ atq̃ audacia: calām signant p̃plonē. Dis vō d̃zia p̃plonē dem̃strant fridaz.

Supfluitates q̃s q̃a corpe solēt egrēdi: vt sterc⁹ et yria: et sudor capilli: et alia mltā: p̃plonū sūt d̃clarat̃e. Uelox nāq̃ capilloꝝ ort⁹: et spissitudo: et nigredo: et crispitudo et grossitudo atq̃ aspitās: oia h̃ p̃plonē signant calaz. d̃zia vō his frida inuūt p̃plonē. Sudor et ferc⁹ et mal⁹ i corpe odor: calitatē d̃clarat̃ p̃plonis. sudorlq̃ mltitudo p̃plonis signat hūiditatem. q̃ vō his cō

Tractatus

traria sunt contrariam ostendunt pponem. Egestio quoq; pauca & sicca: vrine tinctura ac ipsi? fetor: pponē signi-
ficat calam: his vero contraria friditate declarant.

De signis corporis equalis.

CAP. II.

Solor corp? habentis equalis: est albus cui
rubeus amiscetur. Tactus vero ei?
non est frigidus: nec in calore superfluus: nec
multus apparet lenis: lenitati tamen & calidita-
ti: magis q̄ frigiditati et asperitati approxima-
re inuenit. Huius quoq; corporis habitudo iter maciem
& carnositatem media existit. Parū tamen plus carnositati
q̄ maciei vicinatur: precipue si regimē illius est tranquil-
litas regimen & quietis. Cui? capilli inter subriles & gros-
sos: atq; inter nigros & rubeos: & inter lenes & asperos me-
dy existunt. Corpus preterea h? neq; multus pilosus: ne-
q; valde a pilis nudus cernentibus apparet. Operationes
insuper eius omnes tam nāles q̄ animales equalitate te-
nentur: adeo vt neq; multū desiderij habeat: neq; sue cu-
piditates in tantum debilitentur: vt quasi mortue inueniā-
tur: neq; multum sit vigilans: neq; multus dormiens: ne-
q; multum & velociter mobilis: neq; multus quietus. Su-
perfluitates quoq; ab ipsius exeuntes corpore: inter pre-
dictas mediocres existunt dispositiones. Et ad vltimum
eius dispositio inter contrarias dispositiones equalitatem
excedentes existit media: vene quoq; ei? nec occulte sūt
& anguste: nec ample & manifeste: vox etiam eius: & ipsius
anbelitus: & pulsus: & eius motus: hec omnia inter paruū
& magnus: & velox & tardum mediocria sunt.

De significationib? corporis calidus. CAP. III.

Ec citissime crescunt: que & tangenti-
bus calida occurrunt: &
macra existunt & gracilia. Vene quoq; eorum
manifeste sunt: & motus velox: & omnia que in
eis considerantur velocia. Obstinati preterea
sunt pauci somni: multos capillos crispos: & i nigredie i-
relos. Eorū color rufus: atq; rube? cū obscuritate qdam.

De signationib? corporis fridus. CAP. IIII.

Ec tarde crescunt. Capilli quoq; tarde
eis nascuntur: hebetis existit
tesingeny: & tardarū operationum: pulsus co-
rum paruus: & anbelitus occultus: tangentib?
apparet frigida. Et h? habētes corpora: non
sunt in coitu potentes: & sunt paruus generantes filios: de-
bilis desiderij & multi somni.

Significationes corporis hūidus. CAP. V.

Solor tacus multus inuenit lenis. Eo-
rus quoq; caro moll. & membra
laxa. Juncture eorum: & ossa occulta: virtus si-
militer pauca: & paruus patientes laboris: & cuz
laborant velociter dissoluntur: & velociter in
eis apparet ex labore dissolutio. Corpulētia preterea sunt: et
multū dormiētes: & debiles & paucos hñtes pillos.

De signatōib? corporis sicco. CA. VI.

Ec corpora aspera sunt & macra: & du-
ra: & fortia: & multum ri-
gida: & multi patiētia laboris. Quorū iūcture &
chorde manifeste: multos preterea sūt capillos
& pilosi.

De signatōib? corporis calidus & sicco. CAP. VII.

Ec corpora in vltimo plurimis abun-
dant capillis nigris & spif-
sis. Macilētia q̄ vltie repiunt. Que & tāgenti-
b? cala occurrūt: cutis hñtia spissitudine: & aspitatē: & ner-
uos fortes. Que chordas q̄ hñt manifestiores & ossa: & iū-
cturas & sūt paucioris sōni & pulsus i eis sūt velociores: et
mor? sūt: & tact? calitas: & sūt audaciores: & obstatiores.

De signatōib? corporis fridus & hūidus. CA. VIII.

Ec vltimo tangētibus mollia sentiū-
tur: & a pilis denudata & ca-
pillis habētia lenes. & venarū angustiam. & iū-
cturas occultas. & sunt corpulētia. multā habē-
tia pinguedinē. Et laxa multum habētia som-
num. pigri motus eorum tardantes.

Corporis autem frigidi & sicci & calidi & humidi disposi-
tiones ex simplicium dispositionibus mixte sunt. ex qui-
bus cōposite fuerunt. quēadmodum. s. vni earum appro-
pinquant. aut inter eas medie existunt.

De significatione complexionis cerebri & sue forme & primo de complexionem calida cerebri. CAP. IX.

Sorma cerebri formam sequitur cranei:
paruū nāq; si fuerit cranei: cere-
bri quoq; paruū erit. Et si eius figura corru-
pitur. cerebri propterea figura corrupeit. Qua
propter caput in paruitate superfluum neces-
sario est malū. Et cuius figura existit feda. sicut que pal-
maz cisti similis est. & ipsi? similis mala est. Caput autē
melius est qd in magnitudine moderatū existit. Decetē
habēs rotunditatem. que. s. ante & retro paz emineat & ab
vtrisq; auribus paruam habeat compressionem.

Cōplexio autē cerebri que calida ē capitis & faciei tactū
superflue calidū reddit. In oculis quoq; rubor & vene in
eis apparēt manifestiores. & capilli corū in capite cito na-
scunt. & sūt spissi & fortes & nigri & asperi & somn? eorū par-
uus & lenis. H? preterea habentes pplexionē a calidis ci-
to ledunt odorib?. Eorū capita cito grauantur & replētur.
In cogitationibus quoq; veloces sunt & instabiles. & mul-
te mutationis. Superflue etiam sunt acuti. & veloces in
operationibus animalibus.

Frigida autem cōplexio his oibus cōtraria operatur.
Est nāq; somnolentus. & hebes. & tardi intellectus. capilli
quoq; capitis eius lenes & paruū nigri. velociter catarrus
patiēs. cui detegere caput est nociuū. eius etiam palpe-
bre. tarde mouentur & pigre.

Sed siccum cerebrum si fuerit. capilli in capite cito na-
scuntur. & cito calui fiunt. & vigilantes crunt. ex naribus
quoq; nihil defluet nisi paruus. & capitis reumatismus nō
eis accidit neq; coriza.

Humidum autem huic contrarium est. Eius nāq; ca-
pilli subriles sunt. & tarde nascuntur. neq; calui fiunt. Hu-
mor quoq; ex narib? semper defluit. & reumatismus le-
ditur. & est somnolentus: & eius sensus non sunt clari.

Calidam autē & siccam habens cōplexionem: capillos in
capite habz in vltimo fortitudinis. & velocis natiuitatis.
& vltime nigredinis. & crispitudinis. & calui citissime fiūt.
& sunt in vltimo gradu paucitatis somni & in eo parum p-
fundi. Animalium quoq; operationū velocitatem habet
& veloces cogitationes & sensuum clarorū. Superfluitates
et pauce ab eis descēdūt. Frigidū autē & humidū. huic di-
spositōi cōtrarium est. Est nāq; multum habēs somnū. pi-
ger. tard?. & hebes. Cui nullo mō accidit caluitiū. coriza
tamē & reumate valde molestā. & frequēter ei accidūt.
Calā vō p̄lo & humida: & frida: & sicca s̄m hoc qd alicui
ex suis simplicib? appropinquāt. suas ostendūt significa-
tiones. Si enim simplices equales fuerint. significationes
quoq; erunt equales.

De signis cōplonis cordis. CAP. X.

Sordis p̄lo si calida fuerit: pulsus velox
erit & frequēs: cui anbelit? silis re-
perit. Et sup pect? pilli multi sunt & spissi: qd ē
tactu cal? sentit. h? cordis p̄lonē hñs: audax
est: & obstinat? & multe iracūdie. Habitudo p-
terea corporis in magnitudine & puitate sua p̄siderata p̄lo

nē demonstrat cordis. Pect' n. si magnū fuerit: cordis ca-
liditate et magnitudine ppe manifestabit. Qd adhuc ma-
nifesti' erit. si cū b caput puū fuerit: aut et non fuerit ma-
gnū: b. n. si ita fuerit: alia nō oportebit attendere signa. Si
mili qz mō si pect' puū fuerit: et caput magnū aut medio-
cre: ppe cordis puitas et sue pplonis friditas demābif.
Qz si pectoris magnitudo: capitis magnitudini: aut pecto-
ris puitas: capitis puitati pportional' extiterit: alia atten-
dere debes signa. C Srida at cordis ppo: puū fac pulsū:
cui anhelit' silis iuenit'. Pect' qz paucos habebit pilos: et
subtiles. Et pect' tāgētib' frūi occurret. Qui hō cordis cō-
plonē hūerit timid' et piger erit. C Lōplo at sicca si fuerit
pulsus erit dur': et totū corp' iueniet' multo sū et fuscū: pe-
ct' qz paucā hēbit carnē: s; venas hēbit manifestas: et pilo-
sū erit: et curē grossā et durā. C Dūda aut lenē fac pulsus:
et pect' a pilis nudū: carnē qz pectoris mollem ac suauē.
C Lōplo cala et sicca pulsus reddit dur' et velocē: et freqn-
tē et mltos i pectōe pilos: et fortes: et spissos: et i femore silr.
Anhelit' qz ex ea magn' puenit et freqns. Totū pterea
corp' tactu calm sentit: et musculosus: atq; māifestas hñs
venas: hō pplonē cordis hñs irascibilis erit et obstinatus.
C Srida aut et hūida ppo: his dñia opatur.

De signis pplonis epatis. CAP. XI.

Omplonis epis calitas ex venaz am-
plitudine et magnitudine et
ex stercois siccitate sepi' repta cogscit'. Prete-
rea appetit' ē fortis: et i corpe mltā colā rub. ge-
nerat'. Uria qz et gestio tictē sūt: et sitis multa.
Et cala cibaria ei nocina sūt. Et sub ypocūdris piloz iue-
nit' multitudo. C Epis vō friditas: ex oib' signis q pdcis
sūt dñia cogscunt'. C Sz ei' siccitas: ex sanguis paucitate
et ex b q corp' ē macri': et vter gracilis: et q color pauca
pticipat pulchritudine: cogscit'. Dūiditas vō ei': ex oib' si-
gnis q his pdcis dñia existunt: ppendi pōt. C Qz si calitas
cū siccitate ei dñat: cogscit' eo q signa calē cōplonis sunt
manifesta: et in vltio existūt fortia. C Ei' qz hūiditas cū
friditate cogscit': ex b q signatiōes fride cōplonis fortes
existunt et in vltimo sunt manifeste.

De signis pplonis pulmonis. CAP. XII.

Am pulmo calis fuerit: vox erit gros-
sa: et anhelit' magn' et pe-
ct' aplū et magnū. Qui minuit nocumētū a fri-
di aeris attractiōe: et magnificat ipsi' nocumē-
tū aeris calī attractiōe. Si aut pulmonis ppo
frida fuerit: oia bis dñia euient. Lum autē sicca fuerit
vox erit clara: et p os pauce pycientur supfluitates.
C Dūda aut si fuerit: dñia bis euient. C Signatiōes vō
pplonū ppositaz: ex simpliciiu cognitiōib' hñi possunt.

De signis pplonis stōi. CAP. XIII.

Am stomaci ppo cala fuerit: digō
fortior erit appetitus: et
subtilia cibaria vt volatiliū caro et edulia i ipo
corrūpent'. Grossa vō cibaria vt vacca caro: et
frumētū coctus bñ i ipso digerunt': et sitit mltus: famē et
tolerare nō pōt. Accidit. n. hñtib' stōz ex ea capitis do-
lor: et vtigo. Irascibilis qz ē et acut'. C Srida vō cū fuerit:
bis oib' dñia euient. Appetit' n. maior ē digōne: cibaria
qz grossa in eo corrūpūt. Quāobz apō ipoz corruptiōez
acida seqt' eructuatio: quēadmodū apō ipoz corruptio-
nē i stō calō ē fumosa. Liboz pterea fridoz appetit' erit.
Ex qru mltā comestiōe lesio pueniet. C Lū aut stōi com-
plo hūida fuerit: sitis minuet': et saline mltitudo ab ore p-
fluet: nauseā qz cito patiet': et vomit' cito pueniet. Scoto-
miā qz et vtiginē cito patiet'. cū aut ppo ē sicca. oib' bis d-
ñia opat'. Sitis nāq; est multa: et egestio ē sicca. C Prete-
rea cū cibaria in stō morā fecerit et nō cito ab eo descēde-

rint: s; cū qdaz duritie: et appetit' fortis nō fuerit: nec pu-
rus: stomac' debilis erit. Cōtraria vō his cū stō dñata fue-
rint stōi fortitudo signabit'. C Ex mltā qz comestiōe sel-
scā cū aliqs grauatus fuerit: nō aut ex multa comestiōe
in diuersis horis facta ledit': sed facile et bñ digerit': signifi-
catur q illius stomachus est fortis: s; paruus sit.

De signis pplonis testiculoz. CAP. XIII.

Testiculi cū cali fuerit: vicie pres mltis et
spissis vestient pilis. Uirga qz
eoz fortiter eriget'. Spma erit grossus. Coitus
qz velociter explebit: et tēpestiue: an. s. pubertatis
tpe. Ad coitū feruens erit: vne pterea q sunt in
vge supficie: grosse sūt et māifeste. Ipsi' qz chorde fortes
reperiūt' et grosse. Lūtis aut ipsā et testiculos circūdās: gros-
sa et spissa et aspa pspiciē. Srida aut cū fuerit cōplo: oia his
dñia apparebūt. C Qñ aut ppo sicca erit: spma in qstita-
te paucū iueniet': et spissus: vga vō nō solū nō eriget'. verū
et debilis erit. Lū aut ppo hūida fuerit: spma in qstitate
multū et in qlitate subtile erit: vga vō nō eriget'. Est enī la-
xa et nō fortis: chorde et ei' silēs ei iueniet'. Ipsi' vō cutis
lenis ē: cui' loc' a pilis nudus existit. C Et cū cōplo cala
fuerit et humida: mltā erit vge erectio: et spma mltū: et erit
venerens: et mltū in venerē potēs. C Srida aut et sicca cū
fuerit: omnia his accident dñia.

De noiaudis sūmis eximys et neçys: qz auxilio aliquis
pplones cognoscere potest. CAP. XV.

Orius corpis ppo: mēbroz pncipalius: et
ppe cordis et epis: et cerebri et testi-
culoz pplonib' silis iuenit'. C Corpa qdez in
qb' istoz mēbroz pplones diuerse inueniunt'
alijs sūt dteriora corpib'. Nec nāq; corpa ices-
santer ifirman'. Etates quoq; et regiōes: nō mima in pple-
xionib' opari vident'. Etas nāq; puerilis oib' etatib' hu-
midior iuenit'. Sēilis at oib' ē fridior. Dō. n. a natiuitate
vsq; ad seniiu desiccari nō cessat dōec nihil fiat. C Seniiu
nāq; nō ē aliō: nisi magnus in corpe siccitat' dñiū. C Su-
perfluitatū at mltaz q a senib' cūz tussi et emunctiōibus
pfluunt cā ē q foramina suoz mēbroz supfluitatib' et
humozib' crudis plena sunt. Ipaz qz venaz et suoz mē-
broz corp' in vltio siccitatis existit. C Et siccitas et fusc-
color: et pulchritudis: ac tencritatis: et humiditatis miora-
tio: in eis manifesta sunt. C Pueroz vō calitas s; qstita-
tē maior ē: iuuenus at in qlitate fortior v' acutior. C Se-
nū pterea ppo: respectu eoz q in senio sunt pstituti: cala
ē et hu. Iuuenus vō ppariōe: frida dñ et sicca. C Ex regiōi-
b' vō q calē sunt: pplonē reddūt sicciorē: et corpis supficie
adurendo itēdunt. Intestia vō et mēbra iteriora frida effi-
ciunt. C Regiōes at q ffe sunt: humores in corpe pfluāt.
corpis qz supficie: in lenitate et nuditate corpoz sclauoz
dispositioni similē reddunt. C Sz itestina et alia interio-
ra mēbra supflue cala pstitunt. C Uñ in nigris capillo-
rū crispitudo: et in arabic' color rube' fuscus hñs ammix-
tus: nō absolute significāt q eoz cōplo sit cala. C Leni-
tas quoq; cutis pthoz: et ei' a pilis nuditas atq; albedo nō
significat eozum complexionis frigiditatem: immo partho-
rum interiora: nigrozum interioribus multum sunt cali-
diora: atq; omnia nigrozum corpora: parthozum corpoz
bus valde sunt sicciora. C In regionibus autē que inter
caliditatem et frigiditatem temperate existunt significa-
tio ex qua superficie habetur noticia super ipsius interio-
ra vera est et firma. C Consuetudo etiam in complexiōi-
bus diuersa operatur. Comedendi enim et bibendi et dor-
miendi largitas complexionē facit humidam. bis vero
contraria siccam reddunt complones. Quapropter cum
bominē grossus et carnosus viderimus cui' pterea ample
sint yene: itelligere debemus hui' corpis magnitudinē nō

Tractatus

nālem s; accūtalem fore. ¶ Quāobzē inter carnosuz cor-
pus 2 pingue diuidere debemus. Carnis enim multitudo
sanguinis multitudinēz: 2 calidā 2 humidāz sequit cōple-
xiōē. Multa autē pinguedo: humiditatis multitudinē.
2 fridāz 2 humidā imitat complōnez.

¶ De noiatiōe significatiōnū priculariū q̄ alias q̄z inuāt
significatiōes in cognoscēdis p̄plonibz. CAP. XVI.

Vox grossa caliditate complōnis. Sra-
giditate. ¶ Loquēdi velocitas: calidā signifi-
cat cōplōnē: velocitas ap̄endi 2 claudēdi ocu-
los: calitatem significāt complōnis.

¶ Nasus acuitas: 2 collū longus 2 epiglōtis foris p̄minens
2 vox acuta 2 pulchra cōplōnis demonstrāt siccitatē.

¶ Oculorū magnitudo foris p̄minētū: hūidā portendit cō-
plexiōē. ¶ Oculi in latitudinē corporis tendentes par-
thorū oculis similes corporis humiditātē designant.

¶ Capillorū crispitudo qui sursum eleuātur: complōnis ca-
liditatē demonstrāt. ¶ Nariū amplitudo 2 i maxillis car-
niū multitudo: 2 in genis pilloz paucitas: p̄plōnis signifi-
cāt humiditātē. Traulitas vō humiditātē inuit p̄plōnis.

¶ Setorū coporis calaz demonstrāt p̄plōnē. Color citrinita-
ti parump p̄pinquus: 2 facies parū tumida: 2 palpebre in
feriores tumore ordcolo similē habentes: omnia hec epa-
tis inuāt debilitatē. Dentū raritas: 2 eoz debilitas toti
corporis imbecillitatē: 2 vite breuitatē significat.

¶ Nasus quoq; curuus: 2 os parū dētes curti: 2 grossi hu-
midā dēlarāt p̄plōnē: 2 fridā. Extremitatū lenitas: 2 eaz
tenuitas: atq; eq̄litas hūiditatē demonstrāt p̄plōnis.

¶ Manū 2 pedes cū pulchri fuerit 2 pui toti corporis p̄plo-
nē eē debile: 2 ipsi calitātē fore paucā demonstrant.

¶ Significatiōes debilitatis neruoz. CAP. XVII.

Ruca laboris tolerātia: 2 cū fortis sit opa-
tio tremor 2 debilitas in coitu: atq;
ex aq̄ fride potu: laxatio: 2 iuncturaz paruitas
ac chordaz subtilitas: 2 cuti 2 for ei tenuitas.
Qd ē hūidas hūitū p̄plones magis accidit.

¶ De signis p̄plōnis mēbroz humidoz. CAP. XVIII.

Omniū corporis mēbris calius
est. Ab eo enī calore to-
tū recipit corp⁹. vñ ip̄s q̄ si fons 2 innati caloris
origo inuenit. ¶ Epar vō post cor: in caliditate
z^m existit. ¶ Post epar vō sunt carnes. Adeps

vero carne frigidior est. ¶ Cerebri cōplo frida est 2 humi-
da. ¶ Ossis p̄terea complō: silr frida est 2 sicca. ¶ Carti-
lagies vero 2 ligamēta: ac chorde: 2 corpora venarū: atq;
panniculi: oia hec complōnem habent frigidā 2 sicca: mi-
nus tamen q̄ os. ¶ Cutis complō temperata est: p̄pe tñ
ea q̄ in volis manū hoīs tempati reperit.

¶ Neruoz complō diuersificatur. Nam qui a cerebro na-
scuntur: humidiores sunt. Qui vero a nucha oriuntur: in
sua complexionē cutis complexionī vicinantur.

¶ Blandularum complexio: que lac 2 sperma: 2 saliaz ge-
nerant frigida est 2 humida. ¶ Carnis vero substantia:
in mēbris diuersa inuenitur: que in vnoquoq; mēbro-
rum p̄pziā tenet complōnem. ¶ Carnis enim pulmo-
nis complō: a complōne carnis renū diuersa est. Sermo
tñ hec diffiniēs: ab hui⁹ libzi itētiōe remoueri inuenitur.

¶ De humiditatibus aut 2 humozibus sciendū est q̄ cole-
ra rubea omnibus alyz humoribus est calidior: 2 cū hoc
flegmatis 2 sanguinis comparatione est sicca: flegma ve-
ro omnibus alyz humoribus frigidius inuenitur 2 humi-
dius. ¶ Colera quoq; nigra: respectu sanguis est frigida
alioz vero humozū comparatione est sicca. P̄terea san-
guis respectu flegmatis: 2 colere nigre: calid⁹: vtriusq; ve-
ro colere comparatione humidus conspicit. Cuius q̄dez

species diuerse sunt sicut 2 flegmatis: quaz vna frigidior
alia habet fellis similiter species vel colere quedaz alyz
est acutior 2 siccioris qualitatis. Sanguinis itidē quidaz
alio tempator est: ita vt sit per comparationē ad sangui-
nē bonū colericus: 2 flegmaticus 2 melancolicus.

¶ De significatiōe repletionis. CAP. XIX.

In quod in venarū foraminibus inueni-
tur tante fuerit magnitudis ac
multitudinis: q̄ venas extendat 2 inflet: pue-
niet dispositio: que a medicis repletio fm fora-
mina vel ex foraminibus vocat. Et quādo qd

in eis est eius ex quo corp⁹ nutriri debet mensuraz adeo
excedit: qd natura aliquid ex eo vt in corporis nutrimen-
to non necessariū dimittit: qz conuertere illud nō potest:
neq; ei dominari valet: puenit inde dispositio: que a me-
dicis fm virtutem repletio nominat. De autem vtreq;
dispositiones egritudinū sunt generatiue. ¶ Repletiōis
autem illius que est fm foramina significatio est coloris
rubedo: 2 corporis caliditas cū eiusdē itēsiōe: alicū quo-
q; 2 ositationum multitudo: 2 somnus multus: 2 venarū
repletio cū ipsarū tensione. Sanguis similr ex naribus
2 gingiuis guttatiz fluens cū vtreq; parūz tacte fuerint:
2 capitis p̄prie atq; oculorū 2 timporū grauitas: 2 inge-
ny atq; sensus turbulentia: 2 pulsus magnitudo: cui⁹ etiā
dispositio sit similis sue dispositioni cū lapsus est: 2 quod
ante multa comestione 2 potatione fuit vsus: 2 somno su-
perfluus: ac multa quiete. ¶ Repletionis autem que fm
virtutem contingit: significatiōes iste sunt. Appetitus ca-
sius 2 ad motiones grauitas: 2 pigritia 2 dissolutio: et laxi-
tas: Omnia enim hec si sine coloris rubedine: 2 mēbro-
rum extensione fuerint p̄prie predictam significant re-
pletionem. Pulsus quoq; in hac repletionis specie nō est
magnus: vrina quoq; non est tincta neq; cocta.

¶ De cognoscēdo q̄s q̄tuor hūoz dñē. CAP. XX.

Significatiōes oēs p̄ duaz replōnis
sp̄ez: sanguinē dñari
osidūt. P̄urit p̄terea loci ex q̄ sāguis solet mi-
nui: 2 oris dñedo p̄ter solitū: 2 pue i ore vesice:
2 i cōpe carbūclū: atq; vrīa rub. 2 spīssa: 2 si p̄ter
ista etas sit iuuenil: 2 corp⁹ sit bōc hūidus: mltas hūis car-
nes: 2 cibaria q̄b⁹ i p̄cedēti tpe vsus fuit: sanguis gnātiua
fuerit: p̄culdubio sanguis abundare signatur.

¶ De signatiōe dñi cole rube. CAP. XXI.

Coloris citrinitas: 2 oris amaritudo: atq;
mlta i ore vesicis: 2 sitis mltia: ac
appetit⁹ d̄bilitas: 2 nauſea: atq; vōit⁹ citri. 2 viri-
dis: 2 amar⁹: 2 egō mordicatia: ac lique siccitas:
2 ipi⁹ aspitas: 2 eoz q̄ i albis oculorū appent citri-
nitas: 2 vrīa tenuis ignea 2 clara: q̄cūq; hāz signatiōnū ap-
paruerit: si cū b⁹ tps est iuū fuerit: 2 etas iuūclī: 2 cibaria q̄
b⁹ añ vsus fuit pauca vl cala: 2 labor p̄cessit mlt⁹: 2 sōnus
pauc⁹: atq; cōpis p̄plo cala iuēit: tē fiducia hūda ē de eius
dñio. ¶ De signatiōe cole nigre. CAP. XXII.

Irdor stōi: mltitudo canini appetit⁹ 2 fusc⁹
colō: 2 sāguis nigredo ac spissitudo:
2 vrīa nig. vl ru. fuscio p̄cipās colore: vl viridi-
tati appropinquās: corp⁹ p̄terea tale sit i q̄ nigra
gnāri solet cola: i corpib⁹. n. albis 2 crassis: 2 nu-
dis a pilis: cola nig. vl raro vl nullo: gnāt. ¶ In corpib⁹
āt bruno colorati colore: 2 macrl atq; colore hūitib⁹ ex ru-
beo 2 fusco p̄mixtū: 2 musculosis: 2 i corpib⁹ ruffis: 2 rub.
q̄ multū laborāt vel male regunt: 2 si cū b⁹ cibaria gbus
pus vsus fuit cole nigre gnātiua fuerit 2 ipi⁹ regimē silē.
2 corpi p̄terea acciderint scabies: 2 morphea nigra: 2 pu-
stule male: 2 splenis augmentū: quādo ista affuerint: nō ē
amplius dubitandū colerā nigra dominari.

De significatione dñy flatis. CAP. XXIII.

Altitudo viscosae salivae. et sitis paucitas. et urina alba. et pigritia. et ebectudo. et victoria soni. atque corporis mollietas. et digestionis tarditas. et preterea si cum hoc complexio fuerit frida. et tempus hyemale. Homo quique ante hec paruo fuerit visus motu. et paucio exercitio. et multa comestione. cibaria et quibus visus fuit secundum maiorem partem flatis generatiua fuerunt. atque aqua dulcis balneo visus fuit. tunc significationes fortiores erunt et firmiores in flatis dñy significationes.

De sonorum significationibus. CAP. XXIII.

Sonorum preterea significationes predictis multoties amiseri solent. Cum enim in aliquo sono pluvias multoties videt. et mare. et fluuios. multa in eis corporis humiditas adesse significat. Ignis vero et fulgura. ac lites cum aliquis frequenter in sonis aspicit. colera ruhea in ipso abundare monstrat. Colores autem rubeos. et tinctos. ac nuptias et cibaria dulcia. et vetustas atque fluxum sanguinis. et slobotomia si aliquis sonauerit. sanguis multitudine sit declaratus. Luce multa fusco colore tincta. atque nigredine. et timores ac pauores. in sono aliquis aspicit. colere nigre operatio significat. Et cum aliquis sono videt se manere quasi in loco niuis. vel frido a quo ledit. frigoris significat victoria. Vis autem contraria si visus fuerit. hinc erunt significationes. Et si aliquis videt se quasi in balneo. vel in sole. vel quasi canicularibus exponat diebus. vel in igne excessus significat caliditatis. Et cum aliquis sonauerit se quasi volare. et inuadere sicut accipiter et inuadere et cape. siccitatem demonstrabit excessus. atque humorum leuitas et subtilitas. Si quis et se quasi ab aliquo grauari soniat. repletionem laborare ostendit. Quicumque et se per loca quasi cenosa incedere videt. fetidus habetia odore putridos in corpore demonstrat habere humores. Vis vero contraria habet significationes. Qui autem in sonis videt quod quasi incedat portos bonum habet. odor enim suorum significat equalitas humorum. et quod a putredine valde sunt remoti. per loca vero quasi angusta et per foramina si quis se abulare conspiciat instrumenta anhelit grauem pati egritudine demonstrant. que ipsi tantis aeris quantitate attrahere vetat. quanta ei est necessaria.

De comparatione vel eptione captiuorum. CAP. XXV.

In primis captiuum color cum summa itueri diligentia oportet. Color enim cum in rubedine minuit. epatis infirmitas vel splenis vel stomachi significat. vel quod emoroidas patiat a quibus sanguis effluit multitudo. Post hec vero totius corporis superficies in loco claro. et luminoso considerari debet. Ne morphea subtilis si in ipso fuerit vel impetiginis initium occultari possint. Morphea enim in suo initio valde est occulta. Ipsa namque non est tunc nisi albedo. vel nigredo subtilis. quod paulatim procedendo cum sui additione completur. Impetigo quoque non est aliud in sui initio. nisi crispitudo quod loco accidens cum additione semper de die in diem creascit. Preterea si in aliquo loco corporis nervi vel coctura similitudine vel signum aliquod habuerit cum summo studio considerandum est ne in hoc loco forsitan habuerit baras. propter quam coibustus sit. vel excoziatus. vel tictus. vel occultari posset. Que cum sensuerit vel logi fuerit teporis. tictura quasi debile amittet et applicabit albaras ultra locum cocture et excoziationis. Luce nervi dubitatio occurrit. ipse in balneo ponat et cum aqua calida fortiter perfriceat. et cum semine alusien. et baurac atque aceto. deinde consideret et si in loco in quo coctura vel excoziatio fieri non solet. fuerit coctus vel excoziatus suspectior haberi debet. ideoque magis fricari debet. Preterea sumitas et extremitas cocture cum magna inspectione considerari debet. In his enim locis euidenti apparet.

Postea vero quare quod querendum est. et quod dicitur sciat. Deinde vero capitis pili atque totius cutis considerandi sunt. an sit in ea furfur. vel rubor. Auditur quoque acuitas perquirenda est. et verba ipsius et sensus attendenda sunt. Pupille etiam attendende sunt. an sint in magnitudine equales. eiusque visio acuitas. et albedinis quod in oculis est claritas consideranda sunt. Cum enim in eis est fuscus color turbiditate precipue lepram designat. Et quando in eis est citrinitas. egritudo epatis significat. Et quando vene rubee multe et manifeste sunt in eis patitur sebel. Palpebre quoque eius considerande sunt si multe sint et cito mobiles. Prose autem si sunt plerumque sunt scabiosae. vel sunt ad scabiem preparate. Que vero grauiter mouent et difficile sunt male. Oportet enim illum cuius talis est dispositio. suas quando a sono cocitatur tadium fricare palpebras. donec aperiatur. Lacrimale quoque quod a parte naris est exprimendum est. decurret enim forsitan humor ab occasione fistule si ibi est. Pili preterea palpebrarum et cilio rum oculorum perquirendi sunt. Si enim fuerit rari. malus significabit. et propter si cum hoc raucus fuerit. et faciem habuerit rubeam. Deinde cum magna diligentia anhelit per os et nares attendat. ne malus sit ibi odor. Narium quoque figuram considerare. Magne enim et forte si fuerint. fistula in se continebit. ideoque in sole conspici debet. Itaque anhelit attendendum est. si sit facilis. Detumescit preterea modum obseruandus est. videlicet si sunt recti. et fortes. et mundi. et si aliqui eorum mouent. vel corrodunt. Dentes enim fortes diu permanet. Minuti vero vel debiles cito cadunt. preterea quoque corporis debilitatem pronosticant. Deinceps enim colorum considerare si est equalis. et coprimat. et videat si est ibi aliquis locus tumidus. vel cicatricem habens. Fortassis enim glandule ibi erunt. ex quibus scrofule cito generabunt. Pectus preterea attendat si est amplius et multas habens carnes. Paruum enim si fuerit et macrum. et spatule foris prominuerit. pectus significabit. Post hec vero supinus iacens statuatur. et totus eius venter pergrat. attendendo si tumor vel dolor inueniatur ibi cum comprimatur. et precipue in loco epatis. et splenis et oris stomachi. Deinceps precipue ei ut incedat. cuius gressum attendat virtus. Deinceps aliquid stringere inbeatur. et sue costrictionis fortitudo consideret. debilis enim si fuerit omnium nervorum debilitatem demonstrabit. Postea vero precipue ut currat. et attendat an post cursum asina ipsi inuadat vel tussis. Manus preterea ipsius et pedes adiuuicem comparando respiciant. Una enim fortasse altera maior inueniet. Iuncturarum quoque dispositio consideranda est si ad motiones scilicet preparate sunt. Deinde crura sunt inspicienda. an in eis vene magne. et crosse. et ample inueniatur. Ex his enim varices. et elephantia sepe accidunt. Alia et omnia quod in complexionum cognitione attendenda fore diximus. ad has res adiuvant cognoscendas.

Significationum capillorum. CAP. XXVI.

Capilli lenes timoris sunt significationum. Crispi autem audacia significant. In ventre et pilorum multitudo reperta. luxuriosus demonstrat. Super dorsum vero si multi fuerint pili. audacia iudicabit. Sed si super spatulas et collum multitudo fuerit pilorum. dementia et obstinatio significabunt. In ventre quoque et pectore pilorum multitudo reperta. sapientie innuit paucitatem. Pili in capite vel in toto corpore stantes reperti timorem significant.

Significationum colorum. CAP. XXVII.

Color rufus vel rubeus. sanguinis et caloris innuit multitudinem. Color vero inter rubeum et album medius equalis significat complexionem. si cum hoc cutis a pilis nuda fuerit. Cuius autem color velut flamma ignis instabilis est et maniacus. Cuius et color rubeus et clarus conspiciatur.

Tractatus

verecūdus ē. Lūius p̄terea color viridis apparet vel niger irascibilis est.

Significationū oculorū. CAP. XXVIII.

Oculi sūt magni piger ē. Lūius q̄q; oculi i pfundo sunt positi: calidus est ⁊ deceptor. Lūi oculi foris p̄minēt. iūcrecūdus ē ⁊ loquax ac stolidus. Quādo aut oculi i corporis longitudine positi fuerit. calm ⁊ deceptor ē demonstrabūt. Lūius vō pupille multa p̄ici. p̄at nigredie: timidus ē. Lūi oculi i color capraz oculis similes existūt stolidus ē. Lūi oculi cito mobiles sūt ⁊ acute cernētes: deceptor ē ⁊ calidus: atq; latro. Lūi oculi adeo sunt immobiles vt q̄si lapides sint. calidus ē. Lūi vō ituit mulieris ituitu assimilatur: luxuriosus est: ⁊ inuerecundus.

Quando autem ita ac si puer esset intuetur: atq; tota eius facies ⁊ oculi q̄si ridere vidēt let ē: ⁊ diuturna potietur vita. Lūi oculi magni sūt ⁊ tremuli: homo piger ē ⁊ spatiosus: ⁊ amator mulierū. Lūi oculi parui sunt ⁊ tremuli: ac vary valde ē inuerecundus: ⁊ mulier amator. Lūi oculi i rubore prune assimilant: homo pessimus est ⁊ obstitat. Pupilla si ē nigra. pigru portēdit ⁊ ebetē.

Oculi vary suo coloro citrinitatez habentes amixtam: q̄si croco ticti esse vident: pessimos significant mores.

Macule multe circa pupillā i oculo apparētes malū significāt hoiez. Qz si cū ocul⁹ ēt fuerit vari⁹: erit deter⁹.

Oculi si parui fuerint: ⁊ foras prominentes vt oculi cācri stultitiaz significabūt ⁊ stoliditate: ⁊ suas sequētē cupiditates. Lūi oculi fuerit pui: ⁊ multū mobiles: palpebre q̄q; frequēter palpitātes hoiez significabūt pessimū.

Pupille i quaruz circuitu margarite apparet silitudo. hoiem demonstrant iuidus. ⁊ vbofus ⁊ timidū ⁊ pessimū.

Oculi q̄ sūt vacax oculis siles: amētiā portēdunt.

Lūi pupilla nigra existēs talē hz citrinitatē: ex q̄ q̄si deaurata appz: hoiez malū. hōicidā sāguinē fūdētē dēclarat.

Oculi sursum tendētes sicut oculi bonū q̄ ⁊ cū β rubei vidēt ⁊ maximi hoiem pessimū stolidū. atq; stultū ⁊ ebriosū significant.

Oculi aut meliores cē dñr. q̄ iter nigrū ⁊ variuz medij sūt. si cum hoc nec multum sint radiosi. neq; rubedo vel citrinitas appz. Oculi. n. isti bonā demonstrāt naturam.

Oculi vary cuz citrinitate radiantes: aut vt color lapidis fisure virides hominem significant malum.

P̄terea homines cum hoc habētes i oculis maculas rubecas aut sanguis: aut albas: oib⁹ hominibus sunt deteriores. ⁊ magis deceptores.

Qui autem pupillaz foris p̄minēt cum totius oculi substantie latitudine habet. est amens.

Lum oculi profundi fuerint ⁊ parui: calidus ⁊ deceptor ⁊ inuidum iudicabunt.

Et qñ pili palpebrarū curuāt iferi⁹: vel ad vnā nālitter partē torquent. mendacē significant ⁊ calidū ⁊ stultū.

Homo habēs oculos valde tremulos: malus est.

Lum oculi fuerint parui: homo erit malus ⁊ stultus.

Ocul⁹ vō si fuerit magn⁹: minor erit malitia: ⁊ stulticia maior.

Qui oculos hz varios ⁊ virides: mal⁹ ē ⁊ latro.

Oculi quoz palpebre cū magna palpitāt frequētia: hominē timorofū ⁊ maniacū declarant.

De significationib⁹ supciliorum. CAP. XXVIII.

Supcilijs piloz hz multitudinem. multarū ē cogitationū ⁊ multe tristitie: atq; ei loquela feda ē ⁊ crosse. Lūi supcilia lōga sūt. arrogās ē ⁊ inuerecundus. Lūi supcilia inferi⁹ descēdūt a pte naris ⁊ superi⁹ eleuantur a parte tipozis. inuerecundus est ⁊ hebes.

Significationum narium. CAP. XXX.

Nariuz extremitas ē subtilis hō est diligēs lites. Lūi nares magne sunt ⁊ crosse pauce sapiētie hō ē: Lūi nariū extremitas lōga ē. ⁊ subtilis festin⁹ ē ⁊ stultus atq; lenis. Lūi nares late sūt: luxuriosus ē.

Lūi nariuz foramina valde sunt apta irascibilis est: Significationis frontis. CAP. XXXI.

Frons plana ē rugas nō habens. litigiosus ē ⁊ dmonēs rixas. Lūi frōs ē rugosa ad mediū sui dēclinās irascibilis est. Qui puā hz frōtē. stolid⁹ ē. Qui vō magnā hz frōtē ē piger. Lūi frons vehemēter est rugosa inuerecundus est.

Significatiōis oris ⁊ labioz ⁊ dētiū. CAP. XXXII.

Li magnū Lūi magna sūt labia stultus itelligit ⁊ hebes. Lūius labia nō bene sūt ticta: egrotās est. Lūi dētes debiles sunt ⁊ rari ⁊ minuti: totū ei⁹ corp⁹ est debile. Lūi canini longi sunt ⁊ firmi: gulofus est ⁊ malus.

Significatiōis faciei ⁊ forme. CAP. XXXIII.

Facies hominis ebriosi faciei assimi lat ebriosus est. Iracūdo vō cū assimilāt: irascibilis est. Lūi aut verecūdo inuenitur filis: verecūdus ē. Lūi facies carnosa est: piger est ⁊ stult⁹. Lūi maxillaz caro crosse ē.

crosse ē nāc. Qui subtilē hz faciē: multaz ē cogitationuz. Lūius facies vehemēter rotūda ē: stult⁹ existit. Lūius facies est permaxima: piger est. Lūius facies ē valde parua malus est ⁊ calidus ⁊ adulator. Lūius facies est deformis: mores hēre bonos nō pōt: nisi raro. Lūius facies est lōga inuerecūdus est. Qui timpora hz inflata. ⁊ venas arteriatas crosse: irascibilis est.

Significa. aurū. CAP. XXXIII.

Aures magne sunt. stolidus est ⁊ lōge vite.

Significationis vocis ⁊ anhelitus ⁊ loquela. CAP. XXXV.

Vox ē valde crosse ⁊ alta audax ē. Lūius loquela ē velox: festin⁹ est. ⁊ parui itellect⁹. Lūius loquela cū quadā festitione velox ē festin⁹ ē. irascibilis: ⁊ maloz morū. Lūi anhelit⁹ lōgus ē: vilis ē. Qui voces hz grauē sui ventri seruiēs ē. Lūi vox ē aspera iuid⁹ ē: ⁊ malū i corde tenet occultatū. Bonitas vocis stulticiā ⁊ paucam demonstrat sapientiam.

Significationū carniū. CAP. XXXVI.

Carnes multe ⁊ dure: crosse: declarāt sē sū ⁊ itellectū. Carnes vō lenes bonā nām significant: ⁊ intelligentiam.

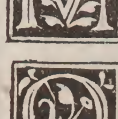
Significationū risus. CAP. XXXVII.

Ri multū ridēs ē benignus ⁊ oib⁹ est pueniēs. n. p reb⁹ aligb⁹ sollicit⁹ ē. Qui vō paz ridet: huic dñus est. Displicēt enī ei oia hominū facta. Qui alta ridet voce. inuerecūdus est. Qui aut cū ridet tussit: aut ispiran

(di difficultatē patit. inuerecūd⁹ ē ⁊ tirannus.

Significa. motuū. CAP. XXXVIII.

Motus tard⁹. significat hebetudine: Motus festinus. lenitātē designat.

Significationū colli. CAP. XXXIX.

Collū habet curtum calidus est ⁊ ingeniosus. Lūius collum est longum ⁊ gracile: stolidus est: ⁊ garulus atq; timidus. Qui crosse habet collum durum ac forte iracundus est ⁊ festinus.

C Significationum costarum. CAP. XL.
Ostarū fortitudo: et sup ipsas carniū
multitudo. stoliditatē dēclarat
Corporis subtilitas. multā significat astutiaz.
Uētris magnitudo. libidinis declarat nimie-
tatē. Costarum gracilitas: ac earundez subtilitas. cordia
innit debilitatē. **C** Significa. dorſi. CAP. XLI.

Dorſi āplitudo. fortitudinē dēclarat et arro-
gatiā: atq; ire uehementiā. Dorſi vō
curuitas moy innuit malitiaz. Eqlitas dorſi.
bonum est signum.

Spatula. CAP. XLII.
Spatula. subtilis. sensus oſidit paucita-
tē. Spatula lata bonū idicat
intellectū. Capitis spatule eleuatio valde elō-
gata stulticiā significat.

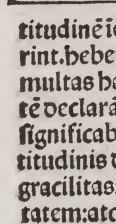
C Significa. brachioz. CAP. XLIII.
Brachia adeo fuerit elōgata: vt man-
ad genua attigāt subtilitatē aie: et ar-
rogatiā: ac regēdi designāt cupiditatez. Cum
brachia multū curta sunt. hoīem timidum: et
malitie amatorem significant.

Manus. CAP. XLIII.
Manus leues et subtiles sapiētia multā: et
bonū designāt intellectū. Manus
valde curte stulticiā significat. Man⁹ graci-
les et multū lōge: tirannidem declarant atq;
stulticiā.

Pedes. CAP. XLV.
Pedes in quib⁹ carnis ē multitudo atq;
ipsi⁹ durities: mali intellect⁹ hoiez
portēdūt. Pedes pui et pulcri: hoiez fornicato-
rē et iocūdū innuit. Cū calcaneū ē gracile: tio-
rem significat. Crosseus vō et forte cū fuerit: for-
titudinē idicabit. Cū cauille vtriq; atq; crura crossea fue-
rint. hebetē et iuerēdū demonstrabūt. Loxe cūz exteri⁹
multas habēt carnes: fortitudis ibecillitatē atq; laxita-
tē declarāt. Quādo coxaz ossa foris pminuerit audaciā
significabūt. Ancharum quoq; ossa cū exteri⁹ tēdūt: for-
titudinis demonstrāt multitudinē et virilitatē. Ancharuz
gracilitas: muliez significat amatores et corporis debili-
tatem: atq; timorem.

C Significationis passiuū. CAP. XLVI.
Cuius passus āpli sūt et tardi spatiosus est.
Cuius passus veloces sunt et breues
festinus est: et p reb⁹ gbulibet valde sollicit⁹:
quas tamen disponere ignorat.

Audacie. CAP. XLVII.
A est cui⁹ capilli sūt fortes et asperi: et
statura ipsi⁹ erecta: ossa q̄q; fortia:
et extrema: atq; costē: nec nō iūcture fortitudi-
nez habētes: et magne. Pect⁹ pterea magnuz.
et venter magnus: ac spatule magne. Collū quoq; forte et
grossuz i quo carnis nō sit multitudo. Est etiā torax lat⁹:
et coxē abscondite: atq; lacert⁹ q in pulpis cruris ab iterio-
ri inenit⁹ iferi⁹ descēdit. Cū Litis ē et eius et carnes: siccita-
tis sūt additiois: frōs quq; ei⁹ venas habēs et rugis car-
res: nec ē sine pilis. Sum⁹ pterea audacie signa carniū eq̄-
litas et stature erectio: et iūcturaz et digitoz fortitudo: et
vētris gracilitas et q̄ ei⁹ nates parue vel oīno vidēf de-
lete: et q̄ vtrazq; spatulas magnū distiguit spatiū: et quod
supcilia sunt erecta: et frōs nō ē rugosa. Ipse quoq; ē vald
iracū⁹. et semp irā pseruās. Est etiā i pectore
pilois: et spatulis.

Timidus. CAP. XLVIII.
Timidus est. cui⁹ capilli sunt plani: et sta-

tura curua: et musculi cruris iteriores sursum ascendunt.
Color citrinus et oculi debiles: et frequēter palpitātes
Man⁹ quoq; et pedes subtiles: et macri: Intuit⁹ vō eiusi⁹
tuicui tristis similis est.

C Signific. hois bōi intellect⁹ et bōe nāe. CAP. XLIX.

Huius signa sunt. q⁹ carnes sunt lenes: et
molles et pauce: medi⁹ iter crassum
existēs et macrū: nō multas habēs i facie car-
nes: et ipsi⁹ spatule sunt eleuate: cui⁹ dorſū car-
nes nō hz: et ei⁹ color iter rubeū et albū ē medi⁹
et tener et lucidus atq; clarus. Litis pterea est subtilis.
Capilli ēt nō sūt multi: et duri: nec multū nigri. Cuius o-
culi sunt iter varios et nigros medy: sunt ēt molles.

C Significa. corporis habētes bonā nāz. CAP. L.

Huius signa sūt: q⁹ iter lōgū et curuū: cras-
sus atq; macrū: mediū iuenit⁹: et est
albus paucuz habēs āmixtā rubedinez. Ma-
nus quoq; et pedes: iter magnos et puos: atq;
inter multas habētes carnes et paucas. medy
existūt. Caput pterea corporis magnitudini ē pportiona-
le. In cui⁹ collo pauca extat crosities. Capilli quoq; eius
iter lenes medy et asperos: rubedini parūp vicinatur.
Faciesq; ei⁹ rotūda: et nares erecte et ppulcre: et i magnitu-
dine eq̄les. Oculi ēt sūt iter nigros et varios medy: in
quibus humiditas existit: et claritas.

Huius signa sūt: q⁹ ei⁹ statura est erecta.
Carnis quoq; tener eq̄litate. et al-
bus paruā habēs rubedinē āmixtam. Capilli
ei⁹ iter multos et paucos: et planos et crispas sūt
medy: et nigros et rubeos. Man⁹ quoq; sūt plane digitos
habētes diuissos. Frōs ēt ē magna: et oculi iter varios: et ni-
gros sūt medy: molles quoq; sunt. Et q⁹ eius intuit⁹: ridē-
ti vel gaudēti similis inuenitur.

C Significa. hois q est crosse nāe. CAP. LII.

Huius signa sūt vel q⁹ ē multū albus: vel
multū brun⁹: vel fuscus: vēter q̄q;
est magn⁹: et digiti curti: et facies valde rotun-
da: atq; i maxillis carnis multitudo. De suis
pterea significatiōib⁹ est: q⁹ i collo et pedib⁹: et
in eo qd ē iter ea multa existit carnositas. Venter quoq;
cū rotūditate foris pminet. Et q⁹ ei⁹ spatule sursum sunt
eleuate: et frōs i rotūditate pile silitudinē: ac si ēt gibbo-
sa tenet: multas habēs carnes. Mādibule ēt ei⁹ magne et
crura longa. Est etiam longa facies et collum crossum.

C Significatiōes hois inuerecūdi. CAP. LIII.

Inuerecūdus est: cui⁹ oculi multuz
sunt aperti: et foris p-
minētes: et acute itūetes: ei⁹ q̄z palpebre cros-
se. Statura autem ei⁹ nō multū lōga. Cū vō in-
cedit: pect⁹ parūper anteri⁹ tēdit. Cui⁹ pterea
spatule eleuate sūt: mor⁹ festin⁹. Color vō rufus multuz
habēs sanguinē: facies rotūda: torax parump gibbosus.
De suis insup significatiōibus ē: q⁹ oculi multū aperiū-
tur: et sunt acute intuentes. Est etiā multuz loquax.

C Significa. hois maloz morum. CAP. LIII.

Huius signa sūt: facies feda: colorē cū qua-
daz obscuritate rubeū habēs: cutis
faciei sicca: toti⁹ corporis macies. rugosa faci-
es ac capilloz nigredo et lenitas.

C Significa. hois luxuriosi. CAP. LV.

Huius signa sunt: albedo coloris et rubedi-
nē habēs āmixtā: capilloz ēt mul-
tudo: et crosities: lenitas: atq; nigredo. Pre-
terea q⁹ sup tempora multos hz capillos: et q⁹
eius oculi sūt crosi. **C** Significa. femic. CAP. LVI.

Tractatus

In omnibus aialiu generib⁹ femine
magis mortuu hnt aiuz
minusqz snt patietes: 7 citi⁹ uerti pnt: citius
qz irascut: 7 veloci⁹ sedant: maiorisqz sunt ca
liditatis. Snt pretea picipites: 7 iuerecunde.
Caput et habet paruu: 7 facie 7 collu subtilia. Pect⁹ qqz
7 spatul las habet magis angusta: atqz costas miores. Lo
ras vo vtriqz hnt crosseas: 7 nates filiter. Eaz insup cru
ra: gracilia sunt. Man⁹ aut 7 pedes tenues. Que i oibus
aialiu vt pdictuz e gñibus masculis: 7 timidiores 7 dete
rius inue niuntur morigerate.

Significationes eunuchi.

CAP. LVII.

Eunucus maloz e mox. Est eni stultus
7 cupid⁹: 7 psumptuosus. Qui
aut castratus no fuit: s; sine testicul⁹ natus: vl
paruissimos hñs: eunuch⁹ apparet: cui videlz
barba nunquam nascitur: deterior est.

De suma eoz q i pñderatiõe fisonomie snt necessaria.

CAP.

LVIII.

Portet vt cu iudicare volueris: no ynā
tin attēdas itētionē: s; iquātuz
vales ad ipsaz itēdas aggregationē. Et si qñ
significationū accidit cōtrarietas: ipsarum
vīnates 7 testimonia metiarl. Deide ad fortiores ipsaz
declina: 7 earuz iudica testimonio: 7 filiter q plures sunt.
Pretea scire debes: q faciei significatio 7 pcpue ocu
loz: oib⁹ alyz significatiōib⁹ i fortitudine 7 firmitudine
preindicat.

Cōpler⁹ ē tractat⁹ scōs auxilio dei cui gratie sint ifinite.

Tractatus. III.

28. continens capitula. de mē
te auctoris: quoz vltimū ad fa
ciliōrē simpliciū inuētiōē diuisum est in plura capitula
vsqz ad numerum. 32.

p^m Dictio vñs p quā fit

22 De spēbus odoriferis.

iuuamētū ad vñtū nu

23 De oleis.

trimētū 7 medicinarū.

24 De vestimentis.

2 De consideratiōib⁹ virtuti

25 De ventis 7 aere.

bus seminiū domestico

26 De ciuitatibus.

rum ex quibus solet fie

27 De murababat.

ri panis.

28 De medicinis vsitatis.

3 De his q fiūt ex tritico 7

Bsinthiū.

28.

ordeo.

a Acatia.

28.

4 De virtute aque.

Assarum.

28.

5 De virtute vini.

Abel.

28.

6 De porib⁹ n iebziantib⁹.

Antimonium.

28.

7 De vinis falsis.

Ammoniacum.

28.

8 De robub.

Aniuden.

17.

9 De carnib⁹ 7 eaz spēbus.

Astirgar.

19.

10 De carnibus volatiliuz.

Amirberis.

28.

11 De vtutib⁹ membrorum

Azedarach.

28.

animalium.

Almeizara.

li. 8. 53.

12 De vtutibus qz acgrunt

Anacardus.

29.

cibaria ex artificio.

Auellana.

20.

13 De vtutibus sisamozuz.

Argentum viuum.

34.

14 De ouis.

Atrimentum.

34.

15 De lacte 7 his q ex eo fiūt

Arsenicum.

34.

16 De virtutib⁹ piscium.

Aristologia.

34.

17 De seminiib⁹ 7 spēb⁹ cog

Alcanna.

35.

ne necessarijs.

Amomum.

35.

18 De olerib⁹ 7 q admistrā

Acetosa.

18.

tur ex eis in decoctiõe.

Apium.

18.

19 De cauguami 7 magna

Amigdale.

20.

dhix: 7 sibagnat. i. ci

Aqua. ca.

4.

bis sale conditis.

Ameos.

41.

20 De fructibus 7 pomis.

Ambra.

22.

21 De redolentibus.

Argentum.

44.

Anisum.

Aloe. 43.

Alumen.

Anetum.

Alleum.

Altea.

Acetum.

Aurum.

Agaricum.

Abenil.

Asparagi.

Azegi.

Asarai.

Assur.

Ataro.

Andachocha

Alcoriof.

Atriplex.

Aqua rosata.

Acous.

Aqua extinctiōis ferri.

Agarici.

Aref.

Aer.

Anaabadha.

Asanetu.

Aindem.

Azubel.

Anetū cōditū sale.

Aloes in

Agaricus

Aqua casei

Lacte bizantie.

b Ben.

Bedoard.

Balsamus.

Baurach.

Bulbus.

Bellirici.

Bedarungi.

Balaustia.

Butyrum.

Baelium.

Bantie.

Buglosa.

Briucili.

Buafmia.

Blitis.

Bunch.

Basilicon demonis.

Bace lauri.

Dagulum.

c Litrum.

Lepe.

Corallus.

Castoreum.

Castens.

Cinamomum.

Crocus.

Colloquintida.

Cicer.

Canfoza.

Camepithcos.

Camedreos.

Cubebe.

Cuscuta.

28.

lib. 8. 53.

48.

18.

18.

51.

12.

52.

54.

lib. 8. 53.

18.

34.

43.

43.

53.

18.

18.

18.

22.

33.

35.

lib. 8. 53.

18.

25.

cap. 13.

19.

19.

15.

19.

19.

22.

29.

29.

23.

28.

28.

29.

29.

29.

29.

29.

15.

40.

18.

39.

19.

33.

18.

22.

33.

47.

28.

21.

18.

29.

30.

15.

17.

22.

35.

cap. 2.

22.

38.

38.

38.

48.

Cimimum.

Carni.

Capparis.

Caulis.

Coriandrum.

Caro.

Chrysomila.

Calx.

Ciperum

Cupressus.

Cancer fluuiialis.

Cassia.

Cydonium.

Coridumeni.

Calamus aromaticus.

Centaurea.

Cartamus.

Chitran.

Costus.

Crocoma.

Cambil.

Climia auri.

Climia argenti.

Calcantum.

Canabes.

Cucurbita.

Cinis.

Capillus algul.

Cassia fistula.

Canda equi.

Cantaris.

Celidonia.

Curth. 4.

Cinamum.

Corigiola.

Citroli cū aceto.

Canamelis.

Castanea.

Condissi.

Centaurea.

Ceruusia.

Cōfectio ex sisamo.

Cataif.

Loclea marina.

Canthar.

Coloquindita. diui. cap. 14. 2.

Arscaban.

d Dulb.

Deindar.

Dragantum.

Tertius

ii

Aba. ca. z. 30. Masal. 15.
 Flos chi. 37. Mirabolani citri
 les. 43. ni lib⁸. 53.
 Fenugrecū. 18. Iuniperus. 43. Mel. 20.
 Fescoli. z. Iunibe. 20. 43. Morum. 20.
 Fel. 44. 40. Idromel. 6. Mirabolani diui.
 Fuligo. 40. Ipogstidos. 37. cap. 14. z.
 Feludez. 13. Arabe. 38. Ur. 20.
 Felégemisch. zi. k kefilec. 38. n Nil. 41.
 Firsir. 18. keste. 38. Nemen. zi.
 Fesich. 18. karmegik. 38. Nux muscata. 30.
 Faffasia. 20. kebikēgi. 38. Nux indica. 20.
 Fex acetī. 31. kildary. 38. Nux methel. 30.
 Folium. 4. z. keifim. 17. Nasturtiū. 18. 34.
 Fu. 44. kerfe. 46. Narciscus. zi.
 Fusel. 44. kana vl' kiria. 46. Nenufar. zi.
 Fāgēkest. 29. kerri. zi. Neremisch. 41.
 Felenge. 44. kerua. 51. Nitrum. 41.
 Fulsulmic. 44. kenciuri. 18. Nabac. 20.
 Fesire. 44. kakile. 46. Napi. 18. 19.
 Fesirefiz. 44. Jciū. 35. Neregil. 20.
 Felugebara. 1. Lacca. 39. Nisa. 6. z. 20.
 gi. 44. Lac. 15. Napta vel na/
 Fungi. 18. Lutū absolute. 36. fra. 41.
 Fisticum. 20. Lutū armenū. 36. Ua. 14.
 Fefefisis. 47. Lutum quod cor/ o Oleū. 23.
 Feniculū. 47. meditur. 36. Oliua. 19.
 Ficus. 20. Leoginegi. 13. Oleander. 31.
 Fex vini. 31. Lutū lenē. 39. Origanuz. 17.
 Fermētum. 51. Largia. 39. Oppoponacū. 30.
 Lans. 50. Lingua auis. 39. Oudeum. z.
 g Bēriana. 30. Ligua arietis. 39. Oximel. 6.
 Hipsuz. 30. Liquiritia. 4. z. Runa. 20.
 Hilbeuce. 30. Lens. z. p Psiliū. 29.
 Huafit. 54. Lupinus. z. Pira. 20.
 Branū acēlē. 20. Lactuca. 18. Portulaca. 18.
 Branum alki. Lentiscus. 53. Polipodiū. 29.
 kil. 20. Laurus. 54. Polū mai⁹. 30.
 Branū virid. 20. Elilotū. 28. Pelles. 24.
 Sembur. 32. m Myrt⁹. zi. Porrum. 18.
 Bluten. 54. Mu. 40. Petroleum. 41.
 Būmi arabi. 45. Melōgena. 18. Pisces. 16.
 Bar. 54. Myrobalani. 32. Pūmex. 46.
 Bosie. 18. Mischum. 22. panicū. z.
 Brana ipingua. Mādragora. 37. Panis. 3.
 tiua. 20. Mastix. 40. Pipethiopicū. 20.
 Beusemin. zi. Mezerion. 40. Plātago. 39.
 Barus. 19. Mugath. 40. Piretrum. 43.
 Bariofilus. 22. Merdesengi. 40. Penidy. 20.
 Branatus. 20. Mescatrame. Piper. 27.
 Balanga. 17. scir. 40. Prasiuz. 44.
 Subera. 20. Marchasita. 40. Peonia. 44.
 Būmipini. 47. Maiozana. zi. Pinus. 20.
 Basce. 35. Mumia. 40. Poma. 20.
 b Basce. 35. Myrrha. 40. Persica. 20.
 Darm. 35. Memithe. 40. Penidy d mele. 13.
 Dofz vl' boz. 35. Mahaleb. 22. Pipalbi. 17.
 Darar. 43. Muluchia. 18. Polipodiuz diui.
 Dabenil. 35. Mēbra aīaliū. ii. caplo 14. z.
 Daelcalibit. 43. Mozipsia. 17. Jciū. ca. z.
 Umeiz. 20. Meicabara. 40. r Rob. 8.
 i Ipicon. 32. Mēnbedbēa. 40. Ruta. 18.
 Jabrol. zi. Meloni. 20. Rubea tincto/
 Jusquiamū. 29. Melissa. 18. rum. 44.
 Jop⁹ sicca. 34. Mēthastrū. 44. Raphanus. 18.
 Jopus hu. 34. Miliū solis. 46. Reubarbaz. 47.

Ribes. 20. Scel. 4. z.
 Rebithe. 19. Scebran. 48. li/
 Robelie. z. bro octauo. 53. Turbit. 49. libro
 Rotab. 20. Suchaba. 48. octauo. 53.
 Quilla. z 8. Sacculus fundu/ Teil. 50.
 f Stric⁹. 4. z. rion. 4. z. Thefisse. 50.
 Sal. 17. Sekebinegi. 4. z. Testiculus vul/
 Squinātū. 28. Secācur. 4. z. pis. 29.
 Sarcocolla. 28. Subedugi. 4. z. Triticum. z.
 Stricados. zi. 28. Sidrie. 4. z. Talea. 18.
 Spinachia. 18. Sandaros. 4. z. Taro. 20.
 Sāguis ora. 30. Serabā. zi. Trifera mioz. 27.
 Spūa marl. 34. Sambuc⁹ dome/ Turegi. 49.
 Sempuina. 35. stica. zi. Tulup vel tub/
 Spodiū. 36. Sābuc⁹ filue. zi. bab. 36.
 Sābuchus. zi. Salegha. 4. z. Titimalus. 37.
 Sulphur. 38. Setozagi. 48. Thus. 38.
 Stafisagria. 40. Sabar. 18. Turbit diui. 14. z.
 Sal ammonia/ Sumechit. 19. Snee. 28.
 cus. 41. Salmuria cap. 19. v Uubē. zi.
 Scordeon. 48. Salmuria. 19. Uinē. 22.
 Sedeguarā. 4. z. Salsa. 19. Urtica. 28.
 Sifeleos. 4. z. Sedine. 48. Viola. zi.
 Scamonea. 4. z. Serum. 15. Uiscus. 31.
 libro 8⁹. 53. Sigia. 22. Uitrum. 34.
 Sumach. 4. z. Sepum. 48. Uitis. 38.
 Sicla. 18. Suniz. 48. Uua. 20.
 Seucstē. 4. z. Sāma ferri. 35. Uestimētuz. 23.
 Spica. 4. z. Sicadis lib⁹ octa/ Uinum. 5.
 Sifamum. 20. uo cap⁹. 53. Uinū falsis. 7.
 Solatrum. 43. Gorbē. 20. Uentus. 25.
 Sandalus. 22. Silique. 20. Uatiranoch. 31.
 Sapo. 45. Scamonea diui. f es. 22.
 Sene libro octa/ caplo 14. z. Edoaria. 31.
 uo. 53. Sene diui. 14. z. 3 Ziniar. 34.
 Sakik. 48. Arcon. 18. Zicib. 34.
 Seitaragi. 48. t Tuba. 18. Zurūbet. 34.
 Sceilem. 48. Tutia. 49. Zingib oditū. 27.
 Seneschic. 48. Tamariscus. 36. Zarnabuz. 34.
 Sinapis. 19. 51. Tarathit. 36. Zuccarū. 20.
 Secacul condi/ Talisafar. 36. Zuccaz rosa. 27.
 tum. 27. Tamarindi. 49. Zulenig. 13.
 Sucar. 4. z. Tunderi. 49. Zuccaz vio^m. 27.

C Dictio vllis ad sciē^m vtutes nutriētū z mediciaz. C. I.
Valce calz ēlz violēte nō sit calitatie. Cui⁹ calitatis fortitudo nō appz:
 nisi cū aliqs eo frēqnter vti cepit: vl' cū co
 vtēs calitati apt⁹ fuerit sic febri. z q calaz
 bz hñē. Et q olci vllus fuerit: mltia cola ru.
 i eo gñabit: z sang. mltitudo: z egritudies
 ex vrisq: scās pmouet. opifones qz gñat
 z apa i epe: z splene: z pcpue si h mbra: ad hoc fuerit ppa/
 ra. Uētris iridē flux⁹ ex eo seqt: z mollificat stōz. Pectōi
 vo z plmōi pfert: cōp⁹ iridē ipignat: z aug^m spmatl tribuit
C Acidū frū ēlz vehemētis nō sit friditat/ colaz ru. z sang.
 repmit: atq: vtrē strigit: si stō⁹ z itestia mūda fuerit. Si
 at flatris i eis fuerit mltitudo: vtrē effē fluxū: z cōp⁹ ifri/
 dat: vtutē qz dbilitat digestiūā ppriā in epe. Neruis vo z
 neruosis mēbris nocumentū affert: atqz corpus desiccāt:
 virtutem autem appetitiūā excitat.
C Unctuosū vo stōz mollificat: z vtrē fluere fac. Ac satie
 tatē affert ante qz hō cibi qtitatē sibi ne ciā assumat: z ca/
 lefac: maxie tñ febricitātes: vel hñtes epar vel stōm cali/
 da: corp⁹ pterea hūectat atqz lenit. Qla vo auget: z cogita
 tionē reddit bebetē: z augmētaz sōnū. **C** Stipticū at cor
 b 3

Tractatus

pūs ifridat ⁊ dīccat: carniū quoq; ac ſāguis miorationez faē: ſigs eo mltōtēs vīat: ſtōm quoq; pfortat: ac vētrē f3 plm constringit: ⁊ ſanguinē generat melācolicū.

Amarū calefacē ⁊ dīccat fortiter: ſāguinēq; cito ad aduſionē pduē ⁊ malitiā. Colaz q3 ru. in ſanguie augmētāt.

Acutū mltō plis calefacē q3 amāz. Un ⁊ calorē auger: ⁊ corpus velociter iſlāmat: ac ſang. adurit: ipm q3 pūs i cole rā mutat ru. poſtea in nig. **I**nſipidū aliū ē qd magi nutrit: qd eq̄litati viciniū ē. aliud vō qd tēpate calefacit: ⁊ aliud eſt qd tēpate iſfridat: cui3 quo ſi multa fuerit hūiditas hūectabit. cū āt fuerit ſiccū: deſiccabit. Cū āt pdcōz ſapo ru3 vn° alicui rei adeo fuerit dñar: vt alteri° n̄ poſſit dñi: u3 p̄cipi: aut ſi ſentiť: papz tñ ⁊ occulte ſentiť: erit tē ei° i cor pore opatio f3 q3 dixim°. Duo autē ſapores ſi eq̄lť dñati fuerint opatio cor3 ppoſita eq̄lter erit ſm hoc.

De virtutibus granoꝝ ⁊ ſeminuꝝ vſitatoꝝ ex quibus ſolet fieri panis. **CAP. II.**

Ariticu tēpamēto ē viciniū: l3 calitati parū attineat. Qd autē pōderoſi° inueniť ⁊ ſolidi° maioris ē nutrimēti. hoib° q3 oib° aly3 gñis magi pūciēs ⁊ magis ppū3 inueniť. Sāguis ē ex eo gnāt°: oī ſanguie q ex aly3 gnāt° gñis tēpatioꝝ exiſtit. **O**deu eq̄litati ē ppinquū: l3 friditati attineat. Cui° nutrimētū tritici ppatioē ē puū. Eſt. n. iſlati uū: ⁊ iſfridatiū. Solitos autē vētoſitatē ac egritudines fridas: ⁊ colicā pati ipedit. caleſcis vō ⁊ q carniū volūt adipi ſci: miorationē pfert. Sāguiez vō cole nigre viciniū gnāt.

Rigi tēperiei que eſt iter calitatē ⁊ frig. viciniū exiſtit: ⁊ vētrē ſtrigit. Solitū āt colicā pati nocet. Qd l3 mltū nutrit. de vētre tñ nō facile deſcēdit niſi coq̄ cū aliquo multū ynetuoſitatē hñte. Qd qñ cū lacte cogit: ⁊ cū cūc. comedī: pl3 nutrit: atq; ſanguinē augmētāt. **S**abe tēpamēto p̄xie exiſtūt: l3 friditati parū attineāt. Que mltū iſlatas ſcothomiā gnāt. Caput p̄te rea grauāt: corpūq; totū diſſolutū efficiūt. Surt vō leniūt: qñ eaz apocia bibiť: ⁊ ſine ſale comedunť. Cū aceto āt ſi comēſte fuerit ventres ſtrigūt. Solitū vō pati vētoſitatē ex colica: vñ ex ruptura male ſūt. Virides autē ſabe hñozes gnāt crudos: ⁊ i ſtō: ac i teſtis augmētāt flā: ⁊ i ipis vētoſitatē excitāt. **L**icer calm ē: iſlat ⁊ vīnā ac mēſtrua puocat: ⁊ augz ſpma. Viride p̄te rea cicer in ſtō ⁊ i teſtis multas gnāt ſupfluitates: ſabe tñ ⁊ cicer ſi aſent mioris ſūt vētoſitatē. **L**eticule fri. ſf ⁊ ſic. ⁊ ſang. gnāt melicū: ⁊ cor3 dīccāt. Spma q3 deſtruit: atq; ſāguiez ſedāt: cui° extinguit calitatē. Infridāt. n. atq; ocloz tenebroſitatē: ⁊ melicas efficiūt egritudines: cū ali3 in comēſtiōe eis frequēter vñt. Que āt ex eis aſant min° iſlat: ⁊ magis deſiccāt. **M**es fri. ſit ⁊ ſic. Qui fabis ⁊ lēticul lenioꝝ: min° illis ſf iſlatiui. **I**po ru3 quoq; nutrimētū fabaz ac lētiū nutrimēto min° inueniť. **L**upini groſſi ſūt: ⁊ ad digerēdū duri. Cū āt dulcorant ⁊ comedunť nō calefaciūt cor3: dū vō amari ſūt: nō ad nutriēdū: ſed ad medicinā ſūt apti. diſſoluūt. n. ſcrofu las ⁊ abſtergūt fortiter: qñ admiſtrant: nō mltū dīccozati. Urinā q3 ac mēſtrua puocat. Aborſū p̄te rea faciūt: ⁊ lūbzicos atq; vīmes d vētre expellēdo educiūt. Emoroyda rū iſup oza apiūt. **S**caſcoli iſlat: ⁊ ipiguāt cor3. Urinā q3 ac mēſtrua puocat. Vētrē ē reddūt mollē: qd illi p̄pe efficiūt q3 rubei ſf. **L**ozp° calefaciūt: capiti efficiūt ſcothomiā: ac mala ſonia videre faciūt. **R**obelie fri. ſf ⁊ ſic: q3 papz nutriētēs malū gnāt ſang. neruiſq; ipedimētū p̄ſtat. **P**anicū atq; miliū fri. ſf. ⁊ ſic. q3 l3 papz nutriāt vētrē tñ ſtrigūt. **D**ora ſic. ē q3 papz nutrit: ⁊ vētrē ſtrigit.

Anis q ex tritico fit plib° hoīuz ſuēniētiōꝝ ē. Qui ē melior reddiť qñ mltū ſalis hñs ⁊ mltū fermētū: bñ fermētāt ⁊ cor

quit: vñ ⁊ citi° digeriť: ⁊ magis tenuis ac ſubtilioꝝ inueniť. **A**ſim° āt pāis dure digeriť: tardeq; de ſtō dīccēdit. Qui in vētre dolorē efficiēs: i epe opilationē: atq; i renib° lapidē creat. **S**imula ex q3 ſit darnacha: ⁊ ipa darnacha maioris ſf nutrimēti: tarde tñ deſcēdūt. **L**ois āt ſaria citi° deſcēdit: min° nutrit. Sāguis vō ex ea gnāt° melicē parūp attinet. **P**anis p̄te rea q3 i patella cogt: oīſq; pāis nō bene coct° ad digerēdū inueniť dur°: ⁊ vētrē dolere faē. Cui° frequēter comēſtionē pati nequnt: niſi q mltō vñmē labore ⁊ exercitio. **T**ri vō atq; pāis dieſcar negi: atq; cipule ⁊ artocleoli: ⁊ cruſtula. oīa hec ſūt vt panis aſim°. **V**e rūtū qdcūq; hoz cū oleo vñ lacte pfectū fuerit ſpōgioſus erit: atq; magi vñllimū: maioris tñ erit nutrimēti. **O**u deaci° āt panis triticej pāis ppatioē frigidus repiť. Qui pui exiſs nutrimēti vētoſitatē ⁊ colicā atq; egritudines facit fridas: vētrēq; ſtrigit. **P**anis vō nā q ex aly3 ſit gñis: eſt vt gñi nā ex quo ipe ſit. **I**n amilo āt vñcoſitas q3 mēbra excoziata plana ſiūt atq; lenia: inueniť qd epiglotū: ac pect° lenit: cū pulres ex eo cū cūc. ⁊ oleo amigd. ſiūt. **S**epc. n. comēſtū in epe opilationē creat. **E**x aq3 ē fur furis ſiūt qñ pulres: q3 quādā hñtes: terſionē pulmonem mūdificāt. **A**q vō ozdeaceute febricitatib° pfert ⁊ lenit pect°: atq; ſiti ſedat ⁊ ardorē. **S**imula triticea ⁊ calozē ⁊ ſitiz extinguit. epar q3 hñtib° cal3 pfert: ſi cū aq3 p̄us bñ ablura: deide cū mltā aq3 calā ac tadē cū cūc. mixta bibať. **O**rdeacea vō ſimula magis iſfridat. **V**erūtū hec magis nutrit: ⁊ magis lenit: ac tēpatioꝝ eſt.

De virtute aque. **CAP. III.**

Aqua nāles in corpe pſeruat hñozes: q3 cū bñ ſubtiliās penetrare facit. **I**pa q3 calozē repmēdo: calefactis calidāq; hñtib⁹ p̄plonē pluſq; vñū ſuēniens ē. **A**q iſup que ⁊ pōdere lenioꝝ eſt: calozēq; ⁊ fri. veloci° inſcipit ſaporē reſtinēs melioꝝē: q3. ſ. ad dulcedinē parūp iclinēť: melioꝝ iudi cať. **A**qua p̄te rea malū hñs ſaporē aut odorē mala ē: nec ē bibēda. **Q**ñq; tñ qdā cā medicie: bibūt aquā. **T**urbi da āt aq3 i epe opilatōez: ⁊ i renib° lapidē gnāt. **S**alſa ē aq3 pūs vētrē ſoluit. poſtea vō p̄ſtrigit: ſigs cā p̄uete bi berit: corpūq; deſiccāt: i q3 ſcabiē atq; ragadias generat. **A**q vō ſtās ⁊ putrida ſplenē augmētāt: ac p̄plonē3 corū pit: ⁊ generat febres. **A**qua vō cum niue inſrigidata vel ex ſe vt hec frigida inuenitur: ſtomachum percutit ſi a iclunis bibatur: ſed epar multum iſfridat. **Q**uā nllī ieiū ni bibere p̄ſumāt: niſi calefacti: pfert. n. eis b̄ mō. **S**u p cibū āt accepta. ſtōz corroborať: ⁊ appetitū auger ex q3 qua ſufficit q̄ſtitas. **A**q vō q ex friditate ſui nō puenit ad b̄ vt delectet: vētrē iſlat: ⁊ ſiti nō minuit: ſ3 appetitū d̄ ſtruit: ⁊ cor3 diſſoluit: ⁊ ad vltimū ſi ē p̄grua. **A**q p̄te rea cocta quſq; mitioꝝ reddat ei° ſuba: min° ē iſlatiua: ci tiuſq; deſcēdit. **P**luuiialis āt aq3 his q cito icurrūt febres ē mala: ⁊ maxie ſi lōgi ē t̄pis. **Q**ue tñ in ſuis aly3 diſpōnib° ē bōa. **A**q ē tepida nauſea faē. **A**q āt calā quā qdā iciuni bibūt: ſtōz a p̄cedēt nutrimēti ſupfluatib° lauāt q3 vētrē fortatte ſoluit. **H**ec āt ſi frequēter bibať ſtōz cor rūpit ⁊ debilitat. **A**q3 ē i q3 balneāt: nō ē bonū multū eē calā3 vñ mltū fridā. ſ3 ſuēnit vt iter hec duo tēperie te neāt. **H**ec. n. tēpatl corpi3 magi pfert: **A**q vō frida corpa p̄guia corroborať ac calioꝝa reddīt q3 p̄us erāt: ſenibuſq; nocet: ⁊ corpa hñtib° debilia. **C**alā āt aq3: fatigatōez ſmo uet: ⁊ dolozes minuit: atq; apata mollificat. **L**ozpiſq; auget pulchritudinē: ⁊ ipſi° carnes: atq; vīnā puocat: cor3 tñ diſſoluit: ac ſāguinē a qb° exire p̄uenit: cito fluere faē vtutē q3 deycit. **D**e aq3 p̄te rea nāſt calis q3 ſūt ſulphu ree ⁊ bitumioſe: nernos calefaciēdo: fridis nernoꝝ egritudinib° p̄ferūt: qñ eas igrediūtur patiētes. **S**cabiei q3 ⁊ puſtul p̄ficiūt. **I**ntellia vō fortiter calefaciunt: ⁊ p̄cipue

epar. Aq̄ v̄o sale armōiaco salite: ac malū hātes saporēv̄e trē laxāt cū bibunt: vel cū in eis sedēt: aut cū clisterizant. Aque aut cale q̄ sup alimē currūt: emoptoicis: atq; mulierib; mēstruoz nimicitatē patiētib;: z emorroydib; cōferunt. Sebres tñ in calidis gnāt corpib;. Aque v̄o nālī calide q̄ bulliūt z adurūt colicā dissoluūt: atq; grossas v̄eto sitatē mēbris ifusaz: z spasmū expellūt humidū. Aq̄ itidē q̄ sup terrā currūt: ex qua exībit ferrū magnū hñtib; sple nem cōfert. Que v̄o sup terrā: ex qua fit es trāsīt cōplonē habētibus corruptā: perutilis comprobatur.

De virtute vini.

CAP. V.

Vinu multo modis diuersificari z mutari inuenit s̄m sui subaz ac suū tēp. Vinū quoq; oē qd̄ iebziat corp; calefacit. Vinū aut albū z clarū. qd̄ nō multe tolerat aque p̄mixtionē: mioris est calefactiois: s; vrine est magis puocatiuū. In colore v̄o igneū z amaz: qd̄ maiorē p̄r amixtionē recipe: maioris ē calefactiois. Nigrū itidē z grossū atq; dulce in quo ē p̄ticitas: grossioris est nāe. Vinū p̄teia nouū sanguinē magis gnāt: ac venas velocius implet. huic aut vetus v̄iū inuenit. Vinū p̄teia gnālī stōm z epar semp calefacit: atq; nutrimētū penetrare facit: sanguinē quoq; ac carnes: z innatū calozē augmentat. Ip̄as ē tñ nāz in suis p̄p̄is actioib; adiunat. iōq; ēt dige stina fit fortior. Et p̄ illū supfluitatū expulsio z eaz egres sio fit facilis. Et bec est cā gr̄e sanitas z grossitudo: z fortitudo p̄durāt: z senū tardat. Vinū p̄teia aliū letificat. s; si supflue in potu sumat epati z cerebro: ac nervis ipedi mentū facit: tremorē quoq; atq; spasmū: nec nō paralysiz z apoplexiā: ac morē gnāt subitanē. Tēpate aut si bibatur mltē bonitatis cā in corpe existit: z in senib; q̄maxie. Vinū itidē purū cui pauca amiscet aq; bis q grossaz in v̄e tre soliti sūt v̄etositarē pati: z quoz stōus z epar sūt frida cōfert. Vinū v̄o depuratū multā aq hñs amixtionez. his q ex vino doloze patiunt capitis: vel ex eo inebriant: auxilū p̄stat: lz v̄etrē iflet. Vinū grossū z dulce z nouū: interiorib; hñtib; op̄lationē vel grossitudinē nociuū est. Cito aut volētib; ipiguari ē bonū. Por q de v̄is passis nude fit: v̄tus ē vt v̄tus vini nigri z grossi: lz minorē eo hēat caliditatē. Qui aut mellis hz amixtionē grosso vino est calidior s; mellis multitudine: vel ei paucitatē in ip̄o existit. Por de melle factū vebemēter ē calū. Qui z colē rubee est gnātū: z calidā hñtib; p̄plonē nō ē zgruus. frigidus tñ patiētib; egritudies p̄fert. Por q fit de dactylis z ficub; ē grossus. iōq; z stō malus ē: z sanguinē mellis: atq; z in iteriozib; op̄lationē gnāt: p̄pe si nouū z dulcis fuerit. Corp; tñ ipinguat: z in ip̄o sanguinē augmētāt.

De v̄tutib; potuū nō inebziantiz.

CAP. VI.

Ceruisia de ordeo facta nervos ipedit: caput dolere facit z iflat. Urinā tamen puocat ac calozē ex ebrietate rep̄mit. Que vero de rigo fit ceruisia: p̄dicte in suis actionib; ē vicina: min; tñ iflat. Que autēz de pane simulagino p̄fici: mēthā z apiū hñs amixta oib; melior indicat. Uerū tñ solis calefactis: z in disponib; z t̄pib; calidis nō ē bona. Oximel ē f̄fz: qd̄ calozē rep̄mit: z colāz rubeā ac sang. z sedat sitiz: cū nō mltā p̄cipiat dulcedie: flā quoq; icidit: z subtiliat: z abstergit: z op̄lationē aperit: urinā p̄teia puocat. Hūc tñ z pect; exasp̄at: qd̄ p̄pe operat cū multā hēat acredinē. Nervos aut hñtib; debiles: vel in eis aliqd̄ patiētib; malū: atq; ab rāssie laborātib;: z acide ructātib; nocumētū p̄bet. eos etiā ledit: qui stomachuz z epar frigida habent.

Syrupus inlepe est tēpar: lz friditati attineat. Extignit eni sitim: z guttur lenit: ac stō iflāmato p̄fert: z febrē acutam cum niue potatus rep̄mit.

Idomel simplex calū est z lenitiuū: fridas patiētibus egritudines: remediū affert. In cui; aut p̄fectioe sp̄es apponunt: magis vltimū ē in illo: z calidū est. Un; z calefactis nocet: z stō p̄fert ip̄s a flate mūdādo: ac calefac. Nervis p̄teia calozē inducit: z colerā cōmouet rubeā.

De vinis falsis.

CAP. VII.

Sta que falso vina dicunt de passis vel succaro vel melle facta: si loco vini pus q̄ bulliāt z resideāt bibant: iflationē generāt z siti: ac fastidiū z v̄etris fluxū faciūt: sanguinē quoq; cōmouēt: ac colerā rubeaz. qd̄ vero fit de melle: cū bñ coctū est minus iflat.

De robub.

CAP. VIII.

Rob violarū fridū ē. Epiglotti quoq; z gutturi ac pectori cōfert. stō at malū ē: v̄etrē v̄o soluit. Rob qd̄ fit de aq̄ rosata: in qua bulliēt recētes rose mlti toties posite fuerūt: z quaz vice fuerūt renouate nausē fac. v̄etrē v̄o soluit. Rob de citony acetosis simplex v̄etrē stringit: ac stōm corroborat: z aufert sitim. Rob de malis granatis acetosis simplex vomitū retinet: z v̄etres stringit atq; crapulatis: z nausē ac dolozi capitis ex crapula veniētib; p̄fert. Rob de malis acetosis simplex pulsui cordis: z ardozi stōi: atq; nausē remediū affert. Rob de succo v̄ue acerbe colam rep̄mit ru. z sanguinē vebemēter: ac stōi ardorē. z sitiz q̄ ex calitate p̄cedit sedat: v̄etrē quoq; atq; vomitū p̄stringit. Rob de ribes ē sicut rob de succo v̄ue acerbe: z paz plus opatur. Rob de succo pomi citrini: opat vt p̄dicta: v̄entrē tñ vt ip̄a p̄stringit: lz calozē fortius istis rep̄mit z extinguit. Dia p̄teia robub que dicta sunt ei: in cui; pectore ē aspi tas: nocēt. Rob de prunis sanguis z colē rubee calozē extinguit: ac v̄etrē laxat: gutturi ēt nō multū nocet.

De virtute carniū z suis speciebus.

CAP. IX.

Aro oib; nutriētib; vebementi; nutrit. Corp; p̄teia ipinguat z corroborat. Qui aut ea v̄it multā hz repletionē. Jōq; fre quēti indiget stōmia: z p̄cipue figs cū ea vinūz bibit. Aialū v̄o decrepitoz z ipinguatorz caro z eoz que de v̄etre aialū an partū ex hñt mala est: nec est in ei; comestioe vtilitas. Que aut iter istas duas media rep̄it: mediocris existit. Que cui; fuerit aialis multo magis q̄ alia iuuenis exñt erit hñdior. Et qñ fuerit aialis multū in senectute p̄uetti erit sicciōz. Utr aut ois caro calefacit: q̄ febricitatib; ac repletionē patiētib;: incongrua indicat. Caro p̄teia rubca sine pinguedie maioris est nutrimēti: q̄ est cū pinguedie: q̄ z pauciores gnāt supfluitates: z stōm plus corroborat. Caro aut crosse: mltū laborātib; vueniēs est. Subtilis aut bis q̄ p̄dictis sunt v̄ry vuenit. Bedulina caro ē tēpata: nullā i se hñs malitie amixtionē: q̄ lz tēpatū generet sanguinē. Laborātib; tñ nō zgruit. z nō oz vt sup eā eligat: eis quoz dispō huic dispōni ē v̄ria. Nō est. n. adeo debilis: vt ex ea v̄o destruat: neq; ei; nutrimētū adeo multū est z grossū: vt ex eo in corpe pueniat repletio: z grossus generet sanguis. Sāguis quoq; q̄ ex ea gnāt iter subrilē z grossū: ac iter calz z fri. existit. Arietina aut caro: edulina carne grossior ē viresq; plus augmētāt: z p̄les efficit supfluitates: q̄ in bonitate bedulinā segt carnē. Caprina v̄o caro: arietina carne fridior ē: paucas faciēs supfluitates: atq; vires minus accrescere faciēs z min; nutriēs: q̄ fridā hñtib; p̄plo nem: atq; bis gbus fride accidūt egritudies icōgrua existit: q̄b; arietina plus cōfert. Calidā v̄o hñtib; p̄plonē: z his gbus calide ex repletioe solent accidere egritudines plus p̄fert capna. Caro vaccina grossa est: multūq; nutrit: sanguinē q̄q; spissū ac grossū generat: neq; zgruit

Tractatus

nisi his qui multo vtuntur exercitio. A cuius comestione abstinere debet: q̄b^o melice accidūt egritudines. **C** Caro aq̄urina cala ē z grossa: sang. grossus generās: cui^o finis ad meliaz ducit. **C** Caro camelina vehemēter exis calida meliaz gnat. Daz vō trū carniū nulla ē comedenda: nisi ab his q̄ mltū laborāt. Inter illas tñ vaccina melior existit. **C** Caro gacel iter siluestres carnes melior habet. sanguis q̄z ex ea gnat^o paucas efficit supfluitates: q̄ cū siccus sit melie attinet. **C** Vircoz vō siluestriū caro grossior est ac melie ppingoz. **C** Leruina silr caro atqz onagriā eadē opant. **C** Onagriā tñ manifesti^o calefacit. Dēs aut carnes iste sanguinē generāt meliciū. **C** Lepozina vō caro p̄cipue opat. Ipsa. n. plus alyis melie gnatiua existit.

C De carnib^o volatiliū. **CAP. X.**
S **Carne** caro oī carne auiū leuior iuenit: atqz his q̄ subtili volūt custodiri regimine puenietior. Post istā aut coturnicis caro scda in bonitate existit: q̄ parua generans supfluitatē: nō multū calida iudicat. **C** Caro itidē pullo: ruz post ipsaz ponit. coturnicis tñ caro melioris ē gnatiua sanguis: z spmatis augmentatiua. **C** Perdicis caro istis grossior exis vētrē strigit z mltū nutrit. **C** Caro alaude que pilcata dī: vētrē strigit: cui^o vētrē fluere facit. **C** Caro passeris calidissima ē: luxuriāz cōmonet. **C** Pulli colubini silr vehemētis sūt calitat: q̄ z sanguinē generāt i flāmati: z cito febire faciūt. **C** Anas caro ples efficit supfluitates: ac plus fastidire facit: z maioris ē calitatis. Nō tñ pls nutrit q̄ caro gallinacea. **C** Caro gruvis ē grossa. q̄ z tarde digerit: z sanguinē gnat meliciū. **C** Structionis caro oib^o grossior iudicat. **C** Caro sisonis z aliaz auium siluestriū quāto maiori picipat rubedie z nigredine: tāto calidior: atqz sanguini melico ppingoz vī. Que at il larū malū bz odorē: sanguis gnatiua deterioris. iōqz nullo mō comedi dī. **C** Volatiliū aut caro in flumib^o vel lacub^o moratiū multarū est supfluitatū effectiua: que nō ma lum bz odorē deterior iudicatur.

C De diuersitate mēbroz aialū i nutrimēto. **CAP. XI.**

S **Apur** est grossus: qd mltū nutriēs calefacit: nec ē comedēdū nisi in tpib^o frigidis. Ex eo. n. febres mltoties generātur z colica: multū tñ pfortat: sanguinē quoqz ac spma auget. cerebz cū sit fridū nausēā facit: ac stō nocet. qd ab oib^o ipm comedere volētib^o: aī oēm sumēdū ē cibū: nisi catarticū sint sūpturi. Calidā p̄te rea p̄plonē hūtib^o cōfert. Quib^o vō fride accidere solēt egritudines: non pgruit. **C** Medulla iter calitatē z fri. tēperamēto vicina existit: calitati tñ magis appropiāt: q̄ z spma augmētāt: z stōm mollificat. **C** Uter ē fridū z grossus: qd lz multum nutriat: tarde tñ digerit. stōz vō z epar hūtib^o cala pfert.

C Epar calidū est z hu. qd z tarde digerit: z graue existit. **C** Renes tarde digerunt: q̄ nec bonū generāt sanguinē: nec multū dāt nutrimētū. **C** Splē mali exis nutrimēti: tarde digerit: ac nigz gnat sang. stō tñ pfert: s̄ cito satiat. **C** Vēter tarde digerit: q̄ frigidus exis: paz nutrit: atqz flaticū gnat sanguinē. **C** Cor: calm ē z dure sube: qd z tarde digerit: z nō multū nutrit. **C** Pulmo tarde digeritur: parūqz nutrit: z est fridus. **C** Musculi siue lacerti sanguinez multa abundātē hūiditate: multasqz generātē superfluitates efficiūt: q̄ in se viscositatē retinēs minoris ē caliditatis. **C** Caro sine pinguedine rubea. v. z. sanguis siccus ē gnatiua: paucas facies supfluitates: magi tñ adipe nutrit. **C** Pinguedo sanguinē gnat humidissimū multas faciem supfluitates: minoris tñ est nutrimēti. **C** Caro varia ta: q̄. sinter pingue z macra existit: sanguinē gnat tēperatuz. **C** Lauda est cala: q̄ stō nocēs: fastidiū facit: ac colerā gnat rubeā. **C** Luris frim gnat sanguinē in quo mltā exi-

stet viscositas: z opilationē facit. **C** Pedes sanguinē generant viscosum: q̄ fridior ac leuior eo existit: que caro gnat. **C** Aialūz anteriora leuiora sunt z calidiora: posteriora vō grauiora sunt z frigidiora.

C De vtutib^o q̄s acgrūp cibi ex artificio. **CAP. XII.**

A **Pro** sup prunas assata multū nutrit: corp^o nāqz corroboret atqz velociter nutrit. **C** hec etiā eis q̄ multi sanguis fluxū p̄pexi sūt: cōfert: tarde tñ digerit atqz vix vnqz tota oīno dī gerit: q̄ neqz post aliū sumēda est cibū: neqz cū ea ali^o sumi dīz cib^o. post cui^o comestione potus sumēdus nō est nisi in pua q̄stitate: maxia tñ cogēte necitate. **C** Caro aut cū pinguedine frixa fastidiū facit: atqz de stō tarde descēdit: cui^o nutrimētū validū est: grauior tñ est ea q̄ sup prunas assat: q̄ aut frigit in oleo leuior ē atqz digestibili or. **C** Caro q̄ in patellis posita in furno cogit mala est: parū. n. nutrit. **C** Acide tñ ructatib^o cōfert. Vlr vō oīs mortarioloz ac patellaz spēs parū p̄bz nutrimētū respectu cibarioz ius hūtiū. multos tñ hūtib^o hūiores pferūt: ac cor pora sua desiccare z subtiliare volētib^o auxiliū p̄bent. **C** Caro quoqz q̄ in veru assat grossa ē z multū dat nutrimētū: q̄ nō digerit nisi cū stōm iuenit robustū ac calm. vētrē neqz stringit: z p̄ facit cū ex ea illud qd ē pingue nō comedit. **C** Jude begi ante oēm cibuz comedi dīz cui res vētris solutiua sit amixta. Ex ea. n. colica sepe accidit: p̄pē tñ qñ cū multis comedit herbis: post cui^o comestionez aqua in potu sumit. **C** Triticū coctū qusqz albū sit z qñ puls oib^o cibis plus nutrit: z maxie si cū lacte coctum fuerit. Qd his q̄ viriū indigēt augmēto cōfert: z q̄ corpis desiderāt grossitudinē: calidis q̄qz nā atqz macris: necnō q̄ mltū laborāt z exercitant auxiliū p̄bet. Dispōnes vero his hūtib^o p̄rias: cito replet venas: atqz ad febres: z arteticū pducit dolorē. Lapides q̄qz in eoz renib^o atqz flegmones: magna gnat apata. **C** Caro cocta cū aq̄ cui po stea amiscet acetū z crocus est frida: q̄ sanguinē z colaz repmit rubeā: atqz calm hūtib^o epar: necnō his q̄ in epe opilationē atqz ictericā z febres patiunt cōfert: flōmatl quoqz bñficiū p̄stat. His vō q̄ catarticū hauserūt vel qui in neruis lesionē patiunt: siue q̄ corpa hūtes macra z debilia necē hūit ea corrobore: atqz ipinguare nocumētū tribuit: desiccāt. n. z subtiliat. **C** Carniū vō z sanguis habētibus multitudinē: atqz his qd sanguis z colere rubez multitudo nocet: cōgrui: vētrē etiā stringit. **C** Caro cuz aq̄ cocta z ifridata: cui vne acerbe amiscet succ^o frida ē. q̄ sang. z colaz repmit ru. ac vētrē strigit. Verrū nō subtiliat: neqz opilationē apit: vt p̄dicta caro cū aceto facit: cui tñ assilat. **C** Caro cocta cū ribes vel sumac de nutriētib^o est q̄ in estate pferūt: qñ cucurbita vī portulaca: vel citrilli: vel his filia ei amiscenit. Dia vō bec atqz caro supradicta cū aceto p̄parata: pectorl hūtib^o aspitātē nocēt. **C** Caro cuz aceto cocta: tēpate nutrit: stōqz ac epati pfert: que carnis p̄dicte cū aceto p̄parate bonitatē i se hūis nullū ei^o retinet nocumētū. **C** Caro cocta cū tritico z lacte grossa est: que z multū nutrit: z calidis nā: atqz macris cōgruit. qbus flegmatices ex more accidūt egritudines: icōgrua ē. Sed qbus febres acute ac tertiane cōsuetē accidūt: bñficiū p̄stat. **C** Caro cocta cū lacte acetoso similis ē ei q̄ cuz lacte coquit z tritico. **C** Caro cocta cū aq̄ ordei est sicut illa cū q̄ succ^o ponit vne acerbe: bec tñ iflatina est. **C** Caro cocta cū ouis z pipe semp calida est: z ipsa est cib^o hyemalis: que z corpus corroboret: z plus oib^o cibis nutrit. Diuersificatur tamē fm quātitatez amixtionis calidarū specierū. s. fm q̄ habet eas amixtas vel nō. Nec p̄terea: sperma z sanguinē augmētāt: corpus etiā robustū reddit: z humectat: z pulchuz atqz forte z crassus efficit. In estate vō fastidiū generat z calefacit: ac lapidez creat.

De virtutibus sissamorum: vel de his que ex melle con-

Pheludez multum nutrit. In stō tñ diu morat. Ei aut qui ipso vitur opilationē creat. Sutturi vero et pulmoni nec nō corpus habētibus debile ac vacuū cōfert.

Laubez pbeludez leuius existit: minus tñ nutrit: atqz magis a generatiōe in epate opilationis est longinquū.

Anabadba est sicut pbeludez: nisi qz in eo ponitur sissamum: multum nutrit: et corpus valde robustum reddit sanguinem quoqz ac sperma augmentat.

Catabif est grosse nature: quod fastidium facit: et corpus impingat.

Leocinegi sile est catabif: leuius tñ multo plus iudicat.

Zulenig calefacit: ac sitim gnāt: ructusqz fumosos procreat. Utr aut oia que de melle fiunt sanguinē augmētāt et spina: corpusqz impingūt: epati quoqz ac splēi q̄ repleti onib⁹ et apatib⁹ apta sunt nocumētū p̄bet: gutturi vō atqz pulmoni cōferūt: medulle quoqz: et cerebro augmētū tribuit. Que oia si loco mellis succarū habeāt: min⁹ reddūtur cala q̄ cū ex melle fiūt. Unctuositas p̄te rea q̄ eis amiscet plus cōferēs: oleū est amigdalārū. Ea vero q̄ de melle cum nucibus vel fisticiis: siue nuce indica fiūt: sunt superflue calida.

De ouis. CAP. XIII.

Qua plus alyis hoib⁹ cōueniētia: galline sūt et pdicis. Postqz oua anat in bonitate existūt: q̄uis malū efficiāt nutrimētū. Alia vero oua: sicut ea que sunt paruaz auū: atqz magis comēda nō sunt: nisi medicine causa.

Duo vō ouoz pus dicta gnāt: galline. v. atqz pdicis: spina valde augmētāt: atqz ad coitū stimulādo incitāt. Anserū aut oua fastidiū faciūt: graue habētia odorē: sed galline et pdicis oua tēperata sūt et cōueniētia. Utellus quoqz ouī in caliditate tēperat⁹ exiis bñ nutrit. Albumē vō frigidū est et viscosus: dureqz digerit: sanguis etiā ex eo generat⁹ nō est bonus. Qua cū eligant et dura fiunt plus nutriunt: ad digerendū tamē sunt duriora: tardiusqz de stomacho descendunt. Mollia vō ad descendendū velocia his a quib⁹ sanguis fluxit multitudo: ac vires fuerūt diminute cōferūt. Tremula vero que neqz dura sunt neqz mollia inter illa duo media existūt. Qua p̄te rea guttur et pulmonis cōferunt asperitati: ex quib⁹ sanguis tēperatus ac multarū viriū generat. Ipsa quoqz aliqui vicez carnis retinēt: quibus valde pingues vti nō debent.

De lacte: et his que fiūt ex eo. CAP. XV.

Lactē recēter multū tēperamento existit vicinuz: l. frigiditati et humiditati parūper appropinquet: qd corp⁹ humectat et impinguat. Et hic insup ac priscis: nec nō sicce tussi: atqz ardozi vrine: et gbus iusquamū vel catarides dant auxiliū prebet. Corp⁹ rib⁹ siccis optimū tribuit nutrimētū: atqz ad tēperie ducit: sanguinez quoqz atqz sperma augmentat: eius tamen conuersio est velox. Quapropter acute febricitantib⁹: vel gbus capitis dolor ex moze accidit: colicis quoqz: ac quibus frigide ex cōsuetudine accidunt egritudines: nullo modo est tribuendū. Qd multipliciter diuersificari inuenitur: videlicet fm aialis specie: ac fm eius etatez: fm loca quoqz in quibus pascit: ac fm propinquitates sui tēporis partui.

Uaccinū enim lac omni lacte cuiuslibet alterius aialis grossius iudicat: qd etiā oibus sui corp⁹ pinguedinem adipisci volentibus cōueniētius existit.

Asininū autē omni lacte subtilius est: quod in pulmone patientibus dandum est.

Lapzinū vero lac: inter hec duo temperiē tenet.

Sed ouinū plures q̄ aliqd aliud pcreat supfluitates.

Samelinū p̄te rea doloze in epate patientibus dandū est: atqz cōplexione habētibus corruptam.

Lac itidē animalū pinguiū et iuuenū: que discurrendo bonas pascūt herbas: et partui adhuc vicina existūt: tēperatuz et meli⁹ iudicat: qd aut huic cōtrariū est p̄traria op̄ratur. Lac in vtre morā ad minus p octo faciēs dices: vn⁹ de etiā pingue efficitur: qd arabice vocat serēs: lacte recēte frigidius ē. Qd calozē extingues: ante omnē comedi d. cib⁹: in die tamē laboris ac calozis.

Raib vero serēs multo est frigidius: qd stomacho calido atqz calidis natura conuenienti⁹ existens: neruis ac frigidis egritudinibus nocet.

Lac aut qd post butyri extractionē remanet fluxū ventris ex acumine colere rubee patiētibus: corpusqz habētibus macrū ac debile cōfert: qd ad hoc melius erit si feruz ignitum totiens in eo post butyri extractione extingatur quoad inspissetur. hoc enim modo preparatum et fluxum ventris ex colere rubee acumine: ac in intestinis vulnera patiētibus vtile existit.

Serū colerā expellit rubēā: scabiei quoqz ac pustulis: necnon sabafati: bycterie etiā atqz ei cui fortis vini potas nocuit: auxiliū prebet.

Acubd aspitati gutturi: ac ipetiginez patiētibus: necnō rubori faciei cuz cutis grossitudine: atqz pustulis siccis et asp̄is quādo fricant cū eo auxiliat: fastidiū tñ facit: atqz superius ad os stomachi descendit.

Butyrū coctū stōm debilitat: ac dura mollificat apata qñ ex eo fit emplastrū: morfib⁹qz viperarū: ac acutis venenis ac acutissimis cōfert. Qui aut eo in comestione vltus fuerit flegmaticas patiet egritudines. Nutribil⁹ quoqz oibus vinctuosus: atqz maioris existit virtutis.

Casus recens frigidius est et grossus: qui carnis augmētati⁹ existens adustionez reproimit stomachi: neqz natura frigidis bonus dicitur. Vetus aut fm vetustatis quātitates diuersificat. Qui eni acuti est saporis calidus est adurens: atqz sitim faciens: ac male nutriens. Verū tamē cū post comestione parua ex eo sumit quātitas: os stomachi corroborat. Satiētatē quoqz nimia atqz fastidiū que ex dulcibus et vinctuosus in ore stomachi pueniunt cibis aufert. Verū tamē oportet vt et recens dimittatur et vetus. Lac similiter spissum oino vitādū ē. generat enim lapidē in renibus eo vtenti⁹.

Lac coagulatum fastidiū facit: atqz graue existēs: appetitum nō irritat vt casus: neqz sitim facit. qd in sapore lacte atqz caseo vinctuosius sentitur.

Masal in frigidat fortiter: atqz sitim et colerā rep̄in it rubēā: neruis ac frigidis egritudinibus malū est.

Serum lactis acerosi neruis minus prebet impedimētum q̄ masal.

De virtutibus piscium. CAP. XVI.

Pisces recētes fridi sunt et hu. Oēs vō pisces ad digerendū sunt duri: et in stōmōgā faciūt morā: sitis quoqz cānt. Sāguis at ex recētib⁹ gnāt⁹ flatic⁹ ē. Hi aut pisces corp⁹ humectāt: ac spina augēt. q colicis: atqz his gbus fride accidere solēt egritudines mali existūt. Cōplonē at hñtib⁹ calāz: atqz his gb⁹ colā dñat ru. p̄fert: l. corp⁹ nutrimētū oino sit malū. Lū alyis p̄te rea cibis mixti ad colere rubee extinctionē sūt meliores. Pisces. n. semp i stōmōgā facientes morā: sitiqz generātes malas in corp⁹ adu. nāt viscositates: ex gb⁹ multe pueniūt egritudines. Oibus aut piscib⁹ ecie et bñi sūt meliores: et eis siles. Postremo quoqz illi sunt eligēdi pisces: quoz caro nō ē viscosa: neqz multū crassa: neqz graue hñs odorē: neqz cito putrefies.

Tractatus

Ipsi insup neqz in lacub⁹: neqz in paludib⁹: neqz in locis
sordes hñtib⁹ sint capti n3 in luto malū hñte odore: neqz i
aq̄ malas hñte herbas sint nutriti: neqz maximi sint. **H**ñ
enī pisces oib⁹ sñ meliores: q̄ vō his sñ dñy sñ deteriores.

Saliti aut pisces nullo mō sūt comedēdi: nisi in die in q̄
aligs se medicare voluerit: si tñ eos aligs appetit pua ex
eis sumat quātitas. Qui cū reb⁹ vñctuositatē hñtib⁹ z sa
tietatē faciētib⁹ sint pparati. **I**psi q̄z si ita vt sūt vt i aq̄ sa
lita positi comedant appetitū parūp corroborāt. **L**octi at
saliti pisces z ifridati destructionē duoz p̄dictoz in se re
tinēt. **N**eqz. n. ifridāt: neqz calidoz gnānt extictionez: n3
etiā scissionē: neqz subtiliationē efficiūt. Qui in stomacho
lōgāz faciētes morā sitim generant.

De semib⁹ z spēb⁹ z alyis cogne neqz: q̄ qñ cū cibis mi
scēt cōdimētū pstant. **CAP. XVII.**

Acalidus est z sic. Qui cibis auferēs fasti
diendi nocumētū subtiliat: atqz appeti
tus excitat z acuit. **E**oz p̄te rea sanguinē q̄ ml
taz ex eo sumūt quātitatē adurit: vñctuositatē
debilitat atqz sp̄ma minuit: z purituz gnāt z

Acerū fri. ē z sic. qd z maciē effiē: z vtutē destru. **S**cabiē.
it: sp̄ma quoqz minuit: colerāqz corroborat nigrā: rub. vō
colerā ac sanguinē dōbilitat: cibosqz qb⁹ amisceē subtiliat.

Moxipsia totū qd fal opat: l3 fortior sit eo z subtilior: q̄
z ventrē laxat: z viscositatē incidit: cibosqz subtiliat gros
sos: sitim quoqz facit: atqz stomachuz: z epar calefacit.

Pip cibū digerit ac vñctuositatē dissoluit vehemēter ca
lidū exñs z sic. qd sñōz calefac atqz epar: cui⁹ calitas cū vt
dñi ē fortī existit: cōpa hñtib⁹ cala: z p̄cipue i estate nocu

Loziadrū fri. ē z sic. cui⁹ nā vt qd nutrire d3 (mētū p̄bz.
in sñō tādū morari faciat: quoad eius cōpleat digō. **I**ōqz
oportet ne de eo in cibis grosse nāc multū ponatur.

Ciminū ca. z sic. qd digōni auxi⁹ p̄bēs: iflatiōez dissoluit

Larni i calitate z sic. sic ciminū existit: (min⁹ tñ q̄ pip.

Keisīz ca. z sic. qd digestiū adiuuās: vñctuositatē dissolu⁹

Auidē calida est z sicca: que in stomacho (z inflationez.
diu morādo: inflationē nō dissoluit: luxuriā tñ p̄mouet.

Organū calm est z sic. qd valde exñs habile: multuz a
sñō diligit. **E**xcitat. n. appetitū atqz vñctuositatē expellit.

Lynainomū calm ē z sic. qd sñōm z epar roborādo dige
stiuam adiuuat: atqz ventositatē expellit.

Salāge calz ē z sic. qd vñctuositatē dissoluit: ac digestiūaz

Lynamū cynamo. vici⁹ existit: l3 eo sit dōbili⁹. **C**adiuat.

Maharot cala est z sic. qd sñōz corroborat atqz epar.

De olib⁹ z q̄ misrāt ex eis i dcoctiōe. **CAP. XVIII.**

Lactuca ffa ē: q̄ calī sñōi ardorē rep̄mit:
atqz sp̄ma minuit: sñōnqz facit.

Endiuia ffa exñs: extictionez male gignit
calitatis: q̄ stomachi ac epatis ardoribus cō
fert: opilationem quoqz dissoluit.

Pozrū calz est z sic. qd l3 appetitū auxiliū tribuat: ca
put tñ dolere facit: sñōiaqz mala demōstrat: atqz his q̄ ce
phaleā pati soliti sūt: z qui a caloze ledunt malū existit.

Loziadrū recēs fridū ē: de quo nō multa sumēda ē q̄tri
tas: forsitā. n. mors ex eo sequeret: cui⁹ pua q̄titas eadez
que z lactuca opat. **V**erūtū ipsuz nō humectat.

Eruca cala ē: q̄ iflatiua exñs: caput creat dolorē: tardqz
digerit: l3 v̄gā erigere fac. **N**asturtiū ca. ē z sic. appeti
tū adiuuat: l3 iflationē z capitis efficiat dolorē: digestiūaz
p̄te rea retardat. **S**enugrecū calz ē z iflationē nō fac.

Andacoca dolorē fac caput: q̄ cala existit z iflatiua.

Tarobon cala ē z grossa: q̄ iflat ac digestiū tardat.

Ruta ca. ē z sic. q̄ z subtiliat atqz vñctuositatē z iflationē

Melissa cala ē: q̄ subtiliat exñs: cordis pa⁹ dissoluit.
tiētib⁹ tremorē p̄gruit: atqz iflationē faciēs: virgā erigit:

desideriū p̄te rea comedēdi tribuit: vñctuositatē aufert z sñ

Albeta rogi calz ē. qd z dolorē efficit capitis z (gultū.
male nutrit. **L**ui⁹ comestio vt ētis vñctuositatē turbat: qñ eo ml
tū vñctuositatē sp̄ma quoqz ac lac desiccatur: ori tñ sñōi p̄fert: corro
borat. n. ipz: atqz cordi ipz auxiliat. **A**piū ē calz: qd opi
lationē apiens iflat luxuriā cōmouet: atqz malo ozis odo
ri remediū tribuit. **N**eqz ē comedēdū vbi scorpionū tñcē

Apiū romanū ē sic p̄dcm: l3 subtili⁹ sit: atqz (pūctura
forti⁹ opereē. **A**llia cala sūt z sic. hec sitiz auferūt: li
bidinē efficiūt: atqz vñctuositatē expellūt: z cōp⁹ cale faciūt.

Apiū romanū ē sic p̄dcm: l3 subtili⁹ sit: atqz (pūctura
forti⁹ opereē. **A**llia cala sūt z sic. hec sitiz auferūt: li
bidinē efficiūt: atqz vñctuositatē expellūt: z cōp⁹ cale faciūt.

Troximel agreste domestica filis existit: subtilior tñ est
atqz forti⁹ opat. **A**rsef. calm ē z sic. z sñō cōgruit.

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

Caulis roman⁹: z caulis de syria: q̄ ipialis of calis est z
sic. q̄ colaz gnāns nigrā: sñōia mala videre facit. **V**erūtū
gutē ac per⁹ lenit: vñctuositatē q̄z fluere facit: atqz ebrietatē au
fert. **I**mpialis iridē eadē opat: l3 minoris sit calitatis. **A**ly
p̄te rea tñeniunt caules q̄ mosali z amedeni vocati: fridio
res existūt: quoz opatiōes vapor opatiōib⁹ fieri sūt: sp̄
ma quoqz augmētāt. **M**elodia cala ē z mltū sic. q̄ z

CAcetosa fri. ē z sic. q̄ z vētrē strigit: z stōm exaspāt: colerāq; ru. z sitis extinguit. **C**Lucurbita frig. est z hu. q̄ stō mala exīns appetitū dstruit: sitis quoq; sedat: z epis ac stōi ardore extinguit: qñ i eis abūdat calor. **C**Anetū calz ē: qđ stō icōueniēs nauseā facit. Lac quoq; augmētāt atq; ventrē lenit. **C**Rasan⁹ calus ē z grossius: q in stō lōgā faciens morā: flā icidit atq; cibū ad os eleuat stōi: vomitū qđ cōmouet: cui⁹ folia cibū digerūt: z appetitiuā adiunāt: qñ ex eis pap sumit. **C**Kenciuri fluxū fac vētris: epis qđ ac splenis opilationē apit. **C**Enula cala ē z sic. q̄ stō mltis repleto hūozib⁹ bōa exīns: epis ac splenis apit opilationē: qui āt ex ea multā comedit quātitatē sanguis patietur corruptionē: ac spmatis icurret minorationē.

CDe virtutibus que ex condimento auferunt fastidium de cibarijs z salsamentis. CAP. XIX.

Arus calidus est z sic. sitisq; fac. Uerū tñ stōz a flate purgat: maloq; ori odo ri bñficiū pstat. **C**Asanetu ca. z sic. q̄ siti faciēdo stōm qđi abradēdo a grosso purgat flate. Eo aut vētrē sanguis corūpit: atq; ex ei⁹ esu scabies z eis silēs gnānt egritudines. **C**Rebite cali sū: q̄ appetitū comedēdi faciētes sitis pcreāt: stōz quoq; mūdāt: atq; ad spmatis emissionē stimulat.

CSumekit cali sū: q̄ stōi hūozē abradētes sitim faciūt. **C**Lappari salmuriā p̄dita ca. est z sic. q̄ stōi mala exīns siti iduē atq; corp⁹ macrescere fac. **C**Aludē sale p̄ditū vebemēter ē calz: dolorēq; fac capitis: stō quoq; multis repleto hūozib⁹: atq; cui⁹ digestina valde existit diuersa: auxiliū pstat. **C**Anetū sale p̄ditū calz ē: qđ vomere volēti p̄gruit: z qñ post cibū comedēti obest. Utrūq; oīuz istoz sale p̄ditoz vt⁹ ē: vt eoz ex gb⁹ sūt vtutes existūt. Que p̄terea ex sale z putrefactiōe scōz adipiscunt nāz: in q̄ sup̄flue siccitas: atq; calitas z acuitas existūt. **C**Dia vō q̄ aceto p̄diunt multam ex ipō acquirūt subtilitatē. Epar quoq; infrigidant.

CLaparis que cuz aceto cōdit: minus calida est ea que in salmuriā ponit: opilationē quoq; epis ac splenis cōgruit. **C**Lepe aceto p̄ditē: neq; calefaciūt: neq; ifridāt: neq; siti faciūt: s; adiunāt appetitiuā. **C**Citroli z cucu. aceto p̄diti vebemēter ifridāt: atq; cū hoc subtile existūt. Dia āt aceto vl⁹ salmuriā p̄dita i gutture asp̄itāt hñtib⁹ nociua. **C**Salmuriā p̄terea p̄dita eis: gb⁹ scabies z prū. existūt. rit⁹ atq; sabafati accidūt nociua iueniunt: atq; gb⁹ egritudines p̄dictis silēs euenire solēt: q̄ ex sanguis adustione atq; ipi⁹ gnānt corruptiōe. **C**Sinapi calz fortiter existit z acutus: qđ z flā abradit: atq; stōm z epar calefacit. Ip̄m p̄terea sepe comedēdū nō ē. Ei⁹ nāq; calor fort⁹ existit: neq; d; comedi nisi grossis amisceat nutrientibus.

CNapi cū aceto p̄diti fridi existūt. Qui lz iflationē nō faciāt: colaz tñ extigūt rubeā. **C**Oliue de aq̄ ca. sūt z sic. q̄ si añ cibū comedant vētrē mouēt: z os stōi robustū red. **C**Oliue āt de olo caliores sūt: q̄ z os stōi min⁹ corro (dūt. borāt: z vētrē min⁹ fluere faciūt. **C**Strigar aceto p̄dita calefaciūt: ac digestiua adiunāt. **C**Buuculi q̄ saliti nō sūt parūq; calefaciūt: z iflatiui exīntes sp̄ma augmētāt. Sali ti vō plus calefaciūt: ac sitis efficiūt: z sūt mali nutrimēti. sanguinē quoq; adurūt. **C**Salsa q̄ ex aceto fit z carui cibū digerit: z nō multū calefaciūt. **C**Que vō ex allio fit vt sinapi in qua nō ponit acetū calidissima ē. Illa vō in q̄ la/ctis acetosi sepe ponit: eoz rep̄mit calozē.

CPhecepheregegi calida est: humor quoq; q̄ ex ea fit malus est: q̄ z neruus impedit atq; iflationē facit.

De virtutib⁹ fructuū z pomoz. C. A. XX. **A**ctili calidi sūt z grossi: multūq; dāt nutrimētū. Qui si in comestiōe mltō accipiant ylu sanguinē in iteriōib⁹ generant

grossius: dentesq; corrumpūt: sanguinē quoq; ac flegma accrescere faciunt. **C**Rotab minus calidi sunt q̄ dactili. Qui lenitiui exīntes stōz rectificāt. **C**Uue mltū dulces calide sūt: minoris tñ sūt calitatis q̄ dactili: neq; opilationē vt ipsi faciūt. Inflatiuo vō sūt z vētrē mouēt: atq; corpus velociter impingūt. Virge quoq; erectionē augmetāt. q̄ autē ex eis corticē hñt subtile citi⁹ descēdūt: minusq; inflāt. Dis aut p̄trarie hñt operantē. Sed ille in q̄bus existit acetositas nō calefaciūt: imo cū aq̄ frigida ablutē: atq; ante cibū comeste: calozē qđi extinguit. Acerbe vero vūe frigide sunt: que z vētrē stringūt: z colerā rubeāz rep̄mūt ac sanguinē. **C**Uue āt passe in calore sunt tēperate. Que bñ nutriēres opilationē vt dactili nō faciūt lz ipsi fort⁹ z pls nutriāt. **C**Sic⁹ calide sūt: q̄ cū sunt recentes vētrem inflāt: z leniūt: humorē creātes nō maluz: Sice vō multuz nutriūt z calefaciūt. Quarū mult⁹ vsus prurituz z pediculos creat. vētrē quoq; leniunt qñ ante cibū comedunt. **C**Iumēz calidi sunt: q̄ stō mali existētes nauseā faciūt: atq; subtilioris nāe sūt q̄ ficus citiusq; descēdūt. **C**Musa calida est: que cū stō sit mala: fastidium facit: citoq; in colerā cōuertit rubeā: appetitū quoq; aufert: atq; ventrē lenit: z gutturis remouet asperitatē.

CLana mellis tēperate est calida: que z guttur lenit: z yrinaz puocat ardore p̄terea q̄ in mictu sentit aufert: ac tust⁹ si auxiliū prebet.

CMala granata dulcia nō ifridāt: s; iflāmationē z sitis faciūt: atq; guttur leniūt. Acetosa vero pectoris asp̄itātē faciūt: stōz z epar ifrigidāt. Epar tñ ppe: que colere ac sanguinis calozē extinguetia: febrē rep̄mūt z vomitū.

CLitonia dulcia z acetosa stōz efficiūt robustuz: lz acetosa ad b̄ sint fortiora: appetitū iniup excitant. Quoz ppe: tas ē vētrē strigere. Nec autē si post cibū comedātur ster cus cito descendere faciunt: atq; a vētrē expellunt. Ante cibuz aut si comedant: totuz istud phibēt. Illa autē que acetosiora sentiūtur: in ventris p̄strictione sunt fortiora.

CPira quē multū sunt dulcia nō infrigidāt. Dia tñ ventrē strigūt: si vero post cibū comedant. Sic enī comesta stercus cito expellunt: post cuius expulsionē eoz est finis ventrē stringere. **C**Pira autē semi: lz minoris sint nutrimēti: in vētris tñ p̄strictione fortiora existūt: ac sitim fe/ **C**Sorbe frigide sunt: q̄ z ventrē stringunt: z cāt plus. colerā rep̄munt rubeā.

CNabach frigide sunt z sicce: q̄ z vētrē stringūt: z colerā rep̄mūt rubeā. q̄ vō ex eis sūt dulces ad b̄ sūt debiliores.

CMora que sunt dulcia in caliditate sunt temperata: z in stomacho fastidiuz faciunt. Acetosa vero frigida sunt. que z ventrē cōmouēt: z sanguinē fortiter rep̄mūt.

CPoma frigidiora sunt acetosiora z magis stringētia: q̄ lz ori cōgruant stomachi: ipsuz tñ viscositatibus replent.

CPruna frigida sunt: que lz ventrē moueāt: coleram tñ rubeā rep̄munt: atq; appetitiuz auferunt.

CPersica frigida sunt z grossa: que lz ardētī cōferāt stomacho: dure tñ descēdūt: atq; in sanguinē dure cōuertūtur. Qui aut eoz esu vsus fuerit: febziū flegmaticarū incurret gnātionē. **C**Lrisomila frigida sunt. que vētrē cōmouēt: atq; inflant: z colerā rep̄mūt rubeā. Stomachuz p̄terea debilitāt: eius extingueno calozē. Quibus q̄ frequēter vsus fuerit: in cōsequētī tēpore febres patietur.

CRibes frigida est: que z ventrē cōstringit: ac colerā rubeā z sanguinē extinguit.

CMelones dulces velociter in coleram vertunt rubeā. Alij vero sitim sedant z humectāt: atq; yrinaz puocant. Melonib⁹ aut figs in comestiōe multū vsus fuerit: colericam patietur passionem.

CLucumres z citroli frigidi sūt. qui z sitis auferūt z stomachuz infrigidant: atq; yrinā puocant.

Tractatus

Chlades frigide sūt. et sic. Que vētrē strigūt: atq; yrinā.
Castanee melioris glandibus sunt nutrimenti: minusq;
Cnoces calide sunt. Que in ore vesicas faciunt: et calefaciūt: ac capitis generant dolorem.
CAmigdale dulces in calore sūt tēpate. Que l3 lenitates gutturī faciūt: graues tñ existūt: diuq; i stō morant. Vēz ipe nō solū opilationē nō faciūt: vey ēt opilationē apiūt: atq; vrie sedāt ardorē: et cū succa. cōeste spma augmētāt.
Csistici caliores existūt amigdalīs: atq; epis apiūt opilationē. **C**uellane nucib⁹ min⁹ sūt cale: grauiorēsq; ipsīs existūt. Que a scorpiōe pūcti bñficiū p̄bet. **C**taragil calide sūt: q; i spma augmētāt: et r̄nes calefaciūt: et ea q; sūt i circuitu ipaz. **C**laro hortulana cala ē. Nō spmatl tribuit augmētū et renes calefaciūt: et ipiguat eos: atq; iustua puocat
Csaffasa gna cala sūt. Que et spma augēt: et corp⁹ ipiguat.
Cpini fruct⁹ mltū calefacit corp⁹. Qui in aligb⁹ mēbris tremorē patiētib⁹ atq; asinaticis pfert: spma q̄q; auget.
Ckilkil cala sūt. Que et spma augēt: et dolorē faciūt capiti.
Chrana gelē cala sūt et spma augēt. **C**lanapis semē calz est. Nō dolorē ac fastidiū facit. **C**sisami semē calz ē. Nō et fastidiū facit et malū i ore gnāt odorē. stōm quoq; molli facit: ac vētrē lenit. **C**papauer al. semē fridū ē. Nō gutturi i pectori bonū exis sōnū auget.
CBobora frida sūt et sic. q; vētrē strigūt: et vomitū abstinēt.
Ciniube i calitate sūt tēpate: et sūt bone gutturi et pectori sanguis q̄q; acuitatē parūp extiguūt. **C**siliq; q; i terra nascunt ierosolimitana. tēpatū hñt calorē. vētrēq; strigūt. Que vō i alys nascunt terris i vētris p̄strictionē fortiores existūt: neq; ē i eis calitas. **C**lutū comedidū fridū ē. Nō os stōi robustū faciēs: fastidiū qd post comestione fit: aufert atq; in ore bonū efficit odorē. Qui aut ex eo maximā leiun⁹ comedit q̄ritatē epis opilationē: atq; sue p̄plonis patiet corruptionē. **C**lutū lene calim ē. Nō in epe opilatōez gnāt: atq; splenē igrossat: et d̄struit appetitū et sordidat stōm. **C**pēnidū calidi sūt. Qui guttur et vētrē ac vesicā leniētes ea q; in circuitu renū sūt calefaciūt.
Cdel calz ē: et itoz in colaz verti rubeāt: atq; flegma q; si lābēdo destruit. Nō senib⁹ fridā hñtib⁹ p̄plonez pfert. In estate aut: et q; calidā hñt p̄plonē malū existit.
Czuccaz gutt⁹ et vētrē lenit: neq; calefacit nisi parū.
Cteraniabin calida ē: vētrēq; soluit: atq; guttur lenit.
Cde herbis recētib⁹ et bñ redolētib⁹. CAP. XXI.

Erabzā caliditati attinet. Que qñ sup ipsaz aqua rozat rosata: in frigidat et somnū puocat. **C**Maiozana cala ē et subtil. oib⁹ fridīs passiōib⁹ q; i cereb⁹ p̄fi. **C**Nemē calidū est et subtile. **C**ciens.

Crosa frida ē: capitisq; dolerē ex calitate puēiētē remouet: atq; crapulā aufert. **C**Reumatismū tamē et sternutationē iducit. **C**Uiole fride sūt: ac sōnifere. Que capitis dolorē a calore factū sedāt. **C**Mirtus frida ē et sicca. Que debilia mēbra reddit robusta: qñ sup ea epithimāt.
Cpoma citria cortices hñt calidos: atq; bñtiles. Quoz caro l3 sit tēpata: ad digerēdū tñ ē grossa. Acetū vō corp⁹ frigidū ē et sic. colamq; repmit ru. Semia at eoz oib⁹ venenis vtilia existūt. **C**Mādragore poma frida sūt. Que q; dē in capite gūedine atq; subet efficiūt. Lomesta vō nauisā ac vomitū iducit: et faciūt subet atq; forsitā iterficiūt
CNenufar fridū ē atq; sōnifex: dolorē q̄q; capiti sedat.
CUchuē ē cala: grauedinē faciēs capiti: et facit subet.
CScia flos ca. ē et sic. Qui nares hñtib⁹ opilatas reme⁹ afert.
CSeussinaz ca. ē et sic. Que opilatōi: ac dolori capiti pfert. tis ex friditate: vel grossa vētositate accidētibus proficiens cerebriū robustū efficit. **C**Nesrim ca. est et sic. Que qdē calidā hñtib⁹ p̄plonē capiti velociter affert dolorē.
CNarciscus calis ē et subtil: cereb⁹ quoq; auxiliū p̄bet.

Cselēgemisk calidū ē et subtile: et rēozisq; cordis: et aligua remediū p̄stat.

Cglos lules frius ē: atq; cerebri corrobora: fumūq; rep̄keiri calī sūt et subtile: et citrini p̄pe bñt. **C**mit calz.

Coēs p̄te rea herbe in q̄q; odore sentiūt acuitas et acritas et stimulatō: vt flos sticados arabici: et mēbastrū calide sunt. Quaz vō delicat⁹ est odor: ex quo aia sedāt: vt nenufar: et flos salicis: atq; rosa oēs frigide existunt.

CDe spēb⁹ bñ redolētib⁹ et eaz vtutib⁹. CAP. XXII.

Ascus calidus ē et sic. Qui calidis nā capitis dolorē velociter isferēs oib⁹ passiōib⁹ q; in capite ex friditate fiūt valde cōgruit nauseq; bon⁹ existit: atq; appetitū carētib⁹ pfert. **C**Ambra cala ē: cerebri quoq; atq; cor robusta efficit. **C**Lāphora fri. est et hu. atq; subtilis. Que dolori capitis: nec nō oib⁹ ei⁹ calidis pfert egritudinib⁹. Nō ēt in toto opat corp⁹. Sz q; ei⁹ odore multum vsus fuerit vigilariū sentiet d̄trimētū. Bibentis eā p̄te rea renes ifridant atq; testiculi: eiusq; spma cōgelatur. atq; frigide egritudines in istis procreabunt locis.

CXilaloos ca. ē et sic. hñdoq; stō ac viscositate i p̄leto cō

CZafarā ca. ē et sic. Nō stō incōgruū exis (gruū existit. nausē: capitisq; dolorē et grauedinē facit: sōnūq; puocat. **C**Sādali fridi sūt et sic. Qui acutis pfert egritudinib⁹ qñ patiētes eos odorāt: vel cū eis epithimant. Totū p̄te rea corp⁹ si cū eis i balneo epithiatū fuerit libabit a puritu.

CBunc calidū est et sic. Nō stomacho p̄gruū existēs mali sudoris odorē atq; p̄silotri incidit et aufert.

CMahaleb calidi sūt: nervos grossitiē hñtes mollificantes: quoz egritudo diuturna fuit et cronica.

CAlq; rosata frida ē et subtil. Que dolorē capiti ex calitate remouēs: crapulā atq; nausē soluit. mltū tñ ea vētrē cito canescere facit. **C**Barisoli calidi sūt et sic. stōm q̄q; atq; cor robusta faciūt. **C**Sigia cala est: capitis gūitātē faciēs: ac dolorē. **C**Blacte bicātie calide sūt. Que in capite grauedinē atq; dolorē creant. **C**Costus calidus exis et sic. opilationē apit et purgat: carnēq; corrodit supflūā. Qui reumatismū ex friditate patiētē si nares cū eo suffumigēt adiunat. **C**Lipi calidi exites et sic. malo ozis odorāt: atq; hñdo stō et viscositate repleto p̄gruūt.

CUinez ca. ē et sic. Que purgat et apit opilationē: carnēq; corrodit supflūā. Vlr at oīuz istaz herbaz bonū hñtiuz odorē q̄q; ples calide sunt: nisi ille ex q̄b⁹ sentiūt illd qd diuim⁹: sicut sentiūt in aqua rosata et cāphora: atq; sandalis.

CDe nominandis liquoribus yunctuositatem habentibus. CAP. XXIII.

Letum calidū ē. In quo aut maior morus: atq; fortior odor sentiunt. calidius existit. Ip̄suz p̄te rea neq; fastidiū vt alia yunctuositatē hñtia facit: nec eoz h3 grossitūū existit. **C**Oleū qd fit de neridē et cipis calim exis calefacit renes. **C**Oleū refiz calidū ē: neruosq; a viscositate que eis adherēdo inuisatur purgat.

COlm amigdaliniū tēpatū ē. Nō pectori atq; plmōi: nec n̄ vesice et rēib⁹ auxiliū p̄stat: fastidiū tñ facit tardq; d̄scēdit.

COleum seritinum stomachum laxum facit. Nō si multis dieb⁹ bibitū fuerit ragadys medelā p̄bebit. ac totius corp⁹ asp̄tati auxiliabit. **C**Oleū raphaniniū calidū est et subtile: atq; dissolutiū. dolori auris ex frigiditate: vel crosse vētositate medelā tribuēs. **C**Oleū d̄ben calz ē: et mollificatiū. **C**Oleū de lilio calim ē et subtile. nervos leniēs doloriq; matricis pficiēs. **C**Oleū de narcisco: ē sicut illud qd fit de lilio. **C**Oleū violatū fridū ē et sōniferū. **C**Oleū de nenufare sile ē huic: forti⁹ tñ operatur: **C**Oleū de semine cucurbitē illis duobus sile iudicatur.

Qd' et calor atq; vigilyz agruū existit. **C** Butiz oibus vinctuofitate hñtib' pl' nutrit crossiusq; existit. **C** Oleū rosatū fridū ē dolori capitis ac reliq; ei' egritudinib' ex calore eueniētib' remediū tribuit. Ad vltimū vō oīa vinctuofitate habētia: ex qb' fuit similitudinē retinēt. **C** Oleū costinū calz ē: nernofq; calefacit: tremulofis ac paraliticis auxiliū pbes. Qd' stō frido si cū eo epithimēz pferat: atq; si emplis mixtū fuerit: auxiliabit. **C** Oleum martinū fridū ē: capillosq; efficit robustos. **C** Oleū de keiri calz ē: z subtile lenitiū z resolutiū: z pprie qd' ex citrino pficiť. **C** Balsamū vehemēter existit calin. Qd' z lapidē frāgit z pessarizatum ad impregnandum valet. **C** Oleū nardinū calidū est: qd' stō frigido cū ex eo epithimēz pferat. **C** Oleū masticinū silt emplo amixtū: atq; stō frido suppositū: vel et in emplis positū bñficiū pstat. **C** De Vestimentis. CAP. XXXIII.

Vestimentū lene z tersū: minozē cor poriz affert calorē. Qd' ad vestiēdū i estate: meli' existit. Qui sile indicat' vestimē: tū qd' cū text' rap' remanet. Qd' aut pilosus ē: neq; radiosū z spissū iuenit: corp' magis calefacit: quō in hyeme ē vtēdū: lineū vō oib' vestimētis frigidū cor poriz existit: eiq; min' adheret: vñ z min' calefacere indicat'. Vestimētū aut de coto factū lineo calidū ē: atq; cor poriz magis adheret. Sed vestimentū de setafactū: lineo calidū ē: de coto vō facto frigidū existit: carnē quoq; auget. Qd' pterea vestimētū aspitate hñs: carnem macrescere ac durā sentiri facit. Qd' aut buic pstrariū existit: pstraria opaf. Vestimēta itidē de lana vñ pilis scā calida sunt: z aspa corp' debilitātia z pprie in estate. Que aut de pilis cameloz vel capraz fuit calidissima sūt cor poriz: multū adherētia ac vehemēter calefaciētia. Hās dia itaq; tñ calefacit: quātū vestimēta de lana vel pilis texta: lz neq; exasperet: neq; carnib' noceat. Pellis quoq; assuiceb: oib' pellib' pilos habētib' min' cala existit. Vulpina aut oib' ē calidior: q' calaz hñtib' cōplexionez: nullo mō pfert. Postquā liberis pell' i caliditate scda existit. **C** Phance at z khabakim atq; aquasil: tēpate calefaciūt leuesq; existūt: cor pora tēpataq; hñtib' conferūt. Alie vō pelles atq; pili quoz nō fecim' mētoez: cū in quātitate sint supflua: nullis nisi cor pora hñtib' crossa z aspera conferunt.

C De Ventis z aere. CAP. XXV.

Ventus a polo veniēs septētrionali. a pre videlicet minoris vñe ac maioris: fridus ē z sic'. Qui cor pora efficiēs dura reddit robusta: sēlus qz atq; caput lenia facit. Ipse et oib' ventis melior existēs putrefactiō nē plus remouet tussim tñ facit: Egritudines qz q' in pulmone ac gutture fuit: nec nō reumatismū siue corizā adducit. Vētrē insup stringit: sed vñā puocat. **C** Vētr' at a polo veniēs meridiano: a parte subel: cor pora dissoluit sensus turbat: atq; dolorē capitis z oculo: egritudinē facit: epilepsiā quoq; ante consueta tpa accelerare facit: febres itidē parit pp suā putredinē. Futuri tñ z pectori z pulmōni exaspationē nō attribuit. Est et plus oibus vētis egritudinē inferre paratus: z quāmaxime si in estate flauerit vel in fine veris. Ventus aut qui ab extremitate ort' vernalis vsq; ad extremitatē ort' hyemalis pstat atq; ille q' ab extremitate occasus vernal: vsq; ad extremitatē occasus hyemal' venit i calitate z friditate oio tēpati existūt. Qui aut ab oriēte ad nos tēdit melior ē. Sz q' ab occidēte deterior z crossius mag' existit. **C** Aer pterea oib' melior clar' ē z subtil' i q' neq; mlti existūt vapores: n3 get' neq; pfocat' iuenit: sz vēti veniētes ad cū cōmouēt ipz: atq; cū attrahit: delicat' sentiť: q' velociter p'

solis occasū ifridat'. Aer vō oia q' dixim' hñs pstraria: oib' deterior indicat'. Qui at ori stōi atq; cordi q' si cōpissio nē inferre sētiť: atq; ex multa sua calitate z crossitie anhelitū suū retiet. Atq; ille i q' mlti sequūt vapores crossi p vicitate lacūaz z stagnoz i qb' aque iueniūt stātes: vel i qb' fetozes ex reb' putridis vñ cadauerib' existūt: aut i qb' ē calor vehemēter ardēs: vñ q' pstrict' a vēti nō mouet: oēs isti gñatr pestilētiales existūt. Aer qd' pfocat' i locis q' iter mltas sita sūt fauces: incnif: vñ quē mōtes altissimi z lacune circūdant: ad quas multi nō veniūt vēti.

C De ciuitatib'. CAP. XXXVI.

Sciendū ē q' maior mutatio i ciuitatib' ē a pte suaz latitudinū. Ciuitates. n. q' sūt septētrionales: fridiores existūt. Meridiōales vō exñtes: calidiores sūt: fride at ciuitates: saniores sūt. Vñ q' eis morāt: corpore maiores sūt z fortiores: atq; meli' digerētes: z colore pulchriores: ac leuiora hñt cor pa. Tale at his oib' hñe sunt. Ciuitates itidē q's septētriales coopūt mōtes: q'obiez septētriales vēti ad cas min' veniūt: vtilitates q's septētriales eis vēti erāt pbituri amittūt. Quapp si cū h meridiales vēti ad eas trāsēūt: fit corz cōpissio cala z hñida: sz citatū septētrialiū pñtio frida existit z sicca: paucas febres atq; paucas efficiēs putrefactōes. Ciuitates at meliores sūt z tēpatiores: q' cū ab oriēte sint discōopte: ab occidēte coopte iueniūt. Quib' hñe deteriorē indicant'. Ciuitates pterea q' a pte septētriois hñt mare: septētriales sūt. Que vō a septētriois pte hñt mōtes: z a meridiali sūt discōopte: meridiales dñr. Ciuitates itidē q's vñdiz mōtes circūdāt: q' si pdict' existūt faucib': egritudinū oculo: valde gñatine existūt. Ciuitatū aut i alto sitarū q' a mult' pñtāt vēti: aer bñ fōdēs ac subtil' existit. Vñ sūt ciuitates i qb' aqz multitudo ac mltie iueniūt arbores: hñdiores sūt: i qb' oculo: egritudines sepi' gñari solēt. Ciuitates at i plano sitae: q' si abzase: vñ a pdict' nūde existūt: i qb' aqz ē paucitas: sicce sūt. Que si sūt lapidē sint site: sicciōres indicat'. Citates sūt qz lutū rubeū hñ colorē iter hñiditate z sic. mediocref existūt. Quaz at lutū nigz z cenosū existit atq; isthaue hñ odorē male sūt ac putride. Terra pterea paludestris q' cū acre existit calorē deterior ē. Que qñ ē frida: mōzē hñ malitiā. **C** Ad vltimū vō citas cala: colorē atq; corp' citrinate afficit vel nigredie. Que carnū z sāguis mīozatōes faciēs corz debilitat atq; vñtē dissoluit. Sria at exñs citas: huic oīno sria existit: hñiditati qz attinēs citas: capillos lōgos: z cor p' lene ac pigre: nernofq; efficit lapos. Sicca vō existēs ciuitas: huic reddit sria. **C** De vñtib' elioz ad comedū suauū q' de fructib' z florib' fuit z vocat' arabice mirambabat. CAP. XXXVII.

Zacharū rosatū stō hñozib' repleto si a ieiunis sumat' z bñ masticet: pfert qñ p' ipz aq bibiť ca. Qd' hi q' calorē patiūt z ardorē nullo mō comedere debēt: z maxie si estas fuerit. Calefacit. n. z siti affert. Qz si ipz pp illud qd' dixius comedere necē fuerit: cū sirupo acetoso d' zucharo scō accipiat. **C** Zuchaz viol. gutt' lenit: z tussis mitigat: faciliq; reddit creatū: atq; vētrē lenit. Stōz tñ dissoluit z appetitū destruit. **C** Elm d' mirobalanis idis cū zucharo: stōz corroboret z ppat. A q' hñoz supfluitates ex cibo pterito remanētes expmēdo educit. Quo si q's sepe vñt colorē acgrit bonū: ac cācies tardabit. Tri faria tñ mīoz i istis actōib' fortior existit: lz spma mīuat. **C** Zinziber additū cū melle vehemēter calin est. Qd' stōz atq; epar calefaciendo: cibi adiunat digestionē: virgā qz erigere facit. **C** Secacul conditūz fastidium faciens appetitū destruit: sperma tamen vehemēter augmentat.

Tractatus

quando eo aliquis sepe vsus fuerit.

C Piper nigrum conditum ⁊ longum: zinziberi condito vicinū existit. Alia vō elaria cā delitiāz tñmō comedūf
C De virtutibus speciez quib⁹ omni hora multū est vtēdū: quod fm litteraz arabicarum ordinē disposituz est. Lulius. n. speciei nomen incipit ab. A. in capitulo de. A. in. uenitur: sifr qz i alyis fit litteris. Capl⁹ de. A. XXXVIII.

Sarum

calidū est ⁊ siccū. Qd i epe opilationē hñtibus pfert: ⁊ vzinā puocat: atqz yposarcā patiētib⁹ auxiliū pfert.
C Sgnantum calidū ē ⁊ siccū: duro apati stōi vl epis bñficiū pñs: qñ ex eo fit empl⁹ desup
C Usnee parum existit calidum. Qd vomitum abstinendo stomachum efficit rigidum.

C Antimonium frigidum est: ⁊ siccū. Quod oculū efficiēs robustum: ipsius custodit sanitatem. suppositū quoqz mēstrua constringit. **C** Abel calidum est ⁊ siccum menstrua uebementer puocat: atqz abortire facit.

C Acatia est frigida ⁊ sicca. Que sanguis arcet fluxū: atqz longaonē exeuntē reducit interius. Vntrem qz stringit

C Sarcocolla in oculis patientibus lippitudinē confert: plagis etiam recentibus remedium prebet.

C Epithimum calidum existens: coleram expellit nigrā ac timorem minuit.

C Berberis frigidū est. Qd ⁊ vtēre stringit ⁊ sitim aufert: stomacho quoqz ac epi ardorē patiētib⁹ remediū affert.

C Emblici frigidi sunt ⁊ sicci. Qui ⁊ stomachum faciūt robustum: ⁊ capillozum corroborať radices.

C Azedarach calida ē ⁊ sicca. Dec opilationibus que sunt in capite cōgrua existēs: capillos plingat: fructus tñ eius valde existit stomacho nociuus: qui etiam quandoqz perniciosus inuenitur.

C Urtica calida est: que coeundi stimulans voluntatem: de pectore viscosum expellit flegma: vtēre qz mouet.

C Coagulū oē calm ē. Qd ⁊ vtēre uebementer pstringit: atqz sanguinem fluere non permittit.

C Squilla calida est ⁊ acuta. Dec autem epilepsie actumori splenis: nec nō eius magnitudini atqz viperaz moribus: ⁊ diñie vetuste auxiliū tribuit.

C Absinthiū cal⁹ ē ⁊ siccū. Qd stōz reddēs robustuz: epis aperit opilationem: atqz febribus longi tps auxiliatur.

C Sticados calid⁹ ē: colerāqz nigrā ⁊ flegma expellit: epilepsie quoqz ac melancolie beneficiū prebet cum multo tiens bibitur vt ventris faciat purgationem.

C Mellilotū calidum existens: dura apostemata in artubus vel in interioribus nata mollificat.

C Anisum calidū ē. Qd vtōsitatis dissolutiū exñs: epis apit opilatōem: coeūdi pterea volūtatem stimulat.

C Amoiacū cal⁹ exñs: dura mollificat apata: scrofulasqz dissoluit. **C** De. B. balsami. CA. XXXIX

Balsami

semen atqz lignum ac scorpiionum moribus: nec non matricis dolozi congrua existunt.

C Anacardi calidissimi sunt: frigidis egritudinibus ⁊ obliuioni auxiliū ferentes. Sanguinis tamen generāt adustionē: ac fortassis ad amentiam perducūt.

C Baurach calidus est ⁊ siccus. Qui vomitus prouocatiuus existens: ventrem cum supponitur mollem reddit.

C Corallus frid⁹ ē. Qui bñ tri⁹ ac potui dat⁹: emoptoicis auxiliāf. Daulū pterea corroborať atqz lachrymas strigit

C Bedeguart caliditati attrinet: ac febribus lōgi temporis remedium affert.

C Ebus vl ebul cal⁹ ē. Qui dura apata mollificādo resoluit: ⁊ faciei supposit⁹: pñū ei⁹ aufert. Luliusyncuositas: crositudini in mēbro post sui rectificationē remanēti cōfert: chōdasqz siccas: molles efficit: neruos pterea calefať:

Stomaco tñ malus exñs nausēā facit: atqz ventrē laxat.

C Gaugēkest calidus est ⁊ siccus. Qui cū tumori epatis pficiat: virgā tamen erigere non pmittit.

C Oēs iusquiami spēs iebriāť ⁊ stuporē faciūt: deteri⁹ aut oib⁹ nigrū iudicat: qz iterficit. Iusquiamū aut tritū: atqz apatiēb⁹ i gb⁹ uebemēs pulsus ē suppositū destruit sensū.

C Psiliū fridū est. Qd si cū inlepe bibitū fuerit: febrē extinguit acutā: ardorēqz sedat: pect⁹ quoqz lenit: atqz in itestinis vulnera hñtib⁹ sanguinolēta: assatū ⁊ bibitū auxiliāf.

C Si aut cū aceto mixtū moueat donec coagulet: atqz artubus calida patiētib⁹ apata supponat: dolorē sedat.

C Beem rubeū calidū est: ⁊ coeūdi incitat desiderū.

C Capill⁹ veneris calidus est. Qui si adustus fuerit: ⁊ loca capillis denudata ex eo fuerint inicta: capillos nasci facit: ⁊ scrofulas dissoluit: pulmonē quoqz a crosiss hñoribus quibus est imbibitus mundat.

C Bulbus est cepe quod comedif. Qui coeūdi pterea stimulat desiderū: atqz faciei supposit⁹: ei⁹ delet pñum.

C Satirion calidus est. Qui ⁊ spermatis augmentatiuus existit ⁊ podagre confert.

C Polipodium calidum existens: coleram expellit nigram: colicamqz dissoluit.

C Borongi flegma atqz ascarides expellit.

C Bellirici in sua natura emblicorum vicinanē nature.

C De Lain. CAP. XXX.

Astoreum

calm exñs neruos calefacit: ac mēstrua puocat tumoreqz dissoluit. **C** Silbeuce cal⁹ ē. Qd uehementer vomere faciēs: pfert palitrici si cū eo vomer cogāt. Lul⁹ actio opatōi ellī vicia existit:

q quo nō est dādū nisi pondus dragme vnius: fortasse. n. ex multo vomitu qui fit ex eo prouenit mors.

C Nux methe facit stuporē. Que qñqz pñitiosa existens inebriat ⁊ nausēam ac vomitum infert.

C Nux muscata calida est ⁊ sicca. Que ventrē stringens stomacho atqz epati frigidis confert.

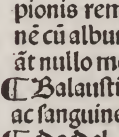
C Gentiana calida existens: puncture scorpiionis: ac epati frido: splenis qz opilationi atqz tumori pgrua existit.

C Oppoponax calidissimū ē. Qd cū uehemeter vtōsitatis sit dissolutiū: his gbus crosia acidit vtōsitatis pfert: doloriqz matricis ex frigiditate auxiliatur.

C Jadac calida ē. Que lz capis generet dolorē: febrib⁹ tñ lōgi tps atqz ydropisi: necnō yctericie: atqz pñcture scorpiionis remediū affert. **C** Sipiū fridū ē ⁊ siccū. Qd sāguinē cū albumie oui mixtū: atqz loco suppositū retinet. Ip⁹ at nullo mō bibēdū ē. Bibitū. n. forsitan pñitiem affert.

C Balauitie frigide sunt ⁊ sicce. Que ⁊ vtērez stringunt: ac sanguinem fluere non permittunt.

C De Del. CAP. XXXI.

Arsesabam

cal⁹ ē ⁊ pñticū. Qd vtōsitatis ozis si cū eo fiat garisim⁹: vel ei⁹ apozimate os abluat: putile ē: minet⁹ pterea difficultati: atqz neruoz molliciei pficit: fetori quoqz nariū si liciniū i ei⁹ apozimate iticrū narib⁹ imissū fuerit auxiliāf. **C** Dulb folia ⁊ nuces frida sūt ⁊ sicca. Que trita ⁊ aceto mixta: atqz pemplo loco igne adusto supposita remediū afferūt. Lul⁹ cortex cū aceto coct⁹ dolori dētiū pfert: si eo os abluat.

C Uisc⁹ cal⁹ ē ⁊ sicc⁹. Qui vtōsitatē dissoluit atqz apata.

C Saiem frid⁹ ē: vtēre qz stringit: plagasqz recētes pñugit.

C Uatiramech cal⁹ ē: q crosse pfert vtōsitati doloī matricis ex frigiditate tremorizqz cordis cum frigiditate ac puncture scorpiionis: auxiliū prebet.

C Oleader cal⁹ ē: scabiei atqz puritui pfert: asinos ⁊ aialia ac hoies comesta iterficiēs. Antigs tñ dolorib⁹ ⁊ vetustis genuū ⁊ renū remediū affert: si ex ea fiat emplastruz.

Cdiudar vehemēter est calidū. Qd fridis egritudib⁹ ce
rebrū z neruoz pferēs: stō ac epati fridis bonū existit. Cu
ius est pprietas apopleie atq; paralesi remediū p̄bere.

Cex vini cala exis: dura dissoluit apostemata.

Cex aceti non calefacit: immo apostematum calores sup
per ipsa epithimata reprimat.

CDe be.

CAP. XXXII.

Mrabolani citrini colera rubea ex cor
macū pparado coroborat emoroidisq; pferūt.
Cylboe cala est z sicca atq; subtili⁹ stō z epati
auxilium prebens.

Cypericon calida est z subtilis. Que z opilationis est ape
ritina: z dolori coxarum confert.

Cypogstidos que herba vocat⁹ yrcina: frida est z pōtica.
Qua vtunt⁹ vbi necessaria est retentio z stipticitas.

CDe gau.

CAP. XXXIII.

Acorus cals ē z sic⁹. Qui crosse vētosita
ti: ac spleni duro: necnō grauedini
lingue confert.

Chuasima cala est: z pōtica: cū q̄ capilloz sit
tinctura.

CDe ze.

CAP. XXXIII.

Inziber calm est z humidū. Qd z cibuz
digerit: z ventrē mouet: stō q̄q;
atq; epati fridis pferit. Obscuritati itidē oculo
rū ex hūiditate i ocul⁹ positū vl⁹ cōestū auxiliat⁹.

Cōs aristologie spēs cals sunt: opifonē ape
riētes: z scorpionis pūcture conferentes. Que et mēstrua
prouocant: z abortire faciunt.

CYsop⁹ que vegetat⁹ cala est z sicca. Que vt origanū valēs:
pect⁹ ac pulmonē purgat. Astmati ptecea atq; vtuste tussi
z antiq⁹ pferit. Flegma itidem z vermes e corpore educit.

CYsop⁹ aut⁹ humida que z cerotes dicitur: que ex lane sor
dibus fit: dura maturat z mollificat apostemata: z pprie
ea que in vesica fiunt z matrice.

CZurūbet cala ē z sicca. Que vētositatē dissolnēs: vene
nosoz aialū mōdib⁹ valde pficit: atq; impinguat.

CArgentum viuum quando extinguitur: ardens est. Qd
scabiei z pediculis auxilium affert.

CAzegi calm exis z siccū scabiē ex humiditate desiccāt:
atq; sabafati ex humiditate factaz emendat: sanguinēq;
ex naribus fluentem naribus insufflatuz: z sanguinis flu
rum ex percussione: suppositum stringit.

CArsenici oēs species calide sunt: z incēdentes conferūt
scabiei: z putredini: z sabafati humide. Perpeti ptecea
est iomeno atq; pediculis remedium affert. Astmati pte
rea si cū eo suffumigatio vl⁹ epithima fiat: pferit. Maculā
insup⁹ q̄ ex sāguine mortuo accidit pp⁹ pcussione: remouet.

CSpuma maris plures hz spēs. Que oēs calide existētes
z sicce: scabiei z morfee atq; alopitie auxiliantur.

CUitri pprietas est: lapidez qui in vesica generatur: frā
gere: fursures ptecea aufert: si cum eo caput lauatur.

CZarnab calidum existēs z siccū: stomacho atq; epati fri
gidis confert: ventrēq; strigit. Ziniar calidū ē z corzo
dit carnem.

De ba.

CAP. XXXV.

Adomum calidum est z siccū. Qd opi
lacioni epatis ex frigiditate
proficiens: dolorem aufert matricis. In capite
tū grauedinem: z dolorē atq; scothomiā gñat.

CAlchanna: pustulis que sunt in ore z adusti
oni ignis remedium affert.

CLitium inter caliditatē z frigiditatem tēperatum exi
stens: calidis oculorum apostematibus confert: si cum eo
epithimētur. Quod mollibus atq; solutis apatib⁹ cōfert:
z pānū faciei epithimatū: necnō i gutture trasglutiēdi du
ritiem gargarizatum aufert: orisq; pustulis auxiliatur.

Chorf calidissimū existens: stomachuz z epar calefacit:
ventrēq; mollificat: ac vermes e vētre educit: cocūdi pre
terea stimulat desiderū: z pulmonē mūdāt. Astmati quo
q; z crositiei splenis prodest abozsum itidem facit.

CHasse cala ē. Que in oculo posita vl⁹ comesta: visus de
bilitati pferit: astmatisq; prodest: atq; vermes expellens fa
cit abozsum. Ad digerendū insuper cibū adiutorū p̄bet.

CHarmel calidū existēs: iebriat z dolorē capitis facit: vo
mitūq; cōmouet: vinā quoq; z mēstrua prouocat.

CHasech frida ē. Cui⁹ apozima bibitū lapidē fragit z sp
ma auget: atq; yvine soluit pstrictōez.

CHabenil flegma
expellit: morsec albe atq; albaras auxiliat. Conturbatio
nē tñ z nausē facit. Collogntida calida existēs z sicca
crosū expellit flegma: ac caput mūdāt: z neruoz dolorē
atq; sciaticē passioni: nec nō podagre fride: z elefātie bñfi
ciū parat.

CSerri squama: stomachū coroborat: z emor
roydaz strigit sanguinē.

CAqua vero in qua ferz extin
guitur cocūdi stimulat desiderū: crosq; cōfert spleni.

CSēpuina frigida ē. Que calidis apostematibus ac adu
stioi ignis: z oculoz egritudini: epithimata p̄grua existit.

CDe ta.

CAP. XXXVI.

Amariscus frida ē z sicca: ex cui⁹ fo
lys emplastr⁹ sup molle
apostema positū auxiliatur. Eius at apozima
in ore tētū: dolorē dentū sedat. Unū ptecea i
q̄ folia ei⁹ cocta fuerit bibitū splenē subtiliat.

CIdē q̄z facit vinū vel sirupus acetosus cū puo scipho
ex eius radice scō si diu bibat.

CThubab ē frida apati
bus calis cū ex ea emplastr⁹ desup ponit⁹: conferens.

CTarathbit frida est z sicca. Que z vētrē strigit: z sangui
nē exire phibet. Spodiū fridū ē z siccū. Qd febribus
acutis: ac siti z nimio ventris fluxui: z vomitui cōfert: pu
stulis quoq; que in ore z lingua nascunt⁹: atq; tremori cor
dis auxiliatur.

CTerra sigillata: z armena vtreq; san
guinem spuentibus atq; emorroydas patientibus: nec
non omni loco ex quo sanguis fluit congrunt.

CAlia vero terra q̄ a quibusdam consue
te comeditur: in
cpate creat opilationē: z cōplexione destruit: z p̄cipue eo
rum qui ad hoc parati sunt: os tamē stomachi rigidū red
dit fastidiū ex cibis fastidiosis sc̄m: atq; nausē remouēs

CTalisafar cala ē z sicca. Que fluxū vētris: atq; ylcera i
testino: z emorroydas remouet.

CDe ge.

CAP. XXXVII.

Andragora frida est faciēs stuporē.
Que si i vino mittat⁹: val
de iebriat. Medicis at⁹ amixta: dolorē aufert
de q̄ si maxia bibat quātitas p̄niciez inducit.

CTitimalli multe sunt spēs: q̄ oēs calide exi
stēs: adurit ac soluūt vētrē z nausē efficiunt. Corpus
quoq; ylcera. Hēbut frigidū ē z siccū: fluxū phibens
vētris succusq; eius bibitus ictericie medetur.

CDe k.

CAP. XXXVIII.

Itis de q̄ sit vinū folia vel p̄putia trita: z
more ēplastri sup cala apata posita:
atq; dolēti capiti: bñficiū p̄bet. Succ⁹ ptecea
ipsoz: si bibat vētrē ac vomitū strigit. Hūmū
at ei⁹ lapidē fragit: z scabiē remouet.

CThus
calm exis z siccū carnē i vulnerib⁹ creat: vētrē q̄z ac vo
mitū arceat: z itellectū acuit: d quo tñ si mltā sumat⁹ quā
titas: adurit sāguinē z efficit alguesegues: tremori itidez
cōdis auxiliat. Kamcpitbeos cals ē: pstrictōi yric: atq;
yeteritie: z sciaticē passioni pferēs. Cōdisi calm ē. Qd
vehemēter vomitū ac vētris solutōez puocat: sternuta
tionē q̄ cōmouet. Karmchich frigidū ē z siccū: qd z vē
trē retinet z fluētē sinit sanguinem: dentibus ptecea
qui frangi incipiunt atq; moueri: auxiliatur.

Tractatus

Charabe frigidū existēs z siccu: menstruoꝝ supfluitati atq; emoroydis z emoptoicis nec nō dissintericis: ac cor dis tremori remedium confert.

Cesile calidi sunt z sicci. Qui cum corpus impinguent: stomacho boni existunt.

Ceste calidū est: corpusq; ipinguat: ac stomacho pfert.

Cubebe calidū est opilones apies. Qd z vritides poros mūdat: z guttur mūdificat: ventrēq; stringit.

Culphur calidū est. Qd adustione faciēs: scabiei pfert: si cū eo fiat iunctio: atq; asmati si bibat auxiliū prebet.

Camedreos calidus est. Qui cū opilone apiat: splenis grossitiem atq; ycteritiam remouet.

Cdragagātū guttur lenit atq; plimonē: tussi quoq; pfert.

Cebikegi calidū exis adurit ac sitim facit scabiēq; re mouet: si ex eo iunctio fiat.

Ckildaru calidum est z expellit ascarides.

Cde lem.

CAP. XXXIX.

Abigdale amare calide sunt. Que epa tis apientes opilone: asmati atq; lapidi qui in renibus z vesica est: pfertunt. **C**plātago frida est: zgrua exis apatib⁹ calis z adustioni ignis: qñ more emplī supponit: do loꝝ quoq; auris auxiliat si ex calitate fuerit. Cuius semē vlcerib⁹ confert intestinoꝝ.

Cdragōtea calida est. Que opilone apiens: desideriu stimulat coēdi: atq; antiquo asmati bñficiū prebet.

Cacca calida est: caloz epatis: atq; ydropicis pficiens.

Clingua auis spermati augmentum tribuit: ac cor dis re mouet tremorem.

Cuglosa melancolicis est bona: tremori cordis atq; ve ficiis ozis conferens.

Cargbia calida est: atq; adurens. Que et ventrem sol uit: z vomitum facit.

Cde mum.

CAP. XL.

Mcalidum exis: vine zgruit cōstri ctioni: si bibatur vel sup femur more emplastri ponatur.

Cmastix calz exis stōz z epar corroboret.

Cbelliū iudaicū calidū exis. Qd dura dis soluens apata: emoroydis vtile iudicat: bdellium tñ de mecha. frigidum est z siccum: ventremq; stringit.

Cmumia emoptoycis bona exis: rupturā vel fracturaz velociter restaurat. Dolorem pterea gutturis ac dissolu tionis: z cussionis: z plagaz sedat. Illi aut q dixerunt q pfecte emendat: mētitū sunt: doloz i sup ex friditate nari bus cum oleo sambacino isufflata auxiliat.

Cmezabara calida est. Que ventrem soluens podagre: ac coꝝarum: z coꝝtarum doloz confert.

Cmirra calida est. Que tussi antiq cōgrua exis. voces efficit claram. Scotomiam tñ inducit: doꝝ mire pterea fa ciens mēstrua puocat: ac puncturis scorpionum bibita beneficium prebet.

Cmemithe frigidum existens: apostematib⁹ calidis: mo re emplastri superpositum confert.

Cmeubedhena: calide sunt ventremq; soluunt atq; vo mitum puocant vebemēter: podagre quoq; pfertunt.

Cmarcasitha calida existens: oculum facit rigidum: et abradit fortiter.

Culigo si de ea fiat epithima: ignis adustioni confert.

Cstafisagria cala est z adurēs. Que z pediculos iterficat ac scabiē remouet: de qua pua accepta qstitas: vomitū puocat. Iplaz tñ dare timorosz ē. fortassis. n. pnicie i ferret.

Celidonia cala ē. Que albedi oclōz zgruit: visūq; acuit

Cugath bona existit si ex ea emplastrum super disso luta membra fiat.

Cmezerion calida est. Que z bona est z multū acuta. Et

licet aquam citrinam vebemēter expellat: epati tñ nocz.

CMerdasengi fridū est z siccu. Qd excoꝝiationibus: atq; fetoz sudozis pfert: carnigz augmentū tribuit. **C**In em plastris pterea ponit. **C**Dia fellis genera calida existūt: oculoꝝ umq; auferunt tenebrositatē.

CDescathramesir calidum existens: puocat menstrua.

Cde non.

CAP. XLI.

Ncalidum existens z ponticum: de siccat apata mollia.

Cameos calidū est z siccu: stomachū calefa ciēs z epar: lapidēq; frāgit: atq; vzinā puocat.

Cuitrum calidum est: abradens: z mundās.

Calx calida existens: adurit atq; supflūā corrodit carnē fluxum preterea stringit sanguinis. Que cum lauat adu stioni ignis confert.

Csalamōiac⁹ calis est. Qui vluue cadenti: ac doloz gut turis q n pmittit trāsglutire: z albedi oclōz: auxiliū pbet.

Cneheremisch calida est: stomacho z epati frigidis re medium tribuens.

Cnaphra calida est. Que asmati atq; vētositatib⁹ zgrua existens: vermes paruos ano supposita interficit.

Cde sim.

CAP. XLII.

Sica indica calida ē. Que stomacho ac epati frigidis auxi liatur vzinam etiam puocat.

Clipi cali sunt z sicci. Qui stōz ac epar calefa cientes: frangūt lapidē: z putrefactioni: ac ma lo doloz: q in narib⁹ atq; in ore sunt: bñficiū tribuūt.

Csalegha cala exis z sicca acuit visū z vzinā puocat.

Csoliū calidum est: z vzinam puocat: tremori quoq; coꝝ dis atq; fetoz auxiliatur.

Csādaros sanguinē vomētib⁹: atq; emoroydis pfert.

Csel calis est doloz nervoz ac vētositati conferens.

Clipsi nuces z folia calida existūt z pontica. Que ruptu re igitur auxiliū pbet: si ex eis emplastrum fiat.

Csumach frigidum existens z siccum: ventrem stringit ac stomachum preparat.

Csidre frigida est z sicca: ventrem stringens.

Clancr caro ptificis auxiliatur: ac sperma augmentat.

Cvermodactili podagre pfert: spma quoq; augment.

Cscedaurā vel scedeguarā frigidus existens z siccus: re tinet sanguinē: ac capillos ne cadāt pfirmit.

Csubedigi dentium concavitates radendo abstergit.

Csecācur calidus est: coeundi stimulan desiderium qd eius renes proprie operantur.

Cligritia gutturi pfert ac pulmōni: supflua in eis exntia expellendo. Sitim pterea atq; vzinē ardorem aufert.

Cseuestē guttur z pectus lenit.

Csiseleos calis exis: asmati z retētioni vzinē: atq; infla tioni ventris confert: partumq; accelerare facit.

Csekebinegi calidū ē. Qd crosse vētositati ac colice: nec nō epilepsie: ac paralesi cōferēs: oculoꝝ tenebrositatē au fert: z scorpionū pūcturis auxiliatur.

Csaculufundurion calida est spleniq; crosso: ac strāguū rie: z lapidi remedium affert.

Cscamonea coleram rubeam vebementer expellit: sto macho atq; intestinis z epati nocumentum parans.

Cde ham.

CAP. XLIII.

Marar est arbor cui⁹ fruct⁹ calidus exis: puocat vzinā ac stō pfert.

Casarai frida est: calis apatib⁹: et ardori stōi bñficiū tribuēs: qñ more emplī supponit.

Cbaelchalinibit: calidum existens: fissuris z plagis congruit.

Cpiretrum calidum existens: doloz dentium atq; pūstulis ozis congruum existit.

Solatrū frigidum est: ardenti epati remediū tribuens.
Curcuma calida est. Que cū sit abradens: visum acuit:
 atq; albulam delet.

Iuiube in calore sunt tempate que ⁊ guttur leniūt: ⁊ san-
 guinez licet parum clarificant: graues tñ sunt ⁊ fastidium
 facientes: tardeq; descendunt.

C De se. CAP. XLIII.

R calida existens: prouocat yrinam.
Selenge est calidū ⁊ siccū.
Sel calidum est dolozi neruozū proficiens.
Sesire calida ē. Que cū sit detergens ⁊ abra-
 dens: pānum ⁊ lentigines magnas delet.

Sesarastin vel sesiresin bzionie similis ē: mēstrua ⁊ yri-
 nam prouocans: atq; epilepsie proficiens.

Argentum frigidum est: cordisq; proficit tremori.

Sulfeleminie cala sunt: colice atq; vētositati ⁊ gruentia.

Sausel frigidū ē: Qd apatib⁹ calis epithimatus bñ facit.

Euforbiū vehemēter ē calidū. Qd ⁊ aquā expellit forti-
 ter: atq; paralisi: ⁊ silib⁹ egritudinib⁹ confert. In oculis vō
 positum iniantia aque cataractaz auxiliatur.

Selucabaragi: capillos facit rigidos.

Marubium calidum est: oisnie proficiens: ⁊ difficultati
 anhelitus: atq; icteritie.

Mentastrū calidū est ⁊ siccū. Qd ⁊ veteri asmati: atq;
 difficultati mictus auxiliūz prebet.

Peoniam pueris epilepsiam patienib⁹ confert: si sup eos
 appensa fuerint vel ex ea suffumigentur.

Rubea cala existens: yrinā atq; mēstrua prouocat.

Morphee itidē albe atq; albaras epithimata confert.

C De sath. CAP. XLV.

Ocle marine aduste: abradēdo purgant
 dētes. Ex nō adustis vō ⁊ tritis: em-
 olm factū: ⁊ adustiōi ignis suppositū sana euz.
Sapo calidus existit. Qui vlcera corpus:
 in ipso fortē efficit absterfionem.

Aloes calidū est: coleram rubeā expellēs: ⁊ caput ac sto-
 machum purgans carnemq; creat.

Būmi arabicū frigidum existens ventremq; stringens:
 intestinozū excoziationi confert.

Lordumeni calidū ē. Qd epilepsie atq; asmati ⁊ paralisi
 conferens expellit ascarides. atq; scorpionis puncture re-
 medium affert.

C De caph. CAP. XLVI.

Alamus aromaticus calidus existēs sto-
 macho atq; epati modo empla-
 stri superpositus auxiliatur.

Cartamū calidū ē. Qd ⁊ vētrē soluit: ⁊ spma
 auget. Stomacho tamen nocet.

Katram vehemēter existit calidū. Qd mēstrua puocat
 ac fetū expellit. Aquā vō in oculū descēdere phibet. Sca-
 bieī preterea pficiēs: spma ita imutat quod ex eo embziō
 generari nō potest.

Lentaurea crudū flegma e corpore educens neruozū
 dolozi ac colice confert.

Turth frigidus est vētrē quoq; stringit.

Lambil calidum existens expellit ascarides.

Kerfe calidū est: stomachūq; calefacit ⁊ nauſeā repmit.

Miliū solis calidū ē. Qd yrinā puocat ⁊ lapidē frāgit.

Kana calida xpīs puocat mēstrua: ac vētositatē dissol-
 uit: carnē pterea i vulnerib⁹ creat. atq; scrofulas dissoluit.

Cathinia argēti: scabiei que in corpore oziē ac pustulis q̄
 sunt in oculis congrua existit.

Cathinia auri ea subtilior est. Que etiā albulā que est in
 oculo remouet.

Calcanthum corrosiuum ⁊ calidum est: ponticumq; exi-
 stens: pollipum a naribus remouet.

Pumex frigida existēs: in medicinis ponitur oculoꝝ:
 dentiumq; mundificat concauitates.

Lacule aquam repellens: lac prouocat ⁊ yrinam.

Es ystū capillos tigit: vulnūsq; solidat: ⁊ aquā expellit.

C De re. CAP. XLVII.

Bace lauri existēs calide: pūcturis cō-
 ferūt scorpionū. qñ cū vino bi-
 bunt: ac narib⁹ insufflate: torture pferunt ozis.

Bumi pini calidū existens: carnē in vulneri-
 bus creat: ideoq; ponitur in emplastris.

Sassasa calida ē: carnēq; crescere facit: yrinā puocat cu-
 ius semē spmati ac lacti incrementum prebet.

Reubarbaz calidū est: Qd stō ac epati conferens: casui
 atq; percussioni bibitum remedium tribuit.

Linis calidus est ⁊ siccus. Qui ⁊ aduſtionem facit: ⁊ mol-
 lia dissoluit apostemata.

Seniculū calidū ē: ⁊ yrine puocatiū: ac antiquis cōfe-
 rens febribus. Qd cū recens est: lac generat. Cuius succus
 in oculo positus: acuit visum.

C De sin. CA. XLVIII.

Silen est calidū ⁊ dissoluit apostemata.
Sertaragi: calidus ē ⁊ acut⁹

Morphee quoq; albe atq; lepre cūz aceto epi-
 thimatus confert.

Sencar ē calidus. Qui morphee cum aceto
 epithimatus: atque bicterie ⁊ crositudini splenis: bibi-
 tus confert.

Scebrā calida ē. Que colerā rubeā ⁊ aquaz atq; flegma
 vehemēter purgans: epati existit nociua.

Sepum omne dissolutiū est atq; mollificatiuum.

Scordion calidum existens: crosso spleni confert.

Seteregi calidus est: scabiei atq; pruritui valens vētrē
 q; efficit solutionem.

Sedine frida ē ⁊ stiptica atq; i puluerib⁹ ponit oculoꝝ.

Alumen vehemēter existit stipticum: dentes quoq; mo-
 tos confirmat.

Sebenit vel seneschila calida ē. Que fluozī ab ore īsan-
 tiū occurrēt: atq; epilepsie remedium affert.

Sacabic calidus existens tenebrositatez visus atq; ocu-
 loꝝ albulam remouet.

Suchaba calida existens: antiquis confert febribus.

Suniz calida ē ⁊ acuta: q̄ flegma quasi lambēdo destrui-
 ens: aufert reumatismū: atq; ventositatem expellit.

C De te. CAP. XLIX.

Taderi ē calidū ⁊ augmentat spma ac pue-
 roz lapidib⁹ remediū affert.

Tamarindi frigidi existentes. vētrē soluit
 ac colerā rubeā ⁊ sanguinem reprimunt.

Teraniabim temperata ē: vētrēq; soluit.

Tuthia vtilis existit ad oculi rigiditatem faciendā: afce-
 larumq; remouet fetorem.

Tiregi calidū est: atq; apostemati congruum existit.

Turbit calidum existens expellit flegma.

C De che. CAP. L.

Thesifie calida ē multū atq; aduſtionē fa-
 ciens. Que alopitia patientib⁹ pi-
 los renasci facit. Mollificationi preterea si ex
 ea frice corpus auxiliū prebet.

Thil puocat yrinam ⁊ frangit lapidem.

C De cha. CAP. LI.

Theruba cala existens: colice atq; paleſi
 confert: durities q; mollificat: si
 ex ea fiat emplastrum.

Sinapi calidū ē. Qd in palato positū flā īci-
 dit. vīces pterea expellit. atq; apata maturat.

Maluauiscus in calore repata ē. Que apata mollificās

Tractatus

dolore sedat. Cui⁹ semē morpheā remouet: si cū eo acetum in sole epithima fiat: atq; ardori mictus auxiliatur.

Elleborus niger colerā expellit nigrā. Albus vō vomitū vehemēter prouocans: multū vomere facit. Ipsum tamē bibere nō est securum.

Cassia fistula ventrē soluit et apatibus interiorū confert.

Sermētū de farina triticea: dolorib⁹ q sunt i plātis pedū si ex eo fiat emplastrū auxiliat: et apostemata maturat.

De thel. CAP. LII.

Antarides calide sūt et acutissime. que l3 scabiei pferat: vesicat tñ

si ex eis mltā sumat quātitas: vulnerat ac sanguinē mingere faciūt et interficiūt. Ex qbus pua accepta qntitas: vrīnā vehemēter puocat: atq; albas albe cū aceto epithimate remediū affert. Lau da egra ē frida: q vētris fluxus patiētib⁹: et emproptis: ac calidis auxiliat apatib⁹. Aurū tremori cordis et melā colie adiutorium prebet.

De tarb. CAP. LIII.

Tharo solutioni: et vesicis oris: atque in testinorum: maximum affert re medium.

De gaim. CA. LIII.

Ar apostemati matricis cōfert: atq; pūcture scorio nis: et dolori neruoz auxiliat. Qd totūz semē et oleū opant. Nauseas tñ atq; vomitū faciunt.

Blutē de corijs antigs: faciei pustulis q cūz cutis duritie et rubore cōsistunt: confert: atq; ramici initi anti: et emproptis auxiliat. Agaricū calidū existēs: epatis apit opilationē. Asinati qd atq; epilepsie: necnō vetu stis febrib⁹: remediū affert. Vmores pterea crosfos a capite expellit. Sāfit epatis opilationē aperit: ac vetustis febribus auxiliū prebet.

Expletus est tractatus tertius.

Tractatus. III. 32. continens capitula. CAPITULUS PRIMUS. De dicēdis aggregationibus cōseruandi sanitates et eius summis.

De mēsuratōe mor⁹: et di modo debeat fieri.

De mēsuratōe sōni et hora eius nocumēto et quō debeat fieri.

De regimie comestionis. 17 De iuuamēto coitus et eius nocumēto.

De regimie bibitionis. 18 De iuuamēto balnei et eius nocumēto: et quō modo debeat fieri.

De purgationibus corpis a superfluis humoribus. 19 De forma corporis lau dabili.

De tempandis dormib⁹ et 20 De iuuamēto fricatōis labioz cū corticib⁹ mū cū: et eius nocumētū et quomodo debeat fieri

De pnosticatōe maloz et 21 De pseruatōe dentiū.

accidentū ante q; pēua leant et augeantur. 22 De pseruatione oculi et eius clarificatione.

De actionibus animaliz cogitationum. 23 De cōseruatōe audit⁹.

De custodiendis cōsuetu dinibus. 24 De cautela egritudinū trāseūtū dyuo ad aliō

De auferenda malitia ci 25 De pestilētia et cautela eius.

borum inconuenientiz. 26 De regimie corpis f3 tempora.

De nocumēto vini auge rendo. 27 De regimie pregnātis: et pseruatōe fet⁹ ipsi⁹.

De alyis potibus q ponun tur loco vini. 28 De facilitate partus et

De iuuamēto flōmie et ei⁹ nocumēto et quō deat fieri

De iuuamēto purgatiōis: et eius nocumēto et quō

regimine parturiētis.

29 De regimine infantis. 31

30 De eligenda nutrice: et 32

De dicēdis aggregationibus cōseruandi sanitatem et eius summis.

regimine ipsius.

De regimie oīuz etatū.

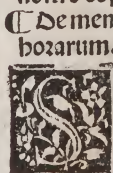
De pbatōne medici.

CA. I.

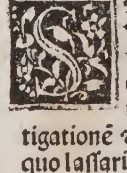
Sanitas cōseruat bonitate mēsuratōis mor⁹ et getis. atq; comestionis et pot⁹ necnō expulsiōis supfluitatū ac domoz: et ceteroz loco: in qbus hoies manere debēt: malozūq; accidētū anteq; augmētū recipiāt succursus: atq; aialium cogitationū sibi cōueniētū. et pseruatōinū custodie. Nos aut in vniuersiūsq; istoz tractatu: quātum nostro cōpetit tractatū si deus voluerit loquemur.

De mēsuratōe motus et suarum dispositionum ac suarum horarum. CA. II.

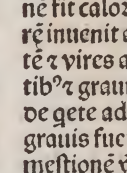
Sanitatem cōseruare volenti: an comestione moueri necē ē. Motu aut qd qd vti d3 sibi cōsuetudo: qd vires ipsi⁹ nō excedat. Sit etiā mot⁹ deambulatiōis vlt vecta tionis. Quo nemo tādū vti psumat: donec fatigationē et multā sentiat grauedinē. S3 cū vti⁹ motu ex quo lassari se senserit: dimisso motu statiz anq; aliquā ide psequat lesione qescat. De nā. n. mot⁹ ē q qñ an comestio nē fit calorē accrescere facit innatū. Quāobrez et cib⁹ caloz re inuenit accēsus: et corp⁹ in de crositudine et tolerabilitate et vires acgrit. Sūmopere pterea obseruādū ē: vt q for tib⁹ et grauib⁹ vti vult motib⁹ gradatim i eis pcedat: neq; de gere ad graue motus subito trāseat. Vtēr qd eius si grauis fuerit et magnus: lata pstringēdus ē fascia. Post comestione vō: a forti motu ac longi tps: oio ē cauendū. Sic .n. mot⁹ an comestione fact⁹ sanitatis ē pseruatiū: ita post comestione egritudinis inuenitur generatiū.

De mēsuratōe sōni et sue hore: atq; sui iuuamēti. CA. III.

Portet vt tādū post comestionez aliq; se a sōno abstineat donec cib⁹ ab ore stōi descēdit: atq; inflatio et gūedo minui: atq; inferius mergi sentiant. O si tardez nō incōgruū ē vt pua iueet deambulatiōe donec descēdat. Est et obseruādū ne de vno latere ad aliū: sepe voluat. Tardat. n. inde digō: atq; inflatio et rugit⁹ sentitur. Q3 itidē vt puluinar sit altū: et pcpue si cib⁹ nodū ab ore stōi descēderit. Sōni at vtilitas: aie aufert laborē: cāq; reddit subtiliores: atq; cogitationē et rōnē q ebetes erant et qsi fesse subtiliat et acuit: corp⁹ qz fatigatōes mitigat: et digestiūa meliorē efficit: ac corp⁹ ipingnat: Multū aut doz mire corp⁹ desiccāt ac tenerū efficit: flātis qz multitudi nē in eo creat: ipmzq; infridat. Qd i corp⁹ib⁹ crosfis et pin guib⁹ pcpue operat. Vigilie vō multe calorē itēdūt ac for mā corūpūt: corp⁹ qz desiccāt atq; colerā rubeā i ipo aug mentāt. Qd pcpue operant: cū corpa sunt macra. Q3 ita qz vt aiavigilare nō cogat cū dissoluta et stupida fuerit: ne qz ad dormiēdū incitez: cūz excitata atq; subtilis et acuta fuerit: motusq; leues et sensus fortes.

De regimine cibi. CAP. III.

Comedere postq; cibi pteriti fex inferi us descēderit et ps ventris inferior leuis efficit: in q nulla remāsit tētio: et mot⁹ pcessit cōueniēs: appetitiua qz pūalet mel⁹ iudicat. Et pterea cauendū ne comestio postq; appetitus affuerit: tardez nisi appetit⁹ fuerit mēdo sus: sicut ebrys: ac fastiditis accidere solet. S3 postq; hō q ebrius nō ē appetere inceperit: et cib⁹ q pcessit neq; mult⁹ neq; crosfus fuit: ipa hora comedere d3 sine dilatiōe aliq; nāq; mel⁹ ē. Si. n. comestio adeo tardez qad appetitiua destruat q pus intēsa erat: sirupz inlep vel acetosum vel

aquā calidā sumere d3: aut comestione vna hora tardare donec vomat vel affellet: aut appetitiua excitet et redeat. Quib' rite peractis: comestio subsequi d3. ¶ Valde q3q3 cauendū cēsemus ne cibo adeo impleat hō: vt stōis tendat vltimū grauef: aut anhelitus angustet. Quapp si h' aliquid acciderit: cibis sumptus anq3 descendat euomi d3. Qd si euomi nō poterit: somn' et mot' incrementū recipere debet: atq3 ea q' vētrē soluāt: sumēda sunt. Lib' p'terea q' vti p'sueuerat in sequēti die minuēdus erit. ¶ Et ē sūmopere obseruandū: vt cibos sibi p'suetos q3q3 accipiat: et toties edat quoties cōsuevit: nisi p'suetudo p'uersa fuerit: a q' oīo p'mutari gradat3 d3. Quā tñ nō repēte s3 ordinate paulat3 videlz de illa ad bonā trāsēūdo deferere d3. Qd quoq3 in comestione iste obseruari d3: vt sani iter diē et noctē ad minus sel: ad maius aut vt bis i die: et qd tēperatius ē iter duos dies ter reficiant. Semel aut i die comedere: corpora habētib' macra et sicca: nocet. Bis vō i die refici: corpora habentes crosia et p'guia ledit. ¶ Multo p'terea vtētēs motu: ac multuz laborātes: maiori et crosiori idigēt cibo. His aut p'rar3 cōtraria inueniunt. Quapp cuiusq3 hōis q'renda ē p'suetudo: q3q3 ei cibis cōueniēs sit interrogādū. Sepe. n. cōtingit: vt cibaria aliqua q' mala sunt aliqb' cōuenientia reperiant: a qb' ipsi sicut alij sibi cauere nō debent. Et fortassis cibaria aliq' existētia bona: aliqb' incōgrua inueniunt: a qb' penitus sibi cauere debet. Si aut sint aliq' cibaria aliqb' cōueniētia q' ipsi appetāt: s3 min' bona sunt: appetitui tñ tribuēda sunt nisi oīo pessima fuerit. Non tñ malis semp vtēdus ē cibus. Quare si aliq3 p'egerit: solutiuis medicis malos humores ex tali cibo generatos mouere solitis vti d3. In hora et qua talē comedit cibū: aliqd cū eo comedere: vlt post ipsū bibere d3: qd eū tēperet et minus malū faciat: sicut si deus voluerit dicturi sum'. ¶ Qd aut digō sit mala: et corūpi: inde est q' cibi multi et diuersi in vna sumunt hora: et q' cibis crosius an' subtilē comedif: et q' multa cibaria cū iure habēte micās panis accipiunt: atq3 q' iter p'ncipiū p'ady et finē mltā sit hora. ¶ Q3 p'terea vt in hieme sit cib' actualr calidus in estate actualr fridus. Est et abstīnēdū a cibis calidissimis: q'les sunt tūc cū ab igne remouent: et ab illis q' sunt vehemētis frigois: sicut q' sup niuē refrigerant: qb' nullus vti d3. Libo. n. sup niuē infridato: nullo mō vtēdū: nisi in tpe magni caloris: corpe q'si inflamato exīte. ¶ Meliores q3 hore ad sumēdū cibū hore sūt fride. Qd si hore fride eē non possunt: māfiones saltim fride sint. Sint itidē hore comestionis: post quas dormire et q'scere possint. ¶ Fructus etiā si in prandio sumēdi sunt: an' oēm edēdi sunt cibū nisi sint de his q' i stō multā faciūt morā: atq3 tardant: in qbus ē ponticitas et acetositas: vt citonia et poma et mala granata. Si aut de his cā medicine sumere paz voluerit: comedāt. Melius tñ in cōseruāda sanitāte iudicat: vt oēs recētes fructus dimittant vlt pua ex eis sumat quātitas. Ex qb' si multū comederit cū medicis solutiuis et motu eis succurēdū ē. Est etiā diligēter obseruādus: ne recētib' vtaf fructib': nisi in die quo multo vlt fuerit exercitio atq3 in stō ardor sentit. Est. n. cōueniēs vt i hac dispōne fruct' comedāt recētes: sic sunt ficus: et vne: et pira: et moza: et crisomila: infridata in aq'. Postq3 aut p'dictos comederit fruct': aliq' iterposito spatior: cibū quē debet sumere edāt. ¶ A fastidio p'terea sūmopere ē cauendū. Qd si q's fastidiū passus fuerit: in eade die minoret cibū: atq3 in sequēti silr alleuiet cibū. Sed si multis dieb' et cōtinuis fastiditus fuerit: medicinā bibere d3 nō multū solutiua q'les ē ea q' stercus expellere: ac stōm et iestina: et epatis foramina mūdificare solet: sicut trisera minor q' pigrā recipit et turbith. ¶ Vel pillule q' spēs recipiunt redolētes: vlt pillule de mastice et aloē cōfecte: vlt dia citonitē solutiua. Vel elariū laxatiua de vacillis: vlt sebe-

riebeem et his filia. ¶ Sūt etiā hoies in qb' crosia bñ di gerunt cibaria: et corūpunt in eoz stōis cibaria subtilia. Istis ergo ea q' nō in stō corūpunt tribuēda sunt: et q' digerunt. Huic aut dispōni habētib' cōtrariā cōtraria danda sunt. Et expedit vt plus nutrimēti illius in q' aliquid humoris generatio corruptibilis multiplicari solet sibi iferens nocumētū: sit huic sūi hūior: ipmq3 generari p'hibeat.

De regimine potus.

CAP. V.

Potationis regimie obseruāda ē regula ne aquā ieiuni vel sup mēfaz nisi postq3 comederit: et vētris superiora alleuiata fuerit: sumere p'sumat. Si tñ ea cā rep'mēdi sitis vti voluerit: nō ad satiētatē: sed paz ex ea sumāt. Postq3 vō vētris supiora vt prius dictū ē alleuiata fuerit: cibisq3 ab eo descendit: satiari ex ea vlt vino debet. Sūmopere aut cauēdū ē: ne aquā niuis aliq' bibāt neq3 aquā in mēsa accipiat: nisi fridā. Frida. n. cū fuerit: pua ex ea sufficit quātitas. Ab aq' p'terea niuis: neruos habētes debiles: quoq3 stōis et epar frida sūt: atq3 q' in digestiōe sua inuenit diuersitatē: et cui' aia debil' ac q' si p'supra cernit: sibi cauere debet. Qui aut carnosus fuerit: et sanguinē multū atq3 colorē ruberū habuerit: quoq3 et appetitiua fortis existit: nihil ab aq' timere debet. ¶ Nullus etiā ieiunus aquā bibere d3: nisi q' magnū h3 ardorez: vel q' ē ebrius: d3 insup q3q3 ieiunus vlt post balneū vlt post coitū: vlt post fortē motū q' hōis anhelitū frequētē facit cauere ne multū aq' fride subito bibat. S3 paz ex ea paulatim sumere d3. Qd eozsq3 facere d3: donec illud remoueat tur accidēs: atq3 eius extinguat imp'sso. Aqua etiā noctu bibēda nō ē: si sitis mēdosa fuerit. Signū vō hui' ē: q' sitiens ebrius ē: vlt qd iā bibit aquā sibi sufficiētē anq3 dormiret: sicut cōsueuerat. Qd si cōtingat aliq' aquā multā bibere: et sitim augmentari a potu ip'si abstinerē d3: atq3 sitim multuz tolerare. Lito. n. remouebit sitis. Hō aut famelicus et vacu' vinū bibere nō d3. Neq3 post cibū acutū: nec post balneū. Neq3 post fortē motū. Neq3 post ciboz fatiuritātē: nisi postq3 descendit cibi. Neq3 post crapulas neq3 vini tanta sumēda ē quātitas: vt ex ea grauef stōis et tēda tur: nisi aliq3 post eius potū sibi medicare velit. Debet et quisq3 vinū eligere: qd sibi cōueniētius ē secūdū q' dixim'. Diuersificat enī vinū in suis spēb' multipliciter. Frequēti q3 ebrietate nullo mō ē vtēdū. Malas. n. generat egritudines. ¶ Una aut ebrietas vlt due in mēse auxiliū p'bet si nō sint cōtinue. Sitq3 cuiusq3 hōis inclinatio ad ipsū vel ab ipso: secūdū q' sibi cōueniētius ē. Sūt. n. q' cibū sine vino digerere nullo mō possunt: et sunt alij q' a vino grauatur: et in qb' cibis cū vino corūpit qb' calorē atq3 repletionē facit febremq3 cito inducit.

De mūdificatiōe corporis a supfluitatib'. CAP. VI.

Corpus a supfluitatib' mundū p'maneat valde studere cōuenit. Qd vētris solone ac vrine puocatiōe necnō motu et exercitio fieri p't. Unūq3q3. n. istoz aliq' supfluitatū speciē a corpe expellit. Quapp si egestionē cōpatōe ciboz assump'toz paucā inuenim': atq3 minozē q's esse p'sueuerat: vētrē cū aliq' re tēpata p'faciente: soluere debem'. Urinā q3 si minuāt: silr tēpate puocare debem'. Qd vinū subtile et sirup' acetosus atq3 melonū: et citrulorū semia necnō ipz apiū: et feniculū: et cucumeres: et citruli: et melones et his filia faciēt. Qñ at qd p' sudore expelli solet: minuit: atq3 lōgū iā p'teryt tps: ex quo magno nō vlt suim' exercitio: neq3 aer circūdās ē calidus: cū exercitio atq3 balneis sudorez puocare debem'. ¶ Et si cōtingat vt cibis colere rubec generatiuis vtamur: rem ipz tēpate expellentē sumere debemus: sicut sunt mirabolani citrini: et pūa: et tamarindi: et serū: et succus granato:

Tractatus

ruz cū pulpa sua tritoꝝ. Qz si cā erroris illud facere dimi/ serimus: donec humoris maxia quātitas in nostris adune/ tur corporib⁹ fortiorib⁹ tūc vti oportebit medicis: quas in/ pte de curādis egritudinib⁹ i locis illaz noiatione dignio/ rib⁹ noiabim⁹: atq; tūc forti oportebit nos vti medicis: sic/ q egritudines medicaſ: nō sicut q sanitatē cōseruat. ¶ Si/ aut cib⁹ colerā nigrā generare solet: mirabolanos idos/ atq; polipodiū necnon epithimū sumere debem⁹. Et si flā/ generare solet: trisera minore pigrā ⁊ turbith recipiēte: vl/ elario ex cinchibere: ⁊ turbith ac sucharo facto: vti puenit. ¶ Stomachū q; si viderim⁹ quasi stupidū ⁊ sine sensu: atq; appetitiuā destructā. ⁊ hō iā n̄ appetit nisi acuta: alia/ q; cibaria cū grauāt ⁊ pprie dulcia ⁊ vinctuosa vomit⁹ tūc/ hoc mō puocandus erit. Prius comedat res salſas ⁊ sina/ pim aut siclam aut rasanū: postea bibat sirupū acetosum: vl/ ydromel aut medicinas q; tēperate purgare solēt quas/ noiuiim⁹. ¶ Corp⁹ aut si qñ iſlāmātū atq; ad motōes gra/ ue: colorē quoq; ruberū ⁊ tactū calm viderim⁹: venasq; ele/ uatas ac plenas cōspexerim⁹. Sanguinē minuere festina/ bim⁹ atq; ciboꝝ mēsurā minuem⁹: carnē q; atq; vinūz/ necnō oīa dulcia dimittere cogem⁹ ⁊ nitemur ad h̄ vt oīa/ cibaria sint pōtica vl/ acetosa. Qz tādū fieri puenit donec/ pdicta cesset accidētia. ¶ Viri pterea ac mulieres cū ap/ petūt coire dōbēt. Qd qdē faciāt nāe n̄ spugnātes. ¶ Sūr/ etiā qdā alia q; sūma cū diligētia fieri debēt: vt dētū ⁊ gin/ ginariū: ac labioꝝ cū corticib⁹ radicū nucū fricatio: ⁊ garga/ risimus: atq; sternutatio in aligb⁹ hōis. ¶ Supfluitatum/ quoq; nulla ē retinēda. Ex retētiōe. n. vrine mingēdi acci/ dit difficultas: Egritudines quoq; q; vesice in suis ptrib⁹ fo/ lent accidere: eueniūt. Egestio vō retēta: vētositatē ⁊ tenas/ mon: atq; malā colicā: necnō appetitiue destructionem ac/ fastidium generant.

¶ De māfionib⁹ ⁊ domib⁹ siue hospitij tēpandis. VII.

Portet attēdere ne i his locis sit calor/ talis: ex q; corp⁹ in sudorē resol/ uatur ⁊ humectationē: neq; frigus tantū sit vt/ ex eo corp⁹ trahat⁹ ⁊ horripileſ. Terra q; nō/ sit mollis neq; humida: neq; multū sicca: neq;/ sit sordida: neq; puluerulēta: s; sit iter has dispositōes me/ diocris. Qz erit si locus sordidus ⁊ puluerulētus ita roſet/ aq; vt ex ea recipiat tempamētū. Et si fuerit mollis: sup le/ ctos vl/ in solario fedeat. Mansiōes sicut pdictū ē tēpera/ te corporib⁹ quoꝝ sanitas ē pfecta: ⁊ nā tēpata pferūt. Cor/ porib⁹ vō dispositionē his habētib⁹ pstrariā: q; s. macra sunt ⁊ colerica mansiōes molles ⁊ humide pgrue existūt: si cū/ hoc etiā fride fuerit. Sicce aut ⁊ calide māsiōes: q; cū hoc/ mollitiē nō habeat corporib⁹ dispositionē istis habētibus/ cōtrariā auxiliant⁹. Quib⁹ ille q; ab istis diuerſe iueniunt⁹: nocumētū p̄bēt. Decet pterea sūmopere cauēri ne malus/ in eis sentiat odor. Qui si forte affuerit suffumigatiōibus/ erit emendandus.

¶ De significatione maloz accidentium anteq; p̄uale/ ant ⁊ augeantur. CAP. VIII.

Apitulum

hoc ex elemētis cōseruādū sanitatem nobile existit. Et/ esset satis pueniēs vt in ipso multiplicarem⁹/ verba: ⁊ vsq; ad vngūe ea q; in ipso sunt cōside/ randa pscrutarem⁹. S; q; isti⁹ nostri libri in/ tentionē pterire nolum⁹ in nullo suoꝝ morā faciem⁹ capi/ tuloz aggregatiōes: ⁊ sūmas apponētes paucas. Dicam⁹/ igit q; cū capitis dolor fortis ē ⁊ māsiū: vl/ emigrante ve/ rendū ē ne ad oculos aq; descēdat ⁊ dilateſ pupilla. Qua/ pp si capitis dolor diu p̄seuerādo grauiter iſestauerit: ne/ q; medicinis releuari poterit: iſfirmātū succurrēdū erit cuz/ extractiōe artariāz q; in timporib⁹ pulsāt. ¶ Salt⁹ faciei/ diu pmanēs si mult⁹ fuerit ⁊ fortis oris torzurā adeo por/

tendit vicinā: vt statiz iuadere deat. Postq; igit istud sen/ tiri cepit medicie vehemēter solutiue: ac vomit⁹ puocati/ ue dari debēt. Facies q; cū forti aceto qd de vino factūz/ sit in q; mētastrū sit decoctū fricari puenit: ⁊ comestio pua/ erit dāda. A vino pterea oīo abstinere d; s. fortibusq; eua/ tionib⁹: ac fricationib⁹: necnō gargarisim⁹ ⁊ sternutatiōi/ bus vtēdū erit. ¶ Totius vō corporis saltus mltus ⁊ diu/ pmanēs: iſpasmū pnoſticaſ. Qz igit cū istud acciderit: for/ titer eūare ⁊ fricare corp⁹: ⁊ ipsi⁹ regimē subtiliare: medi/ cine q; calide quas in suo noiabimus caplo dande erunt. ¶ Stupor palisq; portēdit. Quapp cū accidit: regimē ſtibi/ liādū erit: corp⁹ q; cū medicis acutis: quas i paralisis ca/ pitulo noiabim⁹: eūandū erit. ¶ Facies ⁊ oculoz rubedo/ atq; venaz in ipsis manifestatio ⁊ lacrimarūz descēsus: ⁊/ claritatē luminis patiēdi impotētia. Dia hec si cū forti ca/ pitis dolore affuerit frenesis pnoſtica erūt. ¶ Succurrē/ dū igit erit cū flōmia ac vētris solutōe. Caput quoq; oleo/ roseo cū aceto mixto iſfundēdū erit: totūq; corp⁹ iſfridādū. ¶ Incubus ⁊ vertigo si diu p̄seuerauerit: fortisq; extite/ rint: epilepsiā tportēdēt. Nō ē igit negligēdū: gn talr labo/ rantib⁹ succurrām⁹ cū his q; i caplo de epilepsia dicturi su/ mus. ¶ Tristitia absq; māifesta cā diu pmanēs: ⁊ cordis/ malignitas atq; despatio melācolia significāt. Quapp sic/ currēdū ē: vt dicturi sum⁹. ¶ Cū aliq; an̄ oculos q; si mus/ cas volare: vl/ q; si pilos stare aspexerit: vl/ in circuitu corūz/ q; aspiciat quasi fumū vl/ vaporē viderit: pncipiū descēsus/ aque inuit. Hoc igit diligēter ē cōsiderādū vt in suo dictu/ ri sum⁹ caplo: ⁊ vt medicet p̄perādū. ¶ Reumatismus ⁊/ coriça si frequēter euenerint ne ptisio: vl/ asma vl/ pulmo/ nis pueniāt passiōes: timēdū erit. Idcoq; statī erit succur/ rendū. ¶ Sudor multus ⁊ diu p̄seuerās: corpis significat/ repletionē. Subueniēdū igit erit cū flōmia ac cibi pauci/ tate. Si aut sudor male fuerit olēs q; febris sit iaz vicina/ significat. Quapp ea q; ruberā soluāt colerā danda erunt. ¶ Cordis tremor fortis ⁊ frequēs: mortē portēdit subita/ neā. Idcoq; cū flōmia ⁊ medicis vētrē leuiter soluentib⁹/ succurrere o; Repletio supflua timorē emoptoice passio/ nis future: atq; apoplexie: ⁊ mortis subitanee affert. Un/ de statī cū flōmia subuenire o; Si sensuū turbatio ac mo/ tuū debilitatio cū repletioe affuerit: ne supueniat apople/ xia: timēdū erit. Succurrēdū igit erit cuz flōmia ⁊ garga/ risimo. ¶ Brauitas si i dextro fuerit latere apud costas po/ steriores punctura atq; tensio epatis significat lesionem. Subueniēdū igit erit: put i suo dicem⁹ caplo. ¶ Egestio/ plus solito tincta histericia significat. ¶ Facies ē ac pal/ ptre ⁊ extremitates si inflatē fuerit: pnoſticabūt ydro/ pism. ¶ Egestiōis fetor: fastidiū atq; grauedinē q; existit/ in venis: inuit. ¶ Setor q; ē in vrina: putrefactionē signifi/ cat: ⁊ q; febres euenire debent. ¶ Lassitudo ⁊ dissolutio/ cum destructione appetitiue febrem significant. ¶ Ap/ petitiue autem destructione nausea innunt colicam. Succurrēdū ē igitur cū longo sōno ⁊ cibi abstinētia po/ stea cū medicis quas ibi noiabim⁹. ¶ Brauitas ⁊ tēſio in/ inferiorib⁹ vētris ⁊ plioꝝ: cū vrine a dispōne solita pmuta/ tione: nocumētū in renib⁹ iceptū demōstrat. Idq; cito suc/ currēdū erit. ¶ Urine ardor diu p̄seuerās: vesicā ⁊ virgā/ pustulis hereditabit. Subueniēdū igit erit: sicut in suo di/ cem⁹ caplo. ¶ Mollis egestio ani aduſtionē ac puncturā/ faciēs diffinteriā demōstrat futurā. Subueniēdū ē igit. ¶ P̄urit⁹ ani futuras significat emorroidas: si nō cā ver/ miū puoz ⁊ multoz ibi existētiū cōtingat. ¶ Ex multitu/ dine ademenul magne exiture aduent⁹ timeſ. ¶ Ex mul/ tis nodis magne collectiōis suspitio exorit. ¶ Morphea/ alba: albaras albe timorē iducit. ¶ Mulus faciei rubor/ cuz obfufcatiōe ⁊ anhelitus angustia ⁊ vocis raucedo: le/ praz aduentare q; iā incepit accedere timere faciūt. ¶ Si

aut aliq̃ dispositionū corpis sunt p̃ter solitū pmutata fue-
rit: vt. s. appetitū fortior vel debilior existat: ṽl ex euntia
a corpore plura sint vel pauciora: vel somñ longior sit aut
breuior: vel agitatio ṽl etiā infōnietas adsit: ṽl sudor p̃ter
solitū ex corpore dcurrat: ṽl ea q̃ a corpore manare solita erāt
retineat: vt emoroidaz: z mēstruoz sanguis atqz sanguis
vomit⁹ q̃ statutis dieb⁹ euenire solit⁹ erat: vel sanguis q̃ ex
narib⁹ fluere cōsueuit: ṽl si totius corpis dissolutio fiat: ṽl
ingeny pigritia: aut i ore extrane⁹ sentiat⁹ sapor: aut ea que
nō cōsueuerūt delectationē afferāt: aut ecōtrario: aut co-
eundi desiderū aliq̃ augmētari sentiat: ṽl diminui: ṽl in
somno occurrat somniū qd nō cōsueuit euenire: ṽl corpis
color cōuertat⁹ z mutet⁹: aut tact⁹ p̃ter solitū: z vltimū cuz
aliq̃d nō assuetū acciderit z p̃māserit: ac augmētari cepit
egritudinē p̃notieabit futurā. Quāobz cū i libet p̃redi-
ctorū cā subtiliter ē iuestigādaz: z ad eius sanatiōez festinā-
dū. ¶ In corpore q̃qz si qñ repletōis significatio visā fuerit
in ipius flōmia elaborandū erit: ac comestio minuēda. Et
si qñ alicui⁹ humoris dominy significatio apparuerit: suc-
currēdū erit cū solone eius: z cū medicis q̃b⁹ h̃s humor ex
corpore duci cōsueuit. ¶ P̃terea si infirmitas alicui cū pe-
riodo nota supuenire cōsueuit: anq̃ p̃ximā hora accedat
flōmari dz: vel qd assellare faciat tribuēdū: oia quoqz alia
que post egritudis aduētū fiunt exerceri debēt: quēadmo-
dū in suis si deus voluerit capitulis dicturi sumus.

De cogitationibus anime.

CAP.

IX.

Necunqz ex illis animam gaudere atqz
letari facit: robur viribus tri-
buit z nām excitat: z in suis adiuvat actiōibus
oib⁹qz sanis confert: nisi his q̃ carnis minora-
tione: eo q̃ supflua sit indigent. Qui tñ sani nō
existūt ecōtrario. Que vō tristari facit: oib⁹ sanis nocumē-
tū infert: exceptis his q̃ carnis indigent minoratione.

De cōseruatione consuetudinum.

CAP.

X.

Consuetudines cōseruare: z secūdū
eaz i cedere regulā
nisi sint pessime dz. Quā ergo sunt sic ab eis pau-
latim ac ordinate ē recedēdū. Quapp qsqz ca-
uere dz: ne alicui⁹ rei sibi cōsuetudinem faciat:
quā ipz obseruare oporteat: ex cui⁹ obseruatōe p̃strictōez
patiat⁹. Ut si q̃s vno cibo cōsueit semp vtaf: vel aliq̃ potū
vel oio ab eis abstineat: ṽl dormire vel moueri: vel egere/
re vel coire cōsueat: z ex aliq̃ istoz graniter cōstringat:
maximū incurrat nocumētū si ab eis abstinerit. Quapp
quisqz corp⁹ suū sic disponere dz: vt caloris z frigoris pati-
ens eē possit: z ad motiōez z cibaria sibi necessaria aptum
reddat: z vt sōni z vigiliāz horas: atqz māsiones z domos
sine lesione permutare possit. Fortassis eniz ex necessitate
hoc agere cogetur.

De his qui a cibis inconuenientibus nocumentum ex-
pellunt.

CAP.

XI.

Saluus existit a cibozum malitia: q nō eis
vrit. Quā si aliq̃ eis vti cōtingat:
sibi subuenire dz: katarticus humor ex eis ge-
neratus expellēs sumēdo: Multotiēs tñ aliq̃
eoz euadet nocumētū si ea tēpauerit. Tempe-
rari aut possunt si ante ea vel post ipa aliqd qd eoz repri-
mat malitiaz: ac digerēdo ducat ad tēpiem edat. Ut si q̃s
dulcia diligit a q̃b⁹ tñ ledat: post ipa sirup⁹ valde aceto-
sum bibat: ṽl acetū cū aq̃ ṽl comedat post ipa mala grana-
ta acetosa: z ad sumū q̃libet sumat acetosa: z flōmia vti in-
cipiat: z catartico colere rubee solutiuo. Sz q̃ cibaria dili-
git acetosa: sic ē caro cū aceto cocta: z alcharis: z almosos. z
his filia: ex q̃z esu p̃trahat nocumētū: post ipa comedat
mel: z vinū vetus z forte bibat. ¶ Quib⁹ vō vinctuosa no-
cent cibaria: post ipa pontica z stiptica atqz amara z salsa

z acia comedere debēt sicut sunt lēres: z glādes z almurī
z garus: z caugamich q̃ sale cōdiunt⁹: z cepe z allia. Qui-
bus aut ista nociua existūt: ipsoz refrenare malitiā debēt
cū vinctuosus z humidus ac solutis. ¶ Sz q̃b⁹ crosso in con-
grua existūt cibaria vt triticū cū aq̃ simplici coctū: ṽl cū la-
cte: z his filia: z tñ ex eis edūt an ea ṽl post ipsa de almurī
paz sumere in potu debēt: motū quoqz z exercitiū augere
cōuenit: atqz diaciminū: z diatrion pipereō sumere pueni-
ens ē. Qui si ex eis multū comederit: ṽl tēz forti medicia
flā expellēte soluere debēt. ¶ Si q̃s aut in epate grauedi-
nē atqz puncturas pp crossoz ciboz comestione pati soli-
tus ē: sirupū acetosum cum multis radicibus z feminibus
factū assidue bibat. ¶ Si q̃s p̃terea ex recētib⁹ fructibus
multū comederit: sirupū acetosus post esus dulciū suat: vt
sunt rotab z musa z melōes dulcissimi z ficus. post aceto-
soz vō z stipticoz comestione bibat ydromel: nisi iō come-
derit vt sibi medicaret: post quos si iflationē fecerit diaci-
minū sumere cōuenit: z vinū vetus z forte bibere: z aquaz
seminū z his filia. ¶ Post fruct⁹ aut siccos z quoz tñ ite-
riora comedunt: q̃ comedētes calefacere cōsueuerūt: siru-
pū valde acetosus z apocimata q̃ fiūt ex succis fructuū ace-
tosoz ad spissitudinē decoctis bibere pueniēs ē z cibaria
edere acetosa. ¶ Post fruct⁹ aut q̃ iflare z appetitū aufer-
re ac disturbare p̃sueuerūt miua sumēda ē. Postea aut co-
medat diaciminū: z diatriō pipereō: z cīnciber cōditum.
¶ Aqua vō crosso q̃ tarde descēdit neq̃quā absqz vino ē
bibēda. ¶ Si q̃s p̃terea aquā niuis sepe i potu supserit: oz
vt adeo sepe intret balneū: quoad tudeat: z incipiat sumere
medicias vētris solutinas: quas cū de nerno z tractabim⁹
egritudinibus nominabimus.

De illis q̃ nocumētū a vino illatū auferūt. CA. XII.

In vinū epatis ac toti⁹ corpis calefactiuū
existat: multe aq̃ amixtionē ha-
bēs bibēdū ē: post qd granata acetosa sūt edēda
z acetositas citri sumēda: z his filia. Iplum q̃z
tūc erit bibēdū qñ cibaria comedere acetosa:
sic ea q̃ vne acerbe succuz habēt ammixtū: z eis filia. Quā si
q̃s ex vino granē capitis incurrit dolorē: vinū nō bibat ni-
si clarū. qd multe aq̃ habeat ammixtionē. Et dū ipz bibe-
re appetit citonia z his filia stipticitatez habētia edat. De-
inde vō post ipsi⁹ potū: cibarys vtaf leuib⁹ i q̃b⁹ stipticitas
sit z vaporis extictio: sicut sunt cibaria ifridata: vne acer-
be succū habētia: z his filia. Si q̃s vētris iflationē ṽl dolo-
rē patiat⁹: vinū purū bibat: aut paz ammixtū: cū quo nihil
crositiē habēs comedat: neqz post ei⁹ haustū comedat.

De illis q̃ vice vini in potu sumunt. CAP. XIII.

In vinū stōm z epar calefacit: iflationem
quoqz dissoluit: cibūqz digerit at-
qz vinā puocat z vētrē soluit: z pp h̃ aiam le-
tificat: z gaudere facit. Tūc aut postremū bo-
nitatis vini modū nodū iuenim⁹ aliqd: qd vice
vini cōpleat. In alijs aut modis qñqz repiri pnt qdā vini
vicē supplētia: lz in his opationib⁹ vino debiliora existāt.
¶ Sirup⁹ calefaciēs stōm: z epar z remouēs iflationē: z ci-
bi adiunās digōnē z nutrimentū penetrare faciēs. R. mell⁹
apū lib. i. aq̃ lib. vi. Dec mixta tādū coquant⁹ z spumēt do-
nec iulep teneāt silitudinē. Deide i vna lib. hui⁹ ydromel/
lis qd remāsit: puluis subtilissim⁹ in pāno lineo subtili liga-
tus: q. R. cīncibis piperis nigri z longi: cinamomi masticiis
gariofiloz spice añ. z. i. manib⁹ exprimat⁹: dū adhuc bñ ca-
let: z in ipso manere dimittat. z sic postea bibat. ¶ Siru-
pus ventris solutiu⁹. R. fic⁹ albas: q̃b⁹ aq̃ decuplū sup fun-
dat⁹: z tādū coquant⁹ donec dissolui icipiāt: z p noctē vnā
dimittat⁹: postea vō colent⁹: z i colatura illa mel ad sue me-
diatatis mēsurā ponat⁹: z bulire dimittat⁹: donec ad iulep
redeat silitudinē z reponat. Sūt aut qdā q̃ vnicuiqz libze

Tractatus

huius sirupi. 3. y. lactificy ficulnee admiscet vt ventris solutius magis existat.

De iuuamentis et nocumentis flobotomie et quomodo debeat fieri. CAP. XIII.

Frequentis sanguis extractioe complexionis malignitas: et

ydropsis ac festia senectus: ac appetitine destructio. Pulsusque puitas. et stois ac epatis et cordis debilitas: tremorque et paralisis: necnon apoplexia: et postremo omnis virtutum naturalium imbecillitas: sepius euenire solet. Ex negligentia autem extractiois eius cum aliis ea indiget: accidit denemul: et apata: et exiture: et febres confuses: ac frenesis: et pleuresis: et variolae: et morbillus: et passio emoptoica: et mors subitanea: et pestilentia: atque apoplexia sanguinea: de qua facies viridis appetit: vel nigra et sinanchia: et lepra. Et si moria preterea magna existit medicina: in sanitate conservanda valde perficienda: ad egritudinis curationem congruens: si ut ostendat. Qui vero moria plus alius tolerare possunt sunt hi in quorum corporibus vene manifeste cernuntur et ample. Et quorum corpora pilosa et bruna. vel rubea vel recetia et carnosissima conspiciunt: nisi pingua fuerit. Sint etiam qui flobotomantur: iuvenes vel senes. Infantes enim vel decrepiti flomandi non sunt: nisi magna imminere necessitate. Qui vero ea multum indigent: hi sunt quibus pustule: et maxima apata: atque denemul accidit: et febres. His quoque necessaria est flomia qui multa carne et vino ac dulcibus uti consueverunt. Illi vero a flomia abstinere debent: qui stomum et epas habent debiles: atque quibus frigus accidere solet egritudines. Non enim isti absque magna flomandi sunt necessitate. Alia vero quae de flomia scienda sunt: iam in suo dicemus capitulo. Est et sumope in flomia cauendum: ne in tpe calidissimo multa sanguis fiat extractio neque in tempore frigidissimo.

De iuuamento purgationis et eius nocumento et quomodo debeat fieri. CAP. XV.

Solutioe veteris uti putat: summa est medicina ad sanitatis conseruationem: magni prebent adiutorium. Est enim possibile ut huius operationis causa corpus ab humore et propter ciborum errorem: vel ex diete negligentia: vel ex corpore

ris intemperantia solet generari: mundificet. Ob hoc igitur esse potest: ut corpus semper mundum existat: et neque in eo supfluitates ad egritudinis generationem apte remaneant. Quapropter medicina veteris solutiua quicquid est in corpore humorem et nocere solus vel in eo ex sui corporis dispositione generari consuevit: ut causa errozis sui regiminis expellere consuevit. Quod est ut a medicina quae humorem praedicto humori contrariis: educere solita est: sibi caueat. Vnius enim actionis nocumentum: maximum existit. Sed quae humorem vnaqueque species veteris solutiua educat: iam in suo capitulo notauimus. Qui autem veteris solutione plus indiget: est qui corpus habet magni et pigri: et qui est gulosus: atque multos comedens cibos: et fructus: parum mouet et exercitat. Qui autem ventrem habet leuiter solubilem: et cuius veteris sepe solutionem incurrit: atque cui dissenteria cito accidit et praecipue si fortis fuerit: a veteris solutione abstinere debet. Medicinas quoque veteris solutiuas sepe sumere corpus debilitat: et ad ethicam atque pristinam adducit: praecipue si fuerit huius corpus siccum. Est et sumopere obseruandum ne quis medicinam veteris sumat solutiua: nisi prius ventrem cum iuribus mollificauerit vinctuosis: et balneum per duos dies ante acceptionem ingressus fuerit: et corpus in balneo multa aqua infuderit: et ipsa sederit: et sirupum acetosum biberit. Hoc quod est intuentum: ne medicinas veteris vebementer soluentes in diebus calidissimis: vel frigidissimis sumat. A sono quoque omnino postquam solui ceperit: est abstinendum: ne cibo aliquo quoadiu medicina eructuando saporem senserit utendum erit: et dum solutio non debilitat neque minuit: donec eius compleat operatio. Quod si ut decet purgandus solutus fue-

rit: leni taseada cibari debet: ex qua non auidet sed mediocriter sumere debet. Nemo enim in die qua soluitur: saturari debet: sed mediocriter est reficiendus. Si autem contingat aliquem superflue solui: cibaria cum sumach: vel cum succo malorum granatorum acetosorum: vel cum succo vuae acerbe facta sumere debet: per multum tempus autem quod comedit: puluerem de seminibus factum: in potu sumere debet. Sed si alicuius corpus ex medicina haustu fortiter calefactum fuerit: vel medicinam colere rubeae purgatiuae sumperit: ut eius potus sit iulep necessarium est: nisi vebementer sit purgatus. Qui si fortiter fuerit solutus: rob pomorum vel citiorum vel malorum granatorum: et siliu bibere debet. Et est necesse ut qui multum solutus est: abstineat a iulep: et sirupo acetoso: et ydromelle. Si vero accidat ut ex medicina corpus non caleseat: neque ex corpore aliud quicquam praeter flum vel coleram nigram educat: aqua vino temperata: in potu est sumenda. Quod si fuerit impossibile: cum melle erit temperanda. Quod si contingat medicinam solutiua multum plus operari quam debeat: quae ea assumpta sit: in balneo ponendus erit. Qui si hoc modo strictus non fuerit: puluere de malis granatis facto uti debet. Qui si suffecerit: quiescendum erit. Sin autem puluis hic datus erit: quod est tortellae de sceni. 3. c. turis boli armeni: gummi arabici: gladii xilocaractae de romaniam arillozum: seminum granatorum: omnis vero turbia tritorum. an. 3. x. seminis iusgami albi. 3. v. De hoc vero puluere tantum sumere debet tribus vicibus: quantum pingno teneri poterit. Quod si istud non contulerit: trociscos de balautys: et his siliis quae in capitulo de ventris solutione nominabuntur: dabis. Si autem infirmum contingat debilitari: ad imobilitatem et sincopis deuenire: ei subueniendum erit: sicut in capitulo de colerica passione dicturi sumus.

De iuuamento vomitus et eius nocumento et quomodo debeat fieri. CAP. XVI.

Vomitibus si uti debet temperate fiat: stomum purgat: et digestiua efficit melior:

res corpusque renouat et mundat: caput quoque sensus alleviat visumque acuit. Qui si multum fuerit: corpus desiccabit: et epati ac pectori: necnon oculis et pulmone nocebit. Venas quoque quicquid findit: atque rumpit: ex quo etiam passio accidit emoptoica. In cuius autem stomum multum adunat flatis: sanitas vomitu conservanda erit: cuius signa iam nominauimus. Et istis quod est necesse est semel in mense vel bis vomitu uti. Quod etiam post cibi saturitatem fieri oportet. Vomere enim sine stomi repletionem: durum est: neque absque magno labore et studio fieri potest. Vomere praeterea non frequenter fieri debet: corruptum enim stomum: et ipsius destruitur virtus. Est etiam obseruandum ut cum aliis vomere voluerit: duos paniculos prius in rotunditate circumuoluat: et super oculos ponat: et cum panio alio: optime liget: neque inde auferat: donec vomitus sit expletus. Post vomitum autem perfectionem: facies rodo stomate est abluenda: et os ydromelle: vel sirupo acetoso est colluendum. Qui vero collum habet longum: et epiglotim foris prominente pectusque strictum: et a carne nudum: a vomitu omnino abstinere debent.

De iuuamento coitus et eius nocumento et quomodo debeat fieri. CAP. XVII.

Coitus corpus repletum alleviat: et animas placat et lectat efficit: eiusque auget leuitatem. iram quoque sedat: ac cogitationem remouet. Quod adeo quicquid fit: donec melior ei occasio quicquid faciat. Si quis etiam amore mulieris in tantum coartatur ut quasi ad mortem deueniat: coitu multoties utatur: et ea quam diligat non potest: sedat tantum eius furiosus amor. Coitus praeterea caput alleviat atque frigus. Ad vltimum vero si quis multo tempore fuerit coitu: repletiorem malum euando euadet. Est etiam valde obseruandum: ne quis coitu sepe utatur: quod ex eo velociter debilitate incurrit: ac appetitine consequitur destructionem. oculorum quoque habet coauitatem. A coitu etiam corpora habentes

ficca vt ab inimico iterficiēte: sibi cauere debēt. Quo ēt si q̄s multū vsus fuerit: ethicā icurret. ¶ Qualescētes q̄q̄: ⁊ debiles atq̄ macri: necnō q̄z p̄lia ⁊ v̄tres: subtilia sunt ⁊ macra: ⁊ q̄z nerui sunt debiles: coitu oīo vitare debent: Coit⁹. n. multus ⁊ frequēs: neruis magnū infert nocumētū: oculozq̄ fortiter ledit: ⁊ corpis vires destruit: corpusq̄ corūpit ac debilitat: ad seniū q̄q̄ cito adducit. ¶ Et hec coitus nocumēta: corpa habētib⁹ robusta: ⁊ crossa: ⁊ sāguinē multū: ac venas amplas: ⁊ colorē rubeū multosq̄ pilos min⁹ accidūt. ¶ Corpa autē habētib⁹ p̄dictis p̄traria: malū afferunt magnū ac manifestū. ¶ Coitu itidē nemo vti d̄z dū ē famelicus: neq̄ cū multo cibo ac vino ē replet⁹: neq̄ cū de balneo egredi⁹: neq̄ postq̄z vomuerit: neq̄ post ventris solutōes: neq̄ post flōmiā: v̄l laborē. Si vō aliq̄s multo fuerit vsus coitura: labore ⁊ flōmiā abstinere d̄z: ⁊ d̄z cauere ne i balneo sudet. Libis ēt augmētātib⁹ sp̄ma: vti d̄z vinūq̄ dulce ac crossūz bibere. Reb⁹ q̄q̄ odoriferis faciē ac totūz corpus sepe ificere debz: atq̄ suffumigationibus aromaticis vti ⁊ augere somnū.

De inuamento balnei ⁊ eius nocumēto ⁊ quomodo debeat fieri. CAP. XVIII.

Sopus balneo humectari ⁊ desiccari possibile ē. Quapp corpa macra habētes ⁊ sicca: balnei indiget humectatōe. Jōq̄ cauere debēt: ne i balneo sudēt: s̄ i loco ei⁹ tpa to maneāt: ⁊ circa se i pauimēto multā aquā calidā p̄ciāt: vt vapor mltā habēs humiditatē ibi eleuet. Corpa autē sua aq̄ calida suauitatē afferēte ifundāt ⁊ in eā ingrediant⁹ i q̄ tā diu morari debēt: donec corp⁹ lene ⁊ parūper turgidū fiat. Deide cauere debēt ne aquā calidā super se p̄ciāt: s̄ aq̄ frida sel⁹ p̄ quā tū morā ifundi debēt: ⁊ postea iungi olco. Si q̄s vō vt corp⁹ exicet balneū igredit⁹: multū sudare ⁊ fricari d̄z: ⁊ cū farina fabaz ⁊ ciceris ac baurace: ⁊ v̄sine fricari. ¶ Comestio q̄q̄ post balneuz: lōgo spatio ē tardāda. Et cū sudor fluere ceperit: sine v̄ctione fricatiōe vti cōuenit. ¶ Sūt ēt de inuamētis balnei: corp⁹ humectare: ⁊ renouare: pozrosq̄ apire: ac sordes cōgregatas detergere: ⁊ repletionē q̄q̄ minuire: ⁊ v̄tosi tātē dissoluere: ⁊ ad sōnuz ducere: ac humores subtiliare. ¶ Balneū p̄terea dolores repmit: v̄trē stringit: atq̄z lassitudinē remouet corpusq̄ cibis aptū efficit. ¶ Ipsius vō nocumēta sunt: vires destrare: ⁊ corp⁹ v̄sq̄z adeo calefacere: vt q̄nq̄z ad sincopiz pducatur nausēa q̄z amouet: malisq̄z hūozib⁹ occasionē cito descēdēdi tribuit. Jdeozq̄ febricitates: v̄l q̄ p̄tusionē ē p̄pessus: v̄l apā: v̄l plagā: v̄l excoziatōz habēs: balneū timere debēt. A cui⁹ q̄z itroitu: q̄sq̄z post cibū sibi caueat: nisi q̄ corpis vult pinguedinē adipisci. Oz si aliq̄s aliq̄ iminēte necessitate balneuz satur igredi cogat⁹: postq̄z exierit aliquot dieb⁹ sirupū bibat acetosūz: ⁊ a cibis crossis abstineat: suumq̄z subtiliet regimen.

De forma corporis laudabili. CAP. XIX.

Sopus valde crassūz nō ē laudādū: neq̄z qd̄ macrū ē. Corp⁹. n. qd̄ valde est crassūz: mltis dispositūz ē egritudinib⁹. Duin⁹ modi. n. habēs corp⁹ subitaneaz velociter icurrit mortē: atq̄z venaz fissuras: sp̄uto quoq̄z habundat multo anbelit⁹ etiā velociter p̄strigif: oureqz mouet: paz ifup generare apt⁹ ē. ¶ Macra autē corpa ad p̄tisim atq̄z ethicā p̄parata sūt: ⁊ vt cito casuz icurrāt: ⁊ vires in egritudinib⁹ dissoluant⁹: atq̄z vt cito ipedimētū patiant⁹ a supfluitate caliditatis ⁊ friditatis. ¶ Corp⁹ vō in carnositate tempatūz existēs: qd̄ crassitiei paz appropinquat: laudabile ē. Duin⁹ modi: eniz corpus ab egritudinib⁹ remouetur neq̄z ad eaz receptionē vt cito accidāt aptū inuenitur. ¶ De inuamēto fricationis labioz ac gingiuaz siue dētiū cū corticib⁹ nucū ⁊ arboz ⁊ ei⁹ nocumēto. CAP. XX.

Confricatio

h⁹ dentes abstergit: rigi dosq̄ efficit si tēperate fiat: gingiuas q̄q̄z corroboret ⁊ ipinguat. Loncauationes etiā fieri nō p̄mittit: ac bono oris odor: auxiliū p̄bet. Caput quoq̄z atq̄z os s̄cōi l̄z parū alleniāt. Que cū corticib⁹ arboz stipicitatē habētū: ⁊ amaritudinē fieri cōuenit. Multa autē si h⁹ fiat cōfricatio: claritatē remouebit dētiū. Quapp necesse ē ne sepe fiat. Et ea. n. velociter accidit mltitudo sordū: dētesq̄ mouent⁹: ⁊ gingiue subtiliant⁹: atq̄z debilitantur.

De cōseruatione dentium. CA. XXI.

Sammopere

cauēdū ē ne res dure dentib⁹ frangant⁹ neq̄ res viscosae eis sepe masticient⁹ ⁊ diu: vt sūt dactili: ⁊ mel coctū ⁊ his filia. ¶ A multo p̄terea vomitu sibi cauere debēt. Ipse nāq̄z eos corūpit. D̄porret q̄z si i dentib⁹ aliq̄ cibi pars remanserit: ⁊ p̄cipue si de lacte fuerit: in ipsoz ablutione ⁊ mūdificatōe sollicitari. Lū sirupo acetoso: v̄l idromelle: ipsoq̄z cū arboz corticib⁹ vt p̄dictū ē: ⁊ cūz dētfricis tēperate fricare. A reb⁹ quoq̄z q̄ stupidos faciūt dētes atq̄z cōgelāt: sicut nix: ⁊ ei⁹ aq̄: ⁊ proprie post calidū cibū: abstinere cōueniēs ē. Dētfriciū dētiū sanitatē cōseruās. R. cornu ccruii adusti: seminis tamarisci ciperi rosaz sp̄ice: oīuz añ. 3. i. salis gēme. 3. quartā: hec oīa puluerizata cribellent⁹: ⁊ ex eis dētes fricent⁹. Hoc. n. multū valet ad dētiū cōseruationem.

De oculoz cōseruatōe ⁊ eoz clarificatōe. CA. XXII.

Cui oculoz

volūt sanitatē custodire a sole estiuo: ⁊ puluere: atq̄ fumo: sibi cauere debēt. Ne etiā colores albos v̄l radiosa semp inspiciāt: valde obseruare debēt: ac ne vnā rē sicut pauefactus semp itueat cauere debēt. ¶ Litteras q̄z v̄l subtiles sculpturas neq̄ quā aspiciāt. ¶ A multo p̄terea fletu: ⁊ a lōga dormitatōe post comestione: oīo ē abstīnēdus: neq̄z diu ē morandū in loco vbi fridus perflat v̄etus. A cibis etiā valde siccis: sic sunt lentes: ⁊ res salsē: atq̄z a frequēti coitu oīo cauere debēt. ¶ Visus itidē ipediūt frequēs ebrietas: ⁊ vinū ac ci baria crossities habētia: acuta quoq̄z sicut cepe: ⁊ sinapi: ⁊ eruca: atq̄z allia: necnō ea q̄ nocumētū faciūt: ⁊ capitis adducit dolorē: sicut dactili: ⁊ porri: ⁊ fenugrecū: ⁊ andacoca ⁊ ocimū: cuius ē p̄prietas: visum obfuscare: si multa ex eo sumat quātitas ⁊ frequens. Laules q̄q̄z ac lentes ⁊ sōnus multus: atq̄z multe vigilie. ¶ Visui autē inuamētū tribunt: colliria lachrias expellētia: ⁊ oculos i sua sanitatē cōseruantia: ⁊ ne mali ad eos descēdāt humores p̄hibentia: si aliqb⁹ hois in oculis ponant⁹. ¶ Ad b̄ quoq̄z auxiliā litiū aq̄ solutū aliquoties i mense i oculis ponere. Hoc. n. malos p̄hibet humores ad oculos descēdere. ¶ Est p̄terea de eoz numero q̄ oculos acuiunt: aquā intrare claraz: atq̄z p̄ magnū sp̄atiū oculos i ea aptos tenere: b̄. n. eos claros facit ⁊ rigidos. ¶ Multoties q̄q̄z corroborent oculi: cū aliq̄s libzū incipit aspicere: cui littere nō sunt subtiles ⁊ intēdere ceperit: qd̄ in eo sit: v̄l qd̄ sit in picturis. Oz autē cōseruat sanitatē atq̄z abstergit: iuthia ē cū succo sansuci cōfecta. ¶ Sūt etiā de his q̄ oculos abstergunt: vt recētis feniculi succus: i oculis ponat⁹: v̄l colliriū de malis granatis. Qd̄. R. granatū vnū dulce: ⁊ aliud valde acetosum: deide extrahat v̄triusq̄z succus separatim. atq̄z in duab⁹ ampullis orificia habētib⁹ opilata: sub sole a p̄ma die in ny: v̄sq̄z ad vltimā augusti suspēdat⁹: ⁊ singulis mētib⁹ qd̄ subtile fuerit sel enacuet⁹: ⁊ qd̄ crossūz p̄ciat⁹. ¶ Postea vō de vno q̄z p̄tes sumant⁹ eq̄les: ⁊ misceant. Et in vnaq̄z huius cōmixtiōis libra: pulueris aloes: piperis nigri ⁊ longi: salis amoniaci. añ. 3. i. ponat⁹ subtilissime tritoz ⁊ reponatur. Hoc. n. colliriū quāto fuerit vetustius: tāto melius.

Tractatus

erit. In quo stilus intingi dicitur: et sic in oculis poni. Est. n. mirabile in oculorum abstergendo. Collirium quoque oculorum cōseruat sanitatem: et ipso ne cito suscipiat nocumētā: phibet. R. antimony multoties aq̄ abluti: et postea per hebdomadā vñā aq̄ pluuiā lauet: necnō turtib: silis fiat ablutio. Qui autem mori sit preparati. 3. xx. turtib: et cathinie ablutoz vt dixim⁹ añ. 3. xy. marcasitē lauate. 3. viij. margaritaz puaz nō p̄ foratarū: coralli. añ. 3. y. soly indi: croci oriētalīs. añ. 3. i. cāphore. 3. tertia ps: musci. 3. sexta ps lapides isrl p̄ tres dies: cū aq̄ pluuiā terant: deinde oia misceant: et recodant: et in palpebris mane: et circa noctē ponantur.

De p̄seruatiōe sanitatis aurium. CAP. XXXIII.

De sordes

que fiūt in aurib⁹ mūdificentur: sūmo studio īfistēdū ē sic in caplo de aurū sanatiōe. dicturi sumus: atqz ne cibaria cossa edant observādū. Quaqz etiā hebdomada paz olei amigdalaz amaraz aurib⁹ īnuciēdū. Qz aut aures custodit ne doleāt: ē frido v̄to longo tpe nō opponi. Est etiā sūmopere cauēdū: ne aliqd eas īgrediat: et ne pustula in eis nascat acuta. Qz cur studiū poterit: cū eius timet aduent⁹: si postqz in facie acutas pustulas nasci videbis: aut in aure doloris p̄ncipiū senseris: q̄ cū capitis ardore: ac pustulis acutis i facie et circa faciem sit: soluas paz sief memithe i aceto: et in aure ponas. Qz si aure sana quaqz hebdomada fiat: ipaz phibet reumatismū īcurrere. A fastidio quoqz valde custodiri debet: et ne stomacho pleno dormiant.

De cautela egritudinum ab vno ad alium transeuntium. CAP. XXXIII.

Erra

in qua antrax et pestilētia fiūt fugiēda: ē: quā si qz fugere n̄ poterit: et fuerit māsio vel exercit⁹ in q̄b⁹ ista fiūt: in loco altiori morari dicitur: locūqz q̄veto supest in firmi eligere. Egritudines vō q̄ de vno trāseunt ad aliū: sūt lepra: et scabies: et ptifis: et febris pestilētiālis. Que tūc accidunt: cū aliq in māsioib⁹ angustis cū hoib⁹ ista patiētib⁹ v̄l sub vento sedēt. Egritudo ēt oculoz de vno ad aliū: si eū intui⁹ fuerit: trāsit. Pustule q̄qz male et multe: de vno q̄qz ad aliū trāseūt. Est insup sūmopere obseruādū: vt ab oib⁹ egritudinib⁹ malū habētib⁹ odorē sani elōgentur: ac supra ventum sedeant.

De pestilētia et eius cautela. CAP. XXXV.

Estilentia

plerūqz in fine estatis et autūno accidere solet. Quapp si in estate multe venerit pluuię: nubes quoqz et pluuię multitudo nocte et die p̄manferit: ac meridiales venti multi p̄flauerit: v̄l aer etiaz ita getus sit vt nō moueat: et cū β etiā meridionalis vētus turbidus existat: a carne et vino et cōfectioib⁹ de inelle factis: et a fructib⁹ recētib⁹: et dulcib⁹: atqz a balneo et lauacro aque calide: oio abstinendū erit. In oī aut comestione: aceto vtēdū erit: et oia in qbus acetuz ponitur comedēda. Rob quoqz fructuū valde acetoz et stipticoz: sicut rob de succo vne acerbe: et succo ribes: et granatozū aceto: et maloz acetoz: atqz de succo sumach: et acetositas citri sumēda erit. Sirupi p̄terea acetosi: multa quātitas sepe bibenda erit. Qz si maxia neccitas carnē comedere cogat gallinē: et starnē: et p̄dices masculini sex⁹: edus quoqz atqz vitulus cū aceto et vne acerbe succo: et sumach et his silib⁹ cōditi: necnō charis: et hulez: et mosos edi debēt. Si aut i cozepe sāguis aliq̄ appareat motio: flōmia abqz mora īfistēdū. Māsiones quoqz in q̄b⁹ ē sedēdū: frigidē ē debet: quaz porte et forania a parte septētriois sint aperta. Est. n. possibile vt hoc vtētes regimie a pestiferi aeris dispositiōe: et variolis atqz morbillo: necnon antraxe et malapostematib⁹: ac febre sinocha: deo auxiliāte euadāt.

Preterea cū tal fuerit t̄pis dīspō infātes et iuuenes ac corpa habētes cossa: et colorē rubeū: plus alyz custodiēdi erūt. Quī aut i fine estatis multus fuerit calor: autūnnus quoqz valde siccus et multū puluerulētus extiterit: ac frigus et pluuiā venire tardauerit: māsiones tūc īfridande et humectāde pānis cossis aq̄ aspsis: atqz appensis et aq̄ in pauimēto dom⁹ rozatiōe erūt. A labore q̄qz et coitu: abstinēdū erit. Corp⁹ p̄terea aq̄ frida lauandū et aq̄ nini in potu sumēda. Saniū etiā coctū i mane cū multa aq̄: et pauco sucharo bibēdū erit: et aq̄ in niue īfridata potāda. A cibis vō calefaciētib⁹: et a vino: nisi multa frida: tēpātū fuerit aq̄ cauēdū. De cucumerib⁹ aut et citrolis: atqz cucurbita et portlacā: et his silib⁹ multū erit edēdū. Sūmopere q̄qz cauēdū erit: ne in sole fiat sessio: neqz īciunet aliqz: neqz comestio tarde: sitis ēt nullo mō ē tolerāda. Si qz vō in meridie dormire voluerit: i locis gescat frigidis. Libaria q̄qz edāt q̄ dixim⁹. Pisces aut si comedere voluerit: sup carbones asstos edāt. Quas quoqz in qbus adhuc ē acetositas: sumāt. In tali vō tpe singul⁹ dieb⁹ aquā bibere ordeī multuz p̄fert: et p̄cipue corpa calida habētib⁹ et sicca. Di. n. β regimie plus oib⁹ alyz īndigent. Et pp̄ β ē possibile: a febrib⁹ acutis pessimis et calidis in tali tpe euadere. Quī aut i nocte mltē aeris apparēt appitiōes coruscationib⁹ filis: et aeris color bicerit filis ē. Vlti quoqz flāt post q̄z adnētū multi hoies et aialia egrotāt: in nocte quoqz in aere radū vident et splendor: atqz egrotātes cito mortē īcurrūt. Aer etiā difficulter attrahit: et egrotātū ora fetidū emittūt odorē: ipsi quoqz īfirmi multū angustiant: ardorēqz magnū habēt: et sitim patiunt̄ vehemētē: ac ipsoz īfrigidantur extrema: et vomūt: et egerūt hūiores sedos et diuersos: quando talia adsunt fructus et olea que in tali nascunt̄ tempore: sunt dimittenda: et aqua q̄ in superficie terre ē manifesta: bibēda ē. In mansioib⁹ quoqz ē morādū: et aer calidus fugiēd⁹. Dom⁹ p̄terea q̄qz die aq̄ et aceto mixtis ē rozāda. Et si cū β aeris odoris putridi ac fetētis similitudo fuerit: hoies cū sādalis et cāphora sunt suffumigandi: atqz aqua rosata rozandi. Dom⁹ aut cū costo et thure et storace: et bunch: et sandalis: et cāphora suffumigari debēt. Libaria vero sint: acetū et lētes: et sumach: et hulem: et succus vne acerbe. Acetū quoqz cū aqua tēperatum bibēdū est: et vinū dimittēdū. In hac quoqz dīspōtione sumere in potu oī die vñū de trociscis cāphore: confert. Est etiā aqua cū niue bibēda: et aque frigide ablutiōe vtēdū. Un⁹ p̄terea antiquoz physicoz dixit: q̄ si due ptes aloes sumant: et croci orientalis: ac mirre vniuscuiusqz añ. pars vna. et def eis in p̄ncipio pestilētie cuiqz pōdus. xy. alchilat singulis dieb⁹ cū vñcia vini tempati: maximū affert remediū. Dixit. n. hic se neminē vidisse hāc medicinā in p̄ncipio mortalitatis bibentem: qui non euassisset. Salienus quoque dixit: q̄ bolus armenus cum aceto et aqua bibitus: huic dīspōtioni conueniens est: atque tiriaca diacignes eidem valde congruit. Confert p̄terea p̄dicte dīspōtioni: si i tempore aeris putrefacti suffumigatio cū costo: thure et storace: et xilaloes: et bunch atque sandalis: et camphora: et mirra: fiat. Accidit quoque vt in aliquibus annis in vere: squinantia sepe multos inuadat: que mala et etiā pernicioza existat. Oportet itaque in hoc tempore egritudinem peruenire cum floboto: mia: et sanguinis extractione: ventosis in cruribus positis: et ventris solutione: ac gargarismis qui singulis diebus ac noctibus: cum aqua rosata fieri debent in qua sumach madefactum fuerit: et cum rob morarum et nucum. Lōtingit etiam vt in aliqua hyeme multotiens apoplexia: v̄l paralisis: et egritudines istis similes eueniāt. Est igitur necesse vt cum talis fuerit annus: frequenter euacuetur corpus cum pillulis: quas in barum egritudinuz capitulis no

minabimus: et gargarismis: atque sternutationibus et ventilationibus totius corporis ex oleis que ibi nominabimus. Cibus quoque erit minuendus: ac subtiliendus.

De regimine corporis secundum tempora. CAP. XXXVI.

Portet

ut in vere flōmia et vētris solo ne pueniēdo succurrat: anteq̃ calor irriter: min⁹ q̃z i ipso vinū ē bibedū et caro comedēda. Diaq̃z dulcia min⁹ sumēda. et p̃cipue b̃ obfuarē d̃bēt: q̃b⁹ egritudines ex r̃ple: tiōib⁹ accidere p̃sueuerūt. decet ēt ut cibus subtilib⁹ et iſfri dātib⁹ i eo cibent: q̃b⁹ i estate uti p̃sueuerūt. Cū autē vernerit estas mot⁹ minuat⁹ et labor: soli q̃z min⁹ opponēdum erit: et cibaria calida et grossa relinquēda. Venter ēt nō sel cibus repleri d̃z: sed multis vicib⁹ diuisus sumend⁹ erit. Et aqua frigida ē bibēda: et ablutiōe vtēda. Sauich q̃z cum aq̃ coctū: cū zucharo ē potādū. In potu p̃terea i mane sumi d̃z nix cū zucharo: et sirup⁹ acetosus: et inlepe: et rob⁹ d̃ fructib⁹ acetosis. Res autē fride et cibi cū aceto et sumach cōpositi et charis: et hulem et res acetose comedi debent. A dulcib⁹ autē et vinctuosis atq̃ acutis et salsis ē abstineūdū: s̃z acetosis et iſpidis ad tēperie p̃seruādā est vtendum. Vio q̃z tāta ē admissēda aq̃: vt q̃si aq̃ sentiat: vt⁹ ṽo et forte di mittat. In autūno ṽo fructuū comestio minuēda ē q̃z topilus possibile est: et obseruādū ne i meridie soli aliqui se opponāt. Caput q̃z i nocte et mane a frigore custodire debet. Laueat ēt ne aquā bibāt frigidā: vel lauet cū ea. et a labore silt et coitu abstinere debet. Aq̃ ṽo tepida se lauet et obseruet ne i locis dormiat in q̃b⁹ corp⁹ orripilationē patiat: neq̃ post cibi dormiāt repletione. Aq̃ ēt frigida nō la uent: ex q̃ corpus orripilet. Et nō d̃z vt vomit⁹ puocetur: q̃z in eadē hora febrere facit. Laueat p̃terea ne fames vel sitim patiant: vel cibo vna hora repleat vel aqua. Vinum aut talitē tēpatū bibāt: vt aīam delectari faciat. Itō ṽo neq̃ tensionē neq̃ grauedinē afferat. In ipso q̃z corp⁹ p̃m ples res sine intermissione custodiat et regatur: sicut i estate gubernari p̃sueuit vsq̃ ad pluiariū aduentū. Que postq̃z aduenerit: a multo malo nocumēto securos reddunt. Si autē p̃ingat autūnū longū et estiuales fore: custodia maior erit obseruāda. Tota aut intētiō i custodia autūni: esse d̃z in humoz̃ rēp̃siōe et tēpamento maior: q̃z in ipsoz̃ cūione cū vētris solone ac flōia. Cū si in autūno aliq̃ cōtingat egritudo: cito ei cū medicina añq̃z augmētē: subueniēdū est. Vultus. n. t̃pis egritudines male sūt et pessime. Ad vl timū aut tota intētiō sit i corp̃is humectatiōe. In b̃. n. t̃pe hoc plus existit necessariū q̃z ēt in estate. Hoc nāq̃ t̃ps p̃ sue p̃plexiōis malignitate errorē si tolerat regiminis. neq̃ largis p̃mittit uti cibus neq̃ dietā d̃spicere. Hyems aut regiminis errorē atq̃ ciboz̃ largitatē tolerat. Et postremo hyems p̃seruat sanitatē. vñ i ea egritudinē nō icur rūt absq̃ magni erroris cā. In q̃ a multa vētris solone ca ueri d̃z. D̃z quoq̃z ut si qñ febres i hyeme cōmoueant cito eis cū medicina subueniat: et p̃pe cūz cūione. Nec nāq̃ febres plerūq̃ ex repletiōe accidunt. ideoq̃z et crescunt et fortiores sūt si nō in p̃ncipio euent. Qui aut frigide et cōplexionis: calidis poterit nutriri cibis: sicut sūt allia: et cepe: et alia calida q̃ cibus cā p̃diēdi et sapore tribuēdi amiscetur: vt pip̃ ciminū sinapi eruca et his filia. Sed q̃ iuueis fuerit et calide p̃plonis: pueniēti⁹ est: vt ex eis min⁹ accipiat: vel oīo ea dimittat. Ita. n. si i hyeme egrotare eum nō fecerint egritudinē acutā: in veris p̃ncipio vel i eius fine facient: nisi ei cum flōmia aut ventris solutiōe subueniat. Ille p̃terea q̃ in tempore hyemis multa auide et sil in stomacho recipit: atq̃ bonoz̃um cibarioz̃ multitudinē cum vino suscipit: sibi cito cum flobotomia subuenire debet. Qui autē cibus grossis vritur et malis: ventris solutiōe sibi succurrere cogitur.

De regimine infantis et p̃regnātis. CAP. XXXVII.

Regnans

ab oib⁹ cibis i q̃b⁹ est acuitas et amaritudo abstinere d̃z: vt sunt cappares et lupini atq̃ oliue imature et his filia. Dia ēt q̃ vrinā et mēstua puocat: vita re d̃z: sicut sūt cicer et faseoliz p̃cipue ruta. A saltu q̃z atq̃ p̃cussioe: et casu custodiri d̃z: et p̃cipue in p̃gnatiōis p̃ncipio et i fine: et a coitu oīo remoueri d̃z. Naz b̃ totū multotiēs aboz̃sus cā existit. Nutriri itidez d̃z cibus subtilib⁹: hūoz̃ bonoz̃ g̃natiuis ac nausce rēp̃siuis: et os stōi corroborantib⁹: sicut ē caro galline et p̃dicis ac edidē: de vino ēt boni odoris paz bibat: q̃d tempore sit aquatū. Jeiuna q̃z in potu sumat rob de fructib⁹ acetosis et sti p̃cis: cū q̃b⁹ paz de trociscis xilaloes accipiat: vt nauscam atq̃ alguaa rēp̃mat: motu et exercitio vta tēpato et caueat sibi ne i balneo vel i sole lōgā faciat morā. Lātīleas ṽo et iocos atq̃ ea q̃ delectationē afferūt: necnō sōnū augere d̃z: reb⁹ q̃z odoriferis circa caput et faciē: ac suffumigatiōib⁹ vti d̃z. Libū q̃z alleniet atq̃ i die multotiēs comedat: neq̃ cibo sel̃pleat. Si autē appetit⁹ multū destruat de reb⁹ acrib⁹ paz ē ei tribuēdus: vt sūt cepe et sinapi et his filia: q̃ digregādo appetitū p̃mouēt. Mastices ēt atq̃ olibanū masticare puenit atq̃ citonia et granata: necnon mala maciana et citra comedat. A malis autē cibus sibi caueat: et ne mala cibaria et diuersa i stō misceat custodiri d̃z. Est. n. possibile ut cū b̃ regimie i p̃gnatiōe egritudinem euadat. Et si ipsam infirmari cōtingat: oportet ut sine flobotomia seu ventris solutione medicetur: vel maximo timore ac multa diligētia fiat: ad hoc ut fetus remaneat: et partus sit facilis.

De alleviatiōe p̃t⁹ et regimie p̃turiētis. CAP. XXXVIII.

Um hora

pr̃us appropinquerit partui: et i balneo mitti d̃z: ac i tina singulis dieb⁹ federe: et vētrē atq̃ doz̃sū cū olō iungere: cibaria q̃z bonū h̃ntia sapore ac leniētia: ei sūt tribuēda: sicut iſsidabegi et alia factū de zucharo: ac oleū de amigdalīs recens. Cum autem partus aduenerit hora: doz̃sum iungi d̃z cum oleo de keiri et oleo sambacio calefactis. Lūi ēt femur et ylia atq̃ ypo cundria inungi debent: et ex eis in vuluā erit mittendū. Ipsa q̃z paulatim incedere d̃z: que postq̃z paz ambula uerit sedeat: et pedes equaliter tendat. Deinde vero super ytrof̃q̃ se simul eleuet. Dolor aut partus si fortis fuerit: nares et os apprehendēdo se p̃mat. Obstetrix quoq̃ doz̃sum eius eleuet: atq̃ ylia et mirach eius inferius premat. Et si diu taliter se habuerit iſsidabegi vinctuosum de pulis factum in quo adeps pinguis galline ac anatis ponatur: in potu sumat et vinuz boni odoris bibat. Cū si partus fuerit durus: et ne parturiens moriatur timeatur: de tur ei aque in qua fenugrecum et dactili cocta fuerunt libra vna. in qua anteq̃z detur: parum olei amigdalariū dulcium ponatur. Que non vna vice sed duabus vel tribus bibenda erit ne euomatur. Post hanc autem aquam trociscos de mirra accipiat. Et si adhuc etiam multum constringatur: succum rute sumat vel altiche: geusfir: galbani: omnium ana equaliter accipiat. de quibus due dande sunt dragme. Cū si delicata sit mulier que harum medicinarum odorem non multum ferre valeat: pōdus vni⁹ us aurei de algalia in vino bene redolente dissoluendum erit: et in potu ei dandum. Ipsa quoq̃ cum succo carnis ac bono vino est corroboranda. Secūdinā vero si remāserit: sternutatio cum condisi nares apprehendendo est prouocanda. Et si hoc modo non exierit secūdinā: ad medicinas quas nominabimus erit reuertendū dādo cas. Suffumigatio quoq̃z cum myrrba et kina et geusfir et sulfure faciēda est.

Tractatus

Ex istis autē cū felle vaccino mixtis fiūt pillule: quarum vna post aliā in igne mittat: qui ignis sit in foculari: quod magna scutella de terra foramē in medio hūte cooperiat. Examine autē hūc vuluā supponat vt fumum recipiat. Hoc. n. fumigū fetū expellit mortuū. Qd tūc fieri d3: cū fetus mortuus fuerit et nō mouet vel nō mouet fortiter. **Q**uod si post partū sanguis fluat multitudo vñ vires destruant: subueniendū est ei cū his que in caplo de mēstruo rum retētiōe noiābimus. Lozobozari quoq3 d3 cum aq carnīs: et vino bono: et atibu. **S**anguis vō si non sequat partū vel parū fluat suffumigāda est parturiēs fumigys supra scriptis: de qbus etiā in vuluam mitti d3: et medicari d3 cum medicinis quas in caplo de mēstruoꝝ puocatio ne dicitur sumus. Hoc aut non est dimittendū nec vilipē pendū nisi macra fuerit et debilis. Ex h. n. generant mul totiens egritudines diure et male.

De regimine infantis.

CAP. XXXIX.

Infantis aures statim post partū pmede sunt. Qd etiā postea multoties est faciendū. **E**st pterea obseruandum: ne lac aures igrediat cū lactat: vt pallatū cū melle tangat et nares cū aqua cala et oleo semp mun dificent: atq3 mucillagies emūgant. Ipse quoq3 pūs sem per fricādus postea iungēdus est. **E**t mēbra sili ei sūt in vñāquāq3 partē tendēda: et fascia cingēda. **S**ūt et re ctificanda eius mēbra: caput. v3. et nares ac frons. Hoc. n. regimie si custodiat: multas euadet egritudines. **M**ā millas quoq3 talr sugat: ne ei vter tēdat: neq3 multa ex eo egrediat vefositas: et vt nō accidat ei dissolū et pigritia: neq3 somn lōgus neq3 de latere ad lat reuoluat: et nō plo ret neq3 vomat. **Q**uod si istaz significatiōū aliqua appeat diutius solito a māmillaꝝ suctione abstinere cogat: et tps dormitionis augeat. **P**ostea vō in aqua cala balneat: et māmillaꝝ suctione minus solito vta: deinde vō ad suā reducat pueritū: cui de medicis somniferis paz est dandus: vt diu dormiat. **L**una itidē eius equalr est mouēda. Qd qd fieri uenit post māmillaꝝ suctionem. **O**culi quoq3 ei in pms natiuitatis diebus: pāno sunt operiēdi. Et est sūmope cauēdū: ne in loco sit multū lumi noso et radiofo: an cum tñ vitree margarite: et panni diuer sos hñtes colores appēdi debēt. **C**atilenis q3 que voci bus pferunt extēsis: et getis delectatiōē faciētib3 aū euz est vtridū: nō asperis neq3 rancis. **P**ostq3 vō loquendi hora appropinquerit: nutrit ei ligua frēqnter fricet. Siu periorē tñ lingue partē cū salgēma et melle fricare d3. Et hoc pēipue est faciendū cū loquela tardat. **A**n ipm q3 frequēter est loquēdum et vba facilia: et leuia est docēdus. **L**ū aut natiuitatis dentiū tps appropinquauerit: gingi ue singulis dieb3 cū butyro et adipe galline sepe sunt fricā de: ac ordeū sup eas trahendū. Surtur quoq3 et spondiles colli: frequēter cū oleo iungi debēt. **Q**uod si ei vter solu t3 fuit: vteri supponat ep3 qd de cimino et rosis cū modi co aceti et aq madefactis fiat: lacti q3 gūmi arabicuz et bo lus armenus sunt ammiscēda et dāda ei. **V**enter vō si strigat suppositoꝝ de melle cocto: et baurach vel de mel le cocto et stercore mui pfectū ano est supponēdū. **L**ū aut ad tps puenerit in quo comedere icipiat: fiat de simu la: et lacte ac zucharo magdaliones glādib3 files: et infanti manu tenēda dent: vt cū eis ludat ac eos sugat: et gradati disponat ad aliqd ex eis traiciēdū. **L**aro quoq3 q est i pectore teneri pulli vel pdicis: est ei tribuēda. **P**ostq3 aut hoc bñ sape cepit: atq3 ex eo comedere et appetere ice perit: suctio māmillaꝝ paulatim minui icipiat. In nocte q3 eas sugere nō pmitat: de iū gradatis pducat ad hoc vt in die non lactet. **E**st etiā valde obseruandum: ne in tē pore calido ablactetur.

De electōe nutritis et ei regimie.

CA. XXX.

Nutricem oz esse inuenē colorē hñtem claz. Que cū sit alba: rubedi nez hēat ammixtā: neq3 sit ptui ppinq: nec ab eo multū remota: neq3 lesionē hēat: neq3 isur mitati sit pparata. **M**āmillas q3 hēat ma gnas: et pect amplū ac pinguedis corpis: mediocritatē te neat. **I**psa pterea neq3 falsa cōdat: neq3 acuta: n3 acetosa: neq3 stiptica: neq3 tabeguul vta: in qb3 est fortis caliditas: n3 porris: n3 cepis: allia q3 atq3 crucā: et pēipue apiū oio dimittat. **N**ō. n. puenit nutriti: vt ei appropiquet oio. **N**utricēda vō est cibarys de tritico et rizi factis: et carni bus inuenib3 et bonis: et coctura bñ pditis. **A** coitu autē et mēstruoꝝ puocatiōe sibi caneat. **Q**uod si ei minuat lac: pulres de farina fabaz vel rizi vel panis de simula ficci: et lacte et zucharo facte ad forbēdū tribuant: qb3 paz semis feniculi sit amixtū. **A**t si lac ei valde cōflum fuerit: ci bus erit subtiliādus. **I**psa q3 paz laborare cogēda est. **L**ui isup syrup acetosus et vinū subtile dari debēt. **M**ultū aut subtile si eius lac fuerit: cibaria fortia et crosso cū aug mento ei dāda sunt: somnusq3 augmentādus. **Q**uod si in fantis vter solutus fuerit: nutriti de his que ventrē strin gant dandū erit. **L**ui neq3 dulcia: neq3 vinctuosa: sunt trv buenda. **Q**uod si in corpore infantis bothro apparuerit nutriti aqua ordeī det: que neq3 dulcia: neq3 cala come dens: cū almezezet nutrita et flobotome. **I**nfans q3 si iā quatuor pteryt mēses ventoset. **L**ac autem qd meli3 indicat est cuius vna gutta sup vngue distillata: neq3 mul tum subtilis et currēs: neq3 crosso spiciat: et pgelata: bonū hñs odorē et sapore et dulce. **S**alsus aut lac: vel male olēs: nullo modo nutritimēto infantis est conueniēs.

Sūma de regimine aliarum etatū. CA. XXXXI.

Pueri cum flōmia: vel forti vteris solo ne: nequaq3 sunt medicandi. **L**ū vefosis aut et vteris ex aq fructuū solone: eis erit subueniendū. **Q**ui ex necessitate cu stodiēdi sunt: ne multū de pfectoib3 mellis: vt fructib3 comedere pmittant: ne multas icurrat egritudi nes. **A** lacte q3 atq3 caseo necnō cibis crosso: abstinē di sunt: ne in eoz vesicis lapis generet. **Q**uib3 semia me lonū excorticata cū zucharo sunt tribuēda: vt vñc instā mudificent ne lapidis ibi generatio fieri icipiat. **I**ps quoq3 cibis multū repleri: nō est pmitrēdū: neq3 cibos si mere pmittant: donec pms cibis sit digestus: et ex stoma cho exierit. **Q**d ideo faciendū est: vt a scrofulis sint securi. **A**dolescentes aut et inuenes: ab acutis infirmitatibus sunt custodiēdi: eos flobotomando: et ipsoꝝ ventres soluē do. **Q**uib3 fortiter reprimētia statim ex quo acutarum egritudinū i ipsis apparuerit significatiō: dāda erūt ante q3 egritudines perficiant: et augmentet. **S**enes vō sic conseruandi sunt: vt ad eoz corpoꝝ euacuationē cū me dicinis magis intēdat q3 euz flobotomia. **Q**uoꝝ corpora ne ad malū deueniāt: sunt conseruanda ipsoꝝ minuendo laborem: ac coitum: vt suoꝝ corpoꝝ vires diu pdurent: et non balneent spatio longo. **Q**ui aut sunt in senio: a la boze atq3 coitu: necnon flobotomia: nisi magna imminen te necessitate sunt remouēdi. **Q**ui cibis bonis suauē habē tibis saporem: ac facile digestilibus sunt alendi. **S**e pe quoq3 balneis vti debent: ac multum dormire. **R**eb3 etiam odoriferis faciem et caput inficere: atq3 suffumiga tionibus vti: et quiete puenit: ea quoq3 exerceat: que mul tum delectari faciunt. **U**inum pterea tēperate nature subtile atq3 claz bibat. **Q**d et aq3 mediocriter hēat amix tā: ac tpe ab eis sumat. **D**i at si h regie tali mō custodiā tur: pole est vt ad decrepitā tpe lōgo deueniāt atq3 ad pti sim: et vt eoz corpoꝝ neq3 deiciant: neq3 destruant.

De probatione medici.

CAP. XXXII.

Alde considerari

oz: in qb' vita suaz expedit medic' : et i

qb' illud qd de suo pteryt tpe exercuit: atq; de qb' stado solus cogitat. Si. n. sue vite spacium medicor' ac phisicor' libros pscrutando pte-
ryt: eiusq; studiū ē qñ solis stat: eos diligēter itueri bona de eo haberi potest suspitio. Qd si vite sue spacium in alijs qñ in his quoz fecim' mentionē studēdo pteruit ac solus stado in cātilenis et instris musicis delectat: inebriari qñq; atq; his similia concupiscit: suspitio mala de eo hēri pōr.
Postq; aut scitū fuerit q ipse frequēter libros itueat considerādū erit: qualis sit ei' astutia atq; ingeniu' et an cū lo-
quacib' : et oppositorib' sit puerfat' : et si in eo sit potētia pscrutādi et medicādi vel nō. Et est et pquirendū si cū pā-
ctis hoib' qñ p dīximus diu societate habuerit: et si ab eis sit adept' pscrutādi et medicādi vītutē. Observari etiā o3 si ea que legit itelligit vel nō. Postq; aut eū libros legere ac itelligere notū fuerit: an in lfirmoz cura labo-
rauerit: et eis medicat' fuerit: atq; si i ciuitatib' famosia: vbi medici atq; ifirmi multi sunt egerit: diligēter erit per-
quirendum aut nō. Qui aut hec duo hē iuētus fuerit: sa-
piens erit: et alijs pferri o3. Qd si ptingat alicui vnū isto-
rum deesse pueniēti' est vt operādi magisteriū ei desit: ita-
tñ q nō penit' ei' expers existat: sed operādi nouerit pte-
quā vt cā que in antiquoz libris pntet sapiētiā pzois ignoret. Qui. n. qd in libris est nouit: atq; imaginat cū pau-
ca opatiōis notitia pueniet ad id: ad qd multi eoz qui ea que in libris pntent nō nouerūt: neq; imaginati sunt: nul-
lo modo puenire poterūt. Qui et nihil sciūt nisi qd ab his qui lōgā societate hntes: cū eis qui hec in ciuitatib' famo-
sis vbi multi medici sunt: ac multi ifirmi: didicerunt: edo-
cti fuerunt. Si qñ aut huius doctrine nomē sit adept' qui lras nō nouit: vel si lras nouit: vba tñ nō itelligit: nec etiā cū sapientib' morat' fuerit nō est pfidēdū in eo: neq; sue sapiētie ei credēdū. Immo sciēdū est eū nullo modo posse pficere. Impossibile est. n. vnū hominē: etiā si longo tpe viuat huius doctrine per se maximam pseg partē: nisi fm pcedētū icēsserit regulā. Huius. n. doctrine quātitas vite hois mēsurā multū excedit. Qd non in hac tantū do-
ctrina: verū etiā in plurib' iuenit doctrinis. Qui autē de hac doctrina vsq; nūc aliqd sunt psecuti: nō pauci fue-
runt: neq; in bzeni hec psecuti fuerūt: sed fuerūt mille et i mille annis hoc adepti fuerūt. Quoz libros sigs frequen-
ter pscrutat' fuerit: in bzeni oēs videre videbit: ac si illis mille annis vixissent: et illoz laborē mille annis ptulisset. Sed si eoz negligant libri: homo in vita sua quantū per-
scrutari poterit: aut eius expimēta vel iuēta quā mēsurā hēbūt et si oib' hoib' sit doctior: atq; acutior. Quapropter si qñ libros nō pscrutat' ac egritudinū formas nō itelligit anteq; eas videat: quāuis ipas multotiēs videat: dimi-
tat eas: qz eas non cognoscit: et absolue pertrāsit eas: nul-
lo modo aliquid ex eis itelligendo.

Expletus est tractatus quartus.

Tractatus. V.

77. continens capitula.

- 2 De casu capillozum.
- 3 De generatiōe capilloz in locis i quibus illd volit.
- 4 De pseruatione capilloz qui cadūt et de medicati-
one inity caluy.
- 5 De scissuris extremitatuz capillozum.
- 6 De crispādīs capillis.
- 7 De planandis capillis.
- 8 De nigricādīs capill.
- 9 De regie ei' q vult ne canicies ad ipm ppe-
ret.
- 10 De rubificatiōe capilloz et faciēdis eis glaucis.
- 11 De albificādīs capillis.
- 12 De rebus q capillos ra-
dicinis radunt.
- 13 De ill' q capillos destru-

unt semel.

- 14 De illis que destruunt odorez pfilotri.
- 15 De illis que prohibent adustionem pfilotri a corpore et sanatiōe ei' qd iam adussit.
- 16 De sabasa.
- 17 De albificanda facie et cute subtilianda: et cla-
rificanda.
- 18 De rubificanda facie.
- 19 De illis que colorem ci-
trinant.
- 20 De illis que denigrant. colorem.
- 21 De illis que delent pan-
num.
- 22 De medicandis lentigi-
nib' magnis et paruis.
- 23 De illis que auferūt ci-
atricem vlcerum.
- 24 De illis que auferūt ru-
bores in facie existen-
tem.
- 25 De illis que auferūt vi-
riditatez ex percussio-
ne factam quādo in lo-
co neq; nocumentum remāet: neq; color ne-
q; pus: et est necesse vt viriditas illa resoluat
- 26 De illis que auferūt al-
guassē.
- 27 De illis que delent ve-
stigia variolarum et vlcerum.
- 28 De pruritu et scabie et magnis pustulis.
- 29 De sare.
- 30 De albasas.
- 31 De impetigine.
- 32 De morfea alba.
- 33 De morfea nigra
- 34 De albaras.
- 35 De lepra.
- 36 De ficiibus vel celsis.
- 37 De natiuitate palpebra-
rum.
- 38 De pediculis in palpe-
bris existentibus.
- 39 De ordeolo.
- 40 De gesse exite i oculo.
- 41 De eminentia oculoꝝ.
- 42 De fetore narium.
- 43 De fetore oris.
- 44 De illis que occultant odorem vini: et frāgūt ex ipso.
- 45 De illis que occultant odorem allioꝝ: et cepa-
rum et porozum.
- 46 De illis que phibēt flu-
xum currentez ab ore apud somnum.
- 47 De illis que abstergūt

dentes et destruunt al-
basa.

- 48 De illis que phibēt cor-
rosionem dentium.
- 49 De illis que phibēt de-
tes moros cadere.
- 50 De supfluitate aurium purganda.
- 51 De illis que auferūt fe-
torem ascellarum.
- 52 De illis que phibent su-
dorem pedum.
- 53 De illis que sudorem to-
rius corporis bene re-
dolere faciunt.
- 54 De diminutiōe fetoris vine et egestionis.
- 55 De custodia corporis mortui ne feteat: et ne cito putrefiat.
- 56 De illis que phibent ne pucrozum testiculis et puellarum mammil-
lis pperet magnitudo
- 57 De eis que accidunt in vnguibus de feditate
- 58 De scissuris faciei et la-
biorum et manuz.
- 59 De tumore et pruritu g accidunt digitis in au-
tumno et hyeme.
- 60 De his que incrostant corpus.
- 61 De his que macrum fa-
ciunt corpus.
- 62 De his que augēt sper-
ma: et que valēt ad ere-
ctionem virge.
- 63 De illis que cale faciūt vuluam.
- 64 De illis que addunt in-
desiderio.
- 65 De sanatione illi' qui i fine coitus ilico egerit
- 66 De sanatione illius qui ex nimio coitu debili-
tatur.
- 67 De illis que diminuūt sperma et virge erectio-
nem.
- 68 De illis que ingrossant virgam.
- 69 De his que cōstringūt vuluam.
- 70 De illis que auferūt bu-
miditatem in vulua.
- 71 De his que calefaciunt vuluam.
- 72 De his que valent ad impregnandum.
- 73 De his que phibēt im-
pregnari: et que aborsū faciunt.
- 74 De his que multum fa-
ciunt bibere.
- 75 De his que cito iebriāt.

Tractatus

76 De his que alleuiat ebrietatē: et ex qb' ipa cito auferi.

77 De curatione ebrietatis.

De furfuribus.

CAP. I.

Furfures remouent cōtinue abra-
dēdo caput et singul' iun-
gēdo noctib': et postea in mane cuz multa
calia aqua abluēdo i balneo vel in domo.

Que si nō suffecerit: cū farina ciceris: et
seie altee: et aceto trib' lauet' dieb'. Si
milr qz cū aq' i q' sicla cocta fuit et baurac
paucō: caput ē abluēdū. Ablutio fortis in ablutōe fursuz
R. farie ciceris. 3. ioo. farie fenugreci: fursur' tritice: baurac
panis niri albi et triti: sinapis: oium. añ. 3. i. 5. althee. 3.
x. misceat' oia cū paucō aceto et aq': et vnaquaqz hebdoma-
da lauet' caput ex ea. Et si post p'dictor' adhibitionem
furfures p'māserint: oleo roseo cuz paucō aceto mixto: ca-
put quaqz nocte est infundendum. Venter quoqz suauiter
est semper soluendus.

De alopecia.

CAP. II.

Am pili capitis vel barbe cadūt: loc' cū
pāno aspo est fricandus donec
fiat rubr'. Postea vō cuz cepis fortiter fricet'
donec paties in loco illo icēssionē sentiat: et ar-
doret. Qui die illa ac nocte sic manere p'mittat'

In mane aut' silr regat'. Et si in loco ampulle appuerit: cū
adipe anatis vel galline iungat' et fricatio aliquot reliq't
dieb': donec gescat. Et si tūc pili nasci ceperit: loc' multo-
ties abradat': et cū pāno singul' fricet' dieb': et oleo in q' kei-
fiz et capillus ve. et camomilla fuerit cocta: iungat'. Ad
hoc mō fiat. Quisqz istoz. 3. i. sumat': et in aq' posita: suauiter
vsqz ad dissolonez coqnt'. Quib' discocctis: aq' colet': ex
q' libra vna cū vna libra olei de ben misceat': que suauiter
vsqz ad aq' p'sumptionē coquat'. Qd aut' remanet: ab igne
dponat': et vsui cū op' fuerit referuet'. Si aut' pili ex h' me-
dicinis nō nascant' egroti regimē est ingredū: quo i pcedē
tylus fuit tpe ac cōpis dispō q'lis i ea hora sit iuestigādū:
quēadmodū in caplo de cognitōe humoris in corpe dñan-
tis: et in caplo de vtutib' ciboz p'tinet'. Et si cognitu fuerit
ipm cibaria flatis gñatiua frequent' comedisse: color qz
cutis a qua pili cadūt albedini attineat: pille dāde
sunt quaz descriptio. R. turbit albi pulueris pigre. ana. 3.
x. collogntide. 3. iij. et tertiam. Ex his tritis et cribellatis ac
oleo iunctis: iforment' pille ex qb'. 3. y. vel triū pōdus: ter
in mēse vel q'ter tribuat'. Paties qz nutriēdus est cuz
cibis bonoz humorz gñatiuis. Postea vō reuertēdus est
ad medicias cū qb' idem locus edificari solet. Et si pa-
tiens cibos colere rubec gñatiuos edere cōsueuerat: et co-
lor atqz et corpi dispō hoc idē significauerit: pille iste qz
noiabimus multoties erūt dāde: ipsiusqz regimē ad ea q'
humorē generāt fridū reducēdū erit. Et pillaz p'fectio
R. mirab. citrinor'. rosaz rubeaz. añ. 3. 5. aloes scortēsis.
3. i. scamonec. 3. q'ta ps: ex his oib' fiat pille: et pro vna po-
tione dent'. Et si paties cibis colerā gñantib' nigrā vti
p'sueuerat: et color atqz loci obfuscatio: et ei' aspitas hoc idē
mōstrauerit: locusz vebemēter siccus extiterit: apozima
de epithimo: et epithimū cuz sero: et his silia que colerā ni-
gram expellere p'sueuerūt sic in caplo de melia dicturi su-
mus: dāda sunt: paties quoqz bonis vraf' cibis: et postea
ad medicādū eūdē locū redeundū erit. Et epithima pi-
los i ifirmitate alopie renaſci faciēs. R. spume maris. 3.
x. baurach fursuris enforby. añ. 3. y. stafisagrie: cataridaz
añ. 3. i. oia cū oleo veteri misceant': et postqz locus cum ce-
pis fricatus fuerit: epithimetur. Et si in loco apparuerint
ampulle: per aliquot dies dimittant': et cum anatis adipe:
et vnguento de cerusa curent' donec sedent'. Postea vō b'
idem reiterandū erit si necesse fuerit.

De generatione piloz in locis denudatis. CA. III.

S' barbe vel cilioz pili exiles ac molles
fuerit: loc' fricādus ex spuma
maris: et cinere keison: cuz oleo veteri mixtis
singulisqz noctib' ex eis iungēdus. Patiens qz
vinū forte bibat. Qui regimē ad ea que t'pate
calefaciūt reducēdū ē. Ad idē alia p'fectio: q' et fortior
existit. R. olei de ben. 3. i. cantaridaz alas et capita abscisa
hñtiū. 3. iij. p'ficiť sic: catarides trite in oleo mittunt': de iñ
oleū cū ipsis in olla parua positū sup lentū ignē: cū ligno
freqnter cōmiscēdo coquat': donec ipm ispissēt': postea ab
igne depositum reponatur: cui parum musci: vel ambre:
est ammiscendū vt bene redoleat. De quo si locus fri-
catus fuerit donec vesicas habeat apparebit citissima pi-
lorum natiuitas.

De p'seruatiōe piloz ne cadāt: et ipsoz elōgatione et cu-
ratione inity caluitij. CA. IIII.

Ablutio faciēs capillos lōgos: folia azeda
ragi: sumant': et capillus veneris
viridis: et mirrha: et mirabol. emblici: et ponant'
in ablutiōe: et cooperiat' caput ex ea: postqz aq'
madefactū fuerit in qua emblici fuerūt positi.

Alia ablutio capillos faciēs longos. Aqua in qua sicla
cocta fuerit: sumat' in qua parum sinapis ponat': et cum ea
capilli lauent': postea vō inungant' oleo et augmentabunt'
De his autem que capillos cadere prohibēt: oleum est
mirtinū cum frequēter capilli eo inungunt'. Et eos etiā
cōfirmat: si laudanū in vino resolutū equali mensura cū
oleo mirtino sit ammixtū cum frequenter eo vtunt'. Et vt
capilloz radices eo in nocte fricent': et post i mane balneū
igressus qui patit': cum aqua calida eos lauet'. Oleum
capillos cadētes retinēs. Emblici: et folia miri sumat': et i
aqua coquant' vsqz quo aqua turbida fiat. Postea hui' aq'
libra. i. olei onfancini. lib. i. accipiant': et mixta ad aque con-
sumptionē coquant'. Postea vō ei qd ex decoctione remā-
sit. 3. i. laudani in vino resoluti addat': et capilloz radices:
ex hoc oleo fricent'. Oleū capillos faciēs rigidos: et et
nigros: si eo inungant'. R. folioz miri: folioz papaueris
russi: capill. veneris spice nardi: ciperi semis sicle: seminis
apy emblico. añ. quantū vna manu capi pōt. Dec autez
omnia in tribus libris aque donec ad vnam redeant li-
bram coquendi sunt: et postea colanda: deide colatura hec
cum vna libra olei alkeiri est miscenda: et vsqz ad aque cō-
sumptionem coquenda. Qui postea admiscenda sunt. 3. 5.
acacie: et tātūde cieris corticis pini: deiceps vō reponēdū
singulis dieb': et ex eo iunctio est faciēda. Et Medicamē
prohibens caluitiuz et curans quod ex eo iam incepit. R.
capillozum veneris: foliozum miri corticum pini thuris.
añ. partes equales. Que assari debent donec teri possunt:
postea vō ammiscent' eis laudani et mirrhe. añ. quantū de
vnoquoqz supradictoz ex quibus cum vino veteri et oleo
de semine rassani mixtis caput in nocte epithimetur: et in
die lauetur. Et assidue: hoc enim caluitiū sanat iceptū.

De scissuris extremitatū capilloz. CA. V.

S' capillis hoc enenerit accidens: aqua
et oleo concussis donec bene
cōmiscantur: frequenter erūt inungendi. Cū
mucillaginib' quoqz viscosis: eos lanare opor-
tebit: sicut est ea que fit de semine lini et psily: et
foliozum sisami: et que istis simulantur. Et si ista nō suf-
fecerint: quies: et comestio: et balnei vliis et potus augmen-
tari debent. Si autem contingat vt cum hoc in corpore
sit pinquedo: et sit eius figura pulchra: et b' accides parū
existat: a medicinis desistendum erit. Si autem magnuz
fiat: frequenti ventris solutione vtendus erit: et flōmia fa-
ciēda: cibaria quoqz ac vinum sunt minuēda.

De crispatione capillorum.

CAP. VI.

Apilli frequenter sunt fricandi cum folijs sive albe et gallis. Res forte istud: farina fenugreci: et mirra et seia iusquamini albi trita et sidre et galle ac calx et merdasengi: sumantur et ex omnibus capilli fricentur.

De his que efficiunt capillos planos.

Hac medicatio eis est vtredum quibus capilloz curant fixure: et inunctio ex oleo sisamino tepido est facienda. Super capillos que aqua calida sepe est fundenda.

De nigricatione capilloz.

CAP. VIII.

Samaritania ps vni lib. gallaz et iungat oleo: et fricent donec nigrescant et findant: deinde accipiant eris vlti: oragagati. an. 3. s. sal. gēme. 3. y. aluminis. 3. i. terant oia in modum collyrii: deinde aqua calida admodum masse conspice: quatuor

horis fermentari permittant: et caput et barba prius abluta cum aqua calida et postea exiccata: manibus perfricando liniat ex predicta medicina: et folia desuper ponant ne medicamentum desiccet. Que postquam per sex horas sic permanserit: cum aqua tepida lauare debet.

Tinctura alia. Sumant merdasengi et calcis non extincte amborum partes equales: luti quantum de predictis duobus ceruse quantum de oib. Ex his oib. aqua conspice inungant capilli: et folijs dñi per coopiant. Et postquam per tres horas taliter manserit: cum aligibus lauent mucillagibus: prouent. n. ex h. nigredo pulchra.

Tinctura alia. merdasengi et calx sumant: et super ea sextuplum aque fundant: et in sole sic manere per. iij. dimittant dies frequenter commiscendo. deinde aqua hec colet: et mittant in ea lana: que si denigretur bona est. Sin autem sic non eueniat: hac aqua sexta pars merdasengi et calcis vt prius itez ponant: et manere permittant. Quod tadium fieri prouenit donec lana immissa tingat. Postea vero alchana cum aqua predicta conspice fermentari permittant: de qua tinctura facienda est: denigrat. n. pfecte: et valet ad anusul: si ex lana in hac aqua intincta pilorum radices fricentur.

De regimine capilloz ne cani cito fiat.

CAP. IX.

Epe aligibus hoibus cani cito itepellunt videlicet in aperi solent: alijs aut tardari sue conspice nis causa. De his autem que canitie tardare faciunt hoc. s. vt de trisera minozii mane frequenter sumant. Lii. descriptio. B. mirabol. nigri. kebuli:

belliricoz: emblicoz oium an. partes equales terant: et oleo inungant et cum melle perficiant: de quo singulis diebus mane ad nuncius magnitudinem sumi oportet. Maior autem ps eorum quibus nutrimentum sit fit kalagie et assature. Abstinerent autem prouenit a lacte et a cibis huiusmodi panis amixtas: et a pulvis que sunt multum spisse: et a frumento cocto: et ab his que ex melle perficiunt et a potu aqua niuis: et a mulce aqua potu. Unum autem vetus et purum modice bibendum est: vel ydromel. Ea que salmuria condunt et sunt salsa edenda sunt: et panis alimuri nabati est itingendus: et de eo parum a ieiunio est potandum. Si cetera preterea cum sinapi comedant. Quod si h. vtres regimine calore infestet: cum aceto et sirupo acetoso ipsum reprimat. Multum et balnei usus cum aqua ac coit: minui debet. Hoc quoque sumope est cauendum ne capilli aqua rosata infundant: et precipue si caphoram habuerit amixta. Et si quando h. sciam fuerit studendum est vt desiccent. Unguentis quoque vtredum est in quibus spes cale et odorifere ac stiptice ponunt sicut est oleum quod diximus. Quod si quis ad h. multum anbelauerit: ordinatum ad electuarii de anacardis accipiendum tendat quod in hyeme incipiendum erit.

De tinctura capilloz rubea vel subrubea.

CAP. X.

Samaritania ps vni lib. gallaz et iungat oleo: et fricent donec nigrescant et findant: deinde accipiant eris vlti: oragagati. an. 3. s. sal. gēme. 3. y. aluminis. 3. i. terant oia in modum collyrii: deinde aqua calida admodum masse conspice: quatuor

horis fermentari permittant: et caput et barba prius abluta cum aqua calida et postea exiccata: manibus perfricando liniat ex predicta medicina: et folia desuper ponant ne medicamentum desiccet. Que postquam per sex horas sic permanserit: cum aqua tepida lauare debet.

Postea vero capilli ex eis inuncti: per noctem vna dimittant: ac deinde lauent. Quod itez atque itez similiter faciendum est: et sicut prius rufi: postea vero rubei.

De albificandis capillis.

CAP. XI.

Samaritania sterens irudinum et enula sicca et mes et semina radicis et semina verim sicca et sulfur et flos capparis sicca. et ex his oib. cum felle vaccino et aceto collectis inungant capilli. postquam cum sulfure fuerit suffumigati: et si plauent sed dimittant sic: et post h. suffumigant cum sulfure: quod multis prouenit fieri viciis. Postquam autem albificari ceperint: oleo sambacino frequenter sunt inungendi.

De his que auferunt capillos et que subtrahunt que euellunt et que eorum prohibent ortum.

CAP. XII.

Alcis albe et vehementer acute: et cineris coclearum maris partes sumant equales: arsenici citrini triti vt alcohol octaua vni prius supradictorum. Dec oia cum aqua in mortario trita: per duas horas sic manere dimittant. Ex quibus sic partibus pili sunt inungendi aut ex spuma marina et gipso: h. idem fiat. Ista quoque bona existunt. De his preterea que capillos subtrahunt est vt cinis vitii vel baurachi: psilotro mittant. de quo cutis sepe est fricanda. Que post psilotri ablutionem cum ordei farina vel fabarum vel melonum seminis est fricanda.

De his que penitus auferunt pilos.

CAP. XIII.

Alcis fortis sumant: super quam sextuplum aqua fundant: et per tres dies sic dimissa colet. postea vero in hac eadem aqua sexta pars calcis ponatur: et sic per tres dies regat. His gestis sexta pars arsenici citrini triti in predicta aqua mittant: et tadium sub sole dimittatur: donec penna immissa depiletur cum extrahitur. Postea autem corpus ex lana in hoc medicamine intincta fricetur. Istud enim cito abradit pilos. post hec vero oleo roseo locus inungendus erit. De his autem que capillos hoc modo destruant est vt euellantur pilis: et inungatur locus ex psilio et aceto multis vicibus: atque ex iusquiamo et opio et aceto. Aut locus depilatus sanguine ranarum que in aqua morantur que non mouentur: inungatur vel sanguine testudinis: vel inungatur locus depilatus oleo in quo stellio coctus fuit: vsque ad omnimodam dissolutionem: aut oleo in quo eritis coctus fuit: aut inungatur ex castoreo et melle: multis vicibus pilis quaque vice prius euulsis. De his autem que pilos in femore et barba atque ascellis nasci non permittunt nisi post longum tempus: est vt chimolee et ceruse sumantur partes equales. aluminis vnius partis medietas: et misceantur cum succo iusquiami viridis: vel cum aqua aceto mixta in qua iusquiami semen coctus fuit: et liniantur ex eis loca. Quod multis fieri debet vicibus. Pilorum enim ortus: ex hoc vehementer tardat: ac fortasse eorum exitus omnino prohibet.

De illis que odorem psilotri reprimunt.

CAP. XIII.

Ocus cum folijs psici et cum scrophis croci ortulani: et cum alchana et rosis et ciperis: et cum bume siue separatim siue composita fricari debet.

De his que prohibent ne psilotrum adustione neque pustula in corpore faciat: et de curatione eius quod adustum est.

CAP. XV.

Psilotrum adustione facere prohibet: si non multum cum eo fricet corpus et cito lauet: et corpus antequam ex eo liniat: oleo roseo sit inunctum. Quod autem ipsi in corpore pustulas facere non permittit: est vt cum aqua calida lauet vsque: quod remoneat: et postea in aqua frida diu moret corpus: et aqua frigidissima super ipsum fundat: et proprie super loca in quibus pustule nasci solent: et adustio fieri. Si autem adustio fiat: lentes excorticate et trite mixte cum aceto et aqua rosea: et loci adusti

Tractatus

epithimate pāno desupposito ligēt. Sz si qñq ampulle nascentē & caro adurat: cū vngueto de cerusa: & vnguētus qđ sit ex merdasengi & oleo roseo & albumine oui curetur. Hoc qđ pustulas ī corpe fieri phibet. s. vt post psilotri remotionē cū aceto & oleo roseo fortis fiat fricatio.

De sabafa: & sūt vlcera crustas hñtia: qđ ī capite nascunt vel faciē que multoties siccissime existūt rugose & albe: & qñq būore abūdātes & virus ex se fūdūt. CAP. XVI.

Hec aut curātūr vētosīs ī nocra positīs: & aptōe alicui v̄enarū qđ est ī cute capitis vel post aures. Et qđ illarū maior fuerit lapiat. A rebz qđ acutis & salsis ac dulcibz abstīneat. Et alāz cibis īspīdis & bonis. & si patiens tolerare poterit: v̄eter cū apocimate de mirabolāis & aloē & scamonea soluēdus erit. postea v̄o epithiatibz epithimā dū erit. Epithima ad sabafa cū recēs ē et ī corpe sit ī fantis. Vene de curcuma alchana aristologia merdasēgi: cortices granatoz sumāt: & ex his oibz tritis & cū aceto & oleo roseo mixtis epithiēf locz. Cū aut sabafa vetusta fuerint: sumāt sal & calcātū adusta: sulfur & terra argēti viui: galleyene & curcuma merdasēgi aristologia. oīa hec trita cū aceto & oleo roseo p̄miscēat & epithimēf. Sz cū sabafa sicca fuerit & alba frēqnter fricāda erit cū oleo & cera & adipe anatis: ac aq cala lauāda & mucillagibz. Patēs v̄o cibis hūectatiuis sp̄ alendz erit. Caput purgius qđ p̄ nares inyci debet ex oleo de seie cucurbitaz: vel ex oleo de amigdalīs dulc. vel violato. & his silibz. Sz si egritudo ad curandū gravis fuerit: locz scalpellādz erit: vt sāguis effluat: cui medicaminis acuti puluis supspargēdz erit: dōec radicit euelat. Postea v̄o cū vngueto rubeo qđ pficitur ex merdasēgi & aceto & oleo: & venis de curcuma medicetur. De his aut qđ sabafa mollē remouēt p̄itē fricatio cū aceto & sale & v̄sne viridi multotiens facta. Nec enim eaz remouet & penitus destruit.

De his qđ faciē albificāt & cutē subtiliant & faciē elaram & lucidam efficiunt. CAP. XVII.

Samāz farina ciceris & fabaruz & ordei & amilū & dragagā. & semē rafani: & cū lacte p̄spargāt: & ex eis facies ī nocte epithimēf: & aq cala ī qđ violē sicce cocte fuerit: & furfur ī mane lauet. Hoc decē noctibz fieri debet.

Humera alia p̄uēiēs & fortis. Sumāt amigdale excoctate & amilū & dragagā. & p̄miscēat oīa cū aq croci ortulani: & ex eis epithimēf facies ī nocte & lauet ī die cū aq ī qđ violē sicce & camōilla cocte fuerit. Aut sumāt amilū & drag. & amigdale dulces excoctate: & cū lacte p̄spargāt & epithimēf ex eis facies: & cū cepit siccare renouēt epithima. Qđ postqđ p̄ hebdomadā v̄nā scīn fuerit: aq cala locz ē abluēdz. De his qđ colorē efficiūt rubeū. XVIII.

Amera qđ colorē vehemētē rubeū facit & sinapi albi: arsenici rubei p̄tes eq̄les. Nec trita cū lacte p̄spargāt: & ex eis p̄ hebdomadā v̄naz facies epithimēf: & sit epithima leue & subtile. Humera alia. R. croci oriētalīs rubeē cū qđ tinctozes tīngūt: thuris myrrhe mastice p̄tes eq̄les: succi cepe qđ vocat bulbz tantuz vt ex possint pfici. Et ex hac pfectiōe facies ī nocte liniat & ī die lauet. De his v̄o qđ colorē faciei rubeū efficiūt est cicer: & ficus: & mala granata dulcia: & carnē comedere & vinum rubeū & grossū potare: & eis qđ ex melle fiūt vti: & cū aq cala da dulci sepe lauari: & onoz vitellos edere & assam. Est. n. ī altit colorē faciēdi rubeū p̄petas: qđ ē ī alys inuēit silr. Medicamē colorē faciēs rubeū. R. yfopi sicce. 3. x. croci oriētalīs. 3. iij. guchari. 3. iij. ex his fiat puluis. & quo singulis diebus due sumantur. 3.

De his que colorē citrinant. CAP. IX.

His qđ colorē efficiūt citrinū sūt ī locis morari calidis: & aq̄s bibere qđ non mouēt: & aceto ī comestione frēqnti vti: faciēq; cum cimio sinapismare. Agardach qđ faciē redit citrinā & comestio luti: & vigilie multe: & tritari. & cibo ī qđ de cimio multū sit amixtū vti: vel frequenter ipm odorare colorē efficiūt citrinū: & qđ ī domo ī qua multū ē ciminū iacet citrinitatē incurret faciei.

De his que colorē denigrant. CAP. XX.

Soli: & comedere ex cibis salsis: & dimittere balneationē. Et d̄ his qđ supficiē nigredie afficiūt: est vt cū psiloto et merdasēgi epithimēf. Exortiter. n. ei denigrabitur color: qui remoueri nisi duriter nō poterit.

Quē si remouere fuerit necesse: cū aceto ī qđ v̄sne recēs decoctū fuerit: locz lauet atq; lacte acetoso: & cū citri acetositate: & farina ciceris & aceto multis friceat vicibz. Sumere qz multis diebz sunt faciēde: donec ad suā reuertat locus dispōnē. Ex p̄terea qđ colorē denigrāt: ē origanū frequenter comedere: & mirabolāis vti conditis.

De illis que velent pannū. CAP. XXI.

Elod pānū remouet est faciē cū seie raffani epithimare: vel cū seie eruce: v̄l cū fece croci ortulani decocta: dōec īgrossēf: costo & ciamomo trit: & ex ea p̄spis epithia faciēdz: vel sinapi sumāt & cū ficubz terat: & ex eis locz cū aq cala epithiēf: aut pānū aq cala ifusus faciei suppoat dōec rubescat: & postea medicamē ipsi adhibeat. Et ē obseruādū ne facies vulneref: s̄ cū dolore icipit medicamē ē auferēdz: & locz q̄escere p̄mittēdz. & postea ad medicamē ē redeūdz. Medicamē qđ pānū remouet. Ma chael & amigdale & seia melonū sumāt & excoctēf oīa: & terra argēti viui eq̄li mēsurā: & ex eis fiat epithia: vel machael seia: & amigdale & bdelliū molle terat cū aceto: & si at ex eis epithia. Medicamē aliū remouēs pānū. R. lupioz. se. rafani. se. eruce. costi. amigdal. amaraz. baurach. pipis. & bdelli. eq̄lia pōdera. pfice sic. bdelliū ī aqua acerdech dissoluat: ex qđ alie medicie p̄spgāt. ex qđ fiat epithima. De medicadīs lētigibz nigris & puis. XXII.

Eis qđ lētigies auferūt siue sint p̄ue siue magne cū sūt accites: sūt flōmare: & colaz nigrā a corpe frēqnter expeller: serūq; cū epithio: & epithimi apocima bibere. Qđ silr fieri p̄uēt: cū pānū epithiatibz remoueri n̄ p̄t: et postea ad epithia redeūdz. Epithia ad lētigies magz & puas: faria lupioz & amigdal. amāz excoctate & baurach & semē rafani sumāt: & ex eis cū mucillagie fēugre. pfecti: facies sinapismēf. qđ tñ pus cū pāno aq cala ifuso madesi: at: aut medicamē vti volēs de balneo egrediat. Aliū epithia. faria lupioz & amigd. amare & semē caul sumāt. & ex his oibz cū lacte ficulnee collect epithia fiat. Aut fiat emplz ex sapōe: & cū pūgere cepit lauet locz: & iungat ex olo amigdalio: postea v̄o itez vt priū sapo appoat: v̄l ex amōiaco dissoluto epithia fiat. aut mabdach: dissoluat cū mucill. fenugre. & epithiēf. Qđ at epithia qđ ad neruos facit: & ad lētigies magnas & puas & ad pānū postqđ patiens balneū exierit: aut locz cū pāno aq cala ifuso multoties hūmectat fuerit: donec rubeus fiat & subtilis faciēdz erit.

De illis qđ auferūt cicatrices vulnez. CAP. XXIII.

Vulnerū cicatrices ex merdasengi cū olo roseo albificato epithimāde sūt atq; anatis adipe p̄ epithiate ī eis vtēdz ē. Super qđ ē emplm diaglō: vel de fermeto ponendum est. Eis quoq; emplm de pane similagis cum dactilis mixto factum: superponi debet.

De illis qđ auferūt ruborē ī facie existētē. XXIII.

Egritudine fert balneū sepe ingredi: et aquā calidā facie sua quotidie coopire: et in frōte flōiam facere: sanguisugisq; locis supponere: et loca pus fortiter fricare cū pāno do: nec sanguis ab eis fluat: postea cū sale et aceto: deinde cū vnguēto rubeo. qđ in cap. d. sabapha noīauim inungere. Huic quoq; egritudine fert si loca sapone epithimata sic dimittat. donec sapo suctionē faciat. et postea cū aq; cala lauet. Qđ multis vicib; fieri ueniens est.

De illis q; auferūt viriditatē ex pcussione factā qñ in loco neq; nocumentū remanet neq; calor neq; pus et est necesse vt viriditas illa resoluatur. CAP. XXV.

Am in loco neq; vultus neq; calor vltimo post pcussione remāserint: et fuerit necessariū viriditatē ibi existētē remouere: loco folia caulis: vel rafani: vel mentastri viridis: supponant: qđ duob; alyz fori existit.

Empl; forte ad idē. Sumat arsenici citrini: lapidis kilkil ana ptes eqles thuris ps media: ex his oib; tritis fiat epithima multis vicib;. Et meli; ē vt cū succo coziadri epithimef. hoc enim est epithima vltimū. Aut fiat epithima ex solo arsenico citrino: vel cum amoniaco.

De illis que auferunt algaufen. CAP. XXVI.

Ocus cū melle anacardi epithimadus ē donec in loco fiat pustula. Que postea curāda est. Aut fiat epithima ex vnguēto corrosiuo: qđ i adurēdo cali ferri vicē tenet et est scriptū in ca: de medicis adurētib;. Post

hec aut loc; cū nitro: et aq; cala lauādus est: et fricād;: de cū gūmi de botim cū melle dissolutū loco supponat: qđ per tres sic manēs dies nō dissoluat: postea vō eo remoto loc; sale optie fricet: ac deīn epithimef ex medicamie qđ pcussione signa ac casus delere dixim;. De hoc aut epithimate decies in die loc; erit liniēdus: ita tñ q; nihil de eo inde remoueaf: s; vna ci; pars aly supponat. Qđ postq; p tres dies ptiuos scñ fuerit: loc; cū nitro erit lauādus. Rursus vō ad idē regimē redeūdū erit. Doc. n. oio destruit.

De illis q; delēt vestigia variolaz. CAP. XXVII.

Ex variolis signa remāserint nigra et cū faciei supficie fue rint eqlia: in cor; cura his erit vtēdū: qđ i cica tricū ex vulnerib; curatōe vti fuimus cū sinapismatib; facie albificātib;. Et si loco pcaua appuerit: cor; ipiguare: ac renouare necesse erit. Et si nigra fuerit et pcaua vtraq; pdicta necia erūt. De his pterea que variolaz delēt signa: est balneo et sinapismatib; frequēter vti. Epithima validū ad signa variolaz et pustulaz deleda. B. merdasengi muraba: radices arūdinuz siccas farinā ciceris ossa vetusta farinā rizi: semina melonū excorticata: semia albē costū: hec oia cū mucillaginib; fenugreci: et seīs lini. cōmiscat: et ex eis facies sinapi mef.

De pruritu et scabie et magnis pustulis. CA. XXVIII.

Scabies et pustule his valde accidunt: q cibaria sanguinez corrumpētia frequēter edunt sic sunt salita: vel sulcita q; sale cōdunt: et taguebil cala: aut allia vel mel. siue vinū vt; puz bibūt eis quoq; accit: q sepe laborāt et vigilāt et balneo nō sepe vtunt. Quib; fert p; vti flōmia: et post potōe mirabolanoz citrinor. 3. sumant. i. 5. memiresin. 3. y. epithimi sene semis sumiterre. añ. 3. 5. seīs scariole: anthera polipody absinthy. añ. 3. iy. oia in trib; l; b; aq; donec ad vni; libze duas redeant ptes: coquāt ex cepto epithimo qđ in fine decoctōis tñ admiscendū erit. Post hec oia manib; fricata colent. In quoz colatura terreniabin. 3. x. ponant. Si aut terreniabi nō hēat. p eo zucarū rosatū vetus ponat que multis bibat vicibus. P; pilule ad pruritū valētes et scabiē. B. aloes mirabo. citrioz

añ. 3. i. scamonee rosaz rubeaz. añ. 3. qrtā pte. Siāt ex eis pillule: q; potio sit dosis vna. Que multis sumēde sūt v; cibis. Postq; aut cor; flōmia ac vētris solone ciuatū fuerit: potio ista quotidie erit dāda. B. pruna damascena. xv. tamaridoz a semib; mūdatoz zuchari al. añ. 3. x. Si ista due ptes libze aq; bulientis fundant et p noctē vna oimissa fricent: et colent: et in potu sumant. Si aut coqnt fortius opabunt. Istis q; qñq; addunt sene: et sum; terre: ex qb; qrtidic. 3. iij. sūt bibēde. Electuariū ad scabiē et pruritū valēs. B. mirab. citrioz pte vna: sene sumi terre. añ. pte mediā: succi absinthij qstū ad cor; sufficit pspionez. Aliquoties aut addit huic medicinē: absinthij: qstū qrtā pars mirabolanoz et psciunt oia cū melle: et sumit ex ea qrtidic: qstū ē auellane magnitudo. Cōfert pterea pruritui sicco in aq; cala balneari: et cor; in balneo ex aceto: et oleo roseo: et succo apy pfricare. Serū q; cū mirabolanis et zucharo in potu sumere auxiliat. Si aut ex frequēti cor; poris euōne remediū nō subsequat egroto qrtidie in mae et in sero post sol occasuz: triticū fractū coctū cū multa aq; et zucharo albo in potu est tribuēdū. Lac q; vaccinū acetosum potare d; 3. Qui aut scabiē patit et prurituz: ab oī re salsa: ac dulci: et acuta abstinere d; 3. Dolera aut frida et res acetosaz: et leues carnes edere d; 3: vñ q; si bibat: mltā sit mixtū aq;. Epithima scabie facie pferēs. B. bau-rach costi. sal. pdisi. añ. 3. i. figie. 3. 7. aceti et olei rosei qđ sufficit ad p; vt corpus ex eo in balneo epithimari possit. Qđ postq; linitū fuerit maneat sic: et postea lauet. Epithima ad scabiē humidā. B. argētū vinū extinctū: cathimiā argētū: oleādriū pdisi alchali merdasengi. Ex his cū aceto et oleo roseo mixtis: fiat epithima: et p totam noctē sic maneat. In mane vō balneū igrediat patiens: et cū aceto et vñ nē viridi fricet: postea aut euz aq; lauet cala. Et his gestis aqua frida sup ipm fundat: et oleo iunct; roseo egrediat. Scabiei q; vetuste mltū auxiliat pynāquāq; triū die ruz sumere aloes pōdus vni; aurei. Qđ itez trib; itermis sis dieb; ē faciēdū. Q; si ex hoc excoziatio euenerit: curāda erit: hoc n. scabiē destruit et pruritū. Epithima ad scabiē: qđ bonū exis et validū: neq; ampullas facit: neq; adustione. B. merdasengi attramēti citrini: pōdera equalia: hec per hebdomadam vna ad solem frequenter cum aceto terant: et postea reponantur ex quibus cum necesse fuerit fiat epithima. De sare vel sastre. CA. XXX.

Et si vter mollis fuerit da succū gnatoy muzoy. Si aut sic; fuerit vter: da potōes q; pdcē sūt: et mitte patiētē qrtidie i aquā calaz ter. et da ei cibaria q; scipiūt acetū et oleū

et amigdaliniū oleū: taseā q; cū oleo amigdalino: atq; charis: et musos ei dabis et his filia: huic pterea egritudine cōfert lac acetosū: et auxiliat trocisc; de spodio: vltroscisc; de cāfora cū succo gnatoy. Q; si hec passio pmaxia fuerit solue vētrē ex apozimate mirab. citri. et si euz p; fortē patiat adustione: terat granatū cū cortice suo: et expmēdo cūba succus i q; guchaz al. pōat et ad bibēdū tribuat. Huic pterea egritudine fert sumere se;: et potare euz iulep: se. poz. tulae atq; psily. añ. 3. iy. et cibarys vti que cum aceto et sumach fiunt: et sumere ptiāna: et lac acetosum.

De albat. CAP. XXX.

Esfudatio nēgredit: nisi ex sudorū mltitudine. cui i fridis morari doimib;: et aq; frida et olci lauari. locaq; i qb; desudatio oziri solet: ex aq; frida: et rosea: et olo inūgi remediū affert. Huic pterea egritudine fert: postq; exorta fuerit: cū croco ortulāo: et vīs celidōie et ace to et oleo ros. epithimari. Alchāna q; et sal sumāt et euz aceto misceat. ex qb; loca i balneo epithient. qđ dōec vna ptrafeat hora sic distat. p; ea vō lauet. et sic cū fur. fricet.

Tractatus

De impetigine.

CAP. XXXI.

Impetigo

quasi incipiens fuerit: neq; in carnis pfundo fuerit fixa: sanari poterit si cum adipe galline: vel anatis: vel cum cera: et oleo: aut dragag. vel prunoz gumi aut oleo de frumento: vel cū biv

tiro cocto vel crudo fricef. et cum hoc et dūlcis aqua tepida sup eā fundat: atq; a cibus qui coleras generāt nigram abstineat qui patit. Et si iam carnis pfunditate occupavit: et in ea asperitas et cortex apparent. Corp cum flōia et apocimate de epithimo: ac sero cum epithimo: necnō ex his oib⁹ que iam in scabiei caplo dixim⁹: et i melie caplo dicturi sumus: enacuari puenit. Et sanguisuge pterea loco sunt superponēde. Qui post ipsaz suctionez aqua cala lauandus est et premendus. Sanguisuge aut multis vicib⁹ p̄dicto mō sunt adhibende: qd eo vsq; fiat: donec qcquid ibi est supfluitatis: sugendo penit⁹ remoneat. Et post hec epithimata de sabapha locis iponanē. Que si non suffecerint: locus tādū fortiter fricef: donec sanguis ab eo fluat. Et deinde acuti medicamis puluis desup spargat. Quod eo vsq; fiat: donec caro sana et rubea appeat. Postea vero curef cū vnguetō dōec sanef. De his aut que impetiginem auferūt: est fricatio que fit cū citri acetositate: et amoniaco et aceto: vel cū masbacumia mixta cū aceto: et epithimata: aut cū mugad et aceto. Oleū aut de tritico icipiet i valet impetigini. Qd hoc modo fit: triticū mūdū sumat et in pixide vitrea vndiq; ex argilla inuoluta ponat. Cui⁹ os euz pila ex filis cris facta opilef: que in p̄dicto pixidis collo pstringat: ne fru mētū ex pixide exire pmittat cū ei⁹ caput inferius versum fuerit. Postea sumat testa in qua ignē hoies tenere cōsueuerūt: in cuius medio sit foramen per qd pixidis p̄dictae caput inferius versum trāsducat. Et postea circa ipsā ac sup steret vaccinū siccū ponat: i q ignis paulatiz accēdat. Sub foramine vō qd ē in testa: aliquod vas mittat in quo qd ex tritico fluit: recipiat. Ex quo impetigo epithimari puenit. Est. n. hoc mirabile i ipsi⁹ curatione.

De morphea alba. CAP. XXXII.

Morphee

albe pfert ex seitaragi indi et semine raffani: et rubea ac cōdifi: et sinapi: tritis: et cū forti aceto mixtis ad solem fricari. Aut cepa que vocat bulbus sumat et ad solē multotiēs quotidie ex ea fricef. Que si nō succederint trisere minoris due sumant. et atq; turbit pulueris pigre. añ. 3. i. colloqntide pars quarta. 3. i. hoc singulis mētib⁹: ter vel quater in potu est sumēdū. Alijs aut diebus qb⁹ non vtef hoc medicamie: pondus triū. 3. trisere solius p̄tinuo sumat. Et eo vtaf regimie qd in caplo eorum que canitiem tardant nominauimus.

De morphea nigra.

CAP. XXXIII.

Morphea

patit nigrā: flōmādu est: eiusq; venter cū epithimo multotiēs solūēdu. Post hec aut ex semine raffani: et cōdifi: et semine erucet aceto locutur frequenter: et cibus humectatiuis vtaf: et custodiā cum regimine melancoliam patientium.

De albaras.

CAP. XXXIII.

Albaras

curatione eodē vtendus regimine: quo et in morphee albe cura vti⁹ quis. Vomitus pterea frequenter dādus est: atq; cibaria desiccantia tribuenda: et eo est vtēdū regimie qd canitiē tar dat. Et ordinatim pparef ad electuariū de anacardis sumēdū: et isto vtaf epithimate. 3. seitaragi indi: kebike: stasifagrie: vētriū cātaridaz. añ. p̄es equales. Dia hec cum aqua in qua rubea sit cocta misceat: et ex his postq;

locus cū bulbo fortiter fricatus fuerit: fiat sup euz epithima. Huic pterea egritudine: pfert epithimari ex nigri serpentis sanguie. Est. n. nigri serpentis p̄prietas hoc opari. Et si locus in quo hec appet egritudo p̄p̄us fuerit: igne erit p̄burēdu. Postea tādū medicandus: donec adustio remoneat. Aut cum succo anacardi eo vsq; fricandus: quoad ibi vesica fiat: et caro vbi est albaras corrodaf: deinde vō curādus erit locus: donec sanef. Vel tingēdu erit locus cum his que rubeum efficiunt colorem aut nigrū. Tinctura que locū albaras ad corporis reducit colorem Alorāthus: mirrha: fex vini: macra rubea: alumēn sumantur: et ex istis tādū multis fricef vicib⁹: donec patiens angustiet. Hoc. n. locū tingit: et eius tinctura viginti pmanet diebus. Et si hec egritudo loca in qb⁹ vētose solēt mitti inaserit: sanguis p̄us ex eis cū vētosis erit extrahēdu: et post ipsarū remotionem locus ex merdasengi albficatio epithimandus: Aut ex rubea et aceto epithimef. Aut post sanguis extractionē ventosa amarici hīs succuz apponat loco et diu ibi stare pmittat: vel loco post vētosaz ablationem: epithima ex rubea: et seitaragi indi mixtis cum aqua in qua brazil fuerit coctū apponat. Si aut huius egritudinis maxima quātitas locū occupauerit vētosarum ventosis postpositis frequens facienda est fistulotomia.

De lepra.

CA. XXXV.

Huic

egritudini statim subueniatur ex quo icipit: vt sanef vel rep̄matur possibile est. Sed postq; mēbra vulnerauerit: ac eorū corripit figuras: fortasse non sanabit.

Cum igit oculorū albedo obfufcari visa fuerit: voxq; raucefcere iceperit: sudor quoq; fuerit fetidissim⁹ et facies vt vter inflata apparuerit cum forti rubedine: et nō di qdā in ea fieri ceperint pili quoq; supciliorū subtilianē succurrēdū ei erit. Erit igit egro i p̄ncipio subueniēdū euz sanguis extractione ex vena purpurea dextrī brachy postea p aliquot dies quiescere pmittat: atq; in his quib⁹ quiescit diebus cū carne arietina vltedina nutriat. Vinū quoq; clarū et bene redolēs ac multū tēperatū bibat: et in balneo quotidie ponat. Post hec autē de brachio sinistro flōmet: et per aliquot dies quiescere dimittat: et vt diximus nutriat. Deiceps vō apozima de epithimo multotiēs ei tribuat. Inter quas 13 vna aliā sequat: quiescēdū tamē est. Patiēs pterea cibus alaf humectatiuis: atq; in balneo quotidie ponat. Et a labore et vigilis necnō ab omnib⁹ cibus a quib⁹ melancoliā patiētes abstinere precipimus custodiā. Serum quoq; cū zucharo: frequēter est dandū. Ipse etiā talis est regēdu: vtille qui sui corporis humectationē adipisci desiderat. Est et i balneo cū farina ciceris et fabaz: atq; cum baurach et vshen fricād⁹: et aqua tepida frequēter infundendus. Post hec autē ex oleo de semine cucurbitaz: et violato inungendus: sic egrediat balneū. Cū at hec egritudo alicui fortiter adheferit: et in eo qsi fixa māserit cū viperaz carne medicand⁹ erit. Eius vero corp⁹ qui hac vti⁹ medicina inflat: atq; p aliquot dies absq; sensu manet. Sed ei⁹ postea excoziatur corp⁹ et egredit de sub loco excoziato caro tenet: et sic ab infirmitate patiens curat: sicut ex antiquorū notum⁹ recitatio: quā verā esse credimus: ac sicut et i hoc nō tpe nō pcul ptingit. Retulit. n. mihi quidā se quādā curasse mulierē cum istis medicinis: quā lepra iā vehementer inuaserat: et sanata est. Curatio lepre cum viperis. Vipere sumant montane de locis in quibus neq; palus est: neq; lutū: et eaz capita atq; caude abscondant: et quicqd in ventribus est eyciat: et lauent deinde i olla noua ponant: i q sal et anetū et galanga et piper et aqua: et parū olei mittenda sunt. Que tādū sunt coquēde: donec tota caro dissoluat. His aut gestis patiēs ius illud bibat: et carnem comedat.

Et si scotomiam passus fuerit: et ceciderit: iam sufficit ei. Qd si non acciderit: idē iterum ei dādū erit qd taz diu faciēdū est: donec isletur. Lū. n. inflari ceperit ac scotomiaz pati: iam tunc sufficit ei. ¶ Ego q3 adoleſcēti medicatus fui: in cui⁹ facie nodi iam fieri incipiebāt. Cui succurrere incepi cū flobotomia: et vētris solutōe ex apozimate epithimi: et ex pillulis q̄ colerā expellūt nigrā: euz quoq3 balneū atq3 tinam frequēter ingredi feci: et cibaria humecta tidem faciētia dedi. Postea vō getem per aliquot dies ei adhibui nutriēdo eū cibis bonū p̄tātibus nutritum. Post getē vō ad vētrē solutōē redy. Qd toties feci: donec plusq3 quadragesies in qnq3 mēsiū: et paucorū dierū spatio vētrē solui. Quib⁹ peractis pili q̄ ceciderāt renasci ceperūt: facies et color meliorari: oculiq3 clarescere: et fuit integre sanitati propinquus. Ex hinc aut qz a nobis recessit regimē quo cū cōseruabam: p̄termisus fuit. P⁹ sex vō mēses: inueni eū itā penit⁹ sanū. Qui mihi retulit se eo vīū fuisse regimine dum foras erat quo a me regi p̄ueuerat: hoc excepto qd medicinā ventris solutiuaz p̄ter serū nō sumpsit. ¶ De Sicubus. CAP. XXXVI.

Eruce remouent si ex folys miri multoties fortiter fricent. ¶ Aut si cū folys capparis viridib⁹ vel aceto fricate fuerint. ¶ Vel si ex emplō qd excuras apit: ut i suo dicim⁹ caplo: epithiment: aut scarificent et cum deſſegil cali p̄fricent: que qdez sunt medicamina acuta: fricatio quoq3 ex sale et aceto in die multoties facta p̄fert. ¶ Aut fiat epithima cū carmesich et aceto: aut fricent multoties cū aceto. Ip̄suz enī eas radicitus euellit. ¶ Vel fricentur ex xilocaractis recētibus de romanīa.

¶ Uerruce at multas habētes radices: scarificari puenit totas radices: et ea q̄ circa ipsas sunt loca: et sup̄ scarificatiōis loca puluere acuti medicaminis spargere: qd tā diu faciēdū est: donec tota corrodāt et denigretur. Post hec aut butyꝝ desuper ponat: donec qd denigratū ē auferat. Quib⁹ ita peractis: ad idē multoties est reuertēdū: vna vice ponēdo butyꝝ: et alia medicamē acutū. Postquā at penitus corroſa fuerint: loc⁹ cū his que carnē creant: erit medicādus. Si aut verrucarū multitudo in corpore exorta fuerit: patientē frequēter flobotoma: et eius ventrem cū his que in caplo de melācolia noiābim⁹: solue. Ip̄sum q3 cū cibis et balneo interi dū ista agis: humecta. Et i ei⁹ curatōe vt̄re eis qb⁹ in lepre sanātōe vti consueuisti.

¶ De his q̄ palpebrarū gñat pilos. CAP. XXXVII.

Collirium qd palpebrarū gñat pilos et spissos facit. R. ossiū mirobalanoꝝ cōbustorū. 3. 5. fumi thuris. 3. iij. spice inde: carpobalsami. ana. 3. iij. lapidis azuli. 3. x. Ex his oib⁹ fac colliriū in quo rad⁹ immisus: quotidie inter palpebras trahat. ¶ Palpebris p̄terea qñq3 accidit alopitia: q̄ hoc mō ē curāda: radius multoties in die in succo cepe intrinct⁹ p̄ palpebras trahatur: et subsequēter colliriū imittat: et ex aliquo epithimatum: que nominauimus ibi epithima fiat.

¶ De pediculis in palpebris exūtib⁹. CA. XXXVIII.

Palpebre in primis ab eis mūdificētur: deinde cū aqua et sale lauent. Postea vō alumē iamēni teratur: ex quo cum radio palpebris imittatur. Qz si in palpebris pediculorum fuerit multitudo: facies super aquam calidā sepe ponatur: et palpebre a pediculis mūdificētur: atq3 ipsi de istis sifef immittatur. R. terre argēti viui: arsenici rubei: stasifagrie. ana. partes equales: gummi quartā vnius partis: fiat ex eis sifef. Ex quibus cū necesse fuerit in aqua aliqd resoluiatur: in qua radius madefactus per extremitatem palpebrarū: et pilorum radi

ces trahatur: cum subtilitate et cautela maxima. Quo facto palpebre diu sunt tenēde: ne oculum tāgāt.

¶ De Ordeolo

CAP. XXXIX.

Quando in oculo fuerit ordeolus. i. apoſtēma longum ordeo simile: vlp̄ panico: p̄cipe patiēti vt in mane frequēter balneet: et vt abstineat a cena: et ne dormiat vētre repleto. Que si nō suffecerint: superpone ei

parum de vngueto qd vocatur diaquilon: qd in caplo de scrofulis noiābimus. Aut cerā solue: et radium in ipsa calida intrinctū: sup̄ ip̄m trahet: vel micās panis cū aqua misce donec fiat massa: et desuper pone: vel cū sigia inunge. ¶ Patiens quoq3 vt predictū est: balneū frequēter ingrediatur: et super aquam calidam faciem teneat.

¶ De Hesse existente i oculo.

CAP. XL.

Portet aliquem post dormitiōem oculos aperire nō valētē: frequēter balneū ingredi: et aquā calidā cū oleo super caput fundere: faciēq3 v̄apori aque calē supponere: atq3 oculos cū p̄ano aqua calida infuso embrocare. Quū p̄terea ac oleū rosēū mixta cū adipe galine resoluta: et colata simul cōquassentur: et palpebris in hora dormiendi supponantur: aut scariola cōtusa euz oleo violato desuper mittatur.

¶ De Oculis foras preminētib⁹.

CAP. XLI.

Per vomitu p̄cedēti aut ex multo conamine: aut ex clamore: vel ex p̄cussione: vel ex his similibus oculi foras p̄minuerint: statim in eadē hora fiat flobotomia: et venter fortiter soluat: atq3 oculi ex aloē: et litio: et acatiaz: et succo tarataith epithimēt ac rep̄imāt: et in loco repressiōis rotula parua de colla ponat: et stringat desuper: et patiēs supinus laceat: et a strenutatione et a vomitu sibi caueat. In ore quoq3 teneat aliquid qd flegma cyciat: et gargarismū faciat: ac cibaria minat et vīū nō bibat.

¶ De Fetore narium.

CAP. XLII.

In narib⁹ mal⁹ fuerit odor aluminis mirre: calcanthi: galiie p̄tes sumāt eq̄les. Dec oīa terātur: quibus ita pactis patiēns vīū p̄nares sugat multis vicibus odoriferū: ac deinde de p̄dicto medicamine i nares insuffletur: vel liciniū in eo intrinctum ponatur in nares.

¶ Aliud medicamē. R. calami aromatici: semini vestrini: seminis rose. gariofil. ana. 3. i. galanuz mirre. ana. 3. 5. muſci quātū pōderat vñū granum ordeī: terantur omnia et medicentur cum eis nares.

¶ Medicamen aliud. Spice inde: galiie: gariofil. ana. 3. i. coquantur oīa in tribus libris vini bene olētis. Qd per nares sugatur: et ex eo gargarismus fiat: liciniūq3 in eo positum naribus immittatur.

¶ De Fetore oris.

CAP. XLIII.

Ens si in ore corruptus fuerit: aut in gingiuis putrefactio a gbus malis estimat odor p̄cedere extrahēdē. Signas at corruptas cura cū calidicō. i. troscisco de arsenico scō ad p̄cauitatē et nos iaz noiābimus.

¶ Qz si a palato i os humor malū hās sapore deſcēderit ip̄mq3 eger sensu p̄ceperit: egrū quotidie gargarizare facias sirupū acetosū cū sinapi. ¶ Postea vō in eadem die fac gargarismū ex vino in q̄ gariofilī et gallia: et spica inda et cipi cocti fuerint. ¶ Si aut cū fetore oris: nullū fuerit p̄dictorū qd noiāuim⁹: fac patiēte vomere: postquā res salas: et sinapi: et siclas comederit: et bibere idromel. Et da ei de pigra doses multas: frequētes: et custodi euz a cibis vinctuosus et crossis: et nō comedat nisi frixa: et ea q̄ i patella coquūt. Panē q3 i almuri de romanīa intrinctū edat: et ex

Tractatus

eo ieiunus bibat. Ante etiam q̄ comedat: ex rebite ⁊ senetbu aliquatūli comedat. Vinū ēt quo vitur ciperū: ⁊ spicā: ac gariofil. parūp habeat amixtos. Atq; de pillul' istis sumat: q̄rum descriptio. R. gallie: gariofil. cinami: nucis muscate: cipi: spice: corticū citri: xiloes. ana par/ tes eq̄les: musci: vicesima vni⁹ partis. Ex his oibus cū vi no bñ redolēte mixti fiāt pillule ad cicci magnitudinē: ex qb⁹ q̄tidie i mane: tres sumant. ⁊ q̄s eger parūp masti cer ac trayciat succū. ¶ Medicamē pbatū ad malum oris odorē valde pferēs: qd ēt oibus alijs meli⁹ existit: ē apū frequēter comedere. Est. n. medicamē hoc: ad b⁹ for tiſsimū. ¶ Aliud viridis mirti sūmitas accipiat ⁊ sit euz paſſulis eiūsdē quātītatis cui⁹ ipsa ē a qb⁹ semina sint cie cta terat ex qbus i nucis silitudinē magdalcōnes formē tur: quoz vn⁹ in mane: ⁊ alius in hora dormiēdi sumat. ¶ Dentifriciū qd os bñ redolere facit. R. spice ciperi: ro/ se: folij gallie: corticū citri: gariofil. amomi: corticū xiloes: masticeis salis cōbusti: mellis. ana. partes eq̄les: mi/ sceantur ⁊ ex eis dentes fricentur.

¶ De his q̄ occulāt odorē vini ac repmūt. CA. XLIII

Ciperi post vinū masticeat: ei⁹ repri mūt odorē. Et si cubebe cum eis fuerint amixte: forti⁹ opabūt. ¶ Alio me dicamē: cipi: cubebe: zedoaria: masticeat: ⁊ euz eis dētes fricent. De his quoq; que vini rep/ mūt odorē ē post ei⁹ haustū edere: ⁊ pprie res acetosās: vt sūt sinapi: ⁊ cepe aceto cōditū: ⁊ acetum bibere: ⁊ masti care coriandrum.

¶ De his qui occultant fetorem alliorum ⁊ ceparum ⁊ porozum. CA. XLV.

Aseus in parua frusta incisus i oleo fri/ gat onfacino: qui gariofil pulue rē hīs aspū p⁹ supradictoz cū cōdat. Aut coriādrū sine recēs sit: sine sicciū: post ipz forti ter masticeat: ac de ei⁹ succo: paz trayciat. Aut fabe vellētes affate comedantur. ¶ Aut masticeat ru/ ta: ⁊ ex ea parū edatur. Est. n. eius pprietas b⁹ odorē for/ titer remouere. ¶ Aut zedoaria masticeat: ⁊ ex ea parum trayciat. ¶ Aut sūmitas alaulaich masticeat. post cui⁹ masticatōez paz vini odoriferi i potu sumat. ¶ Aut mē ta masticeat: siue mētastrū: ⁊ post ipsa paz aceti sumat. ¶ De illis que prohibent fluxum saluue currentez ab ore apud somnum. CA. XLVI

Ui hoc infestatur: scariolā recentem cū sale ieiun⁹ multis comedat die/ bus: ⁊ zuech quoq; ac gargarismū frequenter faciat. Et triferā minozē quotidie bibat: fre/ quētiq; vtaf vomitu. Dic. n. eo pēit⁹ remouet ¶ Huic pterea egritudine: aquā calāz i mane bibere: ⁊ al/ muri de romanā: ⁊ vinū coctū i potu sumet: ⁊ triticū fra ctū: ⁊ assatū sine liquore aliquo comedere cōfert: circa no ctē quoq; edere tortellas cum almuri nabati confert.

¶ De his que abstergunt dentes ⁊ destruunt albaſa vel cōcauitates. CA. XLVII.

Dentifriciū qd dentes abstergit: ⁊ cōcauitatem remouet. Sal gēma: ⁊ spuma maris terant: ⁊ ex eis dē tes fricētur. Lōgruūt. n. ¶ Aliud cipi: alkali: salis gēme: spume marie: partes sumāt equa/ les: ⁊ ex eis tritis dentes fricentur.

¶ Aliud testarum vicozū viridiorū: vitri de siria alka li: partes acceptē equales: optime terant: ⁊ ex eis soli fri centur dentes: sed gingiuarum caro ab eis bene custodia tur. Dentes quoq; concuari prohibentur: si singulis die bus cum oleo inungantur.

¶ De his q̄ phibēt corrosiōē dētiū fieri. C. XLVIII

Oca dentium corrosa: mastice repleantur ⁊ alumine: vel dentes qui iam corro di inceperūt: eodē muniant medicamē atq; cū pipe ⁊ cipis tritis fricēt: vl⁹ galle cipsi: ⁊ te/ ste: ⁊ fruct⁹ tamarisci sumant: ⁊ terat: ⁊ fiat ex eis dētifriciū. ¶ Si corrosio magna fuerit: multosq; iua/ ferit dētes: vēter a colera rubea multotiēs ē purgādis: ⁊ cibaria q̄ humectāt tribuēda: atq; ab acrimōijs ⁊ falsis abstineūdi: ac eo est vtēdū regimic: quo qui corporis vult adipisci cōstitiem: vti consuevit.

¶ De illis q̄ phibēt dētes cōmotos cadere. C. XLIX.

Blaustie. alumen: gallia: acathia: ypo/ g motoz radices fricent. ¶ Mirobalanoz q̄s citrinioz: gallaz: emblicoz: aluminis ptes su/ mant eq̄les ⁊ trite cū aceto misceat: ⁊ fiat ex eis trocisci: ⁊ cū necesse fuerit: motoz dentiu radices ex eis fricēt. ¶ Si fortiter moueant: mori cū sanis aurea ca tenula ligentur.

¶ De Superfluitate aurii purganda. CAP. L.

Eum hora affuerit dormiēdi: oleū te/ pidū auri infundat: ⁊ i mae q̄ patiē: balneū igrediat ⁊ sup lat⁹ in q̄ ē auris mūdāda iaceat: ⁊ aurē solio balnei ppinquaz faciat: eāq; ibi teneat: dōcē ab ea egrediat qe qd exire poterit: ⁊ postea qd remāsit cū radio cotū inolu tū hūte expellat. ¶ Aliud acetū ⁊ baurach auri inyciat ibiq; postquā paz remāserint: expellat. ¶ Postea i bal neo multotiēs fieri puenit: atq; auris i aliq̄ hora sū aque calē vaporē ē tenēda. post b⁹ auris cū radio inuoluto ex coto: iteri⁹ ē abstergēda. ¶ Est ēt obseruādū: vt balneuz sepe igrediat: ⁊ prohibeatur ne istud multum fiat.

¶ De Illis q̄ auferūt fetore ascelaz. CAP. LI.

Ithargiz albicatū sumat ⁊ cū aqua ex qb⁹ trocisci fci supi⁹ ⁊ iferi⁹ rosīs tegat: ⁊ sic maneāt donec desiccēt postea reponant: ⁊ ex eis cū necesse fuerit medicamen fiat. ¶ Aut tuthia cū aq̄ ⁊ sale lauata: euz aq̄ ro. ⁊ cāphora pficiat: ⁊ vtaf ea cū necesse fuerit. ¶ Aut rosaz rub. libra. i. gallie: spice: cipi: mirre aluminis ana. ⁊. i. sumāt ⁊ ex eis cū aqua ro. trocisci ifozmēt: ex qb⁹ cū necē fuerit: epithima fiat.

¶ De Illis q̄ phibēt sudorē pedū. CAP. LII.

Ipedes cum alumine in aqua re soluto fricentur: aut cum folijs cipressi: vel cum folijs tamari aut cum aqua mirti: expresse remouebitur sudor. ¶ De Illis que sudorem toti⁹ corporis be ne redolere faciunt. CA. LIII.

Ardorum capita cōdat ⁊ iunipi sem q̄tidie in potu sumat: aut cassia lignea. Loz⁹ q̄s cū trociscis de rosīs q̄s i caplo d ascelaz fetore noiauius atq; cum bñch fricēt. Vinū ēt bibat aq̄tū. ipz. n. bonuz facit odorē. Et de apio comedat. ¶ De Diminutione fetoris vine ⁊ egestionis. CA. LIII.

Inū bñ redolēs ē bibēdū: ⁊ iunipi semē i horis fridis cōdēdū ac cassia lignea edēda. Lib⁹ q̄s q̄vrit cinamomi: ac galāge ml tū i se beat. Genugrecū vō vtaf siue āiudē: ⁊ oua atq; erucā: nec non allia: ⁊ cepas: ⁊ poros: ⁊ sinapi: ac istigar: nullo mō comedat: ⁊ caueat sibi a fastidio.

¶ De Custodia corporis mortui ne feteat: ⁊ ne cito putrefiat. CA. LV:

E colloqntida ⁊ baurach rubeo fiat suppo sitorū: ⁊ i ipsi⁹ ano ponat capite iferius

exite: et fortiter moueat: postea ip[s]e statuatur rectu[m] eiusq[ue] v[er]tre p[ri]m[us]: donec supposito[ri]u[m] egredia[tur]. postea d[e] eod[em] aliud ite[m] supposito[ri]u[m] fiat. Q[uo]d t[ame]n faciendu[m] e[st]: donec totu[m] sc[er]e: q[uo]d e[st] i[n] v[er]tre egredia[tur]. Et his gestis: aloe[s]: et mirra: et achatia: et ramich: et cap[er]phora sumat[ur] et ex his oib[us] i[n] aq[ua] ro. resolutis supposito[ri]u[m] factu[m] p[er] anu[m] imittat[ur]: deide an[te] coro i[n] hac iuoluro medicia opilet[ur]: et postqua[m] i[n] aceto et aq[ua] ro. fuerit resoluta o[mn]es ei[us] i[n]iure i[n]u[er]sa[tur]: postqua[m] p[er] r[u] salis eis fuerit amixtu[m]. Et Narib[us] q[ui]z ei[us] argetu[m] viuuz pur[um] inyciat[ur]. Et deiceps o[mn]ia ei[us] foramina: cu[m] h[oc] q[uo]d dixim[us] p[er]stringat[ur]: et odia[tur] ip[s]e cu[m] aloe: mirra: et gallia: et alumine: et sale equi[m] m[ed]iura susceptis. O[mn]is p[er]te[ra] mortu[us] q[ui] super sua iacet facie v[er]tre no[n] h[ab]et i[n]flatu[m]. Et cu[m] i[n] ei[us] narib[us] argetu[m] ponet[ur] viuuz crebre ipsi[us] no[n] defluet. De his q[ui]z q[ui] cadauer putrefieri no[n] p[er]mittit[ur]: est vt cu[m] alkitra liniatur. De illis que p[ro]hibet ne pueror[um] testiculis et puellarum mamillis p[ro]peret magnitudo. CAP. LVI.

Iminu[er]e terat[ur] et ex eo aqua p[er]p[er]so emplastru[m] fiat q[uo]d desup cu[m] p[er]ano lineo i[n] aceto et aq[ua] ifuso strigat[ur]: neq[ue] v[er]q[ue] ad dies tres dissoluat[ur]. Quib[us] trasactis cepe albilily terat[ur] et ex eis cu[m] aceto et aq[ua] mixtis: fiat emplim desup p[er] liget[ur]: et tres sic manes dies no[n] dissoluat[ur]. Q[uo]d aliqb[us] vicib[us] i[n] m[en]se fieri p[er]uenit. Duos p[er]te[ra] lapides demesen i[n]st[itu]t cu[m] aq[ua] et aceto fricari p[er]uenit: et ex eo q[uo]d ab eis resolutis: testiculi ac mamille ep[er]icim[ur]: hoc naq[ue] eos co[n]seruat. Aut alum[en] cu[m] oleo roseo terat[ur]: et mamille ex eo q[ui]d die inungant[ur]: durabit. n. cap[er] puitas diu: p[er] hoc medicame[n]. Aut sumat[ur] boli: gallaz viridiu[m] tritaz: ana. ptes eq[ue]les ex qb[us] cu[m] melle p[er]p[er]sis epithima fiat. Q[uo]d postqua[m] p[er] dies: vnu[m] sic m[en]serit: cu[m] aq[ua] lauet[ur] frida. Et istu[m] i[n] m[en]se plurib[us] fiat vicib[us]: puitas. n. logo p[er]durabit t[em]p[or]e. De his et q[ui] testiculos p[er]seruat: neq[ue] crescere p[er]mittit[ur]: e[st] vt sumant[ur] chymolee et ceruse ptes eq[ue]les: ex qb[us] cu[m] succo i[n]sgami et oleo martino p[er]p[er]sis: epithima fiat. Doc. n. neq[ue] testiculos crescere: nec pilos i[n] femore nasci p[er]mittit[ur]. De illis q[ui] accidunt i[n] vnguib[us] de feditate. CA. LVII.

Vngues si iteri[us] curuati fuerit p[er] tres dies ex adipe emplim sup se h[ab]ere debet: deinde soluatur. Qui si postquaz ab eis emplis solutu[m] fuerit ac separat[ur]: molles iuueniantur: fricadi erunt donec sint eq[ue]les. Et si necesse fuerit: ad hoc id[em] erit redeu[er]su[m] donec eq[ue]les fiat. Q[uo]d si i[n] vnguib[us] cu[m] p[er]tib[us] q[ui] vt i[n] tinea exco[n]tacta gibbositas fuerit cu[m] aceto: et asragi: et sale: et fece acet[i]: epithima fiat: vt si aut emplim ex sglla: et oleo sifamino. C. Vngues aut q[ui] finidit[ur]: et ptes scissas ex se emittit[ur] h[ab]itu[m] ex v[er]trib[us] colera nigra e[st] educenda: atq[ue] corpa humectada: unguis et cu[m] cera et oleo ac adipe et medulla mollificadi. C. Pro citrinitate vo q[ui] vnguib[us] accidit epithima ex semie eruce: et aceto multoties est faciendu[m]. C. S[ed] si p[er]ticia alba i[n] eis apparuerit cu[m] pice ligda epithima ad i[m]ltoties erit. Ungues p[er]te[ra] gualde turpes su[n]t: cu[m] sumo studio et labore su[n]t cura di cu[m] his q[ui] i[n] cura cuiusq[ue] supioris egritudinis dixim[us]: donec mollescat[ur] et cadat. Et postqua[m] hoc factu[m] fuerit: quod nasci incipiet mau[n] n[on] mo[t]o tagat[ur]: ne aliq[ui] ei accadat tortio. De scissuris faciei labio[rum] et manu[rum]. CAP. LVIII.

Amatu[r] cera citrina: oleu[m] roseu[m] yfop[er] cerotes adeps anatis colat[ur]: amilum dragg. mucillago feminis citonior[um]: et ex eis h[oc] m[od]o vnguetu[m] p[er]ficiat[ur]: cera: oleu[m]: adeps dissoluat[ur]: qb[us] alia addat[ur]: et i[n] mortario tadium moueat[ur]: donec i[n] vnu[m] trascat[ur] corp[us]. Et fiat ex eis fricatio post qua[m] fricat[us] paties balneu[m] igredia[tur]. Et postqua[m] loc[us] fissus mollificat[us] fuerit: dragg. tritu[m] i[n] moduz colliry sup eu[m] spargat[ur]: et deinde lauet[ur]. C. Medicame[n] ad labio[rum]

fissuras. Si fissure magne fuerit: terant[ur] galle cu[m] melle: et fiat ex eis epithima: vel ex fecib[us] olei et terbentina et adipe anatis simul comixtis: epithima fiat. Aut galle vt colliriu[m] trite terbentine i[n] oleo dissolute ammisceant[ur]: et fiat ex eis epithima: C. Vel fiat epithima ex terbentina: et mastice: et yfopo ceroto: et melle. Si aut fissura habuerint labia q[ui] cu[m] ab aliq[ui] re tagit[ur] lessione affert: p[er]aniculus oui i[n]terior ei annectat[ur]. De tumore et puritu q[ui] accidunt i[n] digitis i[n] autu[m]no et i[n] hyeme. CAP. LIX.

Aper digitos aqua salsa calefacta: fude da e[st]. C. Ipsi q[ui]z i[n] aq[ua] i[n] qua sicla cocta fuerit: mittedi su[n]t: vel su[n]t inungendi ex oleo de ben vel ex alyis oleis his similibus. Q[uo]d si istud magnum fuerit: emplim ex sale: et ex ficibus tritis et oleo: vel ex cepis: vel ex vino fiat. De his q[ui] igrossat corp[us] vt ipiguat. CAP. LX.

Ei corporis crosstie adipisci desiderat ci bis vinctuosis ac dulcib[us] et q[ui] multu[m] nutriunt frequenter vtat[ur]: sicut e[st] triticu[m] coctu[m]: et pulces forbiles et dure et ab acetosis: et salis et acutis nisi p[er] sapore cibi: et vt appetit[ur] melioze o[mn]i no abstineat. C. Dormitioe q[ui]z et gete i[n] domib[us] fridis et humidis frequenter vtat[ur]. C. Louenit p[er]te[ra] post cibum balneari: et oleo p[er]us i[n]u[er]sa: ac postea aqua tepida sup corpus pycere. Est et ei p[er]cipiedu[m]: vt an[te] cibum subtili vtendo deambulat[ur]: diu moueat[ur]: atq[ue] a motu veloci abstineat. lect[ur] p[er]te[ra] ei[us] sit mollis: et ioc[us] atq[ue] gaudia semp cora eo assitit. C. Et corp[us] et an[te] cibum donec aliquatulu[m] incipiat rubere: friceat[ur]: ac i[n] die bis comedat[ur]: et post p[ri]ma comestio: ne: balneu[m] igredia[tur]. C. Vinu[m] q[ui]z q[ui] vtat[ur]: rubeu[m] sit et crosu[m] et nouu[m] ac dulce. C. Ex granis et q[ui] ipinguat[ur]: trit[ur] triticus: et rizi ac fabe. Triticu[m] et coctu[m] cu[m] lacte nutritu[m] generat multu[m] et spissu[m]. Jus p[er]te[ra] ex micis panis similaginei sic ci: et farina fabaz: et rizi: et lac: et babatha: q[ui] cu[m] sucharo comedit[ur]. et caseus recet[ur]: et fruct[us] quoz nuclei t[ame]n comedu[m] tur cu[m] sucharo: vt amigdale: et auellane: et fistici: et lac: et yue recetes dulces o[mn]ia hec corp[us] ipinguat[ur]. De his itides q[ui] corp[us] crosu[m] faciunt: su[n]t caro arietia: et gallic: et oua assata: et iudeb et meliche: et frani: et taphca de p[er]ancis taguebil: et vino semp vt i[n] aciocis et gaudijs semp assistere: et floboto mia ac v[er]tris solutodes raro facere: et no[n] frequenter balneari: nec coire: neq[ue] laborare nec sub sole morari: nec vigila re. Sam[e] q[ui]z atq[ue] sitim p[er] pati: corp[us] i[n]crosare faciunt. C. Medicame[n] ad ipinguadu[m] bonu[m]. Semina cucurbitaz exco[n]tacta optime terant[ur]: et cu[m] lacte vaccis p[er]p[er]gat[ur]: et si aut ex eis troisci subtiles: ex qb[us] d[er]iscat[ur] i[n] mane vna sit ant[ea] vnciaz: et trita cu[m] lacte et sucharo trayciat[ur]. C. Sorbitiucule et ex simila et cicere et fabis: et rizi: et lacte: et butiro et ex tortell[is] fiat et bibat[ur]. C. Sorbitiucula q[ui] ipinguat[ur]. Sa rina rizi: et fabaz: et ciceris: ac tortellaz: et amigdale exco[n]tactate sumat[ur]. Ex qb[us] sorbitiucule cu[m] lacte et sucharo fiat: et postqua[m] ex eis q[ui]d die sumperit: balneu[m] ingredia[tur]: a q[ui] cu[m] exierit: nutritu[m] et ala[tur] sibi p[ro]prio. C. Impiguas p[er]grum. Amigdale exco[n]tactate: et auellane: et albi papaueri semine: et gnu[m] viride: et butir[um] vaccinu[m]. et suchaz sumat[ur]. Dia vo hec butiro puncta: cu[m] sucharo dissoluta p[er]p[er]gat[ur] ex qb[us] bus i[n] mane et circa nocte aliq[ui]d edat[ur]. C. Supposito[ri]u[m] i[n] piguatiu[m]. Caput arietinu[m] pingue: et b[on]u[m] m[od]ificatu[m] sumatur: ac b[on]u[m] terat[ur]: cui media libra caude: et due lib[re] lactis: et tritici ac rizi et ciceris vniuscuiusq[ue]: ana q[ui]tra ps vni[us] lib[re] addat[ur]: qb[us] t[ame]n aque amisceat[ur]: vt ex ea coopiri possit: et sic coquat[ur] vsq[ue] ad oiu[m] dissolutodes: et postea ex aq[ua] colata tres vncie: et piguedinis due vncie: et olei ro. atq[ue] olei d[er] nucib[us] ana. z. i. sumat[ur] ex qb[us] i[n] nocte postq[ui] assellauerit: supposito[ri]u[m] fiat: q[uo]d i[n] v[er]tre tota nocte tenedo dormiat: h[oc] q[ui]z p[er] q[ui]z noctes i[n] m[en]se fiat. Q[uo]d et meli[us] erit: si p[er] fiat

Tractatus

De his q̄s q̄ corp⁹ ipiguat: est res comedere humiditas. Quod etiā squama ferri operat: et nos in sequētib⁹ in ca pitulo de stomacho nominabimus hoc.

De his que macz efficiūt corp⁹. CAP. LXXI.

Quis corp⁹ macz efficere voluerit ci baria multū nutriētia dimittat carnē q̄s atq; vinū et lac: nec nō oīa dulcia ne gligat. Plimū at i sui nutritio: bolerib⁹ vta tur: et maxie comedat salsa: et acuta: et acerosa et larga vētris vtaf solutōe: vzinā q̄s atq; sudorē puocet: et labore ac multo motu vtaf et veloci aūq; comedat.

In balneo et diu moref nec statim post balneū comedat s; aliqñ diu aī comestione moref: et et dormiat sic: et dis ponat se ad comedendum semel in die multūq; vigilet.

Vinū q̄s vet⁹ et subtile bibat. Et ad vltimū regimie vta tur hio ei qd̄ p̄dixim⁹. **De his q̄s q̄ corp⁹ macrescere faciūt:** ē tri ferā minozē sepe sumet et electuaria cala vrie puocatiua: sicut diatrion pipecon: et diaciminū: atq; post eoz receptōez tādiu anteq; comedat morari donec ap petit⁹ q̄ irritat⁹ fuerat rep̄mat⁹: et extinguat⁹. **Samē** p terea atq; sitim pati: et i balneo sudare et medicias maciē faciētes sumere: et dormire i lecto duro: et morari sub sole atq; i maffionib⁹ calis. **Medicamē** macz efficiēs cor pus. **R. ameos:** seminis apy semis feniculi: rute: cimini oī um ana ptes eq̄les: s; fuci sici: banrach: ana q̄rtā vni⁹ p̄is blacte ptes duas: puluerizētur: de q̄um puluere trayci at q̄tidie eo vtrēs pōd⁹ aurei vni⁹: hoc. n. medicamē vebe mēter deficcet corp⁹. **De his q̄s q̄ fortiter deficcāt:** est sumere calcāthū. Qd̄ tñ timorofū ē. **Medicamē** cor pus deficcās. **R. trifere** minozis. 3. iij. pulueris pigretur: bit ana. 3. i. sumat⁹ medicina h̄ quaq; hebdomada semel.

De his que augent sperma et que valent ad erectionē virge. CAP. LXXII.

Lectuarium d̄ nucleis fructuū. **R. amigdalaz** auellana: rū nucis indice: pineaz enucleataz: granorū kilkil: granorū zeilē: grani viridis: oīuz ptes eq̄ les. 3. iij. ziberis pipis lōgi: seminis peonie: ana tertia p̄tis: penith. ex zucharo tñ ex q̄ tēpari possint. Sumat⁹ ex eo i mane q̄tidie: ad oui magnitudinē et i sero tātūdē. **Ele ctuariū** de seminib⁹ qd̄ auget sp̄ma. **R. seminis** baucie: se minis napoz cepaz: ac rafani: et spargiatq; seminis alsaf fasa: et cruce seminis pineaz: medulle iteriozis: granorū kilkil: granorū zeilē: tuder lingue auis: secacul: beben al bi et rubei: satirion: costi dulcis: 3. iij. ziberis macro piperis: nasturty oīuz ana tērat⁹: et cū melle p̄ficiat⁹. Ex q̄ trius. 3. pōd⁹. cū. 3. i. lactis statim mulcti et penith sumat⁹. **Pul mētū** q̄s ex carne arietina cū cicere fracto ac cepis factū b̄is subtilē puluerē cinami: et galāge comedat. Qñq; et p̄dictū electuariū cū vino nouo et calō ē sumendum.

Medicamē calefactis ac corpa h̄itib⁹ sicca p̄ferēs. **R. lactis** vaccini statim mulcti lib. ij. et q̄. 3. y. tereniabin gra nati ponat⁹: et coquāt vsq; ad mellis spissitudinē: atq; q̄ti die ex eo i ieiunio. 3. x. sumant⁹ q̄si sorbēdo: post cui⁹ au stū pisces recētes i veru v̄l sup prunas assati comedant Qui et calū cū cepis sūt edēdi: atq; vinū crossuz et medio criter aq̄tū: post eos ē bibēdū. **Unguētū** virgā erigēs Sumat⁹ oleū de lilio: et ponat i eo euforby pipis sinapis nitri: oīuz ana. 3. i. mulci: sexta ps. 3. i. Et ex h̄ vnguēto re nes et dorzū: et spondiles: et sumet: et femur: ac virgā: et oīa q̄ sūt i circuitu ipsi⁹ inūgat⁹. **Exortex** etiā pinee et cipi: atq; anetū i vino coquēda sūt: et pān⁹ in eo infusus: in anum ē mittendus. **Medicamen** ex quo virgā cito erigitur. Ex asa cum melle mixta: vnius aurei pondus cū. 3. i. vini per duas horas anteq; comedat edatur.

De his q̄ calefaciūt vuluā. CAP. LXXIII.

Amatur cordumeni: et exteri⁹ abrasuz terat⁹. De puluere cui⁹ i oleo sambacino tñ mittatur: ex q̄ ispi sari possit: et mittat i vuluā. **Medicamē** p̄ferēs ad fri ditatē vuluē et humiditatē: cordumeni: et pip et cipi: et bellirici: in vino coquātur in quo pānus madefa ctus vuluē subyiciatur.

De illis que augēt delectationē i coitu. CAP. LXXIII

Al hoc asseq desiderat cubebe ieiunus mastice: aut pirez: aut cuz ase 3. i. olei s̄bacini. 3. x. misceat et p aliquot dies sic manere p̄mittat. Et postea ex h̄ vnguēto virgā inūgat: et mulieris crura vehemēter ele net: et sup ipsā crura sua strigat. Sic. n. opando: vterq; val de delectabit⁹. **Aliud.** **R. pirez:** 3. iij. ziberis: cinamomi ptes eq̄les: h̄ trita cū aq̄ q̄ pap gumi dissolutū fuerit cō spgat⁹: et fiat ex eis trocisci purg in ore tēcant⁹: et postq; resoluti fuerint cū salina: coeūdum est cū muliere.

De sanatōe illi⁹ q̄ i fine coit⁹ ilico egerit. CAP. LXXV

Portet eos aī q̄ coeant egerere. Ea vo eis dāda sūt: q̄ vētrē p̄stria gūt. **Acatbie** p̄terea atq; aramich: et thuris: ac balaustie: et gūmi arabici: oīuz ptes sumat⁹ eq̄ les: ex q̄b⁹ ossis dactili similitudo scā ano i ho ra coeūdi subyiciat. In alyis vō horis oleū de neridē sup ponatur: et ex eo inungatur.

De illi⁹ sanatōe q̄ ex nimio coitu d̄bilitat⁹. CAP. LXXVI.

Aqua frida sūt lauādi: et ex aq̄ carnis nutriēdi pap et vini bñ odorife ri et clari bibāt: barbā p̄terea ac facie: et totum caput ex eis liniāt: q̄ bñ redolēt. Pānosq; et totū corp⁹: cū odoriferis suffumigēt. Quiescāt: et in lecto iaceant valde molli. **De illis q̄ diminuit sperma et virge erectionē.** CAP. LXXVII.

De his q̄ sp̄ma et virge erectōez minuit⁹ ē acetosa: et stiptica comedere: vt est acetū et vuc acerbe suce⁹ et ribes et his similia: et olera frida: vt lactuca et portulaca: et his filia. **De his q̄s q̄ erectōz minuit⁹:** sūt ca q̄ vētosv tat⁹ sūt dissolutiua sic ruta: agn⁹ cast⁹: mēstaz: cimini et ameos. **Medicamē** virge erectōez minues. **R. semi nis agni casti.** 3. x. folioz mentastri: rute sicce: cimini cipi: balaustie: ana. 3. y. Ex hoz puluere i mane: et circa noctez trayciat⁹. **Medicamen** aliud qñ calitas fuerit cā. **R. seminis** lactuce semis portulacae: ana. 3. x. p̄sily: semis co riādi sicci: ana. 3. iij. balaustie: nenufare: ana. 3. y. Ex his oib⁹ simul cōmixtis. 3. iij. cū quātā. 3. i. cāphore: p̄ aliq̄t di es sumant⁹: et cibis vtantur stipticis: et acetosis.

De illi⁹ q̄ grossat virgā. CAP. LXXVIII

Altotiens in die tādiu fricanda ē: do nec rubea fiat: et postea aq̄ cala sup eā fūdēda: et exide cū cera in oleo v̄o lato resoluta epithimāda. **Aut** fricef: et cū lacte ouino i die decies yngat⁹. **Aut** epithi mef ex lūbricis terrestrib⁹ deficcatis: et cū oleo sambaci no tritis. **Aut** frustū v̄tris: i q̄ remasit p̄x calefiat: et cū eo fricef virgā: et iulscet ei: et dū calū fuerit: sup ipsā tene atur. Lū aut ifridatū fuerit: remoueāt: hoc i die multoti ens ē faciēdū. **Aliud medicamē.** **R. sulphuris** citrini: pipis: ana ptes eq̄les bec trita cribellē cū ozali et ex eis cū melle puro cōmixtis fiat epithima: quod post q̄ per horā ynā sic māserit: laue cū aq̄ cala. **Aut** sumat⁹ se minis alcoti nuclei: et triti triconizēt: et cū lacte statim mul cto cōmisceat⁹: ex q̄b⁹ virgā aūq; mulieri cōmisceat⁹: fri cet⁹: augmētāt. n. Sigs at p̄dicto regimie frequēter vsus fuerit i nālē trāsb̄it magnitudinē atq; sic remanebit.

De his q̄ stringunt vuluā.

CAP. LXXIX.

Ellie .3.ij. gariofilo. 3. i. musci. 3. sexta ps: sumā: 7 trita oīa i ynā vini. 3. mittā tur: q̄ pān^o madefact^o i vuluā mittat. **C** Alio qd corrupta q̄si virginē reddit. **R.** gallaz alu- minis: squinati folioz lily cipi: ana ptes eq̄les bec oīa i aq̄ coquāt: de q̄ mulier i vuluā multoties mit- tat. Cū autē vulua multū stricta fuerit: atq; vir vt coeat ad mulierē accesserit: parua ps i testini sanguie colūbe i- pleat: 7 vulue añq; vir ad eaz accedat imittat. Postquā enī ad eā accesserit: 7 cū ea coire cepit: findet intestinum 7 sanguis fluere incipiet.

De illis q̄ auferūt humiditatē i vulua. CA. LXX.

Alumoni aluminis iamēni: ptes su- mātur eq̄les: 7 trite tritoni zenē: 7 sic subyciāt. **C** Aut salgēma: 7 alumē trita subyciāt: 7 laue mulieris vulua cū aq̄ i qua galle 7 glandiū cupule: 7 balaustie: cocte fuerint. **C** Aut pineaz cortices: 7 alumē: 7 cipi i vino co- quāt: i q̄ pān^o madefact^o vulue imittat: 7 ibi teneatur.

De his q̄ calefaciūt vuluā. C. LXXI.

Ordumeni excorticatum sumat: 7 terat: 7 pyciat ex eo i oleo sabbacino tādū: donec inspissetur: 7 supponatur.

De his q̄ valēt ad ipregnādū. CAP. LXXII.

Hoc valet vt vir 7 mulier nō coeāt ni si post lōgū tps: 7 vt nō sint ebrj 7 vt vir cū muliere ludat tādū: donec eā vide at desiderare coitū: qd in oculis mulieris atq; anbelitu cognoscī pōt. Et sit coit^o post mēstru oz purgatōez. Qui postq; cū ea coire cepit: ipsius veb- hemēter eleuet crura: 7 sit tūc mulieris caput iferi^o mer- sum: atq; vir a spmatis emissionē abstineat: donec sciat mulierē suū iplesse desiderii. Et tūc ipe semē sūdat. Mu- lier vō post diu iaceat: hoc aut statz post balneū fieri cō- uenit. Opz tñ vt ante q̄ hoc fiat: mulier medicinas sibi subyciat calas. **C** Pessariū ad ipregnādū valēs. **R.** sigiā castoreū galbanū: oppoponacū: carpobalsamū: semē bē: costū: spicā indam: bdelliū. Ex his oib^o tritis 7 cū vino cō mixtis: glādis fiat silitudo: q̄ in vuluā missa: p multas no- ctes añ q̄ coeat: quatuor teneatur hois.

De illis q̄ phibēt ipregnari. CAP. LXXIII.

Si mulier post coitū statz paz alkitrā sibi subyciat: aut cū vir col- re vult virge caput ex eo inūgat: nō fiet p̄gna- tio. Qd 7 rute succ^o sil^o opat: aut pip: si ex ali- quo eoz mulier sibi supponat: post q̄ coierit

Mulier q̄ si pedes hīs aptos post coitū fortiter retro salierit: sp̄ma qd p̄tinet i ea cadet. Vir et si coitū p̄iusq; mulier expleuerit: nō ipregnabit mulier. **C** De his autē q̄ abortire faciūt: sūt medicine quas in caplo de partu fa- cili noiabim^o: 7 pessariū ex alkitrā: aut succo rute: vel ex pulpa collogntide: vel arthanita: facere: aut succū rute bi- bere. **C** De his etiā que fetū vebemēter expellūt: est q̄ti die p̄gnāti tribuere. 3. ij. de semine saune decē dieb^o con- tinuis: nisi p̄us febrē passa fuerit. Que si acciderit dimit- tēda est. Sana vō hoc frequēter sumat: donec in ei^o vri- na atq; sudore: seminis hebel odor sentiat. His preterea oib^o q̄ in caplo de mēstruo p̄uocatōe: ac de facili par- tū dixim^o vtēdū ē: aut electuariū de assa ei detur.

Electuariū qd in aborsū faciēdo validū existit. **R.** semi- nis hebel. 3. c. mentastri sicci: folioz rute: ana. 3. xx. rubee cordumeni: pulegy: certuni: ana. 3. x. bec oīa puluerizata cū lacte ficuuz: in modū electuary p̄ficiant: ex quo i ma- ne 7 circa noctē ad magnitudinē ynius nabache sumat.

De illis q̄ multū faciūt bibere. CAP. LXXXIII.

Si quis in potu multo vult vti vino: opz vt ea die nō multo repleat cibo: neq; dulcia comedat. Taseā aut vinctuosam sorbeat: 7 micas i iure molles 7 vinctuosas co- medat: carnēq; pinguedinē amixtā hñtē tēpe- rate edat: neq; ea die ante comestionē laboret. **Sz** statz post q̄ expergefactus fuerit: bibere incipiat: in stoma- cho ex p̄cedētis diei cibo nō grauedinē habens.

C De his p̄teza q̄ ad potādū valde adiunāt: est caro cuz caulibus: 7 cum canabit: 7 cum lentibus. **C** Post vinum quoq; citri acetositatem: aut ribes: aut citonia: aut grana- ta acetosa: vl res acetosas: aut salas sumere: maxime au- xiliat. **C** Medicamē qd ebrietatem detardat. **R.** cauli- um nabati semina: ciminū: amigdalas excorticatas: men- tastrum salem: absinthium: rutam siccam: ameos ex his omnibus simul tritis. 3. y. pondus cum aqua frigida a ie- iunio sumat: si ille qui sumere dz calorem non bz. Qui si calozē patiat: dimittat. **C** Ad hoc p̄teza iuuamētum p̄stat: vt qui vult bibere amigdalas salitas: aut lētes sa- litas: aut oliuas sale p̄ditas: aut capares comedat.

De his que cito inebriāt. CAP. LXXXV.

MAndragore opy: seminis iusquiami nigri: oīum ana. 3. suma- tur: nucis muscate. 3. 5. gallic: xilaloos: ana. 3. tertia pars. Ex his oib^o tritis: troisci infor- mētur. Quoꝝ vnus cum in vino dissolut^o fue- rit: vebementer inebriabit. **C** De his quoq; que inebri- ant est: vt iusgamū nigrū: 7 cortices mādragore in aqua donec rubea fiat coquāt: que postea vino commisceri dz. **C** Medicamē aliud leuius p̄mo. Aqua in qua seiles cogt sumat: 7 cū vino misceatur: vel aqua in qua vsnee: aut res mucillaginē habēs madefacta fuit: det. **C** Aut vinū in quo xilaloos madefactum fuit: tribuatur.

C Medicamen aliud qd valde est forte. **R.** mirre: sigie: opy: iusquiami oīum ana. sextam partem. 3. i. gallic gario- fili ana tertia. 3. i. bec trita cum vino mixta tribuantur.

De his que cito alleuiant ebrietatem 7 ex quibus cito aufertur. CAP. LXXXVI.

Aqua 7 acetū multoties dāda sunt ei: aut aqua mixta cū lacte multum aceto- so: vel cū sero acetoso tribuēda sunt. Acetum quoq; 7 oleum roseum: super caput sunt fun- denda: atq; cāphora 7 aqua rosata: narib^o ap- plicāde sunt: vt eas odoret. In stomacho quoq; si aliqua pars vini remāserit: vt ipsam euomat est cogēdus. **M**a- nus p̄teza eius atq; pedes: in aquā frigidā sunt mittēdi: 7 cū sale fricandi: ac bucelle panis in succo vve acerbe in- fuse sunt tribuēde: cum lentibus coctis. Laules etiaz co- cti atq; canauit dandi sunt.

De curatione ebrietatis. CAP. LXXXVII.

Portet crapulatū diu dormire: ac post q̄ euigilauerit balneum ingre- di: vbi in loco sedeat temperato. Et post q̄ su- p ipsi^o caput aque tepide multitudo fusa fue- rit: exeat: 7 pullū cū succo vve acerbe: nec nō charis 7 hulem: atq; his similia comedat: deinde alia vi- ce dormiat. Qd si capitis habuerit dolorē caput ex aceto cū oleo roseo mixto infundat. Et sint acetū 7 oleū roseū super niuem ifrigidata. Quib^o ita gestis: iteruz dormiat. Si at post hec crapule sanitas tardauerit parū vini cum multa aqua bibat. **C** De his quoq; q̄ crapulā remouent sunt multū loqui. 7 lōgā suauiter incedere viā: 7 oleū vio- latū: ac flores salicis: nec nō rosas: 7 campborā 7 aquam rosatā olfacere: atq; aqua tepida caput infundere.

C Aliud. seminis scariole seminis caulis: berberis: muni-

Tractatus

data suis granis sumach: lentium excoctatarum: rosa
rus spodyana: 3. x. sumatur ex gbus. 3. iy. cū sexta. 3. i. de
caphora 2 cū. 3. i. acetositate citri decocte ad spissitudi-
nem: aut cū succo mali granati acetosi: vel cū ribes sunt po-
tade. **C** Aliud de semine coriandri sicci trito mixto cū su-
charo albo eiusdem quātītatis: cui⁹ ips⁹ ē quātū pōt tribus
trajciat vicib⁹. Robur autē q̄ ad crapule valent remo-
tionē sūt rob de succo vūe acerbe 7 rob de acetositate ci-
tri: 7 rob de ribes. **C** Aliud aq̄ in q̄ sumach: 7 tamarindi:
atq; pruna fuerint infusa: sumat: 7 cū succo acetositate ci-
tri eiusdem quātītatis misceat: gbus tñ zuchari quātū to-
tū est addat. Que oīa vsq; ad spissitudinē sunt coquēda.
Ex quibus postea q̄si sorbēdo aliquid est sumēdum.

C Lōpletus est tractatus quintus cum dei misericordia.

Tractatus. VI.

19. continens capitula.

1 ^m De cautela iter agētis a ca-
loze: 7 auferēdo nocu-
to qd accidit ei ab ipso	De sanatione debilitatis.
7 labore magni.
2 ^m De cautela diez cācula-
riū 7 succursū eoz que
ex eis accidūt.	De preparatiōe corporis
ad ambulādū 7 regimi-
ne cibi in itineribus.
3 ^m De sedāda siti 7 expulsio-
ne nocumēti eius.	De ablatione nocumēti 7
diuersitate aquaz.
4 ^m De regimie eoz q pger vo-
lūt: dū magnū ē frigus.	De mansionibus expedi-
tionum.
5 ^m De sanatiōe cōgelati a fri-
goze.	De regimine mare intrā-
tium.
6 ^m De sincopi q̄ sit ex fame 7
eius sanatione.	De phibitione generatio-
nis pediculoz 7 destru-
ctione eoz qui genera-
ti sunt.
7 ^m De regimie extremitatū
digitoz pedū 7 manūū	De illis q̄ prohibēt soob.
ne a frigore corūpani: 7
succursū si icepta fue-
rit corruptio: 7 sanatiōe	De illis que phibēt fissu-
ras q̄ fiūt i calcaneis.
ei⁹ qd fuerit corruptus.	De excoziatiōibus q̄ acci-
dūt ex egrotōe vel cal-
camentis.
8 ^m De imobilitate oculi ex niue	De casu 7 percussioe q̄ fiūt
9 ^m De aduisione 7 dolore q̄
accidūt oculo ex frigo-
re vel vento.	in capite: vel in alia par-
te corporis.

C De cautela iter agētis a calore 7 auferēdo nocumento
qd accidit ei ab ipso.

CAP. I.

Portet vt q̄ i magne calitatē tpe
iter agit: cibo nō sit īpler⁹
n3 sit ebri⁹ n3 ē ea horaviniū biberit. Nō
tñ sit inanit⁹: neq; a cibo vl' vino oīno va-
ci⁹ nisi fastidiū patiat. Qd si passus fue-
rit: oīno ab itinere abstinere meli⁹ ē: atq;
gescere: 7 tādīn dormire: donec fastidiū
remoueat. Qui si nō fuerit fastidit⁹: imo appetitus i ipo
aliq̄tulū vigerit: mediocriter cibo īficiat: q̄ tñ paucita-
ti attineat. **C** Libaria vō gbus vtiī: frigida sūt: atq; exti-
guētia: nec nō sitiz repmētia: vt sūt alkaria: 7 albulēm: 7
vūe acerbe succ⁹: 7 acetū cū oleo: 7 his silia. De his q̄ sūt
frida. Qd si nullo mō comedere desiderauerit: calozēq;
supfluū: atq; sitiz senserit: triticū fractū cuz multa aqua
coctū cum zucharo 7 aqua frigida bibat. Post cui⁹ austū
nō statiz eat: sed parūp moret: 7 precipue si multū aque
biberit. Si. n. statim motus fuerit: cibus in stomacho exi-
stēs de vno latere ad altez trāsiens stomachū inflat: ac
male digeritur. Si autē ipsū ire necessitas coegerit: parū-
per bibat: 7 nunq̄ i aliqua hora fortiter īcedat: oīaq; mē-
bra sua a sole custodiat: 7 p̄cipue caput: 7 quas maxime si
diū ambulare desiderauerit. Diu. n. cū fortis fuerit calor
īcedere: 7 ieiunare: corporib⁹ macris plus: crossis vō mi-
nus nocet. Quedā tñ crossa reperiunt corpora: gbus p̄di-

cta pferunt. Nos autē iam dixim⁹ in hoc nostro libro nō
esse intētionem nostrā: oīa ista distinguere ac determina-
re. Q3. n. nos: hanc p̄fundius tractare doctrinā. Unde
ea que sepius accidere solent p̄sideramus. Vnus p̄terea i
hoc: magnā cōtinet partē. Corpora nāq; calozē aut labo-
rē vel famē: siue alia p̄suetā fere assuetā: in his fortiora:
atq; magis tolerātia: inueniūt: a gbus etiā min⁹ ledunt
q̄ ea que is assuetā non sūt. **C** Post q̄ autē is qui iter
agere inceperit: suū perfecerit iter: aliquantulū prius ge-
scere: 7 deinde in aqua tepida 7 dulci balneari d3: postq;
fructus ac cibaria in frigidātia 7 humectantia comede-
re 7 i loco vētis exposito dormire vtile ei existit: coitū ē
p̄termittat. **C** Capitis autē dolorē si senserit: cū aqua ro-
7 rodoleon ac aceto curet: atq; balneo aque sepius vtiat.
Libaria ē oīa gbus vtiī: frigiditati 7 humiditati maxie
attineant. Oleū p̄terea violatū: aut de cucurbite semini-
bus: aut de florib⁹ salicis factū olfaciat. Si autē nihil ma-
li senserit: suū peragat iter. **C** De si egritudo ei acciderit
ab itinere tādīn suspēdatur donec qd accidit sublatū cre-
dat. Si autē morari non poterit: paulatim īcedat se quā-
maxime a sole custodiendo. **C** Ante ēt quā īcedere inci-
piat: ea q̄ vehemēter extinguit bibat: sicut ordeū fractū
7 coctū: mixtū cum zucharo 7 aqua ro. ac mucillaginē
psily: aut iulep cū aqua ordeī. Cū autē generit cibo 7 fru-
ctibus īfrigidatibus 7 lacte si nōdū febris cū inuasit nuy-
triat. Qua si lesus fuerit: nec lac: neq; butirū: neq; aliqd
ex lacte factū attingere p̄sumat: nisi inultū acetosū fue-
rit. Lac. n. acetosū: 7 seres simplex: 7 masal: huic nō no-
cēt dispositioni. **C** Febris vō si perdurauerit maiorē ea
indigebit sermone: q̄ ille quē in hoc libro explicare vo-
lumus. Est. n. in his necessari⁹ medic⁹ in talibus vfitatus
q̄ cū regat. Nos quoq; de febrīū curis quātū huic nostro
pertinet libro: in suo si de⁹ voluerit dicemus loco.

C De cautela dierum canicularum 7 succursū eozuz que
ex eis accidunt.

CAP. II.

Cum in diebus canicularibus ali-
qs īcedere cogitur
mediocriter cibus īfici ex re vinctuosa d3: post
quoz acceptōem a potu multe aque abstine-
re d3. **C** Caput q̄ ac faciē pāno linceo subtili

coopiat: quē patiēter ferat. Qd si ipm aliquo modo mo-
lestauerit: faciē a solis obuiatione vel vēti auertat atq; i
aliā declinet partē si potuerit: aut quātū plus poterit eis
se occultet. **C** De q̄s aqua semp abluat. quā non trayci-
at: nisi cū fuerit frigida. **C** Caloz: at si ei multū nocuerit
caput semp sub pānis teneat. Oleūq; de cucurbitē aut d
dulcib⁹ amigdalīs semp odoret: 7 ex eo p̄p trayciat. Pe-
ctus quoq; atq; vētrem ante itineris acceptōem: ex p̄si-
ly mucillagine: aut ex succo portulace cuz oleo de cucur-
bitis 7 albumine oui mixtis epithimet. Ramos etiā por-
tulace si semper suxerit remediabitur: 7 quam maxime
si ex eis cū lacte valde acetoso: 7 butiro coctis: an q̄ cat
comederit. Qd si lac acetosū inueniri nō poterit: masal cū
butiro vtatur: hic. n. cibus canicularium remouet nocu-
mētū atq; sitim. Et si qs anteq̄ iter īcipiat de oleo cucur-
bitaz magnā sumpserit quātītātē: caniculariū ab eo re-
mouebit nocumētum. **C** De his etiam que ipsoz in vl-
timo nocumētū remouent: ē vt cepe incise in lacte aceto-
so p̄diē vnam vel plus iacere permittantur. De quibus
anteq̄ īcedat comedat post quarum etiam acceptionē
de lacte illo bibat. Qui postq; generit: nō statim aquā bibat
sed ex ea os semper colluat: 7 ex frigida parumper tra-
yciat. Post hec autem de his que īfrigidant: quan-
tum voluerit comedat: post quozum comētionem aquā
paulatim bibat. Hoc enim regimine si quis vsus fuerit a
siti p̄seruabitur permittosa si deus voluerit.

C De sedanda siti et expulsiōe nocumēti ei. CA. III.

Porter quēlibet sitis in itinere timen-
tes a cibi saturitate ante q̄ eat
abstinere. Exoleribus tñ in frigidatib⁹: ac fri-
gidis et acetosis parū comedat. Aut ex saui-
ch cūz cūccaro et multa aqua frigidissima bibat.

C Rei vō falsē vel dulcis: vel acris comestione abstine-
at. et p̄pe a piscibus tā recētib⁹ q̄ falsis: atq; salmūria con-
ditis: et oīno ab oīb⁹ horū spēb⁹. Ipsi. n. sitis sunt effectiui.
Et cauguamich: et gnā lactis q̄ salita vel acetosa cōdiunt
dimittat: et cappares p̄pe et oliuas: qm̄ sūt siti faciētes. Le-
pe vō in aceto misse: et que eis assimilanē siti sedāt. Ipsūz
etiā obferre oīz: ne velociter cedat: s; suauiter et cū mo-
ra tñ. Uelox. n. incessus boiem frequēter anhelare: ac ve-
hemēter facit. Qd̄ in sitis puocatiōe oīb⁹ deteri⁹ existit.

C Multa etiā locutiōe abstinere oīz. Multa. n. locutio
sitim creat. Si aut ipsūz loqui necesse fuerit: sūmissa vo-
ce quantopius posse est loquā. Clamor. n. calozē ac sitim
multā afferre cōsueuit. **C** De his p̄te rea que sitim sedāt
et diu remouēt sunt lac valde acetosū: et portulaca: ac lactu-
ca: et cucurbita et citroli: et melones nō dulces: et pira valde
humorosa: et parūz stiptica: nō multū dulcia. poma quoq;
ac mala granata: et que de fructibus acetosis sunt eis silia
et acetositas citri atq; vīe acerbe succus: et ribes et pruna.

Sigs. n. ante q̄ eat comederit: nō sitim patiet. **C** De his
quoq; que in ore tenta: in hora eūdi tēperiē adducūt in si-
tis ablatiōe: sūt pira sicca acetosa: cū vñū post vñū sumis
et thamaridi: et granati acetosi grana: aut ex masal assidue
parūper sumere: et in ore donec dissoluat tenere. In hoc
tñ nō cōfert rekis: neq; sumach: neq; his silia. **C** Duic au-
tem l3 parū: cōfert fructū cristalli in ore tenere: et sadassa
aut argētū merū terius. **C** Labia p̄te rea fortiter stringe-
re: atq; aerē nullo mō per os attrahere cōfert: si q̄ maxi-
me poterit hoc agere studuerit. **C** Aliquam q̄z de reb⁹
frigidis odorē reddentibus: vna hora post aliā horā odo-
ret: atq; olea ifrigidātia olfaciat. Uētri quoq; ex herbis
frigidis emplastrū inperponat: aut ipsum ex epithimati-
bus que in canicularib⁹ nominata sūt: epithimet. Quod
si aque habuerit paucitatē acetū ei cōmisceat. Parua. n.
quantitas eius tūc sumpta: vehemēter sitim sedabit. Ea
q̄z q̄ siti extinguit edat: et ea que ipsam afferūt derelinq̄t.

C Trocisci qui calozē extinguit: et sitim sedāt: febribusq;
acutis: ignitis in vltimo p̄ferūt si voluerit de⁹: ex q̄b⁹ an-
te q̄ eat: et etiā i hora eūdi: aliquid in ore teneat. Ipsi. n. et
sitim remouēt: et ardorē extinguit. R. citroli cucurbite:
feminū excocticoz partes equales: seminis lactuce se-
minis portulace: cuiusq; ana partē mediam. succi liquiri-
cie puri: quartā vnius partis: terant hec oīa: et cum succo
portulace aut psily mucillagine cōficiantur: ex qbus tro-
cisci parui ad lupinoz similitudinē informentur: ex qui-
bus dū incidit: vnum post vñū in ore teneat quē nō ma-
sticet: sed sinat donec paulatim dissoluatur. et qd̄ ex eo dis-
soluitur trayciat. Ante vō q̄ eat: vel cum per eos febrez.
acutam sedare voluerit pondus. 3. li. ex eis bibat cū rob
alicuius fruct⁹ acetosi quos nominauimus. Si autēz in
pectore aliqua fuerit asperitas: ipsos cū iulep vel sirupo
violato bibat. Di p̄te rea trocisci ardozi vīne in vltimo:
cōferant. **C** Cum autem aliquis in itinere sitim patitur
vehementem: oportet ne statim aqua satietur cum eam
inuenierit: s; os ex ea lōgo colluat spacio: et ex ea parū tra-
yciat: in quam etiam suas mittat extremitates: faciemq;
suam ex ea lauet: atq; in eam si voluerit ingrediatur neq;
ex ea bibat nisi parum: de qua etiam minus q̄ poterit
paulatim sorbendo vna vice post aliam sumat. Post
hec autem ex cibis quos nominauim⁹ comedat et paula-
tim in potu cum augmēto ex aqua sumat: de qua tamē

non satiatur. Et quāto plus sitim diminutam esse sen-
sit: potum si voluerit augmentet donec satiatur. Cum
hoc. n. regimie a siti p̄nitiosa: atq; a malis accidētib⁹ ipas
comitantibus preseruari poterit.

C De regimine illorum qui volunt iter agere dum ma-
gnū est frigus. CAP. III.

Eademodū ex longo itinere in
tpe mlti calozis: sic

bres et his silia accidunt: ita ex itinere in tem-
pore multe frigiditatis: alie eueniunt egritu-
dines. Ex qbus sunt gelatio: et fames: et sincopis: atque
apoplexia: et stupor ac exolutio: et alcuzegi: et extremitatū
putrefactio: et horū silia. De tñ egritudines illis propere
accidunt: qui ad eas naturaliter dispositi sunt: sicut illis
forsitan quozum cōplexiones his repugnant egritudini-
bus: atq; quozū corpora frigori vehemēti exponi consue-
ta sūt: huiusmōi nō accidunt egritudines nisi raro: et cū cā. s.
frigoris vehemētissima. Nos q̄z in illo dicem⁹ simile
eius: quod in precedentibus diximus. **C** Dicemus igit
q̄ si quem in vehementis frigoris tēpore incedere opor-
tuerit cibis prius repleti: atq; vini magnam bibere quā-
titatem debet. Post quoz acceptionē ab itinere aliquā-
tisper abstineat dōec cibus calefiat: et motio que i corpo-
re facta fuit: sedet. **C** Libaria aut quibus p̄ti: actuali-
ter ac potentialiter simul calida sint. **C** Et si frigus for-
tissimum fuerit: atq; ipm statim post comestionē iter ici-
pere necesse fuerit: vinum purum tepefactum bibat: aut
vinum cui tantū aq̄ calide ammixtum est: vt ex ea tepe-
fieri possit. Vinum vero sit forte: et subtile stipticitate ca-
rens et acetositate. Faciē etiā subtili fortiter coopiat pan-
no: et p̄cipue si sue faciei cōtrarius p̄flauerit vent⁹ frigid⁹.

C Ab his aut ille precipue custodiendus ē: qui in pectore
aspitatē sentit: vel tussim patiatur: vel cui⁹ pulmo aut pe-
ctus debile ē. Dic enim si aerem attraxerit frigidum: ad
tussim vel ad sanguinē spuendum velociter perueniet.

C Ex eis vō que in tempore vehementis frigoris ante in-
cessum sumunt: sunt cibaria cū nucibus et alyis facta: et ce-
pis: et butiro. Et allys quidē et nucibus vehemēter p̄fici-
endi ad hoc inest p̄prietas. Totū nāq; calefaciunt corp⁹
calozēq; adeo augmentant innatū: donec p totū diffun-
datur corpus: et etiam multiplicetur in extremitatibus:
nedū in corporis medietate. **C** Assa quoq; similiter opa-
tur: si vna. 3. ex ea cum fortis vini libra. i. vel cū idromel
le sumpta fuerit: pip̄ itidē si ex eo in cibo multum ponat
vel cum idromelle bibatur: eiusdē est inuamenti. Lepe p̄-
te rea crude atq; porri: et tasea alba in qua multū ponitur
de taguebil: ad idē p̄ferūt. **C** Dic aut nō statim post itie-
ris perfectionē et dimissionem ei⁹: ad ignez se calefacere
nec balneum ingredi: neq; dormire oīz. S; p horam vñā
locū calidū i q̄ sit ignis a lōge circūeat: deinde vō igni se-
cūdū gradus paulatim appropiquare incipiat ordinē ob-
seruādo. **C** Post hec aut si i itinere magnū tetigit eū fri-
gus: balneū ingrediatur: in quo diu morādo fricetur. Et
si balneū iuenire nō poterit: in domo igne calefacta tam
diu friceat: donec corpus ipsius rubore incipiat: deinde i
molli lecto diu dormiat: possibile est. n. vt q hoc vīus fue-
rit regimine: a febre preseruatur si placuerit deo.

C De sanatione a frigore congelati. CAP. V.

Ei congelatio ex frigore accidit d
quo nōdum sit des-

perādū prepa rād⁹ ē ei locus igne calefactus
g vētis nō sit exposit⁹: in quo cū fuerit: forti-
ter et velociter calidissimis fricādus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: vt totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd̄ calefacti p̄anis calefieri opz.

Ei congelatio ex frigore accidit d
quo nōdum sit des-

perādū prepa rād⁹ ē ei locus igne calefactus
g vētis nō sit exposit⁹: in quo cū fuerit: forti-
ter et velociter calidissimis fricādus est mani-
bus. Quod ideo fieri conuenit: vt totū corpus simul ca-
lefiat capite excepto: qd̄ calefacti p̄anis calefieri opz.

Tractatus

Cum autem totum corpus fricatum fuerit: homines corpora calida et lenia habites: cum eo in lecto iacere debet. Quorum corpora ipsius corpus tangere. et quam maxime ventrem et dorsum atque pectus puenit. Qui post hec parum asper: et mirre: atque piperis cum vino forti: nec non aqua carnis dari dicitur. **P**ostquam autem eius anhelitus aliquantulum reuersus fuerit: ex tassa alba nutriatur. vinum quoque non in magna quantitate ei tribuatur: lectusque mollis ei paratur: in quo multis cooperiatur panis: ut diu dormiat precipiat. **P**ostquam autem expurgatus fuerit: et paulatim inceptit: balneum ingrediatur calidum: in quo longa faciens moram multum fricetur: et ex oleo liliaco vel narcisino vel cuiuslibet castorei ac musci et euforbii amixta fuerint inungatur. **D**e sincopi que fit ex fame et ei sanatio. **CAP. VI.**

Liquando

iter agētibus in tpe vehemētis frigoris: fames accidit valida: deinde vero non moratur: ut sedet fames illa: et superuenit eis sincopis et extasis vehemens. Qui fortasse moriuntur inde. Cum hec igitur fames inceptit: velociter et subito sunt cibandi ex pane in vino forti madefacto: ius quoque a tassa vinctuosaz vt forte beant eis est dandum. vinoque forti calefacto: in quo parum sit positum piperis: sunt potandi. Qui si curati non fuerint: nisi prius eos iuauerint sincopis: aqua rosata sunt rorandi: narresque ipsorum ex musco et calamo aromatico sunt insufflata de: labia quoque atque gronones ex algallia inungi debet.

De preterea stōi ac extremitates tam diu fortiter sunt fricanda: donec rubere incipiant: deinde vero extrema ita ligaturis sunt constringenda: ut doleant. **P**ostquam autem a pedibus euaserint sincopi: ut prediximus sunt regendi. Si vero non euaserint: vinum et aqua carnis per guttur sunt inycianda. Qui manibus diu sunt fricandi: et aqua rosata: atque vociferando vel manibus tangendo excitandi. **O** si extremi passim fuerint ex hoc: prohibe illos ab eo quanto plus possibile fuerit: ita ut manus atque pedes ita liges ut doleant et da eis ad sorbendum ponendo in ora corum vna vice post aliam: et moue eos. et vocifera super eos. **U**inum preterea cum pipe calefactum. eis ad bibendum tribuendum est. **E**ssitidē de sagzenea parum: aut de electuario ex assa fetida dandum est. Quos propter hec igni applicabis: corporaque eorum cum oleo de costo. aut totum oleo de euforbio inunges.

De regimine extremitatum digitorum pedum et manuum ne a frigore corrumpantur et succursu si incepta fuerit corruptio et sanatione eius quod corruptum est. **CAP. VII.**

Edum

digiti prius manibus absque villo liquore vehementer sunt fricandi deiceps vero ex oleo veteri inungendo fricatio facienda est: postquam panis coopiedum iter ipsos: ac sub ipsis et super ipsos iterponendo panes. Si pectus et toto ac super ipsam lana mollis mittenda. deinde vero caligis subtilibus et mollibus calciandi. **O** si frigidis sutularibus se calciauerit: summo opere cauere debet ne sutulares madefiant aut ex aliqua re sibi accidere humectentur. **D**e his quoque quibus extremitates fricate nocumētum ex frigore adueniens repellit: sunt olea calida sicut sambacinum. et araziki: et oleum de ben: et liliacum atque laurinum. **A**lkitran vero vehemētius in hoc operatur: quam supradictorum aliquid. **I**psum enim non solum frigus extremitates corrumpere non sinit: verum etiam ne id quod ceperit corrumpi putrefiat prohibet. **U**iator preterea sibi cauere debet ne sitim pati nitatur: aut frigus: ex quo extrema ledantur: fortassis enim ex hoc velociter corrumpentur. **H**uius autem signum est: quod frigus quod ei nocebat: iam allenari sentitur: et eorum operimentum non fit mutatum nec augmentatum: neque ab aere frigus sit remotum: hoc enim tunc non euenit nisi ex sensus minoratione. **U**erum vero ut cum frigus nocere cepit: pedum operimentum statim mutetur multaque in

eis fiat fricatio: postquam operiantur: ac in icesu moueantur. **N**ihil enim deterius ad velociter afferendum frigoris noctu metum: quam ut pedes sint suspensi. **S**i autem cōrigerit eos apparere: eorumque sensus minui: adhuc curari poterunt nisi virides aut nigri fiant: si in aqua mittantur in qua tritici palea cocta fuerit: aut in qua napi vel caules bulierunt. **A**ut anetum aut camomilla: aut sticados arabicus: aut sisimber: aut fassuc: aut mellilotum: siue lini semen aut fenugrecum. unum quodque separatim: aut omnia simul. **E**t si cum aliquo ex oleis quod noiaui minus: et iuxta ignem. et sepe fricati fuerint. **U**irides autem vel nigri si fiant: oportet ut statim ad eos scalpellados festinent et velociter sunt scalpellandi: et adeo perfide: ut ad carnem pueniant: et sanguis ab eis fluat permittat donec per se restrigatur. **I**psi quoque iterum itaque statim cala: quod id fit ne i ore venaz: aut in vtheribus sanguis coeleat: et erit phibeat. **P**ostquam autem sanguis stricatus fuerit: et ei minus fluxus: epithia ex bolo armeno itaque et pauco acetato dissoluto: supponendum est: et ibi per diem vnam et noctem dimittendum: deinde ex vino tepescendo: aut ex aqua et aceto lauandum. **P**ostquam huiusmodi stricatus aut ter: epithimandum. **E**t ad vltimum predicto epithimate tadium reddendum. donec loca demigrata videas iam esse facta dura: et retenta. **O** si autem scalpellados ad huiusmodi puerum fuerit: ut locoque soluat durities: et malum reddat odorem: atque in putredinem versa fuerit: scalpellatio ita tenet non locum perficit. **N**am necesse est omnia que sunt in illis locis cadere. **Q**uapp auxiliu ut cadat predictum est. **Q**uod velociter fieri puenit: ne visus ad sanam carnem illi locoy cinas: lesio pueniat. **M**ulti tamen medici minus affluta predicti loci cutem remouent: et quod in eis putrefactum est cum ferro auferunt: sed non ibi magna recipiatur coauitas: sed sit locus tenuis. **Q**uapp multoties nervos et choras multum timorosos taliter operando exhibent: et distendunt et icidunt. **U**bi faciunt malas gñari egritudines. **C**aro namque putrida cum ferro a membro remouenda non est: immo compleretur ex folijs sicile aut caulibus coctis: et calido butiro ammixtis et in modum panis coactio fieri conuenit: et calidum superponendum est. **Q**uod in die multoties erit mutandum. **P**ostquam autem quod putridum erat ab eo ceciderit: et nigredine vel viriditate nullo modo remaserit: considerandum erit an putrefactio os ingressa sit vel non fuerit: si ipsa ingressa non fuerit ex his que carnem creant: locus erit medicandus. **S**in autem ipsa os ingressa fuerit: tunc erit necesse aut ipsum radere: aut aliquam eius partem ferrando auferre: aut totum os a iunctura remouere. **S**ermo autem de hoc: est egrediens ab intentione nostri tractatus: quoniam est pertransiens illud: quod ille facere potest qui non est huius artis: indigens medicante sciente pio.

De immobilitate oculi ex niue et quod pre nimia niuis albedine videre non potest. **CAP. VIII.**

Uti banc

egritudinem suam pertimescit oculis accidere: nigris vestitiamentis: atque caput panis coopiat nigro oculis: si stricatus panum supponat nigrum. **Q**uod ideo fieri conuenit: ut panum oculus semper intueatur. **A**ut in manu panum teneat nigrum. quem sepe aspiciat. **D**es quoque circa ipsum incedentes nigris sint cooperti vestimentis.

De his preterea que ad hoc in vltimo conferunt est super oculos ligare rem qua parti in suis vti consueuerunt itineribus. **Q**ue scilicet ex pilis textitur nigris qui de caudis animalium euelluntur. **D**e adustione et dolore qui accidit in oculo ex frigore vel vento. **CAP. IX.**

Uandoque

in hac dispositione oculo accidit ardor et dolor fortis: ac motionis palpebrarum difficultas: et ipsarum crosfitudo. **U**bi oculus fortassis sit rubens: et fortasse obtalmia fortis et mala excitatur ex ea. **Q**uapp summo opere ab his erit cauendum. **U**nde oculus quantum plus possibile fuerit: erit operiendus: et circa ipsum panus subtilis inuoluendus. ut ex eo nihil sit discooperitum

nisi qđ est valde necessarium. ¶ Faciem preterea ab vti oppositione quanto plus poterit: remoueat. Qui etiaſ si super oculum aliquid ligauerit in quo ante pupillas sit forame: magnū sentiet remediū. Si autem adco magnū fuerit vt totam circūdet faciem: erit melius ⁊ maior vtilitatis. ¶ Vinum quoq; bibere: hoc remouet malū semper. Vapozare autem oculos omni hora i hac dispositio: ne: magnus est error. Oculi nāq; cum ex embrocatione calefit impedimentum a frigore magis vltimum erit.

¶ Oculo autem si quandoq; acciderit hoc qđ diximus: confert: vt vaporem aque in qua frumenti pallea bullierit i facie recipiat: aut faciem super sanſuci cocti vapores aut aneti: aut camomille: vniūſcuſq; separatiz: aut oīūz simul ponat. ¶ De his quoq; que ad predicta valde valent: est vt lapides donec rubei fiant igniant: ⁊ in vinum vetus mittant: ⁊ nouum est magis vltimum. Aut vinūz super lapides roretur: super cuius vapores facies erit tenenda. ¶ Sternutatio etiam ad hoc remedium affert. Rubor autē si oculo acciderit: properandum est vt de vena cephalica velociter sanguis minnatur. Post hec autē in sequenti die balneum ingreditur. Cui ad comedēdū aliquid erit tribuendum ⁊ vinum forte ⁊ purū ad potandum dandum. Post quorum acceptionem: diū erit dormiendum. Qđ si aliquid remanserit: tunc iteret embrocationem plus ⁊ magis vltime q̄ fecit: ⁊ reliquo regimine plus ē excepta sola flobotomia: erit vtendum. Venter quoq; fortiter erit soluendus.

¶ De sanatiōe debilitatis ⁊ laboris magni. CAP. X.

Debilis cui fortis labor ac fatigatio acciderint: cum ad ocūz puerit: per horam vnam quiescat: deinde balneum ingreditur. Si autem balneum nō inuenerit: aquam calidā hora vna ingreditur.

Qđ ⁊ faciat donec caro lenis fiat ⁊ rubea: Cuius totū corpus post hec leniter fricetur: ⁊ iuncture cum pollice quasi comprimēdo palpent. Postq; si hyems fuerit: ex oleo in quo anetum coctum fuit: aut camomilla: inungendus erit: ⁊ precipue ipsius iuncture. ¶ Estas vero si fuerit: cū oleo violato idē fiat: deinde vero quiescat ⁊ dormiat diu lectiq; augmentet mollitie: ⁊ plura super se ponat operimenta. Cum autem a somno expergefactus fuerit: ad sui redeat fricationem: ⁊ ad balneandi vsum: atq; yngendi deinde vero ad suum reuertatur vsum.

¶ De preparatione corporis ad ambulandum ⁊ regimie cibi in itineribus. CAP. XI.

Ai longum vult peragere iter: ante ipsius inceptionem flobotomari: ac medicinam ventris solutiuam sumere debet. Et precipue si longus fuerit tēpus ex quo nentrum eorum peregit. Qui enī

iter agere corpore non mundificato voluerit: vix febres euadere poterit. Qđ si eas aliquando euaserit: quia eius corpus dissolutum est atq; cutis rara: non euadet exituras: neq; pustulas: neq; alias apostematū species: neq; catarus. ¶ Si quoq; studēdū est vt cōsuetudinē suā in eas transmutet cōsuetudinē: qua in itinere eū vti oportet i cibo: aut in sōno: aut in motu. Si enī in itinere ipsius vigilare necesse fuerit: ⁊ ante itineris inceptionē vt vigilet niti debet. ¶ Similiter comestionis hora: ad horā in qua i itinere se posse gescere sciuerit: pmutare oīz. ¶ Exercitio quoq; atq; motu plus solito vti cōuenit. Et niti vt absq; balnei vti esse possit. ¶ Cū aut ire inceperit: de medicis quibus vti consueuerat secū deferre debet. Vtūz autē cibi quē in terra sua habuit: dimittat: vt ex eis qbus vesci solitus erat: nullo modo comedat. Qui cibo multi nutri-

mēti: ⁊ pauce quātītatis vtatur. Neq; anteq; hospitetur ⁊ quiescat: comedat. ¶ Si aut comestione multū idiguerit: licet pax sumat: non tamē totū cibū sibi necessarium: neq; totū potū nisi postq; quieuerit: accipere psumat.

¶ Olera vero precipue atq; fruct⁹ nullo modo accipiat. Dec. n. vētres absq; magno replent nutrimento: ⁊ in cor pore humores crudos generant ⁊ malos. Si autem in tēpore calido eis indiguerit: comedat ex eis sicut iaz cōstitumimus. Qđ si in nocte necesse fuerit ipsum incedere: non erit ei cenandū: sed sue comestionis integritatē vsq; i tēpus in quo se diu posse quiescere sciuerit: intermittat.

¶ A fastidio quoq; atq; motu: vētre pleno omnino abstinere debet. Nec nāq; apostemata generant ⁊ exituras. Balneo quoq; vti cū poterit: conueniet.

¶ De ablatōe nocuēti ex diuersitate aq̄z. CAP. XII.

De his que nocuētū ex aquarū diuersitate remouēt: ē vt non simplices bibant: sed vt cuiuslibet māfionis aqua cū aqua pcedente tempetur māfionis ipsaz ei amiscēdo. Ad hoc quoq; valet aquas

diuersas vino aut aceto mixtas que secū deferat bibere. ¶ Impedimētū preterea diuersitatis aquarū remouet: ce pas: aut allia: aut lactucas cū aceto comedēt. ¶ Viatori itidē ad hoc cōfert: lutum sue terre secū deferre: de quo cū generit parū accipiat: ⁊ cū aq̄ misceat quā sic dimittat donec lutū descēdat: ⁊ aq̄ clarificēt ex qua postea bibat.

¶ Aque aut male in quib⁹ manifeste cognoscunt qualitates tēperari debēt sicut dicemus. Aqua crosse ⁊ turbulēta clarificanda ē: ipsaz multoties de vno vase in aliū mutādo. Qđ si fieri nō poterit p colatoziū qđ ex farina tortellaz madefacta sit cooptrū colet. ¶ De his ēt que aquas colant: ē vt bulliat prius: ⁊ postea infrigidef ⁊ colet.

¶ Ex his etiam que ipsam colant ē vt in ipsaz paz aluminis iamēni triti pzoiciat. hoc. n. cam cito clarificat: atq; colat. ¶ Salsa aut si fuerit aqua: cū aceto erit bibēda: ⁊ pilocaracte nabatie in ipsa mittēde crūt: aut semē mirti: aut sorbe: aut lutū chorasceni. Aut q ea vti volūt: citonia comedant. Citonia. n. ab aqua salsa nocuētū remouēt.

¶ Qđ si aqua valde fuerit īlipida: ⁊ oportuerit viatorē ea vti ipsaz in ollā mundā vitreatā: vel in vas lapideū pōat. Cuius orificio ligna ex trāſuerso supponat: sup q vellus lane aut lanā carminatā mundā mittat. Quib⁹ ita pactis ignē sub olla accendat: ⁊ qđ in illa lana colligit: expmēdo colligat: ⁊ qđ ab ea manauerit: bibat. ¶ Acetū quoq; aq̄ false sapore repmit: atq; syrup⁹ acetosus ad β vtilis existit. ¶ Aqua vero si fuerit stans putrefactionē in se hās admixtā: cū rob de fructib⁹ acetosis misceat: sicut ē rob qui fit de succo vne acerbe: ⁊ granatorūz ⁊ maloz. Cum autem aquam illam in potu sumit: omnes calidos cibos dimittat: vinumq; nullo modo bibat: nisi fuerit cauba. Dec. n. aqua stans: est id qđ veloci⁹ generare pōt febres q̄ res alia aliq̄. ¶ Qđ si in aqua fuerit amaritudo ei dūz bibitur iulep admisceatur: aut zucharūz: ⁊ comedat dulcia. ¶ Aqua aut si vētrē soluerit: ea que vētris sunt cōstrictiua comedat: ⁊ econuerso. Et si in aqua fuerint res minute: aut herbe in quibus est acuitas ⁊ malitia cibos vinctuosos semper comedat: ⁊ ad ipsam colandaz sit sollicitus aquam quoq; non bibat nisi paralifen: ⁊ precipue si in ea fuerint sanguisuge. ¶ Urina vero si ex aqua restringatur: vinum habens aquam admixtaz in qua semē feniculi: aut apy coctum fuerit: erit bibendum. Aqua q̄z si fastidium fecerit cum rob granatorūm erit bibēda. Et vt omnia comprehendam considerandum erit qđ ei accidat ⁊ ex eius contrario erit regendus.

¶ De mansionibus expeditionum vel eorum qui sunt in

Tractatus

castris.

CAP.

XIII.

Lis qui sunt in castris si estas fuerit i altis locis atq; in collib; manere debent. Tentoriozū quoq; hostia ad ventum septentrionalez vertere oportet: atq; vnū inter tentoriozū z aliud: magnum est inter mittendū spatium. ¶ Bestie quoq; quanto plus possibile est. elogande sunt. ¶ In hyeme autē sit ipsozū regimen huic contrarium. s. in locis maneat profundis: z ad montium ac collū radices tendant: tētoriozū etiam hostia ad meridiem z oriētem vertant: z tētoria adinuicēz coniūgant. Si vero aer austrinus z humidus fuerit: die: ta minuatur ac vinū penitus dimittat: sed exercitiūz ad incrementūz perueniat. ¶ Et si aer sicus fuerit. Huic cōtrarium fiat. ¶ Oz si multi hoies ibi egrotent: a castris se parati longe maneāt: ita vt nō super ventum sed sub eo statuatur. ¶ Et si in locis castrorū mala fuerit reptilia: quāto plus possibile fuerit: inde erūt eyciēda: deinde vero medicamina erunt faciēda: que ea a locis illis expellant z iterficiāt: que dicturi sumus. ¶ Verbe quoq; aut arbores male si ibi fuerint ex quib; odores acuti: aut nocui perueniant: comburi debēt: aut a parte earum super ventum erit sedendūz. Libus preterea aut cā ppter quā multi in castris egrotāt: summopere est consideranda: z que eis contraria esse possunt adhibenda: aut ipsa penit; admittenda.

De regimine mare intrantium. CAP. XIII.

Mortet vt qui per mare vult incedere. rob d fructibus: atq; d medicinis quibus vti consuevit secū deferat aut anteq; mare ingreditur: p aliquot dies comestione qua vti consuevit minnere debet q tempore cibo vtatur: qui sit ex his q stomachum confortant. ¶ Ea quoq; die qua primum mare igreditur: aquā non intueatur: sed ea odorare atq; comedere paulatim incipiat que nauseam sedant: que in suo loco nominabimus. Quibus ita gestis: si nausea acciderit: atq; vomitus aliquotiēs vomere permittend; erit. Hoc nāq; ei nō nocebit. Si autem illud multiplicat: de rob fructuum quāsi sorbēdo ac quāsi lābendo bibat: z sumach ac granatorum grana: z his similia ei tribuantur. Oz si superflu; euz grauitur inuaserit vomitus: cum medicinis colirice passionis curetur.

De prohibitionē generationis pediculorūz z de destructione eoz qui generati sunt. CAP. XV.

Aliquando ex mutatione aque: z ex multo labore: z ex sudore: atq; ex sorditie: z paucitate balneādi: z mutandi pannos: cōtingit corpus z pannos pediculis repleti. Hec quoq; sunt res q viatori necessario accidūt. De illis vō que ista prohibent: est vt studeat in vsu balnei z lauacri: z vt pānos mutet quanto plus pōt: z proprie vt pannus qui carni adheret: sit lineus: tarde enim replet pediculis. ¶ De illis aut q eos qui sunt generati interficiunt: est argentum viuū extinctū quādo oleo admiscetur: z ex eo cingulum ex filis laneis inūgitur qd super se aliquis appēdit: aut q cingitur: aut folia azedaract: vel oleandri in oleū mittantur ex quo patiens inūgat: aut corpus singulis decem diebus ex arsenico rubeo: z stasisagria: atq; condisi: z baurach: cū aceto epithimetur. Qd postq; quāsi per horā vnam sic dimissus fuerit cū aqua calida lauet. ¶ Panni preterea cū condisi: aut lupinis: vel folys zadaract: aut artanitha: suffumigent. ¶ Paties quoq; ex oleo in quo terra argenti viui posita fuerit: aut in quo condisi missum fuerit: inun-

gendus erit.

De illis que prohibent soob idest mutationem que fit in facie a sole vel vento. CAP. XVI.

E horum numero est: vmbraz facere z faciem ex panno operire. Oz si fieri nō poterit: dragg. z amiluz: atq; gūmi arabicū: z psilly mucilago: ac seminis citoniorum mucilago sumantur: z cum albugine oui: aut cū succo portulace misceant: z facies in itinere epithimetur. Cum autēz generit lauet. Et si hoc fiat aut ex vnoquoq; p se: aut ex oibus simul. Ad hoc valebit. ¶ Ad hoc etiam confert tortellas in aquā infundere donec dissoluantur: ex quibus facies epithimet: aut epithimetur ex albumine oui z dragg. ¶ Si autem faciei color mutar; fuerit: cōfert ei vt in nocte epithimetur ex ceroto qd fit ex cera z oleo que ad solē p omnes dies caniculares morantur: z cū adipe galine z farina ciceris.

Oz si mutatio colorū faciei fuerit multa: ex sinapisinatis bus que in tractatu de decoratiōe noiaum curāda erit.

De illis q prohibēt fissuras calcanei. CAP. XVII.

Issure i calcaneo atq; i inferiorib; pedis partib; fieri prohibēt: si pes i aq vebēmēter calā teneat dōec molescat: z post: quā de aq extract; fuerit dragg. tritū vt alcohol d sup puluerizet: deinde fortiter fricetur.

Remouebitur eniz: z phibeat calcaneū findi: z ex pice liquida epithimet: aut pānus oleo infusus pedi superponat z semp sit calciatus: z a puluere sibi caueat. ¶ Si ē multū confert: vt sepuz caprinuz sumat: z liqfiat: cui paruz gallaruz tritaruz vt alcohol desup puluerizetur. Qd postea dum liquidum fuerit vel molle: in antiquis ponatur fissuris. ¶ Malis quoq; fissuris que in carnez penetrant: confert vt merdasengi triti. s. sumat. 3. q cuz olei. 3. xx. mixte in cocleari ferreo coquātur: z tunc frequenter moueātur: donec fiat vt alchitrā cui postq; tale fuerit. 3. iij. pondus de galbano qd vocat befart addat: z coquat donec spissus fiat. Luz autē in frigidatū fuerit: fiet vt pice liquida d quo calido z ligdo sup fissuras cadēdo distilletur. ¶ Antiq; etiā fissure vsq; ad carnē penetranti auxiliatur: vt sandaraca z oleuz de seminibus lini sumantur z mixta coquātur donec inspissent: z guttatiz desup fundant. ¶ Aut adeps pedum sumatur: cui parum galbani addat: z deiceps parump coquat dōec incroscit: postea adinistret. Oportet etiā vt anteq; fissure sanari incipiat in aquam mittātur calidā donec mollescat: z mundificetur: postea vero abstergant z desiccētur: z sic cū medicis curetur: deinde pes post medicationē calcietur.

De excozationib; que accidūt ex equitatione vel calciamentis. CAP. XVIII.

Cum aliquis corporis loc; ex vactione vel ex alia cā excoziabit: exigit vt statiz postq; geuerit: ex mltā frida aq tā diu roret: donec ei calor sedetur. Quo facto discooperiat loc; z flabelle.

Oz si possibile nō fuerit. Pāni linei in aqua rosata infrigida infusa desup ponātur: atq; deinde cū locus tepere i ceperit: iterū panni madefacti supponātur. Postq; autēz qd ex caliditate z acuitate existit i eo geuerit ex litargi: ro trito cum aqua rosata mixto epithima fiat. Ardoz autē z dolor si remanserint: cum vnguento de cerusa curent. ¶ Vesice vero que ex strictura calciamenti fiunt: prius sunt scindende: z postea in aqua rosea rozande. Deinde ex licio z achatia epithimande: aut ex bolo armeno: aut ex gallis cum aqua fricatis: aut balaustie bene trite de super ponantur.

De casu et percussione que fiunt in capite vel alia parte corporis. CAP. XIX.

Sex casu de animalis dorso aut ex alio casu capitis aut alij parti corporis euenerit percussio: optimus est ut patiens ex parte contraria statim flobotometur: et a carne abstineat: et precipue a vino. Locum quoque epithimetur: aut

emplastrum ex confortantibus ei superponatur. Quod si ex casu in capite fuerit lesio: ex vena que vocatur cephalica flobotometur. Post flobotomiam vero capiti acetum mixtum cum oleo roseo quod acetum sit triplum superponatur: pannus quoque in aqua rosata infusus desuper mittatur. Patiens vero aqua ordei in mane et iuxta noctem est potandus. Qui per tres dies nihil aliud sumat: donec sit securitas: quod apostema calidum in parte cerebri non oritur. Signum autem quod loca ista atque cerebrum sint sana: est quod intellectus non turbatur. Qui si post casum turbatur fuerit: oportet ut sanguinis tunc maior fiat extractio: et caput ex aqua rosata: et oleo roseo cum aceto vini infundatur. Post hec etiam folijs mirtili: et balaustijs: cortici granatorum et aqua et aceto usque dissoluantur coctis: parum musci: et gallic: et xiloi: locos ac calamus aromatici admisceantur: ex quibus omnibus cum aceto et aqua et vino veteri ac stiptico coniunctis: quidam quasi emplastrum conficiendo fiat: et capiti ut emplastrum superponatur. Venter quoque ex succo fructuum: aut leui emmate soluat. Eiusque extrema fricentur. De his preterea que moto cerebro valde confertur: est ut patiens gallinarum cerebella edat. De quibus post diem tertium quantum sumere poterit: ei tribuatur. Ante enim sola ordei aqua in potu vitatur: cui parum succi granati misceatur admixtum. Hoc enim ad hoc quod hic volumus melius existit. Lesio autem que ex casu accidit: si in pectore et in illis partibus fuerit: ex vena basilica flobotomia facienda erit: eiusque regimen subtiliandum. Quod si sanguis sputum: aut vomit: aut micat: aut ei cum egestione exit: acciderit: ex medicinis quomodo nominabimus aliquam in potu datur. Si autem ista diu perseuerauerit: eorum curationis perfectionem sume ex locis in quibus has nominabimus egritudines. Signum vero an fortis lesio ex casu sit in capite: est intellectus turbatio. Istud enim erit mensura fortis lesionis in capite: aut debilis. Lesionis autem pectoris: aut ventris ex casu: est mensura angustationis attrahendi aeris: et exitus sanguinis signum. Medicamentum quod ad bibendum datur: cui casus aut fortis accidit percussio. Reubarbari seni parte una: rubee lacce mundate: boli armeni: aut terre sigillare: oium ana parte media. Dosis huius medicine: sit a duabus. usque ad quatuor: cum aqua in qua cicero infusus fuit. Duic autem ad comedendum tribuantur: mes: et rizi: et lentes: et cicero. Medicamentum ad fortis casum: et ad vehemens sanguinis sputum. Mumia et bolum armenum: aut terra sigillata cum parua vini stiptici quantitate: ad potandum dentur.

Epithima ad percussione: et ad remotionem carnis de loco suo. Reubarbari: mes ex corticatu: partes equales: boli armeni parte media: achathie: aloes: ana quarta vnius partis. Conspargantur omnia ex aqua mirtili: ex quibus locum debilis epithimari conueniet. Aliud epithima ad casum quando cum eo febris: et apostema calidum fuerit. Rosae rubearum: lentium ex corticatu: boli armeni: sief memiche: sandali: faufel: ex his omnibus cum aqua rosata collectis: epithima fiat. Medicamentum quod ei datur ad potandum: a quo sanguinis multitudo: aut ex percussione: aut ex casu fuit. Recipe charabe: boli armeni: balaustie: sanguinis draconis: lacce partes equales. Ex his autem collectis. z. ii. ad potandum tribuantur cum vna vncia aquae in qua sumach fuit infusus: et opus recetis sexta parte. z. i. istud enim ilico sistit sanguinem. Patiens quoque stiptica comedat. Medicamentum ad leuem carnis motum et debilitatem: quod confortat et dolorem sedat: locum ex oleo roseo inungatur

cui desuper puluis mirtili spargatur: et mediocriter ligetur. Uel stigia aut viridia quae post percussione aut casum permanet: curatur ex medicis quae sunt tractatu ubi de oratione noiaum.

Completus est tractatus sextus gratia dei. Tractatus. VII. 27. continens capitula.

1 ^m De collectionibus et aggregationibus doctrine chirurgie.	ii De apostemate calido.
2 De mollificatione duricie ei que remansit in membris post chirurgiam.	iz De apostemate molli.
3 De collectionibus et aggregationibus sanationis vulnerum et apostematum.	iz De apostemate duro.
4 De medicinis generantibus carnem.	14 De glandulis magnis.
5 De medicinis minuentibus carnem sit supflua.	15 De nodis glandulosis.
6 De his quae consolidant vulnere.	16 De formica.
7 De his quae apiunt magna apostemata et ne cum ferro apiant excusant.	17 De igne persico.
8 De scrofulis.	18 De adustione ignis et aquae rolei bulientis.
9 De cancro.	19 De panaritio.
10 De carbunculis.	20 De exitu sanguinis a vulnere.
	21 De flobotomia.
	22 De ventosis.
	23 De sanguisugis.
	24 De vena medene.
	25 De extractione telorum et spinarum.
	26 De plagis capitis et fractura cranei.
	27 De deceptoribus.

De collectionibus et aggregationibus doctrine chirurgie. CAP. I.

Peris quod eorum quae hanc exercet artem et dicuntur restauratores: non bene ea exercet: neque sapienter: neque sub certa radice ad quam redditio fiat: imo maior eorum per casuali operatur: et sicut ab alio edocti fuerunt. Raroque iuuenies eorum aliquem quod huius artis libros legerit: aut quod ea a magistro quod nouit lras didicerit: imo quod maxime ea exercet: sunt idiotae et rustici et stolidi. Idque per suam stoliditatem eam egritudinem pessime in hominibus gerant. Nos vero huius arti sumas atque aggregationes tales referremus: quae cum aliis astutis meditari fuerit: poterit secundum hanc artem quicquid voluerit optime operari. In primis quoque de regimine dietae: et post de extensione: et rectificatione: ac ligaturis: et de fracturis ruptis in quibus tenuiores ossium partes: et acutae: nec non diuisa frustula conspiciuntur. Et postremo de dislocatione tractabimus. Doies stolidi precipiunt: ut quicquid fractura aut dislocatione: aut carnis contusione pressus fuerit cum alacribus nutriat: et asubibit: et ex carne asata in veru aut in prunis: et bibat vinum. Nihil autem est quod apostematis calidi generationem velocius afferat: quam regimen hoc. Oportet autem ex quo infirmo fractura: aut dislocatio: aut carnis confusio acciderit: regimen per aliquot dies subtiliari. Cuius est venter si ipse fortis fuerit: erit soluedus: et ipse si flobotomiam quemadmodum dicturi sumus. Quod ideo fieri conuenit: ut sit securus quod materia ad locum non fluat que magna apostemata atque putrefactionem generare possit. Postquam autem dies aliquot preterierit: et securus fuerit quod apostema calidum non accidat egro precipe ut ad regimen quo consueuerat uti fuerit si ei egritudo dislocatio fuerit: aut carnis confusio. Qui autem fracturam patitur viscositas atque crossities ei sanguini sunt addende: ut natura materiam habeat paratam: ex qua porus fracturam ligas generetur. Ex his autem quae operantur frumentum adeo coctum: ut quasi plenum videatur: et etherith. Capita quoque ac pedes animalium: nec non edox: agnos: et vitulos: coriari: et vaccas veteres: atque oues: et rizi: ac pisces recetes: et boves nutriendum silia in quibus est crossitudo et viscositas

Tractatus

De qbus in hoc tempore comedere debet. Et post coruz
 acceptionem vinum bibere cossim. Ex hoc enī regimie
 fractura meli⁹ ⁊ velocius ligari poterit. In p̄cipio tamē
 olera frida ⁊ mulsagurāt tantum comedere debet: ⁊ car
 nem auium: ⁊ edinam. ¶ Vinū autem nullo modo ap
 propinquare presumat. ¶ Cum vero distendere: ac recti
 ficare necesse fuerit: oportebit vt ita in vltimo leniter fi
 at: quatin⁹ dolor quāto min⁹ possibile est sentiat⁹. Nihil
 enim plus affert apostema q̄ dolor. ¶ Horum autem
 stolidoz pleriq̄ loca debilia distendunt: ⁊ rectificant:
 vbi etiā magnum nituntur facere sonitū: quatin⁹ vulg⁹
 eos bene operari puter. At vero non oportet vt cum iun
 ctura in q̄ nō est dislocatio dolet: p̄matur ac distendatur
 aliquo modo: imo emplm quod dicturi sumus: ei super
 ponēdum est: atq̄ ligatura adeo suauis faciendā: vt ex ea
 nullus sentiat⁹ dolor. ¶ Istoz preterea medicoz: ple
 riq̄ decipiunt vulgus. cum enī in membro fuerit dolor:
 q̄ fractura aut dislocatio in eo sit dicere presumūt. Sꝫ
 fracture ⁊ dislocatōis adeo est causa manifesta: q̄ occul
 tari nō pōt. Ex hoc enī sequitur: q̄ figura membz cum
 torquet⁹: ⁊ cutis ex vna parte fit gibbosa. ⁊ ab alia conca
 ua. Quapropter si quis diligenter cōsiderauerit: impossibi
 le est vt occulte ipsi qui illud cōsiderat: nisi in iunctura
 adiutorij cū humero: aut anche cuz corā fuerit disloca
 tio. Caput nāq̄ adiutorij quādo dislocatur: cōcauitatem
 que est sub ascella ingredit⁹. ¶ Caput itidez corā carneꝫ
 glandosaz que est in inguine a pte anche intrat. ¶ Unō
 cum multa ibi sit caro: cōtorzio nō est ibi valde māifesta.
 ¶ Signū tñ qd iūcture humeri dislocationem semp cō
 mittatur: est rotūda eminentia: q̄ sub ascella accidit: ⁊ cū
 tangit⁹ digitis sentit⁹. ¶ Dislocationis similiter q̄ anche
 accidit: signū est eminetia exterior: ⁊ ī inguine: ⁊ qd egro n̄
 p̄paratur vt expadat iūcturā que est iter crus ⁊ corā: ne
 cuz iūcturaz dislocatam. ¶ Fractura autem nisi mini
 ma fuerit: cum eaz manu diligenter īuestigaueris gibbo
 sitas ab vna parte ⁊ cōcauitas ab alia nō occulta bit: cre
 pitantisq̄ ossis sonū p̄cipies cuz ipsum manu attractaue
 ris. Cuz autē in loco nō manifesta cōtorzio: neq̄ gibbosi
 tas: neq̄ cōcauitas fuerit: neq̄ cū loc⁹ manu īuestigatur
 ossis crepitatio p̄cipietur: n̄ dislocatio neq̄ ossis fractura
 q̄ extensione aut forti idigeat cōpressionē ibi erit. Nō est
 enī ibi nisi aut carnis p̄fusio: aut fractura minima. Qua
 propter distēdēdo nullo modo ē motio faciēda. Extensio
 namq̄ loco maiorē ḡiat angustia: vñ ī hoc maior cōtin
 git error. Quapropter si aliq̄ stolidoz in his locis exten
 sione aut cōpressionē vti voluerit: phibēdus erit ab hoc.
 Sꝫ p̄cipiendum est vt locus leniter palpādo yngantur ⁊
 post suauiter liget⁹: ne inde dolor seq̄tur. Nihil enī apli⁹
 hoc est faciendū. ¶ Ego vero vni⁹ istozum deceptoruz
 stoliditatē vidi ex qua vehemēter mirat⁹ fui. ¶ Quidā
 nāq̄ forte sup locū q̄ est ī medio adiutorij cecidit: ⁊ dole
 re cepit: vnde paruū ibi cepit oziri apostema. Qd cū p̄e
 dice⁹ vidisset stolidus: ipsius adiutorij esse dislocatum
 dixit. In quo etiā hoc tantillum sapientie nō erat: vt dis
 locationē sciret nō posse accidere nisi iūcture: ⁊ nō ī ossis
 medietate. Quāobrez se preparauit ad os ex vtrazq̄ par
 te fortiter extēdendū. Qd ipsū facere nō pmisi: imo locū
 ex oleo roseo punctū trita mīrto puluerizauit: atq̄ post b̄
 suauiter ligauit: ⁊ ex alteri⁹ partis brachio flobotomani.
 Postq̄ vero dies aduenit tertia: ligaturaz remouit: ⁊ q̄
 nō ampliori idigeret cura cognouit. ¶ Verbū autem de
 hoc quod vnūquodq̄ corporis mēbz de extēsiōe ⁊ re
 crificatiōe atq̄ ligatiōe: necnō ex reliq̄ idiget curatione:
 donec ei⁹ cōpleatur sanitas: extra hui⁹ nostri libri men
 suraz: ⁊ ipsius intentionē reperit⁹. In huius nāq̄ īq̄sitio
 ne isti⁹ nostri tractat⁹: multiplicib⁹ multis idigereimus:

atq̄ postea eēt necessariū vt quomodo opus fiat oculis
 videre. Nos quoq̄ ī hoc nro libro nō itēdīm⁹ nisi ea q̄
 cū homines boni īgeny legerit: ⁊ ī ipsis meditati fuerint
 licet medici nō sint: bonis tñ medicis eggerari poterūt.
 ¶ Ligatura aut cū fit oz vt locus fracture trib⁹ aut q̄ttu
 or cigat⁹ sarcys. Quaz p̄ma ad p̄tē tēdat superiores: que
 sit fortior cictura sup locū infirmū existens: a quo cum
 separari ceperit: suauiter relaxari īcipiat. Et quanto ma
 gis ab infirmo elongatur loco: tāto magl lenta fiat. Nec
 autē ligatura taliter p̄tēdēda est: donec sane partis mā
 ximā occupet quātitatē. ¶ Post hoc aut alia sumat⁹ fa
 scia q̄ p̄us loco supponat⁹ īfirmo: ⁊ deinde descēdēdo ad
 p̄tē tendat inferiorē. Cui⁹ strictura aut relaxatio vt ī p̄me
 fascie obuolutiōe dixim⁹: fieri cōuenit. ¶ Inter has vō
 ligaturas astelle sunt locāde: q̄tinus mēbz per eas recti
 ficet⁹. Ne gibbositas aut cōcauitas ī ipso remaneat. De
 de vero totū istd alia inuoluenduz ē fascia: ipsū suauiter
 cigente. Cui⁹ inuolutiones vbiq̄ cōleas eē puenit. Super
 quas etiā astelle sunt ponēde: ⁊ cū alia fascia sunt ligan
 de. Cuius strictura in omnib⁹ locis aliaruz eque strictū
 ris: hec aut oīa desuper filis ligentur: ligature hic modus
 esse debet. ¶ Deceptores autē ligature p̄ncipiū in sanis
 faciūt locis: vbi ligādo vehemēter p̄strigūt. Deinde rela
 xādo ad locū descēdūt infirmum. Qui ligature mod⁹
 pessim⁹ ē ⁊ oib⁹ deterior. Sāguis nāq̄ a duab⁹ cōpressus
 ptibus: ad locos transmittit⁹ īfirmos: ī qbus apostemata
 ⁊ vulnera generāt⁹: vnde herpes est iomen⁹ ⁊ herisipila:
 atq̄ putrefactio eis multotiēs accidit. ¶ Ligatiōis at
 mēsurā talis eē oz: que īfirmo nullū īferat dolorē: nisi p
 uissimū: nec ēt adeo sit relaxata vt eger nullo mō eā sen
 tiat. ¶ Oz si ex ligatura apostematis initiū: aut fortl acci
 derit dolor: ita vt viride fiat ex ea qd ē extra ligaturā: at
 q̄ sanguis īpleat⁹: ilico erit solūēda: ⁊ ei⁹ cōstrictio minu
 enda. ¶ Et si īfirm⁹ ī loco ligature fortē sentiat pruritū
 atq̄ nocibilem: soluat⁹: ⁊ locus ex aqua īfundat⁹: q̄ ita
 calida sit: vt ex ea delectetur: qd fieri cōuenit donec pru
 ritus sedetur. Postq̄ autem locus p̄ vnaz fere horaz sic
 permanferit cum suis ligetur fascys: que aceto ⁊ aqua ro
 sata: ac oleo rosato simul mixtis: ⁊ optime motis sint in
 fufe. ¶ Temporis vero ligature mēsurā hec est. Opor
 tet enim vt ī p̄cipio singulis soluat⁹ diebus: ⁊ p̄cipue
 si apostema: aut dolor ibi fuerit. Oz si istoz neutruz ibi cō
 sistat: nō erit solutio faciēda: nisi duob⁹ aut trib⁹ intermis
 sis dieb⁹: excepto si res aliq̄ euenerit: pro qua solutio ne
 cessario fiat: vt ē dolor aut prurit⁹. ¶ Si aut aliquātī di
 es p̄terierit in quib⁹ ligatura nō soluat⁹: ⁊ n̄ apparuerit
 ibi apostema: neq̄ calor: neq̄ ardor: non soluat⁹ nisi post
 quattuor aut qnq̄ dies. Et quāto plus tardī⁹ soluet⁹: tāto
 plus ad cōsolidandū aptior erit. Oportet p̄terea vt cum
 p̄us accidit egritudo ligatura sit relaxata: ne dolorē faci
 at nocumentum inferentem. Postq̄ autem dies qnq̄ vl
 paulo plures p̄terierit ⁊ ab apostemate loc⁹ secur⁹ fuerit:
 ligatura paulatī strictior eē īcipiat. Cū vero multi trāsie
 rit dies: ⁊ fractura consolidata fuerit: ⁊ fuerit necesse vt
 caro fracture superposita coaguletur: oportebit etiā tūc
 vt ligatura paulatim relaxetur: ⁊ diēta augmentetur sū
 cur diximus. ¶ Oportet autem vt astelle super aliquod
 qd mollitiē hēat ponāt⁹: ⁊ vt eaz extremitates nihil at
 tīgāt: vbi nō sit res mollis: atq̄ vt maior ex eis ⁊ cossior
 ī parte locet⁹: ad quam os declinauerit. ¶ Cū aut in fra
 ctura frusta ossiuz carnē vulnerauerit oportet vt fascia
 p̄ima non super ipsum vulnus: sed iuxta ipsius os pona
 tur: atq̄ duris fascys inuoluetur. cui⁹ inuolutio: ascēdēdo
 ad partem tendat superiores. Alia quoq̄ fascia iuxta os
 vulneris a parte inferiori est ponēda: q̄ descēdēdo infe
 rius tendat. Os vero vulneris: discoopertū dimitatur.

Ligatura etiam tota mollior sit et parius plus relaxata. Que quotidie est soluenda: aut duobus intermissis diebus. Qui autem vulneris cotus superponatur donec cum virus minui incipiet: et locus ab apostemate fuerit securus: calorque remotus fuerit: vnguentum carnis generatum quod dicitur sumus: vulneri superponatur. **F**racture vero in quibus sunt ossis partes astellis siles que curae non frequerunt nisi vehementer stimuletur: rectificande erunt et strigende: quanto magis possibile fuerit palpando eas et leuiter ligando. Quod si stimulauerint: atque vehementer intulerint dolores: ligande non erunt. **G**enerabunt enim apostemata: ac putrefactionem in toto osse. Verus locus tunc scindendus erit: et si astelle ab osse separate fuerint extrahende erunt. Quare si sepeate non fuerint extremitas acta que stimulat cum ferra erit secunda. Et deinde cum medicinis fracturarum rumpentium erunt curande. **O**portet etiam ut dislocationes cum acciderint: ilico ad locum reducantur proprium ante quam a postema ibi fieri incipiat. Si enim dislocatio in principio sui dimissa tamdiu sic permanet donec apostema ibi fieri incipiat: non erit ingeniandum ut in toto hoc tempore ad suum reducat locum. Nam si dum taliter fuerit extendatur: egrotum plerumque accidet spasmus. Ex his autem intentionibus atque summis quas diximus: cum non congrue observatur: pessimum accidit infortunium: cui nemo succurrere potest. Quapropter si chirurgicis qui nihil sciunt preceperis: ut ab omnibus istis sibi caueant: ab eorum liberaberis malo: et eorum opera tibi erunt profutura.

De mollificatione duriciei que remansit in membris post chirurgiam vel restaurationem. CAP. II.

Post fracture rectificationem aut dislocationis ad suum locum reductione durities atque contractio in membris remanere consuevit: que multoties nocive existunt membris motum prohibentes. Hoc quoque proprie accidit cum predictae res iuxta scripturam fuerint: has autem oleum et aqua calida cum locus multoties manibus fricatur fuerit: atque aqua calida ab alto per fistulam defluens loco superfusa fuerit et adipem ac medullam quoniam ex eis fit emplastrum molliciat. **E**t est etiam cum ex predictis medicinis medicamentum componitur: cuius effectus simplicius operatione fortior existit. **M**edicamentum stricture et durities que est ut corda: et retentione leniens. **R**. cere citrine: adipis anatis resoluti et colati. ana. 3. i. olei de lilio. 3. vi. medulle vaccini cruris. 3. y. Ex his comixti fiat medicamentum. **A**liud medicamentum fortius membris que contractioni sunt propinquum conferens. **R**. fecis olei de lilio fecis olei de semibus lini: bdely. ana. 3. i. storacis: galbani: opoponacis: amomiaci: olini. ana. 3. 5. adipis vrsini. 3. y. Quod si adeps vrsi non inueniatur loco eius adeps anatis: aut galline ponatur. Et etiam hac intentione melius est: ut adeps porci loco supra dictorum adipum mittatur: deinde gumme in mortario cum paucis vino dissoluantur. Quibus valde mollificatis: alia admiscantur: et in mortario docecynum fiat agitur. **A**liud bonum habens odorem: delicatis congruus. **R**. cere citrine. 3. i. olei de ben. 3. vi. mastice nigri storacis ana. 3. 5. Ex his comixtis fiat medicamentum.

De collectionibus et aggregatiōibus sanationis vulnerum et apostematum. CAP. III.

Dispositio scriptorum huic arti propinquum est dispositio restauratorum: quam notauimus in paucitate scire radicem et canonem: quibus curationis rectificatio competens redditur. Quapropter de his principibus hic nos dicere illud quo a magno errore quod ex eorum contingit curatione seruatio fiat. Dicimus igitur quod cum vulnus paruum fuerit: possibile est ut quoniam ligatura ipsius caput: occurrat sibi adinuices partes: et continetur eius concavitudo tota. **N**on enim alia indiget curatione: nisi

si ut duarum astellarum auxilio sustentetur atque ligetur ligatura que a duobus incipiat capitibus. **E**ger quoque a repletionem et vino oino custodiat: et ne pilum aut vngui inter labia illius cadat cauendum est. **D**ecumque solidationem fieri non permittunt. Istorum autem stolidorum plerique: his que diximus tria operantur. **P**rimum enim in vulnere oleum: infirmo carnem et pulvis crossas et duras comedere precipiunt. **U**bi egrotum apud malum atque virus in vulnere acgruit: quod longum durabit tempore ex quo fortassis membris ad putrefactionem deueniet: et precipue in estate: ista vulnera que diximus sola ligatura sanari possent: ab uno die usque ad tres: nulla alia indigens medicina. **U**lnum autem cum magnum est atque profundum: indiget tunc ut cum medicinis que non abimus que sunt carnis generatione sanetur: et vulnus ab apostemate custodiat: ita ut loco cui accidit panus aceto et aqua infusus supponatur: et epithimatis fridibus epithimetur: et singulis horis infridetur: et precipue si calor ac dolor ibi fuerint et sanguis paucus ex eo manauerit. **N**am hac dispositione oportet: ut infirmus ex parte contraria flobotome: totumque corpus: necnon totumque ipsius regimen infrigidanda erunt. **Q**uod si vulnus profundum et non amplum fuerit: cauendum erit ne vngui quod ipsi continetur os: supponatur. **O**s namque vulneris profunditate nodum consolidata si continetur: multum in eo adunabit virus. Quare ut ipsius iteque operatur oportebit: et membris fortasse iterum putrefiet: ac vulnus malum et pessimum ibi fiet. Quapropter in huiusmodi vulneris ore cotus erit ponendus. Si autem vulneris consolidationem perperare videris: butiro aut oleo ipsum infunde. Et exhibe quod predicti errauerint stolidi: quando oleum in vulneribus quorumque osum incarnationem erat possibilis: posuerunt. **O**portet propterea ut omnia medicamina que huiusmodi imittis vulneribus aut tectis adhaereant: aut paululum cum inyciatur. Cum autem vulnus profundum fuerit: et ipsius os amplius observandum erit ut si vulneris os non vehementer coartat ligatura sua: tunc oportebit. Et contingit illud plurimum cum vulnus in corporis dedit latitudinem. Ligature vero vehementior inolutionum et retentio sunt apud vulnus profundum: et eaque lentior sit apud ipsius os. **M**embrum quoque tali est figurandum figura: ut vulnus sit infertur: quantum virtus ab ipso fluere possit. Quod si illud impossibile fuerit: oportebit tunc ut vulnus in die secundo aut quarto consideretur. Cuius profunditas si minui ceperit: et neque virus neque putredo multa ibi contineri inueniatur: curatio non erit mutanda. Si autem virus ab inferiori ad superiorem vlcis partem: ad ipsi videlicet os: cum impetis seris manare conspexeris: inuenietur est ut in inferiori loco ibi existere ipsius inferi partes: apud finem profunditatis vlcis. Quod ideo fit ut virus iterum non possit manare beat. **I**nfirmi quoque regimen in cibo: prout in capitulo de algebra diximus ordinatur: atque subtiliter: et a principio vulneris cum accidit: aliquot dies infridetur. **I**psa quoque si repletur fuerit erit flobotomandum: et soluendum si longum fuerit tempus ex quo non fuerit solutum: id est ut reddat securus: ne apostema accidat. Deinde vero ipsius regimen paulatim finem diebus processum: erit icrossandum: ideo ut carnis natiuitas augmentetur. **O**portet etiam ut cum exiture mature fuerint: et apertione indigerint: perforentur in inferiori loco quod in ipsis inueniatur: et in tenuiori et magis gibboso: si possibile fuerit. **A**ptio tamen in corporis longitudinem: et non ipsius latitudinem: cum in membris sit extensus que non curuatur et dilatantur: tunc dat in his vero locis que curuatur et extenduntur: incisio finem ipsius loci curationem et extensionem tendere debet. **O**portet etiam ut cum exitura in loco ubi venarum multitudo fuerit: aut circa iuncturas: incisio propere fiat. Si enim in huiusmodi locis in cisione cum tarditate et non velociter fiat: os quoadque exteri eminebit: et iuncture ligamentum discooperiet. **C**arnosa autem loca bonum est ut sic dimittantur: donec bene sint matura. **S**i enim antequam bene sint matura perforentur: virus ab eis diu manabit atque vlcus multa sorditiae ac putredine abundabit.

Tractatus

Labia quoque ei⁹ quādoq; atq; ipsius profundū: dura fi-
ent: ipsuz quoq; vulnus pus & virus continuo emittet. Qz si
eritura maxia fuerit: totū ei⁹ virus nō subito ē retraben-
dū ne egro supueiat sincopis: s; paulatim erit exēdū: & p-
cipue si eger fuerit debilis. (¶ **Uulner**) aut sanitas tardat
aut pp sanguinis penuriā q̄ ē in corpore: aut pp ei⁹ mali-
tiā: aut qz itus vel sup ipsū labia caro dura existit: cui⁹ cā
caro nō nascit⁹: aut qz ibi est caro mala: aut qz os vel mul-
ta putredo ē itus: aut medicamē quo curat⁹: nō ē ei⁹ ueni-
ens: aut qz vulnus i seipso est pfundū: & saniosuz & malū.
(¶ **Cū** igit⁹ vlceris aut coz⁹ q̄ in ipsius circuitu p̄stūt: ru-
bor paru⁹ fuerit: ipsa quoq; ab apostemate secura atq; sic-
ca: & aliquātulū dura fuerit: coz⁹ quoq; macrū ac pauci
sanguinis: cā qre ipsius tardet sanitas: nō est nisi sanguis
penuria. Loc⁹ igit⁹ q̄tidie multotiēs p̄ano aq̄ cala made-
facto ē ifundēd⁹ donec rube⁹ fiat: & egri regimē icrossan-
dū: ipsumq; cū yngtō nigro ē curādūz ac in ipsū circuitu
ex ipso fricef. (¶ **Coloz** vō cozpozis si mal⁹ fuerit: atq; ei⁹
forma mala cā i hoc sanguis est malitia. & lobotomia igit⁹
tur atq; ventris solutione est pus subueniēdū: deide ad
vulneris curationē ē redeūdū. Sup labia quoq; vlceris
si caro dura fuerit: fricatio ibi ē faciēda: donec sanguinis
inde fluat. Si aut⁹ crossa fuerit: pus ē icidēda & postea cu-
rādū. (¶ **Et** si i vlceris fūdo fuerit ei⁹ ore sicco & fusco:
aligd in ipsuz ē mittēdū: & fricandūz: dōec sanguis ab eo
manare incipiat: deide erit curādū. Aut in fūdo vlceri p-
foratio fiat: postea fricef: & cū butiro medicet⁹: donec ma-
la caro penit⁹ corrodaf. Deide cū his q̄ ex pte curationis
remāferit: curef. (¶ **Ulc** aut si pus claudat⁹ & postea ape-
riat⁹ virusq; subtile ab eo fluat: & lōgo tpe sic dispositum
maneat: os coruprū est i ei⁹ fundo. Tenta igit⁹ itromissa
tētef: & cū iuentū fuerit: pforat⁹ vlc⁹ donec ad os pueiat⁹
Qd erit fricādū aut serrādū donec abscedat⁹ fm quod ex
ipsū corupritiōis multitudie videris: postqz cū pulueris
carnis gūatiuis curef. Qz si ipsuz pforari fuerit ipōssibi-
le: cū medicamine corrosiuo & butiro subueniēdum erit:
dōec os discooperiat⁹. post hec cū his q̄ dicturi sum⁹ cure-
tur. (¶ **Ulcus** aut si fuerit pfūdū & ei⁹ caro mollis: & ma-
la: medicamē corrosiuū desup erit ponēdū: donec caro il-
la desiccet. Deide i vulnere butir mittat⁹: dōec tota mū-
def: atq; tādū cū butiro medicet⁹: dōec escara i vulnere
exorta cadat: & postea curef. (¶ **Ulceri** vero si varices su-
puenerit eger flobotomef: ipsiusq; vter mltotiēs solua-
tur ex apozimate epithimi: suozq; nutria⁹ cibo: deide vlc⁹
curef. (¶ **Medicamē** quoq; si vlceri fuerit icōueniēs qz
fortassis ipsuz plusq; deberet calefacit: cui⁹ ē signū: qz ru-
borē atq; calozē & apostematis p̄ncipiū ei cū augmēto ad-
ducit: tūc cū yngtō frigidū qd dicturi sum⁹ erit curādūz.
(¶ **Aut** fortassis plus ifrigidat q̄ deberet: cui⁹ est signūz
qd vlcus tūc ē viride aut nigrū & durū & fridū: vnde tūc
cū yngtō nigro ē medicādūz. Aut fortassis min⁹ desiccet
q̄ deberet: cui⁹ ē signū q̄ ipsum est molle & laxū: multuz
habēs virus: vñ tūc euz yngtō vehemēter desiccatiō ē
curādūz: vt ē illd qd cutē supinducit: qd fit ex balaustys
& gallis. (¶ **Aut** fortassis min⁹ mūdāt & abstergit q̄ debe-
ret: cui⁹ ē signū q̄ putredinis multitudo carnesq; male &
molles ei adheferūt: ideoq; cū medicinis vehemēter mū-
dificatib⁹ ē curādūz: vt ē yngm viride. (¶ **Aut** qñq; mor-
dicat: & ipsū psumit carnē: cui⁹ ē signūz dolor: & caloz: & ar-
dor: & apostematis p̄ncipiūz: & q̄ vlcus q̄tidie dilatatur.
Uñ tūc ad yngm qd eo fit suau⁹: ē faciēda pmutatio.
(¶ **Hoc** quoq; plerūq; euenit: qz curādi cōplexio: ad vnaz
declinat extremitatūz. Quare tūc reb⁹ sibi pueiētib⁹ cu-
ratio ē faciēda. Siccissima nāq; corpora exigūt vt yngtā
gbus medicant⁹: cū caro i ipsoz vlcerib⁹ ē gūanda species
vehemēter desiccatiuas bēant amixtas. Dūida vō coz-

poza: ynguētis idigēt mollib⁹ & humidis. (¶ **Uulnerib⁹**
aut vteri accidētib⁹: atq; ipsuz disrūpentib⁹: medic⁹ sapi-
ens ac suauiter operās necessari⁹ ē. Nos tñ hui⁹ curatiōis
collectiōes: & vñ in ipsa timef error dicem⁹. Cui itestina
ac zirbus p vuln⁹ exierit: & iflata itromitti nō poterūt pā-
nus vino veteri calefacto ifusus desup ponat⁹ donec ipso
ruz remoueat⁹ in flatio: q̄ remota itromittant⁹. Qz si locus
aut tps friduz fuerit: eger in balneū itroducat⁹: & p man⁹
& pedes ita suspēdat⁹ quatin⁹ ipsi⁹ curuet⁹ dorzuz: & vter
arcuet⁹. Ex huiusmōi eni dispositione: itestina leui⁹ intro-
mittentur. (¶ **Zirbum** vero si velociter añ q̄ viride fiat
aut nigz ei succurrat⁹: i vterē est reducēdum. q̄ si ei non
subueniat⁹ donec viride fiat: qd ex eo viride factū est i-
cidat⁹: deide oēs vene q̄ sunt i ipso cū subtili filo ligentur
postea itromittant⁹: & vter suat. (¶ **Et** si intestina ppter
pāni madefacti ifusionē itromitti nō poterūt: fistula am-
plificet⁹: & sic itromittant⁹. Quib⁹ itromissis vter suatur
pzi⁹: post puluis p̄solidatiū desup ponat⁹: atq; vt eger su-
pin⁹ iaceat taliter vt dorzuz aliquātuluz gibbosū existat
p̄cipiat. Cui⁹ regimē est subtiliādūz neq; cib⁹ inflatiuus
vllō modo est ei tribuēdus. (¶ **Uuln⁹** p̄terea si iuxta ner-
uuz vel in nervo fuerit strictūq; extiterit: nō cōsolidetur
dōec aliquot p̄terierit dies: & ab apostemate fuerit secu-
ruz imo medicamina apitiua desup ponat⁹: & loc⁹ tor⁹ ex
oleo inūgat⁹ tepido. (¶ **Postquā** aut duos dies aut tres
p̄terierit ac dolor sedat⁹ fuerit: & loc⁹ ab apostemate secu-
rus cōsolidatiuis vtēdo tūc vuln⁹ cura. (¶ **Si** aut ipsa
mus ex vulnere qd est i nervo alicui accidat egro: cito ei
succurre: & chordā q̄ p̄trahi icipit i latitudine icide spōdi-
lesq; egri ex oleo palpādo & cōpmēdo inūge. Oleū āt sit
mollificatiuū & tepidū. Si āt aliqñ videris vlc⁹ qd pan-
bulet mēbz de vno ad aliū trāsiēdo locū: & corrodāt car-
nē: cito succurre icidēdo: aut cōburēdo: & destrūēdo car-
nē ibi existentem ante q̄ multuz dilatetur: deide ipsū
cura cum medicinis quibus reliqua cōsueuisti vlcera sa-
nare. De sunt summe & intentiones quas euz homines
non obseruant: egro vehemens inferunt nocimentum.
Quando vero eas intente meditantur: & eis innituntur
maximum prebent iuuamen cum deus annuit.

(¶ **De medicinis generantibus carnē. CAP. III.**

Medicamen

quod carnez generat: & re-
centia continuat vulnera

mirabile existens. & olibani: aloes: sarcocol-
le: sanguinis draconis partes equales: teranf
& vulneri supponantur: & desuper ligetur. hoc
enim valde existit mirabile. (¶ **Unguētūz** in carnis ge-
neratione mirabile. & lithargiri triti vt alcohol. 3. i. cui
āmiscantur olei. 3. i. coquantur agitando donec resolu-
uatur: postea olibani: sarcocolle: sanguinis draconis: gal-
bani: colofonie: omnium ana. 3. i. sumantur: que predicte
decoctioni ammixta coquantur donec icrossentur: & me-
dicentur ex eo vlcera cum sanguinolenta non fuerint.

(¶ **Unguentum** carnis generatiuum: quo in estate & cum
in vulnere calor & ardor fuerint: & tempus fuerit calidūz
in vulnere curis est vtendū. Lithargiri triti donec
sit vt alcohol. 3. 5. sumant⁹ quod cum aceto donec resolu-
uatur & molestat teratur: & deinde oleum roseum desup
fundatur: & teratur donec incrossetur. Dum autē sic teri-
tur semel ex aceto: & alia vice ex oleo roseo est infunden-
dum: donec infletur: & ad magnitudinem deueniat: & fiat
unguentum. Cui postea ceruse. 3. 5. & camphore parumq;
addere conuenit: & teri cum eis: & eo in curatione vri.

(¶ **Unguentum** nigrum quo vtendum est euz vulnus est
siccum & fuscum: cere olei visci: picis: partes sumant⁹ eq-
les & resoluantur: & quod ex eis fit: est ynguentum nigrū
(¶ **De medicaminibus** que carnem minuunt superflua

z resoluunt.

CAP. V.

Snem terat valde: z sup locū vbi caro superflua ē: puluerizet. Eam enī liqfacit. **C** Alio isto fori: chali terat: z dū sup puluerizet. aut ziniar tritūz desup pluerizet.

C Descriptō vngti viridis corrodēt: z vlcera sāiosa mūdi ficāt. **R.** ziniar puri: mell. añ. 3. i. ex his sil tritū medicamē fiat. Sūt aut qdā q huic vngō: sarcocolle: amōiaci: añ. 3. 5. addit: terētes oīa h̄ cuz aceto z melli admiscētes. Et tūc hoc medicamē fistulis q̄ sunt i auricula confert: oīaq; sāiosa mūdicat vulnera: z carnē corrodit mortuam.

C Medicamē qd vocat calidicō: carnē mortuā corrodēs z fistulis atq; putrefactōi q̄ ē i gignis z i ore ac i toto cor pore p̄fert. **R.** calcis viue prē vnaz: arsenici citrini: chali: acathie: arsenici rubei: oīuz. añ. partē mediā. Omnia hec cū aq̄ q̄ vocat p̄terat. **C** Aq̄ at p̄ sic fit. Calcis viue chali ptes sumāt eq̄les. Chali prius terat postea istis sextuplus pōderis ipsoz ex aq̄ amisceat: z p tres recōdāt dies quotidie trib' vicib' agitādo: postea coctē z ytaf donec fiat vt elchaloch: z i sole dimittat donec icrosset: deinde fiat ex eo troscisci: z desiccet: z i loco vbi ab hūiditate tāgi nō p̄it recōdāt. Et cū necesse fuerit vn' ex eis terat: z fiat ex eo medicamē. **C** Deslezberigi medicamē acutuz z corrosiuum. **R.** arsenici citrini triti: chali: calcis: ziniar: oīuz ana libzā mediā: argēti viui libzā vnā salis amonia ci: q̄rtā ptes libze vni: terat oīa cū aq̄ p̄ma donec argen tuz viui sit exyctū: postea desiccet z desiccata itez terā tur: deide i istfo qd alchimia faciētes vocāt alutel ignez sub eo faciēdo donec eleuēt: sublimenē: z qd ex eis subli matuz fuerit sumat z i ampulla vitrea recōdat: ex quo emorroides exteri cū supflua carne apparētes: z scrofu le q̄ruz desiderat destructio post quam fuerit vlcerate: puluerizet: z ad vltimū i oib' quoz destructio z dissolu tio desiderat: coytēdū ē. Erit enī vt cauteriū ignis ita vt desiccet z denigret atq; p̄bustiois vicē i mlt' tenet locis.

C De his q̄ vlcera p̄solidāt z i vlcereb' mltā habentibus hūorositatē carnē ḡiant z ipsoz remouēt hūorositates.

CAP. VI.

Lithargirus puluerizatū sumat: z ex aceto: z aq̄: z oleo simul i mortario ibibāt: donec itumescat: z albisce tur. Deide calcucecaumenon: antimony ba laustiaz: vnaz: curcume: gallaz sāguis dra-

conis: serici: aluminis: cathmie argēti: oīuz ana quantū ē sexta ps toti vnguētū sumat. Post hec oīa ista pulueri zata dū sup mittāt: z i mōtario dōec vnita sint agitēt. Deī de ex hoc vnguēto i coto ponat: z vulneri i quo caro pu trida nata ē supponat: atq; cū inolutione pāni suauiter liget: hoc aut vnguēto tādiu i vulneris curatiōe vtēdūz est: donec carnis i eo tāta ḡietur quātitas q̄ ei sufficiat: z ipsuz iduret: z cutē p̄fecte iducat. Hoc ē vnguēto oīa vl cera hūorē multū habētia: curāda sunt. **C** Puluis q̄ vl cera p̄solidat. **R.** aloes balaustiaruz cathmie argenti tri te calcucecaumenō triti z lauati: partes eq̄les: z hoz pul uere sup vuln' puluerizet. **C** Ali' puluis fortis: aloes ve naruz curcume: balaustiaz: mirre: gallaz ptes sumātur eq̄les: ex qb' fiat puluis: q̄ sup vuln' puluerizādo sparga tur: hic enim puluis congruit ad hoc: z fortis existit.

C De his q̄ aperiūt magna apostemata z ne cuz ferro ape riātur excusant.

CAP. VII.

Mellis anacardi picis ligde oīuz ptes su matūz eq̄les: q̄ i cocleari ferreo cō mixte: calefiāt donec misceātur. Et cuz apo stema sine ferro aperire volueris: locuz i quo

foramē vis facere p̄sidera: quē de p̄dicto vnguēto inun ges p̄ mediūz dimitte diē. corrodet enīz illud.

C De scrofulis.

CAP.

VIII.

Scrofula in collo: z in inguine sepi' nasci cōsueuerūt. Que plerūq; mul te siml' existūt. Un cū i hac bitudie locū vide ris apostemosū: quē tāgēdo iucies duz: nec i cidef possibile fuerit s̄ fuerit q̄i glādūlezt nu

ces scias eē scrofulas: q̄ ex digestiois malicia atq; ex fasti dio accidūt: z mltotiēs crescūt dōec maxie fiāt. **C** Cura tiōis p̄cipiū ē: vt egz semp famē pati: z cenaz dimittere facias: neq; multā aquā bibere p̄mitas: n̄z crossa nutriaē dieta. Qz si in ipsius corpore supfluitas fuerit cuz flobotoma atq; ipsi' vētrē solue. z malagma ex emplis ad hoc noiatīs ei adhibe. Quib' ad hoc meli' existit emplz qd vocat diaglō: z solū amistret. Qd ērit meli' z magl cō fert: si pulueris ex radicib' yreos siccis: quātūz possibile ē i diachilō mittat: z cuz eo emplm fiat. **C** Diachilō lithar giri triti. 3. i. sumat: cui i patella locate olei veteris. 3. y. z 5. supaduciat: z agitenē: z lent' ignis sub eis fiat: z coq̄nē donec totūz soluat lithargiruz: deide mucilaginis: fenu greci: mucilaginis semis lini. añ. 3. y. mucilaginis malua uisci. 3. i. sumant: z p̄dictis adiūgant: post hec totūz agitan do donec icrosset coquat. Lū aut coctum fuerit: ab igne deponat: agitatio tū n̄ intermittat. Qd postea tēdēdo ma laxet: donec spissitudinē hēat: z viscositatē: deide recon dat z vsui reseruet. **C** Aut sterc' caprinū antiquū suma tur: z ex melle z aceto siml' calefactis: donec cōmifcant p̄spergat. Est enī ad hoc valde vltimū. **C** Aut semina ra fani sup̄ta cū amigdalīs amaris terat: z fiat ex eis emplz **C** Aut sterc' vaccinuz siccū sumat z ex mucilage malua uisci p̄persuz desup ponat. Aut fenugrecuz: z semia cau lis: ac semē lini sup̄ta terat: z cribellētur: ex mucilage malua uisci: conspersa loco supponātur.

C De cancro.

CAP. IX.

Cancer est egritudo i q̄ maxia ē fatigatio ac fere icurabilis existit. Qui si ili co ex q̄ icipit succurraf: z vt dz regat: forsitan stabit vt ē n̄z augmētabit. Lū at creuerit: sem p sic pmanebit. Qui deterior ē: si vlceref. **C** Lacer nāq; duz ē apostema magnā i corpore hīs radicē: quē vene viri des i gbus est caliditas ibibūt. Vlcus at qd in cācro fit: ē feduz labia hīs crossa z viridia foris p̄uersa. **C** Vul' vo or' p̄ncipiuz q̄i qz ē: vt cicer: aut faba: q̄ postea augmēta tur dōec sit vt magn' milō: z ē maior. **C** Et fortasse orit hoc apostema in locis anhelit' aut deglutiēdi: z tunc for tasse ad malum adducit diez egrūq; plerūq; interficit.

C Qui autem hoc apostema ferro incidunt: nō plus lucrā tur: q̄ quod cancerum vlcera tum faciunt nisi in tali sit loco vbi incidi: z penitus destrui atq; cōburi possit: z era dicari. **C** Huic vero cuz incipit: confert flobotomari ex vena mediā: z ventrez ex apozimate de epithimo frequē ter soluere. Eger quoq; a cibis coleras generatib' nigrā abstinere debet: vt sunt lentes: z caules impiales: atq; ca ro vaccina: z ceruina: z vinuz nigrū z crossūz z silia hīs q̄ humores generāt valde maluz. Oportet p̄teca vt dieta ipsius sit caro arietina: z stame: z vinū subtile z a cibis cu stodiatur calidis qz ipsi sanguinez denigrant. **C** Postq̄ vero creuerit: z ad sui puenerit p̄fectionē non est necesse nisi vt ei blandiētia adhibeant: ne in ipso vlcus fiat. Et h̄ est obseruanduz vt summo opere custodiāt: ne vnquā ca lefiat: aut ex medicinis aut ex alijs reb' immo ex oleri bus frigidis infrigidet: ea terēdo z desup ponendo. Ip̄t vero si aliquando vlcera tum fuerit: hoc vnguentum sa tis confert: qd. **R.** ceruse: tuthie lauare: partes eq̄les. te rat ista cū oleo roseo: z succo portulace aut succo solatris z mucilage phily: aut succo cucurbitae aut citroli cū q̄cū qz istozum habere potcris: z ponat sup ipsuz. Hoc nāq; vnguentum cancro in quo nondum factum fuit vlcus: z tamen q̄ in eo fiat timetur: cōfert.

Tractatus

De carbunculis:

CAP. X

Carbunculi ex multo sanguine: et veneratione: et labore post factum ritare: oriuntur. Qui postquam acciderit: non est negligendum qui eis succuratur. Sortassis enim tota corporis materia in vno corporis loco colligitur: ex qua magna fiet exitura. Ex eis autem que cosignari non permittunt sunt flobotomia et vetose: et vetris solutio ex mirobalanis citrinis: et sene: et fumo terre: et prunorum: ac iuniubarum: et tamaricidorum infusionibus sepe potare: et dulcium comestione miorare: neque vinum dulce et crosius bibere: atque cibaria acetosa et stipicia et ea que has duas qualitates aggregant comedere ut caro cum succo vine acerbe: cocta et cum ribes: et cum pois: et suchabegi: et charis: et hule: et musos: et filia his. Si autem fuerit necesse ut patiens carbunculos bibat vinum: vinum de fecatu et clarificatu sumere oportet. Confert. n. ci. Postquam autem carbunculus acciderit: non est necesse nisi ut in ipsius maturatione studium impendatur. De his quoque carbunculos cito maturare: est ut ex caricis viscosis contritis: in quibus est multum mellis fiat emplastrum: aut ex carne vine passae cum baurach panis mixta emplastrum superponatur. Aut emplastrum diaquilon desuper mittatur: quod ad hoc utile existit. Quod si carbunculus ad maturandum durus existit: sinapi cum ficibus pinguibus et paucis oleo lillico coctum: et desuper ponatur. Et si eius apertio post hoc tardauerit proferat: et comprimatur: donec quicquid pertinet in eo effluat: atque in eius circuitu: vnguentum ex cerusa: et super ipsum vnguentum ex melle ponatur. Cum vnguentum ex melle. Recipe sarcocolla: mellis partes equales deinde sarcocolla puluerizata cum melle misceatur et recondatur. Sicut tamen si solum mel coquatur donec inspissetur: deinde sarcocolla puluerizata desuper mittitur: et commiscetur. Hoc namque vnguentum omne vulnus saniosius mundificat: totumque remouet virus. Cum autem carbunculus mundificatus fuerit: ipse per se cito solidabitur. Si autem ipsius consolidatio aliquando tardauerit: cum vnguento carnis signatiuo curetur. Et si carbunculus ardens fuerit: atque in eius circuitu magnus fuerit rubor: velociter ex vnguento quod fit ex cerusa: caro erit generanda. Et ipsius est vnguentum camphoratum frigidum: quod dicturi sumus.

De apostemate calido. CAP. XI.

Am in aliquo corporis parte calidum exoritur apostema: cuius tactus calidus sentitur: eius curatio a flobotomia est incipienda: ut si in parte videlicet fuerit dextra: a sinistra de vena mediana fiat flobotomia: et converso si a sinistra: a dextra flobotomia erit facienda. flobotomia tamen ex vena basilica aut media est facienda. Quod si basilica inveniri non potest: in vno ex ramis ipsius flobotomia est facienda. Si autem in eis que sunt supra furculas ortum fuerit: flobotomia fiat ex cephalica. Deinde ex epithimatis et frigidatibus epithimetis: regimetur subtiliter: et a carne et vino: ac dulcibus et vinctuosis: necnon acerbis custodiat: et cibis acetosis alatur: et dum ipsum tactu calidum sentit epithimatis in frigidetur. Cum hoc enim regimine tueri poterit: ne in eo sanies generetur. Quod si in apostemate in quibusdam dispositionibus fortis pulsus et calor fuerit: penultimo sanies in ipso colligitur. Quapp tunc non est vitendum nisi parum in frigidantibus. Si tamen ex istis caloribus atque ardore neque sedari: neque minui videris ab istis ad ea que sanie faciunt te transferre. Quod ideo fieri debet: ut ad collectionem velociter perveniat. Postea vero exitura ut diximus: erit sananda. Medicinam vero que sanie faciunt: sunt ea que diximus carbunculo apertione facere. In fridantes vero medicinam que apertioem prestat: sunt he medicinam que dicemus: atque harum quod est notatio. Medicinam quod herisipile epithima vocatur: quod est omnibus membris in quibus apostema calidum est: si ex eo epithima fiat: confert. Recipe sandali rubei: sive me-

mithe: saufel: ceruse: boli armeni: partes equales: corticum maderagore: opy: abozum quantum est medietas vni superadictorum. Ex his omnibus cum aqua collectis: forme auellanis siles fuerint: ex quibus cum necesse fuerit aliquid sumptum teratur: et ex eo cum aqua rosea: et paucis aceto madefacto: epithima fiat: et desuper mittatur: cui deinde panus et aqua niuis infusus: supponatur. Qui postquam tepefactus fuerit remoueat: et aliter recentem infusus loco eius supponatur. Hoc enim bonum et maximum afferens inuamentum existit.

De apostemate molli. CAP. XII.

Apostema molle quod digito cum premitur cedit: aliqua quoque comitatur egritudine: ut sunt egritudines que cum complexio corripitur: aut prorsus adest: accidunt. Quod cum ita fuerit: non est tantum de ipso curandum: quantum in illius egritudinis cura est studendum. Quod autem per se accidit: aut febres longas cum sanantur comitatur: ita sanandum erit: parum acetum cum oleo roseo: et aqua rosata: et aqua miri et aqua ex qua fit sapor: misceatur: et panus in ea madefactus desuper ponatur: et ligetur: non tamen fortiter. Ligatura vero in medietate apostematis forti perstringatur: quod ad utramque teneat partem. Ex his quoque ipsius dispergunt: est aqua cineris: que sic fit: farinam coibunt et in eorum cinere aqua missa per noctem vna dimittitur: deinde colatur: et acetum ei commisceatur. In quo postquam pannus infusus fuerit desuper ponatur: vnum alium cum ligatura coniungendo. Aut apostema si valde molle fuerit: ex sale et oleo fricetur. Aut folia tamarisci: aut miri: aut dulcis: desuper ponantur: aut ex bolo armeno et aceto epithima fiat: eger quoque suum attenuet et regimet: et a fastidio se custodiat: et a multiplicatione aqua. Epithima quod mollitiei ac relaxationi vbi quibus accidit: confert. Recipe aloes mirre: lity: acacchie: sive memithe: cipi croci orientalis: boli armeni: omnes partes equales. Ex his omnibus simul commixtis: forme auellanis siles fiant. Ex quibus cum necesse fuerit: in paucis aceto et succo caulium simul mixtis: aliquid dissolvatur. Et si egritudo in facie aut in palpebris exierit: aqua rosata et succo endiuie: et paucis aceto: ex eis fiat resolutio. De apostemate duro. CAP. XIII.

Am in aliquo corporis loco durum

fuerit apostema: quod non tactu calidum sentiat: neque sit cancer: eger ab omnibus cibis quos in capitulo de cancro vitandos esse precepimus: abstinere. Ea autem quibus ipsius erit curandum: sunt omnia que mollificant ut medulle ovis et adipis: et bdelium molle: atque amoniacum: et storax: ac galbanum: et his filia. Si autem locus in quo est non sanatur: studendum erit ut materia ab eo transponatur per flobotomiam: et vetris solutionem ex his que colligant expellunt nigrum: ne magnificetur et augmentetur apostema. Emplastrum quoque dura resoluit apostemata. Recipe bdelium: mollis amoniaci: galbani partes equales: que cum oleo mollificant in mortario terantur. Oleum tamen sit de lilio: aut de beld. Deinde mucilago fenugreci: et seminis lini: que eiusdem sunt quantitatibus curius sunt omnia predicta: sumantur: et omnia simul terantur donec vniantur: deinde ex eis cum caricis pinguibus mixtis emplastrum duritiebus vbi quibus fuerint in corpore superponatur.

De glandulis magnis. CAP. XIII.

Am in aliquo corporis parte aliquo apparuerit additio que cum tactu et ad latera transponitur: cuti continuari non iuenitur: neque duriter moueri: sed taliter existens: ac si a corpore separata foret: neque radicem neque principium in eo habens: erit glandula. Glandule vero in magnitudine diuersificantur: a cere incipientes usque ad milonis magnitudinem pervenientes: vnde earum diuersificantur species. Earum tamen curatio est vna: scilicet extractio. Si autem glandula dimittatur quod parua est: et eius negligenter cura: augmentatur. Unde postea ad ipsam extrahendam: medicus suauiter operans est necessarius. Nos tamen in quibus error

stingat dicemus. Et hoc est q: maior eaz ps in pñiculo
ptinet: qui gládula:z saccus vocat. Quapp saccu cu eis ita
est extrahendus: ne ex eo ibi aliqd oino remaneat. Qz si ex
eo ibi aliqd retentú fuerit: qñs parui sit: plerúq: redire
còsueuerút. **C** Locu igit in quo ptinentur: scindendus ē
sumope cauēdo ne ptinēs eas saccus scindat: s: sola caro
eis supposita. Saccus vō cū vncino eleuet: z pfecte exco-
riet donec glandula: z eius saccus itegre extrahi possint.
Doc nāq: in eius cura meli' existit. **C** Qz si saccu qñq: rú
pi cōtingat: cū vncinis est elenādu. Et lz frustatim extra-
bat: ptinue tamē est inestigādu. Postq: vō extract' fue-
rit: ex reliq: cura quā in vlcēribus noiāuimus: erit curan-
du. **C** Deceptorē tñ qdā iueniunt: q fraudez facere cu
piētes ex sacco paz dimittūt: ideo. s. vt in ei' cura diutius
morent. Que aut saccu non habent: extrahende sunt: z in
vulneru consolidatione tñ studiuz impendenduz.

C De nodis glandulosis.

CAP. XV.

Quandoq: in aliqbz corpis locis gros-
sities in magnitudine auel-
lane eq̄lis: vel paz plus vel minus apper:
q glandulis assimilata plerúq: in dorso manus
z in locis vbi venaz est multitudo gnāt. Que
cū fortiter pñsa aut fricata fuerit: euābi: z statiz penit' re-
monebit. Postea tñ qñq: redibit z qñq: nullo: reuertē.
C Quapp loc' pprimēdu z fricādu erit: donec euētur
z eq̄lis fiat. Postea frustulū plūbi rotundū sumat: z loco
supposituz fortiter stringat: z p tres dies sic manere per-
mittat. Postea vero ex epithimate de calce epithimatus
lige. Si. n. post euōnē stric' fuerit loc': nō reuertē. Sz
si nō fuerit stric' plerúq: reuerti còsuevit egritudo.

C De formica.

CAP. XVI.

In aliqbz corpis locis cū puate
parue pustule cū pruritu z
ardore: z calore vehemēti in tactu: qñz fieri cò-
sueuerūt: q ē cito vlcerañt. Que postq: vlcera-
te fuerint: vicina loca pambulare incipiūt z dilatari. Ven-
ter igit ex his q colaz expellūt rubeā: ē soluenduz: vt sunt
mirabolani: z scamonea cū aq de fructib'. Loc' qz q vlcē-
ratus ē in circuitu ex epithimate: qd in cap' de calo apate
noiāuim' ē epithimādu. Vlceri vō vng' de cerusa ē sup-
ponēdū. Sz si nōdū vlcera' fuerit loc': tot' ex β epithia-
te erit epithimādu. Qz si cū β apate calor supflu' z rubō
affuerit: ei' curā a flōmia icipe: deide reliquū qd diximus
regim' exhibe. Totūq: ei' cibū ad reliq: ifrigidantia redu-

Cas. **C** De igne pñico. CAP. XVII.

In aliqbz mēbris prurit' z feruēdo tolera-
bilis qñz accidūt: vbi succedē-
te tpe ampulle aq subtili plene gnāt. Qz igit
vt cū in aliq mēbro aliqd tale sentit: velociter
flōmia subueniat: q si non pñs q ampulle ibi sint exorte
succurrat: z ampulle rūpēde sūt: z totū virus qd in eis cō-
tinet: ē expellēdū. Deide emplm ex vngueto de cerusa fa-
ctū supponat: qd in cap' de ignis cōbustione noiāuimus.
Ampulle vō pñcte nō sūt dimittēde donec aqua aliquo
mō in eis adunet: s: in circuitu ipaz ex bolo ar. z aq z ace-
to: z oleo: epithima est faciēdū: si deus voluerit.

C De adustione ignis z aq z olei. CAP. XVIII.

Cum aliqd boz acciderit ilico q cura-
re dz pñs fuerit: pños in aq frigi-
da aut in aq rosea sup niuem ifridata madesa-
ciat: z dsup ponat. Qui postq: dsiccati fuerit: re-
monēdi erūt: z aly silr pparati supponēdi. Qz si
β magnū fuerit: ex latere hrio flōmia ē faciēda z regimē
ē subiliandū z ifridatib' vtrēdū. **C** Dolor aut fortissim'
si ibi affuerit: vitelli ouoz cū olo roseo agitati cū coto de/
sup sunt ponēdi. **C** Sz si yebemēs nō fuerit ibi dolor: lē-

tes excorticate: z cerusa terant z sil' cū aceto misceant et
desup ponant. **C** Deide pñus aq rosea. ifusus sup niuem
ifridata: sup mittat. Et si vesice ibi fiat: cū vngueto de ce-
rusa curent: qd β mō fit. Cera colata: z ipsius qdruplū de
oleo ro. sumant qb' resolutis tñ ceruse qñt possunt cape
adyciat z i circuitu moneat. Deñ postq: ifrari cepit: albu-
men oui pñctis admisceat: donec ispissēt: z hoc fco qñsq:
ispissēt: sine intermissione agite: deide recondat. Quidaz
ēt paz cāphore: ibi admiscent. **C** Si aut vlcus ibi fiat qd
sit magnū qdā: cū vngueto de calce curandū erit. Qd β
mō fit: calx alba z mūda sumat: tñq: aq ei supfundat vt
ex ea coopiat: deide p duas horas sic dimittat: z aq cole-
tur: z a calce sepe: deide alia aq sup calce fundatur. Qd
postq: qter scm fuerit: dimittat donec parūp in fridetur.
Deide cū oleo ro. in vase agite: donec vniat: z fiat ex eo
epithima.

C De panaricis q circa vngues fiūt. CA. XIX.

Liquando in vnguū circuitu apa ca-
lidū: z rub. z iflamatum: z
dolorosuz ac fortiter pullans fieri ptigit. Ex q
plerúq: accit febris: z ptigit dolor vñq: ad loca
q sūt sub assellis z in igne. **C** Eger itaq: si diu
ē ex q n fuit flōmat' flōmā' ē. **C** De his qz q ad β valde
pñt ē vt loc' sepe ex aceto z opio liniat: vñcc ff locū: gñfū
sit epithima. Deide pñliū cū aceto: z aq qñstatū suppona-
tur. Et sup β totuz pñ' aq niuis ifusus mittat. Qui hora
vna trāfacta remoueat: z ali' loco ei' ibidē locet: β mltis
faciēdovicib'. **C** Qz si in β locovehemens fuerit pullus:
medicamē istud vel ei silr p dies vñā ei adhibere curato.
Quo facto si pñcā nō videris sedari accitia: epithima lo-
co: vel emplm ex aliq coz q in carbūculoz caplo noiāu-
mus suppone. Ad matritatē nāq: deueniet z aptionēat
q qd in eo ē ex manabit. Deide cū vngueto quo vulnera
sanari còsueuerūt locū cura. Qigini quoq: vnguis si prur-
itus acciderit: vnguis cadet. Quapp post ipsius casuz ne-
qz cū eo erit ludendū: neqz ipse vllō modo monēdu: ne
vnguis: g renouat: totus egediatur z asper.

C De fluxu sanguis ex vulneribus. CAP. XX.

Iex vulnere ptinuati sanguis tanta fluxe
rit multitudo: vt inde vtutis timeat
debilitas: mēbrū fursuz ē erigēdū: z talr locan-
dū: ne in eo dolor sentiat. **C** Post bec vō lepo-
ris pili cū albumine oui mixti: aloē: z thure: ac
sanguie drac. tritis in oluti: vulnēri sē imittendi. Aut fila
ex lino subtilia minuti icisa: z eis q dixim' inoluta sūt: silr
imittēda. Aut vuln' ex aranei tela repleat. Sanguis pñe-
rea si cū saltu fluxerit: deinde redit velociter z iterat: ex
arteria sāguis egredit icisa. Qui si vno egredit mō: ex ve-
ne ē icisio. q cū his q dixim' sē sanāde z ligāde. Et si β
mō steterit sāguis: bñ erit. Qz si pp β nō sūstī sāguis: arte-
ria illa: aut vena ē icidēda. Qui' incisio ē: vt vena vel arte-
ria cū vncino elenata si videri poterit: suspēdat z eñbat:
deide icidat: locūsq: ex eis q dixim' post illd repleat. Qz
si post nō fuerit: aut medicie nō cōtulerint: loc' cōburat.
C Opz vero vt cauteriū quo fit combustio valde sit igni-
tum: z vehementer rubeū. vbi sumope est cauendū: ne
sup neruuz ponat. De his pñerea que sanguinē restringūt
est vt vulnus calce repleatur aut agegi z ligetur.

C Medicamē forte: calcis: colcothar: sanguinis draconis
aloes: gipsi: ypoquistidos: tritoz: vt alcohol: partes sumā-
tur equales. Deinde fila incisa cum albumine oui mixta
accipiantur: z in predicto medicamine inoluātur: ex qui-
bus sic preparatis vulnus repleatur: atque ea que sunt in
ipsius circuitu: ex predicto puluere puluerigentur: z lige-
tur ad vltimum locus.

C De flobotomia.

CAP. XXI.

Tractatus

Vene q̄ ex more in flōmia incidi solent: sunt cephalica: et mixta vena q̄ dī funis brachy: et basilica: et saluatella: et saphēa: et vena q̄ ē in poplitis curuatura subtus: et sciatica: et frōtis vena: et ille q̄ sunt in tipozib⁹ vtrinq; et due que dicunt alguidegi et sunt in gula: et vene que sūt in angulis oculoz; iuxta nasuz; et ille q̄ in collo sunt vtriq; atq; vene q̄ sunt sub lingua: et alie q̄ sunt in vtrifq; labys. Cephalica vō et matrix: et basilica: in cubiti curuatura ab iferioribus repiunt. Basilica nāq; est vena q̄ in ipsius pte domestica spiciat: q̄ a loco q̄ est sub assella venit ad ipsaz. Cephalica at ē in pte siluestri: et ex pte spatule venit ad illā. **M**ixta aut vena ex vno ramo cephalice: et alio basilice cōmixtis pponit: q̄ in istarū medio posita ē: vena aut q̄ brachy funis est: focii supiori: manū supponit. **S**aluatelle vō loc⁹ in dorso man⁹ existit: in loco q̄ ē iter auricularē digitum et mediū. **S**aphene aut loc⁹ est apud calcaneū in pte domestica: sic sciaticae loc⁹ est apud calcaneū in pte siluestri. **F**rōtis vō vena est q̄ in medio frōtis pssistit. **S**z vene timpoz sūt due vene q̄ sup timpora iuolunt. **D**ue pterea vene q̄ in angulis oculoz sunt: plerūq; sunt manifeste in angulis: et aliqñ nō apparēt nisi hoīs guttur multuz stringat. **N**asi at vēa māifesta nō ē: s; fit ex ea flōmia: cū loc⁹ q̄ palpatus sentit fissus: lāceola vulnerat. **U**enarū itidē loc⁹ q̄ vocant guidegi: est in collo. **E**t earuz q̄ dicunt algeberich: est in labys. **G**lobotomia q̄ in sanitate cōseruatiōe ac egritudinū curatiōe: maxia opatio nis medicine ps existit: si q̄lis opz fieri fiat. **C**orpa pte rea q̄ flōmiaz plus tolerare possunt: sunt q̄ venas manifestas et amplas habētia: pilosa sunt: et bruna: atq; ex colore rubeo et fusco mixtis sunt colorata et iuuenes: et adolēscētes: et senes nō decrepiti. **P**ueri vō et ifirmi: minuendi nō sunt nisi maxia icūbete nēcitate. **O**pz q̄z cauere q̄tuz pole est ne flobotomia in tpe calidissimo aut frigidissimo fiat: neq; bi quoz stōus et epar i ffritate distemperata existunt. **P**orro cū cephalica in flōmia iciditur: sanguis q̄ est sup furculas velociter p eas egredit. **Q**uapp cū egritudo in illis exiterit locis: flōmia ex ea erit faciēda. **S**z ex basilice icissione: sanguis q̄ est in pectore ac toto ventre velociter p eā trāsit. **L**ū igit hoz lozoz sanguis est euanidus: vena hec in flōmia est icidēda. **Q**ue si iueniri nō pōt: ex ipsi⁹ ramis aliqs ē flobotomādū. **U**ena vō matrix: sic ex his duob⁹ pponit venis: sic sanguinē ab istis duob⁹ locis sūt trahit. **E**x ipsa igit flōmia ē faciēda: cū egritudines istis duob⁹ accidūt locis aut cū totū corp⁹ ē euandū: et allenandū: aut cū p̄dicte due vene iuestigate iueniri nō possunt. **D**ria vō iter flōmiā ex cephalica: et flōmiaz ex basilica maxia est: cū egritudo fuerit in capite: et egritudo. **M**atrix tñ vena q̄nis sanguinez q̄ ē in capite min⁹ q̄ cephalica trahit: et q̄ est in vētre min⁹ q̄ basilica: meli⁹ tñ est ipaz flōmare cū in vētre existit egritudo: q̄ cephalicā. **I**teq; cū egritudo ē in capite ipsaz icidere meli⁹ est: q̄ basilicā. **L**ū itaq; cephalicā flōmādo icidere voluerit q;: et nō iuenierit aliqñ ex suis ramis: frontē icidere melius est: q̄ matricem venā. **D**os aut ramos vt multuz: in siluestri pte brachy repies. **I**te cū basilicā icidere volueris et nō iuenieris: aliqñ ex suis ramis icidere melius est q̄ purpureā. **D**os q̄z ramos in pte brachy domestica: plerūq; iuenies. **S**i illos iuenire nō poteris: ad flōmanduz ex matrice redi. **U**enēvero q̄ in poplitis curatura subtus repiunt: et vena q̄ saphēna vocat flōmande sunt: cum sanguis ad iferiorē corpis pte est trahēdus: et cū egritudines huic accites parti sūt cronicē: et in matrice ac renib⁹ est dolor: et cū menstroz desiderat puocatio. **S**ciatica aut est flōmāda: cū dolor ab ancha vsq; ad pedē p̄tēditur. **S**aluatella vō dextra qdē p epatis ifirmitate: et

sinistra p egritudine splenis: est flōmāda. **S**z due vene q̄ dicunt guidegi sunt flōmāde: cū anhelit⁹ in lepre pncipio maxie angustat. **D**e venis vō q̄ sunt sub lingua fit flōmia cū sinanchia adest: cephalica tñ pus flōmata. **U**ena aut frontis flōmādo icidit: p antigs egritudinib⁹ que in facie aut in oculis existunt: cephalica pus flōmata. **U**ene itidē q̄ in labys sunt icidunt: cū in aliquo multiplicatur alcola et vlcera in ore et gingiuis: cephalica tñ pus flōbotomata. **U**ene vō in timpozib⁹ exites incidunt: cā emigranee: ac vehemētis doloris in capite: et p oculoz obtalmia q̄ diu pmanet. **D**e etiā q̄z extrahunt et iciduntur. **U**ene aut q̄ in capite sunt ppter sabapha et mala vlcera que sunt in capite inciduntur.

Magnus vō error q̄ plerūq; ex harū venarū flobotomia accidit: est sic narro tibi. **I**n cephalica nāq; cū nō vna tñ sed pluribus vulnerat pcssionibus: et qñ foramē existit angustū: postea cōsolidat: et fletrit apud scdationē: aut cū fortiter mouet: et manu aliq̄ pficiat opus: aut laborē pati cogit: apā fieri cōsuevit. **Q**ue tñ si vna tñ icissione apiat: oib⁹ alyz venis in flōmia securior erit. **O**pz etiā ne pcssio cū flobotomia in lacertis fiat initio: s; loc⁹ ingrat⁹ mollior: et ibi fiat pcssio.

Cum aut sub matrice vena neruus existat: si lāceole exremitas vsq; ad ips⁹ pueniat atq; pugnat: post flōmiā stupor accidet: mansiuus q̄ forsitan semp manebit. **Q**uapropter qsq; cauere d; vt lāceole exremitas nō ad eundē locū vbi neruus eē sentit: s; ad p̄ab eo remotā pducat. **S**i autē ipsa iter duos existat neruos: vena in longitudinē est findēda. **E**t hoc mō est cauendū a neruo q̄ vene vicinatur: cū sensui occurrerit. **S**i aut forte p̄tigat neruū subtilissimū sub ea eē q̄ sensui manifestari nō possit et icidat: destruet oīno: si lāceola cū sit flobotomia ad funduz puenierit: et in brachio fiet stupor qui in longū pdurabit tēpus. **N**ō est igit in ei⁹ custodia meli⁹ q̄ vt flōmie vuln⁹ ad fundū nō pueniat. **S**i tñ aliqñ paruū neruū qñq; ex toto icidi p̄tingat: nō erit eius nocumētū: vt nerui q̄ sensui deprehendit. **I**llud q̄d vulgus et stolidi dicūt. s. q̄ manus ariditas ex hoc sequat: menda cū est. **N**ā si q; etiā voluntarie totū hūc icideret neruus: nō tamē plus q̄ illud q̄d diximus inde accideret.

Sub basilica aut magna locat artaria: ei existēs vicina. **Q**uapropter flōmiā in ipsa cū maxia fieri cōuenit cautela: oīa obfauendo: et precipue si nō grossa et manifesta et plena fuerit. **E**i⁹ autē custodia: est sic dicemus. **L**ū nō videris basilicā si fuerit necesse vt ex ea p tactū iucta minutio fiat melius erit vt eā dimittas et ad aliā accedas. **U**n opz vt aliqñ ex ipsius ramis perquiras vt est vena assellata: et que sunt ei similes. **O**z si ex ipsa tñ minutionē facere volueris: locus ante brachy ligationez tangendus. **E**t postq̄ locus pulsus fuerit cognitus erit signandus: deinde ligetur: et sum opere obferuetur quaten⁹ a loco signato q̄to magis possibile fuerit: elongetur percussio: et ad partē manus descēdendo fiat. **A**rtaria nāq; q̄to plus ad p̄tē man⁹ descēdit: tanto plus pfundat: et a basilica sepat: q̄ sepatio in cubiti icipit curuatura. **L**ū at ligauerit brachiu: si locū note pulsus eleuari et iflari p̄speris: ne illā tangas venā caue. **I**nflatio nāq; hec nō ē nisi artarie: et tumor et ipsi⁹ repletio. **U**n si venā icideris et sanguinē cū saltu exire p̄speris q̄ subtilis sit et rube⁹: scias ips⁹ ab artaria fluere. **O**pz igit tūc vt liciniuz ex coto cito facias: et albumine oui infusus puluere ex aloē: et thure: et sang. draco. inuoluas et desuper pone. **H**oc namq; medicamē vehemēter stringit: post hec locum liga. quem per tres dies non soluas: sed super ipm aquam assidue rozando fundas ne locus calefiat: hoc tamē totum nequaquā facias: nisi postq̄ partem que super

locum est fortiter ligaueris. Qd̄ iō fieri uenit vt sanguis restringat̄ ⁊ refrenetur: qz postq̄ hoc feceris: qd̄ volueris agere poteris. Lūz autem dies affuerit tertia: locuz suauiter solue: ⁊ si videris medicamen ei adherere: nō ab eo remoueas: sed in eius circuitu de p̄dicto medicamine pone ⁊ ad ligādū itez redi. Qz si ex medicamine aliqd̄ separatū videris: digituz tuum loco liciuz velociter suppone: ⁊ qd̄ separatuz est suauiter remoue: ⁊ deide de medicamine superpone: ⁊ vt p̄us fecisti liga. Stringet̄ eniz sanguis arterie hoc modo: ⁊ arteria a disruptione q̄ ibi talr̄ solet accidere vt in herniosis tuebitur: ⁊ sanabit̄ iussu dei. ¶ Si at̄ ex basilice flobotomia eminētia que tactu mollis sentiat̄ acciderit: ⁊ quādo sup̄ eaz̄ premis descendit: erit mala: qz est arterie eminentia. Unde talr̄ patiens timeat: ⁊ caueat ne aliquid qd̄ ipsam disrumpat: tangat. Sanguis enim continuo ex arteria manabit. Sz̄ ex reb̄ stipticis emplastrū semp supponatur: qd̄ ideo fit: vt locus induret̄: ⁊ sic erit ei a ruptura securitas. ¶ In arterijs vō que sunt in timporibus cū flobotomia fit nō sequitur tumor: qz si astelle supposito fuerint ⁊ ligate: restringet̄ sanguis.

Cum autem de saphena vena ⁊ ea que in iterio/ri poplitis curuatura flōmādū erit ligatura cū chorda in supiori loco vt in brachio: erit faciēda: deinde pes sup̄ frustum lacertuli aut sup̄ mortary manicam: erit ponendus: ⁊ stringendus: ⁊ sic flobotomia erit faciēda.

In sciatica vō quicquid ab ancha ē vsq̄ ad pres que supra calcaneū p̄ spaciū latitudinis vnus manus exi stunt: ligari d̄z. Alr̄ nāqz non manifestabitur. Qz si cū hoc nō apparuerit: in balneum mittat̄ eger: ⁊ multuz aque calide sup̄ pedem fundat̄: donec manifestet̄. ¶ Si aut̄ neqz sic apparuerit: loco eius aliq̄ ex ramis q̄ p̄ pedis cratem ptendunt̄: in pte siluestri flōma. Illis tamen melior est: q̄ iter minimū digitū ⁊ 2^m ab eo reperitur.

Saluatelle aut̄ flobotomia: sic est faciēda: vt manus in aqua teneat̄ calida: donec locus flobotomādus inflēt̄: ⁊ grossētur ⁊ valde fiat manifestus: deinde flobotomet̄ ⁊ in aquā calidā iteruz mittat̄ donec inflētur. Ideo ne sanguis in ore vene flobotomate coaguletur: ⁊ exire phibeat̄. Lū aut̄ ex ea manauerit qd̄ voluerit: parū olei ⁊ salis desup̄ pone: ideo. s. ne vulnus cito cōsolidetur. Qd̄ etiā in oī debili ramo ac flobotomia stricta te facere oportebit. Si aut̄ secūdatio fuerit faciēda oportebit vt in forti citius: ⁊ in debili tardius fiat. Et nō oportet qñ difficilis sit sanguis exitus in secundatione: vt p̄p̄i mat̄ ⁊ flectat̄ violēt̄ locus: sz̄ vt aut̄ sic dimittat̄ cū nulum ex hoc sequat̄ malū: aut qd̄ ex sanguie sup̄ os vulnēris coagulatus fuerit: euz latere lanceole remoueāt̄. Hoc nāqz melius existit: q̄ ipm̄ contoꝝ quēdo: aut vngue feriēdo mouere: vt stolidi facere p̄sueuerūt. ¶ Locus quoqz percussiois si apostematus fuerit flobotomia ex loco q̄ est supior eo si sanguis extractio necessaria fuerit: fieri cōueniet. Qz si possibile fuerit flobotomia per vnuz aut per duos dimittere dies: a flōmia interim cessandū erit: ⁊ postea flobotomia vtendū. ¶ Obseruandū est etiā: ne post flōmiaz locus stricte liget̄: hoc nāqz apostema afferre cōsuevit. ¶ Neqz multi pāni supponant̄: neqz sup̄ euz locū aliqd̄ eoz̄ liniat̄ qbus cā redolendi qdam se pungere cōsueuerūt. ¶ Loc⁹ quoqz si ignitus fuerit: nulla hora sit ligatus: donec alleuiet̄ est dimittēdus: sz̄ vt ifrideat̄ aq̄ rosā. aut aqua dulci sup̄ niuem ifridata est rozādus. ¶ Minut⁹ ē t̄ nullo mō balneū igredi d̄z: ⁊ precipue si loc⁹ fuerit ignitus: donec vuln⁹ cōsolidet̄: ⁊ color atqz apostema ipsius sedent̄. ¶ Vinū ē q̄ talr̄ se habuerit: nullo mō bibere p̄sumat̄: neqz membz̄ in quo ē flōmia moueat̄: neqz aliqd̄ opus eo pficiat̄. ¶ Flōmatus preterea neqz in die flobotomie: n̄z in die sc̄do multo repleat̄ cibo: imo se moderās cibo leui: colerā rubeā rep̄mente ⁊ extingūte nutriat̄: sic est suchabegi fortis acetosifatis: si nō in pectore aspiratē habuerit: que β̄ phibeat̄. Quā si patiat̄: cibabegi ex carne agnina factū comedat̄: atqz omnia mollia. ¶ Est et̄ obseruandū ne ebrius aut fastiditus flōmet̄: donec ista ab eis oīo sint remota: nisi ex flobotomie retardatiōe: magnus imineat timor. Sicut cū aeris attractio est angustissima: aut tremor cordis ē fortis ⁊ spissus qui cum faciei ⁊ oculorū rubedie accidit: aut apoplexia in q̄ facies rubescit: aut nigrescit: aut sināchia: aut sanguis fluxus vehemens ⁊ repentinus. Talia nāqz cū affuerint: flōmia q̄libz̄ hora diei vel noctis ē faciēda. Lū aut̄ nulla icubuerit necessitas vt in supradictis: bonuz ē vt flobotomia fiat postq̄ due aut tres hore diei p̄terierint: atqz postq̄ digestiua suam expleuerit opationez: ⁊ secum supfluitas fuerit expulsa. ¶ Si vero alicui ex flōmia cōsuevit sincopis accidere oīz vt ante flōmiam parū panis succo granati: mucī: ifusum comedat̄ aut in succo vne acerbe: aut in hoz̄ similibus madescatū. Sanguis quoqz quē ipm̄ minuere oportet: nō semel sz̄ tribus vicibus aut quattuor extrahatur. Sincopis enim plurimum fit ex supflua minutione in hora qua egredit̄ ex eo sanguis multus in tēpore paruo. Nec nāqz tunc euz ex forti flobotomia. i. cum post flobotomiam paruo intermisso spacio multus extrahitur sanguis: plerūqz accidit. Qz si illud fuerit: oportebit vt ei⁹ exitus prohibeatur hora post horam. Nos quoqz nominabimus nunc: curatiōes sincopis: que ex flobotomia accidit. ¶ Et caueatur ne aliquis yllo modo flobotometur post passionē colericam: ⁊ vomitum: ⁊ ventris fluxum: ⁊ post multum coituz ⁊ post laborem ⁊ vigilias ⁊ postremo post omnia que corpus dissoluant aut fortiter calefaciunt. ¶ Sanguinis autem mēsurā qui est extrahendus: oportet vt sit fm̄ vsum: ⁊ sz̄ dispositionem cuius causa flobotomia exercetur: atqz sc̄dm virtutem. ¶ Qui autem calidū apostema patitur vt pleurēsim aut ei similes egritudines cum flobotomatur: mutationez coloris sanguinis a propria dispositione attendere d̄z. Apostemate autem carens cum flobotomatur: nō d̄z hoc in suo sanguine obseruare: cum totus eius sanguis sit equalis. In habentibus quoqz apostema calidum euz flobotomantur si sanguinis tardauerit mutatio: ⁊ timor destructionis virtutis affuerit: sanguis est restringendus: nec est expectandum: donec sanguis mutetur. ¶ Qz si aliquis in die flobotomie bibat: donec inebrietur: ipsius brachium duabus cingatur ligaturis: cui insuper vigilēs qui ipsum custodiant adhibeantur. In plerisqz enim eorum sanguis adeo decurrit: donec quidāz moriantur: ⁊ quidāz morti appropinquant. Quapropter euz huiusmodi aliquid acciderit: ⁊ postremo cum sanguinis vndecunqz fluxerit multitudo: donec virtutē prosternat: aqua carnis ⁊ vinuz subtile ac bene redolēs: in quo sit fortitudo: infirmo subito tribuantur: ⁊ res bñ redolētes ei tribuant̄. Qz si ad hec iam puenitū fuerit vt iam nihil trahere possit dētes egri apian̄: ⁊ aqua carnis cū pauca miua muscata: ⁊ vino bene redolēte: in ipsius os mittat̄: toriqz corpori res bonuz reddētes odore: ⁊ p̄cipue pectori ⁊ vētri adhibeantur. Nam res quoqz interius ex algalia iungant̄. Eger et̄ hora post horas suffumiget̄: corā cuius facie pulli discerpant̄ affati atqz ipsius naribus cibi redolētes: qui appetituz excitare cōsueuerūt: applicētur: vt sunt tuceta ⁊ eis similia. ¶ Et sincopis qdē q̄ sil̄ apud flobotomiam accidit eēntiā: ea q̄ diximus fm̄ plurimū phibēt. ¶ Sed si euz flōmia nausea euenerit: pēna in os infirmi vt ymat ē mittēda deide aq̄ rosata: aut aq̄ frida sup̄ ipm̄ ē rozāda atqz fundenda: ⁊ in ipsam ē mittēdus: est etiā clamore vocādus atqz mouēdus. Qui si cū hoc ad memoriā nō fuerit reduct⁹ muscus

Tractatus

eius naribus est insufflādus: et in ipsius os galia mittenda vinūq; cum pauca aqua temperatus: fundēdus. Os quoq; stomachi fricādum: et reliquum corpus eius. Deinde ad pēne in os immisionem: atq; ad totum ipsius regimē redeundum. ¶ Sincopis vero cum qua non adest nausea: mala existit. Quapropter tūc vt vomitus sequatur nō est īgeniādum: sed in ipsius cura valde est studēdum: atq; sūmopere elaborādum: vt succus carnis et vinum subito ei tribuatur: et atib ei adhibeatur. Ipse q; fortiter moueat et clametur: et aqua super eum rosei. ¶ Plerūq; etiaz q; sincopim patitur: ex sono timpano: et fistulis: atq; ex litigys necnō ex clamoribus ad memoriā redit.

¶ De ventosis.

CAP. XXXII.

Ventose

sanguinem nō nisi ex paruis venis et in carne dispersis trahunt. Ideo q; sicut flobotomia virtutem non debilitant: licet corporis minuāt repletionē. ¶ Loca vero in quibus ventose solent poni: sunt ista scilicet locus qui est iter duo cornua occipity: ipsiusq; occipity duo cornua: et locus qui est sub mento: et alius locus qui iter duas inuenitur spatulas et loca que in cruribus pulpis interioribus inueniuntur. ¶ Ventosa autem que in loco qui est iter predicta cornua ponitur: grauedini atq; vanitati que in capite existunt: confert. ¶ Sed sanguis qui cum ventosis que in duobus ponuntur cornibus extrahitur: faciem atq; caput: necnō oculos alieniat: grauitatq; que est in capite: et doloribus qui in dentium radicibus fiunt: auxiliatur: et fortasse predictas actiones quantum flobotomia adiuuat. ¶ Ventosa vero que sub mento ponitur: paruis pustulis que sunt in ore: et dentibus nocuentum prebent: remedium affert: atq; gīgiuarum corruptio nī necnō his similibus quecunq; in ore sunt: remediāt. Illa autem que iter spatulas locatur: tremori cordis qui est cum repletionē et calore valet. ¶ Sed illa que in cruribus pulpa ponitur: repletionem vehementer minuit: et antriquis doloribus qui in matrice aut renibus aut vesica fiunt: confert: et prouocat menstrua. Corpus tamen plerūq; macrescere facit: sincopisq; ex ea accidere p̄suevit. Quibus aut pustule et carbūculi accidere solēt auxiliū prebēt.

¶ De sanguisugis.

CAP. XXXIII.

Sanguisuga

cum in locis ponitur vbi est ipetigo: aut sabafa: aut vulnus malum et antiquum: corpore prius flobotomia inanito auxiliū prebent. Postq; vero ceciderint. Locus adhuc si vt ibi ponantur fuerit possibile: ventosis erit sugendus: et multa aqua calida lauandus: et fricādus et cōprimēdus quādo quod diximus possibile fuerit. Et melius est vt post ventosarum ēt positionem fm q; diximus lauetur. Quod si post ipsarum casus sanguis resudare ceperit: pāni linei aceto infusi superponendi erūt. Et si taliter perseuerauerit: terra figulorū: aut tegule recētes trite: vt alcohol: et balaustie combuste et contrite desuper erūt ponēde. ¶ Est etiam obseruādū vt cum sanguisuga capiūtur: per diem mediam sic dimittantur: deinde in membro postq; confricatū aut aqua calida fuerit superfusum donec rubeum fiat sunt ponēde. Et si adherere noluerit locus ex sanguine recēti liniatur. Et si volueris vt a corpore cadant: tūc pulueris super locus in quo sunt suspēse salem aut cinerem.

¶ De vena medeme siue ciuili.

CAP. XXXIII.

Eccegritudo

corporibus calidis et squalidis et membris in quibus est pauca humiditas accidit. Que licet in cruribus plerūq; egrediatur: quandoq; tamen etiam in alijs apparet locis. Ante vero q; apparere incipiat membro accidit feruor: post quez

aliquis eius locus vesicatur a quo post hec vena extre in cipit. ¶ Ex his autem que hanc prohibent egritudinē accidere est corpus cum dicta et balneo humectare: et olea et fructus in regionibus in quibus hec egritudo accidere consuevit comedantur prohibere. Nec enī quomodo nominauimus predictam generant egritudinem. ¶ Sed cum locus ampulari incipit et vena ad exeundum festinat: cōfert vt eger in die prima. 3. 5. de aloē: et in secūda. 3. i. et in tertia. 3. y. bibat: et locus etiaz ex aloē epithimetur: destrui et enim ipsam omnino. ¶ Postq; vero exierit: quod ex ea foris apparet super arundinem paruam ex plumbo factam cuius pondus sit. 3. vnus est inuoluendum: et cū predicta cāna ligādum et vt pendeat dimittēdum. Ex ipsius nāq; grauitate: incipiet descēdere et plangari et citius egredi. Et cum ex ea aliqua pars exierit: circa plumbum inuoluatur et ligetur. Si autem quod iam egressum est longius fuerit: incidatur et quod remansit inuoluatur: ne tamē radicitus auferatur est obseruandum. Quod si sic factum fuerit: cōtrahetur. et intrabit carnem et apostema putridum et vlcus malignū generabit. Quapropter huic egritudini blādiendo est subueniēdum: et paulatim vena est extrahēda: donec omnino egrediatur: et nihil ex ea in corpore remaneat. Si autem ipsam radicitus incidi cōtingat: in ipsius foramē ponatur radius: et in lōgum fundatur: et bene aperiat: donec quicquid ex sua materia continetur euacuetur. Butyrum quoq; per aliquot dies supponatur: donec putrescat: et eius consumatur materia: deinde cū his que carnem generant curetur.

¶ De exēctiōe sagittarū et astularū et spinarū. CA. XXXV.

Am sagitta

in pfundum vehementer penetrauerit non est fortiter agitāda: quia timeēt ne rumpatur. Si autē possibile fuerit vt instrumentum qd sagittarum vocatur forceps mittat in vulnus dōec ad astulam pueniat: imittendū est. Sed si fuerit impossibile: vulnus prius dilatādum erit: deinde istrumētum in illud mittēdū: et adeo imprimēdus donec astulā mordeat: qd postq; ita gestū fuerit: istrumētū in suis extremitatib⁹ que sunt exteri⁹ erit stringēdū: deinde aliquibus vicib⁹ agitādū: vt per hoc probetur fixationis q̄titas: postea extrahatur: predictū nāq; istrumētū: postq; sagittā momorderit: vix ab ea separabilis: qz eius os est vt lima. Ideoq; ex pauca cōstrictiōe: in eius extremitate facta: fortiter cōstringitur sagitta. ¶ Sagitta quoq; si in lacertū penetrauerit adeo vt loc⁹ per quē itrauit ad ei⁹ exitū sit durus: et alteri⁹ partis locus ad ipsius extractionem sit facilis: findatur alia pars: et inde extrahatur. ¶ Spine vero et astelle: et gīgeque partes: et alia ab illis que corp⁹ irant: ex emplo de rebus relaxatibus facto super posito sunt extrahende. Cū enim locus mollificatus fuerit: id qd corp⁹ fuit igressum: ad eū egrediet. Unde et qdam sunt q has medicinas extractiuas vocant. ¶ Ex his aut que predicto modo operant: ē amoniacū qñ ex eo cū melle mixto emplastrū loco superponit: aut ex cepis narcisci cū melle tritis fit emplastrū: aut cū radices arundinū cū melle trite superponunt: aut cū ex omnib⁹ istis siml coniectis: fit emplastrū. qz tūc eorū operatio validior erit.

¶ De plagis capitis et fractura cranci. CAP. XXXVI.

Am ex capitis

pcussione os nō fuerit fractū: puluis ex aloē: et mirra et sanguie draconis: et olibano: et corallis: desup ē spargēdus. Ex hoc enī velociter sanabit. Sed si os ita fractū fuerit: vt iseri⁹ deuscat: et abscondat craneū: nō est hoc negligēdus. Quod ex hoc intellectus turbatio et spasmus accidit: et postea moris festina cōsegtur. ¶ Os igit illud velociter est extrahendū

dū z ne pāniculus qui est sub offe rumpat̃ obseruandū ē. Ad hoc aut̃ operādū: medicus sapiēs: z suauissime operās est necessari⁹. Qz aut̃ de hoc mentionē in hoc loco facim⁹: nō ob aliud facimus: nisi vt ostēdamus q̃ magnus ex hac egritudine sit timor: z vt subito in ossis extractiōe studiūz ipendat̃: ante q̃ predicta ptingat̃ accit̃ia: que mala sunt z vitari nō possunt. Et medic⁹ qdē caueat oib⁹ modis qbus pōt: ne pāniculus q est sub offe rumpat̃.

De deceptoribus.

CAP. XXVII.

Deceptorum

fraudes tot sūt: quot hic noster liber totus eas cōprehendere non posset. Eoz quoq̃ audacia: ac inuercūdia: necnō cecissio qua cognoscūt se pro nihilo affligere hoies: in vltimo finis: post quē alius nō reperit̃: existit̃. Sūt nāq̃ ex eis qdam qui epilepsiam sanare se profiteant̃: z ideo capitis initin⁹ in posteriorib⁹ in modū crucis findunt̃: z quedā que in suis tenēt manibus ex vulnere extrahūt: hominibus tamē fides faciunt̃: qd ex predicta icisione ea extrahāt. C Alī q̃q̃ sunt qui faciūt vt credat̃: qd ex naribus parū extrahāt lacertam: naribus ifirmi tentaz acutaz aut ferrū imitētes acutuz: cū quo radere incipiunt donec sanguis exeat: deinde agūt vt rē q̃ in manu tenēt lacerte similē a narib⁹ extrahere videant̃: quā ex venis epatis faciūt. C Sūt etiā alī q faciūt vt credat̃: qd albuginē oculo auferāt. Qui cū ferrū in oculū miserint: pus cū ipso fricare incipiunt: deinde in oculū subtilez mittūt pāniculus: quez cū ferro extrahentes: q de oculo extraxerit dñt. C Sūt pterea alī q dicūt se aquā ex aure sugendo extrahere: qui aquā in ore tenentes: ymaz arundinis extremitatē: in suo ore: z alias in aure ifirmi ponunt z sugunt: deinde per arundinē aquaz quā tenebant in ore expellūt: dicentes se ex aure exisse. C Alī itides sunt: qui vermes in aures: z in dentiū radices occulte mittant̃: z dicūt qd ex locis illis extrahūt. C Sūt etiā qdā q faciūt vt credat̃: q ranula de subtus linguā extrahant. Jōq̃ ibi icidēdo fixurā faciūt: in q glandulā q adberet ponūt: deinde extrahūt eaz. C Tur aut̃ noiem illos qui vulnerib⁹ z vlcērib⁹ ossa mittunt̃: z postq̃ p aliquot dies ibi stare pmisserit̃: extrahūt: cū frequēter β faciāt. C Sūt etiā qdā q cuz de vesica q̃q̃ lapidē extraxerint: aliūz ad bucib⁹ eē lapidem dicūt: ideoq̃ faciūt vt credat̃ q inde aliūz extrahūt lapidē. Q̃q̃ ē tangūt vesicaz: nō pro certo sciētes q in ea sit lapis: incidūt tamē. Et si nō inueniūt ibi lapidē: immittūt z extrahūt. C Quid at̃ attiet dicere de his q carnē ani incidūt emoroydas in ipso cē dicētes cuz hoc sepiissime faciāt: z ad emoroydas z vulnera pessima que nō pus aderāt perducant. C Et sunt nōnulli qui flegma vitren⁹ ex coxa aut virili membro: aut ex quocūq̃ loco corporis voluerint: se extrahere affirmēt. Ideoq̃ locū scarificādo scindūt: z cū embuba quā illi loco supponunt aut sup caput virge multotiēs sugendo humore aliquem quē in ore absconditū tenēt p embubā in ciminile fundūt. C Sūt etiā qdaz q pfitent̃ se omnes egritudines q sunt in corpore in vno cōgregaturos loco: z inde extracturos: bi aut̃ locuz cum kekengi fricare incipiūt: vnde ibi purit⁹ z vehemēs ardor fiūt. Qui postq̃ hoc egerit̃: se remunerari expectūt vt a predicto loco egritudinez remoueāt. Remunerati vero: locuz oleo iungūt: z sedat̃ purit⁹ ei⁹. C Sūt aut̃ alī q hoies suspicari faciūt q ant pili aut vitrū ei data fuerit̃. Qui penā accipiētes in os ipsi⁹ mittunt z vomere faciūt: cū penā tamē illud in guttur ei⁹ mittūt. Deinde extrahūt res multas hui⁹ generis quas ipsi faciūt. Un⁹ z boibus maxia iferē nocumēta z fortassis q̃q̃ eos interficiūt. C Pec aut̃ oia nō ob aliud sunt sapiētib⁹ occultata: nisi qz se cōmittūt eis: nō existimantes q in eis sit malū: neq̃ ide dubitātes. S3 quādo eoz cordib⁹ aliqua ade

rit suspicatio: z eoz ceperit facta perferuari: oculis multis idē suspicantib⁹: eoz ppalabunt̃ mendacia. Quapropter sapiētes eoz manibus se cōmittere nō debent: neq̃ aliqd ex medicinis quas ipsi dant sumere: quia multos iam in terfecerunt.

Completus est tractatus septimus dei bonitate.

Tractatus. VIII.

quingentaginta continēs capitula.

- pm De collectionibus z aggregationib⁹ sanationis venenoz z morsus venoz z morsus aialī z cautela
- 31 De his q in potu sumpse rūt ranas fluuiales vl q morant̃ in stagnis.
- 32 De his q in potu sumpse rūt leporem marinus.
- 33 De his q in potu sumpse rūt malū castoreū.
- 34 De his q in potu sumpse rūt siluestres ruthe.
- 35 De his q in potu sumpse rūt siluestres anacardos.
- 36 De his q in potu sumpse rūt oleādum.
- 37 De his q ledūt ex comestione squille.
- 38 De his qbus nocuit sem vrtice.
- 39 De his qbus aqua frigida nocuit.
- 40 De his q in potu sumpse rūt gipsum.
- 41 De his q in potu sumpse rūt litargium.
- 42 De his q in potu sumpse rūt argētuz viuum: vel in quoz aure fixū fuit. vl q sumpserūt vřfur.
- 43 De his q in potu sumpse rūt cerusam.
- 44 De his q in potu sumpse rūt calce z auripigmentū sil z arsenicuz sublimatū vl eurfiā de qua fit sapo vl i qz ore mlti sum arsenici itrauit.
- 45 De his q in potu sumpse rūt ma ferri vel qui eius li matura sumpserūt.
- 46 De his q in potu sumpse rūt floz eris.
- 47 De his q in potu sumpse rūt calcāthū aut aluū z multuz de eo in potu sumpserūt.
- 48 De his q in potu sumpse rūt titimalum ex quo multum soluti fuerūt.
- 49 De his q in potu sumpse rūt elleboz albū: nucē vōicā z dñfi z artanitā.
- 50 De his q in potu sumpse rūt elleboz nigrū.
- 51 De his q in potu sumpse rūt dend.
- 52 De his q in potu sumpse rūt euforbiuz.
- De collectionibus z aggregationib⁹ sanationis venenoz z morsus venoz z morsus aialī z cautela
- De morsibus tirie.
- De morsibus scorpionum.
- De morsibus akatarer.
- De morsibus rutele z sibth z aranei.
- De morsibus vespaz z apū z fornicarū volatiū.
- De morsibus lacerte z la certe facetine.
- De illis que fugāt serpentes z venenosa aialia et lupos z interficiūt ea.
- De morsibus canis nō rabiosi z lupi z hois.
- De morsibus canis rabiosi.
- De his qui in potu acceperunt napellos.
- De his q in potu sumpse rūt coznua spice.
- De his q in potu sumpse rūt fel leopardi.
- De his q in potu acceperunt fel tirie.
- De his q in potu sumpse rūt similitatem caude ceruine.
- De his q in potu sumpse rūt sudore aialis.
- De his q in potu sumpse rūt cantarides z stasigriam mōtanam.
- De his q in potu sumpse rūt opium.
- De his q in potu sumpse rūt iusquamū.
- De his q in potu sumpse rūt mādragoram.
- De his q in potu sumpse rūt nuces merbe.
- De his q in potu sumpse rūt semē bengi.
- De his q in potu sumpse rūt succū coriādri viridis.
- De his q in potu sumpse rūt psilium.
- De fungis z tuberib⁹ perniciosi.
- De coagulatōe lactis vel sanguis in stō.
- De affaturis q coopiumēne sum⁹ ab eis exeat.
- De piscib⁹ fridis.
- De lacte putrefacto.
- De nucleis fructuū z ole

Tractatus

53 De his q in potu sumpse-
rūt megeron.

54 De virtutib' medicinar' la-
xatiuaz & de rectifica-

55 De collectionib' & aggregationib' sanatiōis venenorū
& morfus venenosoz aialiuaz & cautela.

tiōe earum.

De exemplo ppositiōis
medicinarum laxati-
uorum.

CAP. I.

Sanme

& aggregationes medicadi
venena: & mōsus venenoso

rū aialiuaz: & custodiēdi se ab eis. Qui cibuz
aut nutriēs aliqđ suspectū habuerit: o3 vt
in quo est supflua dulcedo aut supabūdās
acetositas: & ad vltimū qđd sapore bz sup
abundātē: & fortē: nequaq3 comedat. Per-
niciose. n. medicine nullo mō misceri possunt: nisi talibus
nutriētib'. Malū quoq3 si habuerit cib' odorē dimit-
tēdus erit. Si q3 pterea timet ne venenū ei tribuatur
aliquā ex medicinis q venenoz opationē remouere aut
debilitare cōsuerūt assidue sumere d3: si eas hauriēdo
in potu venenū puenire poterit: quas in fine hui' tractat'
nominabimus. Q3 si qñq3 cōingat ipm ante eaz potū ve-
nenū sumere op3 vt ea hora qua mutationē & estuationē
sentire cepit: aq tepida & oleū sflaminuz ei in potu tribuā-
tur. De qb' tñ sumat donec venter repleat: deide vt vo-
mat pñadendū. Si aut vomitū tardari & pigritari cōspe-
xeris: in aq coque anetū cui in pñdicta aq mel & baurach &
salez āmifce. Lūq3 euz multotiēs vomere feceris: attēde
an in inferiōribus vētris estuationē sentiat. Q3 si ita fuerit:
colliriū ano suppone aut cū clisteri vētrē solue. In stoma-
co aut si pñdicta senserit accñtia: medicamē est ei tribuen-
dum: qđ cū biberit soluā. Est etiā melius vt vtrūq3 siml'
pficias. Et si post hec eger ab oibus q sentiebat geue-
rit: vtile erit. Si aut nō: pñdera que accidētia ipsuz cōm-
santur. v3. si ē stimulatō & incisio: & in aliquo loco ventris
corrosio: aut si est feruor & sudor & faciei rubor: & venaruz
tumor: atq3 angustia & sitis: & fetor oris: ac oculo3 citrini-
tas aut pgelatio: & eleuēgi & stupō: atq3 subeth: aut si nll3
predictoz in ipso appet: ipse tamē deteriorari icipit: cui ē
sincopis & sue pñtis dissolō frequēter accidit. Accidē-
tia nāq3 que pñs noiauiumus: venenoz calidoz & corrosi-
uoz sunt. Scda aut que modo retulimus sunt accidē-
tia venenoz que cū tota sua suba hoīum cōplōnibus con-
traria inueniunt. Q3 si pma inueneris accñtia: lac & bu-
tyrū: & oleū amigdarū ad potādū egro tribue: quē ē cō-
fectiōes ex cūccaro calas & subtriliatiuas cū oleo amigda-
larū dulciū sumere facias: hoc nāq3 veneni acuitatē fran-
git: & eius repmit mordicationē. Scda aut euz itellepe-
ris accidētia aq cū niue: & sauih cum aq & niue & cūccaro.
atq3 aquā ro. ad bibendū tribue. Trociscos q3 de cā-
pboza eū sumere facias: oleūq3 roseum ifridatū vt bibat
suade. Preterea attēde in quo loco corporis vehemen-
tiorē sentiat iflāmationē cui ex lētacula aq in niue ifrida-
ta emplm suppone: qđ tādū mutando renouabis: donec
loc' ex frigoris nimietate stupidus fiat: deide pñliuz: atq3
lac vaccinū de quo butyr' extractū fuerit: necnō frigidō-
rū fructuū succū ei tribue. In quo si replōnis apparuerit
signa: ipm flōma. Vētrē quoq3 si strictus fuerit: cū medi-
cina solue: deide ciba cū extractione & ifridatiōe. Ter-
tias aut significatiōes si spexeris: allia & sinapi: & ex medi-
camine de asa egro: tribue: vinūq3 vetus & forte ac puruz:
eū potare facias. Ip̄m tñ dozmire nō pmittas: s3 fac eū si-
tire: corpusq3 ei' frica atq3 caput & pect' cū pāno calefacto
calefacias. Significatiōes aut q̄rte cū apparuerint ci-
to succurre. De. n. venenoz significatiōes oib' sunt dete-
riorēs: vtpote nece3 velocius inferētes. Tyriacaz g de vi-
peris: aut metridatū ei statiz tribuas: vinūq3 ei ad potan-
dū dā: & ex reb' odoriferis ei adbibitis: atq3 succo carnis

ipsum cōforta. Eū quoq3 in loco vētoso: ac frigido sede-
re facias: quē subtilissimis camisy in aqua rosata sanda-
lum habēte rubēū infusis vestire debet: locūq3 qui est in
ore stomachi ipsius fricare puenit. Eū quoq3 aliqb' ho-
ris sternutare & vomere facias. Sic vō si multuz debi-
lis extiterit in ipsius os ventū suffla aut flabellādo itrare
coge. Cui si frequēter acciderit sincopis que fortis existat
& occultet pupilla: pulsus quoq3 atq3 anhelitus ad vltimū
perueniāt debilitatis: & supuenerit sudor paruus & fridus
pculdubio morit'. Venenosoz aut aialium pñtura &
morfus: si cuius fuit ignorat: ilico ex quo morfum senserit
pariēs: ea pars q loco morfus supest ligāda est: locusq3 su-
gēdus. Vētosa quoq3 vehemēter ignita aut vētosa cū sca-
rificatiōe loco supponēda est: atq3 ex pullis i medio scissis
calidis exñtib' emplm sup locū patiētē est imponēdū.

Postq3 vō eger calorē iā geuisse: nec ad corpis pfunduz
penetrādo accedere pñserit: iā bonitatis spes aderit. Q3
si nō hoc mō fuerit: emplm ex fimo colūbino & mēastro
aut ex sulfure & yrina: aut ex isto emplō supponat: qđ. B.
castorei: serapini: asse: sulfuris: fimi colūbini: mēastri: pu-
legi: ceruini: oīuz ptes eq̄les. picis: & olei veteris q̄tuz ad
eoz cōmixtiōes sufficere possit: ex his oibus in mortario
eo vsq3 cōquassat is dōec vniant fiat emplm. Infirm'
aut si cū pus in mēbro friditatē pateret ex hui' emplī su-
perpōne remediū senserit: ex reb' calis ipm curare stude
& ecōtrario. Si aut ad hoc pñtuz fuerit: vt ifirmus in lo-
co morfus aliqb' vñū de accñtib' q noiaui' pñsenserit:
& ex medicinis quas ibi retulim' sanet. Idcoq3 o3 vt
nemo cū aiali ludat quod ignorat: neq3 rē quā nescit in os
suū mittat: neq3 corp' suū ex ipsa fricari faciat. In māsio-
nibus quoq3 ybi b3 aialium timor existit fenestre claudā-
tur: & se vt postea dicem' si deo placuerit: custodiat.

Descriptio medicamis de asa q ad ffrāvenena facit: & ad
scorpionuz & rutele morfus: necnon egritudinibus fridis
cōfert. B. folioz ruthe sicce: costi: mentastri sicci: piretri:
cordumeni: oīuz ptes eq̄les: ase q̄tuz est oīuz pars quarta
mellis qđ sufficit: dosis ei' q in potu sumit a magnitudie
icipiēs auellane: vsq3 ad nucis ptenditur magnitudine3.

Medicamen ex nucib' & ficub' qđ omnes venenosozū
aialiuaz modos nocere phibet. B. nucum a duab' cortici-
bus excorticataz pte. i. salis grādiōsi: folioz ruthe aboz.
añ. sextā vnius pñs ficub' alba3 q̄tuz ad predictoz suffi-
cit: cōmixtiōe. Ex qb' cū mixta fuerit nucis fiat silitudo
& comedat. Quib' vti icipiat q̄cunq3 ne veneno pima t'i-
met: & sumat ex ea ē ante cibuz suuz: hoc nāq3 est medica-
mē: qđ venena expellit. Tyriaca de terra sigillata: que
ē expta. Nā si ex ea aliq3 potauerit q venenū sumpst vo-
mere nō cessabit dōec totū vomat venenū. B. terreo sigil-
late: bacaz lauri. vtriusq3 ptes eq̄les terant: & cū butyro
vaccio iugant: & cū melle pficiant & recōdāt medicamē:
de q añ cibū in q mala habet suspitio: aut post eū aliqd su-
mat: aut ē cū malū supuenerit accñs. Nā si ea vtēs vene-
nū sumpserit: ilico eū vomere faciet. Et si venenū nō acce-
perit: neq3 vōitū aduēire faciet. Quapp dōec vōit' affue-
rit: ipsa i potu dāda erit. Post h' āt signatiōes q appent sūt
attēdēde: & ex medicis q3 dixim' cura adhibēda.

Metridatū qđ ē medicam' nobile. q si q3 assidue vraf:
c' postea spēs tribuat pñciosā: nō ei nocebit: cū b3 q3 cibi ap-
petitū pñtat: coitūq3 p̄mouet: & colorē reddid pñbz: atq3
malas cogitatiōes ex colā nig. & pñbulatiōes aie pueniē-
tes rēouet. Vrie q3 difficultates soluit: & ātiq vētris fluxui
auxilia vifūq3 necnō oēs alios acuit sensus. B. mirre cro-
ci oriētalīs: aga. q̄nc. cinamōi: oīuz. ana. 3. x. thuris: macis:
nardi nasturty: ignātī: ellī: xilobal. sticados: sifeleos: costi
dulcis: galbani: terbētie: macropipis: castorei: ypogstidos
storacis ligde: oppoponacis foly: omniuz. ana. 3. viij. cassie

lignee: melanopipis: leucopipis melliloti: poly: scordeon: dauci: opobalsami: cāpobalsami: medicamis d' fusio: bdellij: indaici oīuz. ana. 3. vj. spice celtice: āmoniāci: mastici: gūmi arabici: feminis feniculi: rosaz: siccaruz: olipatri: cordumēni: gentiane romane: pulegy ceruini: oīuz. añ. 3. 5. anī si: meir: acathie: faufel: ypericon: iquinis stici: oīum. ana. 3. iij. asari: serapini: amboz. ana. 3. iij. opy. 3. 5. folioz. ruthe. 3. y. 7. 5. Lōficitur sic: gūme vīo funduntur veteri z in mortario donec mollescant cuz pistello agitantur: deinde cum melle dispumato qđ sufficit cōficiuntur. De hoc aut medicamine qđtum est auellana aut paruz plus aut parū min' ē dādū. Cū aut aliqd supuenerit accūs: z fuerit nece banc medicinam loco tyriace sumere: bibatur ex ea quantum est nux vna.

C Tyriaca de fusio que in metridato recipit. R. passaruz mundatarū. 3. iij. terbetine. 3. xxiij. mirre: sgnanti: amborum. ana. xj. cinamomi: bdellij: blacte bigātice: spice celtice: xilocassie: melliloti: ciperi: bacaruz lauri: oīuz. ana. 3. iij. calami aromatici. 3. ij. croci oriētalīs: aspalti: amboz. ana. 3. y. 7. 5. Conficis sic: ea que mollificari possunt: in vino veteri posita resoluant: donec liquida fiāt. Alia aut omnia trita z cribellata cuz eis cōiungantur: z cū melle dispumato cōfecta z mixta reponant. Hec nāq; est summa curatiōis venenoz: quoz nō habet noticiā. Cū aut qđ sint ex eoz si gnis qđ dicitur sum' sciri pōt: cū cura qđ eis ē ppa sanent.

C De morfibz viperaruz.

CAP.

Um vipera aliquē momorderit: loc' qui est sup morsum vipe

re fortissime est ligadus. Qz si morsus in mem-

bro fuerit paruo: fueritq; morsus generis vipe-

rarū que pessime esse cognoscunt: de qbus non

sperat vt ab eis morfi euadere possint: membrū ilico sub

ligatura abscindat. Si aut vipera talis nō fuerit: patienti

ilico de tyriaca de viperis facta. Nō enī vsq; ad hoc nrm

tempus iuenimus qđ a viperaz morfib' magis hac medi-

cina liberare possit: ppe qđ recēs est. Qz si hec tyriaca nō ē

presens tyriaca metridatis z troscifi de herbo dent.

C Troscifi vo de herbo hec ē descriptio. R. feminis an-

dacoke aristo. rotūde: pigami: farine herbi: oīum ptes eq-

les: ex istis tritis z cū aceto cōmixtis fiāt troscifi: de qbus

pondus vni' aurei cū vncia vini veteris in potu tribuat.

Dui' nāq; medicie vtus opationi maioris tyriace in hoc

cap' vicina existit. Aut et de patiēti pondus duoz au-

reozum de asa cuz vncia vna vini. **C** Butyr quoq; vac-

cinū z mel multotiēs: atq; cibos vinctuosos z allia multa

z nuces comedat: z vinū vet' in potu sumat. **C** Libarius

et ex nucib' z allis ei pparet: post cui' comestione vinuz

vet' fortissimū bibat. **C** Loco pterea i quo ē morsus ve-

tofa cuz scarificatiōe supponat: emplm et qđ in cap' de vl-

cerib' dixim' adhibeat. Et loca qđ sunt i circuitu putrefa-

ctionis: ex bolo ar. z lētibus excorticatis: z aceto vini epi-

thiment. **C** Eger qđ flōmet: deide qđ harū duaz rez ma-

cri affati egro multotiēs dent. Et ecce hic tyriaca vltima

p qua magna secta bonoz phyficoz iam testificata ē: qđ

ad mōsus viperaz qđtū tyriaca maior valet. Cui' ē descri-

ptio. R. anisi. 3. x. pipis. 3. iij. aristo. rotun. castorei: amboz

ana. 3. y. 7. 5. conficiantur cum careno. De qua qđtū est nu-

cis magnitudo in potu tribuat. Qui vō a vipera morsus ē

aut q napellos i potu supserit: ne ea die dōmīat phibēd' ē.

C Tyriaca de viperis. z ipsa est tyriaca magna. R. trocisc.

viperarū: pōdus. xxiij. aur. trociscoz squilliticoz: pōdus.

xlviij. aur. trociscoz andaracharon. aur. xxiij. melanopi-

peris: macropipis: amboz. aur. xxiij. opy: cinamomi: rosa

rū rub. tritaz: feminis napi siluestris: scordeon: yreos: aga-

rici: succi ligritie: balsami puri: oīum. añ. pōdus. xj. aureo-

rū. mirre: croci oriētalīs: cingī. raueseni: radicz pentasi-

lon: mētastri mōtani: prassij olisatri: sticados arabici: costi-

amari: leucopipis: pulegy ceruini: olibāi: sgnati: floriz ter-

bentine: xilocassie nigre: spice indice: poly: oīuz. añ. pond.

vi. aur. storacis liquide: feminis apy: fiseleos: nasturtij ba-

bilonici: ameos: camedreos: camepitheos: ypogstidos: spi-

ce celtice: folij indi gentiane romane: scis maratri: terre si-

gillate: colcothar: amomi: nasturtij albi: acorzi: carpobalsa-

mi: ypericon: fu. gūmi ara. cordumeni: anisi: acathie: serapi-

ni: oīuz. añ. iij. aur. dauci: galbani: aspalti: oppoponacis: cē-

tauree mīozis: z arist. rotun. castorei: oīum. ana. y. aur. mel-

lis dispumati lib. x. vini bene redolētis z clari ac puri lib.

ij. Opiū: z mirra: z ipogstidos z serapinū: z succus ligritie

z storaz liquida: z acathia: z oppoacū sumant. z oīa hec in

mortario posita cuz pauco melle dispumato moueāt do-

nec mollescant. Deide ex vino ifundant: z p tres dies in va-

se vitreato manere pmittant. Postea spica: z cinamomū:

z cīgiber: et cassia lignea: z nasturtiū: atq; castorei: z foliū:

z terra sigillata: z colcothar: z aspaltū: ac amomū: oīa hec

tritā in mortario cōmisceant: z ex vino aspergant. donec

vniant: deīā mel z gūmi arab. z terbentina: z galbanuz: z

balsamū sumāt: z in caçola posita dōec mixta sint agitē-

tur: que talr pparata alijs medicinis que in mōtario sunt

adiungātur: z cū oīa sil fuerit: terātur z agitētur: dōec bñ

fit mixta: deide qđ ex eis fit in piside argētea aut stannea

que medicamē hoc in duabus partib' sui capere possit re-

ponat. Uas aut b nō sit plenū: c' os cū corio optime ligeē

qđtidie tñ discoopiat: ac p vñā horā manere pmittat. Ex

hac quoq; medicā nō nisi post sex mēses aliqd sumatur.

C Troscifi de viperis: sumant vipe femie qđ in hoc discer-

nunt: q plures duob' habēt dētes: masculini vō sex' dū-

os tñ habēt dētes. Ex qb' eligātur ille tñ q russo vicina

tur color: z sunt cito nobiles: caput frequēter agitātes: et

q sunt bone habitudis: z pīgues oculos habētes rubros: z

capita lata: qruz anus iuxta caudaz iuenit. Que in tpe ve-

ris colligātur in eius. s. medio. Ille tñ que in littorib' ma-

ris morātur: aut in lacubus. vel in locis q aq false vicina

existūt: neq; q; accipiātur. Cum aut collecte fuerit: ilico ex

eaz capitib' z caudis: qđtū ē qđtuoz digitoz mēstura absci-

dat. Et si post abscisione moueant z agitent: sanguisq; ab

eis fluxerit multitudo: domesticæ sunt z pgrue. Qz si hui'

zrium pgrigat: nullo mō in medicamē ponēde erūt. Dein

de eaz coria detrahātur z abyciātur: z qđ in eaz vētrib'

ē extractū expellat: qđ aut reliquū ē cuz aq dulci lauet z

mudet: z p frusta incisum in caldaria mūda cū aq z sale z

aneto donec dissoluat: z caro separet ab ossib' coquat: de

inde pyciant ossa z iusa carne coletur. Ignis vero cum

quo coquitur sit fortis: qui de carbonibus ilicis vel quer-

cinis fiat. Caro quoq; prematur vt būoz qui est in ea egre

diatur: deinde de ea in pondere sumatur: cui qđtū est ei'

quarta pars de tortellis admisceatur: que parum fermenti

habentes acimo pani sint vicine nibilacerositatis in se

habentes. Et optime desiccate terantur donec sint vt al-

Tractatus

robol delnceps cū carne simul terant ⁊ ex parua q̃titate iuris ifundatur. Ex qbus postq̃ multoties trite fuerint ⁊ cōmixte trocisci iformētur subtiles. Qui vō eos conficit: manus ⁊ digitos ex balsamo iungat. Quos in ymbza de siccat: singulis horis reuoluēdo. Qui cuz desiccātur in vase sicco nihil humorositatis hñte esse debent. Postq̃ aut bene desiccati fuerint: in vase vitreo recōdantur.

Trocisci squillitici: cepe q̃ squille vocant in tēpore quo metit̃ triticū sumant: que neq̃ sunt maxime neq̃ paruiissi me: ⁊ ex pasta coopte in furno sup laterē posite assari permittant. Cū aut pasta qua cooperte sunt assata fuerit: extrahant: ⁊ pyciant pasta ⁊ qd ei adhesit: ⁊ qd itus est accipiat: cui q̃tū est ei⁹ medietas de farina herbi trita: ⁊ cū subtilissimo pāno cribellata admisceatur. Que postq̃ sic fuerit terant ⁊ misceant aliquoties: ⁊ ex vīo donec bene sint mixta imbibant: ⁊ iformēt trocisci. Qui aut eos in format: ex oleo roseo inūgat manus suas ⁊ trociscos iformādo eos sic diximus faciat: ⁊ in vase vitreo recōdat.

Trocisci andarachozon. R. darfessabaz: calami aromatici: costi: xilobalsami: asari: poly: amomi: mastici: flozis coctule albe: fu. oium. ana. pondus. vi. aureoz: flozis sgantit: pōdus. xx. aureoz: ravedeni: xilocassie: cinamo. oium. añ. aur. xx. spice idice: folij amboz. añ. aur. xvi. mirre. aureos. xxiij. croci orientalis aur. xij. terant oia ⁊ cribellent: ⁊ cū vīo redolēte oficiāt: ex qb⁹ iformēt troc. ⁊ siccēt i ymbza.

Probatio tyriace: pullo aut cani parū de napelis detur aut vipera sup eū icitetur q̃ ipm mordeat: in cui⁹ ore pax de tyriaca ilico ponat: ⁊ obseruabit illesus si de⁹ voluerit.

Aut scamonea ad bibendū ei tribuat: cui postq̃ vēter fluere ceperit: tyriaca tribuat ad auellane magnitudinē: ⁊ restringet vēter. **C**patiēti quoq̃ vomitū multū ⁊ vebemētē silr facit. de maiorib⁹ itidē ei⁹ vtilitatib⁹ est: q̃ a moribus viperarū ⁊ a venenis perniciem inferentibus que quibusdā dant illesos cōferuat: ⁊ qd lepre cōfert. Ad multa preterea alia remediū affert exceptis istis.

De moribus scorpionū. CAP. III.

His que scorpionū pferūt pūcturis ē bibere pōdus vni⁹ aurei cuz aq̃ aut vīno ex radicib⁹ collogntidarum siccis. **A**ut vni⁹ aurei pōdus ex medicamē de asa: cū vna. 3. vini. **A**ut locū q̃ ē sup pūcturā strigere ⁊ ex oleo de ben ⁊ aq̃ calida embrocare ⁊ cuz sambucino in quo castoreū ⁊ euforbiū confricata fuerit: inunge ⁊ reatq̃ cuz eo locuz fortissime fricare.

Tyriaca q̃ valde scorpionū pūcturis pficit. R. radicuz corticū capparoz absinthij: nabati: arist. lon. gētiane: oīuz ptes eq̃les. Dosis hui⁹ in potu. 3. ij. sit. est enī cōgrua.

Tyriaca diatesseron: q̃ pūcturis scorpionū ⁊ alioz reptiliū ⁊ pnciosis venenis pferit: ⁊ magne tyriace in bonitate vicina existit. R. gētiane arist. bacarū lauri. mirre: oīum ptes eq̃les: hec cū melle pfecta in vase reponant: ⁊ ex hac medicā cū necē fuerit: i potu ab vno aureo vsq̃ ad duos ⁊ dimidiū cū. 3. vna veteris vini sumatur.

Tyriaca q̃ scorpionū pūcturis vebemēter auxiliat. R. gentiane aristol. mirre: costi: castorei: ruthe: mēastri sicci. piretri: gēiberis: piperis: nigelle: oīum ptes eq̃les cōficiāt: tur cū melle def ex ea ad nucis magnitudinē cum vīno.

Oz si de pūctis medicinis nullā habueris: vinū vetus ⁊ allia ad comedendū: tribue atq̃ ex eis loco emplm sup pone. Locū quoq̃ assidue cū igne calefacias: ⁊ cū medicinis calis quas hñe poteris. Cū aut tyriacā dederis: ⁊ dolo sedat⁹ fuerit si febris supueniat: sequenti die sūmo mane egrū flōma ⁊ aquaz ordeī: ac cibaria vltime hūiditatis ei tribue ⁊ in ipsi⁹ cautela ne egritudinē icurrat acutā stude.

Omnes preterea abstīnēdos ab apy comestioe: q̃ i locis sūt vbi scorpionū multitudo: aut iagaret habet inbo.

De puncturis akatareti.

CAP. III.

I sunt scorpiōes parui valde caudas post se trabētes: ⁊ sunt in terra coh3: cuius habitatores tyriacā optimā iuenerūt: q̃ exercitulis dicit̃ tyriaca: cui⁹ hec est descriptio.

Tyriaca exercitulis. R. corticis radic. caparis: radicū collogntide: absinthij romani: aristol. rotun.

berba q̃ vocat̃ lingua caldeoꝝ haq̃q̃: troximel siluestris sicce: ex his oib⁹ bñ puluerizatis. 3. y. tribuant. **I**llō pterea quo medici vtunt̃ in hui⁹ egritudinis cura est: q̃ ei q̃ pūct⁹ est de troximel siluestri sicca: q̃tuz ter manu vna trineri pōt tribuāt: ⁊ q̃ poma acetosa dant ad comedendū: ⁊ q̃ de sauih pomoz cū aq̃ frida donant: aut cum iulep.

Oz si mult⁹ ei supuenerit calor: aq̃ ordeī ad potandū tribue. Et si vētris dolorē cū icisione senserit: da ei ad potadū oleū rosatū cū aq̃ ordeī: ⁊ citrulos ac cucurbitaz ⁊ lac acetosum ei tribue.

In loco quoq̃ puncture vento sa ponat: ⁊ ilico sugat: loc⁹ preterea cōburat ⁊ medicine calidissime desup ponant. Negligētia itidez in hāz puncturaz cura: lz dolor q̃ in eis sentit sit debilis: habēda nō est.

Ex istis nāq̃ puncturis in pncipio fortis nō accidit dolor. **P**ost vñū aut aut duos dies pessima psequunt̃ accētia: li

gua nāq̃ fit vt apostematibus plena: accidit etiam ei san guinis mictus ⁊ sincopis: ac cordis tremor. **S**i aut venter eius q̃ punctus est sit strictus: inieccio ex succo ficie et baurach: ⁊ oleo viola. ei p clistere fiat. Cui si fortē inuenerit angustiam: succus malozū acetosozum ⁊ granatoꝝ acetosozum: ⁊ oleuz rosatus: atq̃ aqua ordeī: ⁊ lac statim multuz tribuant.

Si vero infirmus sanguinē mingere cōtingat: ipsuz pus flobotoma: deinde de medicinis ad hoc nominatis ei in potu aliqua tribue: ius quoq̃ pinguiū pulloꝝ eum potare facias.

Ligua quoq̃ si quasi apostematibus plena fuerit vena que est sub ea incidatur: atq̃ gargarism⁹ de succo endiuie ⁊ syrupo acetoso ei fiat. **T**re mor aut cordis vebemēs si acciderit: sauih de pomis cū syrupo de pomis: atq̃ lac acetosuz cū trociscis de cāphōa: patiēti donent.

Istis. n. medicis ⁊ eaz silib⁹ vtunt̃ medicis: cū mōsus iagaret curare volunt. **T**yriaca tñ exercitulis nō ob aliud hic ponit̃: nisi ppter famaz que apud vulgus est. s. qd scorpionuz puncturis pficiat.

Tyriaca q̃ moribus cōgruit iagaret. R. troximel siluestris sicce: folioꝝ malozū acetosozū coriandri sicci: oīum partes equales bibat: ex ea q̃tuz trib⁹ vicib⁹ ore capi potest. **O**z si corrosio in loco morbus acciderit: cū medicamine acuto curet: ⁊ ea q̃ sunt in ipsi⁹ circuitu ex bolo ar. ⁊ fortis aceto epithimēt: ⁊ cū alijs medicaminib⁹ q̃ in curapessimoꝝ vlcerū ⁊ corodentiū noiaimus sanentur.

De morib⁹ rutele ⁊ sibth ⁊ aranei. CAP. V.

Rutela est aīal paruo araneo assimilatu q̃ vocat̃ phibit muscas venari solit⁹. Sibth vō magno araneo longos hñti pedes assilat. Rutela at mltē sē spēs: qb⁹ egyptia ca deterior indicat. Ex eis at sūt qdā q̃ pax no cēt.

Ex morfu at ei⁹ q̃ ē rubea: sequunt̃ ista: fort. v3. dolor: ⁊ egerēdi durities. **S**ed ex morfu eius q̃ est viridis accidit parū dolor ⁊ purit⁹ q̃ velociter sedant. **E**t ex morfu eius q̃ depicta apparet accētia ista sequunt̃: fortis dolo ⁊ in corpe friditas ⁊ tremor. Ex albe aut rutele morfu: parū dolor ⁊ purit⁹: atq̃ vētris fluxus accidit.

S3 ex morfu eius que sup dorzuz lucentes h3 lineas: ⁊ vocat̃ stellata: parū dolor ⁊ purit⁹: atq̃ stupor: ⁊ corpis relaxatio: psequunt̃. **E**x morfu q̃ ei⁹ q̃ ē citrina sup se villos hñs: accidit dolor vebemētissim⁹: ⁊ tremor: ac sudor: ⁊ vētris iflatio: ⁊ fortasse mors idē sequit̃. **O**īuz vō curatio cōis ē: vt patiētes i aq̃ calā tādiu stare pmittant: dōec dolor ab eis rēueat. Nā cū i ea p bozā i. sederit: gescūt bōa.

Cum aut exierint de aqua: dolor reuertitur. **C**ū igitur dolore postq̃ de aqua exierint sedari conspexeris: lo: cum ex aqua in qua multū salis resolutum fuerit line. **C**orpora q̃s eoz calefac eozq̃ ea die balneus ingredi fac: eos sudare fac: et diebus postea aliquot: loco etiam emplm ex cinere q̃ fit de ligno fici: et calce: et cali: ex aqua calida cōspersis suppone. patienti quoq̃ quātitatē dua: rum. 3. nigelle tribue. **C** Ille etiam quē subh momorde rit: cū tali medicamie q̃le ē illud curat. **C** Ziriaca alia ad morsus rutele: vtil: et pbata. 3. nigelle. 3. x. dauci cimi ni amboz. añ. 3. 5. semis habel: gallaz cipsi: amboz. añ. 3. iij. spice inde: bacaz lauri: aristologie rotūde carpobal: sami: cinamomi: gentiane semis andacoebe: semis apy: oium. añ. 3. y. cōficiant cum melle: de: ex ea ad nucis ma gnitudinem cū vino veteri. Ad h̃ p̃terea confert: aut me dicine scorpionum dentur. **C** Arancarius vō qdam sunt ex quoz morsu adeo sceua cōsequūtur accitūa vt extre: mitates infrigidētur: et cutis orizpilet: atq̃ vga erigat: et tēdat: et vter vēto ipteat. Istis vō ruta sicca: et cipi: cū vi no dari dōbēt: vt i balneo sedeāt elaborādū: vinū q̃s puz toto illo die lz paulati i potū ē tribuēdū. **C** De puctu ris vespaz formicaz et apum volatiliū. **CAP. VI.**

A hoc confert locū ex aceto et luto vicif sim linire: pānūq̃ aceto infusum et sup niue infridatum desup ponere. **C** Bene: ficiūm q̃s prestat: emplm ex lenticula de sta: gnis ex aceto imbibita suppositū. **C** Et aqua niuis eo vsq̃ desup fundere: donec locus reddatur stupi dus multū auxiliat. Post hec aut locus ex cāphora et aq̃ rosata linia: qd non semel sed multotiens fieri debet. **C** Pāni q̃s in aqua rosata infusi et niue: desup sunt pone di: atq̃ de glacie ano aligd est imittēdum. **C** De aq̃ etiā cu: niue multa tātū i potū sumat: donec satiet. Qui post hec cū folys basiliconis: aut cum mufcis est fricādus. Qz si fortis in corpe calor acciderit: rob de succo vne acerbe: et psilium in potū sumātur. **C** Eger p̃terea multuz ex ci troli: et endiuys: ac lactucis: edat: et aquā et acetū: nec non syrupū vehemētis acetositatis: cū succo granatoz et psi lio bibat. **C** Locus etiam mox multotiens sugatur. Cui etiā cōferit vt citroli: aut portulaca: aut solatru: aut sem: peritina: aut his similia supponātur. Ad hoc itidem valet vt coriādri fici et puluerizati quātum ter manu capi pōt cum zucharo et aqua frigida ad bibēdum tribuāt: et vt lo cus cum folys ieributh fricetur.

C De morsibus stellionis et lacerte. **CAP. VII.**

Am bec

aialia aliquē mordent dentes in loco morsus dimittunt iōq̃ dolor pdurat: donec dentes inde euellant. De his vō que eos exire faciūt: ē vt locus cū oleo et ciner fricetur: donec egrediātur. Deinde ex cinere cu: oleo cōmixto emplm loco supponat. Qz si do: lor perseuerauerit: locus erit sugendus: postea infirmus in aquam calidā mittēdus et de tiriaca ad rutele morsus facta: erit ei tribuendum.

C De his que fugant venenosa animalia et lupos et inter: ficiunt. **CAP. VIII.**

Atti et furones

ac pauones: necnō grues et aq̃tica vo: latilia: et his similia: quoz natura est venenosa capere aialia: i turribus sunt nutriēda et tenē: da. In locis valde timorosis: et putridis alendi sunt certui: et furones: ac smaragdus melior que pōt habe ri tenēda est. Lāpas q̃s valde luminosa: lōge a lecto re: mora ibi est ponēda: et iuxta quā sunt boies q̃ vicissim dor miāt sup lectos iacētes. Qui legant et loquātur vocibus tñ mediocritatē nō egredientibus: venenosa nāq̃ aialia

ad eos ibūt. **C** De his aut q̃ p̃cipue serpētes expellūt est vt dom⁹ cū cornib⁹ cerui: aut vngulis capre: et sulphure: et cū capillis hūmāis suffumigef. **C** Basseth q̃s si in serpē tium foramibus mittat: et si domus cū galbano suffumi: gata fuerit serpētes fugiēt. **C** Domus et si ex aq̃ in q̃ sal amoniacus fuerit dissolutus roze: serpēns nullo modo ei appropinquabit. Et si de aq̃ hac in eoz fundat forami nib⁹: moriūtur. **C** Si quis et salem amoniacū in ore te: nuerit donec dissoluat: et postea in os spuerit serpētis: mo rietur. **C** Domus p̃terea si ex pice aut bdellio suffumiga ta fuerit: fugabūt serpētes. Silt etiam fugiūt: si ex se: rapino fiat suffumigatio. **C** Ex pānis q̃s ex alkitrā inū: ctis et in ipoz foramibus missis: expellūtur. **C** Locus iti dem si ex abrotano strictus fuerit: fugient ab eo spēntes Ideoz si in orto ex eo multū fuerit fugient ab eo. **C** Su: mus q̃s q̃ fit de lignis granatoz expellit serpētes: et vene: nosoz aialia plurima. **C** Sinapi itidem tritū et in ipozū foraminib⁹ positū: fugat serpētes. **C** Dicitur et q̃ si ve: pera bonā intueat smaragdū: mox ei⁹ oculi eliquātur: et fluūt a capite. **C** Si aut scorpiones multū capiātur: et ex eis domus suffumiget: oēs aly fugiēt. **C** Domus p̃terea si cū sulphure et vngula asini et galbano fuerit suffumiga: ta fugabuntur. **C** Oleum q̃s in ipoz foraminib⁹ si fu: sum fuerit: nō inde vltierius exibunt imo fugiēt. **C** Sor: mice p̃terea comedūt scorpiones: et p̃prie eos q̃ vocātur ge raret. **C** Asa q̃s si in aq̃ dissoluat: et ex ea locus roze: nō ibi appropinquabit. **C** Et si pēne liniātur ex alkitrā: aut ex asa resoluta: et in ipoz foramia ex eis iungēdo circum: dent: nō exibunt inde vltierius. **C** Qñ aut herba que vo: catur cancar i lecto posita fuerit: stupefiūt pulices et in: briātur: et neq̃ salire neq̃ se mouē p̃nt: imo facile capiūt. **C** Dom⁹ q̃s si ex aq̃ i q̃ absinthiū: et cologntide et nigella cocta fuerit rozata fuerit: iterficiēt. **C** Quidā q̃s dicūt q̃ si in medio dom⁹ cauādo fiat fouea in quā paz sangui nis fundat oēs in illa cōgregabūtur. **C** Domus etiam si ex aq̃ i qua basseth cocta fuerit roze: pulices oīo dstruē tur. **C** Aqua silr i q̃ ruta cogtur aut oleāder: eo mō iter: ficiet. **C** Cimices vō atq̃ scarabei ex fumo palce et ex fu: mo stercozis vaccini: et q̃ maxime ex fumo acegi et nigel: le fugāt. Et si facies ex p̃dictis suffumiget lz postea mo: deant nō multū tñ iferūt nocumētū. **C** Saphca q̃s erea oleo inūcta et iuxta lectū posita valet ad h̃. **C** Quidā p̃e: terea dicunt fumum ex folys dulp scarabcos fugare. **C** Mufcas q̃s aq̃ in qua niger cogtur elleborus iterfici: et arsenici citrini odor ac suffumigatio cum olibano eas necat. **C** Mures aut iterficiūt si ex merda fengi: et ex squama ferri: et gallia metalia: et ex elleboro: quolibz isto: rum accepto: et cum farina simul cōsperso et p̃iecto come: derit: et finiet eos oīo. **C** Sed si dom⁹ cū azegi suffumiga ta fuerit: fugiūt. **C** Quidā et refert q̃ si vn⁹ ex murib⁹ castret: et dimittat oēs alios iterficiūt mures: et finiet eos oīo. **C** Et q̃ si vn⁹ ex murib⁹ capiāt: et sūtili corza i medio dom⁹ liger: aly ab eo fugiēt: neq̃ d suis egrediēt forami: b⁹. **C** Dicūt et q̃ si qs vnū cepit murē et ei⁹ excozauerit faciē: et dimiserit eū oēs aly fugabūt. **C** Sor mice itidē fu: gāt ex alkitrā: et ex sulphure: et ex asa. Et si ex istis i eoz fo: ramib⁹ aligd mittat: moriēt. Et si ex eo circa foramē epi: thia fiat: nō exibūt. **C** De beluis at dicūt: q̃ leo pp gallū albū et pp murē fugit: et adib n̄ appropiat loco vbi ē sglla. **C** Dicūt q̃s q̃ leopard⁹ terref pp arborē q̃ vocat leop: di arbor: et qd leo tiet pp lignuz qd vocat sindau. **C** Lati: at siluestr. et dalac ex succo ru. et amig. ama. fugiūt. **C** Le: pe q̃s q̃ vocat sglla et ellebo. pōcos et cāes atq̃ lēdes: necnō ex beluis p̃lmas iterficiūt: herba q̃ et leopardū strangu: lās vocat: leopardū cito iterficiet. **C** De morsib⁹ canis nō rabidi et beluaz boiuz et lupozum. **CAP. IX.**

Tractatus

Morsus tūc est deterior, cuz sunt famelici. Quoz morsib' cōfert: cepas z salē z mel p diem vnā z noctes supponere: deide cū vnguēto nigro curent: qđ sit ex cera nigra z sepo z pice: atqz galbāo: hoc. n. vnguētū plus oibus alyz vnguētis: morsib' z pforationib' que ex vnguib' auiū fiunt cōfert atqz oibus vulneribus cū qb' accidit attritio aut sepatio magis auxiliat. C Est etiam vtile vt morsus canis z hois a pncipio cū isto curetur vnguēto. Morsibus vō leonis atqz leopardi: z pbebet in pncipio sunt ea adhibēda que attrahāt. Deinde loca cū aceto z sale lauāda: z ad vltimū cū isto vngō medicāda si deus voluerit. C De mōsu canis rabiosi. CA. X.

Documentū qđ huius canis morsus sequit: vebemētissime magnuz iudicat: ideoqz nos oz in notandis signis qb' h canis dignosci queat amplificare verba qtenus ab eo fugiatur: aut cito interficiatur.

C Dicimus itaqz q canis iste plerūqz incurrit rabie in diebus canicularibus: z qñqz in hyeme. Qui postqz eā incurrit: a comestione phibet: aquaz quoqz si viderit ab ea fugit: atqz qñqz morsib' cū aquā intuitus fuerit. C Os qz suū aperit: z ligam foras extrahit: ac ab eius ore spuma fluit: z ex narib' suis humiditas. C Oculi pterea ei rubent vt sanguis caputqz suū ad terrā inclinat: z caudā relaxat: z iter coxas demittit. Diuersisqz vt ebrius vacillat motib': z ad oēs vadit qz videt: z eos vult mordere.

C Dños insup suos nō agnoscit. C Aly itidez canes ab eo fugiūt. Ipse qz nō latrat nisi paz: z cū latrare incipit: vox ei' rauca audit. Ista. s. signa cū in cane visa fuerint: aut aliqd ex eis mox iterficiēdus est: z ab eo fugiendum.

C Ille vō quē canis iste mordet: non extimat in pncipio qđ ipsius morsus multū eū ledat. Sed mala accidentia paz post ei eueniūt. C Ex aq nāqz terret: neqz eaz bibit: imo eam vidēs tremis z anxiat z fortasse spasmat ac moritur. C Ex omni pterea re humida z liquefacta terret z fugit ab ea donec siti moriē. C Ipse itide qñqz incurrit rabie z strigendo tenet hoies z mordet eos. Ex cui' morsu accidit idem qđ ex canis rabiosi morsu euenire solet.

C Lū ergo canē q hoiem momordit cognoueris: z qđ in eo aliqd istoz signoz sit pceperis cito succurre: z ventositas morsui suppone: z diutissime ac multū sugat: scarificet qz ac sanguis exeat multitudo. Deide sup locū morsus: medicamā q ipm dilatet z cōsolidari phibeāt pone: vt sunt sicla: z cruca: atqz cepe: cū butiro cōfecte. C Vnguētū qz qđ locū vlcerat est adhibēdū: qđ sit ex liquore anacardi: z pice: sicut est in suo caplo notatū. Si aut in pncipio ex q morsus fuerit locū cōburas multū cōfert: ventositas tñ atqz cōbustionem vsqz ad tres tñ dies exercere debes. C Postqz vō tres transferit dies: egrū nō fatiges qz iam venenū in corpus totū diffusū est. sed vulnus nullo mō cōsolidari penitus pmittas: ita vt emplz ex cruca z butiro z ex aliquo eoz q diximus supponas. Deide redi ad curatōes pfectā anteqz ab aq terreri icipiat: qz postqz ab aqua terreri cepit: euadei nō poterit: hoz vō qdā sūt q post hebdomadā vnāz ab aq terrenē: z sunt aly q post duas hebdomadas: aly aut q post .xl. dies terret: qñqz et reperiunt quidā qui nō nisi post sex menses: aut annum vnū terrent. Et isti quidē sunt cōplexiones hñtes humidissimas. C In pncipio itaqz cure eoz ventrē cuz pillulis z medicinis notatis i caplo melie: soluere icipe. Eosqz eodē cibo ac balnei regimie pserua. Lac quoqz atqz vinum cū aqua multū tempatū eis ad bibendū tribue. Et stude vt eoz corpa in crassicie augmentent: put in caplo de melācolia dicturi sumus. Dietā qz cū carne z pfectionibus ex melle z vino amplifica: eis insup pcipe vt mul-

tū dormiāt: z letent: atqz gescāt: z ad vltimū regimie melācolia hñtū eos cōserua. C Medicamē qz galieni eis ad bibendū tribue. C Descriptio medicamis galieni. Lācros fluuiales sume: z i olla positos in furno donec terat cōbure: z ne multuz terant caue. De qb' postqz triueris, partes. x. z olibani partē. i. accipe: z cōiuncta simul tere: deinde recode: z cū opus fuerit egro quotidie. 3. ij. i mane: z alias duas circa noctē cū aqua frida his dieb' qb' nō das medicinā vētris solutiūā ad bibendū tribue: B vō multis dieb' facere debes. Galien' namqz refert se nūqz vidisse aliquē a cane rabioso morsum ab aqua terrefactū: postqz ex B medicamie aliqd ei datū fuerit. C Postqz aut eger ab aq terrefact' fuerit: vix vnqz liberabit. C In ipo tñ qdā spei lz paz habemus. Ipse itaqz in loco frido statue: z igenia qliter in os eius longā mittas embubā: p cuius locū occultū ne eā videre possit aquā mittas. C La put ēt ipsius ac totū corpus ex oleo roseo ifunde. Deide aquā ordeī z oleū roseū: ac succū psily: z portulacē: z his silium p clistere inyece: id. vs. vt d eius siti aliqd mitiget. C Nos qz i hospitali quēdā quē canis momordit rabiosus habuim' q in nocte latrabat. Et vidi q ab aq q ei dabat: nō terrebāt: imo eā petebat: z ex forti siti cōquerebatur. Lū aut aquā ei daremus: ipsaz abhominabāt: z dicebat qđ sordes in ea erant. Et cū qrerem' q sordes in ipsa essent dicebat intestina canū: z cattoz i ea esse: z rogabat nos vt aliā ei aquā daremus. Lūqz alias ei afferremus aquā: dicebat vt pus: z litigabat nobiscū: z irascebat: atqz rogabat z adiurabat nos p deū vt aquā mūdā z bonā ei darem. C Medici qz vni' secte dixerūt: q si canis aliqd momorderit: z ignorauerit vtrū sit rabiosus an non accipiat vnū frustū panis: z intigat in sanguine q exiit ex morsu: z aly det cani: q si comederit: sciat canē q eum momordit rabiosum nō fuisse. Qz si nō comederit: canis pculdubio rabiosus fuit. C Aut ex nucib' cōtritīs emplastrū loco suppositū p noctē vnā dimittat. Deide gallo aut galline multū famelico pyciaf. Nā si canis rabiosus fuit: non inde comedit: aut si comederit in mane moriet. Ista ergo signa cū apparuerint: vulnus ilico cū medicamie qđ nominauimus erit ampliādum. Si aut non apparuerint: vulnus tantū claudēdum erit.

C De his q in potu acceperunt napellos. CAP. XI.

Scui napelli dant vertiginem incurrit z epilepsiaz: ac deide sincopis eū frequēter inuadit. Cuius ligua apostemat: z oculi foras pminēt. C Multoties igit hic vomere cogēdus ē: postqz quotidie sumpserit aquā in qua semē napi coctū fuerit cū butiro vaccino veteri. C Postqz aut mlti vomuerit vicib': ex glātib' i vino cocti. iij. 3. cū pōdere. 5. 3. elary muscati: cui sexta ps vni' 3. de musco bono fuerit admixta def. C De his vō q ad B mltū valēt: sūt butirz vaccinū z lapis q vocat bezabar citrin': vt rube' pur': z pbat': z tiriaca d vipis: z meridatū Oz itaqz vt si vna ex istis. iij. medicis beaf cito succurrat aliqd i potu d ea tribuēdo. C Oz si istaz nulla beaf: B qđ dixim' mlti fiat vicib'. Una pterea ātiqz secta dixit q radix cappari talr i napellū opat: vt bezabar. Napelli nāqz venenū forte ē: ideoqz ipm pauci euadei pnt.

C De his q i potu sūperūt coznua spice. CA. XII.

Scui B datū fuerit: sāguinē mingit atqz ipsi ligua dnigra. Plimaqz pleuresis accētia eū comitat. Dic igit talr ē curā dus: pōd' vni' aurei cāphore: cū. 3. i. aq ros. ē ei tribuēdū. C Epati qz eplm ex cāphora cū aq ros. trita est supponēdū: deide sanich de ordeo cū multa aqua niuis z iulep ei dandū. In cibo aut ei' granata acetosa multiplicāda sunt. Lac etiā acetosum: atqz aq ordeī

necnō solatri succus in potu sunt danda.

De illis q̄ sūpserūt i potu fel leopardi. CA. XIII.

S cui leopardi fel dāf colerā viridē subi
to vomit: atq; in suo ore saporem
aloes sentit. Si q̄s etiā oris ei? flatus odorat?
fuerit: B̄ idē sentiet: oculi itidē ei? citrini fiunt

**De his q̄ sūpserūt i potu medicamine dādum est. q̄
sic fit. Recipe boli armeni bacarum lauri ambaruz ana
partē vnā: coaguli gazel: partes. iij. folioꝝ rute mirr am
boruz ana partē mediā pficiant cū melle: ⁊ de ea ad
nucis magnitudinē. Et quādiu vomitus eū tenuerit: d̄ B̄
medicamine ei de f. Qui in aqua ponat in q̄ herbe bene
olētes cocte fuerit ⁊ sedeat in ea cū est calida. Queꝝ si p
tres horas dici vixerit: possibile est euadere. Lurandus
tūc igitur erit cū medicinis colerice passionis.**

De illis q̄ sumpserūt in potu fel vipe. CA. XIII.

S cui hoc datum fuerit vix euadere pote
rit nisi virtus diuina ei auxiliata fue
rit. Si tamen est aliquid quod ad hoc valeat:
ipm est tiriaca de viperis: ⁊ metridatū: si tū ei
cito succurrat. **De his p̄terea que ad B̄ ma**

gis conferunt: est bezabar: si inueniri potest. Si vero in
uentus nō fuerit: butirz calefactū vicissim ad bibēdū de
tur: aut eger cū eo vomere cogat. **Et si sincopis ei fre
quēter acciderit in ipsius os vinū ⁊ ius de carne pulloꝝ
pyciat: cū pua quāitate electuary muscati: ⁊ musci ipi.**

**De his qui sumpserunt in potu summitatem caude
ceruine. CA. XV.**

S cui caude ceruine sūmitas data fuerit
multotiēs vomere cū butiro vete
ri multo ⁊ melle tepefacto ⁊ aqua rosata ē co
gendus. Ad q̄ exercēdū multotiēs est redeū
dum: deinde auellane: ⁊ fistici ⁊ bezabar: sumā
tur: ⁊ ex oibz istis simul mixtis ad auellane magnitudi
nem quotidie quater in die donetur.

De illis q̄ sūpserūt i potu sudore bestie. CA. XVI.

Ius cui ex hoc aliquid in potu datum fue
rit: apostemat facies: ⁊ viridis
fit. Sinanchia quoq; ipm inuadit atq; ex eius
corpore sudor multus ⁊ fetidus decurrit. Euz
igitur vomere fac cū aqua ⁊ melle multotiēs.

Ac deinde rob de musco: ⁊ oleū roseum sepe sunt tribuen
da: cui etiam aristol. pondus medie. 3. ⁊ salis gēme tantū
dem cum aqua tepida propinetur: ac de tiriaca terre si
gillate detur.

**De illis qui sumpserunt in potu
cantarides ⁊ stasifagiam. CA. XVII.**

Am cui ista in potu data fuerint femo
ris dolor: ⁊ punctio: atq; incisio
necnō vrine ardor inuadūt. Sanguinē quoq;
cum vehemēti dolore mingit: eiusq; vrine exi
tus quandoq; intercluditur: deinde egreditur

cum sanguine: ⁊ morsura: ⁊ ardore vehementi. **Uirga
quoq; atq; femur necnō ea q̄ sunt in eoz circuitu aposte
mantur. Oris p̄terea ac gutturis ardor: ⁊ inflāmatio
fortis atq; febris ei accidūt: eiusq; turbatur intellectus.**

**Oporet igitur vt vomitus cum aqua calida ⁊ oleo si
samino: atq; aqua in qua ficus cocte fuerunt: multotiēs
puocetur. Deinde lactis multitudine multis vicibus ei ad
bibendū tribuatur: ⁊ psilg mucilago cum iulep: aut suc
cus portulacē ei tribuat. De butiro quoq; recētū mul
tum comedat: ⁊ clisterizetur ex aqua ordci: ⁊ maluauiſci
⁊ albumine oui. Virge quoq; inuiciatur per strigam oleū
rosatum: eiꝝ in potu detur ius de pullis pinguibz: ⁊ ole
um amigdalaz. Et in tina sedeat: ac ficus comedat: ⁊
aquam in qua ficus cocte fuerit cum syrupo violato bi
bat. Lac quoq; frequenter bibat quādiu puncturam**

senserit: ⁊ incisionem. **Qz si in partibus femoris maximā
senserit grauedinem: aut si est diu ex quo flobothomat
non fuit ex basilica flobothometur vena. Qd̄ vō dixi
mus virge esse immitendū: nō p̄ iniectionū sed per instrum
mentum qd̄ sūmitati parue roſe vbi semē exiſsit simile ē
postq̄ flores ablati sunt: ⁊ sit factū ex cera pēnam p̄fora
tam interius habēs est imittendū.**

De his q̄ sūpserūt in potu opii. CAP. XVIII.

Huius due. 3. ⁊ qd̄ vltra est sumpte: ne
cem inferūt. Ipsi vō bibēti
accidunt alcuſagi: ⁊ subeth: atq; i eius corpore
plcrūq; multus sentit pruritus. **In ipsius
quoq; ore odor sentit opy: ac a toto corpore cū**

fricatur qnq; opy odor percipitur. **Oculi etiam quan
doq; pfundantur: ⁊ lingua retinef: vnguiūq; color fit fu
scus ⁊ sudor frigidus ab eo emanat. Ad vltimū quoq;
cum appropinat mortu: spasmat: huius vero egritudinis
pprium signū ē subeth: ac odor opy a corpore pcedens.**

**In eius igitur curatione incipe vomitū cū idremelle
puocare ⁊ aneto: ⁊ sale indi: sicut diximus. Deinde cū
clisteri in capitulo colice passionis nominato clisterizet:
vinūq; vetus ⁊ puz in quo cinamomū puluerizatū fue
rit positū: ad potandum ei frequēter tribuat: ⁊ sternuta
tio cum cōdifi ⁊ castoreo puocet: ac ipsius caput cū ēbro
catione calefiat. Ipseq; dormire phibeat. Cui de hac ti
riaca ab auellane vsq; ad nucis magnitudinem: fm hoc**

.s. q̄ accntia fortiora aut debiliora fuerint i die ter dent.

**Tiriaca valens ei cui in potu opium datum fuerit. B̄.
castorei: ase piperis: seminis iuniperi: omnium partes
equalis: cōficiatur cum melle apum: aut detur ei sagze
lea ad comedendū. p̄terea dabis nuces ⁊ allia: ex quibz
pulmentum fiat cū butiro crudo cōditū. Vinū etiaꝝ
⁊ forte ⁊ puz i quo positū sit cinamomū: tribues. Corpus
itidem eius totum ex oleo costino ⁊ liliaco calefactis in
unges: castoreū quoq; semp bibere dabis. Qz si pruritus
magnus fuerit: eū in aquā calidam mitte. Ad hec quoq;
valde cōfert acetū acerrimū ⁊ calidissimum bibere.**

De his q̄ sūpserūt i potu iusgamū nigrū. CAP. XIX.

Qui hoc sumpserit accidunt viſus obfu
scatio ⁊ strāgulatio: atq; extre
mitatū friditas: ⁊ alices. Is igit vomere cogē
dus ē. Deinde ex his q̄ dixim? clisterizādus: po
stea vinū forte singul̄ horis ei ei tribuendū:

ex tiriaca q̄s de carne viperaz facta: aut ex tiriaca que fit
cōtra opium: multotiēs est ei dandū. Cui itidem pōdus
3. i. piperis: cū. 3. vna vini datū confert.

De illis q̄ sūpserūt i potu mādrazorā. CA. XX.

Qui hoc sumpserit in p̄mis: ex potu eius
accidet v̄tigo: deinde iebriatio:
⁊ oculi ei? rubei fiēt: postreō subeth fortī ac vi
cēs ipm ei accidit. Is igit v̄tere cogendus ē: ⁊
clisterizādus eiusq; capiti oxirodinū supponē
dū: cui acetū acerrimū i q̄ aloes ⁊ absinthiū posita fuerit i
potu tribuat. Postq̄ vō faciei ac oculoꝝ rubō geuerit:
⁊ subeth remāserit de f ei ad bibēdū tiriaca ⁊ opii cū v̄io.
Ea q̄s oīa q̄ i ca? d̄ opio dixim? ei adhibeat: ⁊ cū eis curef

De illis q̄ sūpserūt i potu nuces metbel. CA. XXI.

S cui d̄ istis nucib? a iij. 3. vsq; ad vni? 3.
medietatē datū fuerit: tñmō forti
ter iebriabit. Si at mīta ex eis data fuerit q̄
titas: mortē ifert. Is igit ei dē curādus est
medicis: qb? ille q̄ mādrazorā sūpserit. Uerū
tñ oporet vt butirz calefactū coctum aut crudum tray
ciat: eiusq; extremitates in aquā calidam sunt mittēde: ⁊
vt vomat multotiēs est elaborādum: deinde cum his
que diximus est curādus.

Tractatus

De illis q̄ sūperūt in potu semē begi. CAP. XXII.

Et istud in potu datum fuerit fortis ebrietas ac mēbroz relaxatio accidunt: spuma quoq; ab eius ore defluit: oculiq; rubent: huic igitur cū vomitu ex idro melle ⁊ aqua in qua ficus ⁊ baurac cocta fuerint: in pncipio est succurrēdum. Deinde lac recenter multum multoties est ei tribuendū. Et si hoc suffecerit ge- scēdū. Si aut nō suffecerit: ex medicis opy curādus erit.

De his qui sumpserunt in potu succum coriandri viridis. CAP. XXIII.

Et ex isto sūm quātitatē medie libe datum fuerit: aut ex ipso re- centi multum comederit: fortis vertigo: ac intellect⁹ turbatio ⁊ postea subeth accidūt. Pre- terea in toto eius corpore: coriandri odor senti- tur: eiusq; vox fit rauca. In primis ergo vt euomat ē ela- borandum. Deinde ouoz vitelli molles cūz pipere ⁊ sale sunt dandi. ius etiam de gallinis pinguib⁹ est tribuēdū. Post cuius acceptōem vinū forte ⁊ claz paulatim in po- tu est dandum. Et si hoc nō suffecerit vinum cum cina- momo: aut pipere ei donetur.

De illis q̄ in potu sumpserūt psiliū. CAP. XXIII.

Am psiliū teritur ⁊ ex ei⁹ succo mul- tum bibetur: angustia: ⁊

meror atq; anhelitus angustia ⁊ virtut⁹ ac pul- sus casus: necnō sincopis accidunt. Is quoq; q̄ ipsum bibit: plerūq; moritur. Cuius igit suc- currendum est: ⁊ vt euomat cūz idromelle calido ac ane- to ⁊ baurach: ⁊ sale indo: est elaborādum: deinde ouoz vitelli molles cū sale ⁊ pipere sunt dandi. Asa quoq; est tribuenda: ⁊ vinū puz ac forte paulatim in potu dādū.

De fungis ⁊ tubercib⁹ pnciosis. CAP. XXV.

Et quidam species male re- perit⁹: ⁊ pnci- pue fungoz. Ab eis igitur oīo cauēdum est: ni- si in locis collecti fuerint notis. Ipsi nāq; fere nihil nocumēti inferunt. Ex eis etiā si sint

boni: nō multum est comedendū: ab illis autem in qui- bus est nigredo ⁊ viriditas aut color pauonis aut a qbus malus pcedit odor: aut qui iuxta venenosoz animalūz foramina nascūt⁹: ⁊ vtrum boni sint an mali ignoratur: aut iuxta arbores pessimas qualitates habētes abstinē- re conuenit. Ex multoz preterea fungoz comestione quāuis sint boni: accidūt sināchia ⁊ colica passio. Ex ma- lis aut cum comeduntur: accidunt anhelitus angustia: ⁊ sincopis: ac sudor frigidus quādoq; etiam subito interfi- ciunt. Cum istud igitur acciderit: oportet vt patiēti al- muri cum sale qui in pane ponitur aut sale indo: ilico in potu detur. Aut succus rafani cum baurach: aut men- tatri succus cum syrupo acetoso: ⁊ baurach tribuatur.

Aut syrupus acetosus ex melle factus cūz pauco bau- rach donec. Aut lignū fici cōburat⁹: ⁊ i eius cinere aq̄ mittat⁹: deinde colet⁹ ex q̄ de⁹ aliqd postq; vomitus cum idromelle ei puocatus fuerit cui electuariū diatrion pi- percon: ⁊ diaciminū ⁊ his similia dāda sunt. Vinū quoq; vetus ⁊ forte paulatim est sumēdum.

De lacte ⁊ sanguie in stō coagulatis. CAP. XXVI.

Ac recenter multum cum bibitur multoties in stomacho coagulari solet: ⁊ precipue si spissitudo ⁊ crossi- ties in eo fuerit. Ex quo cum coagulatum fue- rit: i stō: sincopis ⁊ sudor fridus: ⁊ rigor accidūt plerūq; etiam interficit⁹: nisi succurratur. Ex his quo- q; que ad hec valent: est vt succurratur: ⁊ detur de coagu- lo leporis pōdus vnus aurei: cum fortissimi aceti pncio

vna. Aut vt donec ei ex asa ad fabe magnitudinem. Aut vt de⁹ ei de lacte fici siccato quantitas. ⁊ vnus ⁊ cum pauco nasturtio ⁊ aqua calida bibat⁹: aut succus mē- tatri ei tribuatur: vel syrupus acetosus ex melle factus qui multū acer sit ei donetur. Postq; aut lac vomitu aut egestionē expulsum fuerit: da ei idromel cū aqua in qua apiū coctū fuerit ad bibēdū. Aqua quoq; calida multotiens danda est. In istis preterea accidentibus plerūq; cōtingit: sanguinē in stomacho coagulari qd cūz istis curis medicādū erit. S; si sanguis in vesica coagula- tus fuerit ex medicis qbus lapis purgat⁹ curandus erit.

De affaturis que cooperiuntur ne fumus ab eis exeat. CAP. XXVII.

Quod affatur ⁊ mox cum remouetur ab igne suffocatur ⁊ multis ob- uolutionibus anteq; per horam expiret vapo- rem eius exire prohibentibus inuoluatur: co- mestum fuerit: proueniet ex ipsius comestioe

fluxus vētris ac vomitus: necnō accētia colirice passio- nis: ⁊ nausea consequēt⁹: ⁊ fortassis plerūq; iterficet: in- tellectus q; q; p vnū diē aut duos inde deficit. Dein de hoc totū p se remouet⁹: cui igit⁹ ex comestioe affatura- rum tristitia ⁊ vti acciderit: ⁊ interrogaueris p eo ⁊ quod istud acciderit tibi relatū fuerit: succurre cito ⁊ fac eum multis vicib⁹ vomere. Et postq; cū purgaueris da ei miuā ⁊ meissos: ⁊ vinū bene odorifex cū succo citonioz ⁊ malo- rū. Et si vomitus aut mltus vētris fluxus acciderint: ex medicinis colirice passionis ipm cura.

De comestioe pisciū frigidoz. CAP. XXVIII.

Am pisces affant⁹: ⁊ ifridati i loco ste- terit humoroso: ⁊ sequēti die comesti fuerit: sceua accētia q̄ ex malozū sūgoz comestioe solēt euēire accidūt. Is igit⁹ cuitalia cuenerit accidētia vomer cogēdus ē.

Deinde vinū cū pipefē ei dādū. Et ad vltimū ex medica- minib⁹ eoz q̄ fungos pnciosos: sumpserūt curādus.

De comestione lactis corrupti. CAP. XXIX.

Ac qñq in malā uertit⁹ q̄litatez: atq; ab acetositate i quā sepi⁹ mu- tari solet: ad putrefactōis ac malignitatē dispo- sitōez trāsmutat⁹. Ex cui⁹ qdē comestioe coliri- ca fort⁹ accidit passio. Si quē aut ex comestio- ne lacti malū habētis odorē: nausea ⁊ vertigo: ac oris sto- machi cōpressio iuaferint: cūz idromelle vomit⁹ ilico ei puocet⁹. Deinde vinū puz cū diatriō piperecon tribuat⁹: stomachus q; cū oleo de neridem embocet⁹.

De nucleis fructuū Musatis ⁊ corrupti: ⁊ oleis ispissa- tis ⁊ q̄ sūt rācida: ⁊ q̄ sūt eis filia. CAP. XXX.

Quis ex istis nucleis musa corrupt⁹ fue- rit: oīo malus erit: vt sūt nuces: ⁊ nux idica: ⁊ eis filia: sic oleū d granis keruba: ⁊ d crisomil: ⁊ pficis. Dia hec. n. penic⁹ mala sūt ⁊ quazmaxie siqs ex eis mltū cōderit. Et

si eis vtēs curatōe eguerit: vōit⁹ puocatōe medicet⁹: deīn vne acerbe rob: ⁊ maloz maciāoz: atq; ribes: ⁊ hoz filiū i potu tribuat⁹: cibarys q; lenib⁹ ac appetitū irritatib⁹ nu- C De illis q̄ sumpserunt in potu ranas fluuiales triaf. vel lacunales. CAP. XXXI.

Quibus huiusmōi rane date fuerit corpis mollities: ⁊ mollifi- catio atq; coloris tenebrositas: necnō spmatl egressio eis accidūt. Et si ingrosset res: ⁊ den- tes atque pilli cadant: tunc patientes multo- tiens vomere sunt cogendi donec. i. mūdificentur. Post vomitum autem ⁊ ventris fluxum: balneum ingredian- tur: in quo tantam faciant moram vt bene in sudorez cor

pus resolui possit: deinde electuaria diacurcuma maius
et distillata: dentur. Et si illud perducit eos ad corruptio-
nem complexionis: ex eis que in suo caplo scripta sunt curent.
C De illis q̄ sup̄serūt lep̄marinū i potu. CA. XXXII.

Ubi hoc in potu datum fuerit: sto-
machi grauis do-
lor ac ventris solutio et vrine constrictio: et an-
helitus angustia: atq; asma et sanguinis sputū:
et fetens sudor: et multus vomitus: accidunt.

Quod nisi cito morte preoccupatus fuerit: incidet in pituitis si
non competenti medicamine ei subueniatur: et si non lac
et vinum aut mixta aut vnuquodq; per se multotiens da-
ta fuerint: tamen tamē istud dari cōuenit. scilicet citroloz succū
et maluanisci viridis folioz succū in potu sumant. C In
die autē secunda postq̄ accidentia quieuerint: pillule ex
scamonee: et ellebori nigri: et agarici: succi lignitie dragagā
et equalibus partibus cōfecte: dentur pondere. 3. i. cū iu-
lep. Si autem illud perduxerit ad tussim: ac asma super-
uenierit: earum cura ex suo sumatur capitulo. prius tamē
flobothometur: et ex medicinis apostema in pulmone pa-
tientium curetur.

C De ill' q̄ sup̄serūt malū castoreū i potu. CA. XXXIII.

Si qui ex malo castoreo multuz co-
mederint: et ex pessi-
mo rem malaz sumpserint calide frenesse ac-
cidentia incurrunt et fortasse cito morientur.

Postq̄ igitur vomitus eis puocatus fue-
rit: succū acetose herbe: aut acetum vini: aut lac vacciniū
acetosum: aut maloz acetosoz succū sumere debent. Est
nāq; acetosoz pomoz succi proprietas eis q̄b' castoreū
datū fuerit conferendi: lac etiam asininum ad idē pdest.

C De his q̄ sup̄serūt gūmi rute siluestri. CA. XXXIII.

Acidit ex hoc in gutture: et stoma-
cho ardor intolera-
bilis: oculi quoq; foras egrediuntur: et facies ru-
bet: atq; sare in corpore nascuntur. Dic igitur
prius vomere cogendus est: deinde lac et butir

multotiens in potu sunt tribuēda. Aqua quoq; ordeci do-
nec accidentia sedentur: sumere conuenit. Deinde garga-
rismus ex lacte et oleo roseo fieri conueniens est.

C De his q̄ sup̄serūt anacardū mōtanū. CA. XXXV.

Ex huius bibitione acute accidunt egri-
tudines et fortassis alguesgues
accidit ex eo. In principio igitur butir et coctuz
et crudum: et oleū sisaminū: donec suctio et mor-
dicatio si ex eis aliquid i ventre sentit ac gut-
ture: sedentur: sunt danda. Postea vero aqua ordeci et lac
vacciniū acetosum in potu sumant: et oleum violaceuz
olfaciant. Caput quoq; ex medicinis que in capitulo de
alguesgues nominantur: epitbimetur. Sed et psily muci-
lago cum iulep et succo granatorum in potu sumatur. Ea
quoq; quibus cōseruantur: semper in frigidanda: et hūme-
ctanda sunt. C Ex eis autem que cum proprietate in eis
existētē contra anacardū valent: sunt nuces que ad hoc
valde sunt vtilēs.

C De his q̄ sup̄serūt oleādū. CAP. XXXVI.

Eius pprietas ē interficiēdi asi-
nos et dōestica aīa
lia et ex siluestribus: quas plurima et homines.
nocumento vero ipsius affert remediū vt post
vomitus dactiloz et fenugreci apozima suma-
tur. Semen quoq; agni casti ex pprietas et virtute que
est in eo: si in comestione aut in potu tribuatur: remediū
affert: nō solum hominibus sed etiam animalibus. Mani-
feste enim remouet nocumētum quod sit ab oleādū: ex
pprietas que inest ei. C Ex comestione autem oleandri

accidit ventris inflatio et tristitia: et inflāmatio. Si autē
ilico post eius haustu vomitu prouocato: succus herba-
rum mucilaginosus: sicut maluanisci: et sisami tribuat
remedium affert: quod etiam operatur rez vinctuosa et
dosis: vt butiri crudi et cocti. C Ad hoc similiter confert
clisterizari prius cū idromelle et baurach: et postea cū mu-
cilagibus et oleis. Sicis quoq; comedere et mel ac zucha-
ruz et arob de musto: et omnia dulcia et vinctuosa auxiliat.
C Ab aqua vero in qua nascitur: omnino cauendū: neq;
vllō modo est bibenda: nisi aquaz multitudo in ea con-
gregetur: que tamē si ex necessitate imminēte sumēda sit:
rei dulci vt iulep et similibus admiscēda erit.

C De illis q̄ ledunt ex comestione iglle. CA. XXXVII.

Am quis maximā squille quātitatez
sumpserit: sunt in intestinis
acepate vlcera. Cum igitur ex eius haustu pu-
ctio et incisio acciderint: oportet vt lac cū fru-
stis ferri igniti coctum detur. Puluis quoq;
de seminibus ad sorbendum tribuēdus est. C Nutrien-
dus autē est cum vitellis ouoz: et medicādus ex reliquis
medicinis que in capitulo de cura vlcērum intestinorū
nominantur.

C De his q̄b' nocuit semē vrtice. CAP. XXXVIII.

Ubi hoc biberit semen. fortasse incurrer
accidens quod squillam biben-
tibus accidit: curandus est igitur ex eozū cu-
ris. Et fortassis tussis ledens accidet ex hoc.
Unde curā adhiberi cōuenit ex pituita cum
iulep: et ex medicinis tussim leniētibus.

C De his q̄b' nocuit pot' aq̄ fride. CAP. XXXIX.

Ex potu aque nimis frigide cum ex ea
post egressionē de balneo: aut
post exercitiū aut a ieiuno sine precedēti cra-
pula sumitur accidet fortis subitus in epa-
te dolor ex quo ad complexionis malitiā atq;
idropisim peruenitur. C Cui hoc igitur quod nominau-
mus acciderit vinū forte bibere debet et a frigidis: pali-
quot dies abstinere cibis: bibendo quoq; diuersa debet
vina tempore. Super epar autē emplastrū calidum q̄b' i
suo nominabimus capitulo est ponēdum.

C De his q̄ sumpserunt gipsū. CAP. XL.

Ex potu gipsi fortasse: accidunt colica
valde fortis: et strangulatio gut-
turis: et oris siccitas. C Patienti itaq; aq̄ mel-
lis ac res mucilaginosae dande sunt prius: dein-
de psily. 3. iij. scamonee: tertio. 3. i. cū iulep tri-
buantur. Et cum ex hoc patiens motus fuerit: attenden-
dū est an accidentia que patiebatur sint sedata: erit nāq;
vtilē. Sin autem sedata non fuerint iterum est mouen-
dus. Et si dissinteria inde exorta fuerit ex curis dissinte-
rie medicetur.

C De his q̄ sumpserūt in potu litargiz. CAP. XLI.

Ex eo sequitur vrine et stercois re-
tentio: et lingue gra-
uitas et corporis apostema. C Est ergo dandū
apozima dactiloz: et aneti: et nitri. Et si leuiter
vomitus prouocatus fuerit: iterū fiat. Et si vo-
mitus paruus fuerit: et sint homata fiant fortiora: scam-
onea sicut prediximus in potu est tribuēda. C Cum er-
go mouentis opera steterit de hoc medicamine quod su-
mus dicturi dari conuenit. C Eius cōfectio. R. seminis
apy absinthij: equales partes: detur ex eo pondus. ij. au-
reoz cum. 3. vini. et. 3. apozimatis apy. Et postq̄ vrina pu-
uocata fuerit et venter solutus restituta erit sanitas.

C De his q̄ in potu sumpserūt argētū viūū vel in quozū
aure fluxū fuerit: yel q̄ sup̄serūt yzifur. CAP. XLII.

Tractatus

Non quidem estimo ex argēto viuo
cuz sanū bibitur: aliqđ
magnū seg nocumētū nisi in uentre z in uesti-
nis dolor fortis. Qđ postqđ egrediť sicut est: z
precipue si homo qđ sup̄sit ipm se moueat. Ego
quoqđ simie quā habebā ip̄s i potu ddi: nec vidi ipsā aliđ
icurrere accēns: nisi qđ dixi qđ qđē p̄cipi: ex h̄ qđ torque-
bat: z vētrez sepe ore mordebat: māibzqđ suis trahabat.
¶ Quidā tñ antiquoz dixerūt qđ ex eo idē segť qđ acci-
dit ex lithargiro: z qđ patiēs ex h̄ eisdē curandus ē medi-
cinis. ¶ Cū autē fūdīt i aurē scēnū gñat nocumētū. Exti-
ctū ō ac sublimatū p̄pe p̄nciosū ē ac valde malū. cōmo-
uet. n. ex eo fortis in vētre dolor: z p̄ctio: ac sanguinolē-
ta egestio. ¶ Cureť ergo idromel multotiens tribuēdo:
z ex eo cū baurach clisterizando donec vēter aliquoties
euacuet. ¶ Medicine quoqđ dissinterie conferentes in
potu dentur: sicut ficus cocte: z semina leuia z mucilagi-
nes: ac sepū ircinū: clistere quoqđ ex his z hoz similibus.
que in capitulo de dissinteria nominabimus fiat. ¶ Ex
eo autē qđ in aurem funditur dolor accidit vehemētissi-
mus: z intellectus perturbatio: z spasmus: ac p̄ctio: cum
grauedine fortissima partis in qua fūsum est. ¶ Debet
igť hoc patiť ad partem illam inclinare caput: ac mul-
totiens alicui rei innisus super vnū pedem salire: sternu-
ratio quoqđ cū conditi ei prouocanda est: de quo aliquid
in ore tenere debet. Aurī vero oleū valde calidū: qđ tam
tolerare queat: infundendū erit. Qđ cū fuerit infrigida-
tum: cūciendū erit: z aliud loco eius inyciendū. Patiēns
vero super ipsum latus iacere debet: caput tamen nō in
pulnari: sed vltra ipm teneat. ¶ Sic etiam quandoqđ
radius de plūbo: qđ cū in aures mittit z mouet in eius cir-
cūitu eťetus iuenit: cuz argēto viuo qđ sibi adhe-
serat ab eo fuerit separatū itez erit imittēd: qđ etiā ml-
totiens fieri conuenit. Et fortasse ex argenti vini ingres-
su in aurem non malū segtur accidēs: quoniā illico egre-
ditur. Quāqđ vero morat̄ intus: z peruenit ex eo aliqd ad
bucinū auris z adheret ibi: z pessima ex ipso pueniūt ac-
cidentia. ¶ Quidā nāqđ mihi retulit medicus: se vidisse
quendam epilepsiam. deinde apoplexiam ex eo incurriť
se. ¶ Ex v̄zifur autē z tincar acceptione accidunt ea qđ ex
argento viuo extincto: t̄icar tamē deterior existit. Quā-
plures etiam dicūt: qđ ex eo nemo euadit: cuius tñ cura
est: vt argenti vini atqđ arsenici.

¶ De illis qđ in potu cerusam sup̄serūt. CAP. XLIII.
Qui cerusam in potu sumit: ligna ei?
albescit: cui z mult? ac-
cidit singultus z tussis. Membra quoqđ ip̄s
mollificat. ¶ Sicut ergo apozima: aut idro-
mel cum oleo ei tribuat: vomitusqđ puocet:
ad bibendū quoqđ succi absinthii cum idromelle multo-
tiens vnius aurei pondus tribuat. Qđ tādū fiat: donec
vrina puocetur. Hoc tñ fieri conuenit: postqđ de scamo-
nea quantū est quarta vnius. 3. sumptū cū idromelle fue-
rit. Postqđ vero vrina puocata fuerit: sedabūtur accide-
tia. Si autē vrina constricta fuerit: vrinam puocātia sunt
danda: qđ in suo nominanda sunt capitulo.

¶ De his qđ in potu sumpserūt calce z aurūpigmētū siml
z arsenicū sublimatū vel cerusiaz de qđ fit sapo vel in qđ
ore multus fumus arsenici intrauit. CA. XLIII.

Estis punctio fortis z mala i uestis-
nibus vlcera accidūt. Est igť aqua ca-
lida cū iulep multotiens danda: donec ab eis
qđ plurimū lauetur: deinde aqua risi aut ordei
aut his similia que intestinoz conferunt vlcē-
ribus tribuant. Ex qbus etiam clisterizari conuenit. Cū

aut acciderit tussis nociua: ex reb? lenib? erit medicāda.
¶ De illis quibus nocuit squama ferri: vel qđ eius limatu-
ram sumpserūt. CA. XLV.

Accidit in ventre fortis dolor: z in ore fi-
citas: z inflāmatio: atqđ in capite
fortis dolor. Quibus lac cum aliquibus vhe-
menter laxantibus dari conuenit. deinde bu-
tirum crudū z coctum ad bibēdum tribuatur
donec sinthomata sedentur. Caput vero ex oxirodino
cum rodostomate infundendum est. Confert enim eis si
deus voluerit.

¶ De illis qđ in potu sup̄serūt florē eris. CA. XLVI.

Stis accidūt fortis dolor: z vomit?
z in intestinis vlcera z
in ore siccitas: z excoziatio. Di igitur medican-
di sunt vt qui arsenicū biberunt.

¶ De his qui in potu sumpserunt calcātū aut
alumen z multum. CA. XLVII.

Ex his duobus tussis sicca adeo
ducit ad pr̄sim. Lac igitur cuz zuchcharo z bu-
tiro crudo patienti est dandū: hoc nāqđ oibz
medicinis magis est cōueniens.

¶ De illis qđ titimalū sumpserūt. CA. XLVIII.

Istimallus est omnis herba habens
lac calidum qđ corpus vl-
cerat sicut scamonea: z sebram z aofro: z le-
gia z his similia. Ex istis enim si multum biba-
tur necem afferet. Qđ si ex eis moderate suma-
tur: fit medicina conferens. ¶ Eozum autem nocumen-
tum cōmuniter remouent lac z butirū crudum z coctū.
hec enim eoz fortitudinem debilitant z actionem. His
autem datis accidentia que ex eis euenerunt: consequen-
ter sunt curanda. Sunt enim quedam ex eis ex quibus
vehemens ventris fluxus z multus consequitur. Et sunt
alia ex quibus sanguinis mictus prouenit: aut vomitus
sanguinis. Porus inde sanatio ex eis fieri cōuenit: qđ in ca-
pitulis de curationibus egritudinū singulatim posuim?
¶ De illis qui in potu sumpserūt elleboz albu z nucē v?
micaz conditi z arthanitam. CA. XLIX.

Am ex aliquo istorum multa su-
mitur quātitas: for-
titer prouocat vomitum z fortasse ex multitu-
dine humoz quos ad isofagum trabunt: cum
subito egredi volūt: sequitur suffocatio: z for-
tasse prouenit ex eis sincopis fortis. Et cum vomitus nō
prouocatur: cadunt ex predicta sincopi virtus z pulsus.

¶ Sincopis quoqđ frequēter accidit z sudor frigidus exi-
re incipit: atqđ nisi cito succurratur segtur mors. Aliquā-
do autem fortasse sequetur ex eis sincopis: z vomitus lō-
gi temporis z multe quantitatis: z corporis inanitio do-
nec spasmus proueniat. ¶ Cum ergo primus sinthoma
acciderit: infirmus ex colloquintida: baurach: clisterizā-
dus erit z quidem humores ad inferiora inclinabuntur.
¶ Qđ si vomitus grauiter euenerit: z paulatim cum for-
ti labore z nociuo: aqua tepida frequenter est tribuenda:
z elaborandū vt ex ea multum sumatur: donec vomit-
us suauiter prouocetur. ¶ Cum autem vomuerit: ite-
rum danda erit: quia tunc leuiter prouocabitur vomit?
z sepe: tristitia quoqđ leuior fiet z nausea. Post hec autē
curabitur ex medicinis colirice passionis. ¶ Qđ si spā-
mus superuenerit butirum coctum: z lac sepe ad bibē-
dum sunt tribuenda. Collum quoqđ ac pectus z crura: z
coxe: atqđ brachia fricanda sunt: z ex oleo tepido inūgen-
da. ¶ Unum preterea multaz aque habens admixtio-
nem in potu sumendum.

C Si ceptit spasm' eger i semicriptu aq calide ponendus erit: et ex oleo tepido qd non sit calide virtutis inungendus. Et yngendo ac fricando necnon mollificando dirigatur operatio ad nervos mebrz spasmati et ad ipm mebrz queadmodu in capitulo de spasmio nominabimus.

C De his qui sumpserunt elleboz nigrū. CAP. I.

S quis ex ellebozo nigro multū in potu sumpserit: fortissimū ventris incurret fluxū. Vnius ergo virtus debilitari conuenit ex datione lactis et ex introitu patientis in aquam frigidam et ex effusione eius super caput egri p longū tempus. Ea quoq que fiūt ex rob fructuū acetosoz ad vētris constrictōem dāda sunt.

C De his q i potu sumpserunt dēd. CAP. II.

E hoc prouenit fluxus ventris fortissimus. Eius autem actio: reprimenda est ex donatione lactis. Ea quoq que ventrem stringunt: danda sunt.

C De his qui in potu sumpserunt euforbiū. CAP. LII.

E c species est acris: et mouet ventres cū inflāmatiōe et estuatiōe. Lūius vis cū butiro crudo et cocto debilitāda est. deide oleū roseū dandū. Cū aut sint homina leuiora fieri ceperit: triticū fractū cū mīta aq coctū: cū iulep: et cū aq et niue in potu tribuēdū est.

C Eger quoq in aqua frida sedeat et forbeat ex aqua rosata et frequēter bibat succū maloz granatoz: et maciāorum: que musū habent saporem.

C De his q i potu sumpserunt mezerēd et nimis. CAP. LIII.

E hoc segtur vomitus et ventris fluxus fortissimus. Est igit hui' nocumēti virtus debilitāda ex butiro et lacte recēter mulcto: et iulep in potu ea frequenter dando. Lūius quoq virtus repmīf ex aceto cum frequenter in potu datū fuerit. Postq aut diebus aliquot vomitus: et ventris fluxus cessauerint syrupus acetosus et endiuie succus dandi erunt.

C De virtutibus medicinarum laxatiuarum et de earum rectificatione. CAP. LIII.

S camonea coleram rubeā vehementer expellit. Minus autēz quod ex ea datur: est sexta pars .3. i. plus vero quātitas duaz tertiaz .3. i. Et cum eius timuerimus nocumētum et remouere voluerimus: tūc ipsam cū succo citony acetosi: aut mali maciani aut cū aqua rosata cui sit admixtū sumach tante quātitatis: ex qua possit cōfici: miscere debemus. Ex qua sic mixta et malaxata fiant frusta rotunda subtilia: et parua ad modū troiscioz: et siccantur in membra. Et sciatur quāti ponderis fuerit: ante q conficere: et detur ex ea a quarta parte .3. i. vsq ad mediam .3.

C Collogntide pulpa: vehementer expellit flegma. Que si alicui disinteriam patienti: aut q eam cito solet incurre re danda fuerit admiscēda erit dragaganto eiusdē quātitatis cuius ipsa est: et in mortario vtrazq miscēbimus: et rendo donec vnita sint: et fiant ex eis troiscisci subtilēs: et i membra siccantur. Ex qbus det a quarta .3. i. ad mediā .3.

C Turbieb expellit humiditates que sunt in ore stomachi et in intestinis. Et non indiget emendatione alia: nisi excorietur et illud eligat ex eo qd bonū est et frangit. Ex quo sumendū est ab vna .3. ad duas. Qd si in decoctionibus sit mittendū sit a .3. tribus vsq ad quatuor. Et cum querit eius rectificatio: cū oleo amigdalaz dulciū qd sit bonū in hora sui vsus misceri conuenit.

C Agaricū diuersos expellit hūiores: ex quo dāri a duabus partib .3. i. vsq ad .ij. nec est necesse ipz emēdare: nisi

si qd ex eo eligendū est bonū albū. s. et recēs. Si qd tamē sibi ab eo cauere voluerit: cū sirupo acetoso ipz aspergat. Aloes colerā rubeā et humores expellit. Ex quo ab vna aureo vsq ad duos ē sumēdū. Si qd at in ano paties nisi cale fuerit ptonis ipz sumere voluerit cū bdellio misceat ipz. Qui si cale fuerit ptonis dragagantū admiscebit ei. Qui at i stō: aut cpe egritudinem patit cum mastice: et rosia mixtum aloem sumat.

C Siccidis actio colloquintidarum actioni atq quātitatē: necnō emendationi vicina existit.

C Lentaurea in suo effectū et emendatione bis similis inuenitur. Ex ea tamē plus est sumendū.

C Sebram: et mezercon calide sunt: quaz acumen recipiunt acetum: cū in eo infuse fuerint et ex eis mensurate sumitur. Est enim ex eis sumendū a media .3. ad .3. i. De titi mallis quoq que eis simulant similiter fiat.

C De lacte sebrā non aliud dicemus nisi qd de scamonea diximus. Ip̄m enim et alij titimalia: aquaz et coleram rubeam fortiter expellunt.

C Euforbiū est calidū: et expellit aquam et spissos humores ex quo sumendū est a sexta .3. i. ad ipsius tertiam. Lūius reprimitur acuitas cū oleo amigdalino et dragagato cum spargitur.

C Abenil flegma adustū expellit: quod cū sumit tristitiā et nauseam vehemēter generat. De quo a trib .3. ad vnā sumendū est postq fuerit excoctatū.

C Elacterides aquam et coleram rubeam educūt: que titimalis similes existunt.

C Almeizara de titimalis est vnus: q tamen articuloz cōfert dolori: et humorib' spissis ac frigidis.

C Sticados coleram nigrā: leuiter educit: de qua a duabus .3. ad .ij. sumendū est: nec indiget emēdatione. Que tamē si cum sirupo acetoso sumpta fuerit melior erit.

C Epithimū colerā euacuat nigras: de quo .a. iij. .3. ad .vi. sumere conueniens est: et non indiget emendatione. Si quis tamen emendare voluerit: cum oleo amigdalorum dulcium misceat.

C Sene et fumus terre humores expellunt adustos: scabiei quoq atq pruritui conferunt: de quibus .a. iij. .3. ad .vj. dari conuenit.

C Mirobalani citrini coleram rubeam et humores educūt: ex qbus quandoq datur .a. x. .3. ad .xx.

C De tereniabin autem et cassia fistula atq violis siccis: et prunis siccis: non est nobis necesse loq. pax eniz inquit tant: et omnia coleram rubeā suauiter expellūt. ea quoq q in stomacho sūt ad intestina descendere faciūt. Sufficiant ea que in isto nominauimus capitulo. In hoc enim libro nominaturi sumus omniū locoꝝ solutiones in qb' eorum indiguerimus nomiatione. Qd taliter faciemus ne nos in eis aliqd renouare oporteat.

C De exēplo cōpositiōis mediciaz laxatiuaz. CA. LV.

E vnaquaq specie de quibus media componēda est: tm sumat: quātū vni dosi semel ad expletōēz sufficiat. Postea vero si totū qd conficitur ex quattuor componatur herbis quarta sumat pars: et si de quinq: quinta. Qd si medicinam laxatiuā ex scamonea et aloē atq agarico: et colloquintida: componere voluerimus: sumemus aloes .3. iij. et colloquintidarū .3. i. mediam: et scamonee sextam .3. i. agarici .3. i. et tertiaz .3. i. deinde euz necesse fuerit: sumet ex hoc composito .3. i. et quarta vnus. Si aut alicui graue est decoctionem in potu sumere sumat ex pillulis et cōfectiōib' q illū humorē que vult expellere: educere consueuit illa decoctio. Expletus est tractatus octauus: et deo qui nos adiuit grates sint infinite.

Tractatus

Tractatus. IX. nonagintaquinque continens capitula.

- 1^m De cephalica et emigranea.
- 2 De scorbomia.
- 3 De frenesi.
- 4 De apoplexia.
- 5 De graui dozmittiōe.
- 6 De stupidis q̄ semp habent oculos apertos.
- 7 De paralysi graui.
- 8 De stupore et tremore.
- 9 De tortura oris.
- 10 De spasmo.
- 11 De epilepsia.
- 12 De incubo.
- 13 De melancholia.
- 14 De catharro.
- 15 De oculorū obthalmia.
- 16 De vulneribus que fiūt in oculis.
- 17 De his que extrinsecus cadunt in oculis.
- 18 De macula oculorū.
- 19 De scabie et sebel.
- 20 De puritu q̄ fit in interiorē angulo oculi.
- 21 De vngula oculi.
- 22 De rubedine oculorū.
- 23 De lachrymis.
- 24 De debilitate visus.
- 25 De tremore palpebrarū.
- 26 De pilis palpebrarū qui curuati ingrediuntur oculum.
- 27 De aqua descendente in oculum.
- 28 De his q̄ post occasus solis nihil vident.
- 29 De dilatatione pupille.
- 30 De fistulā que fiunt in interioribus angulis oculorū.
- 31 De dolore auris.
- 32 De vulnere auris.
- 33 De sonitu et tinnitu aurium.
- 34 De grauedine auditus.
- 35 De vermibus aurium vel animalibus intrantibus aures.
- 36 De his q̄ in aure extrinsecus cadūt vel que eas impediunt.
- 37 De sanguine fluente ex naribus.
- 38 De vulneribus q̄ fiunt in interiorib⁹ partib⁹ narium.
- 39 De polipo narium et emoroidibus ipsarum.
- 40 De amissione olfactus.
- 41 De dolore dentium.
- 42 De extractione dentium et ipsorū confractione.
- 43 De stupore dentium.
- 44 De dolore dentis ex tactu rei frigide.
- 45 De cola.
- 46 De fluxu sanguinis ex gingiuis.
- 47 De casu vniue.
- 48 De sanguisugis q̄ bibūt.
- 49 De his que intrāt gulā.
- 50 De grauedine lingue.
- 51 De magnitudine lingue.
- 52 De nodo qui sub lingua nascit⁹ et vocat⁹ ranula.
- 53 De apatib⁹ q̄ fiūt in lingua.
- 54 De sinantia.
- 55 De tussi.
- 56 De asmate.
- 57 De pleureti.
- 58 De peripleumonia.
- 59 De sputo sanguinis cum tussi vel vomitu vel rascatione.
- 60 De prisi.
- 61 De pulsu cordis.
- 62 De colica passione.
- 63 De pfortatibus stom.
- 64 De doloribus et nascen-
tibus stomachi.
- 65 De singultu.
- 66 De canino appetitu.
- 67 De dolore epatis.
- 68 De hyctericia.
- 69 De ydropisi.
- 70 De dolore splenis.
- 71 De colica.
- 72 De fluxu ventris.
- 73 De difficultate migēdi.
- 74 De lapide.
- 75 De nascētis renum vel vesice.
- 76 De ardore q̄ fit in mictu.
- 77 De mictu sanguis vel pus.
- 78 De his qui non possunt retinere vrinam.
- 79 De lūbricis et vermib⁹ q̄ nascūt in vtre et ano.
- 80 De emoroidib⁹ et fistulā et ragadys q̄ fiūt in ano.
- 81 De exitu mīricis et ani.
- 82 De pstrictiōe mēstruorū.
- 83 De prouocatione mēstruorum.
- 84 De fissurā q̄ fiūt in mīrice.
- 85 De plaga et cācro q̄ fiunt in matrice.
- 86 De nascēntis que fiunt in mīrice vel vulua.
- 87 De pfortiōe matricis.
- 88 De mola.
- 89 De ruptura inguinis.
- 90 De podagra et sciatica.
- 91 De gibbositate.
- 92 De varicibus.
- 93 De elephantia.
- 94 De vulnerib⁹ lumborū.
- 95 De doloribus exteriorū membrorum.

De cephalica et emigranea.

Quando rubedo

CAP. I.

et tēfio et grauedo in facie et oculis cum istis affuerint: et tactus calidus sentitur et pulsus fuerit magnus ex cephalica facienda est flobothomia in pre in qua est dolor: vel in qua dolor magis infestat. Deinde aqua rosata et oleū rosatum: et acetū sumatur: et simul mixta agitentur donec ipsi sentur: et super niuem infrigidata sup caput fundantur.

Eger vero a carne abstineat et a vino: et comedat ades siam citrinam et rapil: et olera frigida ac fructus frigidus. Ueter aut soluat ex mirobalanis citrinis et purnis ac tamaridis: et zucharo albisimo. Et si ista non suffecerit: semina maluanisci in aceto posita agitentur quousq̄ ad spissitudinē pueniāt: ex q̄bus emplastrū capiti superponatur. ex psilio quoq̄ et aceto emplastrū fieri vtile ē.

Si autem cū istis fuerit in pulsu velocitas: et in tactu sentitur caliditas. sed neq̄ in facie neq̄ in oculis fuerit rubedo neq̄ tēfio: in principio soluat venter. Deinde fiat ea que diximus. Naribus aut inyciat oleum viol. aut oleū cucurbitē dulcis: aut nenufaris oleū: aut oleū de florib⁹ salicis: quorū quodlibet sup niuem infrigidatū capiti superfundatur: et nutriat⁹ vt pdiximus. Eger vero odozet camphoram: et aquā rosatam et salices et violas: et his similia.

Et si egritudo multū inualeat: sumatur opy: et cāphore vniuscuiusq̄ quātum pōderant duo grana ordei: que dissoluta in oleo de salicibus: mittātur in nares et aures.

Et si cum soda nō fuerit aliquid corū que diximus de rubedine in facie: fueritq̄ egritudo antiqua: in principio venter cum pillulis cochys soluat: quas ego feci. Pillule cochie. R. pulueris pigre. 3. x. colloq̄ntide. 3. iij. et ter tiam: scamonee. 3. y. et turbit⁹: sticados. añ. 3. v. fiat pillule ex istis: et sūt doses. x.

Postq̄ vero vter solut⁹ fuerit: infundat⁹ caput ex oleo sambacio: et oleo de ben: et mittatur in aures. Eger quoq̄ odozet algariam et in sufficitur muscus in naribus.

Et si egritudo multū infestauerit: sumatur euforby et castorei: amboz ana. sexta para 3. i. Et dissoluta in pauco sambacino mittātur in nares: et aurem.

In cephalica vero calida: emplastrū hoc fronti et temporibus est imponēdū. Emplastrū in cephalica calida. R. seminis lactucap sief memite: sandali rubrum et albu: faufel: rosas: opium fiat ex eis emplastrum postq̄ aceto et aqua rosata cōspersa fuerit: et fronti imponat⁹: sup quod mittat⁹ pānus aceto et aqua rosata infusus. Qui cū tepefactus fuerit: itez infundat⁹ et desup ponatur.

Limētum vero cephalice frigide. R. castorei: euforbiuz: piper: sinap. storacem. rutā marubiū: que siccata et puluerizata et triconizata misceatur: et conspergatur vino veteri: ex q̄bus fiant troscisci: et desiccētur. Lū que necesse fuerit: ex vno in vino veteri: aut oleo costino vel camomeli nō dissoluto frons multotiēs liniatur. Doc enim linimētum omni antique cephalice cōfert nō solū suppositum: sed et etiam auri iniectū: que sequitur illud tempus postq̄ in aliquo de predictis oleis resolutus fuerit. Egro vero vinum vetus: et forte dādum est.

Cum aut cephalica per hebdomadā ynaz pseuerauerit: eger in balneū mittēdus est atq̄ sup caput ipsius aqua in qua camomilla et sanfucus: et sticados arabicus: et nemem cocta fuerit simul aut sigillatim: fūdēda ē.

Et si cephalica cotidie ante comestionem iniadat et post comestionē recedat succurrēdū est ifirmo ante horam: qua venire cōsuevit: dando ei bucellas panis in succo granati aut vne acerbe aut horū similiū ifusas.

Si aut cephalica cōtingat ppter multam in sole moram sufficiēt ex oleo rosato et aceto ifrigidatis curari poterit. Que tamē si ex hoc nō quērit: ex

alys infridantib⁹ curāda erit. Si autē adhuc soda pseuera uerit: et fortior fiat: neq³ vllō modo remoneat et timeat ne eger visus amittat: et aq³ ad oculos descēdat timpoz arta- rie sunt incidēde et extrahēde. Hoc tñ qđ nūc loquimur ē p̄ter nostrā intētionem in hoc libro.

De scorhomia.

CAP. II.

Am aliquis illud qđ antecū ē: circu- lariter moueri uiderit: et oculi tenebescunt et cadere uoluerit et facies et ocli rubuerit i eadē hora uene qđ q̄ sūt post au- res crosse apparuerint: ex ipsi⁹ uenis faciēda ē flōmia et vētofe in collo et tibys sunt ponēde. Et si p̄- dicte nō apparuerit uene: et facies fuerit rubea: sanguis ex basilica erit minnēdus et ventose in tibys erūt ponēde. In hac p̄terea scorhomie specie: et in ea quas ante dixi- mus: caput ex oleo rosato et aceto ē ifundēdū. Eger qđq³ cala cibaria vitare dō. Ueter vō ex apocimate mirabola- noz citrinorū: qđ in caplo de cephalea dixim⁹: soluēdus ē. Cū autē neq³ in facie rubedo neq³ febris cū scorhomia fuerit attēdēdū ē an sit stōi subuersio: et nausea. Que si affuerit: pus vomere cogēdus ē. Deide de pillulis cochys dosim⁹ vnam sumat: et a frigidis abstineat cibis. Si autē neq³ aīe subuersio neq³ nausea affuerint: neq³ caliditatis signa apparuerit: vter ex pillulis cochys multotiens sol- uat. Libaria qđ frigida oīo viter: et gargarism⁹ fiat quo flā deponat. In narib⁹ quoq³ post illud ponat aliquid de bis que nominauimus quo caput calefiat.

De frenesi.

CAP. III.

Quando aliquē febris cōclusa p̄tinua ina- serit cū forti capitis et oculorum grauedine: et i facie atq³ oculis uehemēs fuerit rubedo et capitis dolor et horroz lumis affuerit et in pulsu velocitas: et frequentie supfluitas iue- nient: signa frenesis certissima iudicabunt. Et si lingua ni- gra aut citria fiat et p̄misceat itellectus: et mltū fuerit alie- natus et uigilauerit multū: iā frenesis p̄fecta erit. Egro igit aīq³ p̄dicta compleant accidētia: ē subueniēdū ex san- guinis detractiōe et vētris solutiōe cū succo fructuū. Nu- trimētū vō eius sit aq³ ordeī semel aut bis in die sumpta se- cūduz cōsuetudinē quā in tpe sanitatis habuit. Caput autē oxirodino infundēdū erit. Et si multe affuerint uigilie sumat violaz siccap: corticū papaueris albi ordeī excorti- cari seīs lactucay: radicū mādragore: oīum: añ. M. i. Que oīa in cucuma plena aq³ tādū coquant: donec aq³ rubea fi- at. Deide aq³ illa oīū ē tepida ab alto sup caput fundat et sit caput sup ciminile in quo aq³ colligat: q̄ in cucuma posita itez sup caput fundat. Hoc autē oī die multoties fieri conuenit. Caput p̄terea ex oleo violato. muliebri lacti ammixto iungēdū erit: qđ etiā in coto positū ē supponen- dū. Cū autē eger in p̄ncipio hui⁹ egritudis in viriū forti- tudine pmanere iuent⁹ fuerit flōmandus erit nisi sup ifir- mū timueris. Postq³ vō eius egritudo minui cepit ne- quaquā flobotomet⁹. q̄ si eius iaz dissoluta ē vīr⁹: ex alio p̄seruetur regimine donec euadat.

De apoplexia.

CAP. IIII.

Am aliquis quasi dormiēs iacet: et si- ne sōno stertit: et cū pūgi- tur nō sentit: et tūc iā patit apoplexiā. Est au- tē huius egritudis quātitas: secūdū qđ fortiter aut dōbiler stertit. Si tñ spuma ab ore exierit: nō ē ei medicandū. Cū autē pax stertit egritudo est leuior. Dec qđē passio aut cito it̄rficit: aut in palisim transit. Cū ergo ista uisa fuerit attēdēdū erit: an patiētis faci- es multū rubere: aut denigrari: aut viridis fieri videatur: quēadmodū cōtingit cū sanguis in aliquo mēbro ex coar- tatiōe retinet. Tunc. n. sanguis ilico exouab⁹ guidegi ex-

trahēdus ē. aut ex duab⁹ cephalicis. Et si itanō fuerit: imo cū aerē attrahit. audīt in pectore ozegmō ex p̄ cliste- rierit clistericādus. Et si collongitide bothozmariē centauree mīoris arthanithe: ellebori albi: oīuz añ. M. i. Loquant⁹ oīa in. iij. lib. aq³ donec ad vnā redeāt. Deide co- lent. Et ex media libra hui⁹ apocimatis fiat enema: qđ si cito exierit: fiat itez donec humorū multitudinis cum eo exeat. Narib⁹ quoq³ cōdifi: et elleborus albus suauiter insufflent. Et ē igeniādū vt anacardinū cū ydromelle pos ad stōm multoties descendere cogat: quaq³ die sel. ex quo vnus aurei pondus in potu sumēdū ē. Cui⁹ descri- ptio ē in caplo de paralisi. Sartago p̄terea ferrea cale- faciēda ē: et capiti multoties adeo uicinādā: vt patiētis ca- pilli adurant. Et si hoc mō nō sanat in medicādō plus laborabim⁹: caput nāq³ rademus: et ex sinapi trito et casto- reo et fortissimo aceto liniem⁹. In p̄ma autē hui⁹ passio- nis specie: post flōmiā stringem⁹ fortiter adiutoria ligādo superi⁹ pax sub cōiunctiōe ipsoz cū spatulis. stringemus tibias filr. Capiti quoq³ supfūdēdū ē oleū roscū et ace- tū vini: et flobotomia faciēda prius in pedibus: et postea in nasi extremitate.

De graui dormitatione.

CAP. V.

Am aliquis quasi dormiēs iacet: et tñ sentit: et mouet: l3 oculos secūdū plurimū h3 clausos: quos tñ dū vocat: cū clamore aperit: l3 itez statiz claudat: iaz pa- tiēti suber q̄ cū clisterib⁹ acutis q̄ paulo ante no- minauim⁹: curādus ē. In os quoq³ ipsi⁹ mittem⁹ ydromel et laborabim⁹ vt descēdat. Ipsū enī nutrimētū existit eius Caput p̄terea vsq³ ad diatritū p̄mū exirodino infun- dem⁹. Post tertiū vō diē sternutationē puocabim⁹ ex his que nominauim⁹: et rademus caput: et liniemus ex sinapi: et castoreo: et aceto.

De stupidis q̄ semp habēt oculos aptos.

CAP. VI.

Am aliquis quasi dormiēs iacet: et nō mouet: et l3 oculi sint ap- ti palpebras tñ nō mouet: cōgelatus ē siue rigi- dus. Curādus vō ē ex medicinis suber: l3 tñ addito vt oleū sambacinū sup caput fundat in oī libra cuius sit vncia eufozby. C̄ p̄p̄s quoq³ caput ex castoreo et eufozbio: et oleo sambacino liniatur.

De paralisi.

CAP. VII.

Am aliquis

se mouere non ualeat. aut vnū vel plura ex mēbris

mouere nō pōt: atq³ eoz sensum ammisit. ipm paralisiū illius mēbris: aut mēbroz icurrisse p̄- nunciamus. Cuius curā incipiem⁹ pillulas feti- das quas ego composui dandoque. p̄. pulueris pigre. 3. x. colloquintide interioris. 3. v. eufozby. 3. y. et 3. castorei pi- peris asse serapini. opopōac̄ seitaragi indi sinap. oīuz. vy. añ. 3. i. centauree mīoris elactery. amboz añ. 3. v. gūme i succo ruthe dissoluant⁹: et alia ex eis cōficiant⁹ et fiāt pillule et sunt ex eis decē potiones. Quaz vnā postq³ eger supser- rit: p̄ tres dies gescat et nutria⁹ tūc cū aqua cicel et oleo et sinapi: et deīn bibat aliā. Et postq³ ter fecerit p̄ aliquot dies quiescat. Et nutria⁹ carne frustratim incisa et in sarta gine frixa: et muta genat: in gbus sint specie calide vt pip et his siliā. In potu vō sumat ydromel. Membra quoq³ eius ex oleo costino inungant⁹. Et. p̄. costi. 3. i. piperis p̄ire tri eufozby: oīum triū añ. tertiā. 3. i. castorei. 3. 5. dissoluant⁹ oīa i. 5. lib. olei de cheiri: aut d̄ narciso: et vtere co. Die/ bus vero gbus gescit: quaq³ die dande sunt due. 3. de ana- cardino: qđ p̄. cingiberis: p̄iretri nigelle: costi melano pi- peris macro piperis oggi: oīum añ. 3. x. mirre ruthe sicce asse aristologie baccay lauri castorei. seitaragi d̄i: sinapis: gentiāe oīum añ. 3. v. mellis anacardi. 3. v. yngant⁹ ex oleo:

Tractatus

nucū: et cū melle cocto cōficiant. Hoc enīz medicamē val-
de cōfert palisi apoplexie torture: et tremori: albaras: mor-
sibus scorpionis: et oibus passionibus frigidis: et spāsmo hu-
mido. Cum autē sumi: illico prouocat sudorē: et ifert febze.
¶ **Q**z si sumptus nō affert sanitatē eger ab oī medicamē
per decē dies abstineat excepta diēta. deide ad ipsi? curas
redeundū ē. ¶ **Q**z si paralisis ex percussione: aut casu eue-
nerit: et acciderit subito: taliter permanebit. ¶ **N**unq̃. n.
sanabitur. ¶ **Q**z si nō repente ex predictis s; paulatim et mol-
liter inuaserit: loco percussioneis emplastrū hoc apponēdū
erit: qd. **R.** farina fenugreci: semen ben: semen maalep: se-
men resin: bdelliū amoniaciū adipem anatis: cerā: oleū de
lilio: ex his fiat emplastrum et superponatur.

¶ **De stupore et tremore.**

CAP. VIII.

Am aliquis fētit aliqd suozū mēbro-
rum sicut ē dispositio pe-
dis cū sit stupidus dicim? in illo mēbro stupo-
rē esse. Quapropter eius cura nō est differenda
Quando enīz prolongatur tempus huius egri-
tudinis perducit ad paralysim. Cura autē hec passio ex ali-
qua parte medicinarū paralisis: et cuius diēta et vñctione ex
oleo costino. ¶ **Q**z si inueterauerit passio: eger ex pillulis feti-
dis purgandus erit: et complexio equanda cum anacardi-
no et diēta. ¶ **T**remor autē ex eisdem curatur: ex quib? sa-
natur stupor. Sed si ex superflui vini potu euenierit: eger
ab ipso erit abstinēdus. Similiter si aquā que ex niue dis-
soluitur bibendo hanc incurrerit passionē: ab ipsa abstine-
at: et balneū calidissimū ingreditur in quo tādū moram
faciat donec sudet: et in sole assidue mozeatur.

¶ **De tortura oris.**

CAP. VIII.

Am hominis os cōtorquet: et vnus
de oculis suis claude-
re non valet: et si p̃cipitur ei vt sufflet: flatus ab
vna tantū parte exire videtur: ipsum tunc con-
tortionē pati dicimus. Quis curā incipimus
cū solutione ventris ex pillulis fetidis. Nutrimētū vero
eius atq; ipsi? potū ponimus. vt in capitulo de paralysi di-
ximus. ¶ **E**grū preterea quotidie in mane ante q̃z come-
dat sinapim cum sirupo acetoso gargari facimus. Et
mittemus eū in domū obscurā: et precipiemus vt vnā nu-
cem muscatā in parte oris que torta est teneat. ¶ **N**arib?
quoq; sufflabimus conditi vt sternutatio prouocetur.

¶ **S**pōdiles q̃z colli eius et faciē ei?: et frōtē ex oleo costino
iungere puenit. Et ē quotidie de anacardio vni? aurei pō-
dus sumēdū. Et si passio hoc modo soluta nō fuerit: ad vē-
tris solutionē: et egri preservationē redeūdū est. ¶ **D**e tor-
tura vero que nō repente sed paulatiz accidit nō loquimur.
Ipsa nāq; nō contingit nisi in frenesi pernicioſa morte ias
imminente: et est ex siccitate.

¶ **De spāsmo.**

CAP. IX.

Am aliquod mēbrū alicuius p̃trahi-
tur et ad suaz redit ori-
gines aut pleraq; ex membris sic disponuntur
ipsa ipasinata esse pronūciamus. ¶ **S**pasmus
autem subito aut paulatim inuadit. Sed spā-
smo subito euenienti: eadem preparanda est cura quas pa-
ralysi conferre diximus. In eo tamē fricatione manuum et
vñctione ex oleo costino plus vñmur. ¶ **S**pasmus vero
qui non repente sed suauiter accidit post febrem aut mul-
tam ventris solutionē: aut multum vomitum: aut sangui-
nis fluxum: malus est et vix curabilis. Quicquid tamen ac-
cidat: ei mederi incipimus. Egro nāq; ordeī aquaz et iura
vñctiosa et mollia administrabimus: et in aquā dulcem te-
pidam ipsum mittemus et yngemus ex oleo violato tepi-
do: et oleo de seminibus cucurbitę et precipue neruozū in
gibus spasmus est radices. In tina quoq; diu mozeatur: et ex

oleo violato inungatur. De vino bibat pax: qd tamē mul-
tū habeat aque admixtum: et ex cibis nutriat humidis.

¶ **De epilepsia.**

C.A. XI.

Am aliquis

lectum amittit: dicimus ipsum epilepticum es-
se. ¶ **Q**z si spuma exit per os: aut se comingit:
aut sperma egreditur: aut egestio: passio tunc ē
prauior et vehemētor. ¶ **S**i autē eger ante accessionē sen-
tit quasi aliquid ex aliquo suorum membrorum eleuari: et
ascendendo caput petere: et deinde sincopigatur et cadit:
tūc oportet in hora qua sentit illud ante q̃sistud accidar:
membrum a quo procedit quod prediximus: fortiter liga-
re: prohibebit nanq; hoc accessionem venire. In tempore
vero quietis: corpus multotiens erit euacuandū cum pil-
lulis cochys: et locus a quo exoritur passio: ex sinapi: et pipe-
re et eusorbio: ac melle anacardi crit epichimand? vbi epi-
thima dimittendū erit: donec locus vesicetur: a vesice rū-
pantur: et aqua que in eis collecta est: effluat. Ipse quoq;
nō cito sunt consolidande: quin imo dimittende vt quod
in eis colligitur emanet deinde consolidentur. Hoc enim
omnino huius egritudinis certa salus existit. ¶ **A**d vltimū
etiam ventose cum pauca scarificatione: superponere vti-
le est. ¶ **E**gri vero si ante accessionem nauseam aut tristi-
tiam aut cordis tremorem sentit: et deinde egritudinis ac-
cessio sequitur: cogendus est multoties vomere ex aliquo
vomitu: deinde pigram in potu sepe accipere conuenit. Sto-
macho quoq; emplastrū ex spica: et rosis: et mastice: et corti-
ce thuris: cum vino odorifero: imponendū est. ¶ **N**utri-
mentum preterea eius totum taliter statnēdū est: vt pau-
carum sit superfluitatus sicut caro frixa in sartagine: et ca-
ro cocta in cagolis: et cibus qui fit de aie quadam que ba-
bet in palato dentes: et vocatur taguid: et caro de volatili-
bus: et edina. ¶ **Q**z si cum epilepsia sensuum affuerit tene-
brositas et debilitas: neq; aliqua de predictis significatōi-
bus inueniatur: egro pillule cochie multoties sunt tribu-
ende et eius conseruatio subtilianda: et cibaria que dixim?
danda. Gargarisimus quoq; fieri debz: et sternutatio ex his
que diximus prouocanda: ac naribus peonie puluis subtili-
ssimus qui similef alcohol: insufflandus. ¶ **S**i quis au-
tem cum epilepsia in facie et oculis rubedinem habuerit:
et venarum crossiciē: flobotomādus ex vena saphena erit.
Sanguis etiā ex carnositate tibiārum: cum ventosis erit
extrahendus. Capiti preterea oleum roseum et acetum su-
perfundantur: et abstineat a vino: et a cepis: et allys: ac fina-
pi: et porris: et apio: et fabis: et canabit: et postremo ab omnib?
sumū caput ascendentem et replentem generantibus.

¶ **E**lectuarium quod omni epilepsie speciei remediūz as-
fert. **R.** p̃iretri: s̃iseleos: sticados. oīum ana. 3. x. agarici. 3. 5.
cordumēni recentis et acuti: asse optime aristologie rotun-
de: omnium aī. 3. i. et 5. deinde extrahatur succus ex squil-
la et mixtus cum pari quantitate mellis coquatur et pfici-
antur ex eo species: et fiat electuariū ex quo patiens quoti-
die sumat et caueat sibi a crossis cibis.

¶ **E**lectuarium hoc omnibus epilepsie speciebus: excepta
vna sanguinea: quam galienus nominauit: et nos etiā eius
fecimus mentionem: opitulatur: cui vidi cōferre floboto-
miam ex saphena prius: et postea ex basilica. Deinde eius
regimen sit ex his que sanguinē in corpore minuunt et ipsi
infrigidant. ¶ **A** carne preterea et vino abstineat et bibat
rob acetoso et fructuum: capiti quoq; supponantur ea que

ipm ifridat. ¶ **De incubo.** **C.A. XII.**

Am quis

in somno quasi rem grauem
aliquid sup se cadere senserit:
incubū pati denuncandus est. ¶ **I**n ipsius ita-
q; cura nō est tardādūz. ipse enim epilepsie pre-

ambulus est: ipaz quoqz pcedit. Eger ergo si i colore rubens fuerit et vnas habuerit plenas ex saphea erit minuendus: et vtofo in carnositate tibiaz ponede sut. **E**ger preterea a potu vini: et re: dulciu comestione abstinedus erit: et picipie ab oi re que multu generat sanguinez. **O**z si huic cotrariu acciderit veter ex pillulis cochyis multotiens erit soluendus: et eius regimen subtiliadu: exercitio quoqz vtedu erit: et mebra inferiora erut fricanda.

De melancolia.

CAP. XIII.

Um alicui cogitades male sine ca manifesta acciderint: et timor et tristitia in eo preualuerit melancolie principiu i eo erit. Cu aut res ad hoc deuenerit: vt etia ea que cogitare cepit ore promat: verbaqz sua atqz actus permisceat: ia melancolia pfecta est. **C**ui ergo he male cogitades et tristitia et tribulatio accidit: anteqz preualere incipiant: succurreduz est. Quia si preualuerint: cura erit difficilis. **O**z si cu melancolia fuerit dolor ventris et inflatio: et malus color: et digestiois corruptio: et vomitus acetosus et excreationu multitudo incipienda est cura cuz flobotomia ex basilica: aut saluatella sinistre man. **E**t si sanguis visus fuerit niger: dimittat egressi in qritate milia. Subtilis aut et rubescens si fuerit: ilico restringendus erit. **E**ger vero ex rebus lenietibus e nutriendus: vt sut alef: fidabegi que sunt ex carne edina: et arietina: et mittendus est in balneu in quo no diu moret. **P**ost hec aut decoctione de epithimo qua ego pposui vtaf. et hec e decoctio de epithimo. **R.** mirabolanoz indoz. 3. x. polipody. 3. 5. se. ne. 3. viii. turbitz. 3. iij. sticados. 3. x. passulaz enucleataz. 3. x. epithimi cretenfis. 3. x. **Q**ia excepto epithimo in tribus libris aque coquenda sut donec ad vna libra et media redeat. Cum que hoc factu fuerit: addat epithimu et ilico ab igne remoueat et dimittantur donec infrigidari ceperint. Cuqz ifrigidata fuerit: manibz fricata colent. **D**einde sumant agarici due tertie. 3. vnius aloes. 3. i. salis idi. 3. 5. ellebozi nigri: quarta vnius. 3. oficiantur cu melle: aut cu iulep et fiant ex eis pillule que per tres horas ante decoctionis acceptioe sumede erut. **P**osteaumat decoctioe ne. **D**einde tribus diebus quiescat. In his aut diebus quibus quiescit: nutriatur ex his que prediximus: et in potu sumat vinu subtile et claru et bene odorifex. **P**ost hec quoqz itez soluendus est vt prius: **H**oc vero ita vt predixim: tertio iterandus est. **Q**uarta quoqz potio ei danda e. **E**ger vero ab omnibus que colera generant nigraz: abstinedus est: vt sunt carnes siluestres omnes: et caro vaccina: et porcina: et magnaru capraru et fabe: et caro salita: et caseus vet et proprie lentes: et omnia olera nisi humefacientia. **V**itet preterea vinu crosso: et labore: et vigilias: neqz patiatur famem neqz sitim: vino vero subtili in potu vtaf: et precipiendum ei vt dormiat: et studendu in splenis curatione ex his que in sequentibus in capitulo de splenis curatione augmentatur dicturi sumus. **Q**u quoqz stomachi confortandum est: et proprie ex medicinis quarum mentionez in sequentibz facturi sumus cuz egritudines stomachi nominabimus. **S**i aut cu melancolia ea que nominauim no fuerint: accideritque post frenesim: aut longa moram sub sole: aut percussione in capite: in principio ex cephalica flobotomia est facienda: et capiti studiuz adbibendu: et reliquo regimie qd diximus proprie. **A**qua preterea tepida ab alto loco super caput fundenda est: deinde oleu roseum cu aceto vini capiti infundatur: et lac muliebre de super mulgeatur. **N**aribus etia oleu de semine cucurbite dulcis: et lac muliebre iniungantur. **I**n balneu quoqz sepe mittend est: et multus ex aqua tepida capiti e supfundedu. **E**ger etia oia odorifera que frigida sunt odorzet. **S**i aut cu melancolia nihil fuerit co: que dixim: in

principio matris vena dextri brachy aperienda erit et sanguis erit considerandus: et vt prediximus faciendum: et regendu vt dixim. **E**t postqz hoc regimen infirmo adhibueris: per aliquot dies quiescere dimittendus est: deinde vt prius in cura eius incipiendum: donec sanitatis fiat restitutio. **S**tudium vero totum quod erga melancolicos est obseruandum: est vt ipinguent et carnosi fiant. **E**x quo eniz pingues et carnosi fuerint: ilico sani erut. **L**ibi aut qui illis congruunt sunt caro arietina: et edina: et gallina: cea et panis de simula. **O**pirus autem panis: nullo modo eis congruus. **V**inum quoqz subtile: et clarum eis conueniens est. **V**inum vero crosso: no est eis bonu neqz nigrus. **L**ac autem recenter ab vberibus extractum duz ad huc calet: eis confert: et pisces recetes et sifami de sucharo facti et oleum amigdalinum. **P**reterea audire cantilanas et gaudere et habere an se res deliciosas et dormire plurimum: confert eis. **E**contrario vero cogitare: et solus morari: et vigilare maxime nocet eis.

Pillule que coleram nigram expellunt ex quibus daf his qui decoctionem sumere nequeunt. **R.** epithimi cretenfis. 3. x. polipody: agarici: amboz an. 3. x. ellebozi nigri salis indi: amboz an. 3. 5. sticados. 3. vii. pulueris yerepigre. 3. xv. bibat ex eis. 3. iij. **I**n diebus vero quibus quiescit eger debet sumere ex electuario quod vocatur letificas: quod. **R.** mellisse: corticuz citri gariofiloz gallie muscate: masticis: croci orientalis cinamomi nucis muscate: cardamomi: neheremisch: been albi: et rubei: gedoarie: dozonici: seminis ocimi maioris seminis ocimi gariofilati: oium an. partes equales: musci qstuz est decima partis vnius. **D**einde sumantur chebuli. xx. et embli. xx. et terantur: et in tribus libris aque coquant donec ad vna redeant: et colent. **I**n colatura vero mittatur mellis lib. i. **D**einde buliat donec aqua consumpta sit. **P**ost ex hoc melle conficiant pre dictis species: quod tamen in pondere sic tripluz ad species: de quo cum necesse fuerit ad magnitudinem auellane sumendum est. **H**oc enim medicamen letitiam: et coloris pulcritudinem et digestionis bonitatem operatur: et retardat canos.

De catarro.

CAP. XIII.

Um caput alicuius in egressioe balnei discooptus fuerit. **A**nt post exercitium: aut post aliud: fueritqz aer frigidus et ventus septentrionalis: et acciderit inde naribz et palato pruritus et comotio: et sternutatio: panus tunc calefaciendus erit: et capiti supponendus: in quo tadiu moretur donec eger calorem in capitis profunditate penetrasse sentiat. **D**einde nigellam odorare incipiat: et prouocetur sternutatio: et caueat ne supinus faceat: et comedat paruz. **A** vino quoqz omnino abstineat. **O**z si passio ex appositione panni calidi alleuiata no fuerit: neqz minui per ipsum fiat flobotomia ex cephalica: et soluator natu ra ex rebus que no exasperant: sicut hec decoctio quaz in potu sumere debet qui tussim patitur: et in pectore asperitatem habet: et indiget ventris solutione que. **R.** iuiubas. xx. sebesten. xxx. passularuz enucleatarum. 3. x. violarum sic. 3. iij. radice liquoritie fricate. 3. 5. ficus citrinas. x. coqntur in tribus libris aque donec redeant ad vnam et colentur et in colatura dissoluantur cassie fistule. 3. vii. terenia bin. 3. x. **O**z si neqz flobotomia profuerit neqz vtris solutio et materia ad pectus descenderit: et comoueantur tussis et febris ilico fiat flobotomia: et patiens a carne abstineat et vino: et in potu sumat aquam ordei et muraba violatum: quadiu calor fixus perseverauerit: et tussis fuerit sicca et aspera. **S**ed postqz calor quieuerit et tussis mollificata fuerit: et screare inceperit. **H**ec decoctio quaz die cu muraba violata panda erit: donec pectus mundificetur et

Tractatus

tussis sedet: et vox clara reddatur: que. *R.* ficus citrinus. v. iniubas. x. sebestē. xx. passularis albarum et enucleatarum. 3. x. liquiritie ex corticate. 3. 5. coquatur usque ad dissolutionem et colentur: et dentur ex hoc omni die. 3. ii. in potu cum muraba violato. 3. 5. *¶* Si vero tussis inueterauerit ac diu permanserit: tunc ostendemus qualiter curanda sit: cum de tussis cura tractabimus. *¶* Quod si cursus in naribus diu perseverauerit: et non fuerit calor: fluxus erit restringendus suffumigando nares per trajectorium. *¶* Et si quod pnares effluit subtile: et acutum ac citrinum fuerit: suffumigatio fiat ex sulphure infuso prius in aceto et postea siccato: aut ex fabis: aut ordeo ex corticatis: et in aceto prius infusus et post siccatis: aut ex cicharo albo: et sandalo albo. *¶* Quod si neque calor neque rubedo in facie fuerint: suffumigatio fiat ex costo: aut thure. Nec namque suffumigatio fluxum restringit. *¶* De obtalmia. CAP. XV.

Am ea que in oculis alba sunt: in rubedinem mutata fuerint: fluxerintque lacrime: et in angulis oculorum lacrimilibus lippitudo collecta fuerit. Dicemus tunc egrum pati obtalmiam: et quanto plus sinthomatium vehementia: aut ipsorum affuerit minoratio tanto erit obtalmie fortitudo aut eius debilitas. *¶* Deterior autem obtalmia est: cum alba oculorum videtur inflata et adeo eleuata ut oculorum cooperiant nigredinem et palpebre inuersionentur. *¶* In principio vero curationis obtalmie: cephalica est formula: da: ex manu vel brachio prae dicitur in qua est oculi infirmus nisi leuis fuerit obtalmia. *¶* Et quanto fortior fuerit obtalmia: tanto plus est minuendum ex sanguine. Deinde veter ex mirabolanis citrinis: et tereniabim: et succo fructuum soluendus est. *¶* Et eger a carne et vino: et a rebus dulcibus abstinere debet et cibum minuire. Quod si ista non suffecerint sicut album in lacte puellaz lactentis: fricandum et in oculo distillandum. *¶* Et si lippitudinis multitudo in oculo collecta fuerit: radins coto inuoluatur: et madesiat in aqua: et cum eo oculus ab illa lippa mundetur. Deinde puluis albus aspergatur: et superponendo oculis aliquid suauiter sustentetur: et ligetur: et eger in domum tenebrosam mittatur: et ingeniandum est quantum possibile est ut somnus pronocetur. Laucat tamen ne super oculum infirmum dormiat et ne caput depressum sit: sed superius eleuatum: neque vestimento rum capitis sint stricta: neque in faciem se diu proyiciat. *¶* Si autem oculus lenior fiat: et dolor sedetur ac lacrime minuantur: sicut botomia iam facta et ventre soluto balneum multotiens et frequenter ingrediat. Ex hoc enim passionis reliquie dissoluentur. *¶* Quod si in oculo humorositas et grauedo remanserit: puluis citrinus erit immittendus. *¶* Ex his autem que habenti obtalmiam multum conferunt: est: ut frons et palpebre: ex hoc liniantur epithimate: quod. *R.* sicut me: mithe: rosarum aloes licy: sandali rubei: faufel: croci orietalis: oiumque partes equales: fiant ex his pilule. Cumque necesse fuerit resoluatur vna ex eis in succo coriandri aut in succo endiuie aut cum aqua rosata: et liniatur cum eo si deus voluerit.

¶ Sicut album. *R.* ceruse ablute. 3. x. sarcocolle crose. 3. ii. dragaganti. 3. i. opy. 3. 5. fiant ex his forme lenti similes. *¶* Puluis citrinus. *R.* sarcocolle. 3. x. aloes. 3. ii. croci. 3. ii. mirre. 3. i. licy. 3. ii. ex eis optime tritis immittatur puluis cum opus fuerit. *¶* Puluis albus. *R.* sarcocollam albam et pingue que mittatur in lac mulieris: quod melius erit cum alicuius iuuenile fuerit: et dimittatur in ymbra donec siccetur: et teratur optime: et omnibus. 3. x. ipsius addantur de sicut memi the. 3. ii. que iterum optime trita reponantur: et cum opus fuerit in oculum mittantur.

¶ De vlcerebus oculorum.

CAP. XVI.

Am in oculo fortis dolor: et punctio nociva ac pulsus sentiuntur: et lacrimarum fluit multitudo: cum palpebre eleuantur et oculi aperiuntur: Loca que sunt in albis ipsorum inueniuntur rubea: et si totum fuerit rubeum: et vnus locus magis rubere inuenitur. Aut in nigredine locus albus apparet: pustula iam in oculo exorta est. *¶* Ad hanc vero curandum passionem necessarius est medicus in curis oculorum valde instructus. Nos tamen curationis ipsius summas et aggregaciones dicemus. *¶* Dicimus itaque quod vlcera que in coniunctiua nascuntur hoc est in albis oculorum: non adeo sunt timenda ut ea que in cornea hoc est in oculi nigredine fiunt. Deterius vero vlcerebus: est illud quod in nigredine sub pupilla existit Eminentia namque ad istud est velocior. *¶* Domum autem vlcerebus curam cum sicut botomia incipere debemus: et sanguinis extrahere multitudinem: secundum quod possibile fuerit. Consequenter autem venter soluendus: et eger si bi cauere debet a carne et vino dulci: et esse contentus herbis frigidis: et in potu sola aqua vti. *¶* In oculo vero initio sicut album cum lacte mulieris mittendum: et si pulsus iam alleuiari: et sedari videntur: sperandum est quod egritudo soluetur sine saniei collectione. *¶* Quod si pulsus post sanguinis extractionem et ventris solutionem: ac sicut albi immisiones quiescere non videtur: parua fiducia in hoc quod diximus est habenda. Et itaque tunc sicut de olibano mittendum in oculum: et pila aliqua oculo superponenda: et cum ligatura stringenda: ante vero quod hoc cueniat: oculus suauiter est ligandus: et sine superpositione pile: et non cesses in oculum de sicut de thure sepe distillare. donec sanies in pupilla videatur. Ex quo enim hoc visus fuerit: sicut de plumbo vti necesse erit usquequo profunditas fiat plana: et tota caro generetur. *¶* Ea tamen que diximus: tunc sunt facienda: cum pustula non est magna. Quoniam cum magna fuerit: fueritque iuxta pupillam: aut inferius ea: erit tunc necesse ut cum eliescir medicetur: ne oculus emineat. Ad pile quoque superpositionem: et ligaturam erit redeundum. *¶* Eger preterea semper supinus iacere debet: et a forti motu abstinere. Cum autem caro in loco vlcerebus perfecte generata fuerit vlcus apostematis carne repletus fuerit: remanebit ibi in oculo albedo. *¶* Quod si vlcus fuerit profundum: albedo erit crosta: et si in superficie tantum corneae fuerit erit subtilis. *¶* Vlcus quoque si a pupilla fuerit remotum: et steterit separatim per se: vestigiuz illud quod remanet: nihil mali faciet. Si autem iuxta pupillaz fuerit quandoque post vlcerebus curationem: vestigium remanens prohibebit visionem. Quapropter tunc est vitendum medicinis quibus vestigiuz quod diximus abstergi et deleri possit. *¶* Sicut de thure. *R.* armoniaci: sarcocolle amborumque. 3. v. thuris. 3. x. croci. 3. ii. conficiantur ex mucillagine fenugreci: et fiant ex eis sicut. *¶* Sicut de plumbo. *R.* plumbi adusti: antimony: thutie ablute: calcecumeno: gummi arabici dragaganti: oiumque. 3. vii. opy. 3. 5. terantur et cum panno sericino qui sit subtilissimus cribellent et conspergant ex plumbi: et fiant ex eis sicut. *¶* Sicut ex quo caro in vlcerebus oculorum generatur: et vlcere egressio prohibetur et vestigiuz subtiliatur. *R.* climie ablute: thutie: ablute ceruse: antimony: thuris: omniumque. 3. ii. mirre. 3. i. sarcocolle crose. 3. i. et sanguinis dracois: aloes: opy: omniumque. 3. i. fiant ex eis sicut. *¶* Eliescir quo est vitendum cum timetur ne ex vlcere vlcere sequatur egressio. *R.* antimony: ematidis: amborumque. 3. x. achathie. 3. ii. aloes. 3. i. terantur: et fiant ex eis sicut. et admixtentur apud necessitatem. *¶* De his que in oculis cadunt siue sit pilus siue palea siue aliud.

CAP. XVII.

SAmatur refina idest gumma pini: et per oculum trabatur: et extrahit illud quod in oculo cecidit.

De albedie q̄ fit i oculo. CAP. XVIII.

Albedo que in oculo contingit: est vestigium post ulcerum curationem remanens quando consolidantur. Que cum in oculis puerozum fit lenior est ad curandum q̄ cum accidit annosis sit: ad sanandum fortasse impossibile existit: nisi subtilissima fuerit. Nec autem passio ex his medicaminibus curanda est: postq̄ eger balneum egressus fuerit aut faciem super vaporem aque calide vsquoque rubra sit tenuerit. Si tamen ex hoc medicamine in venis oculi rubedo et dolor prouenerint per aliquot dies: ab eo quiescendum est: donec oculus quiescat: et post ad id redeundum.

Medicamen valde vtile ad albedinem remouendam et cito eradicandam. ego quoq; non vidi quod eo melius aut equale esset ad albedinem delendas. R. masacum: spume maris stercoris magni lacerti: baurach: cuchari bigeri: oium an partes equales. Deinde sumantur acozi: celidonie seni ambozum añ. 3. x. coquantur in libra vna aque donec ad quartam redeat: et colentur: et ex hac aqua imbibantur species quas prediximus: ita q̄ conficiantur ex ea: et siccantur in ymbria: deinde interim terantur et conspergantur vt prius et siccantur. Q̄ postq̄ quater factum fuerit: siccetur et terantur: et in oculo mittantur. Hoc eniz medicamen nulli vt prediximus compar existit in remotione albedinis. Remouet enim hoc medicamen grossam albedinem etiam ex oculis animalium.

De scabie: et sebel.

CAP. XIX.

Am palpebra inuersatur et interius appareat rubra et aspera: scabies adest. Et cum super alba oculorum ac super nigredine videtur similitudo panniculi ex venis rubeis et crossis texti: adest passio q̄ vocatur sebel. De vero due passionis graues sunt et cronice: et vix curabiles: patiens tamen dum sanus est flobotomia ex brachio et fronte et ventris solutione vt debet: et in comestione vitare dactilos et sisamos de melle et viter ebrietatem. Et quando non est plenus: sepe ingredi balneus est ei vtile: et frequenter immittere oculo sief rubeum similiter confert.

Sief rubeum. R. emathitis: colcotar combustum: amboz añ. 3. ij. eris vsti. 3. y. mirre croci ambozum añ. 3. i. piperis longi. 3. 5. conspergantur ex vino veteri: et fiant ex eis sief.

Dis preterea egritudinibus viride confert sief cuius descriptio in capitulo de yngula continetur. Q̄ si passiones iste vetuste fiant: scabies frictione indigebit: et sebel: collectione. Non tamen mensure huius libri congruit vt de his tractemus.

De lachrimalibus cum pruriant.

CAP. XX.

Ad iuuia tenera sumatur et conteratur et fiant ex ea magdaliões parui: et ex oleo violato inungatur: et oculis superponatur et in hora dormiendi ligentur: rosatum tamen melius est: et citius confert. Et si hoc non suffecerit: lētes absq; corticibus et sumach: et rose rubee: et grana carnositas sumatur: et cum trita ex careno conspergantur et more emplastri superponantur. Q̄ si non suffecerit ex cephalica prius flobotometur patiens. Deinde ex vena frontis: et ex venis que sunt i angulis lachrimalibus. Uter quoque frequenter soluatur: et balneum multotiens ingrediatur.

De yngula.

CAP. XXI.

Am aliquid panniculo simile: ex angulo qui ea parte naris oziri videtur: et album oculi cooperire et puenit vsq; ad nigredinem generatur passio que yngula dicitur. Cuius nocumentum: tunc solum est peius: cum peruenit ad nigredinis partē que est iuxta pupillam. Nec igitur passio dum subtilis est cum sief viridi: et sief de calcatho est medicanda. Si autem vetusta fiat et crossa cum ferro est expolianda.

Sief viride q̄ confert sebel: et scabiei: et yngule: et albedini. R. cinia. 3. ij. colcotar vsti. 3. vi. arsenici rubei: baurach: spume maris omnium añ. 3. i. salis armoniaci. 3. 5. armoniaci. 3. y. Armoniacus in succo rute dissoluatur: et species ex eo conspergantur et fiant ex eis sief. ē eniz mirabile.

Sief de calcatho q̄ confert yngule. R. eris vsti calcanti: ambozum añ. 3. v. cinia. 3. y. salis armoniaci: baurach: arsenici sublimati: omnium añ. 3. i. teratur: et per hebdomadam yngam dimittantur. Deinde fiant ex eis sief: et fricetur yngula cum eis.

De macula rubra: ex percussione vlt alia re. CA. XXII.

Am in oculo ex percussione aut ex re alia punctum rubeum fieri contingit sanguis qui ibi est: dissoluendus ē postq̄ estuatio quieverit. sumatur igitur arsenici rubei olivani: mirre: armōiaci: omnium partes equales et fiant ex eis sief. Qui in succo coriandri fricentur: et in oculum distilletur tamdiu q̄ diu tamen dolor perseverat: albugo oui fumenda est et oleo roseo miscenda: et cotum ex eis inuolutum: oculo est superponendum.

De lachrimis.

CAP. XXIII.

Am lachrimales oculorum anguli semper humidividentur: patiens quotidie ieiunus balneum ingredietur: et in oculum alcohol istud mittat.

Istud autem alcohol. R. thutic. 3. x. coralli rubei: mirabolani citrini fricati: aloes omnium añ. 3. y. piperis. 3. 5. fiat ex his puluis qui assidue mittatur.

De debilitate visus.

CAP. XXIV.

Cum debilitate visus humiditatis signa apparuerint manifesta: que i tempore famis et exercitii parūper dissolui videantur. Pillule cochie multotiens erunt assidue tribuēde. Nutrimentum quoq; patientis desiccatum esse debet: et eger sepe vomere cogendus ē. pulneres etiā desiccatiui oculis sunt immitendi. Q̄ si cuius predicta egritudine affuerit siccitas: et corporis obfuscatio nutrimentum erit augmentandus: et vinum in potu tribuendum: ac super caput ipsius aqua tepida fundenda: et incurnatio super eam facienda. Balneus preterea ingreditur: in quo tamen non multum sudet. Naribus quoq; oleum de amigdalibus dulcibus atq; auribus: est immitendum. Oculis vero lac mulieris adulescentis quaq; die est inyciendus. Qd etiam frequenter fieri conuenit. Nec quoq; debilitatis visus species fortior fit in tempore famis: et dum venter vacuus fuerit.

Confectio alcohol q̄ valde acuit visum qui causa huius debilitatur. R. thutic ablute et siccate. 3. xx. deinde extrahatur succus sansuci viridis et per noctem vnaq; residue dimittatur: et coletur ex quo thutia conspersa dimittatur quousq; siccetur: postea terantur. Deinde sumant. 33. pipis nigri: macropipis: celidonie: oium añ. 3. y. salis armoniaci. 3. i. cum thutic. 3. xx. post hec omnia terantur et ex succo teneri feniculi conspergantur: et siccata iterum terantur: et reponantur. Et cum necesse fuerit oculis immitatur. Ad hoc preterea valde confert sief de fellibus.

Tractatus

De tumore palpebrarum.

CAP. XXV.
ex epithimate qđ in ca-
pitulo de obtalmia no-

Epithimetur

De cōuersis pilis q nascunt i palpebris ma-
gis iteri q debet r pungūt oculuz. XXVI.

Pilus

fuerit vnus aut duo: alyz palpe-
brarum pilis cū mastice: aut oleo
sceni sunt annectendi: aut radicitus euellantur
z loca a quibus euulsi sunt cum ferro acuto vt
acus aduratur. Si autem multi fuerint necesse est vt ca-
ro palpebre incidatur: loqui tamē de hoc nostri libri men-
suram pretergreditur.

De aqua descēdēte in oculum. CAP. XXVII.

Elandoqz

alicui videtur qđ ante se ha-
beat cimices: aut alia parua
corpora subtilia z radiosa. Qz aliquando causa
stomachi: aliqādo ex proprio nocumēto ipsi-
us oculi contingit. Ideo qz differentiam inter

hec duo consideranda est: neqz pro paruo est habendum
cum hoc accidēs euenerit. Ex eo nāqz qđ causa stomachi
accidit: nō ē multū timēdū q oculo nocumētus iherat. Ex
eo vō qđ ex ppo vicio oculi cōtingit valde timēdū ē. hec
aut ppo dū recens est vt i pncipio: cū medicis curabilis
est. S; cū iam ad perfectionē deuenerit sanari nō pōt ni-
si cum incisione: z fortasse etiam incisiō prodesse nō pote-
rit. Quapropter differentia inter hec duo predicta dilige-
ter est inuestigandum que est prout dicemus. Quando
imaginationes que videntur vtriqz apparent oculo exti-
mandum est contingere hoc ex vicio stomachi: z conuer-
so. Et cum imaginationes in hora fastidij z in hora ma-
le digestionis plures solito videntur: in hora autē famis
z laboris pauciores apparent: extimandum est etiam hoc
ex stomacho esse. Et si ex quo iste imaginationes acci-
derunt duo preterierunt menses aut plures: z in pupilla
nō fuerit visa conturbatio: extimandum est etiam hoc eē
ex stomacho. Quando autem iste extimatiōes tibi ag-
gregate fuerint: pillulas chochias in potu tribue: z si pas-
sio omnino remouetur: iam extimatiōes predictę certi-
ficate fuerunt. Si autem vni tantum oculo appare-
rint: z vno modo in omnibus horis permanserint: extimā-
dum est vicium aque adesse: precipue cum in pupilla non
fuerit obfuscatio. Obfuscatio nanqz si fuerit in pupilla
dubitatio iam tunc erit sublata. Cum autē passio hec
in oculo propria fuerit prohibendum est infirmo ne cum
ventosis minuat sanguinem: neqz ex brachio: neqz come-
dat pisces: nec omnia que humectare possunt. Venter ve-
ro frequēter soluendus est ex pillis cochys: z eger ex cale-
factiuis z desiccatiuis nutriendus est. Ydromel preterea
in potu ei tribuendū: z in oculis sief de fellibus mittēdū.

Sief de fellibus qđ proficit aque a pncipio z dilatatiōi
pupille. Et eis qui post occasum solis nō vident z tenebro
sitari visus que est ex humore. R: fellis gruis fellis sabot
fellis yrcini: fellis accipitris: fellis aquile: fellis perdiciis:
omnium siccorum vnum aut plura. Sumatur quoqz pro
oibz. 3. x. istoz siccorz: euforby: colloqntide serapini: oium
añ. 3. i. trita aggregēt ex succo feni. teneri: z mittāt i oculo.

De nictolopis. i. q post solis occasuz nō vidēt. XXVIII.

De hoc

vtile existit epar caprinum sinde-
re z ponere super vnam sectionez
piper longum: z cooperire ipsam ex alia sectio-
ne piper longo in medio existente. Deinde po-
nere ipsum in furno: z dimittere ibi donec asse-
tur z nō desiccet. q perfectio piper longū qđ in medio erat
sumatur: z bene teratur cum pauco musco: deinde ex li-

quore qui ex epate affato expressus fuerit conspergatur z
siccetur: z in oculum mittatur. Aut fel caprinum cū mel-
le mixtum in curcuma super ignem misceatur: deinde ra-
dius eo illinitus imittatur oculo. Qz autem ad hoc magis
valet: est vt sief de fellibus in oculo mittatur. Si autem
hoc nō suffecerit: venter soluatur: z sanguis ex duabus ce-
phalicis z ex fronte minuatur: z regimen subtilietur.

De dilatatione pupille.

CAP. XXX.

Am pupilla

hoc est foramen qđ ē in
nigredine oculi adeo di-
latari videtur: vt vndiqz pertingat ad albedinē
fueritqz post vehementem cephalice dolorem
parua habenda est fiducia in eius cura. Sed si
dilatio parua fuerit: tunc assidua solutionez ventris ex
cochys multotiens: z sief de fellibus in oculo mittenduz.
Qz si pupillam post percussionem dilatari contingat: non
est inde timendum: qz remouebitur. Siat itaqz emplastrz
ex farina fabaruz z camomilla z euisco cum vino z aqua.

De fistulis q i anglis lachrimalibz fiūt. CAP. XXX.

Am angulus

lachrimalis resudat: z
cum premittit sanies
z virus ab eo egreditur fistulam pati intelligi-
tur: que cum cauterio curatur. De hoc tamē lo-
qui plus est: qz huic nostro attinet libro. Nos
tamen iam ei adiungimus medicamen qđ si adhibuitum
fuerit ipsaz per multos mēses adeo tardare facit: vt eger
sanus videatur. Medicamen autē illud. R: aloes thu-
ris sarcocolle: sanguinis dracōis: balaustie: antimony alu-
minis: omnium partes equales ciniar quantum est quin-
ta pars vnus fiant ex eis sief. Lumqz necesse fuerit: fistu-
la in tantum prematur: vt quicquid saniei in ea contine-
tur: egrediatur. Deinde infirmus super latus in quo nō ē
fistula iaceat: de predicto sief aliquid dissoluatur in aqua
de quo in angulo lacrimali tres gutte aut quattuor inqui-
matigentur: magno existente interstitio inter proiec-
tionem vnus gutte z alterius. Quo facto eger per tres sic i-
ceat horas. In mane quoqz sequenti die: similiter fistu-
la bene prematur: z fiat eadem cura. Qz per hebdomadā
vnam fieri conuenit: z etiam tamdiu donec nibila fistula
egrediatur comprimatur. Ex hac nāqz cura: locus multis
mensibus siccus permanebit. De curis oculoruz quā-
tum huic loco necessarium esse putauimus: iaz satis dictū
est credimus. Alia vero quia sunt de curis que per ferruz
exercentur dimittamus: quia multis indigent medicami-
nibus. Sunt tamen quedaz ex eis qui in locis in quibus
de decoratiōe tractauimz sanitatis custodia pntef.

De dolore qui fit in aure.

CAP. XXXI.

Scum

dolore qui fit in aure fuerit i facie
inflammatio z pulsatio: sanguis ex
cephalica erit minuendus: z oleum roseuz aut
oleum de floribus salicis tepidum cum pauco
aceto immittendum: lac quoqz ita calidum vt
ex manilla egreditur multotiens distillandum erit. Vē-
ter preterea ex mirabolanis citrinis. z scamē: z aloē ve-
hementer soluatur. Qz hoc modo fiet. mirabolanozū ci-
trinozū. 3. xx. sumantur z puluerizati in duabus lib. aq
coquantur donec ad duas vnus lib. tertias redeant z co-
lentur. Post hec sumatur aloes. 3. i. scamē sexta pars. 3. i.
aggregentur cūz rob de citonyz: z fiant ex eis pillule: que
per duas horas ante decoctionem sumantur: deinde bibe-
tur decoctio. Qz si dolor nō quienerit: pax opy in oleo
rofeo resoluti in aures mittatur: z si pulsatio redierit z tri-
bus diebus perseuerauerit: oleum sisaminum in quo ana-
tis aut galline adeps fuerit resolutus in aures sepe mita-
tur. Ibi nāqz est pustula que maturatione indiget. Cū

autē dolor quienerit putredo iā tūc collecta erit. Ideoq; pus subito ex insperato de aure egreditur. ¶ Cum autē dolor in aure fit post fastidiosam satietatē. Aut post ventos frigidos oleū in quo ruta aut cepe cocte fuerint in aure distilletur. Aut oleum de lilio sumatur: et cuiq; .3. ex co misceatur euforby recentis .3. i. et castorei .3. i. ¶ Sed si B nō suffecerit: vter ex pill. cochys soluitur: patiens quoq; balneū ingrediatur in quo etiā fudet. Vinū quoq; vetus et forte ei tribuatur. ¶ Si autē cū dolore auris fuerit sonitus et tinnitus atq; vōtositas: panicū sine miliū in sartagine torrefactū calidū: multoties superponatur. Et auris quoq; super vaporem aque in qua sint cocta mēstaz et sticados arabicus et sansucus teneatur: de castoreo piete rea et euforbio in oleo sambacino dissolutis: quoq; vnum quodq; quattuor grana ordei ponderet: in aure mittat. ¶ De vlcere qd fit in aure. CAP. XXXII.

Am pus ab aure egreditur: ydromel tepidum multotiens in vna die in aure est distillādū. Deinde hoc medicamen optime faciens ad hoc est immittendū: qd. B. sarcocollā: aloē: et sanguinē draconis thus: squama ferri ciniar. Ex eo in aceto dissoluatur: et in aurē mittatur: et liciniū melle illinitur in predictis intingatur: et sic immittatur: patiens itaq; ex hoc medicamine et ydromel le medicetur: donec sanus sit.

¶ De sonitu et tinnitu. CAP. XXXIII.

Ortasse quandoq; contingunt ex subtilitate sensus auditus et eius claritate. Lius signus est: qd in tempore famis augetur: et i hora ebrietatis et satietatis minuitur. ¶ Quia propria nō indiget cura nisi superfluitatem obtineant. Tunc enī de opio dissoluto i oleo: immittendum est in aure: quantū duo ordei grana ponderant. ¶ Si autē hec curz grauedie capitis et auditus debilitate affuerint oleū de semine rassani: et oleū de amigdalīs amarīs: et oleū roseū in quo castoreū fuit resolutū: sunt imitenda. Auris quoq; super vaporem aque in qua sansucus sticados arabici: absinthii mentastrū: origanuz cocta sunt ponenda sunt. Et venter multotiens ex pillulis cochys ē soluendus: et cibaria minuenda: et vinū dimittendum.

¶ De grauedine auditus. CAP. XXXIII.

Am in auditu contingit grauitas cōsiderandū est an sit ibi foridices q̄ vocatur cera que fit in aure que si inueterauerit: mundetur: aut cū medicinis secundū qd diximus: aut cū cura manus. ¶ Si autē fordes nō affuerint: et eucnerit hoc post satietatē fastidiosam que eā precessit: aut egritudinē acutā: auris ponēda est super vaporem aque in qua ea que predictimus cocta fuerint traiectorio interposito vsq; vapor ascendit. Qd hoc mō fieri conuenit. Res iste in cucuma habente os acutū coquantur. Deinde traiectoriū ori cucume superponatur et ne vapor egredi possit: pannus obuoluatur: et auris super os traiectorij ponatur. ¶ Istud preterea sies in aurē mittatur. Qd. B. colloquidē. 3. i. baurach. tertiā. 3. i. castorei aristologie rotūde succi absinthij: omniū añ. 3. 5. costi quartaz. 3. i. euforby sextā. 3. i. fellis vaccini quantū sufficit ad predicta conficienda. Siant ex eis sies. Lūq; necesse fuerit vñ in oleo de amigdalīs amaris resolutū auri mittat. Hoc enim valde vtile existit dolozi flegmatico et vōtositati ac sonitui et tinnitui: qui ex grosso vento fuerit et surditati q̄ est ex grossis humoribus. ¶ Si autem debilitas auditus contingit post ieiuniū aut vigilias: fueritq; facies extenuata: et oculi concaui eger balneū sepe ingrediatur: et largiozi cibo ac potu vtatur: et in somno fiat profundior: super caput quoq; aquā tepidā cū oleo fundat donec sanct. Qd si post

frenesim contingat: ex medicinis primis curetur.

¶ De vermibus auris et paruis animalibus ipsam ingredientibus. CA. XXXV.

Am in aure fuerit titillatio et pruritus et dolor. Deinde ceciderit vermes ab aure: immittatur auri succus mēstastri. ¶ Aut de folijs perficorū. ¶ Aut oleū de nucleis iporum. ¶ Aut aloes in aqua dissoluatur: et immittatur. ¶ Nec enim vermes auris et parua animalia ingredientia ipsam: quando erunt in aure et in vlceribus nascuntur interficiunt. ¶ De eo qd in aure figitur ab exterioribus ingressum. CAP. XXXVI.

Am aliquid figitur in aure: oleū tepidū est immittendū: et patiens balneū ingrediens ibi morā faciat: donec corpus eius mollescit. Deinde naribus insuffletur condisi: et teneatur anhelitus donec sternutatio sequatur. Soritā enim sic egredietur. ¶ Si autē fuerit difficile: et nō exierit: erit necesse vt cū ferro auri immisso extrahatur. ¶ Qd etiā in naribus est faciendū si quid eas ingressum fuerit: qd extrahi nō possit. ¶ Quia si aqua intrauerit capite ad partē auris illius inclinato saluat eger: et si nō exierit pronocetur sternutatio vt diximus: Deinde tepidū multoties immittatur. Neq; hoc pro paruo est habendum: et precipue si res malā habens qualitatē ingressa fuerit. Ex ea nāq; grauis sequetur dolor.

¶ De sanguine ex narib⁹ fluente. CAP. XXXVII.

Ex his que sanguinis ex naribus fluxū retinet: est succus albedarugici cum camphora fuerit in eo dissoluta naribus immissus. ¶ Confert enī ei qui hanc passionē incurrere solitus est ante eā iniectus. ¶ Aut in hora egestionis. ¶ Aut sumatur gipsum: cinis carte de panno gallic: sanguinis draconis cabo: cegi: et puluerigata naribus insuffletur. ¶ Aut liciniū in eis intinctū mittatur in nares. ¶ Aut alumen iameni puluerigatū: vt alcohol cinis amilo eiusdē quantitatis naribus insuffletur. ¶ Quia si adhuc vehementer manauerit: superiores adiutorioz partes apud ascellas cū instita: et coxe apud inguina ligentur: et testiculi similiter sunt ligandi. ¶ Si vero passio inualuerit: flobotometur cephalica eiusdēz partis de qua fluit sanguis. ¶ Si autē nec hoc modo strictus fuerit: magne ventose cū igne supponat ventri ab ea parte de qua fluit sanguis. ¶ Medicamen qd vehementer valet ad sanguinē cōstrindendū. Sumatur calx alba et leuis qua vtuntur aurifices et sepe naribus insuffletur sine interpolatione: et liciniū albumine oui illinitū ea inuoluatur et naribus immittatur. ¶ De vlcere narium. CAP. XXXVIII.

Am in naribus fuerit escare: cera et oleum ac adeps gallinaceus eis immittantur: et aquā calidā naribus in mane multoties per aliquot dies odorēt. Lūq; pustule egredi ceperit: liciniū aceto forti infusus in quo sal positū sit narib⁹ immittatur: ac super eas similiter ponatur. Siccabunt enim ex hoc et nō prolongabit eoz mora. Qd si vlcera ibi affuerint: ex vngueto de cerussa curent. ¶ De emoroidib⁹ q̄ nascūt in narib⁹. CA. XXXIX.

Am intus in naribus caro superflua mollis: et quasi dissoluta rubea aut alba exorta fuerit: et nares igrossari ceperint. ac ex carne p̄dicta repleri: cephalica prius erit flobotomanda: deinde liciniū ex vngueto viridi qd in capitulo de corrodentibus carnem nominamus: liniendum et naribus erit immittendum. ¶ Si vero istud non suffecerit: medicamen acutum qd ibi descripsimus apponatur: donec ex toto mūdificet. ¶ Nec

Tractatus

preterea passio quadoq; cum ferro curatur radicitus omnino incidendo. ¶ Medici tamē quandoq; in hoc errāt: nam ex eorum cura eger maximum incurrit nocementū. In hoc namq; loco cancer plerumq; exoritur. Verus cancer quando in hoc nascitur loco: neq; acuitas tolerat medicinas neq; incisionem que fit euz ferro. Immo indiget vt suauiter tractetur ⁊ medicaminibus lenientibus: ⁊ flo botomia ⁊ ventris solutione curetur. ¶ Cognoscit at an illud accidens sit cancer quia est durus pertingens quandoq; vsq; ad palatum. Sed cum nares sicce sint ⁊ dure: nec sit in eis humiditas aliqua: summopere cauendum ē ne hec egritudo: aut ei similis ferro aut acuto medicamine tangatur. Sin autem qd in naribus exoritur caro molli est fluxerintq; ex eis humores: ⁊ cum nares stringuntur inueniuntur molles: ⁊ cum tanguntur tactus nō sentitur solidus: non est timendus quin ex medicaminibus actus ⁊ ferro mederi possint.

De amissione odoratus.

CAP. XL.

Am sensus

quo odoranda precipiuntur amissus fuerit neq; in naribus caro superflua creuerit: ⁊ aer ita leniter vt prius attrahitur: ⁊ oculi ac sensus naturaliter existunt naribus erit insufflandus puluis adeo subtilis vt alcohol: qui fiat ex condisi ⁊ arthani: ⁊ sale armoniaco. ¶ Eger quoq; precipiatur vt nares vaporibus ex aceto calido procedenti multotiens apponat. ¶ Si autem hoc nō suffecerit: qd noiabimus naribus insuffletur. Cuius descriptio hec est. ⁊ nigelle fellis gruis: colloquintide ellebozi albi omnium ana partes equales. Puluerigentur ⁊ ponantur in vrine cameli arabici quantitate tanta que ea cooperire possit: ⁊ ponantur ad solem donec siccantur. Deinde fiant ex eis sief. Lumq; necesse fuerit: vnum ex eis lentis habens magnitudinem in oleo sanfucino intinctum naribus immittatur. Optimus enī ad hoc existit. ¶ Si autem ex hoc qd naribus immittit fortis sequatur dolor: oleum de semine cucurbitae eis immittatur: ⁊ aqua calida super caput fundatur: ⁊ sorbeat calida ea que humectant: vt ptisana: ⁊ qd fit de aqua fursuris: ⁊ de farina ⁊ similia. Et hoc quidem est medicamē ad amissionem odoratus probatissimum: qd sic conficitur. Nigella puluerigetur: donec fiat vt puluis: ⁊ misceatur euz oleo veteri. Deinde eger implens os suum aqua reclinet caput retro quanto plus poterit: ⁊ tunc ex predicto medicamine aliquante gutte naribus distillentur. ¶ Eger quoq; precipiatur vt quantum ei possibile est aerem extrinsecum interius attrahere nitatur. Quia in tribus diebus tribus vicibus fieri conuenit. Si autem mordicatio superuenit: fiat hoc qd nominauimus.

De dolore dentium.

CAP. XLII.

Singua

cum dolore dentium fuerit sanguinolenta: ⁊ apostemosa: ⁊ rubea fueritq; apostematio cum pulsatione extrahatur sanguis euz ventosis flobotomia ex cephalica prius facta. ¶ Deinde hora aliqua diu acetum ⁊ oleum roscū teneat: qd postq; eiecerit: idē iterum faciat. ¶ Post hoc oleum roscum in ore teneat: ⁊ si ex hoc non euaserit: fueritq; pulsatio vehemens ⁊ euz inflammatione: camphora ⁊ piperitum terantur: ⁊ in radicibus dentium ponantur. Lumq; dissoluta fuerint iterum mittantur. Lotum quoq; oleo roseo illinitum desuper ponatur. ¶ Quia si dolor aliquando augmentatur ⁊ vehementior fiat: opy sexta pars. ⁊.i. in oleo roseo dissoluatur. Ex quo totum illinitur radici dolentis dentis adhibeatur. ¶ Si autem nec dum sedetur: locus scalpellandus est: ⁊ sanguis

suge superponende sunt. ¶ Singula vero si nō fuerit sanguinolenta neq; apostemosa neq; dolor est cum pulsatione: neq; in facie fuerit inflamatio aut dolor acciderit post fastidium ⁊ satietatem ⁊ post cenam comedit que ex cibo frigido multus: venter egri ex pillulis cochys soluendus erit: ⁊ dolentium dentium radices ex hoc medicamine fricande: qd sic fit. Sumatur piperitum sinapi. scitaragi indi baurac piper. cinqiber: ⁊ ex eis puluerigatis dentium fricentur radices. Lotum quoq; eis illinitum super dentium radices ponatur. Postq; eger os ex aceto in quo piperitum ⁊ mentastrum atq; origanum cocta fuerit colluerit. ¶ Quia foris preterea panicum siue milium in sartagine torrefactum: super maxillam est ponendū. ¶ Aut ex piperis puluere melli commixto dens ⁊ eius radix fricetur. ¶ Et si hoc non suffecerit: in dentium radicibus hec tyriaca ponatur. que. ⁊. castorei: asse piperis: cinqiberis storacis: opy: oium: partes equales. Conficiatur ⁊ admistretur. ¶ Eger preterea per aliquantulum temporis a comestione abstinere mane atq; famelicus ingrediatur balneum: ⁊ vtatur motu. ¶ Si autem nec sic quiescat: ferrum ignitum radici dentis multotiens apponatur: aut eradicetur. Si vero dens corrosus fuerit: repleatur ex medicaminibus qd nominabimus: ⁊ que sunt corrosiua: aut extrahatur.

De extrahētib' dētes ⁊ fringentib'. CAP. XLII.

Medicamen

qd in dente corrosio ponit: ipsius sedat dolorem: ac ipsum confringit. Sumatur kebiki: ⁊ piper: ⁊ trita ex alcatrano: ⁊ spargatur ⁊ ipleat ex eo. ¶ Medicamen qd dentes debiles ac dolētes qui sunt extrahendi eradicat. Cortices radicū mori: ⁊ radicū capparis: ⁊ piperitum: ⁊ lac titimali: atq; lac asin. bulle: ⁊ arsenicum rubeum: ⁊ radix colloquintide sumantur: ⁊ trita ex tanto aceto qd eis sufficiat conspergant. Acetum quoq; per hebdomada ⁊ vnam semel in die vt prius addatur. Post hoc dentes in circuitu scalpellentur ⁊ ex predictis decies in die epithimentur: donec ad mouendum sint faciles: ⁊ sic extrahantur. ¶ Aut fiat epithima ex fece acetii acutissimi per multos dies: ⁊ postea extrahantur. ¶ Aut ranc fluuiales in oleo coquantur donec dissoluantur. Lumq; necesse fuerit: dentium radices scalpellentur: ⁊ ex oleo multotiens inungantur: donec facile moueri possint: postea cū instrumento extrahendi dentes euellantur.

De dēti cōgelatiōe ⁊ stupore.

CAP. XLIII.

Putulaca

⁊ amigdale amare masticetur. Aut his similia. Aut fiat fricatio cū sale ⁊ masticetur cera.

De dentibus qui dolent cum a re frigida tanguntur. CAP. XLIII.

Leum calefactum

in panno de super est ponendum. ¶ Aut vitellus oui assatus calidus multotiens masticetur. ¶ Aut calidum panē multotiens mordeat. ¶ Aut fiat fricatio ex balsamo. ¶ Aut ex oleo de lilio siluestri.

De cola.

CAP. XLV.

Pustule fuerint

rubee: sumant. Antere amili: spody lentium ex corticatarum seminis portulace: coriandri sicci seminis sene de mecha: omniū añ. partes equales camphore parū. Ex his puluerigatis fiat fricatio ⁊ cum aceto mixta: ⁊ oleo roseo ⁊ aqua rosata in ore teneantur: ⁊ sanguis minutio euz ventosis fiat. ¶ Albe vero si fuerint pustule: cum sale ⁊ melle fricentur: ⁊ sirupus acetosus in ore teneat. Aut alumini.

De gingiuis sanguinolentis. CAP. XLVI.

Am ex gingiuis sanguis subtilis assidue manat: rit: vtriusq; arsenici. s. rubei et citrini: calcis: gal- larum. Aluminis omnium partes sumant e q; les: ex quibus puluerificatis et cum aceto mixtis parui formantur troscisci. Cumq; necesse fuerit ex eis pul- uerificatis sumatur quantum est sexta pars. s. i. et fricentur gingiue ex eo optime: et permaneat sic parum. Deinde te- neat oleum roseum in ore. Est enis hoc mirabile ad hanc egritudinem curandam et putredinem: et herpetem estio- menium qui est in ore.

De casu vuule. CAP. XLVII.

Am eger senserit aliqd radici lingue sue insistere. aut gutturi: et cum subet aperire os et extrahere linguam vt vuula eius iam esse fluxa et elongata: ramech et sal armoniacus sumantur: et bene puluerificata cum instrumento insufflandi super vuulam insufflentur: et ex eis in sumitate predicti instrumenti aliquid ponatur et radici vuule cum eo dirigatur: et ipsa cum instrumento parum exterius extrahatur. Aut granatum acetosum cuius pulpa sua teratur: et fiat ex eo gargarismus. Et si diu p- manserit taliter et elongata fuerit. Eiusq; pars supior sub- tiliata et caput eius rotundum fuerit: tunc radicatus erit incidenda. Cauendum tamen est ne ante q; ita vt dixim? sit disposita incidatur. Ex hoc enim sequitur quadoq; san- guinis fluxus qui constringi non potest.

De sanguisugis q; ingrediunt guttur. CAP. XLVIII.

Am aliquis in gutture suo titillatio- nem senserit: et sanguis subtilis inde manauerit: extimandum est tunc sanguisuga in ore esse: et precipue si aquam lo- ci quo sanguisuga fuerit biberit. Et si igitur eger est aperiendum: et lingua extrahenda et inferius pre- menda et guttur in sole est inspiciendum: et si sanguisuga i loco propinquo pendere visa fuerit cum forcibus qui- bus sagitte educuntur extrahenda erit. Qd hoc modo fi- et caput a quo pendet est stringendum: et sic extrahatur.

Et si non fuerit manifesta eger multotiens gargarizet sinapim cum aceto: quia de loco in quo est mouebitur.

Aut fiat gargarism? ex aceto et assa: aut ex aceto et sale.

Nigella preterea et sinapis trita insufflentur gutturi: fi- at etiam gargarismus ex succo cepe. Et si autem post eius casum remanserit egro sanguinis refusio: fiat gargaris- mus ex apocimato in quo cortices granati: et balaustie: et sumach cocta fuerint: et gutturi insuffletur puluis de ba- laustijs et thure et sanguine draconis et amido. Et si autem sanguisuga stomacho anixa fuerit: medicamina quibus vermes expelluntur sumantur in potu. Et ex his etiaz q; sanguisugam exire faciunt: est vt eger balneum ingredia- tur et moxetur in eo donec magnam patiatur sitim: et tunc aquam in niue in frigidatam frigidissimam scilz in ore ali- quadiu teneat. Cumq; ceperit tepescere: ea expellat: et ali- amumat. Sanguisuga enim quandoq; venit ad os frigi- ditatem querens.

De his q; guttur ingrediunt siue sint spine siue os. XLIX.

Am illud quod guttur ingreditur et i- figur in eo aut meri: fuerit bolus magnus aut eius simile. De his que non habent frusta scissa contenta in eis aut acuta confert plerumq; percutere egru in collo. Po- sterius multotiens: et aquam sepe traxcere. Fortasse enim descendet inferius. Eger quoq; balneum ingrediat et oleum multotiens traxciat. qd postq; factum fuerit: ma- gnos deglutiat bolos. Et si non descenderit instrum-

tum quo huic simile inferius duci consuevit: in os mitta- tur. Est autem instrumentum illud de plumbo: qd cuz sit reti simile: est longum gibbositate in se habens.

De grauedine lingue. CAP. L.

Am lingua absq; alyis membris gra- uedinem passa fuerit: et e- ger neque febrem neq; acutaz incurrerit egrit- tudinem: sal amoniacus: et piper: et ciniber: et si- napis alba: ac piretruz et staphisagria: et baurach: atque origanum: et sal indum: et nigella: et sanfucus siccus: sumantur et in aqua coquantur: et fiat ex eis gargarismus. Teneat tamen patiens ne ex eo aliquid traxciat: aut eger ieunus multis diebus gargarizet almuri nabari: aut fiat gargarismus ex aceto et piretro. Et postq; vero gargari- care cessauerit sumantur salis armoniaci: piperis: sinapis: omnium partes equales: et ex eis bene puluerifica- tis: lingua diutius fricetur. Et si cum lingue grauedi- ne: auditus ac reliquorum sensuum grauitas fortis affue- rit: fiat egritudo scdm doctrinas qua paralisis curatur. Et si autem loquela in acutis febribus aggravata fue- rit: et videris ipsam cum grauitate in loquela extenuatas: et abbreviatam et spasmatam: aqua calida ab alto sup spon- diles colli: et auris principia fundatur: et cum oleo fricen- tur. Eger quoque oleum tepidum in ore tenere debet et si diu est ex quo loquela minui non cessauerit: vel etia sem- per considerandum est an ligamentum quo inferius lin- gua connectitur maius sit q; debeat. Et si ita fuerit ex eo parum est incidendum: et egi puluericatum imittendū.

De lingua q; adeo tumescit vt ps egrediaf. CAP. LI.

Am contingit ne os egrediat: fricanda est ex cepis: aut ex ci- tri acetositate. Aut cum ribes: aut ex grana- to acetoso donec salina multa ab ea profluat.

Hoc nanque modo detumescet: et ad prima redibit men- suram. Si autem non sufficit: fiat fricatio ex sale et aceto.

Et si necdus sufficit: fiat minutio ex vtriusq; cephalicis prius: et postea ex venis que sunt sub lingua.

De glandula q; sub lingua nodat et vocat ranula. LII.

Am sub lingua glandula nociua fuerit in principio ex sale armoniaco et gallis fricanda est. Si au- tem vetusta fiat: ex medicamine gingiue san- guinolente fricanda est: qd est medicamen acu- tum. Eger autem acetum et salem in ore teneat.

De apostematibus accidentibus in lin- gua. CAP. LIII.

Sta eisdem sunt curanda: ex quibus cola quas supra nomia- uimus: et sinantia sanantur.

De sinantia. CAP. LIIII.

Am in glutiendo sentitur angu- stia adest pas- sio que sinantia vocatur. Cuius grauitas vel le- uitas fm angustie quantitate deprehendi po- test. Cumque cum traxciendi angustia fue- rit in facie et oculis rubedo et repletio: i principio curatio- nis cephalica slobotomef et gargarismus ex succo granati muçi cu carnositate sua fiat. Aut ex rob mori d seniz: et post hoc fiat gargarismus cu aqua rosata i qua sumach fuerit infusum. Qd postq; per tres dies sic factū fuerit: et venter ex succo fructuum sicut prunoz: tamarindi: cassie fistule: et tereniabin solutus fuerit: fiat gargarismus ex apocima te ficnu citrinarum et passularum. Aut ex medula cassie fi- stule cum idromelle. Et si passio inueterauerit: ex gar- garismo et insufflatione fortium medicaminu que dictu

Tractatus

ri sumus curanda erit. ¶ Si autē in facie nō fuerit rube-
do fluxeritq; ab ore saline multitudo: et eger fuerit bume-
ctatus: in principio solvatur venter ex cochys: et fiat ene-
ma ex clisteri acuto qd in capitulo de apoplexia nomina-
uimus. ¶ Cum tñ passio inceperit: fiat gargarismus ex si-
rupō acetoso: aut cu3 idromelle et pipere et oximelle: et de-
inde ex almuri nabati. ¶ Siat etiam gargarismus ex idro-
melle et sinapi. ¶ De his preterea que male sinachie cō-
ferunt: est vt ex venis que sunt sub lingua fiat minutio: et
vt ventose absq; scarificatione in collo ponantur: et epithi-
metur collum ex melle anacardino donec vesice in eo ge-
nerentur: et fiat gargarismus cum sinapi: et gutturi fiat in-
sufflatio: ex hoc medicamine qd sic fit. Sinapis sal amo-
niacus: piperetru: nitru: assa piper mentastruz sumatur: et ex
eis cum idromelle fiat gargarismus.

¶ De tussi.

CAP. LV.

Am tussis acciderit: fueritq; aspera et
ficca: et cum rubedine et ca-
loze egro muroba violatū et ptisana tribuenda
erunt: fabas quoq; excorticatas et spinachia cū
oleo de amigdalīs dulcibus in comestione ac-
cipiat. In ore vero semp tenere debet pillulas bichichias.
Aque autē quā bibit sirupus violatus est admiscendus.
¶ Confectio pillularū bichichiaruz. R. succi liquiritie: cu-
chari albi: amborū ana. 3. x. amidi dragaganti: amigdalaz
dulcium ex corticatarum omnium ana. 3. 5. ex eis cum mucil-
lagine seminis citony: conspersis iforment pillule. ¶ Et
si cum tussi multuz affuerit sputum: q; cum expuendo ex-
pelli non potest: nocumentum infert: sed neq; febris neq;
vehemens ventris solutio ipsam comitant: ex his troci-
scis dandum erit infirmo. qui. R. seminis feniculi: semis
apy: succi liquiritie: capilli ueneris: amigdalaz omnium
partes equales. Ex his cum mucillagine seminis lini con-
speris incoquantur troisci. ex quibus. 3. iij. tribuantur.

¶ Decoctionem autem qua in hac egritudine vtendum
est in capitulo de catarro iam descripsimus. cui tamen. 3.
5. capilli ueneris sunt addende. ¶ Et si tussis antiqua et
nocua fuerit adeo vt egrū in nocte dormire nō pmitat.

¶ Pillule storacine sunt dāde: que. R. mirre: storacis: opy:
omnium partes equales. informentur ex eis pillule ad lu-
pinorum similitudinem: ex quibus vna aut due patienti
tribuantur. In potu vero sumat sirupum de papauere: et
comedat semen albi papaueris cum cūcharo. ¶ Qui hāc
preterea patitur egritudinem vitet in comestione aceto-
sa: falsa pontica acris atq; amara.

¶ Suffumigium ad antiquam tussim et sputum fetidum:
qd. R. aristologie: mirre: storacis: galbani omnium partes
equales: arsenici rubei ad pondus omnium. Omnia pul-
uericata ex butyro vaccino conspergātur. Ex quibus ma-
gdaleōes ad pile parue similitudinem informentur: et cū
neceffe fuerit in ieiunio ex vno eorum per traiectoriū suf-
fumigetur.

¶ De asmate.

CAP. LVI.

Am aliquis assidue patitur tussim: et
aerem attrahit quēad-
modum fit post cursum. Aut post vehementez
motum: et cum iacet supinus est ei deterius: sed
cum sedet est ei melius: Decoctio ei danda est.
q. R. ficuū citrinarum. 3. x. dactilozū maiorem humidita-
tem habentiu: seminis apy: seminis feniculi: capilli uene-
ris: liquiritie: isopi: prassy: omnium ana. 3. 5. coquantur in tri-
bus libris aque dulcis donec redeant ad vnam et colētur.
De hac vero decoctione tribus dieb' egro in potu tribua-
tur: cum pondere duorum aureorum huius confectionis:
que. R. succi liquiritie: isopi: capilli ueneris: omnium añ. 3.
x. cordumeni: piperis amigdalaz amararum aristolo-

gie rotunde: seminis vrtice omnium ana. 3. 5. mellis dispa-
mati quod sufficit.

¶ Nec enim confectio superfluitates que sunt in pectore
mirabiliter expellit: et est optima. Danda est itaq; per he-
bdomadam vnam continuo. Deinde eger postq; comede-
rit sinapim et mel: vomere cogendus est: et vter ex his pil-
lulis solvendus que recipiunt. Agarici grana ordei. xviij.
colloquintide interioris: grana ordei. vi. elactery grana
iij. succi liquiritie. 3. 5. fiant ex eis pillule: et sufficiunt ad do-
sim vnam. Post hoc quoq; iterum redeat ad bibendam
confectionem et decoctionem sumendam: et postremo ad
vomitum et ventris solutionem: vt prius. Hoc facienduz
est donec eger sanitati restituatur. Interim tamen a cibis
grossis et stipticis et acetosis abstineat.

¶ De pleurefi.

CAP. LVII.

Am aliquis sub costis suis dolorem
sentit punitum: et p-
prie quando sicca3 patitur tussis: et febricit: expe-
tit vt si dolor super partem costarū et fureculam
tendit fiat minutio ex basilica eius partis in q̄

est dolor: nisi totum corpus multo sanguine repletuz fue-
rit. Tunc eniz ex latere contrario sanguinis detractio fa-
cienda est. ¶ Egritudo quoq; si iam per aliquot dies a sui
principio infestauerit egruz: flobotomia similiter a parte
dolente facienda est. Et si dolor inferius ad partem costa-
rum posteriorū tendit venter ex decoctione quā in capi-
tulo de reumatismo descripsimus est soluendū. Melius
tamen est vt flobotomia fiat: deinde aqua ordei cum cu-
charo assidue tribuatur. ¶ Et si videris tussis eius vehe-
mentis siccitatis: da ei in diluculo omni die inlep. Deinde
da ei i potu aquā ordei. ¶ Et si eger fuerit debilis nutria-
tur cum pane et ex cūcharo. ¶ Si autem fortis fuerit: aq̄
ordei vsq; ad diem quartum sufficeret. ¶ Cumq; scrare
ceperit: decoctionē quam in capitulo de reumatismo no-
minamus quotidie sumat anteq; aquā ordei bibat: donec
sanetur. ¶ Si autē febris et acuitas perseuerent: et eger in
excreatione difficultatē patiatur: detur decoctio quā i ca-
pitulo de asmate nominauimus. qd similiter est faciendū
cum saniei fit excreatio. ¶ Et si in principio passionis qd
excreat nigerrimū: aut valde citrinū apparet: et sic pman-
serit et febris non quieuerit neq; calor vsq; ad diem septi-
mū timorosū est. ¶ Et si cū hoc toto aeris attractio nō al-
leuietur: et in pectore fuerit oregmon aut in maxillis rube-
do et in oculis stupor: mortis est propinquus. ¶ Si autē ex-
terius in latere apparuerit rubedo: aut apostematio: et cū
premitur locus dolet: ponatur desuper vëtofa aut empla-
strum ex sinapi: et ficibus: et dimittatur ibi donec locus vl-
ceretur. ¶ De his vero que ex errore stolidorū ad angu-
mentū nocumenti accidunt hanc egritudinem patienti-
bus: est: q; cum dolor in principio sentitur sub costis exti-
mant grossam fore ventositatē: ideoq; electuarium dia-
muscū aut ei similia egro tribuunt: eūq; omnino iterfici-
unt. Hec passio vocatur birsen: cuius causa est apostema
qd oritur interius in costis ypocundriorū.

¶ De peripleumonia.

CAP. LVIII.

Am homini superuenerit febris et i
anhelitu tantū patitur
constrictionē vt se prefocari putet: et i maxillis
ita vehemens fit rubedo vt tincte videantur:
et anterior pectoris pars dolet et tussis adest: et
qd cum excreatione emittitur existit spumosū et in pecto-
re sentitur grauitas sine punctioe et sine calore: cui omnia
hec accidunt acutū in pulmone patitur apostema: et voca-
tur hec passio peripleumonia. In principio igitur curatio-
nis eius basilica minuenda est: deinde eger ex eis quibus
medicatur pleuresis curandus est.

De sanguinis projectione cum sputo sine vomitu ⁊ sine rascatione per os. CAP. LIX.

Cum sanguis cum rascatione aut paruo sonitu ⁊ fit sine tus si egreditur: nō est ego inde timendus. Poterit enim sanari gargariando ea que in capitulo de sinanchia nominauimus: ⁊ regimen subliando. Cum vomitu quoq; si exierit sanguis non magnum affert timorē. Curat namq; hoc flobotomando egz ⁊ si comederit stiptica sicut sumach ⁊ succus vne acerbe. In potu p̄terea sumat ex boliarmēi gūmi arabici balauſtie sanguinis dracois thuris oīum partibus eqliibus dentur ex eo. 3. ij. cum rob simplici de citonyis. Quibuscūq; autē solet accidere sanguinis exitus cum interpolatione: ex quo nullum sentiunt nocumentū imo remediū: ideoq; sic est dimittendus. Qz si cum tussi superueniat sanguinis egressio: est timorofum. Est tñ incipiendus in curatio: ne egri cum flobothomia ex basilica. Deinde ex trociscis istis in potu tribuendum: que. R. thuris sanguinis draco. amboz ana. 3. ij. ⁊ tertiā. charabe. 3. v. cmathitis terre sigillate: amboz añ. 3. x. alumis. 3. y. ⁊ 5. balauſtie. 3. ij. opy 3. y. rauer ſeni. 3. y. ex his oībus fiant trocisci. x. de quibus quoridie vnus in potu sumat cūz succo oīmi maioris aut portulace. Et si egritudo vehemens fuerit: alius circa noctē dandus est. Adiutorioz quoq; ac coraz partes superiores sunt ligande ⁊ extremitates fricande. Cpe. ctus ē ⁊ precipue si in eo fuerit locus dolens ex trociscis p̄dictis cum aceto ⁊ aqua epithimetur.

Eius p̄terea cibaria succuz vne acerbe ⁊ sumach ⁊ eis similia admixta habeant: ⁊ patiens supinus iacēs: de terra sigillata aliquid post aliquid paulatim comedat.

De ptisi. CAP. LX.

Cum aliquis carniū diminutionē pati videtur post tussim ex cronica passiōe ⁊ sputo sanguinis aut sanici pcedente lac asininū in potu tribuatur. Qz si iueniri nō poterit: caprinū cum pauco sucharo dādum est. Cum quo etiam panes sepe comedat: ipsūq; quāto plus potest: loco aque in potu sumat. Vinum tamē subtile ⁊ temperatum aliqñ est tribuendum. Nutritum autē egri sit ex carnibus auium ⁊ edina. Eger p̄terea ante comestione ⁊ post balneum ingrediatur qd nō sit calidum sed tepidum: ⁊ in semicupio moram faciat. Sūmopere vero cauendum est ne venter soluat. Cui tamen si solutus fuerit: ex huius pulueris bibitiōe succurrendus est: que. R. gūmi arabici: spody: boliarmeni: feminis mirtini: omniū añ. 3. i. fiat ex eis puluis: de quo i oīci. 3. ij. cum sirupo de papauere albo aut rob mirtino dentur: huius quoq; pulueris bibitio: omniū ventris constrictio: ne indigentibus qui tussim patiuntur remediū affert. Cui plerūq; addūtur xilocaracte de siria: ⁊ bdelliū de mecha. Qz si lac egro febrem generauerit: auferendū est ei lac ⁊ ptisana quousq; febris recedit danda. Deinde lac ei de nouo tribuendum. Et si febris iterum redierit: remoto lacte: ptisana est danda. Post cuius recessionem: vt prius ad lac est redeundum. Hoc autē semper est faciendū cūz necessitas vrget ⁊ venter sūmopere custodiēdus ne soluat.

De tremore cordis. CAP. LXI.

Cum cordis tremore fuerit pulsus velocitas ⁊ febris: eger ex basilica ē minuendus: ⁊ trocisci camphorati cū succo maiorum acetosorum in potu sunt tribuendi: que. R. spody: feminis cucumeris: citroli endiuie: lactuce: portulace: rosarum: sandali albi: oīum partes equalē: ⁊ pro vnoquoq; pondere aurei vnus ex eis sumatur

camphore trium granorum ordeī pondus: ex quibus cūz succo macianorum confectis fiant trocisci: de quibus i potu quoridie vnus aurei pondus: quaq; die tribuatur. qd per duas hebdomadas fieri conuenit. Si autē hec nō suffecerint lac de quo butyrum sit extractus: ad bibendū detur. Ipse vero nutriatur ex pullis cūz aceto ⁊ succo vne acerbe: ⁊ ex acetoso. Sirupū p̄terea acetosum de sucharo factum bibat.

Si autē cū cordis tremore non fuerit febris trocisci muscati in potu sumantur: qui. R. mastice: spice: xilaloēs: cinamomi: gariofiloz: gallic muscate: nucis muscate: cubebe: cardamomi maioris ⁊ ibelobe: corticis citri: omnium añ. pondus vni⁹ aurei: musci sexta. 3. i. ex his omnibus cū vino redolente conspersis: fiant trocisci. Di autem trocisci conferunt sincopi: ⁊ tremori cordis.

Electuariū diamiscum preciosum qd ad sincopim ⁊ tristitiam: ⁊ cordis tremorez: ⁊ tediū faciens. R. mastice cinamomi: seminis oīmi maioris: seminis oīmi gariofilati: seminis melisse: seminis fistimbai: seminis fāstici: macro piperis: omnium partes equalē: ex quibus omnibus puluerificatis. 3. x. sumantur: margaritarum minutarum coralli rubei: charabe: sete crude: been albi ⁊ rubei: folij: omniū ana. 3. x. musci tubapirici corconij puri. 3. 5. conficiantur cū melle de muraba chebulozū. Hoc enim electuariū ad frigiditātē stomachi: ⁊ digestiue egritudinē: optimū existit.

De passione colerica. CAP. LXII.

Cum parvus dolor punctio ⁊ tristitia alicui supuenerit affuerintq; cum ea vel post ipsam vomitus ⁊ vētris solutio: aqua calida multotiens continue in potu tribuatur: ⁊ si adhuc perseuerauerint: vomitus ⁊ ventris fluxus aqua calida iterum detur. sedabitur enim passio. Cum aut egritudo quicquid eger balneū ingrediat: in quo per vnus hore spacium moretur. Egredietur autem de balneo: leui alatur nutrimento: deinde dormiat. Sed licet vomitus ⁊ ventris fluxus vehemētes fuerint: ⁊ sint homata terrefactia superuenerint: nō tamen est timendum. imo cum medicaminibus que ego nominabo succurrendū. In principio itaq; trocisci de olibano cum aqua ⁊ niue: ⁊ rob granatoz dentur semel: qui item ē sunt dandi si vomitus nō cessauerit. Duoq; adiutoria ⁊ coxe i supremis partib⁹ ligent: ⁊ aqua in niue ifrigidata sup crura ⁊ pedes fundat: ⁊ in ipsam etiā mittantur. Venter qz ex fādalīs: rof: xāphora: gallia: aqua rosata conspersis epithimet: ⁊ pānus aqua rosata in niue in frigidata infusus desup ponat: q postq; tepē factus fuerit: est remouendus: ⁊ alius vt prius desup mittēdus. Ad potādum aut paulatim tribuat vinū vt temperatū cum rob granatoz: ⁊ qñ vomuerit itez tribuatur. Panē quoq; in succo granatoz infusū cogendus est sumere cū vino et comedere. Quē si vomuerit: itez dandus est donec quiescat. Qz si sincopis supuenerit muscus cū vino dare cōueniēs ē: vim inferēdo ⁊ succus carnis edine ⁊ pulline: cūz pauco citonioz succo i vino mixtus: i potu est tribuēdus. Pulli p̄terea sunt assandi: ⁊ ante nares ipsi disceperēdi: thus ē dandū est vt ipz mastice ⁊ paulatim trayciat. Et postremo bolū corascenū cū camphora conditū tribuat. Quicquid aut de huius passionis cura nunc vsq; diximus: donec vomitus sedet: ⁊ stōus cibū recipiat: fieri conuenit. Postq; vō stōus ipsius recipere cibum poterit. Nutriendus est eger: ⁊ parum vini veteris bene redolentis in potu sumat: ⁊ dormire incipiat.

Trocisci de olibano ad vomitum dicti. R. boli corasceni: thuris. amboz ana. 3. x. cucube: cardamomi amboz ana. 3. y. ⁊ 5. camphore gallie gariofilo. omnium ana

Tractatus

sextam. 3. i. fiant trocisci pondere aurei ynius. Dilectis vo-
mitui multum conferunt.

¶ Rob de granatis: succus granatorum acetofozus sumatur: 7 per noctem vna3 aut amplius dimittatur: donec qđ grossum est in fundo resideat. Deinde coquatur 7 dispu-
metur donec iulep similitudinem habeat: in quo ab igne
deposito adhuc tamen calido mente viridis stipites mit-
tantur: 7 in ipso manere dimittantur quousq; infrigideat.
Lumq; infrigidatum fuerit: extrahatur. Ad cuius simili-
tudinez sirupus de citony3 7 sirupus de malis macianis
fieri conuenit. ¶ Si autem vomitus hora aliqua nimis
inualuerit 7 superfluerit magna ventosa stō superponat.
¶ De his que confortant stomachum: 7 ciborum perficiunt
digestionem. CAP. LXXIII.

CAP. LXIII.

Am Stomachi debilitas cum pauca
fisi: et tarda cibi a sto-
macho descensione: et acido ructu fuerit: fue-
rintque omnia accidentia hec parua neque fuerit
vetusta: stomachus cum trociscis de rosas erit
curandus. De quibus eger quotidie in mane pondus au-
rei vnius et S. cum .i. decoctionis de seminibus sumat.

Decoctio autē de seminibus hec est. sumatur ciminū na-
bati: 7 ameos: 7 buliant in miua donec aqua fiat rubea: de
qua pretereā cum trociscis de rosis: vt predictum est i po-
tu tribuatur.

Trocisci vero de rosīs sunt: qui. ꝑ. pulueris rosarū rubearū. 3. ij. xilaloēs: spice: mastice. xilocassie. squinanti. cinamomi. absinthij. omnium ana. 3. i. conspergātur ex vino veteri: et informentur troscisci. ¶ Nutriatur vō ex his que cito digeruntur et paucorum sunt humorū: ac paucarum superfluitatum: que etiā ex redolentibus et seminibus sint condita sicut sunt calagie et mutagenat. ¶ Ipse quoq; ante comestione multo vtatur exercitio et aqua minus solito bibat. et post comestione multū dormiat.

¶ De vino quoq; veteri ⁊ puro parum bibat totāq; nu-
tritionem minuat. ¶ Qd si hec accidentia vetusta fue-
rint: electuarius diaciminū electuariū diaolibanī ambo-
rum ana ynius auri pondus. cum 3. vna veteris vini pu-
ri in potu sumatur. Regimen autē eius sit vt p̄diximus.

¶ **E**lectuarium diaciminum. ꝑ. cimini carmeni .3. c. çinçiberis .5. ꝑ. piperis .3. ꝑ. foliorum rute: baurach: panis amborum ana .3. ꝑ. Dec omnia cum melle dispumato conficiantur: & detur de hoc electuario si venter strictus fuerit. Qz si solutus fuerit venter: electuarium diaolibanum est dandum. Cuius descriptio in capitulo de ventris ferriatione continetur. Si autem non suffecerit squama ferri cuz vino tribuatur.

C Scoriz autem ferri hec est. ℞. feminis apy: feminis fe /
niculianis: cinim: ameos: aniu dē: ozigan: cheifim: carui
feminis coziandri: melano piperis: macropiperis: cinamo
mi thuris: ipice: gariofilorum nucis muscate: ciperi: çinçi
beris: omnium ana pondus aurei vnius: scoriz aureos. ꝑ.
omnibus sexcuplum vini addatur: ⁊ coquatur donec ad
medietatem redeat: ⁊ coletur. deinde eger de hoc sirupo
postq̃ colabitur pondus. ʒ. xxx. quotidie bibat: ⁊ nutrica
tioneq̃ alleuiet. qđ per tres hebdomadas faciens caueat
sibi ab acetosis: ⁊ a fructibus recentibus: ⁊ ab aqua frigi
da: vinum vero mensurate bibat.

Emplastruꝝ stomachū confortans ⁊ calefaciens. ꝑ. sto-
racem: spicam: squinantum: absinthii: calamū aromaticū
masticem. Ex his cum vino veteri ⁊ succo citoniorū con-
sperfis emplastrum super stomachum ponatur.

¶ Ad hoc preterea confert: vt stomachus fricando inun-
gatur ex oleo qđ fit d̄ spica nardi ⁊ cipro: ⁊ vt lana carmi-
nata in predicto oleo calefacto inuoluta super stomachū

ponatur & cum panno ligetur. Eger quoq; vinum vetus
bibat: aut miuam: aut ydromel.

C Adina guttem hoc modo fiat. succus citoniorz muçozus sumatur: ⁊ per diem ⁊ nocte vt refidere possit: diuitatur. ⁊ coletur. Deinde eius qđ clarum est partes due sumâtur çuchari pars vna: vini veteris vna: ⁊ incipiat coqui suauiter ⁊ dissipatur: donec in ulep similitudinez transeat: postea pzo vnaquaꝫ libza ex toto sumantur çingiberis spi ce: cinamomi: gariofil. omnium ana. ʒ. i. masticis. ʒ. ij. omnia hec puluerigata in panno ligentur: ⁊ intus duz calidū est mittantur. ⁊ cum infrigidari cepert pannus extrahat ⁊ exprimat. deinde sirupus recodatur. ¶ Oz si digestiue debilitas fuerit cum multa siti: ⁊ paucos cibos appetitu ⁊ fetido ructu: sirupus acetosus de citonys bibatur.

Sirupus acetosus de citonyis. R. succi citoniorum acetosorum partem vnam: çuchari albi partem vnā: aceti clarissimi quartam partem vniū: coquantur omnia simul donec inspissentur. Est autem sirupus iste stomachi confortatiuus: et ad suas peragendas actiones inuatiuus: et vehemētiam inflammationis et incensionis que i eo est sedat. ¶ Agri vero nutritio sit res in qua simul congregantur acetositas et stipticitas: vt est caro cum succo vni acerbæ cocta: et cum malis macianis similiter cocta: et cum ribes: et frigida ex albulē et amosofi: et illis familia ex cibis.

C De isto pterea deſ pulucre plies: vt traſglutiat. q. 8. ro-
ſaz rubearū. 3. x. ſpody. 3. iij. ſeis coriandri. 3. 5. doſis ci³. 3.
ij. cum ſucco granati muçi: ꝛ cum ſirupo acetofa de citoni-
is. **C** Si aut cum hoc qđ diximus fuerit in corpore ete-
nuatio ꝛ inflammatio: egro lac ꝛ aqua ordei danda ſunt.
C Ipſe quoq; ex herbis humectantib³ eſt nutriendus vt
ſūt lactuce: malue: cucurbite: citroli: carnes edozū: ragno-
rum lactantium ꝛ piſces recentes.

C Balneū preterea anteq̃ comedat: ⁊ postq̃ comederit: ⁊
tinaz quotidiē ingreditur: ⁊ vinū clarū valde tempera-
tum bibat: ⁊ assidue vtatur quiete. ⁊ motum ⁊ exercitium
vitet. sitq̃ totum eius regimen vt eius qui corporis gros-
sitiem adipisci desiderat: ⁊ si cum hac dispositione: inflam-
matio fuerit ⁊ incensio vehemētissima: stomachus ex re-
bus frigidis erit liniendus: ⁊ aqua ordeī danda. Sitq̃ ei⁹
regimen vt ethicam habentis.

De dolore & apate stomachi. CAP. LXIII.

S cum dolore stomachi adfunt tribula-
tio ⁊ nauſea: egro aqua tepida i po-
tu eſt tribuenda: ⁊ vt vomat precipienduz: ⁊ ſi
hoc non ſuffecerit: venter ex yera pigra ſoluat-
ur: ⁊ pulueris roſarum r. i. hearg. ſiue maſti-

cis: xilobalsami: carpo balsami: cinamomi: xilocassie: assa
ri. omniū ana. ʒ. ʒ. aloes scotrensis duplus omniū: qđ bene
tritū cum alyis misceatur medicinis tritis: ʒ cuz panno se
ricino subtilissimo cribellatis: quarum trituration cū alo
secundo iteretur. Cuius dosis sit a pondere duozū aureo
rū vsq; ad. ʒ. ʒ. ʒ. ¶ Ego quoq; quotidie detur panis in vi
no ʒ succo mali granati infusus: ʒ in sirupo acetofo de ci
tonys. ¶ Qđ si cum dolore fuerint ructuum multitudo
extensio atq; singultus: ego electuarium diaciminum:
de calamento: ʒ alie confectioes que ventositates dissol
uere consueuerunt: que in capitulo de colica nominabim
danda erunt. ¶ Libaria vero eius sint calagie: ʒ mutage
nat cum seminibus: vini veteris puri parum bibat: ʒ vti
tur motu: ʒ ingreditur balneum. Stomachus quoq; e
oleo de neriden: vt diximus in panno inuoluto vaporetur
¶ Si autem cum dolore stomachi fuerit febris: ʒ aposte
ma manifestus: ʒ cum tangitur sentitur calidus: eger p
ex basilica flobotometur: ʒ loco dolēti duo superponantur
sandali ʒ rose: ʒ cāpboza cū aqua rosata: ʒ succo citoniorū

Nutrimētū vō eius non sit nisi sola ordei aqua ⁊ cū
stodiat a carne ⁊ vino ⁊ pfectionibus q̄ de melle sūt: ⁊ bi
bar succū granatorū mucosū ⁊ rob de fructibus frigidis.
Cumq; caloriz vehementia sedata fuerit: egro cassia fi
stula in succo endiuie dissoluta ⁊ bullita ac dispumata: ad
bibendum detur. **C**um autem egritudinis dies elon
gati fuerint: ⁊ calor omnino quieuerit si remāserit aposte
ma cum duritie. **E**x hoc emplastro epithimetur locus. qđ
℞. violarū siccarū. 3. x. rosarū rubearū. 3. 5. spice odo
riferē masticis: amborū ana. 3. ii. ciperi squinanti: calami
aromatici: omniū ana. 3. ii. farine fenugreci. 3. x. florū ca
momille. seminis maluanisci albi. farine ordei. omniū añ.
3. x. conspergantur omnia ex mucillagine seminis lini. De
inde locus ex oleo de neriden tepefacto inunctus empla
stretur ex predictis: per quattuor horas anteq̄ comedat:
⁊ postq; cibis fuerit digestus: ⁊ stomachus fuerit euacua
tus: ex oleo de neridē cum lana vt diximus vaporetur.

Confectio olei nardini simplicis. ℞. olei de ben lib. i. spi
ce. 3. 5. masticis costi ciperi squinanti: calami aromatici: oi
um ana octauam. 3. vnius: omnia hec puluerigata in pre
dicto oleo posita ad solem per hebdomada 3 vnam vasīs
ore clauso dimittatur. Deinde colentur ⁊ exprimantur se
ces ⁊ scophe que in manibus remanserint emplastris ad
misceantur. Optime enim erunt. **C**um autē apostema
in stomacho inueterauerit. troscisci de spica erunt dandi:
qui. ℞. florum squinanti xilocassie: rauetfēni: calami aro
matici: spice omniū ana. 3. ii. croci mirrhe anisi costi pi
peris: omniū ana. 3. i. bdelly vary. 3. ii. masticis. 3. ii. amo
niaci. 3. i. informentur troscisci: quorū vnusquisq; vnū pon
deret aureū. ex quibus vnus quotidie cū vino cocto de.

Emplastrum quoq; istud fiat: quod. ℞. bdelly mollis. 3.
x. armoniaci. 3. v. seminis ben: seminis apy: amborū ana
3. x. spice: masticis nigri: amborū ana. 3. v. cere: olei d ne
ridem. 3. xv. gūme in vino dissoluantur. Deinde omnia cō
iungantur: ⁊ fiat ex eis emplastrum. **A**d dolores tamē
stomachi ⁊ epatis curandum medicus valde eruditus ē
necessarius: qui ipsoꝝ diligenter attendat dispositiōes.
Nōs tamen aggregationes: ⁊ summas ad hoc cōferentes
iam diximus: lz inquantū potuimus in hoc abbreviaue
rimus sermonem.

CDe singultu.

CAP. LXV.

Em singultus post grossi cibi come
stionem: aut viniyal
de temperati bibitioneꝝ supernenerit aqua ca
lida in qua ciminum ⁊ menta ⁊ mentastrum: ⁊
parum thuris bulierint: multotiēs in potu erit
sumenda: ⁊ egro vt dormiat est precipiendum: ⁊ vter va
porandus ⁊ ciuiandandum est ei. **C**um autē per multos
dies a comestione abstinerit iubendus est balneꝝ sepe
ingredi. Deinde paucis cibis: desiccantibus tamen est alē
dus: sicut sunt calagie: ⁊ mutagenat cūz seminibus: ⁊ vini
puri parum in potu tribuendum. **E**t si hec non suffice
rint: troscisci isti dandi sunt: qui dicuntur troscisci de thure:
⁊ ℞. thuris. 3. 5. enule. 3. ii. mentastri: folioꝝum ruthe sic
ce: amborū ana. 3. ii. seminis nemen. 3. ii. ⁊ 5. informentur
ex his troscisci pondere vnius aurei: ex quibus vnus i die
cum apocimate cimini tribuatur. **C**De si singultus post
febrem acciderit: fueritq; cum eo tribulatio: aut nausea:
aut sitis: aut in ore siccitas: aqua calida egro multotiēs
danda erit: non tamen repente sed paulatiz. **E**t si seda
tus non fuerit: aqua ordei cum oleo de amigdalīs dulcibꝝ
detur. Spondiles quoq; colli ⁊ doꝝi ex oleo tepido inun
gantur ⁊ fricentur: ⁊ mucillago psilly cū iuleꝝ: ⁊ succo gra
nati in potu tribuatur. **C**Singultui preterea ⁊ sternuta
tioni confert retinere anbelitum.

CDe canino appetitu.

CAP. LXVI.

Am aliquis famem assidue patitur:
⁊ cibis post comestione
adeo grauat eum: vt aut vomere aut per infe
riorē regionem ipsum cycere cogatur: rici dā
dum est ei: qđ dum coquitur ex liquore qui flu
it ab agno qui in furno assatur: impingatur: ⁊ cauda ⁊ ei
similia: ex omni cibo qui vinctuosus est ⁊ vinum vetus pu
rum dandum est: de quo quantum poterit bibat. Deinde
precipiendum ei est vt euomat: ⁊ hoc regimine conseruan
dus est: donec sanetur. **C**De si neq; cibis euz grauat ne
q; ipsum euomit: neque per secessum expellit: carnes vac
cine sunt dande: ⁊ frumentum coctum vt puls: ⁊ rici cum
lacte: ⁊ aquam frigidā in potu sumat: ⁊ in aere frigido mo
retur. **H**ac autem egritudine laborans nil acetosum ⁊
stipticum neque acutum comedat: sed dulcibus: ⁊ vinctuo
sis solum vtatur.

CDe dolore epatis.

CAP. LXXVII.

Am quis male fuerit coloratus: ⁊ cūz
hoc malaz habuerit formā.
Habueritq; dolorem in dextro latere apud co
stas posteriores: ⁊ fuerit eius malus color citri
nus: ⁊ fuerit cum hoc in ore siccitas: ⁊ sitis ve
hemens: aqua ordei: ⁊ succi herbarū: vt endiuie ⁊ solatri:
⁊ cuscuthē: cum sirupo acetoso ex sucharo albo facto i po
tu: tribuantur.

Emplastrum quoq; ex duobus sandalis: ⁊ rosīs: ⁊ cam
phora: ⁊ aqua rosata: cum panno lineo loco superponatur.
Qđ hoc modo fiat: pannus in predictis inuolutus super
ponatur. Cumque tepere ceperit. remoueat: ⁊ alius lo
co eius apponatur.

In potu preterea sumat granatorū succum: ⁊ robū q
infrigidare consueuerunt. **V**ic quoque a vino ⁊ a con
fectionibus que de melle sunt: sibi caueat: ⁊ a cibis cale
facientibus: ⁊ sumat trosciscos de berberis: q. ℞. succi ber
beris. 3. x. seminis endiuie: citroli seminis: portulace semi
nis omniū ana. 3. ii. rosarū. 3. ii. rauetfēni. 3. i. spice. 3. 5.
Informentur troscisci pondere aurei vnius: ex quibus de
tur vnus cum sirupo acetoso de sucharo: aut cū succo gra
nati. **V**enter quoq; si necesse fuerit cum succo fructu
um soluiatur: vt sunt pruna ⁊ tamarindi: ⁊ sucharo albo.

CDe si malus color qui est cum dolore epatis fuerit albꝝ
medius videlicet inter euz qui est cum fluxibilitate: ⁊ eū
qui est cum tumore: fuerintq; euz eo ventris solutio ⁊ pal
pebrarū atq; extremitatū tumor. troscisci de rauetse
ni cum sirupo acetoso de melle in potu dandi sunt: qui ℞.
masticis: succi eupatorij: succi absinthij: seminis feniculi:
anisi omniū ana. 3. ii. rauet. 3. x. informentur troscisci pō
dere aurei vnius: ex quibus vnus in potu oī die tribuat.

Sumantur preterea spica: mastix: ciperum squinantiz:
calamus aromaticus: crocus: mirrha. Deinde mirrha ce
mastix i vino dissoluta cū alyis misceat: ⁊ ex eis emplastꝝ
epati superponat. **E**ger vō a cibis grossis ⁊ frigidis ab
stineat. Si autem hec non suffecerint: troscisci de lacca cū
apocimate de radicibꝝ sunt dādi. Troscisci aut de lacca sūt
qui ℞. lacce: rauetfēni: amborū añ. 3. ii. spice: seīs apy: aine
os: masticis: squinanti: seminis iuniperi: amigdalaz ama
rarū: costi amari: rubee succi eupatorij: assari: aristologie
rotunde: gentiane: omniū ana. 3. i. ⁊ 5. Informentur ex his
troscisci pondere vnius aurei.

Apocima radicibꝝ. ℞. corticis radicū apy: feniculi am
borū añ. 3. x. seīs apy: semis feniculi: floris squinanti: ameos
oium añ. 3. 5. rosaz: rubear: spice odoriferē: amborū añ. 3.
ii. coquat in lib. i. aque donec ad tertā redeat: ⁊ detur in
potu cū pdictis trosciscis. **S**i autē apata in epate fiat eo
rū cura erit vt apatū que in stomacho generantur.

CDe ycteritia.

CAP. LXXVIII.

Tractatus

S cum ycteritia fuerit febris succus endiue et solatri et aqua ordei egro in potu tribuatur. Ipse quoque ex cucurbita et cri-
so locanna et citrolis et his similibus herbis frigiditatis attinentibus nutriendus est. et sirupum acetosum ex fortissimo aceto in potu sumat. Et epatis preterea emplastrum ex duobus sandalis est superponendus: et venter ex succo prunorum et eucharo solvendus. Que si non suffecerint: troscisci de camphora cum succo granatorum dandi sunt.

Troscisci de camphora. R. eucharis spody rosarum rubea rum omnium an. 3. ii. seminis endiue. seminis citrulorum cucurbitae lactuce portulacae seminum ex omnibus sandali rubei omnium an. 3. i. Informentur ex his troscisci ponder. 3. ii. ex quibus quotidie vnus cum sexta. 3. vnus de camphora detur. Si autem eger venas habuerit plenas fueritque diu ex quo minutus non fuit flobotometur. Et si ycteritia fuerit sine febre: venter ex his pillulis solvatur: que. R. aloes. 3. i. scamonee quarta. 3. i. agarici partes duas 3. vnus. succi eupatorii tertia. 3. i. Ex his cum succo endiue confectis: fiant pillule: sufficient ad dosim vna. Deinde dentur troscisci de lacca cum apocimate de radicibus. Si autem ycteritia in oculis remanserit eger fortissimus acetum paulatim olfaciat: et balneum ingrediat. Eius quoque oculis qui ycteritiam cum febre patitur: aqua rosata immittenda est. Ycteritie preterea valde confert: ut eger per tres hebdomadas: serum bibat.

De ydropisi.

CAP. LXXIX.

Am venter post epatis dolorem et febres augmentari ceperit: et quod est ab umbilico usque ad femur exterius perminuerit: et cutis que ibi est subriliari: et albere visafuerit: et cum venter mouetur audit somnus quasi aque in vase non pleno mote. Et si cum his vrina fuerit rubea parua habenda est fiducia: et proprie si virtutis non affuerit fortitudo. His tamen si virtus fuerit fortis: et venter vehemens siccus pillule de rauet que recipiunt megerion sunt dande.

Pillule autem de rauet sunt que. R. rauet seni. succi eupatorii. seminis endiue. omnium an. 3. ii. agarici. 3. v. megerion 3. x. fiant ex his pillule: quarum dosis sit. 3. ii. 5. ex quibus quaque hebdomada dosis vna sumatur. Et si viri? debilis fuerit: troscisci de megerion sunt dandi: qui. R. seminis endiue. 3. x. megerion. 3. i. et duas tertias: agarici succi eupatorii: similiter tantum de rosarum: seminis citrulorum: amborum an. 3. ii. 7. 5. Ex his omnibus fiant troscisci. x. de quibus vnus in die cum sirupo acetoso de eucharo dandus est. Si autem venter fuerit solutus: dentur troscisci de berberis cum sirupo acetoso. Eger quoque nutriatur ex cibis: et bibat sirupum acetosum de citonyis. Et si ventris solutio vehemens fuerit: citoniorum rob solum dandus est. Si autem cum hac passione non fuerit vrina rubea neque calor: pillule iste dande sunt que. R. megerion serapini amborum an. 3. 5. salis indi: simi columbini: amborum an. sextam 3. i. Pillule enim iste aquam vehementer expellunt: et descendere faciunt: troscisci preterea de lacca cum apocimate de radicibus dandi sunt.

Emplastrum ascliti pueniens. R. farine ordei ciperis stercoz ouini veteris: baurach boli armeni omnium partes equales. Ex his omnibus tritis fiat epithima super ventrem. Duius namque proprietates est: aque magnam partem expellere. Et si in palpebris et extremitatibus fuerit apostema molle: et testiculi apostemant faciesque ac totus corpus mollicie quadam teneantur: erit tunc ydropisis species que yposarcha nominatur. Egro itaque hac laborant: troscisci de lacca cum apocimate de radicibus sunt tribuendi:

et venter quaque hebdomada ex pillulis de reubarbaro est solvendus: et patiens in arena calida sepeliendus. Et preterea est precipiendum ut exercitio vtatur: et fame ac siti sepe patiat. Si vero venter inflatus ac tensus fuerit: et cum percutitur sonum reddit ut tympanum: ydropisis species adesse significabitur: que tympanites dicitur. Quam qui patitur a comestione olerum abstinere debet: atque eorum omnium que ventositatis sunt generatiua. Venter quoque omni die ex panico est vaporandus: et ventose super ventrem ponende: medicamina tumorem dissoluentia danda sunt: ut diaciminum: electuarium de bacis lauri quod in capitulo de yliaca nominabimus. Eger preterea exercitio vti assuetus: et fame patitur: et ex colliris que ventositatem dissolunt: quorum faciemus mentionem sibi subiciat. Venter quoque cum mandili donec incipiat rubere: fricetur: et ex oleo rutaceo clisterigetur.

De dolore splenis.

CAP. LXXX.

S cum dolore splenis fuerit calor: et venter rubedo: et febris: eger ex his trosciscis sumat. Troscisci de agno casto. R. sevis agnicasti: tamarisci sevis amborum an. 3. x. sevis endiue seminis portulacae: amborum an. 3. v. Ex his fiant troscisci: de quibus quotidie detur vnus cum sirupo acetoso de eucharo: cuius podus sit. 3. ii. Eger vero si repletus fuerit ex saluarella que est in sinistra manu flobotometur. Splen quoque ex frusto filtri aceto calido infusi embrocetur et obseruetur a rebus dulcibus et cibis grossis. Et si cum predicta egritudine non fuerit calor: egro troscisci de capparis dandi sunt: qui. R. corticis radicis capparis: seminis agni casti. amborum an. 3. x. scolopendrie. 3. vii. aristologie longe foliorum rute. seminis nasturtii. acori. ni. gelle. omnium an. 3. ii. armoniaci. 3. ii. Armoniacum in aceto dissoluitur: ex quo cetera conficiantur: et informetur ex eis troscisci ponderantes. 3. ii. ex quibus vnus cum sirupo acetoso de melle: et apocimate de radicibus in potu sumatur. Si autem splen tensus fuerit: et cum premittitur auditur sub eo rugitus. ex predictis trosciscis cum apocimate de radicibus est dandus: et vinum vetus bibendum: et potus aque minoretur quantum plus possibile fuerit.

Emplastrum ad duriciem et ventositatem que est sub splene. R. foliorum rute. 3. x. baurach. mentastri sicci. amborum an. 3. ii. armoniaci. 3. vii. armoniacum in veteri vino dissoluitur: ex quo cetera conficiantur: et fiat ex eis emplastrum quod loco superponatur. De colica. CAP. LXXXI.

S cum dolore ventris fuerit ipsi? strictio et nausea: sed neque febris neque calor affuerit: ea ergo danda sunt que ventrem sine vomendi desiderio soluant: ut est elarium de gallia. quod R. mastice gariofil. 33. melanopiperis: macropiperiscinami. nucis musca. gallie. omnium an. 3. x. scamonee. 3. x. postea exprimantur citonia acetosa et recentia: et succus eorum cum eiusdem quantitatis melle misceatur coquitur usque ad spissitudinem paulatim: et conficiatur ex eo medicamen: quod tamen eiusdem sit quantitatis ipsi? species sunt. cui? dosis sit a duabus. 3. usque ad. ii. 7. 5. Et si nausae vehementia non fuerit: neque eger medicinas vomuerit.

Pillule yliatice sunt dande: que R. colloquintide: serapini: amborum an. 3. x. scamonee. 3. ii. et tertia. Informentur pillule. de quibus vnus aurici pondus est dandum. Velociter enim passionem dissoluit yliacam. Si autem passio yliaca difficilis fuerit neque medicamina ventris solutiva ei contulerit. Hoc suppone colirium. quod. R. salis panis. 3. x. colloquintide interioris scamonee: amborum an. 3. ii. 7. 5. fiant ex eis colliria longa et supponantur. Et si non contulerit ex enemate leui clisterigetur: quod. R. ficus citrinas quinque: fuffuris quantum manu vna capi potest. maluauiis

M.i.hec in panno ligata: et sicile folia. x. in duabus libris aque coquantur donec ad vnam redeant. deinde coletur et ponatur super eam baurach pondus aurei vnius: olei sifamini. 3. i. et fiat clistere ex eo. Si quis autem fortius et acutius facere voluerit: pondus aurei vnius de collirio quod prius diximus admisceat. **C**listerem vehementer solvens quod tunc utendum est cum medicamina non fuerint: neque veteri solui. **R**. colloquintide interioris. 3. x. cetaurce. 3. v. buchoz mariæ arthaita. amboz an. 3. y. metastri rute origani oïuz an. **M**.i. omnia in tribus libris aqua donec ad duas tertias libze vnius redeant coquantur et colentur. deinde dissolvantur in ea alkitran: mellis: amboz an. 3. i. y. castorei: serapini: oppopodacis collirij quod prius diximus. oïum an. 3. y. misceantur oïa: et duz tepidum est: fiat ex eo enema: et si squibale non experint: iterum clistere donec exire videatur. Hoc namque clistere administrari oportet cum res fortissima est et pessima: et si colica mala: et est illa in qua sit nauſea valde vehemens et inferius nihil egreditur.

Cum preterea egritudine quicquid fetida suppuerit et eructatio: et plerumque stercoſ per os egreditur: quod cum hoc accidit: sepe portendit mortem. **C**um si cum ventris dolore non fuerit ipsius strictura: sed inflatio et rugitus ac tensus in ventre existit. Confectio de bachis lauri danda est. **R**. folioz rute siccorum. 3. x. ameos cimini nigelle keisin origani carni alexandrin: seminis amigdalaz amaraz: melano pipis: macro piperis metastri dauci acozi bachaz lauri castorei. oïum an. 3. y. serapini. 3. i. y. oppopodacis. 3. i. y. pficiantur cum melle eiusdem poderis. cuius dosis sit ut auellana vna: aut nabacca multis vicibus cum vncia vna vini calefacti: aut cum apocimamte de radicibus. **H**uic. n. pfectioni in remouenda ventositate et dissoluenda: nihil equiperatur.

Cum preterea suppositoſium subiciatur: quod est ventositatis dissolutiuum. **R**. cimini folioz rute viridis amboz ana. **M**.i. bucoz mariæ: arthanite amboz an. 3. y. baurach. 3. i. cõficiantur ex melle: et supponatur cum spõgia vel lana. **H**oc. n. dissoluit ventositatem et inferius expellit. Venter quoque assidue ex panno calido vaporandus est. et eger in tinam mittendus. **C**um autem hec non succederint ventosa cum igne imponenda est: et locus donec rubere incipiat fricandus. Post hec vinctio fieri conuenit ex oleo rutaceo: et ex alijs oleis calis: et ex eis clisterificandus est eger postquam eis admixta fuerit: castorei cuſoribus amboz an. 3. 5. **C**um hanc res solutus pati egritudinem: dum sanus est caueat ne vinum aqua mixtum bibat: nec etiam sumat vinum nisi purum et forte: neque aquam multam bibat: et abſtineat ab herbis et lacte: et oïbus inflatis.

Cum silio facies pliosia cum maxio coartantur dolore. et timeſne ſincopis egro supueniat ventositatem carminat: somnum prouocat. **R**. piperis ameos foliozum rute mentastri: castorei bachaz lauri cimini omniū an. 3. i. opy. mādrazore. iusquiami seminis oïum an. 3. 5. pficiantur cum melle eiusdem quantitatatis: detur ex eo pondus vnius aurei. **H**uic quoque electuario addit plerumque scamonee. 3. tertia. et fit tunc medicamentum ventris solutiuum. **C**um autem cum dolore et febze affuerit: cassia fistula in succo endiuie bullita et dispumato dissoluta egro est danda: et sirupus violatus in potu est tribuendus et nutritiendus est ex tasea cum oleo de amigdalibus dulcibus condita: et ex leni clisteri clisterificandus. **C**um autem locus doloris in ventre apparuerit grossus: et apostema habens: eger in principio floborhometur. deinde cassia fistula cum succo herbaz sepe danda: et sit cibus eius cuius hic dolor ex consuetudine accidere solet: tasea vinctuosa cum sucharo et cum oleo sifamino: et abſtineat a rebus stipticis et acetosis et cibis grossis et ventrem stringentibus. **C**um autem cum hoc dolore ventositatem pati solitus est. cibetur cum kalagie et mutagenat conditis cum seminibus: et abſtineat ab holeribus et lacte: et ab omnibus que inflant et bibat vinum forte et non viciatum. Aut ydromel cum

specieb' quod p adimento ponuntur: ut piper quas dicimus. **C**um ydromellis confectio. **R**. mellis mundi lib. i. aque lib. vi. misceantur et coquantur diu: et spumetur bene donec fiat ad similitudinem iulep. Cumque hoc factum fuerit in vnaquaque libra ex eo mittantur. 3. y. piperis puluericati in panno ligati donec appropinquet finis decoctionis eius: et cum infrigidantur extrahatur pannus et exprimatur: et cum necesse fuerit propinetur.

Confert etiam cui hec passio ex ventositatem et grossa superfluitate accidere solet: oleum de cherua recenti cum apocimate de seminibus sumptum. **C**um apocima autem de seminibus est hoc. **R**. ameos cimini cheifim carui origani nigelle oïum an. pugillum vnu. **C**um istis admisceatur aque lib. i. y. et coquantur donec redeant ad libram vnam et mediam. De hoc itaque apocimate sumantur. 3. y. quibus. 3. i. y. olei de cherua addantur: et multis diebus bibantur. **C**um si cui dolor iste cum calore superuenerit: pruna. xx. et ficus citrine. v. et passarum enucleatarum. 3. v. sumatur et coquantur et colentur. deinde cassia fistula in eo dissoluta coletur: cui oleum amigdalinum admisceatur et sumatur: et ex apocimate quod in capitulo de reumatismo diximus in potu tribuatur. Venter vero si multum fuerit siccus: p̄dicto apocimate addantur pollipody turbith: amboz an. 3. y. et coquantur cum eo: et detur donec venter soluiatur. **C**um autem solutus fuerit remoueatur pollipody et turbith.

Cum electuariū quod ventrem soluens in inflatione resoluit et gratitudine. **R**. turbith albi fricati et puluericati. 3. xx. cinçiberis. 3. x. suchari. 3. xxx. huius pulueris. 3. i. y. ad bibendum dantur.

Cum pillule de quibus cum quis ventrem soluere voluerit vnam sumere debet. que appetitum excitant et in inflationem reprimunt et grauedinem et cibum digerunt. **R**. mastice: cinçiberis: cinamomi: gariofilorum: neberemisk: melano piperis: macropiperis: scamonee: violaruz: suchari: omniū an. 3. i. fiant ex eis pillule ad magnitudinem ciceris: et sumatur vna: mouet enim semel aut bis.

Cum de fluxu ventris.

CAP. LXXXII.

Cum cibis in stomacho more solito non moratur: imo citius egreditur non mutatus nisi parum fuerit: cum hoc mordicatio et dolor in ventre et sitis: cum quo et plerumque adest ventris fluxus in quo ante co-

mestionem inuenitur purulentum: detur egro rob de succo vne acerbe. aut de succo ribes. aut de succo granatorum cum spody rosarum amboz an. 3. i.

Cum trocisci quoque de spodio confriti itidem tribuantur.

Cum nutriatur vero ex adesia citrina. et pullis cum aceto coctis: et assatis: et in succo vne acerbe positis.

Cum in potu autem sumat sumach cum aqua rosata: et deinde nutriatur ex cibo: cui admisceatur sumach: qui vocatur sumachia. **C**um totumque eius regimen ad hoc perducatur ut in frigidare possit et constringere. **C**um si non fuerit cum eo mordicatio in ventre: neque quod egreditur pus habet admixtum: sed est viscosum: et adest inflammationis paucitas: et pauca sitis: et rutus acidus: Egro sicla et sinapis et pisces saliti tribuantur. Deinde cogatur ea vomere sumendo sale et mel et anctum coctum. Que si non succederint. **M**edicamentum quod expellit flegma tribuatur. **C**um. **R**. aloes. 3. i. colloquintide interioris. 3. i. y. salis indi. 3. i. y. turbith. 3. i. Ex his fiant pillule: et sufficiunt ad dosim vnam.

Cum omni preterea sepe vtatur: et cibaria quibus vtitur in alimuri perſo intingantur et comedat sulcita que sale conduntur: et que acrimoniaz habent: que appetitum prouocare consueverunt. **C**um si autem cum hoc quod diximus nihil egreditur quod sit superfluum: neque quod expellitur aliquid purulentum vel flegmaticum habet admixtum: egro vinum purum et forte tribuendum est: et diaolibanum dandum: quod

Tractatus

Clistere'strictiũ B.pānici excoctati:lentiũ excocti

De difficultate mingendi. CAP. LXXXIII.

C De difficultate mingendi. **CAP. LXXXIII.**
Um vrina minuit aut ex toto retineat
neq; in femore apparet tu-
mor: neq; grauitas neq; dolor in renib; sentit;
succurrendū est ex medicaminib; vrine puo-
catus que notabimus. **¶** Unū quoz est hoc
qđ. & seminis apy: nitri: rubee tinctoz: olia tri seminis
iuniperi: seminis assari: amcos: semis femculi: spice amig-
dalaz: seminis melonis: oium añ. 3. x. cantaridaz quaz
capita 7 ale abscisa fuerunt. 3. i. armoniaci. 3. ii. armonia /
cum in vino dissoluatur: 7 ale species ex eo conficiantur.
Ex quibus fiat forme auellanis similes de quibus sumā-
tur ab vna. 3. ad. ii. 3. hoc enim medicamē valde confert
corpori cum dissolutionē patitur: 7 laxitatē: 7 yposarche: 7
ad expellenda oia accidentia: cā quozum corp; deficiat
oz. **¶** Si pringat mingendi difficultas ex casu aut pssio-
ne in femore: aut in ano: aut in eoz circuitu. eger ex basi-
lica minuat. deinde aqua calida loco sepe superfundatur.
7 vlq; ad spaciū medij dici ex oleis fricet. Egro quoq; p-
cipiat vt vrinā expellere nitat. **¶** Si aut mingendi diffi-
cultas cōtingat vesica existente plena 7 extensa: 7 sit hoc
post sanguinis aut saniei micruz; medicamina que trom-
bos sanguinis: aut pus qđ in vesica generat soluere cōsue-
uerunt: 7 liquare: dāda sunt. **¶** Medicamē qđ trombos
sanguinis aut saniei que i vesica fit dissoluit. & cordume-
ni mirre rubee. de qua tingit. seminis iuniperi armoniaci:
asse oium partes equales. Armoniacū dissoluat: 7 i formē
tur pillule ex alyis speciebus ex eo confectis. de quibus q-
ter in die sumat cum apocimate de seminib; qđ nomina-
uimus. **¶** Sirupus ē acetosus ex forti aceto factus mul-
totiens detur. **¶** Per siringam preterea imittatur in ve-
sicam aqua in qua dissolut fuit sal: aut aqua cineris: 7 ista
est confectio aque que fit de cinere. **¶** & cineres de ilice
cinerem de vitib; cali. calcem. His omnib; admisceat tā-
tum aque vt ex ea cooperiri possint: 7 dimittant sic p tres
dies. deinde colentur 7 per siringam in vesicā inyciatur.
¶ Verba quoq; croci ortulani 7 esula cocta superponat.
¶ Tēā preterea assidue igrediat: in qua sit aqua in qua
cocta sint canomilla sticados arabicus salsucus sinisibzi

aut in qua extremitates caulium et esula: et finis colubini cocte fuerunt. **E**ger in decoctione cap sedeat: et ex herbis istis sic coctis fiat emplastrum super femur et partes ei circumadiacentes: et dum in tina moratur sumat in potu quod vrinę prouocatiua existit. Et si hec omnia non profuerit ad instrumentum cum quo vrina puocatur est recurrendum. **S**i autem mingendi difficultas post lapidis signa affuerit: eger supinus iaceat: et pedes eius diuersis modis et fortiter patiendi sunt. Et si vrina non egressa fuerit oportebit ut cum instrumento curet per quod membrum inmissum sit impulsio. Lauendum tamen est ne virge immitatur: cum est ibi apostema. Ad difficultatem quoque valde confert sepe ingredi tinam: et ungere loca ex oleis et medicamina vrinę prouocatiua in potu sumere et abstinere a nutrientibus acetosis: et ponticis et crosiss. **D**e lapide. CAP. LXXXIII.

Am eger virga sepe fricat et manu tractat: ipsa quoque quandoque erigitur: et arcet. et vrina difficulter et cum dolore egreditur in qua egritudine fortasse est longatio: ne quandoque exeat lapis in vesica esse significat. Si autem eger sentit cum difficultate mingendi vehementem dolorem in renibus: et in emictorio: et nauseam et vetricis constrictionem in renibus lapis esse monstrat.

Lapidi vero qui est in vesica confectio ista utilis existit: et est optima ad frangendum lapidem cum vetustus fuerit. Ego quoque iam fregi cum eo magnus lapides in spatio minore quam draginta diebus. Lulus confectio. R. carpopalsami seminis rafani: dauci olivatri seminis corticis radicis opoponacis corticis radicis capparis: amigdalaz amaraz dampno: coctie squinanti: ciperi: spice inde. cassie lignee: faculo fundurion: harmel: gentiane: aristologie rotunde: asari: cor dument: armoniaci: serapini: bdely: piperis: acori ovis partes equales: gumme sufficenti balsamo dissolute malaxet: et ex eis alie species conficiantur. Ex quibus informetur pilule: et sumat ex eis in diebus. cum apozimate de seminibus. Quandoque etiam sexta pars. 3. vnius de cinere scorpionum simul cum eis dat. **C**inis vero de scorpioidibus hoc modo fit. Scorpiiones sumant et in ollas nouas positi os habentem opilatū super lacertuluz in furno mittant: in quo non sit vehemens calor: et sint ibi sex horarum: spatio: deinde extrahit puluerizent: et reponant. **E**ger vero nutriat ex aqua ciceris: et caligie: et mutagenat. Et abstineat a lacte: et caseo et ab aliis cibis crosiss. **I**ngrediat tina in qua sit aqua in qua cocta sint folia caulium et esula et berengis: et metastruz: et finis colubini: et medula seminis croci hortulani. **S**emur etiam inungat ex oleo de scorpioidibus: et distillet ex eo in virgas.

Oleum de scorpioidibus. R. aristologie rotunde: gentiane: ciperi: corticis radicis caparuz omnium ana. 3. i. Dec oia in libra vna olei de amigdalibus amaris posita ad solē per hebdomadam vnam dimittant: et colent: et exprimant: et pro vna quaque libra ex eo adiungant ei scorpiiones decem et totum in vase cuius os opilatū sit inmissum ad solē per duas septimanas moretur: deinde colet et repōat. Est enim optimū et mirabile: de quo quattidie in virga guttati fundendū est postquam eger de tina egreditur. **Q**uod si lapis magnus fuerit: non inueniunt aliud remediū: nisi ut cum incisione extrahatur: de hoc tamen loqui nostri libri huius modus excedit. **C**um autem in renibus fuerit lapis: eger frequenter tinaz ingredietur et renes: et ylia: et ex oleis inungant et ex eis quod locum calefaciunt desuper cum panno ponatur: ut sunt ea que nominauimus. In potu quoque sumant ea quod lapidem frangit. **S**i autem lapis ceciderit in virga et obstaculus fecerit aqua calida ab alto distillando ei supfundatur: donec rubere videatur: deinde oleum tepidū guttatim supiaceatur et friceat et si necesse fuerit: ad exteriora sugat. Ex hoc enim

mouebit lapis: et erit. Sed si magnus fuerit et difficilis: necesse est ut virga inferius incidatur: et extrahatur.

De nascentis renū et vesice. CAP. LXXXV.

Apostema quod fit in renibus et i vesica comitatur febris mixta quod non est vehemens calor: cum quod est oripilatio et rigor: et frequens mictus: et dolor in inferioribus dorsis et grauitas: et cum ipellit videtur egro quod aliquid ibi suspensum sit. Lulus hec itaque signa visa fuerit: eger ex basilica flobotomeat ei partis in qua dolores sentit: et grauedinē. **L**oco quoque emplastra ifrigidantia superponantur. Et si egritudo sic dissoluta fuerit bonū erit. Si autem febris: et dolor: et grauitas perseverauerint: et vrina minutis: et frequenter egreditur: significatur pus ibi colligi. Est igitur tunc super dorsum emplastrum ex camomilla semine lini: surfure oleo sisamino conspersis ponendum: et egro ut in tina sedeat precipiendum. **S**i autem eger mixcrit pus: semina quod nominabimus in capitulo de ardore vrine sunt danda: donec pus minuat: deinde dent trocisci quos in capitulo de mictu sanguinis: et sanici nominauimus. **A**postema vero quod in vesica fit debet comitari febris conclusa: et difficultas mingendi: et disuria: et femoris et virge dolor: et tunc eger ex basilica flobotomandus est: fiat egritudinis cura: quemadmodum prediximus. **E**st autem quandoque renū apostema quod non peruenit ad sanicem: imo transiit in duriciem cum grauitas in renibus sine febre perseverat. Est ergo clisterizandus ex mucilagine fenugreci: et seminis lini: et apozimate camomille: et caulium: et meliloti: et maluausci: ac surfuris: et vomat frequenter. **R**enibus quoque supponat emplastrum ex eis quod nominauimus. Et si vrina minui videtur: cum illo vrinę puocantia dentur. Hoc quoque per paruum non est habendum: quia ex eo peruenitur ad ydropisim.

De ardore qui fit in mictu. CAP. LXXXVI.

Am eger dum mingit sentit ardorem et pruritionem in virga: a salis: et acetosis: et acutis abstinendus est: et nutriendus est ex tafeis leuibus: et cibrebegi: et eoz similibus. **H**oc quoque medicamentum ei dandum est. Quod recipit seminis melonis excorticati. 3. xxx. seminis citruli: seminis cucurbitę: seminis portulacę: seminis albi papaueris omnium ana. 3. ii. seminis iusquiamini albi. 3. y. z. chari albiissimi ad pōdus ovis de puluere horū quotidie in potu. 3. ii. in mane: et alie. ii. 3. circa noctem: cum. 3. i. syrui piviolati: aut iulep sumant: hec quoque egritudo non est parui pedenda: quia cum sit mansua et perseverans: perueniunt ex ea in vesica: et in instrumentis vrinālibus vlcera.

De mictu sanguinis et puris. CAP. LXXXVII.

Am aliquis propter casum aut percussionem sanguinem mingit:

ex basilica flobotomeat: et trocisci qui dñr trocisci de charabe in potu tribuantur.

Trocisci de charabe. Recipe charabe gummi tremule arboris: amboz. ana. 3. 5. balaustie: ppopstidos ambozum ana. 3. ii. et 5. olibani. 3. ii. seminis apy: opy: aborum. ana. 3. i. informant trocisci pondere aurei vni. Ex quibus vnus omni die cum apozimate sumach tribuatur. **A**d comedendum vero tribuat caro cocta cum sumach et caro cocta cum succo vine acerbe. Abstineat a cibis acutis: et salis: loco vero percussiois superponatur emplastrum ex bolo armeno: et achathia: et aloē: et licio: confectis cum aceto et aqua. **S**i autem sanguinis mictus euenerit post comestione ciborum acutorum: aut potum vini acuti flobotometur eger: et trociscos de charabe in potu sumat: et eodem quod prediximus gubernetur regimine.

Pus vero si mixxit eger trocisci isti dandi sunt: qui. R. seminis melonis citruli: cucurbitę: omnium absque cortice

Tractatus

cibus. añ. 3. xx. boli armeni: gummi arabici: thuris pignus: sanguinis draconis: omnium. ana. 3. x. opy. 3. ii. seminis apy. 3. ii. informetur troscisci pondere. 3. ii. ex quib⁹ omni die vnus cum syrupo de papauere. 3. i. in potu tribuatur.

¶ Urge quoq; ex isto collirio immittat.

¶ Collirius de cerusa. R. ceruse: sarcocolle: olibani: gummi arabici: opy: sanguinis draconis: oñz partes equales. Siant ex eis colliria: 7 p siringaz fiat prius injectio ydro mellis: 7 mingat eger: 7 post eius egressionē fiat injectio isti collirij dissoluti in lacte asine.

¶ De his q nō pñt retinere vrinā. CAP. LXXXVIII.

Am eger multum vrine emittit 7 in emissionē ardorem non sentit: aut mingit in fomno neq; patitur sitim: neq; corporis extenuationem incurrit. Ea que vrinas constringunt danda sunt.

¶ Medicamen retinens vrinaz. R. glandiuz. 3. i. olibani. 3. xxx. seminis coriandri sicci gummi arabici: boli armeni: omnium ana. 3. x. fiat ex eis puluis de quo in mane. 3. ii. 7 circa noctē totidiez ad transglutierenduz dent. ¶ Qd si cū hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa 7 aqua q bibit cito egreditur: aqua ordeī cū psilio detur: 7 nutriatur cūz succo vine qerbe: 7 sumach 7 similib⁹ horum nutriendi vine: 7 cū cibo q fit de simula ordeī: 7 masale: 7 raib acetosum da ci in potu. 7 prohibeatur laborare 7 cūz muliere concumbere.

¶ Isti q; troscisci i potu sumāt q. R. spody. 3. x. lactuce: seminis portulacae semis āborū ana. 3. xv. coriandri sicci: rosarūz rubearūz: boli armeni: omnium ana. 3. 5. balaustie. 3. ii. cāphoze. 3. 5. sumātur i potu cūz succo granati acetosi.

¶ Herbe etiaz fride terantur: 7 super renes ponantur. Et caueat sibi a cibis calis 7 vino: 7 ab omnibus que vrinas prouocant. Illud aut qd ex magno stolidorūz errore prouenit est: quia dāt in hac passiōe egro medicinas calas. vñ illico deducunt ipsum ad ptisim.

¶ De lumbricis 7 vermibus qui nascuntur in ano 7 in vētre. CAP. LXXXIX.

Ubi hoc nocumento solitus est ledi: a cibis crossis 7 vinctuosis sibi cauē debet: 7 quotidie ante q; comedat sumat buccellas aliq; cum sinapi. Hoc enīz ipso generari prohibet. Si vō eos generari contingat: nō conuenit aliud nisi vt expellant. ¶ Medicamen ascari-des expellēs: burungi ex corticati cūz valde famelicus ē eger. 3. vii. sumantur.

¶ Medicamen magnos expellēs lumbricos. R. burūgi ex corticati: turbit: seminis nigelle omnium partes equales: lupi norum: nasturcy: canibil: omnium ana. partē mediam: sumantur ex eo in potu. 3. vi. ¶ Prius tamē bibat eger lac mox vt mulctum fuerit per tres dies: 7 deinde q; die quarta dietet se: 7 de predicto medicamine in lacte adhuc calido vt mulctus est dissoluto 7 aceto duz valde famelicus est: bibat. Vermes vero minuti qui in anno fiunt pro quibus generatur pruritus in eo: 7 ideo cū fricā anus expellantur cum corūz ex oleo abluto inuolutum immittitur: aut inuolutū oleo de crisomilis: aut succo mētastrī. ¶ Aut inuolutū ex parua quātitate aloes: 7 felle vaccino: 7 supponatur.

¶ De emoroydibus 7 fistulis 7 ragadys que in ano fiunt. CAP. LXXXX.

Am sanguis recens sine dolore p inferiores fluit regio: nem interpolate tamen nō est constringend⁹: nisi paties ex eo debilitetur. A multis enī passionibus ex inde liberatur. ¶ Si autēz debilitetur: indi get constrictione: troscisci de charabe cum succo sumach:

dent. In comestione quoq; sumat sumachia: 7 cibuz qui cum succo vine acerbe fit: 7 similia his de illis que nutrienda sunt. ¶ Si vero multuz debilitetur: nutriatur cū succo carnis: cui plerūq; ammiscetur succus citoniorū 7 vinum. Vinū quoq; bibat stiptiticuz: 7 super epar ponatur emplastrum de spica qd in capitulo de epate nominat⁹.

¶ Et si ista non suffecerint: confectio de scorzia ferri datur: que Recipit mirobalan. nigr. belliricorū: emblicorum: omnium ana. 3. 5. spice squinanti: ciperi. 3. 5. ziberis piperis ameos: olibani: omnium ana. 3. ii. scorzie infuse in aceto per hebdomadā vnam: 7 postea torrefacte. 3. xv. conficiātur omnia cum melle dispumato qd fuit coctuz cū apozimate emblicorum sicut in capitulo de melancolia nominamus. de quo quotidie ad nucis magnitudinem sumat. Hoc nāq; emoroydarūz sanguinem 7 mēstruorūz cōstringit: fluxui quoq; ventris longi temporis: remediū affert.

¶ Si autēz in ano oritur aliqd prominēs extra: ex q; magnus prouenerit dolor: nec fluit ab eo aliqd: succus cepe cū pauca lana: aut fel vaccinum supponatur. ¶ Suppositoziū quoq; longuz de ciclamine subyciat: qd patiens p totaz teneat noctē: 7 si contingat egredi: remittat: donec scindat: 7 egrediat sanguis. ¶ Cū autē dolor vehemētissimus fuerit: 7 apostema magnū in ano: flobotometur eger: 7 emplm hoc superponat. Sedat enīz emoroydarūz dolores cū adest apostema cū eis: qd. R. mellilotum: camomillaz que tādū in aqua coquātur: donec dissoluāt: deinde sumant ex aqua decoctionis eaz quantū manu vna teneri potest: vitellus oui assari vnus croci. 3. i. opy. 3. ii. seminis lini triti: fenugreci: maluanisci: omnium añ. manipulaz. i. Conficiantur oia ex rob in quo bdely. 3. ii. dissolute fuerūt 7 folia superposita postq; eorum superficies ex oleo sissamino in quo adeps gallinaceus fuit resolut⁹ aut anatis inuncta fuerit: more emplastri superponat: dū adhuc tepida sunt. ¶ Alia cōfectio dolores 7 apostema sedans. Cepe albū optime coctū terat: 7 cū butiro vaccino misceat vt mollescat: 7 tepefactū ano in quo ē apostema superponatur: hoc enīz dolores vehementem sedat. ¶ Cū vero in ano ragadias habuerit patiens que cūz leuāt cum ipsius venter siccus est.

¶ Pillulis de bdellio sepe vtaf: que. R. d mirobalanis nigris: chebulis amborū ana. 3. x. serapini. 3. ii. nasturcy albi. 3. ii. bdelly mollis 7 pinguis. 3. xv. dissoluāt bdelliū in succo porrozu: 7 ex eo conficiātur alia: 7 in formetur ex eis pillule: 7 sumantur ex eis frequenter ab vna. 3. ad. iiii. locus vero si adustionem patiatur ex vnguento de cerusa inungantur.

¶ Si autēz non sentitur in eo adustio vngatur ex vnguento qd fit ex adipe qui in gibbo camelli inuenitur 7 bdellio: qd sic fit: videlicet vnguentū de sene. R. cere citrine: olci sissamini: adipis anatis: medulle cruris vaccini adipis qd in gibbo camelli: bdely: oñz partes equales: bdeliuz prius in mucilagine seminis lini dissoluatur: deinde oia misceantur: hoc enīz optimū existit. ¶ Si autēz eger ragadias i ano habuerit profundas a qbus fetens virus fluxerit medicamē acutū qd i capitulo de vlceribus descripsimus: eis superponat: qd eger p duos patiat dies. Et si in eis aliquid remaneat qd resudet medicamē iterū apponat: qd eo vsq; fiat donec locus siccetur: 7 nō resudet: si fuerit profundū. ¶ Qd si ea q ibi sunt eminentia extra 7 pendētia fuerint itez vt arefcāt 7 nigrescāt: butiruz tepidū multotiēs superponatur: dōec nigredo ab eo remoueat. ¶ Si autē resudatio reuerla fuerit: medicamen acutū itez ibi apponat. Et si nō resudauerit: ex vnguento de cerusa curet. ¶ Est etiā quando eminentes emoroydes extra curant cauterizando cū ferro. log tamē de hoc plus est q; huius nostri liber modus regrat.

Cistule vero gñant in ano velociter: quoniam figura ei⁹ facit illud esse necessarium q̄ aut penetrates sunt: aut nō penetrates vtriq̄. **C**ū autē pforate sunt vtrinq̄: ster⁹ egredit⁹ ex eis: et v̄etositas. **C**Si autē n̄ egredit⁹ neq̄ ster⁹ eus: neq̄ v̄etositas: nō ē penetrās ab vtraq̄ pte: loq̄ vō de eius cura pfecte: plus est q̄ hic noster liber expectat. **S**z qz fere homines omnes semp maximū incurrūt errozes i cura huius egritudinis: vnde maximū segtur nocumētum: nos excitabim⁹ eos ad hoc qd̄ huic egritudini ognu⁹ erit: et ostēdem⁹ qualiter a p̄dicto errore se custodiāt: et dicem⁹ qd̄ fistula vtriq̄ pforata cū ab ano remota fuerit: nullo modo ferro ē tāgenda. **E**x incisione enim ferri cōtingit ster⁹ iuoluntarie egredi. **E**st etia⁹ aliud q̄re fistula ab vtraq̄ parte pforata ferro tangi non o⁹. Quia toto tēpore vite eger sic permanere poterit: nō magnum faciēs nocumētū: nec pueniet ex ea aliqd̄ nisi refudatio et flux⁹. **C**Si autē illud qd̄ ab ea fluxerit: fuerit acutum et mordacitius: et fetidū habuerit odorē. **L**uius etiā quantitas quotidie augeat⁹: erit fistula putrida et cum herpete estio meno cui ex medicamine acuto: ex eo qd̄ cōplet oia succurrendum est: ante q̄ dilatetur: et magnificetur. **C**um autē nō resudauerit nisi paz neq̄ ei⁹ quan titas quotidie augeat⁹: neq̄ malus odor ibi augmētatus fuerit: non est in ea aliqd̄ qd̄ sit timēdū nisi refudatio et fluxus. **Q**ue medicari potest donec sicceat: et detumescat: et nō resudet per longū tempus. **C**Si autē resudatio redierit medicamen p̄dictū adhibeat⁹: et hoc modo poterit blādiri p totū tempus vite egi: et nō nocebit. **M**od⁹ adhibendi medicamen huic egritudini. **E**x collirio qd̄ in capitulo de fistula oculi nominauim⁹ sumatur: et optime terat⁹. et fistula premat⁹ donec qcquid in ea contineat egrediatur. **E**t si radi⁹ ea ingredi poterit: iuoluat⁹ coto: deinde ex p̄dicto medicamine postq̄ mollificatū fuerit inunctus in fistulā mittat⁹. **C**Si vero minime ingredi in ea radius poterit dissoluat⁹ medicamē in aqua: et subleuetur coxa egi supposito puluinari: et eo supino iacente: p̄dictū medicamen distillādo super fistulā fudat⁹: et fiat hoc in mane: et circa noctes per tres dies: et sedeat in aqua de curcuma: et lauatur ex ea. **C**De exitu matricis et ani. **CAP. LXXXI.**

Cum anus extra egredit⁹: apostemate carens: et ita disponit⁹ qd̄ si impellat⁹ ingredi: ceruse: balaustie: gallarū: aluminis: antimony: omniū partes sumant⁹ eq̄les. **E**t redigatur i puluerē: et super anū ex oleo roseo calefacto inunctus puluerizent⁹: et anus itromittatur et stringat⁹: qd̄ tamen fieri puenit: postq̄ eger a sella reuersus fuerit ne euz cito surgere ad sellam sit necesse. **C**Sumatur etia⁹ galle: balaustie: cupule glandium: folia mirti: et coquantur i aqua donec rubea fiat: et sedcant in ea et lauet⁹ ex ea. **Q**uod si anū qd̄ apostemosus ē ingredi minime pōt: eger aquas calidas frequenter ingrediat⁹: et in ea sedeat et yngat anū ex cera et oleo camomillino. **A**ut anetino: donec ingrediat⁹. **C**umq̄ itromissus fuerit: ex his q̄ nominauim⁹ curetur. **C**Uulua preterea si egressa fuerit: similiter erit medicanda. **E**st tamē necesse vt fortiter liget⁹: et vt egra semp supina iaceat et coxe superi⁹ eleuet⁹. **C**De constrictione mēstruoz. **CAP. LXXXII.**

Ro supfluis mēstruis cōstrigēdis. troscisci de charabe per hebdomadā vnam sunt dādi. **Q**ui si nō cōtulerint cōfectio de scoriza de⁹: et fiat minutio ex basilica. **C**Uentose quoq̄ ad mamillas apponant⁹: et i comestione stipticis vta⁹ cibis. et hoc medicamen egra sibi subyciat: qd̄. **R**. olibani: balaustie: gallarū: antimony: acatie: aluminis: oīum partes eq̄les. **P**uluis bo

ruz optime tritoz: cū pauca lana subyciat⁹: femur vero et dozulz ex epithimatib⁹ q̄ in capitulo de fluxu ventris nominauim⁹: epithimen⁹: et sedeat in aq̄ de curcuma. **Q**uod si ista nō cōtulerint: ex alio pessario acuto fiat imissio: et maneat in vulua.

CDe prouocatione mēstruoz. **CAP. LXXXIII.**

Cum ex retentione mēstruoz magna segtur passio: troscisci de mirra de⁹. **T**rocisci de mirra. **R**. mirre. **z**. iij. lupinorū optime tritoz. **z**. v. folioz rute: mēstastri: pulegy: cimini: rubeē: de q̄ tingit⁹: asse: serapini: opoponaci: omniū ana. **z**. ij. informetur troscisci ponderantes **z**. ij. ex q̄bus de⁹ vnus in die cū aqua in qua semē iuniperi coctū fuerit. **H**oc nāq̄ medicamen adeo vchemēs existit in prouocandis mēstruis: vt etia⁹ fetum excutiat si qua eo sepe vratur. **U**entose quoq̄ sub curuatura poplitis sunt ponende: et flobotomia ex saphena faciēda est. **P**ostremo quoq̄ ventose femorū: sunt superponēde.

CDe fissurā q̄ fiūt i mēce v⁹ vulua. **CAP. LXXXIII.**

E curande sunt ex medicatiōe ragadiāz ani: pessariū quoq̄ ex adipe anatis et yfopo ceroto et medulla cruris ceruini: mixtis cū cera dissoluta in oleo de lilio: aut narciscino subyciat⁹: si neq̄ febris neq̄ acuitas affuerit. **Q**uod si illud fuerit cū calore et acuitate: oleuz roseuz adhibeat⁹. **E**x ynguento quoq̄ de cerula similiter fiat pessariū. **C**Si autem calor fuerit vchemētior sumatur succus portulacē: aut lactuce: aut mucilago psily: et fiat tabula de plumbo similis marmozi in quo teruntur colores habēs in circuitu labium parui et ponatur in ea aliquis de p̄dictis succis: et cum pistello plumbeo adeo super ipsam moueat⁹: donec de plumbo multuz p̄dicto liquori misceatur et inspissetur succus: ex quo fiat pessarium: postq̄ oleum roseuz ei admixtum fuerit: et supponat⁹. **H**oc n. medicamē cancro vulnerato qui est in matrice optimuz existit: et alyis ei filibus. **C**De plagis et cancro q̄ fiūt in matrice vel vulua. **CAP. LXXXV.**

Cum apostematibus istis adest calor et febris: flobotomia ex basilica fiat: et patiens ex aqua ordeī nutriatur: et liniatur renes: et femur et ylia et sume ex epithimate apostematis calidi: et infrigidet⁹ locus quantum possibile est. **S**i vero postq̄ febris et acuitas quieuerint: ex apostemate aliquid remanserint: ex iniectionibus liquidis curetur: et mulier in huiusmodi liquidis se deat donec mollescat et maturetur.

CPessariuz mollificās dura apostemata matricis: et conferēs dolorib⁹ in ea factis et paulatim eos quiescere faciens. **R**ecipe adipis anat⁹: medulle cruris ceruini v⁹ vacini: bdelly mollis: croci: vitelli oīi assati: fecis olei de seminibus lini: fecis olei de lilio: omniū ana partes eq̄les: dissoluatur in vino aut rob: et fiat ex his pessariū. **E**st eniz optimū ad sedandū dolorē: et mollificandā duriciē matricis. **C**Patiēs p̄terea sedeat in aqua in qua cocta sint fenugrecū: et semē lini: et camomilla: et mellilotū et caulii extremitates singulatim: aut omnia simul.

CDe nascētys q̄ fiūt i mēce v⁹ vulua. **LXXXVI.**

Cum a vulua fluxerit sanies spissa: aut virus tenue: si ex pinquo manat loco: neq̄ fuerit ibi profunditas fetida neq̄ putrida: iununda: sunt aloes: et mirra: et sanguis draconis: et sarcocolla: atq̄ olibanum: et loco superponēda: donec consolideat⁹.

CSi autē ex loco manauerit remotus: ex pessario qd̄ nominauimus in capitulo de sanguine et sanie fiat pelixma. **C**Si autē qd̄ fluxerit est fetidū: odorem habens malum:

Tractatus

ex pessario secundo acuto fiat iniectio: postq̃ loc⁹ mundificatus fuerit: ex aqua ⁊ melle iniectis p̃ instrumentū añ eā
C Si vero cū hoc q̃ fluit affuerit pūctio ⁊ dolor ⁊ apostema duz: qđ tactu discernit summo opere cauēdus ē ne ex aliquo acuto medicamine tangat. Sed fiat iniectio ex cōfricatiōe plūbi quā dixim⁹: aut ex vnguento de ceruſa: ⁊ flobotomeſ ex baſilica. Et custodiāt ab omnib⁹ que coleram gignunt nigram: ⁊ seminibus ⁊ speciebus que pro condimento admisceantur cibis.

C De pfocatione mīcia. **CAP. LXXXVII.**

Am menstrua ^{p̃ lōguz tēporis spa}
 aut mulier a cōmixtione viri diu abstinerit: licet valde affectauerit: ⁊ euenerit grauitas ⁊ dolor ī inferiōri pte suminis: ⁊ senserit q̃si aliqd surſus trahi a parte suminis. Fortasse post ista superueniet ei sincopis: ⁊ q̃si mortua cadet. ppendi quoq; vix poterit q̃ ipsa attrahat aerē: vel hēat pulsus ⁊ forsitan pfocabitur ⁊ moriet⁹: ⁊ fortasse sanabit⁹: laboriose tamē. **C** Nec itaq; passio ilico vt euenerit curanda est: Lūius curatio est: vt pedes fortiter fricētur ⁊ ligent⁹: ⁊ vētosa magna sumini superponat. **C** Obstetrici quoq; precipiāt: vt digitum oleo bene redolēte inūgat: ⁊ ī circuitu oris vulue dū est intus bene cōmoueat. **C** Narib⁹ preterea p̃diti infusfletur: ⁊ circa aures ipsius voces clamando proferant: ⁊ nihil qđ bene redoleat olfaciat: imo bene redolentia ⁊ algalia remoueant. **C** Et pectē ⁊ eius superiora ex eis epithimē: ⁊ narib⁹ malū reddētia odorē applicēt: vt sterius ⁊ castoreum ⁊ sulphur. **C** Cum autem sanitati restituta fuerit: ex hac medicatione curet⁹: ne egritudo redeat. **C** Qz si egritudo h̃ post mēstruoz euenerit restrictionē ea dētur que mēstrua prouocant. Et in pedib⁹ fiat minutio: ⁊ vētose in eis opponant. **C** Si aut post longā viri disſuetudinē ōtingat: ex quo etiā sepi⁹ accidit: incipiat viri cōſuetudinē habere: aut obstetrici iteret illd sepe qđ prediximus in omni pauco tēpore aut medicamina q̃ minuant sperma dent que predixim⁹. Et dētur troisci de mirra quos ī caplo de mēstruis puocandis noiauius.

C De mola. **CAP. LXXXVIII.**

Aliis ^{plerūq; accidit passio ex q̃}
 mulieribus ^{pregnantū dispositiōis si}
 multitudinē incurrūt. Venter nāq; crescit: ⁊ discolozate fiūt: ⁊ retinēt mēstrua. Mor⁹ tamē qui est in hac egritudine: nō est vt motus infātis: imo quādoq; de suo mouet loco cū duriter tangitur. Ad vltimū vero cū angustia ⁊ dolore frustum carnis in forme ac si pareret: emittit. Plerūq; vero solummodo ventositas ⁊ humorum multitudo emittit: ⁊ deinde minuitur vēter: ⁊ remouent accidētia. **C** Postq̃ ergo tps preterierit ī quo scitur puez ōbere moueri si adesset troisci de mirra dādi sunt: ⁊ apozima de seminib⁹: ⁊ oleum de cheſim adhibēdus: pessariū ex ruta: ⁊ mēastro: ⁊ alia pessaria p̃dicta in capitulo de aluuiatione partus: sunt ī mītrēda. Doses quoq; de pillulis fetidis frequenter tribuende sunt: cum hoc enim cito euadent.

C De ruptura inguinis. **CAP. LXXXIX.**

Am aliquis ^{in mirach vētris habue}
 supin⁹ iacuerit: ⁊ loc⁹ digitis cōpressus fuerit remouet: ⁊ cū sederit redibit: passio adest que ruptura dicitur. **C** Qui hoc itaq; patitur: sibi cauere debet: ne post comestione moueat: neq; comedat fabas ⁊ hoc precipue: neq; fascolos: neq; lentes: neq; olera: neq; aliqū cibū inflatiuū. **C** Studere etiā debet: vt ei⁹ vēter semper mollis sit: hoc nāq; regimine: possibile est ipsuz euadere dolorē. **C** Loco p̃terea aliquod super

ponēdum est obstaculū ⁊ stringendū ⁊ proprie cū se mouere voluerit. **C** Troſus quoq; si fuerit ⁊ vētrē habuerit grauē: nō debet vti motu nisi vēter pri⁹ sub ymblico ampla cingatur fascia.

C Emplm ad rupturas. **Recipe** gallaz cipseſſi partes. ij. mirre: ciperi sanſuci: gallaz: acatie: olibani: gūmi arabici omniū ana partem vna: gumme prius in vino resoluatur: ⁊ aggregentur cum eis reliqua: ⁊ super rupturas egro supino iacente ponant⁹: ⁊ stringat locus: ⁊ nō soluat vſq; ad sex aut septes dies. Postea egro supino iacente soluat⁹: ⁊ illo reiecto de eo emplastro supponat. **C** Ex hoc eniz prohibet ampliari. **C** In ruptura autē testiculorū pelvis augmentatur qđ fit aut ppter ventositatē: aut ppter aquā que ibi congregant⁹: aut qz intestina descendūt ad locū illum. Si vero propter descensum intestinorū cōtingat: erit grauis ⁊ dolorosus: ⁊ sentiet dolorē cūz tangetur. **C** Taliter itaq; patiens sicut predixim⁹ regendus ē ⁊ emplm predictum superponēdus: ⁊ locus cūz ligatura: assidue ē stringendus. Ruptura enim cūz nō stringitur: dilatat⁹: ⁊ augmentatur semp. **C** Si aut causa a qua fiat: locus apparet lucidus: ⁊ tersus ⁊ tensus. Huic itaq; confer epithimari ex epithimate qđ in capitulo d̃ ydropſi nominauimus. Aqua quoq; ī hac egritudine plerūq; petit inferiora ⁊ fluit inde: vñ eger per aliquot tēpus sanus efficitur: sed preterea redit egritudo: postq̃ ergo aq̃ fluxerit: curādus est eger ex cauterio: ⁊ medicamine. **C** Ex h̃ enim proſus curabit⁹: nec egritudo redibit. De hoc tamē loqui plus est q̃ hic noster exigit liber. Cūz aut hec egritudo: ventositatis cā cōtingit loc⁹ fricandus ē: ⁊ ex oleo sambacino in quo castoreum ⁊ euſorbiū dissoluta fuerūt inungendus: ⁊ ex codez int⁹ in virgāz guttati distillādū.

C De podagra ⁊ sciatica. **CAP. LXXXX.**

Am in ^{iūcturis fuerit dolor: ⁊ apostema}
 calidus: ⁊ color rubens: eger si dolet ī dextro pede ex dextra manu: ⁊ si ī sinistro ex sinistra est flobotomādus: ⁊ locus ex hoc medicamine liniendus. **C** Epithima. **R.** rosarūz rubeaz: sandali fauſeli: ſteſ memite: boli armeni: opy: omniū partes equales: **C** Ex istis in aceto: ⁊ aqua dissolutis fiat epithima. **C** Pſiliuz quoq; aceto infusum in carta missuz superponantur ⁊ cū tepuerit mute: ⁊ loco eius aliū superponat. **C** Vter preterea ex apozimate mirobalanorūz: ⁊ hermodactilis: soluat. **C** Apozima mirobalanorūz cū hermodactilis: **Recipe** mirobalanorūz citrinorūz. ʒ. xv. pulueris turbitricati: polipody: amborū ana. ʒ. iij. sene: seminis fumiterre amborū ana. ʒ. iij. hermodactili albi: seminis endiuie: seminis apy: rosarūz: omniū ana. ʒ. ij. coquantur in trib⁹ libris aque donec ad vnā redeāt: deinde manibus fricentur: ⁊ colētur: ⁊ bibat⁹ cūz suchari tabarset. ʒ. x. **C** Si q; apozima fastidierit: pillulas istasumat: que nō valentes incedere sur: ⁊ er faciūt: ⁊ pedibus ambulare.

C Pillule que nō valētes incedere surgere faciūt. **Recipe** aloes. ʒ. i. scamonee q̃rtas. ʒ. vnius. rosarūz rubeorum tritaz: sextam. ʒ. i. hermodactiloz alborū. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. informētur ex eis pillule que erunt dosis vna. **C** Eger vero nutriat ex cibis fridis: ⁊ stipticis: ⁊ abstineat a vino: ⁊ confectio nibus que ex melle fiūt: ⁊ carne.

C Cum autem apostematis calor quicuerit: ⁊ eius inflatio: ex his q̃ calidorūz apostematum reliquias resoluunt curetur. Quorum vnum. **Recipe** ceram in oleo de lilio resolutam: cui admisceatur mucilago fenugreci: ⁊ seminis lini: deinde terant⁹ simul donec vniātur ⁊ fiat ex eis epithima. **C** In tempore autem sue incolumitatis: ⁊ proprie circa tempus in quo egritudo eum inuadere consuevit: ⁊ quas maxime in yere. Assueſcat flobotomiā vti

et veteris solutione: ex his q̄ coleram expellant rubeas et a potu vini abstineant: et a comestione eorum que ex mel le conficiunt: et a carne. sint eius cibaria acetosa: et stiptica et his similia ex his que infrigidant. ¶ Debra autē que hanc consueuerūt incurrere passionē: min⁹ solito labore pati assuescant: et precipue cum tēpus inuasionis timeat et cum corpus fuerit plenum et uene plene: et fuit diu ex quo neq; minutus: neq; solutus fuerit.

Cum autem cū dolore iūcturaz neq; calor neq; rubor i colore affuerit: fueritq; eger fride cōplexionis et locus tactu sentitur frigidus in principio curationis eius pillule maiores de hermodactilis dande sunt.

¶ Pillule maiores de hermodactilis. R. hermodactiloz satiri: meizabara: omniū ana. 3. v. yere pigre. 3. x. cologn tide: centauree minoris: amboz ana. 3. v. euforby. 3. ij. tur bit. 3. x. seitaragi indi. 3. i. zinziberis: sinapis: piperis castorei omniū ana. 3. i. Informetur ex eis pillule: ex quib⁹ a duabus. 3. et 5. ad tres sumant. De nāq; pillule valde pferūt: quia non valentes surgere incedere faciunt.

¶ Epithima ad podagram fridaz. Recipe storacis liqui de: castorei: euforby: mirre: aloes: acatie: oīum partes eq̄ les. Ex his omnibus vino veteri admixtis fiat epithima. Cumq; iste dolor quieuerit succurratur: patienti ex distillatione multe aq̄ calide ab alto: et inunctio fiat ex oleo de lilio: et emplastruz ex bdellio molli: et storace: ac fenugreco et semine lini: et armoniaco: superponatur: qd̄ hoc modo cōficiatur: armoniacū bdelliū in vino veteri resoluantur et alia omnia eis admisceantur: ex quibus fiat emplastrū et superponat: hec nāq; egritudinis species est que in lapidis duritiez transit: et reddit membra et iuncturas fungis similia. ¶ Quapropter hanc habēs passionem a fastidio et ab aqua frigida: et a cibis crossis: et a frequenti ebrietate custodiatur ei⁹ precipienduz vt dum sanus ē motu vtatur: et a coitu abstineat: et precipue cum fatur fuerit: neq; balneum ingrediatur neq; exercitetur post comestione.

¶ Vinum preterea vetus et purum bibat. eis quoq; dum sanus est vtat que yrinaz prouocare cōsueuerunt.

Dolor vero qui sciatic⁹ vocatur est qui ab ancha p coram totam vsq; ad genu in longitudine p tenditur. ¶ Quandoq; etiam in longitudine ad virge si militudinem extensus per crus vsq; ad pedes descendit: et tunc si in complexione fuerit caloris dominium et yrie tinctura ex basilica manus eiusq; partis pri⁹ minutio faciēda est: deinde ex sciatica.

¶ Si autem egi complexio frigida fuerit: et color fuscus sepe prouocandus est vomitus: ex apozimate rafani cuz syrupo acetoso. Loxa quoq; ac pes et crus: ex oleo in quo castoreum euforbiū: et storax sunt resoluta inungantur assidue. ¶ Et si dolor in coxa mansiuus fiat: eger ex al muni nabati: et baurach clisterizetur: et ex enemate acuto qd̄ in capitulo de apoplexia nominauim⁹. ¶ Collirium quoq; ex ciclamine et colloquintida factum supponatur. Que eo vsq; fieri conuenit donec eger excoziationez incurrat. Ex ea enim duz accidit: plerumq; cōsequitur sanitas. ¶ Si autē passio inueterauerit sinapis sumat: et cuz simo columbino eiusde⁹ quantitatis teratur: et ex apozimate ficuuz conficiantur ex gbus coxe emplastrum supponatur. Qd̄ tādū dimittatur donec in loco vesice aq̄ fiant: et findant: et effluat aqua q̄ in eis est: et vaporetur loc⁹ cum aqua calida: deinde eger per aliquot dies gescere dimittatur: et si nonduz sanitati restitutus fuerit: ad hanc eandem curam redeundū. ¶ Et si egritudo valde mansua fiat et longi temporis et timeat ne vertebroz profiliat aut egressus fuerit locus ex instrumēto qd̄ rote assimilaf cauterizandus ē: et incendaf cū coctura caput anche apd̄

caput coxe. Hui⁹ tamē rei sermocinatio istius nostri operis metas transcendit. ¶ Taliter preterea patiētes in tempore sospitatis vomere cōsueuerunt: et soluere vētrem: et regimē subtiliare: et a cibis crossis et frequēti ebrietate abstinerē.

¶ De gibbositate. CAP. LXXXIX.

Am gibbositas fieri incipit. Pil lule maiores hermodactiloz dāde sunt et oleum de cheisiz cuz apozimate de seminibus sepe sumendū. Loc⁹ cus quoq; ex oleo sambacino in quo storax liquida: et castoreū: et euforbiū resoluta sint frequēter inungendus: et a cibis frigidis et crossis abstinenduz. ¶ Aqua etiā calida in qua cocta sint mentastruz et sansuc: et stica dos arabicus: ab alto sup locū distillanda est: deinde frequens fricatio et inunctio ex oleis calidis faciēda est.

¶ Et si is qui hanc patitur egritudinem puer fuerit balneum solummodo et inunctiones ex his que prediximus sufficiunt. ¶ Si autē cū gibbositas incipit affuerit febris a predicto regimine omnino abstinendū: sed apozima ex berberis factū cuz cassia fistula in potu tribuendū: flobotomia quoq; ex basilica faciēda ē: et emplastra yebemētia loco superponenda.

¶ De varicib⁹. CAP. XCII.

Am vene crosse et plene et diuerso modo curuare et virides in crure apparuerit egritudo q̄ vitis vocat⁹ adesse significat: hec autē egritudo frequēti⁹ accidit his qui multū pedibus laborare cōsueuerunt

et qui cibaria colerā nigrā generātia frequēter sumunt. ¶ In pncipio itaq; curationis huius passionis: basilicam minuere conuenit: et ventrem ex his q̄ colerā educūt nigram soluere. Quoruz inētionē fecim⁹ in capitulo de melancolia: hec autē sepe faciēda sunt. Et ab omnib⁹ a quibus melancoliaz patiētes custodiuntur: in hac egritudine abstinenda sunt. ¶ Postq; vero hoc regimen diu adhibitus fuerit: ex venis quas in crure apparuisse diximus: minutio fiat a quibus sanguis tamdiu fluere dimittatur donec qcqd̄ in eis est euacuetur: deinde huiusmodi patiēns coleraz nigram expellentibus vtatur: et minuat ex basilica: et caueat sibi ab omnibus que coleraz generant nigram. De elephantia. CAP. XCIII.

Ec passio postq; mansua fit: incurabilis est. Cum autē incipit: si cū subueniat: et vt debet medicata fuerit: aut sanatur: aut manet sic nihil addens. Cum ergo pedis crossicies angere videtur: et color obscurari: vene quoq; que vites vocantur apparere ceperint: eger assidue cogendus est vomere: et custodiēd⁹ a deambulatione nimia: et statione et vēter vomitu precedēte ex pillulis maioribus de hermodactilis soluendus: deinde ad vomitum redeundū post illō. Hoc quoq; multotiēs fieri oportet. ¶ Eger preterea a cibis crossis est abstinendus et tibia a calcaneo incipiēdo sursum vsq; ad genu strigenda: ante tamen constrictionē: epithimāda est: ex aloē et mirra: et acatia: et ypoquistidos: et alumie cum aceto fortis dissolutus. ¶ Ex basilica quoq; manus contrarie partibus minutio faciēda est. Neq; erectus stet nisi pes pri⁹ stricte ligatus fuerit neq; epithima illo modo dimittat. Vomitu quoq; frequenter vtatur. Et si paruū intercessit spacium a precedenti vomitu: et appetit gescere vapor ipsum cum seminibus caulium sticados arabico cinere de vitibus et lupinis et nitro: et stercore caprino: et farina fenugreci: et liniatur etiam ex aqua cineris per spacium vnius diei: aut duorum. Ipsa enim huius egritudinis maximam resoluit partem aut leuiorem reddit.

¶ De vulnerebus lumborum. CAP. XCIII.

Tractatus

Cum aliquis longo tempore supin⁹ super dorsum iacet: loca renum plerūq; rubent: & mala ibi fiunt vlcera. Cum ergo loca ista rubere cū augmēto visa fuerint: miliū siue panicū: aut folia salicis sub eo sternēda sunt: & ipse in die multoties est solvendus: loca quoq; que rubēt aqua rosata sup. niue in frigidata rosāda sunt: & flabellanda sunt ipsa. Qd si calor perseuerauerit: imponatur epithima de alubrazi qd in capitulo d' apostematibus nominauimus. Et si vesice & vlcera ibi exorta fuerint: ex vnguento de cerusa curentur.

De doloribus exteriorum mēbroz. CAP. XXV.

Cum dolor in māu aut pede sitiger

c in māu aut pede sitiger interrogandus ē si ex percussione hoc ei accidit. Aut si aliqd sup ipsum mēbrūz cecidit. Aut si super ipsum diu iacuit: aut si contingit ex causa extrinseca. **Si** autē ab exteriori causa non contigerit: locus dolens considerandus est. An sit magis rubens: q; reliquum corpus: aut non. Si enim toto corpore rubicundior fuerit: ex calidi apostematis medicamine curandus erit. **Et** si mēbrum neq; fuerit calidum neq; rubrum: sed tā quod tidie obfuscat: & siccat: atq; calida ab alto est sup ipsum distillanda: & ex oleo & cera resoluta inungendum: & dimittendum sic donec dolor sedetur. **Qd** si loc⁹ quasi crosior videatur: & tactu etiam frigidus sentiatur frequēter erit fricandus: & aqua calida in qua sansucus & camomilla: & sticados arabicus: cocta fuerit: ab alto vt dixim⁹ super ipsum erit distillanda & ex oleo de cheiri citrino inungendus. Regimen quoq; eius subtiliandum erit. Ipse vero multo vtatur exercitio: & i balneo sudet. **Si** aut ista non suffecerint venter ex his soluiatur que humiditatem educunt. Mēbrūz preterea si tactu sentitur frigidum fricetur prius: & deinde inūgatur & ex oleo costino & sambacino & oleo de ben tepidis & ex his similibus. Qd si ista non suffecerint ex vnguentis que in capitulo de paralisi nominauimus inungendum erit donec sanetur.

Tractatus. X. 35. continens capitula de febribus.

p ^m De prologo tractatus.	morum & cruditate.
2 De febre ephimera.	15 De febrib ⁹ que comitantur apostemata.
3 De ethica.	16 De febribus q̄ fiunt ex pestilentia.
4 De tertiana.	17 De febrib ⁹ cōpositis.
5 De caufonide.	18 De variol ⁹ & morbillo.
6 De sinocho.	19 De his quoz sciētia est necessaria ad regimen patientiū egritudines acutas.
7 De quotidiana q̄ vocat ⁹ flegmatica.	20 De signis bonis.
8 De quartana.	21 De signis malis.
9 De febribus cōtinuis.	22 De cognoscēdo more febribus.
10 De febrib ⁹ cōmixtis vel erraticis que accidunt de quinto in quintum diem vel de sexto i sextū vel per amplius spatium.	23 De cognitione temporū febris.
11 De febribus ex quibus accidit calor & frigus simul.	24 De cognitione digestiōis.
12 De frigoribus febricentibus ex quib ⁹ non calfit pariens.	25 De crisi.
13 De febre sincopali q̄ fit de malitia humorūz & eorum acuitate.	26 De significationibus prognosticantibus crisin.
14 De febre sincopali que fit ex multitudine humorūz & cruditate.	27 De cognitione spēi euacuationis per quam fit et crisis.
	28 De significationibus prognosticantibus bonitatem crisis vel malitiā

vel perfectionem ipsi⁹ vel diminutionem.

- 29 De diebus ceticis.
- 30 De vrinis.
- 31 De egestionibus.
- 32 De pulsibus.

De prologo tractatus.

- 33 De generibus pulsuum que sunt decem.
- 34 De regimine patientiū egritudines acutas.
- 35 De regimine conualecentium.

CAP.

Ebricitantes & precipue acute: non solus necesse est vt medicus sepe videat: sed etiam vt eis semp assistat. Nos tamen in hac parte ponemus sumas & aggregatiōes vicē punctozum & extremitatum continētes que vtilēs erunt prudenti & vigilanti licz

in hac doctrina non studuerit: nec sit fm eam operatus. In pluribus enim medicorū consilio nō indigebit: atq; errantium per eas cognoscet errorem: & perfectionem: necnon diminuti diminutionē: hec tam paucis comprehendemus verbis & distincte ac compendiose: quēadmodum in alyis partibus huius libri peregrim⁹: & dimittim⁹ valde subtilia & profunda: huius doctrine perferuari. Hoc enim indiget: qui multa vult inuestigare. Ad s⁹ vero perficiendum diuino iuuabimur auxilio.

De febre ephimera.

CAP.

II.

Ec febris nō habet periodos: s; ē vni⁹ us periodus tantum. Cuius propria significatio est qd neq; cū rigore neq; orripilatione incipit: & quod anteq; accedat precedat eaz causa diuersa ab eo fm qd currit consuetudo: sicut superfluis labor: aut ira: aut angustia: aut sollicitudo: aut vini puri vel multi potatio: aut qd diu stetit ad solem: aut sub aere frigido: aut in aqua frigida: aut quia calidum apostema quod accidit ppter casum vel percussionez in corpore precessit: aut fit ppter dolorem qui in aliquibus contingit mēbris: aut ppter repletionem ciborum multi nutritiōis: aut crosiorū opulantiū: aut vehementis caliditatis: aut propter forte fastidium vel propter frequentem ventris fluxum & vehementem: aut propter multam moraz in balneo: aut quia balneauit se in aqua inconueniēti: vt sunt aque naturaliter calide: aut quia non balneauit se vt consueuerat: aut qd medicinas calidas sumpsit: vel qd multum comedit: aut propter corizām & reumatismū: aut quia diu a comestione abstinit. **Urina** quoq; in hac egritudine neq; in colore: neq; fm substantiam: neq; fm odorem multus mutatur ab hoc quod consueuerat. **Calor** etiā quoz corpus egri tangitur: neq; superfluis: neq; mordicatu⁹ sentitur. **Cuz** autem egritudo minui incipit sudoris prouenit multitudo: aut si non aliud curis saltē humectatio aut resudatio: deinde sedatur perfecte. **In** hac pterea febre: neq; multus est timor: neq; est mala. Quandoq; tamen in alias malas transit febres: cū & ipsius regimine & curatione error contingit. **Cum** ergo aliquis hanc febrem causa laboris incurrit: oportet vt cuz minui febris eius ceperit eger balneūz ingrediatur: & in domo media sedeat iuxta portas: per quam reditur ad domum pīnā que ante faciem ipsius aperienda est. Ad vltimūz quoq; locus sit talis in quo delectetur & ne villo modo sudet si possibile est: neq; inflāmetur: neq; estuet: neq; cogat⁹ auhelare vehementer. Sit autem locus talis in quo ipsum diu morari sit possibile vbi & semicupium tepidaz continens aquam in qua delectetur ingrediatur. **Corpori** vero ipsius aque tepide multitudo superfundatur: & prematur molliter. deinde corp⁹ ipsius abstergat⁹: & ex oleo violato tepefacto inungatur: & maxima sollicitudo adhibeat precipue circa iūcturas & colli spondiles & dorso.

¶ Postq̄ autem hoc aliquibus horis factum fuerit: itez in aquam tepidā mittendus est: ex ea sup̄ ipsuz aliq̄ horis fundendus: deinde redeundum est ad inungendum. Longitudo quoq; fundendi aquā super eum ⁊ inūgendi ex oleo ⁊ breuitas sint s̄m laboris vehemētiā ac ipsi de- bilitatez. **¶** Post hoc vero egrediatur balneū: ⁊ nutriat ex oleribus ⁊ fructib; recentibus ⁊ carne pullina ⁊ edina ⁊ piscib; q̄ uocantur ezie ⁊ ipsi sunt bolie: ⁊ abstineat a ci- bis calefacientibus. **¶** Et si nō consueuit vinum bibere sumat in potu iulep factuz d̄ zucharo taberzet ⁊ aqua ro- sata. Si aut̄ solitus fuerit bibere vinū: sumat ex eo min⁹ solito: qd̄ tamē pl⁹ solito sit mixtū aqua. **¶** Lect⁹ quoq; eius mollior sit q̄ prius: ⁊ plus solito dormiat. Et si post aliquid de vestigijs laboris ⁊ lassitudinis superfuerit: ad balneū vt diximus ⁊ totuz regimē redeundum est: donec se habet vt solebat.

Si autem hec febris causa vigiliarū aut multe sol- litudinis contingat eger postq̄ ipsa mi- nui inceperit balneuz ingrediatur: ⁊ sit in loco balnei: scilicet quales supra diximus: nec cibetur omnino: sed aq̄ tepida proprie sup̄ dorsuz ipsius fundatur: ⁊ nutriatur ex ci- bis similibus his quos p̄dixim⁹ vt vinum si bibere cō- sueuit: mensurate sumat: ⁊ remoueat ab huiusmodi sol- litudine interpositione verboruz ⁊ alicui⁹ iocundita- tis: atq; alicuius ludicri. Oleum quoq; violatuz olfaciat: ⁊ dormiat in locis suauiter redolentibus ⁊ i strato molli.

Quod si ex multa tristitia: aut ex mltā ira fiat hec febris balneum cū minui ceperit igredia- tur: ⁊ intret semicupiū aquam continens calidam in qua delectetur: ⁊ aqua etiaz super ipsuz in domo balnei existi- tem copiose fundatur. **¶** Ipse p̄terea i loco balnei mo- retur: vbi neq; a vēto: neq; a frigore tangatur. Aut more- tur in prima domo balnei in qua tamdiu sit donec cutis mollescat ⁊ rubeat paruz: deinde aquam frigidā subito ingrediatur: ⁊ ab ea citissime egrediatur. Lūq; egressus fuerit: aqua rosata ipsius capiti superfundat: ⁊ pectus ex sandalis ⁊ aqua rosata ⁊ camphora liniatur: ⁊ in potu gra- nati muzi succū sumat ⁊ ei similes potus: aut rob qd̄ sit d̄ ribes: ⁊ macianoz ⁊ acetosoz ⁊ acetositis citri: ⁊ nu- triatur ex oleribus frigidis ⁊ aceto: ⁊ ex oleo confecto cū zucharo: ⁊ ex oleo amigdalino. A vino autēz omnino ab- stineat: nisi maximū inde consequatur nocumentū. Qd̄ si inde consequat̄ cum succo granati miscetur ⁊ sup̄ niuez infigidetur: ⁊ ex aqua frigida multuz bibat: ⁊ cum bibe- rit vinū: granata acetosa ⁊ aqua frigida abluta comedat: deinde aqua rosata super ipsuz roret: ⁊ ingeniet̄ qualiter eius ira quantuncumq; possibile fuerit sedet̄.

Cum autem hec febris ex multi vini potatione superuenerit: aut foris ⁊ puri. Egro aliquid de potibus quos nominauim⁹ simplices scilicet absq; alterius rei commixtione dandi sunt cum aq̄ frigi- dissima mixti ex quibus nō ipetuose sed paulatim bibat. Lūq; febris sedata fuerit balneū ingrediatur in quo mo- ram faciat in domo tēperata stando sicut ostendimus: ⁊ multa aqua super ipsius caput fūdatur. **¶** Et nutriatur ex tapsil adesia citrina infigidatis ⁊ his similibus ex re- bus frigidis mixtis cū succo granatozū: ⁊ succo ribes: ⁊ vne acerbe succo: ⁊ ex piscibus qui vocant̄ azie coctis cū aceto ⁊ olfaciat oleuz violatuz: ⁊ dormiat diu. Cumq; ex- pergefactus fuerit: balneū iterum ingrediā: ⁊ ad p̄dictū redeat regimē. A vino autēz omnino abstineat: ⁊ in potu rob de fructib; sumat. Si autē in capite fuerit grauitas: ⁊ in oculis rubedo ⁊ extēsis: sanguis extrahat̄ cūz floboro- mia ⁊ vētosis. Eiusq; regimē totuz sit vt dixim⁹. Vēter

Cum vero quoq; ex succo fructuum soluiatur. aliquis hanc feb̄e incurrit ex multo

motu: aut deambulatione nimia sub sole: aq̄ rosate pars vna sumat: ⁊ olei rosei pars media: ⁊ aceti partis vni⁹ q̄r- ta: ⁊ i ampullā vitreā mittant̄: ⁊ cōcutiantur donec inspis- sent: ⁊ ex eis in niue infigidatis super ipsi⁹ sinciput pau- latim fundat̄. Panis quoq; eis infusus in niue infigide- tur: ⁊ a principio accessionis vsq; ad quietez capiti super- ponatur. **¶** Postq̄ vero quieuerit febris eger balneum ingrediatur: ⁊ sit in loco temperato vt dixim⁹: vbi aq̄ te- pida super totuz corpus ipsius: ⁊ p̄cipue super caput fū- datur. In potu autem sumat frumentū fractū coctum in aqua: qd̄ tamen prius sit multoties ablutum cū aqua ca- lida: cui postq̄ coctuz fuerit multa aqua in niue ifrigida- ta admisceat̄ ex qua eger vsq; ad satietatem sumat. cūq; febris cessauerit: ex cibis quos p̄dixim⁹ nutriatur.

Cum autem aliquis hanc patitur feb̄em eo qd̄ sub frigido aere longā fecit morā: totū corp⁹ eius a p̄ncipio febris vsq; quo sedet̄ sepe fricādus est: nō tamen duriter. Cumq; febris cessat domuz calidā balnei ingrediā in qua morā faciat dōec sudor egredia- tur. Postq̄ aut̄ sudor egressus fuerit: corpus ex oleo tepi- do cū fricatione inūgatur: donec sudoris multitudo egre- diatur: deinde ex aqua calida loc⁹ abstergetur: ⁊ indutus egrediā: ⁊ eo vsq; dormiat donec iterū sudet. Post hec i comestione cibos sumat subtilis ex qbus qd̄ leue est. i. parū comedat: ⁊ cum mensura sumat. Vinus vero forte bibat: ⁊ si ex feb̄e ⁊ fractione aliquid redierit ad balneū ⁊ ad totū regimē qd̄ p̄dixim⁹ redeūdū est.

Si quis vero hanc feb̄e p̄pter aquas natura- liter calidas patiat̄: si fuerint aq̄ ille tales ex admixtione azegi: aut saliaut ferri: aut alia:z rerū que corporis superficiem exasperare ⁊ contrahēdo rugare cōsueuerūt: eodem est regendus regimine quo is qui hanc incurrit ex frigore. Oportet tamen vt locus bal- nei in quo hic in domo calida morat̄ sit temperat⁹: ante portaz suaz: ⁊ sit porta scde dom⁹ coraz facie ipsi⁹ aperta: ⁊ aqua calida super ipsū fūdatur: ⁊ in eam ingrediatur ⁊ inūgatur cū oleo: ⁊ iteretur effusio aque calide ⁊ introi- tus in eam: ⁊ fricetur multū vicissim donec pori aperian- tur: ⁊ corpus tumeat ⁊ febris sedet̄: ⁊ corp⁹ rubeum fiat. Qd̄ postq̄ factuz fuerit egrediatur: ⁊ indumentis suis in- dut⁹ dormiat: deinde ex his que p̄dixim⁹ nutriat̄.

Cum autem aliquis hac feb̄e incurrit ex comestio- ne calidorum cibozū: oportet vt postq̄ febris quieuerit: ex aqua ordei multū bibat. **¶** Cuius nutrica- tio sit post febris sedationez cibis cum aceto condit⁹ in quo nō est caro. Et est ingenianduz qualiter eius venter solui possit ex prunis ⁊ tamaridibus: ⁊ zucharo tabarzet: sy- rupū quoq; acetosuz simplicē de zucharo bibat: ⁊ come- dat granata muza ⁊ acetosa: ⁊ oia alia poma his similia. Ab oib; vero cibis q corpus calefaciunt abstineat febris enī hec proprie: ⁊ illa que ex fortis vini potatione accide- ritq; in putridā cito mutā febrez.

Cum vero aliquis hac feb̄e laborat: eo qd̄ plus soli- to comedit: aut cibū multū nutritē: aut cro- stioris nutrimenti sumpsit: qd̄ hec species effimere plerūq; adeo p̄ multos dies fit mansua vt sinoch⁹ eē videat̄: nō est expectandū donec febris a corpore recedat: imo ven- ter egri ilico ex succo fructū sicut noiaim⁹ ē soluedus ⁊ syrū acetosus ē sumēd⁹: ⁊ ex p̄stana tātmōdo nutri- endus. **¶** Sed postq̄ febris allenari videt̄ aliquantuz eger in balneū ē mittendus: in quo nō lōgam faciat morā: ⁊ sit in aqua tepida ⁊ ex ea sup̄ ipsum fūdatur: cui⁹ ē corpus ex sulphure diu fricari cōuenit: deinde ex aqua lo- tus egrediā: ⁊ sic ad suuz redeat regimē ad vētris. scili- cet solutionem ex succo fructū ⁊ ad syrū acetosuz in potu sumēdū: ⁊ ad nutriēdū ex aqua ordei: cumq; febris

Tractatus

paz alleniari ceperit balneum itez ingrediat in quo longiore q̄ prius faciat morā: et plus balneet fm q̄ febris diminui visa fuerit. ¶ In principio tñ huius febris absq̄ magna cautela balneū minime ingredi debet. Observandum est enim ne in eo labore patiat et ne corpus calefiat. ¶ Quod si cōtingat ipsuz in balneo orripilationē pati: ilico est extrahendus: qd̄ ē in omnibus quib⁹ post febrez effimera in balneo huiusmodi accidit orripilatio ē observandum: hoc nāq̄ accidēs non cam effimera pati: sed putridaz portendit. ¶ Ex his aut̄ per que singulatim et absq̄ ulla ambiguitate febris cognosci pōt effimera cum alijs significationib⁹ quas predixim⁹: est vt ego cum se balneauerit: nō superueniat orripilatio. Cum. n. hec species effimere cognita fuerit: et vter solutus: et vrina prouocata: et nutritario subtiliata fuerit: et ordo intrandi balneuz et balneandi s̄z febris diminutionē obseruat⁹ fuerit adeo bene sanabit⁹: q̄ in febre putrefactionis minime transibit. Si aut̄ in regimine error acciderit in febre mutabit⁹ putridā: que erit acuta: et sinochaz. s. conclusam.

Si quis vero hanc patit⁹ febrem q̄ i comestione vna aliqd̄ comedit ex quo grauari ceperit: si grauitas in supioribus sentitur v̄tris: euomat illud: aut supponatur colliriū: si in inferioribus sentit⁹ grauiamē. Cūq̄ passio minui ceperit: balneet⁹: et somn⁹ augmētetur: et nutritario subtilietur: et aliquot dies a labore abstineat et ex aliq̄bus cibis qui v̄trē paz soluiūt moneat. De his q̄s i β noiaum⁹ libro: vbi d̄ sanitatē custodia tractauim⁹.

Qui autem hāc incurrit febrem cā apostema: qd̄ in aliq̄bus fieri cōtingat mēbris ex parte cōtraria minuendus est et apostema illud infrigidādū quēadmodum in capitulo de calido apostemate ostendimus. Balneuz nullo modo ingrediat: neq̄ bibat vinum: donec apostema illud sedet et eius ignitas reprimatur. Venter vero soluitur et calor extinguitur sicut docuim⁹ et cibus infrigidantibus nutriatur.

Cum aut̄ aliquis hac febre laborat cā doloris qui in quibusdam contingit mēbris: que sit cā doloris cōsiderādus est. Si. n. est apostema calidum aut crosse v̄tositas: aut humor mordicatus. Aut q̄ multum comedit: aut siccitas magna que loco dominat⁹: aut cōplexio mala calida: aut frigida simplex: aut cū materia ad ipsaz causas remouendam est omnino intendendum quemadmodū in capitulo de cāis dolorz et eaz curis docuim⁹. Febris. n. ilico sedabit⁹ cū cā remota fuerit. Cūq̄ febris generit⁹: eger leniter balneet⁹: et ex cibus quoz fecimus mētionem nutriatur.

Qui vero hāc incurrit febrem: q̄ balnei vsuz vt conueniat p̄termisit: in balneū mittēdus ē: dōec febris reprimat⁹: vbi multitudo dulcis aque tepide sup eū fundēda ē. Ipse quoq̄ ex fursure et semie melonum et pauco nitro diu est fricād⁹: deinde egrediat⁹: et ex cibus extinguitib⁹ nutriat⁹: et vinū albu et claz bibat valde tēperatū. In mane q̄s itez ad balneū eat: deinde ab eo egrediat⁹ et sic ad cōsuetā redeat.

Qui autem hac laborat febre: q̄ multā famē aut sitis passus ē: si cū sola dolorositas et lassitudo et fractio cū inuaserit anteq̄ febris i eo sit cōfirmata iueniat⁹: triticū fractū multa aq̄ ablutū et coctū et i nune infrigidatū: dādū est: et zuchaz tabazet. Si aut̄ nō iuenit nisi postq̄ febris in eo iāmata fuerit: p̄cipiendū ē ei sepe ex aq̄ frida paulatim bibere: dōec febris reprimat⁹: deinde p̄ aliquātulū tēporis: i aquā tepidā ē mittēdus: et aq̄ sup eū fundēda frigiditate cui⁹ nō ledat⁹: postea p̄manā bibat: et ex cibus humectatib⁹ nutriat⁹: et a labore abstineat donec sanitati restituatur.

Cum vō aliq̄s hāc patit⁹ febrez ex coriza q̄ ei accidit: flobotomād⁹ ē l3 parū a p̄cedēri minutioe in

tercesserit spaciū: aut ēt si flobotomiā pati nō poterit euz v̄tosis sāguis extrahat⁹ et a carne et v̄io abstineat: et aquā ordeī bibat: et v̄ter ex his q̄ in caplo de coriza noiaum⁹ soluat⁹. P̄ter quoq̄ ei⁹ molliciet⁹ et tussis sicut ibi docuimus sedet⁹. Cūq̄ ad salutē puenit⁹: et reumatism⁹ digestus fuerit: et tussis sedata: et febris generit⁹: i balneū ē mitterēdus: et ordinatiz ad p̄fecta paulatiz reducēd⁹: hui⁹ autē febris cura nō ē negligēda. Ex ea. n. plerūq̄ puenitur ad pleuresim vel ad periplemoniam.

Sed qui hac tenet febre p̄ fastidiū: he enī febris cū ruct⁹ fuerit fumosi et fetidi inuadere solent: et vix accidit cū acetosi fuerint: si venter postea solutus fuerit p̄ se alia nō indiget cura: nisi vt parū aque calide sorbēdo trahat⁹: et balneet⁹: et ex cibus infrigidantibus q̄ neq̄ cito corripātur: n3 p̄uertatur nutriat⁹: sicut sūt ea q̄ ex succo v̄ue acerbe et sumach: et granis granatiz et his similib⁹ p̄parat⁹. Potus quoq̄ bibat q̄ his iueniūtur siles. A labore aut̄ et statioe ad solē: et coitu abstineat. Quod si venter p̄ se nō solut⁹ fuerit ex medicinis q̄s i capitulo de custodia sanitatis noiaum⁹: solūdus est.

Si aut̄ hec febris superuenit alicui in cui⁹ stomacho aliqd̄ p̄tineat: q̄ euomi possit: ex aqua calida sorbeat: et cū ea ipsuz euomat. Et si grauitas i inferiorib⁹ p̄tris partib⁹ sentit⁹: colliriū aliqd̄ supponat. Cūq̄ v̄ter prout oportet mūdificat⁹ fuerit: et cū hoc neq̄ ruct⁹ fumo sus neq̄ grauitas neq̄ mordicatio in ventre sentit⁹: neq̄ nausea: balneādus ē eger: et nutriēd⁹: et regendus eo regimine qd̄ predixim⁹. ¶ Is quoq̄ cui hec febris accidit cā frequēter astellādū: ex his q̄ i suo noiaum⁹ capitulo curādus erit. Cūq̄ ipsi⁹ febris repressā fuerit: in balneū mittendus erit: et ex reb⁹ q̄s i hoc libro noiaum⁹ nutriēdus.

¶ Sūt p̄terea ex hominib⁹ qd̄az q̄ cum cibo multum nutrimēti frequēter comedūt. vt sunt carnes graues crosse: et pulres valde spisse: et frumētuz cocti: et vinū crosse: hanc incurrit febre. Quapp̄ hi a crosse ciboz assiduatione abstinerē debēt: et ex carne hediā et pullina nutriēdi: et rupū acetosuz bibere debēt: et de v̄no sumere debent: qd̄ iā peruenit ad subtilitatē: et claritatē: et in pfunduz penetrare pōt. Is quoq̄ q̄ a p̄dictis ledit⁹: aut cōmestione v̄ti exercitio d3: et v̄tris solutionē et flobotomiā assiduā. Si. n. nihil negligēs affuerit: egritudines incurrit acutas et pessimas. ¶ Sūt et ex hominib⁹ alij q̄ cū labore aut v̄gilias patiūt⁹: aut eoz tardā cōmestio: aut ex cibus subtilibus: aut siccis nutriūtur ad febrē deueniūt. Quapp̄ huiusmodi hominū gen⁹ ab his reb⁹ abstinentuz ē. Cumq̄ febris eos inuaserit succurrendum ē cito cū eis q̄ corpus humectāt. Ex β. n. si neglectū fuerit: ad ethicā deueniēt.

De febre ethica. CAP. III.

Cum febris trib⁹ dieb⁹ aut apli⁹ p̄manet: n3 se mouerit: n3 calor ei⁹: n3 iāmatio vehemēs fuerit: n3 accidētia q̄ febres acutas comitari p̄suerint cū ea affuerit vt ē pulsus magnitudo: et caliditatis: et iēgitudis vehemētia: et āxietas: et lingue siccitas: atq̄ ei⁹ nigredo: ipa tñ sic v̄no mō p̄suerauerit: n3 pōt i ea d̄phēdi dimissio aliq̄: n3 paroxysm⁹: p̄ter hec et ipa iuenit⁹ geta: et q̄si tepidat⁹: ethica adesse credit⁹. ¶ Est itaq̄ ipsi⁹ v̄itas sic expiēda. Ego vt i diuersis comedat hōis: ē p̄cipiēdum. Quod si inuē⁹ fuerit semp post cōmestione a febre magis iēstari ethicā proculdubio ēē p̄nunciādus ē. Quod si cū hoc et facies ei⁹ iā extenuata ēē vidēat⁹: et oculi cōcāui et caro imminuta atq̄ cuti desiccata fuerit: ethica iā nō ē in eo i p̄ncipio: imo i ipso cōfirmata ē: et opata: et diu ē ex quo ipsuz inuasit: hec aut̄ febris i p̄ncipio sui cū nō d̄ssit: scilicet ad ariditatem p̄uenit curabil⁹ ē. P̄tiss itaq̄ signa cognoscēda sūt vt dū aliquis d̄ egri sanitate p̄didit ad eā curādā p̄peret.

Dicemus igitur q̄ cuius quidem ethlea in p̄stima tran-
sit: tempora vehementer plana fiunt: et oculi concuantur:
et nares subtiliantur: et fiunt tornatiles: et aures minorantur
et eaz corpus subtiliat: faciei quoq; ac fr̄onis tenditur cu-
tis: ac si esset coriū q̄d super ossa faciei desiccatus foret: et
totum corpus similiter a carne nudum existit.

Collū p̄terea tenue fit: et epiglottis foris p̄minet. Cūq;
pectoris ossa tactu aut visu p̄siderata fuerint: vnūquod-
q; eoz cum suis extremitatibus notari poterit: et postre-
mo corpus non videtur nisi coriū et ossa.

Eiusq; vox ex illis auditur et debilis: et virt^o oīno destru-
cta videt: et pulsus subtilis: et debilis: et cū hoc etiam dur^o

Lorde q̄ manifeste apparēt q̄ caro dissoluta est: et ve-
ne sūt: et cū hoc a sanguine vacue neq; earum concuuitas
magna rei capax existit.

Pulchritudo quoq; atq; claritas ab ipsius corpore oīo
recesserūt: et cutis desiccata est: et cuti existentis in senio si-
milis facta est. **U**enter ēt eius attenuat et debilitatur
donec videat ac si costis adhereat: et q̄d nihil in se p̄treat.

Mirach p̄terea vētris in tantū subtiliat: vt non vide-
atur esse nisi solūm coriū: et p̄ter h̄ spasmat et desiccatur.

Ossa quoq; r̄aschete: et pectinis manūū plerūque appa-
parent: et yngues curuantur.

Eū vō capilli cadūt alicui: et v̄ter soluit: mōs ei p̄pinq̄ ē

Cūq; corpus ad hunc diminutionis et debilitatis deue-
nerit terminū nūq; sanari poterit: neq; meliorari. Sed
vō carnis et sanguinis pulchritudinis ac virtutis reliquie
in eo inueniūt: et q̄d ex predictis significatiōibus appa-
ruit: neq; vehemens ē neq; confirmatus: sanari pōt: et ad
suā redire dispositionem si ei vt opz subueniatur.

Cū autem non fuerit multa debilitas neq; multa maci-
es: neq; longum intercesserit spacium ex quo pati cepit
nec etiam ex signis ethice aliud apparuit: nisi q̄ febris lē-
ta adest que iam p̄ aliquos perseverauerit dies: et postea
paz siccitas et maciei inceperit: huiusmodi patiens leui-
ter et cito sanitati restituet: si deus voluerit.

Hac igitur febre laboranti: in p̄mis aqua ordeī danda
est: et postq̄ ipsa de stomacho descēderit: ex piscib⁹ q̄ egie
vocant: sup̄ p̄mas assatis aut in veru nutritus ē: et ex
oleribus frigidis et hu. et portulaca: et moluchia: et lactuca:
et cucurbita: et cucumeres: et citrulli hic q̄s quotidie añ q̄s
comedat balneū ingredi d̄s: vbi in loco morēt i quo a ca-
lore ledi non possit et in aquā tepidā: per aliquod spaciu
sūt mittēdus ē: deinde ex oleo vīo. inungendus.

Dom^o vō in qua morat talis sit. Cū aer frigid^o sit et hu-
midus: ipsiusq; p̄uimentus ex rebus viridibus que fri-
gide sint et humide sit stratum.

Pāni q̄s aqua ro. infusi in nīne in frigidata in q̄ cāpho-
ra et sandali dissoluti sint: pectori superponant. Qd̄ tamē
fieri p̄uenit cū stomach^o alienat^o fuerit: et cib^o ab eo de-
scēderit: et ēt añq̄s comedat. Cūq; p̄dicti tepēfacti fuerint:
pāni mutādī sūt. Qd̄ tādiu fieri p̄uenit: donec friditate
sentiat eger iā ad multā sui corporis p̄funditatē p̄uenis-
se. Qd̄ si p̄ huiusmōi curā sup̄ueniat ei pus orzopilatio: et
postea accidat ei calitas: tepēfiāt paz et postea pectori su-
perponatur: neq; remoueantur: nisi cum desiccati fue-
rint aut multum calefacti.

Oleum p̄terea viol. et oleum de seminibus cucurbi-
taz i potu dāda sūt: et lect^o solito mollior fiat: et quātū pl^o
poterit: lōgo tpe dormiat. Vigiliis aut atq; cogitatiōe et
a motu et coitu et a statōe i locis calis et sic. et fame abstineat.
Si at cū hac febre fuerit nocumētū: et acuitas atq; calor:
troscisci de cāphora q̄ridie i matutinalib⁹ horis i potu tri-
buat. Cū autem sol ortus fuerit: aquā ordeī bibat.

Aque vō quā i nocte bibitur ē: iulep cū mucillagine p̄si-
ty admisceat: neq; cessādū ē: imo ip̄ortune istādū i pecto-

ris in frigidatione. Unde ex frigidis epithimatis: et ex
oleribus instanter epithimandum.

Libaria vō non semel sunt tribuenda: sed ad multas vi-
ces partiēda: et p̄cipue si estas fuerit. Ex q̄b⁹ eger nō tñ sē
p̄sumere d̄s quātū ei necessariū: et sibi caueat ne semel
tātum comedat quantum est id quo eget.

Ex aqua q̄s frida paulatim in potu sumat: neq; famē aut
siti vllō mō patiat: et ab oib⁹ q̄ calefaciūt et d̄sic. oīo sepef.

Cū aut ethica iā meliōata fuerit: et obfuscatio accarnis
diminutio manifeste appuerint: verūtū ad terminū fm
quē ipsa dixim⁹ ē isanabile nōdū p̄uenit: ea laborās co-
dē idiget regimie q̄ et p̄dict^o. Qz tñ vt sup̄ ei fiat assidua
tio: et p̄seueratio et frequētatio et p̄uētiā cū eo ad vltimū: et
mittat i balneū et i tinā bis aut ter i die: nisi in tali dispo-
nat manere loco i quo calitas nullo mō cū ledere possit:
neq; orzopilatio inuadere. Nos. n. nequaquā volum⁹ ip̄s in-
trare balneū: nisi cū semicupiu inuenire nō possum⁹ neq;
aquā sup̄ eū fūdere vbi orzopilatio cū inuadat. Sudare at
et aerē attrahere calidū omni re ei deterior existit.

Hac itaq; patiens febrem i balneū mittat et semicupiu
postq̄ duaz horaz spaciu p̄terierit: ex quo aquā ordeī i
potu sūpsit: et cū d̄ semicupio egrediāt ex oleo vīo. iungat.

Cūq; v̄ter ab aqua ordeī alleuiat^o fuerit: neq; i ructu
sapor vllus fmāserit itez ad balneū ducaat. ita tñ vt i cū-
do minime laboret: deinde mittat in semicupiu: et de aq̄
tepidā tādiu sup̄ eū fūdat donec ipsi⁹ corp⁹ icrosset: et pa-
rū rubere incipiat. Postea vō in aquā fri. semel submer-
gat. A cuius tamen frigiditate non ledatur: deinde ipsi⁹
us corpus ex oleo vīo. et ei similibus oleis inungatur.

Usus p̄terea regēdi ip̄m in balneū: icremētū recipiat.

Cūq; ab eo egressus fuerit: ex eis que diximus et h̄z mē-
suram quam diximus: cibet: et iaceat in domibus tranql
lis humidis bene olentibus: in quibus sit aeris paucitas.
Ante ipsum vō pāni frigida infusa aqua: et parapsides ma-
gne ex ea plene ponantur aut lacune sint coram eo.

Solia quoq; vitis et salicis: atq; rosarum: et violarum: et
susbium et his similibus coram eo sternantur. In tempō-
re vō hiemis: non sit in eius mansione ignis: neq; fumus
sed frigidū attrahat aerē. hec. n. maior ei existit cura. Qz
p̄ h̄ ita p̄seruat: qd̄ nō oz eū emplā et epithimata frida q̄
p̄diximus exterius ad cordis confortatiōem apponere.

Ex panis q̄s calidis et in pōdere leuibus coopiat corp⁹
et p̄cipue caput ne coriza: aut catharrus ei sup̄ueniat: et ex-
tremitates leuiter comprimāt: paties q̄s oleū de cucur-
bitis cū oleo nenufarino conditū: olfaciat et dormiat diu.

Qd̄ si magnū diei sup̄fuerit spaciu: volueritq; itez ante
q̄ cenet tinā ingredi faciat: qz p̄ferret ei. Et si nō comedat
et añ comestione nō igrediāt balneū: et dormiat diu.

Si at siccitas et macies iā vehemētē eū occupauerit: lac
caprinū sup̄ ipsi⁹ corp⁹ mulgeat: et ex eo liniat. Atq; aque
q̄ ē i sēicupio ex ipso aliqd admisceat. Cūq; d̄ semicupio
egressus fuerit: ex oleo vīo. aut de cucurbita: aut de nenu-
fare iungat. Si vō neq; calitas: et acuitas fortiter fuerit
vinū albū et subtile: qd̄ tā aque fri. hēat admixtū: vt sapor
vini abscondat: bibat. **E**t si acuitas fuerit māifeste: iu-
lep de zucharo cū aqua fri. in potu ei tribuat: et ne venter
eius soluat: summopere est cauendum: ad cuius constri-
ctionem si soluiceperit: est festinandum.

Hic p̄terea plerūq; si calor fuerit fort⁹: p̄fert lac vac-
caz iuuenilis etatis de quo butir⁹ vehemētē extractus
ē si fuerit acetosū et aqua ordeī i potu ē tribuēda. Et si v̄-
ter solut⁹ fuerit: ipsam euz tortellis sumat. Et est necesse
cum hoc quod diximus: vt ad in frigidationem et caloris
extinctionem studium impendatur.

Cū at hui⁹ vrina fuerit oleagina aut i ei⁹ sup̄ficie petas-
la appuerit yunctuosa: aut frusta carnis filis sita aut ali-

Tractatus

quid file fursuri in ultimo in huius regimine existens
C Sed si quis hac laboras egritudine corpus habuerit ve
 hementer siccum et vehementer macrum: neque fortis calor
 in eo fuerit: lac calidum ita ut ab yberibus extractum fue
 rit si in potu sumat: aut cum eo micas panis comederit: co
 ferret ei. **C** Si vero lacte ad hoc asinum melius existit. Et
 post ipsum est caprinum. In lacte vero recente duo sunt ob
 seruanda: ne scilicet in caseitate transeat: et ne puertat. Lac autem
 quod predictum cum in stomacho fuerit: non transit in casei
 tatem: nisi raro. Quod est nunquam in caseitate mutabit: si pa
 zachari ei misceat. **C** Cum autem a lactis conuersione
 quis egrum custodire voluerit: eius dispositio in calidi
 tate quotidie tangendo consideret: et qualiter aerem attra
 hat: attendat: eiusque pulsus inspiciat: et urinam: atque sitis ipsi
 us quantitatem. Si enim inuenerit hec omnia maiora quam prius
 essent antequam lac biberet: et vehementer augmentata fore:
 a lacte predicto erit abstinendum: et lac acetosum absque buti
 ro: aut aqua ordei in potu erunt tribuenda: et trocisci de spo
 dio: et his filia. **C** Venter quoque si stricte fuerit cum apozima
 te aqua prunorum et teraniabin erit soluendus. Quod eo usque
 fieri conuenit: donec predicta remoueantur accidentia. Post
 quorum remotionem: ad lac redire est ei precipiendum: hec est eorum
 summa que ethica patientibus adhiberi conueniunt.
C Cum autem aliqui ethica laborantes ad hoc deuenerint: ut
 ossa rascere et pectinis manifesta appareant: et pulsus defi
 ciat: et mirach veteris costis adhereat: omniaque eorum ossa ma
 nifesta videantur et subtilia: non est in eis laborandum ut ad sa
 nitatem perueniant: sed ut quod modo sustinent. Quod fit ex nu
 trimentis que velociter penetrant: et ex bonis odoribus.
C Caro que pullina sumenda est et in parua frustra incidenda
 et succo ab ea paucum salem habente extrahendus: quemad
 modum ab alia carne succo extrahi consuevit: aut fiat hoc
 ex carne rubea que in collo edidit. Deinde huic succo pa
 uer de succo pomorum: aut citoniorum: et paucum vini admisceantur
 aut tortella bene trita ei admisceat: et sic bibat: aut sorbeat.
C Lamias preterea tinctas induant que ex sandalis: aut mu
 sco: si non capitis dolore fecerint: sint infecte: sumigium
 autem eos fiat ex xilaloe: et nere et an eos: et in eorum circuitu po
 nat odorifera et confectos odorifere: et aqua rosarum super eos
 rosetur et olfaciant cibos odores habentes desiderabiles: si
 cut est cibus qui fit de carne epatis et pulmonis minutis
 incisa: et postea in frigorio cum ouis et croco et aceto cocta
 et intestina ex carne frustis incisa plena et cusabegi: pul
 li quoque assandi sunt: et coram ipsis facie scindendi: ex quo
 rum pectore carnes masticando succum solum trahant
 carnem autem pyciat si multum fuerint debiles.
C Quod si quis ex his aliquantulum fortior fuerit: pulli cum aqua
 et sale coquantur: quorum pectora postea trusa cum iure exp
 mant: quorum succus cum coriandro et paucum cinamomo co
 ditur et vinum atque tortellas habes admixta in potu tribuat.
C Unus autem ex veteribus medicis rettulit: se vidisse unum
 virum: et multos pueros: qui postquam ad ethicam ad hanc
 deuenerant dispositionem: sanati fuerant. Ego tamen nun
 quam hoc vidi: neque credo verum fore et precipue postquam pueri
 lem transierit etatem.
C Trocisci de capphora qui cum sint cordis: epatis ac pecto
 ris in frigiditatem ethice que est cum ardore deferunt. Rosaz
 rubearum: et spody albi quod sit magni fructus: seminis cu
 cumeris: amboz ana. et y. seminis lactucarum. et viij. semi
 nis portulacae. et vi. seminis endiuie. et y. seminis dulcis cu
 curbite. et vi. tereniabim. et x. capphore. et y. Ex his omnibus cum
 mucillagine psilly perfectis isoformet trocisci: quorum quatuor du
 as poterit. **C** Quod si veter solutus fuerit: ex istis alijs tro
 ciscis de spodio qui sunt costrictiui de. Ros puluis rosarum ru
 bearum spody: amboz ana. et y. boli armeni: gummi arabici:
 amboz ana. et y. succi berberis: succi sumach: amboz ana.

et y. balaustie. et i. et y. seminis coriandri in aceto infusi et
 postea torrefacti. et y. seminis acetose ex corticati. et iij. fiat
 trocisci: quorum quatuor duas ponderet. et ex quibus unus
 in mane: et alius post solis occasum cum rob simplici de
 citonyis: aut de granatis: aut de ribes sumatur.

C De febre que duobus diebus inuadit et unum intermittit
 et vocatur tertiana.

CAP. III.

Huius febris principium cum fortis ac
 cidit rigore et paucis fri
 gore sicut est dispositio pedis cum obstupefcit:
 sed non prolongatur diu sicut frigoris spacium
 prolongatur: sed corpus cito calefacit adeo ve

hemeter: ut si corpus egri tangatur: manum mordicationem
 sentiat caloris: accidit autem plerumque ut eger in tempore
 vehementie caloris huius febris et in eius fine: inaniter
 loquatur et precipue si calide fuerit complexionis. Plerumque
 etiam ex ea accidit nausea: et estuatio: et vomitus co
 lere rubee. **C** Venter quoque quandoque soluitur: et egredi
 tur colera citrina. **C** Pulsus vero in statu huius febris in
 uenitur magnus et velox: et frequens: sed tamen equalis.

C Urina quoque in colore est ignea: sed sine substantia non
 est spissa: habet tamen fetorem et odorem malum ex putrefactione.

C Dec autem febris sepius euenit complexionem habentibus
 calidam et siccam: et qui multum perpeffi fuerunt la
 bore et vigilias et ieiunium: et ex cibis calidis nutrimentum
 sumpserunt: et vinum forte et vetus biberunt: in regionibus
 et temporibus in caliditate distemperatis.

C Dec preterea febris non infestat egrum ultra horas xx.
 quinimo sepe in horis paucioribus istis ipsius remouet
 paroxysmus usque ad octo videlicet horas. Cumque hora re
 cessionis aduenit: cum sudore remouetur: et quando se
 paratur a corpore: pulsus ab ea mundificatur. Cum igitur
 hec accidentia cum febre inueniuntur: aut ex eis plura sci
 endum est febre esse tertianam. Quod si cum predictis ac
 cidentibus aut pluribus ex eis contingat: tertianam in il
 la hora multum euenire absque omni dubitatione sciendum est ipsam esse
 tertianam: ac si vidisset eam una die infestasse et alia quiescere.

C Cum igitur eger taliter dispositus fortis inuenitur: fuerit
 quod diu ex quo non fuit solutus de mirobalanis citrinis. et x.
 in aqua feruente die et nocte infundat deinde manibus fri
 catum coletur: cui. et xx. ex tereniabim misceantur: et in ma
 ne in potu tribuatur. Scamonee quoque recentis anthio
 chene et bone quarta. et y. in tanta quantitate iulep: et
 aque que semel sorberi possit dissoluatur et ad bibendum
 tribuatur: donec vehementer soluiatur. Cum enim hoc fa
 ctum fuerit aut febris nullo modo accedit: aut parum
 alleuiabitur deinde ex toto regimine quod narro regendum est.

C Si autem eger fuerit deliciosus aut debilis et tempus
 fuerit estas: circa vnaquamque noctem pondus. et x. tama
 rindorum: et pruna sicca: et croffa. xx. sumantur: et in dua
 bus libris aque usquequo sint dissoluta coquantur: deinde
 de manibus fricata coletur et misceantur huic colature
 suchari tarbarzet. et x. et in potu antequam dormiat sumatur
 Cumque mane factum fuerit et sol eleuari ceperit ex aqua
 ordei sine magna quantitate bibat: et in loco bene ge
 to vel olente morietur: donec cibus digeratur: deinde ex
 oleribus frigidis: et misaguarat in quibus non est amari
 tudo nutriatur.

C Et a cibis in quibus est caro absteineat: et comedat me
 dullam cucumeris: et citrulli: et de succo cucurbite in tem
 pore suo bibat: et de succo cucumeris saraceni: et sumat in
 potu aquam cum iulep et sirupum acetosum ex sucharo
 aqua bene temperatum.

C Modus quoque in frigidandi et extinguendi secundum
 febrem calorem obseruetur.

C Venter preterea si per se sel aut bis aut ter quod die soluiatur

Apozima punon non ē dādū: s; ex alijs ē regēdū. In loco qz apozimatis punon: succo granati musci cū mucillagine psily est tribuendus.

Epati preterea in nocte in horis. s. cum venter a cibova cuius est: pannus sandalis et aqua ro. infusus est superponendus. Sitq; inter comestionem: et inuasionis principium longum tempus: videlicet nutriatur tribus horis vlt duabus anteq; febris accedat aut postq; recesserit.

Hic autem eger ab omnibus calidis est abstinendus: et in loco frigido sit semper eius mora.

Oz si febris cum magno ardore et calore esse videatur: ex succo cucumeris saracenici: aut cucurbite: aut citruli: et ex mucillagine psily cum malis granatis: aut iulep pl^o erit dandum: et de aqua ordeii plus bibendum. Si vō dies plures fuerit: aut eius cibus non cito digeritur: non cōuenit tibi vt ex aqua ordeii iterum ei tribuas post solis occasū. Trocisci qz d cāphora q̄tidie cū sirupo acetoso d zucharo i potu sūt dādi i mane anq; aquā ordeii sumat p duas horas: aut ad min^o p vna horā. Cūq; se. egypt dimiserit: Adhuc eod regimie q̄ pri^o p^o febre p tres dies erit regēdū. Quibus transactis: pullina caro: aut edina est danda.

Interim tamē a balneo et sole et vino est abstinēdus: deinde ad consueta reducendus.

De caufonide.

CAP. V.

Hec febris de genere est tertiane: ea tamē fortior existit: et maioris caloris. Que qdē vna die fit validior. Alia vō min^o cala. A corpe tamē non separatur: neq; orzopilatio cū ea accidit neq; sudor nisi cū recedit. Alia autem tertiane accidentia sunt cū ea: vehementiora tamē et firmiora. **L**ingua preterea ac labia citrina fiunt: aut denigrantur: aut absq; dubio exasperant si febris non valde fuerit fortis.

In huius vō febris curatione: tali indigemus regimine quale in tertiana prediximus. Est tamē in ea plus studendum: et diligentior cura est ei adhibēda: s; qd est fortior illa et maioris incendi. **E**gro igit in nocte ex apozimate punon et tamarindoz qd pdiximus ē tribuēdū: vsq; quo vēter quotidie bis aut ampl^o soluat: trocisci quoq; de camphora: aut succus citroloz: aut cucumeris saracenici: aut priscana semp in mane dentur. In die vō oī hora assidue: cucurbite: aut citruloz succus: ei tribuat: et ex mica panis abluta lacte a q̄ butir sit sublatū cū zucharo admixta regat. **Q**d si pax comederit: aqua ordeii iterum sumat: sicut onidimus: aque autem que illi in potu ministratur parum psily admisceatur: et ex ipsius mucillagine cum iulep: aut succo granati: in potu sumat.

Asperitas vō lingue cū pāno lineo fricet: deinde psily mucillagine cū zucharo labendo hauriat.

Nucleus qz pūni pax adhuc carnositatis retinens: in ore retinendus detur: et pāni aqua ro. infusi epati ac cordi in pluribus superponant horis.

Et si eger in interioribus apā non habuerit: neq; stōns neq; cpar debilia erant dū esset incolumis: ex aqua frigida super niuem in frigidata multa in potu sumat: cum calor valde accēsus fuerit de qua adeo vsq; bibat: donec facies eius viridis fiat et tremat. Calor. n. febrilis ex hoc ilico extinguetur: deinde sudabit: et euadet aut fere liberatus erit. **V**enter autem si vehementer soluat: ordeū confractum et ablutum: et aqua coctum: cui trocisci constrictiuis de spodio: dandum est. Sirupum vō acetosum: et iulep: et zucharz vitet. Rob autem simplex de granatis acetosis: et malis: et citonis acetosis: dandū est: et ex oibus q̄ in caplo de vētris p̄strictione dixim^o ē regēdus.

Oz si a vigilis et capitis dolore ledat: sicut i eaz egritudinū capitulis continetur: medicandus erit. Nos. n. in b

nostro libro non ponimus curas egritudinum: nisi simplicium. Ideoq; cū egritudines pposite fuerint: ex proprijs capitulis sunt earum curationes sumende.

Sit preterea in hac febre et in omnibus cōtinuis febris: nutriendi tempus: tunc cum eger aliquas sentit alleviationē: aut si alleviationē non sentit: sit in hora qua solitus erat comedere dum esset sanus: aut in hora qua dies in frigidatur et temperatur.

Interpolatis vō oportet vt sit hora comedendi longe ante earum accessionem quanto plus possibile fuerit: aut post earum recessionem. Nos tamen ostendimus q̄ modo sue nutritionis regimen obseruari debeat cum de acutis tractabimus egritudinibus si deus voluerit.

De sinocho.

CAP. VI.

Hec febris cum incipit sine tremore ac orzopilatoe accidit: imo cū calore incipit: et est cum ea in facie: et in oculis et auribus: et narib^o rubedo: et tristitia et ingertudo: et inflāmatio fortis et inspiratio magis et frequens.

Hanc preterea febre: anteq; accedat: hec signa precedunt. Egro nāq; adest in corpore grauitas et extensio: et pigritia et dispositio que lassitudini similitur: et in somno superfluitas: et amentia: et in capite grauitas et precipue in fronte et temporibus.

Venarum quoq; exuberatio: et guidegi videtur: et purrit^o in narib^o: et i locis vbi vētofas apponere p̄suevit sentit.

Hec quoq; febris accidit adolefcētibz corpora bone habitudinis habentibus: et eis qui ex carne et confectionibus de melle multum comedere: et multū vinum bibere cōsueverunt. Attingit autē sepius in hyeme et vere.

Cūq; corpus hanc egritudinem patiētis tangitur: simile corpori de balneo exeuntis sentitur. Aut qui super corpus suum multum ex aqua calida fudit.

Pulsus in hac febre magnus sentitur et frequens: et vena rubea et crosse. **C**um ergo in hac febre signa ista apparuerint: aut plura ex eis festinandum est ad egritudinem faciendam: in qua ex sanguine multum est extrahendum. Ex hoc enim extinguetur hec febris.

Si autem non prius subueniatur q̄ lingua nigra fiat: et superuenerint accidentia caufon: eger vt diximus regatur. In hac tamen febre ea que sanguinem reprimant magis sunt danda: sicut rob qd fit de succo vire acerbe et de acetositate citri: et ribes: et acetum: et malum granatus preterea ad regimen egritudinis subtiliandus est diuertendum et ad multum ipsius comestionem: minuendam.

Si quis etiam egrum in sue egritudinis principio inuenerit et flōmari fecerit h q̄ pdixim^o cibus ipsi admisceat.

In potu preterea aqua frigida tribuatur: et trocisci de camphora. Et si necesse fuerit venter ex apozimate punon et tamarindorum et zucharo soluat: aut ex succo granatorum acetosorum cū pulpa sua et zucharo tritoz.

Postq; vō febris recesserit: a carne et confectionibus q̄ ex melle fiunt: abstineat: et vino: donec ipsius sanitas sit confirmata. **H**ec quoq; febris est continua et non interpolata: neq; vocatur tertiana: neq; cum ea est aliquid ex igne et inflammatione et acuitate que cum caufon sentitur sepe nisi in principio extinguitur.

Hec preterea tres habet species: vna est in qua a suo principio non cessat augmentari malicia: vsq; quo veniat crisi: aut eger moriatur. Alia vō est que semper in vna moratur dispositione. Tertia quoq; est que quotidie a suo principio minuitur. **I**lla autem que semper augetur: plus indiget minutione q̄ alie. Post quā ea que vnius ē tenoris. secundo eger licet etiam tertia ea non sit priuāda. Ille tamen due plus indigent et precipue ea que est cum augmento semper.

Tractatus

De febre quotidiana q̄ vocat̄ flegmatica. CAP. VII.

Ec febris

cū oripilatioe: et vō frigore
i dōso et extrēitatib⁹ incipit: et
tēpus frigoris in corpore plixū sit: et vix cale-
fit: neq; cito peruenit ad inflāmationē et calo-
rem sicut tertiana. Quinimo corporis calefa-
ctio in hac febre cū prolixitate et labore accedit: et plerūq;
calefit: et iterūz infrigidatur: et post etiā calefit. Qd post
q̄ multotiens factū fuerit manifestat̄ calor: et erit in toto
corpore equalis post laborem tamen.

Cūq; calor incipit: per totū corpus spargi et equari non
est fortis: neq; purus neq; in corpore egri sentitur incēdi-
um: neq; mordicatio vt in tertiana: et caufonide: neq; sitis
est cum ea: neq; vehemens inspiratio.

Et si cū ea fuerit vomit⁹: aut vētris solutio: humores al-
bi et pure flegmatici egeruntur: aut cū pauca coſa rubea.

Facies q̄z in hac febre tumere aliquatū videat̄: et cor-
pus areſcit et virtus appetitiua deprimitur.

Pulsus q̄z in hac febre v̄z velocitatē et spissitudinē: mul-
to minor iuenit̄ q̄z in tertiana: et p̄ter hec est diuersus.

Accidit at̄ hec febris ſepius pueris: et mulierib⁹ et cunu-
chis: et corpora habentibus humida: et eis qui multūz co-
medūt: et parū euacuant̄: et parū exercitant̄: et in tempo-
ribus: et in regionibus frigidis et humidis.

Urina vō in hac febre: alba ē et subtilis: aut rubea et spif-
sa et turbida. Et ſm mai⁹ i p̄ncipio est in prima diſpōne: ſz
poſtea ſuccedente tpe in aliā mutat̄ diſpoſitionē. Eiusq;
iterpolatio in plurib⁹ i reſeſſiōe diei p̄tingit: et iux noctē.

Neq; cū sudore ſeparatur: et precipue in primis diebus
Sudor et ſi cū ea fuerit: erit paucus et viſcoſus.

Vene autē cū recedit febris: nō oīno a diuerſitate puri-
ficant̄: neq; corpus a neutralitate: imo reliquie ex ea re-
manēt q̄ in corpore ſunt vſquequo alia veniet acceſſio: h̄
rurſus quotidie inuadit in q̄ tps paroxiſmi. plixius inue-
niſ tpe interpolatōis: et ſit lōga: et manſua. Que plerūq;
multis morat̄ menſibus: p̄ter h̄ q̄q; est mala et mortl ſus-
pectōes ſecū h̄ns. Cū igit̄ in febre hec ſigna inueniūt̄ aut
plura ex eis ſciēdū est ipſā eē flegmaticā. Qd ſi in tpe hu-
ius multi hanc pati febrem inueniant̄: iā certi⁹ credēdū
eſt: eam eſſe flegmaticā. Et ſeſtinādū eſt igit̄: et a p̄ma ac-
ceſſione hui⁹ febris: ſirup⁹ acetosus de melle cū aqua te-
pida eſt dādus ad bibendū. Quez ſi pōt hortādus eſt vo-
mere: nō tñ cogēd⁹. Jōq; ex eo multū bibere d̄z.

De vomitu vō: ita ſit vt res ſe habuerit. Eger autēz nō
eſt fatigād⁹: vt ſi nō oīno mūdificet̄: et vt prius inueſtiget̄.

Ex medicamē qd ſit ex turbit q̄q; nocte ē ei dādū: qd
R. turbit fricat⁹ et cribel. cū pāno ſericio q̄ vocat̄ ozale. 3.
x. maſtic. 3. 3. i. ziberis: amboz ana. 3. i. zuchari quātū de oib⁹
Ex h̄ quaq; nocte pōd⁹ aurei vni⁹ i potu deſt: niſi vēter a-
nā bis aut ampli⁹ inter diem et noctem ſoluatur.

Cūq; mane factū fuerit: zeugebin: de zucharo. 3. v. ei
dāde ſūt: et ilico poſt hec ſirup⁹ acetosus de melle colati. 3.
i. eſt tribuēda. Hora q̄z comēſtionis ab hora acceſſio-
nis quanto plus poſſibile fuerit: eſt elonganda.

Nutriēdus vō eſt eger: ex aceto et oleo abluto: et zucha-
ro et pauca menta: et ex oleribus. hui⁹ ſilib⁹. Et a cucume-
ris et citrolis: eſt abſtinēdus. Salſis vō comēſtione vtaſ
q̄ ex aceto et almurī ſūt: et regat̄ ex radicib⁹ ſicle et eius ex
tremitatibus: conditis ex aceto et oleo et almurī: et ſinapi:
et alyſ his ſilib⁹. Regat̄ qd ē eger ſic p̄ hebdomadā vnā.

Et ſi febris longitudo et ei⁹ accidētia miorari inueniant̄:
et hora ſue inuaſionis retardari cōpiaſ. ita erit regendus.

Si autem inueniat̄ augeri aut ſtare: Eger ex hac cōſe-
ctione ſoluat̄: q̄. R. turbit ſani. 3. y. ſucci abſinthij. 3. yni⁹
quartā: colognide. 3. yni⁹ ſextā: agarici. 3. 5. yere pigre. 3. i.
maſtic. 3. yni⁹ ſextā. Cōficiant̄ cū ſirupo acetoso melliro

et dentur egro: deinde ad ipſius regimen eſt redeundus.
Et ſi egri virt⁹ debilitata fuerit: pulli aſſati: et p̄parati in
patella dentur: et ſeparetur a iure et micis.

Et ſi ſtō ſupuerint aliq̄ accidentia: aut fortis nauſea
ex eis q̄ in eoz caplis noīauim⁹: cureſ. Silr quoz ſi ma-
la acciderit cōplexio: vt diximus ſubueniatur.

Si aut febris quartā trāſierit hebdomadā de trociſciſ
roſaz cōpletis i potu tribuat̄. Trociſci aut cōpleti de ro-
ſis ſunt qui. R. puluerl roſaz ru. 3. x. ſucci eupatorij. 3. vi.
ſucci abſinthij. 3. iij. maſtic. 3. i. et 5. ſpic. aſſari: ſloris ſignan-
ti: aniſi: oīum ana. 3. i. In formēt trociſci quoz qſq; ſit. 3.
iij. ex qbus vni⁹ cum. 3. i. huius apozimatis detur: quod
Recipe corticē radic. apy: et radic. feniculi: amboz ana
3. x. ſeminis vtrozūq; ameos cicuthe: aniſi: bedeguart
ſuchaba. oīuz ana. 3. v. Coquāt̄ cū aque libra. i. donec ad
medietatē redeat: et miſceat̄ ex eo cum. 3. i. ſirupi acetofi:
et detur cum predicto trociſco.

Egro q̄z iter oēs duas noctes medicamē de turbit ſet-
det: vt venter moueatur.

Si aut febris adhuc fortl fuerit: cū alia p̄fectōe ſoluat̄
Larnes q̄z caligine et mutagenat dent̄: ne virt⁹ diſſoluat̄.

A micis vō et ab vinctuoſis et p̄fectōib⁹ q̄ ex melle ſiūt
cuſtodiat̄. Et obſeruādū ē ne aquā frigidā in niue infrig-
idatā patiēs i hac febre bibat: neq; aliqd eozū q̄ ei ſilia
ſunt: ex rebus frigidis. Ex hoc eniz ſi neglexerit febris ſi
et longiſſima.

De febre quartana.

CAP. VIII.

Ec febris

cū tremore adeo vehemēti
incipit: vt dentes cōſtringe

re faciat et cōcutere. Et juncture q̄z atq; oſſa
dolēt: ac ſi aliqd ſup ea foret appenſum qd ea
grauaret et pcuteret. Et q̄z diſpoſitio tremorl

huius febris ſufficiēs ad ipſaz ſignificandaz. Non ē eniz
talis tremor in alyſ febris.

Pulsus at̄ i iceptōe hui⁹ febris: ex puitate ac debilitate
raritate q̄z et tarditate: ad mirabilē puenit diſpoſitionēz.

Et ſi q̄z recordat⁹ fuerit pulſus iſirmi q̄lis erat dum ſa-
nus eēt: nō indigebit alio ſigno i cognoscēdo qd febris q̄i
cepit ſit quartana: niſi illud qd ex tactu vene ei manife-
ſtabit̄: de ſupfluitate paruitatis: et tarditatis: et debilitat̄
ac mioratōis: et qd valde ſit p̄riū tpi pulſus febris flegma-
tice. Hec q̄z cū calefit et accēdit̄: valde calidior exiſtit
q̄z flegmatica. Non tñ ad calorē peruenit tertiane: neq;
tāta ſitis: neq; tāta inflāmatio: neq; tāta eſtuatio: neq; tan-
ta igetudo: neq; tāt⁹ dolor capitis: neq; tātū alienatōis i
ueniſ in hac febre quantum in tertiana.

Hec at̄ p̄lōgas febres q̄z circuit⁹ planeti fuerūt: ſepi⁹
p̄tigere p̄ſuevit: et i autūno: et i fine eſtat̄: et p̄plones h̄iti-
b⁹ ſiccas. Uria vō in hac febre alba appet et subtili: aut
appropiquat rubedini: et plerūq; ē clara valde: et cruda et
croſſa: et nigra aut rubea. Si ſi i p̄ tpe mltē febres q̄rta-
ne multi accidūt: ſecure credēdū ē febrē eē quartanam.

Cūq; vria i hac febre rubea et ſpiſſa viſa fuerit: et corpus
rubeū et vene plene: eger ex baſilica mintat̄: de iñ totum
regimē: qd puenit ei adhibeat̄. Si at̄ ſi nō fuerit viſū:
aliq̄ medicie q̄ colaz expellūt̄ nigrā ex his q̄ i caplo d me-
lācolia noīauim⁹ denſ. Medicina q̄z mouēs i ſequēti
die p̄ febris laborē: dāda ē. Cūq; acceſſio icepit: ſirup⁹
p̄ acetosus cū mltā aq̄ tepida ē tribuēd⁹: et eger vt ipſus
euomat: hortādus ē. Qd ſi vomēt n̄ poterit ſicla: et ſinapi:
et ſalſa et eis ſilia: dāda ſūt. Quib⁹ ſupel vinū multa aq̄ mi-
xtū bibat d̄ſup: diñ ſirupū acetosū i q̄ rafan⁹ fuit iſuſus i
potu ſumat. In alyſ q̄z dieb⁹ vomat et rgimē ei aplificet̄
et d carnibus pulloz et edoz et agnoz ānualiū menſurate
edat. Si tñ comedat olera cū almurī et oleo p̄dita: et aquā
calaz ſup ſe fundat et in ea ſedeat anteq̄ comedat.

In balneum quoq; mittendus est. In quo tamē non su-
det. Laborum p̄terea atq; vigilias: min⁹ solito patiatu-
r. Sōni vō ⁊ quictis augmento assuescat: ⁊ vinu⁹ subtile ⁊
valde temperatum bibat.

Solutio q̄s vētris assidue p̄ vñū diē anteq̄ accessio ve-
niat: ei adhibēda ē. S; vomitus in diē accessionis: ē dan-
dus. Alijs vō diebus q̄liter nutriatur ⁊ corpus ipsius hu-
mectet: ē p̄sāndus. **E**t est p̄siderādū an febris ⁊ i su-
is accidētib⁹: ⁊ sue accessionis longitudine minuatur: ⁊ q̄
currūt in ea: quia hoc bonum erit.

Si at nō multū inueniat⁹ minozari eger vehemēter est
euacuādus. **Q**uod si in vltimo factū fuerit: nō p̄manebit
febris. **Q**uod si vltra .xl. dies plōgata fuerit: egro cū religis
istis medicatōis q̄ diximus ad magnitudinē nucis: de dia-
triō pipcon q̄tidie in mane ē tribuēdus: ⁊ ex medicamie
q̄d fit ex asa. **A**d auellane magnitudinē dādū. q̄d. ꝑ.
asse: folioꝝ rute sicce: piperis oīu⁹ equalr: mellis q̄d suffi-
cit: ad p̄ficiēdū. Sumat ex hoc medicamine quātum est
auellana i hora dormiēdi: ⁊ eger post ipsum dormiat.

Balneū p̄terea igrediat⁹ ⁊ sudet i eo: nō tñ i diē acces-
sionis. **U**inū q̄s vetus ⁊ pup⁹ bibat: ⁊ si fuerit t̄ps esta-
tis ⁊ corp⁹ mac⁹ ⁊ calm meli⁹ erit ne aliq̄ ex calidis me-
dicinis def. **S**erū cū zucchero tabarzet ei sepe tribuat⁹.
Apozima q̄s de epithimo ⁊ mirobalanis idis iterdū def:
⁊ ex cibis nutriat⁹ humectatinis. **V**omit⁹ ē i p̄ncipio ac-
cessionis in diē q̄ eū infestat febris: cum sirupo acetoso ⁊
aqua tepida prouocetur.

De febrib⁹ continuis.

CAP. IX.

Tertiana

quartana: ⁊ quotidiana: p̄terū
q̄ fortasse nō remouētur: sed
p̄manēt semp. In hora accessiōis fiunt fortio-
res: postea reprimūt: non tñ separant⁹: ita vt
corp⁹ ab eis oīno sit liberū: deinde iterū vt p̄

in hora accessiōis inualescūt. **A**ccidētia vō hāz febriz:
eadē sūt q̄ p̄dictay: excepto q̄ cū tremore nō icipiūt: nō
sudor in toto corpore ē cū istis: nisi cū recedūt. **M**ā. n. il-
laz: istay etiā est materia. S; est in quātitate maior: ⁊ in
q̄litate deterior: ⁊ pl⁹ timorosa. **E**adē igit cura istis sub-
ueniēdū est ⁊ illis. **M**edicus tñ in hāz curatōe magl stu-
diosus: ⁊ frequētius oꝝ eē sollicit⁹ q̄ in p̄dictis.

De febrib⁹ cōmixtis q̄ accidūt de q̄nto i q̄ntū diē vñ de
sexto in sextū vel amplius.

CAP. X.

Is febribus

laborātes: in singulis
accessiōib⁹: per vñā
diez ante sūt soluēdi. ⁊ in diē accessiōis vt euo-
māt laborādus: ⁊ p̄ter ista regimē q̄d in capto
de febre flegmatica nominatū ē circa eos ob-

seruandū ē: si eger fuerit crosus: ⁊ comedēdi auid⁹: ⁊ gu-
losus. **S**i aut fuerit sic⁹: ⁊ macer: ex eis q̄ colerā purgāt
nigrā: est soluendus. **E**t p̄ter hoc regimē: q̄d in quartana
dictum est: circa eum obseruandum.

Dixit vō q̄ certos nō obfūat paroxisimos fiūt aut pp̄
apa q̄d in aliquibus membroꝝ sit: ⁊ p̄cipue i renib⁹: aut
q̄ in quartanā trāsitura est. **D**ifferentia tñ inter eas ē: q̄
cū p̄ma est dolor in aliq̄ ex mēbris: aut inferi⁹ sub dorso.
Aut i suis opatoribus ē lesio. **C**ū alia vō n̄hil horū inueni⁹.

Prie q̄d curatio ē mēbz i firmū sanare: q̄d fiet obfūā
do ea q̄ dclaraui⁹ i loci vbi d̄ his tractaui⁹. **S**cda aut
curabit⁹ sel euacuādo: ⁊ alia vice calozē repimēdo. **Q**uod iō
fieri puenit ne humores omnino integre adurant⁹.

De febrib⁹ ex qb⁹ accidit frig⁹ ⁊ caloz sil. CAP. XI.

Scum

febre causon in lingua: fuerit ni-
gredo: ⁊ inspiratio magna: ⁊ sitis
multitudo: ⁊ estuatio: fueritq; corporis supfi-
cies frigida: erit significatio mala.

Silr q̄s si extremitates ⁊ corporis supfici-

es fuerint frigidissime: ⁊ febris fuerit pp̄ apostema quod
est in iterioꝝibus. **E**go tñ nō in hoc sermōe de hac tñ sp̄e
loqui volo: imo de oī febre in q̄cūq; corpis supficiēs fue-
rit frida. **C**ū qua eger fatigationē ⁊ fractōēz ⁊ febrē ⁊ ali-
ces ⁊ ositatōēs sēit: ⁊ pulsus ē velox ⁊ ispiratio silr: ⁊ ca-
lor p̄tinu⁹ sentit⁹ interi⁹: nec interpolatus ex regimine fe-
bris flegmatice erit regendus.

Quod si in superficie corporis fuerit calor vt calor febriz:
tis: in pulsu tamen nō sit velocitas neq; inspiratio sit sp̄is-
sa nec magna: neq; eger ex calore febrili aliquid magnus
senserit interi⁹: immo totum calozem ⁊ incendiūz: ⁊ fra-
ctionē in corporis superficie senserit: fueritq; hoc cum
interpolatione: sirupus acetosus: ⁊ geleniabin de zucha-
ro egro dentur: ⁊ ex aceto ⁊ oleo amigdalino nutriatur:
balneum quoq; quotidie ingrediatur in quo parus sudet
⁊ multum ex aqua calida super eū fundatur. **Q**ue si suf-
fecerint: bene erit. **E**t si non: venter ex apozimate miro-
bal. erit soluendus: ⁊ ad regimen erit redeundum.

Quod si eger orzipationem cum inflammatione mi-
xtam senserit: ⁊ inspirat p̄ter hoc inspirationem calidā
⁊ passus fuerit alices: ⁊ senserit calozēz prius: ⁊ ilico post
frigus: aut prius frigus: ⁊ post statim calozēz: ex apozima-
te mirobalanorum citrinorum: ⁊ indorum: ⁊ turbitib⁹: ⁊ zu-
charo est soluendus. **T**rocisci quoq; diarodon parui:
⁊ trocisci de spodio quotidie pondere duorum aureozū
cū sirupo acetoso de zucchero: ⁊ succo granatoꝝ: dādi sūt.

Descriptio autem trociscorum de rosis qui parui dicū-
tur ista est. **R**ecipe pulueris rosarum rubearum. .3. x. sp̄i-
ce nardi succi liquiritie amboꝝum ana. .3. i. seminis citru-
loꝝum: seminis endiuiē: amboꝝum ana. .3. ij. **E**x his cu⁹ iu-
lep confectis in formenē trocisci: ⁊ sumantur in potu.

Descriptio trociscorum de spodio. **R**ecipe spody. .5. x.
rosarum rubearum. .3. ij. seminis citroli: seminis lactu-
ce: seminis cucurbite: omniū ana. .3. 5. succi liquiritie tere-
niabin amboꝝum ana. .3. v. ex mucillagine psilly consper-
gantur: ⁊ fiant ex eis trocisci: ⁊ bibantur.

De frigoribus ex q̄bus nō calefit patiens. CAP. XII.

Cum consue-

alicui tremor cum i-
terpolatione super-

uenerit: neq; calefit immo corpus ad primaz
redibit dispositionēz post aliquot tempus: ab
inchoatione sua ad dispositionem suam p̄-
ter q̄d non sequatur ipsum febris eger ex eis que p̄dixi-
mus in capitulo de febre flegmatica est euacuād⁹: ⁊ ipsi-
us regimen subtiliandum: ⁊ omnia que flegmatis sunt
generatiua sunt prohibenda.

Hic p̄terea eger parum dormiat ⁊ in hora ipsius tre-
moris deambulatione vtatur.

Et si egritudo diu perseuerauerit ex medicamine de af-
sa ad auellane magnitudinem ante horam tremoris dā-
dum est: deinde pannis cooperiendus ⁊ p̄cipiendus est
ei vt vehementer moꝝetur coopertus: neq; sepe volua-
tur. **Q**uod ideo fieri puenit vt sudet ⁊ tremor reinouetur.

Ex oleo quoq; de costo ē inūgēdus: ⁊ aqua calida in po-
tu multotiens ē ei tribuēda. **E**ger q̄s cooptus dorsoz ⁊ ca-
put ex aliquo crosso pāno faciē sup aquā calāz ponat: cu-
ius vaporē in facie recipiat: vt sudor p̄uocet⁹: ⁊ tremor re-
moueat⁹. **V**inum itidē forte ⁊ purū cum pipere in potu
tribuat⁹: ⁊ tremor remouebitur.

De febre sincopali que fit ex malicia humorum ⁊ cor-
rum acuitate.

CAP. XIII.

Etandoq;

febris alicui superuenit q̄
secundum maiorem partē

in diē tertia paroxisumus facit cum qua facies
egri cito fit toꝝnatilis: ⁊ corpus macrescit.
Virtus quoq; que in pulsu attenditur cadit

Tractatus

post vnam aut duas accessiones. Et si accessio amplius aduenit: perducetur eger ad sincopim post ipsam: et fortasse morietur ex illa sincopia: hec vero febris in corporibus quod generatur sunt personis in ultimo calide et sicce.

Cum hoc visum fuerit: egro succurrendum est aquam ordei in potu tribuendo cum quod aliquid granati muzzi est miscendum et dandum. **E**ger quod in loco dormiat vteroso et camisia iduat: quod aqua rose et sandali sit infusa. Vter etiam latera ex sandali et aqua rose liniant: et assidue paruum sumat nutrimenti ex mica panis simulaginei in succo granati muzzi infusa: et fructuum ei similium.

Ex pullis quod cum succo vine acerbe condit: et cucumeribus et citrulis ac cucurbitis et fructibus frigidis in niue infridat: nutritur aqua et frigida bibat. **A**nt vero quod accessionis sit principium: succum granatorum in quod panis de simula sit infusus in potu sumat: aut aquam ordei.

Cum si cum circueat incipit: ante quod aliquid deus supuenerit sincopis: Os egi in illa hora erit apertum: et elaborandum ut aqua in quod puluis tortellorum sit infusus. Aut prisanam trayciat.

Si autem sincopis fuerit fortissima insistendum est ut pax ex tortellis puluerizatis cum vino subtili hunc aqua frigida sue quantitatis admixtam trayciat.

Custodiendum est preterea ab aere calido: et labore: et vigiliis et ab omnibus quod euacuare possit. Ex aqua vero frigida lauandus: et omni tempore nutritur. Et si accessionis hora affuerit. Si vero febris calitas cum incipit: vehementissima fuerit cum siccitate: Lac de quod butyrum sit extractum cum trociscis de capphora in potu sumat. **D**e febre sincopali quod ex multitudine et cruditate humorum fit.

CAP. XIII.

Sepe febris aliquem inuadit: quod semper maius paroxysmum ut flegmatica facit. In qua corpus mollescit: et facies tumere incipit. Et si corpus non fuerit nutritum sed euacuatum: supuenerit egro ide sincopis. Et si nutrimenti adhibeat: mollicies consequetur: et febris fiet validior: et longum protrahetur tempus. **C**um itaque febris curatio principium est: ut crura egi a genibus usque ad pedes cum panis quod iter lenitate et asperitate sint medij fricent donec rubere videant: deinde ad coras tendendum est in quod silr fricatio fieri debet incipiendo superius: et descendendo usque ad genna: donec pax rubere incipiant: et sit fricatio in vehementia equalis: post hec quod manus eorum ab ascellis usque ad vola ad predictorum similitudinem sunt fricande: deinde pectus et dorsus. Postquam omnia ad pedum ac aliorum membrorum fricationem sicut predictum est redeundum.

Cum huiusmodi patiens sitim passus fuerit: oximel in potu sumere debet. Et si cum habuerit: aqua ordei et panem atque ydromel mixtum cum zucchero sumat. Quod est ne aqua frigida deus. **T**empus autem inter fricationes et somnum partiendum est ita ut mediu deputet fricationi: et mediu somno et geti. **C**um vero egro si cum sola prisanam sumit non debilitatur: Aliud non est dandum nisi ipsa: et panis cum ydromelle. Si autem debilitatus fuerit cum cibis quos in febre predictum flegmatica erit nutritus: et si veteri strigant colliriū ex succo sicie et nitro supponendum est. Egro quod omni mane post supra dicta potius duorum aureorum seminis apy cum sirupo acetosico est dandum. Quod si modo usque quo sanetur regendus erit.

De febribus quod comitatur apostema. CAP. XV.

Febis que sequitur apostema quod accidit ex percussione: aut casu: aut horum filibus: de genere est effinere. Non enim putrida neque huius se nocumetum neque malicia. Que vero comitatur apostema quod alicui membrorum incipiendo innascitur: mala est. Timoris enim magnitudo aut putitas quod post de ea habedus est: existit semper illud membrum.

Febis quoque que ipsum sequitur est secundum apostematis magnitudinem: et ipsius quantitatem.

Febis vero que comitatur apostema quod fit in panniculis cerebri est mala. Ipsa namque est febris frenesis. Cuius significationem et curam iam predictimus.

Illi vero que accidit propter apostema quod in gutture et suis partibus oritur: et vocatur sinanchia iam etiam nominauimus. **F**ebres vero que fit ex apostema in istrumetis anhelitus: aut quod fit in carne quod est iter costas et in panniculis qui ibi sunt: et in diaflagmate: et ex pleuresi: et quod oritur in puniculo qui pectus in longitudine diuidit: et ex peripleumonia: iam in predictis demonstrauimus. Ex eo tamen quod principaliter generatur in pulmone: puenit anhelitus maior: et spissior: et genarum rubedo. Tussis quoque cum eo accidit: cum qua excreatio spuri spumosi adest: quas etiam nominauimus. **C**um febre vero quod fit per apostema quod generatur in motu: et dolor cum scapularum grauedine quod in hora transglutiedi grauior sentit. **E**x febre quod quod per istum apostema accidit: puenit dolor et inflammation in anterioribus partibus ventris et in inferioris toracis. Ubi plerumque dolor et apostema cum est magnum sentiuntur. Sed si non est magnum dolor in loco illo ventris sentitur cum puenit. Adhuc et cum in apostema: sitis et appetit casus. **S**ilr quod si in aliquid istestino fuerit apostema: locum ventris in quod tactu sentiet calissimum. Cum quod sepe veteri strigant. **C**um autem strigit apostema in epe generatur: sequitur febris fortissima et sensum turbatio: et zine strictio. **I**n matrice quod cum calidum sit apostema: febris comitatur acutissima. scilicet causon et sensum turbatio. Quod autem febres que per apostemata generantur: remouende sunt ex curatione apostematis: quod fit autem minutione vel inunctione aut empliri superpositione. **E**t preter hoc ex curatione quam in propriis scripsimus capitulis. **F**ebis enim sequitur illud apostema: dum est calidum et ardens. Remouetur vero febris: aut cum calor ipsius sedatur. Aut cum sanies adunatur.

De febribus quod ex pestilentia accidunt. CAP. XVI.

Febribus que ex aeris corruptione generantur: non videtur in principio multa esse acuitas neque calitas cum tangitur eger. Sunt tamen in occultis corporis partibus in ipsius profundo magni nocumetum: et sunt deceptorie: et vehementis operationis: et sunt febres lente et tepide: sed deluse. Cum quibus anhelitus et quicquid a corpore egreditur valde fetida sentiuntur.

His vero febribus laborantes: tribulationem magnam et sitim vehementem patiuntur: eorumque anhelitus augmentatur et fit spissus. Ex quorum corporibus cum vomitu et egestionem res feda egreditur: et insolita: deinde incipit eis superuenire sincopis: et moriuntur.

In hac igitur febre directe incedendum est aqua frigidam dando: et rob ex fructibus acetosis et stipticis: ut est rob quod fit ex granatis: et ex succo vine acerbe: et ex pirlis: et macianis: et citri acetositate. Quod si nullum istorum habeatur acetum cum aqua egris dandum est: et lac acetosum cum farina ordei: atque lac valde acetosum ex quo nutrantur.

Hac preterea laborantes passione: aliquid comedere sunt cogendi. Plures enim ex eis nil sumere volunt. Et mitte eos in domos fridas: et regendi sunt ex omnibus que in capitulo de ethica diximus: excepto quod balneum non sit igressuri: neque aqua calida: neque lac reces in potu sunt sumpturi.

Domus autem in quibus moraturi sunt: cum hoc quod frigide sunt: sint etiam ventose: et ex aqua et aceto rorentur: patientes vero herbas fridas et bene redolentes olfaciant.

Trocisci quoque de camphora cum rob de citris quotidie dentur: et pectoribus eorum emplastrum ex sandalis et camphora: et aqua rosata superponatur. Sint quoque eorum mansiones ex folijs salicis: et vitis: et malorum: et omnium aliarum rerum in quibus est frigiditas: et stipticitas: plene. Et ex sandalis et camphora suffumigentur: et ex aqua rosata multotiens in die rorentur.

De febrib' cōpositis. CAP. XVII.
Lerūq; supueniunt egro due aut tres febres: q̄ quandoq; sunt vni' generis vt tertiana: quandoq; diuersorū vt cū egro supuenit q̄rtana cū tertiana: aut flegmatica cū ethica. Sepe etiam vna ex eis est cōtina: et alia interpolata: et sepe accessiōnū p̄ncipiāvicinā: vt in vna sint hora et sepe elōgantur. Quapp̄ ordo periodorū ipsarū corripit: et accideria ita cōmiscē: vt cognosci minime q̄ant nisi ab eo qui cognoscēdi species simplicium p̄itiā adept' ē. Ideoq; genus febris nō solum ex interpolatione sua sciiri d̄z: sed ex accidentibus ipsam comitātibus q̄ sunt eius propria. Contingit enim duas habenti tertianas: quotidie interpolationem pati. Unde si hec nō cognoscētur nisi ex interpolatione indicabitur esse flegmatica. Cui si secundū hoc regimen adhibuit fuerit eger interficiet. Quapp̄ spēs ex accidentibus que sunt ei pp̄ia cognoscēda est: et nō ex circumstanciis. Sitq; cura q̄ huiusmodi adhibet febrī scdm̄ accidentiūz fortitudinē et debilitatē: et eorum simplicitatē: ac permixtionē. Neque attēdatur interpolationis ordo: cum accidentium testimonium ab interpolatione diuersum fuerit: l̄z enim cū aliquis duabus infestatur tertianis quotidie a febre ledatur: nō tam curatione cotidiane ei subueniendum est: sed tertiane. Adhuc etiam preter supradicta oīno nitendum est: et in cura eius studiose elaborandum. Si autēz febris vna die accidat et alia non: accidentia tamē que tertiane sunt propria: nō sint fortia: neq; pura: immo debilia: et commixta: non est medicanda cum sola tertiane cura: immo ipsius curatio temperanda est: fm̄ accidentiū declinatōem. Cū vniuersalr̄ autē dicimus febrū cōpositarū curatio nē cōpositam debere esse: ex curis simpliciorū: et q̄ duarū curationū cōmixtio: secundū duarū febrū cōmixtionē fieri d̄z: plerūq; tamē oz nos studere: vt ad vna febre curandā intendamus: cum ipsa fuerit magis timēda. Cui' exemplū est: q̄ si aliquis febrempatere q̄rtanā et supueniret ei alia febris pp̄ apostema in epate: aut stō: aut alio quo ex mēbris in instrumentis anhelitus: dico q̄ i hoc loco cum hoc accideret: studiose esset attendēdū ad febre curandam que taliter accideret. p̄pter timorē ipsius magnū: l̄z in medicinis aliquid continere q̄d alias febre faceret validiorem. Et si contingeret febrem vna die infestare et alia non: sed accidentia huius tertiane nō apparerent pura neq; fortia: neq; tremor eius esset pūgitiuus neq; calor cito post ipsum accensus foret: neq; sitis multa: neq; estuatio: neq; calor febris: neq; dolor capit: neq; inanis locutio: neq; sudor: sed forent oīa hec debilia cum cōpararentur eis q̄ in pura tertiana videri solēt. Et ponamus ēt q̄ preter hec febris ista plōgare: donec ad. xiiij. horas p̄tingeret: diceremus q̄ hec febris nō eēt curāda pure tertiane medicatione: sed hui' curatio ex flegmatice febris cura cōmiscenda foret: et deberem' dirigere intēctionē nostrā ad id q̄d flegma atq; colerā ab egro educere posset. Eiusq; nutritio ac totū regimē: scd̄z hoc eēt ordināda. Nos q̄d oēs p̄positas febres noiare nō possumus: neq; cuiuslibet illarū pp̄iā subycere curam. D̄z at vt hui' discipline inspector simplicium febrū formas et earū curas oprime cognoscat et post cōpositarū cognitionē bñ mēsurare. et earum curam ex duarum simplicium curis temperare sciat.

De variolis et morbillo.

CAP. XVIII.

Am febris acuta et clausa pueris p̄cipue: aut iuuenib' euenire cept. fueritq; cū ea d̄zsi dolor et narium purit: et i sōno timō ac capiti grauitas: et oculorū rubedor et corpe sētiū pūctio: sciēdūz ē q̄

egro aut variole: aut morbillus citissime supuenient.
Quapp̄ si anteq̄ apparere incipiāt: medic' egrum iueniat minuire eū faciat aut cū v̄tosis sanguis extrahat. Minuat egdē sanguinis multitudo. D̄sequēter v̄o trocisci de spodio cum succo granati acetosi in potu tribuat.
Eger q̄z nō nutrit' nisi ex p̄tisana: et hoc i mane et p̄pe noctē fiat. Q̄ si ipse largiorē appetierit nutritatōez: fueritq; ipsi' virt' debilis: alia nō dent' nisi lētes absq; corticibus cū pauco aceto p̄dite. Aut forbitōes q̄ sunt ex amilo et zucharo et oleo amigdalino: et epulū q̄d ex olerib' frigidis que haberi possunt preparatur.
Rob q̄z q̄d fit ex fructib' acetosis aut stipticis ad bibēdū datur. **V**enter at si strict' fuerit: infusiones q̄tidie i potu sumat. Ex h. n. aut oīno p̄hibebit pustulaz egresio aut si quid egressum fuerit: paruum erit.
Si v̄o eger a medico non p̄us fuerit inuentus q̄ passio egredi incipiat: nō erit tūc minuēdus neq; trocisci de spodio erūt d̄adi. sed corpe ipsi' erit bñ coopiedū: vt sudor p̄noceat. Ex hoc. n. lenis fiet mā ad exundum.
Si autē videat passio dura eē ad egrediēdū: et eger videatur eē vehemētis nausee: et cū multa estuatiōe: et accidet ei lenitas i aliquib' horis: apozima de ficub' et v̄uis passis lētib' absq; corticib' et semie feniculi et fustib' de lacca i potu sumat: q̄d hoc mō fit. Cuiusq; p̄dictorū pugillus vn' sumat: deinde oīa i aq̄ coquāt: et colentur: quorum apozima multotiens in die sumatur.
Aqua p̄terea ro. i. q̄ sumat infusus fuerit. Aut succ' q̄ ex carnositate granati exp̄mis: ocul' ignatizet. Aqua ēt frigidā cū pauco aceto mixta: in potu tribuat: et gargarism' s̄it ex ea fiat. Q̄d iō fieri puenit ne i oculis: aut narib' aut gutture ex ea aliquid egrediat. **A**ntimoniū q̄z cū succo coziādri fricet et i oculis multotiens in die mittatur.
Lūq; tota passio egressa fuerit et matura eger sup folia salicis ponend' est ad dormiēdū: aut lect' ei' ex rosīs tritis est puluerizand'. Si qd at ex p̄dicta egritudine nō cito siccet q̄d sit magnū: et cū multo humore ex aqua salsa cū coto ibibatur. Et si fuerit h̄ymis tps ligna tamarisci ante egr' sunt cōburēda. Si v̄o estat tps fignat: ex sanda lis ex folijs rosarū: et mirti suffumigatio faciēda ē. Hec q̄z oīa cū aqua coquēda sunt: i qua eger si sic citas p̄dictarum tardata fuerit: mittendus est.
Lūq; illud q̄d p̄dixim' bñ siccātū fuerit et remāserit de super cortex fedus et habens escaras: ex oleo tepido cum coto multotiens in die inūgat. Lūq; oēs cortices ceciderint: et eger ex toto sanus fuerit: l̄z signa que remāserit remouēda fuerint ex eis que in caplo de remotione signorum p̄diximus liniantur sepe.
Balneo q̄z et regimine q̄d ad huius curā valet: vtatur.
Oz si variole et morbill' egrediat: nō minto sāguis: succ' duorū gnatōz cū trociscis de spodio def: et ex oī regimine q̄d p̄t ifridare regat. Pullos p̄terea nō comedat nisi postq̄ oēs cortices q̄ sūt sup loca va riolaz remoti fuerint: et febris a corpe: atq; oīs calor separar' fuerit. Sūmo ope ēt ē cauēdū: ne aliquid q̄d v̄etrē soluat egro postq̄ variole aut morbill' appere cepit tribuat. Q̄ si v̄eter multū solut' fuerit: p̄tisana cū spodio et gūmi arabico: et bolo armeno: atq; rosīs sicut i caplo de fluxu v̄etris p̄dixim': i potu tribuat. **O**ib' v̄o variol' ille q̄z colores sūt violacei: et q̄ sūt parue et dure: et nō maturāt: deteriorēs existūt.
Morbill' q̄z cui' color ē vt violē color s̄it ē malus.
Si at variola et morbill' duriter egredi et maturari videat: n̄z febris n̄z estuatio sedat: n̄z alleniat et supuenit p̄ter h̄ sincopis et cordis tremor: eger p̄culdubio moritur' ē. **O**z si variolaz egressio velox fuerit et maturitas velox: febris q̄z atq; calor sedant: nō erit egro timēdum. Quia nihil mali inde patitur.

Tractatus

De his que necessario scita sunt ad regimen acutarum egritudinum.

CAP. XIX.

Quicūq; acutas egritudines congrue regere voluerit: prius cognoscere oportet an sint salutifere an perniciose: et si sint breues aut longe: et si finis earum erit cum crisi aut non: et in qua die fiet crisis: et cuius species erit. Quo modo et eger ante crisin et in tempore crisis et post crisin: et usque ad finem huius et que ipsam sequuntur: regendus sit: prescire oportet. Nos quoque in hoc nostro libro de his tractabimus: ut consueuimus aggregationes horum et summas ponendo.

De signis bonitatis significatibus CAP. XX.

Pulchritudo coloris egrorum et motus sui leuitas et quod facile egritudine tolerat et pulsus fortitudo: et anhelitus bonitas et intellectus stabilitas: et virtus appetitiua sibi manens: et somnus ut bene dormientis: et in lecto decenter iacere. Hec omnia signa bona sunt et laudabilia. Maturitas quoque manifesta et perfecta est annuntiatio egrorum bonitatis perfectam et salutem.

De signis malis. CAP. XXI.

Ecce signa multa sunt. Quorum ordines sunt tres: quod significat diuersificationem. Quapropter cum signo cuiusque illorum ponemus verbum quod quantitate fortitudinis signorum demonstraret. Vocabimus. n. signum quod est debilius: signum non bonum. Quod autem fortius eo est: signum malum. Et quod est fortissimum signum mortale. Aut multum mortale. Hoc. n. non pronosticum ex eo assumptum verius erit et firmitus. Diuersitas caloris in corpore febricitantis repta: ut. s. vnu ex membris sit calidum et precipue si fuerit in parte vetricis: et alia membra sint frigida: signum est non bonum. Facies que multum remouet a dispositione quam habet in sanitate et fit macra et mala: et toruata et sicca: signum est malum. Sed si eger prius multas passus fuerit vigilias et diu. Aut laborauerit: aut ventris constrictionem. Aut vehementer ventris solutionem passus fuerit. Aut alium euacuationis modum ipsius malitia est minor. Et si egrorum facies repletioni appropinquare visa fuerit: neque intercesserit spacium nisi paruum: ex quo eger graui fuerit oppressus crapula. Aut multis fuerit repletus cibis: malicia sibi erit minor. Quod si facies in colorem extraneum versa fuerit: fueritque hoc propter acrem qui est talis ad quem paulatim mutata fuerit: et quod prius solitus erat comedere cibos humoris generatios: qui huiusmodi est coloris signum minus malum erit. Urina preterea nigra: atque sputum nigrum et stercore quod inferius egreditur sibi nigrum: huiusmodi ex signis existunt mortalibus. Si autem cum predictis febris magni fuerit incedens: signa valde sunt mortalia.

Et toror anhelitus et oris in acutis egritudinibus: signum existit mortale. Frequens in lecto reuolutio: et ex aliqua figura in aliam diuersam mutatio: et alia accidentia ex quibus homines verecundari consueuerunt: ut cum aliquis verecundatur ut discooperiatur. Aut cum ventositas in ferius cum sono egreditur: significatio est non bona. Significant enim egrorum inquietudinem: et mentis eius perturbatorem. Cum facies egrorum fiet extenuata et oculi videbuntur concaui et tempora dilatabuntur et aures fuerint frigide: et in citrinitatem mutata: quarum etiam extremitas que inferius pendet fuerit contracta et cutis faciei tesa apparebit et preter hoc color apparuerit citrinus et viridis. Aut niger neque eger multam prius fuerit euacuationem passus: omnia hec signa sunt mortalia. Quod si cum predictis eger neque audiat: neque videat. Aut aliquod ex signis affuerit quod in morte demonstrat: sunt vehementiora mors iam imminere significantur. Paruitas vnius oculo: et

aut oris contortio aut alborum que videtur in oculis cum claudunt manifestatio preter solitum: et dormire ita quod os non claudatur: omnia hec signa sunt valde perniciofa.

Stridere dentibus preter solitum: malum est signum: si cum acutis accidat egritudinibus. Eger quoque cum acutas patitur egritudines: et faciem a lumine remouerit: et ad tenebras fugerit et oculi inuoluntarie lachrymati fuerint: et fluxus sanguis ex naribus secutus fuerit: et duo signa sunt non bona. Rubedo in albis oculorum et vene rubeae: aut nigre in eis apparentes: sunt duo signa mala. Oculi congelati qui non mouentur: et tremuli qui non gescunt: sed fere ex multo tremore circuli videntur. De signis existit mortale. Oculorum egressio ad exteriora. Aut ipsorum profunditas in acutis egritudinibus et lippitudo in eis existens signa sunt non bona. Quando eger super aliquod ex lateribus non quieuerit: sed supinus iacere se per appetierit: et preter hoc ad partem pedum descenderit: hoc signum est mortale. Alia magni in ventre et calidum cum febre vehementi et acuta: signum est malum: et si virtus fuerit debilitata: calore apostematis et febribus adhuc perseverante: signum est valde perniciosum. Cum in acutis egritudinibus extremitatum adest frigiditas: signum est non bonum. Quod si earum frigiditas augmentatur: et fiat fortior: est malum: et si cum hoc magnus calor fuerit in ventre et sit est mortale: et si si superfluerit multum: fueritque anhelitus spissus et pulsus sibi cum debilitate et paupertate: mors est propinqua. Cum extremitates et ungues: in fuscum mutantur colorem. Aut manus et pedes: ex toto illius fuerit coloris: virtus tamen nondum ceciderit: imo cum hoc augmetur et fuerit hoc in die critico: hoc non est signum malum: imo bonum: quod egrorum significat euasione. Quod si loca ista vlcérantur: et corrumuntur: ac putrefiant: medicamina contra fortantia non sunt superponenda. Hoc. n. si factus fuerit egritudo interius ad egrum redibit: et cum interficiet.

Similiter quoque si de radice auris conqueritur aut rubedo ibi apparuerit: fueritque hoc in passioe que frenches vocatur: aut oculi in sinanchia rubere fuerit visum: aut alius quis locus pectoris in pleuresia: aut apostema fuerit sub ascellis: aut in mamillis: non erit locus in frigidatus: neque que ipsum confortent erunt apponenda: sed emplastrum erit supponendum: et aqua calida ab alto super ipsius erit distillanda: et ventose superponende si materia ad digestionem ad modum stupidi visa fuerit peruenire. Cum hoc enim liberabitur eger. Testiculorum et virge contractio in acutis egritudinibus: est malum.

Signa que cum crisi venire consueuerunt si ante digestionem et in die non critico apparuerint: neque crisis secuta fuerit: mala sunt significatiua.

Cum eger nocte vigilat et in die dormit laboriose tamen et non continue: signum est non bonum. Et si quando a somno excitatur: ipsius debilitas ac sue dispositionis malicia augentur: est perniciosum. Priuatio digestionis cum inuentione virtutis egritudinis: significat plixitatem. Lix casu vero eius: est perniciosum. Egritudines calide et fortes in senibus: et in complexionibus habentibus frigidas et in regionibus ac temporibus frigidis deteriores sunt: quod que in horum contrariis. Sinanchia cum febre fortis caloris perniciosissima est. Cum causam patienti superuenierit tremor semel atque iterum: neque sudauerit: et egritudo non fuerit alleuiata: sed debilitas et dispositionis malicia augumentata fuerint: signum est perniciosum. Cum labia torquentur: aut narses: aut palpebre: aut supercilia in acutis egritudinibus post multam debilitatem: et postquam eger se sum amisit: iam mors imminere significat. Tremor cordis assiduus in acuta egritudine: signum est malum: de singulatu quoque similiter dicemus. Et preterea si cum hoc anhelitus fuerit restrictus et calor febris augmentatus: signum est perniciosum.

C Dolor fortis cum febre acutissima: perniciosus est signus: et precipue si fuerit in capite: aut aure: aut ventre. **C** Lū in corpore egri fuerit vlcus: et fiet citrinū aut rubeū: aut nigri: signū est pñitiosum. **C** Oculorū cōgelatio quorū palpebre nō palpitāt: accūs est mortale. **C** Egritudo ī boīe semp̄ sano q̄ fere nunq̄ egrotat: timorosa est. **C** Lū testiculī et virga in acutis egritudinibus p̄tendūtur: et intestinū plapsum fuerit: signū est pñitiosus. **C** Sanguinē e naribus paulatim debilitat fluere et guttatim egredit: nō ē bonum. Et si cū β fuerit niger: est deterius. Et si in die cretico cōtingat: est pñitiosum. **C** Lū in aliquo mēbro outur apostema aut dolor: et segtur post ipm̄ estuatio: et inflāmatio et sitis et ingerudo est malū. Et si cū costringit tremor cordis: est mortale. **C** Vomitus coloris sicile et fluxus vētris similis: est malus. **C** Faciei feditas aut puluis in ea apparens: in acutis egritudinibus: signū ē malū. **C** Moruorū nomia p̄ferre: signū ē malū. **C** Lū vomitus aut venter in acuta febre multū erit: signū ē malū. **C** Et si singultus fuerit secutus: erit pñitiosus. **C** Lū oculus subito fit citrinus: aut niger: et eger subito p̄focat ita q̄ saluā trahere nō pōt signū est pñitiosum. **C** Sitis vehemēs cum sudore frido: signū est pñitiosum. **C** Anhelitus fridus in acuta febre cū casu v̄tutis: egrū mortī significat p̄p̄quū. **C** Lū in lingua appuerint pustule cicerib⁹ magnitudine equales: fueritq̄ febris fortis et acuta: eger in principio sequētis diei moriet. **C** Lū sudor fluxerit vt sp̄ens: est mortale. **C** Quā apat viula frenetici: tūc iā p̄pe mortez est. **C** Lū spasmus febrī acute supuenerit postq̄ aliquot dies a principio p̄terierint: signus erit pñitiosum. **C** Cum eger reziat similē vomerit: signū malū erit. **C** Et dēriorēs febres incēdentes: sunt q̄s ista comitant accūtia. **C** Tremor in principio absq̄ sudore q̄ ipm̄ sequat malū ē. **C** Paucus sudor et precipue in capite: et frōte: et vehemētia vigiliā: et estuatio: et nausea: et timor: et sensuū p̄turbatio: et extremitatū friditas: et precipue si fricate nō fuerit calefacte: et sup̄ficie corpis friditas cū magno incendio ī interiorib⁹: et āhelitus sp̄issus: et extremitatū rubedo: et vrina nigra et pauca et viridis et sp̄issa q̄s mel: et si sit absq̄ caloribus febulis gete destrui: et apostema in epate: et in stomacho ortū: et vrine cōstrictio et v̄tris flux⁹ niger et viridis: et distillatio sanguis nigr⁹: ex narib⁹ fluentis: et egri reuolutio ab vno latere ad aliud: et si ipsius situs diuersis cōsistat dispoñib⁹: et ventris inflatio: et in stomacho apatis generatio: et si eger oibus q̄ inuenit ibereat et suspēdat se. **C** Dia. n. hec: malū portendūt. **C** Cum res nigra et acetosa ex qua terra ebullit in quā cadit de v̄tre egredit: pñitiosa est: et si cū hoc v̄tute fuerit debili mors iam est p̄pinq̄. **C** Lū ex narib⁹ egri colera stillauerit citrina aut viridis signū malū erit. **C** Lū eger p̄p̄ sudauerit aut ipsi corp⁹ q̄si humefactū fuerit: et precipue caput et ceruix: post āhelituz fridum: mors p̄pinq̄ esse significat. **C** Sudor ī fronte post laboris vehemētiā: et pulsus ac motus casus: signū est mortale: et si casus pulsus vehemēs est: mors iam ē p̄pinq̄. **C** Lū eger pedes vsq̄ ad pectus sursum elenauerit: et deinde eos retro piccerit: signū erit valde pñitiosum. **C** Lū febris fuerit adurens fortiter q̄ deinde subito se allenauerit: et calor generit sine eione p̄cedēte: neq̄ eis p̄mittas q̄ calozē extinguit: neq̄ p̄mutationē in frido aere: pulsusq̄ velociter quērit et motus fuerit debilitati et dispositio geti simul supuenerit: signus est q̄ cito moriet. **C** Lū os in frenesi cōtorquet: neq̄ eger inde leuior fit: neq̄ eius sensus ad eū redit: signū est mortale. Et si cū β leuior fiat: et ad suū redeat sensum: ē bonū. **C** Lū egro supuenerit yctericia ex q̄ ipsius egritudo non fuerit alleuiata. sed potius auget malicia: signū ē mortale. **C** Disudor q̄ nō totū tenet corpus: est nō bon⁹. Silr q̄ nō ī die

fit cretico: neq̄ est talis ex quo eger allenietur: est non bonus. Si aut in die fiat cretico et fuerit calidus: est bonus. **C** Sed si fuerit fridus et paucus et fuerit in capite tantū est mortal. **C** Sudor fridus cum febre acuta: pñitiosissimus est. **C** Lū post sudorē tremor segtur: signū ē malū. **C** Signorū v̄tutes iter se p̄ferēde sūt vna videlz cū alijs. Unū nāq̄ signū bonū cū fuerit forte: multis p̄ponderat signis. **C** Plerūq̄ etiā signis bonis: mltā nō bona signa cōiungunt. Pessima v̄o signa: fere nūq̄ signis valde bonis cōmiserent. **C** Lū ergo v̄tus pulsum faciēs sana fuerit: et corpis motus faciles: et appetitus comedēdi et bibēdi fortis fuerit neq̄ destruit: nō est pauedū p̄p̄ accidētia multū terrefactentia. Quod si cū β materici digestio iā p̄ces sit nullo mō ex eis est timēdū. Sed cōfidēter est tenēdū q̄ ipsa erunt cā crisis: et precipue si in die apparuerint que diem creticum p̄cedit.

C De cognoscendo more febris.

CAP. XXXII.

Egritudinis breuitas ex fortitudine sui nocumēti: et sui ipedi-
mēti qd̄ efficit cognosci pōt. Impossibile ē. n. q̄libet egritudies q̄ vehemēter nocet: et ipedit: diu p̄manere. Sed aut cito p̄niciē afferēt. aut a nā cū crisi expellētur. Dea aut est intētio cui est īnittēdū. s. q̄ egritudo magni nocumēti durat nō potest. **C** Est et egritudo plerūq̄ q̄ lz parue sit lesiois et parū inferat nocumētum. Lū β tñ nō est durabilis: vt effimera. **C** Ad morā aut egritudinis breuiandā: iuuat tēpus calidū: et regio calida: et cibatiois paucitas: et vt corpus mollem habeat carne et paucā et cutis sit laxa et non plena: et postremo oīa q̄ corpus calefaciūt. **C** Ad plōgādā v̄o ipsam morā: hōz tria iuuāt. **C** Et vehemētia incēdy febris et accidētium ipsius fortitudo: et eius cōclusio: temp⁹ breue significat. Sed paucitas calorū eius et accidētium leuitas: ipsius significat p̄lixitatē cū absq̄ manifesta euerint digestiōe: neq̄ fuerit cū febre effimera. **C** Lū aut cōtingit vt cū digestiōe accessiōes currēdo ad multū tendant augmētuz egritudo breuis fore significat. Nam si accessiōes multū superēt p̄mā in calorū vehementia et accidētium fortitudine: egritudis portēditur breuitas. Quod si supatio fuerit parua aut fuerit accessio qual p̄ma egritudinis demōstrat p̄lixitas. **C** Spēs quoq̄ febris: sui temp⁹is spaciū significat. Effimera. n. ab vno die vsq̄ in q̄rtuor desinit. Tertianā q̄s pura: quartūdecimū nō trāsit diem: et fm̄ mai⁹ in septē remouet diebus. Aut p̄p̄ plus aut p̄p̄ minus: et est secura. **C** Nota v̄o cuius accidetia flegmatice accidētibus miscētur: adeo fit māsiua: vt plerūq̄ p̄ quartā āni. Aut amplius p̄duret: et ē febris mala et nō secura. Lū ea. n. est acuitas: et digestiōis tarditas et viscerū corruptio. **C** Quēs p̄terea febres q̄ sunt continue: breuiorēs sunt interpolatis: excepta ethica q̄ lōga est: q̄n enī calor in ethica vehemēs fuerit: erit p̄lixior et cōuenerso. **C** Cōcluse v̄o febres vehemētis calorū: et fortī existētes incēdy vt tertiana cōtinua: et sanguinea q̄s medici cōtinuas egritudines et febres acutas vocāt. xiiij. nō trāseūt dies. Qd̄ tñ sit cū nō in vltimo calorū et incēdy extiterit. Lū. n. ad vltimū ei⁹ deuenerit finē: ī tertio et q̄rto die delebūtur. S3 si in medio hōz fuerit: ī septio. In his q̄s febrib⁹: timor est maxim⁹. **C** Flegmatica v̄o et q̄rtana p̄lixē sūt. Quartana tñ ē mltū secura. S3 flegmatica nō secura. febres et pestilētiales sūt breues: tibi p̄les v̄o sūt p̄lixē.

C De cognitiōe tēporū febris.

CAP. XXXIII.

Egritudinis principiū cōputādū est ab hora in q̄ eger mutatōez et agitatōez ī suo sentit corpore: et cōscit dispoñē suā a sanitate māifeste diuinas. Ex β nāq̄ tpe vsq̄ q̄ aliqd̄ digōnis signū appeat: lz valde sit

Tractatus

ocultū tēpus pncipy existit. **C** Exq̄ aut digōnis signuz apparere icipit donec digestio cōpleat: tēpus est augmēti: finis aut tēpis augmēti est egritudinis status. Post hōz vō oīum apparitōem tēpus seq̄ declinatōis. Qd̄ aut ad egritudinuz acutaz curationē: r̄ ad sciēdū ad qd̄ egri dispositio sit vētura: plus est necessariū: ē egritudinis statum cognoscere. Nō est. n. terror nisi vsq̄ ad B tēpus neq̄ nutritio mēsurat: nisi scdm B tēpus. Eger ē nullo modo mori post statū nisi alia ei supueniat egritudo post statū q̄ necem inferat. Quapp̄ p̄noscitū cognoscendū ad quid egri dispositio sit vētura: absq̄ dubio r̄ exq̄site: cuz statu egritudinis suspēsū ē. Egritudinis aut status. P̄det cum apparitōe cōplete digōnis. **C** Signa aut tēpoz iterpositaz plerūq̄ habētur ēr ex suis accessiōib⁹. Accessio. n. secūda cū horā anticipauerit aut plus p̄ma p̄manserit: r̄ eius accidētia fuerint fortiora: febris augmētuz fore denūciāt. Hui⁹ aut d̄riū febris diminutionē eiusq̄ declinationē significat. **C** Ad B tñ nō sufficit horaz accessiōnuz augmētū: aut eaz postpositio sola. Sūt. n. qdā febris q̄ r̄u p̄ximū ex suo genere semp̄ horam anticipāt. Et sunt alie quaz accessiōes ex genere suo d̄riū illius hñt. Verū in istis ēr cū anticipatōis quātitatē aut postpositiōis coguerit aliq̄s: ad quā eaz tēdit ordo: r̄ deide p̄cepit i ordine p̄dicto augmentū plus solito abundare significabit egritudo ad augmentū tēdere: r̄ cōrio. In febre q̄s accessiōes hñt cū retardatōe: silis ē dispositio. **C** Prolipitas āt tēporis accessiōis r̄ suoz accitū dispositio: due existūt significatōes. q̄ vehemēter valēt ad cognitōem tēpoz febris: r̄ p̄cipue accitū dispositio. Postq̄. n. hora pncipy accessiōis retardata fuerit r̄ ipsi⁹ mora fuerit brevis: r̄ cum hoc ei⁹ accitū fuerit fortiora r̄ vehemētiora firma erit significatio: r̄ vā q̄ egritudo ad huc tēdit ad augmentū. Sed postq̄ oīa hec cōiuncta fuerint dubietas iaz erit remota. **C** Egritudinis p̄terea accessiōes cū fuerint eq̄les: egritudo erit in statu. Egritudinis q̄s lōge: tpa sūt lōga. Et brevis egritudinis tpa brevia sunt. In q̄rtana nāq̄ r̄ flegmatica: plerūq̄ mltē iueniunt accessiōes eq̄les. In vā aut tertia: nā: plerūq̄ augmēti signa i vna apparēt accessiōe r̄ diminutōis signa i paroxismo q̄ ipsaz seq̄: vident manifestā. **C** Febrū aut cōclusaz tpa r̄ ex accitū augmēto: r̄ eoz diminutōe: cognoscēda sūt. Signis tñ digōnis plus ē credēdū. **C** S̄ in cognitōe tēpoz febrū plus ē studēdū r̄ elaborādū cū fuerit acutiores r̄ breuiores. Febris enī tpa minozant r̄ abbreviant scōz ipsius acuitatē: febres vō secure in q̄tuor tpi⁹ sunt equales: p̄nitiose aut q̄nq̄ inferūt necē in augmēti etiā inaccessiōe.

C De conditione digestionis. **CAP. XXXIII.**

Am febris absq̄ apate fuerit digō n̄ ē attēdēda nisi in sola vrinā: hec tñ in singulari caplo noiatur sumus.

C Cū aut febris p̄ apostēa molestauerit cuz vrine inspectōe necessariū est ēr supfluitates q̄ de mēbro: vbi est egritudo egrediūt attēdere. **C** Cōside rabim⁹ q̄ egritudie pectoris r̄ pulmōis māz quā expuit eger: dū. n. eger nihil expuerit: neq̄ febris vllō mō alleniata fuerit: nulla digestio adhuc ibi erit. Cū aut eger modicū qd̄ r̄ subtile expuere icēpit: q̄ cū labore egrediē l3 parū: digestio tñ iam icēpit: cū vō aligd grossum r̄ multū r̄ facile excreare cepit digestio iā ē cōpleta. **C** Ex spēbus aut excreatib⁹ malis: q̄ nō scdm digōis viā incedit ē sicut sputū emittere pure rubrū qd̄ ē deterius eo qd̄ ē pure citrinū. Nigrū vō oībus alijs est malignū: hec. n. l3 cito appareāt nihil tñ p̄ter malū portēdūt: significāt. n. humore de genere reyz q̄ ad maturitatē deueniūt nō existerē: sed ex illis q̄ putrescēdo malitiā iferūt: q̄ vrine nigre similia existūt: r̄ vrine q̄ felli assimilāt. **C** Sputū vō qd̄ ad ma-

turitatem vētuz sperat est albū: aut est illud in quo tñ rubedies aut citrinitatē cōtinet: ex quo sputū neq̄ separi neq̄ vndiq̄ coopiri possit: sputuz q̄s qd̄ est p̄fecte maturū albū existit: aut illud i quo maior pars alba cernit: cū de subtilitate in spissitudine mutāt: r̄ de laborioso exitu i facilem mutatur egressionem.

C De crisi. **CAP. XXXV.**

Sanari aut mori multis p̄tingit modis: ē enī qñ egri dispō paulatim tēdit ad mortē donec ipse moriat: r̄ est cū paulatim tēdit ad melius donec sanet: ē etiā cū egro dispositio acciderit subito q̄ ipm ad interiū ducit: r̄ est cū subito accidit ei cūo q̄ sanitatem r̄ p̄fectōem bonitatis in eo p̄ficit. Est q̄s qñ cum eūone subito accidit ei dispositio q̄ ad sanitatē p̄fectiōem ipm pducit. Et est qñ cū eūone accidit ei alia dispositio q̄ ipm ad melioratōem pducit. Et est qñ cum eūone subito accidit ei alia dispositio q̄ ipm ducit ad mortē. **C** Dispōnes vō ex q̄b⁹ egro subito eūo r̄ magna supuenit mutatio noiāmus crisim. Dispōnes tñ q̄ egri ad p̄fectionem pducit sanitatis vocamus crisiz bonā r̄ iuuatiuā r̄ d̄ nā hui⁹ mutatiōis q̄ subito contigit est vt i acutis eueniat egritudinib⁹: r̄ quāto egritudo plus fit acutior: tanto magi hui⁹ mutatiōes i ea plus fiūt r̄ fortiores. **C** Dispōnes aut q̄ in plixis attēdūt egritudinib⁹ paulatiz attēdunt ad sanitatē aut ad mortem.

C De signis indicatibus crisim. **CAP. XXXVI.**

Risim anteq̄ fiat p̄cedit fortē ingreditudo r̄ frequēs resolutio r̄ alie dispositiōes vehemēter terrefaciētes: vnde vulgus r̄ medici diuinitū terrētur tunc: r̄ de egro diffidūt: r̄ si fuerit fe. de eis q̄ faciūt paroxysmū ante accessiōis horā in q̄ venire cōsueuerat: aut in q̄ graui⁹ ifestauerat puenit: r̄ accitū ante crisim fiant deteriora r̄ fortiora. **C** De signis aut q̄ crisim p̄cedūt r̄ eam indicāt ē intellectus p̄turbat⁹: r̄ scotomia r̄ v̄tigo r̄ egri ingreditudo: r̄ querisio ei⁹ i figuris r̄ i locis: r̄ anhelit⁹ cōstrictio r̄ capitis dolor r̄ colli fortē: r̄ tristitia r̄ nausea r̄ rubedo faciei ad sunt: r̄ imagies ante oculos apparēt: r̄ lachrie inolūtarie fluūt r̄ labioz curtatio r̄ i stōacho dolor r̄ in iferioribus vētris r̄ dorū rigor: r̄ vrine ac egestiōis duritia r̄ sitis vehemētissima r̄ timor r̄ actio pell̄ ypocōdrioz ad supiora hec. n. oīa crisim p̄cedūt. **C** Or si cū istis accitib⁹ terrefaciētib⁹ r̄ exncis egritudo fuerit acuta r̄ aliq̄d ex signis qd̄ iā appuerit visus fuerit r̄ pulsus cū B in fortitudine augmentū digōne iā p̄cedēte absq̄ oī dubitatōe r̄ secure iudicari pōt q̄ eūo sit p̄secutura: aut cū sāguis fluxu ex narib⁹: aut vētris fluxu: aut vomitu: aut his silib⁹: r̄ q̄ egri dispositio mutabit aut ad bōitatem aut ad melioratōes: r̄ p̄cipue si hec agitatio fiat i die r̄ nocte q̄ oīei cretico cōtinuat: si vō hec significatio añ digōne appuerit r̄ pulsus cū ea ceciderit: sciēdū ē q̄ dispositio ad deteriorē mutabit.

C De cognoscēdis speciebus euacuationis p̄ quam fiet crisis. **CAP. XXXVII.**

Risis erit ante p̄mutatōem p̄ quā mā de vno ad aliū mutāt mēbrū. sic exitura q̄ iuxta auris gñat radicē: cū cerebz qd̄ i eo p̄tinet ad illā expellit p̄tē: r̄ istud qd̄ fit i collo cū sinanchia soluit: r̄ sic apā qd̄ i manu aut p̄ de gñat aut nigredo ibi orta i aliq̄ acutaz egritudinū: cū mā ad illā expellit loca: aut fit p̄ eūonē māifestā: aut fluxu sāguis ex narib⁹: aut fluxu vētris: aut sudore: r̄ vrine p̄ uocatōe: p̄exituras q̄s sepe fit cris febrū q̄ nō valde sūt acute plurimū: r̄ p̄tingit cris egritudinū q̄ i cerebro gñatur p̄ apata q̄ iuxta aurē p̄ncipiū oriūt cū n̄ mlti fuerit caloris: neq̄ mltē acuitatē: febrū q̄s cris q̄ iterioz comitat apata fit p̄ apata mala r̄ tiorosa: cum q̄b⁹ ligua fit nigra r̄

mebz: cū vñs nature i illis nō fuerit pfecta imo paz de-
bil: aut cū dolor aurii egro antea accidere cōsuevit: cum
eūone āt māifesta puenit cris febriū pacutaz: r mltē ca-
liditat: r p̄cipue cū nā fuerit i ill' valida r fort'. **C** Spēs
q̄z eūonis plurimū cōtingit fm febzis mās. **E**rit ḡ icēsiua:
rū febriū p̄sumatio plimū cū sudore: r febriū ex sāguine
cōsumatio fit fluxu sāguis ex narib': frenesis vō cris q̄z
fit fluxu sāguis ex narib' q̄qz fit cū sudore mltō i capite:
cris q̄z febzis q̄ epat' apa cōcomitat' fit q̄qz fluxu sāgui-
nis ex dextra nare: q̄qz fluxu vrine aut fluxu vētris: aut
mltō sudore loci illi'. **C** Tertiane aut febzis cris plimū
fit cū sudore: plimū vō p̄tigit cū vomitu colerico: aut flu-
xu vētris silr colerico. **C** Quartane q̄z crisis plimūqz fit
fluxu vētris nigro r fluxu vrine nigre. **C** Nothaz āt fe-
briū cris fit cū sudor r vētris fluxu colerico aut flegma-
tico. **E**x his aut q̄ cōfidēter nos credere faciūt crism
p exiturā in aligb' artub' futurā: est vt febzis nō sit val-
de acuta: r vt eger aliqz ex artub' pri' doleat: r vt vria sit
subtil'. **C** Cōfirmatio q̄z qd crisis sit futura fluxu sāguis
ex narib' est: facit r oculoz rubedo: r venaz q̄ sunt i col-
lo: r vocant' guidez: exuberatio: r radu ante oculos appa-
rētes: lachryme fluētes r oculoz tenebrositas r narium
puritus r eaz rubedo: r cutis q̄ ē sub ypocundrys ad su-
piora p̄ctio r ābelitus cōstrictio. **C** Lertitudo q̄z cris fu-
ture cū vomitu est nausea r stōi subuersio r laby īferior
curatio r saluaz flux' ab ore. **C** Cōfirmatio q̄z qd cris
cū sudore sit futura ē vt vrina retineat' postqz signa cris
apparuerit: r vēter cōstringat': r pulsus sit leuis r plenus: r
corpus tactu sentiat' calidū r humorosum: punctioē tñ r
acumie in eo existente. **C** Cōfirmatio q̄z cris cum fluxu
ventris future est vt post hec signa sit in inferiorib' ven-
tris sub vmbilico grauitas.

C De signis p̄noscitibus bonā crism vel malā vel p̄fe-
ctionē eius vel diminutōem eius. CAP. XXVIII.

Crisis bona est qñ post digōnis fit cō-
plemētū: q̄ aut p̄tigit añ

perfectā digōnē bonitat' hz minozatōem fm B:
sed q̄ fit anteqz aliqz ex signis digōnez portē-
dentib' appareat est cris mala. **C** Dib' autez
melior existit cris: q̄ post digōnez apparet: r aliqz ex die-
bus bone cris: r cū q̄ humor ḡ itulit egritudinē eūat: cu-
ius est eūo fit p̄ parte patientē: r nō ē in sua quātitate di-
minuta: r postquā eger leuitatē r mltā sentit getē: r oia q̄
pri' sentiebat gescūt adeo vt nihil excepta sola debilita-
te remaneat. Deterior vō crisis est q̄ huic tria oio ē: ipsa
enim siue bona siue mala sit crisis tñ erit diminuta.

C De diebus creticis. CAP. XXIX.

Evacuationes q̄s noiauiū n' acci-
dūt nisi i egritudib'

acutis: r accidit egritudinē mutatio mag' i alig
b' egritudis dieb' scpi'. **J**ōqz dies hi cretici vō
cāt'. **C** Dies vō q̄ iter egritudis dies p̄m' exi-
stir nō ē cretic': neqz scōs: terti' vō ē cretic': i eo. n. plerūqz
p̄sumūt febres q̄ sūt pacute: q̄rt' itē dies ē cretic': ipse. n.
p̄noscit qd i die septio: aut sexto sit vētuz: si. n. i eo bo-
nū appuerit signū vt digestio i vrina: aut euacuatio l3 di-
minuta. pueniet cū eo leuitas r cōplebif bonitas illa in
die septio. Si āt i eoyisū fuerit malū signū: dispō egri ali
q̄ mō deteriorabit' q̄ deterioratio i die. vy. manifeste cō-
plebif. **C** Quir' q̄z dies ē cretic': frequēter. n. fit i eo bo-
na crisis. **C** Sext' āt dies q̄rto aut qnto nō ē minor fm
crism: q̄ sepe i eo p̄tigit. crisis tñ bona fere nunqz i eo fit
q̄ si q̄qz p̄tigit eūonem in eo fieri q̄ egro p̄ferat: ipossi-
bile ē: qn post sequat' fort' egri labor r magn' timor: neqz
eger ē securus qn aliqd ex mā egritudis remanserit ex q̄
egritudo faciet reciduiā. **C** Septim' vō dies oib' creticis

dieb' i sua malitia r bonitate supior existit q̄ fere diei. vi.
est ḡuis: cris. n. q̄ fit i eo leuis ē r pauci timoris cū q̄ tota
egritudis mā eūat vt nihil ex ea remaneat p qd fiat egri-
tudis reciduiatio. **C** In octauo vō die fere nūqz sit crisis
r in q̄ si eueniat rarissime tñ cōtingit: r est mala. **C** No-
nus aut ē creticus i q̄ sepe fit cris: quēadmoduz i tertio r
qnto. cris q̄z q̄ fit in eo bona ē: r ipse portēdit qd in. xi. sit
futuz. **C** In. x. aut cris venire nō pōt: q̄ ēt si in eo p̄tigar
crit mala: sed dies. xi. est creticus r ē vt terti' r q̄rt' r qn-
tus r nonus: q̄ ēt significat qd in. xiiij. die sit futuz. **C** In
xy. aut nō p̄tigit cris q̄ etiā est tal' q̄lis octau'. **C** Terti'
aut decim' iter illos q̄ sunt cretici r q̄ n̄ sūt cretici medi'
existit: fit. n. i eo cris q̄qz sed nō sepe. **C** Quartusdecim'
aut dies ē cretic' r est a. vy. fs. scdm B q̄ crisis i eo frequē-
ter fit q̄ bona existit. **C** Quintusdecim' aut ē sic tertiusde-
cim' vōz i sextodecio: nō euenit cris q̄ ē eiusdē ḡnis cui' ē
xy. **C** Decimusseptim': iter dies creticos est: q̄ eiusdē ge-
neris cū nono existēs qd i vigesimo die futuz sit portē-
dit. **C** In decioctauo aut die cris min' contingit q̄ in
xvy. q̄ ēt si fiat mala iuenit'. **C** In decionono vō die fe-
re nūqz cōtingit cris q̄ ēt si euenierit nō est mala. **C** Rur-
sus. xx. dies est creticus q̄ sequens ē. xiiij. i mltitudine cris
q̄ i ipso sepe cōtingit r bonitate sua. **C** In die q̄z. xxi. q̄qz
fit cris: l3 mltō min' q̄ i vigesimo. **C** Vigestim' aut q̄rt'
dies est cretic'. fit. n. i eo multoties cris: q̄ ēt sequens ē vi-
gesimū i bonitate. p' hos āt dies. vigesimuseptim'. xxi.
z. xxxiiij. z. xxxvy. z. q̄dragesim' cretici iueniūt'. In alyz
vō dieb' q̄s nō noiauius fere nūqz cōtingit cris: post. xl.
vō dies nūqz fit crisis cū vehemēti expulsiōe r manife-
sta: neqz egritudo cōsumit' nisi cū oclta resolone. **C** Cri-
sis q̄z dies sunt fortiores vsqz ad. xiiij. z. añ ipm r vsqz ad
dies. xx. dies. n. viij. est vt. vy. z. xiiij. z. xx. z. iij. sic q̄rt' r
septim': r vndecim': r q̄rtusdecim': r decimuseptim': r
vigestim': r illi q̄ iter istos numerādo repiunt': vt terti' r
non' r vndecim': r decimuseptim': fortissimi sūt: dies tñ
septimi p̄pē q̄rtis fortiores existunt. **C** Oz si eger vigesi-
mū trāscrit diē signa diez cadetiū i medio debilitabūt
vñ fere i eis nūqz fiet cris: vtutes vō q̄rtor minuiūt: neqz
remāet fortitudo vt i septimis: q̄ sūt. xxxvy. z. xxxiiij. z. xl.
q̄rti vō: vt. xxiij. xxxvy. z. xxxi. z. q̄dragesimus debiles
sunt. **C** Postqz vō eger. xl. trāscit diē: vtus expulsiua oio
debilitat: neqz fit crisis nisi p exituras: aut cū resolutōe.
C Cū signa cris i die aut i nocte q̄ cretico die continuat'
apparuerit cōfidēter est tenēdū: r ad B declinādus qd si-
gna illa nō puenerit ex egritudis malitia: sed pp crism:
r cōfidēdū est crisis cadē die fore futurā: r p̄cipue si dies
īdicatiū iam B signauerit. **C** Si aut i die aut nocte qui
cretico die nō cōtinuat' apparuerit p̄dicta signa: min' est
cōfidēdū q̄ crisis sit futura: r plus est corde tenendū si-
gna illa nō apparuisse nisi pp egritudis malitiā: r p̄cipue
si digōnis signū ibi nōdū fuerit vel apparuerit. **C** Cum
aut febzis ad malignitat' r fortitudis vltimū puenisse vi-
det' r signa mort' cū B apparēt: eger añ tertiū diē aut in
ipso moriet'. **C** Oz si prauitas minor p̄dcā videat' erit cā
significās salutē: r pueniet crisis añ q̄rtū diē aut i ipso: q̄
si adhuc minor hac fuerit fiet cris i die. vy. r p̄cipue si in
die. iij. signū: bone digōnis aut alicui' alleniatōis visum
fuerit. **C** In die q̄z sexta aut i nocte septima: si euenierit
hui' acuitas r signa crisis iā manifesta apparēt: cōsiderā-
dū ē crism i ipso futurā fore. **C** Et ē sciēdū qd fiducia p̄
cognitōis bone cris r salutifere plerūqz est firmior: r ma-
gis certa q̄ male crisis. Silr q̄z cū egritudo fuerit mino-
ris acuitat' crisis ē sperāda. **C** Est p̄terea attēdēdū qd i
dieb' īdicatiuis eueniat: r est timēdū qd res i die cretico
p̄ficiat' q̄ ei p̄pingor iuenit' si febzis fuerit acuta: si autē
minus fuerit hoc timēdū est: qd in diebus perficitur eoz

Tractatus

enim virtus est maxima.
De vrina.

CAP. XXX.

Urina attēdūtur

Urinam fundum residet aut qđ in medio pēdet: aut qđ i superficie apparet. **C**olor. n. alb^o i subtili substantia qđ aq assimilāt colorē sepi^o apparet in dia bete qđ ē egritudo pp quā patiens multā potat aquā: neqz tñ eius sedat sitis: qđ ilico cū vrina egredit^r: apparet ergo vrina cū huius colore post multā comestione^m z multam aque potationē añqz digerāt. **C**ū aut hui^o color i egritudib^o apparet diabete nō ibi existēte neqz cū multa potatiōe cū largo cibo pcedēte vltimā portēdit cruditatez z digōnis pnatōem z epatis friditate. **C**olor aut secū dus est i quo parz cōtinet glaucedis sic i aq apparet que cū palea cocta est qđ digōnis leuitatē vel paucitatē significat z debilitatē. **C**erti^o qđ ē color citrin^o qđ caloris tē peritē in epate demōstrat: neqz maior est qđ debeat: neqz minor. **C**olor aut qrtus est igneus: z significat calozēz augmētātū z inflammatū. **C**uitus qđ color ē color croci qđ nō plus demōstrat caloris qđ igne^o: significat tñ cor pus sanguie multū abūdare: z ex eo aliqd vrine fore admixtū. **C**Sextus vō color est rubicūdus non valde clarus qđ colerā rubeā significat z sanguinē: qđ si in superficie vrine habētis hui^o colozem spuma fuerit citrina significat yctericiā. **C**Septim^o qđ color est niger: z si vrina huius colozē habeat: z p^o flauū z rubeū apparuerit vltimaz significat inflammatōem z icensione: qđ ē in febrib^o acutis oī vrina deterior existit: z precipue si valde fuerit grossa: pauci qđ inueniūt qđ cū talē faciūt vrinā euadāt. **C**Urina qđ nigra qñqz apparet p^o mēstruoz fluxū: aut p^o eoz re tēctōem: aut i fine egritudinū qđ ex colera gñant nigra: sic ē qrtana z splenis magnitudo z melia z horuz silia neqz tūc malū portēdit. **C**Immo qñqz significat bonū: qđ. s. cōtigit cū i fine egritudinū qđ ex colera gñant nigra apparet: vria pterea nī. qñqz apper p^o albā vrinā. z viridē: z tē vltimā epati friditatē z caloris inati extictōez significat neqz ē i malitia minor pma: s. ē cū ei^o fortitudie. **C**Urina qđ qñqz tigit p^o alchane linimētū z fit valde rubea: qñqz ex potu cassie fit. z aloes z croci z ex multis rebus qb^o ē tinctura. **C**Viriditas aut qñqz apparet i ea ex comestione olez. Et nigredo qñqz apparet ex comestione al muri z ex potu vini nigri quēadmodū diximus. **C**Uria pterea pua accidit tictura pp multā aq potatōez: z qz paruz ante qđ vrina egredit^r comedit z bibit: prius qđ bec oia attēdēda sunt: z sic postea indicādū. **C**Tigitur ē vrina qñqz pp dolorēz vebemētē lz eoz mā qñqz sit humor fridus quēadmodū i colica z dētis dolore z auri cōtigit. tē stifica qđ pēa in alyis suis significatōibus sicut euz istis significatōibus. **C**Uria ē fetēs z pmutata apparet qñqz pp vlcus qđ in istis ozis vrialib^o: verūtñ cū suo fetore pmutat ei^o substantia pmutata cū sanie z viru: neqz erit tē cū ea febris acuta z icensua: ardor tñ i vrine egressiōe cū ea sentit. **C**qz eius fetoz nō assimilāt fetoz i vrina sentitū cū putrefactio est in venis. **C**Substantia aut subtil^o cui^o subtilitas assimilāt aq subtilitati: digestiue inuit debilitatē: spissa qđ cū spissitudo spissitudini rob assimilāt: aut crositiei liquozis qđ cōtinet in felle: supfluitatē inuit digestiue: z cōsumptōez humiditatē in corpe abundare: z ipius pfunditatē significat: z pēpue si cū p fuerit pauca. **C**Inter bec vō mediocris existēs bonitatē significat digestiue: z qđ epati dispositio z humor qđ i venis cōtinet ē tpata. **C**Turbata qđ humor qđ sūt i venis cruditatē z digestionē cū caliditate qđ i eis opat pmutatōem significat. **C**Urina turbida cū cito diuidit^r z grossities qđ ē ea qđ fundū descēderit magis ppinqđ ad maturitatis signi

ficatōem existit: scđm tñ sue descensionis velocitatem. **C**Odor aut qđ ab vrina pcedit similis ei qui a re acuta z siccissima dissoluit^r maturitatē idicat supfluitatē: qđ qñqz i febrib^o sentit^r z i apatibus epatis: z ea portēdit futura z qñqz cōtigit cum vlcerebus i istis vrialib^o sicut paximus: nos tñ iam diuissim^o iter illā z hāc dispōnē. **C**Urina aut qđ oio caret odore i vltio existit cruditatē z demissioe digōnis: qđ vō i medio stat digōnis significat eqilitatē. **C**Ea vō qđ iferius descēdit z qđ supius eleuāt z qđ in medio pendēt sunt modi ex qbus sumunt^r significatōes digōnis qđ fit i venis: z ad illud itendūt i cognitōe maturitatis febriz: z p est illud cui inimitur. **C**Hec aut i substantia sua distillatōi que fit i aqua ro. assimilāt. eis qđ que in ferius descēdūt melius iudicat id qđ est albū z lene z in fundo vasis residēs: cuius qđ dispositio pmanet talē diebus egritudis cōtinuis: bec aut laudabil^o ypostasis cū meliori ex coloribus qđ est citrinus: z meliori ex substantijs qđ iter subtilitatē z spissitudinē mediocris existit apparet: z cū laudabiliore ex odorib^o qđ neqz i fetozib^o ē supfl^o neqz odore oino pnat^r: bec igit^r vrina oib^o alyis vrialis laudabilior iudicat: cui^o etiaz significatio pfecta est: significat. n. digōnis pfectōem z a malitia egritudis z ipsi^o negtia nos securos reddit. **C**Illaz aut ypostasim i bonitate segtur eneoze: cū scđm hūc reperit^r modū. **C**Post bec aut nefilis cōstitit: bec aut duo cadētia nō sunt: imo i eis cūz i acutis apparat^r egritudib^o magna inuenit^r significatio qđ significatōi pfecte maturitatē z securitatē a malitia egritudis ppiqua existit: z cum eneoze appaauerit: z egro malū nō supuenerit accēs: post parū temp^o descendit i ferius: nefilis quoqz cum ita se habuerit consequēter ad locū descendit eneoze: postea ad ypostasim. **C**Color aut qđ i ypostasi attendit^r melior existit albus cum longitudie forme i eo existens: post quez est rubeus. significat eni rubē^o saltem cum egritudis plixitate. **C**Blancus vō sedimē quāto maiori participat citrinitate tāto ē dēter^o: qđ aut pure citrinū est eis pēius est. viridē qđ est isto deterius: postea nigrū: hoc namqz sedimē significat qđ mā egritudinis a maturitatē meta egreditur quādo ad putrefactōis z corruptōis semitam tendere incipit. **C**Dispositio qđ sedimis nigri scđm locuz dispōni albi sedimis cōtraria inuenit^r. **C**Sedimis. n. nigri malitia cum est i loco nefilis minor est qđ cū est eneoze: z deterior est cum est ypostasis: quēadmodū aut sedimē nigrū est deterius: z albū melius: sic liuidū est mediū iter bonitatē z malitiā: cuius quoqz dispositio mutat^r scđm qđ vni ex eis appropinquat. **C**Sedimē quoqz crinoz des est malū: qđ si cum fe. fuerit acuta significat mortē: hoc aut sedimē magnis tritici fracti frustul^o assimilāt. **C**Significatio autē qđ cognoscit^r maturitas qñqz habet ex vria subtili z alba: qñqz ex ignea qñqz ex crocea qñqz ex rubicūda: qñqz ex spissa z turbida. **C**Quāvero maturitatis significatio habet ex alba z subtili pus glaucedinez acgrit: postea grossitiē: deide paulatī incipit sic augeri donec color sit citrinus z substantia equalis. In hac aut vrina bonuz apparet sedimē si i venis mltā ē supfluitas aut egritudo ē ex repletione: aut corpus egri est crassum. Si vero p non fuerit erit illud idem ad pfecte maturitatis significatōez sufficiēs. **C**Colores aut qđ sunt extra tempamentū paulatim nudant^r a substantia in qua sunt: que paulatī tendit ad subtilitatem donec color sit citrinus z substantia sit mediocris. **C**Cum aut vrina in febre a maturitate diminita vel abbreuiata fuerit: aut eam transferit: sed postea quoz tidie ad eam reuertit^r febris est salutifera: z humor nō ē difficil^o digestionis neqz fraudulente putrefactōis. **C**Oz si eius dispositio pma semp eadem māserit contrarium eius qđ diximus significabit: z erit egritudo terrefaciēs:

z si tñ cum hoc virtus fuerit cadens mories significabit. Sed si vtus fuerit fortis egritudis demonstrabit plixitatem. ¶ **H**oz pñuz in febris apparet flegmaticis z q ex colera q fuerit nigra: z vo in febris iuenit acutl q sunt multe malitie z iniquitatis. ¶ **S**i aut signū pueniendi ad maturitatē sumit ab yrina turbida z spissa quoridie augetur ei claritas z ei ypostasīs. filr in bonitate augmentat donec ypostasīs ei fiat laudabil sicut dixim si deus voluerit: tūc igi vtutis quātitas cōsiderāda ē. Lū. n. ad. huc pmanēs fuerit vtus de morte egri nō ē timēdū: z sic hec yrina cito fiet clara: sanitas cito pueniet. q si vt de bilis fuerit egro timēdū est ne moriat. ¶ **E**t si cū vria tarde puenierit ad claritatē z pmanet diu ita q nihil claritatis i ea videt: aut apparet in ea ex claritate aliqd: sed est modicū: mortē significat. ¶ **S**i aut i hō vria semel apparet maturitas: sed post itez turbidata fuerit cruditatis signa portēdit: z accidit h multoties: z videat se. p. miseri: sciēdū est mām se. ex multis cōstare humoribus. Est itaqz tūc pfidēdū qd egri sanitas sit futura fm ipsius tñ fortitudinē. ¶ **D**e ergo sūt sume: z aggregationes ei qd est necessario sciendū de reb ad yrinā ptnētibz fz fe. adhuc tñ de ipsius significationibus alia dicemus: non tñ fm ordinem: neqz fm continuatōem.

Urina fozdida q est paz pulchra: z cui color ē color molli aut aq ciceris cū multū coqtur ē habētū apata antiq z nō acuta in visceribz. ¶ **U**ria sero aut albe ceruse filis significat sanie in ea existerē: z egruz in aliq ex foramibz vrine vlcus hre. ¶ **U**ria q aque q a carne recēte fluit: cū lauatur filis iuenit: paz sanguis vrine admixtū fore significat: epatis qz debilitatē qnqz portendit. ¶ **L**ū eger purz mixerit sanguinez significat q aliq ex venis q sunt i renibz sit fixa. ¶ **L**ū i vria fuerit arena apparueritqz cū hoc turbida: si hō faciēti yrina pus euerit i rebus dolor lapidis i renibz significat. Si aut i vri na pus apparuerit arena: z postea ea remota yrina valde vifa fuerit clara: lapis i vesica iā gñatus ē. ¶ **U**rina turbida que vrine asini assimilāt dolorē capiti z intellectus significat p̄turbatōem. ¶ **L**ū p fe. remotōem vrine remāserit tictura epati erit ignitū apā. ¶ **U**rina fm colorē aut odorē aut subaz fedā qnqz segt p calida iteriorū apata. vii z eger ex ea alleuiat z ipsi meliorat dispositio z sue salutē cā existit. ¶ **U**rina fm subaz oleo filis: aut in cuius superficie apparet piguedo vt oleū erit cum ethica. ¶ **U**rina i cui superficie piguedis multitudo oleo filis apparet significat q renū adēps liqtur. ¶ **S**i vria tenuis z alba in fe. acuta apparet: z i tali dispōne mltis p̄uenerit diebz amētiā egro supponit significabit: q si euz desipiētia tal diu apparuerit mōrē ānūciabit futurā: hec p̄terea yrina qnqz in fe. apparet acuta cū i aliq mēbro calidū fuerit apā. ¶ **L**ū yrina cōualescēt nō cito ad dispōnē quā hēbat cū cēt san redibit: timēdū ē ne egritudo reuertat. ¶ **U**rina lacti aut spmati filis si pauca fuerit paralisim z apoplexiā demonstrat futurā. Si āt in his egritudinibus mltā appuerit ipsaz portendit solonē. ¶ **U**ria in q sanguis coagulati frustra apparēt in febre acuta vifa est mala. ¶ **U**rina lacti acetoso filis i febre apparens acuta aut velocē portēdit mōrē: qd ē cū calor fe. nō gescit z leuis fit: aut qñ fit leuior egri ad ethicā puentuz significabit. ¶ **U**rina cui calor spmat apparet neqz mutat: i febris significat vrine difficultatē. ¶ **E**x reb aut q i vria multoties iueniūt ex sedimētibz z eoz filibus vna est ypostasīs i q claritas z radiositas ac pulchritudo apparet: cui filitudo est vt eius qd in ampulla q ro. natat. qnqz tñ radiositas ipsius est maior adeoqz vt ex frustis glaciē: cū vnū aly cōiungit cōpacta videātur. ¶ **I**n huius aut ypostasīs colore qlitercūqz fuerit vidēt radiofi

tas z puitas z raritas z claritas que in alia nō inueniunt: cūqz mouet tota cū yrina misceat: a q tñ yrina nō turbat z in ipsa velociter nō descendit iferi: plm ē nō descendit: z ē supfluitas digōnis exitis i venis: quā aī nō iauimus. ¶ **S**cda vo est humor turbidus ēt si color eius est alb i quo neqz raritas: neqz radiositas iuenit z est sepo liquefacto filis. ¶ **T**ertia est qz sanies q qnqz est diuulsa ex q cū mouet yrina turbat: qz sursum eleuatur frustula: z dei de descendit iferi: cū q in exitu vrie ardor sentit: z ē cū ea qnqz odor malus z fetidus. ¶ **Q**uarta qz est arenosa cuius sūt due spēs: qru vna limature auri assimilāt: lz sit minuior q ex renibz egredit: alia qz est in q nulla oio inuenit glaucedo: sed eius color est vt terre: z qnqz etiā est vt color luti: q a vesica egredit. ¶ **A**lia vo pil assimilāt z ipsa est ex gñe eoz q pil nō pure alb filia sunt: cuius longitudo vsqz ad palmi mēsurā augmētari iuenit: q cū a renibz egredit nullū aliū portēdit malū: nisi humores crudos i corpe abundare cui medicamā cōferit diuretica. ¶ **S**exta egdem ē in q frustuloz carnis filēs apparent: que ex renibus egrediuntur: si cum hoc dolor i renibus fuerit: sed si cum febris fuerit adurente significat febris corpi magnum prestare nocumētum. Si vo cum ethica fuerit: solidoz significat liqfactioez z calorē ad mēbroz carnē iā puenisse. ¶ **S**eptia qz est q lentius ex corticata: rū frustul assimilāt: z caloris supfluitatem i epate significat. ¶ **O**ctaua āt fursuri assimilāt q sepi pp vesicē egritudinē contigit: cū hac āt si fuerit sic sēret ardor diu pfeuerat: neqz appebit i ea color exne: neqz valde ē remota a maturitate: qnqz vo cōtingit pp venas q cū sic fuerit erit cum fe. adurente fortius cuius etiā calor a maturitate: valde remotus z mortē portēdit sicut mōstrauimus.

De signis egestionis.

CAP. XXXI.

Egestio aut melior alyis est q ē moll z cōtinua videt: cui tinctura a citrinitate fit: nō tñ mltā: z q i hora egredit solita. egestio āt valde tincta: z q mordicat z exurit anū significat colere ru. dñum. ¶ **S**icca qz paucā significat humiditatē z multū calorē. ¶ **Q**ue aut nō iuenit eglis digestiā non pfecte cibo fuisse dñatā significat. ¶ **S**tercus qz q multū fetet digestiā debilez fuisse portēdit. ¶ **U**iride āt stercus putrefactōem i corpore significat. ¶ **S**tercus qz cū q mltā egredit vinctio sitas: caloris z humoris inuit eminetiā. ¶ **S**terc āt qd ē sicut fex: malū est z mortale. ¶ **S**terc qz puatū tictura significat ex poro fell nihil ad itētia trāsmitti. ¶ **E**t stercus vinctuosuz mēbroz significat liqfactōem z ethicam. ¶ **O**z āt quātitatez assumptoz excedit cozp debilitat z macrescere significat. ¶ **S**terc āt qd est i quantitate mltū z diuersos retinet i se colores malos i corpe significat humores. ¶ **Q**d āt spumosu ē z viscosū malū ē vtrūqz: vnū nāqz ē pp victoriā caloris: z aliud ex liqfactōe corporis. ¶ **M**ltā vctositas iferi egrediēs cū cib nō fuerit iflatiū debilitatē inuit digestiue. qz sillo mō egredit vctositas caloris paucitatē z friditatē supfluitatē significat. ¶ **S**i vo cū h affuerit sit aut siccitas humorē ad itēriora corpi penetrasse demonstrat. ¶ **L**ū ea q comedūf vt pus fuerat nō mutata egrediunt friditatē supfluitas portendit. ¶ **F**acilitas expulsiōis ventositatis z paucitas expulsiōis eius cum ipedimento vt debilitatē istru mentoz nutricationis vel ipedimētū ostēdit.

De pulsu.

CAP. XXXII.

Dortet vt g i pulsu scia istructus esse desiderat z vult ei significatio nes cōscere sepe dū aliqs san ē artariā tāgat z firmiter cū sumo studio ispiciat ipm: iō. s. vt ipst forma aie firmiter impmat qtenus cum

Tractatus

fuerit necessarium inter eas proportionem inueniri sciat: physici
q3 vnūquēq3 modū pulsus pmo appellāt nomie: cuiusq3
cās ostendunt et significatōes. Ego aut ex B qd huius mei li
bri intentōi simile inuenit et inueniēs ostēdā si deo voluerit.
Cū pulsus in brachy lōgitudie tactui manifestior oc
currit q3 in tpe sanitatē a physici longus vocat pulsus.
Cū scdm latitudinē maiore digitoz tāgenti quātitatē
comphēdit latus ab eis noiat. Cū aut digiti tāgentis
carnē ipulerit et fm magnā quātitatē i ipm penetrauerit
dī ab eis altus: sed qñ scōz B minor appet q3 cōsuevit vo
cat dephsus. Cū vō in lōgitudie et latitudie augmētāt
magl q3 consuevit vocat magn: sed cū in his oibus fue
rit minoratus dī prius. Cūq3 spaciū tps q3 inter duas
tendit motōes minus solito inuenit: velox dī. Et cū digi
tū vehemētē et vniuersa ipulsioe pcusserit et cūz strigit ei
motus nō destruit fortē vocat. Cū vō huic fuerit hri
debil dī. Cūq3 fuerit illud qd ex corpe artarie tāgēdo
digito occurrit sile ei qd ex B gñe aīe ē imphsus: neq3 ple
nū fuerit: sed tū nō extēsum: nō vocat plen: sed va
cuus: et dī fm B q3 forma hec i eo visa fuerit. Cū autēz
illud qd digito ex ipso pcutiēdo occurrit sile fuerit filo
chorde extēse cū ipm pcutit vocat durus. Cū cū illd
qd occurrit ex istis nō valde existit tēsum vocat ab eis la
pus. Cūq3 vnaq3q3 hāz pcussionū sue cōpari in magni
tudie et fortitudine et velocitate: et in alijs q3 sunt pter ista
sillis inuenit dī cōlis: et cū ita non fuerit vocatur diuersus.
Cū vō diuersitas qñq3 i vna inuenit pcussioe: qd ē cū
iter pncipiūz vni pcussionis et ei finē dissimilitudo pci
piū vni digiti tactu aut duoz aut pluriū. Cū Medici q3
huius diuersitatē mltas notāt spēs noibus: q3 i suis dicem
locis. Cū n. fm motū euenerit circulū neq3 se ab eo re
mouerit. vbi gñ. vt p tres equales pcussioes vna diuersa
inuenit: aut iter oēs qñtuor: aut iter oēs qñque: aut cū iter
qñlibet eqles due notātur pcussioes diuersē q3 deide cir
culariter fm B exēplū inueniunt pulsus noiat ordinatus.
Cū vō diuersitas scdm motū nō inuenit circulū inordi
natus vocat. Cū artarie q3 motio q3 fit ab iterioribz cor
dis ad exteriora vocat diastoles: motus aut h quem oēs
hoies tactu sentiūt artarie motus et ei pcussio q3 pcutit
manū existit. Cū Medici tñ in B consueti aliqd plus isto
pcipiūt: et motio artarie q3 fit ab exterioribz ad iteriora vo
catur sistoles. de hac vō motōe inter medicos diuersitas
repi. Sūt. n. qdā q3 eā sentiri dicunt: et sunt alij q3 nō. No
bis tñ de B loq in hoc loco nō cōuenit. Si q3 igit discipu
lus in hac arte ad vltimū finē huius itentōis: h3 puenit nō
cupiat: scire tñ d3 q3 sistoles nō sentiūt: et q3 pulsus h3 tps
motōis qd est ex q3 motio artarie sensui appet: dōec quie
scat et occultet: et q3 pulsus h3 tēpus qetis qd est ex q3 illa
motio occultat donec itez manifestare se incepit. Cū
ter vnū aut istoz duoz tēpoz et aliud inuenit pportio p
pria in vnaquaq3 etate. Cū cōpositio. n. istoz duoz i eta
te puerili nō siltat cōpositioni eoz repte i etate adolescē
tie neq3 iuuetutis neq3 senectutis neq3 senis. hec aut com
positio pōdus vocat: quapp cū pulsus in aliq etate ppria
cōpositōe ipso etatis fuerit dicet pulsus hñs pōdus:
et dicet boni et iusti pōderi: et nomibus hoz similibus ap
pellabit: cūq3 hoc non seruauerit sed ad pondus alterius
etatis pgressus fuerit: sed dūz est in etate puerili sī ad pō
dus qd iuuetutis est ppriz mutatus fuerit dicetur pul
sus diuersi pōderis: qd sī ad pondus senectutis aut senij
mutatus fuerit dicetur pulsus mali ponderis: et vocabit
nō ponderatus: et nomibus hoz similibus nominat: et q3
corpozis loc: in quo est artaria qñq3 sensui pcpit calidior
alys locis: ideoq3 qdam medici pñiam tenuerūt q3 hec
vna sit ex speciebus pulsus.

De spēsbus pulsū que sunt. x. CAP. XXXIII.

Antiqui gñā pulsus cōposita noibus pro
prys noiauerūt: ex q3 ē pulsus
gazelās. i. capnus: et ipe qd ē est pulsus q3 sentit
cū artaria semel atq3 itez pcutit digiti: ita tñ
q3 nō sentit iferi: vel iterius redisse neq3 sisto
lem fecisse neq3 geuisse: in q3 ē scda pcussio pma maior i
uenit. Cū Bis pulsans vō pulsus est cū artaria pcutiendo
occurrit digito nō sentit qes q3 sistoles dici debeat: s3 sen
su pcpit alia pcussio q3 pma existit debilior. Cū Pulsus
q3 diuerse pcussioes iudicant cum diastol pncipiū debili
ter inuenit: et est finis fortis aut cōrio: qd est vt ei pncipiū
sit suo fine mai: et velocius. Cū Pulsus q3 q3 talr ē diuer
sus in vna tali pcussione fortis dī. Cū Pulsus q3 q3 cauda
vocat forcina duaz existit spērū: quaz ē vt vna pcussio
aliquātulū sit maior: et alia q3 illā sequit minor: et alia itez
minor et pcedat ordo sic donec ad vñā ex tribus pueniat
rebus. s. q3 in aliq stet pcussioe et nō tēdat ad minore eā:
aut nō gescat qñ minuat donec occultet: et nullo mō sen
su pcpiat. Cū aut cū ad aliquā puitatis puenit mēsuraz
redire icipiat et augeri. Cūq3 augeri et redire cepit aut ad
sui pma redibit mēsurā: aut ad minore eā. Cū pma aut
modus vocat cauda pmanēs: et secūdus cauda minuens:
et tertius cauda rediēs. ille q3 q3 ad primā sui redibit mē
surā cauda reuerfionis complete vocat: et secūdus cau
da reditionis diminute. Cū est et alia eius spēs cūz dimi
nutionis multitudine in artarie longitudine pus repiri
contingit: ex qua in vno loco subito aliqua sentit magni
tudo q3 alia q3 ipsam segtur paz minor inuenit: cuius tact
nō subito abscondit: sed tñ nō gescit qñ scdm pportioem
paulatim minuat donec occultet. hoc aut qñq3 cōtigit a
duobus lateribz et vocat tunc pulsus curuus: et qñq3 fit ab
vna pte: et vocat ad vñā ptem iclinatus: q3 et pulsus i vna
pcussione diuersus dī. Cū formicās vero est pulsus cum
in tempore qd inter duas existit pcussiones talis fm rari
tatem inuenitur diuersitas vt aliq3 patet iter eas pcussio
nes iteruenisse: cum non tñ iteruenit: huic tñ augmen
tans hrius inuenit: pmanēs aut pulsus subtil est et durus
q3 in vna semp perseuerās dispositioe fere nunquā remo
uet ab ea. Cū Undosus vō est q3 scdm latitudinē magnū
digiti occupat locuz cum lenitate et repletionē: cum eo tñ
nō est magna eleuatio neq3 subita: sed videt quod eleua
tionum eius vna post aliam cōtingit donec fit vt vndis
assimilat: quaz vna aliā segtur. Cū Ex his pterea est ver
miculosus. cuius forma est vt forma vndosi in eleuatioe
que scdm diastolem eadē inuenit: nō tñ est latus neq3 ple
nus cuius inundatio existit debil g3 vermbus p forame ar
tarie discurretibz assimilat: formicās vero pulsus adeo
inuenitur i vltimo paruitatē et spissitudinis cōsistere: vt pul
sui pueri nati assimile. Cū Pulsus autē g3 ferre assimilat
et serratilis dī durus est: i cuius dephsioe et eleuatioe iue
nitur diuersitas ex qua qñ pcutit aliquē ex digitis cū ab
alys descendit. Cū Tremulus aut pulsus dī cum in arta
ria tumoris silitudo sentit. Cū Contortus vero dī cū arta
ria sentitur: vt linea que cōtorqueri et iuolui incipit.

Preterea dicemus q3 pulsus viroz plin inuenit
maior et fortior et tardior et rarior pulsus
muliez: supfluitas tñ magnitudis et fortitudis maxima
est ipfius et multum manifesta. Cū Tarditatis autem su
perfluitas parua est. Cū Raritatis autem multa supflui
tas reperitur. Cū Infantium aut qui lac sugunt pulsus in
vltimo spissitudinis et velocitatis et paruitatis inuenitur.
Cū Pueroz vero et adolescentium pulsus maior est pul
su infantium. Cū Iuuenū vero pulsus eo fortior et etiam
oium etatum pulsū inuenitur: precipue eoz pulsus qui i
fine existunt iuuentutis. Cū Senū aut pulsus est tardior
pulsū iuuenū et debilior et paz minor. Cū Eoz autem qui

sunt in senio constituti pulsus in ultimo raritatis ac debilitatis et paruitatis et tarditatis existunt. **C** Pulsus quoque calidam habentibus complexionem maiorem et velociorem et durior est pulsus habentibus complexionem frigidam: in fortitudine vero forsitan supfluit ei et forsitan ab eo minuitur. **C** Pulsus preterea grossum corpus habentibus macroz pulsus minor existit. Et si grossities fuerit ex canositate pulsus erit velocior et fortior. **C** Si vero ex adipe fuerit erit isto minor. **C** Pulsus preterea complexiones habentium humiditas est lenior et magis laxa: pulsus quoque qui in medietate veris existit maior est et fortior quam in omnibus alijs temporibus.

C In medietate vero estatis est velocior et spissior quam in omnibus alijs temporibus: propter hoc et est paruus et debilis.

C In autumno autem minuitur eius velocitas et spissitudo ab eo quod erat in estate: et non augmentatur eius fortitudo.

C In hyeme vero existit pulsus in ultimo paruitatis et tarditatis et raritatis: non tamen est debilis: sed in temporibus extremitatibus inuenitur compositus ex eis qui iter duo sunt tempora.

C Pregnantis item pulsus minor et spissior est quam eiusdem cum non est pregnantis.

C De sono vero surgentium pulsus ilico cum surgunt magnus est et fortis et spissus ac tremulus: qui tamen cito post se ad suam redit dispositionem. **C** Motio preterea ex qua aliquis non laxatur magnitudinem et velocitatem ac spissitudinem in pulsus augmentat secundum velocitatem suam et fortitudinem: que si parui sit tempus quod ex ea accidit artarie: cito quiescit. Si vero fuerit longi temporis tarde quiescit.

C Ex motione autem per quam aliquis ad ultimum laxitudinis pervenit et laboris sit parvus pulsus et debilis et spissus secundum ipsam quantitatem. **C** Balneum quoque magnitudinem pulsus atque eius lenitatem et velocitatem et spissitudinem augmentum prebet in quo si quis moras fecerit fiet paruus et debilis: eius tamen velocitas remanet. **C** Libus item ex quo aliquid sumitur quod nullum affert nocumendum neque estuatorem pulsus fortitudinem vehementem augeat et ipsius spissitudinem ac magnitudinem: quod tamen post longum contingit tempus: non enim illico cum sumptus fuerit operatur. **C** Ille vero ex quo ad nocumendum pervenit estuatorem propter multitudinem suam: pulsus facit diuersum.

C Vinum sicut pulsui in fortitudine et debilitate et velocitate et spissitudine augmentum prebet: hec tamen augmentatio citius pervenit secundum tempus quam ea que fit per cibum et citius ab eo et remouetur.

C Ex nutrimentis preterea et medicinis que calefaciunt aut in frigidum mutant pulsus. que enim ex eis calida existunt sunt sue caliditatis quantitatem pulsus in velocitate sui ac spissitudine atque magnitudine augmentum prebent et contrario. Ita quoque pulsus efficit elevatum et forte et velocem et spissum.

C Mulier autem timor pulsus facit diuersum et velocem et tremulum. **C** Et tristitia pulsus debilem et tardum et raram reddit.

C Gaudium vero pulsus reddit tardum et raram cum magnitudine et lenitate et plenitudine.

Decimus etiam quod pulsus longus augmentum caloris aut carnis sequitur et laxa comitatur humiditatem augmentum: elevatus quoque caloris et fortitudinis sequeatur augmentum. **C** Et pulsus magis velox et spissus caloris augmentum sequitur. Et si huius caloris causa fuerit aliquid quod accidat ut motus et balneum et ira et huiusmodi filia. pulsus cito ad suam redibit dispositionem. Sed si eius causa fuerit masculina et fixa permanebit dum causa perseveraverit.

C Paruitas autem et tarditas et raritas res sequuntur infirmitates.

C Pulsus preterea fortis virtutis bonitatis sequitur augmentum: aut a re nociva getem: et debilis inuenitur cum virtus dissolvitur aut cum magnam in corpore habet nocumendum.

C Diuersus quoque erit cum non rem expurgat nocivam et erit diuersitas multa aut pauca secundum nocumendi quantitatem. Cumque non re nociva fortior fuerit numerus percussionum fortium et magnarum erit maior secundum hoc et contrario. Pulsus tamen diuersus or-

dinatus melior est non ordinato: et precipue si numerus percussionum fortium et magnarum secundum hoc fuerit maior.

C Pulsus autem plenus sanguis et vaporis humidi abundantiam in corpore significat.

C Vacuus vero huius inuenit contrarium.

C Durus quoque corporis siccitatem et ariditatem portendit.

C Sed mollis vel lenis huius denumerat contrarium.

C Pulsus quoque qui extra pondus inuenitur mutatorem qui contingit secundum etatem nam in quibus illud pondus precipue inuenitur ad quod fuit facta mutatio significat. Quapp si pulsus mutatur fuerit ad pondus cuius etas est longinquam ab eo magnam demonstrat mutatorem et contrario: quoniam si mutatio facta fuit ad pondus quod est vicinum parvam significat mutationem.

C In artaria cum tangitur si calor supfluit et manifestus maior quam in alijs sentit locis qui eis vicinam cordis complexionem iam calefactam esse significat: quod in habentibus ethicam aut primum contingit et fortassis portendit incipit.

C Pulsus autem qui dicitur bis pulsans inuenitur cum febris calor est supabundans et cum multa necessitas incubitus pulsui et in aere attractione. et hoc est cum calor inatus in ultimo inflamatur et virtus cum hoc est sana et precipue si ha percussio maior fuerit.

C Pulsus quoque in quo diastoles a sistole diuersa reperitur fit propter pugnam nature: et finis diastoles si fuerit fortior quam principium maior erit melius et contrario. Sed si finis diastoles fuerit velocior: supfluit putrefactio significabit calorem.

C Pulsus autem qui continue minuitur et debilitatur: que et cauda vocamus forcia fit cum virtus incipit debilitari et cadit: idque ei malitia erit secundum debilitatem et paritatem: qui si ad fortitudinem reuersus fuerit et magnitudinem virtutem iam reddisse significabit. Et si secundum unam rem transferat mensuram inde neque ad magnitudinem pulsationis redierit: neque ab eo in quo steterit aliquid modo fuerit diminutus: quodammodo erit eo melior quam minuitur usque occulte et non appareat sensui. iste enim nam superatam fore et succubuisse demonstrat.

C Pulsus autem curvus et in unam partem declinat in habentibus ethicam et primum inuenitur.

C Sed fornicans virtutis significat casum: unde cum necessitatis vehementia multa aere indiget attractione.

C Addens quoque fortitudinem cum necessitatis vehementia significat: et tertius inuenitur postquam ethica et primum confirmata est. **C** Undosus autem inuenitur cum aliquis balneatur aut bibit vinum aut contingit ex omnibus quod corpus humectant paucis quod vicibus siccitatis in ydropisi et subeth et pleuresi et peripleumonia et asmate et paralisi et apoplexia in febribus autem significat sudorem.

C Vermiculatus vero pulsus fit cum fortitudo succubitus sed non omnino. Sed fornicans inuenitur cum virtus omnino cadit et mors est propinqua.

C Pulsus quoque qui ferre assimilatur et serratilis dicitur est qui fit cum magnus apostema est in corpore et precipue si in membro fuerit nobili et nervoso: sicut cum dispositio pleuresis qui fit in latere et diafragmate.

C Tremulus item ultimus significat caliditatem et quod virtus humoribus sit onerata: aut quod apostema sit ibi: aut opilatio quod diastoles prohibeat. Tertius autem inuenitur pulsus apud pugnam virtutis et sue sanitatis adversum egritudinem in ultimo magnitudinis qui cordi et suis partibus vicina existit.

C De regimine acutaz egritudinum. CAP. XXXIII.

Am in principio harum egritudinum repletio manifesta et fortis apparuerit fuerintque humores pessimi: quod ex accidentibus fortitudine cognoscitur: succurrendum erit antequam virtus cadat: egrum evadendo cum flobothomia:

aut ven. solutione: deinde eius nutritio secundum status vicinitatem aut longitudinem erit mensuranda et secundum egritudinem aut secundum quod in tempore sue salutis famis patiens

Liber

erat aut non. ¶ Status enim si fuerit vicinus et eger fortis ex aqua ordeii erit nutriendus. Sed si status fuerit remotus et eger debilius aliquid modicum erit et hoc nutrimentum addendum. ¶ Nutriendi quibus hora que sit conueniens est eligenda secundum egeri alleviationem et usum quem in tempore sue sanitatis habebat et secundum febrius accessionem et interpolationem. Si vero interpolata non est hora diei fridior et magis temperata eligenda est. ¶ Cumque crisis signa visa fuerint et status appropinquaverit eger a nutritione est abstinendus et dieta ad ultimum tenuitatis est ducenda usque fiat crisis: aut postquam facta fuerit. postquam vero perfecta fuerit ex regimine conualescentis erit gubernandus. Et si non predicto est insistendum regimini donec sanitas concipitur si voluerit deus.

¶ De regimine conualescentium. CAP. XXXV.

Eli ex morbis confurgit acutis custodiendus est ne ad nutrientia redeat quibus sani reguntur: sed ex eis quibus regebat in egritudine moderetur: aut parum fortioribus: deinde vero ordinatim et paulatim ad cibos producat sanorum. ¶ In teris tamen a balneo custodiatur et labore et vigiliis et coitu et vino et caueat ne fame et sitim patiat: et ne aialibus sollicitetur curis: et ne sub sole icedat et in locis iaceat calefactis: et precipue si ex egritudinibus acutis confurgens absque crisi euasit: ab omnibus preterea separet quod corpus calefaciunt. Ille vero in quo vestigia egritudinis significant reliquis remanserunt: ut est calor superfluous qui in tactu sentitur aut anhelitus spiritus: sitis aut capitis dolor: aut tictura in vrina: aut contractio que cor porci accidit: et in ore sapor extraneus: et in sono permixtio et alienatio et horum similia precipue ad egrorum regimen redeundus est donec omnia signa hec consumantur et corpus ipsius omnino sanitati restituantur. ¶ Conualescens sibi quibus cauere debet ne sitim aut fame patiat: et ne semel cibo repleatur: quoniam vnum istorum ipsum distemperat et calefacit et aliud ei corrumpit complonez. Comedat autem multoties: parum tamen et paulatim. ¶ Ex aqua quibus frida paulatim sumat neque bibat ex ea semel in multa quantitate: et precipue in tempore autumni. Ex ea etiam que non est frida nullo modo bibat. ¶ Si autem ipsius appetitua fortis fuerit et digestiua debilis et fatigata: non attendat in comestione quantum appetitue: sed quantum digestiue attinet: quod etiam custodiatur donec digestiua meliores et tunc quantum voluerit comedat. ¶ Postquam quibus ad motus et alia opera quibus dum erat sanus vti consueuerat ordinatim reducat. Quod si ex malis acciderit aliquid remanserit venter ipsius soluat: aut minuat aut extinguatur ei tribuantur. Ex quibus omnibus illud erit eligendum quod medico videtur melius et egeri disponi magis apparens conueniens: hunc quibus non est permittendum ad ea quibus vtebatur vix esset sanus reuerti quamdiu hec accidit etiam in eo perseverat. Cum alicuius conualescentis appetitua opposita inuenitur sciendum est reliquis egritudinis in corpore remansisse quibus expellere necesse est: et precipue si sapor oris fuerit corruptus: aut sitis sit in corpore multa. ¶ Si autem comedendi quidvis fuerit et ex comestione corpus non resumatur vires sed venter solutus fiat ex quantitate nutritionis et ex bibitione aqua post ipsam id est minuendum: et si acetosus qui fit de succo citoniorum est datus et epi emplum supponendum ex quo fortis fiat et confortetur. ¶ Conualescens preterea sepandus est a comestione ne nutrimentum grosse nature et dure digestibilitum usque ipsius compleatur virtus. Interi vero nutriatur ex eis que cito digeruntur. Et si ei nutritio absque vino dari non potest vinum al. aut clarificatum ei tribuat: et a forti sibi caueat. ¶ Sy. aceto. d. succo citoniorum. R. succi citoniorum acetosorum parte. i. suchari tabazet. p. i. aceti quarta partis vni: deinde hec omnia coquantur diligenter dispumetur. Et bibat ex his conualescentes quibus multa dñatur caliditas et indigent eis que stomachum confortant. ¶ Ille vero in quo parum iuuenit caliditatis vniuersi si hic indigerit syrupo proynaquaque libra: ex eo sumat mastich. gariofi. spiritus an. 3. i. que trita et in pano ligata in syrupo dum coquitur ponantur. Et postquam omnes partes et capitula conuenienter exposuerimus: que in huius libri principio notauimus. totum igitur perfectum. quapp deo cuius beneficio hec ad finem perduximus gratie sint infinite. ¶ Tractatus decimi finis.

¶ Rubrice libri diuisionum rasis.

Capitulū p ^o de alopitia.	53	De spūto et vomitu sanguinis.
2 De casu capillorum.	54	De pleuresi.
3 De dolore capitis.	55	De ptiſi.
4 De emigranea.	56	De peripleumonia.
5 De vertigine.	57	De oſinia.
6 De birſen. i. litargia et frenesi.	58	De egritudinibus cordis.
7 De epilepsia.	59	De egritudinibus stomachi.
8 De incubo.	60	De colirica passione.
9 De melancolia.	61	De eructuatione.
10 De cucubut.	62	De ſingultu.
11 De amore.	63	De egritudinibus epatis.
12 De apoplexia.	64	De yctericia.
13 De paralysi.	65	De ydropiſi.
14 De tortura.	66	De egritudinibus ſplenis.
15 De stupore.	67	De fluxu ventris.
16 De tremore.	68	De excoziatione tenasi mon et ſimilibus.
17 De ſpaſmo.	69	De colica.
18 De coriza.	70	De egritudinibus renū.
19 De obtalmia.	71	De retentione vrine.
20 De vlceribus in oculo.	72	De fluxu vrine in uoluntario.
21 De albugine in oculo.	73	De diſtillatione vrine.
22 De ſcabie oculorum.	74	De aduſtione vrine.
23 De ſebel. i. rubore.	75	De lapide in veſica.
24 De ſilac. i. rubore in palpebra.	76	De ſcabie veſice.
25 De yngula.	77	De apoſtemate veſice.
26 De reſudatione.	78	De vlceribus in veſica et in uirgā et renes.
27 De casu palpebrarum.	79	De diminutione coitus.
28 De tarſati.	80	De nocturno ex multitudine coitus.
29 De debilitate viſus.	81	De erectione aſſidua.
30 De pilis inuerſis.	82	De egritudinibus matricis.
31 De aqua deſcendente in oculo.	83	De fluxu meſtruorum.
32 De panno.	84	De vlceribus matricis virge veſice et teſticulorum.
33 De alintifar.	85	De apoſtemate mēricis.
34 De garab in oculo.	86	De cancro matricis.
35 De pediculis in oculo.	87	De mola matricis.
36 De ordeolo.	88	De pfocatioe matricis.
37 De dolore in aure.	89	De difficultate impregnationis.
38 De ſonitu et tinnitu.	90	De ſterilitate.
39 De taras. i. ſurditate.	91	De his que phibent impregnationem.
40 De fluxu ſanguis nariū.	92	De his que ſacilem partum efficiunt educunt ſecundinaz et egredi ſaciunt ſetum.
41 De vlceribus in naſo.	93	De exitu matricis ani et vmbilici.
42 De fiſtula polipi naſi.	94	De ſignis impregnatiois.
43 De alcaſeni. i. amiſſione odoratus.	95	De ſignis maſculi ſer-
44 De fetore in naſo.		
45 De dolore in dentibus.		
46 De concanatione et corroſione gingiue.		
47 De fetore oris.		
48 De alcola. i. bothor et paruis puſtulis in ore.		
49 De caſu vuc.		
50 De egritudinibus lingue.		
51 De ſinanchia.		
52 De tuſſi.		

- 96 De egritudinibus ani.
97 De fistulis in ano et in
bus locis que effundunt
sanguinem.
98 De eruptione ycnaruz
in ano.
99 De mollificatiōe ani.
100 De vermibus ani.
101 De hernia et ruptura et
apostematibus que fiunt
in testiculis.
102 De podagra et dolorib⁹
iuncturaru.
103 De sciatica et dolore iū
cture anche.
104 De dolore dorſi.
105 De gibbositate et vento
sitatibus.
106 De varicibus.
107 De elefantia.
108 De decoratione corporis.
109 De surſure in capite.
110 De puiſtulis in capite.
111 De rectificatiōe coloris.
112 De panno faciei.
113 De lentiginib⁹ et barax.
114 De vestigijs variolarū.
115 De vestigijs pcurſionis.
116 De algosi.
117 De impetigine.
118 De morphea.
119 De baras.
120 De lepra.
121 De puritū et scabie.
122 De sare.
123 De asafi.
124 De verruca.
125 De ragadys in facie la-
byſ pedib⁹ et palmis.
126 De apatibus calidis.
127 De apatibus frigidis.
128 De cancro.
129 De scrophulis.
130 De nodis.
131 De adēmēmil.
132 De exuritibus.
133 De vesicis formica milia
ri et igne persico.
134 De herpete esthiomeno.
135 De antraxe.
136 De aduſtione ignis.
137 De panaritio.
138 De cura vlcerū et vulne-
rum recentium putri-
dor et antiquorū.
139 De fluxu sanguis ex vul-
nere.
140 De cura algebre disloca-
tionis et fracture.
141 De aſalib⁹ pūgētib⁹ et mō-
dētib⁹ et de venenis.
142 De accitib⁹ malis ex la-
xatiuis et vōitib⁹ et qd
habeāt purgare et qui-
bus sit vtendum.
143 De aloce.
144 De turbith.
145 De febribus effimeris.
146 De febre putrida.
147 De signis pprys tertiæ.
148 De signis ſeparabilib⁹
tertiane.
149 De ſinoco.
150 De signis necitat⁹ dādi
i potu aq⁹ fridam.
151 De ſtatica feb. piodica.
152 De signis ſtatica ptiue.
153 De qrtana piodica.
154 De signis qrtæ ptiue.
155 De febrib⁹ que paroxiſ-
māt in .5. et .6. die.
156 De febribus ppoſitis.
157 De horripilone sine fe.
158 De febre expeſtilētia.
159 De variolis et morbilis.

¶ Liber diuisionū translatus in tilero a magistro Herar-
do cremonenſi de arabico in latinum.

¶ Verba abubecri filij Zacharie aſaſi.

Ventilata fuit in pſentia cuiusdā p-
bi viri rememoratio diui-
ſionis egritudinū et curatiōis earundez: q-
re viſus eſt mihi: vt cōponerē libzū de hac
intētiōe cui⁹ vtilitas cēt cōis et multiplica-
retur excuſatio omniū cōſiderantiū in ipſo
et vtentiū eo. Et ppter ea: qz vidi in ipſo iu-

uamē maximū et cōmoditatē: deū itaqz poſco ꝓceſſorē ad
rectificatiōē ſmonis et operis et auxiliū: ſz qz ſibi placet
et qz ſit ei appropinquatio: cui⁹ ipſe ſit noſtri gubernator. Et
nos quidez ſcripſimus illud ſm capla ſignata litteris: ſic
fecimus in Almadore: qz ſunt. iſy. capla viſqz in fine lib.

¶ De alopitia.

CAP.

I.

Primum ex eis itaqz eſt caplū de alo-
pitia que eſt caſus capillo-
rum et tinea. ¶ Et ſit ppter ſlegma ſalſuz adu-
ſtuz. ¶ Et ſigna eius ſunt: vt ſit hñs eā albi co-
loris: delicati corporis cutis nude: mollis: et ſit
ex illis qz iaz multū ſunt vſi cibis fridis et humidis et niue
um eis. Et aut cōmunicat ei albedo coloris cutis cum ca-

ſu capilloz ab ea. ¶ Et ei⁹ curatio eſt vt ſoluatur habēs
eam cui⁹ yeraruſini: aut yerapigra. cui⁹ doſis ſit. 3. iij. aut
ſumāt colloquintide iteriozis tertia. 3. i. et aloes et turbith
amboz. 3. i. bdelly: gingib. maſticis. ana. vi. 3. i. fiat ſolutio
cū eo aliquoties: et enomaſ poſt repletiōē cibi cū ſyrupo
aceto. et aqua cala: poſtqz coquū in ea raphanus: et ſinapis
et ſicla et anetuz. ¶ Aut ſumatur aneti. M. i. bulliat in. iij.
lib. aque: donec diſſoluatur anetuz et rubeat aqua: et colet
aqua ex eo et ponatur in oī lib. 3. i. mellis cū ē calida et mo-
ueatur donec diſſoluatur: et bibat ex ea cui⁹ eſt calida libz.
5. Si qz vomuerit ex ea: bonuz: et ſi non: bibat iteruz aliam
lib. 5. ¶ Et ſi nec ſic: ſumāt conditi: thuris. añ. 3. i. baurac.
3. iij. diſſoluantur oīa in lib. 5. huius aque cum quarta. 3. i.
ſalis nigri: et bibatur. ¶ Et ſit etiam aqua caſei cū ſcamo. aut ſcamo
nee quarta. 3. i. in ſex ſextarijs et qrtā lactis acetoſi. ¶ Et
ſit ex colera nigra et ſigna eius ſunt nigredo corporis et at-
tenuatio eius: ſiccitas ipſius: et qd habēs eā vſus eſt eozuz
que generāt melliaz: ſicut lentib⁹: carne ſalita: ſale: et q plu-
rimo vſus eſt labore. ¶ Et cura eius eſt vt ſumāt in potu
decoctionē epithimi aliquoties: et de his pillis. B. epithi-
mi: polipo. añ. 3. r. agarici. 3. v. iteriozis colloquintide. 3. i. et 5.
ſalis naptici. 3. i. garioſ. 3. i. et forment⁹ pillule: quaz doſis.
ſit. 3. y. et 5. ¶ Significatiōes p colore vō cutis in his dua-
bus ſpēbus ſunt debiles et ppe in colerica: qm in his dua-
bus ſpēbus eas pcedit yctericia: et oēs quidem ſpecies
alopitie idigent poſt purgationem et equationē corporis
cum cibo contrario humori generanti egritudine: eis qz
bus locus curetur. Et loci qdē curatio eſt duaruz ſpēruz:
qru yna eſt hñtiuz leuia corpora: ſicut ſantes et eunuchi
et mlieres et illi quoz cutes ſunt albe: nude. ¶ Cureſ qz fri-
catiōe facta cū pāno aſpero donec rubeat cutis: poſtqz pi-
li abraſi fuerit: et ſi rubet fricatiōe pua: tē ē facilis curatio.
nis: et ſi nō niſi poſt fricatiōē plimā: tunc ē difficilis ſana-
tiōis. Et cōſidera medicamē qd ponis ſup cap ei⁹: et ſi vide-
ris ipm caleſcere pluſqz oporteat: ſtringe acuitatē eius et
pmuta ipm cū aliq. ¶ Et curatio h⁹ egritudis q ē icipiēs:
et facilis ē cū medicamē debili. Et q ātiq ē cū medicami-
ne forti. De iñ friceſ cū cepa q comedit⁹: aut cū cepa narci-
ſci: et liniat de ſup medicamē et deſcriptio. B. cinerē corti-
cū auellana: amigō. amaras aduſtas cū corticib⁹ ſuis fri-
xent i ſartagie dōec adurant et terant⁹: deinde aggregent
cū oīo et liniat cū eis. ¶ Et alia ē hñtiū corpora ni. aſpe cuti
fortiū pilloz ad q curāda miſceat cū iſtis ſic 4. eoꝝ ſulſu-
ris: et 6. ipoꝝ gūmi rute: et vtrifqz ſpēb⁹ qñ vlcerāt⁹: aut pxi-
me fuerit: vt vlcerēt fiat dſup ynetio cū yng⁹ de ceruſa.
C. De caſu capilloz. C. II.

Casus eozuz ſit ex diminutione nutri-
menti: aut ex corruptione hūo-
rum aut ex dilatatione poroz. ¶ Et ſigna ei⁹
ſunt quoniā corpus eſt ſiccū extenuatū. ¶ Et
cura eius eſt dilatatio in cibo: et additio in ſom-
no et balneo: et potio vini rii. groſſi. ¶ Et ſit ex ſpſitudi-
ne cutis. ¶ Et ſigna eius ſunt: quoniā ſunt pilloz radices
cuz tenduntur fortes et nō egredientes velociter: et ſunt pi-
li vehementis groſſitudinis et nigredinis declinantes ad
criſpitudinē. ¶ Et curatio eius eſt balneum aſſiduū et in-
unctio cuz oleo camōil. et liniari ex epithimatis alopitie
ſicut amigdal. amaris et ſchea aduſtis cum ſpuma maris
aggregentur cum oleo et liniatur ex eo caput.

Et ſit ex mollitie cutis capitis. Et ſigna ei⁹ ſunt par-
uitas capillozum et ſubtilitas eozum et velo-

citas casus. **¶** Et curatio eius est oleum mirtinū z oleum arboris masticeis cū laudano q̄ radic. piloz liniat: z ē leue: z fiat istō postq̄ pili abradūt: z fortius isto ē: vt dissoluat pōd: z. iij. acarie. z. iij. laudani. i. s. z. vini puri: z fūdat desu per olei mirtini. z. s. z. coopiat cū eo cap. Et q̄n̄z pfert olm mirtinū cū laudāo ei q̄ fit ex diminutiōe nutrimenti.

De dolore capitis. CAP. III.

¶ It ex feb. cal. sic tertiana: causon sine apāte in cerebro. Et sig^o ei^o sūt: qm̄ pmo uet cū ē calitas feb. z quiescit cū ipsa declinat. **¶** Et cura ei^o ē cura cā feb. **¶** Et fit ex apate i cerebro z pāniclis ei^o. **¶** Et sig^o ei^o sūt assiduatio doloris capitis a p̄n̄ egritudinis vsq; ad ei^o deteriatōez vt diminutionē: z qd̄ excitat añ yehemētiā feb. yehemētiā rubedis oclor̄ z exubatio v̄eaz z aliēatio z cōmixtio rōnis. **¶** Et cura ei^o ē cura french cale ex bis q̄ ego dicā. **¶** Et fit in fine feb. cū ē crisi: z sig^o ei^o sūt: qm̄ pmo uet postq̄ feb. p̄trā sit. iij. dies: z siūt cū ea nausea z sbuersio aie z v̄tigo. **¶** Et cura ei^o ē adiutoriu ad velocitatē v̄otus: si fuerit nausea vicēs cū aq̄ ca. z sy. acc. aut suppone collu aut enematis leuis: si v̄eter fuerit sic: aut fuerit cū eo p̄motio in mirac: caput v̄o ipm̄ nō curet cū aliquo in hac egritudine.

¶ Et fit a calitate venēoz. **¶** Et cura ei^o ē vt effūdat s̄ caluā olz ro. recēs: aut olz d̄ oliuis recētib^o imatur: z nō effūdat s̄ occiput: qm̄ loc^o ē frid^o: z ex eo ē origo nucbe: vt si pueniat ex effusioe oli nocumentū: z sit olz qd̄ effūdit s̄ sinciput i frātū s̄ nūe: aut in cursu aq̄ fri. aut cō q̄ s̄et cū q̄titate ipsi acetis: s̄ i frātū aut z et mlierū capite

¶ Et fit ex f̄ritate aerl. **¶** Et cura ei^o ē effusio oli cal. sup sinciput sic olei rutacei aut olei laurini: vel costini et ex al

¶ Et fit Cero oleo: ex oleis calidis. itez a siccitate sine m̄a: dolor capitis s̄ ē d̄bilis. Dūiditas at̄ n̄ fac̄ dolorē capiti oio: nisi multiplicet ei^o q̄tita: t. n. fac̄ accider̄ ḡuitatē capite. **¶** Et cura ei^o ē cū d̄ siccatiōe z cū pill. s̄toaticis z yera. g. z olis d̄siccatis: z cura ei^o ē q̄ ex siccitate balneū z iunctio cū aliq̄ olo z b̄ucta/

¶ Et fit absq; feb. sic p̄ potū vini puri z fort: z c̄tio cibi. sig^o ei^o sūt: vt p̄moueat p̄ ipz: z sit cap cū eo graue. **¶** Et cura ei^o ē s̄on^o p̄lix: deñ itroitus balnei z accipio cibi pauci fci ex caulib^o aut lētib^o aut pull. p̄patis cū aq̄ agreste z odōar̄ntū cāpho. z ros. z fricatio pedū: d̄ñ rei tratio balnei p̄ lōgū s̄onū: q̄ si remāfint i capite relige cū paucitate s̄oni sumāt ex v̄io p̄mixto plūme acceptio eq̄l.

¶ Et fit ex casu aut p̄cussioe accite in capite. **¶** Et cura ei^o ē s̄lō cephal. deñ effusio aq̄ fri. s̄ cap: z face re ēplz p̄ istd̄ ex folys mirti cū pauco ramec z acatie z aq̄ citōioz: z olfat^o odoriferoz ffoz z cibari post istd̄ ex cerebris galliaz z cerebri arietū z eduloz z euitz oēz cibū ca. c^o ē facere vaporē ascēdētē ad cap: z lēiat nā ei^o cū supposito fco ex sapōe: aut clistere fco ex aq̄ sicile: z alumie et

¶ Et fit ex v̄etositatē fetida replēte cap. **¶** Et cura ei^o ē olfat^o redolētū ffoz: sic cāphōe: aque

¶ Et fit viol. z ro. sandal. z nenufa. z odorare ola eoz. Et pp̄ olfatū v̄etositatē vaporē cali replēt cap: sic gallie: abze: musci: aut siliū z b̄n̄ redolētib^o calis. **¶** Et cura ei^o s̄lōia ē: z effusio aq̄ fri. s̄ cap z olfat^o b̄n̄ redolētū frigidoz ex bis q̄ dixim^o: z mltoties odorare ola eoz.

¶ Et fit ex d̄ñio cole i s̄anguie: z sig^o ei^o sūt exiccatio corporis z extēnatio ei^o: z velocitas plūs z sitis z siccitas supioz p̄tū nariū z v̄igilie. **¶** Et cura ei^o ē lēificatio v̄etrū cū aq̄ p̄tūoz z sy. ro. d̄ñ effusio aq̄ fri. s̄ cap: z ipositiō acetis d̄ v̄io z aq̄ ro. z olo ro. z q̄ s̄ati s̄ ipz: z iunctio eius cū olo v̄io. z olo de cucur. z de amigō. dul. z sternutatio cū eis z assidue v̄i cib frīs vt cucurbi. portul. agresta: lactu. z q̄ siūt ex eis z acceptio mucill. p̄sily z aq̄ ḡnatoz acetos.

¶ Et fit ex d̄ñio s̄anguis: z ei^o sig^o sūt rubedo faciei z oclor̄ rū. ḡuitas capitis z toti^o corporis: z mltitudo s̄oni.

¶ Et cura ei^o ē s̄lōia cephal. d̄ñ reliq̄ q̄ dixim^o d̄ cura doloris capitis accitl de cola citri. z cōfert huic dolori capitis p̄pe cibari: cū tassel z aliō cibariū cū alcu risu z agresta

¶ Et fit ex vapore ḡsso i capite: z sig^o ei^o sūt tēfio i radici b^o oclor̄ z yehemētia dolor capiti sine ḡuedie z yehemētia p̄satiōis tipoz. **¶** Et cura ei^o ē lēificatio nāe cū supfluitate pauca cū eis q̄ s̄: sic i fusio aloes: z pil. d̄ yera p̄. d̄ñ ielia: tio capiti s̄ vaporē camo. z s̄sū. z calamiti aliq̄tēs: d̄ñ in

¶ Et fit ex hūozib^o frīs ḡssis melicis aut f̄laticis cōib^o: z p̄pe i capite: z sig^o ei^o sūt yehemētia doloris capitis sine calitate i capite z facie apd̄ tactū z nec ē rubedo i colore: n̄z exubatio in venis: z qd̄ ē chronic^o.

¶ Et cura ei^o ē solutio cū pillis cochys: z yerarufini: z inclinatiō capiti s̄ d̄coc. calamiti z s̄sūci z odorare rutā z castoreū z s̄sūmbziū: z sternutatio cuz pipe: z condisi z casto

¶ Et dolor (reo: z gargarism^o) cū sy. aceto. z sinapi. qd̄ ē capiti assidu^o p̄phēdēs totū cap̄ noia: tus h̄ns galeaz ē h^o gn̄is. **¶** Et fit ab hūozib^o mal^o i pte capitis: aut i toto capite: z sig^o ei^o sūt q̄ eger itueri lūm̄ si valet n̄z vocē audire p̄t. **¶** Et cura ei^o ē euō cū eis q̄ mūdifi

¶ Et fit ex cola i ore s̄toi sine feb. z sig^o ei^o sūt nausea: z q̄ sedat p̄ vomituz: **¶** Et cura eius ē vt bibat sy. ace. z aq̄ calaz multā z euomat aliquoties d̄oc mūdificet s̄tōus z sedet nausea: deide comedat ex malis z citonys z cibaria facta cuz aqua agreste.

¶ Et fit post coitū. **¶** Et cura ei^o ē ablutio cū aq̄ fri. z s̄on̄us post: z odorare olm viol. z comestio pulloz z vitellozum oui z admistratio enematis qd̄ ipinguat re

¶ Et fit Cnes ex eis que dicuntur in cura coitus.

¶ Et fit ex strictura oris s̄toi z multitudine sensus ei^o: et signa ei^o sunt: q̄ p̄mouet in h̄ois matutinis z cū ē fames: z sedat cū h̄o comedit q̄libz comestione. **¶** Et cura eius ē vt bibat in mane sauc̄ z quēcay: aut sumat aliqd̄ de fructibus stipticis: sic pomis stipticis z citonys z granatis et muē. aut cōdat bucellā panis i fusi in aq̄ agreste: aut i aq̄ granatoz acetosoz. Et pfert oib^o sp̄bus doloris capitis lenificatio v̄etris semp: z alienatio ois rei c^o vapor: veloci ter eleuat ad caput. **¶** De emigranea. CA. III.

¶ Et fit ex calitate: z sig^o ei^o sūt pulsatio timpoz: et calitas tactus

ptis: z sedatio ex reb^o frīs. **¶** Et cura ei^o est s̄lōmia cephal. z lenificatio nāe cuz dictis in cap: doloris capitis: z assiduatio acceptōis coriādi z quēcari z p̄sily in matutinis. **¶** Et fit ex vapore humor̄ frigidor̄ z signa eius sunt ledi ex rebus frigidis: z puatio caloris in parte cū tangit: z qd̄ est longioris assiduatiōis z pluris. **¶** Et cura eius est solo cuz yeraruf. z cū cochys z cuz oibus que dicent in cura apoplexie. Aut sumāt. z. i. olei de lilio z visrumpat i eo castorei. z. y. euforby. z. i. fricetur cuz eo pars z distillet in aurē que est ab illa parte. z q̄n̄ p̄senerat emigranea z puenit oclō tenebrositas ex ea opz vt cito succurrat subleuando arteriā z cauterigando eaz: z si nō: faciet ipm̄: incurrere alitifar z destructionē v̄isus. Et emigranea frida v̄plm̄ fit in parte sinistra: z casta in parte dextra. Et cōfert qd̄ calide emigranee: vt dissoluat sexta ps. z. i. cāphore in guttis lactis mlieris z distilletur in aurē. **¶** De vertigine. CAP. V.

¶ Et fit ex multitudine sanguinis: z signa ei^o sunt rubedo faciei z oculor̄ in illa hora exuberatio venarū z aliqui degi z pulsatio tipoz z venaz q̄ sūt p̄ aures et rubet facies z cap. **¶** Et cura ei^o ē s̄lō^o basilī. z medie aut cephal. z v̄etositatio crurū z cibatio ex cibis subtilibus ex

tinguētib⁹ sāguinē: sic lētib⁹ et aq̄ agreſte et alcaris et ad-
miſtratio pſily cū cūcca. **C** Et fit ex cola: et ſig⁹ eius ē qđ
mouet aſi ipſa nauſea. **C** Et cura ei⁹ ē vt vomat cū ſy. ace.
et aq̄ cal. et bibat dcoctionē mirab. citri. aut aq̄ caſei: et vt
tur aq̄ granator⁹ acetof. et aq̄ agreſte: et oī in q̄ ē acetofitas
et ſtipſicitas. **C** Et fit ex flate: et ſig⁹ ei⁹ ſunt pturbatio ſen-
ſuū et albedo color et mltitudo ſōni et ſputi. **C** Et cura ei⁹
ē id qđ dixim⁹ in dolore capiti ex flate. **C** Et fit ex cola. ni.
C Et cura ei⁹ ē id qđ dixim⁹ in dolore capitis ex melia.

B De birſen. i. litargia et frenesi. CAP. VI.
E āpa vehemēs i cerebro aut calz aut fri.
illd qđ qđ calz ē accit aut ex cola: aut ex
ſāguie: et frz aut ex būozib⁹ flatil aut melic: et ſi
gna birſen cali ex ſāguie ſūt ſe. ptinua cū rube
die faciei et oclor⁹ et magnitudo pſus et replo vāz: et fit in
corpe gſſo plimi ſāguis: et qđ aſſidue vſus fuit carne et vīo
et his q̄ ex melle ſiūt. **C** Et cura ei⁹ ē flōia: diñ poſitio ace
ti et aq̄ ro. et oli ro. qđ ſtatoz ſr cap: et lēſificatio cū enema
leui: et pot⁹ aq̄ ord. et abſtere ab oī cibo qđ bit birſen cū ſy. ace.
et tiū ex corticataz et aq̄ agreſte et iſuſiōez iuiubaz et pruno-
rū: et ſiliū. **C** Et fit ex cola citr. et ſig⁹ ei⁹ ſūt: qđ ē ſe. ptinua
vehementior calitatis: et ſūt cū ea ſalt⁹ et alieatio vehemēs et
lenitas i capite: et ē rubedo i facie et oclis mior: et fit i cōpe
extēuatio: cui iaz accit cibari ex reb⁹ calis: ſic alio: pipe: ſu-
napi: melle: piſci⁹ puis ſaliti et ſili⁹ et accipe medicias ca-
lidas: ſic mel et ſilia. **C** Et cura ei⁹ ē potare aq̄ pūoz de
coctionis oī die aſi aq̄ ord. et p. boz. i. et p. aq̄ ord. et aq̄ cu
curbite: et aq̄ citruli et capie et mucillaginē pſil. cū vſpe ſf
et ſi pole ē vt cibet cā aliq̄: tē cū ſauic et q̄c. et pane torrefcō
et n. pbibeā oīo ab aq̄ fri. iſtinz illi q̄ bit birſen ſāguineū.

Birſen āt frz qđ noiat litargia: et fit ex flatico āpare
accēte i occipitio: ſig⁹ ſf ſubeth cū ſe. ptinua
n fortis calitatis et albedo ligue et diſſicitas apiedi palpe-
bras: et q̄ qñ apiunt i diſpōne redeūt velociter et claudūt.
C Et cura ei⁹ ē: vt ſumāt collogn. iterior et cartami ābo-
rū pugill. i. et ſe. vt rice pugill. i. calami. i. et cōtice. rad.
cappa. pugil. i. et coqñt cū. iij. lib. aq̄ vſqz rēaneat lib. i. et ſ.
et cole: et fiat enema cū lib. ſ. h. aq̄ cū. 3. i. murinabati. et 4.
3. i. oli. Et pōat i pñ rei a pñ die vſqz ad 3. diē ſup cap ipoꝝ
acetū et olz ro. et aq̄ ro. et p. 4. ponat cū eis aliqd caſtozei:
diñ pōat ſr capita eoꝝ ſiſimbrū et calami et pñ ita iſula in
vīo et puocēt ei ſternutatio cū pipe et caſtozeo. **C** Et fit ex
cola ni. et ſig⁹ ei⁹ ē q̄ rēanēt ocli apti n palpitātes: ſic ocli
iūētes i vñū locū ſine motu. **C** Et cura ei⁹ ē vt ſumāt epi-
thimi ru. pugill. i. et collogn. iterioris et polipo. aſi. pugill.
i. et calami. i. et dcoqñt. et fiat clistere cū aq̄ eoꝝ pñ dcoct.
cū olo camōil. et effūdāt ſr cap olz narcifiſinū: et olz de lilio
tepido: et fiat caputpurg. cū ābob⁹: ſumat i potu aq̄ mell
loco aq̄ ord. et ſiſr in illo qđ ē ex flate.

E De epilepſia. CAP. VII.
It ex flate: et ſig⁹ ei⁹ ſūt: mollietas corpis al-
bedo color et mltitudo ſpū cū fit epilīa: et fit epilīa ſz plz
in a. g. lune et cōple⁹ lumis ei⁹: et fit et cū diminiūt luna.
Et cura ei⁹ ē purgatio cū yeraruf. et pill. cochys et pillis. g.
et gargarifm⁹ cū ſy. ace. et ſina. et ſternutatio aq̄ pipe et ddiſi
et caſtozeo: et aſſiduatio olfat⁹ rute et minoratio cibi et addi-
tio in labore: et ſint ſūma cibi eius aqua ciceris: et frixa in
capolis. Et fit ex mltitudine colz ni. in corpe: et ſig⁹ ei⁹ ſūt
teneb: oſſitas cū extēuatio: et mltitudo comēſtiōis. plius
cordis et tremor ei⁹ et acetofitas vētoſitatis ſpū: et acetofi-
tas cructuatiōis et nigredo ſpūc. **C** Et cura ei⁹ ē: vt ſoluā-
tur aliq̄tiēs cū dcoct. epith. aut pill. g. deñ cibet cibis boni
chymi: vt ſūt pulli: arietes: et vitella ouoz. vinū mltē cōe-
ſtiōis cū aq̄: et pfoct cap olfatū muſci et gallie: et mltitudi-
ne balneatiōis: pter qđ ſudet in eo mltū. **C** Et fit ex vēto

ſitate fra eleuata ex aliq̄ mēbro: et ſig⁹ ei⁹ ē q̄ infirm⁹ ſen-
tit illā eleuari ex manu aut crure: pede: coxa et puenit vſqz
ad cap: et ſaē epilīaz: et cā ei⁹ ē ab būoze malo valde iaz ſcō
venenū retēto in mēbro aliq̄: ex q̄ eleuat vētoſitas ad ce-
rebz. **C** Et cura ei⁹ ē vt liget ſr illd mēbz in hora q̄ icip
vētoſitas eleuari ab eo: et pñ illd liniat loc⁹ cū melle anacā-
dio: et olo et ſinapi aut pipe dcoct vſicef loc⁹ et vlceref et cur-
rat qđ in eo ē et ponat ſr ipz vētoſe cū icifiōe. **C** Et fit qñz
ex mltitudine ſāguis: et ſig⁹ ei⁹ ſūt: q̄ iplenf alquidegi et fa-
cies rubet: diñ ſit epilīa: et qñz pcedit ſāguis ex narib⁹ ei⁹.
Et cura ei⁹ ē flōia ſaphene: et vētoſatio cruris et minoratio
cibi. **C** De incubo. CAP. VIII.

Am huic n ſuccurref qñ aſſidu⁹ ſit et mlti-
plicat pduc ad epilīā et fit ab aſſiduā-
tiōe mltitudis ſāguis in cōpe: et ſig⁹ ei⁹ ſūt rube-
do oclor⁹ et diminutio ſōni. Et cura ei⁹ ē vētoſa-
tio cruris aſſidua pñ flōia ſaphene: et mioratio cibi et dimiſ-
ſio vini. Et fit ex dñio flatis: et ſig⁹ ei⁹ ſūt tarditas ſeſuū et
mltitudo ſputi et mucillagines: pigritia corpis et mollifica-
tio ei⁹. Et cura ei⁹ ē cura epilīe flatice.

E De melancolia. CAP. IX.
S triū modoz pñ qz ſit ex aduſtiōe ſāgui-
nis q̄ ē in capite: et ſigna ei⁹ ſūt pſundatio
oclor⁹: et tenebroſitas cutis: et q̄ mltaz morā fe-
cerit in ſole: et acceptio mediciaz calaz mltaz et vini pu-
ri. Et cura ei⁹ ē effuſiōis mltitudo aq̄ tepid ſr cap et potat
vinū plime aq̄: et facere caputpurg. cū olis fris et lōgitudo
ſōni: et dilatatio i cib bōis būidiz: et pōere ſr cap violas bu.
et cortices citruli et raſuras cucur. et medulas ei⁹ et cauere a
ſole. **C** Et fit mod⁹ ſcōs ex aduſtiōe ſanguis et ſupfluitate
ei⁹: ita vt redeat et fiat mā melie et dñet mā melie ſr corꝝ
totū: et ſig⁹ ei⁹ ſūt q̄ corꝝ totū ē nigrū et extenuatū: cui iā
acciderit exercitiū et labor plim⁹ et aſſiduatio ciboꝝ gnān-
tiū meliā: ſic lētū: caulū et ſiliū. Et cura ei⁹ ē flōia medie:
et ſolo cū dcoct. epithi: vna vice pñ aliā vice et dilatari ſr cā:
pñ in cibo bono ſic carnib⁹ pulloz et arietū: et ſiſamis facti
cū cūccaro et oleo amigō. et potare vinū al. ſubtile claz cū
aq̄ plima. **C** Et fit mod⁹ terci⁹ pueniēs ex ſplene et meſa-
raica: et ſig⁹ eius ſūt mltitudo appetit⁹ cibi et paucitas di-
gōnis et iſtatio vētris et lenitas ei⁹ cū mltitudine vētoſita-
tis in vētre et ypocōdrys. **C** Et cura eius ē vt ſumat i po-
tu. 3. iij. epithimi et pñ cū. 3. i. ſy. ace. in hebdomada ſeml.
deñ dent medicie q̄ exiccāt ſplenē ex his q̄s dicemus: et
elaria tēpata: ſic elariū de xiloaloes: et pſectio noiata leti-
ficās et elariū de mal. et elariū d ſcoria ferri cū vino et al-

E fematus. **C** De cucubur. CAP. X.
S ſpēs vna q̄ ſit ex aduſtiōe ſāguis: et ſigna
eius ſūt vehemētia ſubmiſſionis faciei: et
triftitia aſſidua et taciturnitas et alienatio in
nocte. Et cura eius eſt cura melancolie que eſt
ex dominio melancolie in toto corpe: et multitudo admi-
niſtrationis olei et balneuz et medicie ſomnū facientes
ex eis que effundunt ſup caput: ſic decoctio ſeis lactue. et
cortic. papane. et viol. ſiccap et emulgere lac ſup caput: et
cibi ſci ex lactuca et cucur. cū oleo amigdalio.

E De amore. CAP. XI.
Era eius eſt aſſiduatio coitus: et ieiunium
et deābulatio et ebrietas plurima aſſi-
due. **C** De apoplexia. CAP. XII.

It ex ſanguine. et ſig⁹ ſūt rubedo maxilla-
rū et faciei ita vt ſit qñ ſuffocatus et
exuberatio alquidegi et venari. Et cura eius ē
ſtobotomia ambarum cephalicarum ſimul in
hora vna: et aſſiduatio ventofarū poſtarū ſup
crus: et mioratio cibi et dimiſſio vini et lacti et aſſiduatio
balnei. **C** Et fit ex būozib⁹ crudis flatil. et ſig⁹ ſūt molliſi-
catio corpis: albedo coloris et mltitudo mucillagis et ſpu

ti:queadmodū dixim⁹. ¶ Et cura ei⁹ ē yera diacolloqn. ⁊ cochier: ⁊ yeraruf. ⁊ enemata cal. ⁊ acuta: ⁊ olfar⁹ plātaz ca lidaz ⁊ odoriferaz ⁊ musci ⁊ gallie: odorare rutā ⁊ casto reū ⁊ gargarism⁹ cū sinapi ⁊ syr. ace. ⁊ yerap. ⁊ sternutatio cū pipe ⁊ castoreo ⁊ pdisi ⁊ filibus.

De paralisi. CAP. XIII. **St**onaz spēs q̄z vna sit ex dñio flatis s̄ ca put: ⁊ sig⁹ ei⁹ sunt sig⁹ apopleie flaticie. Et cura ei⁹ ē: sic cura illi⁹. ¶ Et spēs ei⁹ scda sit suc cessioe p̄cussiois aut casus: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt q̄ mollificat totū corpus. aut aliq̄ mēbra ei⁹ p̄ illd: cū gremāet mollificatio s̄z suā dispōne ⁊ n̄z minuit tē n̄ ei cura oio: ⁊ qm̄ minuit ⁊ n̄ remāet s̄z dispōne suā: tē curatio ei⁹ ē vt ēplēt sup locū vbi fuit p̄cussio cū ēplis calis: ⁊ iungat p̄mēdo cū olis ca lidis: sic olz d̄ oliuis i e⁹. ⁊ i. sūt dissolute castorei. ⁊ y. ⁊ eu forby. ⁊ i. ⁊ sic b̄ ēplz. ⁊ cere. ⁊ y. ⁊ oli d̄ lilio ⁊ de narcisco añ. ⁊ xxx. ⁊ mirre ⁊ oppopōa. añ. ⁊ y. castor. ⁊ i. y. eu forb. p̄ dus. ⁊ y. aggregēt oia ⁊ fiat ēplz ex eis in latere altero.

De tortura. CAP. XIII. **It**er duab⁹ reb⁹ ex sp̄asmo qdē i vna dua rū p̄tiū trahēte lat⁹ altez ad se ⁊ sig⁹ iūt stricture cutis frōt i vno latere: ⁊ tētio eius i latere altero: ⁊ paucitas saluie ⁊ spuri: ⁊ q̄ eger sēsū p̄urbatōez n̄ h̄z. Et cura ei⁹ ē: vt vaporēt cū ace to i q̄ bullitū ē calamitū ⁊ yngat p̄mēdo cū olo nāciscino aut de lilio tepidis ⁊ tēdat cuti frōt ad iferiora: ⁊ liget cū istita. ¶ Et fit ex mollificatiōe: ⁊ sig⁹ sūt mollificatio p̄l ⁊ debilitas mor⁹ ei⁹ ⁊ paucitas tēstiois cuti ⁊ attractio pal pebre ad iferiora. ¶ Et cura ei⁹ ē sic cura palis cū garga: ⁊ masticatiōe thuris ⁊ administratiōe nucis mus. ⁊ retentio ei⁹ in ore suo in hac egritudine ē magis cōueniēs.

De stupore. CAP. XV. **It**er qdē ex repleione s̄guis: ⁊ sig⁹ sūt vehe mens rubedo coloris q̄ trahit ad nigredinē. Et cura ei⁹ ē flōmia ⁊ mioratio cibi. ¶ Et fit ex hūore crudo ⁊ s̄ro: ⁊ sig⁹ sunt molli ties corporis toti: albedo color: ⁊ grauitas sēsū. Et ei⁹ cu ra est sicut cura palis que ē ex frigore.

De tremore. CAP. XVI. **It**er qdē pp casū v̄tut p̄ egritudine. Et cu ra ei⁹ ē additio i cibo ⁊ s̄ono ⁊ i re b̄ oddiferi. ¶ Et fit ex assiduatiōe vini. Et cura ei⁹ ē abolere vinū: ⁊ assiduatio sudoris i balneo. ¶ Et fit ex dñio flati ⁊ debilitate neruoz. Et cura ei⁹ ē cura palis q̄ ex frigore.

De sp̄asmo. CAP. XVII. **It**er siccitate: ⁊ sig⁹ ei⁹ q̄ accit p⁹ vōitū ⁊ solonē ⁊ laborē supfluū: ⁊ febrē vehe mēt calor. ¶ Et cura ei⁹ ē difficil: verūtū s̄m dispōne curat cū itroitu i aq̄ tepidā assidue et iunctioe p̄ssina spōdiliū ⁊ iūcturaz cū olo te pi. ⁊ q̄z sit vt sedeat ifirm⁹ i olo tepido ⁊ bibat lac dulce ⁊ det i potu vinū cū aq̄ mltā. ¶ Et fit ex hūiditate ḡssa: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt q̄ accidit paulati ⁊ cū repleione cōpis ⁊ appitio ne signoz repleonis ex flate. ¶ Et cura ei⁹ ē cura palis ex flate: ⁊ s̄fert istis p̄pe fricatio corz corpoz assidue: vt se peliā i arēa cal. vsq̄ ad gulas corz: aut i ciere calo: aut in furno i q̄ ē aliq̄z tulū calitat: aut i domo in q̄ ē aliq̄ calefa ctio. ¶ De coriça. CA. XVIII.

Iter s̄ritate adueniēte capiti: ⁊ cura ei⁹ est vt vaporēt cū milio calefcō: aut pan no calefcō ⁊ itroir⁹ balnei i q̄ n̄ madesiat caput suū cū aq̄: ⁊ pyciat s̄ corz suū ⁊ pedes aq̄ cali dā plz: ⁊ yngat pedes suos cū s̄bucio ⁊ dimissio vini ⁊ ab scissio cursus ex naso p̄ suffumigatōez cū carti d̄ pāno: aut cū pāno aut cū thure aut cū xilaloes. ¶ Et fit ex calefa ctioe adueniēte capiti ex sole: aut aere austrio: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt purit⁹ ⁊ mōdicatio ⁊ rubedo i oculis. ¶ Et cura ei⁹ est bal

neatio i aq̄ tepida mūda dulci: ⁊ suctio oli viol. cū narib⁹ ⁊ olfar⁹ cāphore ⁊ aq̄ ro. ⁊ abscissio cursus q̄ fit ex naso cū sulfure ifuso i aceto ex q̄ fiat suffumigatio: ⁊ suffūget cū cāphora s̄ vitreatū: ⁊ p̄cipiat ifirmo vt attrahat hūorosi tatē veniētē ad nares: vt n̄ descēdat ad pect⁹ aut ad plmo nē aut ad gutt cū emūctōe: q̄ i b̄ ē exp̄lso nocumti catar ri: ab istis mēbrl: ⁊ vaporēt cap cū aq̄ cal. ⁊ attrahat p̄na res vaporē ei⁹: ⁊ mltiplicet emūctiōe ⁊ n̄ dormiat s̄ cer uicē ⁊ dimittat vti lōgo s̄ono. ¶ Caplīm de catarro.

Iter aut cū feb. aut absq̄ feb. Et cura ei⁹ ē q̄ cū febre flōia: deū sumet i potu aq̄ ord. cū viol. p̄ditl ⁊ olo amigdal. ¶ Et cura ei⁹ ē q̄ s̄n feb. ē cū decoctioe yfopi miorl: ⁊ aliēatiōe ab eis q̄ sūt sali ta ⁊ pōtica ⁊ salsa. ¶ De obtalmia. CA. XIX.

Iter mltitudine s̄guis: ⁊ sig⁹ ei⁹ sunt vebe mētia rubedis oclor ⁊ magnitudo i flatiōis ⁊ mltitudo tēstiois. ¶ Et cura ei⁹ ē flō cephal. ex manu opposita oclō ifirmi: ⁊ collūz al. ⁊ distillatio i eo cū lacte: ⁊ si fuerit mltitudo lippitudis: tē pluis alb⁹. ¶ Et fit ex colar: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt q̄ s̄ apa: iflatio: tēstio: ⁊ lippitudo ⁊ cursus lachrymaz miora ⁊ adustio i oculis ⁊ pūctura s̄c pūctio ac⁹ ⁊ sp̄ie. Et cura ei⁹ ē solo vētrl cū aq̄ fructuū ⁊ cū d̄coctōe mirab. ⁊ assiduatio ne emūctiois lacti i eo ⁊ effusiois ei⁹ i eū: ⁊ distillet i eo mu cillago p̄sily: ⁊ mucil. se. citōioz: ⁊ collū cāphoratū ⁊ opia tū: ⁊ si dolō sit forl: ⁊ p̄māt pedes ei⁹ ⁊ fricēt ⁊ ligēt ma n⁹ ei⁹ ⁊ pedes cū ligatura forl. ¶ Et fit ex flate: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt magnitudo iflatōis cū paucitate rubedis ⁊ mltitudie lippitudis ⁊ lachrymaz. Et cura ei⁹ ē sumere i potu yerā diacolloqnti. ⁊ vt stillet i oculz mucillago fenug. abluti: ⁊ plueriçet pluer citrio p⁹. y. dies aut. i. y. liniaf sup palpe bras aloes ⁊ mirre: ⁊ acatie ⁊ croci p̄res eq̄les. ¶ Et fit ex melia: ⁊ sig⁹ ei⁹ s̄ nigredo colorl cōpis ⁊ ei⁹ extenuatio i flatio pua i oclō ⁊ paucitas rubedis ⁊ lippitudis. Et cura ei⁹ ē potar medicinā soluētē meliā: ⁊ itroit⁹ balnei ⁊ iclia tio capiti s̄ vaporē aq̄ cale. Et fit a sole ⁊ fumo ⁊ pluer. Et cura ei⁹ ē trāglitas ⁊ ges ⁊ vt n̄ videat lum. Et oib⁹ qd̄ spē b⁹ obtalmie p̄fert balneū i finib⁹ ipaz ⁊ vt n̄ itueat lum.

De vlcibus in oculo. CA. XX. **C**cidūt ex obtalmia mltotiēs: ⁊ signa ei⁹ sūt q̄ dolō ⁊ platio sūt vehemen tes valde: ⁊ v̄f i albedie oclī pūctū rub. ⁊ augm̄ tū s̄ ruborē oclī aut i nigredinē ei⁹ pūctū al. Et

cura ei⁹ ē flōia ⁊ solo vētrl cū aq̄ fructuū: ⁊ cūccari. ⁊ collūz al. qd̄ distillet i eo cū lacte m̄lo vsq̄ ad. i. y. dies: si al do loz n̄ sedet vsq̄ ad. i. y. dies: distillet i eo mucil. fenu. ⁊ mu cilla. se. lini: q̄ si dolō sedet ⁊ fuerit s̄ pupillā sanics: distil let i eo collūz alubari: cū ergo repleēt curēt cū medicamie penetratio alefir: ⁊ p⁹ exiccatiōez vlcey ⁊ p̄solidatōez eo rū fiat curatio cū eis q̄ eradicāt albuginez: ⁊ ex vlcibus oculi ē qd̄ noiaf grādo: ⁊ accit in palpebris. Et cura ei⁹ ē: vt d̄coq̄nt folia fic: aut fic⁹ ipe ⁊ terat ⁊ fiat cū eis ēplz: solue tur. n. si d̄s voluerit. ¶ De albugie i oclō. CA. XXI.

Lia ē s̄bitl icipies ⁊ i cōpib⁹ tenere carnis Et cura ei⁹ ē alasu: ⁊ ē vt plueriçet far cocol. i oclō ⁊ cūc. tabarçet ⁊ spūa marl. Et alia ē ḡssa ⁊ i corpibus durl. Et cura ei⁹ ē vt igredia tur balneū ⁊ icliet cap s̄ vaporē aq̄ ca. dñi plue riçēt spūe marl ⁊ baurac tritoz ⁊ sarco col. ⁊ cūc. tabarçet ⁊ ster corl mus. p̄res eq̄les ⁊ cū assiduatiōe alasu ⁊ balnei.

De scabie oculor. CAP. XXII. **U**eda ē icipies s̄bitl: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt q̄ ē irri seca ps palpebre i ipa rubea ⁊ aspi tatis parue: ⁊ accidit post obtalmiā ⁊ vlcera. Et cura eius est colliriūz rubeum: lene ⁊ viride le ne ⁊ flobotomia ⁊ vētosatio ⁊ solutio nature ⁊ assiduatio balnei. ¶ Et ē scabies cronica ḡssa: ⁊ sig⁹ ei⁹ sūt q̄ iterior

ps palpebre cū iuerfāt ē sillis ficū q̄ scissa ē 2 palpebra est g̃sa valde. Et cura ei⁹ ē p̄ flosiaz fricatio cū succaro tabar get: 2 cū istro qd̄ noiaf rosa: 2 ē flosm̄ h̄ns caput: qd̄ ē sic de nari? cū q̄ fricef donec rēoueaf illa aspitas 2 currat ex ea sāguis plim⁹: deīn abluaf cū aq̄ q̄ mixta sit cuz aceto pau co: 2 distillet ciminū i eo masticaū in pāno 2 in mane pul uericef puluere citri. deīn curef collio rub. leni 2 viridi si remā serit ex ea relige: 2 vtaf fricatioe: aut curef cū colli rio viridi 2 rub. acutl: 2 fricef scabies cū succaro: 2 si mlti plicef cū sale armōiaco 2 emplicef in hyeme cū ciminio 2 amigdal amaris: 2 in estate cū vitello oui 2 oleo viol.

De sebel. CAP. XXXIII.

Est qdā ex ea q̄ ē subtil n̄ crōica 2 sig ei⁹ sūt q̄ n̄ phibet visū plz: 2 vides eā cū apit oculos p̄phēdētē pupillā q̄si tela ara nea cū venis rub. puis. Et cura ei⁹ ē colluz ru. 2 viride 2 basilicū 2 roseū 2 oē alcohol acutū: 2 flosm̄ 2 so lutioyetr 2 assiduatio balnei cū vacuitas adest: 2 dimissio vini. Et ex ea qdā crōica 2 g̃sa: 2 sig ei⁹ sunt: q̄ vides illas venas maioris q̄titatis 2 phibz visū phibitioe ma ioris q̄titat. Et cura ei⁹ ē collectio. s. suspēda cū filis 2 cū vncino 2 icidat cuz icisfozio: deīn curef cuz aq̄ cimini 2 cuz puluere citrino fm̄ q̄ dixim⁹: 2 si nō colligatur: cure tur collirio rubeo 2 viridi acutis.

De silac. i. rubedie i palpeb. CA. XXXIII.

Eledā ē incipiēs lenis: 2 sig ei⁹ ē prurit⁹ in palpebris 2 in lachrymalib⁹. Et cura ei⁹ ē vt ponāf in nocte desup albugo oui: 2 olm ro. cū aceto: aut amigda. amare p̄trite cū lacte: 2 igre diaf in mane balneū: aut iclinet caput sup aq̄ calas 2 fiat caputpurg. cū olo amigō. aut ēplicef cū portul. 2 endi. cuz olo ro. Et ē qdā crōica g̃sa: 2 sig ei⁹ sunt rubedo palpe brax 2 inflatio eaz cū pruritu. Et cura ei⁹ ē flosm̄ 2 vito satio i crure 2 lēificatio nāe cū doctioe mirab. 2 pōere s̄r lētes exōtīcatas 2 adipē g̃nati p̄ritū cū rob 2 assiduatio balnei. De yngula. CAP. XXXV.

Eledā est lenis subtilis nō plm phibēs vi suz. Et cura eius est vt curetur cum collio viridi 2 basilicō. Et qdā q̄ ē grossa 2 phibēs visū. Et cura ei⁹ ē cū denudatioe. s. suspen dedo cū vncinis 2 incidēdo.

De refudatioe CAP. XXXVI.

Est mltitudo cursus lachrymaz: 2 fit aut pp icione ē yngle. Et cura ei⁹ ē pluis citrin⁹ aut fit absq̄ icisioe ex cursu māei q̄ effundit ad oculos: aut ex cerebro aut ex venis q̄ appent in tiporib⁹. Et cura ei⁹ ē cū medicis exiccantib⁹ q̄ p̄fortāt cerebrū q̄b̄ ēplz fiat ex teri⁹ p̄ eūōnē. Et s̄itr ēplent vene appentes in tiporibus: aut ex cursu māei effuse ad oculos ex venis 2 artarys 2 ner uis: aut ex vno eoz ex craneū capitl. Et cura eius ē ele uatio vene aut artarie 2 icisio ei⁹ 2 sectio sepanz eaz. Et si fuerit effusio ei⁹ itra craneū capitis n̄ ē curatio ei⁹: 2 paz sa nat̄ vextn̄ curat̄ h̄z dispōnē defozis. Et cura ei⁹ ē vt suma tur turbie. 3. x. aloes. 3. y. 2 fricatiois mirab. citrini. 3. iy. pi peris lō. 3. y. fiat cū eis alcohol.

De casu palpebrax. CAP. XXXVII.

Et aut cū rubedie 2 cōrosioe. Et cura ei⁹ ē cura silach. Et aut fit sine rubedi ne 2 sine pruritu. Et cura ei⁹ ē vt recipiaf nucleī dactiloz adusti ps. i. fumi thur 4⁹ ps vni⁹. spice rōane: la piō laquli. añ. 3⁹ ps vni⁹: 2 fiat ex eis alcohol: 2 trāfeat sup palpebras. De tarsati. CAP. XXXVIII.

Et ex percussioe adueniēte i oculis 2 remanē te in albedie illoz vestigio rubedie. Et cura ei⁹ ē in p̄n: flosia i cephal. 2 lēificatio nāe cū pill. d̄ vera: aut cū clisteri bono ad solonē: 2 ē meliō q̄ medicia: aut cū medicia n̄ cal. sic ē doctio fructuū: 2 sca

mōea 2 iulep: 2 si ē pueniēs vera in hac hora: nec pille in q̄ b⁹ sūt gūme 2 spēs cale: deīn distillet in eo sp̄ lac mulsum: aut sāguis pulli colūbini cū deola. 2 si ergo istō suffic̄ b̄n: si n̄: distillet in eo arsenicū citrinū fricatū cū aq̄ coriādris: 2 oz vt sit arsenicū sublimatū ablutū.

De debilitate visus. CAP. XXXIX.

Et qdē ex hūiditate: 2 sig ei⁹ sūt qd̄ addi tur p̄ cōestione 2 sōnuz 2 satietatē nauseatiua p̄pe. Et cura ei⁹ ē cū pill. d̄ ye rapi. 2 distillet i oculis aq̄ feni. 2 aq̄ albedarogi: aut fel ca prinū aut collū de fellib⁹ 2 arsenicū acutū 2 basilicū: aut fiat ei collū de fapino aut cū acoro: aut cū celidōia de fe nu. Et fit ex siccitate: 2 sig ei⁹ sūt q̄ sit fort⁹ cū famēs adest 2 in meridie 2 alleuiat sōni hora 2 cōestiois. Et cura ei⁹ ē cū vncioe capitl 2 caputpurgio 2 suctioe olī ali cui⁹ narib⁹ scā: 2 potet vinū cū aq̄ plima 2 assiduatio bal nei sine sudore: 2 effūda in oculo ex olo amigō. dul. 2 mul geaf i ipō lac ex māmilla in māt 2 igrediaf in aq̄ clara: 2 apiat oculos suos in ea magna hora. Et fit ex lētioe stōi absq̄ egritudine in oculo: 2 signa ei⁹ sunt q̄ nō ē temp̄: i mo fit fortis cū ē satietas nauseatiua: 2 destruit oio in tpe famis. Et cura ei⁹ ē studiū adhibitu stō tribuēdo in potu yerā: deinde triferā minozē 2 succarū ro. cū mastice.

De pilis inuersis. CAP. XXXX.

Et istō q̄ curatio fit si ē pilus vn⁹: aut pili duo vt icidant 2 cautericef loc⁹ eoz cū cauterio subtili: aut acu ignita. aut inui scet cū alyis pilis cū spūto aut mastice: 2 si fue rint ples curenf cū icisioe palpebre aut suctione ei⁹ 2 cau tericef loc⁹ cū acu ignita: ita vt igrediaf ac⁹ i aq̄ sal armo niaci. De aq̄ descēdēte in oculo. CA. XXXXI.

Eledā ē incipiēs: 2 sig iceptōis ei⁹ ē q̄ pa tiēs videt filia cimiab⁹ puis 2 pul ueri puo 2 muscis corā oculo cū aspīc 2 fit sile il li a stō: vey si ē in oculo vno 2 alleuiat sp̄ nō ē a stō. si aut ē in vtrisq̄ oculis fil: 2 alleuiat tpe ali quo 2 aggrauat alio h̄z dispōnē stōi: i alleuiatioe sua 2 gra uedie ē a stō: 2 si pupilla ē turbata: q̄si sit in ea fum⁹ aut nubes: tē nō ē ex stō. Et cura iceptōis aq̄ est potare co chias 2 dimittere oēs cibos g̃slos 2 vinū 2 vētosa 2 p̄sces p̄pe: 2 facere alcohol cū collio d̄ fellib⁹ aut cū felle capre: aut aq̄ rute cū fapio. Et fit ex egritudine in oculo qd̄ sile ē aq̄ descēdēti in oculo: 2 d̄r aleuimari: 2 ē pus natū in tuni cis oculi g̃sluz. Et cura ei⁹ ē vt ifirm⁹ sedeat sup sedē sessio ne recta 2 p̄moueat caput suū p̄motioe forti: dōcc manife ste videat pus ad iferioza descēdere. Et ofia gdez iter hac egritudine 2 aq̄ descēdēti i oculuz ē qd̄ cū aq̄ descēdit cū istro eleuat vsq̄q̄ descēdit ad iferioza mltoties: 2 pus n̄ eleuat oio pp g̃situdinē suā. Et qdā ē q̄ ē p̄firmata: 2 si gna ei⁹ sūt qd̄ phibz visū 2 v̄r pupilla cū aspīc i opilata: 2 h̄z spēs ples 2 illa q̄ ex ea curat cū istro ē q̄ cū aspīcitur v̄r clara: 2 cū p̄mis eā pollice tuo dilataf: deide redit 2 aggre ga: nigra aut 2 illa q̄ n̄ mouet 2 q̄ icidit cū p̄mitur: 2 nō ē facilis aggregatio ei⁹ nō curat cū istro.

De panno. CA. XXXXII.

Et ex hūiditate g̃sa turbāte oculuz: 2 pur gatio cū yerapi. ē ei⁹ cura: 2 gargaris m⁹ 2 sternutatio: deīn fiat alcohol cū collio de fellib⁹ 2 cū aliq̄ eoz q̄ dixim⁹ i ca: descēdēti aq̄. Et cō fert ei p̄pe vt. R. pipis lō. melāo pipis. añ. fiat cū eis alco hol: aut fiat alcohol cū eo qd̄ currit ex epe p̄cio affato.

De alintisar. CA. XXXXIII.

Altesio alintisar ē disp̄sio luminis pp dila tatioes pupille 2 fit aut ex hūidi tate: aut ex siccitate: 2 illa que ē ex siccitate: fit paulatim. Et que est ex humiditate fit in velo ciori tempore q̄ illa. Et fit ex percussione superue

niēte in oculo: et tu nō timeas eā: quā redit: et signū ei⁹ ē di-
latatio pupille. ¶ Et cura ei⁹ ē vt sumat fabe cū aq folio
rū salicis et terat: et fiat ex eis ep̄lm. ¶ Et fit pp dolorē ca-
pitis vehemētē. et signū ei⁹ ē qd pupilla vī dilatata vltra
q̄ritatē quā hēbat et curatōe ei⁹ oꝝ q succurrať cū eleua-
tiōe artarie lachrymalis: et si non completur alcisar: et cūz
completur non est ei cura.

¶ De garab in oculo. i. fistula accidente in lachrymali.

CA. XXXIII.

It ex hūiditate currēte ex lachrymali. Et
cura ei⁹ ē vt exp̄mat et distillēt i ea d
collo algurad dco i Almah. et in Antido. et dixi
ip̄z i lib: quē medic⁹ n̄ p̄hēdit: tres gutte in la-
chrymali: et ponat iter vnā distillationē et aliā tps bonū et
dozmiat sūtr trib⁹ horis: deīū abluat lachrymale i māe: et
iteret sup ip̄z cura p hebdomadā vnā vsq̄q fiat: ita vt ex
primat et nō egrediat ex ea aliqd. remanet. n. sicca p men-
ses aliq̄s: et si sufficilld bñ ē: si nō: curet cū cauterio.

¶ De pediculis in oculo. CAP. XXXV.

Ara eoz ē solo cū cochys et gāgarismis cū
sy. acc. et sinapi et mundificatio palpe-
bray p illd ex eis: et ablutio p illd cūz aq salsa:
aut cū aq aluminis. Cōfectio ep̄thiat ad pedicu-
los. B. stasifagric terat et pficiat cū melle et liniat ex eo et

¶ De ordeolo. CA. XXXVI.

St ap̄a lōgū egrediēs in palpebris. Et
cura ei⁹ ē vt liniatur in pncipio
sui cū aloes et licio: deīū vaporeť supponēdo post
illud cūz cera calida et alba.

¶ De dolore in aure. CAP. XXXVII.

It ex replone et mltitudine sāguis: et sig⁹ ei⁹
sūt rubedo faciei et grauitas capitis
et frōtis cū p̄cit se sup faciē suā: et vehementia
pulsatiōis. ¶ Et cura ei⁹ ē flōmia cephalice: et sumat p
illd. 3. i. olei ro. et acetū 3. 5. et buliat dōec minuat acetū et di-
stillet ex eo tepidū in aurē aliq̄tiēs: et minuat ex cibo: et di-
mittat vinū: et liniat nā cū aq fructuū. ¶ Et fit ab effusio-
ne māei mordicātis ab iterioꝝ pte auris: aut exteri⁹: aut
ex aq itrate i eā: ex aq balneoz q̄z vt ē vt medicinarūz.
¶ Et cura ei⁹ ē distillatio olei tādiū dōec ipleat eā: et albu-
ginis oui et lactis mlieri: oīa ista sūt iuuatia cū sumat tepi-
da. ¶ Et fit ex bothoz: aut apate egrediēte sili furūcto in
p̄cauitate: et vehemētior dolor auris et maioris timoris: et
ē cū eo febris: et signa ei⁹ sūt vehemētia p̄latiōis et inflā-
tio faciei. ¶ Et cura ei⁹ ē flōmia cephalice et mltitudo ep̄-
ctiōis sāguis: et vt effundat i ea illd qd dixim⁹ vsq̄ ad tres
dies. Qu si dolor fortior fiat et pueniat eger ad alienationē
oꝝ vt dissoluat kerat opy i lacte mulso et distillet in ea cū
aliq̄ oleo tepido: et q̄z cōfert ei et reliqs dolorib⁹ auris: vt
mulgeat i ea lac et effundat i ea vicib⁹ p̄lib⁹ et p̄tertiū diē
distillet in ea mucillago fenug. et mucillago seīs lini: et mu-
cillago se. almaru. q̄ iā sūt infuse i lacte: dōec sedet dolor et
currat sanies. ¶ Et fit ex frigore et v̄eto f̄ro adueniēte au-
ri. Et ei⁹ cura ē balneū et vaporatio cū milys: aut cūz pāno
calefcō: et vt distillet i ea olīm i q̄ bulita sūt ruta: aut cepa:
aut aliq̄ oloꝝ caloz: sic olīm amigd. amaray: et olz nardi
nū: anetinu: camōillinū: aut aristol. aut ellus nig. et ēbroce
cale. ¶ Et fit ex v̄erositate ḡssa: et signa ei⁹ sūt vehemētia
tēsiōis et mltitudo sonit⁹ cū leuitate capitel. Et cura ei⁹ ē vt
distillet i ea olīm i q̄ decocta fuit ruta: aut sumat. 3. i. olei et
disrūpāt i ea castoz. 3. y. enforb. 3. i. et distillet i ea olz tepid⁹.
aliq̄tiēs: et miorē cib⁹ et miorē nauseatia satietas et caro.
¶ Et fit ex puis aialib⁹ igrediētib⁹ i eā et sig⁹ ei⁹ ē qd sen-
tit ifirm⁹ deābulationē q̄ q̄z comouet: q̄z sedat. Et cura
ei⁹ ē vt distillet i ea aq i q̄ dissoluta sūt aloes: et succ⁹ folio
rū cappari: aut succ⁹ absint. aut acetū forte: et sit totū cale-

scm. Lū ḡ sedat dolō et remanet grauitas: fac cū sternuta-
re cū p̄diti et retie ābas nares et iā ifusu sit an illd olīm tepi-
dū. Et sūtr ē cura v̄mis i aure: et sig⁹ v̄mis ē qd sentit ābu-
latio lenis silis comotōi. ¶ Et fit ex cāu grani: aut lapidis
i aure. Et cura ei⁹ ē vt sūat tēta et inoluat s̄f eā lana: aut co-
tū et inoluat gūma boti. i. terbē. aut visco et imittat i aurē
et exhat res q̄ cecidit: cūq̄ n̄ egredit fiat sternutatio cū cō-
diti et teneat ābe nares et os. ¶ Et fit ex aq ca. itrate i ea: et
sig⁹ ei⁹ ē qd comouet p̄ itroitu balnei. Et cura ei⁹ ē vt ifu-
dat i ea lac. ¶ Et fit ex aq itrate i ea: et signū ei⁹ ē qd com-
ouet p̄ natationē aut itroitu balnei duob⁹ v̄l trib⁹ dieb⁹: et
cura ei⁹ ē vt effundat in ea aq dōec ipleat: deīū cōuertat
velociter ad lat⁹ aliqd fiat illd mltotiēs: deīū distilletur in
ea oli ro. cali due gutte aut tres: et si sedet dolor bñ: et si nō:
sumat cānula d aneto et inoluat s̄f ipsā cotū: et accēdat i
ea ignis et ponat iferior ps cānule in aure et ipleat circū:
ei⁹ coto vehemētē: et fiat illd in ea totiēs dōec sentiat ifir-
mus qd nō remāsit in ea aliqd qd egrediat: deīū distillet
in ea aliqd olz tepid⁹. et p̄fert in p̄lib⁹ dolorib⁹ aur⁹ in p̄lib⁹
dispōnib⁹ vt sumat flos vio. sic⁹ p̄trit⁹ et camōilla et fāria
orō. altea et pficiat cū aq et olo sifamio et ēpleť cū eo ps do-
loris tota faciei et capitis et sit calm: et pmutetur qū infrigi-
datur. ¶ Et cōfert ei oīno: vt distilletur in ea adeps gali-
ne aliq̄tiēs tepēfact⁹ et minoretur cib⁹ et dimittatur vinūz.
¶ Et fit a p̄cussioe aut casu q̄ fit cū obuiatōe: et egreditur
ex aure sāguis. ¶ Et cura ei⁹ ē vt sumatur renes thauri
et aliqd ex adipe eoz et saliat et assentur aliq̄z tulum: et di-
stilletur id qd egreditur ex aq dū ē tepidū in aure: aut te-
ratur opū et ferueat cū oleo ro. et distilletur in ea: qd si do-
lor exteri⁹ fuerit a p̄cussioe dissoluatur minutū thus cum
lacte post p̄tritionē suā et distilletur i aure. ¶ Et fit ex v̄l-
cerib⁹ in aure: et cōfert ei cū nō ē cronicū vt subtilietur ali-
qd ex vnguēto albo cū oleo ro. et mittatur in ea sup tēta. et
Lū aut ē cronicū: sumatur aloes et mirre et sarcocolle et
sāguis oza. et olibani ptes eq̄les et imittatur liciniū i mel-
le et inoluatur in hoc medicamine et mittatur in aurē: qd
si fuerit lōginquū p̄fundū: dissoluatur hoc medicamē cū
aq mellis et effundatur in ea. Si at antiquū fuerit valde
scoria ferri infundat in aceto vno v̄se aut pls et est meli⁹
et distilletur in aurē ex ea de q̄ currit humor antiqu⁹ mltū
¶ Et q̄z fit ex humectatiōe in aure absq̄ pus. Et cura
ei⁹ est vt distilletur in ea acetū in quo bulita sūt folia mir-
ti: aut decoctio absinthij tepida. ¶ Et q̄z egreditur san-
guis ex aure absq̄ p̄cussioe et vlcere. p̄pter qd nā expellit
ipm: et q̄z cōgelatur et opilat locū audit⁹. ¶ Et cura eius
ē vt distilletur in ea succ⁹ porri p̄mixt⁹ cū aceto: aut succ⁹
granati elixati cū aceto: et si fuerit lōginquū p̄fundū: dis-
soluat hui⁹ medicamē i aq mellis in q̄ sūt mel et sarcocol-
le et fundat in ea: et si fuerit antiquū valde: sume scoriā fer-
ri: et infunde eā in aceto mēse vno aut plus: qū erit meli⁹:
et sit acetū apud te: et effundat ex eo in aurē ex q̄ egreditur
hūiditas: et q̄z feruet scoria ferri in aceto et admistrat.

¶ De sonitu et tinnitu. CAP. XXXVIII.

It ex replone capitis: et signa ei⁹ sūt qd ac-
cidit post satietatē nauseatiā et mul-
titudine vini et somnū post cibū. ¶ Et cura ei⁹
est pot⁹ yere diacollo gntidos et balneū in ieu-
nio et vt distillet in aurē qdā q̄ dixim⁹ in dolore auris f̄ro
et sumatur calamētū et sanfuc⁹ et camomilla et siela singulr
aut p̄iuctiz et bulliat in cucuma et ponat auris sup eaz: ita
vt igrediat vapor ei⁹ in ea. ¶ Et fit ex debilitate audit⁹.
¶ Et cura ei⁹ ē vt distillet in aurē acetū in q̄ bullitū ē ab-
sinthiū. Et fit ex leuitate capitis et subtilitate p̄sus audit⁹:
et sig⁹ ē qd sit fort⁹ s̄z vacuitatē et famē. Et cura ei⁹ ē vt di-
stillet in ea oleū ro. decoctū forti vino et si sufficit bñ est:
si nō: distillet in ea tusuch opy: et sunt duo ḡna. et 5. opy: aut

tertia pars. 3. aque iusgarni. a. olei.

De taras. i. surditate.

CA. XXXIX.

Quando cū ea nascit nō ē ei cura: et fit p^o birsen: et illa q̄ ex ea alleniā pau lati curat. Et cura ei^o ē vt soluā eger cū co- chys et yerap. et distille in aurem oleū amigō. amarus et oleū costinū: aut oleū i q̄ disruptus ē castoreū: et fiat vaporatio ei^o cū vapore calamēti et reliq̄rū rez: q̄s di xim^o. Et illa āt q̄ nō alleniā ex q̄ accit curationez nō hz. Et fit ex carne addita nata in aure. Et cura eius ē: vt sumā fex vini et cabe pfecta cū aq̄ cieri: ita vt fiat sic mel et linia: ex ea lana et itromittat sup eā cuz lana.

Et fit aut ex apate frido: aut sorde: aut ventositate gros sa frida aut supfluitate fra gsa: et oz vt aspiciat i sole: diū. e pbat sordes aut cū iſtro: aut tēta aut effundat oleū tepi- dū in nocte et igrediat in mane balneus: et ponat aurē suā i mane sup sartaginē calaz dōec currat sodes cū olo. Et pferit ei vt effundat i ea acetū vini: et baurac: et dimittat in mane hora vna. deide effundat et iteret mltotiēs. Deide effundat in eā oleū calefcit et dormiat sup ipz bōa vna aut horis. ij. deide pōat aq̄ cal. in aq̄ amili et pōat auris sⁱ fistulā aq̄ almarū: ita vt ad ipaz ingrediat vapor et currat sordes. Et fit ataras ex frigore adueniente auri. Et cura ei^o ē olea calefcā cū his q̄ dixim^o. Et fit ex siccitate i aure: q̄re oz vt distilletur in ea oleū tepidū aliquotiēs: de- inde igrediat balneus et sternuet cum condisi et teneat nasum: egredietur enim si deus voluerit.

De fluxu sanguinis narium.

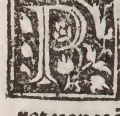
CAP. XL.

It ppter criss: et signa ei^o sunt. q̄ fit p^o aliq̄ febriū acutaz: et nō opz vt restringat nisi supfluat. Et cura ei^o ē cū su- persluit positio vctofaz sup vtrē cum succiōe vebemēti sine icisiōe sup lat^o dextrū si flux^o est ex dextro: aut sup sinistru: si flux^o sanguis est ex sinistro: et effusio aq̄ fride valde sup caput: et restrictio vtrozūq̄ adiu torioz et āboz testicloz et iuguinū āboz: et sumere in potu aquā valde ifridatā. Et fit sine feb. pp acuitatē sangui- nis q̄ egredit ex eis et signa ei^o sūt: q̄ aduenit paulatiz et vebemētis subtilitat. Et cura ei^o ē flōmia ex latere ex q̄ egredit sanguis ex narib^o: et si nō phibeat aliō aliqd ap- ponat vctose sine icisiōe sub ypocūdryis lateris ex q̄ egre- dit sāguis ex narib^o: et si suffic bñ ē. et si nō: strigat extrema et vtan^o potu aq̄ frē cū niue: et lacti acetosi ifridati: et distil- let i naso aliqd cāphore dissolute i aq̄ albedarogi: aut in- sufflent i eo galle et pluis molēdiat: et olibanū: et aloes: et ā- guis oza. et alumē pūcti aut singulr: et ifundat liciniaz in albumie oni: et inoluat in b^o medicamie et itromittat i na- sū: et sumat in potu aquā oīd. et mucillaginē pūly et aquaz coriādri hūidi: pax tñ ex ea. s. q̄ritatē. 3. et oia q̄ gelāt san- guinē si supfluit et ifridat eū: et pferit ei tūit^o i aquā ffram et mltotiēs fit bñ flux^o sang. post variolas. Et fit pp mlti- tudinē sanguis in corpe: q̄re rūpūnt vene et artarie que sub cerebro sūt: et ē difficil forstan in q̄ nō valz cura: et sig- ei^o sūt: qd fit post dolorē capitis vebemētē et rubedo in fa- cie et oculis dñans: et p̄cipue q̄ mltū vti^o vīo: et mīozat extra- ctionē sāguis: et venit cū ipetu vebemēti: et qñz pferit in eo vt distillet i naso aq̄ niuis: et qñz fit caputpurgū cū aceto i q̄ dissolut^o ē flos erl: et abscedit postq̄ de eo egredit plm et supuenit sincopis ifirmo: an illō vō nō: et extimo q̄ ille in q̄ bec cura valz ē ex ruptura venaz nō artariū.

De vlcerebus in naso.

CA. XLI.

Lurimū qd i naso accit ex vlcerebus sūt cōtices: et pferit eis iungere bo- rthoz et assiduatio cere cū olo ros. aut oli ros. tñ aut oli amigd. cū cera et adipis galliaz: vt odo- ret vaporē aque: q̄ si illō nō valeat adhibeat yng^m de ce- rusa. De fistula et polippo i naso. CAP. XLII.

Quandoqz

nascit i naso caro mala opi- lās locū anbelit^o et iplēs cā-

q

nā nasci ita vt videat i ipso gstities exterius. Et cura ei^o ē vt itromittat licinū inolutū i yng^o viridi scō cū flore cris tādū dōec psumat eā: aut euellat cū filo: si fuerit res ei^o gsa. Et ē vt sumat filū de pilis: et si ant sup ipz nodi duo aut tres et itromittat i naso cū radio de plūbo ppato ad id et cūba ex palato: deīn moueat mo- tu ferre tādū donec eūc illa caro tota: deīn cū yng^o viri- di curet tādū donec dilatec anbelit^o: et psumat illa caro: deīn curet cū yng^o de cerusa. Et ex eis q̄ pferūt fistul: est vt. B. mirre ru. et alumis. añ. 3. i. cortic. collogn. 3. am. 3. bau- rac ru. 6. 3. et ifudat corū i aceto forti et inoluat in medica- mie et itromittat i nasū: aut sumat mirre et vſnen fullonū. añ. et pparē f3 artē p̄mā. De alcalaz. CA. XLIII.

It ppter opilonē i meatib^o nasi: et ei^o si- gnū ē phibitio anbeli^o: et illō fit aut pp carnē natā: aut pp vctositatē grossā: et nos qd iā dixim^o curā carnis nate. Sig^o vō vctō- sitatē gse ē qñ nares apiū et egredit vctositas ex eis ipetuose et vebemēter ex latere vno. Et cura ei^o ē solo vctris cū cochys et vera diacollogntidos: et icliatio ca- pitis sup vaporē camōille et sāfuci et sceba: et sternutatio cū castoreo et pipe et p̄dis et assiduatio odorādi sāfuci et sifim bziū et calamitū. Et fit ex opilone colatorū: et signū ei^o ē q̄ meat^o sunt opilati et nō egrediūt ex narib^o supfluitates. Et cura ei^o ē vt terat nigella donec fiat sic p̄lla et dis- soluat i olo ātiq̄ et sternutet cū eo ifirm^o cū distillatiōib^o. ex eo fets ore ei^o pleno aq̄: et p̄cipiat vt attrahat anbelit^o valde cū reclinat caput suū ad posteriōa q̄sto p̄s poterit faciat id trib^o dieb^o et si fēserit adustioē sugat narib^o post illō oīm ro. et pferit p̄ illō vt narib^o fugat pulpā collognti. aut elluz: aut fiat ei caputpurgū cū vria cameli singulr et pūcti. Et fit pp alterationē p̄plonis frē et male i meatu b^o cerebri q̄ veniūt ad nasū: et ē alca sen vā: et alcafen cronī ca et orta cū ea curationē nō hz: et sig^o ātigatatis sūt q̄ oculis cū ea ē p̄turbat: et qñz olfat d odorib^o q̄ idā absq̄ alys: sⁱ ēt qdā eoz q̄ sentiūt fetore et nō sentiūt bonū odorē: et sunt qdā q̄ e. Illi āt q̄ nō ē orta cū eo: nō ātiq̄ cura ē solo cū for- titudie et assiduatio odorādi rutā et filia: et fiat caputpurg. ei q̄ nō sētīt fetore cū ipa ruta: et cū castoreo ei q̄ nō sētīt odo- rem bonū et cū sapino et silibus.

It ex pustul aut vlcerebus: et iā dixim^o curaz ei^o. Et fit qñz ex vaporē putr. i supmo palato. Et cura ei^o ē vt narib^o fugat vinū odorū- fex et sufflet i naso calam^o arōa. et rosa nesrin et cipi et spica nar. singulr: aut pūcti et ex eis q̄ pferūt ad illō mirabit^o ē vt sumat ex troc. ādarachitō g ponūt i tyriaca et dissoluat ex eis aliqd cū vīo boni odorū: et distillet i naso mltotiēs: qñ sanat: et oz vt pcedat exiccatio capitis et pfortatio eius postq̄ eūat corpe totū et caput.

De dolore in dentibus. CAP. XLV. **It aut** cū apate gigue: aut sine apate gigi- ue: et ille q̄ fit cū apate gigue fit pp acuitates sāguis et dolorē ei^o cui cōicāt dētes: et sig^o ei^o sūt rubedo et iflatio et reges ab aq̄ ffa. Et cura ei^o est flō cephal. et vctosatio et icisio aliehepit et retetio aq̄ frē in ore et aceti vno die et aq̄ ro. vna die: et qñ illō p̄rāst duob^o dieb^o aut trib^o oz qd teneat i ore olz ro. i. oi. 3. c. iā dissoluta ē. 3. i. mastic. Et si ē sū apate tē ipe fit ex ffritate aut ex bu- morib^o ffris gsis. Et ei^o cura ē vt teneat i radice tyriaca d 4. spēb^o: aut pip pfectū cū alkitrā: et teneat i ore suo acetū i q̄ decocta ē plpa collogn. aut decoq̄ folioz mirti. 30. i. et cortic. ligni pini. 30. i. et san. oza. et sumac et iy. gr. ally et bu- liat in aceto et teneant i ore dū ē calm: aut bullat in aceto cortex radiē cappar: aut spoliū spētis: q̄ si dolor fortioz

fiat suffumigetur dens traiectione cum semine iusgami nigri et storace: de quo facte sunt similitudines anellanae: siles ciceri: et teneat in ore oleum calefactum in quo decoctae sunt radices altee et camomillae: aut pociat pociat cum vino et ponatur super dentem: quoniam est ultimum in remouendo dolore cum est a frigore et vapore deforis cum aqua calefacta in quo decocta est camomilla: et stringat dente rem calidam multotiens donec calescat et rubeat caro et emplenit mandibule et distillet in aurem illius lateris oleum amigdal. tepidum: aut sambucinum aut keiri: aut oleum de oliuis: aut oleum in quo decocta est cepa: aut oleum in quo diruptum est castor. aut euforb. aut opium cum vehementia est doloris et timorosis. Si q sedat bene est. si non: distillet in aurem qd in villo latere qd tunc letis opus: et duax letius castor. Si aut non sedat igniat ferrum subtile et intrumittat in dente in cautitate fistule enee: q si dens fuerit corrosus impleat in eo pociat: aut pip. pfectum cum alchitrâ: aut hoc medicamentum: quoniam est ultimum. R. castor. asaz fetida storace: opium: pip. guccaru: se. iusgami: et mirraz terant et cōficiant cum melle: aut alchitrâ cedri et admistret: ita vt fricet cum eo radix dentis et impleat corrosus: et melior cura corrosi eradicatione est: aut sumant pipis partes tres: euforb. pars vna. et impleat cum eis: aut impleatur cum asa fetida et pipe prius equilib: et dentes nigri curant cum eis cum quo curant corrosus.

Medicamentum eradicans dentes et confringens: sumat farina frumenti cōficiat cum lacte lacticino et inuiscent ei: et ponat in circuitu eius folia volubilis: confringit. n. ipsius.

Medicamentum eradicans dentes. R. cortices mori: piretrum: cortic. radices capparis: cortices asclepiadis: arsenicum citrinum: terant in aceto vltimo fortitudinis tribus diebus o die hora vna per residuum diei dimittat infusa in ipso: deinde incidatur in circuitu dentis: et liniat cum eo in die aliquoties donec inueniat mollificat: deinde eradicet. Et ex eis q stare faciunt corrosione dentium est: vt impleat galla et mastiche.

Medicine stringentes commotos. R. balaustie ro. gallicae: ciperi: sumach. ana. partem vnam: aluminis pars. 5. et liniat super gingiuam vt adhaereat.

Medicamentum astringens dentes. R. sal gemma: spuma maris testâ catinorum viridum: cali et alumine: et alatur: oia prita aggreget et fricet cum eis dentes: et caueat a carne et nauetia fatietate. De pociatione masticet portulaca: et amigdale scorticate. aut cera: et pferet denti q dolet cum aduenit ei res frida vt stringat super panem calidum: aut super vitellum oui elixati calidi multotiens donec lachrymetur oculus ex vehementia caliditatis ei: aut teneat in ore oleum calefactum.

De pociatione et corrosione gingiae. CAP. XLVI.

It ex supfluitate putresca descendente ex capite et corripente gingiuas.

Cōfectio medicaminis valētis ad illud. R. arsenici ru. et citri. gallaz: calcis: aluminis: iameniana. terant cum aceto vini aliquot dies et informent et trocisci: et cum nece fuerit terant vnu et sumatur de eo sexta. 3. i. et fricet cum eo gingia: et dimittat vna hora: et teneat post illud in ore oleum ro. fiat istud tādum donec remoueat putredo: et pulueriget desuper post illud id qd facit nasci carnem et idurat eam: illud est vt. R. olibani: aloes: sarco: colle: et sang. dra. añ. terantur et puluerigent in eis.

De fetore oris. CAP. XLVII.

Lurimum fit ex calitate stōi: et signum eius est qd alieniat cum sumitur cib. Et cura eius est vt bibat infusionem crisomilorum siccorum in matutinis: aut comedat ex vniis: aut ex pociis: et bibat saucium cum guccaro: aut comedat citrulos: aut cucumeres in ieiunio et festinet succurrere cum comestione. Et fit ex fte corrupto in stomacho: signum eius est qd est semper non sedat cum comestione nisi pax. Et cura ei est potare per multotiens et vomit: de

inde acceptio gingib. cōditi et assiduatio triferre minoris. Et fit a dēte in ore et fit ex putrefactione in cute oris et meri et ptiibus eius: et cōferunt ei pille iste. R. corti. citri. spice nardi: gariof. gallie: xilaloes: crudi. añ. 3. i. musci: kerate. i. isormenē pille cum aqua malorum et vino aromatico et teneantur in ore. Et istud elarum valde valz fetori oris qd ex fflate et humoribus putridis. R. extremitatū mirri buni de pres. iij. emblico: et ciperi spice: cortic. citri: signati masticis: gallie mus. gariof. añ. pre. i. conficiant cum passis enucleatis: et fiat ex eis pille siles auellane aut nucibus.

De alcola. i. botho et puis pustul i ore. CA. XLVIII.

It cum calitate et rubedine in ore: et confort ei flōmia et vctofatio sibi merito: et curatur hoc medicamine. R. spodiū ro. coriandrū siccu: sumach. lētes ex corticatas: se. portula. sene de mecha: alcānā pteraf et teneat cum pauca caphora in ore et colluat post id cum aqua ro. et aceto.

Et ex fflate putrefacto fit: et ei signum est albedo in ore et confort ei vt fricetur cum melle: et attrahito: aut fricetur cum caro tabargeth et colluatur cum iulep: et teneatur in ore mēte et mirabo. citrini. et piretrum.

Et fit ex putredine et corruptione: et confort ei hoc medicamen. R. arsenici: calcis: aluminis: gallaz: florib. eris. añ. terant g cum aceto forti hebdomada vna: et fiat ex eis trocisci et cum necessitas fuerit fricet loc putridus cum sexta. 3. i. et dimittat hora vna magis: deinde iungat cum oleo ro.

De casu vnie. CAP. XLIX.

It quādoqz cum vehementia rubedinis et caliditatis et pferet ei flō botomia et gargarismus cum aceto et aqua ros. et vt palato apponant rose et sanda. et balaust. et camphore parū: et appropinquet vnie cum coleari et cōprimat sup eaz ppressionē subtili et inclinet ad supiora oris. Et qn nō est cum ea rubor: et declinans ad albedinem confort ei gargarismum cum muri et syr. ace. et sinapi: et confort ei sal armoniacus et fricet cum galla et sale armoniaco et sale et alumine: qn subtiliat radice eius et nō est vehementia rubedinis incidatur: et gargariet post incisionem eius cum aceto et aqua ros. aut cum aqua in q decocta sunt folia rose.

De egritudinibus lingue. CAP. L.

Egritudines lingue sunt aut apostema accens ei aut spasm aut fissura: aut vlcera: aut grauitas: aut ranula: aut abbreviatio ligamēti: aut magnitudo lingue: aut rubedo et inflatio. apati qd est calidum confort flōmia cephal. deinde vctofatio sub mēto et gargariatio cum aqua et aceto: deinde oia q pferunt alcola et sinachie que est cum calitate sibi q dicemus. Et illi q est sine calitate cum multitudine cursus saline pferunt que dixim in alcola qd nō est rubor et calitas: et q dicem in sinachia flatia.

Ad fissuras aut pferet psiliū cum guccaro: et potare aqua ordeii et cibari pedibus coctis et fricare ipsam cum spuma que egreditur ex maluis cum icidum tur et fricantur adinuit et tenere drag. in ore. Et vlcerum cura silis est curationi alcola.

Spasmi aut q est in radice eius signum est q abbreviatur lingua et igrossat. Cura est gargariatio cum oleo de aneto et oleo camomillino: et linire cernicē cum aqua cal. et vngere caput cum oleo aliquo. Et grauitas qd lingue est ex eis q accidit post bifen: et si fuerit antiq nō sanat: et nō antequē pferet vt fricet sub: et sal gēma et sale armōiaco: et oia que faciūt currere saliuā ex ea: et si fuerit incipiēs fieri cronica et fuerit sensus cōturbati et mor graues cum ea pferet ei cura palisis frigide. Et fit pp abbreviatione ligamēti: et opz vt icidat illud ligamētus et ponatur sup ips attrahētū tritū: et signū eius est qd adheret

cum extremitate lingue equalr. **¶** Et fit pp ranulas sub ea: qre oz vt findat r exbat si fuerit magna: r si fuerit pua fricef cu medicamine acuto qd e ad gingiuā sanguiolētā.

Magnitudo aut lingue vt nō capiatur lingua in ore: fit ex multitudine humiditatu que imbibūt eam: r signa eius sunt plectio eius extra r re tentio sputi in ea. Oz vt fricef cū cepe: aut cū acctositate citri: aut silib' amboz adeo donec currat salina ex ea qm ipsa flectet. Si ergo sufficit bene: r si nō: fricef cum sale armoniacor: r. B. qdē dixit q magnitudo lingue fit ex vētositate vaporosa implete ipaz r inflāte. **¶** Et cura eius ē euacuatio cū medicina solutina sic sunt pillule cochie: r potio rez refridatiū sup ipaz linguā: r gargariēdo cū aquis infrigidantib' ē: r differētia inter apā molle flāticū r iter inflationē a vētositate vaporosa ē q in flatio nō flectit cū premitt sup ipsam digitis r flegmaticū flectitur.

¶ De sinanchia. CAP. LI.

It ex multitudine sanguinis sine malitia in ipso r signa eius sunt rubor faciei r oculor: r tensio corporis totū: r ancessio cibo: r generatiū sanguinē: r multa replō eoz: sic sunt lac: dactili: vinū: caro: r cura eius est flōmia cephal: deide gargariēdo cū aceto r aqua r sir. aceto: de cu charo r rob pomor: acetosor: rob de moris r aqua grana toz acetosor: r infusioe sumach r solutio nāc cuz aq fru/ctiū vt prunor: r tamarindi: r cassie. f. tereniabin: r garga rismus cū rob de nucib' r aq coriādri humidisqz ad tres dies: r post tres dies gargariet cū lacte dulci in quo disso luta sunt medulla cass. f. r si inuat p hoc bene: r si nō: pona tur i oi lib. aq ficuū decoctaz. 3. i. baurach r mirte. 3. y. dis/ solute cuz decoctione: fenugreici: r dactilor: r emplastre guttur exterius: sicut ē eius circuit' cū reb' trabētib' vt at trabat mā. ad exteriora r assidue id qm dilatat guttur: r si fortior sit res r cōstringat guttur valde tūc infusilef in guttur ex hoc medicamē. B. se. albarmel: se. raphani: asse fetide baurach: armeni: mirre salis armoniaci an. singula/ riter si vis aut cōiunctis r tere sicut alcohol: r suffla i gut/ tur: r si locus deglutiedi stringit: pone sup ceruicē vētosaz maximā: qm deglutiet r aperiet dū pmanebit ventosa su per ipm: r da ei ad potandū aquā ordeī. deide reitēra ven tofaz: r si due vene q sunt sub lingua fuerit plene: floboto/ mabis eas post flōmiā cephalice. si vō appareat apā in gut ture interi' scalpella ipsum post flobotomiam.

¶ Et fit ex colera ni. r signus ei' ē: q nō ē cū cadē vebemē/ tia pfocatiōis r incendio r calore q ē cuz sanguinea r sunt sitis r inflatio r dolor fortior. **¶** Cura eius ē post flobotomiam gargariēdo cuz eis que dixim': r sumes in potu aquam ordeī cum mucillagie psily r aquā melonis indi: r assiduatio gargariēdi.

¶ Et ex flāte fit: r signa eius sunt multitudo cursus saline r paucitas doloris cū cōstrictione loci deglutendi: r pau/ citas rubedis faciei. **¶** Et cura eius ē si infirm' fuerit stri ctus: vt cito succurras soluēdo ipm cū cochyis r clistericā do ipm clisterib' calis dictis in apoplexia: r fac eū garga ricare cū incipit egritudo cū sirupo ace. mellino: aut cum muri nabati: aut cū aq mell' i cuius lib posita ē 3. i. sinapis aut cū sirupo ace. r aqua rafani expressi: r cuz decoctione ficuū r baurach r suffletur in guttur baurac r assa fetida r sal armoniacus.

¶ Et qūqz accidit post punctione in collo. Et cura eius est flōmia: r reliqua q dixim' in sināchia sanguinea. Oz si cō/ pūmant spondiles colli r cōstringat guttur vebemēter: tūc cura eius ē vt fiat ei infirm' file lingue freni itromitta tur guttur: r subleuet cū eo locus coartat'. **¶** Et qūqz ac/ cidit hec coartatio in initio: ppter ea qz apā attrahit spon diles: r nō cōfert tūc hec cura: r cōfert ad constrictionem

gutturis r sināchia cū pprietate: stercus prūdinis cū teri/ tur cū sale armoniacor: r filr stercus canis albū q comedit ossa: cū exiccat r terit r cōficiē cuz melle r lenicē cum eo guttur. **¶** De tussi. CAP. LI.

It propter aliqd qd ē in pulmone r ē necesse vt egrediat qd est: aut sanies: aut sanguis aut humor grossus: aut pp rez subtilē acutā descēdētē ex capite semp cōmouentē cānā ipsi' pulmonis: aut pp humi/ ditatē sui ipsius: aut pp ei' siccitatē: aut pp caliditatē eius filr: aut pp vlcus: aut pp apā in ipso: aut apā sanguineū: aut apā colericū calidū: aut flāticū frigidū: aut durū aut pp ae rē frigidū adueniētē cāne pulmonis. Et illa q fit pp rez in pulmone quā necesse ē exire. r ē aut sanies cui' signū ē qd fit post pleuresim: r dicā curaz eius in caplo suo: aut ē hu/ mor grossus: cui' signū ē qd fit post coriā. **¶** Cura ē eius cū decoctōe yfopi ex eis q dixim': r oz vt sumas decoctio/ nē yfopi si vēter ē siccus ita q misceas cū ea cass. f. r si fue rit lenis nō misceas cū ea oīo.

¶ Et eius q fit ex re descēdētē ex capite r cōmouente pul/ monē: signū ē tussis sicca sine sputo r fit fortis pprie in no cte r post somnū. **¶** Cura eius ē vt deē in potu sirup' pa/ paueris: r gargariet ante somnū aquā i qua decocta sint folia ro. siccap: r balaustie: xilocaracte descēmi: aut naba/ tie r teneat in ore suo bas pill. B. amili: ozagagā. amigda. dulciū ex corticataz r fabaz ex corticataz se. papaueris r corticē ei': gūmi ara. r boli arme. an. pficiant cū mucilla/ gine psily r mucillagine granor: citonior: r fiat ex eis q sint sicut lupini r teneant in ore. **¶** Si ergo sufficit bene. r si nō. B. thuris mas. ps. i. mirre: opy: croci an. tertia pris. i. succi liquiritie. ps. i. fiāt pillule pōdere sexte. 3. i. r sumat ex eis in nocte a trib' pillulis vsqz ad. iij. r fricef caput in balneo postqz abradit cū pāno vebemēter aspo tādū do nec rubeat: r puocet sternutatio oī die. **¶** Si ergo sufficit bñ: si nō: radat caput r linat cū sinapi pfecta cū decoctio/ ne ficuū r dimittat tādū donec vesicet locus r aperiant vesice r cōsolident spatio longo: r cautericef locus cōmis/ suraz r pprie sup illā q ē in medio capitis r nō cōsolidet tpe lōgo r nō negligat hec tussis: qm ipsa multotiēs pdu/ cit ad prisim. Et hec qdē curacōfert oī ex cu' capite descē dit ad pect' ei' catarrus semp aut ad stōm: r fit cā ad solō/ nē: aut ad oculos eius r fit cā doloris aut vlce: in eis.

¶ Et fit ex humiditate pulmonis ipsi' in flāticis r fenib': r signa eius sunt multitudo sputi r abūdātia ei'. pprie r post somnū r viscositas flātis in gutture r cōmotio hois cū co in plib' dispōnib' eius. **¶** Et cura eius ē vt in potu sumat decoctionē yfopi: r si sufficit bñ: r si nō: vomat r soluāt cū yeraruf. r q dixim' ex illis q scripta sunt cuz ea r deē post id in potu de hoc medicamē. B. se. feniculi. se. apy radiē. lily: yfopi sicce: capillueneris: se. raffani. an. 3. i. ficuū sic/ cap. x. numero r dactilor: tantū dē decoquant cuz duab' lib. aq quousqz remaneat vna libra r deē in potu ex ea oī die lib. 5. tūc si sufficit bñ. r si nō: sumat in potu de hac cōse/ ctione. B. succi ligri. 3. y. yfopi sicce. capillueneris se. vrti/ ce: yreos: cordumeni. pipis aristol. ro. amigdal' amararuz nasturty. an. 5. v. conficiē cū melle dispumato r deē de ea sicut nux. **¶** Et hec qdē medicia educit sanie ex pectore r ex stō r oēs humores grossos: r teneat ex eis pill. in ore. B. succi ligri. 3. v. pipis: mirre: cordumeni: amigdal' amaf. an. 3. y. asse fetide. 3. i. cōficiat cū melle: r fiant inde pillu/ le r teneant in ore. Oz si tussis in nocte phibeat sōnū r fa/ ciat vomere: curef cū eis q educit humiditatē ex pulmo/ ne: r sumat post id de istis pillulis: r teneat eas in ore suo i nocte. B. mirre. stozac. ligde: thuris mas. an. opy: qrtā ps. i. r fiāt pillule in vnaquaqz quaz sit pondus sexte. 3. i. r su/ matur sicut diximus.

Et fit ex siccitate pulmōis: et signa eius sūt q̄d sine spu to r alienat cū sorbitione amili: et apud introitū balnei: et apud sōnū et comestione et potū vini plime cōmixtōis: et fit fortis cū ē fames et sitis: et ppe cū labor adest: et cū ea semp aliqd p̄strictiōis anhelitus pulmōis: et extenuationē corpis et fre quētiā in pulsu et cū puitate et velocitate. **E**t cura eius ē vt in potu de aq̄ ordei: si res iā puenit in eo ad Byr febr̄ at bis in die in mane lib. 5. et post. iij. horas et itromittat in tina secundū. vi. horas diei: deide cibē post illud ex kiscy et cucurbita et sil' ex olerib' cū oleo amigdal: et de ei in po tu in tpe sōni mucillago p̄sily et aq̄ citroli i tpe suo et aq̄ cu curbite et alterē ei aq̄ cū iulep et teneat in ore ex his pill. **R.** succi ligri. 3. x. semē cucurbite dulcis semen citroli: se men portulace añ. 3. v. p̄ficient cū mucillagine p̄sily et albu mine oui. **E**t si nō ē feb. cura ē sumere i potu lac et come dere panē cū eo et potare ipm cū ē sitis: et fit lac capraz pa scētū humidū ordei et silia ex herbis.

Et fit ex calore pulmōis: cuius signa sūt vehemētia sitis et magnitudo anhelitus et pulsus et rubedo faciei cū anhelitu ascēdētū vna vice post aliā. **E**t cura eius ē aq̄ ordei et mucillago p̄sily: et facere emplm pectori cum cera et oleo violato ibibito in mucillagine p̄sily: aut aq̄ portulace: aut aq̄ lactuce: aut aq̄ citroli: et silia: et tenere in ore pill. quas di xim': et cibari pedib' et pullis cū cucurbita et alkisek: et oleū amigdalini: et bibat sanie de tritico cū cūcharo et aquā v̄e frigidā et assiduet emplare pectus cū his q̄ in frigidant.

Et fit ex apate in pulmōe. et si ē calidū ei' signa sunt feb. et p̄strictio anhelitus supflua: et frequētia pulsus magna: et vehemētia rubedis maxillaz. **E**t cura eius ē flōmia: deide reliqua cura quā dixim' in tussi ex caliditate et siccitate pulmōis. **A**ut ē apā flāricū frigidū molle: et signa eius sunt vehemētia cōstrictionis anhelitus absq̄ pluma caliditate et neq̄ ē rubedo in facie et mltitudo salive et spu ti. **E**t cura eius in pncipio ē cura apatis calidi dū cū eo feb. p̄māet: cumq̄ ptendunt dies et sedat feb. et caliditas. tunc cura eius ē vomit' et solutio vētris et pductio spūti cū eis q̄ dixim' in caplo tussis antiq̄ ex humiditate pulmōis.

Et fit pp apā duz in pulmōe: et signa eius sūt p̄strictio anhelitus secundū dies: et tussis sicca sine sputo et neq̄ ē ca liditas in pectore si tangat: et ē difficultas attrahēdi vētū et q̄ infirm' sentit p̄strictionē anhelitus: deide debilitat paulatim secundū dies trāsitu: et nō ē ei sanitas: et q̄nq̄ alle uiat pax et ptendunt dies cū habente eā si sumat in potu aquā mellis subtilē et teneat in ore suo semp oleū amigda lini: et trayciat ipm paulatim et bibat lac recenter multū et fiat ex ipo sorbitio cū farina ciceris: et iungat semp pect' cū cera et oleo ibibito mucillagie fenugreci: et mucillagie se. lini: et p̄fert ei adeps gallie: et adeps anatis cū cōedit eū.

Et fit ex pulmōis vlcere: cuius signū est egressio san guinis aut saniei aut cortices egredientes cuz tussis: aut fit p̄sputū sanguis: aut post pleuresis: aut p̄catarrū calidū a capite et extenuat in ea corp' et p̄comitat eā febzis ethica.

Et cura eius ē si nō ē antiqua et vlcus ē recens ad huc et sanguis egredit cū tussis vt sumat in potu aquā ordei cum cancris fluminalib': et sirupo de papauere cū lacte dū nō cō stringit anhelitus eius. et denē isti trocisci de papauere. **R.** se papaueris albi: medulle se. cucurbite: se. citroli. añ. 3. x. amili dragagātis: gūmi ara. succi ligri. añ. 3. v. thuris mas. boli ar. sanguis ora. carabe. añ. 3. y. mirre cinamomi: opy. añ. 3. i. fiāt trocisci: et sumat in potu cū sirupo de papauere aut cū rob mirti. **E**t si fuerit antiqua et currit sanies cū sonitu et p̄stringit anhelitus q̄n retinet: tūc de i potu de coctio yopi et q̄ dixim' ex illis q̄ educunt hāc sanie donec dilate ex h' rebz: et q̄n cōstringit anhelitus cū istis re bz denē in potu eā q̄ educūt sanie: cū ergo dilatat: redea

tur ad ista: et admistret dū p̄stringit anhelitus: et admini stre aliquid regimē eius q̄ ē pp siccitate pulmōis: ex tina et cibatoe: et si fuerit putrefactio et fuerit id qd venit ex eo se tidū cū expuit et fuerit plurimuz: abūdās et in pectore et in gutture ore gmon. oportebit vt cū eo qd educit sanie lam bat eger oī hebēdada sek. 3. i. mirre rubee cū trib'. 5. mel lis. et suffumiget guttur suū in traiectorio cū istis pillulis. **R.** aristologie mirre storac. thuris: añ. arsenici rubei quā tū oīa aggregent cuz butiro vaccino: et fiāt inde pillule vt ouellane et suffumiget cū eis pōdere aurei vni'. et hec qd suffumigatio p̄fert tussi plurime humiditatis sine vlcere. **E**t fit vlcus siccū: et signū ei' ē qd fit post sputū sangui nis et saniei: deide abscondit sputū et remanet tussis sicca sine sputo et corp' liq̄fit cuz ea. **E**t cura eius ē sumere in potu lac et oīa q̄ dixim' i cura siccitatis pulmōis. **E**t fit tussis sicca ex friditate aeris: et signū eius ē qd excitat cuz violētia frigoris eius et fortitudo in hyme: et ē dura et sic ca. **E**t cura ei' ē sorbitio calida et p̄hibitio ab attractio ne aeris frigidi et introitus balnei.

Et de sputo et vomitu sanguinis. CAP. LIII.

Sanguinis exitus ab ore aut fit cū vomitu et exitus eius a stō et par tribus eius cū sonitu rascationi filii: aut cū tussi et eius exitus ē a pulmōe aut a pectore et finib' ei' aut cū rascatiōe et descendit ex capite et ex vula ex palato et finib' eo. **E**t in curatōe qd ē eius q̄ egredi tur cū rascatiōe et sonitu sibi fili facili: et puo si ē pue quā titatis sufficit gargarism' ex reb' stipticis sicut q̄ fit ex aq̄ ro. in qua infusus ē sumac aut rob agreste: aut aq̄ citonio rū et silib'. **E**t si plurime quātitatatis: tunc oz vt flōmē cephal. deide gargaricet cum istis reb'. **E**t si aut in loco oris fuerit vlcus recēs: inuiscen sup ipm thus et sanguis ora. et teneat in ore aquā ro. in qua bulierit cupule gladiū aut camersich qd ē semen tamarisci. **E**t si fuerit vlcus malū putridū: curet curatōe coke putride: et p̄fideret san guis q̄ egredit in vomitu: et si fuerit plurim': aut assiduet plurib' dieb': flōmē basilica: deinde cōdat res stipticas et glutinatōes faciētes paulatiz vna vice post aliā: et p̄prie si eger inuenerit dolorē inter vtrasq̄ scapulas: tūc oz vt trayciat aquā citonioz acetosoz i qua dissolutū sit ali qd thuris vicib' plurib': et comedat ex gladiū et xiloca ractis et passis cū suis iteriorib' et agresta et sumach. et bi bat de b' medicamie. **R.** boli armeni gūmi arabici balau stie: san. ora. thuris añ. de i in potu cū aq̄ citonioz: aut cuz aq̄ maloz et ponat cibis agresta et silia ex eis q̄ stiptica tē faciūt: et deuiter oē calidū et acutū. **E**t fit qd ē egressio sanguis ex pectore et pulmōe cū tussis: et ille q̄ ē ex pulmo ne ē multotiēs cū tussi pua. Et ille q̄ ē ex pectore ē pax cū tussi plurima. Sit ergo plurimū study tui in hac tussis: n. timorosa pducēs in plurib' dispositiōib' ad p̄fissim.

Incipe g a flōia basilice: deide da in potu b' medicamen **R.** thuris san. ora. añ. ptē. i. endiuie carabe añ. ptz. 5. ema titis: terre sigill. añ. ptē. i. et. 5. aluminis balaustie duas ter tias partis. i. denē ex eo i potu. 3. iij. cū pōdere cherat vni' opy: et cherate se. iusqami: et cinamōi tertia. 3. i. aut spice aut costi aut mirre: et gargaricet cū aceto: et aq̄ ro. in ma tutinis et vesperis: et meli' ē vt des ex eis in potu b' medi camē cū aq̄ albedarogi: aut cū aq̄ portulace: si fuerit cum eo caliditas: et si inueneris in pectore dolorē cū sputo san guinis: tūc line locū doloris b' medicamie cui' narratio p̄ cessit: et da ei ex ipo in potu postq̄ p̄feceris ipm cuz vino.

Et de pleuresi. CAP. LIII.

It ex sanguine: cuius signa sunt rubedo co loriz: repletio pulsus et vehemētia cō strictiōis anhelitus post multā repletionē vini et si sputū iaz inceperit erit rubedo in co plus.

Et cura eius ē flōmia basilice ex latere opposito: deide iteratio flōmie ex latere doloris in die tertia: et da i potu aquā ordeī: et viol. cōditas: et si nā fuerit stricta: humecte- tur cū aqua fructuū sicut aq̃ pūnoꝝ: viol. siccat: et cass. f. terraniabin. Et si fuerit dolor: et punctura vehemens: fiat empl̃z cū violis siccis: et camomilla et farina ordeī et altee: de vnoquoq; quoz sumat pugillus vnus pficiat cū aq̃ et oleo sisamino et emplastreē cū eo locus dū ē tepidū. **E**t si tussis fuerit sicca et difficultas spuēdi vehemēter valde: tūc da ei in potu oī die añ aquā ordeī hora vna hāc deco- ctionē. R. ficus albe. xx. numero passularū enucleataz. 3. r. radices ligritie puluerigate. 3. v. iuniube. xx. numero sebe- sten totidē: buliāt in trib⁹ lib. aq̃ quousq; redeat ad lib. i. et 5. coles et datur de ea in potu lib. 5. cū 3. v. viol. cōditaz. 3. iy. olei amigdal. dulciū. Si aut mūdificat infirm⁹ et sanat bñ: et si remaneret ex ea reliquie iā diximus curā eius.

Et fit pleuresis ex colera: et signa sunt eius pūctura et do- lor in latere et caliditas fortior q̃ eius que fit ex sanguie: et pulsus minor et durior et febris acutior. **E**t cura eius est flōmia: sed ex latere doloris de basilica et emplastreē loc⁹ vl' pectus cū eis q̃ dixim⁹: et leniat nā cū eis q̃ dixim⁹: nisi fuerit solutio ventris: et sñr fiat vt reliqua cura: p̃ter q̃ in hac specie necessariū ē vt extinguat inflamatio colere su- perflua extinctioē cū frigidis q̃ sunt sicut mucillago psily et aq̃ citroli et aq̃ cucurbitē et aqua melonis indi: quecūq; ē presens et p additionē cū aq̃ ordeī et sit cibis ex kisk. et cu- curbita et spinachia: et qd fit ex maluis cū oleo amigdal.

Et fit ex sanguie adusto nigro. et signa eius sunt vehemē- tia puncture cum siccitate oris et fortitudine feb. et aspitas lingue: et post positio sputi et tarditas eius et difficultas ipi- us et nigredo coloris ipi⁹ et plurimū ē mortale. **E**t cura eius ē flōmia et oia q̃ diximus: verūtū o3 vt potet eger in hac egritudine ex extinguetib⁹ rē plimā: et traiciat semp in lep: et potet aquā ordeī trib⁹ vicib⁹ et ingrediat ter in die ti- nā: et plonget sessionē in ea: et locus doloris embroceē cū aqua calida et assidue desup emplastrum.

Et fit pleuresis ex sanguie in quo dominat flegma et est magis geta et leuior: et febris nō bz magnū dominiū: et nō ē punctura in latere: et ē sputus in hac egritudine albi⁹: et in ipso ē rubedo parua. Et cura eius ē flōmia etiā: deinde de coctio yfopi: et viol. cōdite et reliqua q̃ dixim⁹: verūtū ex- tinctio et humectatio o3 vt sint minores.

De prisi. CAP. LV.

Prisi fit aut post pleuresim: aut post spu- tū sanguis: aut post coricā et ca- tarrū plimū ex capite: aut post tussim longaz: et nos qd ē iā dixim⁹ signa et curā ipi⁹ i cura tussis

De periplemonia. CAP. LVI.

Periplemonia est flātica secū dū plu- rimū: et qñq; ē sangui- nea et etiā colerica: sed raro: et accidit ab apate qd ē in pulmone: et iā dixim⁹ curā et signa i cura tussis.

De distia. CA. LVII.

Distia plimū fit ex flāte grosso iplēte cānā pulmōis: et sūt cū ea ozegmō magn⁹ in pectore et p̃strictio anhelitus: et id qd faciunt canes i anhelitu qñ currūt et p̃pe apd motū. Et cura ei⁹ ē id qd educit illos hūores grossos ex pectore: et iā dixim⁹ id i tussi humida. **E**t fit qñq; ex sic- citate pulmōis: et signa eius sunt sitis et subtilitas nocet. Et cura eius est sumere lac in potu.

De egritudib⁹ cordis. CAP. LVIII.

Egritudines cordis quas curari possi- bile ē: sūt alteratio p̃ple- xionis añq; cōfirmē: et tremor cordis: et sincor- pis et dolor q nō cōfirmat: et debilitas. apā vero

disruptio aut corruptio p̃plexionis cōfirmate nō sunt faci- les ad curādū et signa dolor mortē inferrētū sunt casus pulsus post vehemētiā diuersitatis et magnitudinis et citri- nitas coloris subito: post vehemētiā rubedis eius et cinco- pis difficil' tarde euasiois et sudor frigidus. **E**t aut ex eis curat ē caliditas cordis nō p̃firmata: cuius signa sunt ve- hemētia caliditatis pectoris: et magnitudo pulsus et velo- citas ipsius et frequētia ipsius et febris inseparabilis. **E**t cura eius ē sumere in potu lac acetosus extracto butiro: et rob: acetositas citri: et rob maloz et rob acetose: et aquas ci- troli: et trociscos de cāphora et emplastreē pectus cū sanda- lis et aq̃ ro. et cāphora i frigiditatis sup niue et alterē empla- strū cū sit tepidū: et deē in potu aq̃ frida et habitet in locis frigidis. **E**t ē cū frigore p̃plexiois cū nō ē cōfirmata. et signa eius sūt raritas pulsus et anhelitus et pigritia et de- structio letitie faciei. **E**t cura eius ē dare in potu vinū forte odorifery puz pauce quatitatis: et odorare odorife- ra calida et inungere pectus cū oleo nardino et emplastrā re ipz cū spica et costo et sauia et ciperis et cinamomo et ga- riosil. et folys mirti: fiat emplastrū cū vino et aq̃ citonioz et aq̃ maloz et emplastreē cū eo cor et cōdat pullos co- lumbaz et vitella ouoz de puis auib⁹ et frixis habentib⁹ plures species qb⁹ cōdiunt cibaria. **E**t ē ex p̃plexione sicca si nōdū cōfirmata ē: et signa eius sunt qd corp⁹ iā ex- tenuatū ē: et nō totū: et pulsus durus pūns frequēs. **E**t cura eius ē aq̃ ordeī si ē febris quatitate habēs: et si nō: po- tus lactis et itroitus tinc: et balneatio cū aq̃ dulci: sicut di- ximus in tussi sicca et positio cere et olei sup pectus: et in- ter scapulas et potare oleū amigdal. sup vinū paucus hoc modo. media. 3. olei amigdal. fundat sup. 3. v. vini et biba- tur i matutis: deide bibat sorbitionē factā ex aq̃ ordeī et oleo amigdalio: et cucbaro: deide egrediat tinā: post egre- diatur et emplastreē pectus cū eis q̃ dixim⁹: et viter labo- rē. **E**x humiditate vō nō fuit fortasse in corde egritudi- nes: nā si dominat in dispositioē corpis adeo donec neces- se sit vt cordi dominet: interficit velociter et nō expectat curationē: et si fuerit apoplexia et paralisis pp actionē do- miny humiditatis sup cor.

Debilitatis aut cordis sig sūt trēor cordis sine ca- liditate: et nō ē velocitas i pulsu et cō-

strictio anhelitus: et dispositio silis sincopi adeo donec su- perueniat ei fortasse sincopis: ista accidūt infirmo etiam cū cōmouet. et cura eius ē diamuscū qd reponit et metri- datū: et cōfert ei β medicamē. R. mastiē. cinamomi. pipe- ris lon. sisimbry felēgemisk. bedarogi: mellisse foly indi: coriā dri sicci: spice nardi. añ. 3. i. coralli carabe māgaritaz puaz: spody. 3. 5. musci sexta. 3. i. pficiat cū melle extracto a mirabol. kebul. cōditis. **E**t aut sumat emblicoꝝ mira- bol. nigroz et kebul. añ. pugillus vn⁹ et buliāt in aq̃ bñ et effundant de illa aq̃ ptes. iij. sup duas ptes mellis dispu- mati et coquat donec mediet aq̃: deide cōficiatur cū eo. **E**t iungat pectus cū eis q̃ dixim⁹ de odoriferis calidis et cū gallia: et vtaf suffumigatōib⁹ et vio odorifero: et cibi eius sint pulli et edi et vitella ouoz sorbiliū: et vtaf ludis et augmēto in sōno et idumētis muscatis semp et dormi- at in eis et deuitet coitū et laborem.

Et tremor cordis secū dū plurimū fit cū calore. **E**t cu- ra eius est flōmia cephal. ex latere sinistro: et dare in potu lac acetosum et trociscos de cāphora secū dū q̃ diximus **E**t fit tremor cordis raro tñ ex multitudine melācolie in sanguine. et hec species tremoris cordis est nocibilior spe- cie: tremoris cordis: et signa eius sunt corruptio cogita- tiois et tior et siluestreitas et dispositio proxia melācolie que est ex dominio colere ni. i sanguie. **E**t cura ei⁹ est id quod diximus in melancolia que ē ex dominio colere ni. in sanguinem.

Et fit sincopis qđ pp dispositionē q̄ accidit cordi cū cōi-
tate cerebri. Et cura ei⁹ ē i hora porissimi roratio aq̄ fri-
gide et infusio ipsius et insufflatio musci in nasus et fricatio
extremitatū et pedū p̄ressio et odorare vinus et odorifera
et odorare odores cibary odoriferi: et sumere diamuscū cū
aq̄ malorū et tortellas tritas cū vino odorifero. In di-
spostioe autē q̄ ē p̄ter porissimū cōsideret: an ē ex debili-
tate cordis: aut ex frigiditate: aut ex caliditate et curetur
cum sua cura.

De egritudinibus stōi.

CAP. LVIII.

Britudines

stōi sunt debilitas dige-
stiois et malitia istimbre
paruitas appetitus et supfluitas eius: et dolor: q̄
cōmouet in eo sine comestioe: et dolor q̄ cōme-
uet post comestione et vomitus eius qđ come-
ditur et apostema et vlcera.

Et debilitas qđ ē digestiois fit ex frigore stōi: et signa ei⁹
sunt eructuatio acetosa et lenitas vētris et ei⁹ iflatio et mul-
tutudo vētositas: et lōgitudo morē cibi in stō. Et cura
eius ē cingiber cōditū et diapipereon et alcaudicon et dia-
calamētū: p̄ferūt ei semina calida sicut sunt ameos cim-
num: carui: grana nigra: oziganum. alaniudem et filia sin-
gulariter aut cōiunctis. Et fit ex hūiditate stōi: et signa
eius sunt multitudo spūti et assiduatio nausē et paucitas si-
tis et velocitas descēssionis cibi absq̄ plima alteratione in
eo. Et cura eius ē vomitus: deide trisera minor et scor-
zia ferri: deide medicie q̄ exiccat: sicut thūs et ciminū et embli-
ci cōditi et balaustie ciperi et filia. Et fit ex humiditate
stōi et friditate eius: et illud qđ ē plurimū: et signa eius sūt
eructuatio acetosa: inflamatio vētris et paucitas sitis: et ve-
locitas descēssionis cibi. Et cura eius sunt elia cōposita
ex medicis calidis et stipticis: sicut illud diabolianū et illd
de agno casto et homorūsie et trisera minor cōponit in ea
piper et cingiber. et diacitonidē nō solutiū: et administrēt
qđ cūq̄ fuerit p̄sens post vomitū et sit cibis frixa plima
hūtia semina et spēs qđ cibaria adiūnt: et vinū sit forte an-
tiquū. Et fit pp caliditatez stōi cū hūiditate: et signa ei⁹
sunt paucitas appetit⁹: multitudo saluē: nausea. Et cura
eius ē vomitus: et sumere i potu ycrāp. deide elaria de
ficcatura sine multa calefactioe sicut mirab. nigr. et kebu-
li et emblici: qñ cōficiunt cū passulis tritis cū suis iteriori-
bus et cleicēsiabim de cūcharo: qñq̄ p̄ficiūt cū eo rose cō-
trite et spodiū. Et fit debilitas digestiois ex siccitate stōi: et
signa eius sunt extenuatio corpis et dispositio filis et hīce
et vehemētia sitis. Et cura eius ē balneatio cū aq̄ tepi-
da dulci absq̄ mora in tina et sumere in potu lac et aquā oz
dei sicut dixim⁹ in caplo siccitatis pulmonis. Et debilitas
digestiois fit ex debilitate corpis stōi: et signa eius sunt qđ
fit post vomitū plimū et digerit paucū cibū et grauat illū q̄
ē sup ipm. Et cura eius ē trisera magna: et scor-
zia et inun-
ctio cū oleo nardio aut emplastre et cū spica et cipis et squi-
nanto: mastice et thure et aq̄ citonioz et vino stiptico: et de
electuariū de xilaloēs et diacitonidē nō solutiū et mlti-
plicet masticationē mastice et acceptionē eius cū rosis et ci-
peris et thure et sumat puluerē eoz quoz vniuersisq̄ eq̄l̄r
sint. 3. y. et bibat vinū stipticū: et comedat ex cibis et fructi-
bus stipticis.

Et fit ex malitia digestiois aut ex caliditate p̄plonis stōi
aut ex colera in ipso: aut ex melācolia: et signa eius que ex
caliditate sine mā sunt sitis et eructuatio fetida cū siccita-
te oris. Et cura eius sunt cibi acetosi grossi sicut illi q̄ ifri-
gidati sunt et acetosi cū vaccina carne: et illi q̄ fiūt cū agre-
sta et cū sumach et potu aq̄ veri frigoris: et emplastratio ei⁹
cū berbīs frigidis. Et fit cū mā q̄ ē ex colera rubra i cō-
cauitate eius: et signa eius sunt nausea et vomitus colere et
eructuatio fetida post comestione et corruptio ciboz leui-

um in ipso sicut carniū autū: et bonitas digestiois ciboz
grossoz: vt carniū vaccinaz. Et cura eius ē vomitus cū
sirupo acetoso: et solo cūz ycrāp. deide cibi quos dixim⁹ an-
bac. Et fit ex melācolia: et signa eius sunt incēdiū ante
comestione qđ sedat comestio: aut de quo comestio dimi-
nuit: magnitudo splenis: et vomitus acetosus faciēs cōge-
lationez in dentib⁹: et dolor stōi p̄prie ante comestionem.
Et cura eius ē solutio cū decoctione epithimi multotē-
ens: et flōmia basilice: et cibi frigidi cū cūcharo et oleo ami-
gdal. et vinum dulce.

Et fit itez debilitas appetitus pp caliditate stōi: et mul-
tutudinē colere in eo: et iā dixim⁹ signa eius et curā ei⁹. Aut
p̄pterea qđ corp⁹ nō sollicitat p̄ cibo: et signa eius sunt re-
pletio et longitudo quietis. Et cura eius ē minoratio ci-
bi et motus et exercitiū. Et fit etia debilitas appetitus:
qñ nō resoluit ex corp⁹ aliqd: et signa ei⁹ sunt durities cu-
tis corpis longitudo tolerātia famis. Et cura eius est
balneū: et fricatio et exercitiū et fricatio in balneo cūz bau-
rach et farina ciceris et sudare plimū et assiduatio balnei.
Et fit qñ epar nō attrahit a stō re plurimā: et signū ei⁹
ē qđ egestio ē alba et viridis. Et cura eius sunt oia q̄ fa-
ciunt penetrare cibū et nutrimētū: sicut vinū vetus amaz
forte: de quo modicū deī in potu in ieiunio: et balneū ante
cibū et exercitiū et oia q̄ calefaciūt epar et aperiūt opilatio-
nē ei⁹ sicut diacalamētū: et diapipere et elaria calida subti-
lia. Et fit pp retētiōē eius qđ distillat de melācolia in
os stōi: et signa eius sunt vt nō patiat famē: qđ si comedat
in qbusdā oris comestione vñ et digerit bñ: tunc ē famēs
puata et digestio tempata. Et cura eius ē assiduatio ci-
boz acetosoz aggregantiū acetositatē et stipticitatē sicut
acetosa et agresta et sumach et ribes: et cibi ifridati et alkeel
et in frigidata cū eis facta et administratio alkaul kaulgamie
et oleoz et cōdimētōz in qbus ē caliditas sicut cepe. allia:
porri: pip altit et sinapiū et filia d illis q̄ exercitāt appetitū cū
mordicatioe pauca pueniētia in B. Et fit pp egritudi-
nē in neruo veniēte ad os stōi: et signa eius sunt: vt nō veni-
at p istas medicias et cibos acutos sensuz aut plim sensum
et neq̄ accidat ei nausea. Et cura eius est difficilis: attri-
curat secūdū dispositionē cū cōfortatioe cerebri et cū em-
plastris calefactiuis de illis q̄ ponunt sup os stōi.

Et fit dolor in stō aut an comestione: aut post comestio-
nē: et dolor q̄ fit in stō ante comestionez: aut fit pp apā: aut
pp vlcera: aut ppter vētositatē grossaz extēdentez ipm: et
ille qui fit post comestione alius ē cū vomitu et alius sine
vomitu. et signa doloris q̄ fit ex apate calido in stō sunt fe-
bris et apparitio apatis i stō: et casus appetitus oio: vomit⁹
et sitis. Et cura eius ē flōmia. deide vomitus: et troscici
de spodio cū rob agreste et rob de citonye et filia: et dē esse
cōtentus p cibo aqua ordeī cū granatis: faciat illud vsq̄
quo alleuiet febris et caliditas: et post illud sumat in potu
aquā endiue in qua dissoluta sunt medulla cass. f. et troci-
sci rosati: et qñ antiquat sumat i potu trosciscos de bdellio
et emplastre in p̄cipio rei cū sanda. et rosa. et cāphora: et
si sedat caliditas et fortior fit res: emplastre cūz cera et
oleo nardino in quo iā picci sunt p oī. 3. ei⁹ duo aurei alo-
es et duo aurei mastice. et duo aurei squinati et duo aurei
ciperi: et aurei tres bdelly dissoluti cū vino: et hoc apā qđ
accidit in stō: plurimū accidit in ore eius. et permutat ad
apostema duz aut collectōez saniei et fit dubellat: et ego
dicā signa et curā in vlcerib⁹ stōi. Et fit ppter apā
flegmaticū. et o quā pax accidit in eo: et signa eius sunt fe-
bris lenis: et multitudo spūti cū casu appetitus et inflatio
stomachi absq̄ duritie in tactu. Et cura eius est vt de-
tur in potu infusio de aloe et allenietur cibus et abhorreat
vomitu: et emplastre cū cūcere arboris vitis et ciperis et
squinq̄ et spica confectis cū aceto. Et fit apostema

duz in stō z pazz accidit incipiēs z nō accidit nisi post apā calidū: z nos diximus curā eius. ¶ Si at iduref in dispo-
sitiōe sua valde emplastreē cū fortiter dissoluētib: sicut
hoc emplastrū. R. semen caul. amigdal. amar. ex cortica-
taz: stozac. liquide bdellij mirre spice: mastiē. ciperi sgnā-
ti: resoluant gūme cū vino: z aggregent cū eis reliqua z si
at emplastrz. ¶ Et fit dolor pp vlcera in stō: z signa ei sūt
q fortior fit dolor: cū comedit res acetosas z acutas z ap-
paret in vomitu aut in egestione sanguinis aut sanies cū
dolore aut inter vtrasq scapulas aut sub collo aut super
ymbilico. ¶ Et cura eius ē vt detur in potu aqua ordeī si
fuerit caliditas deide post duas horas detur in potu hoc
medicamen. R. thuris sanguinis draconis. añ. 3. v. rosaz:
balaustie karabe añ. 3. y. boli armeni. 3. iy. denf in potu cū
aligbus robub stipticis. ¶ Et fit ppter dubellati in stō z
signū dubellati in stō est qñ sedatur febris z dolor ppter
apostema calidū magnū sensu pceptū velociter. ¶ Si er-
go remāserit inflatio: scias q apostema iaz collectionē fe-
cit saniei: z idiget eo qd di rūpat ipsuz: detur ergo in potu
lac dulce z aqua calida vna vice post aliā: z premāf desu-
per z moueat. ¶ Si ergo cōmouet tremor z egestio san-
guinis z sanies z dūmescit apostema scias q iā disrūptū
est: z si aliud nō valet: tunc ciba infirmuz sinapi: z da ei in
potu aquā mellinā. donec disrūpatur: qd si disrūpatur tūc
da ei in potu aquā mell vice vna: et hoc medicamen vice
vna: donec mundificet ipz aqua mell: z solidet ipz B me-
dicamen. Et fit dolor ex ventositatē tendēte ipm et signa
sunt q p mōuet post digestionē cibi in latere sinistro sup
splenē: et rugit cū premis desuper. ¶ Et cura eius est sta-
re rectus et deābulatio et aduocare eructuationē cū ma-
sticatione thuris et cimini et deuitare herbas et cibos in-
flatiuos. ¶ Et fit dolor q mōuet post comestione plimā
et corūpū cū eo digestio. et non cōmouet post cōestione
paruā: et nō corūpū digō. ¶ Et cura eius ē vt comedat
in die multotiēs et pazz. ¶ Et fit dolor qui nō mōuetur
post comestione: nec sedat nisi vomitu et ē vehementior
dolor stōi. Et cura eius ē potare infusionez aloes. deinde
trociscos stelle et trociscos yreos et dispartire cibū in plu-
ribus vicibus: et premittre ante cibū lambitionē mellis
et cōfert ei vt sumat vitella triū ouoz affatoz et. 3. i. coriā
dri sicci triti cōficiat cū melle dispumato: et comedat añ
cibū oī die: et cōfert ei vt cautericef caput sup cōmissurā
mediā cauterio lōgo. ¶ Et fit augmētū appetitus aut pp
vehementiā laboris adueniētis homini in ambulatōe sua:
aut pp multitudinem eius qd effundit de colera ni. ad os
stōi: aut pp frigus stomachi: aut pp vehementiā raritatis
corpis. ¶ Si at ē pp multitudinē effusiōis colere ni. signa
sunt q est cū multitudie comestiois multitudo egestio-
nis: et in infirmo si nō comedat excitat mordicatio vebe-
mens in stō et nō tolerat quin comedat. ¶ Et cura eius
est cibus pinguis et vinū dulce: et flobotomia basilice et
decoctio epibimi: et cauteriū et vētose sup splenē. ¶ Et
fit ex frigore stōi: et signū eius est multitudo comestionis
cū multitudine singultus sine mordicationē. Et cura eius
est illud qd diximus in frigido stomacho: at vero oz vt cō-
fortetur et assidnet curationē. ¶ Et fit ex raritate corpo-
ris: et signū est vt nō sit cū eo egestio secūdū quantitatem
comestionis. Et cura eius est sessio in aqua frigida et in lo-
cis frigidis et inungere corpus cū oleo mirtino et cera: et
cibi grossi humidi tarde penetratiōis sicut sumac et agre-
sta z carnes yacie et arietine et cibi yscosi et opilatiui si-
cut pbeludegi et caseus recens et panis acimus. ¶ Et fit
aliud qd accidit ex vehementia laboris deambulatiōis.
et signū eius est q mōuet post famē vehementē sincopis
¶ Et cura eius est vt in potu sumat vinū et aquam carnis
cū speciebus cōdientibus: et pphibeat a somno: deinde in-

grediatur balneū. ¶ Et fit ex desiderijs malis: et accidit
aut mulieri pregnantī: aut ei q in stō suo hz humores ma-
los. ¶ Et cura eius est vt detur pregnantī electuariuz de
xiloaloes: et diacitonitē nō laxatiū et comedat de carni-
bus gallie z cerebelli eduli et arietis affatis et euomat in
quibusdam horis vomitu leni: et comedat rē modicaz de
cepa et allio et sinapi. Illi aut q dīderāt res malas: vt car-
bones et lutū: euomāt: deide sumāt in potu infusionē alo-
es: et detur eis post illud trisera facta de scorīa ferri: et se-
detur appetitus eius cū excitat cū corrosione ossium pul-
lorū colūborū affatoz et carne salita sicca prepatā facta
cūz ameos et spodio et nuce muscata: et albebil et carda-
momo: hec. n. sedant ea que diximus.

De colerica passione.

CAP. LX.

Colerica passio fit ex puerisōe cibi in stō
et intestinis: et signa eius sūt an-
tecessio satietatis nauseatine: et multitudo vē-
tositatis in ventre ante eā pōies aliquot: et q
incipit cū dolore ymbilici et punctura eius: de-
inde venit solutio plima sine vomitu: aut cū vomitu pau-
co. ¶ Cura eius est vt bibat hora qua sentit puncturaz et
corrosionē aquā calidā in qua bullitū fuerit ciminū mul-
totiens et requirat somnū et pphibeat ab asellatiōe quan-
tū possibile ē: et infundat tortellas in vino veteri et come-
dat eas. Si autē sentit grauitatē in capite suo dormiat et
cū euigilat ingrediat balneū et plonget famē: deide rede-
at ad cōsuetudinē suā paulatim. ¶ Et fit ex effusiōe cole-
re rubee ad stōm et intestina cūz supfluitate et ē deterior
eaz et peior z magis deterrēs: z cū ea ē nausea vehemēs
valde et sitis assidua et bibat aquā frigidaz et sedat nau-
sea eius donec calefiat i stō: deide euomat eā. ¶ Et qñq
est cū eayētris solutio. et qñq supfluit adeo donec facit
superuenire infirmo sincopim et cadit pulsus. ¶ Et cura
eius ē vt sumat in pncipio aq calide plurimuz. vt euomat
cū facilitate et egrediat ab eo plurimū illius colere: cum
ergo puenit vomitus ad hoc q cadat virtus et supfluit:
tūc ligent vtraq adiutoria et infrigidet stōm eius cū ni-
ue ponēdo eā sup ipm: et effundat sup extrema eius aqua
frigida: et da ei in potu rob granatoz puruz vna vice post
aliā: et qñ euomit ipm reitēra ipsuz et da ei in potu spodiū
et lutū alefiberni et rosas siccas: et dissolue ea in aqua ma-
loz: et da ei in potu de aqua frigida: et qñ euomit eā: reite-
ra donec videat vomitū allenari pazz: et tūc fac eū sorbe-
re aquā carnis assumptā ex pullis cōtritīs: et funde super
eā pazz aq citonioz et pazz vini et pulueriā desup tortel-
las tritas: et si euomit eas: reitēra illud sup ipm donec re-
cipiat illud: et da ei in potu aquā agreste in qua infusi sunt
et pulli et cubugi: et pulli columbini affati cōtriti: et cū re-
cipit cibū: tūc da in potu vinū et cooperi eū vt dormiat: nā
vomitus sedat cum somno omnino.

De eructuatione.

CAP. LXXI.

Eructuatio si multiplicet digestionem
corripit: et qñ minoratur:
inflat stōm: et qñ minorat: cōfert ei masticatio
thuris et cimini: et qñ multiplicat vtaf vomī-
tu ante cibū et electuariū diapipereon: et cingi
ber econdito et balneo.

De singultu.

CAP. LXXII.

It aut ppter grossaz vētositatē: aut pp rē
mordicantē os stōi et extendentes
ipm: aut pp apā i epate: aut pp solutionē et eua-
cuationēz supfluam: et signa eius qd accidit a
mordicationē ozis stōi sūt: q fit post comestio-
nē rei calide: aut vomitus colere rubee: aut viridis: aut ni-
gre. ¶ Et cura eius ē traycere aquā calidā aliquotiēs de-
inde sumat oleū amigdalaz: aut sumat de butiro centri

paulatim: et si sedat bene: et si nō: administra vomitū dādo in potu sirupū ace. et aquā calidā: et euomat eū multotiens: deinde da ei oleū et forbitōes leues factas ex amilo et oleo amigdal. et cūcharo.

Et qñ ē ex vērōsitate grossa: signū ē q fit post satietates manifestatū et accidit infantib⁹ plurimū post mltitudinē suctionis mamille: et cōferūt ei ameos. gīnciber calamētū et mastix singulariter et ppositē: et cōfert ei sumere in puluerē foliū sisimbry sicci triti: aut folia rute aut folia calamēti aut semen corz: de vnoquoqz quoz sumat puluis pōder. et. 3. y. cū vino puro: aut decoctiōe cimini et calamēti et dissoluat in aq paruz thuris et det in potu et vaporet locus: et igrediat balneū calidū et traiciat aquā calidā nō supflue.

Et eius q fit ex apate epatis calido signa sunt febris acuta et nausea. Et eius cura ē flōmia basilice et sumere in potu aquā ozdei et aquā granatoz: et emplastre epar sandal. et aq ro. et aceto et cāphora: et sumere in potu aquā solatri et endiuie bulitā et colatā cū sirupo ace.

Et fit singultus accidēs post diarias et debilitatē et solutionē ventris et reliquas euacuatiōes: et plurimū eius curationē nō hz: et signū malū. et curat fm dispositionē sumēdo in potu lac semp et forbitiōes leues et vinū plurime cōmixtionis et aquam carnis.

De egritudinibus epatis.

CAP. LXIII.

Egritudines epatis aut apā calidum: aut dux: et nō forsitan fit flegmaticū: aut opilatio: aut malitia cōplonis frigide aut calide: aut debilitas eius tantū: aut vērōsitas grossa sub eo et ycteritia et ydropisis.

Et signa apatis calidi sunt febris inseparabilis et vehemētia sitis et vomitus colere: et qñqz fit eū singultus et ycteritia et tussis sicca in qua nō ē spū oio: et casus appetitus. Et cura eius ē vt cū ē icipiēs et vsqz ad hebdomadā vñā flōmia cephal. in latere dextro: et emplastre epar sandal. et cāphora et aq ro. et in frigidē epar semp: et sit contentus p cibo aqua ozdei et detur in potu aqua granatoz ace. et aqua endiuie et aqua solatri cū sirupo ace. de cūcharo puro. Cū ergo alleniat feb. sint cibi ex berb. et agresta cū pull. et dimittat vinū oio vsqz verificet ei sanitas.

Apostema aut calin cōuertit tripliciter: aut eniz resoluatur: aut collectionē facit saniei: aut indurat: et sequit resolutionē eius sanitas: et collectionē ipsius sequit vomitū saniei et sanguis et egestio vtriusqz: et comitat duritiē eius ydropisis: et signū resolutionis eius ē qd alleniat infirmus. post sedationē feb. et qescūt oia accidētia et sedant et redit corpus ad dispositionē suā in colore et appetitur: et istud fit pp nām cū ē fortis. sufficit. n. post flōmiā et curationē quā diximus cōfortatio eius tñ. Curatione vō eius ē vt post quietē vehemētie feb. detur in potu aq endiuie cū medulla cass. f. et emplastre epar cū cera et pleo alkeiri: et camomille: et bdellio et semie caul. et spica et mirra et ciperis et rosis. et cū vino aqua q citonioz et mirtis secūdū quātitatez et diminutionē caliditatis. Collectiōis aut saniei signū est in apate qd sedat febris: et accidit tremor et vomitū saniei: et sanguis: et egestio vtriusqz: et qes a gravitate quā inueni bat oger: quasi rei appense in latere dextro et furecula ipsi.

Et cura eius ē vt in potu sumat aquā ozdei aut aquam cūchari aut sirupo acetos. fm quantitatem residui coloris: deinde post duas horas detur ei in potu de hac medicina. R. mastice aureū. i. thuris sanguinis draco. rosa rus tritaz spody añ. aure. y. se. endiuie. se. apy terre sigill. añ. aureū. i. sumat in potu de ea. 3. y. cū sirupo acetoso aut aqua mell. aut inlep. fm q dixim⁹ et emplastre epar ex terius cū gallia et ramis et ciperis et thure et spica et mastice. et calamo aro. cū aq maloz et aqua mirti: et aqua citonioz et cibe in infirmus in hac hora cū eis q addūt in fortitudinē

eius: sicut pull: et edis et vitellouoz et papz vini albi subtil.

Apostematis autē duri signū est q appet tactui res dura sub costis: et corripit coloz et minora appetit. Et cura eius ē vt in potu sumat diacurcumā et arbanasiā et trosciscos de bdellio: quoz confectio ē hec. R. rosaz tritaz. 3. x. spice nar. 3. y. cen. 3. i. lacce. 3. i. et 5. mirre. 3. i. costi. 3. i. et 5. mastice. 3. y. amigdal. amaf. 3. y. bdellij. 3. y. resoluat bdelliū cū vino et cōficient eūz eo medicie: et fiat inde troscisci: et sumant de eis in potu. 3. y. cū aqua endiuie si fuerit caliditas: et si nō: eūz aqua mellis aut cū aq et vino: aut cū aq se. apy: et se. feni. et emplastre tur cū emplastris que diximus.

Opilationis aut signum ē grauitas quā inuenit infirmus in dextro latere sine dolore: et nō ē feb. et puitas digestiōis et lenitas ventris. Et cura eius ē. si cū ea fuerit caliditas sirupus ace. eūz aq endiuie: et si fuerit cū ea frigiditas diacurcumā maior eūz aq radicū: et dimittat cibos grossos viscosos sic pulres et pheludegi et panis aqimus et pedes et cactus et oia dulcia q habent grossitiē: et comedat res eūz qb⁹ fit absterfio: sic kisch ordeī et fabas et deuitet rigi et pprie cū lacte: et multiplicet sal et fermentū in pane suo.

Malitiam aut cōplexiōis i epate q calida ē sequitur feb. et sitis et siccitas ventris multa et paruitas appetitus et asperitas lingue absqz grauitate: et nō ē dolor sub costis dextreis et rubet aqua valde. Et cura eius ē aqua ozdei et aq citrol. et aqua cucurbitē: et sit. ace. purus: et aq endiuie et aqua solatri pprie: et assiduatio emplastrationis epatis eūz sandal. et ro. et cāphora: et nō sit cibariū nisi acetosus: hecibe cū sucubegi: pisces et ifrigidat ex edis et lactetib⁹ vitulis: et herberis: agresta et aq veri frigoris et dimissio vini omnino.

Malitia aut cōplexiōis frigide ē cū solutiōe ventris et mollitie corporis et corruptiōe coloris et tumore faciei et puitate appetitus et digestiōis grauitate et dolore sub latere dextro. Et cura eius ē oē qd calefaciat epar ex medicinis et cibis sicut piper et calamētū: gīnciber cōditū et vinū vetus pur et frixa habētia semina: et emplastratio extrinsecus cū ciperis et spica et squinato et mirra et costo et vino odorifero stupico veteri.

Debilitatis vō eius signū est tñ egestio filis aq recētis carnis cū abluat cū paucitate appetit et extenuatiōe corporis. Et curatio eius ē emplastratio cū reb⁹ calidis stipticis ex eis q iā dixim⁹. sicut sit ciperi et mastice. spice thuris nucis cipressi: gallia mu. vinū vetus pur: et almusus: et de medicis sumat illā q aggregat stipticitatē: et aliquātulū caloris sicut hoc medicamē. R. mastice. aureū. i. spice aureū. 5. se. apy: ameos añ. aureū. i. thuris añ. y. ciperi superioris squinati añ. aur. i. bibaf de eo. 3. y. cū vino veteri aut cū aqua radicū. Et fiat cibi eius ex granis granatoz et passul. eūz suis interiorib⁹ bñ mastice. ipe. n. cōfortat epar et impinguat ipm et aq in q decocta sunt cimini et pōdimēta: et pip et filia. Et ex eis q cōferūt oī egritudini q accidit in epate ex malitia cōplexiōis aut alyis cū pprietate in eis mirabili ē vt succlear epar adib exiccatus et terat optime et bibaf ex eo coctear. i. et ē aur. y. cū vino dulci et si infirm⁹ hēat febze eūz aq frigida solū. cōfert eniz inuamētū maxie ei q in epate suo hz egritudinē: et nos iā expri fuim⁹ sufficēter: et comedat passulas cū suis interiorib⁹ postqz bñ masticauerit eas si vult vt impinguet et cōfortet epar.

Tentositatis aut q ē sub ipso signa sunt tensio q ē sub latere dextro q cōmouet cum digerit cibis et sedatio p cōpressionē vehemētē sup ipsū et extimāt stulti medici q opilatio vel apā: et pfert ei purū vinū forte cū bibet ex eo res modica et minora aq et

miscetur cū ea vinū ⁊ cibi pauce inflatiōis ⁊ dimissio inflatiōis sicut oleū ⁊ pressio sup ipm ⁊ adherētia pāni calefacti: ⁊ vaporatio eius cuz milio ⁊ balneū ante cibum.

De ycteritia.

CAP. LXIII.

Ycteritia gdem fit aut pp caliditatem epatis multā p seipz natā: aut qm epar calefactū ē ex cibis aut medicis calidis: aut apate: aut opilatiōe aut pp multitudinē colere rubee: aut ppter ea qz nā expellit eā

ad exteriora corpis. aut ex morisione vermiū: aut aialium venenosoz calidoz: aut pp debilitatē fell' ab attractione colere ru. aut pp opilatiōe meat' quo attrahit colera ab epate: aut pp opilatiōe meat' q expellit cola ad intestia: et illoz qdē qz epata sz nāz sūt cala colores sūt citrini sp et i albugine oculoꝝ coꝝ sep est citrinitas et n accidit eis inde maximū nocumētū: nisi cū illud supfluit i eis. Et cura eoꝝ est oē qd infrigidat epar sicut granata acetosa ⁊ multiplicatio potus aq ordeī in mane ⁊ potus a saui ⁊ cu chari pprie in dieb' estatis: ⁊ alleviatio cibozuz calidoz ⁊ filr medicinaz ⁊ potuū calidoz: ⁊ si potant plimū cōmīseant cū aq: ⁊ sint cibi eoꝝ acetosi ex eis q dixim'. Ca lesfactiōis aut epatis q est ex apate calido. signū ē q apatur ex cibis calidis aut medicis calidis aut potu vini puri fortis ⁊ siliis illis. Et cura eius est id qd infrigidat epar ex medicis cibis ⁊ emplastris q diximus. Bene ratiōis aut multitudinis colere: signū est qd egredit cum vomitu ⁊ solutione ⁊ ycteritia fm suā dispōne. Et cura ei' ē cū decoctōe mirobol. aut cū aq casei ⁊ cū lacte acetoso: i q dissoluta fuerit scamōea. dein reditio ad cibos extinguentes. Ycteritia aut facta ex opilatiōe: aut ē ex opilatiōe in epate ipso: cuius signū ē qd cū ycteritia ē granitas in latere dextro. Et cura eius ē cura opilatiōis q fit i meatu quo attrahit colera ad fel. Aut ē ex opilatiōe meat' ex quo expellitur ad intestina colera cuius signum est: q accidit ycteritia fortis velociter cum grauitate parua in epate ⁊ albedine egestiōis ⁊ amaritudine in ore ⁊ gurgure ⁊ vomitu colere. Et cura eius ē si fuerit cuz caliditate aq endiuie i q dissoluta ē medulla cassi. ⁊ oleūz amigdal. dulciū: ⁊ si nō fuerit caliditas: tūc aq apy: aut feniculi: aut aq porri ē cōueniētior: in hoc loco: qm opilatio in his duobus meatib'. s. quo attrahit colera: ⁊ quo expellit: nō fortan accidit nisi ex apate: qre indiget eo qd resoluat ips. dissoluat ergo medulla cassi. f. in succo caul. ⁊ decoctōe ei' ⁊ distillet desup oleum amigdal. amaraz: ⁊ detur in potu. Et fel qdē tria hz ozificia: ozificiū adherēs epati: ⁊ ozificiū ad iestina: ⁊ ozificiū ad stōm. ⁊ opilatio accidit i tribus dictis meatib'. In illa q accidit ozificio adherēte epati: yrina ⁊ egestio sūt citrine ad albedinē decliues pp paucitātē effusiōis colere ad intestina: ⁊ nō ē cū ea vomit' colere neqz amaritudo pp paucitātē effusiōis colere ad stōz ⁊ in illa q ē in ozificio adherēte intestinis: yrina ⁊ egestio sunt albe pp paucitātē effusiōis colere ad iestina. Et in illa q ē in ozificio adherēte stō yrina ⁊ egestio sunt grosse rubee sicut bolū pp multitudinē effusiōis colere ad iestina. In illa aut q fit ab opilatiōe meat' quo expellit cistis fell' colerā ad intestina ppriū signū ē albedo egestionis ⁊ puitas tincture eius ⁊ difficultas exitus fecis eius ex ventre cū fortitudine ycteritie: ⁊ nō ē in ista de vomitu colere id qd ē in ea qd ē ex opilatiōe meatus quo attrahit colera. Et cura ei' ē cura illa eadē: ⁊ pferūt ei pprie clisteria: in qb' ē acuitas postqz in potu sumpta sunt ea q diximus. Ycteritia aut q fit ppter ea q expellit eā nā ad exteriora corpis cū fortitudine: fit post febrē ⁊ in die cretico: ⁊ oz vt iunct nā ad expellēdū ipm p itroitū in aquā calidaz ⁊ sir. ace. Illi aut qd ē ex morisu venēosoz aialiu calido: rū: cura ē sumere in potu semp lac aut oleū amigdal. dein

aquā granatoꝝ ⁊ mucillaginē pfily ⁊ aquā atarasacon et poma acetosa. Debilitatis aut fell' ab attractiōe signū est qd ē cū ycteritia nausea et vomitus colere sine granitate i epate. Et cura ei' ē cura cōfortās epar: fel at pfortatur p cōitatē quā hz cū epate. Et cū oēs modi ycteritie curent intrinsecus cū eis qb' indiget: tunc curet qd remanet in exteriorib' corpis ex eis cū balneo et suctione pnares aceti fortis et faciēdo alcohol cū aqua ro.

De ydropisi.

CAP. LXV.

Ydropisis vo tres hz modos: aut n. aggratur aq in vētre tū: ⁊ ē asclites: aut mollificat totū corp': ⁊ ē ypofarca: aut aggregat in vētre aq paz ⁊ vētositatis plm ⁊ ē timpanites. Et ypofarca qdē ē in qua mollifi-

catur totū corpus: ⁊ fit ex frigore epatis ⁊ est lenior eaz et ppingoris curatiōis et sanatiōis: cui' signa sūt albedo colois yrine et solutio nāe: et inflatio palpebraz. Et cura eius ē illud qd calefacit epar ex his q dixim' in cap' de frigore epatis: et qd puocat vrinā cū fortitudine: et pferet ei sepelliri in arena calida et linire totū corpus ex luto et stare et sudare in sole post calefactionēz epatis. Et qnqz ē hec ydropisis successiōe potus aq frigide plurime post cōitū: aut exitū de balneo et post motū plimū. Euz ergo accidit in hac egritudine dolor sub costis ex potu aque frigide oz vt tūc in potu deē vinū paz et vaporē epar cum eis q ipm calefaciūt. Cū aut ydropisis pferat et plonget: tunc curet cū eis q dixim': et ē facilius sanatio. Et qnqz accidit hec ydropisis post solutionē vētris longā: aut cursum sanguis ex emoroydib' et mēstruis: et qn est ita: tunc cura eius ē illud qd dixim' de cōfortatiōe epatis et calefactione eius et gradatione ad addēdū in cibo et odoriferis et somno. Et vtēdū vino vt redeat sanguis et pfortet corpus: ⁊ redeat ad dispositionēz suā. Et qnqz accidit post magnitudinē splenis secundū qd dicem'. Et cura eius ē studiū in splene scdm qd dicemna. Et qnqz accidit etiaz pp frigus epatis: ex mēbris vicinis ei cum infrigidant sic stōus et intestinū ieiunū et pulmo et diafragma et renes. Et accidit etiā a multitudinē exitus sanguis ex mēstruis et ex retētiōe eius. Et cura eius ē illud qd dixim' de calefactione epatis et cōfortatiōe eius exterius et interius ⁊ qd puocat vrinā fm qd diximus.

Asclites etiā accidit cū apate calido i epate et febre et rubedie aq et ē deterior eaz. Et cura ei' est cōposita ex cura apatis calidi in epate cū cura ydropisis. Cūren ergo isti aq endiuie et sir. aceto. qnqz: et cū eo qd euacuat aquā: pter qd calefiat plimū: sic cū aq car damomi et infusiōe mirab. ⁊ trociscis de berberis. Et qnqz fit ex apate duro et nō ē cuz febre neqz rubedine aq. Et cura eius ē illud qd ex medicis dixim' apietib' opilatiōez et resoluētib' apata eius: sicut diacurcuma et dialacca: et cōfectio de costo. denē ista postqz solutio facta fuerit cum folys mecerion et ere adusto et euforbio et succo cucumeris asinini et mirab. citr. et yreos et serapino: administrentur ista fm quātitatē sedatiōis caliditatis et cōmotionis eius: deide itera puocātia vrinā qnqz et ista qnqz: et si vis da ei in potu ex kekelengi i oi hebdomada dosim vna: et in eo qd ē inter illud ex diacurcuma magna cū decoctiōe se. apy: et se. fenic. Si aut igrosset res icide sub vmbilico.

Timpanites fit ex aggregatione aq paucē: q descendit in vētre et vētositatis plurime et fit post caliditātē in epate et ē aq rubea cū ea fm plimū et antecedit eā inflatio assidua in ventre: et ē difficilis resolutiōis et difficil' cure. Curat fm dispositionēz solutione vētris leni cū facilitate ex eis q nō plimū calefaciunt vice vna et cū aq granatoꝝ et infrigidatione epatis vice alia: et cuz eis q eructare faciunt: sicut est masticatio

thuris et cimini: etunctio cū aceto sglitico ⁊ q̄ exerabūt
vêtositatē inferius sicut hoc medicamē. B. cimini bau
rach folia rute cōficiant cū melle: ⁊ supponat cūz coto in
die multoties ⁊ fricetur vêtē ⁊ emplastratur: nō come
dat infantia omnino.

De egritudinibus splenis. CAP. LXVI.

Egritudines splenis aut sūt debilitas
ci⁹ ab attractione melie:
aut magnitudo ipsi⁹: ⁊ magnitudo eius aut fit
post febres aut cū febre: aut sine febre: aut ex
apate duro vehemēti: aut sine illo: aut ē inflatio
eius sola: obilitatis aut ei⁹ ab attractiōe melie sig sūt co:
ruptio coloris: ⁊ puerio ei⁹ ad nigredinē ⁊ turbatio albu
ginis oculo ⁊ cū casu appetit⁹. Et cura ei⁹ ē positio vêtē
sup splenē sine icidīe vice vna: ⁊ emplet cūz medica
mine cōfortate splenē altera: ⁊ fricatio eius ⁊ motio ei⁹:
⁊ motio ipsius cū manu ⁊ equitatio ⁊ exercitium.

Magnitudo aut eius facta cūz febrē appet ta
ctui in latere sinistro. Et cura ei⁹
est troisci de rosīs ⁊ sīr. ace. ⁊ vt vaporet cū aceto forti s̄z
q̄ narrabo. Magnitudinis aut q̄ fit successione febris.
Cura eius ē troisci de agno casto: ⁊ sīr. ace. plurimū radi
cū ⁊ seminū ⁊ vaporatio cū aceto in quo bullita sunt ruta
⁊ calamētū. Et fit magnitudo eius sine febre: ⁊ est aut
antiqua dura vehemēs: aut infra hoc: illi aut q̄ nō ē dura
neq; antiqua sufficiūt troisci de agno casto s̄m q̄ narra
uimus: ⁊ sīr vaporatio quā dixim⁹: antique vō magne du
re apparitio sensui manifesta ē. Et cura eius ē troisci
de capparis ⁊ aq̄ radicū ⁊ sīr. ace. acetositati ptinēs pluri
um seminū ⁊ vinū amarū forte ⁊ purū ⁊ dimissio aq̄ oīo:
aut bibere ex ea minus q̄ possibile est: ⁊ emplastrare ipm
cū ēplastro de armoniaco: aut emplo de calce: aut emplo
de sulphure: ⁊ dimittere dulcia ⁊ cibos qui faciunt bibere
aquā: ⁊ comestio capparis cū aceto. sed eius camakac nō:
⁊ confert oībus dolorib⁹ eius nisi illis q̄ sunt ex inflatione
stōmia basilice in sinistro latere ⁊ saluatelle. Inflationis
aut signū ē tensio sub latere sinistro cū apate nō duro: qd
fit planū qū sup ipm fit vehemēs p̄ressio preter qd dole
at: ⁊ qūq; puenit ex eo cū vehementer premis desup eru
ctuatio aut rugitus. Et cura eius ē sumere puluerē na
stary ⁊ vinū vetus: ⁊ dimittere oīa que inflant: ⁊ ponere
super ipsūz ventosas cum igne.

De fluxu ventris. CAP. LXVII.

Fluxus ventris fit aut cū s̄guie ⁊ s̄aie: aut sū
eis: ⁊ ille q̄ ē sine s̄guie: fit aut pp d
bilitatē epis ab attractiōe aut pp debilitatē su
am a digestiōe: aut qz currit ex eo colera acuta
ad intestina: aut pp velocitatē defecsiōis cibi a
stō ⁊ intestinis: ⁊ illud fit aut pp multitudinē flātis in eis
aut pp repletionē coꝝ ⁊ mollificationē ipoꝝ: aut pp lubri
citatē accidentē in eis: aut pp borhor in supficie eozūz. Et
qūq; fit fluxus ventris etiā a multitudie effusiōis colere
nigre ad os stōi ⁊ a re effusa ex capite ad stōm: aut pp mul
titudinē cibi: aut qz solutiū ē in nā sui: aut pp errore ordi
nis eius: aut pp motū post ipm: aut pp multitudinē potus
aq̄ sup ipsūz: aut pp paruitatē resolutiōis a corpe. Ille
aut q̄ fit cū s̄guie ⁊ sanie fit aut pp dubellatim q̄ rūpif
aut pp venā scissam: aut pp debilitatē epatis: aut pp exco
riationē accidentē. Excoꝝiatio aut fit in iestinis supe
rioribus aut inferioribus aut in ano.

Accidens aut ex debilitate epatis ab attractiōe fit
absq; sanguie: signū eius ē fluxus alb⁹
⁊ viridis ⁊ qd mollescit corpus cum eo: ⁊ minorat sanguis
in venis eius ⁊ citrinat color ⁊ albificat. Et cura eius
sunt elarium aperitiū sicut diatrion pipereō: diacalamē
tū ⁊ vinū purū forte parue quātītatis: ⁊ emplastra cōfor

tantia epar ⁊ positio vêtosaz sup ipsūz vice vna: ⁊ ista em
plastra alia: cū sunt velocis penetratiōis.

Fluxus aut facti a multitudine colere acute q̄ currit
ab epate signa sunt: q̄ fit post febres adurē
tes: aut post acceptionē medicinaz acutaz: aut vini puri.
⁊ omniū que calefaciūt epar ⁊ mordicant ipsūz ⁊ faciunt
sequi cum prolongantur excoꝝiationem. Et cura eius
est sumere in potu aquam sauc ordē: aut sauc de granis
granatorum: aut troiscos de acetosa: ⁊ lac acetosum deco
ctum cūz lapidibus ⁊ ferro ignito: ⁊ quando prolongatur
hec egritudo ⁊ cadit virtus: ⁊ videtur q̄ in ea non valeat
hoc medicamen: tunc cura est cibare egrūz ex medicinis
leuib⁹ pinguib⁹ die multoties: dādo oī vice cocleariū vñū.

Velocitas defensionis cibi a stomacho ⁊ in intesti
nis: fit aut propter motum laboriosum
post cibum. Cura eius est somnus ⁊ quies post cibum.
Aut quia cibus in seipso facit illud necessarium: quo
niam est lubricosus viscosus subtilis: aut pinguis: aut plu
rimē quantitatē: aut in ipso est virtus solutiva. Et cu
ra omnis speciei huius est vt opponatur ei cūz contrario.

Aut velocitas defensionis cibi propter stomachū fit: ⁊
intestina: ⁊ hoc fit ppter multitudinē flegmatis in eis: cu
ius signū ē fluxus albus ⁊ multitudo spūti ⁊ paucitas nau
see ⁊ sitis ⁊ vomitus flegmatis ⁊ eius exitus cū cibor⁹
stione cōmixti cū eis: ⁊ egestio in qua nō ē plurima altera
tio. Et cura eius ē vomit⁹ ⁊ pot⁹ yere: deinde electuaria
aggregatiā stipticitatē ⁊ caliditatē ex eis q̄ dixim⁹ in cura
stomachi. ⁊ sīr cibi. Aut ppter molliciē in stō ⁊ reple
tionē eius: cuius signa sunt hec preter qd cū eo nō ē vomit
tus flegmatis: neq; egestio. Et cura eius est exicatio ⁊
elaria q̄ dixim⁹ preter vomitū ⁊ solutiones. Aut pp bor
thor in eis: cuius signa sunt q̄ exicāt post cibūz dolor in
stō ⁊ iestinis ⁊ in loco i quo n̄ iuēiebāt aut cibū: cūq; ab
defecēdit ab illo loco sedat ille dolor: ⁊ p̄mouet in loco alio
inferiore ab illo loco: deinde sedat: ⁊ nō cessat p̄mutari s̄m
hoc: ⁊ qd ē in egestiōe virus subtile: ⁊ cibi etiā cū sua dispo
sitiōe ⁊ nō alterati oīo: aut nō alterati plurima alteratio
ne. Et cura eius ē cibi acetosi stiptici: sicut ribes ⁊ gra
nata acetosa ⁊ citronia pprie ⁊ sumach troisci de acetosa:
⁊ puluis manu sumptus de granis granatoꝝ: ⁊ puluis lu
bricitatis intestinoꝝ de seminibus similiter sumptus.
Aut pp lubricitatē accidentē in supficie stōi: ⁊ intesti
nū: cuius signū ē exitus ciboꝝ: nō alteratoꝝ: aut parue al
teratiōis: ⁊ illud qū sunt velocis exitus ⁊ defecsiōis ⁊ p
prie si mouet infirm⁹. Si aut infirm⁹ nō mouet sūt tar
dioris exit⁹ ⁊ sentis granitas cibi defecēdētis subito p̄ci
pitati ad inferiora sicut lapis cadens. Cura eius ē exicca
tio cum electuario de siliquis: ⁊ electuario de thure: ⁊ ele
ctuatio de gallis: ⁊ dimissio aq̄ calide: ⁊ administratio aq̄
veri frigoris: ⁊ sumere puluerēz manib⁹ a saucib⁹ bone fri
xiōis ⁊ p̄pe a sauc de granis granatoꝝ ⁊ alcubere ⁊ silia.

Facti ē q̄ cōmouet in eo appetitus: ⁊ inuenit cūz hoc
mordicatio i ore stōi: ⁊ acetositas in ore: ⁊ sedatio ei⁹ apud
comestione aut apud potum pūuz olei ⁊ nō sedat cū cibis
nō vinctuosis ea sedatiōe quā h̄z cū vinctuosis. Et cura
ei⁹ ē stōia basilice ⁊ solō cū decoctiōe epithimi ⁊ positio vêt
osaz cū igne sup splenē: ⁊ sīr seg ipm cūz medicis cōfor
tantibus ipsūz: ⁊ assiduatio pulueris de epithimo: ⁊ in ma
ne sumere aliquid forbitiōis vinctuose.

Facti vō ex catarro capitis: signū ē qd fit post sōnus ⁊
diuersitatē egōnis: deīn retinet vêtē vñ p̄seue
rat hō vigilas. Et cura ei⁹ ē abrasio capitis: fricatio ei⁹
cū pāno laneo aspo: ⁊ linire ipz cū eis q̄ vesicāt ipz sic dixi
mus i cura tussis: ⁊ q̄ dicem⁹ i antidotario hui⁹ libri: ⁊ ster
nutatio ⁊ gargarism⁹ ⁊ dimittere sōnū s̄ ceruices p̄reple

tionē cibi vomit? p^o expgefactionē cum aqua calida.

Ille autē qui fit propter multitudinē cibi nō fit nisi q^o virtus appetitiua fortior est retētiua: cuius signum est vehementia appetitus absq^{ue} mordicatio: ne in ore stomachi: cūq^{ue} comedit fm appetitū grauat eū: quare soluitur natura. Et cura ei^{us} ē: vt cōmēstret come- stio cū quātitate qua nō soluat nā: si ledit ppter vehe- mentia appetitus accipiat cūq^{ue} comedit ex luto ansiburio rem modicā aut ex cibo dulci vinctuoso bucellam ex car- ne pingui proprie.

Ille autē qui fit pp errorem in ordine q^o pcedunt cibū res velocis exitus: q^ore ppter illud festinat exitus cibi. Cura est alteratio illi^{us} ordinis: illius qui fit propter multitudinē potus aque sup cibū. Cura ē mi- norare aquā z cito currere ad somnū: z bibere vinū pmi- xtum vt cesset sitis. Illius qui fit pp paucitatē resolo- nis corporis: signū est multitudo carnis z paruitas appetit^{us}: lōgitudo getis: z dimissio mot^{us}. Et cura eius est exerci- tium z fricatio z sudatio in balneo.

De excoziatiōe tenasimō z siliū. CAP. LXVIII.

Lurus autē q^o est cum sanie z sanguine aut fit ex dubellati que erumpi- tur: z illud fit ex percussione: z pponit aut subi- to plurimū eius: aut paulatim: aut ppter venā ruptam: aut ppter debilitatē epatis a digōne: aut pp excoziatiōe: z excoziatio fit in iestinis supiorib^{us}: aut inferiorib^{us}: aut in ano. Illi autē q^o fit pp dubellati q^o rupta est: signū est q^o antecessere febres: dolor z granitas z apostema in qbusdā membris vacuitatis ventris. de in- de sedatus fuit dolor z pulsatio: z remāsit granitas. deinde accidit ei tremor subito z alleuiata est illa granitas ē. Et cura eius est: si fuerit res plima q^o currit debilitans infir- mū: vt deī in omni hora de aq^{ue} carniū: z pap^{ae} vini z tortel le p^{er}ire: z adhibeat ei bon^{us} odor: vt nō cadat virt^{us}: ita vt cum minorat^{ur} eius egestio: deī i potu aq^{ue} mellis vice vna: z medicamen incarnatiū vlc^{er} intestinoz vice alia do- nec cōsolidef. Ille vero q^o venit paulatim: fit etiā post exituras in mēbris q^o nō habēt amplos meat^{us} equales: sic- pectus z similia illi de his q^o nō pueniunt ad stōm^{um} z iesti- na in meatu amplo: z signa ei^{us} sunt ista eadē p^{re}dicta: z oz vt p^{re}sidere ad qd^o latus expellat nā illam sanie: z adiunet si fuerit ad partē intestinoz cum solutiū lenib^{us} sicut aq^{ue} mellis: z aqua cūchari si fuerit cūq^{ue} eo caliditas: z si fuerit ad partē vrine cum semine apy z feniculi: z dauco: z silia: de illis que puocāt vrinā cum lenitate: ita vt cum mino- rat^{ur} quantitas ei^{us}: deī in potu icarnatoria vice vna: z aq^{ue} mellis vice alia fm q^o diximus.

Flurus aut ex debilitate epatis ad digōne signū est q^o egestio est siliū aq^{ue} carnis recētis cū ablu- tur: z iā diximus curā z signa in debilitate epatis.

Excoziatio alia ē mala: putrida: antiqua: z alia cūq^{ue} qua nō est putrefactio: z alia q^o fit a co- lera: z alia que fit a flegmate salso: z alia q^o fit a colera ni. z de istis alia ē i iestinis supiorib^{us}: z alia i inferioribus: z si- gna eius q^o est facta a colera sine putrefactioe in iestinis supiorib^{us} sūt pūctura i vētre: z egestio i qua sūt viscositas z mucillago: z dolor sup vmbilicū: z q^o descendit fex post dolorē z puncturā p vna horā: z cū illa in q^o ē d^o mucillagi- ne: z sanie: z sanguie qd^o est vehemētis z mixtiōis cūq^{ue} fece descēdit colera: z sūt cū ea tristitia z sitis. Et cura eius est semia lenientia z pulnis q^o manu sumit d^o bolo z aqua sauc ordci: cum gūmi ara. z lac acetosū coctū cūq^{ue} ferro et cibi faciētes glutinationē z stiptici sicut vitella ouoz z ri- xi impinuatū cū adipe renū edoz: z sumac: agresta: z sa- uic algobedar: anabac: z oia q^o dixim^{us} in cura colerice ege- stiois. Illi autē q^o fit in iestinis inferiorib^{us}: signa sunt: q^o

dolor ē i inferiorib^{us} vmblici z seg^{us} exitus fecis pūctura: z ē nō vehemētis z mixtiōis cū mucillagie z sāguie. Cura ei^{us} ē q^o dixim^{us} de clisterib^{us} sedatib^{us} faciētib^{us} glutinationē.

Excoziatiōis autē facit ex flāte salso signa sūt q^o fit post coriā z catarrū: z nō est cū ea i egestioe sanies plima: ne- q^{ue} colera: neq^{ue} rubedo: neq^{ue} viriditas. imo flā z viscosita- tes: neq^{ue} acuitas iest q^o pungat ea: z vētositas cū ea est plī- ma. Et cura ei^{us} ē scia acuta: z nasturtiū decoctū cūq^{ue} aq^{ue} z oleo: z curet caput cū eis q^o dixim^{us} cura p^{ro}hibitionis ca- tarri: z si fuerit in iestinis inferiorib^{us} ponant in clisteri res calefactōis pauce de illis q^o dicem^{us}: z noiat clistere seda- tiū qd^o nō infrigidat. Facta autē a melia ē mala cronica: z signa ei^{us} sūt pūctura assidua z egestio nigra: ex q^o ter- ra ebullit z odorāt ex ea odor aceti: z hec excoziatio si an- tiquat si sanat. Si vō nō antiq^{ue} fuerit: tūc cura ei^{us} ē sume- re i potu scia lenia z calida: z deuitent i hac egritudine res acetose: z dent res faciētes glutinationē sicut vitella ouo- rum z rigi cū adipe capraz: z cū amigdal^{ibus} frictis z cū papa- nere. Et oēs excoziatiōes q^o sūt i iestinis inferiorib^{us} nō indigēt medicinis sup^{er}is desup^{er}: sed clisterib^{us}: illis autē q^o sūt i supiorib^{us} pap^{ae} pferūt clisteria. Illa autē excoziatio q^o ē cronica putrida siue sit flātica siue colica siue melica idiget clisterib^{us} acut^{is} ex eis q^o dicem^{us}: z medicis q^o abster- gant vice vna: z ex eis que constipant alia.

Excoziatiōis autē q^o fit i ano z est tenasimō: signa sunt fre- quētia assellatiōis pauce sicut spūtū. vbi grā. cū dolore le- dente ppe anū: z illud cū q^o egredit egō: nō est p^{ro}mixtū cūq^{ue} fece: z iuuat hātes cā suppositioe colliry plusq^{ue} reliqs cu- rationib^{us}: z ego dicam colliria tenasimon.

De colica.

CAP. LXXIX.

Colica passio fit aut ex retētiōe fecis: aut ex retētiōe vētosita- tis: z retētiō qd^o fecis fit ex siccitate: z siccitas fit aut pp siccitatē ciboz ipsoz: aut puitatē q^o ritatis eoz: aut multitudinē exit^{us} vrine: aut ve- hemētiā raritatis corporis: aut multitudinē laboris: aut ve- hemētiā caloris aeris: aut pp vehemētiā caliditatis vētri: z qūq^{ue} retētiō fecis ē pp puitatē effusiōis colere ad iesti- na: aut qū sup ea est flā viscosū plimū iuectū sup ea: z b^o ē illd^o qd^o plimū fit: aut pp siccitatē ipsoz iestinoz: aut pp apa eoz: aut pp d^ostructionē sēlus eoz. Vētositatis at retētiō fit: aut pp multitudinē q^oritatis ei^{us}: z fit mltitudo vētositatis: aut pp cibos iflatiuos q^o quantitas ē multa: aut pp supfluitatē cibi nimia: aut pp debilitate z calitatis vētris: aut pp coartationē vētositatis iter duas tunicas i- testinoz: aut pp adherētiā flātis plurimi z lapidationem eius. s. alicuius partis post aliam: aut propter coleram ni. effusam ad ventrem: quare inflat ipsum.

Et retentio fecis pp siccitatē ciboz accidit p^o co- mestione gladiū z rigi z alcafab z silia

Et cura ei^{us} ē vt sumat i potu sū. viol. aut iulep^{us} aut de- coctionē ficū: aut rob dulce: aut oleū siliaminū in q^o disto- lutū est de cūcharo rubeo q^o ipm ē sup ignem: aut peni- diarum: z superponatur colliriū ex salgema: z cibi sint vn- ctuosi dulces z mollificatiui.

Illius autē q^o fit ex multitudie exuberātie vrīe sig- nū q^o fit p^o multitudinē vrīe. Et cu- ra ei^{us} ē comedere carnes passulaz z arietis z dactilos z si- samios scōs cū amilo: z butir^{us} coctū z butir^{us} crudū z pēdi- as: z assiduare acceptionē medulle cassie. z sū. viol. z pu- na infusa in iulep^{us}: z similia de illis que mouent ventrem cum opilatione meatuum.

Illius vō q^o ē pp vehemētiā calitatis vētris sig^{us} sū vehe- mētia sit: z siccitas feci vētri sp. Et cura ei^{us} ē acceptio fructuū lubricatiū ifridatiū an cibū sic sū pūa sic hūide: z vne z crisomila: z silia. de illis q^o ifridāt z hūectāt vētrē.

Illius qui fit pp vehemētiā caliditatis aeris: aut pp vehemētiā laboris: aut pp multitudine sudoris in balneo: aut alia: signa sūt q̄ retinef̄ fex: et exiccaf̄ post cibos sicut post istos. Et cura eius est sumere cibos lubricatissimos vinctuosos multe quātītatis et fructus hūidos et alterare aerē: et dimittere laborē: et iungere cor / pus cum cera et oleo et intrare aquā frigidā.

Illius vero q̄ fit pp raritātē corporis signa sunt p / nitas fecis i oib⁹ dieb⁹ sanitatis et sic / citas ei⁹ p plima et multitudo famis: et vehemētia appeti / tus. Et cura ei⁹ ē assūptio ciboz grossoz vinctuosoz: et inungere manifestū corporis cum cera et oleo ro. et introi / tus in aquam frigidā.

Illius vero q̄ fit pp siccitātē ītestini signa sūt ex / tenuatio mirac vētr̄ et subtilitas ei⁹: et vt nō inueniat siccitatis fecis cā et difficultas exitus fe / cis: et cū eis sitis. Et cura ei⁹ est pot⁹ olei añ cibū et itroir⁹ i aquā calidā: et administratio vini dulcis et vinctuosoz.

Illius qui est ex flāte grosso aggregato i ītestinis et sctō: et illa q̄ plimuz fit: signa sūt q̄ fit post satietatē nauseatiua plimā: et retinef̄ fex et vōsitatis oio: et multiplicaf̄: et fetet eructuatio desup: et multiplicaf̄ nausea: et fortis sit dolor: et sudat sudore frido. Et cura ei⁹ est vt i hora qdē poxissimi succurrat cū clisteri solutiuo leni. Si ḡ sufficit bene est: et si nō: cum solutiuo medio: et si sufficit bñ est: et si nō: cū acuto solutiuo: et de elariū: d da / cri. elariū diacitonitē solutiuū: et pille de margaritis: et pil lule albe: ipse .n. pille veloces sūt i soluēdo vētrem. In die at̄ q̄ nō sūt poxissimi: caueat sibi a satietate nauseatiua: et assiduet comestione elary diacimini: et ytaf̄ i cibo suo al buri anabati: et dimittat fruct⁹ hūidos: et euomat cū aqua et melle cū replef̄ cibo: et fit ei⁹ secūda mēsa ex ficub⁹ ficis nucib⁹ et fisticis et penidys et nuce inda: et vinū ei⁹ sit vetus pur⁹ amay: et decoctio ei⁹ sit ex caulib⁹ et aq̄ salsa et sicla: et oib⁹ q̄ soluūt vētrē: et dimittat sumac et lētes et granata cū granis suis: et agresta: et filia illis: et deuinet multitudinem pot⁹ aq̄ fride ppe et vinū acetosū et nouū: et assiduet ifusi / onē aloes cū oleo de cherua: et aq̄ radicū f3 qd narrabo vt securus fiat a reditione si deus voluerit.

Illius qui fit ppter paucitātē effusiois colere ad ite / stina: et accidit ex ea difficultas exitus fecis si / gna sunt albo egestiois cum difficultate exit⁹ ei⁹ et infla / tio vētris. Et cura ei⁹ est qd dixim⁹ in ycteritia ex opi / latione meatus isferioris: et vt ponat in cibo almuri: et sina pis: et ficus imature: aut distillent in eo de lacte fici stille aliq̄: et sumat ante cibū oliuas aq̄ et siclas cū sinapi et conte rat medullā cartami cū ficubus: et sumat ide añ cibū.

Illa que est ex apate in ītestinis fit ex apate calo tifi: et signa eius sunt sitis et febris et vomit⁹ colere: et infla / tio maxima in supiorib⁹ vētris: et pulsatio in vētre: et si sit fortior euomit ifirinus fecē: et fit anhelit⁹ ei⁹ fetidus: et q̄ / q̄ est eructuatio eius fetida: et totū corpus silt: et est colica que noiaf̄ yleos: cui⁹ expō est: domine miserere: et o quam parua ē eius cura si pfirmef̄: in initio aut rei opz vt flobor / tomef̄ basilica: deide saphena: deide de aqua endiuie: et aqua folioz aneti: aq̄ folioz altee: cuscute hūide: et aq̄ foli oruz malue in q̄ dissoluta est medulla cassie fistule. et fun dat desuper oleū amigdalaz dulciū: et liniat locus cum oleo anetino et camomillino: et sorbeat ex iurib⁹ herbarū leniū: et ex decoctiōe ciceris et aneti: et cōfortef̄ cum odo / riferis: et aq̄ pulloz: et clisterisef̄ cū aq̄ orde et altee et rob: et si fortior sit inflāatio clisterisef̄ cū aqua orde: et albu mine oui: et mucilage pily: et clisteri ifrigidante qd nar / rabo: et sumat in potu mucilage pily: et aquaz citroli: et filia de his que extinguūt donec sedet inflāatio: deinde redeat ad leniendū apostema cū lenitiuis: sicut sunt mu

eilago fenugreci: et seminis lini et rob et altea et oleus sifa / minum et oleum amigdalinum.

Et fit etiā ab humorib⁹ malis adherētib⁹: et fit cū ea vomitus frequēs: et nō q̄scit qd est i cōcanitate vētris: et inueniunt punctura et dolor: et aq̄ in supioribus vētris eius: et cōmouet post comestiones: et nō sedat nisi cū vomitu: et sunt cū ea tristitia et frigus exte / mitatus q̄q̄. Et cura ei⁹ est cura yleos et troicisci stelle fm qd diximus in cura sctō. Et fit et ex tortiōe ītestioz supioz et exiccatiōe stercoris i eis. Et cura eius est sif. viol. cū scamonea: et oleum amigdal.

Colica aut vētosa est sicut illa q̄ accidit ex cibis ifla / tiuis: cuius signa sūt qd est rugit⁹ i vētre: aut augmētū qd nō sanat nisi cū desup vehemēter p̄p̄mif̄: et dolor difficil ledēs i vmbilico: et eructuatio difficil plime quātītatis et retētiō vētositatis: et si egerūt ex ea aligd nō egrediū cū quātītate q̄ sedet dolore vehemēte: et q̄q̄ ē cum hoc lenitas. cū ergo inuenis vētrē lenē aut eq̄lem et dolore vehemētē: tūc colica erit vētosa fortis. Si ḡ fue / rit pot⁹ multū vsū fructū et herbarū: tūc cura ei⁹ est vt i potu de elario diaciminū cum aqua in qua bulita sūt ciminū et carui. Si ḡ sufficit bñ est: si nō: tunc de ei cō / sectio de granis lauri: et si fortior sit dolor in dispōne: tunc de ei philoniū: et de ei in potu vinū pur⁹ vet⁹ dū est ieiū / nus: et sit calefactū: et calefiat mirac ei⁹: et ligetur sup ipsuz pānus: et prolonget somnū: et non comedat aligd trib⁹ die / bus si potest illud tolerare: et si non pōt tolerare comedat bucellā pānis ifusi i vino veteri: et nō bibat aquā fridā: dolor nanq̄ cōmouetur post potum eius: et si iam sedata fuerit: tunc ingreditur tinam quando p̄mouetur dolor: et exeat quādo debilitatur: et iungatur vēter cum oleo qd exugit ventositatē ex eis que diximus. et suspēdat super eum ollula parua cum igne: et clisterisetur cū clisteri qd exugit ventositatem: et superpōat suppositoziū qd exugit ventositatem ex eis que dicemus: ita vt cum sedatur do / lor totus redeat ad cibū paulatim: et comedat ex iure ali / fedebegi: et deuinet aquam frigidā diebus multis: et po / nat in vino suo galliam et sit purum vinum suū: et caueat ab herbis et fructibus humidis: et granis inflatiuis: et p / cipue a piris et moris rubi: et cucurbitis et citrolis: et gri / somil: et sifibus: et caueat plurimā comestione vini cola / ti et adusti: et similiter est cura eius que ex multitudine ci bi est. Illa vero que fit ex coartatione vētositatis in / ter duas tunicas intestinozum. Signa sunt vehementia doloris. et qd non egrediū ventositatis ex ea omnino: et qd non rugit per compressionem factā desuper. et cōfert bu / ic cura tota: et precipue abstinentia a cibo et appensio vē / tofaz et vaporatio sup locū doloris et vinū pur⁹. Illi / us q̄ fit ex flāte qd paulatim resoluit et iflat: signa sunt qd sedatur dolor q̄q̄ et cōmouet post duas horas aut tres: et q̄q̄ cōmouet eam vaporatio. cum ergo vides dolore vehemētē post vaporationem: tunc dimitte vaporatio / nem: et p̄cipue infirmo vt plonget sōnū et calefaciat mi / rach: et dimittat cibū die vna. deide vaporef̄ et suspēdat ollula cū igne. Si ḡ sedat dolor tūc illud ē cōueniēs: et si p̄mouet administref̄ sōn⁹ et minores cib⁹ vt et digeratur id flegma totū: et exlceet et resoluat paulatim: et nō rede at. Illi⁹ eo q̄ fit ex melia que effundit ad ventrē et in / flat ipsū signa sunt acetositas eructuationis et iflatio vē / tris subito cū dolore vehemēti. Et cura ei⁹ ē i hora poxis / mi: qd decoquat cū forti aceto calamentū et ciperi: ruta: origanū: grana nigra: et fiat vaporatio cum eis: et trayci / at aquā calidā in qua decocta sunt ciminuz et carui: et cli / sterisef̄ cū clisterib⁹ exiccatiuis vētositatis. in hora aut in qua nō est paroxysmus fac eum assiduare potū decoctiōis epithimi: et omniū que educūt melancoliām.

Et quādoq3 fit a multitudine serpētū et vniū in vētre et trāsuerfant in eo et iuolunt in stercore et generāt a cōtinuatione satietatis nau / scatiue et comestiōe ciboz putrefactor et sūt triū specie / rum: lōgi q sunt i intestinis supiorib⁹ gracilib⁹: et lati q sūt in intestinis grossis iferiorib⁹ et noiant semia cucurbite et vmes pui q sūt plimi i ītestino recto qd sequit^r an⁹: et signi / ficatio eoz est multiplicatio cibi: et qn nō comedit: mor / dicant: et accidunt a multitudine eoz i vētre accitua mala timorosa. **Et cura** illoz ēeductio ipsoz cū eis q interfi / ciūt ipsos ex medicinis amaris: lōgos vō interficit abfin / thium: latos vō interficiunt sceba et lupini amari et narci / scus et alebrengi et decoctio ei⁹ cum bibiē. Illi vō q sunt i ano curā cū iuolui^r lana i felle taurino et supponitur.

De egritudinibus renum. CAP. LXX.

Erudines renū sunt apata: lapis: ca / liditas: maties: debilitas / eruptio sanguis et difficultas vrie facta ex eis. **Lapidis** vō i renib⁹ signuz ē q dolor eius ē silis dolori colice. et illud qm nā cum eo pstrin / git et cōmouet nausea: et iuenit dolorē i plys: et oz vt di / stinguat inter ipm et colicā p vrinā. cū. n. est i ea sicut are / na: aut de p̄suetudie est egrī: vt mingat post h⁹ dolorē la / pidē: aut iam minxerit an illud p aliquot mēses vrinā ni / gram cū q fuit dolor in catim. tūc ē lapis: et si nō fuerit ali / quod hoz signoz: tunc dolor post satietatē nauseatiua est signū colice: et nausea cū colica plus est: et locus doloris i / ventre i colica est amplior: et ad anteriora declinior. In la / pide autē q est i renib⁹ loc⁹ ei⁹ minor ad posteriora decli / uior. **Itē** dolor colice pmutat^r: dolor vero renū nō per / mutat^r: et itē si significatio lapidis renū est dolor in catim: et plys et emūctorius cum grauitate et opilitiōe: ita vt qua / si sit suspensum i eis aliqd. **Et cura** lapidis i renibus in / hora comestiōis doloris est vt igrediat eger tinā et inun / gat dorsum et ylia cū oleo alcheiri tēperatā inunctiōe: et cō / moueat alchatim: et equitet aial nō suauiter icedēs: aut sa / liat sup pedē vniū: et descēdat de gradu i gradu donec de / scēdat lapis in vrinā: et si nō sufficit p̄ sumat i potu medi / cinas frāgētes lapidē i renib⁹: et redeat ad regimē i re sua qd est aliud ab isto: et emplastre^r catim: et ylia cū arctica: et cartamo: et semie caul^r: corticibus radicis capparis deco / ctis: et dabis eis post ea in potu medicinas frāgētes lapides i renib⁹: et an eas ēt oleuz amigdal^r: et aquā maluaz: et pze / cipias ei vt saliat post illud: aut descēdat d̄gdu i ḡdū. et da / ei i potu medullas cassi. si. cū oleo amigdal^r. illud. n. lubri / cum facit lapidē. **Cum** g egrediat lapis i vrinā et non fe / quit ipm mict^r sanguinis: tūc est icolume: et plurimuz illi⁹ fit cum lapis est lenis paruus. **Et** qñq sequit^r ipm mi / ctus sanguinis. cui⁹ cura est vt det infirmo de medicami / ne p̄ferēte excoziatiōib⁹ renū et emūctorioz: et flobotome / tur basilica vsq3 quo sanet^r: et qñq patit^r lapis i meatu vir / ge: et illud fit qñ est ei magnitudo: et accidit vt egrediat in / latitudine: qre tūc ponat virga in aq calida: aut embroce^r cū aq et oleo calidis: et ifundat i meatu oleū viol^r. cum mu / cillagie altee: et frice^r locus i quo cōtinet^r lapis et expella / tur ad interiora vice vna post aliā dōec egrediat^r: q si do / lor fortior fiat: et locus apostome^r: et nō egrediat^r hac cura / tione: tūc iferius scindat virga et extrahat. **Custodia** vero a lapide ante generationē in renib⁹ est pp̄ dimissio / nē ciboz viscosoz sicut casei p̄prie et panis acimi et dulciū grossoz: et assiduationē seminū mūdificantiuz renes: et si / rupi acetosi pluriū seminū et medicinaz que frāgant lapi / dem: et lenificatiōe ex eis que dicem^r: et abstinentia a longo somno sup collū et lōgitudine stricture cinguli et multitu / dine equitationis et labore dorū: et vtatur vomitu cū est repleto.

Apostema autē in renibus sequunt^r in p̄ncipio sui febres permixte nō habentes paroxis / mū cū orripilatiōe: et sentit infirm⁹ cū iacet quasi grauita / tem suspensaz in catim suo. **Et cura** ei⁹ ē si caliditas fe / bris que est cū eo fuerit vehemētis fortitudinis qd fortas se nō fit nisi raro: flobotomia basilice et dare i potu aquaz ordeī et medicamē de semib⁹ frigidis: et sumere i potu aq3 citroloz et aquā melonū indoz. **Cū** g feceris illud heb / domada vna et lenit febris: et nō sanat ifirm⁹: tunc incipe aliā curā. Et illa ē q fit qñ cū eo nō est febris caliditas plu / rima: et da ei i potu semia maturatiua ex eis q dicem^r: si ē seīs altee. semē lini et filia. et fac emplastrū alchatim cū fe / nugreco: et altea: et emplis maturatiuis ex eis q dicem^r. **Cum**q3 sedatur dolor totus et remanet grauitas: tūc p / cipe infirmo vt saliat et vt descendat a gradib⁹ cūz veloci / tate: et pmoueat catim suū: et p̄ute ipm si nō icipit minge / re saniem. Si vero mingit excusaberis ab hoc. Cum ergo mingit saniem tunc incumbe super ipsum cūz seminibus mūdificātib⁹ vice vna et cōsolidatiuius vlcerū renum vice altera donec sanet^r. **Apostema** vō i renib⁹ cōuer titur ad vniū triū modoz: aut. n. excicatur et sanatur eger: aut collectionē facit saniei et mingit eaz: aut fit apostema durū qd est deterius eoz: et signa eius sūt q remanet gra / uitas cum aliquanto dolore in catim et minoratur quāt / tas vrine et incipit venter inflari: et fit ydropicus secunda die. Et cura eius difficilis est: curatur tamē fm dispositio / nem cum assiduatione emplastrozum resolutiuozum su / perpositozum alchatim et dorso: et sumat in potu semia le / nientia ex eis que dicem^r.

Illius autem que fit ex caliditate renum et est diaria vrine signa sunt sitis fortis assidua: et nō hūme ctatur os cum ea hora aliqua: et mingit semp post potū aq et vrina est alba subtilis q̄ si sit aqua: et extenuatur corpus et minorat^r caro ei⁹: et si nō succurrat p̄uertit cito ad ethi / cam. **Cura** ē i p̄ncipio sue inceptiōis vt sit i loco frigi / do humidi aeris: et dormiat sup⁹ sup terraz et sup lectos fridos: et igrediat ter i die i aquā fridā: et emplant^r inferio ra dorū cū p̄illio p̄q̄sato cū aceto et sandal^r: et aq ro. et su / mat i potu de trociscis diabetis: et aq granatoz acetosoz: et sint cibi ei⁹ ex sumac: aḡsta et silib⁹. et sumat i potu aquā ordeī cū oleo amigdal^r. et dimittat oē qd vrinam puocat et sorbeat sorbitionē factā ex amilo et oleo amigdal^r: et cūcha / ro: et teneat i ore pillas sitis sedātes: aut frustū masal aut aliqd acetosum vt sedetur sitis eius.

Adaciei autem renum signa sunt dolor in dorso non fortis cum extenuatione corporis et paruitas desiderij coit^r et multitudo vrine et albedo. **Et cura** ei⁹ est regimen impingmans corpus et dilatatio in cibo et ene / mata vinctuosa et comestio medullarum cum cūcharo et oēs cibi et medicine q addunt i spermate ex eis q dicem^r.

Debilitatis aut^r renum signa sunt q mingit sicut loturaz carnis cū dolore i dorso: pau / citas appetitus coitus. **Cura** eius est flobotomia basi / lice in latere in quo sentitur dolor. **Si** vero dolor ma / gnus sentitur tunc fiat in latere dextro: et dentur in po / tu medicine cōferentes mictui sanguinis et emplastre^rur alchatim cum medicinis infrigidantibus et confortanti / bus renes sicut rosas et sandalis et acathia: et ramich: et mir / to: et eozum inunctio sit cum oleo rosa. et sisamio. **San / guinis** autem eruptionis ex renibus signum est q mingit subito infirmus sanguinem plurimum exuberantez: aut post percussione^m super locum renum: aut propinquum ei: aut post comestione^m cibi acuti. **Et cura** eius est flo botomia ex basilica: deinde medicina conferens mictui sanguinis.

De retentione vrine.

CAP. LXXXI.

Hoc fit ppter egritudinem in emūctoꝝys aut ppter egritudinē virge: et egritudo aut ē lapis i meatu virge: aut caro nata: aut opilio sanguinis aut saniei. Signa itaq; ei⁹ qd fit ex emūctoꝝys sūt grauitas i dorso: et repletio vesice ex yrina: cui⁹ cura est sumere i potu medicinas q̄ frangūt lapidē. Et signa ei⁹ q̄ fit ex opiliatōe meat⁹ virge sūt repletio vesice et inflatio ei⁹: tēsiō vt chorda et grauitas qdā i pectie et anca cū dolore vehemēti et tēsiōe supflua. Et fit aut ppter lapidē obfessū: aut ppter apā: aut ppter cānē natā: aut ppter opiliatōē sanguis et saniei: et iaz diximus signa lapidis et curā ei⁹. Et Larnis aut⁹ orze signū est: qd fit sūm plūmum post vlcera accidētia i b̄ meatu: et nō phibet totā yrina: sed modicū ei⁹. et qñq; est iceptio exitura silis veruce in b̄ meatu. qd ḡ ex ea est i emūctoꝝys curationē nō hēt: et non medicat nisi cū tina et ex pillulis lenificatib⁹ ex eis q̄ diximus in apate duro. et vt liniat meat⁹ et dilatef: qre egredietur yrina cū facilitate et difficil fit exit⁹ yrie i hac dispōne qñ spissat et idurat: sed qd est i meatu virge. qñq; egrediet cū eis q̄ mingere faciūt. Opiliatio autē sanguis et saniei fit post mictus sanguis et saniei. Et cura ei⁹ ē si fuerit in duob⁹ emūctoꝝys vt sumat i potu medicinas q̄ frangūt lapidē: et si fuerit i meatu virge euacuet et moueat cū faciētib⁹ mingere. Apostematis autē i vesica signa sūt febris valde fortis caliditatis adustia et vehementia doloris et punctura i vesica. Cui⁹ cura ē s̄oia basilice et pot⁹ aque ordei et embrocatio vesice cū aq̄ tepida: et iunctio cum oleo viol. tepido. Et qñq; fit difficultas yrine ex lapide cā dente i ore meat⁹ nō i meatu. et signū eius est qd curz pieceris infirmū sup dorsū suū et leuaueris pedes ei⁹ ad supiora et vehemēter eum cōmoueris egrediet yrina: et istud sine cessatiōe fiat: ita donec egrediet lapis: aut frange eum curz medicinis q̄ frāgūt lapidē i vesica. Et qñq; fit difficultas yrine ex mollificatiōe lacerti vesice: cui⁹ signū est qd habēs eā mingit cum facilitate: qñ sup vesicam fit p̄p̄essio: et eius cura est iunctio eius cum oleo nardino: et costio: et castoreo. Et qñq; fit difficultas yrine post vehemētē retentionē yrine: et signū est qd si fiat p̄p̄essio sup vesicam egrediet yrina tūc. Et p̄fert quidez plurib⁹ modis difficultatis yrine itroīt in aquā calidā i qua decocta sunt folia caulii humida: et cartamū: fenugrecū: et rubea tictoz: et empla pectē et alchatin cū eis: et p̄ferūt quidez medicine puocantes cum vesica est vacua: et nocēt vehemēter cū ē plena. De fluxu yrine inuolūtario. CA. LXXII.

It autē ex multitudine humiditatis cū caliditate aut friditate: et cursus yrine cum caliditate. cura est hoc medicamē. R. se. coziandri assati infusi in aceto vini die et nocte partem vnam: emblicis: sticados: boli ar. glandium siccarum: charabe lentium ex corticatarū par. res equales cum coziandro sumat puluerem ex ea mane et sero pondere. 3. iij. et curetur cursus yrine cum frigore b̄ medicamine. R. glandium siccarum. 3. l. thuris. 3. xxx. mirre. 3. vi. granorū machaleb. acoz. ciperi. añ. 3. x. sumat puluis ex eo mane et sero. 3. iij. cum rob. et inungatur pectē cum oleo de ben aut cum oleo in quo decocta est ruta i q̄ dirupum est castoreum et euforbium. In diaria vero yrine que est diabetes iam diximus curā in antidotario et almāfore. De distillatiōe yrie. CAP. LXXIII.

Acidit exitus yrine inuoluntarius paulatin: et est duarū specierum aut cum adustione aut sine adustione: et est aut ex humiditate complexiōis: aut ex debilitate vesice: et confert illi que est sine adustione retētoꝝ yrine calidus et comedere ficus et vnas passas et saggēcā confectam in trifera que sit in dosi pōdus

3. iij. trifere et medie. 3. saggēce. et administretur illud vñ q̄quo sanetur: et dimittat cibos frigidus et humidos post euacuationem corporis a flegmate. Illius autem que est cum adustione confert retentoz yrine frigidus compositis cum eo qd glutinationem facit post euacuationē corz: et colera ru. et dimittat cibos calidos et siccus. Illius autem que fit ex debilitate vesice: cura est comedere electuaria aromatica calefacta et inungere pecten cū oleo nardino et oleo de costo: et emplastrare femur cum emplastro facto ex spica et cinamomo et gallia cum cera dissolu. ta cum aliquo oleo.

De adustione yrine.

CAP. LXXIII.

Quandoq; exit yrina sine distillatione et non egreditur sine voluntate: sed voluntarie cum adustione vehemēti: et est duarum specierum aut cum sanie aut sine sanie. Illius que est cum sanie et est a renib⁹ et partibus corum iam diximus curam. Illius autem que est a vesica dicemus in capitulo vlcerum vesice. Adustioni autem yrine facte sine sanie conferunt illa que sūt similia auelanis facta ex seminib⁹ et iulep. et sir. viol. et mulligallo p̄sillis: et rob: et aqua alkisc: et cauere a salso: acetofo: et acuro: et coitu: et laboze: et assiduet introitum in aquaz tepidam: et sorbeat oua sorbilia leuia: et oleum amigdal. et comedat ius galline pinguis cum kisch et cucurbita.

De lapide in vesica.

CAP. LXXV.

Lapis in vesica fit infantibus plurimū et consentientibus in renibus: et signa lapidis in vesica sunt albedo yrine et subtilitas eius: et fex arenola post conturbationem eius: et erectio virge: et qd puer plurimū scalpit ipsa: et laborat cū ea: et retētoꝝ yrie et difficultas exit⁹ ei⁹ qd dolore vehemēti et exit⁹ ani: et h̄s sunt species diuerse sube: et ali⁹ ē qd frāgit cū medicinis: et ali⁹ ē qd nō frāgit. qd propter oz vt expiari ipz cū medicinis lōgo tpe añ scissione: et ex eis qd frāgunt cū: est ois cib⁹ incisius sicut oline imature et capparis humida: et ficus: et cicer nigrū: et al. corlis. et ex medicinis sūt costus: cassia lig. spica: pip. ciperi: corti. radiē. capparis: amigdal. amar. cinis scorpionū adustoz: oleū de scorpionib⁹: sanguis hircinus: vitru adustū: canceri adustū: et medicine frangētes lapides ex eis que dicem⁹. Et hoc medicamē frangens lapidem sua p̄p̄tate mirabili. R. cineris scorpionū adustoz: lapidis iudaici lapidis spōgie añ. partē vna: aggregē cribellata: sitq; do. sis. 3. i. keel cū vino albo subtili: aut curz aqua mell. et tunc hec cura est fortior cū dat hec medicia: et sit cib⁹ ei⁹ ex eis qd dixim⁹: et distille in foramē virge oleū de scorpionib⁹: et iungat. Si ergo medicat⁹ fuerit hac cura p̄ mēsez et nō videris yrinā puocari: et infirm⁹ nō iuenit alleuatiōnem: aut nō p̄grediet arena i yrina: tūc scias qd lapis ē durus plan⁹ nō obediēs ad frāgendū: et dolor hui⁹ cum mingit est mior. tūc ḡ curef cū ferro. et nō oz vt dimittat cum eo post mensem: quoniam producit egrum ad ethicā curz assiduatiōe doloris: et qñq; vulnerat vesicā curz b̄. tunc ḡ incipe ad extrahēdū ipm: et oz qñ cōmouet dolor vt ad ministret itroīt cum aq̄ calida: et emplastra vesicā et iunge ipsam cum eis qd dixim⁹ in lapide renuz vt alleuēt dolor et nō p̄uocet egrum ad ethicam.

De scabie vesice.

CAP. LXXVI.

Fus signū ē adustio yrie cū reb⁹ subtilib⁹ furfuri i ea cū extenuatiōe i corpe. et cura ei⁹ ē aq̄ ordei et balneū leue post aquā ordei: et p̄ cibū leuē: et iura pingua: et potus olei amigdal. et fac enema vesice cū mucil lagie gno: et citōioz: aut cū lacte mlieris et oleo ro. et oia qd dixim⁹ i cura adustiois yrie qd ē sine sanie et sanguine.

De apostemate vesice.

CAP. LXXVII.

Apostema qđ ea plimū accidit est calidū: cui signa sūt dolor vetricis: et retētio vrie cuz febre calida adurentē: alienatio z nigredo lingue. Cura ei ē flosia z ois cura bisen: z linia tur vesica temp cū oleo viol. vsq ad tres dies. deinde cū oleo camōellio: z nō emplastre cū reb fridis: neq cū rebus stipticis: imo emplastre cū sisamo scorticato z lacte dulci: z pane simulagineo cū lacte. cū ergo sedat dolor: et pterit vna hebdomada emplet cū leuib resoluentib ex eis que dicem: sicut camōilla: semie lini: farina fabarum pfecta cū rob: res in ipso post illd puerit: aut ad sanitatem aut ad sanie: aut ad apa duz. Si ad sanie cura eius ē quā dixim: a cura renū: quā dicem i vlcereb vesice: et si puerit ad apa duz: tunc cura ei est illd qđ dixim: z dicem nūc in apatib duris i vesica: z signa ei sunt qđ fit p apa calidū: z post pussionē z casū: z appet tactui apud cōmissurā qđ est iter testiculos z anū cū est magnus: z difficil est exi: stercoz z vrine. Et cura ei est sumere i potu medullā cassie: z oleū amigdal. sup aquā feminū puocātū z vrinā: sicut melon. semē semē apy z capillueneris: z sorbere aquā caul. z aquā ciceris cū oleo amigdal. z emplet locus apatis si appet: z si nō: emplet cōmissura: z vesica z pectē cum emplis qđ dixim in cura renū: z cum empla qđ resoluit apa duz in vesica: z line ipm cum oleo calo: z inunge ipm semp: z fac ipm assiduare tinā i q decocta sunt radices capparis z camomilla: z radices viol. altee.

De vlcereb i vesica z itra virgā z renes. LXXVIII.

Cum vlcera sunt i vesica egredit ante vrinā sanies: z inuit eger dolorē cū mingit i loco vlcis: cū autē sūt apd vesicā egredit sanies pmixta vrie z inest ei fetor. Cura amboz sūt est siuere trociscos alkekēgi: z aquā mellis vice aliq: z medicamē solidatiūz vlcēz i vesica vice alia: z vt inyciat in vesica colliriūz albi cū lacte cum dolor est vehemēs: aut cū aq mellis z si cum cum est sordities plima: z pfert ei qđ ē in meatu ppe id qđ inyciat in ipm plusq id qđ bibif. Et pfert quidez vnguentū solidatiū ei cui vlcus puenit ad iterioza: Bnanq vnguentū pfert cum de foris cū eo lini vlcereb cōcauitatis vetricis. Vlcēz aut renū signū est dolor i dorso: vesice vō in pectine: z difficultas vrine: qđ egredit ex vlcereb i renib est frustū carnis paruū: z ex vlcereb vesice cortices: z dolor in ea est vehemētor: dolore i renib: z fentit in ambob laterib sile grauitati: hec est ofia inter vlcus renū z vesice: z qñq est vlcus i meatu qđ est iter renes z vesicā. Et cura boz vlcēz est cura vna.

De diminutione coitus. CAP. LXXIX.

It ppter desidery debilitatē: aut propter mollificationē instrumēti. Et desidery qđ debilitas fit: aut pp debilitatē in corpe z paucitatē nutrimentū ei: aut absq debilitatē: z cum est sine debilitate corpis: z cū sufficiētia cibi: est aut pp paruitatē spermatis: z pfunditatē eius: aut pp getē ei: z ipsi coagulationē: aut pp siccitatē instrūti: aut pp frigus: aut pp longitudinē abstinentie a coitu: aut pp accidēs aiale: sicut est pauida sollicitudo: timor: tristitia: angustia: castitas. Et ista mollificatio fit aut pp cām aiale sicut extimatioē z timore: z phibet illuz erigi: aut pp longitudinē abstinentie a coitu. mēbz. n. phit tunc z detumescit: aut pp puitatē sanguinis: aut pp puitatem vetricis: aut pp aliqd qđ est de genere paralisis in nervis qui veniūt ad virgā: z cū ē debilitas desidery coitus cū attritiōe corpis: z extenuatiōe z debilitate ei: z ci trinitate coloris z paucitate cibi. Tunc cura ei est pforta

re corp cū regimie dualescētū z additiōe cibi z pot: z rebus odoriferis: z sēno: z dimissioē coit: z si laborat qlibet labore: dimittat: quousq corp redeat ad suā dispōnē cuz gaudio z exercitio eqli: rardor: z silia. Si aut corp cum hoc fuerit forte z abundātis carnis z nō diminute: tūc il lud erit: aut pp paucitatē spermatis: aut pp getē spermatis et puitatē mordicatiōis ei. Et puitas spermatis ē aut pp siccitatē i instrūto spermatis z extenuatione i ipso: aut pp frigus. Signa ei qđ est ex siccitate: ē paucitas exi: spma apud coitū z puitas ei. Et cura ei ē inuamētūz qđ fit cū balneo: z itroir: i aquā calidā: z satiari cibis hūidis. sicut herbis lacte z vino plime mixtiōis: deide dilatar i cibo pēpue hūmectate: sicut pisces recētes cū comedūē affati: z comedi cū eis cepe crudū: z pulli: z gallina: z pulli columbini pigues: vinū plime cōmixtiōis: z comedere doctilos ifusos i lacte: z bibat vinū dulce: z sorbeat vitellula ouoz sorbiliū z medicamē de terreniabin qđ addit in spmate ē. Et qñ ē pp frigus tūc signū est qđ spma ē plimū apud coitū z subtile z difficil exi: Et cura ei ē cuz oī eo qđ calefacit: z assiduatio cingib. coditi: z macropiperis p diti: z pfectio cala qđ addit i coitu z spermate. Et qñq fit pp aggregationē ambaz intētionū. s. friditatis z siccitatis: z signa ei sūt paucitas spermatis: z difficultas exi: ei: z paucitas carnis z sanguis. Et cura ei sunt oēs cibi cuz qb sunt grossitudo z calefactio z iflatio sic cicer z caro piguis cū cepis z triticū coctū qusq fit qđ puls z cerebella cū sē cū cūqib. z pipe p diti: z ppe cerebella puaz auū: z diafp. matō qñ assiduā z secacul z baucē z cicer infusū i aq et fabe cū comeduntur cuz carne salita z altit. i. assa dulcis. Quietis vō spermatis z pgelatiōis ei: z paucitas mordicatiōis ipsi: z signa ei sunt qđ ē cū casu desidery: z egredit cū fit coit: spma plimū pgelatū grossū. Et cura ei ē oē qđ dixim ex eis q calefaciunt spermā: sic madicamē calz addēs i spermate: z clistere ipinguatiūz z calefactiūz z iunctiōes calide z suppositoria cala. Et aut qđ fit ex estimatōe: sollicitudine: z angustia: z timore: z filio aiale: sicut castitas aut elōgatiōes assiduatiōis z dimissionis coitus. Cura ē cū expulsiōe illi: p silij ab aia. Mollificatio nis aut instrūti qđ est cū extenuatiōe corpis toti: z debilitate eius. Cura ē cura viuificās quā dixim cū illo instrūto: z vnetio ei: cū reb calis qđ dixim. Et illi qđ est pp puitatē iflatiōis i iferiorib ventris. Signū ē puitas erectiōis cuz puatiōe iflatiōis z virtute corpis. Cura ei ē oē qđ iflat sicut vna z fabe cū comedū cū sale z altit z lac recēs qñ bibif cū cinamomo: z repleri ex cibo: z medicine coit: nō calide ex illis qđ dicem. Illi vō qđ ē pp frigus i nervis virge: signū ē qđ spma abundās ē subtile: z facile egrediēs z desiderii pstās. Sz erectio i seipsa est debilis. Et cura sunt clisteria calefacientia virgam z suppositoria calefacientia ipsam ex eis que dicem.

De nocumēto qđ fit ex multitudine desidery coitus et spermatis. CAP. LXXX.

It illud pp multitudinē sanguis: cui signa sūt viri: corpis z rubedo coloris z paucitas debilitatis sup multitudinem coit: z pollutiōis. Et cura ei ē flosia z solo vetricis z mioratio cibi z facere ipm decliare ad acetositatē: z bibere aquā inuabarū. z vti lērib z agresta: z gnatis acetosis z comedere cibū pgelatū z lactucas: z itictio i aceto: z pot: sūrupi acetosi: z administratio medicamis fridi miorātis sperma z emplatio dorzi cū eis quib ifrigidēt et dormiat sup ea. Et fit ex acuitate spermatis: z signū ei est: qđ ipm debilitat hoiem cū ipm egredit: z egredit cuz velocitate z mordicatiōe z nocumēto z aduēit cū eo aduistio i vria. Et cura ei res hūectates z ifridates sic cucurbita: portul. lactu. bliti. lac acetosum. z administratio huius

medicamēti fridi quod diximus: et introit in aquā fridā et potare lac acetosū: et lac de quo extractū est butirū ē. Et fit ex multitudine humiditātū pparatarum vt fiat sperma. Et signa sunt exuberantia spermatis et subtilitas eius et albedo coloris et multitudine inflationis. Et cura eius est medicamē calidū minozans sperma et cibi ef- fugantes ventositatē sicut origanū: ruta: calamentū: ele- ctuariū diaciminū: et similia.

De erectione assidua.

CAP. LXXXI.

Quandoque accidit erectio assidua no- cens et pducens ad spas- mū et egritudines assiduas. Cura ei⁹ si est calis- tas slobotomia et q̄ dixim⁹ ex illis q̄ minozant sperma qd̄ est cuz caliditate: et si adest albedo coloris et paucitas sanguis adhibeat medicamē calidū minozans sperma.

De egritudinib⁹ matricis.

CAP. LXXXII.

Eis sunt retētio mēstruoz: cursus corū: apa: vlcera: difficultas partus: diffi- cultas ipregnatiois: mola: pfocatio: ventositas grossa i ea: fissura disruptio: cācer. Et menstrua qd̄ retinēt: aut pp paucitatē sanguinis in cor- pore: aut grossitiē ei⁹: aut ex multitudine puocatōis lacri: aut propter egritudinē i mrice sicut apa. Si ex paucitate sanguis signa sunt extenuatio et citrinitas coloris: et q̄ fit post egritudinē et tristitiā: et ieiuniū: et vigilias: et laborē: et habitationē i locis calis. Cura est dilatio i cibo: et potib⁹ fridis: et addētib⁹ i mēstruis: et somn⁹ et balneū. Verūz facte ex grossitiē sanguis et frigore ei⁹: signa sunt mollities corpis et multitudine pinguedis. Et cura eius est medicamē subtiliās et cibari aq̄ ciceris nigri et albi cū aneto: cimio: oleo: et dimittere medicias stipticas et cibos acetosos et igrossatiuos: et vt i medicinis puocantib⁹ men- strua. s. lenioze pri⁹: deinde media: deinde fortioze: et ven- tosis cruris añ horā egritudinis duob⁹ dieb⁹: et flōia safe- ne est ex eis que puocat menstrua: s. flōia man⁹ abscindit ea: et q̄qz puocat mēstrua pō vētosaz sup sumē et suppo- sitio puocantia mēstrua ex eis q̄ dicemus et suffumiga- tiones. De fluxu mēstruoz. CAP. LXXXIII.

It ex multitudine sanguis i corpe et acui- tate eius et subtilitate: et fit ē post difficultatē part⁹: et pp emorroidas exites in mrice et ex ragadys ex vlcerib⁹ malis antiqs: et pp pcussione et ex dñio hui⁹ humoris in cor- pore: et appetit i exitu ei⁹ ex colore et substātia ei⁹ et q̄li- tate ipsi⁹. Et cura ei⁹ pma est cū eo qd̄ extrahit cibimus dñantē: deinde potū medicinaz restringētiū fluxū et pne- niētū pplexiōi et etati: et siccatū corp⁹ absqz calitate ma- nifesta. Illi q̄ fit ex multitudine sanguis. Signa sunt qd̄ corp⁹ cū eo est forte: neqz obilitat et color est cū sua dispo- ne: neqz alterat: et nō oz vt restringat dū nō alteratur co- lor et nō nocet: qd̄ si nocet: flōmē basilica: et stringat ra- dices mamillaz cū isfira: et ponat sup pect⁹ ventose cum igne: et supponat colliria retinētia mēstrua et medicie q̄s dicem⁹: ex illis q̄ retinēt mēstrua: et sedeat i aq̄ frida: et sit cibus ex stipticis et acetosis: et potus sit aq̄ veri frigoris et abstineat a vino. Illi aut q̄ fit pp subtilitates et acuita- tem sanguinis sūt signa: debilitas corpis: et alteratio colo- ris et tenuitas ei⁹ qd̄ exit de sanguie. Cura. regimē qd̄ ē añ b. pter qd̄ nō fiat flōia: et cōfert administratio cibozū: et potū acetosoz stipticoz: et in fridatiū: et igrossantiū san- guinē sicut granata acetosa: lētes: berberis: et silia illis: et ribes: flos salicis de torréte: et agresta: citonia: et sumach: et opilatiua faciētia glutinationē sicut alfelubegi facti cū amilo: et cūcharo: et atriplices: aschanabegi: et sumere in potu restringētia mēstrua cū in fridatiōe forti et dare i po-

tu qdā rob que dixim⁹. Illius q̄ fit post difficultatem part⁹ pferūt oia q̄ igrossat sanguinē ex his q̄ dixim⁹: et su- mere in potu troiscos de charabe: et troiscos valētes ad vlcera et ragadias in mrice et reliquū regimē qd̄ diximus.

Illius qui

fit pp emoroidas i mrice signa sunt qd̄ vēit cū piodis alyz a periodis mēstruo-

rum: et cū repletū est corp⁹. Et cura ei⁹ est flōia basilice: et su- mere i potu troiscos de charabe et clistericare mrice cum pferētib⁹ emorroidib⁹ i ea. Ex vlcerib⁹ malis signa sūt fetoz eius qd̄ currit magn⁹: et qd̄ est virus subtile nō cōfir- matū. Cura ē flōia basilice: deinde clistericare mricez cū aq̄ mell⁹ vice vna: et cū pferētib⁹ vlcerib⁹ matricis vice alia. Si ergo vlcus est recens: et qd̄ currit ex eo est san- guis cum dolore pectinis: tunc medice medicamē incar- natiuo: et si qd̄ currit est fetidū virus et vlcus antiquū: tunc clisterice medicamē calido. Si pp pcussionez: cura ē flōia basilice et sumere in potu troiscos de charabe: et cli- stericare cum medicamine incarnationis vlcey hūidozū. De vlcerib⁹ mricis vge vesice et testiculi. LXXXIII.

Lum sunt propinqui temporis et non est in eis humiditas: tūc aloes tri-

tum cum puluericat in eis sanat ea: et tutia ex- iccat ea vehementer. Lum aut est i eis humidi- tas: confert cortex pini macle et ematibites: qd̄ si in eis est pfunditas: tunc misceat eis thus minutum: et si fuerit humida vehemētis hūiditatis: tūc pferit eis me- dicamen sicuz factū de cancriz pbustis et cucurbita adu- sta et alumie adusto: et q̄ sunt in mrice et vesica: cōfert eis thus aloes et medicamē de chartis pbustis q̄i terunt sil: et singulr: et misceat cū succo arnoglosse: et q̄ si filia illi et cli- sterice cum illis. Ragadys aut matricis cōferūt que et ragadys ani: et silr emorroidib⁹ accidētib⁹ i mrice confen- runt que emorroidibus ani ex epithimatis: et ventositati grosse i matrice: que et vētositati grosse i colica ex supposi- tozys et alyz: disruptiōi i mrice q̄ et disruptiōi i intestinis et mirach et testiculis. Illi qd̄ ex apate curā dicem⁹ post. De apostemate in matrice. CAP. LXXXIV.

Acidit ex retentiōe mēstruoz: aut diffi- cultate part⁹: aut pcussione super matricē: aut tensione i ea. Signa. apatis ca- lidi omnino signa sunt febris acuta sicut febril- birsen: nigredo i lingua: dolor capitis et thimia et catim et ilioz: difficultas vrine et egestiōis: frequentia pul- sus et anhelitus. Et cura eoz simul est flōmia basilice. Ex difficultate partus et percussioe principii medica- tionis eozum est vnū. Et signū apostematis acuti totū est febris acuta dū nō videt mulier plurimū sanguinem: Et cura eius est flōia: et clisterice matricis cū mucillagine psilly: aut oleo ros. cuz aqua arnoglosse: et regatur egra re- gumine patietis birsen dādo in potu aquā ordeī et similia: et si dolor valde fortior sit et retineat egestio et vrina: sedeat egra i decoctiōe camōille: se. lini et fenugre. et nō trāseat aq̄ vmbilicū: neqz egra dimittat potare aquā et iungat locus cū oleo camōellio: et oleo alkerti citrino: et si nō fuerit id tūc nō faciat id vsqz ad hebdomadā vnā. Et cōuertit apa acutū i mrice aut ad sanitatē cū resolone: aut ad aggregā- dā sanie: aut ad apa duz. Signa collectōis sūt ges pul- satiois: sedatio febris: et dimissio orripilatiōis i dispositio- nib⁹ quibusdā. Et signa apatis duri sunt sedatio caliditatē febris cū residuo grauitatis et magnitudinis i peccie et thimi- a: ita qd̄ doqz apparet tactui: si fuerit magna difficul- tas egestiōis et vrine. Et cura collectionis est vt emple- tur loc⁹ mricis post diē. vii. a pncipio apatis acuti cū reb⁹ lenificātib⁹ et sedātib⁹ dolorē: sicut camomilla: altea: se. li- ni: fenugreci: et fundat in mrice ex mucillaginib⁹ eoz: assu- duet sessionē in aqua calida: et yncionez cum oleo tepido

tandiu donec appareant signa collectionis sanici: deinde moueat: ita ut discedat a gradu cum facilitate: aut saliat: aut fiat pressio super locum apatis tandiu donec egrediat sanies: et qui pcedit mouet oxipilatio: et sedat grauitas et egra mingit sanie: que in potu sumat semina puocantia yrinam et mundificat matricem tot diebus quousque miorer sanies: deinde medicet medicamie icarnatiuo per clistere et dent in potu troscisci de charabe icarnatiui: et ponat vnguentum icarnatiui: cuius virtus profunda super locum dolorosum.

Apostematis duri signa sunt quies caloris febris et acuitas eius cum reliquis grauitatibus et magnitudo in pectore et sumis: ita ut quicquid appeat tactui si fuerit pluma: et difficultas exstitionis et yrie. que oritur ut succurrat cum lenificatibus et resoluendis velociter et non negligat: cum antiquat et non lenit: non est possibile eius resolutio et fit cancer. Et cura eius est assidue supponere emplastrum loco de bdellio et storace et arimoniaco et reliquis que dicemus ex medicinis et emplastris que resoluunt apud dux: et cum clisteribus et mucilage fenugreci et mucillagie selini: et cum oleo anetino: et camomellino: et oleo de lillo et narciso et storace ligda: et reliquis que dicemus ex illis: quibus clisteris et mixturis per apud dux: et si pertransit spatium mensis et non sedat dolor omnino et remanet grauitas et magnitudo: tunc iam incurrit duritiam que non resoluit: que operis ut medicet egra cum tinnis et inunctione cum oleis lenibus. Et si autem cum hac magnitudine antiquus dolor tunc ipsum iam factus est cancer. De cancro mris. CAP. LXXXVI.

Am indurat apud factum in mris et non resoluit et remanet in ipso cum duritie caliditas pauca et dolor et pulsatio non fortis: tunc apud durum factus est cancer. Cura eius est sillis cure apatis duri tantum in principio: nam cum antiquat non sanat. Ulex non tolerat cancerum emplastrum et clisteria et suppositoria in quibus sit caliditas tantum quantum est illis quibus medicat apud dux: cum quo dolor pectinis non est: quod propter os ut curet cum oleo de cheiri: et oleo camomellino et adipe gallie et anatis in quibusdam disponibus: ita ut cum augmetur pulsatio curet cum oleo ro. et mucilage ptili et cum emplastris isfridantibus tandiu donec sedatur pulsatio paulatim. deinde reddi ad calefacientia cum facilitate et lenificatia. nam si non feceris illud vlcera bit et cancer vlcera? et deterior quod esse potest. Et signum vlcera? eius est quod currit ex mris virus fetidum nigrum: tunc ergo medicare ipsam egrotam faciendo ipsam sedere in tina et clisteris ipsam cum lacte mulieris cum collirio albo et aliquotulo opij et croci ut sedet dolor: et da in potu medullam cassie. et oleum amigdali. super decoctionem sicui et passulorum et iunibaz et sebest. De mola matricis. CAP. LXXXVII.

Et hac egritudine inflat veter et magnificat sicut est dispositum in pregnante: et retinent menstrua: ita ut non dubitet quoniam sit impregnatio: et plonget ipsa: et differentia istius ad impregnationem est vehementia magnitudinis veteris et molitia mamillarum: et quod pertransit horam in qua mouet embrionem et non iuenit in ea omnino quousque pmutat a loco suo per compressionem vehementem: deinde parit post laborem vehementem frustum carnis cui non est forma: et quousque egreditur ex ea vetositas grossa et humiditates plume tantum: et detumescit veter: et destruitur et accidit. et accidit mulieri huic dolor ex retentione spermatis cum mulier est plima spermatis per naturam: et est consuetudo viro: deinde abscondit ab ea: et illud subito sicut dixit Galienus in retentione menstruum. Et cura eius est ut in potu tribuas aquam radicum cum oleo de cherua et yerapigra: et medicinas fortes in puocatione menstruum: et diuamarte: et diacurcuma magnus: et tyriaca diatesera: et sit cibum aqua cicieris: et alfidabegi: et frixa: et ea que sunt in patellis: et da ei in potu ex pillulis fetidis solutius doses continuas: et suppone in matrice

colliria fortia in puocatione menstruum: et bibat aquam rure et decoctionem fenugreci et dactilorum secundum quod diximus in puocatione menstruum: et euaporet ventrem cum panno calido: et inungat cum oleo in quo decocta est ruta: et da in potu post illud medicinas que expellunt embrionem.

De puocatione matricis. CAP. LXXXVIII.

Et egritudo accidit mulieri propter multas epilepsie. Sed differentia istius ad illam est quod mulieri in hac egritudine non deficit ratio sua: neque currit ex ore eius spiritus: et setit quiddam eluari ex parte pectinis usque quo pueniat ad os stoid: deinde cadit et supuenit ei sincopis: et cadit quasi mortua: et tunc non sentit ei pulsus neque anhelitus: et quousque pfoctat et morit: et quousque sanat post laborem et desperat: que oritur ut fricent pedes eius vehementer: et ligentur extrema: et ponat super funem eius vetosa magna sine inunctione: et abstergat obstetric eius suos digitos ex cochol: et fricet cum eis os matricis: et suffletur in nasum eius codifi: et vociferet in aure eius: et non facias ipsam odorare res odoriferas: imo line cum odoriferis fumis eius. Et fit autem propter retentionem menstruum: aut propter retentionem spermatis. Cum ergo menstrua sunt currentia: et mulier est inupta: tunc cura eius est ut nubat. Si autem illud non parat: medicinas sumat in potu minoantes sperma ex eis que diximus: et inungat obstetric digitos suos ex quibusdam oleis odoriferis: et mittat eos in matricem et fricet eam: et supponat sissum bium cum oleo sambacino. Et si mulier ledit: tunc cura eius est inunctio cum oleo sambacino: et approximet naribus eius panus adustus et sulfur et vetose ponant super inguina: et fricent pedes et comprimant. In hora autem dimissionis paroxysmi dent medicinas que minoant sperma: quousque pfoctat ex destructione anhelitus: et pulsus in hac egritudine in hora paroxysmi quiddam per quod estimat quod egra iam sit mortua: et quousque remanet die et nocte: et duobus diebus secundum illud: tunc ergo oritur ut assidue fricatio oris matricis et odorare res fetidas: et ponant res odorifere super matricem et vesica et fumis donec conualescat. Cum autem illud ex retentione menstruum fuerit: oportet ut flobotome vena safenar: et veter sentur crura: et ponat ventose super inferiora ventris: et detur in potu ea que puocant menstrua ex eis que diximus. In dispositione autem paroxysmi cura eadem est ut predicta.

De difficultate impregnationis. CAP. LXXXIX.

Et propter multitudinem adipis aut propter paruitatem virge: aut quod ligamentum capitis virge abbreviatum est ipsa matris: que non impellit sperma ad interiora: aut quod mulier surgit velociter post coitum et ambulat et mouetur: quare cadit sperma: aut propter vetositatem grossam in matrice: aut quod matris est frigida: aut lubrica: in qua humiditates plurime sunt superflue coniunctionis in frigiditate et humiditate: aut propter malitiam complexionis in multitudinem caliditatis et siccitatis: aut est complexio spermatis mala. Et fit propter emorroidas et vlcera mala existentia in ipsa: aut propter puenientiam complexionis viri et plexioni mulieris in malitia: aut opilationem meatus: et illud fit aut propter adipem: aut carnem ortam. Illius vero quod fit ex multitudine adipis signa sunt manifesta: at vero quoad quousque non est superpectus mulieris et spatulas eius et adiutoria ipsius et coxas eius plurimum carnis et adipis sed reticulum est plurimum adipis. et signum illius est descensio ventris ultra mensuram: et frequentia anhelitus comouetur: et ledit qualibet ventositate: aut stercore aut ventositate aggregata in ventre et constrictio recipientis. Et cura eius est illud quod extenuat et destruit adipem ex eis que diximus in caplo extenuationis pinguedinis: deinde suppositoria adiunata ad impregnationem: et sistrum suffumigationes

adiuantes ad istud. **C**um autem est opilatio propter carnem que est sicut vesica in meatu aut collum strictum eius: tunc cura est timorosa: quoniam indiget medicinis consummentibus illas carnem. et non fit securitas quin commoveant post eas vlce: et mala in matrice que erunt difficilis sanatio. **C** Illius autem que est propter paruitatem virge cura est eligere ex mulieribus paruis vnam et erigere caput eius cum coitus sit ad inferiora et eleuare ancas ad superiora quantum possibile est et vehementia continuationis: et ut non moueat se apud eunem. **C** Illius autem que fit ex abbreviatione ligamenti capitis virge: signum est quod caput virge est arcuatum curuatum ad partem inferiorem testiculorum. Et cura est: ut icidatur ligamentum illud paulatim: et ponatur super aliquod equale: et extendatur super illud et ligetur aut leniatur cum aliquibus lenificantibus et ligetur desuper: deinde extendatur eque et ligetur. **C** Illa autem que fit propter velocitatem erectionis mulieris et velocitatem motus post coitum: quare cadit ex ea sperma: oportet ut dormiat post coitum ancis eleuatis et capite eleuato apud coitum et post ipsum per horam vnam: et non preparatur subito ad surgendum: et ponatur super matricem ventose que sunt cum igne: et emplastratur cum emplastris calefacientibus: et clisterizetur cum eis que calefaciunt matricem ex eis que dicemus. **C** Cum autem matrix est frigida: tunc signa eius sunt subtilitas menstruorum et paruitas rubedinis sanguinis: et paucitas pilorum in pectine: et paucitas menstruum et elongatio temporis eorum. **C** Et cura eius sunt calefacientia pessaria: et suffumigationes et epithimata que calefaciunt matricem: adiuvant ad partum ex eis que dicemus: et declinatio cibi ad ea que calefaciunt et acceptio electuorum calidorum. **C** Illius vero que fit ex lubricitate matricis et debilitate ipsius signa sunt: embriosis abortus fit antequam magnificetur: et currunt ex matrice assidue humiditates plurime: quare oportet ut administretur vomitus cum eis que educunt flegma: deinde supponatur collirium ex iterioribus colloquintide et sarcocolle et recipiatur: deinde clisterizetur cum aliquibus odoriferis stipticis ex illis que confortant matricem de illis que dicemus: et ponatur super ipsam ex illis etiam: et sint cibi eius fripi et patellis preparati et administretur regimen exiccantium. **C** Illius vero que fit propter grossam ventositatem in matrice signa sunt: inflatio suminis semper et noceri a cibis inflatimis et abortus antequam magnificetur embriosis. **C** Et cura eius est aqua radicum et oleum de cherua in hora in qua non est pregnantio: et omnia que exiccant ventositatem: et illa quibus matricem frigide curant ex suffumigationibus et alijs. **C** Illius vero qui fit propter superfluitatem caliditatis eius signa sunt: extenuatio mulieris: multitudo pilorum in sumine et paucitas menstruum et grossitudo eorum et nigritudo eorum. Et cura eius est regimen impinguationum quod equat complexionem eius cum cibis infrigidantibus vel temperatis usquequo impinguetur corpus et minoret ipsius inflammationem. **C** Illius autem que fit ex siccitate matricis signa sunt: extenuatio mulieris: paucitas menstruum et siccitas vulue assidua. Et cura eius est dilatio in cibo et assiduatio balnei et vinum plurime mixtionis et assiduatio coitus et administratio oleorum: et adipum et pessaria lenientia. **C** Illius autem que fit ex emorroidibus et vlceribus malis nascentibus in matrice. Cura est id quod diximus antea: nam impingutio non fit nisi ex sanitate in matrice. **C** Illius autem que fit propter malitiam complexionis spiritus: ita ut sit vehemens caliditas aut vehemens frigiditas signa sunt: signa sunt: signa complexionis calidi et corporis frigidi et citrinitas spermatis et paucitas eius: et fetor odoris eius est significatio exitus ab equalitate ad calorem: et exuberatio eius et subtilitas ipsius est significatio exitus eius ab equalitate ad friditatem: et non puenit malitia complexionis spermatis ex siccitate et humiditate ad hoc ut prohibeat generationem nisi contingat ut inueniat parum et puenientem: fiat fortis tunc. **C** Et cura istorum est cum declinatione con-

plexionis calide ad friditatem et frigide ad caliditatem cum cibis et medicinis et regimine subtiliatur: et ut opponatur viri calide complexionis mulieribus frigide complexionis et conuerso. **C** Et prohibet ad impregnationem et ut sit propter viri complexionem et complexionem mulieris cum sit ambo similis male complexionis. Et confortantur impregnatio cum opponitur omni complexioni cum eo quod ipsi est contrarius: ei vero qui est equalis complexionis conuenit cum ea que est inequalis complexionis: et multiplicatur eorum generatio cum aggregatio ipsorum. plures namque viros non generant ex muliere: et permittit eam pro alia: cuius propter contraria est complexio illi et generatur: et sicut se habet res in mulieribus. consideretur ergo id primum in capitulo cognitionis complexionum et fiat secundum suum esse: et ad impregnationem inueniat semen banciae quoniam potatur: et radix eius quoniam comeditur. Et ex rebus que supponuntur est ameos cum teritur et misceatur cum medulla ossis cervini aut vituli: et supponitur cum lana ante horam coitus: et sicut coagululum leporis quoniam permisceatur cum butiro cocto: aut stercus vulgum cum oleo rosmarini cum supponitur cum lana. Et ex eis que faciunt illud cum proprietate sui est ut mulieri supponatur succus albulbuc cum lana: et sicut cum semen albulbuc masculi supponitur post conceptionem parit mulier masculum: et quoniam supponitur semen femine parit feminam.

De sterilitate.

CAP. XC.

Sit sterilitas aut in viris aut in mulieribus absque aliqua causa quas diximus: imo per proprietatem que est in spermate: sicut est dispositio arboris non fructificantis. Et primi quidem dixerunt ad cognoscendum illud capitula prima que nos non dicimus amantes breuitatem.

De his que prohibent impregnationem.

CAP. XCI.

Prohibet illud erectio mulieris post coitum velociter: saltus eius ad posteriora et ad partem yliorum et saltus frequens et descensus a gradibus cum velocitate: et supponere aliquid aquam rure ante coitum: et post ipsum suffumigatio in traiectione ex nuce ciperis et scirapo et mirra: et comestio ex ruta et cepa et oleribus acutis: et ut supponatur fel vaccini et frustum salis gemen et eleuatio pedum super parietes hora vna: et ut bibat radices narcisi: et quod est superius vitis cum bibatur simul: aut singulariter: et si bibit ista ante horam partum inuabunt ad partum.

De his que faciliem partum efficiunt educunt secundum et egredi faciunt fetum.

CAP. XCII.

Elilis fit partum si assidue mulier introitum in tinam et balneum in die aliquoties ante horam partus per mensuram: et non per longam sessionem in ea: et inungat dorsum cum oleo de narcisco et de ben de lilio: et similiter quod est inferius totum ventris: et comedere ex iuribus pinguibus: et cum presens est hora partus non multiplicet permutationem de latere ad latere. imo extendat pedes suos: deinde erigat super eos subito aliquoties: et humefiat os matricis cum oleo sisamino aliquoties aut oleo de ben: aut de narcisco aut de lilio: aut fundat in ipsum mucillaginem se. lini aut mucillaginem altee si fuerit vehemens siccitatis et non videris humiditatem oio. Et si difficilis fuerit scissionis secundina findat eam obstetrix vnguib suis aut cultello paruo: et si difficilis sit partus: sumat in potu troiscos de mirra et decoctionem fenugreci et dactilorum cum ruta: et confortetur cum aqua carnis et soluiatur de gallia quantitas sexte. .i. partis in vino: et sumat ex eo in potu vna vice post aliam: et suffumigetur cum mirra et oppoponaco aut castoreo et begerab per traiectionem: et eycit fetum et secundinam et sternutatio cum codicis: et detur in potu mirra cum aqua rute: de qua detur autem. .i. cum. .j. .a. que rute. **C** Si autem partus difficilis fiat: et

moriatuŕ fetus: tunc da ei in potu troſcos d̄ gūmis que ſunt in antidotario: ipſi. n. eſcunt partum ſtatim: ⁊ ſuſſu- migetur mulier etiam cum eis: ⁊ ſedeat mulier in aqua i qua decoctum eſt calamentum campeſtre.

¶ Ex eis q̄ facile efficiūt partū cū pprietate q̄ ē i ipſis ē ra dix borboſmarien ſicca qū ligat ſup coram mulieris.

¶ De exitu matricis ani ⁊ ymbilici. CAP. XCIII.

Defert eis leſſio in aquis ſtipiticis ſicut aqua cucuier quā dicturi ſum⁹ ⁊ inungat cum oleo ro. ⁊ pulueriſet de ſup me- dica mē ſtipiticū ⁊ inſigidetur: ⁊ poſt illud ſe- dea nt in aqua de cucuma ⁊ abuanſ cum ea: cū aut matrici iam egreſſa eſt: tunc neceſſarium eſt cū β vt ponant v̄toſe: aut ollula ſup pectinē corā duobus in- guinib⁹ ⁊ vt frequentetur cura.

¶ Coſectio medicaminis ſtringentis ymbilicū cū egredi- tur poſt partū ſumat tenta ⁊ inuoluat ſup ipſas pānus ⁊ accipiatuŕ minutū thus ⁊ ꝓficiatur cū albugine oui: ⁊ li- niaſ cū eo ſuper ymbilicū ⁊ impleatur ipſo.

¶ Medicaminis aut ſtipitici ꝓfectio. R. karabi thus. ba- lauſtias gallas antimonii: acatiā ⁊ alumē cribellata ⁊ iū- ganſ ⁊ pulueriſet ſup anū ⁊ ymbilicū: ⁊ qñq; addiſ i ipo- ceruſa ſm menſuram vni⁹ illorum.

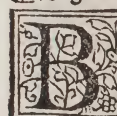
¶ De ſignis pregnationis. CAP. XCIII.

De ſignis p̄gnatōis ē q̄ vulua poſt coi- tū ē ſicca i q̄ humiditas nō ē: ⁊ q̄ mulier accidit pigritia ⁊ tarditas ⁊ decli- natio ad ſomnū: ⁊ coartatur os matricis poſt illud adeo: vt in ipſa non egrediatur ſtilus.

¶ Iſta ergo ſunt ſigna q̄ nō faciūt errat. cū ergo ꝓerierit dies retinēt mēſtrua ⁊ pupilla mamille denigrat ⁊ com- mouentur mala deſideria ⁊ nauſea ⁊ apparet malitia co- loris ⁊ pannus.

¶ Signa maſculi fetus ⁊ femine. CAP. XCV.

Bnitas coloris mulieris ⁊ paruitas ap- pectitus coir⁹ ⁊ pāni paucitas ſi- ſignificatōes q̄ eſt maſculus: Et multitudo pāni ⁊ malitia coloris ⁊ multitudo maloz de- ſiderioꝝ cū ſupfluitate ſignificāt p̄gnatōes fe- mine. ¶ Inſlatio pupille mamille dextre ⁊ nigredo ei⁹ ſignificant maſculum ⁊ ſiniſtre feminam.

¶ Et enē⁹ ſanguinis ad foramen naris d̄xtre ꝓus ſiḡt ma- ſculū: ⁊ cō feminā. Et leuitas motuū ſiḡt maſculum.

¶ Et ſiſt grauitas motuū ſignificat fe. Et ſiſt grauitas in latere dextro ⁊ rubedo maxillaz ſignificant maſ. ⁊ earū nigredo ſignificat fe.

¶ De egritudinibus ani. CAP. XCVI.

De egritudinibus ani ſunt emor- roides ⁊ fiſtu- le ⁊ iſlatio venaz ⁊ mollificatio ani ⁊ ragadie ⁊ vermes parui: ⁊ exitus ani cum ſit egeſtio. ¶ De emorroidibus alie ſunt eminētes: alie ꝓfunde. de eminētibus qdā ſunt veruce dure: ⁊ qdā ſunt molles: crudū emittentes humore ⁊ nomināt morales: ⁊ quedam ſunt humide ſanguinee.

¶ Et cura quidem eaz q̄ de morali⁹ humide ſunt: eſt vt capiant cū inſtrumēto emorroidaz ⁊ icidāt radicē: ⁊ ſi fuerint plures numero nō incidātur oēs vna vice: ⁊ ꝓ- ciaſ ſup eas poſt icifione alumen: acatia ⁊ balauſtie ⁊ pul- uis molēdini: poſtq; cucurrerit res ex ſanguine maḡ niſi retineat ſanguis ex ſeipſo obediens. Si at accidat apata inde ⁊ dolor difficilis: qd qd plurimū ſit cū de eis icidiē plurimum ⁊ finitur ⁊ elaboratur ſubtiliter in finiēdo: ⁊ non descendit ſanguis qui currit poſt incifionem: quoniā accidit in illa diſpoſitione vt apoſtematur anus adeo: vt retineantur v̄rina ⁊ ſterc⁹: ⁊ dolor fiat tūc oꝝ vt fiat ſef-

ſio ꝓꝓ hanc egritudinē in aq̄ cala in qua decocta ſūt fo- lia altee: ⁊ in q̄ piceta ſunt ſemen lini ⁊ folia caulium.

¶ Si v̄o ſanguis q̄ ex eis currit n̄ fuerit ꝓſim⁹: tūc flōmeſ baſilica ē ⁊ ꝓlēt emꝓlo d̄ cepe: ⁊ ꝓlo vitelli oui qd di- cem⁹: ⁊ fiat minoratio cibi ⁊ pot⁹: ne multipliceſ v̄rina ⁊ egeſtio tribus diebus donec ſedetur apoſtema.

¶ Et qñq; curatur ille q̄ icifione cū ferro abhorret ita vt ligent cū pilis aut filo forti ſubtili. Et opꝝ ſi ex ligatione dolor cōmoueāt: aut apā vt adminiſtreſ ea que dixim⁹. Et curentur cū medicamine acuto: ita vt pulueriſet de ſu- ꝓ vna vice poſt aliā vicē donec denigrēt: de iñ emꝓlēt cū caulibus elixatis: ⁊ butiro donec cadant: ⁊ ferrum quidē conuenientius eſt ei magis incolume: medicamen enim acutum non fortasſe ſaliatur ex dolore vehementi: aut apoſtemate. ¶ Et meli⁹ qd cū vis icidere emorroidas aut ligare ⁊ medicare eas cū medicamine acuto vt ꝓmit- tas an illud ſobotomiā baſilice: ⁊ qd ſuffumigāt emor- roidas cū anacardis ⁊ aſſiduaſ illud vſquequo denigren- tur ⁊ extenuentur ⁊ cadant.

¶ Coſectio medicamis eradicaſis emorroidas mirabilr R. iuſgami ſicci nigri aurei. y. ſucci iuſquiami albi aurei .iiij. aluminis iamenti: calcadis an aurei. y. affi⁹ aur. i. ceru- ſe tā tūdē. terāt ⁊ miſceāt cū cera diſſoluta. cum oleo ro: ⁊ liniatur ſuper pannum ⁊ ponatur de ſuper.

¶ Qd ſi fuerit emorroides iteri⁹ tūc admixteſ β colliriū qñ eradicaſ eas cū fortitudine cū ꝓfectio. R. arſenici ru. ⁊ citri. aluminis iamenti: ⁊ alkali ꝓtes eq̄les terāt ⁊ ꝓficiāt cū aq̄ granatoꝝ: ⁊ liniāt cū eo loca eminētia ⁊ liniāt i cir- cuitu eaz cū cera ꝓpata cū olō ro. ⁊ ſedeat eger eleuatis coꝝ ſuis ⁊ expectet hora mediā. nā emorroidis d̄tumeſcit ⁊ cadit ⁊ eradicaſur radicitus. Et oportet vt curatio fiat. hoc medicamine in ſole: aut iuxta ignem.

¶ Coſectio medicamis qd ꝓſit ſup anū ꝓ icifione emor- roidaz. R. acatie rubee pure: ſcozie plūbi amboꝝ an. au- rei. iij. coziā dri ſicci aur. y. terāt ⁊ miſceant cribellata: ⁊ ꝓficiāt cū aq̄ ⁊ liniāt ſup pānū ⁊ ponat ſup anū ⁊ ex eis qb⁹ curāt moꝝ ⁊ emorroidis ⁊ abſcidūt ea: ⁊ faciūt ipa cade- re cū facilitate i tpe lōgo ē vt ſuffumigēt cuꝝ folys mirti ſꝓ ⁊ ſedeat eger i decoctōe eaz. extenuāt. n. ⁊ denigrāt.

¶ Et ſiſt ſuffumigatio cū corticib⁹ capparis ⁊ radicib⁹ ei⁹ pulpa colloquintide ⁊ mirra ⁊ nuce cipeſſi: ⁊ iſta valet emorroidibus paruis.

¶ Ad emorroidas v̄o magnas fortes plenas ꝓfirmatas n̄ valet: niſi icifio: aut medicamē acutū. at v̄o eis q̄ ꝓfunde ſūt: ⁊ ſūt ſāguice: nō ē curatio niſi medicamē acutū de q̄ ſup eas pulueriſat: donec d̄nigrēt: de iñ emꝓlent cū cau- lib⁹ ⁊ butiro: ⁊ itereſ illud donec finiaſ caro mala tota: de iñ cureſ cū puluere ḡnatiuo carnis donec extennēt ⁊ ꝓſolidēt. ¶ Sāguice at ſi nō ſūt plene i q̄buſdā hāꝝ diſ- ꝓnū ⁊ iſlat ⁊ dolore faciāt vehemētē: diuiſio accedē- di ad eas ē rectior. ¶ Si at iſlate ſūt ⁊ replēt ⁊ dolore fa- ciūt: oꝝ vt liniāt cū ſucco cepe aut felle tauri: aut ynguē- to viridi acuto: ⁊ toleret id donec currat ex eis ſāguis. qz ſic ſedaſ dolor: ⁊ ꝓmittat an id flōmia baſilice: ipſa. n. cō- fert oib⁹ ſꝓeb⁹ emorroidaz: ⁊ cū emorroidis ē ꝓfūda ſāgni- nea ⁊ caput ei⁹ ē itra anū: oꝝ vt ponas v̄toſā circa anū ⁊ extrahat: deide cureſ. ¶ Et ꝓfer emorroidib⁹ abſtinē- tia ciboꝝ q̄ ḡnāt ſāguinē croſſū ſicut lētes caro vaccia: aluimacud: caro ſalita: fabe: caſe: ⁊ medicie: ⁊ cibi acuti calſi gadurūt ſāguinē ⁊ denigrāt eū. nā emorroides non ḡnāt niſi ex aduſtione ⁊ acuitate i ſāguie. Sicut ꝓip: al- lia: cepe: ⁊ ꝓdimēta cala: nā illo i cui⁹ ſāguie nā ē acuitas emorroides neceſſario ḡnāt. In bitib⁹ v̄o ſāguinē vul- cē ⁊ carnes teneras humiditas nō fortasſe ḡnāt emorroi- da: ḡre oꝝ vt ille i q̄ icipit emorroidis ꝓfūda: ⁊ ſāguica flō- meſ ex baſilica ⁊ ſolutōe educat melācoliā multoties ⁊

dimittat cibos crosfos et acutos et vinū nigz crosfus et oia que inspissant sanguinem.

De fistulā ano et oib' loc' q' effūdūt sūg. C. XXVII

Fistulis qdā sūt penetrātes quoz si gnū ē q' ex eis egredit ven tofitas et steret: et de eis sūt n penetrātes ex q' b' nō egredit vctofitas: neq' aliud et penetrātes qdē nō sanant nisi cū ligatōe et extractiōe cū falce. Deinde curant cū medicamine icarnatiuo: et ipsuz qnqz officī i vnguento basilicon: et qnqz gnaf ex ligatura sup omētū q' egreditur sex absqz volūtate quoad vixit post illud: qre oz caueat ligatura qd ē fm hūc modus: et hoc qdē fit i eo i quo caput fistule lōgiquū ē ab ano val de in illa aut q' ano ppinquat nō est timor. nō penetrātes aut oz vt curent cū medicamine acuto qd dixim' p'cipue in capso fistule q' ē in lachrymali et medicamine qd intro mittit i ea: deinde ifundat i ea butyr recēs: deinde ifundat i ea medicamē icarnatiuū qd subtiliatū sit sicut aq' mell.

Alagadys at si ē febris et ē apā ātiquū i gbusdā dispo sitoib' p'fert flōmia et vnguētū de cerusa. Si vō nō ē apā: neqz acuitas p'fert emplm de vitell' ouoz et inūctio cū oleo de nucleis crisomiloz i quo qdē ponit bdellium. Et silt p'ferūt ragadys pectinis et matricis et virge ea que p'ferūt ragadys ani et suffumigatio cū bdellio cui supiaci tur adeps et p'fert eis qn sunt veteres vt fricēt donec cur rat ex eis sanguis plurimus: deinde curet cū basilicon.

Et p'ferūt ragadys et spēb' emorroidaz pillule de bdellio et suffumigatio spoly serpentis et cortices radicuaz caparis et bdellium et serapinum.

Et p'fert et ragadys adeps gallie et adeps anat' qn terit cū diag. et sedeat eger i aq' cala: deū emplēt cū eis.

Et p'fert eis vnguētū fcm de litargiro et oleo et gūmi gra noz alkedra cū ex eo inūgnit. Illi vō q' ledit eo qd cur rit ex ragadys p'fert sessio i aq' cucume et adheret ano co tū vet' antiquū ibibitū in aq' ancti siccātū p' illud et pul uis molēdini: et puluis yceoloz abazaforum.

De disruptōe venaz in ano. CAP. XXVIII.

Disruptio qdē vēaz ē qn currit sāguis ex ano cū distillatōe aut ipul sione p'tinua: et nō oz vt absindat iste sanguis dū nō debilitat et dū pmanet nigri coloris. Si aut egredit cū ipulsi et et dispositōe aliq' et fa cit icurrere tremorē cordis et debilitatē amboz genicu loz et nō retinet: oz vt i potu dēt i illa hora trofici de ka rabe cū aq' sumac: et filoniū qd ego dicā cū aq' sumac et co medat cibū p'ditū cū aq' sumac: aut cū agresta et assiduet an paroxisū flōmiaz basilice et dimissionē ciboz qacu unt sāguinē et multiplicāt ipsz et silia fm qd dixim' q' mul tiplicāt cursum sāguis. Et si currit cū piodis i horis et nō debilitat corp' p ipsz nō oz vt absindat. cursu nāqz ei' a plib' fit euasio egritudib'. Lū āt i sūmo abūdat: tūc opz vt nō sit negligētia i ipso: facit. n. incurrere ydropisim.

De mollificatione ani. CAP. XXIX.

Eea quidem fit exitus fecis sine voluntate. Si autē fuerit illud post ligationes fistularum: aut cū casu super dorsum: et mollificantur cum ea pe des: et accidit ei subito illd: tūc nō ē ei curatio.

Cum autem accidit illud ex percussione aut casu paula tim: tunc confert ei vt emplastrentur et inungantur spon diles inferiores que sunt ex spondilibus dorzi cum eis q diximus in cura paralisis: et sedeat eger in aqua cucume in qua decocta sunt cum commixtis nux cypressi: costus: spica nardi: mirra rosa: mirus et capita granatoz et simi lia. Egressionē vō ani iam diximus in exitu matricis.

De vermibus ani. CAP. C.

Eidam sūt magni et qdaz parui. Signa eoz sūt prurit' et cōmotio i ano et qnqz sūt siles vermib' casei: quoz cura ē sup ponere oleū d oliuis albis et oleū ablutū quo usqz fiat albū qd ponit i alys oleis aut olz de

nucleis crisomiloz: aut oleū de kerua aut aquā rute: aut aliqd de aloē: aut fel vaccini: aut aquā calamēti: aut aqz lupinoz: aut pulpā colloqntide et salē. Et sūt qdā eoz lō gi et lati. Et curant potu medicine educētis eos f3 q nar rabo: et oz i p'mis vt nō cibe' i matutis: et toleret id donec laborer labore pueniēti sup famē. Deinde sorbeat aliqd la ctis ita vt cū fecerit illud dieb' aliqb' dissoluat medica mē i lacte: et addat i illa die i labore et fame: deū bibat ipsz post id: et cū expulsi fuerit vermes tūc abhorreat p' id ci bū vinctuosū et cretā et frumētū viscosū panē azimū: et ca seu humidū: et cibe' tpe famis bucella panis cuz muri et sinapi: aut sumat aliqd ex oliuis amar' et imatur: aut cha mich capparis: prohibet enim redire eos.

Et signa vermib' sūt citritas coloris et velocitas cōmotōis famis: puitas toleratiō ei' et vehemētia mordi catōis: sincopis dolor i vētre tpe famis: sēsibilitas eleua ctis ipsoz et inuolutōis eoz i illa hora: et aqua currens ex ore et egressio ei': aut ex iferiori regione: aut ex supiori cū labor adest aut feb. acuta. Cū g accidit dolor i vētre vebe mēs facit icurrere rē silez epileie et sincopi et spasmo pp ve hemētia suā. Si g videris id i hoie ex quo vermes egre diuntur: tunc scias q' est ex vermibus.

Incipe g et line vētrē cū pulpa colloqntide et aqz rute et felle vaccino. Et si dolor fuerit vehemēs valde et eger iā icurrit epileiaz pp vehemētia ei': tūc incipe et da ei i potu lac ita vt cū sedat dolor paulatī line vētrē ei' ex eis q' v xim': si ergo ceciderit tūc iā sufficit tibi: et si nō cadunt: da ei i potu medicinē extrahēs eos: et nō negligas tūc qm ac cidūt eis accidētia mala valde.

De hernia et ruptura et apatib' q' fiūt i testicul'. C. CL.

It propter egritudinē i mirach et ruptura anerbatū f3 vir turē: cui' signa sūt: q' qn resupiat eger sup dō sū suū et ponit manū suā sup eā redit ad locū suū. Et curā qdē ei' medici p'termiserūt: non sūt ea vst: qn ē i ea timor: et addit et nō curat et medicat vt nō addat hac curatōe: oz. n. ne ille q' rupturā h3 moueat post cibū oīno et ppe potū vini aut aque: et deuiter cibū oēz iflatiū: et ad sūmū repleri ex cibo et potu: et medullas et olera et fruct' humidos: et p'ficiat totū qd sibi necessariū ē an comestione deinde p' comestione adheret resupiat onis: si fuerit sedēs: fit mirach ei' strictū: et nō festiet ad sur gedū cito: imo postqz strixerit ipsā et posuerit manū suā d' sup et cōp'esserit ipsā ad iteriora: et nō oz vt ponat sup eaz cū strixerit pilā: qn ipsa dilatat eā: imo inuolutōez qdra tā refrenatē eā: et empletur et cū emplo rupture ex eis q dicem': et assiduet stricturā. nā qnqz sanat oīo cū istis em plastris et strictura qn ruptura ē pua: aut ē in corpe humi do: assiduet ergo medicias q' resoluūt iflatōez ex eis q' di xim' i colica: et nō coeat nisi cū strice' ē vltia p'strictiōe: et vēter lenis vltie: et caueat sessionē i aq' cala et lōgitudines effusionis aq' calē sup eā et luctamē et salē et de abulatoez laboriozā sup eā: et descēsū ex gradib' cuz velocitate: et onus graue vociferatōez vehemētē. Ista. n. dilatat rup turā imo faciūt ipsam etiā accidere quandoqz.

Et fit i testiculo: et qnqz fit absqz ruptura. s. ex dilatatiōe meat' q' ē i neribatū et magnificat cistis testiculoz: et illud ad vltimū aut est ruptura aut ē dilatatio hui' meat'. qre ad ipsz descēdit et cadit i ipsz aut zirbū aut itestlia: aut vēto sitas: aut aqz: aut apata q' cūenit iicipiētia i testicul' et cisti eoz. Signū itaqz rupture ē q' qn tu picceris egrū su

per collum suum et eleuaueris pedes eius: et compresseris dorsum eius: et posueris manū tuā super locū: et presseris ipm: redibit deorsus aut totū aut pars ei: et cum rugitu et sine rugitu: aut cum facilitate: aut cum difficultate. Illud ergo qd redit cum rugitu plurimo et cū difficultate ē ventositas: et id qd redit cum rugitu minore illo est ex intestinis. Et illud qd redit sine rugitu plurimo et cū difficultate ē zirbum: et zirbū qd ē et intestina redeunt cū difficultate. Et vētositas sine difficultate. Et cura eoz sil ē vt reducātur cū facilitate. Si aut non redeat cū cōpressionē: tūc sedeat eger in aqua ca. p. hora vna post vacuitatē vētris et pma desup post illud. tunc si redierit bene erit. et si nō redierit addat in aqua calida donec redeat.

Cū ergo redierit emplastrabis cū emplo rupturē adhe-
rete et vētositate effugate et assiduet stricturā et nō dissol-
natur in minore spacio decem dierum et administra deci-
bo et regimine ea que diximus.

Cum autem magnitudo cistis testiculoz ē ex eo qd fun-
ditur in ipsa: tūc signa ei sūt granitas et qd est āpa splēdi-
dū cum paucitate vrine et magnificatur valde.

Et cura eius integra cū qua nunq̄ redit est vt canterize-
tur et pfozet et post pfozatoez euacuet qd i ea ē: et pfozet a
duobus partibus et misure duoz duoz cū capite flobotomi
et curret ex ea aqua sicut currit sanguis ex flōia. Qd si fue-
rit plima et mag valde: tūc nō oportet vt euacuet i die vna.
sed in duobus diebus postq̄ egro datū fuerit aliqd q̄ pfoz-
tet. fortasse. n. faciet accidere sin copim: dū aut nō caute-
rizat redit post dies et mēses et idiget pfozatoe p mēses.

Que at huius gnis minor ē curat sine pfozatoe: s; cū me-
dicinis q̄ expicant aquā ex eis quas diximus i ydropisi.
āpa calzi testiculis ex calitate: cui signa sūt ru-
bedo coloris et calitas tactus et vehementia pulsatiois.

Et fit
Cura ei ē flōmia basilice ex latere apatis: et si ābo sint
apost: tunc ex latere dextro. et ponant herbe desup ifrigi-
dantes et sedeat in aq̄ frida: et inuoluat sup ipm pān ibibit
aceto et aq̄ ro. et liniat cū gbusdā epithimatis q̄ pueniūt
apatis acuto: ita vt qñ sedat pulsatio icipias in resolutione
apatis cū lenitib⁹ resolutionib⁹ in pms: sicut cū farina fa-
ba et ciceris albi et camomilla pfectis cū mucillagie psi-
ly et mucillagie lini et cū careno: deinde cū eis q̄ sūt fortis
resolutionis et lenificationis si idiget illis: sicut bdelliū armo-
niacū et mirra et adeps subtilis et reliqua q̄ dicem⁹ in cura
apatis duri: et empla q̄ resoluit āpata crosia testiculoz.

Et sunt ex eis frigida crosia et iam diximus curam eoz
in cura apostematis frigidi.

Apostema at virge fit et ex vētositate vaporosa i
q̄ ē calitas parua replēte ipsā et i flate
et tēdēte ipsā vt chorda: et addēte i lōgitudinē et latitudinē
ipsi. Et et ex āpate molli: vep dñia isti ad pdictū ē q̄ i
flatio ex vētositate nō cedit tactui cum tangitur.

Sed apostema molle cedit cum tangitur.
Et cura apatis mollis fit hoc medicamine. R. folia vi-
tis recentia. xxx. numero: thuris aure. y. cere aut. y. terat⁹
tur et emplastratur cum eis virga.

Cura inflationis ex ventositate vaporosa que plurimū
accidit adolescentibus est flobotomia: et vt liniatur virga
et testiculi cum ceroto huiusmodi. R. cere partem. i. olci-
ro. partes tres: dissoluatur cera cum oleo et ponatur i mor-
tario et proyiciatur desuper ex aqua frigida: et moneat se.
per donec nō recipiat aquam et detur in potu ex aqua ne-
nufaris aut semine eius. Si autem nō fuerit calitas ma-
nifesta: tunc da ei in potu semen agni casti: aut rutaz quo-
niam est sanitas eius.

Ramici autem infantium cuius color est albus cō
fert vt distilletur in foramen virge sambu-
cinū oleum: et empletur cum bdellio dissoluto cum vino et

ingenietur vt paru⁹ sit flet⁹ pueri et stringat ramez et mi-
nozetur ex lacte: et si fuerit ruptura emplastratur cū em-
plastro faciēte adherere: qñ multoties operatur i ea.

De podagra et dolorib⁹ iuncturaz CAP. CII.

Lurimum fiunt ex humore crudo
cui pmixtū est aliqd cole-
re et fm min⁹ ex sanguie indigesto: et qñq̄ ē cū
eis calitas vehemens: et nō noiat podagra: nisi
q̄ est in iuncturis pedū: qñ ppiū est q̄ āpa eo-
rū nō fit saniosum et nō facit collectōez saniet: sicut reliq̄
āpata. S; aut resoluit aut incrostat: et fit lapis et rūpūtur
ex eo digitis: egrediūt ex eis res diuerse ex siccō et hūido

Et siq̄ doloris iuncturaz ex calitate fit rubedo coloris lo-
ci et calitas tact⁹. Cura ei⁹ ē flōia ex sinistra manu si ē
i dextro et e p. Et si ē in pede sinistro ex manu dextera: et si i
dextro ex manu sinistra: et nō oz vt dimittat flōmia i hac
egritudine pp ppingtates et pīs flobotomie. S; oz vt si
at flōmia cū icipit āpa et dolor et pulsatio cū calitate i iun-
cturis fm q̄ dixim⁹: et picipue si ē āpa quātitatē magne et
rubei coloris. Si nō est magne quātitatē: neq̄ vehemē-
tis caliditatis: sed est cū hoc caliditas: necessaria est flo-
botomia: vep extrahat sanguis minus: et sit pten⁹ post
illud eo qd educit colerā ex eis que ppiā sunt doloribus
iuncturaz calidis ex decoctionibus et pillulis quas dice-
mus cōuenientes dolori iuncturaz calido: et post id linia-
tur cum epithimatis que dicemus: et declinetur i āpa
te magne quātitatē rubei coloris ad oē epithima in quo
sunt frigiditas et stipticitas que dicem⁹ puenientia apati-
bus sanguineis et iucturis et in apatibus: quoz caliditas ē
magis augmentata q̄ ipsoz rubedo et magnitudo: necessa-
riū ē declinare ad illa que ifrigidat: pter q̄ stipticitatē
faciūt: aut si faciūt stipticitatē plurimam ex eis q̄ medici
noiant epithima apatū rubeoz et apatū colericoz: et silr
fiat in cibo et assimilēt cū sunt āpa sanguinea: quoz signa
sunt ea q̄ dixim⁹. i. magnitudo quātitatē apatis et vehe-
mentia rubedinis coloris cum caliditate tactus.

Colericoz et caliditas est magna augmentata: s; quan-
titas diminuta: et eoz tētio minor: et nō est eis multitudo
rubedinis: et fm plurimū sunt ista āpata cala cōmixta ex
cola et sanguie: et sūt siq̄ cōmixta: q̄re oz vt fit cura pmixta.

Sit cib⁹ itaq̄ i apatib⁹ sanguineis oē acetosus stipticus
sicut granata: agresta et ribes et sumac: et curatio ē illud et
i colerico oē qd incrostat sanguinē sicut id qd pgelat et al-
mos et atrail et alchiel: et ad sumū declinatio ad id qd hu-
mectat cū ifrigidatōe sicut cucurbita: citrol: cucumeres:
olera frigida et melones indi: fauic cū zucchero: et aqua oz-
dei: et cū flōmaueris et solutōez feceris in apostemate cali-
do et emplastraueris cū eis que dixim⁹: et declinauerit do-
lor et apostema: tunc apostemata sanguinea magne quā-
tatis indigebunt resolutione. Incipies ergo cum me-
dicinis lenis resolutionis: sicut est mucillago psily mucil-
lago seminis lini: camomilla: altea adeps galline: anatis:
deinde cum eis que sunt puenientiora et fortiora: sicut ea
in gbus sunt bdelliū et armoniacū: storax: mirra: et adi-
pes subtiles ex eis q̄ dicemus: et administrabis post illud
si indigueris illa que scindant vesicas velociter et extra-
bant illud qd est in eis ex illis que dicemus.

Apostema vero pance tensionis colericū non indiget post
declinationē resolutionis et si indiget eis: indiget que sūt
pance resolutionis. Sanguineum aut indiget illis fm quā-
titate magnitudinis sue capacitatis et paruitatem sue ca-
liditatis: et inceptions ad tenebrositate et ad duritie. Sit
ergo tua operatio fm illud ne remaneat durities i eo ex
qua disrumpantur iuncture: et accidit et disruptio multo-
tiens ex supremo studio in ifrigidādo āpata cala: et nō oz
qd vt maximū studiū adhibeat ad hoc et ppiē in eo qd

ex eis est magni spaci et pauce caliditate. Sed dimitte in fractione eius cum vides ipsi iam erigi et stare et non additur. **C** Colericum vero in frigida quantum potes. non enim ex eo times disruptum. Et quicquid accidit disruptio etiam ex eo quod infirmus ultime studet in acceptatione medicinarum que sedant dolores iuncturarum sicut hermodactili et lites: et ossa coarctata et ea que dicimus ex istis. Sit ergo administratio tua istorum in apertibus magne quantitate que non sunt vehementer caliditate: et si quod quantitate que sedant quod dolores et per eundem. **C** In apertibus vero colericis vitare eis post euacuationem colere finem quantitate multitudinis materiei et paucitatem eius et vehementiam doloris finem quantitate magnitudinis eius et tensionis eius absque timore secundum quantitatem qua sedatur dolor integre. **C** Doloris autem iuncturarum facti ex humore crudo frigido signa sunt dolor et apostema absque rubedine in colore et sine caliditate in tactu: et est magnitudo quantitatis eius et tensionis ipsius et finem quantitate multitudinis materiei et paucitatem ipsius et vehementiam doloris eius finem quantitate magnitudinis eius et tensionis ipsius. **C** Cura eius est ut intentio tua sit in principio vomitus cum eis que educunt flegma crassum: et solutio que fit cum pillulis de hermodactilibus et pillulis de taphia: et stomachico et ad summum cum eis in quibus cadunt pulpa colloquente et cetera urea et succus cucumeris asinini et semen vicia et filia ex eis que dicimus. **C** Cum ergo euacuaueris emplastrum ipsum cum eis que sunt lenis calefactionis sicut vitella ouorum et robur medulla panis de simula et filia cum croco et lacte dulci et filia ex eis que dicimus. **C** Si autem fuerit vehementis frigoris in tactu: tunc cura ipsum cum storace et sambaco et euforbio et castoreo: et cum puenit ad statum: et incipit declinare: tunc incipe in resolutione et studeas in ea valde ut non fiat lapis: et non omnimode vna vice studeas resolvere subito. Sed resolve ipsum dum non inueneris ipsum addere duritiem. **C** Cum autem videris ipsi iam indurari: tunc cessa a resolutione et administra lenientia: donec videas ipsum iam lenificatum deinde redi ad resolutionem: isto namque non possibile est ut si remaneat ex eo aliquid quod fiat lapis: et caue ne administres hoc non medicinas que noiant sedantes dolores: nisi forte per euacuationem forte cum solutio et vomitu: et subtilia ei cibum totum et caue i eo potum aque fri. In apertibus autem calis non. **C** Ex eis que nocent hominibus habitibus dolore iuncturarum sunt labor pinguis porcinus caliametra stricta: ebrietates: repletio praesens quantitate cibi et vinum autem cibum et nociuum nervis: et coit: et nocet nervis et est magis adiuvans ad hoc ut fiat podagra: et digestio quam non complectimur quod ovis coit: et balneum: et caueat a balneo iuxta horam porci. et offert eis ovis exercitium temperatum post egritudine et flomiam et solutionem et euacuationem et vomitum. **C** Laurela autem a doloribus iuncturarum fit abstinendo a repletionem nauseatina et dilatationem in comestione et potu et assiduando flomiam: et solutionem autem horam paroxi. et minorando cibum et dimittendo vinum in istis horis et alleviando laborem illarum iuncturarum: et dimittendo coitum. et fricando iuncturas cum medicinis prime subtilitatis ex eis quas dicimus post. **C** Et quicquid eradicat dolores iuncturarum et podagre eradicationem aliqua medicine fortes in provocando vine vehementer subtilitatis ex eis que dicimus per: verum tamen ovis ut admistretur ex his quibus accidit hoc ex humore crudo: aut ex humore cuius plimium est crudum: et dimittantur in illis quibus accidit cum eo apostemata calida inflammata: et ille cui accidit dolores iuncturarum: deinde recedat ab eo aut praesentem terminum porci. preter quod ei conveniat malicia dispositio in paruitate cibi: aut supfluitate laboris aut similibus ex eis quibus alleviatur corpus: et euacuetur in hora porci. ex humore quo fuerit est. **C** Si fuerit apostema calidum cum flomotomia: aut cum

eo quod educit colera. Et si fuerit frigidum: cum eo quod educit humorem frigidum ex eis que diximus.

C Et non obliuiscaris: quoniam quicquid pducit ad mortem subitam aut asma: et signum illius est: quod incipit tremor cordis: aut strictura anhelitus. Et quicquid facit currere paralysim aut apoplexiam: et signum illius est quod incipit tremor cordis et aliquid ex perturbatio sensuum: et quicquid aduenit id subito: quapp non dimittat quin euacuetur cum sentit paroxysmum.

C De sciatica et dolore iuncture anche. CAP. CIII.

Ecce est species vna doloris iuncturarum. Sed quod est in iuncture profunda super quam est plurima caro super quam non appet signum apertis manifeste: diversificat cura eius in quibusda horis a reliquis dolorum iuncturarum cura.

C Cum ergo est dolor in anca et non mouet donec extendatur ad coxam tunc est dolor anche purus.

C Et quod extendit versus ad coxam et lacertum cruris et pedem: tunc est sciatica: et quicquid est in vtroque latere. Si ergo accidit in sinistra est vehementia quod in dextra.

C In dolore autem anche ovis ut consideret illud quod praesentit de regimine egri: et cuius humoris necessaria sit aggregatio ex cibo et potu et motu eius. et significat ex eis humor: et si demonstrat cum hoc in ancha et sentit aliquantulum calor aut frigus tunc verificat signum super qualitatem superfluitatis.

C Si est frigus curet cum vomitu forti ultimo multoties: deinde clisteribus que educunt viscositatem. et faciunt excozia tunc ex eis que dicimus: et cum suppositoys illis similibus: et cum suppositoys que calefaciunt cum supponunt: et empletur ancha cum sedantibus doloribus: sicut eplos de camomilla et altea et semine lini et ex eis que narrabo ut sedet dolor anche in principio rei sue: deinde emplastrum rubificationis faciendum vesicas: si illa necessaria sint et quicquid sedant dolores anche fridi cum vomitu et clisteribus educuntibus viscositates: et inunctionem cum oleo de euforbio et castoreo quod dicimus finem similitudinem illorum: et ex pillulis calidis: quod si difficilis fiat dispositio sanitatis eius necessaria est iteratio cure: et facere homines pati famem ut morerentur humores eius: et emplastrum rubificationis que sunt sic.

C R. sinapis quod terat et admisceat ei quantum ipsum est de fimo colubino et perficiat cum decocto ficuum et dimittatur: ut vesicetur et currat id quod est in vesicis ex aqua: deinde vaporum ipsi cum aqua calida: et si non sedatur reitera illud.

C Si vero verum fiat: et timeat quod disloceat caput iuncture anche. Cui signum est quod assiduus est dolor: et rozat vlcus quicquid: et percipit quicquid: cauterizet: et ovis ut cauterizatio eius fiat cum cauterio minuto super quod sit circulus anuli quantitate doloris et cum quantitate que capiat caput grauati anche: ut fiat in vna vice circulus magnus in cuius medio sint duo circuli: hoc enim est quod est veri et non dimittat solidari versus in tempore longo cum eo quod super possit de cepe confecto cum butiro ut currat totum quod est in iuncture et redeat iuncture ad dispositionem suam.

C In illo autem quod ex calitate flomem basilica ex latere illius: et si fuerit in vtroque latere flomem vtreque basilice: et si sedetur bini: et si non: flomem sciatica curuature geniculi ex ipso latere et non dimittas iuncture illa dispoñe anche cum emplastris frigidis: sed pone desuper in hac dispoñe et ea que sunt lenis calefactionis: et sunt sedantia dolores de his que diximus sicut camomilla et se. lini. **C** Et si bini illi sunt emorroides fluentes sanguine suppone eis ex colliris que excoziationes faciunt sine calefactione: et flomia post id de vena que est in curuatura poplitis et vetosa crura et coxas et ancham ipsas vetosationes cum unctione profunda ut currat ex ea sanguis plimius: et cum eger vtriusque dolore anche medicis calis aut euacuationes putrescit supfluitas: et fit egritudo difficilis sanationis valde: quam materia inspissat: et fit sicut res que super ignem cocta icrosat et iduratur: cuius cura est ut ponatur super ancha ventosa quam maxime deinde administrentur clisteria acuta.

CSciaticavō fit aut cum caliditate aut frigiditate: consi-
dere ergo regimen et dispositio pedū: et curet frigida cū
eis que dixim⁹ de curatōe anche ex vomitu cibo: solutōe
clisterib⁹: calefactōe: exiccātōe corpis: et ex vinctōe pedis
tori⁹ cū oleo i quo sint strita castoreū: eusoꝝb. zolo de co-
sto et oleo cucumeris asininī: olo laurino cū q̄cūq; possibi-
le ē et empletur hoc emplō cuius confectio.

C B. farinā lupinorū amarorū q̄ decoq̄tur cū aceto et mel-
le et administrat. **C** In calavō flōmē basilica i p̄mis: de
ide succedat ei flōmia sciaticae. Si ergo sedat bñ: et si non
iteret flōmia basilice: et admittrent cibi minozātes san-
guinem et subtiliantes ipsum.

C De dolore dorſi.

CAP. CIII.

It secundum plimum ex frigore et
humore crudo: cuius
signū sūt assiduatio ei⁹: et q̄ fit paulatim: et sedatio
ipsi⁹ cū hō ambulat et mouet parū. Et p̄fert
ei vomit⁹ et solo cū pil. fetidis et pil. de herino-
dactil et pil. d. taphia: et iunctio cū olo qd̄ dixim⁹. i q̄ disrup-
ta sūt castore. et eusoꝝbium: et similia.

C Et fit q̄q; ex labore. Cuius cura ē trāquillitas et balne-
um et iunctio dorſi cū oleo de keiri et viol. p̄mixt. et pot⁹
vini cōmixtionis bone: et silr et cū ē ex multitudine coitus

C Et q̄q; ex debilitate renū ē aut ex egritudib⁹ i eis: aut
apatib⁹ et alijs: et signū ei⁹ sūt q̄ ē in catin: et q̄ debilitat cū eo
coit⁹. **C** Cuius cura est id qd̄ diximus i cura renū. Et fit
s; raro ex repletōe vene magne posite sup dorſū cū exten-
dit: cui⁹ signū ē dolor i toto dorſo cū pulsātōe et calitate i
ipso cū relijs signis multitudinis sāguis in corpore.

C Et cura ei⁹ ē flōmia basilice: et pot⁹ aq̄ granatorū: et itroi-
tus i aquā frigidā: et dormire sup locū madidum.

C De gibositate et ventositate.

CAP. CV.

Am completur et p̄firmat nō cu-
rat. S; cū incipit
curat: et fit aut p̄p exiturā extēdētē iteri⁹ cū q̄
egrediūt spōdiles dorſi: aut p̄pētositatē cros-
saz. **C** Et signa facte ex exitura sūt dolores p̄-
cedētes i dorſo cū febrib⁹ acutis: sicut febres apata et ma-
gnitudo pulsus et vehemētia calitat⁹: et p̄inuitat⁹ et abse-
rētia: deinde post sedatōes febris p̄ spatium aliq̄d: rema-
net dolor et grauitas in dorſo: et incipit gibbositas.

C Et cura illi⁹ ē positio rep⁹ fortis lenificatōis ex eis q̄ si-
miles sūt illis q̄b⁹ duz curat ap̄a: et linire cū oleo calō: et
clisterizet eger cū oleo in q̄ decoctē sunt radices altee: et
feminis lini: et sumat in potu medullas cass. f. cū olo amig-
dal. et flobotome basilica ante curationem.

C Facte ex ventositate signa sūt q̄ accidit p⁹ dolorē dor-
si sine febre. Et cura ē potare pillulas de hermodactil et
oleū de kerua cū aq̄ seminū fugatiū vētositatē. et emplet
loc⁹ cū eis q̄ sūt fortis calitat⁹: sicut castoreū: et emplz qd̄
dixim⁹ ad vētositatē egnā: post q̄ embrocat cū aq̄ i q̄ d̄-
cocta sūt sissimbziū: sanſue: schea: abrotanū: alchuel: et sus-
pēdāt vētose sup locū q̄ vult egredi extra cū igne et linia-
tur cum medicinis rubificantibus.

C De varicibus.

CAP. CVI.

Ste sunt vene crosse inuolute virides
apparētes sup crus. et accidūt
plimū portatib⁹ i dorſo onera et viatōib⁹ et cur-
sorib⁹: q̄ cura ē flōmia basilice et iciso ipsaz
aut inūctio eaz q̄ si detumescāt oēs p̄ flōmi-
am loci vni⁹ et inūctōem sup eas oīno ē bñ: et si nō: flōmē
ex duob⁹ aut trib⁹ aut plib⁹ illis: et q̄q; elenātur subtili-
ter est illud magis rectū postq̄ ligat qd̄ ē sup eas: fuerit ve-
na magna valde: et assiduet post illud flōmia basilice et
eductōe si supra eas melācolie cū solutōe: et dimissio mul-
titudinis cibi et ciborum crossoꝝum et vini et precipue ni-

gri crosſi et dactiloꝝ p̄p̄e: et laboris pedū et ambulationis.

C De elefantia.

CAP. CVII.

Lud accidit in pede et crure ita q̄
q̄ p̄firmatur valde et
magnificat et fiūt ibi eminētie nō hz curatio:
nē: i p̄ncipio vō sui cū incipit crus et pes magni-
ficari et icurrūt ap̄a qd̄ ē difficilis resolutōis et
cronici: tūc aut fit ex sāguie crosso nigro fm plimū: aut
ex flegmate crosso vehementis crosſitici.

C Signa qd̄ ē ex sāguie crosso sūt q̄ ē cū eo calitas in ta-
ctu et tenebrositas in colore et aliqd ex eminētys: Incipe
ergo cū flōmia basilice lateris oppositi: deide cū vētosa-
tōe cruris et flōmia curuature poplitis et solutiōe cū eis q̄
educūt humore nigrū vna vice post alias: et deuiter cibos
multi nutrimēti et gnatōis melle: sicut sūt carnes yaccie
et q̄ venādo capiunt: cōfectōes de melle: lētes: canles: me-
longene: almeſcud: triticū coctum cū aqua sicut pulo: pa-
nis azim⁹: vinū crosso dulce: et sit p̄ter cibis subtilibus
pauci nutrimēti q̄ generāt sanguinē subrilē sicut carnes
pulloꝝ: edoꝝ: pulloꝝum colūboꝝ olera subtilia et vitella
onoꝝ sorbiliū: vinū subtile albi: panis fermētat⁹ bñ p̄se-
ctus et linian⁹ pedes et crus ex eis qd̄ dixim⁹ in podagra ex
reb⁹ nutrietib⁹ et ifrigidatib⁹ et caueat deambulatiōem.

C Et vō q̄ ē ex flegmate vehemēt crosſitici. Signa sūt
crosſitudo pedis et cruris sine rubedine coloris et sine ca-
lore tact⁹: imo q̄q; ē frid⁹ et nō hz eminētiās. Et cura ei⁹
est vomitus et paucitas cibi post id vt minoretur flegma:
et assiduet vomitū post id omni hebdomada sel: et p̄p̄e su-
p repletōe: et vtaf triferā minore sumēdo ex ea pōd⁹. 3. y.
et thuris. 3. 5. et 3. 5. z. 3. 5. rātūdē: et misceat totum et bibat⁹: et li-
niat pedem cū aloē: mirra: et acatia et vino puro stiptico et
aqua folioꝝ cipſi: aut nucis ei⁹: et liget cū pāno: et strigat
et minoretur labor eius.

C De decoratione et egritudinibus que sunt in manifesto
corporis.

CAP. CVIII.

Rimum eoz ē de decoratōe capilloꝝ
et ipsoꝝ ornamētū: et sūt aut d̄-
nigratio ipsoꝝ aut eoz albificatio aut rubifica-
tio eoz et facere eos subalbidos: aut ipsoꝝ cri-
spatō: aut eoz applanatō: aut abrasio eoz: aut
eoz euulsio vel extractio ne renascantur. aut facere eos
fortes: aut phibitio casus eozum: aut scissionis extremi-
tatum eozum: aut canitie.

C Et illū q̄ vult ne ei velociter adueiat canities oꝝ dimi-
tere cibos humectātes: et sit p̄ter frixis et eis q̄ i patell⁹ p̄-
parāt⁹: et assaturis et aq̄ ciceris et assiduet vomitū cū reple-
tur et assiduet acceptōes trifere minozis: q̄ ē cū mirob. ni-
gris: et emblicis et belliricis: et medicie tardātis canities: et
mioꝝet vinū: qm̄ ē ex eis q̄ faciunt canitiē festiare: et alte-
ret aquā cū melle. **C** Et ad summū ex eis q̄ tardāt cani-
tiē oīs q̄ faciūt declinare sāguinē ad colaz et ispissāt ipz: et
vincūt flegma ex medicis et cibis: et caueat effusiones aq̄
ro. plurimā p̄p̄ capillos: et silr cāphoze: et multitudinē sus-
fumigatōis et iungat cū oleis expellētibus canitiem.

C Denigratio vō eoz fit cū linimētis et oleis denigrātib⁹
ex eis q̄ dicem⁹ i antidotario: et oz ē vt vtaf vel iauet re-
ginie qd̄ dixim⁹: et caueat aquā ro. plurimā: et ablutiones
plurimā cū aq̄ dulci et cāphoza et p̄cipue cū aq̄ ro. vl oleo
sābacino: et odoramētū anesrin et adhere et odorē sulphu-
ris et fumi ei⁹ et arsenici et argēti viui: et habitatōes i regio-
nib⁹ fri. valde et hūidis: ista. n. oīa festiare faciūt caniciē et
adiunāt ad albedinem capilloꝝum.

C Albificatōes vō iā dixim⁹ eoz totā: et medicine q̄s nar-
rauimus ad albificādos capillos in antidotario.

C Rubificatōis at eoz medicinas narrabo et similr q̄ eos
crispāt et q̄ eos abradūt et q̄ auferunt nō permittētes eos

renasci et reliqua que diximus.

Corpo vo applanatio et phibitio scissionis eorum fit cum iun-
ctioe assidua et multitudo effusionis aquae et assidua iunctioe
cum oleo et aqua p[ro]p[ri]atis et multitudo ablutioe in balneo: et to-
sione eorum et racione eorum et ligatioe secundum equitatem assidue.

Corpo aut casus qui fit ex egritudine sicut alopecia et tinea: qui
curatio est una: et ideo ut enacuetur corpus et caput in primis: deinde
de cunctis exterius cum eis que conveniunt.

A De fursure in capite. CAP. CIX.
Et est dominans plim[us] antiquus: aut est isfra illius: et sus-
f[us]io quod est curatio illius non est sup[er]flua abrasio
capitis secundum assiduam: et ut iungat o[mn]i nocte cum
oleo tepido: et abluit in mane cum aqua calida et frice-
tur in balneo cum dragagathis: aut cum mucillagine psilly et mu-
cillagine feminis citoniorum et altee albe.

Ille autem qui dominans est antiquus plim[us] idiget solutioe cum ali-
gbus pillulis: quas diximus de illis in quo ponunt aloes: et
pulpa colognitide: deinde post id assidue radet caput: et i-
ungere: et balneum: et abluere ipsius cum medicis qui sunt forte ab-
sterfione felis: et cum eis qui sunt viscositate ite[m] sicut medica-
me[m] forte in remonendo fursures ex eis qui dicemur: et medici-
ne lenes narrate ad fursures ex eis qui dicemur et caueat ab
oib[us] quod inest vapor et ascensio qui vapor faciat et eleuat deo-
ad caput: et p[ro]p[ri]e cepis: alleis: et porris: et silib[us] ex eis: et ex illis
qui iam diximus in egritudinibus capitis: et multiplicet comixtionem
vini: et potat de oleo alicuius sup[er] expressionem vne.

De parvis pustulis in capite. CAP. CX.
Et ex g[ra]tie apatui in quo est parvum foramen et
valde subtile plenum humorositate
subtili et humiditate viscosa pauca. Et est appa-
ritio filis est appitioe egritudinis qui dicitur fari: et acci-
dit in cute capitis et est quod est foramen est latius et maius

foramie sabafati: et in foramie est humiditas similis mellis
fari: et iste aut sunt recetes aut antiqui: et vnaquodque eorum aut est
humida aut sicca est. Cum sunt sicce: cura eorum est filis cure fur-
furi. Verumtamen o[mn]i ut p[ro]fertur et addat inunctioe cum cera et oleo
et mucilla. adipib[us] fricatioe cum sinapi et rasioe an iunctioe
Et cum non est antiquus: sufficit fricatio: cum vero est antiquus tunc eget
ut friceat et abradat donec recedat ab ea aspitae: et curret
ex ea sanguis: deinde friceat cum oleis et adipib[us] et mucillagini-
bus et embrocet cum aqua calida: et vaporat donec rubeat locus eius:
deinde liniat cum oleis et adipib[us] et mucillagibus et cera et adi-
pe galline et anatis et dragagantis.

Humide quoque non est antiquus: sufficit vnguentum rubeum sine fri-
catioe et oleo ro. cum corticibus gnatoz et merdasengi cum aceto

Antiquus vero idiget ut fiat stomia cephalice: aut ex venis qui
appent in capite: et ut friceat et radat secundum quantitate sue neces-
sitatis donec resoluatur caro mala cocta: et curret ex ea san-
guis plim[us]: et ponat sup[er] ipsam sanguisuge post fricatioes: de-
inde liniat cum epithiate sabafati fortis exiccatiois. Et p[ro]fertur
et ei assidue linire cum psilotro abradente pilosusque qui exicce-
tur deceter: deinde liniat cum eis qui diximus in sabafati sicca

De rectificatioe coloris. CAP. CXI.
Disruptio coloris aut fit egritudine: aut
yctericia citria et nigra et inualefcentia: aut fit
per corruptioes coplonis. Et cura eius est curatio
illarum egritudinum. Illius autem que fit in conualefcentia
quia ea est confortatio et cibatio.

In sanis fit pallox ex sole: veteris frigore: et quicquid rubet fa-
cies valde: et incipit habere eminencias: et quicquid est citritas absque
egritudine. Cura palloxis est assiduatio itrois balnei: et incli-
atio sup[er] vaporem aquae dulcis calide: et si tunc sufficit illud bene est:
et si non: administra gumeram quam dicemus.

Rubedis autem qui sup[er] faciem dominat et eminenciaz: ideo ne cura
tardeat: quam est mala: et p[ro]fertur ei p[ro]p[ri]atio cruris et stomia ytri-

usque cephalice: et dilatatio eorum quod stricture fit in capill[is] ut
in cute: et dimissio vociferatiois et dimissio o[mn]i[um] qui p[ro]vocant
sanguinem in facie ex lectione alicuius rei et retentione anhe-
litis: et longitudine iacendi super faciem.

Cura quod est ei[us] est stomia fortis post stomia cephalice et extre-
mitatis nasi: et ut liniat cum sapone: et dimittat donec ipsum
sugatur: deinde abluit cum aqua calida multoties: et apponit sanguis-
uge post id sup[er] locum eminenciam habentem: et deuitet o[mn]ia qui multi-
plicat sanguinem ut vinum: carnes: et p[ro]fectioes de melle p[ro]p[ri]e
et utat balneo assidue et inclinatioe sup[er] vaporem aquae calide: cum
est prius balneum aliquoties: et liniat cum epithiate sabafati for-
tis cum humectat ex ea aliquod: et abluit faciem suam per balneum et
inclinatioes sup[er] aquam calidam hora una cum aqua frigida: et caueat ne
obuiet frigori et veteris vehemenciam cum facie sua: et cum illud ac-
ciderit ei succurrat ei cundo ad balneum.

Citrinitati autem sine egritudine p[ro]fertur ut comedat o[mn]i die
gallinam assatam pinguem: et bibat vinum dulce et comedat ficem et
gnata dulcia: et sorbeat vitella ouorum sorbilium: et comedat
cicer album et sumat alitib[us] quibusdam horis et ex cibario in quo
sunt allia et p[ro]ferit ei scoriam ferri p[ro]fecta et assiduatio balnei
et fricatio faciei et gumera cum rubificatibus que dicam.

Pannus faciei. CAP. CXII.
St autem antiquus et non antiquus: niger
et minus niger: cui quod p[ro]fertur
stomia cephalice et decoctio epithima et dimissio
o[mn]i[um] qui in facie sanguinem p[ro]sternit ex eis qui iam diximus:
deinde epithimare cum semine rafani et amigdal ex corticiis
et faria fabaz: et semine melonis: et embrocetur cum aqua
croci hortulani et cum aqua mellis.

Antiquus vero niger idiget medicis fortibus cum his: sicut semi-
ne eruce. terra argenti vivi: pipere: baurach: et quicquid non valet
in eo nisi epithima cum arsenico citrino: et quicquid necessarii est
in ipso semine almeserion: et p[ro]cere sanguisugas sup[er] ipsum: et sta-
fisagria delet pannum et vestigia que simulantur.

De letiginibus et baras. CAP. CXIII.
Medam sunt nigre: et quod dicitur rubee et o[mn]es sunt
difficilis curatiois et p[ro]p[ri]e nigre
Et cura eorum est sicut curatio panis. Verumtamen op[er]e
ut fortior fiat: et multiplicet solutio veteris cum
eis qui educunt melacolia: et supponat gumera loci pucto-
rum: cum medicinis fortibus ex medicinis panni.

De vestigis variolarum. CAP. CXIII.
Vestigia variolarum idigent eis qui ipingunt
corp[us]: et balnea assidue donec
deleat eorum p[ro]fundatio: cum autem equat liniam cum
litargio albificato cum oleo ro. et radicibus can-
ne sicci: et seie melois: et faria rizi et ossibus atigis cum aqua oxidi
Et si vestigia declinia fuerit ad nigredinem: administra-
bit epithima per balneum: aut per vaporatioes cum aqua calida. et addes
in eis medicinas fortes: sicut semine eruce: semine rafani et grana
de ben: et costum. Si vero sunt filles granis lupinorum: tunc fac eis
adherere lenientia: sicut medicamem de dactil quod est his: p[ro]terat
dactili carnes cum medulla p[ro]p[ri]is simulagiei: et fiat ut adhe-
reat desup[er] et p[ro]terat ficem plimi mellis cum semine lini: et mu-
cillagie eius: cum qui p[ro]ficiat faria simile: et emplastrum cum eis et emb-
rocet cum aqua calida plurimum: et inungantur cum cera et
oleo de keiri: et adipe galline et anatis.

Vestigia p[ro]fissionis. CAP. CXV.
Am sunt rubea p[ro]ferunt eis o[mn]ia epithi-
mata lenia remouentia pan-
nium: et cum sunt nigra aut violacea: cōfert epithi-
ma de arsenico citrino cum aqua coriadi bu-
midi ponendo epithima: super epithima multotiens et li-
niantur cum lapide piperis: et semine eruce post inclina-
tionem super aquam calidam.

Algosim. CAP. CXVI.

Radicant algorim oia q̄ vlcera cutē velociter sicut vnguentū de anacardis: sapo. alia z filia: linia d̄sup donec vlcere: deide curet vlcera z eradice cū lenitate tpe lōgo: aut abluat cū aq̄ z sale: deid̄ dissoluat gluten alborin cū pice humida: deid̄ leniat d̄sup z dimittat trib⁹ dieb⁹: deide fricez z scalpelle cū sapone z linia donec videat qd̄ iā deletus ē: deinde curet cum vnguento solidatiuo. **Impetigo. CA. CCVII.**

St res filis sabafati sicce: cui p̄fert assiduatio iunctois: vt fricez vebemeter: deid̄ linia cū oleo z oib⁹ lenificatib⁹: z cōfert ē vt fricez cū acetositate citri: z linia cū acatia z aceto z armoniaco aut cū mugath z aceto: z p̄fert ei oleū de tritico z oleū de corticib⁹ nucū viridiū. Lū āt antiquat z fit sabaphati idiget sāguisugis z fricatione z omni cura asabafati antique.

Morphea. CAP. CCVIII.
Lia est alba alia nigra: alba cū ē antiq̄: deterior ē nigra.

Et cura morphee dū nō ē antiq̄: ē vomit⁹ z abstinere a cibis humectatiuis: sudare in balneo: z assiduatio triferre minoris z zuchari ro. p̄fecti cum mastice z thure: z solutio cū medicis qbusdā i qb⁹ ē turbit z collogitide pulpa: z fricare donec rubeat. Si q̄ sufficit bñ: z si nō: linia cū cepe aut taphia: aut cū rubea ticture cū aceto forti. **In antiq̄ aut oz vt icipiat cū flōmia z assidue iunctio cū medicis q̄s narrabo ad hāc egritudinē z ad albaras. Et similiter epithimata.**

Nigre p̄fert flōmia z solovetr̄ cū eis q̄ educūt meliaz deide linia cū oib⁹ epithimatis⁹ fortib⁹ pāni. Et p̄hibz ipsā valde: aut destrui p̄ id si ipingatio corporis fiat: z assiduatio balnei z vinū album subtile.

Baras. CAP. CCIX.
Lia est aspera z ē facilioris sanationis: lenis aut z antiq̄ p̄fida i carne valde z ē illa q̄ nō rubet pp̄ fricationē z de q̄ nō egredit sāguis cū acus figit i ea: imo egredit ex ea humiditas aq̄s: nisi vltimatio fiat i figēdo sup̄ sup̄ficiē corporis ē difficilis sanatiois. Cui⁹ cura ē cura morphee albe. Verūtū cū fortiorib⁹ epithimatis⁹ z medicis bibitis q̄s dicā: z tigit z alterat cū colore tincture: z fit filis coloris cutis z dicā eam.

Lepa. CAP. CCC.
Eccegritudo aut ē icipiēs: aut iā sua sit ex corpe aliqd̄: aut iāz peruenit ad vltimum finium eorum.

Signa icipiētis sūt raucedo voci: z strictura anhelit⁹ z turbatio albedis oculorū z rubedo faciei z tubositas ei⁹: z paucitas pilorū z sbrilitas eorū. z casus eorū. Et i hui⁹ hora oz vt curet flōia oī mēse p̄ter qd̄ vltiatō fiat i exctōe sāguis: z solutiōe vētris i oī hebdomada cū eis q̄ educūt colerā ni. p̄ter qd̄ illud fortiter fiat: z pueniat in alyis dieb⁹ ad balneū z caputpurgii cū oleo vio. z d̄ cucurbita z de nenufare z iunctōe cū eo z ad cibos leues z humidos z dulces velocis penetratiōis q̄ tenez faciūt corp⁹ z ipiguat ipz: z ad potādū lac qd̄ ē ex aialib⁹ inueni b⁹ sanis: z sorbeat sorbitōnes scās ex eo z zucharo albo z oleo amigdal. z ad vinū subtile albū cū cōmixtione aq̄ q̄ ē ad multitudinē q̄ ē maior z ad trāglilitatē z sōnū vsp̄q̄ p̄is sit hora flōie: z medicamē scō. Sanat. n. hac cura.

Caneat oēs cibos icrossātes sāguinē z calefaciētes ipz de his q̄ diximus i cura melie: z sumat omnia que multiplīcant prouocationem vīne.

Lū q̄b⁹ egritudo inadit corp⁹ z fortior fit raucedo: z facies tuberosa: z curuat digitū: z deturpat forma: z spasmat

iūcture z tuborose fiunt iūcture: tunc hec curā quam diximus conuenit ei z non additur.

Et antiq̄ qd̄ iā puenerunt q̄ carnes vipe z tiriaca scā cū ea sanat: nob̄ āt nō ē expiētia i ea. **Sz ē auditū z creditū**
Et dixerūt ē q̄ p̄fectio noīata alburachil sanat ex ea. Et ego qd̄ narrabo q̄l̄ p̄paret vīpa ad hāc egritudinē: z que preparatio sit eius in iure cum decoctione z que preparatio sit eius in vino: z que preparatio sit eius in medicina p̄fecta p̄pata ad hāc egritudinē p̄prie: qm̄ aut vlcera corp⁹ z currit vir⁹: z fetet corp⁹: tūc cura ei⁹ ē vt iūcture cauterizēt vt idurēt loca eaz: vt nō cadant mēbra tñz: z assidue flōmia basilice z duaz guidēgi: vt nō p̄foce z cū tina vt linia pect⁹ ei⁹: z ispiēt anhelit⁹ z cū caputpurgio z humectatōe quā dixim⁹: z plōget tps ei⁹ z mīozet corruptio vlcēz ei⁹ z putrefactio z corosio eorū: vt permutez ad regionē aeris humidivalde: nō sup̄flui frigoris neq̄ caloris: z assidue vtatur potu lactis ouin⁹: quoniā p̄longat permanentiam eius.

Puritus z scabies. CAP. CXXI.

Lia est humida: alia ē sicca: z sicca qd̄z fit ex multitudie vsus salis: z alcaugamic z reliq̄ q̄ adurūt sāguinē ex cibis z medicis sicut alia: cepe vinū pur⁹: amaz: calidū mel z filia: z ex paucitate balneorū: z multatōis pānorū: z ablutōis corporis assidue. Lū ḡ aq̄ ē citrina z alba z reliq̄ signa sūt i dispōne sanitatis corporis: sufficiūt i cura ei⁹ balneū z fricatio corporis cū fursure z saria ciceris cū baurac: z qm̄ ē crossior ablut cū aq̄ dulci z p̄fricez cū aceto z oleo ro. cū aq̄ apy exp̄ssi: aut aq̄ camomille: deide ablut itez cū aq̄ dulci cala z oleo ros. yngat: fiat id dieb⁹ aliqd̄. Si āt ē res crossior ista idiget epithimate scabiei sicce: q̄ si cū ea vīna nō ē citria: aut min⁹ q̄ citrina. Sz ē in ea calitas: z appent i ea signa dñy colere rubece icē: sē: necessariū ē q̄ fiat flōmia i p̄mis: deid̄ purget cū decoctōe mirob. z epithimi sene z fumi terre ex eis q̄ dicem⁹ deide vta balneo z oib⁹ q̄ dixim⁹: z viret oēs cibos salios z acutos z dulces: z comedat ispidos z acetosos.

Humida vō idiget flōmia z solone vētris fm̄ crossitū dinē rei ei⁹: z idiget fortitudine epithimati fm̄ humiditātē suā: z quāto ē humidior: tāto fortiori medicia idiget i decoctōe. Reliquū āt regimē ei⁹ i cibis z medicis ē vñū.

Saro. CAP. CXXII.

Et ex calido vapore p̄lmo accidere i corpe subito: cui⁹ cura ē flōmia z lenificatio vētr̄ cū aq̄ prunorū: z sumat i potu aquā agreste z aquā granatorū acetosorū z ribes z lac acetosum z cibē cū talis: z cibis agelatiuis z stipticis z fridis z aq̄ agreste z lacte acetoso: z cōfert ei isfusio grisomilorū acetosorū: z ē necessariū: vt i hora cōmotōis ei⁹: z euēt angustie z tristicie: fm̄ igrediatur eger i aquā calaz: qm̄ alleviat ab ea z tumescit corp⁹ ei⁹: nā aer frigidus cōmouet eā cum ei associatur.

De asaphati. CAP. CXXIII.

Non cōmouetur nisi i iuncturis ex mltitudine sudoris z negligētia ablutōis ei⁹: cū ḡ multiplicat sudor: oz vt ablut ipz ille cui assidua sit alafasi i die ad min⁹ sc̄ cū aq̄ frida: z cū additur ē recti⁹ z ablut loca i qb⁹ ē assueta alafasi: z p̄ illō oz vt linia ea cū aq̄ ro. z aliquātulū cāphore z aceto. id nā q̄ p̄hibz ipsā gñari: cū egredit curet cura asabafati.

Ueruce. CAP. CXXIII.

Am multiplicanē i hoīe necessariū ē cēbere sāguinē z soluere vētrē cū eis q̄ educūt meliacoliā: z adhibere regimē qd̄ gñat flegina re

rens et humectet corpus et impinguet: sicut est dilatarum in cibis laudabilis humoris et paucis crositiei: et assiduatio balnei calidi temperati: et multitudo ociositatis et vinum subtile plurime commixtionis.

Cum autem sunt paucis tunc non curantur ipsemet nisi cum eis que ipsas incidunt et ex eis quibus delentur est ut fricetur cum folijs capparis humide aut cum xiloca/ractis nabati humidis: est enim forte experimentus: aut rascetur et liniantur cum ynguento anacardino: aut cum sapone: aut cum medicamine acuto: quoniam facit eas cadere: et delēt eo: aut ligēt radices earum cum capill' odec ca dant: aut cōburātur radices earum cum virg' mirti humide.

C Ragadie i facie labijs pedib' et palmis. **C. XXXV**

Am non sunt fortes antique curā/ tur cum eis que lini untur et inunguntur super eas. quando vero sunt fortes antique est necessarium ut infir/ mo detur in potu oleum diebus aliquot et im pinguetur cib' eius et multiplicetur commixtio in vino et administretur aqua calida et detur in potu de oleo super expressionem vne et super decoctionem passularum: de quo sumatur omni die quantitas. 3. y. cu3. 3. 5. olei sisami excocti et fricetur palma cum vna alba fricatione bo/ na: et silt' pedes: et pfert ut ponat mēb' i aq' cala donec in tumescat: deinde friceat cum dragato strito: et si suppuratio fiat in carne donec currat ex ea sanguis: tūc curet cum vni/ gueto qd noiat anacardinū: aut ynguento squillitico: et cō/ fert ad ragadias. ppe i labio: ut iungat labiū: et fiat ut ad bereat ei pellis oui et canne super labium.

C Et qūq' curat' cū adipe gallie cū gallis stritis sicut al/ cobol: et dragagātū: qd iungat inūctōe bona et inoluat su peas pellis oui: aut iungat cū cera auri.

C Apostemata cala. **CAP. XXXVI.**

Alia sunt sāguica: alia colerica: et cōicat eis sil' calitas loci. Verūtrū ru bedo et extēso sūt i sāguico plus. Et curationi eoz iest termin' necessariū. n. ē iceptōe q' p hibeat eoz gñationes: aut faciat ea minora q' sint. Et il/ lud qd ē fit i sāguico cū flōmia ex latere dno. S3 i coleri/ co cū solone colere ex eis q' n' plimā faciūt calefactōes si cut sirup' de prunis: et sirup' ro. pdict' et sirup' viol. et lac acetosū: et aq' casei cū scamōn. deīn cū epithiatib' ff locū: s3 i sāguico cū illis q' ifrigidāt et stipricitates faciūt: sicut sūt sandali rose: sic memite: camphora: aqua ro. acetum.

C In colerico cū eis i qd' ē ifrigidatio et humectatio sicut psiliū quassatū cū aq' citroloz: et sicut rasura cucurbite et citroli et porulaca strita et silia ex herbis fridis: ita ut cū stat apā et nō addit: sint necessaria illa q' resoluūt cū fa cilitate de qd' aliqd misceat cū medicis pms: ita ut euz generit pulsatio tota et dolor singulariter apponāt resolu tiua. S3 colerica paz idigēt resolutiuis: quoniam resolu unt p seipsa post statum ipsorum.

C Sāguica idigēt ut adiuvēt cū eis q' resoluūt fm debili tatē tepoz: ipsoz: et pueniūt sang. ica ad vna triū rez aut sanant cū resolutōe cui' signū ē q' minorat apā cū dimi nutōe pulsatois et doloris. Aut collectōes faciūt saniei: cu ius signū ē q' assiduatio ē pulsatois et nullā excusatiōem facit ifrigidatio: deinde sedat pulsatio: et lenitur apā.

C Aut fit apā duz: cui' signū ē q' sedat dolor: et minorat apā: et addit ei' durities. Indigēt itaq' psum eis q' adiu uat mās ad resolutōes fm quāritatē calitatis sue et sui tē pozis: et scdo indigent eis que iuvant materiam ut matu retur velociter et sanies congregetur. et aperiatur tertius indiget ut studiose consideret: quoniam ipz quādoq' fit apā duz qd nō sanat: cui' cura ē lenificatio qūq' et reso/ lutio ipsius quandoq' et non fiat operatio in ipso cum me

dicinis que resoluunt et remanet ex eo aliquid qd in lapi de puerat. S3 cū vides idurari a resolutōe dimitte reso/ lutina et cura ipz lēitiuis dōec liniat: deīn reitara resolu tiua donec resoluat a postremo suo: b3 ē cura apā cala.

C Apostema autem frigidum est apostema molle: flegma ticum et durum: scrofule: et nodi et adēmēmil et cancer: et ignis alferisati et formica et vestigia vlcērum et vulne/ ruz et percussiois et casus et herisipilla et restauratio et exi/ ture et summe eorum et cause difficultatis incarnationis vlcērum et reliqua que necessaria sunt in regimine viato rum et cura venenozum et animalium venenosorum non diuiduntur addendo super illud qd est in almanfoze. iun gantur ergo cum hoc libro.

C Apostemata frigida. **CAP. XXXVII.**

De est quatuor generum ex fleg/ mate subtili: aut ex flegmate crosso: aut ex colera nigra: aut ex ventositate: signa eius quod fit ex ventosita/ te sunt quod ē lene molle leue sicut vter in/

flatus: qd cum ponuntur super ipsum digiti comprim/ tur et non remanent vestigia. Et cura eius est vaporatio cum farina ozdei calefacta: aut cum farina mily: aut euz cinere: et melior est cinis quercus: deinde inungatur euz aliquibus oleis calidis: sicut sambacino et de ben: si q' sus/ ficit bene: et si non sufficit cum emplastris que sunt de ci/ nere qre: et cinere ligni vitis confecto cum aqua iunipe/ ri et cipressi et tamarisci et ligetur et caueatur repletio exvi no et cibo et aqua: et colere et granis: et fac eum pati famez et sitim. **C** Ex flegmate subtili signum est q' est molle. Sed est cum eo aliquantulum spissitudinis et est ei grani tas et communicat istis tribus albedo coloris: et omnibus istis quatuor generibus horum apostematum communi cat frigus in tactu.

C Et cura eius est similis cure apostematis vētosi. Et cō/ fert ei quando fricatur oleo et sale: deinde ibibitur pān aqua ciceris quercus vel vitis et ponitur super ipsum: et li gatur cum panno. Et confert ei liniri ex omnibus empla stris que administrātur apostematib' calidis in fine eoz et pfert ei epithima de faufel quod dicemus.

C Ex flegmate crosso est albi coloris frigidi tactus. Sed est cum eo durities: si ergo est magnum necessarium est ut eger euomat et soluiatur: deinde curetur secundum q' diximus in podagra frigida.

C Ex colera nigra est frigidi tactus. Sed est cum eo mul ta durities: et secundum quantitatem duritiei ipsius est difficilis sanationis: et est ex ipso quod cum induratur nō sanatur: et in colore eius est tenebrositas: et si cum hoc su per ipsoz apparent vene rubee: et est in ipso pulsatio: et ali/ quantulum caliditatis tunc est cancer: et non sanatur: et oportet ut ei succurratur blandiendo: ne vlcere: et quā/ doq' estimat stolidus q' sit nodus et perforat ipsum: et fluit sanguis. Et differentia inter nodum et cancerum est: quia cancer pulsat: nodus vero non.

C Et eius cura purgatio est corporis cum catartico et sub/ tiliatio cibi cum eis que diximus in fine apostematis ca/ lidi ex lenificatione quandoq' et resolutione alia vice: cū lenientibus et resolutiuis que dicemus in antidotario: et iam diximus de eis aliquid in cura podagre.

C Cancer. **CAP. XXXVIII.**

Stud est apostema et quando/ q' accidit i/ cipiēdo et quandoq' post alia apostemata ca/ lida: que indurantur quando est incipiens cū cura succurritur ei quandoq' stat et sanat.

C Et signa eius sunt q' incipit apostema simile auellane et minus: deinde augmētatur secundum dies cum dur

tie uehemēti z tenebrositate i colore: z rotūditate i figura: z aliquātūlo calitatis i tactu: z qñ incipit magnificari: apparēt i eo uene virides z sūt ei radii z penetratio i cor porē. **¶** Et cura ei? ē cura quā dixim? i caplo melācolie z cura lep. z flōmia z assiduatiōe eoz q̄ educūt melācoliaz z pmutatiōe sanguis toti? coꝝpoꝝis cū sāguine nouo subti li aquoso tempato p cibos humectātes laudabilis hūorl e boni. defozis aut nō ē spes i resolutōe ei? **¶** Uez cum nō ē i eo calitas n3 pulsatio: tūc si o3 nisi vt curet corp? ei?: vt nō augeat tū. **¶** Si aut cū eo sunt calitas z pulsatio: tūc o3 vt blādiēdo succurrať ne vlceret ita vt infrideť z nō pmittat egrū dormire sup ipsuz: n3 calefaciat ipm.

¶ Et cōfert ad id vt liniat ex mucillagine psily z cerusa pluria: aut aceto z luto. **¶** Si aut vlcerat: tūc vlc? ē tur pe malū valde habēs labia rubea z viridia z iuerfa ex q̄ currit sanies mala fetida: z si fuerit i loco pparato ei? ab scissioni oimode sicut mamillis z pedib? z extremitatib? oportebit vt icidat z i vltio auferat: z cauterizet post il lud cauterio pfundo: deide cōsolidet. Et si nō ē in loco p parato i quo radicit? auferat: tunc curetur cū vngueto le niēte sicut dicemus ad cācrum vulneratum.

¶ Scrophule. CAP. CXXXIX.

Sunt i collo sz plurimū: z qñq; sūt i inguinibus z i oib? locis in qb? sunt glādes: z earū signū ē apā dux rotūdū albi coloris: qd mouet cū moues ipsuz: z qñq; sūt tres aut q̄tuor siles nuci i cisti. **¶** Cū ergo cōprehendis eas a picipio: fac eoz pati famē z fac eū cauere a cena et satietate nauseatiua: z fac ipsuz vomere z solue euz eis q̄ educūt flegma crosuz ex eis q̄ dixim?: z ēplāstra locū cū resolutiuis sicut dyaglon z mirra: qñ soluit euz vior: z cōficiť i ipso farina fabaz z amigdalaz amaraz: z bdelliū cū aggregat euz aceto vini ātig: aut euz mucillagie fenugreci: z sterc? antiquū qd fit ex stercoze antiquo capno ru beo: euz aggregat cū aq̄ caulis aut euz serapino: aut cum oximelle: oia ista resoluūt scrophulas. **¶** Si aut iā ierosā tur aut vlceratur: ē necesse vt extrahant: z nō remaneat ex eis aliqd. nā si remaneat aliqd redit: z nō ē ei cura: dei de cureť loc? donec sanet z cōsolidet. Et fortasse magni ficanť scrophule donec fiant sicut melon aut maiores z capiunt caput z colluz.

¶ Nodi. CAP. CXXXX.

Sunt plūmi modoz qb? oib? cōmunicat qd sepanť a carne coꝝpis z mouet cum moues eos sicut res i cisti z tolerat vt sup eos fiat pstrictio: z curātur euz extractōe: o3 ergo vt sup eos scindat euz facilitate z subtilitate: nec in seipsis sindat: imo sindat cutis ab eis: deide exco riantur ita vt egrediantur cum cisti sua. si autē aliquan do findant cū diligenti? me perquiritur extractio eius qd in ipsis est redeūt z si remanet ex eis aliquid redeūt. Et de istis nodis ē q̄ ē sicut glās apparēs i manifesto pal me z pedis iter fociē z raschetā: z super caput dura: euz p mis eā cōpressiōe uehemēti: fit plana: cui? cura ē vt pma tur aut cōterat euz ligno donec plana fiat: z ponat super ipz frustū pgamene euz aloē litio z mirra et acatia z glu tie piscis: et strigat sup ipsuz valde cū frusto sue magni tudinis de ligno aut d plūbo.

¶ Adememil. CAP. CXXXXI.

Adememil est gen? apostemat? calidi: qd multiplicat i eo q̄ mul tuz vtiť cibis gñantib? sanguinē plurimū. mi noꝝet ergo cibū pprie carnē: et pfectiōes de melle: et lac et vinū: et declinet cibū suum ad acetositatē. fortasse eniz faciūt sanici collectionē: et fit ex eis malitia maxia ledēs: aut iterficiēs. Cui ergo accidūt

post adememil plūma: aut post exiturā tremor in coꝝdes: aut nausea: aut sudor: fridus: tūc illō signū ē malū z cura adememil ē vt i initio sue icceptionis regat cū eis qb? re giat apā calm. **¶** Si aut ptranseāt tres dies: z nō extenu entur sed pmaneat coꝝ pulsatio z febris ipsoꝝ tūc neces sariū est vt sanici collectionē faciāt. quare iunet vt velloz fiat coꝝ maturatio z aptio ex eis q̄ dixim? in illis q̄ aggre gāt sanie de qb? sunt semē almaria: aut lac aut fic? carnos se cōtrite cū melle: aut massa tritici cū aliquāto baurac: z assiduet regimē ipsi? deinde extrahat qd in ipsis ē z cō solidet locus. **¶** Exitura. CAP. CXXXXII.

Am aggregat mā ad locū vnum fit ex ea exitura magna valde: z multoties ac cidit in subascellis z i inguinib?: z illa q̄ accidit in subascellis est sicca ledēs. Et illa q̄ ē in in guinib? est magna geta parūper: z qñq; nō fa cit collectionē saniei. **¶** Illa aut q̄ ē in subascellis fortas se nō euacuat a collectiōe. Et cōfert ei in pncipio rei flo botomia. **¶** Illi vō q̄ ē i inguinib? cōfert flōmia i basili ca ex manu opposita. Illi vō q̄ est in subascellis in safena pedis oppositi: aut basilica man? alteri? aut ambaz si fu erit res supflua: deinde pueniat ad illā q̄ ē i inguinibus inūgendo cū oleo tepido: resoluē. n. z delebit fm plimū **¶** Illa q̄ est in subascellis si non sedat ei? rubor z pulsatio ipsi? post flōmiā: tūc scias q̄ collectiōes faciet: ponat er go sup ipsaz illud qd saniei collectionē facit: deide perfo ret cū maturat z cureť: z nō o3 vt appoximet habēs exi turaz in subascellis vino omnino: qñ timet sup ipsuz ex eo accidentia mala.

¶ De balchiati vesicis formica miliari igni perfico.

CAP. CXXXX.

Balchiati qdes est vlc? euz bothoz z crustis z curū vir? z ē filis sabafati male: cui? cura est sabafati male fm q̄ dixim? ex flōmia z fricatiōe: donec to ta illa mala caro vlceret z appositōe sangui fugaz: deide ex medicinis pdictis ad sabafati. Et cōfert ei proprie lutū z acetū cū liniunt sup ipsam assidue z ex corticeť qñ exiccant z fricet donec sanguinē emittat: de inde itereť super ipsaz: ipsa eniz nō cessat exicare vnum corticeť post aliū donec perueniat ad carnē sanam: quare subtiliat cortex: tūc: z segtur cū sanitas.

Ereūt in coꝝpoze vesice inter quas ē aq̄ subtilis filis eis q̄ accidūt ex adustione ignis: qrum cura ē flōmia si coꝝpus est plenū: z def? egro assidue aq̄ prunoꝝ z aq̄ granatoꝝ acetosoꝝuz z taxil: z omnia q̄ extriguūt sā guinē: z rūpanť vesice z currat ex eis totū qd est in eis: et liniatur cum cerusa plumbi lithargiro: mirto cum aqua ro. z aqua mirti humide.

Ereūt in coꝝpoze bothoz parue: vna aut plures nume ro: z apostematur locus apostemate paruo: et quandoq; sinditur z incipit vulnerari z vadit de loco ad locum. **¶** Cuius cura est cum eis que educunt coleram et linire ipsam cum luto armeno dissoluto euz aceto aut cum epitbimate herispille cū aceto.

¶ Egrediuntur bothoz parue similes milio cum quib? est mordicatio uehemēs: et apostema z cursus virus z color bothoz est albus: z qd est super eas z in circuitu earum de carne est rubeū. Cui quidem cōfert flobotomia z solutio ventris cum aqua fructuum: z eis que educunt coleram cum humiditatibus: sicut sunt mirobalani citrini: et sca mo. deinde liniatur locus cum gallis z cortice granatoꝝ et carmesib?: z sandalis: et luto armeno soluto cum ace to z aqua rosata: et aqua clara fm mensuraz qua nō mor dicet acetum: z conferunt ei trocisci andiaron z melson: z similia ex illis q̄ sunt fortis stipticitatis.

Quādoq3 i corpe egrediūt bothoret icipiūt velo
citer puenit ad h̄ vt fiat cruste nigre aut
virides: aut fiat illd qd̄ ē i circuitu eoz rubeū: aut coloris
pauonis: tunc id noīat erisipila et ignis perficus cuz quo
est inflāmatio uehemēs valde: et oportet qd̄ vt extrahat
sanguis cū flōmia ex loco opposito eductiōe pluria: dōec
accidat sincopis: vbi gfa: et pueniat ad infirmū cum eis q̄
subtriliant sanguinē absq3 acuitate: imo humectant ipsuz:
et addūt in aquositate ei: sicut aqua ordei: et aq̄ melonis
indi et aqua cucurbite assate: et mucillago psilly: et nō dēt
in hac egritudine ea que incrossant sanguinem penitus.
Sanguis namq3 cū eo ē crossus in seipso: et ponat̄ super
locū vlcēis medicīne fortis stipticitatis cū aliquantulo
acuitatis: sicut sunt trocisci andaton cū ponit̄ in eis calca
dis: aut flos eris aut hoc medicamē: qm̄ ē ppius ad hāc
egritudinē cuius cōfectio. **β.** gallas imaturas q̄ terantur
cū aceto aut liniat̄ ex albumine cū aceto: aut sumat̄ alu
men et quātuz est decima ei: floris eris et liniat̄ cū eo: cuz
vlcus est malum et mouet̄ et ambulat paulatiz. Si aut̄ in
cipit perambulare: tūc oportet vt pyciatur super ipsum
medicamē acutum aut cauterizetur.

De herpete estiomeno. CAP. CXXXIII.

H **Erpes** estiomeno cum accidit ab vlere
malo: aut bothor nigra: aut viri
di: aut ea q̄ habet colorē pauonis icipiēs am
bulare et dilatarī velociter: tūc oportet vt festi
netur ad cauterizandū ipsum: aut pyciat̄ sup
ipsuz medicamē acutuz et liniat̄ in circuitu eius cū luto et
aceto. Cū ergo denigrat̄ et mollescit nigredo: tūc ponatur
sup ipsuz sulphur cōrritū cōfectū cū butiro vna vice post
aliā donec cadat nigredo: et iteret̄ illud donec cadat caro
corrofa mala tota: deide abluat̄ cū aceto et aqua et curet̄
cū medicamē generatiuo carnis: et nō sit negligentia in
ipso: qz occupabit ex corpore locū plurimum.

De antrace. CAP. CXXXV.

H **Scaliud** est rubeū: et aliū viride: et ali
ud nigrū: et vnuq3q3 ē malū:
et signa ei⁹ sūt bothor et apostema cū qb⁹ egre
ditur inflāmatio uehemēs ledēs valde p̄trā
siens mēsurā in hoc: et fit qd̄ ē in circuitu ei⁹ ve
lociter nigrū aut viride: et accidit cū eo vomitus et pulsus
cordis et sincopis et si supfluit iste intētiōes cū eo ē mori
ferū cito fm̄ plurimū: et nō oportet vt flōmia fiat cū hac
egritudine. **β.** festinet et dētur infirmo oīa q̄ cōfortant
cor cū infridatiōe ex eis q̄ dixim⁹ in caplo calefactionis
cordis: et pferūt ad illud granata acetosa: et acetositas ci
tri: et odoramētū redolētū fridoz. **¶** Si aut̄ in aere fue
rit pestilētia: tūc erit maluz: et pferunt ei illd qd̄ sumit̄ ex
cibis q̄ lētib⁹ excoctis et aceto et cibis cōgelatis: et oē
qd̄ icrossat sanguinē et pfortat cor et extinguit supfluitatē
caliditatis: et pferūt ei vt aggreget̄ in circuitu ei⁹ nix plu
rima: hoc qd̄ plurimū accidit i autūno et i fine estatis.
¶ Intēde ergo in curatiōe ei⁹ cū medicinis cōfortātibus
cor cū infridatione: locū aut̄ scalpella et ablue sanguinez
ei⁹ cuz aq̄ cala ne cōgelet̄ et nō currat et sugat̄ suctione le
ni: vt egrediat̄ paulatiz: et nō liniat̄ epithimate frido im
mo cū vides qz iā accidit ab epithimate et aqua frida pul
sus cordis addit̄ tūc icipe et eboca ipsuz cū aq̄ cala: et ca
lescat ipsuz: et pone sup locū cū ifirm⁹ ē sedēs in domo: et in
circuitu ei⁹ qd̄ phibeat frigus puenire ad corp⁹ et subleua
plurimū intētiōis tue ad pferuādū virtutē et ifridanduz
cor: loci vō ipsi curatio nō est possibil. nisi post illud.

¶ Cū ergo alleviatur pulsus cordis: et delect̄ et v̄tus ē fort
tūc cōsidera: et si ē pambulās: cura ipsū cū eis q̄ dixim⁹: et
si iā denigratū ē: tūc cū eis q̄ dixim⁹ etiam: et si indiget vt
cauterizetur cum incipiens malum: cauteriza ipsum:

deinde consolida.

De adustiōe ignis. CAP. CXXXVI.
Quādoq3 adustiō ignis vnguētū de calce
et vngm̄ ceruse: et magis vltimuz
qz expri sum⁹ ad h̄ et vngm̄ albi: et cū ē res ma
gna et plima idiget flōmia ex latere diuerso: aut opposito
deide curet̄ cū vngō albo: volo qz itelligat̄ p vnguentuz
albus: illd qd̄ ē factū d cerusa et oleo ro. et cera et nō d plib⁹.

De panaritys. CAP. CXXXVII.

Quādoq3 buic vt igniat̄ oleū ne aduratur
taliter: et ipzimat̄ i ipso. Si ergo
sedat̄ pulsatio: et sanat̄: tūc illd sufficit: et si non
tūc ponat̄ sup ipsū qd̄ sanici faciat collectōez
¶ Cū ergo colligit̄ sanies et maturat̄ pfozet̄
foramine paruo et expmat̄: deide curet̄ illd: vt non capiat
radicē vnguis toti⁹: et curet̄ cū medicamine gñatiuo car
nis: et qñq3 confert ei in p̄cipio vt liniat̄ cum erugie fer
ri et aceto: et ponat̄ in niue vsq3quo obstupefcit.

**De cura vlcērum vulnērum recentium et putridorum et
antiquorum.** CAP. CXXXVIII.

In curatiōe qd̄ vulnēris recentis
cū nō ē magne quātita
tis et pfunditatis sufficit vt cōiūgat̄ extremi
tates ei⁹ decēter et ligētur: et caueat̄ ne oleum
cōtingat ipsuz aut cadat iter labia ei⁹ pil⁹: qm̄ illd phibet
incarnationē. **¶** Si aut̄ pfundū fuerit: tūc necessarium
erit tibi: vt sup ipz ponas vngm̄ carnis gñatiuu: et suffe
ras et liges: et si declinat labiū vulnēris vnū et elongat̄ ab
altero ad aliquā partiū tūc liget̄ ab illa pte: et declinetur
ad p̄e oppositā: et si declinat labia eius ad duas ptes sit
et elogat̄ vnū labiū vulnēris ab alio: tūc liget̄ vtrūq3: et si
ex magnitudine vulnēris cōseq̄t̄ vt nō cōiūgat̄ ipsuz liga
tura cū ipm̄ decēter pstrigim⁹: tūc oz vt suat̄ in vno loco
aut i duob⁹ aut i trib⁹ **β.** quātitatē q̄ nō pmittat labia
vulnēris disiūgi: et si fuerit i eo vir⁹ phibēs ipm̄ pglutina
ri erit necariū medicamē exsecatiū et absterfuiū vir⁹ et p
hibēs currere ad ipz vir⁹ aliud. **¶** Cū ergo pfozat̄ bubo
vel vuln⁹ vel exitura oz pfozet̄ ipz i iferioze loco ei⁹ vt nō
retineat̄ i eo aliqd de sanie sz effudat̄ totū qd̄ ē his: et cō
strige ipm̄ i supiori pte ei⁹ forti⁹ qz iferiori: ita vt effunda
tur sanies cū facilitate: et mīora cibū vulnēratū i p̄mis die
bus pprie si nō egredit̄ ex eo sanguis plīm⁹: et fac ipm̄ in
clinare ad acētositatē: et si rubet qd̄ ē i circuitu vulnēris
et icipit apāri: tūc flōmia ipz ex latere diuerso: ita vt postq3
trāscrit tres dies: aut septiana vna: et ei securitas fuerit
apātis: fac dilatatōez sup ipz i cibo paulatī: i p̄ncipio vō nō
et pprie: si nō cucurrerit ex vulnere sanguis plurim⁹: et qñ
vuln⁹ ē i latere iūcture aut i loco neruoso p̄pinq3 ossi: aut
corde: tūc icipe pfozare ipm̄ ne sanies corrupat mebrum
aut os aut chozda: et qñ ē in loco carnosio: tūc dimitte ipz
donec pfirmet̄ ei⁹ maturatio: et qñ sup vuln⁹ ponit̄ vngm̄
et calefacit ipz et rubeū facit: tūc icipe et pmuta ipm̄ cuz
fridioze eo: et qñ detumescere ipz facit: et facit ipz albi:
tūc cura ipm̄ cū vngō calidioze eo paulatī: et fiat incisio
semp fm̄ lōgitudinē corporis nō i latitudine i oib⁹ locis
eq̄litr q̄ eminētia nō habēt: in locis aut̄ q̄ sunt flexibilia
pcedat cū flexibilitate accidēte i illo loco. **¶** Et cū vide
ris sup vlc⁹ pus aut albedinē: tūc adde i acuitatē vnguē
ti: et qñ vides qz currit ex eo vir⁹ et dolor ē cū mordicatio
ne: tūc seda ex acuitate ei⁹ aliqd: et phibe subtilitatē ei⁹.
¶ Et i vlcērib⁹ qd̄ difficilis sanatiōis et malis: idiget ba
bēs ea flōmia et solutione vētris: deide curatiōe cuz vn
gueto: et in illis que sunt putride carnis est necessarium
vt curatio fiat cum vnguento viridi: et quando sunt ve
bementioris putrefactionis cum medicamine acuto: de
ide cū butiro: vsq3q3 cadat cortex: deide curet̄ vsq3q3 sanet̄

De fluxu sanguinis ex vulnere. CAP. CXXXIX.

Dortet vt pparet locus ad superiora z stringatur z infridez cū niue: z sumat sanguis dra. z aloes z sarcocolla z th^o trita sicut puluis: z sumat pili leporis aut gazel: aut tela araneæ: z fiat ide tere que madesi ant in albumine oui: z inuoluant i medicamine z ipleat i de vulnus: z puluerizet desuper hoc medicamen: z ligamine constringatur.

Et qñq; cōfert ei hoc medicamē cui⁹ cōfectio. **B.** atramentū z sanguinē dra. z aloes z calceez nō extinetā z albumen oui qđ administrēt cū pilis leporis: aut gazel: aut tela araneæ. Et si sanguis fluat ex vena incisa tunc signa eius sunt exuberātia ipsius: z multitudo eius: z tūc qđez est necessariū aperire vulnus paulatim cū subtilitate: ita vt cōsequat ozificium vena: z stringat cū filo lini subtili firmo: deinde curet ita vt stringat qđ est supra vuln⁹ cuz ligatura donec abscedat sanguis deinde puluerizet super vulnus ex medicamine: postq; conglutinant labia eius z suunt z ponat desup etiā ex medicamine z albugine oui z nō soluat dieb⁹ trib⁹. Et si flux⁹ sanguinis ē ex arteria est magis difficile cōstringere ipsuz: z signū est eius: qđ sanguis ei⁹ ipetuose egredit⁹ vna vice: z abscedit alia: tūc ergo ē necessariū vt stringat z canterizet si ē magna: aut adhibeat ferrū quo incidat: z incidat: deinde curet loc⁹.

Fluxū vō sanguinis q est ex venis labiorū: abscondit rezentio niuis in ore. Sed flux⁹ sanguinis q ē ex sanguisugis absconditur cū super ipsuz inuiscat fabe medietas: z abscedit ipsuz etiā vt puluerizetur desup puluis molendini: aut in frigidetur cum niue.

Cura algebre z dislocatiōis z fracture. CA. CXL.

Mior error cū accidūt percussio z casus et dislocatio z fractura z cōtorzio ē vt addatur dolor loci per cōpressionem factam desup: aut per ligaturā stricā. Cū ergo accidit casus aut percussio z nō aduenit cum ea dislocatio: tūc nō indiget cōpressionē: neq; extensioe omnino. Sed vngat subtiliter si nō est fractura: z emplastre tur emplastro algebre sedate dolorē: z stringatur leniter ligatō z caueat ne fatiget mēbrū illud in laborado.

Et si est fractura: tūc oportet vt vngat z tendatur z premat fm quātitatem qua eget vt redeat os ad locuz suuz cum maiore facilitate que possibit ē ei: z signū qđ huius fracture est q; apparet eminētia ossis: z expulsio eius fissura vero z cōtritio in longitudine z latitudine in osse nō indiget et vnctione: neq; eq̃tione.

Uez dislocatiōi necessariū ē vt extēdat donec sit possibile vt redeat ad locū suum. Verū tamē oportet vt fiat in sumo cū facilitate z subtilitate z cū minore quātitate doloris q nobis possibil est: z minoret cibis egri in p̃mis diebus vñq; ad septimanā: donec securitas sit ab apostemate in loco. Cumq; securitas sit ab apostemate: tūc absoluat ei cibis paulatiz. Si aut tardat incarnatio fracture: z corpus est extenuatū cibet tūc frumēto cocto vsq; quo fit quasi puls: z pultrib⁹ z cibis crosis: z capitib⁹: et qñ cōmouet ex strictura ligamēti dolor mollifica ipsum paulatiz z nō dimittas neq; tolere dolorē ei⁹: q; facit incurrere apostema z putrefactionē z corruptionē mēbri: z qñ cōmouet sub ligatura purit⁹ solue: z ebzoa cū aq; calida z dimitte hora vna dōec exugez: z reitēra: z quando nō succurrit dislocatiōi dōec apostemē tūc nō extēdat: qñ nō fortasse saluabit a sp̃alino: z oz vt chirurgici assidue caueāt ne cadat sup locū nisi planū fiat dolor fortis: z cōp̃mat ad lat⁹ aliud nisi ad illud ad qđ oz vt cōp̃mat: z si fuerit vuln⁹ cū ea dimitte ozificiū vulneris discooptū: vt currat ex eo vir⁹: nā si illd nō sit i ea apostemā. Et si i

fractura fuerit frustū ossis pūgēs cui⁹ signū ē: q; videbis ipsuz cadere in carne sicut spinā altā eminētē: z qñ p̃tran siet man⁹ tua desup fortior fit dolor z pulsatio: tūc oportet vt apiat z extrahat frustū si fuerit separatū: aut separet si fuerit adherēs: dñde curetur cū ligatura z nō ligetur ante illud: qñ cōmouetur ide putrefactio mēbri totius z leni durities q remanēt ex algebra cū cera z adipib⁹ z medullis z reliqs lenificatiuis ex eis q dicemus.

Et pfert casui z pcussioni z sedat dolorē: si resoluat mumiā in oleo z bibat posita sup vinū pauce quātitatis: aut sup aquā ciceris. Et cōfert ei cui accidit sputū sanguis vt sumat in potu bolū armenū z trociscos de charabe et flōmetur ex latere diuerso: z cōfert ei q cadit super ventrē vt sumat in potu charabe z boli ar. z sanguinis drac. oīuz ana. z. i. z opy. cheratē. i. cum hz fluxuz sanguinis aut vomitū: retinet enī ipsuz subito post flōmiam.

De animalibus pungentibus z mordentibus z de venenis. CAP. CXLI.

Dnfert ei qui in potu sumit venenum vniuersaliter: vt dentur ei i potu aqua calida z oleū z euomat vna vice post aliā cum vtrifq; deinde bibat lac z oleū amigdalinuz z butir⁹ proprie. illud. n. sedat de malitiā vlcacitate veneni: z cōsidere post illud que accidentia eueniunt in corpore: q; si accidūt febriis z rubedo faciei z mal⁹ odor oris z fetor eius: z citrinitas coloris z oculorū: dentur in potu res infridantes z extinguētes: z si apparēt pigritia z somnus z cōgelatio z stupor: denē in potu res calide sic medicamē d assa: z ei filia. Et pfert ei q timet q; in potu sumat venenū: assiduatio comedēti sic⁹ z nūces: aut sumat omni mane de tiriaca de terra sigillata: q; niam proprietates eius est facere illud. proprietates namq; huius medicine est: vt cū contingit venenum esse in cibo educat ipsum vomitu: z quando accidūt ex potu veneni sintopis cui subueniri potest: z debilitas: z dissolutio virutis: tūc ipsuz est ex eis venenis malis p̃trarijs cōploni cordis a tota substantia: z o quas paruz cōfert i eo cura ni si sumat bezabar resistens ei: z ego quidē iam vidi q; resistit napello qui est ex venenis que sunt d̃criora: z quādoq; confert ei diamuscum recens: z tiriaca diacinos: licet non viderim ei in expulsiōne napelli magnū iuuamentum. in punctura vero vipere est mirabil⁹ valde. cuz autem moris sine pūctura animalūz ignorat cuius sit: tunc stringatur qđ est supra puncturā: z ponant desuper vētose z sugat: z scidat pulli calidi z ponatur desuper. de ide pōant d̃sup ventose z sugat z vaporizetur cuz eis: z ponantur cancri contriti. Et si locus icipit peruenire ad corruptionem abscondatur locus. si fuerit in loco preparato incisioni aut canterizetur. Incipiens enim peruenire ad corruptionem z putrefactionem est significatio q est punctura animalis perniciosi. Dum autem non incipit tendere ad corruptionem z putrefactionem: quamuis sit vehementis doloris: cum nondum sit ei velox perambulatio in corpore non est malum egro ex eo: z tunc est deterius cum cadit punctura iuxta cor. Aut vbi est arta-

Illud vero Cria magna. quod confert puncture vipere est tiriaca magna: z quandoq; confert ei meridatum magnū z medicamen de assa z butirum vetus et medicamen d̃erbo z comestio alliorum z potus vini puri.

Mordicatio aut scorpionū pfert vaporatio et assa z allia et medicamē de assa: et tiriaca diateffarō: epithima cū eufozib. z oleū antiquum.

Ad gerarat aut puncturā confert tiriaca alcaia rui. i. exercitialis z poma acetosa et folia eorum: z tarassacum. i. trocisc. mel aggreffe et absin-

thiū nabatiū et scalpellatio i loco mordicatiōis ⁊ suctio.
Rutele aut mordicationi pfert balneū calm valde
 ⁊ tina ⁊ sepeliri i arena ⁊ ciner caloz: accipe
 puluerē de nigella: ⁊ semine apy: ⁊ medicamē de assa.

Aespe autem ⁊ apis puncture pfert epithima de bo/
 loarme. ⁊ aceto etiam ⁊ cāphora: ⁊ supponere
 frustum grandinis in anno: ⁊ emplastrare cum maluis
 ⁊ portulaca aut solatro. ¶ Adordētia aut si dentes suos
 dimittāt i loco morsure: oportet vt fricef cū oleo aliquo:
 deide cinere lini: deide emplastre f cū eo dōec egrediāt.

Canis aut rabiosi morsus ē maximū nocumētum: ⁊
 ei signa sunt rubedo oculoz: ⁊ plectio lingue
 extra: ⁊ itromissio caude iter crura: ⁊ spuma currea ex ore
 ⁊ rauceo vocis: ⁊ abhorrere socios ⁊ notos: ⁊ inuadere
 oēm cui obuiat: ⁊ fugiūt canes ab eo: ⁊ dicif q si liniaf ex
 sanguine currete ex morsu ei panis nō comedūt eū reliq
 canes: ⁊ q si ēplastre f vultu? cuz massa ⁊ pyciaf galline:
 nō comedit ipsaz: ⁊ supuenit egro timor aq aminus a xl.
 dieb? vsq ad. iij. menses. Cū ergo sentit infirm? q canis
 q eū momordit ē rabiosus: tūc oportet vt ponāt sup locū
 morsus vctose ⁊ sugaf: ⁊ ponāt desup eruca eligata cōfe/
 cta cū butiro vaccino: ⁊ sumat i potu medicamē d cācris
 ⁊ rege ipsuz regimine melācolicoz ex humectatione cor/
 poris ⁊ educitiōe melācolie: de medicinis q iterficiunt.

Alle aut q catarides in potu sumit: iuuat potu lactis ⁊
 olei amigdal: ⁊ signū ei? ē qd mingit sanguinem ⁊
 vider vesica ei: deide curef cura vlcis vesice: ⁊ cōfert
 ad potū medicamē de assa: ⁊ tiriaca diatesaron.

Et cōfert ei q bibit iusgamū albus lac pprie post vomī
 tū si succurritur ei velociter.

Et cōfert fungis ⁊ tuberib? pntiosis vomit? ⁊ medica/
 mē de asa: ⁊ medicamē diapipereō ⁊ sumere in potu
 pig cū vino veteri: ⁊ vt vomat cū nitro falso ⁊ baurach.

Ill aut q bibit lac ⁊ adueniūt ei post ipsū mollificatio
 ⁊ nauisea ⁊ sudor fridus bibat acetū forte. deide su/
 mat ex asa: aut ex calamento syrupo acetoso. 3. i. vna vice
 post aliā vicē. ¶ Et ille cui psiliū facit accidere file huic
 euomat ⁊ sumat i potu post medicamē de asa: ⁊ tiriacam
 diatesarō. ¶ Et similiter fiat si accidāt homini h? acci/
 dētia a comestiōe coriādr plurimi hūidi. cui? signū ē qd
 odoraf sup corp ei? odor coriādr: ⁊ pferunt ei illa q dixi/
 mus conferre ei qui bibit psilium.

Et quādo accidit ex comestiōe assature q iuoluiū
 cuz extrahit ex furno i aliq re: ⁊ nō per/
 mittit euaporaf parūp: vertigo silis epilic: euomat ergo:
 deide sumat in potu rob fructuuz acetosoz: deide def in
 potu rob fructuuz stipticoz ⁊ miua: deide zuchaz ro. cū
 xilaloēs ido: ⁊ mastice ⁊ qrat somnū ⁊ igrediaf balneū.

Et pisces fridi cuz supuenit eis vn? dies aut duo: ⁊ sunt
 assati faciūt file illi: ⁊ cū dimittūt i loco hūoroso fri/
 do ⁊ sunt suffocati: accidit eniz ex eis illd qd accidit ex co/
 mestiōe fūgoz pntiosoz suffocantiū: ⁊ cura ei? ē: vt euo/
 mat: ⁊ sumat i potu vinū puz cū pipe: ⁊ curef cura fūgoz.

Et siliter nuces ⁊ quellane cū fuerit rācide ⁊ comedūf.
 qñqz. n. accidūt ex eis accidētia mala: qb? pfert rob
 citonioz ⁊ rob pomoz. Et lac habēs odorē lini putrefa/
 cti: est malū ēt. quare oportet vt curef cuz vomitu: ⁊ def
 post illud diaciminum: et diapipereon: et detur in potu
 vinum purum ⁊ fomētetur stomach? cum oleo nardino.
 ¶ Que accidētia mala q? accidūt ex laxatiuis ⁊ vomiti/
 uis ⁊ qd hēant purgare ⁊ qb? sit vtēdum. CXLII.

Quandoqz accidunt ex potu medicina
 ruz solutiuarum ⁊ vomere
 faciētū malaz sicut mezercon ⁊ deridre ⁊ sa/
 brē: ⁊ species lacticiniorum alioz: ⁊ medicie

plures ignote: sicut elleborus niger: ⁊ gilbernech: et con/
 disti: ⁊ similia accidentia mala valde: quapropter oportet
 vt sint cōtēti ex solutiuis eis q sunt facillioza: sicut mirob.
 et viol. ⁊ pruna: ⁊ syrupus ro. dictus: ⁊ syrupus viol.
 et que sunt similia illis. Et sint cōtēti turbit: et aloē: ⁊ epithio:
 ⁊ polipodio: ⁊ pulpa colloqntide ⁊ agarico ⁊ sene ⁊ fumo
 terre cassi. f. ⁊ tereniabin: et tamarindis et scamnon. antio/
 chena bona: ⁊ deuiter corascena qñ est pntiosa: et eno/
 māt oia q necesse ē vomere: et sint cōtēti ex vomitiuis:
 syrupo acetoso: et raffano: ⁊ semine aneti: et eruca: et al/
 chatar: et medicamine hūte valde paruz condifi: cuz ne/
 cessarius est vomit? fortis: et nuce vomica ⁊ granis alra/
 cha: alia menia que sunt vt exilimo nux vomica ⁊ simili/
 bus ex ill? que experti fuerūt et tētauerunt. de quib? iam
 diximus in hoc libro. ¶ Et deuient vomituz et solutio/
 nem vētris cuz medicina ignota: et quādo accidit super/
 fluitas solutionis ventris da in potu medicinas in quib?
 ponit aliquid opy: et iusquiami: et fac egrum ingredi bal/
 neuz: et da ei ad potādus sauch de nabac: ⁊ sauch de al/
 gobera: et puluis de granis granatorum: ⁊ nō des in potu
 medicinas in quibus est iusquiamū ⁊ opium: nisi cuz iste
 nō operant: vbi vides solutionez infestare vehemēter:
 et timetur q cadat virtus: cuz ergo indiges eis incipe ⁊
 da eas in potu. ¶ Et cura eius in quo superabundat vo/
 mitus est cura colirice passionis. ¶ Et nō des in potu ca/
 marticum bis in die vna: et non soluas in vehemētia calo/
 ris: neq in vehemētia frigoris: quoniam nō sit securitas
 quin solutio fortiter superfluat in parte frigoris et calo/
 ris: neq soluas in febribus fortis caliditatis: et cum de/
 bilitas virtutis adest. ¶ Et illos quib? ex consuetudine
 vlcera in intestinis solent fieri: et quibus velociter adue/
 nit excoziatio: et illum cuius natura facilitatem ignoras
 et difficultatem f?z medicinam solutiua nō soluas. Que/
 re ergo ab ipso quantuz ex medicinis solutinis potare cō/
 suevit et quantum ex ea soluere solitus est: et quot asse/
 lationes habere: vt inde significetur mensura quam ne/
 cesse sit te in potu ei tribuere. ¶ Et si tibi necesse est: vt
 alicui in potu medicinam solutiua incipiendo tribuas
 scilicet qui nunquam antea medicinā sumpfit: in primis
 da ei. i. leniorē medicinaz: et que ex medicinis leuior sit:
 aut ex forti quātitate minorē: deide post illd adde in illa
 donec cognoscas mēsurā ei equalē. ¶ Et scias q multi
 hominū quoz nāe solutiue velociter obediūt medicinis:
 sūt macilēti: pigues vō diuersi sūt ad β. CXLIII.

Aloes solutiōe educit colerā ⁊ ēt hūiditates ⁊ ē d
 limibus medicis solutiuis pgruū stōacho: sed
 apit ozificia emorroidaz: q ergo emorroidas patit: ⁊ ei?
 eget acceptiōe: ipz cū bdellio ⁊ draga. sumat: si ipz sumet
 ei necariū fuerit: ⁊ post ipsū? acceptionē i aq cucume sede/
 at: sitqz dosis ex aloē ab aureo. i. vsq ad. ij. aure. ei? aut so/
 lutio ē tarda: quapp oz vt psidef: ⁊ nō fiat post ipsuz ad/
 comedēdū pparatio. CXLIII.

Turbit ē medicia sublimis pue malitie: at vō qd al/
 bū ē recēs: gumosū nō plima idiget rectifi/
 catiōe: ⁊ ipsū qdē solutiōe educit hūiditates: ⁊ fla qd nō ē
 plurie viscositatis: cui? dosis ē a. 3. ij. vsq ad. iij. cū deco/
 quif: et si sumit f?z modū suū: ē a. 3. i. vsq ad aure. i.

Dulpa colloqntide educit flā ⁊ extrahit ipsuz ex p
 fundo corpis et ille q cōsuet? ē pati excozi/
 tionem: oportet vt misceat eam cum dragg. aut bdellio:
 cuius dosis est a quarta. 3. vnius vsq ad. 3. 5.

Agaricū autem educit melancoliā et flegma cros/
 sum cuius dosis ē. 3. ij. et ē tarde solutiōis.

Scamonea soluit colerā ⁊ hūiditates forti virtutē
 te: ⁊ cū ex ea pōit cū aloē ⁊ mirobol.

rectificat ex eis et filiter rectificat ipsas rob citoniorum et aqua ipsa citoniorum: et quoniam citonia ipsa cum ea ponunt in cofectionibus: sicut electuariis de citonibus et filibus est velocioris operationis et minoris malitie: cuius dosis sit a. viij. granis. et 5. vsq; ad quartam. 3. i.

Polipodium vo educit melacoliā et flā salsum et sanat scissuras fortiter quod fuit in manibus: et ponit in decoctionibus cum epithimo: cuius dosis sit a duabus. 3. vsq; ad. iij. 3.

Epithimi vo dosis sit a. 3. iij. vsq; ad. viij. 3. et non idi get rectificatio: et soluit melacoliā.

Mirobol. citri: soluit colerā: et nigri indi solunt melacoliā: nigri vo i qb? ē pōicitas non sunt cōueniētes ad solutionē faciendā: imo ad stomachi pparationē: et non oportet vt d mirob. bibat ad soluendū. Sz aq cox cū znc. et tereniabi: quū dosis sit a. 3. x. vsq; ad. xx. aut et sum? terre pferūt puritui et bochor et edu. cū colerā cum facilitate: sitq; dosis a. 3. iij. vsq; ad. vi. 3. i decoctione cū accidit: et similiter viole.

Sene vo casei colerā cū facilitate educit: d q necesse ē calefactos et g medicinas non tolerant calidas diebus multis i potu sumere. Que qdē puritui pferunt siccō et malis vlcērib? siccis sicut sabafati et ipetigini et melacolie et lepre et greditudinib? q illis sunt siles: ipsa namq; colerā educit et adustā simul.

Aqua vo casei colerā cū facilitate educit: d q necesse ē calefactos et g medicinas non tolerant calidas diebus multis i potu sumere. Que qdē puritui pferunt siccō et malis vlcērib? siccis sicut sabafati et ipetigini et melacolie et lepre et greditudinib? q illis sunt siles: ipsa namq; colerā educit et adustā simul.

De febribus effimeris. CAP. CXLV.

Decies febriū pme tres sunt: alie eniz sūt q fuit in spiritib?: sicut feb. effimera: et alie sunt q fuit i mēbris radicalib? sicut feb. ethica: et tertia sit i humorib? sicut feb. putrida. De febre at effimera signa

sunt: q ipsa semp accidit ab alteratiōe eueniēte: sic vigilijs et labore supfluo: aut fame: aut siti vehemēti: aut acceptione medicie: aut acceptione ciborum calidior: aut ira superflua: aut cogitatioē vehemēti: aut caliditate aeris: aut p stationē in sole: aut p frig? aeris i itinere: aut natationē in aq frigida: aut in aq aluminosa: aut casu: aut p cussione: aut ppter potū vini puri plurimi fortis: aut p fatietatē nauicatūā ex multitudine coctionis: aut p famē vehemētē: aut p catarrū: aut corizā: aut fluxus vētris: aut longitudinē more i aere balnei: et non mutatur ex ea color vrine: et tingit ex ea plurimū: neq; pulsus fit velox: et frequēs vehemētior: et corporis tactus in ea est adurens mordicā: neq; anhelit? ē vehemētior psecutiū? neq; lingua ē vehemētis asperitatis et siccitatis: et non fit quidez in initio ipsius orripilatio: et post eius declinationem sudor: aut humorositas proculdubio.

In eo igit q hac febricitat febre non ē necariū nisi vt cōfideret ei? declinatio: deinde mittatur in balneum: et sup ipsuz aqua tepida fundat: et ipsius corpus temperate frictur: balneū vero non sit supflue calidū nisi illis q frigof febriūt supfluo: qd eis aduenit i via.

In illo aut cui aduenit ex labore et lassitudine et fatigatioē plurima: multiplica iūcturaz inūctionē cū oleo aliq et super ipsum aqua effunde tepidā in loco balnei non calido: deinde educ eū de balneo: et ciba ipsuz cibo facili bñi: do et pota ipsuz viō pmixto mixtiōe sūtili et plōget sōnū.

Ille vo cui hec febris ex piritiōe accidit: aut obuiatiōe et apostemā loc? apostemate calido: balneū non ingrediat: sz flobotoma ipsuz: et locū apostematis ifrida: et ad locū apātis singulariter itēde et cura ipsuz dōce sedetur.

Illū vo cui hec febrl ex potu vini puri plurimi accidit: balneū ingredi nō facias. Sz i potu aquā granatoz acetosoz ei tribue et aquā agreste et filia illis ex rebz ifrigidantibus donec sedet in eo febris integre: deinde fac euz ingredi balneum cū facilitate et lenitate.

Ille vo q ex lōgitudine statiois i sole februit. i aq dulci recte balneet: et sup caput ipsi? acetū de vino et aquā ro. pone: et i potu sanich d ordeo ei tribue cū zucha. et aq niuis.

Illū aut qui ex aqz termaz februit: in balneū semel mitte: et ipsuz cū oleo bene inūge: et sup ipsum tepidam aquā infunde: donec corpus ipsi? crescat et infletur et rubeat.

Illi vero q ppter cibi supfluitatē februit: pcepte vt somnus plōget: et flobotoma ipsuz si coloris ei? rubedo vehemens sit: neq; tribuas ei aliqd duob? dieb? nisi sanich.

In illo vo q ex fame februit: nō pferes febris declinationē: sz in potu sanich de ordeo ei cū zucharo: et aq niuis tribue: et ipsū cibis infigidantib? et humectantibus ciba. Illū aut q ex fluxu vētris februit q ei superuenit balneuz ingredi fac: deinde ipsū ciba fridis vētrē retinentib?. Illuz aut qui ex catarro vel coriza februit. flobotoma deinde viol. conditas et aquā ordei ei in potu tribue.

Si pp lōgā morā i balneo februit: i domo vēti dormire fac: aut i loco frido: et da ei i potu aquā cū niue: et sup ipsi? corp? lādalos et aquā ro. et cāphorā cū rosīs et tritis pone.

Et plime qdē baz febriū finiūt die et nocte et sūt de his q vsq; ad. iij. aut. iij. extēdūt dies: cū aut tres pgrāseūt dies: tūc iā egrediūt a gñe feb. effi. Cui? qz febris plimū nō sit nisi ex repletiōe et ex opilatiōe poroz et rubet cū ea facies et oculi: et pfert ei flōmia: et calitas hui? febrl effimere quātitatē nō pgrāsit. Cū ergo febrē effimera i pmo die vides: demū i secūda die cā inuenis acutā: et vrina iā tigit: et pulsus fit velox et anhelit?: et rubet facies et oculi: tūc est iā qd gñe hui? febris. Incipe ergo succurrere flōmiā: do cgrū et soluēdo cū aq de fructib?: et si febris i die tertio addet caliditatē et pulsus et ābelit? velocitatē et frequētiā tūc nō dubites qn sit hec febris. Incipe ergo cū flōmia et solutiōe cū aq de fructib?: et si ē rubedo māifesta et pulsus plen? et corp? carnosius et i tactu cū calitate humorositas. Incipe cū flōmia: et si i colore nō ē rubedo plima: et corp? ē extenuatū: lene ac lacertosū: et pulsus frequēs ē et velox et lat? et calitas mordicatiua: et cutis obscura sicca cū tāgī corp? tūc cū aq d fructib? faciēda ē solutio: deinde syrupū acetosuz puz ei i potu tribue: et ipsuz i ea ex aq ordei ciba cū aq duoz granatoz. Cū ergo alleniāt: fac ipsuz ingredi balneū: pter qd sit calm et in ipso cuz fursure tritici frica ipsū: et ei? fricatiōes multiplica et ablutiōē cū aq tepida. Deinde ipsuz extrabe et fac eū dormire i denudatorio vt su det: tūc. n. cū b regimie eū a febre ptiua euadere facies.

De febre putrida. CAP. CXLVI.

Ant sepabilis et ptiua: d b? sūt tertiana: qrtana: flatica. Sinocha: caufō: cōpō: sita: et febris apātuz. putridaz at febriū signa sūt: q icipiūt sine alteratiōe corpori extrisec?

adueniēte ex cāis extrisecis qz dixim? i effimera. Sz eue niūt icipiēdo: et cū eis oib? orripilatio aut tremor: nisi cū sinocha q ē ex eis: et gbusdā febrib? apātū: et calitas earuz oīuz ē fortior calitate febris effimere: et pulsus et ābelitus et vrina sunt vehemētiōis alteratiōis: vnde vnicuiq; sunt earum signa propria.

CXLVII.

Signa tertiane ppria sūt q icipit cū orripilatiōe simili pūcture ac?: et nō plōgat spatiū orripilatiōis nō pcutiūt i ea dētes. et nō ē i ea frig? ad calefactionē vel ad calitatē declinās: et festinat ei? iflāmatio: qre magnificat pulsus et anhelit?: et frequēs fit valde: et vehemēs fit i getudo: calitas: sitis et angustia: et qiz accidit alienatio et vomit? colere et egestio ei?: et fit i cōplexiōib?: et atib?: et corporib? calidis: et q plurimū vtiūt labore: et plurimum abūdāt humoribus et cibis calidis generantibus colerā et si fuerit cum istis signis aut quibzdam eorum: et iaz febricitauerunt plures homines febre tertiana: tūc iudicā q est feb. tertiana.

Cuius quidē cura ē solutio vētris cū aq̄ fructuū sic sūt. p̄p̄nis: sūt. ro. puro. aut decoctio leui: z fac illd in die n̄ piodi: z da ei post illd aquā ordeī: z aquā citrolī: z ciba ips̄ fauic z aceto: z oleo amigdal. z aq̄ ei⁹ sit aq̄ herbarū frigi daz z oīus q̄ extinguit calore: z infidat. z sit studiū tuum ad extinguedū fm̄ quātitate yehemētie caliditatis z tepiditatis ei⁹. **C** Si at̄ exicat̄ natura: tūc premitte aquā prunoz ante q̄ cibis p̄ duas horas: z si solui⁹ tūc aq̄ granatoz muzoz cōtritoz cum granis suis z sua pulpa.

C Si ergo nō erraueris h̄ regimine: tūc resoluet̄ feb. vsq̄ ad. iij. pioduz aut min⁹: z hec qdē febris plurimū stat in piodo q̄rto: z q̄nq̄ sepaī in ipso: z plurimū quo extendit̄ ē vsq̄ ad pioduz. viij. Que aut̄ p̄trāsīt. viij. piodos n̄ ē ter tiana pura simplex s̄z ē cōposita in qua est cōmixtio flat̄ z loquimur in ea.

C De signis isepabilis tertiane. **CAP. CXLVIII.**
Signa tertiane inseparabilis sūt signa febris tertiane p̄ter orripilationē z sudorez: non. n. est cuz ea: nisi cuz ē crisis: z caliditas febris z alienatio in ea sunt yehemētores: z sunt cū ea aspitas lingue z citrinitas aut ni gredo ipsi⁹: z cū lingua ē nigra ē malignior: z q̄n ē alba est melior z leuior: z q̄n ē citrina ē inter illas i malitia.

C Et differētia qdēz iter febrē tertianā z p̄tinuā: z p̄tinuā q̄ sit ex sanguine: q̄n̄ hec sit fortior in tertio: z nō sunt in ea rubedo supflua: z extensio i corpore z dispositio similit̄ asmat̄ z cōstrictio anbelit⁹: q̄n̄ cū febre sanguinea sunt ista accidentia. Intende ergo in curatione ei⁹ ita vt des in potu infirmo syrupū de prunis in mane z aquas ordeī cuz eleuatiōe solz z aquam citrolī: aut aquā cucurbite: aut aquā melonis idi i meridiē: z mucillaginez p̄silly ap̄d sō nuz. **C** Q̄ si nā fuerit obediēs z assellauerit oī die plus duabus vicib⁹: reduc diuersitatē: da ergo ei loco aq̄ prunoz aquā granatoz muzoz cōtritoz cuz suis iteriozib⁹: z intēde i extinguēdo quātū potes: z nō attēdas: neq̄ auscultes illd qd̄ dī a stultis medicis: q̄ multitudo extictio nis tardat crisis. ego. n. iā exptus suz ambas vias: z iueni hac viā icolumiore z securiore z minozis timozis: z q̄ moztui sunt ex h̄tib⁹ hanc febrē cū hoc regimie multo pauciores sunt eis q̄ moztui sūt cū regimie p̄mo oīno. dimittere. n. extictionē z subtiliationē regiminis vt appropinquet crisis ē dimittere egrū ad moztē p̄culdubio: nisi separet ei supfluitas hūiditatis i corpore: aut ipbediat medi co z bibat aquā. f. plurimā: aut comedat cibū quē desiderat plurimū: z si nō pluriū coz cerebrū assāt z stomach⁹ ita vt spasmet̄: q̄re dissoluunt̄ ocul⁹ z mādibula: z accidit eis torura ab assatiōe cerebri: z spasmanē nerui: z nō p̄hibet i hac febre qn̄ i potu sumat eger aquam. f. cuz vult: z qd̄ appetit de fructib⁹ frigidis humidis.

C De sinocho. **CAP. CXLIX.**

Accipit cala sine tremore: z rubet cuz ea facies z oculi valde z p̄stringitur anbelit⁹: z tact⁹ ei⁹ sicut tactus balneati: z fuit regimie cū eis q̄ p̄cesserūt: regimie multiplicatiuz sāguis: z est an̄ cōmotionē ei⁹ grauitas i corpore z additio i sōno et pulsus ē cuz ea magn⁹ et plen⁹ z vrina est rubea z spissa. **C** Et cura ei⁹ ē vt succurras ei i p̄ncipio rei: z anteq̄ vtus cadat valde cū flōmia: z dimitte sāguinē currere: dōec egro supueniat sincopis: z si fuerit debil⁹: ciba ipsuz medulla panis cuz aq̄ granati muzi z aq̄ agreste: deide dimitte eū: z ad vltimū nō dimittas qn̄ p̄cedat egressio sāguinis vsq̄ ad sincopis: z post illd da ei i potu aquā granati muzi: z ciba ipsuz aq̄ ordeī: z rege ips̄ regimine h̄ntiuz causon febrē. **S**z sit cū extictioe minoz z si tardat flōmia i dispōne sua: stude ad dādūz illi i potu aquā fridaz plurimā: z da ei in potu ex illa vsq̄quo saget̄ aut ifridet̄ z tremat. Si ergo declinat ias sufficit tibi

z si redit: et tu iterā vsq̄quo declinet: z fiat febris lenis adherens: z tunc quidē rege ipsuz regimie febris flatice: hoc. n. regimie p̄fert i hac febre: z ego iā exptus suz z p̄ba ui ipsuz: et liberata ē p̄ ipsuz gens pluria q̄ erat iuxta moztē a timore magno. nō sis ergo piger i dād o i potu aquaz f. cum yehemēs ē necessitas: n̄z dimittas eas nisi qn̄ hec febris sinocha ē ex apostemate i stomacho aut in epate: aut m̄rice: aut frib⁹: aut yefica: aut diafragnate z p̄lmonē: z p̄p̄ie i diafragnate z p̄lmonē z p̄ctore.

C Signa necessitatis dādi i potu aquā fridā. **CAP. CL.**

In stomacho vero z epate ē timor i dimissione tribuēdi i potu aquā. f. cū ipsa yehemēter ē necessaria magis q̄ sit timor in eo qd̄ gñat ex malitia sua. n̄ ergo dimittas ipsā tribuere i potu: cū yehemēter ē necessaria. **C** Et signa yehemētie necessitat̄ ei⁹ sunt yehemētia i flāmationis febris: z qd̄ pulsat cor z tremit post assiduationē febris s̄z illā dispōne ē difficilē duobus dieb⁹ aut trib⁹: z nō extinguit̄ eā extinguetia: z n̄ valēt i ea: cuz ergo pulsat cor cum h̄: tunc iā bullit sāguis ebullitiōe z nō liberat ipsuz tūc nisi i potu ei⁹ de f. aq̄ frida: et de f. ex ea i potu subito t̄m q̄ fatiet̄. **C** Res. n. fride fortis tunc nō pueniunt ad id qd̄ ē necessariū: nā si nō potat̄ isti aquam. f. superuenit eis sincopis post paululum z findunt̄ vene i vētrib⁹ coz: quaz̄ emittūt sāguinē p̄ narces: z large expellit̄ sāguis: et moztuūt̄: et illd qm̄ artarie p̄pe frāgunt̄. et q̄n̄z bene sunt posite z fortes: q̄re non accidit eis h̄ accidēs. **S**z p̄stringunt̄ coz anbelit⁹ z p̄focant̄ suby ro: q̄re oz vt fiat: q̄ren⁹ vincat qd̄ accidit ex malitia sumē di i potu aquā vel hūc timorē magnū: f. otasse. n. n̄ accidit ex ea nisi debilitas feb. z p̄logatio spary ei⁹: z aduēt̄ ap̄p̄ris duri i viscerib⁹: et illd ē ex eis qd̄ expellit̄ mors citat̄: q̄n̄q̄ ē possibil̄ ē vt succurrat cura hui⁹ febris cuz ea. Cū ergo admistratueris flōmiā z dderis i potu aquā. f. tūcrege febrē post illd fm̄ quātitate quā videris residue caliditatis ei⁹ cum aqua granatoz: aut cuz aqua zuchari rosati aut aqua ordeī: aut syrupo acetoso: aut trocisci de rosis: et similibus.

C De flatica febre periodica. **CAP. CLI.**

Incipit cū orripilationē vi frigidis et tardat i calefaciēdo: et ē orripilatio lōgi spary: et facit porisimū oī die: et fortasse calefit: et nō ē yehemētis i flāmationis: et ē cū ea vomit⁹ flatis: et hūiditas i ore et debilitas appetit⁹: et paucitas s̄it: et p̄līmū accidit mulierib⁹: et flatibus et pueris et eunuchis: et i eis q̄ assiduāt cibos et regimie hūectātia: et q̄ multū vti fructib⁹ hūidis z mollescit corp⁹: et illā palpebre inferiores et albescit facies z citrinitas. **C** Cui⁹ cura ē vomit⁹ cū s̄it. ace. et aq̄ cala i hori orripilationis: et vaporatio cū aqua ca. et cū videris q̄ flā ē crossi⁹: qd̄ scies ex crossitie ei⁹ qd̄ egredit̄ cū vomitu et difficultate ei⁹ et ex pigritia febris et lōgitudine sui teporis et sui porisimi: et difficultate calefactiois ipsi⁹: tūc ciba cū illis q̄ icidunt flā ante vomitū: et da ei in matutinis z vchaz ro. et s̄it. ace. duz permanet in eo caliditas supflua. Cū aut̄ nō fuerit caliditas ei⁹ calitas supflua: tūc da ei trociscos de eupatorio et medicinas fortes ex puocantib⁹ vrinā sicut anisi: ameos: et semē apy: et administra balneum: et euacua corp⁹ cum catartico forti: et non dimittas i h̄ toto qn̄ cōfortes stōachū p̄pe cū mastice z olibāo et ci peris et silib⁹ p̄yciēdo ea cū illis quib⁹ curatio fit. Cū hac. n. feb. debilitat stōach⁹.

C Flatice p̄tine signa. **CAP. CLII.**

Am hac febre sūt oīa signa: q̄ sunt cuz flegmatica p̄ter qd̄ orripilatio nō ē cū ea. imo s̄ilitudo orripilationis i corpore z caliditas ei⁹ ē addita z sudor in ea ē et n̄

fortasse est nisi cum totaliter sepatur: immo plurimum est sepatio. i. recessio huius febris et flatice piodice vtriusque quartane: et omnis februm plixarum tardarum absque crisi: immo cum resolutione alicuius rei post aliam rem. Si autem est dispositio aliqui: tunc cum vomitu et solutione venteris: et cura eius sit cura flatice piodice. Verumtamen quod sit interitio tua in hac finem ea que calefaciunt cum cautela plene: et proprie cum caput est debile: et eger est ex illis in quibus constituitur sunt egritudines: multoties. n. sit in eleuatiōe huius febris bursen fridum: et perueni ad confortandum stomachum cum zucchero ro. et trocis. de ros. et silibus: et si caput fuerit debile et febris fuerit tarda tepida: tunc da ei in potu fortia in puocando vrinam et euacuando flegma cum eis que sunt ut trocisci de eupatorio: et pille in quibus est pulpa collogntide et aqua seminum et radicum: et aqua mellis et cinini et diapipeco et non dimittas vomitum cum eis que incidunt. n. n. plorat plurimum cum his regimine: et multoties quod peruenit hec febris ad ydropisim et proprie ad yposarcam: cum ergo videris in ceptione corruptionis complexiois: tunc incipe succurrere ei cum eis que diximus in capitulo ydropisis et elige ex illis medicinis puenientiores earum finem caliditate febris et tarditate eius.

De quartana periodica. CAP. CLIII.

Orripilatio difficilis vehemens confusio quod pfunditate ossium: et debilitate pulsus in principio eius valde ita quod si tu assiduus illi quod hac febre habes: non indiges cum eo significatione alia. licet. n. pulsus minor est et icterione omnium aliarum febrium: non tamen minorat sicut in hac: et plurimum quod accidit post febres cum pmissis eorum porisimi. In ceptione vero o quam parum accidit: et plurimum quod accidit in autumno et in hyeme: et in quo dicitur colera. et hentibus splenes crosos: et quod multum vitur cibus melancolicus: et caliditas eius cum calefit est in fra caliditate tertiane et causonidis vere: caliditatis sicce valde mordicis palmas. Et caliditas sanguineae continue est acuta. Sed est cum humorisitate sicut dispositio vaporis cum aqua calida. Et caliditas flatice diuersa est sicut dispositio calitatis puenientis ad manum retro re pforata. Et quartane calitas est in fra calitate tertiane. Sed non est siccitate et aspitare infra illam. Et cura huius febris est semper si aqua cum ea est rubra et crosia: et qui accidit post febres calidas: cum flobotomia basilice ex latere finistro: deinde foluere ventres egri multis vicibus et inuis. Et si non est calitas febris vehemens fortitudinis cum decoctione epithimi finem modum suum: et si est fortis calitatis: tunc syrupo ace. et epithimo et aqua casei in qua infusus est epithimus: et cum decoctione mirobol. nigro: et in fusioe eorum: et si fuerit caliditas eius sicut fortior caliditas que est februm quartanarum tunc aqua casei solam: et si fuerit post febres flegmaticas aut comixtas: tunc administra vomitum post icisina subtilia tunc cum quibus non est plurima calefactio: sicut sicla cum parina quantitate sinapis et sir. ace. et rafan: et fac ipsum vomere: et da ei in potu quod antiquat et alleniat orripilatio illud quod sudare facit: sicut cardamomum et medicamen de asa et melius ea et velocius ipso: et pone coram eo: et post ipsum duo vas in quibus sit aqua bullita cum camomilla et sceba: et calamentum et cooperi eum cum pannis in hora porisimi. et orripilationis ut velox sit eius calefactio: et puocet sudor et miteme cum in huiusmodi hora in balneum iter oes duos dies: aut omni die: non in die porisimi. Si autem febris fuerit tepida: non subtilies regimine eius: sed da ei cibos leues: sicut cararietum: et assidua lenificatione eius nature: ita ut des ei sp aqua sicile: et aqua caul. et sic infusus in aqua mellis galii vetusti decoctum cum aqua et sale in quo picetum fuit aliquantulum polipody: de quo forbeat parum ante cibum suum: et ite solutione et flobotomia: si non videris ei plurimam diminutionem. ipsa enim non prologabitur finem hoc regimen.

Signa quartane continue. CAP. CLIII.

Signa sunt signa quartane periodice: verumtamen non est orripilatio: et sit fortis in quarto et tepescit in alijs diebus: et o quam parum est eius euer: et ei quod desert flomia basilice ppe: deinde flomia saphene: deinde puocatio vrie si fuerit pigre calitat: et fiunt cum ea i ore leuitas et humiditas plurima et solutio melancolie cum non fuerit istud et accidit post febre acutam.

Febres que faciunt paroxysmum in .v. diebus. vi. et pl. CAP. CLV.

Quam parum euenit paroxysmus pertransiens quartas: verumtamen ego iam vidi paroxysmos transcurrentes multoties: et sunt iste febres oino ex humoribus crosia et est cura earum sicut cura quartane.

Feb. composita. CAP. CLVI.

Species februm compositarum sunt plurimae valde: et in compositione earum faciunt accidere periodos siles periodis febris simplicis: quod obrem non oportet ut confidas in cognoscenda febre ex periodis eius: immo finem accide

tia eius propria. quoniam. n. euenit ex compositione duarum tertianarum paroxysmus o die: et iste est periodus febris flatice. Sed cum vides paroxysmum o die cum accidentibus tertiane: scias quod sunt due tertiane: vni quod paroxysmus accidit cum recedit alia tertiana. Et plures febres compositae accidunt sunt ille qui sunt ex colera et flatice: et iste febris plixae sunt et male: quod signa sunt mixta ex signis tertiane et faciente paroxysmum o die: quare in vna die erit calida prope vehementer inflammationis: et alia die pigra et sepulta debilis caliditatis plixae eleuatiōis: quod forsitan non calefacit nisi cum laboribus: et iterum in eo orripilatio post calefactionem semel aut bis: et ista cum hac febre facies: et corruptum viscera et debilitatur et ifridant stomachum et epas. Cura eius febris est vt admixtis et ea purgatio cum medicinis finem paucitate calitat eius et multitudinis ipsius: et ite das ea sicut cum syrupo acetoso puro et illo quod est cum seminibus: et sicut cum zucchero. Cum dies praesierit: tunc da eis trociscos de ros. cum zucchero ro. et mastice. et aqua feniculi: et trociscos de eupatorio et silibus ex eis que diximus. De orripilatione sine febre. CAP. CLVII.

Quando accidit hec orripilatio postquam non calefit corpus: tunc icipe mudificacem egrum ex flatice: et da ei medicinas fortes ad puocandum vrinam et minora cibum et potum eius et fac eum sudare in balneo et pcepte moueat et laboris.

De febre ex pestilentia. CAP. CLVIII.

St qete calitat cum tagit: Verumtamen anbelit cum ea fetidum et frequens: et adheret ei tristitia et sitis et vomit: cum ergo videris nauseam frequenter cum febre tepida: tunc scias quod ipsa est febris pestilentialis: et proprie quod comunicat et multiplicat: et sunt pestilentie manifeste i aere circumdare eos ex eis que dicemus: stude ergo tota interitio i confortando cor istorum et temperando aerem continentem eos: et adhibe eis bene redolentia: et itromitte eos in domos odoriferas mudas: et sterne eas platis bene redolentibus et aspectu viridibus: et suffumiga eas cum sandalis et capphora: et asperge eas aqua ro. et aceto: et asperge ex eis super frustum luti antiqui: aut super lateres domorum si sunt antiqui veteres: et pone super tepa aqua ro. et capphora: et sandal. cum panis mudo i eis infuso: et fac eos odorare res odoriferas: et da ei in potu aquas f. veri frigoris valde: et rob granati acetosi et rob agreste: et acetositates citri: et lac acetosus: et aqua mixta cum aceto quod non psto est aliud: et ciba eos pullis affatis: et vitello ouorum: et da eis in potu vinum album boni odoris odoriferum cui admixtum sit quantum concuplus et aque dulcis.

De variolis et morbillis.

CAP.

CLIX.

Signa generationis variolarum sunt febris acuta caliditatis conclusa et vehementia doloris dorsii et prurit' nasi et timor in somno. Si aut' febris est vehementioris caliditatis et angustia est maior tunc portendit morbillus.

Cura variolarum cum incipiunt signa est slobotomia: scilicet postea non sed atende: si fuerit eger bonus in parvipendenda egritudine et non habuerit angustiam vehementem et variolae iam inceperit exire tunc rege eum eis que festinare faciunt exitum variolarum: et non des ei in potu aliquid frigidum cum frigidity plurima: ut non stet exitus variolarum et superueniat ei tarditas et difficultas.

Si aut' videris variolas pigri exitus: tunc da ei decoctionem ficum cum iurgis lacte et aliquantulum croci ut festinare faciat exitus illarum. Si ergo exierint omnes: tunc adiuvata eas ad maturandum cum regimine et vaporizatione cum vaporibus aquae: si non ceperint pervenire ad maturationem et rege eos regimine habentium apostematata calida tribuendo in potu aquam ordeii: et alia secundum quantitates vehementie caliditatis: et non multum intendas ad solvendum naturam: et precipue in morbillo et in fine rei sue. Nam non forsitan saluabitur habens ipsum a ventre in fine rei sue: et quando tu facis vapores et maturas: tunc adiuvata ad exiccandum eas cum suffumigatione foliorum mirri et foliorum ro. et fumo tamariisci: decoque ista et ablue eas cum aquis eorum si tardatur earum exiccatio. Cum ergo exiccantur si remanet in eis aliquid difficilis exicationis: degutta desuper aqua et sales: et cum confirmatur earum exiccatio: et coalescit: tunc degutta desuper oleum tepidum multoties: donec cadat cruste omnes. Et accipe quando apparerit variolae et signa eius: et distilla in oculos aquam ro. in qua infusum sit aliquid sumac: et semi. rubei et quando in albedine oculi accidit locus rubeus et pruritus: aut albus in nigredine eius: et si non accidit istud: et videris variolas paucas: tunc idigebis hoc. Si inueneris pruritum qui est in oculo non sedari per illud: imo reddidit fortior quam fuit: tunc distilla in eum ex almuri et sale et vapora ipsius vaporem aque calide.

Morbillus autem est maioris timoris quam variola nisi in oculo. Intende ergo in illo cum eis que educunt coleram cum facilitate absque calefactione: sicut aqua prunorum et granati contriti cum suis interioribus cum zucchero et aqua ordeii et aqua melonis indi et citruli: et cucurbitae et mucillagine psylli. Si aut' inueneris in infirmo post hanc medicinam aduenire tristitiam et angustiam et fortasse cooperiet eum sincopsis: tunc fac eum forbere aquam frigidam: et fac eum sedere in ea parum: et frica corpus eius et cooperi eum donec sedet quod in ipso est: egredietur morbillus ad exteriora corporis: deinde redi cum exierit ad extinguendum: et serua naturam in fine rei: ut non sit causa ad solutionem nequissimam: et si inueneris in infirmo resolutionem sanguinis ex locis morbilli: fac eum sedere in aqua frigida. Et scias quod est morbillus malus et rubeus et violaceus huius egritudinis est malus et perniciosus: et variolae citrine duntaxat propius inuolunt multae et rubee vehementis rubedinis et violaceae: et ille que ambulant ut fornicata: et que faciunt superficiem corporis sicut spasmodica omnes male sunt et mortales: et oportet et ut cum senseris variolas: ut precipias egro gargari eum cum aqua ro. etiam: ut minores quod egredietur in gutture suo: et effunde in aures eius sicut meminit cum aceto et aqua ut minores quod egredietur in aures eius: et fac ipsum naribus fugere oleum mirrini: ut minores quod egredietur ex eis in naso: nam cum hoc feceris quiescit ex lesione magna. Et si conqueritur de punctura in plantis pedum et manuum assidue positione eorum in aqua calida: et non cesses eum in his duabus egritudinibus pullis: donec cadat cor

tices: et recedat sitis et malitia anhelitus: postquam ergo ceci derint cortices: tunc assiduatio balnei et regimen in pinguatibus corporis implebit foramina eorum: et medicine quae eradicant pannum delent vestigia earum.

Explicit libri diuisionum practica.

Abubetri filii zacharie: filii arazi libri diuisionum aridorum in quo ponitur ad vnamquamque egritudinem medicine appropriate secundum diuisionem earum.

Verba abubetri filii zacharie arazi.

In hoc meo libro medicinas quarum necessitas est inseparabilis: posui illas quae ex eis sunt pelare et electe: et proci totius in quo erat superfluitas et dilatatio: et fui contentus eo tantum quod me dico esse necessarium: et declaravi illud et abbreviaui: et posui illud per capitula.

pm	Medicine tincture capillorum.	23	M. ad apas flaticum.
z	M. ad alopitiam.	24	M. ad serpentes idest lumbricos.
3	M. ad furfures.	25	M. ad scissuram arteriarum.
4	M. ad salfati.	26	M. ad vesicas an. di.
5	M. ad scabiem humidam.	27	M. ad adustiones ignis.
6	M. ad scabiem siccam.	28	M. incarnatiue an. di.
7	M. ad morfeam albam.	29	M. oculorum.
8	M. ad baras.	30	M. aurium an. di.
9	M. ad morfeam nigram pannum et lentiginem.	31	M. dentium an. di.
io	M. ad impetiginem.	32	M. oris.
ii	M. ad delendum sanguinem mortuum.	33	M. nasi.
iz	M. quod delent vestigia variolarum.	34	M. tussis asmatis et seneci.
iz	M. ad clarificandam faciem.	35	M. stomachi.
4	M. ad meliam lepram et egritudines melicas.	36	M. cordis.
is	M. ad meliam et tiorum.	37	M. epatis.
ie	M. ad vigilias.	38	M. splenis.
ie	M. ad sodam.	39	M. colice.
is	M. ad tremorem.	40	M. solutionis ventris.
io	M. ad torturam.	41	M. vrinarium.
zo	M. ad paleum.	42	M. lactis.
zi	M. ad epilepsiam.	43	M. spermatis.
zz	M. ad corizum.	44	M. menstruum et emoroidarum.
		45	M. podagre.
		46	M. algebra.

Verba abubetri.

Am quidem peruenimus ad expositionem resolutionis egritudinum que sunt a summitate capitis usque ad pedes et reliquarum egritudinum: et earum quibus indiget medicus in libro nostro magno in arte medicine qui interpretatur alaungui: et in libro nostro qui est minor isto libro: et fui contentus in eo secundum tertium qui est almanzor quem posui. tractatus: et feci ipsum regi almanzor dno corascenti: a cuius nomine nominavi librum: et in libro nostro edito de virtutibus quem feci ad hely: et in libro atybal muluchi quem feci ad hely dominum trabe stem: et in libro polorum qui est liber maior quem ego composui propter amplam expositionem quam ego explanavi in arte medicine: et ad iuuamentum naturarum: et quem didici de scientiis philosophie exceptis his que dicemus ex libris nostris cum ipsi euigilet inquisitor ad locum utilitatis: quauis intentio non sit comprehensa: quia defectus prohibet a comprehensione: iam igitur in nostro libro isto diximus quod in ipso intendimus de omnibus medicinis quarum rememorationem premisimus in eis que precesserunt de nominatione capitulorum et intentione eorum quacumque medicinarum

nō dixi in hoc libro nostro. queratur in antidotario huma
im. al. Joānity filij ysaac z illic iuenietur.

Medicine ticture capilloz.

CAP.

I.

Confectio ticture denigrantis capillos.
℞. gall. rosarū rubearū. libzā
z iungantur oleo z friganē in frixorio donec sci
dantur z calcecaumenon: alumis: dragāti. ana.
3. xv. Salis gēme. 3. vii. cōterant sicut alcohol:

conficiant in aqua calā: z humectent tribus horis z tigan
tur cu3 eis z dimittant tribus horis ligati: z iuoluti folys
ficile: deide lauentur in mane.

Alia litargiri: calcis nō exticte. añ. ps. i. crete ptes. y. con
ficient cu3 aqua z tiganē cu3 eis: z dimittant q̄tuor hor.

Confectio ticture dealbātis capillos: sterē: yrudis: enu
la sicca: mes: semē rafani: nefrin: sulfur: cortic. radice cap
paris aggregetur cū felle vaccio z acetovini: yngatur cu3
eis: postq̄ suffumigatio fit cū sulfure: z iteret illud multo
tiēs. Si albificetur assiduez eoz iunctio cū olo s̄abucino.

Ad faciendū capillos flauos. ℞. lupinoz: mirre. añ. 3. x.
stafisagrie: fecis vini al. añ. 3. ii. aggrega cu3 aq̄ in aqua ifu
sus est cinis ligni vitis z line cū eis in nocte z fient flauī.

Ad crispādū capillos: fariā fenugreci: se. iusqami contri
tum: galle: sidra: calx: litargirū z liniat cū eis.

Medicamen faciens nasci capillos vbi volueris. ℞. ci
neris abzota. 3. x. vētris cantaridū. 3. y. laudani. 3. ii. auel
lanc combuste. 3. y. terant cū oleo veteri z aromatigentur
cum aliq̄tulo gallie: z fricetur locus z iungat cu3 eis oi
nocte z abluat cū euigilat: z qñ icipit vesicari: dimittatur
vno die: deide iteret donec nascantur.

Confectio medicamis corumpentis pilos z subtiliatis
eos: sumantur oua formicarū: se. iusqami: alumen: psilūz:
opiūz: liniatur post deopilationē cū aceto sublimato z assi
duetur: qñ subtiliat eos adeo vt nō nascantur.

Confectio medicamis phibentis capillos cadere: z pro
hibentis initiū caluitie: gallie mirabola. nigr. folia mirti
decoquantur in vino: donec dissoluantur: postea in vna li
bra olei onfacini proyiciat. 3. i. laudani: z 3. i. mastice z de
coquat illud vinū postq̄ colatū est donec ispisset paulatī
deide pyciat sup oleū aq̄ pōdus sui. z decoquat donec cō
sumat aqua: z remaneat oleū z igrossetur. deide liniat cū
eo in nocte: z lauetur in die cu3 decoctione mirti.

Medicamen ad caluitiūz in nō suo tempore: laudani. 3.
i. euforby: gūme rute agrestis. añ. quarta. 3. i. mirte. 3. 5. sto
racis ligde quartā. 3. i. z q̄tum est totū bis cēroti confecti
cū oleo de Keiri: z liniat cū eo: z abluatur in die.

Confectio medicamis ad capillos cadentes confortan
tis eos z prohibentis a casu suo. ℞. ci. laudani. 3. ii. galla
rum mirre: z mastice: thuris. añ. 3. i. cordumeni. 3. y. dissol
uantur cum oleo ros. z liniat cū eis radices capillozū.
est enī mirabilr constringens z retinens.

Medicīe ad alopitia.

CAP.

II.

Sume maris. 3. x. baurac: cedarac: sulfu
ris: gūme rute agrestis: euforby
añ. 3. y. stafisagrie: z cataridū. añ. 3. i. terant oia:
deide fricez cap cū cepe dōec rubeat: z qñ mor
dicat iungat cū adipe vrsi z liniat cū olo antiq̄
z liniat cum hoc medicamie duabus vicibus aut tribus
cum vīo veteri post fricationē cū cepe donec rubeat: z qñ
mordicat iungatur cum adipe vrsi: deide iteretur.

Medicīe ad fursures.

CAP.

III.

Confectio medicamis ad fursures forl
fariē cicetis. 3. c. fariē fenug.
baurac: panis z fursuris eius nitri cōtriti: sina
pis. añ. 3. xv. altee. 3. x. conquassentur cu3 aceto
vini pauco: z aqua z fricez cū eis caput bñ z la
uetur oi hebdomada semel: z assiduet iunctionez cū ois:

z abrasionem z balneum.

Medicīe ad sabafati.

CAP.

III.

Epithima ad sabafati recētē z i corpoz
b⁹ teneris: alcāna: arist. litar
girū: cortex gñati: terant z cribrent z liniat cū
aceto vini z oleo rosato.

Confectio epithiatis ad sabafati antiq̄: sal z
atramētū adusta: sulfur terra argēti viui: galle yene: litar
giz arist. terat totū z admistretur sicut p̄mu3.

Medicīe ad scabiē humidā.

CAP.

V.

Epithima ad scabiē hūidā. argentū vi
uū extictū: climia argēti sul
fur albū: folia oleādri: z dīsi calī: litargiz misce
ant cū aceto vini z pauca aq̄ z oleo ro. plūmo et
dormiat sup ips z igrediat balneū z lauet cum
vīnem viridi: deide iungatur cu3 oleo ro. postq̄ effundit
super ipm aqua calā: deide frida plurima.

Medicīe ad scabiē siccā.

CAP.

VI.

Confectio epithiatis bōi ad scabiē siccā:
flosis eris attramti. añ. terā
tur z cribellētur: z terant cū aceto bñ: z ponāt
i vīreolo vitreato z dimittant i stercoe. xl. die
bus: eībat z terat bñ z admistret ex eo q̄stias

3. y. z liniatur cu3 aceto forti cōmixto.
Confectio epithiatis ad scabiē siccā z purit⁹: banrac: ye
narū: sal: mirre: costi dulcis: z dīsi. añ. 3. y. storacis liquide.
3. i. liniatur ex eo cum oleo ros. corpus totūz z dimittatur
tribus horis: deide abluatur.

Consec. pill. ad scabiē q̄ sumant oi hebdomada seml aut
bis: mirab. citri. 3. xxx. aloes. 3. xv. scamo. 3. v. q̄z dōf. 3. ii.
Conodus p̄fectiois alkesines ad scabiē z ad sabafati: z ē
trifera: mirab. citri. 3. x. sene fumi terre. añ. 3. xxx. kesīnes
q̄tū aggreget ea z bibat ex ea oi die q̄tū ē nux mae z fo.

Medicīe ad morpheā albā. CAP. VII.
Epithima ad morpheā albāz tasia z ru
bea fe. rafani dīsi: sina. p. te
rant cū aceto forti z liniat in sole.

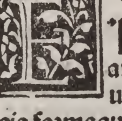
Baras.

CAP.

VIII.

Confectio epithiatis ad baras: tassie: bli
tis stafisagrie: vētris cantari
dum. ana. liniatur cum decoctione rubee facta
ex aceto vini.

Medicīe ad morpheam nigram ad pannum z lentigi
(nes. CAP. IX.

Epithima fariē lupioz. 3. x. se. rafani fe.
eruce: costi. amig. amare. saf.
armōiaci pipis. añ. 3. y. armōiaci. 3. y. z. 5. dissol
uat armōiacū cū adipe z puāgat cū eo z fiat ex
eis forme auellanaz z dissoluat cu3 nece ē: z liniat cū aq̄
agedarach i nocte bñ epithimādo z abluat i mane cū aq̄
se. melo. z fursuris: z violaz sicca. z vaporez loc⁹ añq̄z epi
thimez cū aq̄ ca. z icliet sr ea dōec rubeat: z sit p⁹ balneū.
Consec. epithiatis alteri⁹ ad pānū p̄pū exp̄tū: liniat cū
sarcocolla dissoluta cū aq̄ ant felle vaccino.

Medicīe ad ipetiginē. CA. X.

Confectio epithiatis ad ipetiginē siccā
in vltio siccitatis: oleū de cri
samil. 3. y. in q̄ dissoluat bdelly z picis. añ. 3. ii.
moueaz cū aq̄ i mōtario dōec fit sic yng⁹ z āne

ctaē loco. CAP. XI.

Arsenici rubei: lapidis alkabal. ana. thū
ris quarta p̄tis. i. fiant inde colli
ria: z liniat cū nece ē: cū aq̄ coriandri.

Medicīe que vident vestigia variolarū z
CAP. XII.

plcerum.

Liber

Istar girum additū: radices cane sicce: faria ciceris: ossa vetusta: faria rici maturi: gna alben: cost' aggregent et terantur et liniantur cum eis in nocte: et abluat cum eis in die in balneo.

Medicine ad clarificanduz faciē. CA. XIII.

Onfectio gūere clarificātis faciē. amigdal. ouleiu draga. farine cice ris et fabaz cōficiat cū aq ord. et linia in nocte abluat in mane cū aq fursuris. **Humera clarificās faciē et rubificās eaz** expta: croc' rubea: thus: mirra: masti. añ. aggregent cū aq bulbi et liniant: et fiat colliria: et liniant cū aq: et dimittat. iij. horis: deñ lauē tur cū aq ca. et mltū yta in mane cicef. et aq ciceris ē: et su māt pōd'. 3. y. plueri yfo. 7. 3. i. de croco aliquot dieb'.

Onfectio gūere rubificātis faciē. Sinap. albā. et arsenic. ru. pterat sil cū lacte et fiat faciei gūera cū eis. viij. dieb'.

Medicine ad melancoliā lepram et egritudines melancolicas. CAP. XIII.

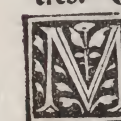

Onfectio pill. valētiū ad lepraz et melicā et egritudines melicas expta. B. epithimi. 3. x. pulpe collognt. centauree 3. y. yerep. aga. salis idi. añ. 3. y. essi. ni. 3. iij. et ter tiaz. sticados. 3. viij. polipody. 3. x. dosis eius. 3. iij.

Onfectio pill. educētū meliā pferētū egritudinib' melacolie et tioris. B. epithimi. 3. xx. essi. ni. 3. y. magnel. 3. iij. salis idi. 3. y. sticados. 3. viij. dof. 3. iij.

Decoctio epithimi educētis meliaz bona melie et ipetigini scabiei et morphee ni. B. mirab. nig. 3. x. polipo. 3. y. se. ne. 3. viij. turbith. 3. qtuor. passulaz enucleatarū. 3. viij. herbe eupat. 3. y. sticados: epithimi. añ. 3. x. decoqnt oia pter epithimū: dōec dissoluant: deñ pyciat sup ea epithimū et cōpleat decoctio ei' et colet et sumat ex ea in potu: post pill. quaz rememoratio pcessit: aut cū agarico et aloe et sale indo et ellebozo nigro.

Onfectio medicamīs ad illū cui aduenit epilīa et cōmōtio cerebri. B. sticad. 3. x. aga. 3. y. et 3. y. sifele. 3. iij. vio. sicca 3. y. p. ficiant cū kelines et cōedat tñ qstū sūt. y. nuces aut tres. **Medicine ad meliā et timorē.** CA. XV.

Grabol. 3. xx. kelines imaturi: scelabraz marui albi. ana. 3. y. epithimi. 3. xv. sticad. 3. x. aga. 3. y. essi. ni. 3. y. gario. 3. y. melisse. 3. iij. feleimisch. 3. y. cortic. citri. ligue bouine. añ. tātūdē: nucis mus. gallie. añ. 3. i. aggregē tur post continuationē cū kelines et melle.

Modus pfectiōis letificātis ad timorē et tristitiaz et ipiguat et facit colorē bonū et odorifex ozis et sudoris odorē: et pferit pulsui cordis: et si assidue letificat aiam: ita ut exbat eā ad egritudinē silez baronati ex mltitudinerisus et bonitate aie: cōmixtio. B. rosaz rubearū. 3. vi. cipi. 3. y. gario. masti. spice: afari. añ. 3. iij. ciamo. croci. añ. 3. y. macis cardamo. beil nucis musc. añ. 3. i. terant et optie misceant et decoqnt libra eblico cū lib. viij. aq dōec reaneat 3. a. deñ colet et pyciat sup ipaz libra mell. et decoqnt dōec ispisset et plueriget desup omixto: et moueat cū ligno salicis: aut ligno citri lato: donec pmisceat et sumat sic sumit trisera: et ponat i ipa sexta. 3. i. de musco: qm ē mag' uenies: qdā vo boies ponūt in ea berēgemisch et mellisse et margaritaruz et folij idi. añ. 3. y. et in descriptione alia macis gario. nucis musc. ana. 3. y. et non sumatur nisi in hyeme.

Facientia subeth et somnum. CA. XVI.

Eminis aneti. 3. y. croci: mirre. añ. tertia 3. i. iusq. 6'. 3. i. mādragore. kerat 3. i. opy. gra. y. et 3. y. aggregent euz mucila. fenug. **Onfectio** sōnifera. B. se. lactu. corticis papa ueris: fabaz excorticataz: se. portulace: kekēgi

añ. 3. y. opy. gr. y. et 3. y. aggregē cū mucill. pfilij. et ē dof. i. **Medicine ad dolorē capitis.** CA. XVII.

Onfectio yere magne in loco pillaz cochiap pferētis ad dolorē capitis et epiliaz et vtiginē capitis ex replone et te nebrōsitate visus ex hūiditate et iniriū aq: cōmixtio. B. yerep. 3. x. pulpe collogntide. 3. iij. et tertiā. scām. 3. y. et 3. y. turbith: sticados. añ. 3. y. et est dosis. x.

Onfectio ebzoce ad dolorē capitis cal. et vigilias et birsen viol. sic. ordeū excorticatū sem cucurbite: se. lini: pfilij cōtritū: cortices papaueris semē altee: sem lactuce: sem poz. tulace: rosa. decoqnt donec dissoluant: et rubea fiat aqua et fiat embroca cum ea.

Onfectio embroce ad dolorē capitis fīm et ventositates grossaz in capite: camomilla: scēba: sifimbriū: sanfucus: berengeis: organū: ordeū: folia lauri fiat vt prime supra.

Onfectio epitimatis ad dolorē capitis fīm et emigraneā ex vētositate gila: et dolorē auris fīm. B. castor. euforby: opy: storacis ligde: pipis: folioz rute: calamti: sinapis. añ. fiat trocisci: et embrocē: et dissoluant in oleo: et sit oleum costinū aut nardinū et dissoluant cū aliq de illis et distillentur in aurē que est in latere doloris.

Onfectio epitimatis ad emigraneā et dof. capiti calz. B. se. iusq. se. lactuce: sief: memithe ros. sandal. faufel: radie. mādragore: opius fiat ex eis colliria et distillet ex eo in aurem cū oleo ros. et aceto vini pauco.

Onfectio caputpurgij ad dof. capitis et pulsatioē. B. opy: cāphore. añ. fiat ide colliria silia lēti et dissoluant. i. aut. y. in olo vio. et distillet in aurē et nasuz et ē bonū expertū. **Caputpurgij** ad dof. capitis fīs: fiat collia ex eufor. et castor. añ. et dissoluant cū olo ro. i. q dōcōt ē costus et distillet ex eo i nasū.

Medicine ad tremorem. CA. XVII.

Onfectio pillaz pferētū tremorē ppe mirabilr. B. piretri: casto. cal. ste. ana. 3. iij. serapini: pulpe collognt. ana. 3. iij. yerep. 3. i. dosis. 3. i. et 3. y.

Modus pfectionis ad tremorē. B. mirab. nigr. 3. xxx. saune. 3. x. thuris. 3. viij. ciperi: acori. ana. 3. y. et ponant loco saune et erit magis vltima et melior.

Onfec. trocisco. sedatiū siti et faciētū subeth et detrahūt alienationē et feb. et dolorē capitis. B. se. lactuc. se. papa. se. cucur. excōricate: se. portul. añ. 3. x. succi ligri. amili. draga gā. opy. añ. 3. iij. terant et p ficiant cū mucill. pfilij: et fiat ex eis trocisci. xx. dof. ē trocisc'. i. et isti qdē magi neq sūt ptiētib' vigilias et aliēationē: et qñ sit fortior et supfluit: deñ i potu aq coriādi hūidi: aut cū aq lactu. aut citruli: aut cucurbite et silia. **Medicine ad torturā.** CA. XIX.

Onfectio caputpurgij ad torturā et paralif: et dolorē capitis: et egritudines flaticas. B. castor. 3. i. dīsi pipis: ciclamis gilbene: pulpe collognt. baurac ru. eufor. fellis bouini exiccati. ana. 3. iij. fiant colliria: et fiat ex eis caputpurgij cū auricula muris: aut aq sanfuci.

Onfec. pillaz fetidaz maior: q danf i potu ad paralif et torturā et podagra fridā et antiq et icidit hūorē gūsz inuicturaz: et stāt loco maioris yere: qz cōmixtio. B. yerep. 3. x. pulpe coll. 3. y. sebzaz. 3. i. cētauree mīozis plātagis. añ. 3. y. eufor. 3. y. et 3. y. castor. 3. y. ase fetide: papini: oppopodis: taspie ide: sinap. pipis. añ. 3. i. dissoluant. papinū et assa fetida cū aq ruthe ex qb' cōficiantur medicine: et fiant inde pillule que erunt. x. doses. dosis. 3. iij. et tertia.

Medicine ad paralif. CA. XX.

Onfectio anacardi q ē tyriaca paralif et torture et apople: et hec qdes medicina sanat corp' statiz: et sudare facit: et itaq

vt coopiat vt sudet. c^o cōmixtio. R. 33. piretri: nigel. costi: pipis: macropipis: acori. añ. 3. x. mirre: folioz rute: asse: gē: tiane: aristo. bacarū lauri: castor. taspie: snap. añ. 3. v. mell anacardi. 3. v. 2. 3. i. uolua^o cū oleo de nucib^o 2 pficiat^o cuz melle: 2 de^o sic nabaca 2 ipm qdēstat loco alpherfelin in oib^o egritudinib^o fridis: 2 iſlāmat corpus stat: 2 attrahit feb. bonū spasmō hūido: 2 grauedini ligue qñ fricatur cū eo: 2 destructioni sensus membroz: quādo cū eo emplā^o 2 fricatur: 2 est magne bonitatis.

Cōfectio anacardi mioris ad mōpbeā 2 baras 2 canitiē 2 obliuionē. R. mirab. ni. belliricoz emblicorū. añ. 3. xxx. olibani yfopi. 33. pipis mel: anacardi. añ. 3. v. mellis apuz: q pficiat^o: do^o ei^o vt pmi: 2 qñz addunt i ipo acori cipi: spi: ce. añ. 3. v. CMedicie ad epilias. CA. XXXI.

Infectio ad epilias valde bona. R. pi: retri: siselcos: qd ē anuidē ro: manū: sticad. añ. 3. x. aga. 3. v. cordumeni recēt: asse bone aristo. ro. afodilli: radicū ligrit. carpo balsami ligni peonie. añ. 3. y. 2 expmā^o aq^o squil le 2 fundat sup tñ mel. qñtū ipsa ē: 2 cū eo coq^o et pficiat^o ide medicie ē enī bona vltima: 2 pfert ei iuuamētum vlti mū yere bermetis: 2 anacardinū minus. 2 yera^o. cū eo assi due vt^o fm qñtātē ytutis 2 etatis 2 temporis.

CMedicine ad coriçaz. CAP. XXXII.

Infectio formaz silicuz auellanis ad cor: riçā. R. thuri: stora. liq. costi san: darace. añ. fiāt ide p̄dicte forme 2 suffumigentur exyna eaz in traicetozio: qz abscondit fluxū nasi statiz.

CMedicie ad apostema flegmaticū. CAP. XXXIII.

Disthima R. ciperū alumē farinā orde: lentes frixas: liniantur cuz aq^o granatorum 2 aceto 2 ligetur.

CMedicie ad serpētes. i. lūbricos lūgos. CA. XXXIII.

Infectio medicamīs ad lōbricos: citri ex corticati srasch turbith se. nil ptes eqles lupinoz ps. i. cambil: ps. 5. 2 bibat ante ipas lac capnū. i. y. dieb^o in mane 2 fatigē in q̄rto die post bibat parū lactis: deide icipiat bibere B medicamē disso: lurū cū aceto p̄mixto cuz lacte qñtātē. 3. vi. 2 bibat cū est magna fames.

CMedicie ad scissurā arteriaz. CAP. XXXV.

Infectio medicaminis: flos crī 2 albugo onī ponat^o desup: qz retinēt san: guinē. Alias ciminū: 2 calx yua ponat^o sup ea.

CMedicine ad vesicas. CAP. XXXVI.

Infectio medicaminis: cerusa plūbi ysti: cathimia argēti: litargirū boluz ar. 2 cāpho. aggregent cū mucillagie p̄sily.

CMedicie ad aduſtionē ignis. CA. XXXVII.

Erusa 2 aq^o solatri 2 aq^o atarascō: sup q^o pul: uerice^o cāphora 2 opiu: 2 sit in eis pa: rum olei ro. 2 liniant fm dies aliquot.

CMedicine consolidantes ylcera: et faciunt nasci carnē.

CAP. XXXVIII.

Itargirum tritū ibibat^o pauco ace. 2 olo 2 terant ita vt coeqñt^o 2 ad: mistref. CMedicie oculo. CA. XXXIX.

Infectio colliry al. R. ceruse plūbi ablu: te. 3. x. sarcocolle ḡsse. 3. iy. amili 3. y. daaga. 3. i. opy. 3. 5. fiāt colliria: 2 admistrent.

Cōfectio colliry rubei lenis floris eris: qd fit in miera erl 3. iy. colborat adusti. 3. iy. eris ysti. 3. y. mirre. 3. añ. 3. i. pipe ris. 3. 5. fiāt ex eis colliria cum vino bono.

Cistula in lachrymali oculi: cura est cauteriū: q^o si nō fit cauteriū fac B medicamē: aloes: sarcocolle: sang. ora. mir re: thuris. añ. 3. y. climie argēti. 3. x. balaustie: boli ar. añ. 3.

v. floris eris. 3. i. et. 5. terantur et humectetur locus salua: 2 puluericetur desuper.

Cōfectio colliry viridis de flore eris ad scabiē 2 sebel: 2 al buginē: ad tenebrositatē 2 ad yngulaz. R. floris eris. 3. iy. colcotar rub. adusti. 3. vi. arsenici rubei. 3. i. baurac spume maris. añ. 3. i. salis armoniaci. 3. 5. armōiaci mirre. 3. i. resol uatur armoniacum cū aq^o rute: 2 fiant colliria.

Cōfectio colliry faciētis ad libar nāsi carnē facientis in ylcerib^o oculi 2 phibēs almusaragi et subtilians borboz. R. climie ablute: ceruse thutie: alcohol olibāi. añ. 3. i. opy tātundē fiāt ide colliria: 2 est bonū ad ylcera 2 almusara: gi: 2 exiccat ea: 2 fac nasci carnem: 2 nō rēanēt eis vestigia.

Cōfectio colliry de thure maturās ylcera. R. thuris. 3. x. armoniaci: sarcocolle. añ. 3. y. croci. 3. y. fiāt inde colliria cum mucillagine fenugreci.

Cōfec. colliry ad albuginē. R. massacume. 3. x. spume ma: ris. 3. iy. floris eris. 3. i. 2. 5. baurac: serapini: armoniaci. ana 3. i. fiant colliria cum decoctione acori 2 fricentur in eo et fiat alcohol: deide puluericetur iste puluis.

Cōfec. pulueris ad albuginē. R. massacume. 3. y. spume maris: baurac cuccari: albosi. añ. 3. i. puluericetur cū eo.

Cōfec. mirabil^o p̄luer^o al. ad obtalmiā calaz 2 dol. super sarcocollā grossam fundatur lac 2 exicetur in sole: 2 terā tur ad oēs. 3. x. ex ea. 3. iy. amili. 3. i. 2. 5. opy: et. 5. camphore 2 est cōcueniēs ad yebementiā doloris 2 caloriz.

Cōfectio pulueris magis absidēs lippitudinē: 2 est bo: nus quādo nō furit sanies mltā. R. sarcocolle. 3. x. spume maris. 3. i. cuccari. 3. iy. terant^o 2 aggregentur.

Cōfectio p̄lueris citrini fortis q admistref in fine obtal mie. R. sarcocolle. 3. x. sief memithe. 3. iy. lity. aloes. añ. 3. y. croci. 3. i. 2. 5. spume maris. 3. 5. aggregentur 2 terantur.

Cōfectio iefram. i. iefiriz p̄uās amulsfargi 2 faciēs nasci carnē. R. antimony. 3. x. floris eris de minera tātūdē aca: tie. 3. iy. sang. ora. aloes. añ. 3. i. terant^o et admistrentur.

Cōfectio colliry de fellib^o ad pānū 2 ad iceptionē aq^o et dilatationē pupille: qd ē bonū 2 exptuz exicet^o fel yrci in vase eneo: de quo sumant^o. 3. x. colloqnti. iteriozis. 3. i. et. 5. serapini. 3. y. euforbiū tantundē: fiāt ex eis colliria cuz aq^o ruthe: aut aqua feniculi: 2 fiat alcohol cuz eo.

Cōfectio alcohol faciētis nasci palpebras. R. dactilorū adustoz. 3. y. fumi thuris. 3. iy. carpobalsami. 3. iy. spice i: de. 3. iy. aqūli. 3. x. fiat alcohol: 2 trāseat sup palpebras.

Cōfectio colliry ad garab in oculo qd distillet in eo. R. aloes thuris. añ. 3. i. sarcocolle: balaustie: sang. ora. antimo ny: alumis. añ. 3. 5. flor^o erl q̄rtā. 3. fiāt ex eis collia 2 distil: lentur in oculū in ipso lachrymali 2 post exp̄sionē ei^o.

Cōfectio colliry de mirra ad punctū sanguinis. R. cro ci: thuris: mirre: armoniaci. añ. 3. i. arsenici rub. 3. 5. fiāt col liria 2 distillentur in oculū cū aq^o coriandri humidi.

Cōfectio colliry de calcāto ad yngulā. R. calcecaume: non. 3. v. floris eris. 3. y. calcāti salis armoniaci: baurac: ar: senici rubei. ana. 3. i. terantur 2 conficiantur: 2 dimittātur donec fiant vt flos eris: 2 fiant inde colliria: 2 admistrent^o tur sitqz arsenicū eius sublimatū: frice^o cū eo yngula: de: de puluericetur cum radice liquiritie.

Cōfectio colliry ad madicon ad venas rubeas que sunt in oculo ex obtalmia antiqua 2 sebel 2 yngula et alijs. R. yçifur: calceamenō: arsenicū rubeū: guccarum tabarget. ana. 3. i. mirre: croci: yenarū. ana. quartā. 3. armoniaci. thu: ris. ana. 3. i. fiant inde colliria 2 admistrentur.

Cōfectio alcohol conseruantis sanitatē oculi tuthie. 3. x. sief memithe. 3. iy. aloes lity. añ. 3. i. camphore sextaz. 3. i. terantur cum aqua agreſte: aut cuz aqua sumach: 2 exic: centur 2 admistrentur.

Cōfectio alcohol ad lachrymas tuthie. 3. x. coralli: mira bola. fricatoz: aloes. ana. 3. y. piperis. 3. 5. macropiperis. 3.

Liber

u. fiat alcohol et administretur.

Confectio alcohol acutis visum. R. tuthia nutrita cum aqua sancti tribus vicibus: quod fit hoc modo. ponderentur de ea. 3. x. et codiantur postquam pervenerint ad hoc tribus vicibus: deinde de ea. 3. x. cinchiberis pipis: macropipis: celidonic: venarum. an. 3. i. salis ar. 3. 5. nutrantur cum aqua sancti aut cum aqua fenug. tribus vicibus: deinde excipiantur et administrentur.

Confectio emplastrum ad cursum et guardenigi: cortices granatorum: et lentes excorticate conferunt.

Confectio emplastrum ad corosionem lachrymalis: endivia teratur super faciem suam ponatur olivum ros. et emplastrum cum ea.

Confectio emplastrum ad percussione et vuln. i. octo: unum absque cortice suo aqua coriandri. et olivum ros. et aggregetur ponatur super ipsum cum coto.

Confectio emplastrum ad dolorem vehementem in obthalmia coriandri: mellis: croci: se. lini: tortillas: vini: terantur et conficiantur et emplastrum cum eis palpebra.

Confectio epithimatis phibetis fluxum ex oculo: aloes acatias sicut memithes liciu boli ar. et gummi arab. liniatur super frontem cum albumine oui.

Confectio epithimatis ad inflationem et ad apam in palpebris. rose sicut memithes liciu: boli ar. et gummi arab. liniatur super frontem cum albumine oui: et croci et vene et aloes et sandalis ru. et faufel: et aggregantur et terantur et liniantur cum aqua coriandri et endivie et aqua rosata.

Confectio aurium. CAP. XXX.

Ulcera in aure. Sumantur sarcocolla: sanguis thuris: mirra: spuma maris: baurac: boli ar. scoriza ferri: flos eri et aloes deinde abluitur auris cum aqua et aceto tribus vicibus post involuatur liciu cum melle in medicamine

et ponatur in ea: et de medicamine fiat colliria: et cum necessitate fuerit distilletur in eam sicut cum aqua mellis: deinde admistretur liciu.

Confectio medicamentis ad gravitatem auditus et tinnitum vaporis sancti et absinthii et scaba: deinde distilletur in ea hoc collirium: pulpe collogni. 3. i. baurac. 3. i. tertia: castor. 3. 5. aristo. rotu. 3. 5. succi absinthii tantum de: eufor. sexta. 3. i. costi. 3. q. rta: fiat colliria et distillentur cum oleo amigdalino amaro: sunt enim ad dolorem fridus et ventositatem et difficultatem auditus: que efficiantur cum felle vaccino: et fiat colliria.

Confectio dentium. CAP. XXXI.

Medicamentum dentium eradicationem facit: facies: piretru radix collogitide et cortex eius: cortex radice capparis cortex mori: semine megereon et folia ei: vene: arsenicum citrinu: lac sebra aut lignu eius: aggregantur et terantur piretru et collogni. et relique medicie cum aceto in sole tribus diebus et moveantur in die multis vicibus cum aceto: et dimittantur per reliquum diei infuse in ipso et pyciantur desuper aqua bdellii et fiat ex eis troscisci: et cum necesse fuerit: terantur et liniatur cum eis radix dentis in die aliquotiens: et hoc per aliquot dies: postquam scarpellationem factam in circuitu dentis: facit enim eradicationem facile.

Confectio medicamentis de quibus iple dens corrosus et fragilis ipse semine megerio: lac sebra officina cum kitrâ et ipleat inde dens.

Confectio medicamentis sedantis dolore gingivae et dentis quod admistretur cum ginguâ non est apostosa: neque cala: pip sinapis: piretru taphia gic: baurac: et fricetur cum eis radix ei multoties bene tunc pus fricetur cum pano. deinde fricetur cum hoc medicamine: deinde pyciat ex eo in aceto et teneatur in ore. deinde vaporatur madibule et distillentur in aure quod est in illo latere. De collirio dol. capitis fridi: cuius confectio: castor. ase. storac. mirre aristo. opy: pipis: gic. se. iusqami. an. officiantur cum melle: aut kitrâ: et liniatur cum eo dens corrosus: sicut liniatur cum tyriaca et suffumigetur in traiectorio cum se. iusq. et storacis: de quibus facite sunt forme siles quellanis: et teneatur in ore olivum calefactum in

quod decoctae sunt radices alteae: et strigat super rem calas aliquoties.

Confectio tyriace ad dentes experta: ase. opy: mirre: castor. ana conficiantur cum melle.

Confectio medicamentis dol. dentis calis quoniam est cum apostate gingivae: semine portul. coriandri: sumac: lentium excorticate: sandat. citrin. ru. piretri: camphore. an. teneatur acetum in ore cum aqua ros. et iusceit de hoc medicamine super gingivam post stritionem eius: et non deglutiat aquam eius: et administrentur ante ipsum flobotomia et ventose.

Confectio dentifricum mundificationis: et absconditis eruginem R. sal gemme et se. iusq. teste cane vel catin viridis cambil. Spume maris calis. ana. terantur et fiat dentifricum cum eis et caneat sibi a satietate nauseatiua.

Confectio dentifricum strigentis gingivas et dentes: offerat rubedini eorum: balaustie: spody: rose cortice: carmesich: alumen. an. fiat ut super gingivam adhaereant.

Confectio dentifricum odore oris facies redolere cortic. citri: cipis: spice aromaticae: gariof. nucis mus. gallie: xiloaloes crudi cinami: macis: heilbaugue: cubebe. ana. 3. i. musci kitarê. i. fiant ex eis pille cum aqua malorum et teneatur in ore super cibum suum: et deglutiat ex eis duas aut tres.

Confectio medicamentis faciens stare dentes ne corrodantur: impleantur corallo et mastice.

Confectio medicamentis ad corosionem in gingiva quoniam dolor fit fortis et denigrat: viriusque arsenici: gallaz: calcis: aluminis. ana. terantur et fundatur desuper aliquid aceti fortis et coquantur in mortario donec fiat sicut unguentum: deinde dimittatur in eo donec excicetur: et teratur secundo et tertio donec fiat pluvius: et sumatur ex eo quantitas granorum. y. et 5. et minus et maius in die semel: et sumatur super caput tente: et ponatur super egritudinem et dimittatur una hora: deinde sumatur in ore olivum ros. donec sedet dolor: fiat istud. vi. diebus et super bet: ponatur in eo de medicamine generationis carnis de pulveribus qui sunt in almanfore et alijs ex eis que generant carnem: est enim bonus et expertus.

Confectio ad fetorem oris. CAP. XXXII.

Ecipe extremitatibus mirti humide: gipha: momi: embli: ciperis: spice: coriandri: citri: foliorum squinati: mastice. an. gallie: gariof. nucis mus. cubebe heilbaugue. q. ana. ps. 5. aggreantur cum passis enucleatis quod sunt duplato

tius: et sumatur ex eo quod sit sicut nux cum vino odorifero: aut cum melle antiquo: et fit illud post vomitum et solone veteris aliquotiens et abstineat a cibis viscosis: et pinguibibus.

Confectio ad colicam. ros. spodi: amilum coriandri: sumac: lentes excortice. se. portul. alcana de mecha: vene: piretru. ana. camphore pars. 5. succari quantum est medietas oium: teratur et teneatur in ore.

Confectio troscicorum de arsenico ad herpestiomenum: arsenici citrini: calcis. an. 3. x. flor. eris. 3. v. colcotar tantum de: aluminis: acatie: balaustie. ana. 3. iij. terantur cum aceto per hebdomadam unam: et infornentur ex eis troscisci: sunt enim convenientes ad clisteria ulcerum antiquorum putridorum et herpestiomeno: et pyciat cum eis cum clisteria fiunt opium: et quoniam teruntur in sole plus cum aceto: tunc sunt magis ultimi: et reponantur in loco: ubi non sit ros: et in fece aceti ut non debilitentur.

Confectio medicamentis ad gravitatem lingue. Sal armoniacus: piretru: stafilagria: sinapis: piper: acorus. an. terantur et fricetur cum eis sub lingua: et supra ipsam in die multoties.

Confectio medicie ad vulvum cadentem: galle: balaust. sal. ar. an. et suffletur super ipsam: et ponatur super colearium et elucet cum ea.

Confectio medicamentis ad sinanthiam: arnel: sinap. piretri: se. rasi: mirre: ase: nitri: salis ar. piperis: calamenti: stercoris canis albi sicci: stercoris humani sicci: cineris prudinis. ana. terantur et suffletur in gutture ex eis: et conficiatur cum melle: et fiat gargarismus ex eo sumpto quantum est galla

cuz aqua mellis ⁊ qñq̃ pycitur ex eis stercus canis ⁊ ho-
minis: ⁊ ponitur loco eius simus columbinus: ⁊ quādo fit
res fortior ⁊ nō descēdit in guttur aliqd: gargaricet euz si
napi p̃rita ⁊ aq̃ ⁊ melle ⁊ ponant ṽetose sup locū dol.
Medicine nasi. **CAP. XXXIII.**

Confectio medicaminis auferentis do-
lores nasi: mirra: gallia: colco-
tar cortic. granatoz: calamus arōtaticus: gario.
nefrin: ⁊ terant ⁊ humectet nās euz licinio i-
fuso in vino odorifero: deide suffletur in euz: ⁊
inuoluat liciniuz ⁊ itromittatur in nasum.

Confectio medicaminis alafum: collogn. ciclamen: nigel-
la: baurac: terant cū aceto tribus vicibus: ⁊ iformēt col-
liria cū aliq̃to fellis vaccini: ⁊ cū necesse fuerit dissoluāt
vnu: ⁊ distillet post balneationē aut iclinationē sup aquā
calaz: ⁊ narib⁹ sugat aer ad iteriōa cū tota fortitudine egro-
resupino: cumq; vehementem inuenerit mordicationem
distilletur in eo oleum rosatum.

Confectio medicaminis ad fluxuz sanguinis ex naribus
aloes: thus: balauſtie calx viua: colcotar: puluis molendi
ni. gipsum galle: terantur euz alcohol: ⁊ suffletur in nasuz
⁊ mittatur in nasum licinium.

Medicine tussi afmati ⁊ saniei. **CAP. XXXIII.**

Confectio decoctiōis yfopi maior ad tuf-
sim euz calitate ⁊ aspitate pe-
ctoris. **R.** ficus albas. x. numero: iuiube. x. sebe-
sten. xxx. passularū sine iterioribus. 3. x. se. altee
se. citonioz: yfopi: vio. siccarū. añ. 3. v. decoq̃nt

cū. iij. lib. aque donec remaneat lib. 5. de qua bibantur. 3.
iij. euz violaruz cōditaruz pōdere. 3. vj.

Confectio decoctiōis maior yfopi: ad tussim plurime hu-
miditatis dīniāz: saniez ⁊ humorez in pectore. **R.** ficus al-
bas. x. numero dactilozuz mūdatoz tantundez: fenugre.
3. v. radic. liquiritie. 3. x. capill. veneris. 3. vj. radicem apy-
fenicu. se. ytriusq; se. vtice. añ. 3. v. yfopi sicci. 3. x. calamē-
ti: yreos: p̃asly. añ. 3. v. decoquantur fm q̃ diximus: et su-
mantur in potu.

Modus cōfectiōis ad tusses que indigēt sputo: faciens
spuere ex stomacho humorez grossuz euz quo est sonitus
in pectore: aut saniez: ⁊ venter euz ea est lenis valde capil-
lus veneris. 3. v. amigdale amare. 3. v. yreos. 3. iij. cortic. ra-
dicis capparis: farina herbi. ana. 3. y. se. apy. se. fenicu. ana.
tantundez: gentiane: aristolo. añ. 3. v. cōficiantur euz mel-
le dispumato. dosis a. 3. y. vsq; ad tres.

Confectio similis illi ad eū qui est euz calitate vehemēti.
capilloz vene. 3. x. se. melo. se. citruli. añ. 3. v. dosis. 3. iij.

Confectio ad asma educēs humorez grossos ⁊ saniem ex
pectore. **R.** succi liquiritie: yfopi sicci. añ. 3. x. capill. ven. 3.
vj. se. vtice: yreos: cordumeni: piperis: aristol. ro. baurac:
nasturtij: carui campestris: amigdal. amar. ana. 3. v. confi-
ciantur euz melle q̃tum ipsa sunt ⁊ detur in potu euz de-
coctione yfopi maior.

Confectio trociscoz de papauere ad tussim siccam: que
nō indiget vt spuat ⁊ ad locum catarrhi. **R.** papaueris al. 3.
xxx. se. cucurbite: se. citrul. se. iusquiami al. añ. 3. xxx. amili
draga. gūmi ar. añ. 3. xv. cōficiantur euz mucilla. p̃sily: ⁊ fi-
ant ex eis trocisci ⁊ triū. 3. dosis. i. eoz euz sy. de papauere
aut euz aq̃ ordei que est bona ad tussiz que est cū calitate
⁊ sputo citrino subtili ⁊ ad tussim calidā.

Confectio pill. de stozace ad tussim que inquietat in nocte
⁊ facit enigilare absq; calitate. **R.** mirre: stozac. lig. opy. añ.
fiant pille sicut cicer: ⁊ sumant. iij. in hora dormiēdi.

Confectio pill. que tenentur in ore. **Succi** liquiri. piperis
succari. ana. informentur pill.

Confectio pill. quibus soluuntur habentes dīniām fri-
gidaz: pulpe collo. 3. i. tertia. aga. 3. 5. baurac. 3. i. succi lig-

ri. 3. i. se. vtice: yreos. añ. 3. 5. terant: ⁊ fiāt pill. ⁊ ē dos. i.

Confectio pill. ad tussiz que est cū febre: succi ligri. viol.
añ. 3. i. agarici quarta. 3. i. fiant pillule.

Confectio pill. de papauere ad tussim siccā ifestantē ⁊ p-
bibet catarrū quādo est euz calitate: opy: amili: gūmi ara-
bici: succi ligri. papa. añ. fiāt pille sic cicer: dos a. 3. iij. vsq;
ad. iij. ⁊ sūt pueniētes pueri q̃ vomūt ex vehemētia tussis.

Confectio pill. ad tussiz q̃ noiant lenes: succi ligri. amili:
draga. amigdal. ex corticatarū: gūmi ara. añ. succari: tabar-
cet: q̃tū est medietas eoz terant ⁊ cōficiant cū mucilla.
seminis citonioz ⁊ fiant pille cōpresse ⁊ teneantur in die
⁊ nocte auferunt eniz asperitatem pectoris.

Confectio trociscoz qui in potu sumunt in pleuresi festi-
nās maturationē ⁊ faciens facile sputū. **Succi** ligri. viol.
ana. 3. x. amili: dragag. se. altee: se. fenic. añ. 3. iij. cōficiant
cum mucillagine seminis lini ⁊ se. citonioz: ⁊ sumatur in
potu cum syrupo violato.

Confectio trociscoz de arsenico ad tussiz plurime humi-
ditatis ⁊ p̃sily malā ⁊ asma: ⁊ dilatat anhelitū ilico cū fit
suffumigatio ex eis sup locū ⁊ bibit etiā aristol. mirre: sto-
racis liqde: galbanū. añ. arsenici q̃tuz ipsa: aggregent cū
butyro vaccino: ⁊ fiant inde pille sicut ouellane: ⁊ fiat suf-
fumigatio cū vna earū per traiectoriuz.

Confectio pill. q̃ potant oī hebdomada se aut bis: ⁊ mū-
dificant pectus ab afmate: agari. 3. i. pulpe collognt. quar-
ta. 3. i. yfopi. 3. iij. succi ligritie: p̃asly: sinapis. añ. tertia. 3. i.
dentur in potu euz aqua mellis ⁊ est dosis. i. ⁊ quādoq; su-
mitur ex eis in potu omni die. 3. i.

Confectio syrupi de papauere cōueniētis ad tussim siccā
⁊ p̃sily: ⁊ cōfert sputo ⁊ catarro ⁊ tussiz q̃ vigilare facit in
nocte ⁊ infestat. **R.** papa. al. ⁊ ni. añ. 3. c. se. lactu. q̃tuz oīa:
se. iusquiami al. 3. xxx. coq̃ntur euz quingētis. 3. aque dōec
fiāt. 3. cc. deide colet ⁊ pyciat desup. 3. i. mucillaginis p̃s-
ily: cū. 3. i. rob ⁊ decoquat donec ipsisset ⁊ admistret.

Confectio emplī ad fosati. i. apa in velamine separāte ite-
stina sedātis dolorē ⁊ maturātis apostema vald: viole sic-
ce: camomilla: anetuz: fulfur vel furfur altea: faria se. lini:
faria fenugre. faria ordei decoquat in aq̃ donec dissoluā-
tur ⁊ effundant aq̃ deide cōficiatur cum oleo: ⁊ fiat ex eo
emplm̃ duz est tepidū: ⁊ qñq; addunt in eo cinis cauliz
⁊ adeps antiquus: euz nō est calitas plurima.

Confectio vnguētis leniētis sputū ⁊ lenificātis pect⁹ ⁊ ad-
ministret in tussi sicca ⁊ p̃sily. **R.** cere citrie. 3. x. olei de ke-
iri citrina. lib. i. stozacis. 3. xv. adipis anatis. 3. x. aggregent
⁊ inungatur euz eis pectus ⁊ latius.

Confectio trociscoz ad tussim siccā cū calitate vehemē-
ti ⁊ siri. **Succi** ligri. viol. sic. añ. 3. x. se. citrulise. cucurbite:
terraniabin. añ. 3. v. cōficiant cū mucillagie: se. citonioz: ⁊
fiāt troci. 3. iij. ⁊ sumāt i potu cū aq̃ ord. ⁊ syr. viol.

Confectio troc. de terra sigil. ad sputū sanguis: thurl: san-
dra. añ. 3. iij. ⁊ tertia. karabe. 3. v. ematit: terre sigil. añ. 3.
x. alumis. 3. y. ⁊ 5. balauſtie. 3. iij. ⁊ tertia: opy: ciamo. añ. 3.
y. aggregent ⁊ terant: ⁊ fiāt trocisci. 3. x. sitq; dosis. i. ⁊ suma-
tur in potu cū aq̃ albedarogi: aut aq̃ portulace.

Confectio epithiatis phibētis fluxū sang. ex matrice: ve-
fica ⁊ naso: acatie: succi enstides: thuris: gallorum: balan-
stie. croci: gūmi mirre: boli arme. opy. añ. fiāt trocisci ⁊ li-
niant cū ē nece pect⁹: stozacus ⁊ sumē in hora fluxus sang.
ex vesica ⁊ mrice: ⁊ liniāt sup mēbra in gbus sunt ylce-
ra magna sup fistulas ⁊ pessariet vulua de qua fluit san-
guis ⁊ eis liniantur sup pectinē ⁊ alkatim.

Medicie stōi. **CAP. XXXV.**

Confectio trocis. stelle sedantiū dolorē
stōi: ⁊ remouentiū acetosam
eructuationē: ⁊ difficultatē anhelitus: ⁊ punctu-
rā ⁊ restrictionē vētris ⁊ inflationē ⁊ dolorē capu-

ris anteceditatem euz bibuntur: aut linitur cū eis frons dissolutis euz aceto: et ad dolores auris: euz distillantur dissoluti cū aqua sanfuci: aut succo calamēti: et phibent corrosionē dentium euz replētur ex eis: et ipsi cōferunt spūto sanguinis et corrix et tussi antecediti et vlcēribus iestinozū: morisui aialium venenosoz: febri cōmixte et sunt de libro almeſia: q̄ p̄mixtio. R. casto. mirre: cassi. li. terre sigil. cor. tic. radic. mādragore. añ. 3. iij. croci: costi: piperis. añ. 3. vi. anisi: se. apy: se. keiri: fiseleos: se. iusga. albi: storac. ana. 3. iij. tere medicinas siccas: et dissolue gumas in vino odorifero demuz adiunge eas reliquis medicinis et cōfice euz aqua et in forma ex eis trociscos vnumquēq. 3. i. et detur in potu euz eo qd conuenit egritudini ex potibus.

¶ Cōfectio trociscorū de ros. ad dolorē stomaci et febres flegmaticas: in gbus est humor colericus: et ad īflāmationem anhelitus et malitiā digōnis. R. ros. rub. tritarū. 3. x. spice aromaticce: mastice. añ. 3. i. et 5. fiāt trocisci dos. 3. y.

¶ Cōfectio trociscorū de ros. maior. conferentius doloribus stomaci et malitiē digestionis et īflationē: et in ceptioni ydropis: et febribus antiquis. R. ro. 3. iij. xiloaloes: spice mastice: cassi. floris squināti: ciamomi: absinthij romani. ana. 3. i. fiāt trocisci euz vino veteri: et detur in potu cum aqua radic. dos. 3. y.

¶ Cōfectio trocisci stelle ad dolorē stomaci pfundum: spice mastice: cinamomi: thuris: squināti: castorei: mirre: piperis: mādragore: se. iusgami absinthij vel apy: aloes. añ. 3. x. fiāt trocisci: dentur in potu. 3. y. cum vino.

¶ Cōfectio trociscorū ad eū qui cibuz euomit euz significationibus calitatis: rose: spody: cimini infusi. añ. 3. i. sumac. 3. iij. coriandri infusi euz aceto et affati. 3. y. sauic de granis granatoz. 3. y. cortic. fisticoz supioz. 3. 5. mastice. tantū. deinde fiāt trocisci: et sumantur ad malitiā digestionis ex caliditate cum syrupo acetoso.

¶ Modus confectiōis ad eū qui euomit cum significationibus frigiditatis. R. Radic. squināti. 3. i. piperis. 3. 5. thuris: ciperi. añ. 3. i. ysnē. 3. 5. cingiberis: cinamomi: cassi. calamēti. añ. quartam. 3. i. bdelly. 3. 5. ameos tantūde: deinde iteriora passulaz terant cū aq: et expmant et decoq̄tur aq̄ donec fiat grossa: et conficiatur cum ea et bibatur de ea ad magnitudinem nucis omni die.

¶ Cōfectio trocisci: de spica ad apostema durum in stomacho inuatiui valde: floris squināti: taspie: reubarbari: calami aromatici: spic. nardi. añ. 3. iij. croci: mirre: opy: anisi: piperis: costi. añ. 3. i. bdelly subalbid. 3. y. mastice. storac. liq. de. añ. 3. y. armoniaci. 3. 5. īfo: mentur trocisci: et dentur in potu ad apostema stomachi: euz muna: aut euz triplicato et ad apostema epatis euz syrupo acetoso. dos. aur. i.

¶ Cōfectio diacimini bona ad frig⁹ stomaci: et ad eructuationem acetosam: vctositates spargit: lenit naturā: aperit opilationem epatis et calefacit ipsum et eradicat colicam. R. cimini carmeni. 3. c. cing. 3. xx. piperis. 3. x. ameos. 3. y. foliozū ruthe sicce: baurac. rubei. añ. 3. xx. epibimi. 3. xxx. cōficiantur cum melle et administrantur.

¶ Cōfectio electuary solutiui mūdificātis stomachuz et expellentis ab eo superfluitates humiditatz remanētium in eo ex fructibus humidis et cibus grossis. R. turbith vt canna albi. 3. x. cingib. 3. y. cūccari albi. 3. xv. aggregentur omnia et tribellentur: dos. 3. iij. et plus vel minus s̄m necessitatis quantitatem.

¶ Cōfectio diabolibani ad frigus stomaci et destructionē appetitus: et ad festinandum penetrationē cibi in corpore: et retinet fluxuz ventris accidentē ex frigore stomachi et epatis. R. ciperi: calariti: spic. keissim: ameos: anisi: nigelle: thuris: balaustie. añ. cōficiantur euz melle exquisitis sime dispumato. dos. 3. iij.

¶ Cōfectio fenōis valēs ad obilitatē stomaci et corruptio

nem forme ad exuberationē mēstruozū et sanguinē emorroydarū mirabol. nigroz emblicoz: carmesich: spic. squināti: ciperi: cingiberis: ameos: piperis: olibani: scorie ferri infuse in aceto vini hebdomada. i. postq̄ cōtrita est sicut alcohol: et asate. añ. 3. xv. conficiatur cū melle: et ipm gde abscidit s̄guinē mēstruoz: fluxū vētrī et mltitudinē vrie.

¶ Cōfectio de scorie ferri cum lacte acetoso ad debilitatem stomachi et extenuationem. Scorie ferri contrite sicut alcohol pugillus vnus nigelle: ameos: keissim: cimini: fenugreci. ana. pugillus vnus. ruthe: apy: menthe fundantur desuper lib. viij. lactis acetosi et dimittantur. y. diebus deinde colet ex eo lib. i. et bibat summo mane: et comedat post. iij. horas cibuz bonuz multum: et non appropinquet aceto neq. oleri neq. salito: et bibat super ipsuz vini veteris paruz: et bibat ex eo lacte quādo sitit paulatiz: donec integre compleat duas libras diebus aliquot.

¶ Cōfectio de scorie ferri cum vino faciens coloz bonū et calefacit corpus. Semen apy: se. fenic. anisi: cimini: ameos: anidum. i. radix herbe de qua fit assa fetida: origani: keissim: carui: coriā dri: piperis: macropiperis: cinamo. thuris: spic. gap. nucis mus. ciperi: se. rute: se. eruce: se. cepe. añ. aur. i. scorie ferri. 3. x. decoquantur cum sexcuplo sui vini: donec remaneat medietas: et coletur et bibātur omni die 3. xxx. illius vini vsq. ad xl. calefacit enī fortiter illuz cui corpus iaz īfrigidatuz est. et cuius coloz valde malus est.

¶ Cōfectio medicaminis ad impingundū corpus: cinamomi: cingiberis: galange: cimini: ameos. ana. 3. v. nasturtij albi. 3. x. sarcocolle: cedoarie. añ. 3. iij. seminis iusgami: nuc. dende. ana. 3. v. granoz impingundi. 3. x. granoz de kerui. 3. xv. papaueris. 3. x. testiculoz vulpis hermodactil. been vtriusq. ana. 3. x. salis aluminis. 3. x. scorie ferri. 3. x. sumat ex eo puluere quantum tribus vicibus digitus tenere potest: in mane et sero postq̄ contritus est et crivellatum: et sorbeat post sorbitionē factā ex farina ciceris et rigi et fabaruz et tritici: et amigdal. et lacte et cūccaro: et nō comedat acetosuz: neq. salsum: neq. labore et labore vehementi super fluo: neq. prolonget morā in balneo: et assiduet comedere super vinuz.

¶ Cōfectio medicine extenuantis corpus pingue: lacte sandarace. ana. 3. i. tertias duas. sanfuci sicci. 3. 5. attramōti arist. ro. gētiane. añ. 3. q̄rtā: dos. sit tertia. 3. i. et studeat in hoc ad puocādū yrinā: et tolerandū sitiz.

¶ Cōfectio emplastri confortantis stomachū: et epar et calefaciētis ea: absinthij romani: costi: piperis: cingiberis. añ. 3. v. olibani. 3. iij. mastice. 3. v. calami aromatici: gallie: squinanti: gariofil. cinamomi. ana. 3. y. miue facte ex vino veteri et aqua citoniorum: quod aggreget ea post ipsorū cōtritionem et liniatur desuper.

¶ Cōfectio emplastri fortis resoluentis apostema durum stomachi et epatis et administrētur vbi non est caliditas et vbi apostema non est antiquum: semen lini: fenugreci: se. caulium: carpobalsami. añ. 3. x. cordumēni: yreos: amigdale amare: costi: mirre: spic: ciperi. ana. 3. v. bdelly subalbid. 3. y. y. mastice. 3. i. storacis liquide. 3. iij. armoniaci: cere citrine: adipis anatis. añ. 3. iij. olī camomillini. 3. xx. dissoluant gūme in. xx. 3. vini. deinde aggreget et emplet cū co.

¶ Cōfectio emplī ad apostema in eis: cū non est antiquū: fenugreci: se. lini: aneti sicci: violarū siccaz: camomille sicce: altee sicce: masti. añ. 3. y. spic. cipi: squināti: calami aro. añ. 3. y. croci. 3. iij. olei camomille. 3. xv. aggregent cū eo.

¶ Cōfectio ad idez bona: decoquantur in oleo sissamino: costus: ciperi: spica de vnoquoq. tribus vicibus: et sumatur mucillago fenugreci: et semē lini: et decoquatur donec īspissē. et sumat de ea. 3. i. et ceroti facti cū hoc oleo tārdē et masti. 3. y. aggregent et terant et empletur cū eis.

¶ Cōfectio cordis, CAP. XXXVI.

Confectio troscifi ad pulsū cordis. B. thuris. 3. v. enule sic. 3. ij. succi calamēti: folioꝝ ruthe. añ. 3. ij. sisimbꝝ. 3. ij. origani. 3. i. 7. 5. ameos tā tūde: detur in potu ex eo aur. i. cuꝝ decoctiōe cimini. Sūt enī boni ad

inflationē in ventre 7 puncturaz venēosaz.

Confectio troscif. de musco ad pulsū cordis sincopi ydropisim 7 extenuationez: masticiis: xilaloes crudi: cinamōi: gariofil. gallie: spice: nuc. mus. cubebe: cardamomi: heilague: olei de citro. añ. aũ. i. musci: ambre. añ. sextaz. 3. vni⁹. fiant troscifi cuꝝ kesnes.

Confectio alia ad pulsū cordis: coriādi. 3. x. semē beda rogi: semen felen gemisse. añ. 3. ij. spody. 3. iij. rose. 3. i. charabe: margaritarū. coralli. añ. 3. i. seminis portul. 3. ij. se. lactu. 3. i. sandal. albi. 3. ij. cāphoze. 3. 5. musci kerat. i.

Confectio de xilaloes ad sincopiz 7 vomituz 7 coliricā passionē: thuris. 3. ij. ros. 3. vi. xilaloes: gallie: gario. spice crete que comeditur de corasceni: spody. ana. 3. i. cubebe. 3. i. fiāt troscifi.

Confectio medicaminis de musco ad pulsū cordis 7 sincopiz: masticiis: cinamomi: xilaloes crudi: gariofil. gallie: spice: nucis muscate: cubebe: cardamomi: heilbague: ciperi: squināti: folioꝝ citri: semen albedarogi: semen felen gemisch: sanfuci: sisimbꝝ: cingiberis: macropiperis: margaritarū: coralli: karabe: fete crude: folij indi: been. ana. 3. x. musci. 3. i. tertiaz boni puri: aggregentur omnia cuꝝ melle mirabolanoꝝ kebuloꝝ cōditioꝝ.

CMedicine epatis. CAP. XXXVII.

Confectio troscifoꝝ de berberis valētiuz ad epar inflammatū 7 debile 7 corruptionez complexiōis cuꝝ caliditate B. carnis b̄bis. 3. x. ros. tritaz. 3. v. se. endi. portulac. se. citruli. añ. 3. ij. seminis apy. 3. i. spic. masticiis. añ. 3. v. lacce: reubarbari. añ. 3. i. fiant troscifi aureoꝝ duoz. 7 detur. i. in potu cuꝝ syrupo acetoso puro.

Confectio troscifoꝝ: de reubarbaro ad malitiā complexionis: 7 dantur in potu post febres lōgas 7 cuꝝ corumpitur forma. B. reubarbari. 3. x. spice masticiis: seminis apy: squināti: ameos: saune: amigdaloruꝝ amararū: costi amari: cinamomi. añ. 7. dragme vnius sextaz. succi eupatoꝝ: seminis feniculi. anisi: asari: aristologie. gētiane. añ. 3. ij. piperis: cingiberis añ. 7. dragmā vna. 3. absinthij romani. 3. ij. fiāt troscifi auri vnius. 7 potetur vnus.

Confectio troscif. de lacca cōferentiū ydropisif yposarce: qui puocant vzinaz: aperiūt opilatiōes in epate 7 calefaciunt ipsuz. lacce reubarbari. añ. 3. ij. spice aromatic: masticiis: se. apy: squināti: absinthij: ameos: saune: amigdaloruꝝ amararū: costi amari: mirre: ruthe. añ. 7. dragme vnius sexta: succi eupatoꝝ: absinthij: seminis feniculi: anisi: asari aristolo. gentiane. añ. 3. ij. piperis: cingiberi. añ. 3. i. fiant troscifi. de quibus in potu dentur aur. ij.

Confectio troscif. de megerion solutiuoꝝ. cōferentium ydropisif asclitē: 7 dātur i potu omni die: 7 faciūt ipsuz asellare semel 7 alleuiāt 7 aperiūt opilatiōes epatis: seminis endiue. 3. x. se. mezerion. 3. i. 7 duas tertias. si volueris folioꝝ eius: agarici tantūdes rosarū tritarū. 3. ij. 7. 5. succi eupatoꝝ. 3. ij. et duas tertias. se. citruli. 3. ij. 7. 5. fiant ex eis troscif. 7 et ipsi sunt troscif. mirabiles vltimi. de quibus bibatur vnus.

Confectio medicaminis: ad ydropisim timpanitem cum nō est caliditas: anisi: petrosell. costi: mirre: piperis: baccarū lauri: nigelle: keisim: castorei: ase: aniudem: asari croci. añ. 3. i. serapini: cozi: amigdaloruꝝ amararū: ruthe sicce: cimini: carmeni: ameos: origani: yfopi: dauci: carui: galāge: calamenti sicci: folioꝝ algarab: calcanei vituli: aut baurach adusti: amomi: poly: cingiberis: agarici. añ. 3. ij. mellis

dispumati qđ sufficit ad cōficienduz.

CModus cōfectionis de enula valētis ad apostema duruz eueniēs in epate aut stomacho: ex percussioe: aristologie: cingiberis sicce enule: astingar. eruce: seminis apy: feniculi anisi: ameos. añ. pars media. terant 7 aggregent cā melle: 7 def in potu ex ea q̄titas auellane.

CModus medicaminis de curcuma maior 7 ferens egri tudinibus epatis cuꝝ fiunt cronice: 7 plongantur 7 idur ā tur: 7 eradicat eas: ita vt nihil dimittat ex eis: fu: asari: dauci: se. apy. añ. 3. iij. meissus: spice celtice. añ. 3. vi. costi: mirre: cass. lig. squināti: carpobalsami: rubec qua tingitur. añ. 3. ij. poly: succi eupatoꝝ olei de balsamo: scordē: scolopē drie: succi ligritie. añ. 3. ij. calami aromatici: camomille albe 7 rubee: asari. añ. 3. i. 7. 5. croci: dragagati. añ. 3. i. terant 7 cōficiantur cuꝝ melle: dosis sit sicut nux.

Confectio troscif. ad ydropisif que est cuꝝ calore 7 corruptiōe epis 7 splenis: cuꝝ solutiōe yētris. Spody: carmesic: gallie: balaustie: sumac: se. tamarisci: se. acetose. añ. 3. i. ciperi: floriz squināti: anisi: spice reubarbari: lacce: cortic. radi cis capparis. añ. 3. 5. agnicasti: se. portulace. añ. 3. i. endiue. 3. 5. opy. 3. 5. cāphoze. 3. sextaz: fiant troscifi. 3. ij.

Confectio pillularū facientiuꝝ asellare aliquotiens 7 alleuiantiū egruz: mirabolanoꝝ citri. 3. x. serapini. 3. v. dosis a. ij. 3. v. q̄s ad. ij.

Confectio pillul. de reubarbaro: ad ydropisif timpanitē. B. megerio. 3. x. succi eupatoꝝ: se. endiue. añ. 3. ij. agari. 3. v. reubarbari. 3. ij. se. apy. 3. i. 7. 5. dosis. 3. i. 7. 5.

Confectio aliarū pillularū soluentiuꝝ aquā per ēgestiōnē cū fortitudine: sem megerio excorticati. 3. 5. succa. tabar get. 3. i. amigō. excorticata: 7. draga. añ. 3. 5. 7 ē dosis. i.

Confectio aliarū pillularū que sunt vltime: mezerion. 3. 5. eris vsti. 3. tertiā. sapini. 3. i. eufor. q̄rtā. 3. Sal idi arm. folioꝝ ruthe. añ. 3. sextā. fimi colūbini. 3. sextā. 7 ē dos. 3. i.

Confectio medicaminis de lacca: florū squināti: spice asari: petrosellini. añ. 3. ij. eupatoꝝ: lacce: aristologie. añ. 3. i. 7 5. seminis endiue: seminis citruli. añ. 3. iij. masticiis: succi liquiritie. añ. 3. i. croci. 3. 5. dosis aur. ij.

Confectio pillularū. de quibus datur omni nocte quādo est cuꝝ siccitate nature: 7 leniūt eā 7 alleuiāt egrū: que nominantur pillule de agarico. Agarici. 3. x. succi eupatoꝝ: reubar. aristol. añ. 3. ij. succari. tabar get. 3. v. fiāt pill. similes ciceribus 7 potet de eis vna oī die vsq̄quo ad vltimū pueniat nature lenitas: soluēdo enī faciunt asellare: 7 pro uenit alleuiatio ab eis: 7 ipe cuꝝ b̄ cōferūt epati 7 aperiūt opilatiōnem eius.

Confectio troscifoꝝ de reubar. floriz squināti. 3. v. spice: asari: petros. anisi: eupatoꝝ: lacce: reubarbari. añ. 3. i. se. endiue: se. citruli. añ. aur. iij. masticiis: succi ligritie. añ. croci: cingiber. añ. 3. 5. dosis aur. ij.

Confectio troscifoꝝ de cāphora ad epar inflammatū: yctericie: 7 febriz⁹ adurētibus. Ros. 3. x. roset. f. carnis eius tantū. 3. x. se. cituli. 3. x. se. endiue: se. lactuc. portul. añ. 3. ij. spody. 3. x. sandali citri. 3. ij. cāphoze. 3. i. fiāt troc. 3. ij. cū mucillagie psily: 7 potet vn⁹ cuꝝ rob citri ad epar inflammatū 7 cor: aut cū lacte acetoso de capris: aut cū lacte de quo extractū est butyrū: 7 sunt boni ad pulsū cordis ex calitate: 7 yctericiā cū sy. acetoso: 7 in febre ex caliditate.

Confectio ēpli de sandal. ad epar inflammatū: ytriusq̄s sandal. rose: faufel: sief memithe: cāphoze: 7 liniaē cum aqua solatri 7 modico aceto vini.

Confectio emplī ad ydropisif: asclitē absq̄ calitate. 7 qñ emplāē cū eo añ aq̄: 7 ē exptū: faria ord. cipi: siere⁹ ouinū siccz: cimīnū: baurac: bolum armenū: liniaē desuper: qñ exiccat aquam virtute forti.

Confectio kelekegi: ydropisif calē: folioꝝ mezerion ifuso rū in aceto exiccatōꝝ tritoꝝ. 3. v. aga. turbit. añ. 3. v. suc

ei absinthij .3. iij. mirabolani citri .3. v. rosarū rubearū .se.
endiuię .citruuli .ana .3. ij. terraniabin .3. x. succi ligritie .3. ij.
decoquat terraniabin donec fiat sicut mel ⁊ conficiatur
cū eo ⁊ detur in potu ex eo a .3. ij. vsq; ad .iiij.

Cōfectio kelekēgi ad ydropisim cū qua non est calitas:
folioꝝ megerion tritoꝝ .3. agarici .mirabol .citri .serapini .
ana .3. v. yreos .3. ij. reubarbari succi eupatoꝝ .3. spice .anisi
ana .3. ij. oficianē cū melle .dosis .a .3. ij. vsq; ad .iiij.

Cōfectio pillul. almegeꝝion ad asclitem: quādo nō ē ca/
litas neq; vētris solutio: megeꝝion: calcecumēnon: ster/
coris columbini .an. euforbiꝝ quarta vnus illoꝝ .confi/
ciatur cūz inleꝝ .dosis .3. ij. ⁊ .5. cum aqua passularū de co/
rasceni: sitq; cibus eius carifica: aut cibus cum sumac: aut
acetū cū oleo: aut cūz syrupo acetoso.

Cōfectio trocisc. aqerefeh frigidorum ad dolorē epatis:
aqerisci k .3. v. feminis citruli ex corticati: feminis endiuię:
feminis portulacę .se. feniculi .an. 3. ij. et .5. succi liquiritie .3.
i. ⁊ .5. ros .3. i. fiant cūz aqua ros. ⁊ dentur in potu cūz syrū
po acetoso ⁊ aqua endiuię ⁊ aqua solatri.

Cōfectio troc. aqeriscik: calidoꝝ .aqeriscik .3. v. lacce: reu/
barb. succi eupat. anisi spic. masti .an. 3. i. dent cū decoctōe
radicū. **Medicine splenis. CAP. XXXVIII.**

Cōfectio trocisc. de capparis ad sple/
nē durū ⁊ ventositatem. **R.**
cortic. radic. capparis que sunt aleph: semen al/
sagradi .an. 3. x. scolopendrie: cipi .an. 3. i. aristo/
lon. folioꝝ ruthe: armoniaci nasturtij: acozini
gelle .ana .3. ij. resoluatur armoniacū cū aceto vini: ⁊ con/
ficiantur cū eo cetera: sintq; trocisc. 3. ij. dosis est .i.

Cōfectio trocisc. alcarmesic: ad splenēz cū calitate ⁊ du/
ritie .se. al sagradi .se. tamarisc: se. endiuię .an. scolopēdrie
q̄rtā vni. fiat trocisc. an. ij. ⁊ sumant cū syrupo acetoso.

Cōfectio trocisc. de karabe cū aq de radicibus: ⁊ syr. ace. aut
cūz aqua illa que de eo pura est: quando dubitatur de vē/
tositate sub splene conferunt.

Cōfec. ēpli ad duritiē splenis: folioꝝ rute .3. x. baurac .3.
ij. calamiti sicci .3. ij. armo .3. v. dissoluant cū aceto vini.

Cōfectio pillularū expellentiuꝝ yctericiā fortiter: aloes
scam. an. 3. quartā .3. agar. 3. ij. tertias: succi eupatoꝝ .3. ter/
tiam. fiant pillule cūz succo endiuię: ⁊ est dosis .i.

Cōfectio empli ad splenem cūz calitate: lignūz salicis ⁊
folia eius: ⁊ ipsius extremitates tamarisc: cortic. radicis
capparis: extremitates mirti: ⁊ cypressi ⁊ acetū vini.

Medicine collee. CAP. XXXIX.

Cōfectio pillularū soluentū colicā ve/
lociter. **R.** aloes .3. x. scam .3. x.
ij. ⁊ .5. interioris colloquintide .3. ij. tertā .3. salis
gemme .3. ij. serapini .3. ij. sebram tantundez et
sunt .x. doses.

Cōfectio serabegeꝝ: resoluens ventrē fortiter ⁊ educēs
sup fluitates: scam. pipis: cin. cimini: folioꝝ ruthe: baurac:
galā .ciami: gap. an. 3. x. mell. 3. xl. dos a .3. ij. ⁊ .5. vsq; ad .ij.

Cōfectio elary diacitōiten solutiui: qd admistrat in co/
lica: cū nausea fortioꝝ sit: ⁊ euomit eger id qd bibit. scam.
3. x. mastic. gario. gallie: cing. piperis: macropiperis: nucis
mus. cinami .an. succi citonioꝝ acetosoꝝ: mellis apuz .an.
cōmiscantur ⁊ decoquantur donec inspissent: ⁊ conficiā
tur medicine cūz eis: dosis a .3. i. vsq; ad .i. ⁊ .5.

Cōfectio pillularū que sumuntur an cibū ⁊ post: ⁊ exic/
cant eiectionē cibi paulatiz: ⁊ destrunt satietatē nausē/
tiūz: ⁊ solunt ventres ⁊ resoluūt colicā: cingib. melano/
piperis: macropipis gallie: gario. ⁊ neremisc. an. 3. x. gucca/
ri tabarget .3. x. dosis .3. 5. ⁊ faciūt asellare a .ij. sell. vsq; ad
v. oēm hoīem sū q̄ritatē sue nature ⁊ virtutis.

Cōfectio clisteris ad febricitates ⁊ patiētes birsen cum
retient eoz nature. **R.** sacraia aq sicle in qua bulliat .3.

i. baurac ⁊ fundatur desuper oleum viol. ⁊ fiat clistere: et
quādo nō est febris sumat pugillus furfuris succari rub.
3. xxx. baurac .3. ij. ⁊ olei sisamini .3. i.

Cōfectio pillularū resoluens satietatē nausētiā ⁊ vē/
tositatē ⁊ digerit: ⁊ puocat appetitū mastic. 3. iij. cinamo/
mi: gariofil. neremisc: piperis: macropipis .an. 3. x. scam.
tantundē: succari tantundē fiat pille sicut cicer: ponderan/
tes tertiā .3. i. qd dēvites exi stūt colicā assidue patiētib.

Cōfectio medicamīs ad colicā fridaz: cimini: anisi: ame/
os .ana .pugillus vnus. bulliat bene ⁊ in colatura resoluā/
tur penidioꝝ .3. v. ⁊ medulle cassie fistu .3. v. ⁊ fundat desu/
per oleū amigdalārū dulciūz .3. ij.

Cōfectio medicaminis: qd datur cū dolor vebemēs cō/
mouet: ⁊ sedat dolorē qñ timef qd egro superueniat sin/
copis pp vebementiā doloris: 3. iij. ziberis: macropipis: sto/
raci ligde: croci: se. iusqami .an. castorei: opy .an. 3. 5. fiant
pillule sicut cicer: dosis ab aur. 5. vsq; ad aur. i.

Cōfectio trocisc. de viol. qui sunt cū scam. oferentes co/
lice cū calitate: ⁊ vtiles in febribus antiquis cū indigēt so/
lutione aut vomitu: aut infosati: ⁊ sunt in vltimo ifrigidā/
tes: viol. 3. x. scam. 3. ij. ⁊ .5. mucillaginis psily: qd ea aggre/
get: fiant .x. trocisci: ⁊ sumatur vnus in potu cum .3. v. zuc/
cari: aut cūz .3. i. inleꝝ: aut teraniabin.

Cōfectio trocisc. de viol. qui ifridant ⁊ potant in mane
cū medulla: cassie .optimi ad eradicandū colicā que est
cūz caliditate ⁊ siccitate: violārū siccarū .3. x. turbith tan/
tundē: succi ligritie .3. v. fiat .x. trocisc. ⁊ sumant oī die: qua/
si .x. ficus citrine: ⁊ .3. x. passularū enucleatarū: ⁊ decoquā/
tur in .ij. lib. aque: donec pueniat ad lib. i. coletur et dissol/
uant .3. x. medulle cassie .3. i. ex his trocisc. ⁊ distillentur
desuper .3. ij. olei amigd. dulcis: ⁊ potant in mane.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

Cōfectio trocisc. de epithimo qui dant in potu cū aqua
de radicibus ad eradicandū colicā ⁊ ventositates. **R.** tur/
bith epithimi .an. 3. x. serapini .3. v. fiat ex eis trocisc. ⁊ de/
inde radicē apy: feniculi .an. 3. x. se. ytriūsq; ameos: 3. iij. ga/
lange .ana .3. v. decoq̄tur in lib. ij. aq: donec remaneat lib.
i. colet ⁊ dissoluat in ea ex istis trociscis: ⁊ pyciatur desu/
per aur. i. olei de kerna: ⁊ sumatur in potu: ⁊ quādoq; pro/
ycitur in decoctiōe passulaz ⁊ ficūz: ⁊ quādo datur in po/
tu cū eo castoreū sū mēsurā que visa fuerit.

ficile decē decoquātur in duab⁹ libris aque donec pueni-
at ad .i. lb. colet^r ꝛ ꝑyciat sup cam. 3. i. baurach. ꝛ 3. i. olei
sisamini: ꝛ fiat clistere: cū aut vis ipm acuerē: ꝑyce in eo
de colirio albo aur. i.

¶ Confectio clisteris solutini fortis. Collogntide. 3. x. cen-
tauree minozis. 3. xv. buchomariē. 3. y. rute calamēti
bachatū. parua: origani manipulus decoquantur: deinde
dissoluātur in ea. 3. iij. kitran ꝛ tantūde mellis. ꝛ 3. y. ca-
stozē: serapini. 3. i. oppoponacis. 3. 5. suppositoꝝ albi aūf.
i. ꝛ fundat desup. 3. 5. olei de kerna: ꝛ fiat clistere cū ē col-
ca fortis ꝛ ꝑleos: ꝑ si dolor fuerit fortis: ponatur in ipso
quātitas ciceris de opio.

¶ Confectio medicie sedātis dolorē colice: ꝛ est filoniuz
qđ dispersit vētositatē grossam: piperis: ameos: nigelle:
bacaz lauri: cimini: castozē. añ. 3. i. opy se. iusgami man-
dragore. añ. 3. i. aggregenē cū melle.

¶ Confectio formaz similiū auellanis sedātū dolorē: ca-
stozē: ameos: cimini: nigelle. añ. opy quātū omnia. sit q̄li-
bet forma tertia. 3. vnus.

¶ Confectio formaz similiū auellanis: sedātū dolorē co-
lice difficilē vehemētē que est cū colera ꝛ punctura. se.
lactuce: se. portulace: opy. añ. cōficiātur cū mucillagine
psily: sitqz forma quelibet tertia. 3. vnus.

¶ Confectio clisteris dispargētis vētositatē valde rura tri-
bus vicib⁹ decoquat in oleo ꝛ in. 3. xx. ex eo dissoluat ca-
stozē: oppoponacis: serapini. añ. 3. 5. vsqz ad .i. ꝛ clisteri-
zetur cū eo: ꝛ si dolor fortis est: ponat in eo quantū ē gra-
num ciceris de opio.

¶ Confectio olei quo vngit venter: ꝛ spargit vētositates
olei rutacei. 3. x. cū quo dissoluātur castozē. 3. y. euforby.
3. i. ꝛ fiat inunctio cum eo.

¶ Confectio troc. ad ꝑleos conferentium vomitui supfluo
seminis apy: anisi. añ. 3. y. ꝛ 5. fiant trocisci: quoz pondus
sit ab aūf. i. vsqz ad .ij.

¶ Confectio medicie ad vomitū leuez. R. cācar nucis vo-
mice: nigelle: se. rafani aneti. añ. baurach salis idi: ana ꝑs
media: dosis. 3. iij. ꝛ q̄qz addit in eo q̄rta. 3. de cōdifi.

¶ Confectio medicamē temperati cōsequēs finē meaci-
naz fortū ꝛ nō est timor in eo: cācar: cōdifi nucis vomice:
baurach. añ. fiāt trocisci aūf. i. dos ab aūf. i. vsqz ad .ij.

¶ Confectio syrgi de granis granatoꝝ sedās vomitū. gra-
noꝝ granati acetosi lb. 5. sumach mundificati quarta lb.
vnus fundatur desup aque lb. iij. ꝛ coquat donec pue-
niat ad .ij. lb. ꝛ colet ꝛ sumāt folia citri. x. folia mēte. x. ga-
riofil. aūf. y. gallie aūf. i. thuris. 3. i. corticis fistici viridis.
3. iij. sumāt de eo in potu cū adest vomitus vehemēs:
cōtribās ꝛ colerica passio: ꝛ melius qđem est cum sumi-
tur cū aqua ro. ꝛ si nō iueniūt folia citri ꝛ mēte nisi sic:
ca: ꝛ sumatur de vnoquoqz eoꝝ. 3. y.

¶ Confectio trocisci ad vomitum vehementem doloro-
sum: qui est propter effusiones maloz bumoz ad stoma-
chum: gariofi. 3. x. gallie. 3. i. cinami. 3. y. enule. 3. i. ꝛ 5. ma-
sticis. 3. i. ꝛ 5. opy: mandragore. añ. 3. i. ꝛ 5. resoluantur ꝛ
fiant decem trocisci: dosis est vnus: ꝛ administrentur in
colerica passione: quoniā sedāt vomitū ꝛ ꝑuocat somnū
ꝛ stupefaciūt stomachi sensum: ita vt non opprimat ipm
illud qđ ei obuiat: ꝛ nominātur trocisci de enula.

¶ Confectio trociscoꝝ ad colicam passionem superfluas:
ꝛ superfluitatem operationis catartici: qui confortāt ani-
mam ꝛ stringunt ventrem ꝛ retinent vomitum ꝛ faciūt
dormire: gallie croci gariofil. ciperi ana. 3. x. gallaz: balau-
stie: camessic: corticis granatoꝝ thuri. añ. 3. x. opy: mādra-
goze ana. 3. y. fiant trocisci. 3. y.

¶ Confectio epitheimatis ad colicam passionem catartici
superfluitatem ꝛ tenasmon: gallia: acatia tortelle sanda-
liciperi et rose thbus mirra: liniatur cum aqua miri ꝛ ci-

tonioꝝum ꝛ vino.

¶ De medicinis solutionis ventris. CAP. XL.

Confectio trociscoꝝum de spodio cum
acetosa constrictioꝝum qui
dantur in potu: ad fluxum cum febre ꝛ acuita-
te. Rosarum spody: ana. 3. x. seminis acetose.
3. y. sumach. seminis portulace: ana. 3. iij. balau-
stie. 3. y. gumi. 3. i. ꝛ 5. ꝛ fiant trocisci tertiē. 3. vnus: ꝛ ad-
dunt in dosi kerat opy.

¶ Confectio pulueris qui ꝑroycitur in os ꝛ deglutitur bi-
bendo aliquid post ipsum ad solutionem ventris cūz tuf-
si: gnoz mirti: castāeaz tritaz papaueri: siliqz sceni. añ.
gumi. 3. 5. terāt oia ꝛ sumāt i potu ex eis. 3. iij. cū aq ro.

¶ Confectio pulueris qui in ore ꝑroycitur de granis gra-
natoꝝum ad fluxum ventris cum caliditate: ꝛ casum ap-
petitus: granatoꝝ granati acetosi assatoꝝ: parūꝝꝛ contri-
torum sicut alcohol. 3. c. carui infusi in aceto ꝛ affati. 3.
xx. coriandri infusi in aceto ꝛ affati. 3. xx. fructus tamaris-
ci. 3. x. siliquaz nababati. 3. xx. sumac: balaustie. añ. 3. xv.
fiat coꝝ cōtritio bona: ꝛ misceantur dosis. 3. iij.

¶ Confectio pulueris qui in ore ꝑycitur lenis ad solutio-
nem ventris cum tussi: granatoꝝ mirti contritorum. 3. i. ca-
staneorum. 3. 5. papaueris sicut alcohol: siliquaz sceny:
spody gumi. añ. 3. 5. terantur dosis. 3. iij. cum aqua frigi-
da ꝛ ꝑrecipiatur vt in mane comedat vitella ouoꝝ bene
elixatoꝝ: ꝛ sumat puluerem de papauere in ore.

¶ Confectio miue cōstrictiue qui est syrupus de citony
aque citonioꝝ acetosoꝝ lb. i. vini veteris tantūdem. de-
coquatur donec spissitudinem habeat: ꝛ ꝑroyciatur in eo
quasi aūf. gallie.

¶ Confectio elec. alcauzi: conueniētis constringentis val-
de ventrem: ꝑuocat appetitum: ꝛ spargentis ventosi-
tatem: granatoꝝ passularuz cōtritozum sicut alcohol. lb. i.
granatoꝝ mirti cōtritozum sicut alcohol. lb. 5. siliquarum
de spina: balaustie: thuris: fructus tamarisci. añ. 3. x. ame-
os. 3. xvi. aggregentur cum melle canne.

¶ Confectio pulueris qui in ore ꝑycitur de bolo ad exco-
riationem: psily assati. 3. xx. arnoglossē. 3. x. gumi: boli ar-
meni. añ. 3. xx. se. pōtulace se. sumiter. assari. añ. 3. x. aggreg-
gētur ista: ꝛ contritio boli nō vltime fiat: ꝛ nō separent ꝛ
humectent semina. ꝑpterea qđ adheret ei bolū: dosis. 3.
iij. in mane ꝛ tantūde in sero cum rob de citony puro.

¶ Confectio trocisci de spodio q sunt fortes. Spody ros.
sumach: seminis endiule. añ. 3. i. tamarindi: seminis por-
tulace: seminis papaueris: seminis acetose. 3. i. ꝛ 5. balau-
stie: opy sandali. añ. 3. 5. camphore. vi. 3. vnus: conferunt
ad solutionem ventris cum caliditate supflua: q in potu
dantur cū aqua sauib: infundat sauib: ꝛ sumat aq ei⁹.

¶ Confectio trocisci de spodio. rosaruz rubeaz. 3. iij. semi-
nis lactuce: seminis citroli: cucurbite. añ. 3. 5. succi liquiri-
tie. 3. 5. spody. 3. y. dosis integra. 3. 5.

¶ Confectio pulueris qui in ore ꝑroycitur de granis gra-
natoꝝum assatoꝝum conueniens ad fluxum vētris: quā-
do ꝑrolongatur: trociscoꝝum ypoquistidos: corticuz me-
dianozum glandium: castaneorum: balaustie: capitū gra-
natoꝝum assatoꝝum ꝑroyciatur super istas cōmixtiōes q̄tuz
ipse sunt pulueris granatoꝝum granatoꝝum: ꝛ commiscean-
tur cum istis ꝛ sumantur in potu. 3. iij. aut. iij. cum aqua
frigida aut cum rob citonioꝝum puro: quoniā est cōforta-
tiuus ꝛ expertus.

¶ Confectio trocisci ad tenasmon ex perti: seminis iusga-
mi: seminis aneti: seminis feniculi. añ. 3. y. ameos. 3. ii. ꝛ 5.
opy. 3. iij. seminis apy. 3. i. fiāt trocisci: aūf. i. detur. i. ꝛ ad-
ministretur cum non est caliditas.

¶ Modus confectionis de storace cum est fluxus ven-
tris superfluitas ꝛ tenasmon quando non est caliditas:

castorei: opy: asari: storacis liquide. seminis iusgami albi: thuris. añ. mellis quātum oīa: dosis. 3. y.

Confectio pulueris q in ore pycitur: et noiatur gluten et admistrat cū supfluit catarticum et uehemēs est: gallarū corticis granatoz. añ. 3. i. thuris. 3. 5. tortellaz. 3. y. semis iusgami quartā. 3. vnus: admistret qñ multiplicatur te: nāsimon: et uehemens sit dolor et uigilie et potetur cū mi: ua hoc est cum syrupo de citonyis.

Modus licini quo vrunť quādo dolor sit fortis et uigilie et est alex. mirabil: croci: mirre: lity: olibani: opy. ana p: tes due. fiat liciniū et supponat: dicit alex. fiat liciniū de pāno nouo: et torquat bene et dissoluat opiu cū vino: et in eo cōficiat alias medicias et inuoluāt liciniū i medicami ne et vtatur. **C**onfectio enemati retētiui: rizi excoctica: ti: milij medulle glādis: lentis excoctate. ro. añ. pugill. i. tres galle: et funde dū sup. y. lb. aque et coquat donec rede: at ad lb. i. colētur de ea. 3. y. et dissoluatur in ea de troc. le: nibus: et fortibus et fundat de super olei ro. 3. 5. et vitelli as: sati oui: et clisterizetur cum ea.

Confectio trociscoz leuiū: boliar. ceruse de plūbo: gumi sanguis draco. acatie. añ. fiāt trocisci: pondere. 3. y. et dissoluat vnus eoz et clisterizet cum eo.

Confectio trociscoz fortium pyciatur cum trociscis. ex istis. 3. i. carte cōbuste: opy tertiā vnus.

Confectio clisteris de arsenico: cū quo clisterizatur quā: do plōgatur moza excoctiois et putrefactionis. R. medi caminis herpeti estioni: qd est i caplo oris añ. y. opy. 3. 5. dissoluat in decoctōe lentis et balaustie cū aceto pau: co et aqua aut cū aqua sicile post quā clisterizat ante ipm cum aqua mellis: aut cū aqua et sale.

Confectio trociscoz d alumie q admistratur qñ fluxus ventris est valde sanguis plurimi: aut clisterizat cū ea in vulua etiā pp istud: gallaz alumis: acatie: balaustie: cor: ticiis granatoz succi ypogstidos: ana. teratur et clisterizet cū eis: et cū decoctōe mediani corticis glādiū balaustie et ro. **C**onfectio clisteris ad egestionē sāguis sine mucil: lagine itestinoz. R. gallas tres: rosa. 3. y. balaustia. corticē granatoz. añ. 3. y. lentii excoctataz. 3. x. corticis media ni glādiū. 3. y. decoquatur: et in colatura eoz fricetur. 3. i. acatie. et 3. i. et 5. ypogstidos: et 3. y. boli: et gūmi tātūdem et clisterizetur cum ea.

Confectio clisteris ad vlcera itestinoz i qbus est sanies grossa: et fetida: et i qb' ē sicut lotura. sumat mel et subtilie tur cum aq et clisterizet cū eo bis aut ter in die: et post ipz clisterizet cū b clisteri. eupatorium: succus barbe ircine: cortex median' glādiū: rizi abluti: sitq de rizi plus: deco quat bene et in colatura eoz dissoluat de hoc medicami ne: thuris. sāguis dra. ceruse de plūbo litargiri albi ana 3. i. opy ex tertia. 3. i. vsq ad. 3. 5. teratur iste medicie cum vitellis duoz ouoz contritis: et dissoluat in aq illa et clisterizetur cum ea.

CUnguētum laxatiuū: cere. 3. y. olei cataputie. 3. y. sal pi stati. 3. y. bulliāt in vino qusq cera liqueť et ventri et ym: bilico iponas: et si supponat nimiū laxat. **C**Al. cere cata: putie lactis titimalli. añ. 3. y. opy. sal marini. 3. i. oleū qd. f. bulliāt in vino: et super ventrē pone vel suppone.

Aliud lactis anabule et titimalli succi laurcole: cucume ris agrestis: fel bonis succi elebozi ana fiat emplm cū fa: rina orde et stomacho suppone et similia multa de discre: tione ppria poteris huiusmodi satis optia pro loco et tem: pore inuenire.

CMedicine vrine. CAP. XLI.

Confectio vimdach ad ardorem et dif: ficultates vrine et vlcera re: num: et cū est caliditas uehementior addat in eis sumach: et abyciat opiu. R. seminis melo:

nis excocticati. 3. x. se. citroli. 3. y. se. cucurbite dulcis se. portulace. se. iusgami al. boliar. se. apy. añ. 3. y. aggregetur postq contrita fuerit: et fiant inde pillule: similes auella: nis: et dent in potu ex eis. 3. y. cū syrupo violato.

Confectio ad vlcera renū et vesice se. citroli excocticati. 3. x. amigdal. dulces: pini granoz alkekēgi. añ. 3. y. se. apy canab. boliar. gumi ar. sanguis dra. thuris: semis iusgami albi opy. añ. 3. y. ifozmēt trocisci pōderātes tertiā. 3. vni?

Confectio troc. vltimoz ad vlcera in renib' et vesica cū qbus est cōfortatio et lenitas et incarnatio vlcis. i. seda: tio doloris: et noiant troc. alkekēgi: qñ sunt loco eoz: sed sunt fortiores ad uehementiā vlcis et doloris cūz vrina mingit: se. citroli. 3. x. boliar. gumi. ar. thuris: sanguis dra. se. papaueris al. amigdal. ama. excoctate succi ligri. dra gragati amili. añ. 3. x. se. apy. 3. y. granoz alkekengi. 3. y. opy. 3. x. et def. i. cū nō est acuitas cum syrupo violato: aut inlep. sintq troc. ex tribus. 3.

Confectio colliry qd inycitur in vesicā sedās dolores: ceruse sarcocolle: thuris: gūmi: amili: opy sanguis draco: ana fiāt ex eis colliria: et inyciat in ea in pms aqua mel: lis et detur ea que puocat vrinam: deide dissoluatur hoc in lacte et inyciat in eam p siringam.

Confectio puocās vrinā: se. apy meu. fu. dauci. rubee q tingit: petrobellini: sauiue: asari: ameos: se. feniculi: gallie costi. amigdalaz ama. excoctataz ana. 3. xx. se. melonis 3. x. cātaridaz. 3. y. armoniaci aur. i. dissoluatur cū vino et fiāt pillule. similes auellāis: dosis. 3. y. est. n. bona ad dif: ficultatē vrine: mollitiē in corpore: ydropisim yposarcas et egritudies in qbus necessaria est subtiliatio corporis: et quādo est caliditas addat in ea se. melonis: et detur de ea 3. i. et plus vel minus.

Confectio emplī quo emplastrat pectē: et puocat vrinā: se. sūle: ruta calamētum: berengessif. sanfucus spica: balsa: mita: altea: folia rāsani: napi: sceba: camomilla: anetum et caul. coquantur in aqua et sedeat eger in ea et fiat emplm cum fece sup pectinem.

Confectio epithimatis fortis ad difficultatē vrine: piri: trū baurach: sinapis: et mastix. liniāt cū melle in balneo: et dimittat: donec multiplicetur sudor: et balneetur cū eo anus: et alkatim et pecten et ylia.

Confectio que retinet vrinā valde: glādiū. 3. l. thur] ma: sculi. 3. xxx. coriādi ifusi in aceto: mirabol. ni. boliar. añ. 3. x. fiat puluis: et sumat ex eo oi sero et mane. 3. y.

Confectio que retinet vrinā: glādiū. 3. x. ros. mirtillozum añ. 3. y. acatie. 3. y. amili: gumi ar. boliar. añ. 3. i. lentii ex: corticataz. 3. x. **C**onfectio ad distillationem vrine sine ardore glādiū: thur]. añ. 3. c. granoz mahaleb: ciperi: mir: the: galāge: cinami: enule: acori. añ. 3. v. teratur et sumant de puluere eorum. 3. y.

Confectio troc. diabetis. Spody succi ligritie. añ. 3. x. se. lactuce. 3. x. se. portulace. 3. xxv. ros. coriādi sicci. añ. 3. y. acatie: gumi. sandali citri: lentii excoctataz: balaustie boliar. añ. 3. y. cāphore. 3. 5. fiant trocisci. 3. y. et detur vn' in potu cum aq rosaz: et aqua granatoz acetosoz.

Confectio emplastri ad diabetem: et dicitur q est nomen viri: et dicitur q est nomē exuberationis vrine: et multi: tudinis eius et comparatur circino qd incipit ab vno pun: cto et redit ad idem: seminis portulace: solatrum: caro: porci: seminis melōis: citroli: aut rasura cucurbite: quod: cunq presto fuerit: et emplastreter cum eo et permuretur quando fuerit tepidum: sitq cibis eius: lentes exorti: cate: acetum agresta: et oia que ingrossant sāguinem.

Confectio trocisco. ad diariam: malitiam complexio: nis: inflationem in stomacho calorem et tussim. Spo: dy. 3. y. carnis berberis. 3. y. boli armeni. 3. y. thuris. 3. y. seminis portulace. 3. y. sandal. 3. y. ypogstidos. 3. y. cam:

phore.3.i.lacce.3.iy.terant et fiant troc. quoz glibet sit. 3.iy. et detur in potu vnus cu rob de papauere.

Confectio ad rupturam expta: acatie: cipissi nucis: sansuci rute sicce: granoz lauri: gallaru mugat: gumi ar. an. 3. xy. teratur et cribellatur: et eliquet glutem pisciu cum aceto et aggregent cu eo oia: et fiat emplm et coquantur nuces cipissi cu az: et misceat in vino et bibat: et infantibus fiat emplastrum cum psilio.

Confectio troc. bonoz ad mictum sanguis: boliar. kara. be. an. 3. x. acatie: balaustie: gumi ypogstidos. ana. 3. iy. se. apy: iusgami. an. 3. y. fiant. x. trocisci: et dent in potu cum robub stipticis: et detur. i.

Confectio emplm ad rupturam expti: nucis cipissi ptes. y. ciperi sansuci: gallaz: acatie. thuris gumi ar. an. ptes eqles dissoluat gummi in vino et aggreget cu eo et fiat emplm.

Confectio ad apostema duz in testiculis: farine fabaz. 3. x. cimini: farie ciceris: coriadi sicci. an. 3. iy. bdely. 3. y. dissoluant cum rob. et fiat emplm testiculis.

Confectio olei de scorpiobus: aristol. gentiane: cipi: coriati radice capparis. an. 3. i. pyciat in lb. i. olei amigdal. ama. et dimittant hebdomada vna. deide coles: et ponat in eo scorpiodes. x. et stet sub sole trib hebdomadis: deide coletur: et administretur.

Confectio medicamis ad lapides in renib semis melonis: carpobalsami: semis rafani: dauci: petrosellini. an. coriatis radice cappari: corticis radice: oppoponacis: amigdalaz ama. bacaz lauri: ignati ciperi: spice: cassie lignee bdely: armoniaci: serapini: mirre piperis acori. an. pars. 5. soluat bdelliu: armoniacu: et serapinu in vino subtili: aut in aq mellis: et aggregent pill. et dent in potu oi die a. 3. 5. vsq ad. 3. i. cu aq se. apy et aq se. feniculi: et capilli veneri: et nutria paties cu aq ciceris nigri et oleo amigdal. et qnqz confortat B medicame: qnqz iulouit oleo balsami talr: vt humectet: deide coficif cum gumis et datur i potu oi die sexta. 3. vni de cinere scorpiou: et pueris medietas septe q paz adusti sunt fm quatitate qua teruntur.

Confectio lactis. CAP. XLII.

Confectio medicie multiplicantis lac. B. se. baucie: napi: sulle: rafani: porri: cepe: fenicli: farine ciceri. an. sumat ex eo puluis mane et sero comedat post ipm cicer ifusus i lacte et potet sup ipm lac.

Confectio medicamis abscedetis lac ex mamilla: farie fabaz. 3. x. se. albedarogi farine rute. an. 3. y. liniant cum aqua albedarogi.

Confectio al. abscondens lac: se. albedarogi: se. agni casti: an. 3. x. saue: rute sicce. an. 3. y. sumat puluis ex eo. 3. iy.

Cemplz abscedes lac qd multiplicatu e i mamilla: se. albedarogi: farina orde: farina fabaz meta: calametu: ruta. fiat emplm et emplastretur cum camomilla.

Confectio spermat. CAP. XLIII.

Confectio medicamis addetis i spmate. B. se. baucie: napi: cepe: rafani granoz pini: sparagi: granoz alkilkil granoz alzel: secacul: satirion been ytriusq: tantu de granoz assenati: ligue auis. an. 3. x. zinzi berl macropiperl: ciamoi. an. 3. xy. altit bone nasturtu: piperis se. eruce. an. 3. xy. olei nuc. indice: olei granoz alcor dratida oium equalr. f. tm in q iuoluant oia iuolutoe humorosa: coficiatur cu melle: sumatur ex eo. 3. y. mane et se ro cu. 3. i. lactis cum tantu dem de sucharo.

Confectio ad minozadu spma: et destruedu erectoez virge. se. agni casti. 3. x. se. portul. tantu folioz calameti exticatoz folioz rute. an. 3. y. cimini cipi balaustie. an. 3. y. sumatur inde i puluere. 3. iy. et noiatur sector gnatois.

Confectio abscedes spma cu est caliditas: se. lactuce. 3. x.

ros. 3. y. se. portula. psily carui. an. 3. iy. balaustie: folioruz nenufaris. an. 3. y. sumatur ex eo. 3. iy. cu quarta. 3. y. vnus camphore in hebdomada.

Confectio clisteris addetis i coitu et calefacientis renes: semi. eruce baucie: cinami. zinzi ber macropiperis: se. sulle: rafani: se. cepe et porri. an. parte. i. ciceris contriti: tribulorum frumeti decocti cum aqua sicut puls: fenugreci: ana partes. y. caput arietis pingue et frustru natis ei me: dulla ipsius et testiculos ipsius: aggreget totuz in uase cu. x. cepis et cooperiat aqua et dimittat in furno habente caput stricte opilatuz: et appropinquet ius in cibo ex parte. i. et ex duab. 3. iuris: et ex vinctuoso. 3. i. et ex oleo de nuce indica: et de granis alcadra. an. 3. 5. et fiat eoz conuassatio bona: donec igrossetur per eam et clisterizetur cum eo in nocte cum deberet dormire: postq est clisterizatus ante ipsum cum aqua sicile et baurac: et purgatus fuerit a se: et fiat cum eo clistere in nocte a prima vigilia et in medio eius: et in fine ipsius: et regatur cu regimine in quo est grossitudo: et incipiat ille qui addit in coitu: ludere cu mulieribus: et dimittat mulieres: et bibat vinum facies delectationem: qm multiplicat desiderium valde.

Confectio mestruoz et emozoidaz. CAP. XLIII.

Confectio troc. de karabe abscondetiu sanguine mestruoz nimis fluentez: et ad emozoidas. B. karabe: gumi nuci: lacte: balaustie: succi babe ircie. an. 3. y. thuris. 3. y. opy. 3. iy. aggregentur cum mucillagie psily: dosis. 3. y. cu. 3. i. succi sumach.

Confectio ad emozoidas et lubricitatem intestinoy: se. lini. 3. x. granoz nigelle. 3. y. bdely. 3. y. thuris masculi: ciperi: ameos: ana. 3. i. et 5. sandarace de thei. 3. y. et 5. terant et dentur in potu. 3. iy. cum aqua.

Confectio suppositozy ad abscondendum sanguinem emozoidaz et ad exitum ani: thuris: balaustie: gallaru antimony acatie: aluminis fiant colliria: et supponantur: ad exitum vero ani teratur et puluerizentur sup anum et re: ducatur itus: et sedeat eger in decoctione mirri: medioz corticu claudium et corticum granatoz: et additur in colirico cerusa. **C**onfectio liciny puocantis sanguine mestruoz et emozoidaz: ciclamene: elleborus al. calametu: serap. euforbium resoluantur cum aqua sauiue recentis et fiant suppositoza.

Confectio troc. de mirra allenians partum et puocans mestrua: cinamomi mirre. an. 3. y. et 5. folioz rute exicca toz: calamenti: cordumeni: pulegy rubee ase serap. oppoponacis. 3. y. fiant trocisci: pondere. 3. y. et detur i potu vno cum decoctione sauiue.

Confectio suppositozy ad apostema duz i matrice et dolore frigidum: thuris bdely iudaici: galbani. an. 3. y. troci oppoponacis armoiaci. an. 3. i. mastice. castor stora. l. l. gde olei de lilio adipis anatis: olei camomill. an. 3. iy. leniatur gume cum vino et melle: et eliquetur adeps et aggregentur omnia et fiat suppositoza et admistretur.

Confectio decocto is i q sedeat ad dolor matricis. Sa: fucus: balsamita: seba: abzorani: se. cauli: fenug. se. lini: camoille: mellilotu: decoquant oia et sedeat in eis.

Confectio q puocat mestrua: tertia. 3. vni euforby: terat bene: et supponat sexta. 3. i. i lana hora vna: et no dimittat plm: qm facit fluere sanguine plurimu fortiter. cuq multiplicatur fluxus sanguinis: tunc succurre ei cibado cum rebus stipticis sicut vescit: et ponatur i eo lites ex corticate et ex carnib: caro alduragi: et si non iueniuntur carnes alcu bugi: et pulloz et vinu stipticu. **C**onfectio pessary ad sus fumigadu qd calefacit et adiuuat ad ipgnadu: castor. storax: galbanu: eufobiu oppoponacis: carpobalsamu gna albe costus: bdelliu: spica resoluant cu vino: et fiat pessaria no

De egritudinibus

ctibus plurib⁹: 7 sumat in potu omni die diarmat: deide appoximet socio: 7 suffumiget cum eis etiā multotiens.

Confectio trocisco. de gumis q dant in potu qñ difficilis est partus valde 7 moritur fetus: eñbūt. n. fetum statim.

Confectio oppoponacis: galbani: serap. ana. ase. pars. 5. dentur in potu. 3. ij. cū sacraiat decoctionis fenugreci: 7 vactiloz 7 aqua rute: 7 suffumiget cū eis vna vice p' aliā.

Confectio vnguēti ad ragadias in mīrice 7 ano 7 adustio: nem ignis: cere colate. 3. y. olei rosati. 3. x. ceruse plūbi. 3. x. plūbi adusti cōditi. 3. y. amili dragagati: opy. añ. 3. i. albu: ginis vni⁹: oui calidi: aggregētur oia sicut vnguentū: ē. n. bonū ad ragadias cū caliditate 7 ad ignis adustionē 7 ad omnem acuitatem.

Confectio pill. de bdellio ad emoroidas: mirobolanorū nigroz. keb. añ. 3. x. serap. 3. ij. nasturty albi. 3. y. bdelly pī guis. 3. xvi. dissoluant gume cū aqua caulii 7 aggrega cū eis: 7 fiant pillule.

Confectio emplī sedāt dolorē emoroidaz: apostemosa: rum 7 apatū ani: meliloti: camomille decocte donec dissoluāt. añ. 3. i. croci. 3. i. vitelli oui elixati. 3. y. opy: farie se. lini: mirre fenugreci: altee albe. añ. 3. v. aggregentur cum rob: 7 ponat sup facie eius oleū sisaminū: 7 fiat emplz cū eo: 7 cōficiat cum butiro 7 emplet cum co: 7 qñq addū: tur in eo bdellii 7 pigue: 7 pinguedo gibbi cameli.

Confectio emplī alterius. elixet cepe: 7 oficiat cū butiro 7 emplet cū eo: est. n. valde vltimū: 7 sit cepe album.

Confectio al. ad dol. matricū ex apate: se. lini. cōtriti: altee. añ. 3. v. vitelli oui elixati. croci. 3. y. opy. se. iusquiami. añ. 3. i. adapis galline. 3. y. rob cū quo aggregentur.

Confectio suppositoꝝ sedantis dol. matricis. croci. olei camomille: adapis anatis opy ana. supponatur cū lana.

Confectio medicamis: emoroidaz sedantis dolorē: olei de nucleis crisomiloz. 3. x. storacis ligde. 3. i. bdelly. 3. y. dissoluātur in eo: 7 inūgant cum eo.

Confectio vnguēti boni. bdelly subalbidī: pīguedo gibbi cameli: medulla cruris vaccini: nucleī crisomiloz ex corticati: storaz ligda: vitella duoz ouoz liniantur cum oleo in quo decoctum est cepe 7 inungantur cum eo. est enim mirabile in leniendo.

Medicine podagre.

CAP. XLV.

Emphima ad podagrā cuz caliditate. R. lupini armeni: sandali citri: faufel. ros. rubeaz sief. memithe: radicem mādragore: apy: cāphore ana fiāt trocisci: 7 liniantur cū aceto paucio: 7 aqua ro. aut coriādri aut ēdinie: aut solatri: 7 qñq addat i eo cerusa 7 boluar.

Confectio emplī resoluētis residuū podagre calide: mucilago psily: mucilago se. lini 7 fenugreci: 7 farina amborū: 7 cerotū factuz cum oleo camomill. aggregentur 7 liniantur cum eis.

Confectio emphimat ad podagrā frigidā: storacis ligde castorei: mirre: aloes: acatie ana 7 liniant desup.

Confectio de hermodactil ad podagrā: hermodactiloz alboz. 3. i. aloes. 3. ij. scam. quarta. 3. vni⁹: se. apy sexta. 3. vni⁹. 7 est dosis vna.

Confectio pill. de hermodactil ad podagrā fridā 7 dol. anche antiquuz: hermodactil: satirion: mezerion: añ. 3. 5. colloqntide iterioris: bdelly ana tertiā. 3. vni⁹. centauree minoris. 3. 5. eufozby. castorei: oppoponacis: asse galbani añ. 3. vni⁹. quartā. scam. 3. zinziberis piperis: sinapis: tapfie inde. añ. 3. vni⁹. sextā. yerep. 3. i. 7 ipsa est potio vna fortis: 7 media est medietas eius aut tertia.

Confectio medicamis albeseth minor eradicans podagrā flegmaticā: camedreos: camepitheos: aristol. gētiāc. fu. meu. dauci. petrofell. folioz rute: cucurbite rubee q tingit: asart: sauiue: ameos. añ. sumat i potu ex eo oī die: 3.

i. 7 nō comedat sex horis hyeme tota. **Confectio clisteri** ad sciaticū fōt. corticū radicū cappari. cōticis radicū collogntide: pulpe ipsius: cētauree minoris: almezerion: hermodactili: satirion: nasturty: azabasem: sefmedē tapfie se. rafani: baucie: eruce ana pugill. i. coquāt cū aq 7 misceatur colatura eoz: muri nabati 7 oleuz de kerua: 7 fiat clistere de ea toties donec excoziatōem faciat: deide clisterizet B clistere: qd. R. casto. galbani: bdellii: storac. oppopoa. eufoz. bezard: resoluāt in oleo costino 7 fiat clistere

Confectio colliri q suppositū excoziationem facit: 7 sedat dolores. pulpe colloquintide. ciclamē. baurac: armonia. fiant colliria lōga: 7 supponātur 7 pmutetur.

Confectio emplī ad anchā fortis: stupefaciētis dol. calamētū exiccatū: tapfia: sinapis corticis radicū cappis: lac ficus cū q aggreget 7 adiūgat loco doloris quiscq cadat.

Confectio emplī resoluētis duritiē 7 lapideitatē ex iūcturis. fenugreci: amigdal. amara. armonia. bdellii resoluātur cū oleo de alkāna: aut oleo d lilio 7 aggregētur 7 fiat emplm. **Et** cuz tu clisterizas clisteri acuto 7 currit sanguis: tunc clisteriza ipsum cū adipe porcino 7 rizi qm sedabit mordicatio vehemēs: 7 clisterizet ante ipm cū clisteri educente fecem 7 mūdificāte intestina.

Medicine algebra.

CAP. XLVI.

Plastrū de algebra. R. mes. excozicatos acariā mugath: boluz arme. fiat sicut alcohol 7 applicet loco ita vt ei adhercat.

Confectio emplastri liniētis duritiē cere citrine. 3. i. olei de lilio. 3. i. adapis galline: aut anatis medul le cruriz vaccine: mucillagis psily: se. lini. añ. 3. i. aggregentur 7 empletur cum eis.

Confectio medicamis sedantis dolorē quousq fiat algebra. i. restauratio in potu dent cū casus acciderit: mumiē grana. y. 7. 5. in vino stiptico: aut oleo ro. sedat. n. dolorem vsq quo fiat algebra.

Unguentum egyptiacum.

Unguentum egyptiacum: floriz eris. 3. ij. mellis. 3. viij. aceti. 3. iij. tere p misce bulliat donec inspissetur: reserua vsui 7 repone.

Libri diuisionum rasis finis.

Tabula caploꝝ Libri de egritudinibus iuncturaz.	
p ^m De mā doloris iūctura.	i4 De curatione duritiē 7 lapideitatis.
2 De signis māez. d. i.	15 De cura ppa lapideitatē
3 De curayli passio. iūctu.	16 De medicis adurētib⁹.
4 De dicta dolori. iūctu.	17 De dolorē āch 7 arterice.
5 De medicis purgātib⁹ hu. mixtū 7 flegmate 7 colera.	18 De cura vniuersali ad dolorem anche.
6 De medicis purgātib⁹ flegma. 7 hu. crudos.	19 De curatōe sciaticę pas.
7 De medicis purgātib⁹ hu. melicū a iuncturis.	20 De pseruatione a dolorē iuncturaruz ex sāguie.
8 De medicinis purganti b⁹ hu. mixtū ex flegmate 7 cola a iuncturis.	21 De pseruatione doloris iuncturaz ex colera.
9 De medicis p os sedātibus dolorē iuncturaz.	22 De pseruatōe a dolōib⁹ iūcturaz de flegmate.
10 De clisteris i vsu āche.	23 De pseruatōe a dolore āche 7 sciaticę.
11 De emplis 7 vnguentis resoluētibus 7 dolorē sedantibus.	24 De medicis simplicib⁹ valētib⁹ i dolorē iūctur.
12 De medicinis status in materia calida.	25 De ventosa 7 cauterio q ponūtur sup ācham.
13 De medicis decliatōis.	26 De qbusdā eplis sedātib⁹ dolorē iūcturaz 7 vnguētū lēitib⁹ 7 resolūt.

Tractatus rasis de egritudinibus iuncturaz.

Icit rasis volo i hoc capitulo dicere medicinas que sunt necessarie in doloribus iuncturarum scilicet medicinas laxatiuas que in libris non sunt dicte nec manifestate. Et in quilibet illarum distinguo qualiter debeant vti: ut nulla illarum sit posita nisi in loco suo.

De materia doloris iuncturaz.

CAP. I.

Materia etiam ex qua generatur dolor iuncturarum est per maiorem partem flegma crudum siue acidius et sepe de sanguine et raro de colore et rarius de melia et rarissime de humoribus commixtis. Et qui componuntur materie additur per maiorem partem colera cum flegmate subtili mixta: et raro est de flegmate mixto cum melia et rarissime de omnibus humis mixtis secundum proportionem suam in corpore. Et ego ostendam signa cuiusque manifeste.

De signis membrorum dolori iuncturaz.

CAP. II.

Ico ergo de debemus considerare: quoniam eger sanus erat cuiusmodi coloris erat locus et cuiusmodi contactus: et cuiusmodi est materia: si sit de contactu: et cuiusmodi maneriet est dolor: et quod facit gescere dolore et de dieta infirmi: et de copione et de etate consuetudine et regione et tempore et sitibus. Et sufficit tibi cognoscere materiam per duo signa aut tria. Et nos debemus ostendere et declarare istud capitulum magis quam aliud: quod est radix cure in membrum vel in materia.

Dico ergo per significatio coloris erit secundum quod narrabo. Si color illius loci fuerit rubeus significatur quod materia est sanguinea: et si citrinus colerica. Et si fuerit magis albus quam color corporis significatur flegma subtile: et si fuerit declinans ad nigredinem significatur quod materia non simpliciter ex melia est: quoniam talis color est in fine apertum calidiorum: aut ex congelatione sanguinis. Sed si cum nigro colore fuerit membrum frigidius et non precedit ipsum calor significatur quod est ex melia.

Sed caue in cognitione coloris ut membrum non sit calidum ab aere vel balneo vel medicina calida. vel dormierit super latus vel in frigidum ex causis frigus: et remanserit super cum color alius cuiusmodi medicie. **Si autem** color fuerit similis coloris corporis erit per duas causas: aut quod minus viciat alius humor: et tunc erit dolor non per humores generatum: sed malitiam: aut per multitudinem humoris: aut quia valde est profundus dolor in profundo membrum: intelligimus quod dolor puenit ex repletione et non ex malitia humorum quod remanserunt signa repletionis. sed per profunditatem non appetit talis color in superficie corporis. Et tunc debemus scire hoc ex alijs capitulis.

Signa autem repletionis sunt ista: magnitudo pulsus: ponderositas totius corporis: extensio membrorum: tarditas motus non cum debilitate sed quasi portaret onus: et apparet in facie sudor et in oculis et in facie rubedo: et grauitas frontis: et hebetudo ingenij: et destructio appetitus: et dormire multum: et antequam inuasit ipsum dolor nimis ybebat cibis et potibus: et gerte siue flobothomia: et purgationes sine labore: sine coitu maxime quoniam his omnibus visus fuerit postea abstinerit. Significatio contactus illius loci diuiditur in calore et frigore duritie et mollietate aspitale et leuitate pleitudinis et extensio et tuncione. Si membrum tactu fuerit calidum est causa. si frigidum frida erit materia: tunc debemus considerare si quod narrabo: quoniam forte membrum erit lotum cum aqua in hora illa vel discooptum ad aerem fridum quare superficies eius apparet frida tactu: aut forte membrum erit ligatum: aut erit infirmus dormiens super ipsum: vel et claudum porum et retinet plurimum vaporum intus. Si autem medicus non respererit iterum post vapores euaporatorem inueniet ipsum tactu calidum: et forte erit tangetis palma distemperata quare non sentit qualita-

tem membri in caliditate et frigiditate.

Durities autem significatur quod materia est grossa et sicca: mollicies autem significatur quod materia sit humida subtilis. **Cum dispositio** membri fuerit distemperata ex eis que accidunt extrinsecus. scilicet ex frigore vel calore: quoniam per frigus indurescit membrum: calor calefacit et remollit. **Ex hoc** debes intelligere in omnibus alijs additis: quoniam ego non manifeste explanauero: asperitas autem significatur materiam siccitatem: et lenitas humiditatem: quoniam membrum exaspescit per medicinam stipticam: et remollescit per oleum vel unguentum extrinsecus suppositum. **Cum autem** huiusmodi plenitudo aut extensio significatur multitudinem materiam aut multitudinem vaporis: et tunc debes considerare si cum plenitudine et extensione fuerit grauitas erit contractio per multitudinem humorum. quod si non fuerit cum eis grauitas erit per multitudinem vaporum contractio in corpore. **Dico etiam** quod debes considerare disponere corporis in sanitate: quod quidam sunt corpora rugosa et spasmosa naturaliter sicut in senioribus. quoniamdam sunt in contrariis.

Et fortasse credet aliquis quod tactus durus et extensio sint idem. Sed si imaginatur fuerit tactus ventris inflati et tactus lapidis sciet quoniam iter duorum et extensum est aliquid dicitur: quoniam durum nocet tactui per expulsionem sine passioe: extensum quod nocet tactui per expulsionem et cum passioe. **Modi autem** egritudinum sunt illi modi quos dicimus: punctio autem et percussio significant calorem materiam: sed cum per percussio significatur humoris spissus et profundum in carne: quare percussio significatur materiam sanguineam: punctio autem significatur materiam colericam. **Egritudo autem** in qua sentit eger membrum quasi debetur et spasmet significatur materiam frigiditatem: et ostendit quod est frida et quod est cum vehementia doloris: et non est in membrum calor: et ostendit quoniam sit calida quoniam membrum calidum fuerit cum lenitate doloris. **Et cum infirmus** senserit membrum extensum in vtraque parte vel per circuitum et tactu inuenitur tpatum et cutis fuerit extensa: scias quod nocet membrum quantitas materiam: non qualitas: et tunc scias quod corpus est plenum.

De modo autem cure considera si gescat membrum cum fridibus et augmetur dolor cum calidis est ex causa calida.

De dieta autem infirmi scias quod cum infirmus ante accessionem fuerit visus dulcibus cibis: et vino grosso et carne et ouis frixis et paruo labore et multum dormire: scias quod materia est multa et si fuerit visus calidis generatur colera et labore et vigiliis et hoc scias quod materia est calida: et si visus fuerit generantibus superflua multa sicut herbis et viridibus fructibus et gerte scias quod materia est flegmatica et humores crudi. **Dieta autem** que facit homini sanguinem melancolicum raro potest facere dolorem iuncturaz: quia illa dieta ingrossat sanguinem et reddit eum ineptum ad discursum sic facit in corporibus laborantibus: et si aliquando contingit grauiter dissolui. quare eius materia est vicina materiei cancri. **De complexionem autem** infirmi scias quod si fuerit albi coloris admixti rubedini: et si fuerit bone carnis: subtilis cutis: et quando locum fricaueris rubescat statim significatur quod materia est sanguinea. **Et si corpus** fuerit pingue et albi coloris non mixti rubedini et corpus nudum pilis venis strictis: carne molli: occultaz iuncturaz graciliu ossium et generalis talis dispositio qualis est in corporibus mulierum significatur quod materia est flegmatica. **Et si fuerit** macerum citrini coloris pilosum et cum grossis venis et manifestis iuncturaz ostendit quod materia est colerica. **Et si cum** macilentia fuerit niger color: durities corporis: pilositas: aspitale cutis: significatur quod materia est melica quoniam hec egritudo iuncturaz raro contingit in hominibus: tales disponem. **Et similiter** scias quod hec egritudo iuncturaz fere nunquam accidit pueris: sicut raro contingit mulieribus: et pro maiori parte accidit iuuenibus ex materia sanguinea: et flegmatica admixta cum colera: senibus autem contingit ex humoribus crudis: quoniam isti humores multiplicantur in senibus: propter debilitatem digestionis. **De regionibus autem** scias quod in regionibus calidis mul-

De egritudinibus

triplicat colera et melia: i. regioib⁹ fridis flegma et sanguis
Et scias q^o hyems congregat flegma et sanguines estas
 et autūnus colera et melācolia. Et qm̄ dixim⁹ in istis ma-
 terijs simplr: dicemus in eis cōposite.

Signa autē mae sanguinee sunt rubedo coloris: calor et
 extēsiō: pulsatio: grauitas et sistr iuuātia oīa ad gñationes
 sanguinis. **S**igna colere sunt fortis calor cuz modica
 extēsiōne: et paruitas corporis apatis. et paruitas rubedinis
 coloris loci: et pūctio et deriuatio colere ad corporis sup-
 ficiem et alia iuuantia ad generationē colere.

Signa materie flegmaticae sunt extensio sine pulsatioe
 et punctio: sed qm̄ res fixa in vno loco manens et paucitas
 rubedinis: et calor mēbri paru⁹ et alia generantia flegma.

Si autē fuerit materia composita non de facili cognos-
 cetur per signa simplicia.

De cura vli passionū iūcturaz.

CAP. III.

Uam cognoscimus

icipiamus minuire ex latere drio: et b⁹ pp duo
 cōmoda: quoz vnū est mām declinare ad lo-
 cuz: et scdm est retardare fluxū ad locū apati.

Si ergo dolor fuerit in pede dextro debemus minuerē
 de manu dextra et basilica vel de qbusdā ramis eius et nō
 debes ire ad aliā venam. **S**i autē nō poteris minuire
 ipsam neq³ aliquē de ramis eius minue d medianā: qz q-
 dam ramus de vena basilica et qdam ramus de vena ce-
 phalica coniūgunt: et fit ex eaz cōiūctōe vena mediana
 minuire autē de cephalica nō multū iuuat in b⁹ casu: qm̄
 illa vena nō deriuat nisi a pte supiori duaz partiū vene
 cōcaue. deide illic ascendit spinā et tendit ad manū: et pp
 b⁹ euacuat sanguinē capitis et colli citius: ex parte autē in-
 feriori tardi⁹: basilica autē vena diuidit ab ista intra et ex
 a clibano pectoris iter latera et venit ad manū sup parte
 ascella. et ppea euacuat sanguinē a partib⁹ inferiozib⁹ ci-
 tius. Et debem⁹ minuire sanguinē scdm magnitudines
 doloris et scdm vigores corporis: et faciemus multis vicib⁹:
 qm̄ ego pbauī b⁹ et iuēni pfecti⁹ i declinādo mām a loco et
 latrahēdo qd currit ad ips: et rō ēt pcedit b⁹: s; nō est loc⁹
 dicendi.

Si autē egritudo fuerit in manu: possum⁹ de-
 clinare mām duob⁹ modis aut ad alterā manū: aut ad
 pedez oppositum. Et forte minues de duob⁹ locis. i. bra-
 chio et pede: et pmo de minutōe ex manu et postea d⁹ pede.
Et debes minuire sanguinē scdm v̄tutem corporis et se-
 cūdū accidētia apostematis: et scdm pulsatiōem et extēsiō-
 nem et calozē et rubozē: et multoties sufficit cura ista sola.

Et ego narrabo vobis qd iā vidi de qdaz muliere que
 cōquerebat et vociferabat de dolore in die et sero in dex-
 tro asceta. cū magnū esset apā calidū rubei coloris cū ex-
 tensiōe forti et pulsatiōe: mulier autē erat pinguis et multū
 sanguinolenta: q ante accessionē vsa fuerat lacte: et carni-
 bus cuius virtus fortis erat: et minui ipsā i manu sinistra
 de basilica et pede dextro de saphena cadē hora: et d⁹ quo-
 libet extraxi lb. 5. et post tres horas solui ligamē: et p⁹ itez
 extraxi lb. 5. et post cibauī etiā ipsam: et post tres horas ex-
 traxi de saphena lb. 5. et tūc cessauit dolor et pūctio. Et mul-
 lier rogauit me q itez exherem de manu. senserat enim
 magnū iuuamētū. Sed ego volui mām declinare iferi⁹

pp duas cās: quaz vnā nō debeo dicere in hoc loco et al-
 tera est vtili: imo necessaria i talibus locis. Scias q ista
 mulier patiebat dolores i sinistra manu s; debiliores: et
 pp b⁹ volui q mām declinare iferi⁹. qm̄ medicus d⁹ cōsi-
 derare hoc et semp obseruare qm̄ ego curabā quendā ho-
 minē cui cōtingebāt dolores iuncturaz ex mām sanguinea
 et icipiebāt dolores in iūcturā q sunt inter ascetā et rascetā
 in dextra manu: et iterrogauī si accidebāt dolores in ma-
 nu alia et in pedib⁹: et dixit mihi q similis dolor accide-

bat ei in manu sinistra. s. in eius iūcturis et adhuc magis
 fortis: et q nūq³ in pedibus similr accidit: et tūc nolui mi-
 nuere in manu sinistra oīno sed minui in pede dextro.

Quidā autē medicus pmo curabat cū et minuebat eū in
 manu dextra pp apostema calidū: qd habebat in iunctu-
 ris man⁹. s. man⁹ sinistra: et genit dolor i manu illa. s; dcli-
 nauit in manū dextra cū apostemate calido maiore alte-
 ro: et qm̄ ego qfui istud ab illo hoīe intellexit q ego sciebā
 plus de pphica q alius: et hec erat vna de rationibus pp
 quā tu debes decliare mām ad alterā duaz partiū et ma-
 xime qm̄ fuerit dolor in dispōne tali q possit augmenta-
 ri: et hoc in pncipio doloris: qm̄ in tali dispōne debem⁹ ca-
 uere a minutione et fricatione et alyis que attrahūt mām:
 et ēt debemus erigere deriuatiōem mām ad aliā partium:
 qm̄ in aliqua partiū fuerit mēbrū nobile ad qd mām curre-
 re possit. vbi gratia. qdam homo patiebat in iūctura ma-
 nus dextre et oportet minuire: in vesica aut vel renibus
 vel matrice est apostema calidū: dico q nō debem⁹ mi-
 nuere in tali dispōne ex manu: quoniā si fecerimus b⁹ no-
 cebimus mēbro apato: sed forte minuemus ex pede dex-
 tro. **E**t intelleximus q in parte dextra est apostēa
 sanguineū cuius piculum est maius q periculū manus
 dextre: verbi grā in epate vel in rene dextro est apostēa
 calidum in iūcturis manus dextre est dolor debilis: dico
 q pmo medicandū est rei periculosozi. **E**t ponat q
 forte accidūt in attrahendo mām due opatiōes: vbi grā
 patiat mulier in iuncturis manus ppter qd oportet mi-
 nuere: et cum hoc careat mēstruis: dico qd minuendū est
 ex pede et nō in manu: quoniam in minutione pedis sunt
 duo iuuamēta scilicet declinare mām a loco infirmo et
 puocatio menstruo. **S**ed materia nostra reuertat
 ad illā mulierē quā prius diximus: dicendo q post mi-
 nutionē tertiā tribus horis intermissis extraximus d⁹ sa-
 phena lb. 5. et nocte illa dormiuit: nō enī dormiuerat mē-
 tis noctibus: et non feci aliam curam nisi q exhibui die-
 tam frigidā et subtilem: et tertia die minutionis fuit sana
 ex manu lesa. Quapropter debemus incipere a minutio-
 ne et post confortare mēbrū: cum vnguentis frigidis et sti-
 pricis que dicemus postea. **S**ed in declinatione non
 debemus ponere ita: et maxime si corpus fuerit plenum:
 quoniā forte materia ad mēbrū nobile cōuertetur et fiet
 peius: et forte vnguēta et emplastra addent in dolozem et
 hec fiet quādo fuerint posita sup locum dolorosū et ma-
 teria fuerit multa: et non potuerunt medicine materiam
 mouere a loco quoniā clauduntur pori mēbri et prohibe-
 tur dissolutio: et sic emplastra et vnguenta inducūt et aug-
 mentant dolozes per accidens. quapropter debemus in-
 tueri quādo emplastra et vnguenta augmentant dolozē
 vel addūt in dolozem: et ponemus illa non supra locū do-
 lentē: sed retro supra locū vt inbibcant fluxum: et non
 prohibeant dissolutionem. verbi gratia: quādo dolor fue-
 rit in genu ponamus emplastra super coxam: ita q finis
 emplastri attingat principium loci dolorosi: et similiter in
 omnibus passionibus iuncturarum. Si autem dolor nō
 crescit propter emplastra superposita non indigemus: po-
 nere iuxta locum patientem et debemus vti illis medicā-
 nis donec cesset dolor apostematis et eius calor et pulsa-
 tio: et tunc cessabimus ab eis: et quoniam si voluerimus
 magis vti eis igrossabitur materia et fiet dura et inepra
 dissolutioni. **S**ed si viderimus q ipsa paucē est ma-
 terie et declinans ad superficiem corporis dimittemus
 nature quoniam per se curabit.

Sed si in contrarium fuerit vtemur mollificatiuis et
 dissolutiuis et medicinis ex his cōpositis quoniā in mē-
 bro remāsit paz caliditatis et spissitudo materie.

De dieta.

CAP. III.

Afficiat q̄ nobis q̄ diximus in p̄caplo. Dicēdū ē mō de dieta infirmi gñat̄: s; i p̄mo tpe. s. in p̄ncipio sint cibaria ei⁹ subtilia z ipsistia sāguinem z infriat̄ia: z caueat a carnib⁹ z vino z reb⁹ dulcib⁹ z acut⁹ z putrefactiuis: z deliet ad acria z stipitica: z bibat aquā fridā clarā cū oximelle acetoso: aut cū rob d succis fructuū macianoz vl maloz granatoz vel coctāoz: aut acruimē pomi citri z agrestā: z quotidie sumat aliqd istoz z dimittat motū z pprie iūcture ifirme: z dimittat coitū z balneum oino donec cesset fluxus humoz z gescat dolor: z tūc yta tur balneo z motu illi iūcture mediocriter. **C** Et si dolor augmētā in tñ q̄ timeat de egri defectu pone aliquid de medicinis sedātib⁹ dolorē: z yngamus cū mortificatiuis: z fiat in apatibus calidis sine magno timore. In passiōib⁹ aut fridis stōachi z matricū fit b cū magno timore z cautela. **C** Si aut mā fuerit colerica i p̄ncipio scipiamus cū eione colere cū medicinis lassatiuis z elivgemus cōueniētiōes scdm vtutē corporis z quātitatē caloris. **C** Si aut corpus fuerit calidū z debile z temp⁹ est iuuiz laxabimus cū aq̄ p̄unoz z māna z syrupo ace. z rosaruz: z sero capno. **C** Si aut corp⁹ fuerit forte laxabim⁹ cū mirobolāis citri. z aloē. z scamōea vices laxandi erūt scdm quātitatē mae. Et sicut minutio curat ifirmū sine alia cura. Ita purgatio colere: z postponam⁹ emplā z ynguēta frida q̄ attineāt humiditati parū vel cuz cis q̄ non multū desiccāt: z vtaris his donec cesset vehemētia doloris: z tūc dimittem⁹ curā aliā qz nō ē necessariū ponere desup dissolutiua: mā n. ista nō solet petrificari nec indurari. **C** Dieta at ifirmi sit frida z humida sicut aq̄ ordei z cucurbite z cucumerl: z atriplez z hō: z caueat a calidis oino: z in dieb⁹ getis dabim⁹ aliq̄ q̄ attineāt cōploni frigidē: sicut sy. acetosus z aqua ordei: z viscositas psily z succus mali grauat: z sit ei⁹ dieta frida z humida z stratus ei⁹ i q̄ iacuerit sit fridus: z si fuerit h̄yems coopiat caput z totū corpus z fugiat vigilias z cogitatōes z irā: z si fuerit necesse dare medicinas sedātes dolorē dabimus sine timore. **C** Si aut fuerit flegmatica z humores crudi laxabimus: si debil fuerit cū semie vrtice z aq̄ mellis z cuz baurach. Et si ifirm⁹ fuerit fortis z mā multa z spissa laxabimus cū colloqntida cētaurea: zirūgē: turbit⁹: z testiculis vulpis: z erūt vices lassandi scdm quātitatē mae: z vtetur vomitu cū oximelle z semie rassani z selgie z sinapis z sale z aqua mellis: aut cū medicis fortiorib⁹ istis sicut nux vomica: oleū. **C** Et vomitus est valde bon⁹ cū egritudo fuerit in iūcturā iferiorib⁹ aut i ancha. Et i diebus in qbus nō vtitur vomitu vel potōe dabim⁹ diacu. z diatrion pipercon vel tiriacā d̄ q̄tuor spēb⁹: z syrupū subtiliātez mām: z caueat minutionem sanguis maxie in egritudib⁹ fridis: vt nō debilitet digestio: z multiplicet supflua: z ponit sup mēbrū a p̄ncipio vsq̄ ifinē epla calefaciētia: s; i p̄ncipio erūt d̄siccatiua z i fine mollificatiua et dissolutiua fortit⁹ z debes cauē ne mā lapidet i iūcturā: qm̄ ista mā ē obediēs lapideitati: z totū illd̄ obem⁹ facere cū magna cautela: nō sicut faciūt multi medicoz q̄ ponūt fortes medicinas ad dissoluēdū. vñ subtile dissoluitur z remanet grossum z petrificat: sed debemus ponere vna vice mollificatiua z postea dissolutiua: z qñ vidēbimus q̄ apā minuit multū: respiciem⁹ vtrū durities p̄maneat sicut pus: z tūc nō ponemus dissolutiua: sed poti⁹ mollificatiua. **C** Dieta at ifirmi sit vt comedat vna die sic z altera nō: vta sōno absq̄ cibo: sed nō dz cibari vsq̄ ad repletionem nisi vt satisficiat appetitū z famē remoueāt digerant humores q̄ remāserūt in corpore: z nō dz satiari aq̄: sed quotidie bibat aquā mellis cuz spēb⁹ z medicinis q̄ dicā postea: qñ cessauerit fluxus mae: z vide-

mus q̄ apā nō augmētā z corp⁹ purgatū est: tūc vtatur exercitio: balneo calido z puocatib⁹ vrinā. **C** Si aut mā fuerit scdm p̄portionē humorū in corpore: z nō apparet mlt̄a victoria aliquoz nec in colore nec in tactu. tūc scias q̄ dolor est ex plenitudine: z tunc incipe curā p̄ minutionem sanguinis z postea p̄ fluxū vētris cū medicis que p̄nt purgare diuersos humores: sicut pillule cochie Salieni: z bō z debes ponere supra mēbrū aliquā medicinā donec purgetur corp⁹: z minuere de cibariis suis. s. facere paruiz z subtile z nō idiget alio regimie p̄ter illud.

C Si aut apā qd̄ est in iuncturā fuerit ex sanguie z colera aut ex sanguie z flegmate. tūc debes ipm curare ex cōpositis: verbī grā. ponamus q̄ apā sit in aliq̄ iunctura cum calore forti tactu z sine extēsiōe z pulsatiōe z rubedine multa: que solet esse in apate sanguineo z ponit dolor cū pulsatiōe: z aliqñ cū punctiōe dico q̄ manifestū est ex sermōe nro q̄ illud apā est cōpositū de sanguie z colera z debem⁹ incipere a minutiōe z purgatiōe colere: z cōponere curas q̄s dixim⁹. d̄ melia at iā dixim⁹ q̄ nō accidit ex ea passio iuncturaz: z pp b̄ de ea dimittem⁹ sermonē. **C** De medicinis purgantibus humorem mixtum ex sanguine z colera.

CAP. V.

Librationē in dolore iuncturaz ex sanguine z colera qñ iuncture fuerit calide: z volueris solvere solone media accipe succi mali granati dulcis lb. s. z iulep lb. s. mirobolanoz citrinor. s. v. cōmisce z mitte simul z mozent ibi vna die z vna nocte. postea cola z bibbe. **C** Aliud debilius sed magis infriat. lb. i. iulep. z appone. s. x. mirobolanoz citrinor. z dimitte sic p̄ vnam diē z vna noctē: postea cola z appone ibi. s. i. de mucillagine psily: z da patiēti. **C** Aliud. accipe pruna sicca z passa numero. xxx. tamarindoz. s. xv. coque i trib⁹ libris aque donec remāeat libra media postea exp̄me z cola z adde colature mirobolanoz citrinor. s. x. z vna die z vna nocte dimitte: z itez cola z addit. s. x. zuchāi sumat paties. **C** Syrupus mirobolanoz citrinor. ḡ valet iuncturaz dolozi z febribus acutis z tertiane z purgat et coleram. **C** B. mirobolāoz citrinor. s. c. z abluē cū aq̄ cala renbar. s. c. mitte cū aq̄ frida ita q̄ aq̄ sup̄mieat duob⁹ digit⁹ postea i estate pone ad solē p̄ q̄tuor dies: dein accipe tātū dē aq̄ vt remaneāt mirobolani: z itez mitte in aliā aquā z diinitte tandiu: donec amittant saporem suum z albescant: deinde aggrega primā z secundāz aquā cum. s. centum manne albe coque ad ignem z remoue spumaz donec fiat sicut iulep: z si vis acue eum cum scam. cuilibet libra. appone. s. vnam scam. z supra quālibet lib. appone. s. vna aque rosa. z vtere quando volueris.

C Pill. ad dolorē iuncturaz calidum z sunt iohannicy. B. aloē succotrini. s. tertiam partem. zinziberis. s. i. mirobolanorum citrinorum. s. i. scam. sextam partem. s. i. esule quintam partem. s. i. mastice septimam partem. s. fac pillul. cum aqua citonioz vel macianoruz z sume totum semel. iste pillule purgant coleram rubeam z parum humoris aquosi z bene operantur in dolore calido iuncturarum. **C** Pillule optime in p̄ncipio egritudinis. B. aloes. s. decem. zirungem mirobolanorum citrinorum. añ. s. quinqs. confice cum succo vne canine z sume qualibet vice. s. i. z. s. vl̄ tres pillulas.

C Item pillule al. B. scam puluerizate. s. quinqs. mitte in aqua citoniozum. s. decem. dimitte donec desiccantur z mitte cū. s. x. zucha. z cubebe. s. s. ofice cū iulep. z fac pill. ad modū ciceris: z sunt optime in qualibet d̄spōne z maxie cū stōus est ipeditus vel nō egerit: z sume in qualibet hora qua volueris. **C** Electiō qd̄ purgat coleram z stomachū confortat boni saporis z odoris. B. citonioz friu-

De egritudinibus

statim inciso .z. lx. pone in aceto p diem .7. noctem vna. postea extrahet .z. pista scam. .z. x. cubebe. .z. y. cardamomi. .z. y. spice nardi aui. i. ro. .z. vi. confice cuz. xl. draginis mel. lis .7. aceto cum volueris da. .z. y. valēt in hac causa trocif. ros. scamo. vel viol. scamoneati.

De medicinis que purgant flegma .7. crudos humores. CAP. VI.

Medicamen laxatiuū mūdificans in testina a fecib⁹ .7. a flegma

te salso: .7. extrahit flegma a iuncturis. R. turbit. .z. x. .z. y. zuchari. .z. xx. .7. fac pillulas: .7. da a. .z. iij. vsq ad. iij. C Syrupus d turbitu educit flegma de iuncturis .7. ancha fortiter: .7. est aptum .7. op timū eis q odiunt medicinas. R. turbitu. lb. i. mitte i tribus libris aque frigide .7. moret trib⁹ diebus ad solē: deinde cola. .7. deinde si saporem amiserit pyce .7. aquam sua. sin aut appone aliam aquā .7. itez appone ad soles donec amittat saporem: postea aggrega illas duas aquas .7. mitte librā vnam zuchari. .7. coque donec fiat sicut iulep. educit multotiens humore flegmaticuz: .7. si volueris citius facere coque ad ignē. qm non est debilioz a pmo: sed postea non erit ita clarus. C Aliud laxatiuū ad dolorē iūcturatum ex flegmate: purgat fortiter .7. educit sepe. R. zirungē. .z. i. .7. s. esule. .z. iij. turbitu. .z. i. .7. s. zinziberis septimam partem. zuchari quatū omnes alie spēs.

C Pill. que flegma iūcturaz purgant. R. turbitu. .z. i. s. colloquintide. .z. iij. bdely. .z. iij. forma pill. .7. sunt mirabiles in attrahendo flegma crudū ab anchis.

C Medicamē qd. R. sarcocolle ru. .z. iij. zirungē nitri. añ. aui. y. distēpera in. .z. i. olei nucū. .7. .z. i. decoctionis aneti .7. bibat pa. purgat sine nocumēto. dol. aufert anche oino.

C Medicine ad dolorē anche generaliter sunt iste: collogntide: cētauree minoris: succus cucumeris afinini: zirungē esule: piretri: serapini: oppopōacis amoniaci ex istis cōponunt medicime ad dolorē anche ex flegmate.

C Medicine ad dolorē anche .7. dolorē iūcturaz ex flegmate. R. corticis colloquintide. .z. v. passas sine armillis manū plenam: coque in tribus lib aque donec remaneat tertia pars: ducit deces vicibus .7. magis flegma crudum .7. humidum.

C Pill. fortes valde purgant flegma ex iuncturis .7. ācha. R. zirungē. .z. s. esule. iij. partes. .z. turbitu. y. partes. .z. colloquintide quartā prem. .z. euforby. iij. partē. .z. sumant vice vna: sunt. n. fortes: .7. loco istaz vtimur pillulis fetidis: .7. pillulis zirungē .7. alyis pillul q scripte sūt in alyis libris.

C Decoctio que facit homines surgere de lecto qua vtimur in podagra .7. dol. anche ex flegmate .7. est mirabilis. R. corticis radices apy feniculi. añ. .z. x. colloquintide centauree mi. ameos anisi zirunge esule. añ. .z. v. coquant in iij. lib. aq vsq remāeat. i. .7. sumat quotidie. .z. i. .7. iuuat.

C Pillule fortes que purgant flegma .7. remouēt illud de ancha .7. iuncturis. R. turbitu. .z. x. colloquintide. .z. x. .7. s. succi cucumeris afinini. .z. iij. centauree. .z. iij. euforby. aui. i. esule. .z. v. sarco. serapini. añ. .z. y. armoni. oppopōacis. añ. .z. i. s. carui sinapis nasturty. añ. .z. iij. cōfice cuz succo fenicli vlt porroz. dētur forti. .z. iij. mltoties educit: .7. dōbes eo vti cum corpus est plenū crudis humorib⁹ .7. flegmate. In tali casu potes vti yeralogodion vel yeraruffini: sed vtili⁹ est vt ytaris yeraruf.

De medicinis purgantibus humorem melancolicum a iuncturis. CAP. VII.

Quando sciueris q iūcturaz dolor puenit ex melancolia vtere his medicinis. R. epithimi noui. .z. v. pulueriza cū y. .z. aque mellis. purgat multotiens.

C Aliud. R. polipody. .z. xx. zuchari. .z. i. pulue

riza .7. bibe cum iulep. C Aliud. mirobolanoz indorum. .z. xx. epi. .z. xv. mitte in libra vna aque frigide .7. morentur ibi tribus diebus. postea expme .7. bibe cum. .z. x. zuchari. purgant enim melancoliam.

C Decoctio epithimi purgat fortiter melancolia. R. mirobolanoz indoz. .z. xx. polipody sticados. añ. .z. v. sene. .z. vy. coque tādū in tribus libris aque donec vna remaneat. postea mitte. .z. x. epithimi: deinde remoue ab igne .7. dimitte sic p vna noctem postea expime .7. cola: postea accipe. .z. i. agarici. .z. iij. salis idi. .z. iij. ellebozi nigri aggregent simul cum oximelle .7. sume in sero: .7. decoctōem superius dictam in mane.

C Pill. purgātes melācolia ex iūcturis. R. epi. .z. i. polipody. .z. i. agarici. .z. i. .7. duas tertias: ellebozi nigri. .z. quartaz aggregēt .7. fac pillulas que vice vna sumātur.

C Et caue in purgādo melancolia: q nō debes semel purgare sed sepe. isti. n. humores nō ducunt in multa quatitate in vna purgatione. C Et nota q purgātōem humelancolici semp debēt pcedere balneū .7. digestiū.

De his que purgant humorem mixtum ex flegmate .7. colera. CAP. VIII.

Dolores iūcturaz pro maiori pte sūt ex flegmate admixto colē. quo nā dicta plurimoz hoīum ē grossa ppter quā humores grossi augmētant q ad iūcturas discurrere nō possunt: nisi subtiliēt ab aliquo calore vt exercitijs vel vsu rez calidaz: cuz ipsi de natura sua sint cōpacti .7. inepti ad fluxuz: .7. ppterca videmus in illis q patiūtur dolores ex humorib⁹ crudis tēpora gētis iter duas accessiōes esse breuiora cū vigilāt vel laborāt vel rebus vtūtur calidis. In alyis vō fit trīum. ppter hoc tñ nō pseruātur ab accessiōe: qm qm multiplicāt isti humores claudūt meat⁹: .7. qn obstructi sunt aut corrūpūtur .7. putrefiūt. vnde acgrūt acumē quo subtiliātur .7. bables fiūt ad fluxū: .7. ppter hoc medicine que attrahunt flegma .7. colerā simul meliores sunt qz que coleram tñ vel flegma attrahūt: .7. medicine que istud operātur pncipaliter sunt oēs spēs titimali .7. scamonea .7. turbitu .7. colloquintide: .7. aloē cū turbitu attrahūt hūiditates cū colera.

C Trocisci q purgāt colerā .7. flegma .7. confortant stomachū .7. ducūt sine labore. R. scamonee. .z. i. .7. duas tertias. .z. turbitu. .z. i. s. rosaz. .z. i. s. spice nardi. .z. i. cōfice cuz succo. coctanoz vel macianoz .7. faciat. x. trociscos .7. bibat vñū trociscū cum dimidio .7. forte duos.

C Decoctio purgans flegma .7. colerā mediocriter. R. mirobolanoz citrinaz. .z. x. vsq ad. xv. turbitu. .z. v. vsq ad. x. Loque in tribus libris aque donec remaneat due tertie libze: .7. appone zuchari albi. .z. x. cola .7. bibe.

C Pillule purgātes flegma .7. colaz fortiter. R. sca. .z. i. colloquintide. .z. y. aloes. .z. iij. succi absinthij dragaganti masticis. añ. .z. s. bibat. .z. i. s. sunt. n. electe optime.

De medicinis per os sedantibus dolores iūcturatum. CAP. IX.

Nota q zurūgem habet magnā virtutē in omnibus doloribus iūcturas: sed destruit appetitū .7. desiccāt iūcturas cum in magna quatitate sumitur: .7. ppterca si fuerit necesse de eo accipere in magna quantitate: accipiat postea medicinas confortātes stomachum. Quapp admiscemus semper anisi zinziberis masticis: .7. mollificamus iūcturas cum aqua calida: .7. pinguedinibus .7. oleis. Sed nota q istis nō debemus vti nisi cum magnus .7. vehemēs fuerit dolor vel timuerimus de defectu egri: qz iste medicine inspissant sanguines .7. pbiēt descēsum humoraz ad iūcturas. Quapp nō debemus eis vti nisi cum dolor fuerit fortis .7. corpus vacuum: .7. tunc

debem⁹ vti ad mortificadū paz⁹ z pibedū cursū: z ego scribam eas quas exptis suz sepe. medicamē ad potadū cum dolor fuerit fortis et ad alleniadus: curungē z sucharum bibat cum aqua frigida.

¶ Aliud. bibat semen: z succuz coriandri cū. 3. iij. cuc.

¶ Aliud. pone glandes die z nocte in aceto postea desicca z mole. 7 da. 3. iij.

¶ Aliud lentes ex corticatas semē coriandrī glādes curungēz añ. molle z bibe. 3. iij. ¶ Libi eoz sint agresta: lētes in aceto z poma citrina acra z generalr oia inspissantia sanguinē. ¶ Et si vehemētia doloris duxerit nos ad dandū res mortificatinas faciem⁹ hoc medicamē. R. se. lactuce. 3. x. iusgami albi. 3. x. aggrega cū succo lactuce z fac pillu/ las sicut cicer. ¶ Sed si dolor fuerit i pedib⁹ pone suppo/ sitorū de opio z statiz dormiet. hoc ē faciēdū cū dolor fue/ rit ex cā calida. ¶ Si aut fuerit ex frida ytaris istis alyis curungē. 3. x. sene. 3. x. assari cingiberis cimini piperis logi/ spatare añ. 3. y. Cōfice cū melle z sumat ex eo pondus au/ reorum. y. cum tepida.

¶ Aliud. R. curungē. 3. x. mirre: cimini se. agni casti añ. 3. v. opy. 3. y. confice cū melle z sumat. 3. iij. ¶ Et si mā fuerit cōposita cū patica colera diafilō ē optimū ad hoc: si sit no/ niū. Libus eoz dz esse sicut carnes cocte z postea assate: pa/ nis coct⁹ cū semib⁹ calis z sitiz sustineāt inquantū poterūt. ¶ Aliud ad cessandū dolorē podagre frigide. R. curungē olibani añ. 3. x. cimini. 3. x. sume ex eo. 3. iij. z considera q⁹ aliqui sit fortis dolor ex distensione mēbroz pp humores qd est cognoscere ex mēbri dispositōe. z tūc debes inunge/ re ex olo camōillio z facere empla ex se. bisinalue z mal/ ue z dyaltea z pone sup iūcturas medicias cōstringentes.

¶ De clisterijs in vsu anche.

CAP. X.

De purgatione maior cura sunt clisteria fortia

que attrahūt mān tali attractiōe q⁹ vulnerāt intestina z epire faciūt sanguinē. z tūc cessat do/ lor eadez die: qd ego vidi iplus q⁹ mille homi/ nib⁹: z nunq⁹ vidi hominē q⁹ vteret istis medicis qn ex to/ to sanaret⁹ z alleniaref nisi sit ita fortis q⁹ indigeat adu/ stiōe: z ego de istis clisterijs aliquas mācries pulchras z exptas dicā.

¶ Clistere forte valde attrahēs flā crudū z aufert egritudinē. R. corticis radicū capparis corticis col/ loquintide centauree minoris cucumeris asfinini corticis agarici añ. 3. v. coque i trib⁹ libris aq⁹ donec remaneāt due/ cola z appone mel z oleum z fac clistere z sustineat quan/ to magis poterit: z añq⁹ fiat illud clistere pcedat clistere factū de herba q⁹ dicit⁹ atelgas vel cū sale z aq⁹ z melle ad/ mūdificadū itestria ex fecib⁹. deide sequat⁹ clistere pdictū.

¶ Aliud. R. ellebozi nigri: esule: colloqntide: nasturty cen/ tauree camedreos: añ. 3. i. coque in trib⁹ lib. vini z mitte. 3. v. olei vetusti z fac clistere. Istud aut ē min⁹ forte z cali/ dū z nō debes eo vti nisi in corporib⁹ flāticis z pinguibus. Alys vō sufficet aqua antelgas z nitri z aqua salis.

¶ Aliud accipe nasturtiū anisū mitte i aq⁹ die z nocte z fac clistere cū fuerit calefacta. ē eniz optimum.

¶ Aliud accipe tres lib. aq⁹ et mitte lib. i. nitri z coopias z mitte ad solē duab⁹ septimanis z cū op⁹ fuerit fiat clistere

¶ Aliud. R. corticum colloqntide coque in aqua calida z mitte paz⁹ nitri z olei z fac clistere.

¶ De emplastris z vnguentis dissoluentibus z dolorēz se/ dantibus

CAP. XI.

Am diximus q⁹ vnguēta q⁹ phibent fluxū nō debes appōe re sup iuncturas nisi cū corpus fuerit mūdum post pugationē. tūc debes ponere talē medici/ nā sup iuncturas ad cōfortadū mēbruz z clau/ dendū poros vt nō recipiat multa supflua. z iā dixim⁹ con/

ditioēs istius cure: s⁹ modo volo dicere curas pticulares. ¶ Unguentū phibēs mān z sedans dolorē z valet apati/ bus sanguineis z ifrigidat ea z cōfortat mēbz. R. spody: cāphore: memithe: acatic: añ. 3. i. opy. quartā. 3. cōfice cum aq⁹ solatri vel lactuce vel portulace z pone desuper.

¶ Aliud. R. memithe: sandalo⁹ rubeoz⁹ z ro. corticis pa/ paueris nigri añ. 3. x. opy. 3. i. fiat troscisci. z cū volueris dis/ solue vinū cum aqua rosata vel cāphora.

¶ Aliud vnguētū mirabile qd cōfortat mēbz z sedat do/ lorē. ¶ Accipe ossa cōbusta sicca ablue prius in aq⁹ postea sicca. 3. y. curungēz. 3. iij. amidi. 3. y. ceruse. 3. y. aggregenē cum aqua z camphora.

¶ Aliud qd confortat magis z phibet fluxū z infrigidat z debes eo vti cū mā fuerit multa. z cū timueris ne apa/ gmetref. R. sandali rubei boliarmenti: memithe cortic. ma/ li granati opy feruginis: añ. 3. y. cōfice cū succo mirthē. est eniz vnguētū forte ad reprimēdū humorem.

¶ Aliud ad idē. R. acathie: galle viridis memithe triū san/ dalo⁹ rosaz añ. cōfice cū aqua mirte z ynge.

¶ Aliud infrigidans cū apa fuerit in augmēto z est de mā furiosa in qualitate z nō in quatitate. R. amidi camphore añ. molle z cōfice cū aqua ro. z superpone.

¶ Aliud qd infrigidat z sedat dolorē z expellit multū. mo/ le cerusam cum lacte vaccino.

¶ Aliud qd facit sedare dolorē statiz z ē exptū. Accipe mi/ cas panis albi z mitte in lacte vaccino z dimitte donec fi/ at ipm vnguētū z pone decimā ptē opy z mole cū lacte z superpone z cū calefactuz fuerit remoue z appone aliud.

¶ Aliud. R. cera z oleum rosatū sed quater tm sit de cera z cuilibet appone. 3. y. sucha. z. 3. y. opy molle z totū pone desup z cooperi cū folijs lactucaz. ¶ Medicamē valde forte z debes eo vti cum fuerit megna necessitas. R. opy: corticū radicū mādragore añ. 3. v. mole z pfice cū aq⁹ poz/ tulace lactuce vl iusquiami z in forma grana z serua. z cū opus fuerit solue cū aqua lactuce vel portulace. sed dolor quādo adeo fortis fuerit q⁹ istis medicinis nō sedabitur. ynge diu cū aceto forti calido.

¶ De medicinis qbus debes vti cū apa fuerit in statu z ca/ lor fuerit fortis aliquātulum.

CAP. XII.

Am apostema fuerit in statu z ca/ lor fuerit aliquātū/ lū fortis. R. sandalo⁹ rubeoz⁹ croci añ confice cū succo coriandrī viridis.

¶ Aliud accipe memithe aloē añ. cōfice cū suc/ co sanat. ¶ Al. farina ordeī camo. ro. añ. confice cum suc/ co sanat. et apy.

¶ Aliud bolum armenuz aloem crocū ro. mentam confi/ ce cum aqua coriandri.

¶ De medicinis quibus debes vti in declinatione aposte/ matis.

CAP. XIII.

Ec sunt medicine qbus vteris in declina/ tiōe apostematis furfur. bisinal/ ua: flores camomille pficiant⁹ cū aqua furfuris z ponant⁹ sup cartā de panno.

¶ Aliud farina tritici z semen lini cōficientur cum aqua furfuris.

¶ Aliud farine fenugreci aneti succi seminis lini cōfice cū succo caulium.

¶ Aliud cere partē vnā olei aneti sextā partē. fac cerotum et appone camomillā puluericatā: sed si volueris facere magis fortē appone axungā galline vel anatis.

¶ Aliud diaquilon cuz oleo camomille est valde bonum. ¶ Aliud storax liquida laudanū mastix semē caulii aggre/ gentur cū fecibus olei yriini.

¶ Aliud valde forte mastix laudanū se. raffani. se. caulius armoniaci cōfice cū fecibus olei yriini: et cuz volueris vti

De egritudinibus

his medicinis primo abluas mēbz cū aqua calida tādū donec rubeat: et sic pone medicinas et permittit decē horis: postea remoue et itez appone: et sic tādū facias donec apostemata soluant et si remāserit aliquid de apate lapideum medicabit sicut dices in sequentibz. Et iā dixim⁹ superius qd emplastra qd dissoluit nō sunt necessaria nisi in dolore iuncturaz ex sanguie et modo. dico qd sunt necessaria i apostematibz: quoz mā ē sanguis grossius melācolicus vlt flāticus: sed apostema qd ē ex colera pura istis oīo nō idiget: et nō debes mirari si mora sit in dissoluēdo qd remāsit ex apostematibz in iuncturis ex calida cā qm mā colerica est in corpibz duris atqz cōnecta in iuncturaz ligamētis. quāpp difficilior est ad dissoluendum qd si fuerit in carne: tū si istud apostema curatū fuerit secūdū qd debuerit et nō fuerit error in medico nec in infirmo nec aliq mā sup aliā fluxerit dissoluet in quadraginta diebus: et plures medici putant qd mā nō cōtineat tū in ligamētis: sed ē in chordis: qd falsus ē: qm si mā esset i chordis accideret spasmus ppter cōtinuitatē nerui ycinātis musculo i cuius chorda ē materia: qd ergo materia discurrit ad ligamenta et non ad chordas: cū ligamēta sint duriora: iā declaratū est i libro nostro qui continens appellatur: sed illud ignorare nō imedit curationem.

In principio post purgationē debem⁹ cōfortare mēbz vti nō recipiat multa superflua: sed qd cōfortare ē cū medicinis frigidis nō debem⁹ in frigidare oīo: sed aliqū aliquā tulū calefaciemus et illud tale ē faciendū cū calor fuerit in augmēto. Sed si aliqū ygozē dolor ytemur medicis sedantibz dolorē mixtis ex illis medicinis qd alterāt cōmplexionē et mortificāt et cliz cessauerit dolor et fuerit declinatio ytemur dissolutiuis: et si mā fuerit grossa et dura ytemur medicinis fortibz: s; si fuerit moll et subtilis ytemur debilioribz. **Unguentū quo debes vti in principio dolorum iuncturaz in frigida causa acatia: aloē: mirra: aggregentur cum aqua mirre.**

Aliud nuces cipressi iuniperi mirra aggregent cū aqua gallarum coctarum.

Aliud. spica nardi: galla. cōfice et appone. **Unguenta alterātia cōplexionē et sedātia dolorē: storacē liquidā misce cum oleo laurino.**

Aliud. B. castorei: costi mirre añ. aggregēt cū oleo antiq

Aliud. cera dissolue cū oleo antiquo et oleo yris et cuilibz .3. cū necesse ē appone. 3. y. euforby: istud magnū facit pscēdere calozē in loco statim.

Aliud qd calefacit mēbz. B. piperis: castorei euforby añ. aureuz. i. pire. aurei. y. mole et appone. 3. i. olei costini et ynge locum fortiter.

Ungentū ad mortificādū. B. opy: castorei: añ. croci media ps aggrega cū aqua et pōe: et dolor ygozauerit et cū medicinis et nō cessauerit yngat cū aceto forti in quo sit decoctum origanuz mētastr et alie herbe calide. **Medicia dissoluēs apā molle. s. yndimiā. Accipe cinerē vituz cinerēz querci et mitte i aquā die vna et nocte postea cola et misce tantū ē aceti et inunge panum et appone.**

Aliud. salgema mole et cōfice cum oleo et frica locum.

Aliud. mirram et aloem simul cōmisce ana. et superpone. **Aliud. cretā alumen confice cūz aceto et ynge membrū cū oleo et superpone pluries.**

Aliud. litargiri puluerigati. 3. i. olei. 3. i. coq dōec fiat spissum. postea mitte radices caulii et misce donec incorporet.

De curatione duri apostematis et lapideitatis que fit in iuncturis.

Am apostema incipit indurecere ytaris medicis molificatiuis secūdū duritiēz apostematis: tādū donec yderis remolliri et rarefieri et i latitudi-

nē augmētari: tūc reuertaris ad dissolutiua et vtere eis secundū quātitatē duritiei et nō cesses quāqz mollicicare qm qd dissoluere donec totū dissoluat: et ex eis qd mollicicat est Balneū et cibi subtile et molles et purgatio melācolie p prie. Et caue ab his qd inspissant sanguinē et vlt ab oībus cibis viscosis et siccis sicut ordeo et lentibz et adurentibz sanguinē sicut alyis salis et silibz: et ab oībz inspissantibz sanguinē sicut vinū nouū et panis acimus: oua dura: et sufficiāt eis oēs aues pue et eduli et arietes et oua mollia cōmixta cū sale et cū vino et panis fermētatus cū multo sale: et vinū subtile et nō cesset vti istis donec dissoluat apā: et si lapideus ē ex eo aligd medicabimur cū istis medicis. **Unguentū mollicicās abluē mēbz cū aq calida donec infuset postea ynge cū cera et sic pmitte sex vel septem horis et quotidie siffr fac donec appareat mollicicatio.**

Aliud. radices maluanisci radices cucumeris asinini. coque in oleo et fac ynguentum.

Aliud forte mollicicās. pinguedo galline et anatis vlt anseris medulle cruris vituli cerā et oleū misce et fac ynguentum: et pone desup nocte et die. postea abluē et itez appone.

Aliud magis forte bdelliū storax ligda armoniacū misce cū oleo yris et superpone.

Aliud exptū qd nō fallit fecis olei yris et fecis olei selini mucillago fenugreci pinguedo anatis et superpone.

Aliud mollicicatiū cere. 3. v. olei yris. 3. i. medulle cruris vitelli armoniaci et storacē. ligde: bdellū galbani. 3. v. liquefiat cera cū pauco oleo yris et alie medicie puluerigate addant et pficiant. **De medicis resolutiuis simplicibus: farina fenugreci cū aq mellis: et calx cū pinguedine antiqua stercus caprinū cū oximelle cinis caulii cū armoniacō. armoniacū cū oleo antiquo vel cū aceto.** **Emplz cōpositū: radix yreos: aristol. elleborus: pip: pficiāt cūz oleo.**

Aliud farina lupinorū fenugreci stercus colūbinū pfice cū oximelle et suppone. **Emplm forte: aristol. piretri: radices capparis lupinorū yreos stercus colūbinū: calx: et de sicub⁹ nigris quātū de oībz pficiant cū oleo antiq.** **Diaglon forte ad dissoluēdū: litargiri olei antiq añ. decoquant donec inspisset deinde pone viscositatē sinapis quātū ē oleum et moueat donec coagulet. ē enim valde forte.**

Aliud. litargiz coque et appone viscositatē fenugreci postea misce cū oleo calcē et nitru piretrū: aristologiā: sulfur: añ. de oībz fit tātū quātū de viscositate. **Emplm mollicicās et dissoluēs et ē mirabile: armoniaci bdellū: storacis liquide: añ. 3. x. olei yris quātū sufficit ad mollicicādūz gummi et conficiant cum ficibus nigris.**

De cura ppria lapideitatis.

CAP. XV.

Ara propria ad lapideitātē abluē cū aq in q decocta sint radices maluanisci: anetū: camomilla: donec rubeat qd ē in circuitu lapideitatis qm qd fortis ē lapideitas locus lapidis nō rubet: deinde ponant pinguedines et medulle die et nocte: postea accipe lapidē marcasite et pone i ignē donec rubeat. postea rora cū aceto forti. et pone mēbz desup et ster sup vaporē vna hora. postea laua cū aceto forti calido et fiat oīs ista cura per aliqt dies: postea molle armoniacū cū aceto forti et pone desup aliqt dies: et postea reuere ad mollicicatiua dōec resoluat. **Emplz ppriū ad resoluēdū lapidē.** **Armoniacū oppoponacū bdelliū: galbanū: nitru sinapis: piretrū: sulfur: añ. litargiz quātū de oībz.** Loque litargiz cūz oleo dōec fiat spissus: deinde pfice cū alyis medicis: sed mollicica mēbz et postea pone medicinā istā desup. **Dixit. B.** accepit casū antiquū lōgi tps et nasturtiū et puluerigauit siffr. postea accepit pedes porci antiqui salsi et coxit: et cū illa aq nasturtiū et casū miscuit: et fecit emplm sup iuncturas lapideas et rumpebat cutis et exibat venenositatē oīs et

hic patiens sanabat et expertus sum illud sepe.

De medicinis que adurunt et eis non debemus uti nisi in fine egritudinis. CAP. XVI.

Eamuis istis medicis utantur medici in pluribus egritudinibus chronicis: magis debet uti in egritudinibus iuncturarum ad attrahendum illud quod est in profundo iuncturarum ad superficiem corporis: per vehementiam adu-

stionis istarum medicinarum attrahit materiam ad superficiem nimis fortiter: et ampullas locus: et in illis ampulis aggregat totus venenulum. unde fortius attrahit materiam: quod quanto magis debilitatur ipsa pars: tanto magis declinat ad ipsam materiam: et iste medicinarum sunt valde fortes: et eis non debes uti nisi post plenam purgationem.

Emplastrum attrahens materiam ex profundo iuncturarum et anche corroborans. **N**asturtium piceum capparis anis. conficiantur cum aqua cineris ligni ficus et pone ligaturam donec corroboratur: postea solue et si nigrescit locus suaviter pone donec ampulla uerit et aperiant ampulle: et tunc lava locum cum aqua calida ut cesset dolor: et unge cum butiro ut non consolidentur vulnera. nam quanto diutius fuerit aperta tanto melius erit.

Aliud forte feces vini aduste cataputit cantarides nasturtium. conficiantur cum succo squille.

Aliud simplex: unge locum cum melle anacardio donec ampulle mel anacardi sic fit. pone in forti aceto anacardos ad ignem et mitte diu bulire et mel quod continetur in anacardis exibat et inuenietur in aceto et visum conseruetur.

De dolore anche et artetice. CAP. XVII.

Era ad dolorem anche et artetice quam pro-

suit Galienus et ea laudavit valde et dixit quod non est necessaria alia medicina et se appositam curat ita efficaciter quod si ad balneum delatus fuerit patiens in mula vel in lecto sine alicuius adiutorio: ad propria reuertetur. **A**ccipe funiterre viridis in estate et coquassa bene cum sepo et pone super dolorem anche vel iuncturam: et dimitte duabus horis ligatum: et si sudauerit patiens in balneo emittet aquam et dissolue emplastrum: quod tunc necessaria est alia cura: et si remanserit aliquid cum dolore fac eadem curam per sex dies.

De cura veli ad dolorem anche. CAP. XVIII.

Signa autem matris existens in ista iunctura non sunt diuersa a-

signis aliarum iuncturarum sed in modo cognoscendi de ea est aliqua diuersitas: et per hoc locutus sum de ea separatim. **D**ico ergo quod ista iunctura est profunda cooperta multa carne. Unde medicus non potest bene cognoscere nec ex calore nec ex colore loci. si autem apparuerit in eo aliquod signum manifestum significat quod materia est valde abundans. Verbi gratia quod si calor vel frigus apparuerit in tactu significat quod maior est in duplo quam appetit per profunditatem illius iuncture: sed per maiorem partem non manifestat nec in colore vel calore nec in tactu: et illud quod discurrit ad illam iuncturam sunt humores flatuosi et quicquid claudunt ibi et tandem resoluntur. Quia per multoties relaxantur ligamenta istius iuncture per humiditatem in tantum quod venter refillit a scia: et hoc est maius malum quod potest accidere in hac egritudine. **L**apideitas vero non contingit in qua: quod nec ego vidi nec aliquem magisterum vidisse audiui. **C**ura huius egritudinis hec est: si viderimus quod sanguis abundet in corpore minuamur de balsamo filica de manu opposita anche infirmitate et extrahamus sanguinem sepe: si sanguis non abundauerit sed infirmus habet ex venter et calore naturali tamen quod non infirmitas per minutionem eius corpus minuemur etiam: quoniam maneries istius cure est perfecta et valde bona: postea dabimus vomitum vel fluxum ventris puocabimus vel clisteria fortia faciemus: et postea emplastrum fortia: et postea que adurunt si fuerit necessarium: et si apparuerint signa flatu-

tis in corpore egri: tunc caue minutionem et vtere vomitu: deinde de fluxu postea ab alijs secundum ordinem: et non ponas super ancha emplastrum nec unguentum ante euacuationes corporis: sed si dolor augmentaretur an purgationem corporis potius medicinas habentes calorem temperatum quod possunt sedare dolorem et non attrahere materiam: ut camomilla et semina lini et unguemus cum oleo de alcana vel oleo aneti. Quoniam unguenta et emplastrum et alia quoniam corpus fuerit plenum multum humoribus attrahunt humores ad iuncturas et nocent multum quoniam magis attrahunt quam dissolunt: et hec est causa quod non debemus apponere aliquod emplastrum frigidum in passione sciatica: quoniam sit ex causa calida. Emplastris frigidis non idigemus in passione huius iuncture quoniam corroboratur ex calore: quoniam nulla est medicina tam fortis quam possit expellere materiam a loco suo: sed iducit maius malum: quod claudie poros: et retinet materiam: et facit accidere maiorem dolorem: et sollicitudo nostra non debet esse nisi circa attractionem eius quod est in profundo illius iuncture ad superficiem corporis. Quia utimur emplastris buurentibus vel cum igne ipso si necessarium fuerit: et postea cum corpus fuerit euacuatum per vomitum vtemur medicinis laxatiuis quod attrahunt flatum: et supfluitates mucilaginosas: ut cucumere asinino: colloquintida: centaurea et huiusmodi: et aqua aloes mirabilis est ad hoc: quoniam quicquid frequenter accipitur donec fit dissenteria: sed tamen antequam fiat cura egritudo. **E**t sis memor ut non utaris medicina laxatiua ante vomitum in hac egritudine: quoniam multoties augmentatur dolor per attractionem materiam inferius. **U**nde debes primo puocare vomitum post repletionem a cibis diuisiuis quod preparentur huic ad vomitum: et quoniam infirmus vilius fuerit ad vomitum sepe: tunc puoca vomitum in mane cum medicinis lenibus: et debes iterponere aliquot dies inter venter et euacuationem ut quiescat corpus: et prepares illud ad euacuationem et maxime fine egritudinis: quoniam tunc debes ponere spatium inter duas euacuationes longius: quoniam tunc corpus est debilius: et si vilius fuerit debilius adhuc magis longum spatium ponemus: et dabimus cibaria multi nutritiui in pauca supfluitatis: sicut panis calidus bene fermentatus et bene coctus: et vitelli ouorum et carnes minorum animalium et vinum clarum temperatum in qualitatibus: quoniam ista egritudo est chronica: et in diebus quietis da medicinas quas in cura materiam flatice dixerimus: et eliges ex eis fortiores vel debiliores secundum fortitudinem vel debilitatem materiam: et caue a cibis multa supflua generantibus et ab ebrietate. **E**t sustineat famem quantum poterit et cibum sumat in tali quantitate in qua maior fiat restituti ratio quam facta fuerit deperditio. **E**t caueat ab ambulacione et balneo et equitatione et retentione urine et stercoreis ne declinet supfluitates ad anchas et iter duas euacuationes venter vomitu. **E**t quoniam intellexerim quod sufficeret fuerim vili medicinis laxatiuis faciemus clisteria sanguinem educentia et apponemus emplastrum corroborantia et ponemus in balneo calido et ponemus venterosas super anchas cum igne.

De curacione sciaticae paralis. XIX.

Infirmitas hec est dolor fortis in longitudo pedis ex ancha vili-

ad extremitates digitorum filis chorae extense: et forte non puenit ad pedem: sed terminatur apud iuncturam anche: aut in medio iuncture cruris: aut apud genua: et fit ex repletiōe vene ad venter quod pedem venientis ex parte inferiori quantum partium vene venientis a gibbo epatis: et forte erit repletiō eius ex puro sanguine sicut alterius sanguinis qui est in corpore: et fit forte ex sanguine grosso et nigro: et forte erit ex humoribus descendens ad inferiora corporis. **P**rimus autem modus accidit in corporibus multi sanguinis quoniam venter ambulacione et equitatione et carnibus et vino et rebus alijs dulcibus et sentit infirmus calorem intensum cum extenso vena: maiorem apud tactum. et hoc est quod multum replet ista vena quare spiritus pulcantur et fit putrefactio. **E**t cura istius passi-

De egritudinibus

ffois ē minuire sanguinē ex vena anche vbiūq; apparue-
rit ex pte sinistra: si aut nō apparuerit minue aliqre de ra-
mis q sunt in dorso pedū z in medietate extrinseca. s. in p-
te auricularis z medij digitorū pedū: qm̄ rami q sunt ī ista
pte ramificant ex vena illa. illi aut q sunt in pte intrinse-
ca ramificant ex vena q dicit saphena: z iste due vene. s.
saphena z anche vena: quāvis ambe diuidant ex eadē ve-
na apud genu: tū melius ē minuire ex vena anche aut ex
eius ramis q; ex saphena. Immo melius q; ex vena que
in genu ē: ex qua vena ista z saphena diuidunt. z pp̄ B me-
dici vtunt minuitiōe istius vene p experientiā: nos aut iam
cōsiderauim⁹ z expti sumus multoties z inuenimus ipm̄
esse sicut dixim⁹ z laborauim⁹ multū ad inueniēdū ratio-
nē in ipso: credimus q iā inuēta ē: sed nō est locus eā di-
cendi: z debem⁹ ex ista vena minuire post minutionez de
basilica ex manu pedi opposita z maxime qm̄ corp⁹ plenū
fuerit: postea subtili am⁹ dictā z phibem⁹ motū z equita-
tionē: z iste modus nō indiget alia cura.

¶ Secundus modus ē: vt minuas in principio de cadē ve-
na: postea damus medicinas laxatiuas q attrahūt mliāz:
sicut ē epith. polip. mirabolani indi agaricū z h̄s abstinē-
ant a cibis generatib⁹ melācolia: sicut est panis opirus nō
bñ fermetatus z fabe z lentes z pās ordeaceus z carnes
vaccine z salite z salsa z vinū spissum z caules z h̄s. z ciba
eū cū his q generāt sanguinē subtile sicut pulli edi z vinū
albū z vtat balneo vt minus genere de spisso sanguine.

¶ Tertius aut modus raro contingit: z eius signa sunt ista
mortificatio z frigus in pedibus: z alleuiat fame z motu
z siti z sudore z grauā cibo multo: z potatiōe multa aque
frigide: z vino limphato: z incipim⁹ curare cuz vomitu z
medicina laxatiua q educit flegma sicut diximus in cura
anche: z dabim⁹ oximel z in dieb⁹ qetis ppinabimus ela-
ria antiqua. sicut yerarufi. z tiria. iij. specie: aut lenio-
ra istis: z si aliqd ex egritudine remāserit cōburemus cuz
igne. s. vna p̄bustio fiat sup iuncturā anche: alia in coxa su-
per locū dolētē: z altera in crure sup locū dolentē: z reliq;
sup dorsūz pedis: qd quidā faciūt in digitis pedū subtus.

¶ De p̄seruatiōe a dolorib⁹ iūcturaz ex sanguine. **XXX.**

Anse quib⁹ fiunt dolor iūcturaz sunt. iij.
prima ē augmētatio humorū. secūda
est fortitudo mēbroz pncipaliū potētū expel-
lere superflua. tertia ē debilitas mēbroz reci-
pientiū: secūda aut istaz triū causaz. s. fortitu-
do mēbroz phiberi nō debet: s. dō cōseruari in sua dispo-
sitiōe. **¶** Tertia aut. s. debilitas mēbroz nō dō curari nisi
post mundificationē corpis cū fueris securus ne supflūū
decurrat ad aliqd nobile mēbz: z hec ē radix cōseruatiō-
nis a dolore iūcturaz. **¶** Dicamus ergo q cōseruatio
ab egritudine iūcturaz ex sangui. ē abstinētia a carnib⁹
a vino: z reb⁹ dulcib⁹: z cibis multi nutrimēti: z vsus aceti
z lentius: z agreste: z cōponas sua cibaria ex his reb⁹: sicut
illud qd fit ex aceto z lentib⁹: z vt illud qd fit de carnib⁹
vituli cū aceto aut pullis cuz agresta z similibus: z vtatur
fructib⁹ vt malo granato z dimittat ficus virides z ynas
dulces: z si infirmus nō pōt abstinere a carnib⁹ dabim⁹ ex
eis q minus nutriūt: sicut sunt galli: pdices: z edi cocti cuz
aceto: z si voluerit vinū bibere bibat paz tēperatū qd nō
sit nimis forte nec nimis antiquū: z si biberit aliquātuluz
forte: bibat postea sucū agreste vlt acumē pomi ci. z aquā
mellis cū aqua rosata z caueat saturitatē: z si etiā accide-
rit statim euomat: z hec ē eius dicta in cibo z potu: sed in
somno z vigilijs z motu z quiete debet eē mediocris. san-
guis. n. multiplicat ex mltō somno z nimia quiete z acui-
t z calefit ex multitudine exercitij. quapp nō debet vt ali-
quibus istoz. **¶** Coitus aut est pessimus oibus passiōi-
bus in iūcturis: z si aliquando acciderit sit ante cibuz z

potum z caueat a balneo. **¶** Et cōsiderem⁹ quotidie pul-
sum z col. faciei z corporis: z si viderimus signū augmen-
tationis sanguinis ex multo cibo minuemus ex eo: z si fue-
rit ex multo somno z quiete renouabimus eū ad motuz z
vigilias. **¶** Cum aut adhibuerimus circa infirmū cōside-
rationē istā: z fuerit obediēs nō aggregabunt in corpore
eius superflua: z si superuenerit aliqua accessio debemus
cōsiderare ī ipsīs temporibus accessionis. z si viderimus
signa repletionis minuemus si signa fuerint fortia. Si au-
tem signa fuerint pauca z debilia nō minuem⁹. **¶** Si ac-
cessio venerit cito minuem⁹ z cōfortabimus mēbz: z da-
binus inspissantia sanguinē z phibentia fluxū eius vt ac-
cessio cito recedat z fiat lenis. **¶** Et ego curabā quēdam
hominē ex passione calida iūcturaz: cui etiā solebat ve-
nire accessio fortis in fine veris: z p̄seruauī ipz ab acces-
sione annis tribus. in quarto autē anno contigit eū agere
iter: q nō potuit cauere a contrarijs: z postea vidi ipm̄: z di-
xi ei q si nō minueret sibi veniret sibi accessio: ipse vō cre-
debat se sanū esse ab egritudine: z ideo nō curauit: post pau-
cos aut dies sensit dolorē parū in nocte in genu q nō cu-
rauit. sed vinū bibit: cū aut peruenit in nocte arripuit cuz
dolor fortis: z mane ego veniens extraxi de sanguine. lib.
5. z permisi sic duab⁹ horis: z posui desuper z sandal. rube.
z acetū z aquā rosatā z extraxi de sanguine itez. lib. 5. po-
stea addidi cuz eo emplastro balaustias z nocte illa cessa-
uit p maiori pte dolor: z alia die extraxi de sanguine lib. 5.
z oīo cessauit dolor z multotiens silibus isti illud accidit.

¶ De p̄seruatiōe a dolorib⁹ iūcturaz ex cola. **XXXI.**

P̄seruatiōe a passione iūctu-
rarū de colera: de-
bem⁹ prius cōsiderare vitijū humoris: si ē ser-
uans qualitātē colere nālis: aut si ē magis aci-
tus z vehemēti⁹ qualitatis. **¶** Si aut signa
que apparēt in iūcturis sint signa apostematis colere p-
prie: scias q illud supflūū colericū est naturale: z si in iū-
ctura fuerit maior dolor z calor fortis z nō apparuerit cor-
pus apostematis: z dolor fuerit fortis: scias q illud super-
fluum ē vehemēti⁹ caliditatis q; co. naturalis. **¶** Uñ
dixerūt qdā medici q quidā ē modus dolo. iūcturaz
ex malitia cōplexionis tantū: z nos iāz fecimus libzū pro-
lixum: z adhuc faciem⁹ inquirendo istas questiones: dico
ergo q in tali loco debemus vtī cūone: z alterare p̄p̄ōnē
sed in p̄ia dispositione debemus magis euacue q; in se-
cunda z in dispōne secūda magis debemus alterare q; in
p̄ia dispositione. **¶** Quando vero nos sciterim⁹ q mate-
ria descendit in iūcturis euacuabim⁹ co. max. in dispositio-
ne sanitatis ppe accessionē z cauebimus ab eis q generāt
co. sicut a rebus dulcibus z grossis sicut vinuz coctū: mel:
cuchaz: butirū oleū: nuces z filia. et gñat⁹ sit ei⁹ dicta quā
nos dixim⁹ in pa. iūcturarum ex sanguine: sed magis bu-
mida: z ytemur aqua oz. cucur. cucu. portulace z premite-
mus eū vtī rebus acribus: quāvis enīz acria desiccant: tū
furiositatē co. reprimūt z mortificāt eius acumē. z vtant
balneo dulci magis q; in dolo. ex san. z aspeciemus quoti-
die eius pulsum z vrinā z si viderim⁹ signa co. dabim⁹ me-
dicinā. **¶** Si aut materia fuerit acuta superflua z corpus
fuerit macrū nō ytemur euacuatiōe p̄i: nisi itellexim⁹
q hu. ille cū malitia eius est multus: z hoc declarabit ex
dispositiōe eius. s. iūcture. qm̄ quādo nō appuerit aposte-
ma significat q hu. operans nō est multus z econtrario.
¶ Sit autē cibus ei⁹ aq ordeī cuz viscositate psily: z dabis
ei aquā cū vino: z ablue mēbz cū aqua dulci tepida: z in
ea intrare permittat post comestione: z comedat parū in
die sed sepe. z dormiat multum: z nō laboret oīo: sed sit in
quiete z ytere maiori euacuatione co. pure: z quotidie po-
ne emplm̄ fri. sup epar: z dabimus bibere aquā de sanda

lis et yua canina: et cum cessauerit acumen et calor dabitur plus de cibo et uinum limphatum: et dictabimur dicta illius qui uult impinguari: et cum corpus eius fuerit pingue et susceperit carnem tunc sanus erit.

De pseruatiōe a dolorib⁹ iūcturaz de flate. XXII.

Si materia fuerit fla caueat a cibis multo superfluitatis: sicut a carni-

bis arietinis et ouinis: et uino nouo et lacte et piscibus fructibus humidis et sufficiat ei res assate et carnes minorum auium et que sunt pauce. superfluitatis: et yta et salis: subtilibus uiuantibus digestionem. que sunt ex carni. cimino origano ane. et sinapi et hys. et ytratur electuariis calidis et uino antiquo pauco et caueat a repletione cibi et potus: et si aliquando comedat multum puocet vomitum: et sudet in balneo multum autem cibum: et non comedat post motum statim sed parum postea. et fricentur eius iuncture in balneo fricatione forti cum nitro: et non dormiat in die oio sed dormiat nocte tota: quonia si uigilauerit de nocte cor numpetur digestio et multiplicabuntur superflua: et cum intellexerimus quod in corpore multipli. superflua dabitur medicina extrahentem ea secundum necessitatem et incipe prope tempus accessionis. Et nulla medicina est ita inuacina pseruatiōe a dolorib⁹ iūcturaz sic puocatio yrine: et medicinae quas debemus dare ad remouendam istam pass. sunt yeraruf. et tyriaca quattuor specierum et huiusmodi. quoniam iste sepe abstulerunt pass. hominibus qui eas sepe tolerare uoluerunt: et generaliter dico quod omnes maneries enacuationis ut vomitus: minutio: potio laxatiua: puocatio yrine: sudor: quando fuerint suo yse loco auferunt dolorē oio nisi infirmus cum hoc fuerit ysus repletionem cibi et potus: quoniam si membra fuerint vacua et ynter plenus fuerit attrahunt superfluitates magis quam solent attrahere. Quapropter precepit galienus quod nullus medicorum susciperet aliquem istorum qui patiuntur in iuncturis: cura nisi sit sapiens et obediens medico. sed si aliquando contingat accipere aliquem nolentium obedire eorum medicina melior est vomitus. per istum enim euacuatur flegma: et consumitur. sed tamen non debes frequenter eo yti ne stomachus debilitetur: et similiter da medicinam fleg. purgantem fortiter: et species flegnatis purgantes si infirmus non potest se abstinere a uino: et cibus eius non bene digeritur absque eo apponemur uinum ex uinis pass. et melle et se. apy. Dixit enim galienus quod illa potio ualet nimis in passione iuncturarum: et qui solet pati in iuncturis quando parum huius. in eo augmentatur debet yti euacuatiōe in diebus quietis: et fricare iuncturas cum sale et oleo forti fricatione. hoc enim est valde utile ut iuncture non recipiant superfluitates: et in dissoluedo quod est in eis fluxum: et si remanserit aliquid post egritudinem mutabimus a villa in qua iacet ad aliam villam calidiorē. Et caue si aliquando feceris cauterium et prohibueris membrum ne recipiat superfluum ut euacues corpus paulatim ne superfluitates que solent currere ad aliud membrum reuertantur ad aliquod membrum nobile. Ego. n. yidi plures mori subito eo quod non fuerat euacuat post cauterizationem.

De pseruatiōe a dolorib⁹ iūcture anche et sciaticae. XXIII.

Ara istius iuncture eadem est cum cura aliarum: sed vomitu in ista dicitur

magis yti et portiones laxatiue debent esse fortiores et caue a coitu. equitatiōe. et ambulatione et maxime prope tempus accessionis: et quod non dormiat eger super lesam ancham. Modus autem sciaticae que contingit ex repletionem sanguinis debetur curari sicut curatur passio iuncturarum ex sanguine: et magis: quod non debet ambulare: nec onus magnū ferre nec erigere a terra lapidē. Modus autem qui contingit ex humiditate ad yenam illam proueniente: debet curari sicut curatur passio

io iuncturarum ex flegmate. Medicamen nobile quod summat eger yna die et dimittat yna die in omnibus diebus anni excepto mense iuny et iuly: et excepta medietate augusti: et sumat ex eo aureum uinum cum. 3. i. aque mellis postquam mane assellauerit: et si aliqua die non assellauerit non sumat medicinam donec assellauerit per clistere uel per aliquod tale et non comedat post medicinam per decem horas: et debes cum custodire sicut diximus in passione iuncturarum ex flegmate. 8. camedreos: centaurum minoris anni. 3. vii. aristologie. 3. vii. gentiane. 3. vi. petrosil. 3. iiii. spice nardi: spice romane: anni. 3. i. agarici. 3. y. aggregentur cum melle.

Aliud nobile et expertum. 8. seminis apy. 3. x. petrosil. et rubee tinctorum anni. 3. xv. assari aristologie ro. radic. capparo gentiane anni. 3. vii. agarici: curungē anni. 3. xv. iuniperi cinamomi anni. 3. x. aggregentur: et sumat quotidie per totam hyemem aureum. i. hoc enim tempus melius est ei perfectius istis medicinis. Medicamen dyatesaron expertum. 8. camedreos camepites gentiane se. rute anni. sumat quotidie per hyemem aureum. i. et dimittat in estate.

Aliud quod aufert dolorē iuncturarum. 8. reubarbari: peonie mirre: spice: nardi: anni. 3. xx. folij. 3. i. gariofilorum granarum aristologie gentiane anni. 3. 30. sumat quotidie aureum. i. post digestionem cibi: et debet incipere in equinoctio autumni: et sumat per. 50. dies et interponat. xv. postea per. 50. et iterum dimittat per. xv. tādū sic interponendo. xv. sumendo. 50. donec sumat. ccc. et 60. uel 55. vicibus et dimittat accipere a medietate iuny et per totum iulium et medietatem augusti: et non comedat nisi post nouem horas. Cura. que fit ex oleo vulpis quo ytimur in passione iuncturarum sic fit: accipiat caro vulpis et ponat in caldario magno pleno aqua et appone sal et anetum. et bulliat donec caro dissolnatur: et solummodo ossa remaneant: et aqua illa ponatur in tina et intret eger et ponat in ea per duas horas: et postea exeat: et in meridie aquam eandem intret sicut primo et in nocte similiter. et sic illud fiat in principio mensis tribus diebus.

Unguentum ad dolorē iuncturarum quo debes yti per totam hyemem. 8. salis gēme: aluminis: tartari: anni. confice cum oleo antiquo.

Aliud. allumen: sal. oleum antiquum.

Aliud. almuri oleum antiquum et si apulauerit locum melius est.

De medicinis simplicibus valentibus in istis casibus yrtutibus suis. CAP. XXXIII.

Clausus ego declino parum ad has res tamen bonus est scribere in libro nostro ut remaneat tractatus sine eis que dixerunt antiqui.

Dixit tortor. si scinderis pedes rane et ligaueris super pedem podagrici per tres dies curatur: ita quod dextrum pedem rane ponas super dextrum patientis et e conuerso. Et dixit finicinus qui composuit librum de lapidibus: quod magnes si fuerit ligatus in pede podagrici curat. Et alius philosophus dixit si accipiat calcanem aquile et ponatur ligatus super pedem egri curatur ita quod dexter super dextrum et e conuerso: et iurauit quod sit verum et dixit tortor quod si ponatur pes testudinis super pedes podagrici curatur.

De ventosa quod ponit super ancham et cauterio. XXV.

Accipiat ventosa cuius caput sit ad medietatem palmi et accendatur cum igne et sit figura amplitudinis ad medietatem anche et claudatur os angustius bene. et ponatur super ancham: statim adheret: et sic dimittatur duabus horis: et post remoueat et abluatur locus: et iterum superponatur donec vesicetur. Modus cauterizandi ancham instrumentum ad modum cocleary ferrei et sit diametrum eius sicut medietas palmi et fiant in circuitu eius quinque cmi.

De egritudinibus

nentic ad formā ossil dactiloz: et mittatur ad ignē donec rubeat deinde ponat sup pyxidē anche: et eger iaceat sup iatus sanū: et cauterigē qnq; cauterijs vna positiōe instrumētū: postea ponant emplā de butiro vt vulnera pma neant apta donec venenositās tota exierit: et cū volueris cauterigare debes egruz ponere tali mō q acumē anche appere possit. deinde fac sup ips circulū post cauterigabis.

De gbusdā emplīs vnguētis sedātib⁹ dolores iūctura: rūtā calidos q; fri. et lenietib⁹ durities eaz. **XXVI.**

Plastrum valens podagre sedat dolorē puocat somnuz

R. amidi. 3. r. sandalozuz rubeoz. 3. v. acatie. 3. i. y. mirre croci opy aloc añ. 3. i. mole et pifice cū aqua vne canine vel plantaginis mitte guttas olei ro. et vtere a pncipio egritudis.

Ad podagricos calidos aliud exptū et ad forte dolorē et ad apata sanguinea repellit mām et cōfortat locū sedat dolorē. **R.** se. masturty farine ozdei pfilij: misce panis bñ fermētati cādidiſsimi: aque ro. añ. cōfice cū succo plantaginis vlt portulace et mitte oleū rosatū cū albumie oui et pone desup qñ incipit gescere dolor adde quartā ptē vitelli oui et papz croci.

Ad vehemētā doloris emplm mirabile. **R.** rob. de musto aq plantaginis maluanisci albumis oui añ. 3. y. confice et mitte semē citonioz farine fabaz: et farine oz. añ. 3. i. acatie lapidis armenici sandaloz citrinioz: memithe aloes succotridis croci añ. aureū. i. aggrega totū et mitte cere et olei rosati añ. 3. 5. cōmisce crocū et vtere: et cū cessauerit dolor adde olibani et mirre añ. aureū. i. et duo vitella ouozuz.

Emplm formicarū ad dolorē podagre calide et multotiens pbauit ipm et inueni mirabile. Accipe de terra formicarū a loco limpido. 3. i. y. farine ozdei. 3. i. foli. ro. 3. 5. farie fabaz. 3. 5. malue mandragore añ. 3. vi. Loq malū et mādragorā in trib⁹ libris aq vsq; ad medietatē. cola et cōfice alias medicinas: puluerigā: postea mitte in mortario et misce cū eo tria albumina ouoz et duo vitella et tres. 3. croci pista totū bene et superpone: et nō ē necessariū aliud emplastrum nec alia cura.

Emplm de creta qd cōfortat mēbz et sedat dolorē et debet eo vti cū vehemētissimus fuerit dolor. **R.** crete molite et resolute. 3. i. amidi de ozdeo facti cū aq rosaz vlt aque cucurbite. 3. 5. misce totū et pone in mortario et pista bene et remolli cū albumine oui fac cerotuz et superpone.

Emplz pfilij qd pdest calori et dolori podagre: et debes eo vti in corporib⁹ calidis. et tpe calido: mitte pfilij in caldario et cooperi aq et coq diu postea reponē in mortario et appone micas panis remollitas in aceto mixtas cū aq rosarū. cōgrega et misce cū pauco oleo et vtere.

Emplm bonū mirabile quo potes vti a pncipio egritudinis vsq; in finē valet nimis. Accipe fabas cū corticib⁹ suis et iunbas coq in aq: et postea cola et aquaz reponas in caldario nouo. postea accipe se. maluanisci: se. citoniozū se. portulace: se. lactuce: se. papaueris albi añ. 3. y. se. plantaginis aneti et feniculi: folioz rosarū et semis caulij mandragore sand. citrinioz añ. 3. i. coq totum in aq plātaginis ita q cooperiant medicīne donec remaneat medietas: et cola et misce tantū dē olei rosaruz: coq quousq; consumat aq et remaneat oleū: postea pondera oleū et cuilibet pōderi. 3. i. y. appone. 3. i. y. cere albe et 3. i. y. de sepo de renib⁹ vituli misce totū et vtere ex eo cū opus fuerit. et si podagra fuerit ex frigida cā appone mirre croci añ. 3. i. et 3. 5. cuilibet. 3. i. y. et si fuerit ex calida pone acatie opy añ. 3. i. ē enim mirabile: et si volueris ponere opiū pone quartā ptē. 3. i. cāphore: et si volueris soluere duritiē pone emplm simplex. 3. y. et pinguedis aquile bdelly dissoluti in lacte vel rob de muſto. 3. i. misce et pone sup duritiem.

Unguentū valens ad podagrā calidā et frigidā et sciati-

cas et duritiē et ad apata dura. Accipe septē vespertilionē et pone in caldario et cooperi in aqua coque vsq; ad medietatē: postea cola: et pone tantū dē olei ro. et frusta salicis: et coq vsq; ad cōsumptionē olei et vtere: et si volueris frigidis adde medicinas calidas: et cōuerso scias q illud vnguentū i causis calidis et frigidis valet nō ex q̄litate sua: sed quadā virtute occulta.

Emplm de semib⁹ valēs i talib⁹ causis. **R.** se. papaueris albi. semis cucurbite: se. aneti et lini et maluanisci añ. 3. i. et 3. 5. Loq totū cū media libra aq vsq; ad medietatē: deinde cola et appone oleū antiquū si fuerit hycms. si estas oleuz rosaz secūdū pondus aque. deinde coquaf ad ignē donec cōsumat aqua et remaneat oleū: deinde colet et mitte cerā albā et pinguedinē renū vituli tertiā ptē et cuilibet. 3. pōe. 3. i. acatie et 3. i. aloes et 3. i. croci pifice: et si volueris vti eo in podagra calida: accipe aquā et mitte i ea. 3. i. cōche puluerigāte. lapidis ar. 3. i. farine ozdei. 3. i. se. bisimalue. 3. i. et aurea duo: cere aureū. i. 5. cū aqua rosaz cōficiant et terantur.

Et dixit mibi qdā p̄ficus monachus q cū qdaz socius eius eēt podagricus et fuisset multo tpe in cura ei⁹ vidit in somnis Salienū: q dixit ei. accipe colloquintidā et puluerigā cū bdellio confice cū aqua caulij et maiorane et pone desup tepid. q altera die idē fecit et curatus ē ex podagra frigida.

Aqua qua abluif mēbz ex frigida cā podagricū. Accipe folia salicis et medietatē curungez: farū lupini añ. plenā manū cū aqua coque. et iunge panū et membz abluē.

Diaquilon valens apostematū duro et podagre. Accipe pfilij aurea viginti iusgami albi. x. aur. fenugreci: seminis lini. añ. aurea viginti: se. cucurbite seminis papaueris albi añ. aur. x. et misce cū aqua calida: et maneat i ea die et nocte: et postea accipe eius spumā in mane: et coque cū oleo et litargiro et bdellio añ. aurea viginti et de oleo quantū sufficit. Loque quousq; illud fiat duruz et vtere in duritiēbus et nodis.

Emplm ad apata dura melācolica et flātica et nodos podagre et spasmū qui oringit in iuncturis: dissoluit nodos et remouet spasmū. **R.** bdelly. 3. xxx. pone i olla terrea cū aceto. 3. i. rob. permittē donec remolliaf. deinde mitte. 3. 5. mellis: pista donec fiat sicut medulla et tūc adde olibani oppopona. armōiaci mirre. añ. aureū. i. postea pista i mortario deinde misce olei camomille. 3. i. y. olei antiqui. 3. i. pinguedinis galline et anferis. 3. i. pinguedinis aquile. 3. i. pinguedinis vituli. 3. i. y. cōfice et vtere et c.

Tabula capituloz huius libri. f. de egritudib⁹ puerozū.

1 De sabafati puerozuz.	14 De pustulis oris.
2 De fauositatē eorum.	15 De vomitu.
3 De magnitudine capitis.	16 De fluxu ventris.
4 De inflatiōe vētri pueroz.	17 De constipatione.
5 De sternutatiōe pueroz.	18 De tussi.
6 De vigilis puerorum.	19 De pruritu et vesicis.
7 De epilepsia.	20 De lumbicis.
8 De matre pueroz.	21 De eminētia vmbilici.
9 De sanie aurium.	22 De crepatura pueroz.
10 De veneno fluente ex aure	23 De lapide i vesica puerorum.
11 De morbis oculoz.	24 De relaxatione puerorum.
12 De obliquitate visus.	
13 De egritudinib⁹ dentiū.	

Abubarrī filij cacherie araci. Libellus de egritudinib⁹ pueroz et earū cura q appellat practica pueroz.

De sabafati pueroz. **CAP. I.**
accidit pueris et forte accidit in facie et in capite et generatio eius ē pp multitudinē sanguinis et humiditatē cutis et signuz eius ē vulnera parua ex gbus exit biunoz q expandit iſa

cie et in capite: et cū eis accidit pruritus q̄re puer plangit
vigilat: ⁊ querit: ⁊ incipe in eoz cura corrigēdo cibū nu
triciis: deide tōde caput pueri cū p̄silotro: deide suppone
desup folia atriplicis: quoniam forte curatur per hoc tan
tū. quoniam ista folia sugunt venenum: aut pone desuper
istud vnguentum.

Unguentus valens ad sabafati que accidit in capitibus
puerorū. ꝑ. ceruse litargiri añ. 3. v. lixiij de cinerib⁹ vitii
3. iij. olci ro. 3. i. cere. 3. 5. liquefiat cera cū oleo rosato: ⁊ te
rantur medicīne: ⁊ conficiantur cū vitellis duoz ouozum
assis. deide ynge cū eo caput pueri.

De fauositate puerorū.

CAP. II.

Assio que dicitur fauositas mellē spe
cies sabafati: ⁊ tūc sup vulne
ra apparēt quedā squame ⁊ scalpitur cutis euz
magno pruritu: ⁊ exit ex eis qd ē quasi mel: ⁊ cu
ra eius est vt quotidie tondatur caput ⁊ ablua
tur cū aqua mentastri ⁊ maiorane ⁊ saturegie: deide ynge
tur cum isto vnguento. Accipe litargiri ceruse añ. añ. y.
sulfuris ⁊ argenti viui: aureū. i. olei rosati ptes duas: aceti
partē vnā misceantur ⁊ conficiantur cū olco rosato ⁊ ace
to donec fiat vnguentus: ⁊ ynge cum eo sero ⁊ mane: ⁊ ca
put abluere cum illa aqua.

De magnitudine capitis puerorū.

CAP. III.

Accidit quibusdā pueris q̄ exeat cū ma
gno capite: ⁊ post exitū augmenta
tur vltra mensurā debitā. Et ego vidi puerū cui
ius caput adeo augmentabatur in longitudie et
latitudie q̄ corpus eius sufferre nō poterat ⁊ nō
cessauit augmentari quousq; mortuus ē puer. Magni
tudo autē capitis aut erit ex ventositate generata in ossi
bus capitis: aut ex aggregatione aque incluse in eo que nō
inuenit viā exitus: ⁊ incipe in cura eius purgādo caput nu
triciis cū ycris magnis: ⁊ caueat ab omnibus cibis genera
tibus ventositatē ⁊ superflua grossa: deide incipias in ei⁹
cura euz eis que mittuntur in naribus pueri: sicut de oleo
amigdalārū amararū: aut de oleo anetino aut de ben opti
mo: aut de aqua maiorane. ⁊ si sic fit curatus sufficit. Sin
autē pone sup caput emplastrū de olibano: sarcocolla sera
pino gūmi amigdalārū: si sanatus fuerit sic sufficit: sin autē
accipe alcū vel alunabū ⁊ pista cū testa sua donec fiat q̄
si yngeat. misce cū eo pap̄ olibani ⁊ pone super totū ca
put post rasuram: ⁊ permitte aliquot dieb⁹. Ista medicīa
restringit caput ⁊ redire facit ad mensurā debitā: deinde
mitte in naribus eius fel lupi vel cerebrū ⁊ parum mirre
vel ambre ⁊ fac hoc in quolibet mēse. Paruitas capitis si
fuerit naturalis nō curatur.

De inflatione ventris puerorū.

CAP. IIII.

Maltotiens accidit eis euz magnitudine
capitis inflatio ventris: ⁊ cu
ra eius est q̄ accipiat mirrā ⁊ aloē ⁊ crocū ⁊ con
ficiantur euz aqua saraliarū: ⁊ pone sup caput ⁊
si cum inflatione ventris in magnitudine capi
tis macrescit corpus. Accipe aniulē. 3. v. auellonarū. 3. viij.
amigdal. ⁊ feniculi aureuz. i. terantur ⁊ extrahatur ab eis
oleus deide mitte in naribus vsq; ad. 3. iij. ⁊ ynge caput ⁊
mitte in naribus. ⁊ da bibere nutricei cū lacte.

De sternutatione puerorū.

CAP. V.

Sternutatio accidit i cerebro vt
in tūcis ei⁹:
et signum eius est q̄ oculi profundantur et su
peruenit febris. Cura eius est q̄ ponas super
cerebrum folia portulacae aut rasuram cucur
bite cum oleo rosa. et farina ordei. aut ynge caput euz vi
tello oui et oleo.

De vigilis puerorum.

CAP. VI.

Igilie accidunt pueris in p̄ma eta
te ex corruptione
lactis. Et cura eius est vt mittatur in naribus
pueri oleum violatum cum croco aut oleū ane
tinum cū succo lactuce: et ynge caput et stoma
chum cum istis oleis: et sit sollicitudo nostra in correctio
ne lactis: et da sugere sirupum papaueris et ynge timpo
ra et frontem cum oleo opy et croco.

De epilepsia puerorum.

CAP. VII.

Epilepsia accidit duobus modis:
aut nascit̄ puer
cum ea: et est ex malitia complexionis natura
lis in cerebro humide aut frigide. Aut erit eis
accidental̄. Et signum naturalis est quonias
cū ea nascitur. Signus accidental̄ est quoniam aduenit
post partum. Et cura naturalis est observatio diete: quo
niam cum mutauerit etatem sanabitur ab ea: si autēz nō
fuerit sanus sectabitur eum vsq; ad mortē. Et curatio ac
cidental̄ est sollicitudo circa corruptōem lactis: vt caput
et corpus nutriticis purgetur: et caueat ab omnib⁹ cibis ge
nerantibus flegma: et non lactetur puer nisi in ea quanti
te qua possit digerere vel minus: et mitte in naribus me
dicinas calidas: et odoret assam fetidam: et rutam et yn
ge cum oleis calidis et suspende peoniam in collo eius: et
liga ad collū eius lapidem sinaragdi: et nō accidet eis epi
lepsia et si durauerit post hoc da tiriacam magnam.

Sequitur de quadam passione que dicitur mater pue
rorum.

CAP. VIII.

Sequitur de quadam passione que di
citur mater puerorū: hec
infirmitas accidit pueris in p̄ma etate frequē
ter: et signum eius est plangit magnus mul
tus timor in somno: et vigilia augmentatur ca
lor: et ex ore eius egreditur odor fetidus: et causa hui⁹ egri
tudin̄ est acceptio lactis plus q̄ possit digerere. Et cur
ra eius est quod i correctione lactis: et q̄ detur dyaplyris
diamuscum quotidie sexta pars. 3. cum lacte: et precipua
medicina est in hoc tiriaca magna.

De sanie aurium puerorū.

CAP. VIII.

Sequitur de humiditate fluēte in pue
ris ab auriculis: hec infir
mitas accidit pueris i p̄ma etate ex humidi
tate cerebri. Et cura eius est vt mittatur in
eius auriculis licinium bombacinum antiquū
et cum fuerit humore plenum extrahatur: et aliud intus
mittatur: et forte cum hoc tantum curatur. sin autēz acci
pe alumen et dissolue cum vino et intinge in licinio et in
tromitte. humor enī desiccabitur. aut accipe croc. et nitꝝ
contere cum aqua et aceto et intromitte.

De veneno fluente de aure.

CAP. X.

Sequitur de veneno: ⁊ hoc accidit pue
ris ex vesica vel plaga ac
cidente in auricula. sufficit eis itromittere mel
bullitum cum aqua: purgat enim venenus ab
auriculis: aut accipe folia mirre aut galle ⁊ di
stemperetur cum aceto et intromitte.

De morbis oculorū in pueris.

CAP. XI.

Sequitur de egritudinibus puerorum
in oculis: accidit pueris i
oculis diuersitas egritudinū: et ex eis est infla
tio et clausura palpebrarum: ⁊ forte hoc accidit
ex medicinis stipticis: quas mulieres ponūt su
per capita puerorū: sicut alkanna ⁊ huiusmodi: quoniam
superflua capitis conuertuntur ad oculos: et forte accidit
eis ex fluxu materie calide et frigide. Et cura hui⁹ egri
tudin̄ est quando rubor est in facie et calor in fronte: vt

De egritudinibus

accipias succus memithe et foliorum rosarum añ. 3. i. croci mirrhe añ. 5. i. et 5. pulueriça et confice cum aqua sarralia rum et lacte mulierum et superpone oculis et fronti quoti die renouando quousque aperiantur oculi et est expertus in pueris. Et si autem in oculis non fuerit rubedo nec calor in fronte. Accipe mirram et crocum et aloë et folia rosarum confice cum bono vino et super oculos pone. Et probatius ad hoc quod sepe probaui mitte in naribus parum ambre et distempera cum lacte mulieris. Si autem accidat eis aliarum egritudinum aliqua: sicut scabies et albedo et huiusmodi curetur cum medicinis que dicuntur in etatibus adolescentium et iuuenum et aliorum: sed tamen cum leuioribus.

De obliquitate visus.

CAP. XII.

Equitur

de egritudine quando quis oblique aspicit vel videt et hoc aut est naturale aut accidit post partum: et cura eius est quod apponatur de nocte candela ex parte contraria visui obliqui: et cum receptus vel erectus fuerit in lecto suspendantur cultre pulchre diuersorum colorum super lectum quousque corrigatur visus.

De morbis dentium.

CAP. XIII.

Equitur de

egritudinibus que accidunt pueris circa natiuitatem dentium: dixit Galienus: quando dentes nascuntur cito natiuitas eorum leuior est: et minoris doloris: sed dentes erunt debiliores: et cum tardauerit eorum natiuitas erit dolor fortis: sed dentes erunt fortiores: et duri: et si origo fuerit in vere nascuntur statim et sine dolore: et e converso: si fuerit in hyeme: sed gingiue non inflabuntur: et si fuerit in estate accidit eis paruus dolor: et accidit eis in hoc tempore plurimus apostema in maxillis et gingiuis: et glandule et pruritus in auriculis: et fluxus sanguinis et veneni: et forte accidit quibusdam febris et fluxus ventris. aut constipatio. Et cura eius est quando inflatur gingiua vel scalpatur parum cum digito et postea cum oleo vel pinguedine galline aut cerebro leporis: aut lacte canis: et pone super caput pueri aquam in qua decocta fuerit camomilla et anctum: et super eius mandibulas pone emplastrum dissolutum: et si dolor augmentetur post hoc apud originem. Accipe alcanaz butirum: oleum laurinum misce totum: et pone super locum. Vel accipe butirum vacce et medullam cruris et pone desuper: et si apparuerit capita dentium pone super caput totum et collum lanaz mundam et spargatur quotidie super lanam aqua tepida. Et si acciderit fluxus ventris medicabitur cum eis que dicemus.

De pustulis que accidunt in ore puerorum.

CAP. XIII.

Vescice que

accidunt in ore puerorum in prima etate quandoque accidunt ex corruptione lactis: vel ex acumine: et illa vesicatio aut erit nimis acuta aut parum. Signum acute: est rubedo et fortitudo doloris et fluxus salinis: et signum parum acute est vel vesice declinent ad albedinem. Sint parui doloris et humor qui ad os descendit sit multus. Cura vesicarum acutarum est corrigere lac nutricis cum cibo frigido et humido. deinde masticare parum de lenticulis et ponat mulier in ore pueri: aut accipe parum amidi et distempera cum aqua rosarum et superpone et pone in ore pueri aquam macianorum vel malorum granatorum. Et si acuta fuerit et nimis colorica misce cum istis succum lactuce aut portulacae aut viciae canine. Et cura vesicarum parui acuminis et declinantis ad albedinem est vel accipias mirram croci añ. 3. i. cucha ri duplum pulueriça et mittantur in os: et si plage fuerint nigre aut putride medicabimur cum medicinis dictis in etatibus iuuenum.

De vomitu in pueris.

CAP. XV.

Accidit pueris

in prima etate vomitus multis ex causis: aut propter lactis multitudinem magis quam digerere possit: aut propter corruptionem eius: et maxime si puer fuerit humidi et debilis stomachi. Et cura est vel veteris institutione lactis: et post considera si vomitu si sentit odor acetosus. et fuerint in eo humor albus. Accipe olivam sextam partem. 3. i. et rute sicce tertiam partem. 3. i. pulueriça: et misce cum sirup. rosarum. et da puero: aut accipiat mater parum cimini et sumach et masticet: et ponat in ore pueri. Aut detur puero sirupus malorum granatorum cum menta. Aut quod sepe probaui: accipe ligni aloes et masticis. 3. 5. galle sextam partem. 3. i. Adole totum et confice cum sirupo rosarum et modico algalie et da puero antequam sugat lac. et pone super stomachum hoc emplastrum masticis: aloes acacia galla olibanum panis vsti añ. confice cum oleo rosato: et sirupo rosarum: et pone super stomachum: est enim expertum ad vomitum et saluam puerorum. Et si in vomitu non fuerit odor acetosus sed acutus et calor declinet parum ad acumen: vel color ad palorem: propina puero parum de rob agreste vel citoniorum vel coctanorum: aut de istis. Troscisci valentes ad vomitum puerorum. 3. ro. spody añ. 3. iij. galle. 3. ij. seminis portulacae seminis lapaty añ. 3. i. et 5. carabe. conficiantur cum aqua agreste vel cum aqua malorum granatorum ad pondus. 3. i. et da trosciscum vnum puero cum sirupo rosarum: et pone super stomachum istud emplastrum quod valet vomitui et fluxui ventris qui accidunt pueris. 3. farine ordeii: rubi viridis: corticis mali granati añ. confice cum aqua rosarum et pone super stomachum.

De fluxu ventris puerorum.

CAP. XVI.

Multotiens accidit

fluxus ventris pueris propter nationem dentium sicut diximus. Vel propter frigus cum ligatur puer. Aut propter corruptionem lactis ex colera aut flegmate. Et signum colere est quod inuenitur in egestionem pueri citrinitas et acumen: et quod exit sine mora. Et signum frigoris et flegmatis est albedo in egestionem et tortio in ventre cum egerit et nisi fiat sit viscosum exit statim. Et cura est vel detur puero sirupus rosarum vel macianorum vel mali granati cum menta: et accipiat de spodio in aqua posito ad bibendum: aut accipiat fermentum dissolutum in aqua et cola et mitte sextas partes. 3. spody et tres partes. 3. galle et 3. 5. croci et da bibere. Alio accipe semina lapacy et violay et misce cum vitello oui assati et da puero. Aut da ex hac medicina experta. 3. seminis lapacy: arilli vsti vuay passay añ. 3. iij. glandium seminis papaueris albi añ. 3. ij. croci aurea quattuor pulueriça et detur ex eo puero cum rob de citonys vel sirupo rosarum: et pone super stom. empl. stiptica: et accipe aquam decoctionis sumach: et malassa cum farina ordeii: vel farina milii et suppone: si cessauerit fluxus bonum est. Si autem accipiat acacie ceruse añ. 3. i. opy septimam partem. 3. et forma licinii et superpone et statim cessabit fluxus. Si autem fuerit ex frigore vel flatu de puero octava ps. galie cum succo coctanorum vel de ps. quarta. 3. olivai. Empl. stipticas ventri valet stois puerorum. Accipe crocum mirram: ceram confice cum vino et pone desuper. De constipatione puerorum.

CAP. XVII.

Multotiens accidit

pueris constipatione. Et cura eius est vel des nutrice parum cucumeris asinini: deinde alia die lactet puerum: aut accipe lactem ridis terre et fac cerotum: et pone desuper. aut accipe mediam partem stercoris foricini et terre cum pinguedine renum yrci et fac licinium parum et superpone: et si acciderit puero duorum mensium vel constipetur eius natura et alteretur in calore et non potest vomere. Accipe sar-

cocolle tertiam partem. 3. vnius. 2 da cū lacte matris ei:
aut fac clistere cum oleo viol.

De tussi puerorum.

CAP. XVII.

Effis accidit pueris in prima etate. Lingue autem eorum non possunt claudere epiglottis: sic in frigidatur pectus et eius instrumenta: et cura eius est cum eis que sunt sicut cib⁹ et medicina. Isti enim

non debent curari cū forti vel vehementi medicina. Sz accipe amigdalas dulces pista et confice cum aqua feniculi et coque cum ea: et propina puero sero et mane. Aut accipe aquā feniculi et misce cum lacte et da puero. Et si cū tussi fuerit asperitas et siccitas. accipe semen citoniorum et resolu cum aqua calida et extrahere viscositatem. coque super ignem cum penidys et oleo amigda. et da. et si fuerit calor misce succum mali granati dulcis.

Medicamen ad tussim puerorum cum calore. R. papa ueris albi: dragaganti. ana. 3. 5. feminis cucumeris. 3. i. Lō. fice cum aqua decoctionis sebesten.

Aliud ad tussim puerorum. R. passas sine arillis facbulire in vase ferreo: sed caue ne adurantur pista et misce tādē penidiorū: et da puero sero et mātē ad modū nucis.

Aliud ad tussim frigidam. Accipe mirram et misce cum melle et cū oleo amigda. et ppia. Et si pectus pueri fuerit pectorici accipe dragastum galbanum: ana mitte in vitello oui affati: et da. Et si acciderit strictura anhelitus accipe semen lini pista et confice cum melle. Aut accipe se. bombacis et confice cum vitello oui affati. Et si cū tussi fuerit fluxus ventris da sirupum mirri cum lacte coctū. Aut coque dactilos cum farcacib⁹ et lacte et ppia.

De pruritu et vesicis puerorum. CAP. XIX.

Puritus et vesice accidit pueris i cor-
ris ex acuitate vrine: et q̄-
doq̄ accidit diuersa vulnere in corporib⁹ pue-
rorū ex corruptione lactis i stomacho pueri vlt
in se. Et illis autem vesicis quedā sūt albe
quedā rubee: quedam nigre: et quedā vehementis doloris: et quedam parui. Et si nigre fuerint cū febre signifi-
cant mortē. Et cura generalis est vt primo incipiat in
correctione lactis: et ponat puerū in caldario pleno aqua
calida ad attrahendū superflua ab interioribus ad exte-
riora ad superficiē cutis vel corporis. et da puero medici-
nas ad expellendū superflua ab interioribus ad exte-
riora ad superficiem cutis sui corporis sicut est decoctio da-
ctilorum aut ficuum cum aqua feniculi.

Et cū intellexeris q̄ omnes superfluitates sunt extra.
balnea quotidie in aqua decoctionis foliorum rosarū et
mirri et huiusmodi. Cum autem puer exierit ab aqua vn-
gatur oleo rosato. et si vulnera fuerint sicca cum oleo vio-
lato. Si humida ex multitudine veneni pone desuper ce-
rusam mixtā cū cera et oleo rosato. Et si affuerit pru-
ritus et puer transierit sex vel septem menses ipsum bal-
nea primo in aqua decoctionis violarum siccarum et oz.
excoctiati: maluanisci: fenugreci: feniculi: cucurbitē: sed
non ynges aliquo ynguento: et da nutriti succū sumiter
re: mirabolanos: citri. et abstineat nutriti ab omnib⁹ dul-
cibus et salis adurentibus sanguinem: et si acciderint in-
crure aliqua vulnera post balneū superasperge puluerē
amidi spody alkanne: rosarū mirte et farinā ordei.

De lumbricis puerorum. CAP. XX.

Non oportet nos dare medicas for-
tes pueris ad potandū
contra hanc passionem: sed eligemus ex eis que
apponuntur extra.

Medicamen extrahens lumbricos ab inte-
stinis. Accipe cininū pista cum felle tauri recenti et po-

ne ad vmbilicum.

Aliud. accipe lupinos asininos. 3. i. alipiadi: et bacarum
lauri. añ. conficiantur cum felle tauri recenti: et da quoti-
die ad bibendum. 3. i. aut aquam sebesten: aut oleum oli-
ue: aut comedat amigdalas dulces.

De inflatiōe vel eminentia vmblici puerorū. XXI.

Entinentia vmblici accidit pueris q̄
do multum plangunt: vel
vociferāt: aut ex tussi magna: aut forte accidit
ex casu vel percussione. Et cura est vt acci-
pias lupinos et petias pāni linei: et combure et
confice cum vino: et interpone stupas et pone super vmbi-
licum. et si fuerit flexibilis cauterizetur in circuitu vmbi-
lici: et non in loco flexibili propter tenuitatem cutis. et
si indigueris fortioribus medicinis pone medicinas quas
dicemus in crepature capitulo.

De crepatura puerorum. CAP. XXII.

Iam diximus superius quot modis
accidit crepatura: sed
modo non indigemus nisi medicinis pueris
necessarijs.

Emplastrum valens crepature puerorum
R. aluminis aurcos. xv. galle aureos duos: terant et confi-
ciantur cum vino quousq̄ inspissetur. et pone super locū
et superpone spongiā intinctā in aceto mixto cū aqua
et cum ceciderit aliud reponatur.

Aliud leue ponatur super pannum aliquem glutinum
de cois: et super locum ponatur: et permitte quousq̄ ad-
hereat: et si ceciderit aliud reponatur.

De lapide in vesicis puerorum. CAP. XXIII.

Lapis qui generatur in vesicis puero-
rum facit stranguriam: dolo-
rem magnum: et tenuitatem vrine: et pruritum
in virga: et forte erit virga semper erecta. Et
cura eius est in balneis vt balneis puerū quo-
tidie in aqua calida: et da ex ista medicina.

Medicamen prouocans vrinam: et frangens lapidem.
R. olibani vñché ana. confice cum melle: et detur ad mo-
dum auellane mane et sero.

Medicamen expertum ad granitatem lapidis et diffi-
cultatem vrine. Accipe septem nuces virides et pista cū
cortice exteriori: et accipe manipulū vnum porrorū non
lotorum: et extrahere succum ex vtroque in vase vitreo et co-
la: et da puero omni mane septē diebus: et quando ibit dor-
mitū ynge virgā et testiculos oleo antiquo vel oleo de ben.

De relaxatione puerorum. CAP. XXIII.

Relaxatio accidit pueris: vel i vno
membro vel to-
to corpore: et prohibet ipsius ab ambulatione et
motu: et prouenit propter viscosum humorem
relaxantem nervos. Et cura eius est si non
fuerit naturalis vt des nutriti sirupum factum de medi-
cinis subtilibus. Et sit eius cibus siccus: sicut res affate et
non comedat lac nec carnes duras: ouinas: nec pisces: nec
vinum limphatum. et anteq̄ lactetur puer ponatur i bal-
neo: et inunge eius iuncturas cum oleo de costo vel de ca-
storeo: et vtatur quotidie isto electuario.

Electuarium quod composuit Galienus cuidam puero
qui patiebatur spasmus in toto corpore. Recipe men-
tastrī rosa. cinamomi. masticis. fu. meu. ameos. doronici.
cedoarie. gariofilorum ana. aureus vnum. sandaloz. li-
gni aloes. añ. 3. i. musci. 3. 5. ynge omnes medicinas balsa-
mo: et confice cum melle: et da quotidie quartam partē. 3.
i. vel. 5. et si spasmus fuerit in toto corpore: pone sup spon-
diles dorli emplm euforby. qd sic fit. Accipe cere. 3. i. cu-
forby. 3. i. olei qd sufficit. et. Deo grās amen.

Liber Rasis de secretis in medicina qui liber afforis / morum appellatur.

Congregavi i diuifioib⁹ egritudi /
nuz: z oñdi curas et
curaz nās ex canonib⁹ antiquozū: z ex tra /
ctatibus z sermonibus fm̄ possibilitatem
meam: z deum exoro: vt mihi tribuat com /
plementū z possibilitatem perfectiois hu /
ius libri: vt ex eo vtilitas proueniat. Jā cō /
pleuimus librum congregationū in artibus reruz exper /
tarū. s. philosophie z phisice duozū in quibus sunt verba z
facta infinita. Nec etiam homines in eis complementuz
habere possunt. Sed intentio nostra est in hoc opere ostē /
dere vtilitatem hominum. **Et** diuersificamur in hoc
ab antiquis qui occultauerunt res que sciri erant necessa /
rie: z viam scientie: z virtutis priuabant lumine. Et testis
huius rei est liber noster magnus scientia diuina qui ē li /
ber de spiritualibus: z noster liber de spiritu. Et sermo no /
ster in libro dietarum. qualiter. s. ab eis venia remouere /
tur in omni tempore. Et abbreviaui verbus vt ad res q̄s
facilius posset attingere. Et retributionez a deo expecto:
q̄ mihi p̄stabit auxiliū. Sine ipso. n. nulla res h̄z effectum.

Inquit abubetri non est occultus ho /
mo sapiens: z in omni tempore
super fraudes: z occultationes viaruz scientie
artium antiquaruz: quas rationes cōgregaue /
runt cōpilatores: z inuenerunt vias tam occul /
tas q̄ manifestas. Et hic noster liber est prim⁹: z est secre /
tum: z est conueniens. Et non monstratur ei qui non me /
retur. Et in eo continetur ratio z complementū antiquo /
rum: z q̄ diu dies z anni fuerint per hunc meum librum: vi /
uam z lucrabor: z non dubito quin hic meus liber sit res
secreta. Ego enīz proposui quedā secreta in eo dicere: z in
pronosticis reruz futurarū: z in confidentijs z casibus qui
mihi acciderunt. Quas confidentias a sapientibus suz lu /
cratus aggregatas a libris eozū quas ipsi nō perfecte ma /
nifestauerunt. Et ex rebus quas in me ipso sum expertus
z acquisiui per meas rationē. Et testis est mihi sermo me /
us rationalis: z loquutus sum in medicinis z dietis cōgre /
gatis: z volo ex eis tēperamentuz facere: z volo vt ab ac /
cidentibus sint remota verba mea. Et dico q̄ hic meus
sermo est res breuis vtilitatē magnā continens in scientia
medicīne ex vtilitatibus eozū que hominibus accidunt.
Et scias q̄ ipse est totius vtilitatis medulla z margari /
ta claritatis que a tenebris ad lucem luceat. Quē librum
antiqui laudarent si viuerent: z ipsuz diuisi in sex sermo /
nes absq̄ alia superfluitate cum complemento z breuita /
te. Nūc loqui incipio euz virtute mea nimia z scientia oc /
cultā. **Sermo** primus de pronosticis reruz futuraruz.
Secundus de experientijs z confidentijs. **Terti⁹**
de casibus qui mihi acciderūt. **Quartus** de dietis me /
dicinis z cibarijs. **Quint⁹** verbo ypocratis. **Sext⁹**
de scientijs z de intellectibus sine quibus rectus me /
dicus esse non potest.

Liber primus de pronosticis rerum futuraruz. Capitu /
lum de nebulis.

Inquit Rasis cum in ciuitate fuerit mul /
titudine nebulę cum pluuia perma /
nente pronosticat algidri: puncturas rubeas et
vocat in arabico alchiteba. Que si sine apo /
stematibus fuerint significat z pestilentias et
lupos. Sed qualiter est cura earuz reruz: purgabitur ho /
mo ante tempus estiuuz cum rebus subtilibus z rob fru /
ctuuz z odorabit odores delectabiles z comedet alkane /
bir. i. columbas siluestres que in domibus non nutriunt:
z aues volatiles. **Et** qd̄ comederit z biberit sit tempe /

ratus cum rob lapacy: z cū agresta: z cū his rebus euadet.
Et si nebula aduenerit absq̄ pluuia z autūnus: q̄
precessit etiaz fuerit siccus pronostic /
cabunt egritudines capitis tantuz: z pronosticatur epile /
psias z egritudines melancolicas. Et tūc balneamini bal /
neis calidis temperatis: z vtamini rebus somnū prouoca /
tibus. Et mollificet naturaz corporis: z continuamini euz
vino claro boni odoris qd̄ sit temperatus. Et post cibum
odorēt rosas z violas: z nenufar. z accipiat bolū armenū.
Quando fuerint vēri collaterales: z aliquibus alijs cor /
rumpunt complexionibus temperate: z melius in homi /
nib⁹ volētib⁹ reduci a contraria cōplexione: z crescit egrit /
tudines timozis z palis: z torture faciei. Et cura haruz est
vna cū suffūgatōe thuris z cipi aut lubrie z storac gūme.
Quando in hieme fuerint pluuie multe: z in vere dura /
uerint hec. preparantur gentes morti: z omnes illi qui sūt
debiles ex natura: z qui sunt complexionis humide. Et pa /
paratur egritudo capitis z nausea z fluxus. **Et** via euas /
sionis huius rei est vt ytantur in duobus temporibus ci /
barys in quibus sit acetū: z potius cibis complexionis sic /
ce sicut arabib⁹. i. kalādris z alkenebit: z adeo dorec. i. ca /
laminibus: z caueat a laxatiuis. Et vtat reb⁹ frigidis z sic /
cis sicut citoniorū z pirozū: et maneat i locis altis soli op /
positis non parū spaciū: sed in illis locis imozet diutius.
Quando arbores maturant z venenant: z vermes eis
nascuntur non debent fructus eozū comedi: qz sunt vena /
na mortalia. Et min⁹ qd̄ ex eo accidit ē q̄ putrescit sāguis
z febris mortalis fit.
Quando videbitis tempus nebulosum in vere z in esta /
te durauerit caueatis a spasmō z amissioe memorie z obli /
uione. **Et** cura huius est inungere caput aut tempe /
ratis aut facere babcia temperata. z post hoc facere gar /
garismū ex succo endiuie z aqua rosarū temperatis cū se /
caniabin cūchari simplicis acri.
Qui accipit medicinas laxatiuas in autumno z fecerit
minutiones per vomitus: z natura eius temperari non
possit: si corpus cum h̄ adhuc sanū non fuerit: caueat sta /
tim ne amplius vtatur.
Qui multū fuerit vsus minutione i autūno dicat ei qz
accidit ei timor z amissio luminis.
Pulsus cum est fortis z cum tentas est mollis: z muta /
tur facies z sudor multus: z grauēdo dozi z oculi graues.
cura eius est in confidentijs.
Qui infirmus sensit egritudinē stōi sui ex nausea z ami /
ssit appetitū: et in ore vapores malos senserit: et i narib⁹ fe /
torē vrine: et stercoz sciatis q̄ hec febris est mortalis.
Qui hyems fuerit cala et ver fridū accidit caputibus ca /
tarrus: et timet hō ne ad mēbra veniat principalia. et via
euasiois hec ē. separe māz cibis medicatibus: et cū medi /
cinis ad cibaria p̄tinetib⁹: et confortare cerebrū cū rebus
odoriferis temperatis in frigiditate et caliditate ad siccit /
tatem pertinentibus.
Cū facies fuerit facta dura et nigra: et fuerint in ea ve /
ne et in oculis rubedo ostendit sanguinē esse corruptū. Et
si forte pili cadūt et guttur inflat: ostendit lepre initū. P̄e /
paret ergo corpus ad curādū cū decoctionibus tamarin /
dozū et prunozū et aliarū rerū laxatiuarū.
Cōstipatio accite et sil egerere et tarde: et egritudinē
n̄ amittere: et egestioe fetida exiit dicatis: qz egritudo ē
mortalis: et tū diu durat vita: et nihil isti p̄dest nisi ius aui /
um vt non deficiat cum fluxus fuerit.
Cū qz fuerit i die crisis et oculi eius fuerint minorati et
nares tortas habuerit: sine dubio mori. et alie egritudi /
nes non sunt timorose q̄uis fuerint multe.
Qui i die p̄io egritudinis ipatiēs fuerit et suspirauerit
et fractus fuerit mēte amittet somnum superflue et mā

gis spera mortem nisi fuerit melancholicus nāliter.

¶ Cum palpebre oculorū amborū mouentur ostendit q̄ hūiores adeo ascendunt: et dico q̄ accidit eis emigranea.

¶ Cum alia mēbra tremūt ostendūt vaporē supflūū i cor- pore exsistentē: et sudor balnei eum remouet.

¶ Torū corpus saltare et tremere ostēdit vapores grossos in corpore et dicta: et balnea eos remouent.

¶ Membra inferiora saltū hūe demonstrat humores de- scendisse ad eos et vtaf vomitibus. et curatis dixit q̄ illud demonstrat motū vel viam.

¶ Uetositates i corpe absq̄ vaporib⁹ q̄ nō minuiūt et i cor- pore mouēt nīmiū: et dolor aut mor⁹ si multus fuerit dico q̄ tēperamētū nō exsistit. Et cura corpi⁹ q̄iis multus sit facit i fine qd dixim⁹: et ecōuerso. non noui aliqū qui hec dixisset preter Galienum soluz.

¶ Qui ipatiens fuerit pp dormitiōē mēbroz inferioz ha- bebit podagrā et opilationem in via spūs: et accidet ei βp- pter malam curam quam habuit et accidet ei hoc propter spiritus paucitatem.

¶ Cum aliqū alicui accidet dormitiō mēbroz suozū dicat ei q̄ mortē hēbit subitaneā vel poterit lat⁹ vñū amittere ppter ventositatē q̄ loca illa opilat. Et comedere cinamo- inū cū oleo assalfozat illud remouet. assalfozat. i. fisticus est arbor cypresso similis.

¶ Cum ascēderit vapor ad caput ex caliditate: et q̄ hēt ali- ces vel psequēter amittit vñū vel cadit in terrā: dicat ei q̄ hēt corruptos humores q̄ in corpore ei⁹ mouēt et apte- tur statim ad soluendū eos ab itus cū vino temperato: et exterius cū balneis temperatis et dietis equalib⁹.

¶ Nō euadit hō q̄ mari vicinus exsistit et lacunis: et plonga i eta- te a debilitate mēbroz inferioz: et amissione lumis: et post hoc accidet his q̄ in his locis nati sunt et a terra recedunt: q̄dū vixerint: et vngant corp⁹ suū rebus odoriferis: et ex- ercitet et nō vtaf carnib⁹ grossis: et comedat aues cū agece- bre et inucharoga sparsis cū agresta et aqua rosaz: et colet aquā cū bolo et choaboz: et faciat infirm ex auro et intigat in aqua rosarum et in spica que est intrita cum agresta: et ponat in oculis mane et sero postq̄ suffumigauerit facies cum vapore aque calide. Non comedat pīces et accipiat trociscos muscatis factos cum secaniabin çuchari albi: tempus vero autumni in ripis mariū magis temperatus exsistit: qd est stabile. Sed pperet homo ad odorādū odo- rabilia et maturādū humores ante aduentū frigiditatis.

¶ Cum pilli palpebray ceciderint et pilli capitis: et scissi fue- rint: dicatur q̄ habet putridos humores: et ideo properat huius damnu. Sed debet custodiri in locis altis et de- bet custodiri hec putredo: et faciat res quas ante diximus et purget corp⁹ eius cum pillulis aloē que sunt experte: et cum sirupo prunoz cui misceatur aqua fabarum et aqua

¶ Quādo in ore stomachi febres fuerint in ca- Cendiuiē- lore superfluo corrupiūt et minuuntur carnes: et exiccan- tur propter inconuenientiā colere ad naturā que ibi est: et exprimitur et cadit in venas: et propter hoc apparent vene i ethicis: et fiunt sicca corpora. Et signa febrū ozis stoma- chi ira et ire facilitas. et sitis statī. Et ex eis que magis ipis conferunt est vt capiat lib. i. çuchari rosati: et pistetur cuz rob acetositatis citri acris: et fiat sicut massa: et bibat ex ea tertiam libze: et comedat ex eo. 3. i. post cibū tribus horis.

¶ Si fuerit in ore stomachi frigus facit ositationes ma- xime. Si comedit res frigidas ex cibarys et potibus et fa- cit acetositates multas et rugitum et ventositatem. Res autē que maxime eis conferunt est q̄ post cibum accipi- at diacitoniton in quo est multum de cinamomo et de mu- sco: et bibat post ipsum vinū colozis aurei: et comedat post hoc fisticos positos in aqua rosa. et extergat desuper pip.

¶ Omne cibarium calidum vel frigidum facit sine dubio

tres maneries vaporis. s. vaporem sanguineum tempe- ratum: in quo viuit spiritus naturalis: et vaporem frigi- dum: ex quo multa generatur egritudo vaporem caliduz ex quo birsen generatur. Vaporem autem temperatū vt ostendit subtilitatez spiritus in cogitando tam in tristitia q̄ in corporum liberalitate vaporem non frigidum mon- strat tristitia et ponderositas: et fractio et ira i somno: et ma- la cogitatio: et vaporē calidū ostendit frigiditas extremi- tatus: faciei macies et ozis amaritudo: et oculorū ardor: et desideriu⁹ acris et aque frigide: et maxime si in vrina ha- bet tincturā crocā. Et cura hec est: vt accipiat acetosita- tē citri acris partes vnā: et aque tamarindoz partē aliaz: et aq̄ fabarū aliaz: et aq̄ endiuie ptes duas post decoctionē et decolationē colature apponantur due partes çuchari ta- barçet: et ponantur ad ignez: vel non fiat siccu⁹ et admini- stratur ex ipso. 3. y. cum tanto aque: et cuz. 3. i. sirupi pruno- rum et iuiubaz: qd fit cum succo pomorū acriū: et tempe- rata vtatur dicta: et balneis temperatis: et bibat vinū tem- peratus in aqua in qua sūt positi emblici: et sit aqua niuis: et ex aqua ista accipiat pondus lib. i. et sit hec aqua in va- se paruo: virtus huius sirupi est yrinam prouocare et cole- ram extrahere et corpus purgare. Qd autē vaporē ex- pellit frigidū: est aqua maiorane et aqua forēgomes: ex q̄ bus libra vna accipiat: et aque endiuie libra vna: et saluie libra vna: misceantur: coquantur: et colentur: et çuchari ta- barçet: et mellis ana partes: ponantur aque cū melle çu- charo: que in olla ad ignem leuē et misceantur multuz cū ligno vitis: et dum bulierint ponatur intus scicados recēs vīq̄quo fiat sirupus: et ponatur in eo dauich. i. capb. et me- dietas vni⁹ mechali musci rubei: et dentur ex eo. 3. y. cuz duplo aque frigide: et post accipiat ieiun⁹ ex istis trociscis. 7. kebulorū emblicorū ana partes duas cinamomi par- tem vnam: gariofiloz assari bdelly ana partem mediaz: terantur et conficiantur cum succo pomorū acriuz et fi-

¶ Non fiunt egritudines ppter superflui- Cant trocisci- tatē humorū amplius q̄ propter defectū humorū et error magistroz vt hic est nimis testificatus: et hoc est pp ex-

¶ Qui somniat terribilia multa et cuz enigi- Cperientiā. lat somnum obliuioni non tradit: et dicit omnia sic q̄ ex- eis nihil dimittit: et itegre dormit de nocte: plenus est hu- moribus. properet ergo ad purgationem. Qui viderit hu- iusmodi somnia: et cum excitatur obliuioni tradit: et cum hoc bene non dormit: et pulsus ipsius est debilis: egritudo ex defectu humorū ei prouenit. Dieta huius sint cibaria subtilis substantie: et bona que corpus confortent: et fugi- at euacuationē: et omne qd eum exicauerit.

¶ Qui ab alleis et porz abstinerit nocumēta maloz hūo- rus euadet: et maxie si mel inirabolanoz kebulorū come- derit: et electuariū de cinamomo successue.

¶ Qui dolor fluxus sanguinis nariū euēit supflue gnta die sue febris in die crisis euadet ab egritudine.

¶ Qui dolor capitis durauerit sine aliq̄ cā quā ipse cogno- scat: et fuerit nimius: stōm purget suū ab hūozibus calis.

¶ Qui quinquaginta annos transierit et dolores renū ha- buerit: a dolore non potest euadere. antieque enim egritu- dines cum antiquis accidunt: durant in eis dum viuunt: et huic pdest egritudini medicia albica quā noiaui⁹ iaz.

¶ Qui quinquaginta annos euaserit: et egritudo ei accide- rit alkabitus cito moritur.

¶ Si līr accidet iunē si ei fortis paralisis acciderit: et si fue- rit pplexionis calide minuiūt. ¶ Qui ipatiēs fuerit ex do- lore pectoris: et absq̄ cognita causa ei⁹ sit: vñū est ex duo- bus: vel grossa ventositas que pectus extendit: vel sūt hu- mores putridi qui sub costis exsistunt: vel i pectore: vel tus- sis absq̄ dubio: ventositatem autem demonstrat motus et humoris et remanentiam pondus.

Cui tussis et febris euenerit: et cito eam amittit dicatur ei quod aqua acciderit ei in iuncturis dolores acuti fortes in renibus lapide portedunt et podus in ipsis. et apostema et pucturas. **C**ui egritudo cum vomitu cessauerit: et intestis habet egritudinem et eis predestinat anates comedere solas cum medicina cognita. Et si egritudo in ipso cessauerit post duas horas vel tres egritudinem in venis habebit: sua autem medicina eadem cum premissa. prius comedat sebesten: et auelanas. Et cura secunda comedere fisticos cum castia. **C** Lassitudo sine causa exercit egritudinem futuram portedit priuationes eionis rei solite sicut sanguinis vene tam narium vel urine vel fluxus urine vel emorroidarum vel aliarum rerum demonstrat egritudines.

C Plato in timore de rebus futuris cognitis cum appuerint et in sanis et in egris: cum in egritudine appuerint: sanitatem significat. Et quibus est somnus plurius solito: et si sanis euenerit credo egritudinem euenire: et si egro contingit: salutem ostendit. Et sic de fici cum boi acciderit quod eam habere non possunt in sanitate res est ostendens egritudinem: et radix doloris existit in cerebro. Et cum egritudo aduenerit: fortitudinem nunc annunciat: et sanitatem: et status eius ad salutem euenit: et fortior est. et ideo accidit et pari sono irato: et fracto absque labore et pena. et ostendit egritudinem capiti venturam. Et cum habet egro in fine egritudinis contigit: exitum ab egritudine nuntiabit. et impatientia in sono primo ostendit quod sono indiget. Et impatientia mane post sonum: et post somni mensuram portendit egritudinem: et laxationem nervorum.

C In cuius corde euenit mēbroz nimia mollificatio dicatur ei quod moritur. Spiritus enim patitur paucitatem: et accidit si accipere medicinam violentam: vel cui sanguis a naribus fluxerit superfluous: vel cui nausea et riget superflua: vel quod nimio vitis coitus vel quod fluxum ventris patitur: vitatur quod cibarius cibum vel corpus augmetatibus sicut vitellis ouorum: et iure auium: et vino optio.

C Lui inflammatio et rugit ventris eueniret: timpanit significat per egritudinem epati. vitatur quod cibarius cum preputio ex cimini nox caelis: et comedat alkatonas cum medulla fisticosorum: et caueat ab herbis frigidis et humidis et fructibus.

C Qui perit per sudorem sub brachijs: et si est superflue seculus: et habet non est solit: timeat de lepra. comedat gallicaneat et sunt aloper. et laxet cum succo eius: et accipiat ex eo lib. i. et aque fumiterre de aqua maiorane postquam bulierint: et colate fuerint: et bibat ex ea per unum mensem: et nunquam sumat carnes salitas: nec et quod sit de lacte: et cum venis ipsis cessabunt et habeat balnea temperata: et exercite. **C** Qui panem acinum comedit grossas egritudines magnas habet corda parua: et epata in eis quod sunt timidi exercitio superfluo indiget cibarius vitatur temperatis et potibus: uenientibus et aere equali.

C Qui spatulas amplas habites et brachia tenua comedat res subriles et fridas: et res friditati attinentes et sunt in gete: et caueant a frigore et calore superfluis: et non comedat fructus etiam frigidos et humidos.

C Liber secundus de experimentis et confidentys.

C Omnis egritudinis sicce canon cure ipsius est odores boni et aues et vina conuenientia.

L Aquit abubetri omnes res naturaliter in introitu existunt post inuentionem medicinarum et custodiam: et preparationem earum est intellectum doctorum et custodiam plantarum: et lune: et temporis quod aptum est ad medicinarum cognitionem: et administrationem. Et dicemus verbum quod prope dixit in libris ubi dicit.

Qui dixerit quod scientiam habuerint medicinarum: et habuerit in se partem intelligentie et scientie et cognitionis festine: non reputet astronomiam preterquam eorum quod indiget medicina. Et dixit astroth. Sapiens in libro scientie sue de signis et lune effectibus: quem librum alter non precessit in expositione libri: quod philosophi et sapientes alij propter astronomos conueniunt in hunc librum quod preparatio et cursus eorum que sunt in terra. plane

tarum cursu accidit: et sermo eius est in luna. **C** Et ueniunt naturales et astronomi: quod preparatio eorum que in terra sunt a luna accidit: et luna respectu solis sicut excelsi regis maior dominus est. Et mutatio temporum propter lune stationem euenit cum retinet et non appet vel cum ipsi appentia fuerit manifestata. Et hoc eis est manifestum quod in mari versant: et qui vineas plantant. **C** Et ueniunt sapientes medicorum quod res omnium temporum et aeris et aquarum et pluviarum et egritudinum ex motu planetarum mutantur cum in longitudine et latitudine consistant. **C** Decem est cum medicinas coque volueris quod eas in aqua clara boni saporis excoquas: et cum lignis siccis et ramorum vitium: et ramorum raminis: et cum ramis rosarum: et cum arundinibus siccis et cum herbis boni odoris optime desiccatis. Et nunc item ministrare res quas diximus virtuosas et scire admirandas.

C Confectio ad febres adurentes mirabilis. Recipe mirabolam norum kebulorum citri. an. mechal. i. cinamomi acuti: cinaberis recetis. an. mechal. s. staphisagrie bone mechal. i. teratur bene et exhibeant et soluantur ambra in oleo fisticosorum: et misceantur cum eo relique medicine cum triplo sui de melle iuiubarum. dosis mechal. y. lib. i. et. s. cum sirupo pomorum dulcium.

C Medicina ad easdem febres mirabilis. Recipe mirabolam odorum citri. emblicorum omnium an. mechal. bedegart seise paueris: cassie. an. mechal. s. terant et cribellent in uoluam in oleo pomorum: et perficiantur cum triplo sui de melle: cassie. dosis mechal. y. cu. z. y. sirupi malorum granatorum dulcium.

C Medicina mirabilis ad quartanas. Recipe sene assari omnium an. mechal. i. cinamomi odoriferi mechal. y. semis endiuie: felengemisch: sisimbrium sebatele omnium an. mechal. s. conficiantur cum triplo sui de melle mirabolam kebulorum vel tamarindorum. potio est mechal. y. cum. z. i. sirupi secaniabin facti in zucchero in quo fit muscus.

C Medicina quam laudant ad febres: et est brevis. Recipe oeni. corpus sene assari: pyreos: omnium an. mechal. terant bene et cribellent: et perficiantur cum melle cerangebini mechal. i. s. cu. z. y. secaniabin de zucchero facti: et de seie endiuie.

C Oleum mirabile quod perfert istis rebus: desiderys aliis rebus et tremori cordis: et melacolie: et excusat diamuscas. Recipe olei citri. boni odoris lib. i. olei nucum. lib. i. ponant in olla limpidam: et coquantur tandem quod succi consumantur et oleum remaneat: et deinde ab igne amoueantur: et misceantur podus mechal. s. de musco boni odoris: et ex hoc oleo bibat patiens cum ne cessitas incubuerit a duabus mekal ad medietatem. z. i.

C Oleum predicto simile mirabile. Recipe olei pomorum dulcium. lib. i. olei alkeiri palidi. li. s. ponant in olla vel caldaria: et custodiantur: et misceantur cum eis he aque. s. maiorane: et ediuie cauear: omnium an. lib. z. mediam: postquam bulierint: et colata fuerint coquantur totum quousque aqua consumatur: et oleum remaneat: et consumatur mechal medius ambre: et misceatur et bibatur tantum quantum precepimus ex premissis: et vitagatur pectus ex oleo: et toracis officium.

C Oleum occulte valens febribus effectus mirabilis. Recipe. s. endi. et se. plantaginis: et bedegart: et semis maiorane omnium an. mechal. s. Cinamomi acuti mechal. i. et. s. terant et cribellentur cum triplo de rob citri acris vel malorum granatorum acrius et conficiantur potio mechal. y. cum. z. i. sirupi prunorum. Recipe seminis lactuce cucurbite papaueris portulace: bateke: ana. mechal. i. s. sandali citri: camphore albisime recentis: ana. mechal. duo. conficiantur cum triplo sui de melle sebesten: et sumat patiens quotidie mechal. i. et. s. cum sirupo violarum vel sirupo prunorum.

C Oleum ad emigraneam calidam. Recipe amigdalorum dulcium seminis papaueris lactuce cucurbite dulcis avcumeris bateke: ana. cum succo florum nenufaris terantur decies post exprimantur: et administrentur.

Trocisci muscati pferetes epidimie z terioribz. R. 33. mechal duo. musci boni odoris. danich. y. culari ad pondus oium pficiant cu sir. maiorane. z fiat trocisci mechal. i. dosis trocisc. i. cu sir. pomoz dulciu. 3. 5. z succi endiue bulliti z collati. 3. y. **A**d retetione yrine: z humoz i vesica. R. mirre cipi squinati cinamoi an. ptes eqles. z ptez superficiale glandiu partes. y. conficiant cum oleo balsami. dosis mechal.

Ad vlceratōez oris. R. papiri pbulsti. cipi. yreos celestis. an. terantur z ponantur in vlcere z colluatur os cuz aqua rosarum. in qua sit positus sumach.

Medicina expta apatibz corrodentibz z alyis. R. anagellaz: z est mī silia: z folioz alnala: z anataria. masticiis. ciperi. seīs spatule. an. par. i. lapis laçuli sani ptē. 5. pficiatur cum triplo sui cu succo citri acris cocto z coaggregato cu dāsilaban: z ponat i apatibz: z eradicat radices eoz: z remonet ipsoz venas. Et postqz apa eradicatū fuerit ponatur hoc medicamen: qd carnem generat.

Cōfectio medicine generatiue carnis. R. folioz farasse. i. cansoz: z folioz alkebul. z puluis papiri pbulsti: seīs rosaz. an. par. eqles. terat z admisceant: z supponant folia eiusdem: vel plantaginis intincta melle.

Medicina q exbit secundinas z fetū mortuū. R. castorei. cinamoi. mirre. an. fiat forme glādibz filis: z iuncto balsamo supponat: z si forte cu hoc secundina nō exierit deē cu hoc dō isto sir. R. fascoli. ciceris nigri: endiue. an. par. i. berberis. 3. 5. coquant in tribz lib. aque vsqz quo remāeat vna coles: deē patienti qrtā ps libze vni. cu. 3. i. de radicibus berberis: z posito altamie in manibus z pedibus confert nimum prouocationi menstruoꝝ.

Ite ad apata corrodētia cui nō est par. R. endiue. plātaginis: beçet. i. çarmach. an. par. i. bechar. farine fabarum an. par. 5. pficiant cu melle: z postqz carnē corruptā remoueris supponat hic puluis. R. corali rubei. lapidis laçuli sani. an. par. i. radici pistacce bedegart faufel. an. par. y. z simul puluericent z administrentur.

Emplastrū valēs ad idē. R. aloes boni: karabe egiptie: adēp indi: san. oraco. an. par. i. seīs basiliconis garet. se. ba / silicōis maioris qd vocat burūgi. an. par. 5. fiat emplm et ponat sup locū lesū: postqz lotz fuerit cu aliquibz hntibus vim exicandi: vt aqua plantaginis: vel mirre: vel vino stipitico z similibus.

Emplastrū ad vlcera z erisipilā. z est exptū. qd. R. nucū cipressi: folioz spice albe. i. rubei masculi: folioz silue capne iusqami. an. ptē. i. acatie bedegar asse. mirti. an. partē. i. pficiant cu rose iuento sup folia acūdimi. vel succo ipsoz folioz: z aquā ro. z supponat. z si cuz rubedine fuerit misceatur bolus armenus cum predictis.

Medicina mirabilis nocumēto carens: z est breuis pferēs lapidi. R. cog. mirre. yreos. se. endiue. ciperi. squinati. cinamomi. mechal. i. seīs spatule. bateke capparis: sparagi: petros. an. mechal. i. 3. 5. pficiant cu melle: cassiefis. z deē ex eo mechal. i. cu sir. cog. z cularo. z. 3. y. aque.

Medicina ad distillationē yrine z ad lapidē addens in spermate. R. galle. in alio galāge ptrite z cribellate z cōfecte cum butyro vaccino z melle dispumato: z detur cuz aqua iuiubarum vel sebesten.

Ad febres occultas. R. bedegart. seīs endiue. plātagis. lactuce. bateke. an. mechal. i. se. mirre. sandali albi. an. mechal. i. cinamomi mechal. i. y. spody. mechal. 5. muschi camphore. an. qrtā partē mechal. i. cōficiant cu succo malozū gnatoz vel pomozū. z dosis mechal. i. 5. totidē cu sir. viol.

Oleū p quartanas. R. asfari sene cinamoi mechal. 5. se. maiorane herbenūterigerigemusc mechal. i. seīs endiue lactuce. portulace. plātagis. sandaloz alboz. an. mechal. 5. lapis laçuli loti multotiēs cu aq camphore. an. mechal. y.

cum sirupo pomozum dulcium.

Ad tipum febrū z rigore. R. radiciis lily: z cinamoi: polipody. an. par. i. 33. par. 5. cōficiat cuz oleo balsami: vel sitricoz: z deē an perioduz mechal. i. 5. cum aqua calida.

Ad dolorē renū: z retentionē hūoz i eis. R. mirre: amomigranoz fisticoz. an. ptē. i. cinamoi ad pōdus oīuz pficiantur cu melle de cog. detur mechal. i. 5. cum sirupo çucharino de radicibus.

Suffumigiū ad catarrū calidū. R. ros. mechal. x. faufel sandalozū alborū: ligni aloes. an. mechal. y. musci danich. i. camphore danich. y. pficiat cu aq ros. i. q fuerit dissolutū mechal. i. anidi. z fiat trocisci ex qbz suffumiget patiēs.

Aliud ad catarrū fridū. R. ros. sandali albi: thuris: ana mechal. i. ligni aloes mechal. y. costi mechal. 5. musci danich. y. pficiat cu succo amigdalaz dulciu: z cum storace malassent: fiat trocisci pui cu quibz suffumigatio fiat.

Suffumigiū p pestilētiis. R. bedegart: sandalos cu flore mirti: an. mechal. i. ligni maiorāe: felēgemisch: cipi. gario. 33. musci bōi: an. mechal. 5. sy. fu dauc. y. pficiat cu aq ro. in q dissoluta fuerit storacis ambre. an. mechal. 5.

Medicina palisi pferēs expta. R. castorei. 33. costi dulci: cog. acori: bacaruz lauri: an. mechal. am. musci mechal. 5. terantur z inuoluantur in oleo alkeiri alb. z conficiantur cum melle albo claro detur ad magnitudinem nucis.

Et ad paralysim calaz. R. lac ouū nouaz sanaz q i ola limpida ponat z misceat cu eo oleū nenūfaris z cucurbitaz dulciu. an. lib. i. coquant ad ignē leuē donec oleū cōsumet: z misceat cu eo lib. i. çulari terenābin al. z coqz qusqz ad coagulationē pueniat: z egro admistret qusqz sanitati integre sit restitutus. Et in babico frigidaz herbas habente ponatur: z oleis frigidis inungatur. **A**d spurū sanguinis q ex apate stomachi: vel intestinoꝝ accidit. R. bedegar: stichaa. i. spina alba capillueneris. se. memithe. ro. an. 3. y. charabe. boliar. flozis squinati. rarsesachan rasine. amigb. an. 3. y. farie arnuclinū ad pōd' oīum conficiantur cum melle masticiis detur ad quāritatē auellane.

Ad venēa. R. amoi. aristologie rotūde. baccharuz lauri: rasine: ruthe: an. mechal. i. 5. z iungat cuz oleo nuc. z cōficiat ex melle ficuū: z fiat qrtidie ad magnitudinē nuc.

Ad tussis. R. succi ligz. cog. se. cucurbite. drag. al. bōi. an. mechal. y. m. penidioz ad pōd' oīuz pficiat cu. 3. i. mucil. se. citonioz scā in aqua ros. z. 3. y. mellis iuiubarum.

Medicina ad fluxū expta. R. galle. faufel. i. auellana in da. se. acetose. farine glādū. an. pficiantur cum melle vel cu diacitoniton acri. z administrentur.

Medicina pferēs epilicis exhēs putredinez a corpe. R. ellebozi: cantar. i. catapucie. succi maiorāe. endiue. an. lib. i. succi sticados. succi spine mastici: al. z rubei: pomoz dul. an. lib. 5. postqz bulierit z collata fuerit: z apposuerit en / diue: polipody: sene: aristologie: rosaz: pistate oīuz an. ptē. i. buliat totū i aq pdicta z misce succi maloz granatoz: z mell. cassiefis. z pēidioz: an. pres eqles fumet vsqz fiat sir. z apponat multi ambre: an. mechal. 5. z ab igne remoueat dos. i. y. pars. lib. cu eqli pōdere succi fumiterre: z si n possit bibere cum hoc succo detur cum aqua frigida.

Gargarisma apa gule remouēs z dolores: z facit anbelitū habilē. R. de rob pūoz pfectoz cu vino mirtio: z dia / moron: z mellis ficuū cōfecti cu terciābin. an. pres eqles: soluat i eis z qrtā ps ahimis iameni: z mell. cassiefis. z medietas partis vni? fiat gargarisma: z detur ex eo. 3. 5. z tantūdem acetositis citri collate.

Medicina mirabilis expta ad coitū. R. granozū pinee maioris infuse p die z noctem lib. i. z molant i lapide molēdini. Et accipe cinamomi: seīs cruce: pastiace: rape: mulge: stipitū palme viridis: nō vt q comedunt: z lingue auis z granozū çelei: z secacul: z bubumen: costi culē. çingiberis

renum passer. coire desideratium: oium añ. 3. iij. penidio, rum bonoz. 3. xij. terat bñ: et conficiant ad ignem: et misceant cū melle dē satiriō: et cū tātūdē mell. albi. et misceat cū eis reliq̃ medicine vsq̃ q̃ fiat res elario filis: et misceat mirti et ambre. añ. 3. i. et remoueat ab igne. Si q̃s cale cōplonis fuerit deē ad magnitudinē auellane. Si fride i duplo cū sirupo mell. muscati: vel cū vino calido odorifero.

¶ Alcolfol eradicās albedinē i oculo exñtē. R. succi rubi albi madaclux. añ. lib. 5. misceat cū eis mirabolanoz. añ. 3. iij. et fiat puluis subtilissim⁹: et scias q̃ hoc est vltimū i albedinem eradicandam.

¶ Aliud ad pruritū oculoꝝ et scabiē et pānū: et amissionē visus. R. granoꝝ puoꝝ maloꝝ granatoꝝ viridiū: floꝝz cotrati: mñi: boli armeni. se. ro. añ. 3. y. separatim p se pistet et accipe lapidē teneg: et tutic. añ. 3. i. et 5. limature auri posite in aqua rosaz p duas hebdomadas: et ter i die mixte et exacute: et pistate pueniēs sit: et misceat cūz relis medicinis: et ponat oia i acetositate citri acris: et misceat cū mucllagine citonioꝝ: et aq̃ rosaz: et misceat sic trib⁹ dieb⁹: deinde terat optime et ad ymbabz exiceet: et misceatur musci rubei daui. i. et seis plātag. optime triti. 3. 5. administrent.

¶ Alio pferēs descēsi aque visū augmētās et pfortās. R. mirabolanoꝝ. 3. i. nucleoz tamarindi. 3. 5. sarcocolle: mechal. i. lapidis laquli. 3. i. aloes dauich. fiat puluis subtilissimus: et ponat i cōlib⁹ pōderib⁹ mirabolanoꝝ kebuloꝝ: et mellis maloꝝ dulciū granatoꝝ cū. iij. lib. succi endiuie: et i tāto succi plātaginis. Postq̃ oia bulierint et collata fuerit misceat puluis p̃dict⁹ cū succis noiatis: demū exiceet: et in eis dē mellis pōderib⁹ itez ponat: et succoꝝ et p̃dicta mltā imbibitiōe secūda cū aq̃ rosaz temperet: ad ignē ponant leuē: quousq̃ misceat et buliant. In q̃b⁹ puluis iacinti rubei optime pistati ponat. 3. 5. musci optimi dauic. y. deinde ab igne remoueat: et i vitro pseruet: et administret sō: vel cibozum digestionē celebrata.

¶ Liber tertius de casibus qui ipsi rasi acciderunt.

In parte mei tps in philosophia et medicina studēs multum vigilauī noctib⁹: et sōnuz amisi: et feci res q̃ mihi nō valuerūt: et nihil inueni qd tātū cōferret q̃ oleū nenufaris: qd in nasū trabēdo acēre p̃eci et lactuce q̃s coctas et erudas comedebā. Usus tñ debilitatē et minorationē coit⁹ i me generauerūt: et nō inueni qd pferret tantuz mihi quātū passer comestio et ipsoꝝ brodiū cūz onis et alimuri: et cinamomo: et pipe: et pulloꝝ colūbaz ppatoꝝ: et in me vis et memoria fuit optime restituta.

¶ Ad 3 oleū feci quo nullū meli⁹ inueni. R. olei granoꝝ pince: olei albē: olei alkeiri: olei pomoz dulciū. añ. partes vnā: fellū passer cū volūtātē hñt coēūd: p̃te mediā. seīs alkeiri palidi: mechal. i. buliāt oia ad ignēz leuē. Cui ab igne remouēdo muschi mechal. 5. misceat: cū q̃ genitalia et pectus post balneum vngantur: prouocat virtutes et delectationem vigorat.

¶ Aliud in ciuitate çelgerbani: quidam vir desideria habens sine cā et timorem et cordis tremorez accessit ad me. Nam inter medicinas nihil inueni tantū contulisse: quātū carnes ancipitris cocte cum succo maiorane: et vinuz album subtile: et inunxi corpus eius oleis odoriferis: et restitutus est sanitati p̃orsus.

¶ Contingens aliud. nō hñt antiqui debiles et ethici et carentes sanitate rem q̃ magis eis proficiat q̃ quinz comestio: et turturū pulloꝝ colūbaz passer in vino odorifero coctoꝝ: et vinum bonum bibere.

¶ Contingēs aliud. rex albomet hali filius extraxit sanguinem in quātitate nimia: et erat tpe autūni et bibit vinuz: et post somnū sanguis exiuit ad quātitatē triū libraz: ad

quem de nocte fui vocat⁹: et eū sincopicantē inueni: et oculi eius ppter extasim leuabāt in altū. Et p̃cepi mihi afferri quinq̃ pullos columbaz albarū quos p̃cepi optime pparari: et membra p se separi feci: et in quatuor libris vini odoriferi eas cori: quousq̃ carnes ab ossib⁹ segregate fuerunt: et multū in decoctione posui de gariofilis et cinamomi: quā decoctionē colani postmodū: et eam posui i vase rostrum habente: et regi ad bibendū ministrari: et añ solis ortum loqui incepit: quā decoctionez triginta diebus sumpsit: et virtus eius ad eum reueria est: et sanguis i eo fuit optime restauratus.

¶ Contingēs aliud. Lasus accidit errifidē regi. s. iuxta cerebrū apa: et cogicebat me et venerabat: extraxi ei sāguinis lib. iij. vsq̃quo sincopicauit sincopi timorosa: et postmodū cogitare cepit: et inunxi corpus eius ex algalia: et ex ea posui ad nares. et lib. i. vini odoriferi temperaui cū eq̃li pondere sui ex iure pulloꝝ gallinaz et columboꝝ i quo muscū posueram: et hoc in os ei⁹ misi successiue. Et cum a sincopi fuit liberat⁹ seruientes eius plorare ceperūt. Et q̃dam ex eis obliquo me respiciētes vultu: in morte meā conspirauerāt. Cum vō rex itegre restitutus esset mihi dixit q̃ dñ i sincopi pmanebat de egritudine sua non volebat q̃ plurimū: s. tota itēio sua circa me versabat timēne astātes mihi mortē isferret. Credebat. n. q̃ ego ipsi hāc nō adhiberem curā nisi esse crederet salubz: p̃cepit igitur mihi vt nunq̃ eum corā aliquib⁹ minui facerē nisi fortasse femie sole astarent. Et scias q̃ iste rex a magno bisen euasit hac egritudine.

¶ Contingens aliud de fluxu diurno. qdā amicus me⁹ i medicina paz instruat⁹ a fluxu lōgo vexat⁹ fuerat tpe cui ples res et pluries ostēdi. Et dixit tandē mihi q̃ nihil p̃ficiēbat. Unde vt curā egritudinis certificarē p vnā noctē fecū mansi: et cognoui q̃ post sōnū fortius vexabat a fluxu: et ppendi cām egritudinis eē humore calidū et acutū a cerebro cadentē: qui qdē cum in stō veniebat fluere cogebat. Cum vō patiens excitabatur fluxu carebat: et spiritum assiduū hēbat. p̃cepi ergo ei vt caput raderet: et vt ipsum cum sinapi et musco fricaret fortiter: et sanitati fuit postmodū restitut⁹: nūq̃ capitis ei redium fiebat.

¶ Apoplexia accidit regi hamech filio hali: et i principio curā conuenientē nō habuit: sed dimiserūt eū sicut erat: nullus ex eius magis ei aliud p̃cepit fieri nisi inungi corpus reb⁹ odoriferis et suffumigari: qd sufficiens ei non credidi. sed feci ventosā collo eius apponi: et velociter ab illa egritudie exiuit: et est res in q̃ p̃fidentia esse debet. Quia hoi qui feminee p̃plonis non sit et sit mollis corpis hec euenerit egritudo: in collo: vt p̃diximus vētosef. Et nihil ex eis que alij p̃ceperunt facere volui. sed in nasum ei⁹ oleum nenufarinum proieci.

¶ A perditione multorū multos euadere feci qui siccitate et ardore stōi vexabant: cum oleo nenufarino et sirupo eiusdē: quibus ad potandū dedi vinū albū limphatū cūz aqua niuis temperatū. Et faciebaz eos comedere pullos pingues: in quozuz decoctionibus mucillagines seminis citonioꝝ ponebā: et oleum nenufaris.

¶ Quidā amicus meus bone rōnis qui mecū in libris haliēni studebat ardorem patiebatur in stomacho: q̃ ardor augmentabatur amplius cūz cibaria a stomacho recedebant. docui aut eum res quas faceret: et dixit mihi iā eas fecisse: et p̃cepi ei vt reciperet. iij. 3. çuchari ros. et tantūdem çuchari violati et p̃cepi hec optime permisceri: quibus mechal. 5. ambre apposuit: et 3. i. olei nenufaris et oleuz in eo cōmiscui et eo fuit vñs: et ab egritudine euasit iussu dei.

¶ Contingens aliud. curauī q̃ plures a febribus a sole p̃uenientib⁹ cum balneis temperatis et cum aqua frida q̃

adeo erat frida q̄ paties ex ea terrore habebat.

Cōtingens aliud. curauit hoies ab occultis mortiferis febribus cum rob̄ fructuū laxatiuoz: et cum bonis odoribus fridīs: et cum reb̄ temperatis: et infridauit eos et huius me feci: q̄ si bec nō adhiberet cura: paties succūberet.

Aliud cōtingens alicui hoi in estate tempore caloris. accidit: q̄ cum iter aggredere febris eum acuta multū inuasit. et caliditas in ipso fuit augmentata: et color eius incipit rubeus fieri: et complexio ipsi mutata fuit: et egrotudo eius augmentata est: et spiritus ipsius erat valde calidus ad modū ignis: et perpendi in ipso signa fluxus sanguinis: et tremorem cordis habebat. Et perpendi vt fluxus sanguinis pateretur. expectanti igitur per vnam horā vel duas credēs eū aliquē fluxum habitū: et nihil ei accidebat: p̄cepi ei nares fricare fortiter et nō exiuit sanguis: et caliditas et ipatiētia: et dolores in ipso ceperūt augmētari. De die ei decē lib. aq̄ fride: et calor ē tepat: et vrina fecit i q̄tate nimia: et febris ei minui icēpit: durauit tñ i eo febris q̄dragita dieb̄. Et seruū quēdā q̄ nullus ei aquā porrexit sicut porrecta fuit dñō p̄p̄tione quā erga eū hēbat. et seruū añ horā vesp̄tinā decessit: et casus i m̄ae acciderat.

Casus isti l3 suprapositi fuerāt: q̄ tñ dñs trāslatō hic et ibi ponit i in aligb̄ bec ab illa supfluit eos iō hic subdere curauimus.

Dominus rex haamor fili⁹ haly minuit se i autūno: q̄ inebriato solutū fuit ligamē brachy: et sanguis fluxit multitudo ad quē i nocte ducit fuit: et iueni ipm̄ sincopigantē ita fortiter q̄ et aptis oculis palpebras non mouebat. tūc p̄cepi iugulari gñq̄ pullos colūbarū et gñq̄ pullos gallinaz: et scindere mēbratim: et coq̄re in trib⁹ lib. vini odoriferi: et tādū bullire donec ossa sepata eēt a car nib⁹: et apposui muscū: gariofil. cinamo. et colaturā p̄pinari p̄ vas cōiectoriū: et paulopost redit ei virt⁹: et memoria: et loquitur fuit: q̄ vsus fuit hac medicā trīgita dieb̄: dōec recuperauit sanguinē quem amiserat.

Contigit itez dñō regi calidū ap̄a iuxta aurē. ego autēz erā sibi valde not⁹ et familiaris: et p̄cepi fieri minutionem ad q̄ritatē. iij. lib. q̄ icidit i sincopim p̄ lōgā morā: et curauit ipm̄ absq̄ timore: vñxi corp⁹ ei⁹ cū algalia: et itromisi multū: ex ea in narib⁹ suis: et accepi. i. lib. vini odoriferi. et i iuris pulloz colūbarū: et pulloz gallinaz: et addidi muscū bonū rubeū: et pieci i ipsi guttur: q̄ statim ē recordat⁹. nō ē ḡ dubium quin illa via euaserit a forti frenesi p̄ hanc medicinam: scz minutionem.

Cet cōtingit haamel filio haly apoplexia et medici p̄ntes p̄ceperūt appōi i narib⁹ arotica: et nō laudauit. S3 p̄ctus fui p̄dere v̄tōsā i fontanella colli: q̄d est vtile oī hñti apoplexiā q̄ nō fit ex frida p̄phone: et nō idigui in emigrancis acutis alia medicā nisi apponere oleū nenufar. i narib⁹.

Quidā querebat de fluxu p̄teris p̄tino: et p̄cepi vt rebus q̄b̄ añ fuerat vsus. S3 nō p̄uerūt: et cū morā facere cū ipso vidi q̄ nō surgebat ad selā frequēter nisi p̄ longū sōnū. Deinde stipabat nā ei⁹ diu: q̄ suū tūc ab eo vtrū accideret ei p̄ sōnū noctis q̄ rādit q̄ sic. et itellexi q̄ hūor d̄ scēdebat a capite ad stōm: et mouebat stōz ad expellēda supflua: et qñ vigilabat spuebat sepe. vñ p̄pēdi q̄ ille hūor scēdebat i sōno: cui p̄cepi q̄ tōderet caput: et fricaret cū sinapi: et redoleret muscū: et ablat⁹ ē fluxus cronicus.

Liberati ē q̄p̄les hoies a morte q̄ querebat de siccitate stōi: et calore: et cū receptiōe chuchari nenufarini: et ei⁹ siru po: et vīo albo limphato cū tātūdē aq̄ ifridate sup niuē: et dabā ei pullos coctos infridatos: et asp̄los eius viscositate citonior et oleo nenufarino.

Et hēbā sociū q̄ querebat de arsurā stōi maxie i p̄ncipio digonis accepi. j. iij. q̄chari viol. et ro. p̄miscui et apposui

.j. i. aloē. et .j. i. olei nenufar. Et itez p̄miscui et feci ipm̄ i eo q̄ curat⁹ fuit curatiōe p̄pleta: et sp̄ fui p̄ct⁹ in effimera solo balneo dulcis aq̄ tepide. Deñ aq̄ fride cauēdo sp̄ ne pate ret orripilationē: et sp̄ fui p̄ct⁹ i sinocha sirupis fructuū laxatiuis: et in oī gñe febriū: vñ infridatiōe et hūectatiōe: et bec ē curatio quā adhibui cū daz q̄ aggressus fuit iter i estate: q̄ redies icidit febrē acutā fortis caloris valde: i q̄r to vō die augmētata se. est: et rubedo col. et appuerūt mala signa: et vapor q̄ ab eo resoluēbat: erat valde calid⁹: et post horā icurrebat cardiacā. ego autē expectabā fluxū e nari bus: vel fluxū v̄tris cum vidi q̄ bec oīa accētia supuēie bant et p̄manebāt in eadē mala dispōne p̄cepi q̄ scalper i naso si forte supuēiret flux⁹: q̄ cū tardaret: et calor augmētaret: p̄pinari decē lib. aq̄ fride: et statim hūit rigore: et remissus ē calor: et vrinauit: et sic p̄māsit febris dieb̄ decē: et filr seruies eius qui cū eo iuerat: etiā hāc eadē passus est se. S3 q̄ nō potauit aquā fridā eadē hora mortu⁹ ē i eius dē diei meridie. nō est ergo dubiū quin iste liberatus sit a morte per aque frigide potum.

Icit Rasis: cū essem sollicit⁹ p̄limus circa medicinā me oportebat vigilare: et tādū feci donec oīo sōno carui: et vsus fui rebus diuersis q̄ mihi nihil p̄fuerūt: et nō iueni meli⁹ q̄ apponere narib⁹ oleū nenufarinū et lactucas comedere: q̄b̄ vsus fui oī tpe iuuetutis me: et sūpsi in tpe senectutis p̄p̄ coctas. q̄ vsus et tūc incurri debilitatē vsus et molliciē testiculoz: et nō iueni meli⁹ q̄ cōderet passe res et pullos columbaz: quousq̄ redit vsus: et iueni mirabile ad hoc oleū: post q̄d nō est aliud i eius opatiōe. B. ol. pineaz. olei de ben. olei macianoz. dul. añ. fel. passez me. diā p̄tē bulliat oīa bullitiōe vna sup leuē ignē. p̄ adde. j. .j. musci rubei et vñge virgā et testiculos: et vtter post bal neū: h̄ oleū calefacit et tepat spūs. Quidā iuueis soci⁹ me⁹ q̄ meū erat hyerosolymis q̄stus erat mihi de cardiacā et tristitia et timore sine cā manifesta: cui p̄cepi vt esset cōtent⁹ carnib⁹ ancipitris cortis cum basilicō gariofilato as fatis et asp̄sis aq̄ ro. et p̄cepi potare vinū albu loco aque: et odorare aromatica: et p̄ h̄ ipm̄ feci acqrere audaciā et fortitudinē: et sic curat⁹ est a passiōe. Et scias q̄ nō pōt p̄forta ri virtus senis et p̄ualecētū: et pauci sanguinis nisi p̄ vsus columbaz et turturū et passez cum vino odorifero.

Liber quartus de dietis medicinis et cibariis. **A**dne cibariū ex aialib⁹ vñ ex nascētib⁹ nō euadit qñ aliqd vtilitatis vel corruptionis hēat. Et nāles p̄hi se creta eoz iuestigauere q̄p̄limus: et nō attrigerūt aliqd nisi debili iuestigatōe quo ad vitatē. Et sciētes i hac re v̄bū stabile dōbet p̄ponere. Et ego qdē sicut et p̄hi cōsulo: vt ex his reb⁹ minus q̄ vñq̄ poterit accipiat. Et cōsulo vt ex eis q̄s vñq̄ q̄b̄ p̄ploni sue dissonātia n̄ existat. Et B̄ antiq̄ laudauerūt sine B̄ p̄ secreta sua detegerēt. Et scias q̄ oē q̄ occultā h3 virtutē aliqd forte in corpe vel vtilitatis vel corruptiōis opat: et ex q̄b̄ scūq̄ vñ nō d3. Et ex his occultis nesciūt hoies neq̄ itelligūt: neq̄ et p̄nt noiare. Intellect⁹. n. eoz occult⁹. Sed dieta et medicatio re subtili et spūali d3 fieri: q̄ odor et odoris vapor oñdit absq̄ his que p̄ comestione et potū noscūt. Et ob B̄ cōsulo vt ex medicis q̄ min⁹ accipiat. Et ego deterxi hic vitatē. Expta. n. sunt ea q̄ i B̄ loquēdi metodo apposui i B̄ meo libro: quē equidē ad hūanā vtilitatē p̄posui: q̄ inter alias dignior existit. Et iō ciboz et medicinaz vtutes iqsui ampli⁹ i B̄ vbo vt maiorē possēt hoies vtilitatē h̄re: et nos hic vboz multitudinez abycimus. Et multa relinquimus: p̄opterea q̄ homini esset difficile itelligere: et ob hoc libzū nostrum laudamus quia continet veritatem. Si ex rebus viuētib⁹ quis

vtetur recentibus cū suo sanguine maior ⁊ velocior ad vtilitatem ferē diēta: q̄ qui reb⁹ subtilibus vti voluerit ⁊ calidis: sed tñ ad hoc accedere non poterit propter suā complexionē ⁊ necessitatē: ⁊ ppter consuetudines nō excusat qñ spectet: ⁊ abstineat tpe mortis ipsoz vt ipsoz virt⁹ frāgatur: que fortasse p vnā diē debet dimitti: et sic puenientia ipsoz melior est. ¶ Et reges elegerūt aquilas ⁊ ancipitres: lupos ⁊ canes: ⁊ reliqua rapiētia ad hoc videlz vt n̄ tantū delectent. vtz ē vtilitatē ex captiōe habeāt ⁊ salutem: ⁊ vt ipsoz carnes que dure sunt p motū frangant: et ē qz mors eozum existit proxima. Et ob hoc naturales pceperunt vt cum ex his rebus quis vti debeat prius virt⁹ carnis eozum debilitet per motū. Et si prius hoc eis viuētibus factū fuerit: ⁊ postea interfecte fuerit carnes ipsaz habiliores fient. Etia dixit Hippo. Ex eis que carnes habiles ad comedendū faciunt est artum vel nitruz: vel niri frusta: vel rami ficū. hec enim oīa aperte preparant: et ex hoc precipim⁹ vt coclearia ex ficub⁹ fiant. hec. n. coclearia carnes reddūt habiles: ⁊ in libro cognaz cagigen abniamen. dixit Jobemor cū corpa nō nisi p cibaria degant ⁊ vegetent: deberent reges inuestigare res q̄ appetitū puo carent ⁊ sufficienter comederent ex reb⁹ viuīs. Et debent res diuersas comedere cū reb⁹ sapoziferis ⁊ boni odoris ⁊ bonas debēt ollas h̄re: et cognari⁹ eoz dz eē medicus.

¶ Sermo in reb⁹ que electe sunt ex reb⁹ viuētibus quadrupedibus ⁊ auib⁹ ⁊ ex domesticis ⁊ ex montanis melior: ex carnibus pilos h̄ntibus: sapozosior ⁊ aptior ⁊ temperatior est cum aceto ⁊ agresta. Et ex eis q̄ coquunt ⁊ assantur ad prunas. Et assate ad prunas ponderosiores sed alimuri eos pparat. Sed a capitib⁹ hoies precauere debēt ⁊ a caudis. philosophi. n. dixerunt qz carnes pilose venēa nō euadunt naturaliter: ⁊ maxime capita eoz ⁊ caude: ⁊ ideo comedi non debent.

¶ Melior ex carnibus montanis ⁊ absqz nocumento minor: ⁊ absqz v̄tositate. Caro gazelis ⁊ caprioli existit. parum tñ est sicca: cuius siccitas cum oleis humidis remouet et i comestione eius virtus accidit mirabilis. Prodest paralisi fride: et iteriora ipsius comedere ē auster: tenasmi. n. generat. Et pedes eoz assidue comedere hoc idem efficit propter superfluum siccitatem: et hec membra comedi non debent.

¶ Caro edina est frigida et humida mirabilis: s; i ea odor existit: et ideo comedi debent edi non magni: et apti sunt ad salutis custodiam.

¶ Arietina caro bona est cū nō est antiqua. euasit malitiā eius: cui iaz cornu creuit. Lū. n. cornu ipsi nascit humiditatem amittit: et medulla ipsi vsui nō ē apta. a proprietate. n. habet obliuionē facere: aries tēperat⁹ est in estate. Tēperatior. n. calidior est et in estatis tpe vsus ex eo nō est conueniens. Ex calore enim superfluo maniaz facit: et assati maxime: et in omni re alia euadit malitiā.

¶ Pulli gallinaz temperati ad friditatē declinēs parūp: digerunt velociter vsui pueniētes: sperma augmētates ⁊ sanguinem. Et Az. phis dixit. habent virtutem calorem innatum vigorandi.

¶ Galline que nimii nō sunt antieque nec nimius pingues mirabilis cibus existit: tēmpatiores alyis existūt: ⁊ pulli approximāt: ⁊ eaz medulle virtutē h̄nt generādi vertiginem: ⁊ dixerunt phi qz earū axungie iter ceteras obtinēt principatū in mollificādo duriciē: qd axungie ansez efficiunt: ⁊ gallinas comedere generat lumbricos.

¶ Galli veteres vsui nō puenientes hūiditate priuati sūt: cum assellanduz dant dubiū est. Nitrositas. n. que in eis existit: putredinē generat. ¶ Et dixit Galien⁹ i libro suo secretorū qz ossa galloz subeth efficiunt pp proprietatem cū comedūt vel excitāt: ⁊ melius est vt dimittant.

¶ Pulli columbarz cib⁹ mirabilis ad caliditatē declinās: ⁊ phi dixerunt qz in eis est virtus mirabilis: ⁊ pceperunt qz bi qui papz habēt sanguinis: ⁊ quib⁹ deficiūt virtutes: ⁊ calor innat⁹ debēt eos comedere: ⁊ ex pprietate dolori renū cōferunt: sanguinē colant corruptum. ¶ Et he due res sunt mirabiles. ⁊ h̄nt pprietatē egritudinē capitis croniam generādi: quare capita eoz cum iterficiunt auferri debent: vt eoz malitia reprimatur.

¶ Perdices cib⁹ bonus ad friditatē ⁊ siccitatem tendens. Ius eaz boni odoris ⁊ boni saporis nāliter temperatū: et ad comedendū sunt apte: qñ cum oleribus comedūt. s. cū rapistro yameni. Et eoz virtus mirabilis: quam dixerūt phi est. qz humiditatem exiccant stōi: ⁊ putredinē extrahūt: ⁊ s. hoc nō est dubitatio: maxime tamē si cū succo pomorum dulcium excoquant. Et sic cocte euadūt malitiam: ⁊ earū virtus secūda est retentiā confortare virtutem.

¶ Salsianus cibus cōueniens laudabilis subtilis pullis affinis quo ad esum. ethicos confortat qui ab egritudinibus ethici fiunt: ⁊ h̄nt proprietatē vigorādi virtutes que digerūt humores corruptos in stō reparant.

¶ Alchadareg bonos efficit humores: ⁊ est cōueniēs cib⁹ ⁊ subtilis: ⁊ est calidior alyis auibus ⁊ caliditati innate affinis existit. Et mala acetosa ⁊ coctana: ⁊ mala ḡnata acria: ⁊ citri qd cūqz ipsoz cum ipso misceat ipsius caliditatem reprimat: ⁊ h̄z proprietatē augmentādi intellectū: ⁊ remouet damniū: qd medulla arietuz operatur.

¶ Areching: facilius a stō vincitur q̄ alie aues: que sūt p alchadareg: sed sunt humidiores in autūno. quare virt⁹ in ipsa cognita est que sūt apposite cū comesta fuerit.

¶ Anates proprietatē habent soluēdi humores in intestinis ⁊ purgant ea. Eoz epata pprietatē habēt priuādi fluxum ex debilitate epatis accidentem.

¶ Turtures cib⁹ conueniens bonos efficit humores caliditati attinent: ⁊ ferunt plus post pullos columbaruz: et habēt virtutē mirabilē: ⁊ augmentāt sanguinē in oibus i quibus est paucis. Et dixit phs. proprietate vigorant virtutem retentiā: ⁊ in hoc maxime preualent.

¶ Atleiar ⁊ dī qz sit merulus auis humida laudata bonos efficiens humores cito digerit: ⁊ dicit cratem spitalis in libro suo quē composuit: qz est melior cibus ⁊ conuenientior eis in quibus melancolia incipit generari.

¶ Alchenebit. i. columbus filz lenis est cibus ⁊ subtilis: et h̄t proprietatē ad flutun: ⁊ ius ipsius prepat humores: ⁊ eos facit habiles ad soluendū: et est laudabilis eis: qz egritudinem deficiunt: et hoc dixit phs: qz carnes eius h̄nt proprietatem remouendi tenasmi.

¶ Lac a quo butirz nō est tractum: ⁊ maxime recens ⁊ butirū crūdū intestina humefaciūt ⁊ lubricant: ⁊ ea ledunt. lac coleram incendit ⁊ ardorē: recens somnum puocat ⁊ vigore caliditatem innatā confortat.

¶ Oua. meliora sunt oua gallinaz earum que cum gallis viuunt: ⁊ dixit argicon: qz oua gallinaz virtutem augmentant: ⁊ maxime in virtute coeundi: humectant: ⁊ ethicos conferunt ⁊ sanis hominibus.

¶ Pisces meliores sunt flumiales: ⁊ marini sunt illi qui habent asperā cutem: ⁊ non sunt mucilaginosi: ⁊ nāliter albi sunt ad modum argenti. Et pisces nigri ⁊ rubei in qbus sunt pēne diuersi: ⁊ qui h̄nt colorem pauonis: ⁊ in quibus macule sunt nigre: ⁊ palide nāliter mali sunt: ⁊ ab eis est cauendū. Apostema. n. generant in membris anteriorib⁹ ⁊ intestinis: ⁊ puncturas: ⁊ orzipationem generāt: nocumētum vsui inferunt: maluz sanguinem generant: ⁊ frigidos naturaliter humectant.

¶ Olera humores humectant non sunt cibus conueniēs: ⁊ melior eis est endiuiā et acetosa: arcula ⁊ rapistrus ⁊ bolus iamenū ⁊ lactuce: et eozum comestio vsium debilitat

et calorem innatum.

Cucurbita si ex eis nimis comedat tenasimus generat: sed si aceto et alijs preparetur melioratur.

Lenticule habet virtutē canerum generandi: humido stomacho conferunt: cum nimium cocte fuerint: et si coſecte fuerint cum oleo amigdalorum virtutes expulſiuā pfortat.

Napi bonum viſum efficiunt: et sunt cibis cōueniens.

Rasani et eorum stipites in stomacho durant quāplurimum. caput replent. gutturi vero conferunt.

Preparationes. Piper vrinam pparat: zinziber vētrē humectat. Galanga stomachum cōfortat: aracos: frigiditati et retentioni vrine cōfert. Cinamomū virtutē habet bonū faciēdi odorem et bonū saporē: et cōfortat cor: et addit in sperma. Brana fabaz coctaz remouēt calozē gutturis: et remouēt damnuū qđ tubera et panis azimū faciūt et pferūt tuſſi. Licera bonā faciūt vrinā: et bonū colorē: et maxie si cū carnib⁹ comedūt et cū cinamomo qđplim⁹.

Ficus cū comedunt recentes putredinē remouēt: et dicitur gratis qđ ficus putredinē efficiunt: et nō debent comedī ppter lactis sui venenositatem.

Uue albe subtiles leues cū cortex eis r̄mouēt extremi tatibus conferunt et addunt in spermate.

Pira appetitum nō veruz remouent: et in testinis nocēt et maxime longaono: et tenasimum efficiunt.

Prua colerā r̄mouēt et eā expellūt maxie prua palida:

Mala: vsus eoz stomacho nocet: et maxie vsus recētū q cito nascūt: et ea q̄ estate nascūt: et i autūno ozificiū pfortat: stomachi: et ip̄s vigorāt: et acetosa acria obliuioez efficiūt.

Doctanū stomachū pfortat: et epar: et vsus eius putredinez in testinis generat.

Persica febrib⁹ vrētib⁹ pferūt i pn⁹ et succ⁹ eozuz i fine fac febres putridas si māz habile ad exēdū nō iuenerit.

Iuibe ardore sanguinis extinguit: colerā expellunt humiditates tēperāt: et maxie recentes et mature: et dicitur Latini qđ est mirabilis eozum natura.

Litru forte nūero ip̄s iter herbas et flores bōi odoris. Et bz vtutē foliū ei⁹ et cortex r̄mouēdi venenū et pfortat cor.

Cucumer frigid⁹ bon⁹ stomacho meliores sarraceni qđ gallici pprietatē habent remouēdi colerā.

Mala gnata dulcia: leuia bonos hūiores gñant: expellūt hūiores putridos ab ozificio: mouent appetitū comedēdi. Et eozuz acetosa stomacho nociua sunt ex ppetate.

Nuces et auellane male stomacho et epati humores malos efficiunt in ieiuno.

Sistica pprietatē habēt cōfortādi epar humores crosos expellūt. Et ex philosphis sunt qui dicūt qđ qñ cum multo sumpti fuerint hūiores a venis expellūt.

Brana pince cala et hūida sūt: opilatōes venaz aperiūt i pector: et vesica et renib⁹: et hēt vtutē mirabilē. Ingt crati. et cessit. Al. qđ gna pinee hūiditatē antiquā expellūt: et pmouēt hūiditatē nālē et hec ē virt⁹ mirabilis.

Uue passe habēt virtutē cognitā fm doctores natura: les: qđ profunt egritudinibus intestinozum cuz comeste fuerint: et intestina impinguant: et epar debile.

De sunt medicine salue: cognite: mirobalani citrini. chebuli: belerici: emblici: sudiberbez: reubarbaz: dragā tigiūmi arabicū: aloes: acatia: cassia fistula: Tereniabin: cinamomū: amomū: sgnātū: calam⁹ aromatic⁹: cost⁹: dar: sesaban: tralacta: mastix: sādara: charabe: lignū aloes: musc⁹: cāphora: ambrā: gariofili: sandali: spodiuz faufel: carui: nanoti: sethet: nux mus. bolus ar. nichaberi: lapides ferri ruzubet bezari. thenet: lapis lazuli: lapis iacit⁹.

Sisimbrium: mēta: almarda: dux. fumus terre: fenige: misch: seleni: liliū albū: liliuz cel. nenufar celeste: et pallio diuz: aliothinuz: rose: viole: virgeris: ladiō. idest oculus bonis. yirga pastoris: iulqnam⁹. Iste sunt tres res medi

cinaz: i qbus nō euenit timor. Et si cuz cera vel sepo vel zucharo misceant raro vel nūq̄ egro lesionē efficiūt magnā. Nunq̄ enim vidi vel audiui qđ aliq̄s q̄ his reb⁹ medicaret magnā lesionē inferret egris. **S**z res q̄ cognite nō sunt: q̄s q̄s vult experiri audaciter cum eis medicari nō debet. Et quādo aliq̄s i anridotarijs cōfectiones iuenit: cū eis medicet cū reb⁹ iuentis et cognitis: et i cibarijs sic faciat: et cū doctor hoc faciat fortunabi⁹ i suis operibus et habebit complementum rationis: et oia que natura humana abhorret et timet omnino dimittat. Et deū exoro vt super his mihi tribuat adiutorium.

Liber quintus de verbis ypocratis.

Acroitus ad tractatus quintum i salute q̄ nobis accidit:

ppter verbis ypocratis. Ingt abubetri medicina tota est dei et res venerabilis. Et grates deo reddimus eo qđ nos fecit aptos in ea: vt veneratores ipsi⁹: et custoditores ipsi⁹: et fecit nos imūes a sciētys

vilibus: et fecit rusticos remotos ab ea ppter lōgitudinē tēporis et diernz. Et qđ iquisitores scie et trāsatores pauci inueniuntur: et etiaz qđ illa angusta: et etiaz illi qui sciam habēt apud se. nā āpli⁹ augmentāt eam respectu sui qđ respectu amicorū suoz. Et deo grates reddim⁹: et laudes i referim⁹ et exorā⁹ vt nobis scientiaz augmentet et ipse dominus diues magnus pter quez nō est ali⁹.

Inquit ypocras cū in die sexta acute egritudinis apparuerit apostema magnū vel liuidū post aurem: in decio septimo die patiens moritur.

Qui in iūcturis nascit apostema: et habet tumorē et scabiē in pedib⁹ ab egritudine vsq̄ ad mēsem vnū euader.

Quādo in narib⁹ apostema natū fuerit ad lēticule filitudinē et viride vel nigz morit⁹ hō vsq̄ ad annum.

Qui dolore i ypocōdrys hūerit: et maxie sinistro: et iſlatio fuerit manifesta: et cito sumi⁹: morit⁹ vsq̄ ad .iiij. diē.

Cuius alicui yctericia supuenerit: et vniuersaliter corp⁹ occupauit: purge cū aq̄ achachile et fumiterre: et pōatur supin⁹: et bibat vinū temperatum.

Qui apostema apparuerit nigrū vel liuidū in digito: pedis magni sinistri similiter scias cē apostema: et si anteriores fuerit infra tres dies aut septē moritur.

Si in corpore hominis fuerit alchazar idest bertoga: et sunt apostemata parua minuta rubea qđ de facili resoluuntur: dicatis ei qđ habebit egritudinē leonis. et cū apostēa nigrū apparuerit in lingua patiētis febrē cōtinuaz in die nō cretica: dicatis qđ moritur: et est signum pronosticum qđ memoriā amittit.

Corporis dolor et cordis tremor cuz q̄s a somno surgit repletionē humoz in corpore signat: et est signum pronosticum mortis subitaneę.

Qui itra oculuz apparuerit apā ad auellane magnitudinē: et dolore nō sentit nec pōd⁹: vsq̄ ad trigita dies morit⁹.

Qui i sōno mltā logt apostema hēbit. Lui dolor cū in pedib⁹ euenerit vsq̄ ad mēses .iiij. non moritur.

Si in febribus non adurentibus quis sitim nō patiat⁹: et pedes eius frigidi extiterint: et ozis habuerit amaritudinem infra .xx. dies moritur.

Qui i pncipio nasi apostema nigz apparuerit vt acciderit cū forti dolore velociter ante duos mēses morit⁹.

Qui velociter olfatū amisit absq̄ catarro hēbit febrē.

Qui dolor in genibus acciderit: et lassitudo cuz surgere voluerit dolor fortis fuerit paralisi capiet.

Dolor iūcturaz sine cā parūa vitā pnoſticator.

Qui i ancha apostema calidum nimio ardore euenerit vsq̄ ad septē menses morit⁹.

Qui i digito magno pedis dextri apostema apparuerit

ad nuciis similitudinē sedū tā ī colore q̄ in visu: et cum ardore nimio fuerit vsq; ad annū moritur.

¶ Lingue grauitas si iuueni acciderit post ipsius humiditatem mortē pronosticat subitanēam.

¶ Cui apostema in mollitie auris euenerit cū forti dolor vsq; ad tres mēses moritur.

¶ Cui febres q̄rtane acciderit et fluxū sanguinis ex naribus passus fuerit ī die nō cretica ante tres dies moriē.

¶ Cui ī palma dolor cū ardore vsq; ad octo mēses moriē.

¶ Qui cū oculis apertis dormit epilepsiā habebit.

¶ Qui a sōno territ? surrexerit: et hoc multū ei accidit: vel moriē vel pecuniam amittit.

¶ Qui manus suas mouerit quasi aliqd acceptur? et mortui ei apparuerint infra dies. xv. moriē.

¶ Qui post septimanā p̄mā febrē habuerit feceritq; res q̄s nō p̄uenit: sicut si se detexerit vel yētostatē emiseric vel verba enozmia dixerit sine dubio moriē.

¶ Qui in aliqua egritudine memoziam amiserit habet signum mali pronosticum.

¶ Cui ī corpore serpigo luuida cū ardore nimio acciderit: et serpigo cuius coloris ad pruritum corrūit vsq; ad sex menses moritur.

¶ Cui apostema nigrū liuidū vel rubeū euenerit moriē: maxie si egritudinē acutam passus est.

¶ Cui facies tōta fuerit: et febrē acutā hūerit cito moriē.

¶ Cui articuli cito mortui fuerit: cito rationē amittit.

¶ Qui appetitū habuit sup̄fluū: et ī horis q̄bus comedere consueuit humores yencnosos habuit in stomacho: et si augmentati fuerint moritur.

¶ Qui auditum amiserit superflue: surdus ē effectus.

¶ Qui studere p̄tra volūtātē sui voluerit: et ī studio nō delectat: vel sōnū vel rationē amittet: v̄l melācolia hēbit.

¶ Qui cibaria appetierit: q̄ in stomacho corrūpūt p̄ncipalia membra habebit debilia.

¶ Sitiis sup̄flue q̄ sustinet homo ē nature sustinibilis.

¶ Samē sustinere nō ē signū bonū fortitudinis nature.

¶ Qui naturam habet debilem in acquirendis reb? altis et magnis moritur.

¶ Corporeis ponderositas p̄pter cibaria cibos sup̄fluos et potum superfluum sumit.

¶ Crudelitas male intelligētes generat habiles.

¶ Temperantia saluos et saluandos generat.

¶ Liber sextus de scientijs et intellectibus sine q̄bus reclus medicus esse nō potest.

Aquit abuberth. res ī medicia exp̄tas nō potest q̄libet homo intelligere. ¶ Operari cū fiducia que ī libris reperiunt absq; sapientia doctoris res est casualis. ¶ Complexio boni igny hominis: ex opere medicine: et philosphie et cogitatie p̄ualet.

¶ Quāplures doctorum libros legere: et secreta eorum īspicere nimium confert: quilibet enī philosphus aliqd habet sibi conueniens.

¶ Sarchi tēpus paruū est in cognitiōe herbe cuiuslibet et ex terre nascētibus: sed cognitis est yrēdū: ex q̄bus copia haberi potest: et quas non es expertus dimittas.

¶ Nō sunt culpādi doctores antiqui: eo q̄ de rebus altioribus sunt locuti: et eoz facta dubitāda nō sunt: et in his dubitādum non est: quāuis causaz factorū nō ostēdissent.

¶ Res. n. ratiōabiles sūt: de q̄b? locuti sūt philosphi. hoīs nā nō euadit errozē maxie in reb? difficilibus.

¶ Qui ex sciētia nālī et philosphia adiut? non fuerit: nec ex canonib? logice: neq; ex orizōtib? sapie: et in rebus secularibus delectat: dubitabilis oz esse et maxie medicine.

¶ Cum galienus et aristoteles fortasse in re aliqua nō cō-

cordant: grāte est eozum rationem concordare.

¶ Bestie frigide et hūide: cib? eaz calide et hūide res.

¶ Temperātia rationum earū est cognitio.

¶ Virt? spiritualis: et virt? naturalis: et virt? aialis nō sōlū in libro nostro sunt diuerse: verum etiam in intellectu.

¶ Quēadmodū in morib? et facieb? et mēbris hoīs patribus et auis similes existūt: ita etiā in antiqs egritudinib? hereditat: et maxie ī egritudinibus mēbroz p̄ncipalīz.

¶ Cum infirmū curaueris cum rebus ad tēperantiā pertinētibus: cura et cum odoriferis: cum potueris cum his egritudinem vince: et hoc est rationale.

¶ Ligamentum spiritus cū corpore cum est debile cauesas ne cum fortibus medicinis destruas.

¶ Spirit? vitalis fit destructio: cū p̄pter egritudines mēbrozū non p̄ncipaliū medicina quis yrē violenta p̄ncipalia mēbra resolues: et cōplexiōez eozum destrues.

¶ Cibaria confortātia odoris boni tēperantie affinia virtutē nālē cōseruant et mēbra p̄ncipalia confortant.

¶ Cum egrū curas: virtutem naturālē vigoza: si enī vigozaues eam: egritudines quāplures remoues. Si vero eam dimiseris medicinis quibus yteris eam destruis.

¶ Spar et stomachus medicinas citius rapiūt naturaliter et cibaria: et si res incōuenientes recipiunt patiuntur.

¶ Dolores acuti calidi velocius frigidis corrūpunt propter caloris acumen.

¶ Quando corpus egritudine inuasum fuerit: non cure cum rebus p̄ncipalia membra ledentibus: et si feceris nocebis: cum conferre te credas.

¶ Spiritus naturā corporeis sequitur: maxime si dolor in membro extiterit p̄ncipali: et cū dolor hoc modo fuerit confortetur spiritus cū odoribus: et in similibus placentibus: et hec cura corporei existit conueniens.

¶ Medicinas accipere que caput purgāt post cenam cū dormiendi ē tempus magis ē conueniens: ab extremitatibus enim melius educuntur humores: hac enim hora interiora mēbra vigent fortitudine.

¶ Cum egritudo a cōplexione corporeis diuersa fuerit: curari nō debet cū rebus cōplexioni contrarijs: maxime si egritudo fuerit in membro p̄ncipali.

¶ Egritudo cōplexioni mēbri similis: cū medicina cōplexioni affini curari nō debet: sed potius dimittas q̄ cura egritudinē cū mala cōplexiōe affini vt dictū est: meli? est enim cū medicina mēbro cōtraria eā curare.

¶ Ethicos cū reb? vigorātib? cōplexiōē cura: et a tēperantia non remotis.

¶ Cū pauciorib? medicinis hūorem a corpore remouere que cognite sunt: sani? ē: q̄ si cum plurib? eum expellas.

¶ Singulares medicine nō sūt dubitabiles: et cōuenire ī virtutib? dubitat. Antiqui enī philosphi in compositis medicis dubitabāt vt singulariū virtutes cognoscerēt.

¶ Cum his medicinis debemus operari: quozum virtutes scimus: et quarum operationes erga naturam nouimus manifeste.

¶ Utile est medico nouisse q̄ hūores hyeme et vere plures sunt: et estate et autumnō pauciores: facili? ergo estate et autūno curant egritudines.

¶ Egritudinem in membro radicali existere signum est dissolutionis corporeis.

¶ Cum humoris innaturalis effectū reprimis et naturam getari dimittis conueniēti? operaris: q̄ si cum vomitu et fluxu eaz curaueris. Omnis enim fluxus vel vomit? debilitatē nature operat. Et hoc consiliū tibi affectuose p̄festo: cū humorem mēbroz p̄ncipale noueris si petere: Quod si fortasse membruz p̄ncipale petierit omnino apostemata debiliū ex egritudine non repcurant. mēbra enim p̄ncipalia eoz sūt debilia: et hec eoz mēbra debet

poti⁹ cōfortari q̄ putredinē apārls recipe: z quanto āpli⁹ apostema creuerit tanto eoz mēbra iterioza iuuant⁹.
C Homines in sexto vel in q̄nto climate degentes debēt flobotomari poti⁹ q̄ qui in p̄rio vel i septimo existunt: z min⁹ oīum qui sūt in scdo tertio z quarto climate.
C Lū apostema i mēbro fuerit p̄ncipali z dolorē egrotās nō senserit: nec defectū p̄tendit: z maxie si ex sanguie vel colera fuerit q̄ntatū: z raro huiusmodi egritudines p̄tūgūt.
C Frigida z hūida corpora nāliter paz ex cibis pro nutri mēto recipiūt: z qd̄ expellunt est nimis. sed eoz fluentia sunt hūilia: z egritudines q̄s habēt difficiles ad curādūz.
C Corpora calida z sicca ex cibarys multum recipiunt p nutrimento: z multum appetūt: quozum ventres sūt sicci z eozum cure habiliores sunt.
C Ethici ex egritudinib⁹ cū cibaria necessaria desiderāt medicus ea sic p̄paret: vt eozum malitia auferatur z ap perenti ea ministret.
C Doctores medicie egros dbēt p̄solari ēt si signa mortl p̄pēdant. Corpora. n. hominū spirit⁹ eoz sequuntur.
C Spirit⁹ doctoris humilis adiutorium prestat egris et eius contrarius non prestat.
C Logici. z qui ex ignio p̄prio volūt iudicare: z iuuenes q̄ res nō sūt experti interfectores existunt.
C Decet maḡm egrū iterrogare: vt cāz egritudis iterio re cognoscat: z postmodū rōnale iudiciūz p̄stare poterit.
C Decet magistrū vt ab alijs vrinarū indicia ingrat: z eoz verba audiat: nec verecūde egrotūz interrogare: vt sciat an egritudō iter venas: vel extra existat vl p̄sistat.
C Dubitabilis est doctor qui iudicat facile.
C Decet magistrū egrī p̄suetudinē cognoscere i sanitate: vt cū res ipsi placētes in sanitate cognouerit: ei p̄mittat cum ab egritudine creptus fuerit.
C Decet paraliticos vt corporibus suis naturalem caliditatem approximēt cū calefactura que nō est ignis caliditate: sed sit incorruptorū virginum.
C Homines a consuetudinibus remouere: si vsus fuerit antiquus dubitabile est.
C Quēadmodū res crude absq̄ ignis caliditate z humiditate nō possunt excoqui: sic nec digestio celebrat absq̄ humiditate z innato calore.
C Nobis est cōueniēs: vt humores i egritudinis p̄ncipio relinquamus. Sed si valde distēperati naturā violauerint eos omnino remoueamus.
C Decet magistrū cū hūores cōtētos iter venas purgare voluerit vt medicamē cibo silē faciat: vt ad venas accedat: z a nā n̄ existat diuersa: qd̄ si fecerit: hūores ad purgā dū aptos faciet: z si vi fortasse iferi voluerit nāz variat.
C Lū hūorē purgare volueris māz p̄pares cū medicinis z cibarys placētib⁹ q̄ cibaria nām medicie habeant.
C Nō est op⁹ balnei calidū in frigidare aut frigidū calefacere: sed soluere z humectare z abstergere z sudare.
C Poti⁹ ope tiriace idigem⁹ cū sudorē puocare volum⁹: z expellere z soluere tā i iuuenib⁹ q̄ i antiquis z debilib⁹ ab egritudine z maxie i iuuenib⁹ fortis nature.
C Facilius egritudines exteriores vere z estate curātur: z contra interiores.
C Nō sunt pauciores egritudines q̄ cū defectu accidunt: q̄ que cum supfluitate p̄cedūt: z i hoc magistrorū error existit quia statim ad purgandum sunt prompti.
C Lū medicinā mīstrauerit: z hūorē purgauerit: cessa purgatōe n̄ vtat: corp. n. nocebis z egritudines q̄ntabis.
C Ossa z mēbra hominū fride cōplexiōis z hūide sūt debilia z egritudinib⁹ p̄parāt: s̄z facili⁹ curā recipiunt.
C Apostema puerorū expellas exteri⁹. Laueas. n. ne mā iteri⁹ dissoluat: et maxie si mām a matre reduxit.
C Contra vsū egrī in oī medicina procedere nō ē cōue-

niens: sic vt in die quodā aeri frigidō exponat⁹ z i die alio reliquas vento calido.
C Egritudines calide in antiquis timorofiores sunt q̄ in iuuenibus: z in eis facilius terminant⁹ vel ad bonū vl ad malum. Nutrimēta enīz que ex cibarys suscipiūt frigiditati attinent: z de his non est timor nisi propter innate caliditatis debilitatem.
C Egritudines frigide in antiqs cure difficilioris existūt in iuuenibus ecōuerso facilioz.
C Balnea z medicie p̄sunt egritudinib⁹ sibi p̄trarys.
C Domines qui cibarys vsi sunt z debiles sūt post labores statī cibū sumāt: z virtuosī ante cibū laborent.
C Qui cibarys abstinet si laboret egrotat z hec egritudo est difficilis.
C Paralitici z spasmati in p̄rio secūdo tertio quarto z septimo climate nō fiūt nisi ex defectu caliditatis innate z p̄pter remotionē tēperatiōis. Vel fiūt huiusmodi p̄p supfluitatē frigoris: z iō statiz purgari non debēt.
C Cum a capite z cerebro z extremitatibus purgare volueris pillulas in quantitate magnas informa: z post ceenam ante somnum ministra.
C Cum humores in stomacho fuerit superflui medicinas redactas in puluere ministra q̄ bene sit cribellatus.
C Lū mēbra p̄ncipalia debilia vel egra fuerit: z tu vis medicinā tribuere laxatiuā ante egritudinē cognoscas.
C Cum humores ab intestinis remouere volueris in ieiunio medicinā ministra: z pillulas informa minutas z humidas: z p̄cipe egro vt moueatur.
C Ait. cum pillulas formatas iueneris nemini ministres nisi prius in aqua calida humectaueris.
C Ait. omnis medicina laxatiua omnino purgat coleram cū qua caliditas innata z humiditas expellūt.
C Ait. q̄ mēbra p̄ncipalia hūt debilia a medicinis abstineant: z p̄paret vt nō sint violētē: s̄z tēperamēto affines.
C Ait. ab egritudine cōualescēs abstineat labore s̄z cōparationē sue egritudinis z cibarys illis vtat q̄bus vti consuevit ante q̄ infirmaretur.
C Decēs est magistrū vt a cura p̄pria non recedat p̄pter egritudinis diuturnitatez: nec a cura diei propter maluz irrationale quod acciderit.
C Egro erit conueniens: vt vnū tantuz medicum eligat: error enim vnus magnam infamiaz nō inducit. Et vni⁹ vtilitas quā in egro efficit collaudatur.
C Qui q̄ plures medicorum interrogauerit in errorem incidit plurimum.
C Ait. apostemata antiquorū nō repectiant⁹. p̄ncipalia. n. eoz mēbra sunt debilia ad recipiēdū: z corrupit corp⁹ si p̄pterea male materie diminuat⁹ natura.
C Ait. quamuis superfluos humores pueri z senes habent: non propter hoc purgari debent violenta medicina: debiles. n. naturas habent.
C Ait. ad eam tēperatiām egrum reducas si potes: quam ante egritudinē habere consueuerat.
C Ait. nisi sanitates alicui⁹ agnoueris recessus a sua tēperatiā nō cognoscēs: nec egrū perfecte curabis.
C Ait. multotiēs cōplexiōes ad tēperamētū credes reduci q̄ ad egritudines poti⁹ reducunt.
C Ait. habitudinē bonā cū forti virtute si supflue soluere volueris errabis: s̄z cū laxatiuis tēperate p̄cedes.
C Ait. si recte operari volueris vnicuiq̄ egritudini curas p̄pria exhibeas s̄m ingeniū tuū z intellectum.
C Ait. qd̄ sub spera lune p̄tinet s̄z vniuersūq̄ gradus lune diuersitatē minuit vel augetur vel aliqua mutatione mutat nūquā in eodē statu poterit p̄manere.
C Ait. nihil enim extra naturā existit facile. Si enīz parua egritudinē n̄ p̄siderauerit fortassis cura erit difficillia

Antidotarium

† si violentā egritudinem recte perpēderis: forte magis cure appropinabit q̄ faciat parua.

† Ait in egritudinib⁹ n̄ facile pferas iudiciū. Nō yrina babeas nisi postq̄ egrum videris in presenti: et euz inter rogaueris et examinaueris.

† Ait in omni egritudine egrum interroga.

† Ait oīs febris nām excedit: sed in q̄busdā fortiores sūt et hoc s̄m humorū diuersitates: et ideo febris colerica a frigidityte superflua non debet extinguī: neq̄ febris q̄r/ tana cum frigidityte humectante curetur.

† Ait cui apostema ad similitudinē rose que malo grana to ē similib⁹ natū fuerit: et corpus ab hoc infirmū fuerit si exterius ad albedinem declinē fuerit nūquā membruz ad temperantiam reducetur.

† Ait dolores antiquos et debilitates membrorū filij a pa rentib⁹ cōtrahere consueuerunt: sed fortasse in filijs vel diminuuntur vel augmentantur.

† Ait qui egritudinem habet diuturnaz et yrina eius fue rit similis yrine sanorum sanari nō poterit.

† Ait medici cōplexio tēperata d̄z esse vt nec rebus secu laribus intendat omnino nec expers eorū existat.

† Ait cū tēpus corruptū fuerit ppter veris hūiditatē su perfluam in estate procedūt egritudines. s̄m serpiginē et vertiginē scabiē et apostemata: sed has euadit egritudi nes qui fluxū ventris habuerit.

† Qui patres zanos in sua gñatione Iuuenes habuerūt mēbra pncipalia fortia sunt et eorū virtutes maiores sūt. Et his d̄rys p̄traria accidūt. Si tñ patres et aui senes fue rint humiliores habent memoriam et rationes.

† Ait hominib⁹ calide et humide cōplexionis cito tristitie eueniūt: et sic in eis citius egritudines gñantur.

† Ait q̄ odorabilia et res saporiferas abhoruerint habēt humorum copiam putridorum.

† In oī ciuitate in q̄ nubes eē p̄sueuerūt capita i eis d̄gē/ tiū a vaporib⁹ replēt: ex q̄b⁹ vaporib⁹ catarr⁹ p̄sueuit gñā ri: et in hoc tpe extremitates corrumpunt.

† Ait euz in ciuitate in estate fuerit nebula in eo anno fe bres putride generantur.

† Ait ieiunius in estate corpus affligit et colorē palidum efficit et melancoliam generat et viuis debilitatem.

† Ait sāguis q̄ cito ad aerē coagulāt terēis hūorib⁹ ē d̄ri⁹.

† Ait in omni ciuitate a mari elongata homines degen/ tes habent corpora sicciōra.

† Ait in oī terraz genere corpora q̄ttuor nō sunt eadem cū sol existit in aliq̄ q̄rta circuli signorū. Luz enim frigus euenierit in q̄busdā terris. In alijs estas eueniet. Et cū in q̄busdā ver euenierit accidit in alia autū⁹: et quēadmo/ dū mutātur tēpora: ita et mores et volūntates diuerse sūt: sicut cū hi q̄ egypto sunt habēt ver: illi q̄ in india versant habent eitate. Et illi q̄ morāt sub equatore diei duas ha bēt hyemes et duo vera et duas caliditates: et duos autū/ nos in omni anno: et ideo arbores eorū plures: et eorū fru/ ctus meliores et acutiores similiter.

† Ait mulieres que multū dormire consueuerunt supra dextrum latus vix pariunt feminam.

† Si aliq̄ cū mulier coeat retro filij q̄ nascent si mascu li sint fiēt sodomite. Si vō femie erūt valde icōtinētes.

† Ait dubitabilis esse debet q̄ a societate feminarū oīno nō est remor⁹ et in iuuenū societate gaudet.

† Ait nō accidūt egritudines min⁹ ex humorū paucitate q̄ ex ipsorum abundantia et in hoc est error doctoꝝ qui statim farmacyz vti volunt.

† Omnia venenosa et maxime ea que vaporoso sunt ca/ piti cerebroque sunt nocua.

† Ait quēadmodū plante in lōgitudine latitudine et al/ titudine diuersificant: ita volūntates et cōplexiōes variāt.

† Ait diuersitas latitudinis terraz cōplexiones et mores et cibaria diuersificāt vsq̄ quaq̄ plura sūt a scōdo in q̄rtū et a q̄rto in secūdū gradū. Et he diuersitates siles sunt di uersitatib⁹ q̄ i his acciderūt ex eo qd̄ qdā sūt hortulāe: et quedam montane: et quedam nascuntur in campis.

† Ait. decet modicum vnguenta diuersificare s̄m diuer/ sitatem naturarum membrorum.

† Ait. melancolia in iuuenib⁹ euz medicina forti purgari nō d̄z: pauca enī ē i eorū corporib⁹ et nō bene adheret cor/ porū. Et ob hoc si medicā violēta fuerit de pncipali natu ra membrorum totum remouet.

† Ait. bonū ē doctoz q̄ cū dietis egritudinez remoueat vel curet: si potest et non cum medicinis.

† Ait si cū lōgo tpe q̄s medicina vel vomitu vsus nō fue rit et vomit⁹ vl⁹ flux⁹ vērris ei acciderit n̄ ē priuandus.

† Ait parum diuersificant ventositates in corporib⁹ que absq̄ vapore sunt.

† Ait vrine que sanitatem ostendūt in hominibus nō cō mutantur in substantijs et coloribus.

† Ait cōplexionū calidas in sanitate in hominibus nō est eadem in eorū multitudine in corporibus.

† Ait q̄ i salute yrina egrī n̄ respicit i egritudie eā pfecte cognoscere n̄ p̄t: neq̄ ipsi⁹ cura vitati p̄sus erat affinis.

† Ait debiles ex egritudine: et ex iuuenib⁹ et antiquis euz habuerint apostemata nō repercutiāt cū medicinis vio lentis et fortibus: sed cū medicinis tēperatis.

† Ait cū ratioe hominis fuerit perturbatio euz frigore et siccitate vtaris calis reb⁹ et hūidis odoriferis q̄ cerebrū per eius attractionē alterant interi⁹: exteri⁹ liget patēs nē iuncturas exterius exponat aeri.

† Antiqui q̄ ex p̄suetudine q̄ter in āno minui p̄sueuerūt cū ad quadraginta annos ter in anno minuant⁹: et euz ad sexaginta bis: et euz ad septuaginta semel: et post hec a mi nutione caueat.

† Ait senes p̄ ānos sexagita a miūtōe capitalis vene ca ueant: neq̄ qui septuagintaquinq̄ annos habent minui antur a vena basilica.

† Ait q̄ i innēte multotiēs minui p̄sueuerūt cū ad sexa ginta ānos pueniūt infrigidāt: et paralisi capiūt et maxie qui frigidi et humidi sunt natura.

† Ait pncipaliū mēbroꝝ vtutē maxie custodias: hūidita tes enī recipiūt et n̄ expellūt d̄ facili: itez vt⁹ minui.

† Ait vsus magistrorum in causis egritudinum: et in eorū experimentis laudandus est.

† Libri aphorismorum rasis finis.

† Antidotarium rasis in q̄ cōtinent cōpositiōes plurimz medicinarū ad diuersas dispositiones et multorū oleorū.

† De aptatiōe mediciaz ad diuersas dispōnes vt possint sumi sine horribilitate. CAP. I.

De aptitudine medicinarū: vt sine horribilitate possint sumi s̄z rasis pillule mirabala norū q̄ sūt cōposite non volētib⁹ sumere decoctionē. R. c. mirobol. citrinos et con q̄ssatos submerge i aq̄: ita vt coop⁹ at aq̄ et expōe soli septez diebus: deinde cola et aquā reserua: et sup eisdē aliā aquā mitte: et p̄mitte tādū dōec fiat absq̄ sapore: deinde repōe vtrāq̄ aquā i vase vi treo et obtura os euz pāno lineo: et p̄mitte dōec ispissēt aq̄ in moduz mellis. Postea serua tādū dōec pilles formari possint: et accipe ex eis. v. pillas: vel. iij. et f̄solue cū zucha ro. Si volueris remouere aspitatē cōfice cū viscosita te p̄sily: purgāt enī sine labore: et sū horribilitate sumūt. Medicamen ad epilepsiā detur pueris et delicatis. R. succi squille penid. coque et mitte pipis nigri. z. i. zinib⁹

ris quantū est medietas penid. 2 da. 3. y.

Medicamē aliud. R. ficados pte vna siseleos. y. ptes spatane ptez mediā: 3. iberis: pipis. añ. vi. parte: 3. lē asfate pte mediā. cōgregētur 7 puluerizēt: 7 pōc amigdalaz dulciū ad pōdus oīuz: cōfice cū melle vel penidy: 7 cū sucharo pueris cū alphita: aut i forma stomachicō.

Medicamē ad tussiz sicca 7 vigiliā: 7 fluxū hūoz ad pulmonē: accipe semē papaueris albi: 7 mole 7 misce cū rob. vini: 7 coq 7 mitte oleū amigdalaz dulciū 7 buliant donec inspissent: 7 da quotidiē coclear quasi vnum.

Ad leucostegmātiā oximel purgās aquā. R. aceti fort lib. 5. aq. lib. 5. esule. 3. i. infūde in aceto 7 aq p septimanaz. i. postea buliant vsq ad cōsūptionē medie pris: 7 adiūge lib. iij. suchari: 7 coq donec fiat syrup. iste. n. syrupus purgat sine nocumēto: 7 ē sine horribili sapore: 7 si habuerit epar calefactū vice aq pone aquā ro. 7 si stomach⁹ fuerit debilis mitte succū citonioz acriū. Sed debet 7 siderā quātitatē flux⁹ a pria die: 7 fm hoc minues vel addes: 7 si aliquid dederis: 7 nō laxauerit dabis pmo pill. q̄s dicaz postea: 7 post q̄ttuoz vel. v. fellas dabis istuz syrupum. Et si eger debilis fuerit 7 syrup⁹ duxerit ter vel q̄ter: noli addere in quātitate plus: qm̄ quotidiē purgabit pap: 7 pap dabis quotidiē de syrupo facto: 7 sunt q. puocāt vrinaz.

Pillule laxātes aquā citrinā fortiter sine horribilitate sapore in fūde esulā i forti aceto p vna septimanā: postea sicca: pulueriza 7 accipe ex eo. vna pte: 7 squame eris vsti mediā pte: 7 euforby. viij. i. ptes: suchari ad pōdus oīum dissolue suchaz: 7 cōfice cū eo alias medicinas: 7 i forma pillulas. **Si aut volueris qd sit in forma ely bene poteris.** Sz debet 7 siderare q i qlibet dos sit d esulā. 3. 5. 7 squame eris q̄ta pars. 3. i. euforby. vi. pars. 3. i. **Et si volueris poteris dare sicut stomachicū vel alphula.**

Oximel puocās vrinā 7 valēs ydropisī. R. semē cucu. 7 cucur. se. ēdiuic. añ. 3. y. se. apy. 3. 5. infūde i aceto 7 aq. viij. dieb: postea cola 7 mitte tātūde zuchari 7 cuilibet lib. appone. 3. i. aq. cucu. al. 7 coque: 7 fac syrupum.

Medicamē dissoluēs vērositatē i colica passione: 7 est absq horribili sapore. R. 3. sib. piperis. añ. ptez. i. eip: ma: stic. añ. due ptes. suchari ad pōdus oīuz. confice 7 dens. 3. iij. cū calā: 7 i ista pas. valent calcanei bestiaz combusti.

Sz multo magis sterē lupinuz albū cū sucharo quia be medicine absq horribili sapore sunt.

Medicamē puocās vomitū. R. se. atriplicis pte. i. sal. ptes. vi. mell. aut māne que magis vomica ē: 7 dēt ex eo q̄si tres doses de semine atriplicis sicut. 3. iij. 7 vni q̄rtā.

Oximel puocās vomitū. R. rad. cardī q̄ solet comedi 3. y. pulpe melonis. 3. y. infūde in lib. i. aceti: 7 i vna aque 7 malaxa cū manu 7 buliat cū tantundē penid. aur duabus lib. mellis: 7 fac oximel 7 propina.

Medicamē dulce ad ydropicos. Accipe esulā 7 pista cū dragagāto 7 amido sz esule sit. i. pars amidi. iij. ptes dragātī fort. 5. 7 de sucharo quātū sufficit da. 3. 5. purgat enī aquā fortiter: 7 si sēserit arsurā in gutture bibat pap olei amigdalaz dulciū: 7 si supueniat nausea bibat pap d sine co citonioz dōec icipiat flux⁹: 7 tūc abstīnēdus ē a succo.

Ad mictuz sanguinis cū vrinā: ex plaga i vesica: vel virga sicut cū i pncipio mict⁹ euz vrinā exit sanguis. Accipe Rob de vino: 7 buliat dōec coagulet: postea sume ex eo lib. i. 7 misce cū fa. filiginis: 7 da quotidiē in mane. 3. v. ē eniz sepe expertum.

Ad refrigerandū vomitū pbatū. Accipe mora celsi nō dū perfecte matura: 7 desicca ad ymbzā: pulueriza: 7 da 3. y. post illi puluerizationē: 7 aufert vomitū eadē hora.

Penid. qd affluci medic⁹ vtebat ad tussiz 7 fluxuz infil. R. syrupi rosati in quo plime rose sint lib. i. coque super ignē donec coagulet: postea misce gumi arabici vsti. 3. i.

amili vsti q̄rtā partē. 3. postea extende 7 fac penid.

Ad cōstipationē pomū qd debet in manu sua patiēs retinere: vt odorēt: 7 assellabit. R. scamonee. aloes: mirre: nigre. 3. i. esule colognide. añ. 3. i. 2. 5. puluerizēt: 7 cribel lent p pannū spissuz 7 cōficiant cū succo coriandri viridis: 7 ex eo i forma duo poma q̄ patiēs teneat in ytraqz manu sepe adinuicē mutādo: vt p motum calefiāt: 7 aer forti⁹ imutēt: 7 sic fortiter laxabit. **Sz caue qd pcedāt aliq mollificantia: vel aliquod digestiū.**

Ad cōfortādū cerebrū 7 reuma itercipiēdum. R. spice nardi gario. laureole: carie lignoz: storacis sicce. añ. 3. i. rute cataputic. añ. 3. y. piretri. 3. iij. capita aliozū. x. gipsi. 3. i. euforby q̄rtaz pte. 3. masticis. 3. y. olei antiq lib. 5. olei ciceris nigri quātū eliciē a q̄ttuoz almidis vel asmidis: qd oleū sic fit: cōquascent ciceres: 7 ponant in ola noua: obture os eius postea cū pāno forti: postea accipe alias ollā vacuā cuius ozificiū sit āpli: 7 fode foueā 7 itromitte olā vacuā 7 alterā suppone 7 pōc ozificiū alteri⁹ in ozificiū vacue: 7 line luto de stercore 7 fac i circuitu leuez focum. qd emanat: est oleum citrinum vel quousqz manet oleum a ciceribus.

De medicinis q̄ ornāt faciē.

CAP.

II.

Medicamē ad maculas remouēdas nigras: 7 ad cutē subtiliandaz 7 albificādaz. R. farine lupinoz q̄ttuoz ptes farie fabaz. y. ptes: farie ordeī. i. pte: seminis rafani ptez mediā: farine lētiū: amidi. añ. pte vna: ozobi qd dicit carthēna ptez vna: 7 dragagātuz pte mediā: seminis cucumeris. iij. ptes: puluerizēt 7 pficiāt cū lacte mulier: 7 supponat in facie p noctē: 7 ablūat cū decoctione violaz 7 seminis cucumeris.

Trocisci ad faciē mūdificandā 7 cutē. R. farine fabaz sile tritici. añ. 3. quattuoz. croci. 3. i. baurach. 3. iij. cōficiāt cū decoctione fenugreci: fursuris ordeī: 7 fiant trocisci q̄ desiccēt ad ymbzā: et cū volueris dissoluere: dissolue cū aqua dulci 7 ynge faciem.

Aliud forte expimentū. R. lupini fabe: semē cucumeris lentiū: ana. amigdalaz amararū farie ozobi pte medias rad. cāne sicce: amidi. añ. ptes tres 7 vni q̄rtā: rizi loti pte mediā rad. lily celestis ptez vna: cōfice cū aq fursuris: et pone super faciem per noctem: 7 mane ablue.

Aliud faciēs faciē rutilare expitū. Accipe lutuz ex quo aurifabri abluūt aurū 7 argentū. 5. viij. floris sgnantis. 3. viij. rad. lily cel. gumi arabici: añ. 3. y. cōfice cū aq fursuris ordeī: 7 i forma trociscos: 7 sume vnu 7 distēpera cū aq 7 ynge faciē nocte 7 mane ablue cū aq frigida.

Aliud: accipe aquam fursuris cocti spissam sicut syrup⁹ 7 pulpam melonis. Et mitte in eandem aquā. Ita qd cooperiat: et manu malaxa 7 expone soli et appone postea de baurach quantum ē quarta pars citruli: 7 dimitte sic donec exiccetur: et ex eo faciem ynge: et mane cum frigida ablue.

Aliud faciēs faciem rubicundam sicut rosa. Recipe farine lupinoz ozobi ciceris albi septem partes sinula triticea partem vnam. pulueriza 7 confice cū albumine oui et forma troc. pone ad ymbzā 7 parum ex eo distēpera cum aqua rosarum 7 faciem ynge: et permittite duabus horis.

Medicamē ad maculas nigras mūdificat cutē 7 colorat faciē. R. scorie argenti aur. i. croci. 3. i. auri pigmenti rubei aur. 5. confice cū aqua rosaz 7 inūge: 7 cū desiccātū fuerit p se cadet: 7 tūc accipe duas testas nouas 7 accipe aquā melonis: 7 frica cū aqua illa testas adinuicē: 7 si nō habes melones. Accipe lac cū puluer osiū veterē que inueniūtur in parietibus donec inspissentur: 7 ynge.

Aliud valens ad omnes maculas in facie: 7 ad vestigia

Antidotarium

variola. **R.** palea veteris intetaz in parietib: et ossiu i nentoru in parietib: rad. cane sicce: et testas luti albi: ami di: ana. 3. x. lupini. 3. xvi. semē cucu. 3. i. rixi. 3. xx. cap. ve. 3. xx. aristol. lon. costi: ana. 3. x. cofice cū aq melonū: et facies ynge: et ablue post. vii. horas cum decoctioe violaz.

E Medicamē valēs ad multa: albificat facies: et rubedi nem inducit: et multū durat. **R.** farine fabaz. 3. x. farie oz dei. 3. xx. semen cucu. 3. xv. amigdalaz dulciū. 3. x. simule tritici. 3. xv. stercoz passerum. 3. vii. lupini. 3. vi. confici antur cū aqua furfuris: et appone: et mane ablue cū deco ctione violarum et camomille. **E** Dixit. d. si quis accipe ret semē cucu. et pistaret cū tritico croco: et mirra: et pulpa melois: et informauerit trocos erūt mirabiles i abluēdo feces vultus et mundificans corpus.

E Medicamem valens ad crassitudinem cutis faciei: et manus. Recipe cere pinguedinis yrci ana lib. i. medul le cerui. 3. iij. mirre. 3. i. vitella ouorum. vii. liquefiat ce ra cū oleo violaz et cofice alias species: et pone sup locū notū. Sed nota q̄ debemus yti istis medicinis precedē te balneo vel ablutioe cū aq calida donec rubet.

E Medicamē cōfortās radices capillorū mundificans caput et barbā ab humore corrupto. **R.** salis ysti pulueri zati tantūdem zuchari conficiant cū oleo et caput inū gatur in balneo.

E Aliud faciens capillos odoriferos et confortans radi ces eorum. **R.** spice nardi sandali albi: costi: cardamōi: fo ly: ana aureum vnū cofice cum vino odorifero: deide ac cipe olā habētes ozificiū strictū in fundo perforatā quā linies intus supradicta cōfectōe: postea suffumigabis cū mirabolanis limobis zucharo: yngula cabalina vel san da: ana: et cū fuerit desiccātū ex fumigio rad. et pulueriza bis. Postea omnia cofice cū vino odorifero et iterū linias sicut pri: et suffumiga stozaces siccas sādā albis et cāpho ra: et desiccātū vide: et ad vsum reseruabis. Ex quo parū resoluēs i vino et c. put ynge.

E Medicamē faciēs oriri capillos statim: et ad eorum va lens figurā. **R.** succi folioz salicis: su cci mirte ana. 3. iij. ponatur in ola super ignē leuem: et tandiū bulliat donec remaneat tertia pars: deide pulueriza. 3. i. laudani: et mit te cū oleo olū mirte et mitte totū insimul: de quo radices capilloz inūges. **E** Dixit di. q̄ si caput fuerit lotū cū aq mirte confirmat capillos: et eorūz prohibet casum.

E Medicamē denigrās capillos: et facit eos redolere cō fortās cerebrūz. **R.** papaueris nigri. 3. y. corticis nucum viridium. 3. iij. laudani. 3. y. ligni aloes. 3. i. gariofiloz: ma sticis: nucis muscate cipi: cinamomi: ana. 3. 5. mirab. em blicoz. 3. i. et 5. nucis cypressi. 3. iij. folioz oline. y. 3. et 5. pulue rizen: et cōficiāt cū mucillagine maluanisci: et cūz q̄ttuoz aureis alcāne rubee 3. y. 5. p̄ ablue cū decoctōe corticis nu cuz: et mirte: postea ynge: et suffumiga cū laudano et mo retur sic per noctē: mane ynge cūz oleo mirte: et sic ablue caput: et hoc ē faciēdū aliquib: vicib: in lōgo spatio tpiis.

E Aliud denigrās capillos et faciēs pulcros: et sine nocumē to: **R.** galle frixe in oleo. 3. i. dragaganti. 3. i. tartari combu sti. 3. 5. nucis cypressi. 3. 5. dragantum. 3. 5. laudani aureos iij. cicerum nigroz in combustoz aureos tres. baurach aureos septem. pulueriza: et confice cūz tertia parte: et ad pondus omnium alcanne: et confice cūz vino odorifero: et superpone capiti per noctē: et mane abluas cum iure ci cerūz nigroz: et iuenies capillos nigros qd nō ē faciēdū nisi i lōgo spatio tēporis. ē enīz exptum.

E Aliud denigrās capillos. **R.** succi corticis nucū viridiūz 3. iij. glandiū. 3. vi. vini. 3. vii. bullāt ad ignē donec rema neat tertia pars: et mitte calcanti. 3. i. olei oline libas. 5. confice: et ynge.

E Aliud ad hoc. **R.** succi papaueri rubei: succi nucū viridiū

olei mirte ter tū cōficiant et ynge.

E Aliud denigrās capillos. **R.** galle frixe i oleo. 3. i. alcāne 3. 5. cris cōbusti. 3. y. salisgēme. 3. y. pulueriset et cōficiant cū aceto mixto cū aq calā et suppone capiti: et desup pone folia atriplicis. mane abluas cū viscositate maluanisci aut psily: aut granorum coctanoz.

E Aliud denigrans capillos. **R.** litargiri calcis ana. pone in vi. libris aque: et expone soli. iij. diebus: et quotidie moue as ter: deide inūge lanā et si nigrescit serua: sin autē mitte in aquā. vi. ptem litargiri et calcis: et pone ad solez palios tres dies et cola: et sic facies dōec nigrescat lana. postea cū illa aqua confice alcanā: et appone capill.

E Aliud denigrās capillos qd est mirabile in hoc. **R.** mi rabol. ni. galle. ana. 3. i. litargiri. aur. i. emb. 3. i. nitri aur. 5. aluminis aur. 5. cris combusti. aur. 5. sal. geme draganti. ana. aur. i. puluerisent: et cōficiāt cū decoctione dactilo rum: et suppone capiti. ē n. valde mirabilis.

E Aliud faciēs renasci capillos i supciliis et i barba: accipe plūbuz: et fac ex eo mortariū: et pistellū: et pone itus oleūz ro. et mirtinū. et pista tādū donec mutei i col. plūbi: et fiat spissum: et inūge locū quo vis facē oriri capillos: et dimi te per noctem mane ablue.

E Aliud breue denigrās capillos. **R.** alcanne ossium da ctilorum. añ. confice cū decoctioe corticis fabaz et galle.

E Aliud faciēs rnasci capillos et pillos i supciliis et i barba forte et denigrās ē. **R.** papaueris ru. folioz mirte capit. ve. spice nardi: ciperi: feniculi: apy: emblicoz: nucis cypssi ana. 3. i. decoquāt in. iij. lib. aq dōec remaneat lib. i. col la: et colature addat. lib. i. mirte: et coque in caldario plo no vsqz ad cōsumptionē aq. deinde accipe cortiē. pini lau dani. ana. tertiā partē. 3. puluerizetur subtilissime et mitte i oleo miscendo. ynge mane et sero.

E Aliud breue exptū ad oriēdū capillos. **R.** ossiū dactilo rurū laudani ana puluerizetur et confice cum oleo mirte: et ynge locum.

E Aliud denigrās capillos: et pfortās casū illoz: et ē breue. **R.** nucel cipsi. et dcoq cū vio et aceto añ. et ablue ex eo capil.

E Ad destructioēz ortus capillorum omnino. remoue ca pillos d loco. postea ynge cū viscositate psily et aceto sepe aut cū opio et aceto aut cū tartaro et melle: qd ē exptum.

E Aliud ad idēz ynge cum sanguine rane vel testudinis.

E Aliud ad fursura capilloz si caput fuerit calide cōple xiōis: accipe ciceres puluerizēt pfice cū aqua atriplicis: et caput i ea ablue. **E** Aliud ad idē si caput fuerit frigide cōplexiōis ablue caput cū aq colloqntide cū aqua lupio rurū: aut cū aq i q̄ resolutū fuerit nitrū: et fel tauri.

E Ad idē accipe fursur lib. y. remollāt i aq per diē et no ctē. postea expme et cola. colature admisce. lib. i. aceti bu liat: et ex eo caput ablue. **E** Aliud ablue caput cūz aq atri plicū et fenugreco et ynge cū oleo lily cel.

E Aliud. **R.** lupini absinthij ana. pulueriza. et confice cūz aceto et caput ablue et c.

E Compō multoz oleoz. CAP. III.

Leuiz iuriulē sic fit: Acci. iuriuleni et folia mltā iecimini misce insil. frica ma nu sepe vel cū ligno alio die cribra et folia sup cribrū remanebūt: iuriuleni iferi? cadēt po stea appone alia folia et fac sicut prius p ordinez p. x. dies: postea pista iuriulē et extrahē ei? oleū cūz aq calā. Et si volueris claz facere adde paz salis puluerizati: hoc aut oleū est ca. et hūidū dissoluit: et hūefacit cutē et capillos: et aufert fissuras accidētes i manib: et pedib: valet ad puritū siccū et ad spasmū: de inanitione et bibitum ex pellit lapidem a renibus. Sed nocet stomacho quoni am remollit eius vilos propter eius humiditatem et neruos eius relaxat: et debilitat opationem vtutis reten

Ad anfractu deos capillos

riue: et digestiue et cito auertit i colera: et inducit sitim.
C Si autē aliquis sumpserit ex eo ad pondus. 3. ij. cū. 3. ij. de aqua aloes 2. ij. 3. passul. ieiunus valebit ad asperitatē corporis: et ad pruritū accidētē ex sanguine et flegmate falso: et si addideris. 3. i. penid. erit vtilius et valet senib⁹ et frigidis a cōplexione: et cephalce: et iniectus in nasus valet emigrane: et torture faciei et epilepsie: et si ex eo factus fuerit emplastrum cum cera citrina et ponat super apostema durum digeret et dissoluet.
C Oleū rosa. fit sicut diximus in iecimino. Sed amitteret virtutem: fit autē tribus modis: quorū primus est iste: Accipe olei oliue lori lib. i. et pone in vase vitreato: et pōe i eo quartam partem ro. viridiū: et opilla caput vasis et suspende ad solē per tres dies: postea cola: et in vitro repōe et iste modus ē melior oibus alijs et subtilioris substantie.
C Secundus modus est iste: accipe oleū et ro. in eadez quātitate predicta: et suspende in puteus ita qd tangat ab aq et dimitte sic per duos mēses: deinde cola et reserua.
C Tertius mod⁹ sume oleū et ro. in eadem quātitate et pone in vase vitreo itus melle illinito: et opilla caput vasis: et sub mitte in pfudo terre: in loco vbi nō tāgatur ab aq: nec alia humiditate: et dimitte sic p duos mēses: et oleum sic factum magis acquirit odorem a rosis q̄ prima olea.
C Laus ei⁹. hoc oleū h3 ponticitatem mediocrē: est etiā fridū: tamen eius frigiditas nō ē manifesta nec eius ponticitas. **C** Et si alijs sumpserit ex eo in maiori quātitate q̄ debeat: maxime si fuerit admixtum cū rebus molificantib⁹ et constrictiuis sedat omnes dolores calidos. Et si fuerit sumptū per os valebit cōtra arsuram stomachi. Et similiter si ex eo stomach⁹ fuerit vinctus. **C** Et si sumptus fuerit cū psilio abluto: et parz ad ignem calefacto valet fluxui: et vulnerib⁹ intestinozum. **C** Et si sumatur cū lacte caprino valet arsūre vrine et vesice: et valet vlcēribus renū: et calozī eozū: et ē mirabilis in pas. dyabertica.
C Et si admixtū fuerit cū aceto: et infusus fuerit supra caput: valet cephalce ex calore solis: et fumositatib⁹ febriū: et frenesi non vere: et admixtum cum aceto: et ex eo corpus inunctum valet pruritui: et scabiei.
C Sed hoc non debet fieri nisi post purgationem corporis: et cū capiti accidit percussio cū fractura ossis i qua appareat tela capitis tep. erit in loco san. colūbe vel tururis: et sedabit dolorē et admixtū cū vitello oui decocto. Et sup oculū iposito sedabit dolorē: et cerotū factū ex eo cum cera alba: et suppositū fissuris manūz et pedū curabit eas. **C** Silr fissuris labioz et nasi cū succo plantaginis mixtus et ore abluto valet eius vulnerib⁹ et vesicis vale et etiā combustioni ignis.
C Oleū viol. fit sicut ro. valet ad pruritum corporis: et mēbra extendit spasmata: et lenit asperitatē: valet fissuris labiozum et nasi: et cephal. ex calore et frenesi: et mixtum cū lacte mulieris statim multo: valet frenesi nō vere et vigilis: et iniectū in auriculis p se solū vel cū lacte mulieris valet: et p siringaz in virgam iniectū valet arsūre vrine: et mixtū cum psilana: valet tussi sicce et asperitati pectoris et canne pulmonis mixtū cū cera alba et positū sup combustionem ignis sedat dolores: et apostema et mixtū cū farina ordeī: et suppositū herisipille: vlt pleuresi dolorē sedat.
C Oleū nenufarinū fit sicut oleū rosaz: valet ad cephal. ca. vaporib⁹ cerebuz ascendētib⁹ vigilis: frenesi: mixtū cū cera alba: et oleo rosato: valet apostematib⁹ stomachi et epatis calidis et vebemēti siti potatū cum psilio abluto valet vlcērib⁹ vesice et fnū clisterizatū et valz arsur vrie.
C Oleū lily celestis fit sicut ro. ē autē calidū et hūidū valet ad dolorem stomachi: lana in eo intincta: et i matrice misa valet ptractiōi orificij mēicis: et ei⁹ spasmō et apostematibus q̄ sūt in ea: et valet cephalce ex frigore iniectū in au

riculis valet dolori percussiois admixtū cū litargiō. Et cerusa: inducit cutez in vulnerib⁹ senibus.
C Sit autem alio modo. R. storacis sicce costi camphore: masticis. 3. 5. croci aur. i. gal. cinamomi ana. 3. 5. cōquassentur: et ponatur in vase vitreo cū oleo abluto ad pōd⁹ oīuz et flores lily albi per diē vnā desiccati triginta numero pone in vmbra per tres mēses: et postea vtere.
C Oleum mirtinum. Accipe foliozum mirti humidi libras quattuor quassa et pone in vino die ac nocte: deinde cola: et pone in olla cum quattuor guttis olei oliue: et decoque super prunas donec cōsumat vinū cola: et vter.
C Sit aut ex florib⁹ eius sic. accipe ex eis quattuor. 3. et pone in lib. vna olei: et suspende ad solē duob⁹ diebus cola: et vtere. **C** Sit aut ex folijs tribus modis: quorū primus ē talis: accipe folia mirti viridis et pista: et extrabe succuz: et misce cū tantūdem olei oliue: et decoque vsq̄ ad cōsumptionē succi. **C** Secundus modus ē vt decoquant folia cū vino donec accipiat virtutē foliozum cola et misce cū tantūdem olei et decoque in vase duplici donec aqua consumatur. **C** Tertius modus est vt accipiant folia mirti viridis: et mittant in oleū: et exponantur soli p decē dies: et vtere: valet ad fluxibilitatem stomachi: et epatis: ē enim valde pōticū et frigidū. Sed illud ē melius i cuius gustu inuenit amaritudo et viriditas: et ei⁹ dolor est sicut odor mirti: quo si corp⁹ yngat prohibet sudorē: et cōfortat mēbra debilia: et fluxibilitatez iuncturaz: curat fissuras ani: et siccū valet cōbustioni cum cera alba: valet vulneribus omnibus ex qbus manat hūiditas: et positū sup vulnera inducit carmen: et mixtum cum landano et capiti superpositus facit ad ortū capilloz: eozum radices cōfortat: et ipsorūz prohibet casus: et eos denigrat: iniectus i aures i qbus ē venenum ipsum desiccet.
C Oleum camomille sic fit. Accipe flores eius et mitte in oleum et suspēde ad solē decē diebus: deinde cola et reserua.
C Sit etiā alio modo accipe capita camomille viridis: et pista: et accipe succū et tantūdem olei: et decoque sup ignez i vase duplici: donec succus cōsumat: et remaneat oleū: et in illo oleo. itez mitte succuz. Et itez coque sicut prius: et hoc fac sepe donec fiat oleum forte odoriferū.
C Valet lassitudini: et cephalce ex melācolia: et generalr oibus doloribus: et ē cōueniens omnibus opilationibus et est valde subtile. Sed melius ē ex q̄ resoluitur odor: sicut odor maloz macianoz.
C Oleū citri nō fit multis modis: Accipe olei zābac. lib. i. corticē triuz citrozū pone i oleo: et morētur p tres dies: postea remoue illos cortices: et appone alios: et sic facies donec tota virt⁹ corticis mādēf i oleo. **C** Sit et alio modo: Accipe citrum viride et rade eius corticem superiōrē cū vitro vel ferro subtili: et pone in ola noua cū aqua rosata et oleo zambac: et decoque donec citrum albescat et mandetur eius vis oleo: tunc remoueat ab igne: et dimitte per diem: postea cola: colature adde succuz cāphore: et vsui reserua. **C** Sit etiam alio modo. Accipe citrum cū bene fuerit maturum: et rade corticem superiōrem: et pone in vase suffumigato ambra: et pone in oleo et moue decem diebus: deinde cola et adde alias rasuras valse primo suffumigato: et repōe in vase stricti orificij clausi cum cera. **C** Hoc oleum nobilissimum est et vtuntur eo reges et duces: valet ad egritudines senum: et ad tremorem accidentem in quartana et quotidiana: valet ad dolorem iuncturarum: quia eadem hora facit quiescere egrum: valet paralisi: et tremori capitis cardiace et sciaticę: et dolori dorī et iniectum in naso valet epilepsie: et emigrane.
C Oleum macianorum sic fit: frica inter manus mala maciana cum iurulem.

Antidotarium

C Postea extrahē oleū a virtutibus: aut accipe cortices virides et pone in oleo et suspende ad solē donec ius maciae nozū mandet oleo confortat animā per suū bonū odorem valet egritudinib⁹ melācolie bibitus vel extra inunctum.

Oleum citoniorum fit duob⁹ modis: sicut fuit oleū macianozū valet emproyee pal. et cephalae: et catarro calido et calido apostemati epatis et fluxui cronico qui fit ex calore clisterizatū valet vulnerib⁹ intestinozū manifeste.

Oleū costi accipe costi. 3. xxx. et pōe ī vino p vnuz diē: et postea mitte libras quattuor olei: deinde coque donec consumat vinum cola et vtere: bibitū vel inunctum valet frigiditati stomachi et epatis: et tremori qui fit in accessiōib⁹ febrium. pulcros reddit capillos.

Oleum masticis accipe masticis. 3. vi. tere. et coque cum duabus guttis olei abluti donec consumat tertia pars: et conferua: valet ad dolorem matricis qm calefacit: et adiuvat retentione mediocriter: valet fluxui cronico: et obilitati epatis: et vulnerib⁹ intestinozū: et facit colorē pulcrum et curat manuum fissuras et pedum.

Olenz basiliconis gariofilati. **A**ccipe basiliconis viridis. 3. iij. et appone librā vnā olei et claude vas: et suspende per viginti dies. Deinde cola: et referua: et si vis facere fortius muta basilicon in qlibet septimana. Et si volueris suspende ad solē: sed qd suspendit in puteo ē fortioris odoris: et qd suspēditur ad solem est subtilius: valet cādiciacis: et melancolicis. Confortat cor: et reddit audacem.

Oleum absinthij: accipe flores virides. lib. i. et pone ī tribus libris olei abluti: et suspende ad solē: hoc oleum ē valde mirabile: deinde valet bibitum opilationibus epatis. valet ictericie: prouocat mēstrua: stomachum debile confortat iniectione auribus interficit vermes factum ex eo cerorū et superpositum stomacho debili confortat ipsum valet suffocationi fungi: et bibitum cum oximelle aperit opilationes splenis et epatis.

Oleum zirungem fit sicut oleū basilicōis valet cardia et tremori et timori bibitū aut inunctum.

Oleū heris fit sicut ro. et est tempate cōplexionis subtile. valet fatigatōi lassitudi: et cephalae q fit ex hu. mixt.

Oleū aneti fit sicut oleū camomille: valet dolorib⁹ accidentib⁹: ex v̄tositatē: et mollificat duritiē apostematis ybicūq; fuerit siue in matrice: siue in alijs membris: valet lassitudini: et dolori aurium qui fit ex v̄tositatibus.

Oleum nucis: calū est et siccū: et virtus ei⁹ est sicut virtus olei de ben. et extrahit post pistationē: et exp̄sionē sicut oleum de iuriulē: et est fortis dissolutionis: et valet dolori renū: et vesice. et fissuris ani. S; nociuū est stomacho.

Oleū laurini calz ē: et siccū: et fit sic. accipe bacas lauri maturas: et pista cū aq; dōec supnatet oleū: et aggrega oleū: aut decoq cū aq; dōec cōsumat aq; et remaneat oleū et fortius ē illd qd est nouū viride min⁹ amāz: et ē mollificatiuū et calefaciēs: et apit ozificia venaz: et valet dolori mēbroz ex frida cā: valet scabiei: pruritui: ipetigini: que fiunt ex flegmate falso valet alopie tyrie. S; debet illd cauere habēs caput calidum.

Oleū fenugreci: accipe fenugrecū. lib. i. olei. lib. viij. ciperi lib. y. calami aromatici. lib. i. pone ī oleo p decēz dies quottidie moue ter et exp̄ie oleū: et referua: valet vlceribus faciei mūdificat maculas: facies mollificat valet duritiei: et apostematib⁹ matricis: et difficultati part⁹ et apatib⁹ calis et itestis et ano clisterizatū: et valet fissurū pedū.

Oleum amigdalārū amaraz sic fit: accipe ex eis lib. i. et sicca: et cōtere in mortario ligni donec fiat sicut medula et funde desup. 3. 5. aq; buliētis et frica manibus: et si videris oleū exiēs iter digitos sufficit. Sinaūt adde aquā donec exeat oleū s; caue ne apponas multū de aq; color enī ei⁹ fit sicut color lactis et corūpif. Ita qd nō pōt exire oleū.

Deinde exp̄me in vase et aggrega illd qd supernatat super me. Deinde infūde aliam aquam super massā quam habes in manibus: et permitte donec combibat aquā et fac sicut pri⁹ donec habeas oleum sufficiēter. Siliter extrahitur oleū de amigdalīs dulcib⁹.

Doc oleū valet mīcibus et earum doloribus: et apostematibus: et suffocationi caphalee: et aurium doloribus: et earū tinnitui: et interficit vermes natos in ipsis: aperit opilationes splenis: et epatis: valet asmatis: et dolori renum cum cera mixtum: et superpositum pectori valet apostemati lapidi renum: et splenis apostemati: extendit rugas faciei: acuit vīsus: auferit maculas corporis. mixtum cum niue: et positum super caput valet vulneribus capitis et furfuribus.

Oleum amigdalārū dulcium est bonum pectori: epati: pulmōi: lenit asperitatem et valet arsūre vrine et dissoluit apostema dura et extendit spasmum.

Oleum sinapis: pista sinapim: et mitte in aqua calida: et misce cum eo parum olei: et dimitte per vnū diem et exp̄me per mantille donec exeat oleum et referua. valz doloribus: et desiccāt humiditatem: valet alopie et dolori iūcturarum: paralisi: tremori: morsui scorpiōis: et posterior pars capitis ex eo inuncta tollit obliuionem valde confortat memoriā: dissoluit flegma: et calefacit nervos.

Oleū auellānarum extrahitur sicut oleum amigdalārū et est temperatum subtile. valet contra venenum: et morsus reptilium.

Oleum de fisticis fit sicut oleum amigdalārū similiter valet tussi: et dolori pectori et epatis: et fride p̄plexiōi.

Oleum persicorū similiter fit: valet emigrane et apostematibus aurium. mirabiliter etiam valet in fissuris anni: et apostematibus.

Oleum alipidi: accipe lib. i. combure donec crepet: et p̄mitte donec in frigidetur: et pista donec fiat sicut medulla. Deinde accipe fenugrecum: et pone in aquam per dies vnum: et cola: et pone super ignem aquam illam: et cū bullierit mitte in eam nigellam: et post duas vel tres munda tiones remoue et collige oleum suauiter: est. n. valde calidum et valet pleuresti. inunctum et iniectione in narib⁹: valet catarro: et emigrance et frigiditati cerebri: et dolori iūcturarum: et generaliter optimū ē ī egritudinib⁹ fridis.

Oleum vrtice fit sicut oleum sinapis. laxat flegma valet dolori dorz si bibitū aut inunctum.

Oleum iusquam: accipe semen eius albus siccus nouum malaxa cum aqua calida: et pone ad solem: et cum desiccatum fuerit misce cum humido tandiu donec nigrescat et mollescat. deinde exp̄ime per pānū lane spissum: et aggrega oleū suauiter. est autē frigidū et valet vīgilie et inūctuz et iniectione in naso sedat cephalē calidaz et dolorem matricis et aurium: qd si inūgantur timpora inducit somnum.

Oleum ouozum: accipe oua et coque et vitella pone ī caldario ferreo sup prunas donec cōburātur et oleū qd manat serua in vitro: valet dolori ani et eius passioni: et dolori aurium et dentium.

Oleum de semine cucurbitae fit sicut oleū de amigdalīs: et similiter oleū de melonib⁹ et citrulis: et cucumerib⁹ valet cephalae calide calori capiti asperitati nasi inducit sōnū et bene vrimur eo in passionib⁹ lapidis arsūre vesice iniectione per siringam valet.

Oleū frumēti. Accipe frumētū et pōe sup marmorē et calefac lamiaz ferreā crosā et pone desup: et exibat oleum. valet impetiginibus.

Oleū nigelle silr fit: valet ipetiginib⁹ magl qd oleū frumēti.

Oleum storacis sicce accipe storacis sicce. 3. quattuor olei lib. y. coque dōec ius mādēt oleo: cola: valet dolori iūcturarū ex frigida cā p̄z mortificat. q̄re sedat dolorē.

Oleū nigelle silr valet ad impetiginē
John

Oleum pletetri fit sicut oleus costi. confortat stomachū calefacit mēbra frigida valet paralisi flexibilitati neruorum et iuncturaz dorso cum eo iuncto et posteriori parte colli añ accessionē febris q̄rtane et quotidiane. aufert tremorē quo corp⁹ inuētū valet mortificatōi mēbroz et reuocat calorē ad mēbra et puocat sudorē. inuētū in nare epilēti valet. et cephalē et emigranē frigide.

Oleum euforby. Recipe euforby. 3. i. puluerizet et mitat in lib. i. olei. et pone sup ignē vel ad solē fortē. valet ad rugitū auriū. et est mirabilis in sciatica passione. et ad dolo rem dorſi et ancarum. non debet per os sumi: ipsum enī vulnerat intestina.

Oleum fornicarum volantium. Recipe mille et pone in oleo confortat coytum.

Oleū rute. Recipe succum folioz rute lib. 5. olei lib. v. aque lib. iij. coquant donec consumat succus et oleū remaneat cola. et serua valet friditati renū et vesice. et dorſi et paralisi vli et particulari. et flexibilitati neruoz. abscindit coytū dorſo ex eo iuncto. et inuētū in naso valet vētositati.

Et scī ex eo cerotū positū s̄r apata apta attrahit venenū. et illud qd fluit ex eis. valz coliricū cū buti. clisterizatū.

Oleum saluice pista saluicam et pone in aqua. coque et pone oleū. et coque super ignē. referua colatum. valet difficultati vīne. lapidi. dolori renum bibitum. vel inunctum vel iniectum.

Oleum oleandri. Recipe succi oleandri. lib. i. rosaz lib. 5. olei onfacini. li. ij. coque donec consumat succ⁹. cola referua. valet scabiei et aufert eam omnino.

Oleū canabis fit sicut alia olea. calidū est et siccat. valet dolori neruoz. duritie matrici. dolori auriū. cerotū scī ex eo dissoluit apata dura. valet vlcerib⁹ capiti pueroz.

Oleū maiorane fit sicut aliud oleū valet lassitudini. et inuētū in balneo valet paralisi torture oris. et iniectum narib⁹ valet oibus ifirmitatib⁹ frigidis iniectū in auribus sedat rugitū et tinitū dissoluit ventositatem. puocat menstrua. valet morſui scorpionis.

Oleū balaustie sic fit. mitte balaustias in oīo onfancio et suspende ad solē p. lx. dies cola et referua. frigidū est et stipticū. confortat mēbra debilia. valz emproicis. emplastrū scī ex eo cū cera alba curat vulnera et vlcera.

Oleū mirobalarum emblicoz accipe ex eis li. i. coque cū tribus libris aq̄ donec remaneat tertia ps cola misce cū oleo onfacino. lib. ij. coque donec remaneat oleū cola et referua. aut si volueris pretere. et pone in oleo et suspende ad solem. frigidū est et ponticum confortat stomachū valet fissuris ani capillis ex eo inunctis phibet eoz casum et confortat rad.

Oleū raphani. Accipe semē pul. malaxa cū aqua cala. deī pone in caldario aque calide. et coque donec supnaret oleū et collige. quāto antiqui⁹ tāto meli⁹ erit et calidi⁹ valet morphe et barace. mundificat cutē faciei. dissoluit foriter. calefacit multū. valet paralisi et torture oris.

Oleū bñdictū accipe oleū ātīquū. et lateres rubeos no uos quos non tetigit aqua frange eos p̄r frusta minuta quasi ad pondus. 3. i. et coque in igne donec fiant rubi. cundissimi post qd libet frustū sigillatim intinge in oīo. Deinde conuassa. et imple ex eis vasa vitreata q̄ possunt sustinere fortitudinem ignis. deinde claude cum luto sapientie. et in furno suspende sicut suspenditur vas olei rosati nihil debet esse inter ipsum et ignem. et cum desiccātū fuerit lutū mitte sub vasa illa ignē suauiter. et paulatim et q̄nto magis fuerint calefacta tanto maiora ignē donec aqua fluat ab illis vasis. tūc īcipias vigorare ignē quousq̄ videas fluere oleū valde rubrum

Et cane ne ignē tāgat oleū. qz postea nō extinguere f̄z sc̄mp vicina ignē. donec cesset fluere oleū. et tunc p̄mitte

donec infrigidef furn⁹. postea extrabe feces a vasis et apones alios lateres. si vasa sint sana. sinantē accipe alia. et sic facias quousq̄ habeas oleū sufficiēter. qd reponas in vase stricti orificij. et claudas cera. hoc oleū est de secretis phisicis. valet sicut oleū balsami. S̄z ē subtili⁹ et calidi⁹. et maioris vtilitatis ī egritudinibus frigidis. p̄orat. n. manū cito. et expādit lato spacio. valet lapidi. et egritudinibus vesice. puocat vīnā. valet dolōib⁹ fridis. et pas. auriū fac. iterficit vermes in eis valet paralisi et torture oris inuētū aut bibitū. valet sciaticē et dolori iuncturaz et dorſi.

Emplastrū factū ex eo et armōiaco disso luit apā splenis et duricies ei⁹ paruo spatio t̄pis. et s̄līr apata dura. iniectū naribus valet epilepsie. valz opilatōi nariū. Calefacit cerebz. valet obliuioni sedat dolorē dētiū iniectū ī matricē. menstrua puocat et educit embriōnem siue vīnū siue mortuū. dissoluit sanguinē cōgelatū. et ex eo alique gutte posite in sirupo ro. bibite pulmonē purgāt ab humorib⁹ crossis. valz anhelosis. et ē mirabile aq̄ d̄scēdēti ad oculū. valet venenis frigidis morſui scorpionis. et eis q̄ os sū pferunt opium et iusquiamum.

Et si piscatores inūgant sua rethia ex eo congregabunt multitudinē pisciū. et melius est qd ē valde rubenz fortis odoris subtilis substantie. si ferrū itingatur in eo et igni appropinquetur statim accendetur.

Capitulū. iij. in quo ponunt medicine ad q̄sdam dispoſitōes que sunt.

Febbris
Erenesis
Emigranea
Debilis epatis.
Difficultas vīne.

Vulnera oris
Antrax.
Extractione secundine.
Lapis.
Erisipilla.

Samina istius capli. Post electionē spe cieꝝ instrumentoz bonitatē et prudētiā scientie operationis est cōsiderāda dispositio stellarū. et lune et tēpoz pueniētis cōplexioni. et p̄ſidera in hoc verba ypo. qū dicit. qz p̄cedit artes medicine et habuerit subtile ingenij. ſciat qz astronomie ars nō modica ps ē ī eis in qbus indiget medicīa et post illud fit decoctio specieꝝ q̄ decoquunt aqua clara et dulci lignis vitis et salicis et ramoz rosarum et cānarū et herbarū odoriferarum et modo incipiam.

Electuarium valens ad febres acutas et est mirabile expertū. Recipe mirobalan. citri. kebul. ana. 3. y. feminis ēdinie. basiliconis. gariofil. ana. 3. i. cinamomi acuti 3. i. ziberis nō ui ana. 3. i. sādali albi ambre. 3. 5. cāphore. 3. 5. dissolue ambra cū oleo fisticis. et ex eo ynge species. p̄fice cū tantūdem mellis iuiube et ex eo deſ febrēti a. 3. i. vsq̄ ad. 3. i. 5. cū. y. 3. s̄f. macianoz et sirupo facto ex sucharo.

Medicamē ad hanc febrem mirabile. Recipe mirobalan. citrin. emblic. ana. 3. y. cinamomi gariofiloz sandali albi ana. 3. i. feminis rosaz. feminis cucumeris. feminis paueris albi ana. 3. 5. yngantur cum oleo macianorum et confice cū tantūdem mellis. cassie fistule et denſ ex eo. 3. y. cū. y. 3. sirupi maloz granatorum.

Electuarium ad febrem quartanā. Recipe sene assari calamiaro. ana. 3. i. cinamo. opy. 3. iij. s̄. end. basiliconis gariofiloz. s̄. melōis ana. 3. 5. cōficiant cū ter tū syr. kebuloz. et deſ ex tertia. 3. cū. 3. i. syr. acet. muscati. **M**edicamē qd laudat ad hāc febrem breue. Recipe assari calamī aromati ci. femin. et radicis lily. ce. cetarac. 3. i. sādali citri aneti capil. ve. ana. 3. 5. cina. 3. iij. p̄fice cū melle dispermato et detur. 3. 5. cū. 3. i. sirupi oximellis facti cū femine endiue.

Oleū bonum ad bac febrem valens tristicie cardiace et melancolie.

R. olei citioī. li. i. olcinoui nucis lib. i. ponant in vino va

De preservatione

se et assigna olei quantitatem et appone aquas bullitionis gariofil. li. ij. et coletur et decoquat in vase duplici: donec sumet aqua et remaneat oleum tunc remoue ab igne et mitte in eo. s. musci: et def. ex illo oleo a. s. y. vsq. ad. ij.

Electuariū mirabile ad sinocham. R. se. endiuie se. plā taginis se. portulace se. cucumeris ana. s. i. se. ro. sandali citri. se. lactuce berberis ana. s. i. p. fice cū opizacara et dētur s. ij. cum sirupo prunorum.

Electuariū pulcre cōpositionis ad phrenesim cum vehemētia vigiliarum. R. se. lactuce. cucu. melo. papa. albi portul. iusquiami ana. s. y. endiuie basiliconis ana. s. i. r. s. sandal. citri. cāphore ana. s. s. cinamomi. s. y. cōfice cū ter tū sir. de sebesten cū tantūdem iuiub. dētur ex eo. s. i. r. s. cū sirupo vio. et prunorum.

Oleum ad emigraneam acutā cum vehemētia vigiliarum. R. amig. se. papaueris al. se. cucu. se. lactuce. se. mel. cucu. ana. extrahē oleū et misce cū oleo nenufa. et ytere in infirmitatib. capitis quoniam est laudabile.

Trocisci valentes ad debilitatem epatis ex cala cā. R. berberis. s. x. antere. se. endiuie portulace ana. s. y. sādāl. citri. s. s. musci. s. ij. zuchari. ad pōdus oīum fiant trocisci cum succo basil. aū. y. et dētur vnus cū. s. i. sir. macianoz et aque endi. bullite et colate. s. i.

Medicamen ad difficultatem vrine. R. mirre squinā. ti ciperi cina. ana. s. i. croci mediam partem farine glandum partes. y. et sūne ex eo. s. y.

Medicamen ad vulnera oris et cancerationem. R. ciperi. mēte combusse lily ce. ana. pulueriza et pone super vulnera et ablue cum aqua ro. et aqua in qua infusum fuerit sumach.

Medicamen mirabile ad vulnera oīa pestifera et ad antracē. R. anacardi anisi mastici iūci. añ. lapidē lazuli partē. s. cōfice cū tantūde succi citonioz acriū et pone sup. fistulā et cancr. et oē vulnus malum qm abscondit radicem eorum et consumit materiam et cuz fuerit viride siue mūdum pone desuper.

Medic. ad gñandā carnē mirabile. R. folioz cerasoz folioz iunipi. cipi. cineris iunci se. ro. ana. rad. lily ad pōdus oīus pulueriza et pone desup et coopi fol. end. et ynges oleo liquefacto vel butiro.

Medic. extrahens secūdinā et embzionē mortuū. R. ca storci. cina. mirre añ. se. tētā et intromitte: si forte hñ valuerit da ei hūc sirupū. R. ciceris nigri aspi. manū plenaz berberis. s. s. endi. m. i. iuiub. s. s. aque lib. ij. coquantē donec remaneat tertia pars et colet et def. ex eo quarta lib. i. et yngantur pedes alcanna.

Medic. ad lapidem cui non est simile. R. mirre. rad. li. ly. ce. semi. end. squinanti cina. ana. s. ij. cucu. rad. asparagi. rad. capparis ana. s. i. gūmi prunorum gūmi amigda. amara. ana. confice cum melle et dētur ex eo. s. y. cum. s. i. siru. endi. et. s. ij. aque.

Unguentum ad herisipilā et ad oē aṣa ca. R. sandali rubi memitbe ana. s. y. farine orde. s. iij. cōfice cuz succo rad. canne: et pone desuper.

Unguētū ad idē. R. nucis cipressi. s. i. folioz rubi. et folioz vlec. capit. ve. vne canine se. ro. citrulli mente acatie ana. confice cum aqua folioz viridum aut aqua ro. et pone desuper: si autē fuerit pestilentia adde. y. partes lapidis armoniaci.

Electuarium ad febrem quartanam: qd ego composui et est magne vtilitatis. R. epi. assari sene. calami arom. gar. cinamo. semi. endi. semi. lactuce seminis plantaginis sandali albi basiliconis: ana. s. s. confice cum zucharo vio lato et opizacara et ex eo contere lapidem lazuli post multam ablutionem sepe sume. s. s. et misce cum. s. i. camphore et da. s. y. cum sirupo citoniorum.

Tractat. Rasis de preservatōe ab egritudine lapidis.

Trit rasis de lapide q in renib. v. vesica generat breuem sermonem: et cōpendiosum faciem abstractū a pscrutatōe naturali. S. s. fm q. necessarium ē infirmo tm: dicamus q. q. pmo de hoc diuidit in duos modos: q. rui primus ē ante generatiōes lapidis. Et

secundus post. p. mus istoz vnicus ē et indiuisibilis. Et est de dicta q. sit pseruatiua a generatōe lapidis. Secundus aut diuidit in tres: quoz vn. est ante accessionē doloris.

Secundus in ipsa accessione.

Tertius post accessionē. añ. vō est de regimine quo lapis iā factus frāgit. in accessiōe vō est de regimine quo dolor gescat et lapis labat ad vesicā p canales vric. post accessiōe vō de dicta qua curari contingit a trāsitu lapidis per has vias quando curatur.

Dicendū igit in vnaquaq. istaz diuisionum fm qd apparet: et fm sufficiens. Dicim. q. q. conseruatio a generatione lapidis fit dimittendo cibaria et dietam generatā ipm et vti frequēter cibarys et medicinis et vniuersaliter regimine quibus mūdificent: et subtilient. qui vō nō ē parat. ad generatōem lapidis ei sufficit dimittere cibaria et dietā generantia lapidē: qui aut paratus ē ad hoc indiget cū h. b. subtiliantibus et mundificantibus et vti cis ne i suis renibus applicetur materia que possit lapidari et idiget in frigidatione renum ne lapidatio festinetur in eis: et ne illa materia etiam si superueniret ad ventriculos renum indurecat cito. et hoc si quidem loco dicenda sunt hec duo regimina breuiter et compendiose. ita q. vulgi: et phisici cōicent intelligendo et sciendo istud.

Dicamus igit q. ex eis adiunāt gñatōem lapidis sūt cibaria crosse viscosa: et oē qd fit ex frumento azimo vt panis azimus: et zipulle et triticum et farina cocta cū aqua: et maxime si facta fuerit cū lacte: et caseo qui nat. est lapidē generare: et maxime siccus: et oīa crosse cōdimēta generatā humores crudos et pisces recētes crosse magni corporis: et oīa cocta frixa: et cerebra et pedes: et cutis assatoz.

Qua aut elixa mollia phibenda non sunt: et maxime si admisceat ālmuri: et acetum et ruta.

De fructib. at phibēdi sūt crosse vt poma aut pōa maciana pira et huiusmodi. ex his q. i corpore gradant generare humore crudum et multū potare aquā et nimis turbidā et salsam et grauez q. tarde descendit: et aquā valde frigida. oīa. n. ista faciunt lapidē: et maxime si cū hoc fuerit multa spissa: et comedere carnes maxime crosse adiunāt ad generationem lapidis et somnus sup. dorsum diu et in culcitrīs mollibus et multū laborare: et onus assidue portare sup. renes et coit. assiduus maxime post repletionem et comestio post aliam comestionem: et vehemēs deambulatio post multum cibum: et balneum post repletōes cibi oīa cibaria crosse dura viscosa oīa ista generant lapides. et vt n. plōget h. dicēda sūt ea q. sūt apta ad vsum in hoc.

Dicamus igit q. panis frumēti: et maxime q. factus est ex granis duris viscosis icōgruus est in dieta phibente gñatōem lapidis. S. s. q. apud nos assuet. ē: et si aliqd. n. cumētū ex eo possibile est contingi non opz. ipm pro alio mutare: qm tunc forte plus nocerem. infirmo debilitando virtute: et corumpēdo cōplexionem plusq. corrigeremus. S. s. oz panem accipe ex tritico leni pōdere et pauce viscositatis: et duritiei: et addere i co multū de fermēto et sale: et comedere cum cōdimentis que nos dicemus: hoc enim modo non nocet. **R**isi ē incongruum est pp viscositatem. Et maxime si sit cum lacte. S. s. vō et ciceris et lubia vtilia in hoc: et bona sunt: et maxime ciceres q. sūt medicina non cibaria in hoc. vites autem mediocres.

De carnibus vtende sunt carnes gallinarum iuuenum passerum coruicū pdicum, anates autem et grues nō cōueniunt; bone ēt sunt carnes edox capraz iuuenū et arietū caro. Vaccine āt nō pueniunt oīno et arietes agrestes neq; carnes lepor; et hoc est qđ dicit.

De vinis aut pueniēs est album subtile, nigrū vō et spissum est dimittēdum, qđ aut fit de viuis passis et melle et amigdalīs amaris est valde vtile.

De oleribus āt vtenda sunt apiū endiuiā, cuscute, pappe cruce, ruta, menta, radix baurie bursofos valde sunt vtilia. Silr spargi: rapa autem incongrua: atriplices vō et spinachia sunt bone.

De fructibus aut ficus: et maxime sicca que mūdificat qđ aggregatum ē in vīs vīne, amigdale etiam nō sunt male et maxime si paruz habuerint amaritudinis: et ante et postea si comedat vna sola amigdala amara.

Mel aut et suchaz apta sūt: et suchaz puenientius: q; niam non ita calefacit sicut mel: et satis mūdificat: paucitas aut calefactōis cū abscisione et mūdificatiōe est pfectio regiminis in mūdificatione: et pseruatōe lapidis: fistici aut et passē bona sunt pgrue, dactili vō crosi maturi icōgrui, imaturi āt nō nocēt. Si igit in aliqua hora dimiserit eger dietam: et maxime si vīsus fuerit reb; icōgruis nō d; assidue: sed abstinere cito.

De simplicib; aut acetum forte squille est in phibēdo gñatiōem lapidis: et frangendo gñatum spargi bursofos, cuz acetoz et brusci muri puocat vīnaz: et phibet gñatiōem lapidis, oculi comesti ante cibū phibent lapidis gñatiōem maxime si post horā vñā potauerit de oximelle aut ydromelle: sic; autem sicce lauant renes et attrahūt arenam ex eis. Et silr facit acetū squille et capparis: et aqua ciceris et potare quolibet mane aquam calām: et post balneum oximel nimis est vtile: et silr assidue vomitum: et fluxum vētris: et cauere repletionem, q; est valde nociua in hac infirmitate: et silr balneum: et motus post cibū, infrigidatio renū fit vt iaceat sup terram frigidam: et ponere sup renes herbas fridas cum aceto: et aqua ros. et psilliū et talia: cum isto, n. regimine renes semp erūt frididi: et sic materia nō lapidabit cito in eis. Sed remanet humida aquosa, quapz propter medicine faciles trahūt ipm: qđ aut dixim; de regimine pseruationis a generatiōe lapidis sufficiens est. et vis earum ē in vtendo eis in oībus horis ēt de medicinis quas dicem; postea que vtende sunt semp. Sed tñ pmo debiles earum post accessionem fortiores: ista, n. infirmitas h; accessiones in maiori parte: et signa q; annūciāt eas sunt vt pspatio ventris: et dolor pungēs renes inseparabilis: et difficultas vīne: et forte dolor descendit ad ignē: et maxime ī dīscū lapidis p vias vīales.

Liber introductorius paruus in medicinam Rasii, vba abubecri Mahumeti filij Zacharie arasis.

Saluator excelsus et gloriosus pdi re fecit res ex puatiōe ad descriptionem: et ex ignorātia beluina ad intellectū: et ex nō eē ad esse: et misit motū s; getē: et fecit notū ex ignoto: et q; existit ex ignoto: et exīr fecit oīa sēfibilia et gñata: et totuz qđ cōprehēdit vīsus et cōtinent loca et

diametri: et a quo deficiunt estimationes et cogitationes ex pfunditate scientie sue: et creatione creature sue cum subtilitate sue artis. Dia ergo ea pdeuntia sunt ex eē sue sciētie: et directa vel distracta pp magnitudinē sue virtutis: et inclinata virtute sui dñij. **P**rimū g; qđ creauit saluator gloriosus et excelsus: fuerūt lumina illuminantia que sunt sube simplices: et virtutes spūales. **L**umē āt diuiditur in duas partes appropriatā et sēfibilē, s. simpli-

cem et compositam. Sensibilis autem est cōpositū: et simplex est qđ nō cōprehendunt sensus: et est appropriatum cum superiori mundo: et est materia animarum, et est super qđ cadit nomen intelligentie: et intelligentia quidem est lumen ex lumine dei. **P**ostq; g; factum fuit lumen simplex factum est vmbra. Quare creauit ex ea animam animalem, et postq; facta est anima: factus aer vmbra: et creauit ex ea aīaz naturales que est natura feruens in aīa ab animali. Quare factū ē in mundo corp; p cōparationē ad lumē: et facta ē ei vmbra. **C**reauit ergo ex ea nās, iij. que sunt calitas et friditas et humiditas et siccitas: et sunt electū rez corporaliū: et posuit saluatoz cuius rememoratio sit glorioza: ex eis agētes et patiētes, caloz, n. et frigus sunt agētes: et humiditas et siccitas patiētes. **D**eīn creauit saluator cui; rememoratio sit ex celsa: ex istis naturis simplicibus: naturas compositas: et creauit ex naturis cōpositis: oīa corpora celestia et corpora terrestria. Qđ est q; cōposuit gloriosus et excelsus frigiditātē, cū humiditate. Cōbinate sunt ergo et incrostate et facta est aqua. Fuit ergo aqua pma creaturaz corporaliū et eltoz et terrestriū. **E**t cōposuit calitātē cū siccitate, et fact; ignis. **D**eīn posuit saluator: cui; rememoratio sit excelsa: vnicuiq; nature elementū, et oī elto locū. Qđ ē q; postq; factū ē elum aque: et elum ignis: facta ē inter vtraq; cōtrarietas et elogatio. Quare ascēdit ignis lenis sursum: et descēdit aqua grauis deorsum, et fact; est inter duo elta aer p quātitatē pūctatis et elongatōis, et ē elementū tertium ex eltis mundi, et ei; cōplexio est calitas et humiditas: quoniā ipse ē ex nā ignis et natura aque cum fact; sit iter ea vtraq;. **P**ostq; g; fuit illd sic; monit saluator aerē p virtutem suam. **F**act; est ergo vētus sonās et mouet vētus aquaz motu forti, donec cui allise sunt vnde ei;: et spumauit spuma ei;: et facta eius spuma tunice q; rū vna fuit supra aliam. Cōgelauit ergo causas p virtutē et facta ē terra. **P**osuit g; eam sedē vel quietū: animalīū: et est elementū quartū: que est in nā sua frigida et sicca: grauis: sicut ignis calis siccus lenis: et aer calis humid; subtilis: et aqua frigida et humida grauis fluxibil; deīde diuifit saluator excelsus et gloriosus aquā in duas diuifides, diuifione supra terrā. **E**tā sūt g; elta, iij. ignis et aer et aq; et terra, et silr vēti, iij. meridies et septētrio et subiolanus et fauonius. **S**apiētia g; est significatrix sapiētis sciētis eā: et creatura significans creatorē qui ē deus nisi ipse. **M**ū dus igit ē duo mundi: magnus et paru; **M**agnus g; ē mūdus: et paruus ē hō: qui ē deriuatus ex eo. **N**omē aut vtilis cadit sup hīs tria agnomina. **F**ormā et nām et alas: et nomē corporis ē cadēs sup hīs tres dimēfiones: lōgitudinē et latitudinē, et pfunditātē, et nomē hoīs ē cadēs sup vīuū rōnale et mortale, et silr angel; diffinitur hac diffinitione. **R**eliq; aut aīalia terrestria diffiniunt per vitam et mortē pprie. **O**f. n. in eis vīuuz mortale, s. vīuum in tpe: et mortuum in tpe: et iāz qđ ē of in eis rōale potētia. **E**t creauit deus hoīem: et composuit eum ex quatuor naturis pūis in nā sua, et sunt sanguis, et flā, et colā citrina, et colā nig; **S**legmatis vō spēs sunt gnq; flā salū cui; nā est tale, et siccitas qđ est calidius eis: et flā dulce cuius nā ē calitas et hūiditas: et est minoris calitatis q; flegma salū, et aliud acetosum qđ ē frigidū et siccū: et aliud ē vitreum: cui; nā ē frigus et humiditas qđ ē frigid; spēbus flegmatl; et aliud ē ispidū qđ est minoris frigois et humiditatis. **S**pēs aut cole citrine sūt gnq; colera rubea: et colā citria: et colā vitella, et colā prassina: et colā eruginosa. **C**olā vō nigra est duob; modis: colā nigra nālis: et egrediēs a nā. **S**ed et sanguis duobus existit modis sanguis coctus cuneus tēperat; et sanguis corruptus fusc;. **M**ēbra aut regalia sunt qtuor cerebz et cor et epar et testiculi, et virtutes

De sectionibus

naturales sunt quatuor: attractiua: et retentiua: digestiua: et expulsiua: et species egritudinum officialium sunt quatuor: egritudo que fit in creatura vel forma: et egritudo que fit in quantitate membrorum: et egritudo que fit in numero membrorum: et egritudo que fit in situ membrorum. **C** Species autem egritudinum que fiunt in creatura sunt quinque: figura et quantitas: et proportionis: et asperitas: et lenitas. **C** Membra autem corporis alia sunt quibus seruiuntur et regalia. Alia sunt officialia seruientia. Regalia igitur quibus seruiuntur sunt super que est reuolutio vite: et sunt minere virtutum spiritualium anime et spiritus et intelligentie et officialia et loca eorum. **C** Membra vero regalia intrinseca sunt septem: et superfluum in sublimitate et principalitate. Ea vero quorum sublimitas et superfluitas sunt nota: sunt cerebrum: et cor: et epar: et stomachus: et propter illud facta sunt famosa in sublimitate: quoniam sunt minere virtutum spiritualium regentium corpus hominis: et post illa in excessitudine: sunt duo testiculi: et renes: et vesica. Ista ergo septem sunt diuisa secundum orbem stellarum et cetera eorum. **C** Membra vero officialia que sunt sensus apparatus seruientes sunt nouem: et ipsa quidem superfluum in sublimitate: et sunt sensus auditus: et eius sensatus sunt voces: et sensus visus: et eius sensatum sunt colores: et sensus olfactus cuius sensatum sunt odores: et sensus gustus cuius sensatus sunt saporis: et sensus tactus. **C** Et creauit deus hominem ex quatuor naturis contrariis in natura sua: et sunt sanguis et flegma et colera citrina et colera nigra. **C** Et creauit deus ossa: et cartilagineas: et ligamenta: et pilos: et ungues: et melancolia. **C** Omne ergo membrum congelatum terre stre priuatum sensu est ex parte melancolic. Quod est quod melancolia est generata ex terra et sedes eius est in splene: et dominium eius est in visu a latere sinistro corporis: et fit per eam taciturnitas et cogitatio et fletus: et grauitas: et tarditas: et fixitudo: et suspensio in successione: et ei inest proprietas expellendi: et retinendi cibum: et excitandi appetitum. **C** Et creauit deus carnem et sanguinem et venas: et nervos et renes et testiculos et velamen cordis et pectoris et vniuersam: et epiglottis: et duas amigdalas: et linguas et epar ex suba sanguinis: et sistrum. Quod est calidum humidum est diuisum ad sanguinem: et proportionale ei: et sanguis quidem emanat ex epate: et locus eius sunt vene et cor: et dominium eius in superficie corporis: et anteriori capite: et illud quod sequitur animam ex proprietate sanguinis est risus et gaudium et virtus desiderii mulierum: et exuberatio coitus et paucitas pilorum: et corpulencia et multitudo soni: et proprietas eius in stomacho est velocitas digestionis et facilitas penetrationis cibi et cursus eius et alterationis substantie eius ad substantiam sanguinis et carnis. **C** Et creauit deus gloriosus et excelsus cerebrum et pulmonem: et omne quod est in corpore ex membris frigidis et humidis ex flatu: et diuisit ipsum in duas diuisiones: et posuit ei duo claua: et duo loca que sunt cerebrum et pulmo: sicut aqua diuiditur in mundo in duas diuisiones: diuisionem super faciem terre: et diuisionem in aere: quam diuiserunt nubes: et sistrum flatibus aliud est quod ascendit ex pulmone: et aliud quod descendit ex cerebro: sicut descendit res ex aere propinquo terre et eius dominium est in posteriore cerebro et pectore: et aggregatio sediminum eius est in spondilibus dorsum: et in eo apparet. Quod autem consequitur anima ex accidentibus eius est defectus: et pigritia et grauitas et taciturnitas et tarditas responsionis: et quies et paruitas motus et castitas et pietas: et illud sequitur corpus ex accidentibus eius cum tussis et paucitas desiderii mulierum et paralisis et tremor et proprietas nature eius in stomacho est infrigidatio excitationis facie ex acuitate ciborum et potuum et reliquarum materie superuenienti stomacho et corpori: Quod est quod virtus expulsiua sfortatur eo cum sit ei filius: sicut confortatur genus per genus: et copiar per copiar: locus autem flatibus est in pulmone. **C** Continuat ergo frigus eius

cum lenitate aeris cum sit continuatum ei ab aere secundum canales pulmonis. Deinde mittit ipsum ad cor cum sit continuatum eius eo et adiutus super illud et preparat: propter illud ad cor: et expellitur ab eo calor vaporum fumorum et excitatur propter illud virtus anhelitus: et calitas inata. **C** Et creauit deus excelsus et gloriosus fel quod est calum et siccum et igneum et edomus colere citrine: et posuit ipsum annexum epati adiutans epar super decoctione cibi: et posuit dominium colere citrine in vertice propter leuitatem eius et ipsius subtilitatem et eius altitudinem et ipsius eleuationem. Eius autem exspiratio est in ystris auribus: quod sunt ex diuisione eius: et ipsius natura: et ei est ex membris omne quod est calidum siccum: et ipsa quod decurrit in corpore cum sanguine: propter combinationem eorum et conuenientiam ipsorum sicut conuenientia olei ad lampadem: de proprietate nature eius in stomacho: est attractio cibi: et ad introitum super digestionem: et sistrum iudicii eius in epate. **C** Illud autem quod sequitur animam ex accidentibus eius est caliditas et leuitas: et furor: et subtilitas: et acuitas: et solertia: et audacia: et incessio: et desiderium mulierum: et memoria: et velocitas responsionis: et multitudo elocutionis in causis et motus: et illud quod sequitur corpus ex accidentibus eius: omne cui apparent significationes caloris: et siccitas: et est ei in stomacho et epate et intestinis propietas adiunandi super digestionem. **C** Copler est liber abubetri agari introductorius.

De Sectionibus et cauteriis et ventosis Rasis.

Sciendum est quod antiqui in pluribus locis plus quam moderni cauteria faciebant. Moderni igitur versus imitantes de capite primo post descendendo de membris singulis cauteriandis dicam. In promissa igitur fantastice cellule et rationalis fit cauterium duobus

modis: aliquando fit rotundum et fit ferro candente: aliquando in modum crucis cutis incidit ferro frigido: et caro usque ad craneum perforatur: et cum multus sanguis effluerit mittitur ferrum cadens et imprimatur fortiter in modum predicti: deducendo in modum scissionis cutis. Sed hec impressio fortis ferri candentis competit solis habentibus forte caput ut sunt capita rusticorum: hoc facto seruantur aperta rotunda. Similiter scuello: alia immissis tentis et pectus. Sicut autem hec precipue per mania et maxime quando ex ventositate et fumo fit: habet fieri per epilepsiam per dolore oculorum: descendente precipue a superioribus ad ipsos pro dolore dentium pro dolore aurium: pro omni dolore et passione faciei quando materia descendit a superioribus deorsum.

Cauterium in occipitio. Item fit cauterium in occipitio capitis ferro rotundo calido et seruatur apertum ut cetera predicta: maxime pro litargia: et etiam valet pro omnibus doloribus predictis superius.

C Cauterium post aurem. Post aurem fit cauterium pro tinnitu aurium inueterato: pro fistula aurium: pro dolore aurium: dentium et oculorum.

C Sectorium per medium auris. Quandoque per medium auris imittitur sectorium: quandoque vero per pulpam auris et seruatur apertum pro causis predictis.

C Sectorium pro dolore aurium. Sub mento quandoque ponitur sectorium pro dolore dentium et pro dolore faciei et pro ipsius deturpatione vel torione.

C Sectorium in collo iuxta venas organicas. In vtraque parte colli iuxta venas organicas imittitur sectorium pro dolore faucium et colli et pro dolore frigidiorum partium quando materia per partes illas videtur ab inferioribus ad superiora ascendere.

C Sectorium ex transuerso thoracis. Pro dolore thoracis

cis vt ptingit aliquando ex icctu antiquo: qđ cōperitur si locus compressus digitis interius doleat: vel etiam si sit ex ipsas vitio fiunt sectoria ex transuerso thoracis inter duas costas in longum.

¶ Sectorium inter vmbilicum et fureculam. In medio inter vmbilicum et fureculam pectoris fit sectorium obliq̃: tum: aliud in rectū a summo deorsum p̃ asmate p̃ vitio pulmonis et stōi p̃ dolore costarū p̃ pleuresi et p̃ pleumonia: et eodē loco fit cauteriū p̃pter causas predictas.

¶ Sectorium posterius. Posterius fit sectorium p̃pter ep̃ar et anterius p̃ vitio ep̃atis: et p̃ sui duritie inueterata si rōne ep̃atis frigidi incroscat illū magis in illa parte ne sequatur hydropisis ponas germādreā et corticē sambuci cū radice feniculi: et ap̃y si caput non dolet et coquantur in vino et bibat vt laxetur fiant suppositoia.

¶ Sectoriū in sinistra parte. Eodē modo a sinistra parte anteriori et posteriori fit sectoriū p̃pe splenē p̃ splenis vitio et p̃ sui duritie inueterata. Itē in brachijs fit cauteriū rotū: dū ferro calo i q̃tuor locis fontii et i gbusdā i q̃nq̃ locis p̃p̃ dolore humeri et arthetica colli. A parte exteriori fit cauteriū extra brachium p̃pe humerū mēsuratis quatuor digitis deorsum vt hic apparet.

¶ Cauteriū p̃pe cubitū. Item fit ad eadē vitia et ad dolorem superioris mandibule cauteriū p̃pe cubitū mēsuratis. iij. digitis a cubito vsus humerū in lacerto brachy.

¶ Cauteriū p̃pe rascetā. Sit etiam cauterium p̃pe rascetā manus exterioris p̃ dolore cubitoz p̃ dolore totius brachy: p̃ chiragra p̃cipue si a supiorib⁹ descendit humor faciens chiragrā p̃ illū fontē ad manum.

¶ Cauterius in medio brachy. Item in medio brachy fit cauteriū pro dolore ascelle et p̃ dolore inferioris mā dibule et partū adiacentium ei.

¶ Cauterium inter vtrūq̃. Inter vtrūq̃ cubitum mensura quinq̃ digitorum. s. supra glandulas supra cubitum fiunt cauteria contra omne genus febris erraticę: vt apparet in sequentibus.

¶ Cauterium cōtra chiragraz. Contra chiragram et cōtra manuum inflationem inueteratā fit cauteriū supra digitos manū inter duos digitos et pōt fieri p̃ omnes.

¶ Cauterium propter artheticas. In tribus locis spine p̃pter artheticam et eius dolorem colli posterioris fit cauterium inter spondilia dorsī: tamen ne ledatur quedam chorda que supiacet spōdilib⁹. Sciēdū at magnū imine re piculum si ledat: ideo in carnofo fiat.

¶ Notabile. Nota hoc generale esse in omni loco fontii cauterizandum est per quem fluxus humorum transire videtur ad membrum aliquod siue deorsum siue sursum ad intercipiendum fluxum.

¶ Cauterium super ancham. Item cauterium fit triāgulum supra ancham: vbi os rotundum coniungitur offi concauo: vnum superius: secundum versus dextram partem inferius: tertium versus sinistram partem inferius vt inter hec tria comprehendatur iunctura ossium predictorum: fiunt autem hec ferro calido: et immixtis scuellis seruatur aperta: pro dolore sciatico p̃sunt ex frigidis humoribus tamen: dolori vō facto ex calido humore nocēt. Sed notandum qđ si illa duo ossa essent disiuncta adinueniē: incurabile cēt: et hoc sit generale in omnibus iuncturis duorum ossium.

¶ Cauteria supra genu. Sūt cauteria duo supra genu mēsuratis in digitis sursum: exterius vnum pro vitio p̃dicte passionis p̃cipui si fiat ab exteriori parte. Interi⁹ fit aliud pro causa predicta p̃cipue partis interioris: et pro dolore pudendorum et scabie vesice: pro vitio matricis in muliere. Et nota cauterium hoc multum valet ad conceptū tuādū p̃cipue cū abundat matrix frigidis humoribus.

¶ Cauterium sub genu. Item fit cauterium sub genu mēsuratis. iij. digitis deorsum: et fit pro sciatica passione et arthetica genuū: vnum exterius: aliud interius: tertium posterius: et p̃ diuersitate dolorum: variant etiam loca cauterioz: vt si dolor sit exterius cauterium fiat exterius: et ita de alijs. s. interius et posterius.

¶ Cauteria sub cauilla. Prope pedem fiunt cauteria mēsuratis. iij. digitis sub cauilla: fiunt autem hec vnum interius aliud exteri⁹: et ita de alijs sub cauilla p̃ arthetica superiorum partiū. s. genu et scie p̃ dolore pedum: si fiat discursus humorum ad pedes a supioribus partibus.

¶ Cauteria p̃pe cauillā. Itē fiunt duo cauteria p̃pe cauillā p̃ dolore pedum et arthetica cauillaz.

¶ Cauteria intra pedem. Duo cauteria fiunt intra pedem et extra p̃ p̃dicte vitio cauillaz et totius pedis: quali ter autem debent fieri supradicta figuris satis potest p̃pendi mutato loco cauteriozum.

¶ Cauterium p̃pe radicem digiti pedis. Item fit cauterium p̃pe radicem digiti pedis interi⁹: aliud exteri⁹ a parte opposita et fit p̃ causis predictis.

¶ Cauterium inter duos digitos pedum. Cauteria fiunt inter duos digitos pedum p̃ oēs p̃ arthetica ipsorū digitorum pedis et pro inflatione pedum: et pro alio quolibet dolore pedum.

¶ Cauterium sub planta pedis. Cauteria fiunt sub pede in media planta pedis pro omni dolore pedis ex humore frigido et calido p̃ vitio arthetice cauillarum geniculorum et scie et partium adiacentium.

¶ Cauteria sub genu. Magister Rasis fecit cauterizari quedam artheticum cui deerant viginti hebdomade et septem annis: et habebat genu inflatum per septem hebdomadas: p̃cepit itaq̃ magister Rasis vt fieret cauterium super genu parvissimum et minori ferro q̃ in sene et cum inciperet: posuit emplastrum supra genu de radice bionie et bisinalue coctis in aquis et tritis cum assungia: s. in duplo posuit de bionia et bisinalua et p̃cepit vt caueret oēs fructus: omnia genera leguminum: caseum: alia: bonem et similia. emplastrum posuit vt humores dissoluti melius fluerent.

¶ De ventosa inter scapulas. Ventositas colice: iliace: nefreticę: strofice: dyarie: matricis: vesice: splenis: ep̃atis: cutis: pectoris laterum: ypocondriorum: extrahit p̃ vento sam sine scarificatione inter scapulas crebro posita: nūc a dextris: nunc a sinistris spine: nūc inferius nūc supius.

¶ Ventosa ad discrimina capitis. Antiqui ventositatem capitis extrahabant positā ventosis sine scarificatione: nunc ad discrimina capitis: nunc ad cōmissuram fantastice cellule et rationalis.

¶ Ventosa ad vmbilicum. Ventosa corrigit ineptas positiones membrorum: vt si matris descendat versus os penis: ponitur ventosa maior ad vmbilicū sine scarificatione.

¶ Ventosa p̃p̃ matricem. Si matrix fuerit in alterutroque vertebrium inclinata ponatur ventosa in opposito illo sine scarificatione.

¶ Ventosa ad renes. Si colon descendit seu exeat anuz: siue intelligatur intestinum esse corrugatum et descendisse deorsum licet non exeat: ponitur ad renes ventosa valde frequenter sine scarificatione.

¶ Ventosa p̃pter vulnus. Plerūq̃ extractum intestini p̃ vulnus: retrahitur per ventosam iuxta vulnus positā: spacio tamen inter vulnus et ventosam vnius dimisso digiti vel amplius: et ad hanc intestini reductionem p̃ raro bodie vtuntur ventosa.

¶ Ventosa ad mamillas. Motus morboz auertit ventosa vt extra fluxum menstruoium ponat ventosa ad mamillas: sub eis que totam inferiorem partē mamille pos-

Synonima Rasis

fit amplexi: sic tamen q̄ inter se totam recipiat manū millā: h̄ plurimi n̄ scarificāt: pauci s̄ raro faciūt.

Ventosa ppter fumum a stō. Cum fumus in febre vel sine febre a stō ascendit ad caput: ponit̄ q̄q; ventosa ad vmbilicū: q̄q; ad os stomachi: ventosa amplexens vmbilicū vomitum stringit: diariā quoq; q̄q; ibidem posita: q̄q; ad os stomachi posita.

Ventosa contra dolorem oris stōi. Cōtra dolorem oris stōi de ventositate: vel de inuiscatis ibidem humoribus calidis vel frigidis ponit̄ ventosa sine scarificatōe sepius ad furculam pectoris q̄q; s̄ rarius ad metafrenum.

Ventosa ad dolorem capitis. In febribus tertianis: cōtinuis dolēte capite ex vapore inferioris corporis ad ip̄s ascendente ponuntur ventose ad stōm: aut ad vmbilicū in carnositate coxarum in multis locis ⁊ ad suras tibiaꝝ ad plantas pedum quandoq;.

Ventosa ppter ruborem ⁊ pustulas: Propter faciei ruborem ⁊ pustulas eiusdem rubras ⁊ oculos rubētes v̄l ō calido humore dolentes: vel contra dolorem capitis de colera vel magis de sanguine conferunt ventose cū scarificatione in occipite: in supremo dor̄si inter scapulas ⁊ ad cubitos ad rascbetas manus extra: ⁊ sub mento.

Ventosa ppter asma. In asmate de sanguine peripleu monia: pleuresi: sinocha inflatiua: sinocha putrido scarificatur cum ventosa inter scapulas precipue cum aude mus stōmare sicut in prima figura de vētosis apparet.

Ventosa contra pleuresim. Antiqui contra pleuresim vt extrabant materiam ab interioribus ad exteriora vētosabant cū scarificatione vel saltem sine illa locum dolentem: sed pauci sunt qui acquiescunt hodie timētes superadesse dolorem cum ventosa cum ex pleuresi dolēat acutissime patientes.

Ventosa propter humores. Humores iterutanei frigidi sed magis calidi facientes dolorem vagū: vel magis fixum: siue ex concussione hoc fiat siue non: extrahūtur p ventosam cum scarificatione per totam fere corporis superficie positam: ⁊ tunc ponitur ⁊ ad ipsum locū patientem vel de proximo subtus siue sit dolor in iuncturis licet ad h̄ rari⁹ vētose: siue ex iūcturas ad qd̄ sepiissime fit

Ventosa ad morpheam. Cum est ex attractione sanguinis ad superficieꝝ vt in particularibus extenuationibus alba morphea: dormitionibus cōgelationibus membrorum ab intrinseca causa factis ponitur ad ipsum locū vētosa sine scarificatione.

De sectionibus cauterijs ⁊ ventosis Rasis finis.

C Rasis Synonima.

Ales punctus rub. vt pulicis morsus ⁊ fiūt in omnibus membris ⁊ p̄cipue in oculis ⁊ cito recedunt.

Algozodie. i. nodi qui fiunt in collo ⁊ gula ⁊ subascellis ⁊ inguinibus.

Alguafedi. i. paucillus.

Afraima. i. cibus de agresta. Alefinis. i. psillium.

Alamstria est finis os ⁊ vetula que ad finem tendit.

Apy siluestris. i. petrosellini macedony.

Affero. i. brachium. Alfesura. i. radix vitis albe.

Almusaragi. i. yuca. Alalitcb. i. puluinar.

Alcorduma. i. turbia inda.

Asarum amomum ⁊ acorus adinuices mutantur vnum pro alio ponendo.

Alabfai. i. redundatio. Alcorsofri. i. carda capita.

Addesia citrina. i. cibus qui fit quibus additur acetum ⁊ parum zafarani.

Alcmbicum. i. factium aque rosate.

Aderebu. i. corruptio stomachi.

Algnages. i. inquietudo quando. s. homo loquitur secum ⁊ non potest dormire.

Alaafati. i. rubor pustulosus qui in fine apparet.

Alcuabeo. i. piscis magnus salitus.

Acacia fit de succo cuiusdā fructus parue arboris qui v̄ nec similit̄ i alexādia. i. alcortacerach. i. magna arbor.

Altidules. i. asia dulcis.

Alcababi. i. calcanei.

Albindacati. i. auellana.

Ademenula. i. carbunculi.

Alcaris hoc est sicut caput ⁊ pedes agni cui⁹ aceto coquūtur ⁊ congelantur.

Alaragi. i. virga pastoris: perisce vocatur berfetedary.

Asanianil. i. dies caniculares in estate molesti.

Adalaerun. i. dies caniculares.

Audacolie. i. sulphurace vel mandragora.

Aliatam. i. edetera.

Algenat. i. paruorum scorpionum post se trabentiuꝝ cadam. i. rastellarum.

Aluenic. i. ameos.

Aloes scrotēsis in tertio loco.

Alcatim. i. renum.

Altey. i. tamarisci masculi.

Aliculren. i. scolopendria.

Allobosos. i. caudalis os caude.

Aluc. i. palpitatio.

Alme fit zucchero sicut sisamundum mellis.

Aluinen. i. fulficaca secundum quosdam sola est herba de qua fit alcali.

Aluul. i. oculi qui sunt medij inter nigrum ⁊ varium.

Asegi. i. atramentum.

Aluabada. i. cibus sicut feludem nisi qz in eo purum butirum crudum.

Alocuten. i. herba similis spatule fetide.

Alamen. i. butirum coctum.

Anuden. i. herba de qua fit asa fetida.

Albetoragi. i. basilicon cum latis folijs.

Almarastam hospitalis. Adheem: est laurinum

Alfokir: species lepze.

Algurisen: genus columbarū.

Alguadi. i. humor egrediens de virga cum aliquis tangit mulierem.

Alsenue lubue romana. Azedarac. i. acetosa mōtana.

Abfinth. humida. i. succi. Azaruech. i. auripigmētū.

Alalmo. i. rubus qui facit moram.

Azuch. i. fricatio cum corticibus.

Alasce. i. yfopus ortulanus. Alguaesegues. i. alienatio.

Abub. i. ora mores.

Alesidabegi. i. vinum vel cibus in quo est caro.

Alazabari. i. plumbū. Alustafat. i. dilatio pupille.

Arillarum. i. semen yue.

Alcabes sunt yue panis adarimacipius frixe in oleo ⁊ posite in melle ⁊ frixe cum eo.

Alfemati sunt species vt piper.

Almosos hoc est sicut columba coquitur cū aceto in cui⁹ iure ponitur menta.

Aluminis iameni hoc est crissi.

Alchilac hic ponderat tria grana ordei.

Arpebe. i. boni odoris.

Alguabā. i. malus appetitus vt cum aliquis appetit caribones ⁊ lutum ⁊ his similia.

Atibi. i. res odorifere quibus fiunt suffumigationes.

Almezred. i. res acetositatem habentes cum dulcedine vt mala granata ⁊ muza.

Atrasila quando apparēt radices albe pilorum cum ita extremitates sunt nigre qz tincture tardantur.

Alocasti. i. flos salicis quo fectores vtuntur.

Aladune. i. pulvis multum spisse ex aqua ⁊ farina.

Alembech. i. sunt parua assata caro.

Alues vel alsegnata. i. dulcia sicut cō
fectiones de melle.
Alginasim. i. strictura narium.
Albosina: tedium vel tristitia de pre
terito ⁊ facit dormire.
Altafia inflammatio.
Artanica. i. cillacilacuz nō est bocoz.
Aifen. i. pānus q sic opilat os vasis
vt per ipsum exire vinum vel aqua
possit: ⁊ precipue si i ea fiūt sangui
sualcāfati. i. oblongum multū vtri
qz planū vt coopertura domus.
Alben refugenis. i. oximum cum flo
ribus nigris.
Alituli. i. fructus tamarisci.
Alrafin. i. enula.
Alteicet. i. perdix masculi sexus.
Alazeres. i. armoniacum.
Agedeguil. i. vene que protendunt
a fundo stomachi ⁊ ab intestinis p
q̄s trāsmittitur succositas ad epar.
Aleuis vel alefius. i. psillium.
Alberu quidam dicunt q̄ est fum⁹
adquin ustarum: ⁊ quidam dicunt
q̄ sunt carbones.
Alcharachi. i. habens alas.
Alzocol vel amania spice celtice.
Alema parue pustule in ore.
Acenilb herba similis corule.
Alsauregi. i. puluis qui cadit o parie
tibus salis.
Auricula muris. i. maiorana.
Alcesigini. i. epaticum.
Almerenne qui sunt vt litus aroma
ticum adeure.
Adubua. i. lupi.
Alcienel loc⁹ iter spatulas sub collo.
Alcheil. i. locus vbi coniungitur col
lum dorso.
Alfeman. i. species que sunt vt piper
⁊ cinamum.
Attar. i. squinātum.
Abengi. i. cuiusdam herbe.
Aromat quedam confectio.
Alcadas. i. rose.
Adoch. i. lac.
Aqua casei serum casei.
Alactis capzini. i. feri.
Albeduen. i. incubus.
Albat. i. passio inguinis quando mi
nuitur caro vel concutitas.
Almazol de lacte acetoso fit cum sa
rina ordei.
Alfa. i. triticum.
Alcofa. i. pustule que in ore fiunt.
Albafech. i. tribulus.
Almatar. i. marubium lunc.
Alcheberenade lōnāsi omnibus.
Alhelcalcida maior.
Apocrustica. i. percussiva.
Alcednegi. i. enurates.
Albotin. i. terbentina.
Adoboc. i. lac acetosus de quo extra
ctum est butirum.
Adebeez. i. satiriō vel testicli yulpis.
Alcol. i. puluis ad oculos.

Alcoboma. i. ramer.
Affro. i. sinapis alba.
Aressed. i. nasturcy.
Aluminis iamen. i. scissi.
Alozis. i. centaurea
Albellidozium. i. anacardi indi.
Apium montanū. i. petrosel. maldeo.
Alnoch. i. artarate.
Allefui. i. psillium.
Almasus. i. cassia.
Aratri confectio quedam.
Alsebia. i. mandragora.
Albezard. i. galbanum.
Albengi. i. species solatri.
Albersandar. i. virga pastozis.
Aliada. i. polli.
Acardilon species filecos.
Altanurait. i. cost barost.
Alfarsumgi. i. asparagus.
Abzengi semen est.
Albel. i. accis.
Alfel. i. come accis.
Alseme. i. lubzie romane.
Azaruech. i. auri pigmentum.
Almelea. i. almes.
Alsanergi. i. puluis qui cadit de parie
tibus salis.
Allobocat. i. ellia que labuntur.
Almelessis. i. nasturtium.
Adareseam. i. assolibus.
Alscies. i. nasturtium babilonicum.
Albel. i. calcula maior.
Altuise. i. abrotanum siluestre.
Alfelen. i. gefif idest est.
Allesuid herba. f. alkaraunalba.
Algizoc. i. armoniacum.
Almeheleb. i. yere.
Alchebec. i. citroli.
Alidibic. i. glutinum
Alfericam. i. digitale q̄ vtunt sutores
Albered. i. perforamina.
Algaze species fungi.
Albaufegi faretio.
Amchamanti. i. auis fragentis os.
Albonfol. i. quilla.
Alcoban. i. ruge.
Albarid. i. ypius vel fu. vriademoxon
Alcenoch. i. plumbum.
Alacoara. i. pes corui.
Alcbigita. i. graues lacticiniorum.
Alfcaudrion. i. scordeon.
Artetica. i. sulla.
Artaro. i. lentiscus.
Altir. i. asa.
Almuz. i. alēgibar id de q̄ fiunt vasa:
Algudemci ifirmitas que oritur i pal
pebris intus ⁊ nō permittit aperire
oculos ⁊ rubet.
Acarirab. i. plī lotus.
Alsenar. i. aloes.
Amomia. i. armoniacum.
Alfegekft. i. agnus castus.
Alkarapfe. i. apium.
Alseb. i. alumen.
Alsob. i. argentum.
Alnedum. i. anctum.

Alocas. i. amigdale.
Abelcsen. i. carpobalsamum.
Arenarimen. i. bolum vel lutum.
Arcul. i. bedeguard.
Afarual. i. cipressus.
Almargen. i. corallus.
Albaia. i. cerusa.
Alsfar. i. cappari.
Alguft. i. costus.
Andali. colloqui.
Alcamfor. i. camphora gumma est cu
iusdam arboris.
Almuarcen. i. celidonium.
Algir. i. calx.
Algasit. i. eupatorium.
Aliana. i. enula vel ala.
Adidalarchois. i. calceum non.
Almar. i. es vstun. idest flos cris.
Almartacha. idest litargirum.
Atarmus. idest lupinus.
Alnuse. idest passe sine granis.
Alleismes. idest muscus.
Alkenkengia fl. acclā.
Alhoif. idest nasturtium.
Alguarda. idest rosa.
Angarut. idest sarcocolla.
Almea. idest vna sicca.
Alacues. idest storacis.
Alkifcas. idest papaner.
Alfenid. idest penidy.
Albeladct. idest anacardi.
Altroculibe. idest grana pini.
Alked. idest citroli.
Almosofat sunt tamarindi.
Alseis. idest nasturtium babilonicus.
Alagen. idest sanguis draconis.
Albabit. idest sulphur.
Alkibatha. idest terbentina.
Alsarica. idest epilepsia.
Alsetarragi. idest tapfia.
Alfabrachati. idest mlope.
Alberadul. idest cōfectio anacardina.
Aduraraci. idest pernix.
Algumur. i. carnes que sūt zinzine.
Alchikilata. idest granata siluestriay
campestria.
Aluricium nomē est electuary.
Almaru. i. medicina ida q̄ ē silis ciamo.
Almurid. idest mcfaraice.
Alcra. idest literacula de stagnis.
Alatisca. idest ydropis.
Almaru vel maru. idest scarlea incre
mona oronca.
Almulnar. idest intestinum rectum.
Alcrobi. idest cetarac.
Atara. idest flores dactilozum.
Almasire. idest apostema calidum.
Alatbatir. idest siringa.
Algenea. idest contractum.
Albcbir. idest her.
Allectati. idest apoplexia.
Alkidans. idest lacerationes que in fa
cie fiunt cum vnguibus.
Azusef ē gen⁹ ellī qui cmbicirauitem
Alkeffia. idest ruta montana.
Alsaure radix yitis albe.

Synonima Rasis

Alfreg. i. pres que sūt i circuitu ani.
Alceldedi. i. sumac quo ppaē coria.
Alhoburelei. : z est spuma que generat in circuitu carnem in mora.
Artarie pororide. idest separate.
Alsila feti. i. vinuz coctum ad tertia.
Aldis febris ethica minuta.
Alfacan est tremor cordis.
Adbacatamon. i. pulegiū cernuum.
Alzangiati. i. cassia lignea nigra.
Acafen. i. mu.
Abuse. i. auellana assata z nigra.
Alibsulidus ante.
Alisolidos. i. alkekēgi z ē besulidus.
Artarides. i. grana iunipi vel cedri.
Anacardiz est albeladoz.
Alsagassoza est agnus castus.
Almenesi est calamentum fluuiiale.
Algemma est species mezereon.
Artarathi hec est herba que nascit i locis desertis sine folijs z cuius stipes est ruber z assimilatur veretro canis.
Albanerxi. i. medicina inda.
Autron: z est eupatorium.
Alkarmeti hoc. i. fractus.
Alkel z est albacus. i. ramus.
Alfucaran z est almarcad.
Alstrolube. i. grana pini.
Almeibucegi. idest rob de musto. sci licet tarreno.
Acameli est aqua de fauis.
Alsefuci. i. alnucum.
Alkisineff. i. pass.
Artanum. i. calamentum.
Almergen. i. partes que sūt super anchas vsq; ad renes.
Alfor. i. crocus hortulanus.
Almur. i. caro cōtinēs radicez dētiū.
Alfed. i. emplasmur.
Alramadi. i. cisternicius.
Alnusaragi. i. enna vlcum.
Alfusoba. i. yngula. i. oculi.
Algasigata. i. tenebrositas.
Alkalati. i. herpes est iomenus.
Alkef preparatores coriozum.
Almesemuk l'armurmar. i. clam.
Arucar. i. borace.
Alnotiati. i. postrema pars capitis.
Alkel. i. medium colli.
Almaliasen. idest iunctura que ē iter brachium z manum.
Alkasasun. i. superior pars narium.
Alkefeb. i. asamum.
Acrinus. i. toxtura.
Alseiche. i. fricatio dentium z gingiuarum z labiozum interius.
Alfatan. i. cordis motus cum saltu.

B **Elefer** i. balsamus.
Berberis.
Bisbesa. i. polipodium vlpulipudia.

Batura eris. idest tubel eris.
Bedenenambiu. idest quedam ma-

neries basilien parua.
Bubul. idest cepa siluestris.
Buremeri. idest medicina inda.
Bedenac. idest semen granatozum siluestrium z sunt grana.
Beden idest radix alkeri.
Betilon. idest assenila.
Bengi. idest iusquamus albus.
Bourgi semen nigrum simile. i. pipiri qd venit de sem amarum pro quo poni potest deridericum amarum.
Bothoz. idest pustule parue que fiunt in pueris.
Bezar lapis ē viridis omne qd est expellens venenum.
Bondaliaten. idest in modum auellane genus ponderis.
Balar. idest brasil.
Bakata. idest qd fit de tritico z lacte z sucharo.
Bothoz maric. idest radix piretro similis. i. herba q valet in suffumigys.
Berongis species abrotani.
Blacte bizantie. idest species que multe est subtilitatis epileptico atq; mulieribus matricis prefocationem patientibus proficiens.
Bersienatu. idest virga pastozis.
Baurac. idest quodlibet genus saluginis z de qlibet sale itelligi potest.
Bethados marine. idest intensi maricem herba est.
Bolfinus. idest fames vaccina
Budorogi. i. radix hbe filis zedoarie.
Budarca. idest auellana.
Barbar pondus est.
Burmarbi. idest terreum vas vitreum vt pix.
Berid. idest perforans.
Benezinum. i. sambucus domesticus.
Beonia. idest camomilla.
Buris. idest affodilli.
Baras genus est egritudinis: z hec differentia inter morpheam z baras: quia cum pungitur morfea exit sanguis: in baras nunq; exit.
Baucie. idest pastinacie.
Barbaki. idest meatus inguinis.
Buzarā zedoaria z p eo ponim? zizib
Bedegar spina alba vel odor rose.
Bezead. i. galbanum.
Birenium. scilicet lapis lebes vel lebetis vel birene.
Beresis. idest corallus.
Buma. idest pix.
Buziden. i. testiculi vulpis z dē satirio
Bage. idest ysopus de spania.
Bather. idest pustule vel eminentia carnis fetida.
Bucholie herba similis camomille. scilicet ocula fetida.
Blac: hec est cum multe plante parue in oleo frixe in patella vnaz super aliam locando: melle iter omnes duas posito atq; sic simul coquitur.
Berongi: pro eo ponitur serapinum.

Batbeca. idest melo.
Baucia siluestris. idest daucus.

L **herua.** i. mirasol.
Lbe hēbimar. idest cucumer asininus.

Lacula. i. cardamomum.
Lasburataliur. i. capillus veneris.
Centurion. idest centaurea.
Carogued. idest carui.
Camedritus. idest comedreos.
Cbemion armoni. idest ciminū a loco
Lobrie a corolis vel panis sume vel arthenita. i. ciclamen vel malū terre.
Catarus. idest congelatio capitis.
Calufar. idest oleum indum.
Caitata. idest appetitus comedēdi luttum z linuka.
Laurati. idest frusta subtilia.
Lasfudubir. i. calcātū cui? colē viridis z qñ antiq; fit colcothar calcanidia.
Lozt. idest humor croci.
Calcalimua. idest medicina inda.
Ludilion. idest buglossa.
Luternum. idest succus eupatory.
Camazib. idest fructus tamarisci.
Lantarzed. i. gūmi alcorfoz z alcorfoz sunt capita cardami que comedunt.
Languamium. i. sale condita vt oline.
Languamib. idest ea que nascuntur i gula z prefocant vt squinantia.
Laubes vel zabzo fit cum mīce panis ad macum in oleo frixe z in melle dī spumato posite parū percoquantur: postea dō sunt sera euz imponuntur: vt mel p foramina exēdo sepe ab eis z sic comedatur cabis. i. de pane.
Lachabif cathais cum multe placente de pasta parue in oleo frixe ponuntur in patella vna super aliam locando cum melle inter positiones duas atq; sic similiter coquuntur.
Landar gen? cardui qd vocat cauerra
Lalef. idest pannus faciei.
Lali cinis criuellatus z fit de quada herba falsa z vtuntur eo tinctores.
Launcanudem. idest aufidem cōditū.
Launoch sebeth. i. anetū sale cōditum
Lalech. idest squama ferri.
Lucurma. idest vena citrina que dicitur syrindma qua vtuntur tinctores.
Langeruich. idest fucita quozum quedā coniunt sine sale quedā cū sale.
Lordumeni. idest sarui agreste.
Lartamum. idest semen croci ortēsis.
Lafatis. idest tremor.
Lurch. i. iunc? de nilo de q acassia fit.
Labil. idest terra rubra que affertur i media in media aut arena minuta z cū fricatur super manum ingreditur cutem: de qua fit ynguentum qd penetrat manum.
Lancule vocantur anche que mundat vinuz z nascitur in mari qd est iuxta sibiliam.

Canatellia idest cauda equina ⁊ grece vocatur ampurias.
Caris idem est quod alkaris.
Cortex eris idest batitura eius.
Corrices eris idest flos eris.
Calidicon .i. troisc⁹ de arsenico fact⁹.
Crerese mustela.
Canauit caulis imperialis.
Cana idest vinum debile album.
Cresmet idest antimonium.
Cimem carmen fiseleos.
Loch terra est iuxta locū vbi Alexan-
 der induxit og ⁊ magog.
Cola idest vlceratio oris cuz pustulis
 paruis vel pustule q̄ nascunt i lingua.
Ciminū ciminū albus ē collu ⁊ furcal:
 grece vō fiseleos: cui⁹ p̄petas ē dolo
 rez ep̄is yteria cā ⁊ epilepsiā ⁊ asma
 ⁊ matricis prefocationem sanare.
Canuchal idest salmuria cappar̄is.
Corziola herba est de qua fit scam-
 nea ⁊ genus volubilis habens lac.
Chilus idest succositas facta i prima
 digestionē in stomaco.
Chimis .i. massa humozū facta in ep̄a
 te ex succositate veniēte a stomaco.
Cesnu simile est ferule semen habens
 album lenticule simile.
Cherci .i. flores similes flozib⁹ violaz
 relucētes in nocte in die vero non.
Colb .i. grana solē herba i hispāia na-
 scēs: d̄ q̄ multū gigni in obeda cui⁹
 semē canapi assimilāt. lz eo sit albi⁹
 ⁊ ad frāgendū lapidez multū valet.
Cachile herba est nomie salobra simi-
 lis vermicularis acetosum habens
 ⁊ salsum ⁊ fit in die alcali.
Colcodeia idest derinatio vite.
Languamach .i. idest ea que sunt sim-
 plicia ⁊ composita ⁊ comedunt post
 cibum sicut cappari ⁊ oliue.
Lotila pondus est decemynciarum.
Canefis idest scarabei.
Caifesse idest vespertilioes.
Canhabiti .i. omnia q̄ aceto ⁊ sale con-
 dita sunt vt capparium ⁊ oliue ⁊ re-
 liqua ex quibus fiunt false vt sinapi.
Carabitem idest frenesis.
Caras .i. cuz aliqd vult loqui ⁊ non po-
 test nisi multū mouēdo linguā ⁊ os.
Commatre idest picus.
Caratin idest lumbzici terrestres.
Carmesic vna species tamarisci.
Cuscute idest podagra lini.
Cacule idest cardamomū minus.
Carpobalsami idest fructus balsami.
Caraps idest apium.
Curcuma radix que de transmarinis
 partibus affertur: ⁊ etiam est quedā
 confectio que est in serapione.
Condi herba est que assimilatur spa-
 tulis. iūcturarū duricie proficiunt.
 eius flores quidam sunt citri. s. glau-
 ci in nocte ⁊ non in die relucētes.
Charta inda de papyro.
Cheri idest balium.

Lordumeni idest carui agreste.
Colcotar idest atramentum ru.
Celidonia dicitur herba hirundinis
 vel vena citrina.
Calcantum idest vitriolum.
Calcauil idest ozimum montanum.
Corbizlugue idest granum simile car-
 damo ⁊ affertur de sclanonia.
Cantaaron idest centaurea.
Cautim idest celidonia.
Catharis idest dereria.
Cusius herba: cuius sunt tres species.
Calab almes indum.
Cici idest ramus.
Curcassia idest radix.
Colt aliutiscat.
Chel est herba in vere nascens que ra-
 mos habet longos: folia longa: cru-
 da comeditur ⁊ vocatur gambal.
Cendaran est succus niger cuz quo fri-
 catur muscus ⁊ dicunt quidaz q̄ sit
 gummi glandium: sed mentiuntur:
 quia nō est nisi gummi in radicibus
 xylocaracte inuentum.
Condissilla idest simula.

Dra .i. mellica vlt ma-
 la bruca.
Dul vocat sopberi aque
 non est illa qua in hispa-
 nia tinguntur pann: im-
 mo est arbor super paruum stipitem
 eleuata: cui⁹ folia solo caracte folys
 similia sunt: eiusq̄ cortex vocatur a
 barbaris emaillep: vt reubarbarū
 rizide efficiens: hanc vero Diascori-
 des kal vocat: cuius apozima bibitu
 genium dolori confert.
Durameth .i. zedoar ⁊ est tribus mo-
 dis vna decorascem: alia vero bie-
 rosolymitana ⁊ alia hispana.
Douidar species est de hebel que na-
 scitur in india ⁊ similatur cipresso.
Defenen idest adeps gibbi cameli.
Deotin idest terbentina.
Dafatragit idest acetosi.
Dende species est que granis resini si-
 milat ⁊ alia ē inde ⁊ alia sem: dende
 quandoq̄ vocantur cataputie.
Denendem .i. oleum nardinum.
Dirisin idest sustentatio.
Dalach .i. fera: que sunt similes vrsis.
Delben oleum: hoc oleuz fit de illo se-
 mine quod dicitur piper album.
Denisen lapides virides quib⁹ acun-
 tur flobotomi ⁊ sunt de mecha.
Dauic .i. pondus sex granorum ordei.
Darfurfel idest piper longum.
Dabamarate diamarte.
Dragigauis est.
Dabis idest viscus.
Darzesan herba que in tyriaca ponit.
Daue ⁊ ē semen bancia siluestris mō-
 tane cretensis.
Dubul idest herba que nascitur i ma-
 ri ⁊ dicitur coga.

Disuris idest primitus.
Diaconico .i. electuariū de papauere.
Dic idest minuta.
Darfesaban idest pedetramen.
Darfem idest folium.

Egyptus idest alba
 rati.
Ebel .i. semen iuniperi.
Eries idest pisces.
Endiua .i. saratiay vlt seuū.
Eleuzezia .i. quando aliquis caput im-
 petuose vertit retro vel ante: vel cū
 loquit mouet ipsum: aut facit cripi i
 ore: quando loquit ⁊ profert idem
 verbum: neq̄ scit quid dicat: vel cuz
 aliquis loquit sonum facit vt recoz-
 detur: vel aliquid facit quod extra-
 neum videtur.
Embula qdem ē qd ē simile harundi-
 ni ⁊ embula dicit foramen longum
 in fistula.
Esterguar idest aiudē: herba de qua
 fit asa fetida.
Elcheis locus q̄ dorso cum vis iūgi.
Elem idest tedium vel tristitia de fu-
 turo ⁊ facit vigilare.
Emboca .i. infusio cuz ab alto pycif.
Empinia idest saniofitas.
Eldi dunelic idest corona regis.
Emfestides idest ypoquistidos.
Embut est sperma alma florē faciens
 citrinum.
Elankid idest racemus.
Eracruchic vlt amerachū alacomē al-
 Eilbanguē cardamomum. (ba.
Einfestidis .i. herba bircina.
Ezeleurge fit de farina ⁊ aqua ⁊ mel-
 le in oleo frigida.
Ebel idest sauiue.
Eliche genus tube-
 rum.
Firfir genus portulace.
Falsafa .i. grana impignia-
 ta idest fulla vel semen
 trifoly ⁊ melius citrinum.
Ferezemisch .i. ozimum gariofilatus.
Fu idest fistra.
Fesire idest vitis alba agrestis nigra
 ⁊ vocatur bautaia.
Felfesemet .i. radix pipis ⁊ ei⁹ lignuz.
Feluzaarazi .i. fel elephantis.
Fenich idest lapis vel cam. ⁊ ē lapis
 corz preparatoz.
Fandengi .i. bronzi. s. semen nigrum.
Feudeti idest corz.
Fuccha .i. por⁹ qui fit de ordeo ⁊ aqua.
Fusiricon medicamen ad scabiem.
Fufel idest piper vsuale.
Fucabileus genus artbanite species
 botoz marien.
Fetirat idest interpretationes.
Fesires semen etheni messesfidar.
Fulfulimon .i. ozimum montanum.
Foria squinantia idest superioris.

Synonima Rasis

Febana. idest peonia.
 Felucearaci. idest arbor lity.
 Faufel herba que assimilatur nucimu/
 Felifelan. i. agnus castus. (scate.
 Faba egyptiaca. idest baprauis.
 Farmacia. idest catarticum.
 Fasuricon. idest prassium.
 Fiden. i. pannus quo opilat os vasis:
 vt per ipsius possit exire vinu vel aq
 z pcipue si fuerint sanguisuge ibi.
 Faufe. idest auellana inda.
 Famaricon. idest almermur.
 Fimicon. idest iusquiamum nigrum.
 Fascemus. i. arbor mane z e ticta asfa
 Fagus. idest centaurea minor.
 Ferselen. i. dans digestionem.
 Feilueragi. idest litium.
 Forbion. idest euforbium.
 Facabatra. i. inquinatum.

Disie dicit abisee
 q est genus
 tuberis.

Bafdia. idest tyriacium.
 Balmenech. i. vna spes
 elii z fm quosdam est nux vomica.
 Benseir. idest oppoponar.
 Bausina basilicon demonis.
 Belbur spica alba flore facies citrinu
 Bar. idest laurus.
 Basit. idest eupatorium.
 Besse quando oculi propter dormitio
 nem aperiri non possunt.
 Branazelen. idest piper erthiopum.
 Branum viride. i. semen lentisici fru
 ctus quidam est.
 Bedeguil. i. vias vel canaleos coa.
 Bazel. idest capreolus.
 Barab. idest lachryme.
 Buauanesz genus columbarium.
 Besse. i. duricies palpebrarum.
 Balsama caro est paniculosa annexa
 palato sub via pendens cooperiens
 caput carne.
 Buasemabraz. idest stellio.
 Buasineniz folium nil.
 Sumorati confectioes ligde quas mu
 lieres faciunt ex gbus liniunt facies.
 Bousineti nuces sunt cuiusdam arbo
 ris equales facte in longitudie vsq
 ad mortem dolorem faciunt.
 Buasac. idest gabanum.
 Barumpbal. idest gariofili.

Schoen similis e
 caorle. lz
 ca maior sit z vocat ma
 garga.
 Dors. idest nasturcium.

Dasse yfopus hispanie est.
 Dasec herba expsa sup terra mltos
 hns ramos que dr cicer iperatozis:
 qz semen eius spumofum e vt cicer.
 Dara. i. iuniperus.
 Dabel. i. columbit. i. gummi fistici.
 Derua. i. res. idest species dactili.

Debel sauina vel iuniperi.
 Darmel herba est.
 Dasec. idest santonicum.
 Discinati constrictio.
 Dumara. idest iohannitius.
 Delcalborom. idest terbentina.
 Deel cardamomum maius amomū
 z acous z asarum ide pro alio poni
 tur in medicinis.
 Dellus. idest viscus.
 Dezereafen vitis alba: z fm quosdaz
 raphanus.
 Derbangue cardamomum.
 Das semen anachabius.
 Dod. idest lignum aloes.
 Dasascrum rahan salarmonia:
 Dolus iudaicum succus plate que di
 citur planta hircina.
 Destden lignu indu notum humenue
 Dabaraz staphisagria. Camomi.
 Darmel fructus iuniperi.
 Dolcalibat. idest terbentina.
 Dosinatum. idest quarta pars libre.
 Dumem. i. idest amomum.
 Dortelesun xylobalsamum.
 Dabalatula. idest cubebe.
 Docorus. idest liquiritia.
 Dofus iamenicus. idest bertus.
 Dercalibar. idest momith.
 Dedriamon. idest iulep.
 Dymemati. i. virga longa quam dese
 runt faraceni in capitibus suis.
 Derelaten. idest bestiomenum.
 Delkalibat hac labatim.

Bromel . i. aqua
 mellis.

Zelese. idest duricies pal
 pebre quado vix elenaf.
 Zuiucis. i. siccomori fru
 ctus z sunt sicut fic agrestes acetose
 z dure in qb semē vt papauer sonat.
 Judae. i. polium maius.
 Jfidebati. i. raphea alba.
 Jstigmat. i. salsa q fit ex aniudē z aq z sa
 Jtula lapidis. i. gipsium. (le.
 Jbelice. i. cardamomum minus.
 Judebet. i. cibus qui vocatur rizi.
 Judebigi. i. cibus qui fit de micis par
 ue placete sup qs cadit piguedo pul
 lorum columbarum cum assantur.
 Jagueris. idest electuaria nihil amari
 tudis habentia z boni saporis siue si
 sint solutiu siue non.
 Jstimbze. i. cuz comedit ho non ledit
 Jafoc. idest sinciput. (ipsum.
 Jpoquistidos herba hircina.
 Jascas homo stas oculis apertis z nō
 mouens eos.
 Jschiroo vel schirofis. i. apostema la
 pideum. i. melancolicum.
 Jarierd scilicet semen assatim.
 Jati. idest lalfasa.
 Joniar. i. radix palme siluestris.
 Jliati. idest vatis.
 Jostarigut. idest nux muscata.

Julmar. idest balaustia.

K
Alb. i. lac acetosum.

Keisim. i. leuisticum.
 Keisim hoc est simile ferule habens
 semen album lenticule simile.
 Keneniri dicit Diascorides q e her
 ba in vere nascens que ramos habz
 lōgos z folia longa z comeditur cru
 da z vocatur caulius.
 Kilus succofitas.
 Kilkul grana nasen. i. tremle albaris.
 Kilix. i. filix de corterep.
 Keiri flores quidā quoz similes vio
 lis i colore: aly sūt glauci: in nocte tri
 relucētes z nō i die vt odor violarū.
 Karusis. idest semen tamarisci.
 Kesile fustes sunt nigredini attine ra
 dicibus rubee simile.
 Keste. idest herbus.
 Kist. idest libra z dimidia.
 Kildary. idest filix.
 Kerse. idest cinamomum.
 Kina. i. galbanus z e gūmi pastinace:
 Kalagie. i. cib. q fit ex pulmone corde
 z epate iciss minutim z cū oleo fri
 xis: in quo post remotioez pdictorū
 ponit par acetū z oua z zapharanū.
 Kebikegi herba e portulace similis:
 sed cum frangitur emittit lac.
 Kise cibus qui fit de simula orde.
 Kekingi species est solatri.
 Karabitis apostema calidum in vela
 mine cerebri.
 Kirtubit est color sanguinis putrefa
 cti in facie.
 Kathemen. idest puluis.
 Kark. idest tortelle.
 Kiteran genus arboris que facit gū
 mi quo corpora inungūtur z non pu
 trefiunt.
 Kismes. idest passelle parue.
 Kerua. idest pentadactyli.
 Karfati cinamomum maius.
 Kaisur albaset.
 Keikeric gumma est.
 Kekililelit elinalit mellilotum.
 Klut. idest gummi.
 Kekelengi. idest confectio inda.
 Kosen. idest cortices glandium.
 Kimolea. i. mation mittant in luto vi
 ridi quando ponitur in aceto.
 Keisim campestris. idest fiseleos.
 Kesenti. idest confectio persica.
 Kerkefebe. idest cubebe.
 Kalus. idest permixtio.
 Kindikiō. i. herba que similitur alke
 sefesren: z cū ea abstergitur nitrum.
 Kitran est quod emanat de cera cum
 cōburitur vel instar olei fraxini ex
 trahitur.
 Kitran est illud quo liniuntur naues
 z post quam sunt parate cum pice.
 Kemonkaymen. idest filer mōtanus
 vel fiseleos.

Laurus hoc de aqua
in q̄ coquun-
tur cortices berberis.
Laurus. i. amigdale amare.
Legia genus titimalli est
.i. laureola vel esula.

Leoisene hoc fit cum amigdale parū
parui terere: aut i melle dispumato
posite coquuntur ex gbus parue pil-
lule formantur et sic comeduntur.

Licri. idest bitri.
Lupuli. idest volubilis.
Luf berba est serpentaria.

Librie. idest pure.
Lucutum. idest bolum armenus.
Lacurac. idest terra sigillata.

Lapis iudaicus agaput.
Lac papaueris opium.
Lupinus faba egyptiaca.

Lingua auis fructus fragini.
Lutū comedēdū liquiritia. i. lutū qd̄
d̄r et ad comedendū sapidū: semē al-
buz habens saporem magne māmil-
le canis persica lingua.

Litargia est ablutio.
Lubicta. idest almea: alij dicunt qd̄
fit currens et alij sicca.

Luben. idest thus.

M

Mugabare .i. ciba-
rys d̄ la-
cte et carne murababat
et cōditis aut in sole fiūt
sine igne vt zuccaz ros.

Mes. i. grand pua faseolis minora ha-
bētia oculū in medio sicut oculus fa-
seolz et vocat farrola. i. faseoli pni.

Masal hoc fit de lacte acetoso et fari-
na orde: et ē cibus qui post butiri ex-
tractionem remanet.

Malialeb fructus niger cuiusdaz ar-
boris. idest nere.

Mematie vocatur maiorana habēs
bastaz vt basta aneti. i. mu. cuius co-
rona sue assimilatur corone: semē ve-
ro eius vt ciminum est: sapor autem
est vt sapor fisticiis quod bonum ba-
bens odorem.

Mumia res est que inuenitur in ter-
ris vbi mortuoz corpora aloē condi-
untur a quibus hūor mortui cū aloē
mixtiz resoluit et similit̄ pici marie.

Meizabara. idest sene.

Menederia. i. cataputie.

Mugath hoc dicitur eē radix grana-
te agrestis: et dicitur esse radix nesez
.i. tremule arboris.

Mezerion. i. leo terre qui a gbusdaz
d̄r esse laureola et a gbusdā anabula.
Merda fengi. i. puluis de plūbo com-
bustor: et fm quosdam litargium.

Muraba. idest conditum.

Mescartarmesir. i. pulegiū cū vino.

Mellis storacis pure medulle.

Mina syrupus de succo citoniorū et

pomorum et granatorum dulcium et
acetosorum et vino factus.

Memirensiz. idest celidonia.

Musachnima illud de quo nitantur
vasa et h̄z quosdā aqua viteraticoz.

Mugat. i. radix vnde fit asa.

Musaguarat. i. salsa. idest cibarium
qui fit sine car.

Maradi. i. curuatura brachy.

Mutagenat. i. cibus qui fit in cazola.

Mulachia. i. malua curta vel maior.

Mucha. i. pars que de oculo videtur.

Maroth. i. radix silis annide: et tñ de-

Migradi. i. forfices. (bilioz.

Mirac. i. interior pellicula ventris.

Mixturum. idest mensura.

Mozisia vel mozissiatum. i. almuri.

Mutilago. idest banositas.

Musaguariz. i. terra i qua sunt colles

Melachion. i. opium. (parui.

Meimeran. idest celidonia.

Mesius liquor acetosus.

Midoat similiter liquor.

Mest. i. lac acetosum coagulatum.

Mirac pellicule super sisac.

Magra. idest creta rubra.

Medum herba fetida.

Marinacur. i. marubium.

Masal fit de lacte acetoso et faria oz.

Madac bdellium. (dei.

Marcur. idest carmec.

Mezen. i. locus qui ē cinctura iferi?

Maiorana grece d̄r auricula muris.

Marfily faba lupina.

Meta. idest storax.

Merfuleu lingua. idest asparagi.

Macam. idest emplastrum.

Molachia malua ortiua.

Malmecem. i. farina creticatorum.

Marchas. idest citrini a loco.

Mulche alkase. idest bdellium.

Mezanella. i. camomilla.

Men. idest manna.

Melachion. idest opium.

Mastilke. idest mastix.

Moz. idest mirba.

Merasmec. i. extenuatio cum fit vel
eminentia ymbilici.

Mezeraice. i. vene graciles q̄ sunt in

Miringua. i. rete cerebri. (Cepate.

Marosmos. i. species. y. betice et dici-
tur congelatio.

Malleid. i. lac vaccinium concussum
de quo extractum est butyrum.

Miua. idest syrupus de citonyis.

Mel alumen storax liquida.

Mudimon. idest bdellium.

Markade. idest opium.

N

Nabac .i. fructus sy-
dre. i. iuiu-
be siluestris vel yue sil-
uestres scilicet labrusca

Naragil. i. nudes indice.

Nisabor. i. lutum comedende.

Nemen. idest sisimber.

Nesun. i. rosa se. i. sambucus siluestris
Neeresunci dicitur esse rosa asinina:
et dicitur qd̄ est species indie.

Naphta. i. petroselleum album.

Nabati qd̄ fit in septentrionali parte.

Nabacha istud ē eius magnus: cuius
est granum yue.

Nuces memithe. i. castaneole ad tem-
pus dozmire faciens et nasci sibilie.

Napi siluestris. i. rapistus.

Nabit in potu qui fit ex dactylis vel fi-
cubus vel ex alijs vel ab yuis.

Nucula. i. ea quibus post cibū vtimur
vt citonia cauatiā et acetila.

Nucā. i. locus vbi collū iūgī craneo.

Narcotica. i. stupefactiua.

Nessestengi. i. amilum.

Nerideri. i. spica romana.

Neregrana. i. cerasi siluestres.

Nenuca. i. ameos.

Nemebrest. i. forbilis.

Nesefengi. i. scolopendria.

Nardium. idest oleum.

Nithabā. i. coriū sup qd̄ iacent hoies.

O

Orbi .i. artaria.

Orali stameia de serico.

Ozimum citrinum basi-
licon maius.

Ozimum flumiale balsamite aquatice.

Oleū onfacinū viride: vel oleū qd̄ fit
de oliuis immaturis viridibus.

Ocuim. idest acorus.

Olixatri. i. semen macedonici.

Oandachoca. idest nasturcium.

Oabelcara. idest cucurbita.

Osaragy virga pastoris.

Osatbar. i. oziganum.

Dampharicon herba que vocat gra-

Daman malia marte. (meia.

Ocleruca. i. pentadactyli.

Osen. idest opium.

P

Pbeludes pbeludz
fit quan-

do mel tandiu coquitur
vt cū supra marmor olo

inunctum proyicitur vt

induretur: qd̄ postea incisus frustati

comedit et sic sunt penidy de melle.

Pumex vocat lapis cozy preparator
et vocatur fenix ac lapis vulcani.

Pbibis. idest rapax.

Ptisis. idest ariditas.

Petroselini aut semen apy montani
macedonici.

Pipaque bolus est.

Pupilla oculi dicitur apium aque.

Q

Quent. idest sulfur.

R

Orab dactyli sūt hu-

midissimi qui
nisi statim comedantur
dissoluntur et fiunt q̄si

mel ⁊ non habent ossa.
 *Robilie gummi est ⁊ dicunt quidam
 quod sunt cicercule.
 *Rebite cicade marine.
 *Reki.i.aq̄ q̄ sup lac acetosum eleuat.
 *Reib.i.lac acetosum vel mē.
 *Resius.idest pentadactili.
 *Rob.i.succus vsq; ad spissitudinē de
 coctus vel tertiam partem.
 *Rauix.i.confectio de qua fit gallia.
 *Roonati egritudo ē in q̄ hō sp̄ rider.
 *Rufatigi.idest es vstum.
 *Ramey.i.locus sub anchis.
 *Raam sal armōiaca similis ē ancto.
 *Rasas.idest stagnum.
 *Ret.i.iūcus de nilo de quo fit acatia.
 *Reburet herba portulace similis: s;
 cum frangitur emittit lac.
 *Rubine.idest sapientia abluta.
 *Rean.idest mirris.
 *Ratmegi.idest colofonia.
 *Radix arboris marine.i.athanassa.
 *Rasan.idest penna vel penem.

Emericon ^{spēs apy}

campestris.
 Simar lactuca asini.
 Sartbar.i.ferrum.
 Siseleos. ⁊ est aniden romanū.
 Suful: hoc fit q̄ puluis iacitur in os:
 ⁊ postea vino vel aqua trāsglutitur.
 Segem.i.sanguis draconis.
 Senegi.idest amilum.
 Dapa.i.de succis fructuz ad spissitu
 dinē decoctis vel d̄ herbis q̄ fiūt ex
 aq̄ aliq̄ bullicis miscebis vel ter: ⁊
 multotiens ex succaro vel melle.
 Saririo testiculi vulpis ⁊ d̄ aldebze.
 Sticados arabicum.i.campborata.
 Secanabin.idest oximi.
 Sare.idest pustule.
 Sirac.idest felix.
 Sanguich.idest triticum fractuz cuz
 multa aqua coctum.
 Sabara.idest infomnietas.
 Sicla.i.blita: ⁊ ē herba sapozis euam/
 cli.q.vilis.
 Saal.idest demon.
 Serai.idest pira porcina.
 Saphati.idest pustule faciei ⁊ capitis
 vel rubor faciei.
 Scea.i.sticados arabicus.
 Siga.idest storax liquida.
 Saïen.idest sanguis draconis.
 Salegea.idest capsia lignea.
 Sel.idest sambucus.
 Sumfar.idest brissus.
 Sibag.i.salsa que fit ex aceto ⁊ carui.
 Scekebzigigi.i.opponacis.
 Saculi funduron.i.sclopendra.
 Sectaragi.idest capsia.
 Senchar.i.pes columbinus cuz quo
 tegitur oculus vel cera.
 Seteregi.idest fumus terre.

Synonima Rasis

Sief.i.trociscus parvus de quibust/
 bet rebus ad oculos.
 Secaniabin.i.succaz ros. vel mel ro.
 Sunis.idest vizella.
 Sief memithe: istud hoc mō fit. succo
 memithe i sole desiccat. ⁊ ex eis ifor
 mātur pillule vel magdaleōes pui.
 Sauc.idest ordeum vel triticum fra
 ctum in parua frustra. (le.
 Senes.i.lac acetosū coaglatū sine sa/
 Sifoniū oleū ē. vñ fit oleū sisaminū.
 Sedenigi.idest emathites.
 Sicos.idest congelatio.
 Suc.idest gallia muscata.
 Sabapha.idest rubor faciei cum pu/
 stulis ⁊ cutis duricie.
 Sumachia.i.cib⁹ q̄ fit cū suco sumac.
 Scerinus.i.thorax vel ossa pectoris.
 Sebel.idest vene rubee que sunt i an
 gulis oculorum.
 Seisecht.idest mandragora.
 Secubugi.idest acetosum ⁊ cuscus.
 Sabaniz.idest panniculus qui est in/
 ter grana granati.
 Sebran vocatur latie laureola ⁊ ara/
 bice thanagat ⁊ est interficiens.
 Siregi.idest oleum sisaminum.
 Subes.idest theba.
 Sedengi.idest semen canapis.
 Sadaf.idest coclea marina.
 Sceratarac.i.cassia vel fumus terre.
 Sicutin.idest semperuina.
 Sicutie.idest testiculus muris.
 Secacul sigillum sancte Marie: qui/
 dam dicunt consolida.
 Sufe.idest yfopus.
 Scedeb.idest ruta.
 Saboi.idest formicarum.
 Secaniabin qd̄ fit ex succaro ⁊ aqua
 Sanfaran.i.abrotanum. (ro. tñ.
 Secabinci.idest serapini.
 Soloca.idest capsia lignea.
 Scamonea.idest diagredium.
 Serogen.idest hermodactili.
 Sertherig.idest fumus terre.
 Satre.idest origanum.
 Salsifanosa.idest spica.
 Seken sebubati.i.arbor croci ortula
 Semini.i.butirum coctum. (ni.
 Singulosa.idest abrotanum.
 Spica altib.idest spica inda.
 Saraa.idest emplastra.
 Sarati.idest pleuresis.
 Sarib.idest medicina.
 Seheregi.idest lac orde.
 Scentis.idest sanguis draconis.
 Satabar.idest pitima.

Archon ^{i. satire/ gia.}

Talea.i.caput palme.
 Taro.idest lentiscus.
 Talisafar.idest macis.
 Therid.idest mice panis quibus su/
 perfunditur ius aliquod.
 Taxil cibis est qui fit de lentibus co

ctis cum aqua.
 Tanagat.idest lactarola.
 Torarit.i.ypoqstidos ille spēs vini.
 Tarafacon species cicoree.
 Tuctameius.idest pulegium.
 Tirafaton.idest endinia.
 Tagandes.idest piretrum.
 Tefisien.idest ruta agrestis.
 Tabasir.idest spodium.
 Tulusius.idest vinum coctum.

U

Uarac ^{indi.idest so lium.}

Uarices.i.vene tortuose
 in cruribus vel alibi.
 Uene citrine.idest radix

celidonie.
 Usnee lanugo q̄ in arborib⁹ ⁊ ēt i lapi
 dibus ⁊ in pietib⁹: ⁊ hec d̄ epati ca.

Z

Arur ^{idest sorbe.}

Zarambet.i.sedoaria.
 Zarore.idest sorbe.
 Zubd.i.butirum coctuz.
 Zuseferade.i.radix mandragore.
 Zarainit vñ masmacora. i.aristologia
 Zohodie.idest ciperi. (longa.
 Zondebeust.idest castoreum.
 Zusefe.idest iuiube.
 C Sinonyma Rasis finiunt.

Tabula de herbis medicis ⁊ elat/
 rys puenientibus mēbris corporis.

Erbe ^{discrasiam capitl fridā.}

Peonia.
 Betonica.
 Rutba.
 Pulicaria ytraque.
 Maiozana.
 Origanum.
 Pulegium.
 Calamentum.
 Salvia domestica.
 Liliifagum.
 Eufragia.
 Scelei montani.
 Lucumer agreste.
 Sanfucus.
 Primula veris.
 Herba paralefis.
 Herba muscata.
 Saturegia.
 C Medicine ad idem.
 Xylobalsamum.
 Larpobalsamum.
 Lubebe.
 Ligni aloes.
 Macis.
 Mixtñ.
 C Electuaria ad idem.
 Dyarodon inly.
 Puluis duplicatum cum musco.
 Dyantos cum musco.
 Diacastoreum.

Herbe 3 discrasia ca-
pitis calidam:

Solatrū.
Barba iouis.
Zusquiamum.
pp.

Lactuca.
Folia mirte.
Folia salicis.
Verba not.
Crassula minor.
Portulaca.
Folia mandragore.
Folia cucu.
Folia cucumer.

CMedicine ad idem.
Semen lactuce.
Semen papaveris albi.
Semen iusquiami.
Semen mandragore.
Semen solatri.
Semen barbe iouis.
Semen rosa.
Semen violarum.
Aqua rosata.
Oleum violatum.
Olem rosatum.

CElectuaria ad idem.
Zuccarum violatum.
Tria sandal.

Herbe 3 discrasia pe-
ctoris fridaz.

Radix lily.
Ysopi sicca et humida.
Licorea.
Yringosium.
Yreos.
Barba vir.
Mellilotum.
Marrubium al.
Enula campana.
Lamomilla.
Altee radix.
Malua.

Origanum.
Pulegium.
Calamentum.

CMedicie ad idē tam ad
ca. q̄ ad fr̄az discrasia pe-
ctoris.

Nuclei pinearum.
Pistacearum.
Jouis barbe.
Senestem.
Dragantum.
Hummi arabici.
Amidum.
Candi.
Semen pp. albi.
Amigdale dulces.
Uua passa.

Sistici.

Liquiritie mundate.

CElectuaria ad discrasiaz

pectoris frigidam.

Dyadragantum.

Dyayris.
Dyacalamentum.
Dyaprasium.
Dyapenidion.

Herbe 2tra discrasia
ca. pectoris.

Capilli veneris.
Letarac.
Pollitricum.
Addiantos.
Marrubium.

CElectuaria ad idem.
Dyadragantum frigiduz.
Dyapp.
Dyapenidion.

Elaria ad restaurandum.

Herbe 2tra discrasia
frida cordis.

Melissa.
Buglosa.
Borago.
Enula campestris.

CMedicine ad idem.

Sariofili.
Xylobalsamum.
Carpobalsamum.
Jacintus.
Margarita.
Coralli albi et rubei.
Lignum aloes.
Os de corde cerui.
Blacta bizantia.
Smaragdi.
Rasura eboris.

Elaria 2tra discrasia
cordis calida.
Zuccarum rosa. mixtum
cuz corallis margaritis.
Dyaboraginatū mixtū cū
succo buglos. et māgaritl.

Elaria 2tra discrasia
cordis frida.

Dyamargariton.
Dyamartes.
Electuarium xyloaloes.
Dyarodō iuly et resumpti
Dyarodon abba. Cuiuz.
Dyambra.

Herbe 3 discrasia ca-
lidaz epatis.

Licozea.
Rostrum porci.
Epatica.
Ungula cabalina.
Endiuia.
Scariola.
Solatrū.
Jouis barba.

Lactuca.
Portulaca.
Verba violis.
Lenticula aque.
Plantago.

Scolopendria.

CMedicine ad idem.

Omnes sandali.

Spodium.

Rose.

Semen portulace et lactu

Scariole.

Prunee.

Uiole.

Flores ca.

Mellilotum.

Nenufar.

CElectuaria ad idem.

Tria sandali.

Zuccarum rosatum.

Zuccarum violatum.

Dyaboraginatū.

Herbe 2tra discrasia
epatis fridaz.

Salvia.

Costus.

Eupatoriū.

Consolida ma. et mi.

Sanfucus.

Pes columbinus.

Amomum.

Ameos.

Yringi.

Yreos.

Enula campana.

Bruscus.

Sparagus.

Pentafilon.

Hramen.

CMedicine ad idem.

Semen brusci.

Semen sparagi.

Semen maratri.

Semen anisi.

Semen petroselini.

Semen macedōici dome

Ameos.

Cinamomum.

CElectuaria ad idem.

Dyarodon abbatis.

Dyacostrum.

Rosata nouella.

Dyanisum.

Herbe 3 discrasia fri-
gidaz splenis.

Radices.

Semiculi.

Petroselini.

Scolopendrie.

Cortex tamarisci.

Seneste.

Radix capparis.

Lamedreos.

Lingua auis.

Scabiola.

Lamepitheos.

Centaurea.

Hernadrea.

Centiana.

Borago.

Pentafilon.

Hramen.

Calamentum.

Utrunque lapatium.

Sumi terre.

Affodilli.

Lingua bouis.

CMedicine ad idem.

Gene.

Tbini.

Epithimus.

Lapis lazuli.

Lapis armenus.

Glos boraginis.

Mellilotum.

Lamomilla.

Utrunque sticados.

Maratrum anisum.

CElectuaria ad idem.

Diasene.

Diapapaveris.

Diaboraginatū.

Diacalamentum.

Diaciminum.

Herbe 3 discrasia ca-
lida splenis.

Cortex geneste.

Folia salicis.

Scariole.

Licera.

Scolopendrie.

Radix herbey violarum.

Endiuia.

Barba hircina.

CMedicine ad idem.

Glos nenufaris.

Borago.

Mellilotum et alia que po-
nūt cōtra discrasia epis.

CElectuaria ad idem.

Diaprunis.

Zuccarum rosatum.

Zuccarum violatum.

Tria sandali.

Contra discrasia fri-
gida renuz.

Radix feniculi.

Petroselini vtriusque.

Saxifragie.

Mily solis.

Tribuli marini et campe-

silipendula.

Brusci.

Sparagus.

Pentaphilon.

Utrunque nasturtium.

Squinantum.

Terra marina.

Radix apy.

Pipericon.

Leuistici.

Urtica ma. et mi.

CMedicine ad idem.

Spica nardi.

Squinantum.

Spica celsi.

Semen malue.

Quattuor semina frigida.

Semen maratri.

Petroselini.

Tabula

Tabula antidotorum famosorum q̄ in hoc volumine continentur.

Brusais.
Sparagus.
Pentafilon.
Electuaria ad idem.
Electuarium dulce.
Silantropos.
Dianisum.
Diacamentum.
Herbe contra discrasiaz calidā renum.

Utraque iasea.
Quinque neruia.
Rostra bonis.
Cameleunta.
Memita.
Sanguinaria.
Virga pastoris.
Barba yrcina.
Plantago.
Mirta.
Lelidonia agrestis.

Electuaria que faciūt ad calidam discrasiaz epatis siue stomaci: medicine sunt q̄ faciunt contra discrasiam ca. epatis medicine contra discrasiam mēbro rum iuncturarum et herbe communē calide et frigide discrasie.

Arthemita.
Yreos.
Enulacam.
Radix lilij.
Lactuca.
Portulaca.
Paritaria.
Lamomilla.
Mellilotum.
Radix feniculi.
Brasi.
Sparagus.
Pentafilon.
Framen.

Medicine ad idem.
Sandali albi et rubei.
Semen rosarum.
Semen lactuce.
Calamum aromaticum.
Semen plantaginis.

Ad discrasiaz calidaz mēbroz et iuncturarum.
Barba ionis.
Mercurialis.
Solatrum.

Herbe ad prouocandum emorroydas.
Verba thuris.
Menta.
Salvia.
Marrubium.
Sauina.
Apium.
Serpentaria.
Muria.

Medicine ad idem.
Thus album.

Finis.

Electuarium de galia.

Elarium de bacis lauri. 9° 7i.
Silonium. 9° 7i.
Diaciminum. 9° 63. Anti. Di. 34.
Terapigra. 9° 64.
Diamuscum. 9° 6i. Anti. Di. 35.
Tyriaca diateseron. 8° Almā. 3° ca°.
libro de iuncturis. 23.
Tyriaca exercituris. 8° 4.
Confectio anacardia. 9. 9z. An. Di. 19.
Letificans. 9. 13. Anti. Di. 14.
Medicamen de assa. 8. Alman. i.
Medicamen de nucibus. 8. i.
Tyriaca de terra sigillata. 8. i.
Metridatum. 8. Alman. i.
Tyriaca de fusso. 8. i.
Tyriaca de viperis. 8. z.
Electuarium de assa. 10. Almā. z. ca°.
Diaolibanum. 9. 7z. Anti. Di. 34.
Diacamentum. 9. 7z.
Electuarium canzi. 9. 7z.
Electuarium de stozace ibidem.

Electuarium de scorzia ferri. 9. 80.
Confectio alchermes. i. An. Di. ca. 6.
Anti. Di. 16.
Tera magna.
Confectio anacar. mior. Anti. Di. 20.
Confectio fenonis. Anti. Di. 34.
Confectio de scorzia ferri. An. Di. 34.
Confectio de pyloaloe. Anti. Di. 35.
Confectio de enula. Anti. Di. 36.
Elariū d̄ curcuma maior. An. Di. 36.
Medicamen de laca. An. Di. 36.
Confectio kelekengi. Anti. Di. 36.
Confectio serubegem. Anti. Di. 38.
Elz diacitonitē solutū. An. Di. 38.
Confectio de baccis lauri. An. Di. 38.
Silonium. Antido. Diui. 38.
Electuarium de alcāzi. Anti. Di. 39.
Confectio de stozace. Anti. Di. 39.
Medicamen albeset. 44.

Pillule d̄ reubarbar. 9. Almā. 69. Antido. Diui. 36.

Pillule illiace. 9. Alman. 7i.
Pillule bikichie. 9. Alman. 55.
Pille de stozace. 9. Al. 55. An. Di. 33.
Pillule cochie. 9. i. Anti. Di. 16.
Pillule fetide. 9. 7. Antido. Diui. 18.
Pillule de bdellio. 9. 80. An. Di. 43.
Pille ad podagrā. Pille d̄ hermodactilis maiores. 9. Al. 90. An. Di. 44.
Pillule de papauere. Anti. Di. 33.
Pillule lenes. Antido. Diui. 33.
Pillule de agarico. Antido. Di. 36.
Pillule de mezereon. Anti. Di. 36.
Pillule mirabo. i. An. sepato. cap. p.

Trocisci de herbo. 8. Alman. foris. z.

Trocisci de viperis. 8. Alman. z.
Trocisci camphorati. 9. Alman. 6i.
Trocisci muscati. 9. 6i.
Trocisci de olibano. 9° 6z.
Trocisci de rosis. 9° 63.

Trocisci de spica. 9° 64.
Trocisci de thure. 9° 65.
Trocisci d̄ berberis. 9. 67. An. Di. 36.
Trocisci de reubar. 9. 67. An. Di. 36.
Trocisci de laca. 9° 67. Anti. Di. 36.
Trocisci de camphora. 9. 68. 10. 3.
Trocisci d̄ mezereō. 9. 69. An. Di. 36.
Trocisci de agno casto. 9° 70.
Trocisci d̄ cappib. 9° 70. An. Di. 37.
Trocisci de spodio. 9° 7z. 10. 3.
Trocisci de balaustys. 9° 7z.
Trocisci d̄ karabe. An. Di. 43. 9. 7z.
Trocisci de mirra. 9° 83.
Trocisci de rosis completi. 10. 6.
Trocisci de rosis parui. 10. 10.
Trocisci de spodio. 10. 10.
Trocisci de arsenico. Anti. Diui. 31.
Trocisci de papauere. An. Diui. 33.
Trocisci de arsenico. Anti. Diui. 33.
Trocisci d̄ terra sigillata. An. Di. 33.
Trocisci stelle. Antido. Diui. 34.
Trocisci de rosis. Anti. Diui. 34.
Trocisci de ros maioris. An. Di. 34.
Trocisci de spica. Antido. Di. 34.
Trocisci de musco. Anti. Diui. 35.
Trocisci andaracharon. 8. z.
Trocisci azeresch. Antido. Diui. 36.
Trocisci azerisch. Anti. Diui. 36.
Trocisci alkarmesich. Anti. Di. 37.
Trocisci d̄ viol cū scamo. An. Di. 38.
Trocisci aly de violis. Anti. Di. 38.
Trocisci de epitimo. 16i.
Trocisci de camēilla. Anti. Di. 38.
Trocisci de spodio cuz. s. acetose. Antidotario Diui. 39.
Trocisci de spodio. Anti. Diui. 39.
Trocisci de alumine. Anti. Diui. 39.
Trocisci de mirrha. Antido. Di. 43.
Trocisci de gummis. Anti. Di. 43.
Trocisci de squilla. 8° Alman. z.

Puluis citrin. 9. 15. Antido. Diui. 28.

Suffus de gnatiss. 9. 7z. An. Di. 39.
Suffus de bolo. 9. 7z. Anti. Diui. 39.
Puluis albus. Antido. Diui. 28.

Sief de thure. 9° Alman. 16.

Sief de plumbo. 9° 16.
Sief rubeum. 9° 19.
Sief viride. 9° 21.
Sief de calcanto. 9° 21.
Sief de fellibus. 9° 27.
Sief album. 9° 15.

Coliriū de cerusa. 9° 7z.

Coliriū d̄ mirab. 9. 23.
Coliriū de felibus. An. Di. 28.
Colirium de mirrha. Anti. Di. 28.
Colirium de calcanto. Anti. Di. 28.
Colirium ad madicon. Anti. Di. 28.
Colirium album. Antido. Diui. 28.
Colirium rubeum. Anti. Diui. 16i.
Colirium viride. Antido. Diui. 16i.
Colirium de ture. Antido. Di. 16i.

Rob de gnatiss. 9. 6z. An. Di. 28.

Syr de scorzia ferri. 9° 63.
Syr de turbit. li. de iuncturis. ca. 6°.
Adiua. 63.

Syrupus de papauere.

Syrupus acetosus de citonys.

Syrupus mirabo. citrinorum. lib. de iuncturis. cap. 5.

Del anacardi. libro de iuncturis.

Apozima de radicibus.

Apozima mirabol. cum hermo.

Decoctio de seminibus.

Decoctio epitimi. lib. de iuncturis. cap. 17. i. Anti. Diui. 13.

Decoctio yfopi minor.

Decoctio yfopi maior.

Aqua mellis.

Aqua cineris.

Aqua prima.

Aqua casei.

Unguentus

Ungueta et empla.

magnum.

Unguentum viride.

Unguentum calidicon.

Lauterium de stemberegi.

Diaquilon.

Unguentum de melle.

Unguentum ceruse.

Unguentum de calce.

Unguentum de seni.

Emplastrum ad rupturam.

Emplastrum formicarum.

Emplastrum de cretica.

Emplastrum pſty.

Emplastrum de seminibus.

Emplastrum de sandalis.

Oleum de scorpi-
bus. 9° 74.

Oleum nardinus. 9° 64.

Oleum costini. 9° 7.

Oleum de cicerib' in An.

separata et que sequunt.

Oleum sisaminum.

Oleum rosatum.

Oleum violatum.

Oleum nenufarinum.

Oleum yrinum.

Oleum mirtinum.

Oleum de camomilla.

Oleum citri.

Oleum macianorum.

Oleum costi.

Oleum mastice.

Oleum basiliconis.

Oleum absinthii.

Oleum zirumge.

Oleum heris.

Oleum aneti.

Oleum nucum.

Oleum laurinum.

Oleum fenugreci.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Antido. Diuisio. 33.

9° 63. 10. 34.

cap. 5.

17.

9° 67.

9° 90.

9° 71. 63.

Antido. Diui. 33.

Antido. Diui. 33.

9° 71.

9° 72. 7. 12.

7° p.

Diui. caplo. 14. 2.

7° 4. 8. caplo. 8.

7° 5°

7° 6.

7° 5.

7° 10.

7° 18.

7° 18.

9° 80.

9° 89.

lib. de iuncturis. 9. ca. 26.

Antido. Diui. 36.

Oleum amigda. amaraz.

Oleum amigda. dulcius.

Oleum sinapis.

Oleum auelanarum.

Oleum fisticozum.

Oleum persicozum.

Oleum olimpiadi.

Oleum yrtice.

Oleum insquiami.

Oleum ouorum.

Oleum de semie cucurbite.

Oleum de frumento.

Oleum de nigella.

Oleum de storace.

Oleum de piretro.

Oleum de euforbio.

Oleum formicarum.

Oleum ruthe.

Oleum saluince.

Oleum oleandri.

Oleum de canapi.

Oleum maiorane.

Oleum de balaustys.

Oleum mirabolanozum.

Oleum raphani.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

Oleum de lateribus.

ii. De ceruo.

12. De algizeli.

13. De yrho.

14. De cane.

15. De vulpe.

16. De lepore.

17. De alboçaoyltaxone

18. De lupo.

19. De leopardo.

20. De furone.

21. De mustella.

22. De simia.

23. De eritio.

24. De cancro.

25. De testudine.

26. De tortuca.

27. De pisce sagittali.

28. De lacerta.

29. De cocodrillo.

30. De rana.

31. De gato siluestri.

32. De mure.

33. De paraboath.

34. De fornicis.

Erbum

Aristo. et Dioscoridis est. i.

collo leonis non est aliquid

coniuncture: sed vnum est primum.

¶ Caro ei' calidior e' canina cu' h' sicca: va-

let in cibo paraliticis: nisi q' tarde dige-

rit: et generatiua tortionu ventris.

¶ Et carnes rapaciu omiu declinat ad sic-

canine et corruptioib' humoz et animaz eozum.

¶ Vestes in corio ei' inolute secure sunt a tineis.

¶ Coriu ei' cu' corio lupi positu depillat ips. et filia.

¶ Suffumigatio ex sepo eius si fiat circa aqua aut ex eo

aliquid ponat circa ea non accedet lupi nec bibent ex ea.

¶ Si sepo ei' cu' alleis mixto et trito vt vcat odore alleo-

ru. et iungat corp' ad ipm nuq' accedent lupi.

¶ Si cu' sepo eius liquefacto distillet circui' ouiu: non ac-

cedent lupi ad greges illu: nec animalia rapacia.

¶ Dens ei' canin' collo pueri suspensus anq' ei' detes na-

scatur secuz reddit a dolore dentiu in nativitate eoz.

¶ Si sepo eius liquefacto inungantur animal non acce-

dent ad ipsum musce.

¶ Stercus leonis desiccatum et permixtum yngueto: cu'

quo aliquis yngatur delet maculas.

¶ Sanguis leonis si cofrict' cancer tollit ipsum.

¶ Gel leonis curat icteritiam datus in potu dauic euz as-

fligit in prima vice.

¶ Epar eius cu' vino puro bibitu aufert dolorem epatis.

¶ Cerebr' eius comestum inducit stupefactioez mentis.

¶ Cerebrum eius cum oleo liquefactum in aurem surda

distillatum auditum reuocat.

¶ Testiculus eius dexter desiccatus euz rosis tritus et in

potu datus sterilitatem inducit.

¶ Si quis comederit assum aut crudum aufert filium et

sterilitatem inducit.

¶ Si potes aligs stercore leonis aut ponat in vin o men-

sura vnius dauic abhorrebit vinum.

¶ Sepu eius calidius et siccus est sepo algebut. i. bonis a

mari exeuntis et prestat apostematibus duris.

¶ De alpheil. Sermo. II.

Alfeth

alr alpheil generat ex lede et leopardo sicut

mulus ex equa et asino: et quando errat in ve-

natione retrograditur iratus.

De sexaginta animalibus

C Et cū disciplina in errore venatiōis recipit sciam et disciplinam sicut recipit canis.

Sermo. III.

Taurus subtilioris vocis ē q̄ femia donec castratur: et cornu vacce fortius ē cornu tauri et non est in corde os nisi bouis vel equi.

C Sigs cerā liquefactaz sup cornua vituli infuderit seq̄tur ipsum quocunq; voluerit absq; labore.

C Bobus accidit morbus podagricus et signus est q̄ pedes eorum apostemant. Si cornua eorum inungant cerā liquefacta aut oleo curantur.

C Quedā spēs bouū est magnoz pascēs retrofus p̄ timore cornuū. Alia spēs carnibus ytiē ad moduz lupoz.

C Boues p̄cognoscūt hyemē forte et signus faciunt dñis suis: qz super latus dextrum incumbunt.

C Et si semina q̄ spargunt cadāt sup cornua eorum nō p̄ficiunt in fructu: et erūt paruoz granorum.

C Si liget bos imāstuetus fune lane remouetur illud.

C Si yngatur radix arboris cuz felle vacce non accedet ad eam formice.

C Calcane vacce obust calefact cū oxymelle bibi sple nē iflatū curat: dentes et gingiuas laxas p̄firmat dolores dentium mitigat: si fit conficatio cum cinere illo.

C Unguis manus vacce cōbustus: bibitus a muliere cui lac defecerit lac restituit: et roborat corpus lactanti.

C Calcaneus bouis tritus cum vino et melle vermes necat: et sunt vermes similes granis cucurbite in ventre.

C Linis cornu vacce mixt cū aceto: si iungat ex eo morfea curat soli p̄posita: et si imittat i nares fluxū restringit.

C Rasura cornu tauri cuz aq̄ sup̄te fluxū sang. restringit.

C Ossa coxarum bouum combusta bibita curant fluxus sanguinis et menstrua restringunt.

C Sel tauri mixtū cum melle sanat vlcera pessima.

C Sel bouis mixtū cū vino et pulpa colloquintide et melle: si ex eo inungat fundamentū inducit fluxū ventris.

C Si due gutte vel tres ex felle tauri imittant tauri tinitum patienti confert.

C Sel tauri mixtū cū aqua colloquintide recentis: datuz mulieri in partu laboranti cito partum educit.

C Sel vacce nigre si ex eo colliniat oculi debiles scripturam amilli nō percipientes confert.

C Bdellium in felle bouū dissolutum mixto aceto fistule super infusum confert.

C In felle bouū inuenit q̄ddā i modū lapidis i figura anuli: q̄d p̄bi vocat alcherō tritū i narib p̄positū iuuat obilitatis visus: et dilatātōi ei q̄d timef ne aq̄ descēdēs creseat in oculos ei: aut si ex eo sumat q̄ritas lēticule iuncta cū succo bletaz si imponat naribus caduco p̄fert ei.

C Dixit trades. si defecerit alcherō sumatur loco eius. 3. i. 5. de felle tauri nigri.

C Sepum bouum et medulla eoz iuuant neruos motos a statu suo et molles faciunt si inungantur.

C Et sanguis eius maturat apostemata: si ex eo calefacto cum sepo conficiat emplm. lenificat apostemata dura.

C Stercora bouum curant fluxum sanguinis insufflata naribus: et bibita hydro. conferunt.

C Stercora bouum recentia in moduz emplastri superposita podagre conferunt. Et si eis adiungatur acetuz si imittatur in nares fluxum remouet.

C Stercus bouis bibitum vel clisterizatum fluxui ventris p̄ouenient ex vlceribus intestinozum prestat.

C Si stercus bouis folio inuoluat et calefiat in cinere calido: deinde ponat super varicem: plurimum confert.

C Emplz ex stercore bouis calefactū desiccātū cōfert aq̄ citrie: si in mortario ei admisceat acetū vini optimi et aq̄ terat optice: et fiat emplm: et toti ventri superponatur.

C Virga tauri rub. desiccata trita potui data ad pondus vini aurei cū vīo optio a muliere remouet ab ea d̄sideriū

C Medulla tauri ad ignē liq̄fca: si apponat q̄si coit. q̄rta pars ei ex mirra rubea: tātūde olei laurini: et ex eo inungant manus et pedes mane et sero dissoluit attractiones et lenificat extremitates.

C Stercus bouum virtutem habet attractiuam et curat morbum vesparum et apum.

C Et si inungatur ad solem corpus ydropici cuz stercore bouum confert ei plurimū: si ex eo totus corpus p̄fricef.

Sermo. III.

Dixerunt q̄ ouis ipiguat p̄pe ex potu ob b̄ cibatur ex sale singulis nouē dieb in estate: et autūno pascit ex cucurbit salis: qm̄ iducit lac.

C Que comederit lac post partuz dilatat vbera: et si neget ei elus tribus diebus post satiet impinguat cito.

C Cerebz eius qm̄ cū eo colluat oculi aq̄ patiētes p̄fert.

C Stercus ouis si cū aceto fiat emplm verucas et varias q̄ nomiant affare sanat: p̄mixtū cere liquefacte cum oleo roseo curat combustionem ignis.

C Et si sanguis alicubi in loco p̄cussiois magne conglobatus fuerit supponat coriū ouis hora qua excoziat ouis est calm dissoluet sanguinē cōglobatū: et confert flagellatis iuuamēto magno: et fortassis curat per diem et noctem.

C Cōfert et apati tardo euienti in radice auris vt si fiat emplm ex stercore ouis mixto cū sepo anferis aut gallie.

C Uria ouis rubee aut nigre potata p̄fert multū ydrop.

C Stercus et bibitū cū melle p̄fert ydrop. (Carnose.

C Stercus ouis bibitum ad pondus. 3. cuz decoctione siue cum oxymelle curat icteritiam.

C Splen exterius inunctum stercore combusto attenuatur eius magnitudo.

C Emplz ex stercore ouis cū melle suppositū lētib verucis et carni supeminēti q̄ d̄factur olet eas: et remouet fov

C Et p̄mixtū cere et olo ro. curat obustionē ignis. (micā

C Medulla agni ad ignē liq̄facta cū oleo nucis admixto zuccaro al. et distillat sup zambac pur et bibat torū dissoluit lapidē q̄ ē in vesica: p̄fert mingētī sanguinē crematione virge: dolorē in renibus et vesicam patienti.

C Sel ouis si cum eo inungantur loca corporis in quibus incidit corrosio carnis confert manifeste.

C Si vis vt maturentur ficus in arboze sepeliatur ad radicem arboris cornu arietis et maturabuntur cito.

C Si vis remouere morbū ouū it̄ficiētē eas. Accipe ventrē arietis: et coque cū vino et aqua et misce cum aqua et da ouibus in potu et remouebitur morbus.

Sermo. V.

Epar Capre decoctum cū aqua et sale comprimat se oculis apertis super vaporem huius aque cui visus deficit in nocte multum iuuat.

C Sepum capre magis est constrictiuum sepo bouum.

C Sepū leōis ē melius oī sepo ob b̄ cū fit ex eo clistere i aq̄ ordeī tosti: aut cū aq̄ farie toste et sumac cocti et liq̄factum cū cera p̄fert plurimū excoziationi intestinozum.

C Sepū mōtanaz capraz p̄fert pulmōi vlcerato coctuz

C Cū volueris gñare masculū comedas du cū puluib. os testiculos capri assos et coeas ea die et gñabis: et si vni cū testiculum comederis nascit puer cum teste vno.

C Et quando conficitur sepū cum stercore capraz coctū: et croco et ponatur super podagrā dissoluit dolorem.

C Stercus caprarum combustum mixtū cū aceto et oxymelle: si fricef allopicia curat. Collirio facto ex sepo caprarum siluestriū confert patientibus telam oculoꝝ.

C Sel capraz domesticaz idē opaf. (rat allopiciā.

C Ungues capraz obusti et triti cū aceto facto emplō curat

C Cornu caprarum incineratum: si ex hoc omnes confri-

seron gmit.

centur dentes cōfirmat ⁊ ginginas laxatas corroborat.

De equo. Sermo. VI.

Sudor equi mistus cum vino potatus a muliere pregnante proicit fetum.

Post colli equi icibus aufert desiderium coitus.

Sudor bestie inflat facies ⁊ inducit squinantiam.

Equa si fumū crucibuli extincti odorēt abortit: ⁊ est illud qd sistr enenit quibusdam pregnantibus. **Aristo.**

Machiatū fuit qdā equo ut coisset cum mife sua ⁊ cum pcepit se ita fecisse piccit se i flumie intendēs ad hoc.

Stere cōgnū suptrū ut fiat ide emplz cū aceto ⁊ sit obustū: aut incōbustus stringit fluxum sanguis: ⁊ qñ odorat iacens a patiente fluxus sanguis: remouet.

Sudor eq cū eo toxicat cultelli ⁊ sagitte: ⁊ postq calefiūt rubei ⁊ potat de aq illa: nō poterit trahi p rē aliquā qñ faciat fluxus qui interficiat rem illam.

Mulier q nō concipit si sumat equinū lac ea ignorat ⁊ statim coeat vir cum ea concipit.

Pullus equi postus ad hostiū domus nō ingrediunt eas culices qdiu ligatus fuerit ad hostiū. **Accipe** seia iniquiā trita cū lacte eqno ⁊ liga in cozio cernino ⁊ nō tangat terrā: si suspendat ad mulierē qdiu fuerit suspēsus super ea ⁊ dormierit non concipiet.

Dentes equi mas. non castrati positi sub capite illius q in somnis opera gerit prohibent.

Dentes pulli equini vnius anni super puerum suspēsi cum egrediuntur dentes eius faciēt egresum sine dolore.

Pregnās equa si iceserit supra vestigia lupi inascet.

Equus bonus sequens vestigia lupi obdormiet pedes equi ita q non possint moueri.

De mulo vel mula. Sermo. VII.

Mulier si potetur assa fetida ad qritates fabe isus in vrina mule non cōcipiet. **Aristo.**

Mulier si suscipiat i vulua sudorē mule cū bōbace si cō-

Si sumat coziū mule: ⁊ in eo ponat ster⁹ concipiet pētr⁹.

Cus auri eiusdē ⁊ suspēdat supra mlierē nō concipiet vnq.

Matrīx mule decocta cum carne asini aut alia: si cibe tur mulier ignorans nō concipiet vnq.

Unguis mule tentus a muliere pibet conceptus.

Si fumiget dom⁹ cū vngue mule fugiūt mures ab ea.

Homo si sumat de medulla mule ad quantitatem .ij. aur. fit stupidus.

Duo testiculi gatti suscepti stricti i pte cozy muli: si suspēdat s mlierē: nō concipiet qdiu fuerit supra eam.

De asino. Sermo. VIII.

Epar asini assum comestum in ieiunio oī die si dura uerit in hoc confert caducis.

Sistr opant vngues eoz: si oburant: ⁊ bibat ex eis pondus .ij. aureoz ⁊ dimidiūz singulis diebus.

Et si medulla asini aut sepo eius inungatur in locis calidis erit inuamentum manifestum.

Si fiat ex vnguib⁹ obustis eplz cū olo: dissoluit scrofulas: curat et fissurā cutis puenietes ex friditate: triti puluericati inieci sup apata apta pedū vel corpis curat ea.

Stereus asini fit cum eo emplastrum combustum aut non combustus restringit fluxus sanguinis.

Si fumiget dom⁹ cū plimōc asini fugiūt ab ea ymes.

Stereus asini calidus infusus in vino si iponan licinia bombacis: ⁊ ibi pmittant donec bene madefiant: si imitantur fluxum sanguinis patientis restringunt.

Emplm ex eo in fronte positus sanat fluxum.

Splen asini assus tritus in modū colliry si liqfiat cum sepo vrsino ⁊ oleo donec fiat in spissitudine mellis: dein de ex eo supponat supercilio depillato: nascunt pili.

Laro asini siluestris valet ⁊ dolorē spine ⁊ anchoruz.

Medulla asini siluestris si iungatur ex ea curat poda-

gram: ⁊ aufert dolorem eius.

Stere asini siluestris tritū cū medulla oui: si linia ex eo frōs patiētis fluxū sang. vehemētē: remouebit ab eo.

Stereus asini siluestris tritum cum felle bouis: si ex eo inungantur capilli sui incrispantur.

Stereus asini siluestris desiccatum cum vino bibitus valet ⁊ morsum scorpionis inuamento magno.

De camello. Sermo. IX.

Est in plone sua ca. ⁊ sic⁹. **Medulla** camelli de-

siccata si potet ex ea cū aceto valz ⁊ mōbū ca ducit: cā melica ē pferri cū singul mēfib⁹ ex ea suat sel.

Spuma camelli mixta cū aqua ⁊ vino bibita ab ebrio reddit eum demoniacum.

Sigs potauerit de pulmone camelli exiccato trito ad pondus vnius aurei incurrit cecitatem oculoꝝ ex eo.

Aristo. **Machinatū** fuit supra camelluz donec ascendit matrē suā: ⁊ iterficit camellus machinator ē post tēpus.

Dentes camelli cōferūt ⁊ excoziationē itestinoꝝ quā do fricant cū inuamēto manifesto: ⁊ quādo ponit ex eo supra emoroydas curat eas: pmisceat etiā cū assagb. i. vn-

gueto ⁊ liuole cū aqua porroz nabati: si inungant cum eo emoroydes predicte aufert dolorem.

Lac camelli subtilius est omni lacte: ⁊ laudabilioris ⁊ subtilioris diete: vnde extenuat supfluitates ⁊ soluit vē-

trem ⁊ aperit opilati. ppter vehemētes calozē q est in eo per nām ⁊ roborat epar ⁊ aperit opil. ei⁹ ⁊ subtiliat gros-

sitie splenis: ⁊ pferit ⁊ ydrop. qñ in potu sumit calim: p-

cipue qñ ponit cū eo succaz alacur qd est spēs succari.

Uria camelli pulli cum lacte sepat dissoluit vētrē: Et si nō dissoluit oz q dissoluat p medicinā laxatiuaz.

De elephante. Sermo. X.

Laro ei⁹ pōderosa frida pinguis abominabilis.

Qui gustat ex ea cum aqua ⁊ sale cocta cum seminibus asquefim: sanat tussim antiquā: qñ coquit ⁊ li-

quesit cum aceto ⁊ semine feni.

Si aut pgnās potet ex iure illo pycit qd bz in vtero.

Sel eius qñ imittit per nares ad pondus vnius alkifat cū tātūde musci valet ptra caducū morbus.

Additāmētū epatis sumptū ⁊ comestuz cum aq sumac ⁊ folys citrāguli valet plm cōtra dolorē epatis.

Stere elephantis si iungat cū eo coziū in quo sint pediculi apparētes ⁊ dimittant donec desiccant: supra ipz nō remanebūt pediculi: s statim egredientur.

Sepum elephantis si cum eo inungatur patiens dolorē capitis curatur. **Arist.**

Cum potatur alkal. i. os elephātis ad pondus vnius. s. tritus vel rasura bibitus ab eo quē pmo tangit lepra cum

.x. aque mētaltri mōtani cōfert ei.

Stereus elephantis si fumiget cū eo domus aut loc⁹ in quo sunt culices necat eas.

De ceruo. Sermo. XI.

Laro eius calida est ⁊ lenis similiter sepū eius ⁊ medulla valet contra pulsationem ⁊ dolorem an-

charum ⁊ spinarum. Et confert ad temperationem fracture: ⁊ lenificat eam.

Sepum cerui si cū eo fiat iunctio fugat vermes ⁊ bz.

Sāguis cerui si frigat cū oleo: si fiat ex eo clistere valz ⁊ ylcera itestinoꝝ ⁊ remouet fluxus antiquum.

Si potet cum vino valet cōtra sagittas venenatas.

Cerebra ei⁹ lenificāt apostemata dura si sunt in muscu-

lis: ⁊ chordis que sunt in iuncturis.

Cerebz cerui meli⁹ ē ad B: ⁊ post ipz cerebz vituloꝝ.

Ex cerebro cerui ⁊ vitulorum fit pessariuz inollificas apostemata matricis: ⁊ duritiem eius.

Et serpentes fugiunt fumus cornu cerui.

Et si suffumigat locus culicum cum cornu cernino ⁊ yn-

De sexaginta aialibus

quibus capre fugiunt ab illo loco.

Cornu cerui decoctum cum aceto: si moueatur per os: remouet dolorem dentium: et consolidat gingiuas.

CSi sumat pilis ei: et fiat dentifriciu emundat dentes.

CSi combustum abluatur et bibatur ex eo ad podus. iiij. aureo: et dimidiu stringit fluxus sanguis q est sine putre factio: et contra vlcera intestino: valet.

CEt fluxum ventris antiquum.

CEt contra dolores vesice et abscindit humiditates puenientes ex matrice: et valet contra yctericiam.

Cornu cerui combustu si potet cum modico melle: expellit vermes.

CVirga cerui desiccata data homini patienti morbus vi perarum confert ei.

CVirga cerui desiccata data hoī patiēti difficultatē mingendi aut colicā: hoc mō vt abluat et potetur aqua ablu- tionis remouet difficultatem: et valet contra colicam.

CDe agacelli.

Sermo.

XII.

Caro eius frigida et sicca. Aristo.

CCaro algaçel ē generatiua emorroydaz ni si ficiat cū melle felle pipe et galaga: et cinamō.

CComedant carnes algaçel cum sinapi et alleis.

CSterc faç crescere capillos: et meliorat eos pparatū cū

CSi cum ea vngat homo virgā suam: de Colo mirtio. inde coeat cum vxore sua diliget eum semper.

CLingua eius desiccata si cum ea suffumigat locus vel membrū in quo est sanguisuga cadit.

CCalcaneus bustus et tritus si ex eo repleat loca fistule pfert.

CSel et sem testicloz vulpis: et pip et sem cruce. añ. ad pō- dus. i. aur. mell. 3. i. fiat ex h emplz: et ipm teneat mlier in lana si xumbar cūz viro concipit.

CSi fuerit fel ex masculo xipit masculum.

CSi ex femina: feminam.

CDe vrsio.

Sermo.

XIII.

Caro est in complone frigida muccosa difficile dige- stibilis illaudabilis.

CSepu ei pfert h vtofitatē flatis crudi et dolore dorsi.

CSepu ei liquefactu si cūz eo inungat facies hois: erit itelligens discernēs qeqd instruitur et legitur.

CSepum et fel si cum eo inungat allopicia cum modico pipere inducit pilos.

CQui potauerit d felle ei ad pōd. vi. g. danic cū melle et aq calā valz h asma: h emorroydas: et remouet.

CSanguis eius valet pilis nascentibus in oculis quādo depillantur: et inungitur cum eo locus eius.

CEt qui ligauerit fel vrsi super femur dextrū coibit quo tiens voluerit et non nocebit ei.

COculus vrsi dexter siccatus suspensus super puerū: re- mouet ab eo timorem in somno.

CDe cane.

Sermo.

XIII.

Caro eius frigida est et sicca. Dētes canini: suspēsi sup yctericiā conferunt.

CEt et n latrabit a cāib si suspēdat dens canin sup ipz.

CDens canis nigri si teneatur in palma: nō latrabūt ad euz canes: ob hoc tenēt eos latrones et fures.

CMulier c'ptus est difficilis: aut q in ytero fetū hz mor- tuū si de lacte catule cum modico melle: et modico vino eqliter sumperit alleuiabit partus eius.

CSterc canis sumptū dieb qb ascendit in mane canis bibitū strigit vētrē. ppe sterc eoz q comederūt ossa.

CStercus canis desiccātū sumptū in. xxx. dieb July et in ortu solis ad pōdus. i. aur. potatū cū decoctioe gallaz aut cū aq maloz granatoz stringit nāz solutā: et est opti- mū ad sgnantiā et apata gulle q iaz cocta sunt: qm veloci- ter ea constringit. Et tritus cūz succo coriandri: si inungā- tur apostemata rub. curat ea.

CSterc auris canis: si cū eo iungat licinia bōbacia noui et ponant i crucibulo viridi: et extēdant cū cambac puro et accēdant: videbunt capita p'sentiū canina. S.

CCaput canis a frōte supius combustus tritus: si supfun- dat oleum ro. et bene teratur: et fiat emplm ex hoc sup vl- cera capitis desiccet ea.

CCoriū vge cāis: si sumat et i eo inoluat terra sup qsaligs mixerit: et liget: difficile deiceps emittet urinā et qdū h seruatū fuerit et ligatū nō poterit mingere.

CSi sumat ex coagulo catuli parui et cōficiatur cum vi- no dissoluit laborantem colicam solutione leui: et alleuiat ipa hora qua potauerit ipsum.

CAlcardē q fuerint in aurib canuz si ex eis ifundant in vino: et de ei quē inebiare volueris inebriabitur.

CLapis morbus a cane: si infundat in vino et de vino illo sumperit homo facit clamare ipsum.

CSi abluatur canis habens pruritū in aqua in qua de- cocti sunt lupini curatur.

CSi abluat canis quē cōprehendit alcarden cum aqua marina: aut aqua et sale: deinde inungat cūz aceto vini et cimino: extinguit alcarden.

CDe vulpe.

Sermo.

XV.

Caro eius calā viscosa difficilis digōnis vituperabi- lis nutriti: sz in autūno melior est.

CPulmo eius desiccatus tritus cribellat si potetur ad pōdus. 3. cūz aqua vna: passaru aut cūz aqua frigida cō- fert ei qui difficilem hz spirationem.

CSepum vulpis liquefactum mitigat dolorem auris: si in eis instilletur recenter: et etiam si fuerit salsum ē ad- buc magni iuuamenti.

COleū in quo decoctur vulpes confert podagricis et in- neruis patientibus ex superflua humiditate.

CVulpes decollata decocta in cacabo eris tota cū co- rio suo nō sissa: et cocta dōec dissoluat: et ponat in concha terrea: et statū patiēs sedeat in ea: vel supponat ei concha cōfert patiētib in neruis et extremitatibus ex flegmate quoniā dissoluit illud et est magni iuuamenti.

CAntig soliti sūt ifundere vulpinū oleū in tinā aqua ple- nā et ponebant infirmuz in ea et morabat multū in aqua illa: et si morbus erat recens: remouebatur: et si antiquus leniabitur et lenificabitur.

CStercus vulpis tritum cum oleo rof. si vngatur virga alicuius cum eo augmentat coitum.

CSel sumptum ad pōdus. 3. vnus cōmisceatur et portet in vulua mulier continue in lana tribus diebus: deinde coeat vir cum ea in quarta concipiet masculum.

CDuo testiculi vulpis triti: mlier que sumperit xipiet.

CDe lepore.

Sermo.

XVI.

Cleporia gnāt sāguinē grossuz gnatiū colere ni- scerū: et abscindit fluxū vētris et vlcera itestinoz.

CSi comedatur caro ei assa in furno aut sub patella fe- re operatur idem.

CSi migant macule nig. ymbrose cū sāguie ei reuēt.

CCaput leporis combustum tritum cum aceto: si vngat ex eo allopicia confert.

CCaput assum et cerebuz comeditur: et iuuat contra tre- morem prouenientem ex infirmitatibus.

CEpar leporis desiccatus si ex eo sumat epaticus pōdus 3. vnus iuuat ipsum.

CStercus leporis liquefactum cum aceto si ex eo inun- gatur inpetigo: curat eam.

CSterc lepori ligatū s mlierē si xipiet vnq dū tēuerit.

CEt si ex eo posuerit modicū i vulua remouet ab ea mē- strua: et desiccet matricē vehementer.

CQui būerit dolore dētiū: et posuerit ex dentib leporis

in pte vbi dolor fuerit: aufert dolorem.

C Leporis combusti integre cinis eius cōfert patientib⁹ lapidem generatum in renibus.

C Si potauerit mulier post purgationem suam coagulū leporis trib⁹ diebus cōtinue: phibet conceptionez.

C Si imposuerit vulue post purgationem coagulum leporis: iuuat eam contra conceptionem.

C Gel mistū cū melle albo valet ꝑ albuginē oculorum.

C De albo gao vel taxone. Sermo. XVII.

Caro ei⁹ cala ē z hūida: cocta cū oleo iuuat podagri/ cos z dolores iūcturas: ex fritate z ē subtil⁹ dia/ foretica. Cocta cū aq̄ posita i tina si sitret eā podagrie⁹ v⁹l/ paties circa iūcturas: iuuat ipm iuuamēto magno.

C Qui voluerit transire per locum animalium aq̄iba: vt/ ab eo quiescant: vt ipsa fugiant ab eo: portet in manu sua/ radicem colloquintide.

C Si sumat pilus ꝑabo de pilis q̄ sunt circa collū masculi/ z oburat⁹: terat⁹ cū pice: deide iungatur cū eo anus sodo/ mitte patientis: remouetur ab eo vitium illud.

C Gel si ex eo potetur ad pondus. 3. i. cū decoctione spice/ nardi valet contra timpanitem.

C Sanguis valz ꝑ lepra: si iungat⁹ ex eo calō loca patiētia.

C Dens suspensus sup brachius dextruz ab humero vsq̄/ ad cubitum valet contra obliuionem.

C Pes sinister z vngues eius positi z ligati in panno lini/ in brachio dextro alicuius non tradet obliuioni q̄cquid/ audiuerit aut sciuerit.

C Gel mas. ligatus super femur sinistruz non cessabit coi/ re cum muliere quandiu ipsum tenuerit.

C Manus ei⁹ dextra cū corio ei⁹. si abscindat⁹ eo vitio: et/ suspēdat⁹ sup aliquē si ille itrauerit ad regē aut ad alium/ ꝑ aliquā necessitate: complebit necessitatem suam.

C Man⁹ ei⁹ dextra cū sinistra hois abscidat⁹: z suspēdat⁹/ supra aliquē quicunq̄ viderit eū diliget eū ꝑter alkabo.

C Medulla pedis sinistri trita valet in muliere que non/ diligit virum suum.

C Si inyciat⁹ i nates ei⁹ diliget eū plusq̄ alius ꝑter alio.

C De lupō. Sermo. XVIII.

Caro ei⁹ frida fetida sicca grossa. Ari. Odiū qdē iter/ lupū z ouez ē vebemēs: z illd ē radicatū i oib⁹/ mēbris lupi ita q̄ si fiat de viscerib⁹ ouiu z corde: z de vi/ scerib⁹ lupi alie: z pullent⁹ he cum his insurdabunt⁹ corde/ ouium siue arietis.

C Jā ꝑparabat⁹ coriū ei⁹ vt fierēt ex eo timpana ad dele/ ctādū: q̄ pulsata insurdant alia timpana apud audiētes.

C Si mlier mīxerit sup vrinā lupi nō ꝑcipiet vñq̄.

C Si sumat⁹ virga lupi z nodez in noie eius quē volueris/ ligare: non poterit coire donec dissoluat⁹ nodus ille. Ari. Nulla ligatio vebementior ista. Qui iduerit vestimētuz/ ex lana ouis quā comederit lup⁹ nō remouebitur a b eo/ puritus q̄diu induerit eam.

C Lauda lupi suspensa supra p̄sepe: nō poterit comede/ re cenam suam q̄diu ibi fuerit.

C Epar misce⁹ sp̄bus medicine elary qdō d̄ oxifemea z/ valet contra dolorem epatis. S.

C Epar lupi d̄siccātū z tritū nimis: si ex eo bibat⁹ coclear/ vñ cū vino dul. valz dolori ep̄is cuiuscunq̄ fuerit male/ ꝑplonis: qz i ipo ē ꝑꝑctas ep̄i pueniēs infirmo. Digt gu/ gir. Epar ꝑfert oib⁹ aialib⁹ dolētib⁹ epar si cōdat⁹. ꝑzo/ batio ei⁹ est: qm̄ vult dolēs in epate si venetur aues ma/ gnas z comederit ex epate earum curatur.

C Plmo lupi: siccat⁹ trit⁹ cū cape coct⁹ cū lacte iūntio v⁹l/ vacino si ex eo sumat⁹ paties defectū anhelit⁹ ꝑfert plm.

C Caput lupi suspēdū i turri colūbap̄ nō accedēt ad eū fu/ rones murilegus nec aliud aial nocuum columbis.

C Calcane⁹ femine lupe suspēsus in capite lāce: si cōgre/

gantur ꝑtra ferentē lanceā hoies ferētes lanceas nō ac/ cedēt ad ipm q̄diu calcaneus fuerit sup lanceam.

C Gel lupinū sumptū ad pōdus. i. dauic. si pōat⁹ cū eo gra/ nū musci z pōat⁹ i aures v⁹l narib⁹ caduci sel⁹ i initio mēf. z sel⁹ i medio mēfis: ꝑfert ei loco elary qdō d̄ eē hylete.

C Gel coctū cū olo ro. si cū eo iungat⁹ hō i supcilyz: dilige/ tur a mlierib⁹ cū deābulauerit in ꝑspectu earum.

C Testiculū lupi dextz si q̄s sup̄sit cruentuz z misauerit/ oleū: z mlieri fornicarie ad iponēdū in vulua in lana de/ derit: si imponat⁹ remouebit⁹ ab ea desiderium coitus.

C Sanguis lupi confert surditati permixtus cū oleo nu/ cum in aurem distillatus.

C Dētes canios z oculos z coriū lupi figs ferat secū aduo/ cat⁹ ei⁹ in cā obtinebit⁹: z erit diues apud oēs gentes.

C Virga lupi assa in furno z incisa si mastice⁹ ex ea pars/ excitat statim coitum.

C Dens canin⁹ lupi suspēsus sup aliquē nō timebit lupū.

C Timpanum magnum ex corio lupi factum percussum/ in exercitu crepant alia timpana.

C Caro lupi trita cū modico pipis ꝑfecta cū melle despu/ mato: si sumat⁹ ab eo: q̄ patit⁹ colicā ꝑfert ei manifeste.

C Coriū lupi si ex eo strigat⁹ v̄ter patiētis colicā valet.

C Et si assuescat paties sedere sup coriū ipm ꝑfert ei.

C Stercus coctum cum vino albo subtili sumptum a pa/ tiente colicam confert ei nimium.

C Et forte si sterc⁹ illd suspēdat⁹ supra corā viri ligatū cū/ filo lane ouis quā momorderūt lupi: valet ad idem.

C Oculi dexter sic⁹ suspēsus ꝑ puez remouet timorez.

C Et similr dens eius caninus z nerui z coriū eius.

C Lauda ei⁹ sepulta i domo nō intrabūt i eaz musce.

C De leopardo. Sermo. XIX.

Caro eius calida est z sicca: pinguedo grassa est cum/ acuitate: eius subtilitas apparet in eis qui pa/ tiunt⁹ intus pulsū timporuz z reuolutionem capitis: si/ affetur z recipiat patiens odorem eius.

C Sepū leopardi mistū cū oleo laurio: si cū eo iungat⁹ sca/ biosus. c⁹ scabies scindit cutē q̄ noiat⁹ atrath: confert.

C Sanguis leopardi confert tumori venaruz crurium si/ conficentur cum eo calido.

C Gel leopardi sumptū ad pōdus dauic cū scisso aq̄ deco/ ctiois gariof. phibet gnationem iducit sterilitatem.

C Gel recēs sup̄ū ē letifex venenū: nec hz illā acuitatez/ d̄siccātū z necat si ex eo sumat⁹ pōdus. i. aaur. i ipa die iaz/ potauit rex ꝑncipē suū ex ꝑ felle recēte ad pōd⁹. i. 3. i. vio/ pu. z icurrit ꝑnceps ille mōtē die seq̄nti cū dōmiuit. Ari.

C Testiculus leopardi dextz si mulier annosa comede/ rit cuius menstrua sunt impedita restaurantur: z si assue/ scat eius esum menstrua fient crebra.

C Et si volueris curaz eius potabis eam semine ꝑsily re/ centi. Leopardus diligit vinuz: z venant⁹ ipm cum eo: qz/ cum biberit inebriatur z capitur.

C Lerebrū leopardi mistū cū aqua eruce z modico ꝑam/ bac: z potet ipm valet contra dolorem vulue.

C De furone. Sermo. XX.

Priapus furonis magne est vrililitatis ei qui pati/ tur dolorem in vesica: z ei qui guttatim/ cum difficultate migi: z teratur ex eo. 3. i. z misceatur cū/ modico gariofilorum z potetur.

C De mustella. Sermo. XXI.

Si mordeat aliquē z locus morsus sit subnigri/ coloris z augeatur ei dolor. Lura/ eius est vt fiat emplz ex alleis z folys fic⁹ tritis cū cimio.

C Sella eius percūt si potetur: nisi subueniat⁹ eis ꝑ curā.

C Lerebz siccū bibitus cū aceto: curat morbus caducū.

C Sanguis eius si cum eo iungatur apostema post aures/ proueniens confert.

De sexaginta aialibus

Mustella cōbusta si sumat cinis eius cum aceto et cera liquefacta cum oleo liliorum ad idem confert.

Mustella posita super morsum scorpionis fert nimum.

Mustella si salsetur valet contra morbum caducum.

Cinis eius aperturis pororum: valet contra podagras: si confricetur cum aceto.

Caro eius desiccata si potetur cum ruta valet contra morsum animalium omnium reptilium.

Coria masculi confecta prius si inscribantur in eis et suspēdatur super demoniacos et incantatos confert.

Calcaneus eius extractus ea viua: suspensus ad mulierem non impregnabitur quando ibi fuerit.

De simia. Sermo. XXXII.

Caro ei⁹ frida austera generat humorem pessimum nisi: quia cor eius assus desiccatus potatus ad pondus. 3. i. cum mellicato antiquo corroborat cor et augmentat acuitatem et audaciam: et remouet pusillanimitatem et pusum cordis et acuit intellectum et confert contra caducum morbum.

Et si supponatur capiti dormientis cor simie videbit in somnis res siluestres metum inferentes.

De erio. Sermo. XXXIII.

Caro ei⁹ dissoluta nimis sicca filtr: et si siccat caro ei⁹ et bibat cum oximelle valet contra ydropisem carnosam et initium omnis ydropisem et contra contractionem nervorum et contra paralysim et dolorem renum et contra fluxum humorum ad viscera.

Epar eius desiccatus ad soles calidum supra testas nouas confert quasi caro yricus coctus aut assus valet contra lepram pristinam et dolorem renum.

Et si fiat ex eo emplastrum valet contra nervum contra cutem et dolores puenientes in ventre ex ventositate grossa et contra difficultatem digestionis.

Yricus salis bullitus cum aqua donec separetur ab eo pinguedo: si cum eius adipe inungatur baculus et ponatur in domo: congregabuntur ad ipsum pullices.

Et si fiat ex felle ei⁹ collirium et imitatur oculis ferunt contra lepram et ppressionem ad pristinam ex ulcere pulmonis. renes eius desiccati: si ex eo sumatur pōdus. 3. i. a patiente difficultate urine cum aqua cicerum rubeorum dissoluit statim.

Assiduitas comestitionis ei⁹ generat guttationem urine. est optimum in vitium puerorum et contra eos qui mingunt in lectis.

Oculus ei⁹ dexter frixus ad pondus. 4. 3. i. ad pondus vi. granorum cum oleo alinule vel seminis lini: si ponatur in vase eneo ru. deinde collirietur ex eo qui videre voluerit de nocte nihil occultabit ei in tenebris quoniam videat: sic.

Sinister oculus frixus cum oleo et positus in vasculo: (3 die. si volueris inferre somnum homini. Accipe in summate stilli ex ipso: et mitte in aure et statim habebit somnus.

Ericius montanus siue marinus: si comburatur cinis eius subtilis emundat et attenuat. Et phici quidam vtuntur in vlcibus in quibus supereminet carnes pessime.

Corius ericy siluestris combustum: mixtum cum pice liquida: si confricetur cum eo allopicia curat eam.

Ericius combustus tritus si imponatur fistule iuuat.

Sanguis eius mixtus cum melle: si ex eo fiat gargarium cum aqua calida remouet grossitiam vocis: et rancedinem.

Sanguis eius cum decolat sumptus cum tantundem olei mixtus: si inungatur cum eo corpus viri ignorantis quod sit ligatur ab omnibus mulieribus usque ad mensem.

Et si abscidat caro ei⁹ absque decolatione: deinde suspēdat super bestiam aut bovem: et mictura difficilis emiget statim.

Ericius montanus melior est domestico et habet spinas in modum aculeorum: et est confumilis in cura melioris est comestitionis: et magis iuuat stomachum: et fortior est super molificationem ventris: et ad inducendam urinam.

Omnis ericius combustus positus super plagas habet carnem superfluum: remouet eam.

Dixit alchiton quod allopicie est medicina: que fit ex cinere ericiorum mariorum: et gallis rubeis: et amigdalibus amaribus: ex quoque sumatur per terat totum cum aceto multum: si superponatur loco allopicie curat eam.

Et tanti iuuamenti est: si sumatur de cinere eius: aut de cinere corii eius: aut capitis eius: aut interiorum eius cum sepo vrsi et iam currit aqua: absque sepo: in iuuamento postquam fricat locus ille donec rubescit.

Et ericius marinus permixtus: non combustus cum medicinis iuuatiuis scabiei: confirmat eas in actu suo.

De cancro. Sermo. XXXIII.

Cancer alius fluminalis et alius marinus.

Cacri fluminales proprie ferunt morsum canis rabidi: minus marinus. nam sumit de cinere eorum pondus. 3. iij. cum potere aur. i. i. 3. i. 5. gentiane cum vino mirtio: et copotentius tempus combustionis cancrorum est estiuum apud ortum canis dextri sole in leode et luna in ariete in xij. diebus mensis aprilis sumuntur vini et ponuntur in vase rubeco eneo: et ponuntur in furno donec redigantur in cinerem.

Glumiales cancri decocti erit aqua decoctionis solutiva ventris: promouens urinam: et confert pthiasis: et habentibus apostemata pulmonis.

Glumialis tritus aut marinus si potest cum lacte asine confert morsum araneorum citrinorum pessimorum: et scorpionum: tritus cum albederog quod est spes basilicoidis: et flos est rub. si appropinquat iter scorpionum: vini triti scissuras puenientes in membris strigunt: deinde mutant singulis diebus: valet in pthias.

Glumialis aut cancer tritus positus super apata dura dissipat ea: et extrahit cuspidem sagittarum infixas corporibus: cinis eius cum melle mixtus curat scissuras manuum vel pedum puenientes ex frigore: et scissuras natum.

Pes cancri in carta conuersionis a collo eius quibus bet serophulas curatur quod diu durat super eum.

Et si suspendatur ad radicem arboris fructificare: cuius fructus decidunt absque vento: non decident fructus.

Oculus cancri suspensus supra patientem dolorem oculi gescere facit dolorem. suspensus super pueros fit cito exitus dentium eorum: et valet contra tertianam: in alijs phibet.

De testudine. Sermo. XXXV.

Memorantur Hal. quod testudinis virtus desiccata est nimis et presumptua virtutis membrorum humidorum: et iuuat contra aquas citrinam quoniam teritur tritura vehementer et ponitur desuper confert valde.

Caro testudinis apata: et oz ut permisceatur ei farina ordei et puluis molendini: et curat vlcera accidentia in testiculis.

Si comburantur interiora testudinis: et eius cinis ponatur super vlcus: curat vlcera que accidunt in gutture.

Si accipiat cocha ei⁹ et oburat super tegula vel alio olle coopertorium: et terat ei⁹ cinis. cum melle: et fiat ex eo vinctio cum digito curat dolorem gutturis nec nocet.

Sic humiditas ei⁹ quod quidam noiant mucos testudinis: si bibat ab aliquo sola: aut cum mirra: aut cum aloë: confert opilepsiam.

Et si possit cum ea thus donec icrasset modicum erit melle in natia vlcis: et desiccata apatum aurium desiccatoe vehementi et est medicina iuuat fluxum in oculis: si supponatur fronti.

Et rememorantur Hal. quoniam versus est carne testudinis seli quibus dā aldis in plaga quod puenierat ad nervum: et fuit nervus: et tritus vel tritus dixit: et accepte sunt carnes testudinis et trite tritura vehementer: et posite sunt super plagas: et medici qui fuerunt ante galienum puiderunt ut permisceretur cum eo vel oleo aloë et mirra: et qui voluit colligere mucos testudinis purgant vnaquamque testudinem cum stillo: quoniam exhibet humiditas: et confert pilis puenientibus in palpebris oculorum ex euntibus a natura: qui adherere facit cum alijs et non nocet oculis.

Et hec humiditas si misceatur cum thure aut aloë: et teratur donec fiat sicut mel: et ponatur super frons: et circa caput in modum ligature vel corone infantibus quando accidit eis ventris in capite qui caput magnū efficiat. Et fit huius cura donec restringatur caput omnia ossa tumefacta: et redeat caput ad metam nature proprię.

Et rememorant. S. q. testudo robusta: si eius cineris partes tres sumantur: et cum eo permiscantur due partes de galla et psylla de pipere: et teratur illud nimis: deinde puluerizetur supra cibum: aut super vinum album restrictum perfert fluxum sanguinis qui non fuerit eius vlcera putrida.

Et cinis oium sperum testudinis coibustatur perfert in cura eius quod iduratur et stringitur ex apertis puerientibus in parte aurium: et maxime quando sumitur cum aqua mellis.

De tortuca. Sermo. XXXVI.

Eius caro est tarde digonis et generat coleraz nigras et si decolectur tortuca et collirietur aliquis cum eius sanguine cecatur. Et si si sternutatio fiat alicui cum sanguine eius.

Sanguis tortuce agrestis quando bibitur valet contra morbum caducum.

Et qui colliriatur cum pulvere tortuce incurrit cecitatem per albedinem que puenit in oculis.

Et quando proicitur tortuca in cabum balnei: et tunc in eo balneatur: oculi eius cecantur.

Ex eo quod confert fissure ventris mulieris et vberum eius et femorum eius est. Si oburat tortuca: deinde teratur cum albumine oui: aut lacte asine: et iungatur veteri mulieri ex eo.

Si misceatur fel agrestis cum tantumde mellis: et collirietur quis cum eo tribus diebus in mane ter et in nocte ter: conferet hoc coadunationi aque in oculo.

Et fel tortuce confert squinatibus vlcere malis puerientibus in ore puerorum.

Et si fuerit ex eo sternutatio valet contra morbum caducum.

Pes tortuce positus super pedem podagrici: dexter super dextrum et sinister super sinistrum expellit podagras.

Silr manus eius: si hoc modo dextra super dextram.

Sinistra super sinistram ponatur expellit ciragram. Qui posuerit dorsum eius euerit super ollam: non bulliet olla. Fel agrestis tortuce permixtum lacti mulieris: si distilletur in naribus vel auribus a quibus fluit sanguis confert.

De pisce sagittali. Sermo. XXXVII.

Eorum quidam afferunt ab india. Alii ab egypto et ex eis gnantur in mari alcugon. i. mare quod transseunt.

In pisce sagitte multa sunt iuuamenta in carne. Cebrei Aris. eius: et sanguis: et sepo: et felle: et testiculis et nodis caude eius.

Caro ipsius impinguat corpus quando fit ex ea acacia: et si sal fect et bibatur ex eo podus vnius aurei. cum vase vini corroboret renes et virgam et puocat libidinem.

Sanguis eius: si calis sumatur et iungatur cum eo locus sordidatus cum belliricis et emblicis: reducat corpus ad colorem proprium: et si permiscetur ei baurac et iungatur cum eo macula faciei et letigies et macule minutissime reouet eas et claret colorem reddit.

Sepum eius expellit dolorem renum: et facit distillare spuma.

Nodi autem dorsum eius si suspenderit nodus medius quando operit renes supra dorsum viri inuatur et gaudeat corroboret coitus.

Et si de testiculo eius dextro bibatur ad pondus vnius alkilat cum aqua rute facit distillare spuma: et defecit ipsum.

Et eius testiculus sinister si bibatur siccus ad pondus vnius alkilat cum aqua cicerum rubeorum et cum vase vno vini purissimi: et duas extra. i. bis sex. de butyro vacino facit distillare spuma: et puocat coitum: et calefacit renes: et corroboret virgam.

Et si piscis iste momorderit aliquem: et febricitauerit priusquam mingat aut febricitet homo interficiet virum.

Et si febricitauerit vir priusquam mingat piscis ille aut febricitet morietur ille piscis et mortuus euadet: et sumatur piscis il-

le: et coquatur: et ex eo procurent duo boies qui habent odium vnum aduersus alium reducent ad concordiam et ad amorem.

Piscis ille si suspendatur super pueros qui timent in somnys curat eos.

De lacerta. Sermo. XXXVIII.

Cor eius si suspenderit mulierem phibet partum.

Et si comburatur eius corium: et permisceatur cum fece olei et iungatur membrum abscindendum cum ferro mortificat ita quod non sentiat ipsum.

Et qui inunctus fuerit cum sepo lacerte: et piecerit se supra cocodrillo non timebit illos et ludet cum eo.

In felle eius est iuuamentum magnus contra alopecia quam ex eo fit sternutatorius cum radicibus bletarum.

Si sumatur de stercore eius ad podum. vi. aureorum. et sinapis ad pondus. iiii. aureorum. et teratur cum forti aceto: et iungatur cum hoc allopecia. similiter stercore furoris.

De cocodrillo. Sermo. XXXIX.

Cor eius si sumatur aut corium lupi claudi aut corium simie: et circumdet ferendo ipsum cum coaldea et superficies eius nunquam cadet in eam grando.

Si aliquem cocodrillus momorderit: si sumatur seipsum ipsum: et ponatur super locum morsum: statim curabitur.

Et equipollet seipsum cocodrilli sepo canis marini: quando decoquitur cum aqua et aceto et fit motio per os ex eo sedat dolorem dentium.

Eius decoctio inuatur contra morsum vermium et muscarum et araneorum et huiusmodi.

De rana. Sermo. XXX.

Rane parue combuste: permixto puluere earum cum pice liquefacta. si cum ea friceat locus allopiecie donec rubescat et post modum desuper iungatur cum medicina perfert.

Si puluerizetur cinis eius super locum a quo sanguis egreditur stagnatur sanguis.

Si in fluatur in nares restringit fluxum sanguinis.

Caro eius sicca sumpta: et formice magne teratur et conficiantur cum aqua squille.

Si quis potauerit ex ea dauic: incurrit pruritum scabiem et maculas pessimas.

Si quis sumpserit ranam quam decolata est: et siccata: et potauerit ex ea ad pondus vnius aurei in pultibus aut in vino: cohibet eum ab accessu mulierum longo tempore.

Et si sumpserit ex ea mulier in cibo aut potu impedit eius conceptionem.

Qui abscidet pedem rane ambulantis in aqua: deinde suspenderit illos duos pedes super podagricum ligatos in corio cerui: curabit ipsum.

Si quis sanguinem ranarum viridum sumpserit: et confecerit cum coacarech: trita: et potauerit ex eo aliquis pondus vnius aurei. retinebitur eius vrina.

De gatto siluestri. Sermo. XXXI.

Gatti agrestes propinqui sunt in complexionem leporibus eius caro calida et mollis.

Eius seipsum sumptus simile est nature carnis ipsius.

Caro eius confert podagre cum inungitur ex ea.

Fel eius forte est ad dissoluendum oris torturam: et est ut accipiat de felle gatti nigri medietas. et misceatur poderi. iiii. aureorum gambac: et fiat ex eo sternutatorius.

Et exhibet fetum mortuum a muliere: si fiat suffumigatio subtus mulierem cum stercore gatti nigri coloris.

Idē opatur eius fel quando permiscetur cum aqua colloquintide humide si humectetur in lana: et teneatur ea mulier penes se.

De mure. Sermo. XXXII.

Eius caro est calida mollis pignus modicum et ea est vix expulsa sua melle. et si coedatur mus assus desiccatur salina fluentes ab ore puerorum: et si findatur mus: et supponatur morui scorpionis sedat dolorem eius.

De seraginta aialibus

C Et quando ponitur super verucas eradicat eas.
C Apud muris si suspēdat ab eo q̄ querit de dolore capitis: et suspēdat in pāno lini sedat ipsum.
C Et si suspēdat caput muri femie s̄ hoies caducū curat.
C Stere ei⁹ positus cuꝝ sale et oleo sup nates alic⁹ dissoluit vētre. S. fert s̄ allopiciā. si ster⁹ muri n̄ mis terat: et p̄ficiat cuꝝ succo eruce fert: et succo nasturey vt ceparu vel alleoz. Et fiat ex eo empl⁹ sup ipm locuz.
C Si muriū p̄bustoz in olla puluis p̄miscet cū olo lau rino: et fiat ex eo empl⁹ sup allopiciā: postq̄ fricat⁹ fuerit loc⁹ cū alleis singulis dieb⁹ s̄ faciēdo nascent⁹ pili.
C Arsenicus citrinū ipastatū cuꝝ fariā: deide cibet cuꝝ eo mus morietur.
C Litargiriū: scorzia ferri: elluz qñ p̄ficiū vñ qd̄q̄ eoz cū farina et p̄citur muribus: si comederint: morient⁹.
C De yaroboth. Sermo. XXXIII.
Laro ei⁹ cibatur et lenificat vētre. Et qñ submergitur yaroboth in aq̄ dōec moriat⁹: et illa disper gatur in domo: timebit ois q̄ fuerit in domo illa.
C De formicis. Sermo. XXXIII.
In die circa eq̄tores diei ē terra in c⁹ arena ē auz in q̄ sunt formice siles canib⁹: et sūt velociores oī creatura dei: q̄ sollicitudo est ex hendi arenā illā aureā de micris suis: et sol ē ibi vehemētissimi caloris a mane vsq̄ ad mediā diē vt nō remaneat ibi aliq̄ ex vehemētia caloris et fugiūt oēs a calore in meat⁹ terre dōec lineat calor solis: et veniūt indi cū camellis tpe absōsionis illaz formicaz: et portāt arenas: et appropinquāt camelli terni et itez duo masculi: et in medio eoz femia hñs filiū in terra idoz vt desideret filiū suū: et portāt arenas: et egāt camellos et veniūt ad terrā suā festināter ne cōsequēt eos formice. Et retulit mibi qdā q̄ vidit baldaci formicā in auiano q̄ comedit oī diē libram carnis baldacensis tpe almuēdie regis. et formice claudunt loca meatuum añq̄ veniant nebule et pluuie.
C Et qñ pōit sup itroitu vesp̄tilio nō egrediunt⁹ ide: s̄ faciūt foramia aliūde: deide egrediunt⁹ nō ab illis hostys.
C Lor vesp̄tilionis si sic p̄paret nō egrediunt⁹.
C Quādo iungit meat⁹ ille cū alkitrā nō egrediunt⁹ inde. Et q̄ egrediunt⁹ nō possunt regredi.
C Et qñ subiungat cū radice colloq̄ntide peribit ois formica que suscepit odorē eius. si vngat radix arboris cuꝝ felle bouino nō accēdēt ad ipsaz formice.
C Et si circuerit mēstruata arcaz nō itrabūt formice.
C Laules et assa fetida qñ p̄ciant in meat⁹ eaz peunt.
C Et si inungat cū istis circa eas non exiunt.
C Preparat ex formicis yngm ad erectiōem v̄ge: fit. n. ex formicis nigris q̄ hñt alas et ponūt i vase vitreo vine: et fundit sup eas cāmbac bonū: et suspendit ad solē duob⁹ diebus: deide colat⁹: et p̄ciant formice: et yngant cuꝝ eo inguina iferius et v̄ga: et iferioza peduz et est bonuz ad cor roborandum erectionez virge.
C De aldea locustis. Sermo. XXXV.
Laro ei⁹ cala et sicca: dixit costus. Lum videris locustas veniētes in modū nubiū: sume erucā malā q̄ ē lupini et ifunde i aq̄: et aspgat aq̄ illa sup locuz de q̄ timef: ne destruat⁹ ex segetib⁹ et alyis: et cū senserit locuste odorē eius euadent ab eis illa semina.
C Et si suffumigetur aldea cum stercoze bouum non accedent ad eam locuste.
C Et dixerunt ex eo cū quo expellit deus locustas est: vt sumat q̄ntitas locustaz et comburat⁹ in igne: deide exeat fumus iuxta segetes et alia victualia: nō appropinquāt locuste p̄re odorē combustaz: nec odor ille poterit ad eas puenire qñ eas extinguat aut obuiat et inuenit eas sol et ex tinguunt eas. Et dixerūt attēde b̄ idē in scorpionib⁹ et for

micis: q̄ nō inueniet scorpiones et formicas odor eoz p̄bustoz qñ peant. Et forte reliq̄ vermes s̄ mō se hñt: et quādo cū locustis fit suffumigiū soluit⁹ difficultas vrine pueniēs ex hūiditatib⁹ grossis: et idez opat⁹ in mulierib⁹ et enuchis: s̄ fortius q̄ i moderatis. Lū sumit aliquid ex eis cū vino: inuat plm s̄ morisuz vermiū: p̄fert locuste q̄ vocant h̄ariol q̄ nō hñt alas. Et s̄ q̄ narravit de eis diaconides: qñ siccat⁹ et bibunt trite cū vino nō coctē: neq̄ sal feruiuant plm p̄tra morisuz vermiū.

C De vppupa. Sermo. XXXVI.
Laro ei⁹ ē austera: et in puluere eius est virtus inuatiua contra morsum cancri: decolatur et scindit⁹: et fit ex eis emplastruz super locum.

C Lingua vppupe suspēsa super obliuiofum reducit ad memoriaz ea que oblitus est.

C Quā suffumigat⁹ q̄ cū pēna ei⁹ expellūt ab eo ymes.

C Si suspēdat oculus ei⁹ s̄ leprosus: cessat lepra.

C Lorium vppupe positum super eum qui patitur dolorē capitis sedat dolorē.

C Dixerūt si suspēdat dens hois et ala vppupe dextra et suspēdat capiti hois dormitiēti n̄ excitabit⁹ dōec auferat⁹.

C De alkalkan. Sermo. XXXVII.

Laro eius frida austera obturat meatus corporis.

C Libus eius inducit lepram.

C Et si coxerit aliquis et olfecerit odorē decoctiōis iuris eius timendū est ei de incurfu lepre.

C Et dixit qdā p̄bs: q̄ cerebz ei⁹ cū datū fuerit i cibo ad pondus. iij. aureoz. reddit hoiem stupiduz.

C Lū volueris corrūpere vuluā mulieris. Accipe carnes alkalkan: et melāgias q̄ se hñt. añ. et malaxēt: et dent in potu pōdus. i. aur. i micis panis aut i iure calo corrūper.

C Si suspēdis coriū fellis ei⁹ supra oculū sanabis euz.

C Si sumat coriū citrinū iecoris ei⁹: mouet partū: et p̄petas stercozis ei⁹: silr est in stercoze columbaz.

C De columbis. Sermo. XXXVIII.

Sener ex eis est calidus et siccus tarde digestiōis cōburit sanguinem. Pulli eoz sunt calidi et hūmidiz addunt in coitu: et calefaciunt renes et addunt in sanguine. Et si scindatur caput eius preter os ibi confractum et p̄cietur de sanguine eoz supra telā cerebri magnam: p̄estat. Et si non inueniunt columbe. s̄ magne agrestes palūbe inueniant p̄cietur ex sanguine earum super telam grossam. fit hec eadē operatio cuꝝ sanguine turturis.

C Stere columboz est calidū et siccū combustiuum: et spargit scrophulas gulle: cuꝝ mixta fuerit fariā ordei et semē lini et acetum: valet contra tumorē coꝝ: qui dicit⁹ rosa: cū tritū fuerit: et valet cōtra combustionez ignis mixtus et vnguēto vel oleo. Mixtū cū melle: et semine lini euellit pellē super excrecentez epati et conturbantem ipm que noiat⁹ ignis perficus.

C Stercus expellit fetum facto ex eo suffumigio. S. operatur cum stercoze palumbozum agrestium: et nasturcio puro contra dolores antiquos velut v̄tigo: et emigranea et dolor anchorum et renum et colicus: et dolor podagric⁹.

C Luz sepellieris caput vesp̄tilionis in loco columbaz non fugient a nidis suis nec a filys.

C Et si teratur panis cum costo et vino odorifero et dentur in cibis columbinis: quas inuenient alias: sociabuntur eis et venient.

C Et ad illud est vt coquantur ficus sicce in aqua: et cum remollite fuerit extrabantur terant⁹ et malaxent⁹ cū fariā ordei non cribellata: et defecis in cibum.

C De aucha. Sermo. XXXIX.

Dicit Aristo. q̄ hec auis ē maxia: et d̄ q̄ ex pēnis al laruz ei⁹ fiunt faretre: ad ferendas sagittas.

C Ex ynguib⁹ ei⁹ yasa ad potandū. **C** Indigene vt eas

capiat: ligat duos boues in curru oneratos lapidib⁹ ⁊ corā curru domū: pūq̃ t̃ret homo habeat aquā neēiaz cū venerit auis an boues cū ynguib⁹ vt ferat ⁊ nō pōt ferre nec yngues eēhere ita sunt ifipe: exit hō ⁊ facit ignem in alis eius: ⁊ cōburit vt volare nō possit postea capit.

Cuia aialia creata post equatorē diei versus meridiē sunt maior⁹ corp⁹ ⁊ mirabili⁹: sic elephātes ⁊ alia cornua in narib⁹ hūia ⁊ alia monstruosa. **C**In felle autan che est q̃da⁹ suba mirabilis ad cōferendū caduco: cum sit ex eo sternutatorium ad pondus vnius denary. prestat enim plusq̃ ocillece.

CDe grue. Sermo. XL.

Caro ei⁹ g̃sa nutrit meliaz. In icore ei⁹ ē vtilitas ⁊ dolorē renū: ⁊ opōnē vesice cū siccitū fuerit ⁊ tritum bibituz ad pondus. 3. i. euz aqua ciceruz.

CTesticuli valde p̃sunt ad albuginē oculor⁹: si findant: ⁊ apponant salgēma ⁊ post molant sicci: ⁊ apponant spuma maris ⁊ stercus lacerte ⁊ cūccaz ⁊ ipōat oculis ⁊ contra p̃cussionē ⁊ plagā oculi abluē hoc totum.

CSel eius valz ad torturā oris: ⁊ si p̃yciat ex eo pōdus vnius. 3. cum gambac in nares.

CDe nocticula. Sermo. XLI.

Caro eius frida ⁊ sicca grossa cerebz eius masculi si colliriet cū ea aligs aufert p̃auitātē videndi de nocte: of q̃ q̃i decolat ei⁹ oculus remanet apr⁹ ⁊ ali⁹ clausus: si ponat clausus sub capite nō dormientis dormiet. si vō apertus vigilabit. **C**Fecur eius siccū datum i potu iduc colicā ⁊ difficultatē solonis ⁊ s̃fritatē stōi. Aris.

CIn cōpōne ouor⁹ eius sunt diuerse nature: q̃m ex medullio p̃mi q̃d posuerit: si sumitur ⁊ inungitur locus eradicanur pili ⁊ non renascentur.

CEt ex scdo ouo: si pōat i loco nudo a capilis iduc pilos.

CLo: ei⁹ cū fuerit magnū positū supra sinistrā mamillā mulieris dormiētis p̃stebit q̃ fecerit bonū vel maluz.

CDe aqtoze vel alkarauē. Sermo. XLII.

CAuis ista multā hz carnē modicuz hūiez abhominatidis est cala: ⁊ nō est cibus ei⁹ potēs: s̃ p̃fortat coitū. Proprium sepi eius est calefacere renes: ⁊ mouere luxuriam. Et reges precipiunt ipsam capi: q̃ volunt per ipsam addere in luxuriam.

CCerebz ei⁹ cū tā tūde carnis piscis sagitte misceat malaxet cū melle colato: ⁊ tū q̃tuz hoc totū de butyro vacino laudabūt ex eo hoies obiles in coitu. Et fit additamentū in eleuatōe ⁊ motu. aues oēs venatiles: sic aqtoz aglla ⁊ similia: carnes earuz grosse dicunt ⁊ neruose dure. Sepuz earuz calin ⁊ siccuz plusq̃ aliarū auiaz: vel ēt bestiarum: ⁊ similitur fella.

CEt dixerunt q̃ caro aqtoz valet contra dolores capitis qui dicitur egritudo oui.

CSel ei⁹ ⁊ dolorē emigneū fortē p̃iectū i nares ad pondus vni⁹ g̃ni ṽl duoz cū lacte m̃icri nutritis masculū.

CCū acciderit aqtozi tela i oculo p̃pa ei lac mulieruz.

CDe carnib⁹ auū ṽl alioz ṽl de gallo. Ser. XLIII.

Absq̃ dubio carnes auū sunt leuior⁹ ⁊ sicci⁹ q̃ drupedū: q̃d supat in eis est aer. In q̃drupedi bus vō est terra: p̃ter aues q̃ morant in stagnis vel locis aquosis: q̃ in illis est hūiditas grossior ⁊ abhominabilis vis mutabilitatis confundunt sanguinem plusq̃ quadrupedia mali cibi.

CPulli gallinacei citi⁹ digerunt ab his vsualib⁹ ⁊ pluri mi eoz gnant bonū sanguinē ⁊ p̃fortat appetitū.

CExtimauit Aris. q̃ durauerit in comestione gallinaruz pullaz piguiū iducit hereditatē emōroydaz ⁊ podagre. Gallina iuenis hūidior pullo gallinaceo ⁊ maioris cibi.

CExtimauit. S. Sepuz gallinaruz addit in sensu. Cerebz earuz valet p̃tra tremorē cerebz multuz.

CCallus vel gallia senex: si coq̃t ṽn⁹ eoz cū. iij. lib. aq̃ posito sale trito dōcc dissoluat ⁊ iacere i aq̃ illa p̃mittat nocte vna ⁊ bibat aq̃ illa cala scā soluit vētrē: ⁊ valet p̃tra colicaz. Et p̃prie cū decoq̃t euz medulla seminis cimini agrestis ⁊ aneto cimio positis nabateis radicib⁹ ⁊ folijs.

CCū volueris exaltari sup aduersariū tuū in causa accipe calcar galli pedis dextri: ⁊ fer tecuz ⁊ vinctes.

CAudiui a quodā q̃ gallus debet esse niger.

CEt si calcar sinistri pedis galli aliqs tenuerit: ⁊ sit galli cōdēt triticū ṽl ordeū n̄ ali⁹ diliget a m̃icrib⁹.

CSanguis galli vel galline si ponatur sup frontē tritus valet p̃tra sanguinē fluentem a tela.

CCerebz galline bibituz p̃prie valet p̃tra hoc ⁊ etiam p̃tra morsum arancarum ⁊ h̃s.

CSel galline si quis posuerit super virga ⁊ statim cocat euz vxore sua non diliget aliū.

CSi ponatur super maculas factas in corpore aufert.

CSi misceat cepe tritum euz sepo galline si fiat emplastrum delet maculas rubecas.

CSepū galline recēs valz ⁊ dolorē m̃icis soluit apostema ei⁹ si supponat in modum emplastri.

CCum acceperis cristā galline ⁊ siccaueris ⁊ triueris dederis i cibo ei q̃ p̃migit i lecto eo nesciēte curabit.

CGallina alba cocta cum. x. cepe albis: ⁊ cum manu vna de aliūiule donec bene cocta sit ⁊ comedatur ⁊ bibat aq̃ addit in appetitu coitus.

CStercus gallinaruz potatum cum oximelle vel aceto: valet contra fungos qui occidunt.

CBibituz euz aqua calida ⁊ melle: valet p̃tra colicaz.

CSi fiat ex eo ad mōz yng⁹ cū melle: ⁊ yngat ex eo mundat corticē: q̃ p̃gregat super apa q̃d d̃r ignis perficus.

CEt si fiat emplm sup oē apa in q̃ fuerit pus cū stercore galliaz citrino: ⁊ medullio oni ⁊ modico croci apit ea.

CSi vis vt nō cātet gallus yngē frontē ei⁹ cū oleo.

CSepuz galli mistuz cum sepo turturis: si detur quarta vnius. 3. in cibo alicui accidet ei tinea.

CStercus galli trituz cū aceto posituz sup allopiciā prestat: si pus fricet loc⁹ cū p̃ano ⁊ cepe donec rubeat.

CSepū galliaz ⁊ anse⁹ valet ⁊ dolorē m̃icis ⁊ fissuris accitib⁹ i facie ⁊ ad dolorē auris: ⁊ fac facie lucidam.

CSanguis gallinaruz nigraruz: aufert maculas fetidas ⁊ lentiginēs a facie ⁊ h̃s. Et maxime si misceatur ei lapis vaccinus tritus euz baurach rubeo. **C**Et reddit faciez formosam ⁊ mundat eam ⁊ facit bonū colorē ⁊ mūdū.

CSi q̃ voluerit vt gallina ponat oua mag̃terat g̃na nasturcy ⁊ masset cū cantabro ⁊ vino: ⁊ datur ei in cibo.

CDe pullis. Sermo. XLIII.

Pulli sūt carnis subtilioris oīuz auū carnib⁹: ⁊ meli⁹ digerūt: ⁊ leuior⁹ sūt sterc⁹ ifirmoz. p̃ pulli gallinacei.

CEt d̃r etiam q̃ coturnices confortat digestiuam.

CAuis illa q̃ d̃r afabyhuc p̃fortat p̃stricturā.

CAlia que dicitur cumē caro eius humidiorē efficit sanguinem subtiliorem q̃ perdicēs.

CEt perdix subtiliorem generat sanguinez meliorē post hāc galline nigre grossioris sunt sanguinis.

CCaro genges restringit ventrem.

CDe laudis cristatis. Sermo. XLV.

Cibus baz oīum cals p̃stricti⁹. q̃ aliquid ex eis cōderit: op⁹ ē vt comedat cū aceto coriandro succo sinapi.

CDe finoris. Sermo. XLVI.

Adinoris sunt calitatis ⁊ siccitatis q̃ pasceres dormoz. **C**Propietas eaz ē: cū decocte fuerint cū aq̃ soluit vētrē ⁊ valet ⁊ colicam.

CDe assikakak. Sermo. XLVII.

Adultum sunt citrini cōfesti assi ⁊ frāgūt lapides in renib⁹. **C**Idē fac cinis eoz si cremet ⁊

De seraginta aialibus

bibaf. **De alkemo. Sermo. XLVIII.**
Laro ei⁹ austeri male digōnis nisi q⁹ valet 3 malas
 vērofitates. **Si** misceat fel ei⁹ cum gallis z
 tegat euz oleo facto ex oliuis viridibus z ponat supra cā
 pillos efficit nigros: nigredine q⁹te tarde recedit.

Quis q⁹ p⁹ akeulū vsus ē cōdere apes. Si decolata fri
 xet cū olo: z yngat man⁹ alic⁹: z postea pōat ipe manu in
 aplb⁹ nō ledet. **De anserib⁹. Sermo. XLIX.**

Humidiores sūt nā oib⁹ anib⁹ z duriores ad di
 gerēdū. **Si** oib⁹ epib⁹ meli⁹ est
 anfinū: q⁹z hūidi z tenerioris carnis: z melioris sapor⁹ p⁹
 Biecora gallinaz: z ita epata. **Si** euz acciderit in aure
 p⁹ussio z discobherētia: sumat sepū anatis: colet guttatim
 apponat euz eo lac mulieris z sint tepida: z apponat etiā
 succ⁹ basiliconis: cui⁹ semē est rubeum.

De coruo. Sermo. L.

Sanguis eoz subtiles efficit capillos. Si suspēdat
 pes ei⁹ ad collū tussiet⁹ pueri: pstat mltū.
Quādo pilis rasis a capite tinxeris caput euz ouis coru
 uoz efficit capillos nigros.

Si misceat fel ei⁹ cū olo fecō ex aliuiule mistū: si euz eo
 yngat corp⁹ totū soluit hoiez ligatū ne coeat.

Quidā suffumigabat se vt redderet capillos suos al. z
 fci s⁹ capilli ei⁹ albi. Accipiat sepū corui nigri z rurā recē
 tē z misceat cū olo: z yngat capillos: efficiuntur nigri.

De pica. Sermo. LI.

Laro ei⁹ cala abhomiābilis mltū: z ē ea subtilitas.

Si ei⁹ valz positū i oculis icedētiū p⁹niues.

Qua ei⁹ sicca trita posita in oculis valet 3 albuginem.

De passeribus domoz. Sermo. LII.

Laro ei⁹ cala plus ceteris pter langustas ē sicci⁹.

Si ei⁹ eius sumptum ad pondus dauid solutū

in cābac ad pondus viuius aurei.

Si inungatur ex conyrga testiculi z inguina addit vim

coeundi z erigendi.

De vulture. Sermo. LIII.

Laro eius nervosa tarde digōnis gnātina mali hu

moris sepū ei⁹ dissoluit: sic sepū asini siluestris.

Si suspēdat cerus eius ablata carne supra crus ybi ē ex

coziatio: aufert dolor z sanabitur.

Loziū cauille si ponat supra podagricum dexter supra

dextruz. Sinister supra sinistru iuuat māfeste (Serua:

q⁹z mag⁹ ē) digerūt: q⁹ pellis cala mltū si s⁹ cā sedeāt po

dagrici: z q⁹ hnt hūiditates: valet eis.

De aranea. Sermo. LIII.

Si sumpsieris araneā albam capiētez muscas: z

ligaueris in pāno lino z suspēde

ris i brachio sinistro q⁹tidiano laborāti ex flate valet.

Et si misceat cū aliquo ceroto z supra pannuz lineatur

z imponatur fronti valet tertianario.

Si posueris araneam vnam viuaz in canna z posueris

supra musculum brachy prestat cōtra febrē flaticam.

Si sumpsieris capientē muscas z trineris: z in panno li

neo posueris: z acceperis euz manu sinistra: z posueris su

per collum retro: curabit tertianam z quartanam.

Si bibat cū vīo puro hora. i. aū accessionē feb. q⁹ d⁹ eq⁹

marenes: aufert eā. i. q⁹tidiana z a flate icēso vel salso.

Tela arenarū a romanis dicitur anquia.

De homine. Sermo. LV.

Bens hominis mortui suspensus ab illō qui patitur

dolorem dentium curat.

Os hois mortui combustuz donec fiat cinis tritū si po

nat cū alo: si ipleat ex eo fistula: vbiq⁹ fuerit pstatbit.

Lombzici in ventre iuenti siccati triti positi in collo al

buginem patienti auferunt.

Stercus hominis trituz euz rutba sicca super āpa cor

rodens carnem posituz sanat: trituz cribratuz amassatu

cū melle positū intra gullā valet contra squantiam.

Similiter si ex eo sicco sine melle insuffletur in gullā:

valet contra squinantiam.

Dens hois mortui z os brachy sinistri si posueris sub

tus caput hois dormientis dormiet donec auferatur.

Capilli hois suspēsi a patiēte emigēā aufert dolorē.

Capilli hois remolliti i aceto positi 3 mōsū cāis rabidi

Uria hois posita s⁹ mōsū cāis rabidi pstat stari. (pstat.

Sāguis per ventosas subtrahit⁹ vel nariuz positi in cō

cha dimissus. lxxx. dies. fiet forma hois. ponat in farina

ordei. ix. dieb⁹. decolet sanguis illi⁹ sumat z cū vino mo

dico misceat: detur cui vis viro vel mulieri diligit te.

Si ex illo sanguie posueris in oculo: z vnjeris faciē tuā:

corā regib⁹ valebis: recipierisq⁹ bñ ab eis qd q⁹ fieris ipe

Sāguis brachy hois amassat⁹ cū faria fenū. (trabis.

z hūefact⁹ cū succo rute recētis z melle: z ponat s⁹ pustu

las corporis: z ppe femoz: z pustulis humidis valet.

Menstruum De mliere. Sermo. LVI.

mulieris pusq⁹ cogscat a viro mi

stū cū spmate viri positū i oculo patiēt⁹ albuginē sanabit.

Pannus menstruate suspensus in capite nauis: non in

trabit ab illa parte vertigo venti.

Patiēti dolorē ex ptu sup os vulue: sumat pānus men

struate z cōburatur: z pars cineris ei⁹ sumat: z tantundē

feminis cuscute sicce: z misceatur cum aqua calida: z po

natur super locum dolentē: aufert dolorē.

Lac mulieris mistū cū melle z vīo frāgit lapides.

Lum aliqua peperit puez oculoz varioz: z lactane

rit euz: statim mulier nigra per septez dies assumet oculi

colozem accedentes ad nigredinem.

Euz statim aliqua peperit: stercus p⁹mū pueri exiccatū

trituz colirief ex eo albugo oculi prestat.

Pellicula q⁹ abscondit in circūcisione virge pueri exic

cata trita mista cū modico musco data in potu incipiēti

laborare ex lepra stat z nō augetur.

Stercus hominis caliduz distempatuz euz aceto infu

sum in os bestie: statim aufert dolorē.

Si dederit mlier fōdes pedū i potu suo viro diligit eā q⁹.

Si volueris diligi ab aliquo: vel ab aliqua abscede ym

gues z combure z da in potu.

Sputum hominis prestat contra mortuz aialium par

uoz venenoz: sic aranea zc.

Si vis vt mulier non habeat rem euz alio q⁹ tecū: acci

pe qd cadit ex capillis ei⁹ z combure: z tere vebemēter: z

pone super virgam.

Macle albe q⁹ s⁹ sig⁹ lepre: pōe s⁹ eas spma calz curat.

Stercus pueroz siccu tritū mistū cū salgēma z musco

insufflatuz in oculis patiētis bestie: albuginez curat. Et

idem etiā sine his opatur est pbatum.

Urina pueri aūq⁹ effundat spma si calefiat z apponat

modicū bambac⁹: z positū sup oculū in modū emplī euz

patiē q⁹si apostema aut rubedinē mitigabit.

Primū mēstruū vginis si iungant euz eo mamaruz ca

pita alicuius virginis: non crescent.

Et si ponat mēstruū sup oculū dolētē sedat dolorē.

Lū volueris vt ipiguet mlier. Accipe sepū lacerte: z mi

sce baurac: z ciminū: carmenicū: z farinā tritici: z da in ci

bo galline aliquot diebus donec impiguetur z qui come

derit de ea impinguabit vt vix in pelle p⁹ineatur.

Senugrecus amassatus euz aqua: si i modum emplī po

natur supra māmillas: lac non coagulabitur.

Si fuerit lac mulieris modicū: z volueris vt fiat mul

tum da ei in potu oi die semē p⁹ily nō tritū. z. i. 5. cū vino.

Et sic ē finis Tractatus Rasis de aialibus.

Incipiunt aphorismi excellentissimi Raby Moyses fm doctrinam Galieni medicorum principis.

MA nomine Dei py et misericordia cum quo adiuvio me.

Ait Moyses filius servuli dei israelitic cordubensis multas compilationes cōpilare multi sapientū via aphorismorum in diuersis spēbus sciētiarū: et p ceteris sciētijs hac via indiget scientia medicine

q licet nō sit difficilis quo ad intellectum: sicut sunt multe sciētie physice. nec quo ad cognitionē subiectoꝝ sic sē ali que sciētie ydiomatū pfectoꝝ: ē tū difficilissima q ad multa q medicū oportet scire et in memoria semp habere. nec tū oia: s3 solū specialia q in indiuiduis proxia sūt. ad oium enī cōprehensionē sicut probatū est iā nō attingit scia alius cuius. De at cōpilatiōes via aphoristica cōpilare sūt facillimas cognitiōis et retentiōis sine dubio. et ad sciēdū et retinendū mās necessarias suū adiuvāt addiscēte. Et ob hāc cās yppocrates p̄cipuus medicorū cōpilauit suū libꝝ diuulgatū de aphorismis. Et multi ē alij medicorū cōpilauerūt p eū tenētes ei⁹ vestigia aphōs. vt s3 apborismi Raby. diuulgati aphorismi Sufi et aphorismi Joānis. M. Da. masceni et alioꝝ. et ē manifestū cuilibet puidendū puissio ne māifesta q qcuq; cōpilator cōpilauerit aphorismos i scia aliq nō cōpilauit eos velut sufficiētes ad cōprehēdēdū oēs artis radices: sed velut valde vtilēs et sufficientes p ceteris cōpilatiōib⁹ ad cōprehēdēdū mās multas et diuersas: nec nō et ad eas i memoria retinēdū. Et in sūma cōpilator qcuq; cōpilauit aphorismos nō potuit p ipsos oia q sūt necessaria sue scie. Nō yppocras i aphorismis suis nec ebussay alfaraby i oibus his q cōpilauit via aphorismorum nec alij q minores illis fuere. Nec vō pmissi ad executionē hoꝝ aphorismorū quos protuli in presenti libro eos cōformās. nec dico me cōpilasse: s3 elegisse: qz collegi eos ex verbis Galieni de oib⁹ libris suis et ex ei⁹ vbi que dixit p viā cōplexiōis i expositiōe libꝝ yppocratis. Nec coarcto me i hīs aphorismis sicut feci in libro q breuiarius dicit ad pbādū vba Galieni i eis sicut coarctauit me i principio dicti libri. Et aphorismi qz collegi p maiori pte sūt ex vbi Galieni aut vbi ei⁹ et yppocratis cōmixtis i expositiōe libꝝ ipsi⁹ yppocratis: et alij ipsoꝝ sunt ex verbis meis ad pbationē ipsoꝝ. S. vboꝝ. Et id qd compilat me ad h est q aphorismi intentio nō plene apparet nisi p expositiōes plurimū vboꝝ. S. in diuersis locis et sic collegi totā itētiōē aphorismi curiose et pbauit eū speciali cōprobatione. Et qm scio plures ex hominibus esse ignorantes qz sciētes et plures inuidos qz beniuolos: prouidi designare i fine cuiuslibet aphorismi quē protuli p̄ticulā verborum Galieni i q pbatur ipse aphorism⁹. Ut si qz dubitauerit de mā ipsi⁹ aut ei⁹ dispōne recurrat ad illā p̄ticulā et ce leriter ipsam inueniet i p̄ticula ipsa: et ipsuz aphorismū totū ex verbis Galieni sine augmēto vel diminutiōe aliq aut multotiēs māz ipsi⁹. et si sit p alia vba: et ipsa mā ibidem innēta cessat dubitatio q pcessit. Nec v3 alijs ipugnare me de eo qd doceo q hīs aphorismis dixit Galienus in tali p̄ticula ē si ipse ibidem fecerit mētiōē de mā ipsi⁹ aphorismi i alia p̄ticula vel epilogaueit ipsuz in multis locis. Nā si mutauisses vel tacuisses ipsuz esse in aliquo ipsoꝝ locoꝝ tūc possem iuste ipugnari. Noiare eteniz loca oia supflua est. et in illo aliqua vtilitas minime reperitur. Verūtū placuerunt mihi eius sermonis circa ipsam mām sepi⁹ repilogatā in eius dictis in aliquo ipsoꝝ locoꝝ et eos cōprobauit. Nec possum ob hoc ipugnari ab eo q dicit mihi cur designasti ipm aphorismuz in illa p̄ticula et nō i alia. qz in tētiō cuiuslibet cōpilatiōis aphorismos sicut dixi ē nō cōprehēdere oia. Leterū si pponit qz i aliq

istoruz aphorismoz ipugnare me et dicit qre scripsisti hīs aphorismū p alyz. Si eū scripsisti vt sciat iā diuulgat⁹ est et cognit⁹ et sciētib⁹ hīs artē nec indigeret recordatione. et similiter posset dicere alius in alio aphorismo: hoc qd putauisti eē aliud: nō est aliud q ad me. Et similiter ēt posset dicere de alio aphorismo scripsisti hoc quasi ignotum. nō est enim ignotum ab aliquo medicorum.

Cui ipugnatori talis datur responsio. Qui elegit nō elegit alyz sed sibypsi. et ideo istos aphorismos elegi mihi q si p mēoziali. et similiter p̄sunt cuicūq; mihi sili aut mihi inferiori in scia: nec elegi eos ei q ē i gradu. S. aut sibi p ximo: qz nō est mihi dubiuz q plures ex his aphorismis sūt apd multos p̄ter me et plene sciūt ab eis. Similiter qd puto alienū eē et ignotū a me nō est ignotuz alyz. et qd puto mihi eē icognituz ab alyz nō vtiq; ignorat. Et l3 ex his genere i mihi imaginatio aliq in certitudine aliqua dispōnū vel i probatiōe aliquoz nominū nō imaginatur alius tales imaginatiōes oīno pfectus i arte. s. Et ego protuli sup his aphorismis qdaz dicta q circūspexi et ea mēnoie nominauit. et sili protuli aliquos aphorismos aliquorum modernoruz quos denominauit eoꝝ noie q eos iuenerunt. et eos aphorismos diuisi p certū nūerū p̄ticularū vt sit eozum facilis cognitio et inuentio eius qd regritur in eis. et feci eas viginti quinq; p̄ticulas.

C Particula p̄ma cōtinet aphorismos depēdētes a for ma mēbroꝝ hūani corpis v̄tutib⁹ et opatiōibus ipozum.

C Particula 2^a. cōtinet aphorismos depēdētes ab hūozib⁹.

C Particula 3^a. cōtinet aphorismos depēdētes a radicib⁹ et modis medicine artis.

C Particula 4^a. cōtinet aphorismos depēdētes a pulsibus et ipsoꝝum significationibus.

C Particula gnta cōtinet aphorismos depēdētes ab yrlinis et ipsoꝝum significationibus.

C Particula sexta cōtinet aphorismos depēdētes a significationibus egritudinum specialium.

C Particula 7^a cōtinet aphorismos depēdētes a causis egritudinum specialium.

C Particula 8^a. cōtinet aphorismos depēdētes a curationibus egritudinū cōmuniter sumptarum.

C Particula 9^a. cōtinet aphorismos depēdētes a curationibus egritudinū specialiter sumptarum.

C Partic. 10^a. cōtinet aphorismos depēdētes a febribus.

C Particula 11^a. cōtinet aphorismos depēdētes a tempib⁹ egritudinum et crisi bus.

C Particula duodecima cōtinet aphorismos depēdētes a purgationib⁹ corpōis p exitū sanguinis factis.

C Particula decimatertia cōtinet aphorismos depēdētes a purgatiōib⁹ corpōis factis p medicinas solubiles.

C Particula decia q̄rta cōtinet aphorismos depēdētes a purgatiōibus corpōis factis p medicinas vomitiuas.

C Partic. 15^a. cōtinet aphorismos depēdētes a chirurgia.

C Partic. 16^a. cōtinet aphorismos depēdētes a dolorib⁹ muliez.

C Partic. 17^a. cōtinet aphorismos depēdētes a p̄silio sanitatis.

C Partic. 18^a. cōtinet aphorismos depēdētes ab exercitio.

C Partic. 19^a. cōtinet aphorismos depēdētes a balneo.

C Partic. 20^a. cōtinet aphorismos depēdētes a cibis et potib⁹.

C Partic. 21^a. cōtinet aphorismos depēdētes a medicinis sanis.

C Partic. 22^a. cōtinet aphorismos depēdētes a medicinis operātib⁹ substantia sua.

C Partic. 23^a. cōtinet aphorismos depēdētes a diffinitionibus egritudinum et nominū medicinalium que nō bene a medicis dignoscuntur.

C Partic. 24^a. cōtinet aphorismos depēdētes a miraculis repertis in medicinalibus libris.

C Particula. 25^a. cōtinet aphorismos depēdētes a dictis Galieni dubijs.

Particula

Particula p^{ri}a incipit p^{ri}ncipales appositiones dependentes a forma membrorum humani corporis v^{er}it^{at}ib^{us} et opationib^{us} ipsorum.

Nervus

qui lacerto coniungit p^{ri}mo p^{ri}mo sensus et motus a cerebro aut n^{on}ica coniungit omni lacerto aut in capite ipsius: aut in eo q^{uo}d est inter caput et mediu^m. et hic locus medius est caput lacerti. vii. iuuamentorum.

Lacertus q^{ui} vocat^{ur} diafragma caput ei^{us} est mediu^m ei^{us}. et est locus nervus diafragmatis vbi coniunguntur p^{ar}tes ipsi^{us} nervi. et extremitates diafragmatis sunt fines circūdantes rotunditatem eius. xii. iuuamentorum.

Vene pulsátiles et nō pulsátiles que vicine sunt adiuvices et forte vena pulsátiles t^{em}p^{or}e venā nō pulsátiles in totius corpus accedūt ex p^{ri}mis locis sibi. et semp^{er} inuenies venā pulsátiles posita sub vena nō pulsátiles excepto solo cerebro ad q^{uo}d vene pulsátiles accedūt ex sup^{er}ius vt sit motus spiritus ad sup^{er}iora veloci^{us}. et vene nō pulsátiles descendūt ad ipsum ex inferius capitis: vt fluxus nutrimenti. ad cerebrum celeriter fluat. ix. iuuamentorum.

Ad membra oia accedūt vene pulsátiles et nō pulsátiles ex p^{ri}ngorib^{us} locis sibi exceptis testiculis et m^ullis in ter omnia alia membra ad qua nō accedūt ex locis p^{ri}ngoribus: sed a remotioribus vt sanguis mora sui p^{ro}longat^{ur} in eis decoct^{ur} sp^{er}ma et lac p^{er}fecta decoctioe. xvi. iuuamentorum.

Accedūt ad ossa vene nō pulsátiles visu fugientes et im^{pos}sibile ē inueniri in corpore aliquē lacertorum absq^{ue} vena nō pulsátiles et pulsátiles. et inueniri venā pulsátiles in aliquo locorum q^{uo}niam sit cu^m ea vena nō pulsátiles. Sed ex venis nō pulsátiles sunt alique septe cu^m q^{ui}b^{us} nō inueni^{er}it vena pulsátiles. et sunt he prope cutis in manifesto corporis videlicet in manibus pedibus et collo.

Reticulaorta ex venis pulsátiles et nervis p^{ar}ticularibus imiscet^{ur} adiuvices. Et ideo cu^m spasmat^{ur} gen^{er}us nervi cōpatiuntur sibi vene pulsátiles in dolorem. decio pulsátiles.

Rotunda ligamēta ex chordis credit qui nō est sapiēs in anotomia ēē nervos. et nos ad cognitionem cuiuslibet ipsorum nō venimus nisi exercitio q^{uo}d habuimus in anothomia. vi. ingeny.

Ex nervo aliquid non coniungitur cartilagini neq^{ue} ligamento neq^{ue} pinguedini neq^{ue} ossi nisi solūmodo dentib^{us} inter oia ossa quor^{um} radicib^{us} coniungit^{ur} quidā nervus molli^{us}. et fil^{us} nō coniungitur alicui glandulaz q^{ui} habent loco repletionis et sustentationis. sed gl^{an}dulis q^{ui}b^{us} idigem^{us} ad generationē humiditatis necessarie coniungitur quidāz nervus parvus quemadmodum coniunguntur sibi arterie et vene. decimosexto iuuamentorum.

Chorda molliō ē ligamēto et durio nervo et quātitas magnitudis corporis chorda ē quāta magnitudo ligamēti et nervi simul. et in multis locis lacerti inuēio chordā decuple quātitatis corporis nervi ipsi lacerto in capite coniungētis. Et ois nervus est sensibilib^{is}: et omne ligamētū insensibile. et omnis chorda min^{us} sensibilib^{is} q^{uam} nervus s^{ed} quātitatem que sibi coniungit^{ur} ex ligamento. p^{ri}mo motu lacertorum.

In corpore sunt tria instrūta sibi filia in forma corporis: vnu est nervus. aliud ligamētū. aliud chorda. et chorda ē vnu capitū lacerti et est nervu^m. et ei^{us} p^{re}creatio est ex nervo et ligamēto: et ois nervus ē rotundus distincta rotunditate. nō sic sunt omnes chorda. q^{ui} q^{ui}dā earum sunt rotunde: et q^{ui}dā parum late. et plura ligamētorum lata sunt quemadmodum sunt pellicule prima particula Galieni supra opinionem Hippo. et Pla.

Pellicule omnes sūt in statu subtilitatis et molliciei. s^{ed} ligamēta s^{ed} magis sūt dura et grossa. Et aliqua ligamenta sunt inter naturā nervi et cartilaginis. neq^{ue} pellicula neq^{ue} nervus neq^{ue} chorda in aliquo locorum ē s^{ed} duritiē.

ligamenti adeo q^{uo}d qui est ex nervis durior ad chorda duriciem non ascendit. Eadem particula.

Ista tria instrumenta nervus scilicet chorda et ligamētum oia sūt alba et solida sanguine carentia et ea dissoluta resoluūt^{ur} in fila in longum producta exceptis ligamētis multe duriciē que dissoluta in fila nullaten^{us} possunt solui. Eadem particula.

Lacertus ē instrumentū ad motū tantū et non est instrūmentum ad sensum. et omnis motus voluntarius non fit nisi cu^m lacerto et sentit lacertus: sentitq^{ue} id q^{uo}d nō est lacertus: quoniā omne cui nervus coniungit^{ur} sentit etiam si nō sit in eo motus voluntarius. eadem particula.

Ligamēta quib^{us} colligant^{ur} lacerti cu^m ossibus generat pelliculas operientes lacertos: et mittūt reticula ex se interius et in carnem lacerti. Eadem particula.

Omnia chorda coniungit^{ur} ossi magis: sed nō omnia lacertus terminat^{ur} in chorda: q^{ui} lacertus movēs linguaz et movens labia et movens oculos non inuenit^{ur} in aliquo iporum chorda: q^{ui} nō movēt ossa. Et s^{ed} magis membra faciei movēt^{ur} volūtarie et ipsa ossa sunt immobilia non indigent^{ur} chordis. Eadem particula.

Qui habet venarum capita quibus decurrit cib^{us} a p^{ar}te concani epatis ad partem gibbi strictā in opilationem epatis cito cadit. tertio ciborum.

Cōpositio corporū in vltio extenuatoz ē cōposita ex membris inaequalis cōplexionis sicut cu^m stomachus ē calidus valde et cerebrū fridus. et sile cu^m pulmo et totū pectus est frigidū: et stomachus calidus: et multoties ē hūidū et rariū. et similiter cu^m oia membra sint frida et epar calidū. et hoc est in membris oibus attendendū. tertio ciboz.

In esse magno cuiuslibet loci corporis indigētis vt coniungat^{ur} capiti dicti ossis nervus vel chorda facit nervu^m ipse vt chorda necio aliq^{ui}d boz trium: aut signū aut foramē aut involutiōē desup^{er}: et nō coniungit^{ur} supra gibbositate ossis oino discoopti aliq^{ui}s istoz. Et oēs nervi chorda et vene positi in locis ossiū signatoz cooperiūt^{ur} pelli cutis fortibus et p^{er}servāt^{ur} ab eis. secūdo iuuamentoz.

In venis pulsátiles et nō pulsátiles sanguis et spiritus sunt cal^{id}i. sed ille qui ē in venis pulsátiles sanguis ē modicus et subtilis proximus nature fumi. Et ille qui est in venis nō pulsátiles spūs ē modicus et nebulosus. et vene pulsátiles totius corporis sunt penetrabiles ad venas non pulsátiles recipiētes abinūicē sanguinem et spiritus permeatus inuisibiles et strictos. sexto iuuamentoz. Et dixit ipsa particula iuuamentoz. In pulsu vene pulsátiles ministrant cordi cōstrictionem sui.

Subtilius q^{uo}d est in corpore et leui^{us} est spūs. et scdo post eius est fumositas. et tertio post predicta est sanguis p^{er}fecta digestionē digestus. tertio iuuamentoz.

Membra aliqua credunt^{ur} in corpore vnu esse q^{uo}d in veritate sūt duo sicut cerebrū lingua maxilla pulmo pectus et matrix et alia his similia. q^{ui} in latere dextro cuiuslibet illoz numerus partiū ēqlis ē numero eaz q^{ui} sunt in latere sinistro. q^{ui} partes sunt ēqlis et quātitate grossitudie subtilitate et colore. et tota natura eaz nūq^{uam} p^{er}mutat^{ur} sicut generis venarum pulsátiles et nō pulsátiles. et nervi q^{ui}quid ex eis coniungitur vni lateri est simile ei q^{uo}d coniungit^{ur} lateri reliquo. particula sexta de adiutorio creatoris.

Lingua quāvis appareat vnum in aspectu ipsa in veritate sunt duo. q^{ui} vni medietati eius p^{er} longitudinē coniungit^{ur} vene pulsátiles. et nō pulsátiles et nervi sibi specialis et fil^{us} lacerto partis relique neq^{ue} penetrat eundem lacertus vena nō pulsátiles neq^{ue} pulsátiles neq^{ue} nervus a dextro latere ad sinistru^m nec e converso. xi. iuuamentoz.

Cum est necesse nobis facere lōgum iter cu^m parvo nervo vel nostri propositi est movere lacertum forti motu.

fortificatur ille parvus nervus cum corpore grossiori corpore ipsi nervi. et est ad simile substantie nervi. et si videres eum crederes ipsum nervum rotundum. et crederes ipsum coniunctum ipsi nervo et cum eo solidatum. nec est coniunctum eidem nervo. nec cum eo solidatum. et cum igitur nervus per ipsas substantias videtur quod nervus qui extenditur post eam est rotundus rotunditate magna. primo motuum lacertorum.

Ait Moyses. Summarie collegi ex simone. H. i. his quattuor motibus quod voluntas cum mittit virtutem aialem ad nervum versus lacertus suus volens per illud plicare aliquid membrum retrahitur ille lacertus circa sui principium. et statim plicat membrum. et similiter cum voluerit quod membrum extendat et erigatur. extendit voluntas illum lacertum cum lacerto sibi opposito et tendunt simul. Et cum cessat operatio voluntatis universaliter nec mittit ad lacertum virtutes omnino remanet lacertus simul rebus ceteris congelatis. et tendit per suas ponderositates naturales cum eo esse cui adheret ad inferi tamquam membrum mortuum. et hic motus denotatur ab eo lacerto. nec est ex operatione eius lacerti. nec est inter motus voluntarios numeratus. sed motus extensionis est voluntarius et est motus in lacerto per latitudinem. et ideo cum voluntas voluerit extendere membrum plicatum facit cessare virtutem aialem a lacerto quod se retraxerat et mittit eadem virtutem ad lacertum sibi oppositum. et statim plicat ille oppositus et extendit primum quod plicaverat membrum. quod non remanet in eo virtus prohibens. et cum volumus summam tensionem operatur virtus animalis tensionem lacerti in summo.

Omnia lacertus extendit aliquod membrum et extendit illud cum est plicatum. et similiter omnia lacertus plicat illud et plicat illud cum est extensum. et membrum plicatur per lacertum interius. et extendit per exteriorum. et ideo si incidatur aliquis eorum cessabit ipsi duo motus simul. quoniam non remanet retrahens et extendens. sed tamen remanet in una positionum secundum lacertum euadentem qui operatur ipsam positionem. Eadem particula.

Figure inter media et ultimam figuram sunt semper figure membrorum nostrorum dum dormimus. et operatio lacerti non cessat in eis. sed in dormiente ex ebrietate aut forti labore aut defectione omnia membra corporis sui sunt dissoluta summa dissolutione. et in sanis lacertis est in figura media et membra sunt perfecte quiescentia. secundo motuum lacertorum.

Lacertus qui est in nate. et qui est in vesica. et qui est in diafragma glibet eorum est rotundus. sed qui est prope nates non sunt precreati ad expulsionem supfluitatum sicut putaverunt aliqui. sed precreati sunt ad retentionem earum. et sunt retentivi prohibentes fluxum supfluitatus extra tempus earum. sed cum stimulat eos voluntas cessant a retentione et a prohibitione. et expellit tunc supfluitates virtus expulsiva naturalis. et adiuvat eam operatio lacerti qui est supra ventrem et tensio diafragmatis spissa. Eadem particula.

Cum diafragma operatione lacerti retractiva vel coadiuvativa retrahit ingredi spiritus. et cum operatione lacerti extensiva extendit egredi spiritus. et cum retrahit lacertus ventris tantum aut lacertus qui est infra costas tantum egreditur spiritus. Eadem particula.

Diafragma solum operatur ingressum et egressum spiritus. sed egressum spiritus per violentiam lacerti qui est intra costas et qui a collo venit ad pectus per spatulas operatur. primo motuum lacertorum.

Quilibet lacertorum defert sibi coniunctum ac si deferret lapides. et dum existit fortis non fatigatur ab eo. et multoties non sentit pondus eius et gravatur eius pondere adeo quod desiderat eius separationem a se et affectat mutare illud de figura in figuram. et hoc est quod egrum provocat mutare figuram membrorum suorum. in tempus nimum et non permittit eum tenere in figura una membra sua. id est motus lacerti.

Operatio omnia lacertorum tempe somni quiescit. et operatio solum lacerti movetur per remanet in statu suo. v. sciatur.

Non mireris de genere dormientium quod operantur multoties actiones voluntarias ut loqui clamare ambulare et volvere se de latere ad latere. quod vigilas operantur actiones ad quas non est intentus adeo quod ambulat per viam predestinatum ad locum et ambulat oblitus et nescit quo tendit donec perficit totam viam. primo motuum lacertorum.

Ait Moyses in affirmatiōe omnia actionum voluntarium quas operatur dormiens et oblitus. Dilatanit se. H. in ista particula verbis suis nec assignavit causam in ipsis nec soluit dubitationem quam se solvere intromisit et confessus est perplexitatem et dubitationem suam in ipsis motibus dicens. quamvis ignoret causam ipsarum et non celavit quod erat manifestum. Ego vero nunc dico qualiter cessat voluntas a dormiente et oblitus cum movetur motibus voluntariis et assigno causas in ipsis sub compendio in plogis sequentibus sicut patebit post evigilantiam in ipsis. Prologus primus. motus voluntarius sequuntur memoriam imaginatiōis visus. sicut cum movetur ad inspiciendum aliquam ex stellis. et sequuntur aliquam imaginatiōem. sicut cum homo polluit medietate imaginatiōe alicuius persone. et sequuntur naturam sensus sicut motus hominis cum pungit a pulice. Prologus secundus. omnes motus voluntarii omnium animalium sequuntur imaginatiōem vel sensum. Prologus tertius. sciendum est quod virtus imaginativa agit operationem suam perfecte et complete tempore somni. et sicut forma imaginatiōis que est in imaginatiōe alicuius oblii agit operationem suam et sit alicuius rei alterius recorderet. Prologus quartus. notorium est quod sensus animalium tempore somni non cessat sicut probavit. H. in prima particula. sed est diminutus et similis virtuti alicuius qui dissolvitur a forti labore quod scit. et post hos plogos patebit tibi quod quicquid dixit. H. de operationibus dormientium sequitur virtutem imaginariam aut naturam sensus quod dormiens statim quod claritas accedit ad eum oculos aut audit magnus sonitus aut pungit aculeo aut occupat corpus ipsi magno calore aut magno frigore aut fame. scit aut sitit evigilatur. et similiter cum dolet unus latere voluntas se ad alium. et hi omnes motus sequuntur naturam. et non videtur tibi difficile de statu ebrii aut apoplectici qui non evigilant ab aliquo istorum quod tales infirmi sunt et non sani. et in dormiente non cessant actiones voluntarie omnia. sed sequuntur sanam memoriam ipsi. Unde ambulatio dormientis et oblii est prepositum suum sequitur formam imaginatam imaginatiōis primam ab eo tempore quo vigilabat in qui nunc dormit aut tempore prepositi eius qui nunc est oblitus.

Actionum et locutionum quas operamur cum proposito tempore sanitatis nos ipsi recordamur cum eas prius egerimus. sed non est sic de actionibus et locutionibus ebriorum et mente captorum fortiter quod hi non recordantur eorum postquam sunt liberati et si eas ad eorum memoriam reducamus. Eadem particula.

Ait Moyses. huius causa est. quod virtus memorialis cum est icolumis id quod necesse est conservari recordat cum proposito conservatiue virtuti. et conservativa virtus conservatiōe magna conservat id quod cum proposito sibi depositum a memoriali virtute.

Quia conservat aliquid in membris suis dum dormiunt significant manifeste quod motus retractiōis remanet in lacertis digitorum collectorum supra primum corpus. et diunctio maxillarum tempore somni sanorum significat veram operationem retractiōis lacertorum ipsarum et simile significat lacertum circūdatum expulsivum supfluitatum cum operationem suam validam virtutem in dormientibus operatur. secundo motuum lacertorum.

Cerebrum habet spiritum motum retractiōis et extensiōis currentem cursu poderi plius ad motum motus arteriarum et cordis. et si manifeste appetit in fatis et pueris et animalium cuius cerebrum est coopertum a craneo quod cum clamant inflatur cerebrum totum et decrevit. et puta quod causa huius est calidum addit ex forti clamore qui pellit substantiam cerebrum ad superius et eam depositum ad inferius. et per extensiōem

Particula

cerebri trahit aer p nares: p ei^o detractione pmit^{it} qd^o i eo est supfluitat^{is} fumoseylⁱ aliaz supfluitat^{is}: z expellitur ab eo ei^o calore sp^{iritu} colui remanente. p^{er}icula vi. d. odoratu.

Pellicula cerebri subtilis adheret cerebro cu^m p^{er}tinuitate z pellicula grossa z dura est discreta a pellicula subtili nec inter eas est aliq^{uod} cōiunctio nisi inquātū penetrant^{ur} ab aliquibus v^{er}is. z pellicula dura est p^{er}forata foraminib^{us} rectis ad modū colatorij z illis foraminib^{us} euaporat^{ur} z mūdificatur fumositat^{is} p^{er}fecta mūdificatiōe p^{er}gressus z egressus aeris. Sed os qd^o defendit cerebr^{um} ex ea p^{ar}te q^{uod} accedit faciei z palato est cōcauū. z anorhomici vocāt ipsuz colatorium. nā ei^o foramina sūt recta quēadmodū sūt foramina colatorij. S^{ed} foramina ei^o sūt ieq^uiliū meatū ad modū spōgie vt aer nimis frigid^{us} cū attrahitur nō igrediat^{ur} ad ventriculos cerebri recte. viij. iuuamentoz.

Inter os sūmitatis pallati z pelliculā cerebri duraz est rethe p^{er}textū ex arterijs z illud subigredit^{ur} totuz cerebr^{um} excepto paz. z i hoc rethe sunt plures tunice in aspectu si miles plurib^{us} retib^{us} p^{er}scatoz. que. s. vnū sup aliud sunt ex tēsa vt sanguis moza sui i eis decoq^{uitur} z subtilietur: z ad v^{er}triculos cerebri dcoct^{ur} trāseat z s^{ub}tilis. ix. iuuamētoz.

Nucha corp^{is} molle qd^o egredit^{ur} a cerebro p oēs iuncturas spine circūdatur eisde^z pelliculis quib^{us} circūdatur cerebriū. z vna pellicula adheret reliq^{ui}. z he circūdatur s^{ub}fach inoluto sup eis ex p^{ar}te exteriori q^{uod} si tota pellicula fort^{is} z dura de genere nerui vt defendat ipsum fortitudine virtutis z duritie sua. xij. iuuamentoz.

Sensus gustus z tact^{us} in lingua est ab vno neruo tantū z est ille q^{uod} p^{re}cedit ex pari tertio nerui cerebri. z accidit multotiēs q^{uod} ledit sensus gust^{us} z nō ledit sensus tact^{us} ligue ab ipsa lesiōe. z cā hui^{us} est. qz sensus gustus eget vtutis iuuamine maiori q^{uod} sensus tactus.

Quicqd nuce est ex p^{ar}te supiozi est meli^{or} z nobili^{or} illo qd^o est ex p^{ar}te inferiori. quarto scientiaz.

Nobili^{or} instrumētoz verbi est lingua. z nobilioza instra vocis sunt guttur: z lacert^{is} mouēs ipm z neru^{um} q^{uod} ad ipsuz lacertuz vtutē a cerebro mittit. q^{uod}to scientiaz.

Inter^{is} yuee tūice molle est z tractabile vt suscipiat hūiditatez cristallinā sic hūiditate spōgia: z hūiditas s^{ub}tilis z ipsa est albuginea sūt posita z diffusa supra hūiditatem cristallinā diuidēs id qd^o resultat a cornea z cristallina in foraminib^{us} yuee. Et tunica cornea lucēs tāquā speculuz est extēsa sup id qd^o est exteri^{or} de humiditate cristallina q^{uod} egreditur vitrea hūiditate. x. iuuamētoz.

Incisio pelliculaz cerebriū circūdātuz z s^{ub}l^{it} icisio alius ex corpe cerebri nō nocet aiali in aliquo. s^{ed} cū p^{er}uenit icisio ad v^{er}tres ei^o amittit tunc aial volūtarios mor^{os} oēs. scōo anotomie vnoz. Genera mor^{os} in corpe aialis q^{uod} sensus inuenit sūt duo. s. mor^{os} volūtari^{os} z motus cordis z arteriaz z est tertiu^m gen^{us} motus ex^{is}tens in venis nō pulsilibus: qd^o non inuenit sēsus nec est necesse vt hic de illo mentio fiat. Par. vi. de rigore z tremore.

Ait Moyses hic mor^{os} tertius de quo hic fit mētiō est ille quez. s. in tertia pbauit p^{er}icula libri sui de virtutib^{us} naturalib^{us}: z est qz vene nō pulsatiles aliq^{uod} mouent^{ur} ad attractionē nutriment^{is}. z aliq^{uod} mouēt^{ur} motu d^{uo}io ad expulsiōē alicui^{us}: qd^o est in ipsis per eandē viā. z ad p^{er}bationem boz: s^{ed} circa hec in ipsa p^{er}icula dilatauit.

Quia inuēim^{us} q^{uod} matrix vesica z chistis fellis oēs attrahunt z expellūt quodlibet p vnū p^{ar}tiu colluz: nō est mirū si nā expellit ad stōm z v^{er}as supfluitates corp^{is} multas. Et accit multotiēs pp longā famē q^{uod} stomach^{us} cibum ab epate ad se trahit illis venis qb^{us} trāsmittit^{ur} ab eo ad epar cib^{um} q^{uod} vene medic sūt iter epar z pres stōi vniuersas.

Luz vero i stomacho z ei^o p^{ar}tib^{us} est cibus multus ipz ad epar mittūt. z cuz stomachus inanitus est z cibo eget attra-

hit iterum venis ipsis. tertio virtutum.

Gressus p^{er}ficitur p motū z getez z pedes sunt instrumēta getis z crura z cosse sunt instrumēta motus. tertio iuuamentozum.

Pulmo est instrū spirit^{us} z vocis. z oē aial quod nō attrahit aerez pos z nares caret pulmone z caret cellula dextra ex cellulis cordis ad locum pulmonis creata. xvi. iuuamentozum.

Forma stōi est rotūda in longū p^{er}ducta. z ex ea p^{ar}te que vicinatur spine est lata. z inferior pars ei^o in homine est latior supiozi. z epar circūdatur z regit cuz suis pēnis. sicut cū aliqd regit^{ur} z circūdatur digitis. Et opposit^{us} est sibi splen ex p^{ar}te sinistra. z fund^{us} stomachi tendit ad partem dextraz. z a p^{ar}te superiori est spina z lacertus extensus supra ipsaz z a parte anteriori est siphac quod ipsum cooperit z calefacit. iij. iuuamentozum.

Sifac est cōpositū ex duob^{us} tūicis solidis z subtilib^{us} vna superposita alteri z ex arterijs z venis z pinguedie nō modica. Et in corpore aialis aliqd rarius z siccius sifac minime inuenitur. quarto iuuamētoz. Supra stomachū est sifac circūdās eius tunicā carneā exteriorē z sifac colligatur ad spinam. z ex hoc format^{ur} cibus. z ex eo etiā format^{ur} pellicula cooperiens epar colligans z circūdans illud: z quasi pellis ipsum muniens. z ex eo etiaz format^{ur} pellicule splenis vesice renū et i^{nt}estinoz. 4. iuuamētoz.

Stomac^{us} z i^{nt}estina ex duob^{us} nutriunt^{ur}. p^{ri}mū est cib^{us} qui in eos ingreditur z digeritur. secundum est id qd^o ab epate trahunt. quarto iuuamentozum.

Stomac^{us} postq^{uod} replet^{ur} cibus s^{ed} sufficiētē quātitatē z colligit in suis tunicis eos: qd^o ex eis meli^{or} est sibi attrahit: z expellit a se id qd^o residuū est: quēadmodū est fex s^{ed} nāles quātitatē. z sile i^{nt}estinoz quodlibet opat^{ur}. tertio vtutū.

Inspecte z cognosce cibatiōis ordines esse tres p tēpora sui. p^{ri}mū est additio corpi stomachi ex cibo quousq^{ue} satiat^{ur} in descēsu cibi ad stōm z moza sui in illo ad suscipiēdam digōnem: quo tpe ad epar aliqd fluit cibi. secūdu^m est additio tunicis i^{nt}estinoz z s^{ub}stātie epatis ex cibo i transitu cibi ad i^{nt}estina i qbus paz mozat^{ur} et fluxu sui ex inde ad epar ad digōnē i illo suscipiēdā. z hoc tpe id cibi qd^o p^{ri}o corpi stōaci additū est p^{er}solidat^{ur} z p^{er}uig^{et} sibi. Tertius est cibatio mēbrozū oīuz cibo cōuerso s^{ub}l^{it} mēbris singulis i trāsitu cibi ad ea mēbra i qb^{us} suscipit digōnem. z hoc tpe cōiūgit^{ur} z solidatur i^{nt}estinis z epati id cibi quod additum est eis tempore secundo. tertio virtutum.

Digestio q^{uod} fit in stomacho est quedaz spēs de speciebus mutationis z digō que fit in venis est spēs de spēsbus mutationis. Et eodem mō est digō q^{uod} fit in quolibet mēbrozū: z post istā tertiā spēm mutationis est mutatio quarta que d^{icitur} silitudinaria. z nomē silitudis extra nomē nutriment^{is} est: s^{ed} vn^{us} est corpe effectus. septimo morbozū z accidentium.

Zirbus est ex mēbris qbus nō idigem^{us} ad p^{er}seruationē vite. z vtilitas ei^o in corpore est modica. sed ga in eo inueniūt^{ur} arterie z vene oportet nos cauere ne aliqd ex eo incidatur. q^{uod} si forte egrediatur parum sanguis liget^{ur} pus supra ipsum z postea incidatur. vi. ingeny.

Corpus splenis est molle z cauernosuz ad silitudinem spongie i quo sunt multe arterie ad calefaciēdum ipsum z digerendū grossius hūozes quē ipse atrahit z ad expellendū a se fumosas supfluitates in eo generatā maliciā hūozis in ipm decurrētis z grossitie sui. q^{uod}to iuuamētoz.

Ren dexter est elenar^{is} adeo q^{uod} i aliquo aialiū magnorū supponit sibi renē sinistrū z vn^{us} nō ipedit reliquū ad attractionē et si recta diametro opponant^{ur}. q^{uod}to iuuamentoz.

Ad vesicā z cistis fellis accedunt vene q^{uod} eos nutriunt p^{er}ter venas qbus attrahunt supfluitates. qz supfluitas q^{uod} ad eos accedit est sola z pura nullā habens admistiōez

z accedit ad collū chistis fellis spāliter arteria qdam vēa z neruus z qlibet eorū in corpore chistis fellis per se diuī dūtur: z fit sile in vesica quinto iuuamenti membrorum.

C Mōx est de genere nerui z ē dura. z facte sunt i mulier due matricēs tēdentes ad vnu pncipiū. z illd ē collū mīcis z corp' mīcis exteri' circūdat pellicula q' pūgit ipas duas matricēs i loco vno ad quē cum puenerit ligat eas. z facte sūt filiter in muliere due māmille q' ruz qlibet de seruit cuilibet pti matricis. Et vnu de mirabilib' q' i creaturis reperiunt ē reperiō eqlitatis numeri cellulaz matricis ad numez cellulaz māmillaz i qlibet aīali z nūc/ri māmillaz ad numez filioz. xiiij. iuuamentoz.

C Inter vesicā z matricē nō ē aliq' ofia. s. vesica ē durior z est proximior generi nerui: z iō eius āpata sunt quo ad pulsationē matricis āparibus duriora. xvi. pulsuum.

C Quattuor membra sūt q' habēt duas tunicas videlicet meri stomac' oīa ītestina z oēs arterie exceptis his spālīter q' sūt i pulmone. z sūt qttuor mēbra habētia vnicā tunicā z sūt chistis fellis vesica matric' z oēs vene non pulsátiles exceptis his spālīter que sūt i pulmone. pmo z scdo virtutum naturalium. z. vi. iuuamenti mēbrorum. Procreatio virgē ē ex ossib' pectinis. s. ex supeminētib' quēadmodū sūt ligamēta: z differt a ligamētis i cōcauitate vt cito repleat tēdāt z idurē. deinde molliat z laxetur: hic neruus cōcauus si vis potes eū noiare neruum. vel alio noie. s. virgā. z ei' plantatio distat ab ano z meat' spermatis est in eo ex parte inferiori productus in lōguz per medium eius. xv. iuuamentozum.

C In pellicula āboz renū ē qdam neruus quēadmodūz neruus splenis epatis z chistis fellis. naz z ad hec omnia mēbra accedūt nerui parui cōiuncti pelliculis que sūt super ea extensa. Sed ad vesicā accedūt nerui magni ad b' vt sit sensus eius subtilior z velocior. z omnia p'dicta mēbra muniūtur pelliculis procedētib' a sifac extenso supra ventrem. xv. iuuamentozum.

C Vūiditates occurrētes z oppilātes corpa valde solida gñant dolores magis i eis q' i mēbris his d'ys. qz illa magis tēdūt. z illā tēsiōne sequitur augmētatio dolorz: z iō dolores vesice sūt fortiores dolorib' matricis ēt si inueniātur ipa duo mēbra eqliter hēre mām. xvi. iuuamentoz.

C Lacert' manū pedū z facie cū tēdūt fit gibbosus propter duriciē ossiuz sub eo existētiū faciēs supeminētiā in medio coadunatiōis sui: z dum dissoluit z retrahit explānātur z accidit lacerto pectoris z vētris. cōtrariū hui' qd' accidit lacerto manū z peduz. s. q' cū h' tēdūt explānāt. qz reperit sub se corpa mollia: q' cōpressis tpe tensionis abscondit gibbositas i locis p'cauis. z cūz laxatur fit gibbosus. quia apparet eius supereminētia z egreditur. pmo motuum lacertozum.

C Motus vniuscuiusq' lacerti ad sui pncipiū ē vnus ex motib' lacerti videlicet retractiō vel coadunatiō: z motus manū v' capitis nō ē vn' mor' lacerti s. plures z pluriū lacertozum. quozum quilibet motum suum sine aliq' operatur. Eadem particula.

C Vir' q' ē in spmate cūz ex sanguīe pducit mām vtilez ad faciendū os z ad faciēduz neruū. z filiter ad faciēduz mēbra oīa siles ptes habētia dicūt vtus generatiua. quia generat z pducit mām que p'us non inueniebat. z noiāt ēt ipsa virtus imutatiua. z cū virtus spermatis informat dictā mām z ex ea facit os talis quātitatis z talis forme: z filr oīa mēbra habētia similes ptes dicitur vtus infor/matiua. z ipsa est q' habet pncipiū intellectuale post prin/cipia nālia. z vtus spermatis q' augmētāt illud os pnuū vel neruū pnuū donec crescat z augmētēt dicit' v' au/gmentatiua. z vtus spermatis q' nutrit mēbrū donec augmētāt z reparat id qd' dissoluit ex eo d' v' nutritiua

q' pficitur qttuor v'utib'. s. appetitiua retētiua imutatiua. z expulsiua: z imutatiua q' dicit' digestiua non pficit' nisi actiōe solidatiua z similitudinaria. p'io v'utū nāliū.

C Donec fet' ē i matrice gñatiua z iformatiua dñatur: z v' tus nutritiua z augmentatiua deseruiūt eis. sed post p'ū quousq' puenit ad statū iuuētutis virtus nutritiua z v' augmentatiua dñant. z gñatiua z iformatiua adiuvant z deseruiūt eis. z p' statū iuuētutis cessant augmētatiua z iformatiua: z remanet nutritiua vsq' ad fines vite. p'imo virtutum naturalium.

C Vili cuiuslibet ītestinoz sūt rotūdi z p' latū i eoz tūnicis adiūcē inuoluti vt p'tentū ītestinoz supra qd' inuoluta sūt colligāt. nec sūt rez aliq' attractiui. Et villosz stōi aliq' extēsi sūt p' lōgitudinē pp' attractionē. z aliq' propter expulsiōnem p' latitudinēz sūt extēsi. tertio virtutum.

C Explicit particula p'ima.

C Incipit particula secunda continēs apborismos ab humozibus dependentes.

Sanguis est qdā massa humozū oīuz per dispositionē naturalem in epate generatā. z denoiatur a sanguīe ppter suaz abundātiā sāguinis z ei' dñiuz sup aliquos humozes. z ē id qd' euacuatur p' flobotomiā z scarificationē. Et cū dicim' q' i corpe sūt hūozes qttuor. s. sanguis flā colera citrina z colera nigra: nō intelligim'z tūc p' sanguinē ipam massāz humozū qttuor: sed intelligim'z illuz q' cōprehendit p' imaginationē z hūozib' alijs nō est mixt'. q' rto expositiōis ei' in secunda epidimiaz.

C Sicut inuenit' in lacte hūiditas aquosa quasi lauatura grosse p'tis i eo existētis ita inuenit' in oib' hūozib' hūmiditas aquosa subtilis ineq'lis qualitatē a qlitate natura/li eius hūozis cui' ē aq'sitas. z deterior aq'sitatib' est aq'sitas colere nigre: z min' mala ē aq'sitas citrie: z lōge min' mala ea est aq'sitas flatis. z calidior z melior ē aquositas sanguinis pignosa. scdo expositiōis ei' i sexto epidimiaz.

C Colera citrina clara vel nō. z similiter que est caliditat' dñantis adeo q' est sicut vitelluz oui generatur in venis z arterijs. Sed in ventre aliquando generatur colera viridis sicut color porri z sicut eris crugo indici coloris subtilis. Particula sexta de colera nigra.

C Colera grossa rubea clara est quā qdā vocant silem vitello ouo. Et fortasse vides eā plus hūida z min' rubeā. z illa est q' noiatur proprie citrina. z forte vides ei' p'mixtuz flegma subtile aut hūiditatē aquosā. Et ē genus aliō colere cuius color est color porri. z multotiens qd' gñat hec colera i stō pp' cibos nō recipiētes i stomacho digestionez sicut sūt sicia cepe z porri. z forte gñat hec colera in venis ppter calorem nālem. z effūditur ab his aut ad stomachū aut ad ītestina. Expositiōe eius i scdo p'nosticoz.

C Egreditur p' vomitū colera rubea sic calor arsenici rubei. z d' colera arsenica: z egredit' ipa colera filis arsenico p' secessum. p'ia expositiōis eius in. vi. epidimiarum.

C Omne hūozē fridum q' est i corpore nos vocam' flā. et hic hūoz habet multos modos: quoz vn' ē fridus valde q' gñat dolores fortissimos. z assimilat' p' aspectum vitro liq'facto. z hic modus vitre' h'z secuz aliquid saporis acetosi. Et alius modus est q' cū ab humozib' emittitur per excretionē z spūta habet secum dulcedinem sensibiles z non est pure frigidus ppter sui dulcedinem. Est z tertius qui sentitur ab eo qui ipsum expuit acidū. z h' ē magis fridus q' vitreus z fridior q' dulcis. Est z alius modus falsus qui accidit aut ex cā putrefactiōis sue aut ex causa humiditatis aquose falsē sibi cōmixte. scdo febriuz.

C Cum decoquitur cibus in epate superfluitas ipsius similis spume supeminēti in musto d' colera citrina nālis z que residet in fundo feci similis dicitur colera nigra. z

Particula

hoc ē verū cū corp⁹ ē dispositū dispōne nāli. Cū autē est ex naturā tūc colera citrina fit silis vitellis ouorū in colore et grossitie. hoc ideo qd tūc hui⁹ colera inflāmat et adurif igneo calore. Et alie oēs spēs colere sunt q̄si medie inter ipsas. secundo virtutum naturalium.

¶ Splen et fel mūdificāt sanguinez. et q̄libet eoz attrahit a sanguie d colera et melācolia ad se mēsuratā quātitatē q̄litate q̄ si irēt per totū corp⁹ nocerēt ei et remaneret i co quicqd ex eis ē nimis grossius et terrenus. Et in sūma q̄cqd nō pōt imutari ab epate attrahit sibi splen et qd remanet postea ex eo tpatē grossitici et digōni trāsīt ad totū corp⁹ qz sāguis ē necius mēbris plurib⁹ ob grossitiē. et ita ē iudi candus de colera citrina secūdo vītutū nālium.

¶ Spērūm colere aliq̄ nālis q̄ pdest aīali: et aliqua ex naturā q̄ nō pdest. et ita ē de flate. Qd cni dulce ex ipso ē pdest aīali qz ē nāle: et qd ē ex eo acidū vel salius nō pdest acidū vō accipit aliqd ex scda digōneq̄ est in epate. Sal- sus vō ē corruptū: et qd nō digerit a p̄ia digōe q̄ fit i stōa co hūoz aliqs nō fit naturalis. scdo vītutū nālium.

¶ In stōaco fortassis colligit⁹ chim⁹ flatic⁹ vel coleric⁹ et flegma est modis pluribus. est. n. aliud acidum aliud sal- sus. aliud dulce et aliud insipidū. et est et aliud molle subti- le. et aliud grossius viscosus. et aliud aptus ad dissolutionē et diuisionē. Et eodē modo est de colera rubea et citrina q̄ crescit et decrescit in rubedine et citrinitate: et similiter est de spēbus colere q̄ in corporibus egrotantiū generātur. primo expositionis libri ciborum.

¶ Colere citrine virt⁹ est calida et sicca. et colere nigre vir- tus frida ē et sicca. et flatis frida et hūida. et quilibet istorū humorū decurrit quādoqz ad mēbra purus et sol⁹ sine admixtione aliqua. et multotiēs decurrūt admixti simul. secundo morborū et accidentium.

¶ Hoz humorū aliq cōmiscētur adiuicē et impossibile est in ueniri aliq̄ istorū purz quin sit admixtus cū aliquo nisi raro. primo morborū et accidentium.

¶ Cū dicim⁹ hūozes flaticos intelligim⁹ p hoc oēs hūozes quoz cōplexioni friditas et hūiditas dīatur. et cū dicim⁹ hūozes melācolicos intelligim⁹ oēs hūozes in qbus do- minatur friditas et siccitas. et de humorib⁹ flaticis et me- lancolicis reperitū plurimū aphorismi q̄ determinant quēlibet hūozum spāliter et per se. tertio sciarum.

¶ Differentia iter colerā nigrā: et oēs chimos nigros egre diētes multotiēs p vomitū et fluxū est: qz in colera nigra sentit⁹ gustus et odoratū acetositas et pōticitas manife- sta aut viraqz simul ad quā nō accedūt musce. et cū pyci- tur ex ea aliqd supra terraz accidit ex ea sicut accidit ex forti aceto i cui⁹ substātia ē aliqua grossitudo. et hec gñat spāliter i corporib⁹ egrotantiū. s. in oibus chimis nigris nō sentit⁹ aliqs sapor nec fugiunt ab eis musce. nec terra āpullat ex eis. et si vocam⁹ aliq̄ melācoliaz q̄ generat⁹ in corpib⁹ sanis colerā nigrāz nō intelligim⁹ de illa q̄ est sup- perius noiata. Particula sexta de colera nigra.

¶ Melācolia que est silis amurce sanguis et ei⁹ feci et est valde grossa sicut fex vinuca cū adurif in febre adurēti facit venire i terra āpullas et si cū ea modicū sit acetosi- tatis. et hūc consuetū vocare hūozē melācolicz p sangui- nē melancolicuz. et que est in istis terminis nō debet vo- cari colera nigra. tertio scientiarum.

¶ Egritudines accidētes ex melācolia sunt cācer elephā- tia scabies excoziatio cuti febrī q̄rtana melācolia et gros- sities splenis. tertio expositionis ciborum.

¶ Chimus hūoz grossus quēadmodū est ille q̄ apparet in vrina febricitātis ex multa idigestiōe. et q̄ descendit i vri- na alicui⁹ sani nimis laborātis et comedētis cibaria dura difficilis digestionis assimilāt sanici. Et est inter eos dif- ferentia. qz ille hūoz grossus non fetet nec est viscosus: s.

ei ē i suba et colore silis. p̄io expositionis ciborum.

¶ Operatio stōi cū sit vna non pōt sufficere duab⁹ opera- tionib⁹ alyis dīantib⁹ in corpore infan- tis q̄ sunt augmen- tū et nutrimentū cum attrahunt corpa eozum cibum ex stomacis eoz anteq̄ eius digestio in ipsis confirmetur. et ideo in ipsis supfluitas augmentatur. Prima crisis.

¶ Propetas hūozis colerici citrini ē desiccare sicut desic- cat aqua falsa vel aq̄ marina. et hac de cā sifacia venarū ictერი sunt sicca et si sit sine febre et pulsus eius ē durus et paruus. xy. pulsuum.

¶ Humor pūgitivus existēs in stomaco cū est de gñe co- lere citrine ex cā lenitatis sue ascendit vsus os stōi. et cūz humor pūgitivus existens in stomaco est porre⁹ aut ace- tosus aut falsus descendit ad cōcavitatem villorū stōi: nec ascendit nec supereminet in eius ore.

¶ Descēdit ad pres ani humor ex hūozib⁹ acutis q̄ etiam si sit horribilis retinet⁹ et eius exitus phibet⁹. et tūc reuer- titur hūoz et ascendit sursum et generat in stomaco pūctu- ram replet caput fumositatibus et eas impellit ad stōm. Et similiter accidit multotiēs ex ventositate retēta pe- tenti exitum per inferiora que reuertitur et superiora pe- tit. sexto morborū et accidentium.

¶ Superfluitas cū decurrit ad aliqd mēbrozū et putrefit ibi augmētatur malicia et fumositas ei⁹ et corrūpit qd ac- cedit ad mēbra: postea ex cibo etiam si bonus et vtilis sit cibus ipse. secundo morborū et accidentium.

¶ Quecūqz supfluitates in corpore resident putrefiūt pu- trefactione manifesta aliq̄ in breui tpe et aliqua in longo. et cum pueniūt ad hū statum pungūt colerā pp sui putre- dinē et mutāt q̄litate eius: et fit tūc pūgitiva et corrosiva. et ipsi colere expulsio affectat⁹ kistis fellis cā expellit ad epat p collū suuz p qd retraxerat ipaz. tertio vītutū.

¶ Grēqns indigestio cibi: siue bon⁹ sit siue mal⁹ ē magne virtutis ad generationē chimi mali. et ad generatiōes egri- tudinuz. chim⁹ vō mal⁹ generatus ex malo cibo p̄io est malo chimo qui generatus est ex cibo bono. Particula sexta de cibo bono et malo.

¶ Chimoz maloz modi sūt duo. vn⁹ ex cibo subtili aliuz ex cibo grosso. sed q̄ ex cibo subtili gñat egritudines acu- tas et alias quāplures egritudines. et cū decurrit ad aliqd mēbrozū generat erisipilā et apostēa quod dicit⁹ formica et multas alias passiones. Et qui est ex cibo grosso generat dolorem renū. asma et sclerosiz epatis et splenis.

¶ Chimī ipsi grossitici cū misceat⁹ colā nigra gñat cācros excoziatiōē cutis febrez quartanā melācoliaz et faciei deformatē et emoroydas. Partic. de bono cibo et malo.

¶ Chimī dīantes quātitatiue et q̄litatiue sunt q̄ttuor sci- licet flā colera citrina colera nigra et sanguinis aq̄. expo- sitione eius in prima aphorismorum.

¶ Ex solo flate inter alios humores nō generat⁹ colera ni- gra etiam si sibi caloriz fortis et adurentis dominium mī- sceat⁹. Expositione eius in secunda ventozum.

¶ Flegmatis gñatio est calore corporis. quia cūz stomac⁹ ppter fortitudinem caloris non pōt digere⁹ cibos quos cōtinet flā in stomaco augmentatur. Expositione eius su- pra librum de doloribus mulierum.

¶ Supfluitas nigra minor ē oibus supfluitatibus. et sup- fluitas citrina est maior nigra. et superfluitas aquosa satis maior est his duabus. quinto iuuamentozum.

¶ Ex humore melancolico naturali cū p̄oyci⁹ i terra ali- qd nō fit ebullitio neqz ampula. et cū puenit ad hūc sta- tum fit extra nām per aduisionem quā exquisiuit ab ex- traneo calore. et tunc corruptus est ipse melancolicus hu- mor. secundo virtutum naturalium.

¶ Explicit particula secūda.

Incipit tertia pñes aphorismos depēdentes a radicebus et modis medicine artis.

Etatibus omnib⁹ melior et tēperatior ē etas adultorum. Expositiōe eius in humana natura.

Etas adultorū ē que cōstitit iter q̄rūdecimū et vigesimū gntū annū. Expositione ei⁹ in quinto aphorismorum.

Etas senectutis et etas seny est frigida et sicca. et diuidit seniu a senectute termino cognito supfluitate humida. s. quam habet senium cum manifesta defectione actionū totius corporis. Particula sexta de pñis.

Corpus viroz oīuz puz et mūdū a supfluitatib⁹ et reb⁹ ipsuz impellētib⁹ inspirat et expirat spiritu bono. Corpus vero mulieris loca venaz cuius stricta sūt et impedita a pinguedine carne tenera et superfluitatibus flegmatis a quo nihil euaporat per cutim ipsius stricticitate et densitate contrarium. xi. pulsuum.

Velox resolutio corporū purorū bona ē eis bōitate magna ad aptandū q̄quid egritudinis accidit corporib⁹ eorum. et ad aptandum complexionēs suas permutatas et ad aptandum multas et grossas superfluitates suas. decimo quarto pulsuum.

Corporib⁹ raris accidunt egritudines q̄rū cā est ex extrinseco sepe et egritudinū q̄ruz cā est ex hūorū supfluitatib⁹ accidunt eis raro. corporib⁹ vero densis contrariuz. Particula. vi. de meliori formarum.

Cuz ad aliqd mēbroz siue ex debilitate siue ex alia cā aliqd sanguinis defluit siue sit modicū siue sit multū accidit ex illo in mēbro ipso apā calidum. et si corpus minime sit repletū. Particula. sexta de flōmīa.

Cum augmentatur caro pinguedo vel chimi in corpore alicuius vltra solitam quāritatez et remanet virt⁹ in suo primo statu accidit corpori necessario debilitas mor⁹. qz motor remansit in suo statu primo. et sunt res q̄ vtutem aggrauant augmētate. Particula. vi. d. multitudine.

Aptiora corpora ad receptionē spāsimi sūt corpora puerorū pp debilitatē corporis nerui i eis. et oīno sepe accidunt eis h egritudo ex modica cā. et ei minus q̄ alijs ē nocitia. expositione eius in prima epidimiaz.

Corpora rara sunt debilioza et magis durātia sana et cū egrotant facile pualescūt. corpora vero densa pñum. secunda expositione eius in tertia ciborum.

Virtutē pñituti in senio ipossibile ē fortez esse. et medici q̄ putauerūt pueros habere vtutem debile in hac sententia errauerunt. Part. sexta de flōbotomia.

Longioris vite hoies fm indigentiaz suarū cōplexionū sunt homines hūide cōplexionis. qm̄ hi sunt corporum magis sanorū et fortū in lōgeuitate seny q̄ alij in eadem etate cōstituti. dūmodo studeāt purgare corpora sua a supfluitatib⁹ per exercitiū et ingressiōē balnei ante cibū et expulsiōē vrine et egestionis tēpore cōgruo et purgare capita p gargarizationē et masticationē q̄iqz. qz supfluitates in corporibus dominozū cōplexiōis h⁹ calide et humide generantur. vi. consily sanitatis.

Omnibus cōplexionib⁹ peior ē cōplexio sicca. qm̄ illō qd accidunt senibus ppter longitudinē tēporis reperitur in istis ab eodē principio et sanitati illozū. quoz cōplexio declinat ad siccitatem vsus veneris est contrarius et nociuus. vi. consily sanitatis.

Oportet te scire qm̄ q̄ habent corporum repletionem aut corruptionēz hūorum aut subtilem sensum aut oīa h simul. et eis accidunt plaga in mēbro aliquo nō sunt securi qn sibi apā fiat in loco plage. qre locum plage non expedit consolidari. sed apponenda supra locum humida ca. aplasinata dolorem remouentia vt apostema minime

generetur. sexto ingenij.

Ille cui⁹ corp⁹ cordis siccū ē siccitatē incōpleta p̄ue. nit cito ad senectutē. nū viuit aliquibus annis. Cuius vero corpus cordis siccum ē siccitate cōpleta cito deuenit ad pñsim. et post hoc deuenit ad illud cui⁹ corp⁹ epatis est siccū. Silr et post hoc deuenit ad illō cui⁹ corp⁹ alioz membrorum similiter est siccum. vii. ingenij.

Oportet te scire qz cū siccitas mēbroz radicaliuz anti quatur sine dubio segtur eā friditas. qz mēbra nutriumtur ex chimo calido q̄ ē sanguis. cūz mēbra cibi absentia desiccant frigiditas ipsoz segtur siccitatē. vii. ingenij.

Supfluitates corporis i hyeme sūt pauce qz frigus cōgelat eas et i estate multe. qz calor liqfacit eas. et pauci inueniunt ex hominibus comedentes nō plurimū et plurimum nō bibētes. expositione ei⁹ i pma vētoz.

Spermatis et sāguinis cōplexio qz i estate et hyeme nō est vna sed diuersa fetus in his tēporib⁹ diuersant. caliditas enim estatis sperma calefacit et desiccāt. et frigiditas hyemis ipsum infrigidat et humectat. Expositione eius in tertia ventorum.

Vene q̄s viderūt aliq generari in magnis vulneribus et similiter nos eas generari vidimus in capite et mēbris alijs p̄gne magnitudinis et nūeri nō generant sepe sed aliquādo et valde raro. Arterias vero et neruos nō vidit aliquis sepe seu raro in vulneribus aliquibus generari. Particula sexta de spermate.

Signū geminorū cū ascēdit inchoat estas et cū descēdit inchoat hyēs. Sig⁹ vopiscis cū ascēdit inchoat ver. et cū descēdit inchoat autumn⁹. Expositione eius in p̄io vētoz.

Loca vacua existētia intra mēbra radicalia sunt plēa hūiditate q̄ humiditas ē cibus necessari⁹ mēbris pñimi. lūz priuz. et ipsum per vicinitatē attrahūt nō per venas. In migrotegni.

Inter iūcturas spine cū adinuicē separātur inuenitur q̄dam hūiditas alba viscosa similis hūiditati in fuscē ceteris iuncturis. et supra nucam ē hūiditas viscosa in fusa sic humiditas infusa i ligamētis circū dātib⁹ iūcturas spine et iūcturas oēs lingue gutturis et oīum mēbroz q̄ necesse habēt motibus successiuis. tertio iuuamētōz.

Chorda cuius creatio est ex lacerto est propriū instrumentū ad motū et iuuamētū suū est iuuamento carnis cōpositē. et aliq lacerto pueniūt ad vnā magnā chordaz. et aliq māibus et pedibus per eorum partes carneas coniunguntur. xij. iuuamentozum.

Nares sunt p̄priuz instrū primi ordinis spiritus. his vō liberato animali ab impedimētis et molestationibus suis nō ē ex ipso ordinis spūs instris. xi. iuuamentozum.

Nō iuenit in corpore mēbrū aliqd sigillatū adeo ab extensiōe et dilatatione. et postmodū ad retractionē et ad recollectionē i p̄uo loco sic matricē. et matricē colligat qui busdā ligamētis ad spinā ex latere vtroqz cū qd ligamētis dilatat matricē et retrahit. Et qz ligamina ipsa sequūt matricē i dilatatiōe et recollectiōe sui p̄seruat matricē illa. et a fractione vtiqz liberat. xiiij. iuuamentozum.

Cōplexio nerui fridior ē cōplexiōe reliqorū mēbroz. et iō frigiditas in illū actionē suā cito ostēdit. et neruus qd cōcipit ex ea pducit ad cerebrū. qre ad locū nerui et maxime vulnerati appropinari fridū aliqd vel apponi desuper non oportet. vi. ingenij.

Piores ciuitates sunt que offendunt ab orientilibus vētis. et a vētis calidis et fridis pñ inf. Expositione ei⁹ in prima ventorum.

Mala cōplexio nocet substantiē vtutis corporis necessarie. et cum est mala complexio valde destruit virtutes quācūqz. vi. morborum et accidentium.

Mala complexio ineqlis reperit in toto corpore sicut

Particula

- ypofarca. et in oibus febribus excepta febris ethica: et reperitur etiam vno membro vt est tumor. et eapa flatibus vel apostema calidum. qz in quolibet huius generis apostemate reperitur mala complexio inequalis. Particula. vi. de mala complexione inequali.
- Uigilie duo sunt modi. vnus fit ex occupatione alicuius operationis. et ex hoc non accidit virtuti aliquod nutrimentum. et alius fit absqz causa extrinseca: et hic debilitat virtutem appetitiuam et digestiuam: necnon et omnes operationes naturales. iij. opatio eius in. vi. epidimiaz.
- Quelibet valde mala complexio generata in corde qz cunqz modo generata sit vel primaria generatione vel causa alterius: alterius membri ventris destruit virtutem spirituales et annihilat ea. Et similiter defectio virtutis animalis sequitur mala complexione cerebri. et suffocatio ipsius sequitur repletionem ipsius magnam et opilationem generatam in vvis penetrabilibus ad ventriculos ipsos. xvi. pulsuum.
- Res virtutis est conseruanda: et conseruatio esse virtutis constat collectioe trium videlicet ee spūs: ee membrorum radicaliū: et ee carnis: quoz quodlibet suo simili conseruatur. Esse vero spiritus inspiratioe et expiratioe qz fit cu pectore: et poris oibus curretibz fm suā nāz tātu fer ēte corpori bona. Et ee membrorū radicaliūz cibo duro et forti. Et esse carnis. Cibo medio iter duz et molle. xi. ingeny.
- Mutatio sanguis in bonū ē cibis membrorū: et mutatio in malū est purulentia cu fetore. Et mutatio in mediū inter bonum et malum est sanies. quia ex calore extra nām et naturali simul sanies generatur. Expositione eius ī secunda aphorismorum.
- Licet mēbra corporis omnia attrahant cibuz ad se nō sunt ipsa equalia in virtute attractionis. et ideo est eozū inanitio in diminutione sanguinis inequalis. Virtus vō attractionis in corde est fortior. et post ipsuz in epate. qre cor nunquā admittit suū cibū ēt si deueniāt membra ad vltimam sanguis inanitionē. et ob hoc non ē a nobis imaginandū cū videm⁹ corpus exinanitum ex longa infirmitate qz status cordis et epatis ex inanitione sit sicut status ceterorum membrorum. Particula. vi. de prisi.
- Est naturaliter ī hoīe et in omni generatōe aialis qz cor attrahit qd sibi pdest et expellit sibi dūius validiori et fortiori attractione et expulsiōe. qm et epar opat pdicta fortius et validi⁹ qz stomach⁹ et testina et arterie plusqz vene. Et cū epar est repletū et extensum et stomach⁹ vacuus et in eo desiderii attractionis mutatur virtus attractiōis ad stōm et ab epate trahit. tertio virtutum.
- Colamētum cibi nō peruenit a stomacho ad epar. ebullit et digeritur in corpore epatis et puerit in sanguinē. et ī eo dignoscunt esse due superfluitates citrina et nigra quas attrahit chistis fellis et splen. et decurrit sanguis subtilis substātie in venā magnā ortā ī gibbo epatis que effudit ipsum in vtranz ptem corporis videlicet superiorem et inferiorem in qua vena ipse sanguis permanens commiscetur cum multa superfluitate subtili aquosa necessaria ad velocitatē decursus ipsi⁹ sanguis in venas existentes in epate propter earum multitudinem et stipticitatē. et cū peruenit sanguis ad venam largā proximaz lateri dextro cordis ibi cognoscitur pdicta superfluitas quas sugit renes et effundunt eam in vesicā quarto iuuamentorum.
- Epar nutritur sanguine rubeo et grosso: splē sanguine subtili et nigro: et pulmo sanguine digesto perfecta digestionē rubeo claro et subtili nāc spūs. qarto iuuamentorum.
- Intestina oia in circuitu sūt circūdata venis numeruz fugietibus: quaz oza penetrāt pcanitates ipsoz et recipiunt id qd meli⁹ ē ex cibo. et arterie penetrāt intestia. et ex cibo recipiūt quam grē. qarto iuuamentorum.
- Renes cibant se ex sanguinis aqua quā attrahūt: et superfluitatē aquosam que ex ea remanet expellūt in vesicā nec fuit necesse renib⁹ habere tertiā venāz sibi coniūctāz ad sui cibationē sic habuit chistis fellis et vesica. qarto iuuamentorum.
- In nullo membrorū corporis ad qz sanguis puenit ei⁹ digestio adeo pficitur in arterijs et venis sicut sāguis q peruenit ad maxillas. qz hic sanguis transit p cor in ascensu et descensu sui et mouet continue motu pectoris et calefit longa sui mora in eis via longitudinis. vii. iuuamentoz.
- Supat caliditas testiculi dextri viroz et calitas mīcis dextre muliez calitatē testiculi sinistri et mīcis sinistre. qz mēbra lateris dextri q cibātur sanguine puro calidiora sunt mēbris lateris sinistri. et iō nō neges mēbra lateris dextri masculos: et mēbra lateris sinistri feminas generare. quarto iuuamentorum.
- Principia arteriaz et venaz qb⁹ est societas inter māmillas et matrices qz orie sunt ad actū vniū discrepāt a pncipijs aliaz arteriaz et venaz. haz. n. aliqz icipiūt ex supinis diafragmatis et descendūt inferi⁹. et aliqz icipiūt ex inferius et ascendūt supi⁹: vt qd cōtinet in eis omnibus perueniat ad matrices tepore conceptus et perueniat ad māmillas tpe lactationis. xiiij. iuuamētoz.
- Dorū qnqz motuū vnus sequit aliiū successione recta et circulari. prim⁹ ē inanitio hūiditatis membrorū. secundus appetitus nālis membrorū inanitoz. terti⁹ suctio venaz a stō. qrtus sensus stomachi inanitiōis hūmiditatis. et qnt⁹ appetitus aialis. et hic est vltimus et dicitur fames. quarto morborum et accidentium.
- Daz qnqz opationū vna seqt aliā recta successione et sunt emissio aeris p spiritū: emissio aeris cū sonitu: emissio aeris sine sonitu: vox et yba. et iō cū accidit malicia alio ipsarū operationū ledit exinde opatio q ipsaz sequitur et nō q ipsam precedit. qarto scientiaz.
- Emissiōe aeris p spiritū operat lacert⁹ pectoris: operationē aeris cū sonitu operat lacert⁹ q ē infra costas: emissiōe aeris sine sonitu operat lacert⁹ cāne pulmonis: vocē opatur guttur et lacertus eius. et verbū cōplep p linguam et eā adiunāt dētes labia foramina nariū supremū vūce et palatum. quarto scientiarum.
- Sedimē albū in vrina residens mediū est inter sanies et humores naturales: et est res ex cibo q operationez nature refugit apud conuersionē sui ī sanguinē et nō alteratur ab ea. et sit sāguis neqz sanies cuius cā efficiens est p mixta dispositioni extra naturaz. Expositione eius in pma pronosticorum.
- Aut Moyses. hoc videtur mihi et comprehenditur a mensuratione qz id quod natura non potest ex cibis conuertere in sanguinem in epate est ille grossius humor qui apparet in aliquibus vrinis. et illud quod natura non potest conuertere ex sanguine decurrente in membra ī cibum eorum est illud quod descendit et apparet in vrinis egrorum et aliquoz sanorum.
- Sanguis qui necessarius est ad membrorum nutritionem et ad conseruationem caloris naturalis cum augmētatur sui quantitas augmentatione multa. vel mutatur sui qualitas aut in rem acutam aut in rem pungitiuam. aut in humores crudos et indigestos. aut permutatur qz litatiue ad augmentum corrumpitur et corruptus in corde corrūpit cor. et vniuersalr totū corp⁹: et corrūpt⁹ ī mēbro remoro a corde corrūpit membrum illud. et trāsit ipsius corruptio de membro ad membrum quousqz peruenit ad cor. Particula sexta de floboromia.
- Arterie que accedunt ad cerebrum expellunt superfluitatem in ipsis existentem in ventriculis cerebri et retinent sanguinē pseruātqz ab ipso. ix. iuuamētoz.

C Dispositio naturalis est cum cutis non est extensa et inter cutem et carnem est vacuitas aliqua. et similiter cum repleatur aliqua loca carnis totaliter vacua et spalter loca que sunt circa arterias per eas dilatationem in eis. sed in apertibus calidis omnia ista loca replentur et extenditur cutis. et cum vete rescutunt apostemata decurrit aliquid ipsius mæ ad pelliculas et sifacia et venas quousque pueniat ad os quod est sub apertis. Et in summa nullum membrorum cui accidit apertis calidum quod inueterauit in illo in dispositione remanet naturali. Particula sexta de apostematibus.

C In corpore sunt duo calores unus naturalis cuius esse est in sanguine et alius morbiditatis: et alius pungitius sibi cuius genere comprehenditur febris: et hic dicitur calor extraneus: et calor extra naturam: et calor etiam acquisitus. iij. expositione eius in sexto Epistole.

C Per easdem venas per quas transmittitur cibus a ventre ad membra omnia decurrunt multe superfluitates ab omnibus membris ad ventrem et intestina tempore assumptionis medicine solubilis et tempore crisius. Et multoties accidit sanis tempore magne famis decursus sanguinis puri ad stomachum in sui cibum. Et flegma quod generatur in stomacho defertur ad epas per illud quod defert sibi cibum. Particula. vi. de colore nigro.

C Ventositas aliquando coadunatur inferius et aliquando sub pelliculis inuoluentibus ossa vel inuoluentibus laetum. et aliquando sub pellicula inuolvente aliquod membrorum interiorum. ultimo ingeny.

C In humore cristallino vitreo et albugineo et similiter in tunica cornea non reperiuntur vene aliquæ. sed humor cristallinus nutritur ex sudore humoris vitrei pueniende ad eum per tunica retinam habentem multas arterias et venas. et sicut cornea nutritur ex eo quod decurrit ad eam ex tunica vitrea habente etiam venas multas. x. iij. iuuamentorum.

C Subintrant per ea loca in nuda quibus egrediuntur nervi arterie et vene ad faciendum in ea id quod faciunt in omnibus membris. tertio iuuamentorum.

C Membris indigentibus subtili sensu coniungitur nervus mollis: et membris indigentibus motu voluntario coniungitur nervus durus. et membris utroque indigentibus coniungitur nervus durus et nervus mollis. et membrum indigenti multo sensu coniungitur plures vel unus magnus nervus. et membrum non indigenti sensu nequaquam coniungitur nervus. xvi. iuuamentorum.

C Non coniungitur cuti aliqua singularis nervus specialiter sibi adueniens. sed coniungitur sibi a membris sub ea existentibus minime particule particulæ nervi qui coniungitur ipsis membris ut liget cutem cum eis que sibi subsistunt membris et fit statim sibi istri. et sedit per illud. xvi. iuuamentorum.

C Sensus comprehendit totam cutem etiam si sibi specialis nervus coniungatur. et similiter sentiunt pellicule sifacia arterie vene matricies intestina stomachus vesica et viscera omnia. xvi. iuuamentorum.

C Non est mirum si cuti que est super lacerto cessat sensus et non cessat motus lacerti. quia nervus qui extenditur et dividitur per lacertum nullam habet lesionem et ei qui est divisus ex eo extensus in cutem accidit lesio et cum excoriat cutis a lacerto in ipso est ipsius lacertum moveri et non sentire: sed in ipso est ipsius sentire et non moveri. quia ipsi lacerto parato suscipere sufficere quantitatem virtutis animalis accidit lesio magna et sentit effectum nec potest. et hoc quia motus ex agente est sensus vero ex patiente. iij. morborum et accidentium.

C Ictigatio accidit in omnibus membris possibilibus dilataris ossa et cartilaginea nunquam dilatantur. Et ideo frequenter accidit ictigatio in cute et forte accidit in lacerto qui est sub ea. et forte accidit in stomacho vesica matricie intestinis epate splene diafragmate et in corde proprie, quia

to morborum et accidentium.

C Virtus imutativa tria quia in carne quod non absolute dicitur caro est sicut in membris ceteris et relique tres virtutes sunt in ea debiliores quam in omnibus aliis membris. Caro ipsa mollis fluxus materiem citius aliis membris recipit. et scdario post carnem molle facile recipit mæ ipsas pulmo mollitie sui corporis vel defectio ipsarum trium virtutum. et post pulmonem facile recipit fluxum mæ matricis pone bona corporis sui largitur. v. vetriculorum et multum meatibus eius quibus dant mæ ad ipsos vetriculos a superius ad inferius expellunt. Particula sexta de flobotomia.

C Quilibet fortis membrum virtus transmittitur ad membrum sibi proximum de membris debilibus. et sic fit in membrum debili virtus quedam composita ex propria sua virtute et virtute transmissa. Expositione eius in prima ciborum. Fortassis corpori existenti in quiete et ocio accidit febris ex hoc: et forte ipsi corpori accidit similiter desiccatio ex debilitate membrorum non nutrientium se bono nutrimento et cum membra non nutriuntur desiccatur corpus. Particula. vi. de somno et vigilia.

C Dux reple opilatorem faciendum in loco. v. materiem quod sunt in omnibus apertibus humorum qui sunt in arteriis et venis id est est status. quia cum virtus imutativa digestiva que est in ipsis membris apostemat vel in ipsis venis humorem continetibus est firma et fortis immutat id quod est in apertibus in sanies bonam et albam temperate subie. et immutat id quod est in venis in sedime laudabile quod residet in vena. et hoc genus saniositatis non est tantum putredo sed continet in se digestionem. cum vero virtus hec est debilis valde putrefactio sequitur absoluta et egrediuntur de apostematibus humiditates inæquales et resident in vena febricitantium sedimena illaudabilia. primo februm.

C Multoties nam mudificat totum corpus in egritudine tempore assumptionis medicine solubilis aut vomice. et tempore egritudinis quod dicitur diaria et fit ingressus et egressus superfluitatum per easdem venas quibus cibantur membra donec perennat predictæ superfluitates de membrum in membris ad venas pcedentes ab intestinis et stomacho. et non est mirum si reuertitur cibus a superficie cutis manifeste ad corporis interiora. et sicut accedit ad stomachum ab epate et splene per easdem venas quibus a stomacho ad membra ipsa decurrat. tertio virtutum.

C Superfluitates cum ad vacuitates membrorum fluunt et ibidem more longitudie diuiduntur ex eis accidunt imutationes dissimiles adeo quod in opatione nascuntur multoties repleuntur corpora filia laridi arene tegule ligno carbonibus amurce oli et feci et propter hoc multis aliis species. ad Glaucanem.

C Virge collo matricis et corum receptaculis lacertorum et nervus necessary coniungitur ad dandum tempore usus coitus sensum delectationis magnam et propter membra hec aliis membris sicut generatio ut sunt omnes matricies et testiculi viro quorum glibet habet receptaculum coniunguntur nervi parvi similes nervo qui coniungitur membris omnibus interioribus sicut est epas splen et renes. xiiij. iuuamentorum.

C Sanguis cum effunditur ad partes membri vacuas generat apostema. et si membrum calor innatus egreditur ab æqualitate sua naturali egressione multa putrescit sanguis ille sicut putrescit in corporibus mortuorum. et si fuerit virtus eius adhuc remanens nec egressus est in egressione magna fortificatur supra ipsum sanguinem et immutat ipsam in sanguinem. et secundum dispositionem horum duorum statuum circa digestionem et putrefactionem saniei dispositio fit diversa. Expositione eius in prima pronosticorum.

C Cum replentur vene existentes in aliquo lacertorum sanguine calido vel sepeliuntur ab illo apiuntur quæ eas ora desluitur sanguis ille in largitate quod est in carne lacerti. et quod est lacertum calefit suba corporis lacerti iterum et exterius inæqualiter et dum caro est

Particula

- in huiusmodi passione fit in lacerto mala complexio ineq-
lis sentit lesionē. z dū vñf caliditas toti lacerto fitq; ca-
liditas carnis interi⁹ z exteri⁹ equalis auferē tūc inequa-
litas z fit in lacerto mala p^olo equalis z auferē sensus le-
sionis. z intelligas illud idem in membris omnib⁹. Par-
ticula. vi. de mala complexione.
- ¶ Hñatur in corpe paulatī humor mal⁹ sillis veneno mor-
sus vel mortis: cui⁹ modica est actio in corpis mēbra. z cū
pucnit ad pfectōz malitie appet subito actio ei⁹ z cito i-
terficet. z qz actio in causis mortiferis est eaz q^litas non
quantitas: cōprehēdīm⁹ fore simile in egritudinibus fu-
rentibus cito interficientibus petere interiora si sup^ostis-
set letale paulum vel a vipera morsus esset. tertia exposi-
tionis huius in. iij. particula.
- ¶ Mēbra ad motū recipiūt flux⁹ i capite dfluētes ex mo-
tu q fit p vocē mēbris vocis accidit sgnātia z ex motu p
manus accidit paliss. z ex motu p eq^latōem accidit do-
lor: spine. z sille accidit alyis mēbris singulis motu sui. Ex-
positionis. vi. in. vi. epidimiarum.
- ¶ Excellēti⁹ res quātitate i ppositōe egritudinū z magl
dubitabilis ē cōplexio mala: eo q gen⁹ cōplonis ē res me-
lior quātitate in natura. viij. ingeny.
- ¶ Potior cāz i gñatōe egritudinū ē ppatio corpis ad re-
ceptiōē pestis. z pp b nō moriuntur oēs hoīes tpe pestis.
nec oēs in ascēsu canicule egrotant. primo februm.
- ¶ Mutatio aeris multa egritudinē faciēs z cib⁹ mult⁹ v-
tutē aggrauās exercitiōz balneo⁹ z sōni imoderatio oēs
he res nūerāt iter res q sūt p nās z si gen⁹ eaz sit rez i
nālū. qz ipse res iquātū sūt sup^obūdātie z virtutē aggra-
uāt in id qd pter nām est trāscunt. in micropulsum.
- ¶ Virtutes nāles dōbiles dōbellā multotiēs a pnis causis
z vīrutes fortes i debellāt n3 supāt nisi a magnis cāis. z
iō cū fortia corpa pmanētia lōgo tpe sana egrotāt pueiūt
ppe destructōem. z cum egrotant corpora debilia q mo-
lestantur a successiuis egritudinibus liberantur ab egrī-
tudine facile z euadunt.
- ¶ Cuius ē sanitas pmanens z stans forē cāe nō imutāt
corp⁹. senū vō neutro⁹ z oīus defecto⁹ cāe valde dōbiles
imutāt corpa mag⁹ mutatiōe. Et iō senī z neutro trāsgre-
diētib⁹ qstitatē z qstitatē cibi modica trāsgressiōe accidit
ex hoc magna lesio. z iuuenib⁹ lesio q eis accidit ex cibi
multa trāsgressiōe ē parua. v. p^osily sanitatis.
- ¶ Corruptio accidit aīali pmarīo ex suo eē duob⁹ modis.
aut ex sui siccitate senescit z pueit ad mortē. aut q ex dis-
solutōe sui ēt pīma dissolutōe q ē calor nālīs pueit tūc
ad p^optōēz: accidit ēt sibi corruptio z alio mō q seq^l sup-
fluitates ortas ex cibis z potib⁹ assūpt⁹ q qdē oēs sūt ex
suo eē. Item accidit eis corruptio ex cāis ex suū cē: qrum
vna nō recedit ab eo z b est aer. z oē id qd tangit ipm z i-
mutat eius complexiōē vel diuidit pīmitatē eius. pī-
mo consily sanitatis.
- ¶ Quēcūq; iuuenies nō posse egrotat nisi praro nō mutes
eū ab aliqua de suis egritudinib⁹ i toto ei⁹ p^osilio. Et quē-
cūq; videbis successiue egritudinib⁹ egrotare debes idaga-
re cāz b⁹ z eā expellere. z sic sine dubio mutabis aliquaz
ex ip^o p^ouetudinib⁹ maiorib⁹. Cōsidera ēt eū q ē imutād⁹
de consuetudine in consuetudinem si illud potest sustine-
re vel nō. vi. consily sanitatis.
- ¶ Boz q ifirmant succē sūis egrotatōib⁹ pp pestē in co-
rū existēte corpbus cā ē aliquod boz duoz: aut supflua
repletio: z tunc dīminue quod ingreditur corpus. aut hu-
mor malignus generatus in corpore: z tunc prohibe ea q
generant ipsum. z mollificare egestionem in vtroq; min i
me pretermittas. vi. consily sanitatis.
- ¶ Corp⁹ iā debilitatū pp lōgā ifirmitatē vel pp eūonē v^l
malū būorē idiget cibo leui facīl digōnis bñte bonū z fa-
- porosū odorē. qz bon⁹ odor addit i corpe z adaptat ei⁹ cō-
plonē z calorē fortificat nālē. Expōne ei⁹ in. iij. cib.
- ¶ Uetusitaz ifirmitatū quēadmodū sūt asma calcul⁹ emo-
royde nariū malaylcera z sīlīa accitū puer⁹ z ifātib⁹ ml⁹
rotiēs aliq sanāt i. xl. dieb⁹ vel i. viij. mēfib⁹ v^l i. viij. anis.
z aliq sanāt pueris i pductōe piloz i genitalib⁹ z puellis
i tpe eruptōis mēstruoz. Par. vi. de signis mortis.
- ¶ Percussio vel lesio scā i lacert⁹ tipoz ipoztat spasmū fe-
bre obstupefactōēz melīaz magl qz i oīb⁹ alyis lacert⁹ pp
vicinitatē sui ad pncipiū nerui. z iō circūdat⁹ fuit lacert⁹
iste z sepult⁹ inter duo ossa. xi. iuuamētoz.
- ¶ Cū dīrūpīf tūcavuca nimia dīrūptōē z fluit tē būidi-
tas albugiea z egredīf ex cā pueitqz ad tunicā corneā: ac-
cidit ex b⁹ due ifirmitates: qz vna ē casus tunice vuē. s.
būiditatē cristallīnā: aliaqz decursus spūs z ei⁹ exit⁹ p il-
lud vuln⁹. iij. morboz z accidentium.
- ¶ Apatā orta i mēbris nobilib⁹ iterficiūt subito z apatā
accitū i mēbris itrisec⁹ ignobilib⁹ iterficiūt pp sui ma-
gnitudinē debilitatē vīut⁹ ifirmi vel errorē i p^osilio acci-
dēte. Expōitōe eius i prima pronosticozum.
- ¶ Corpora nostra qz nō pmanēt i statu vno: nō i quātitate
pp illd qd ipsa resoluit: nō in q^litate pp id qd alterat illa
ab extrīseco: ordiata fuit i cōpe nfo ad repatōē corruptō-
nis icidēt i qstitate vīus nutritina: z ad repādā corrupti-
onē icidēt i qstitate posita fuerūt duo gñā spūs: qz vnus
ē p motū pectoris: z aliud p motū pulsus. quinta expositi-
one eius in sexto epidimiarum.
- ¶ Supfluitates frigide cū a capite defluāt ad stōm calim
vel cū supfluitates cale defluūt ad stōz fridū hui⁹ diffici-
lis ē cura sicut pbatū ē. z cū būores fridi flatici defluūt
ad stōz calz hui⁹ difficil ē. z cū vēter ē dur⁹ z ē i eo vomī-
t⁹ difficultas b⁹ multo magl difficil ē cura. vi. p^osily sātāt⁹.
- ¶ Dolor vehemēs ex siccitate ē difficil⁹ curatōis aut ipossi-
bilis z multotiēs accidit b⁹ siccitas cū apate calido i epa-
te generato. xy. ingeny.
- ¶ Neminē reperi patiētē spasmū ex apate calō i cerebro
liberatū eē nec audiri. Sz bi tres modi spasmī. v3. q acci-
dit ex repletōe membrorum z nernosorum aut ex humore
morditino membra mordente: aut ex frigiditate forti p
quam est instar glaciei in neruis recipiūt sepe curaz duo
decimo ingeny.
- ¶ Cephalēa generata ex caliditate vel frigiditate est for-
tis. z cephalēa generata ex siccitate est debilis. ex humi-
ditate autez nullo modo accidit dolor. multitudo vō bū-
morum in capite generat grauedinē nō cephalēaz nisi ex
eis accidant opilatōēs z p m quantitatē opilatōis tūc
accidit cephalica. y. miermir.
- ¶ Apostemata orta in radicibus aurium nō oportet te re-
primere in pncipio: quēadmodum alia apata multa. sz oz
te facere pīum medicari. sea medicaminibus attracti-
uis attrahentibus humorē ledētē ex iteriozib⁹ corpo-
ris. z hoc sicia supapposita p ipsis medicaminibus opera-
tur: nec vnqz consiliūmus eorum repressionem nisi perra-
ro: z cū modice rep^ossius dolore absente z mūdificato toi-
to corpore prius. iij. Miermir.
- ¶ Apostemata orta in radicibus aurium cuz incipiunt re-
solui sponte noli mouere aliquo modo. Sed cōmitte tūc
totū negociū nature que si colligit saniez operi tunc ea.
z euacua ipsozum sanie aut resolue illa medicaminib⁹
z consume. tertio miermir.
- ¶ Cū mā acuta fuerit i oculū a capite icipimus ab eūone
corpis vlt p flōmiam vene z p solōnem vētris z post hec
ab eūone capitis spālter p gargarismū vel attractiōem
māe ad partē tūā per appositōem siciaz z similiū. z ali-
qū apim⁹ venas pulsariles v^l icidim⁹ cas qff. ppe aures
v^l s. tipora. z postmodū ipz oclz medicāur. iij. miermir.

Impossibile est generari in pectore et epate apha flegma-
ticū. qz pectus est maioris et fortioris soliditatē q̄ oīa alia
ad que peruenit h̄ materia. et epar nō solū est solidū: sed
cū hoc imutat cibū et alterat eū a sua nā. et sīlī non intrat
corpus diafragmatis aliquādo ppter eius soliditatē fleg-
ma viscosum v̄l sanguis grossus et specialiter nerueā par-
tem eius. xvi. pulsuum.

Cū epar et stōus sunt debiles dñs hui⁹ sine dubio ad de-
structōez parat. et ideo necessaria ē eoz pfortatio p̄tinue
Quum vō intestinoz cum debilis est virtus nō sperat ori-
ri inde malū: s̄ renes et splen cū sunt debiles sunt ex illis
in gbus nō est fiducia veniēdi ad malū: sed fit ex eis le-
sio inter lesionem intestinoz: et inter stomachi et epar
lesionem. xvi. ingeny.

In apate pectoris stōi et eparis vel alicuius mēbz colli
vel capit ligamānta manus et pedes. et in apatibus pedum liga-
mentum. tertio ingeny.

Epar et splē sūt mēbra magis parata et magis apta susci-
pe sclerosim ex frequētate ciboz grossoz viscosoz et si-
militer renes et ex sclerosibus mēbroz ipsoz aliq̄ est idis-
solubilis et aliqua difficilis dissolutōis. xii. ingeny.

Curare studeas cura vigili vt nō accidat epari spleni et
renib⁹ sclerosim. et multoties accidūt scleroses h̄bitibus
apā calin et aliq̄ istoz triū mēbroz cū frequēter cibos su-
mit q̄ humores grossos gñant et viscosos. xii. ingeny.

Cū intestia grossa vlcerañt vel plagā facit ē cura ipso
rū. qz grossa sūt et carnosa et i eis existūt medicamīa et mo-
rant. intestinaqz subtilia tarde curant. et intestinū ieiunum
spāliter nūquā curā recipit cū accidit sibi plaga pp tenui-
tatē sui corpis et subtilitatē sensus et multitudinē venarū
eius et continuum trāsītum colere pure per illud in quo
semper est pura. vi. ingeny.

Cortici g ē i manifesto corpis spālitas qdā test quod in
eo retinet et p̄sistit ex humiditatib⁹ fluētib⁹ ad cutē q̄cqd
est grossus et terreū. et ex hoc accidit scabies et infirmitas
notata excozatio et lepra. vltima medicinarum.

Accidit p̄sis paulatim pp apostemata indissolubilia
vel pp apata sensui nō manifesta. in micropulsibus.

Nō plōgat collectio saniei in apatibus calis vltra diē
vigēsīmū et i apatibus frigidis vltra sexagēsīmū. Expositi-
tione eius in prima pronosticorum.

Nō pōt eē penit⁹ qn accidat cordi pestis cum adest tps
mortis. et mors sequit malā cōplōnē cordis et oīuz mem-
broz corpis p̄plōnē malā quātitate magna et maxie mē-
broz p̄similiū nō sequit mors cito. et illa que est specialis
mēbris organicis sequit mors subito quam fortis s̄ncō-
pis p̄cedit. quinto scientiarum.

Impossibile est cū mutent oēs arterie vlr i cordis pas-
sione rōne societati sue ad mēbz egrorūt: et mēbz pp qd
patitur cor p̄re alijs membris sibi vicinis ē pulmo et post
pulmonem epar: et post epar diafragma: et post diafrag-
ma pectus. xvi. pulsuum.

Cū he cāc oēs aggregant sīt videlicet humoz subtili-
tas mēbz raritas aeris p̄tinētis calitas et medicine dispē-
sate virtutis vehemētia et infirmi cito resoluit apā: et qñ
subito aggregantur his tria fit triūm. Expositione eius
in sexto pronosticorum.

Egrotantium mors accidit altero istorum modoz: aut
accidit infirmo crisis mala perfecte malicie et mori ipso
die: aut resoluit virtus infirmi paulatim paulatī et mori
subito absqz crisi. ii. crisis.

Sit Moyses. necessariū est qd h̄ mors subita sine crisi
ipossibile ē qd fiat i declinatōe egritudis nisi accidat ipsa
ppter peccatum qd accidit infirmo.

Dis egritudo que sedat absqz purgatōe manifesta aut
exitura magne quantitatis in maligniorem dispositionē

q̄ fuit reciduat. tertio crisis.

Dēs modi gbus moriū q moriū sine crisi tres sūt. p̄m⁹ ē
mors que fit in p̄n⁹ paroxysmi febris. secūdus est mors
que fit in statu paroxysmi. et tertius est mors que fit in de-
clinatōe paroxysmi febris. et h̄ min⁹ alijs accidit. ii. crisis.

Quam supfluitatū corpis eūo est duob⁹ modis. aut per
corpa circūdātia ipsas q̄ se ipsas expellūt et excutiūt: aut
p̄gressionē supfluitatū ipaz fluētū a corpib⁹: que ipsas
circūdant debilibus non valentibus eas constringere
nec retinere.

Caucas lenire ventrem in principio apostematum ani
et circūiacentium membrorum: nec prouoces vrinam in
principio generationis apostematum in vesica virga et re-
nibus: nec prouoces mēstrua in principio generatōis apo-
stematis in matrice et eius concavitate. et nō prouoces vo-
mitum in principio apostematis stomachi vel meri. et cū
guttur et supmū oris et lingua et qd in ore ē icipiūt apari ca-
ucas a gargarisatōe. qz gargarisimus in locis h̄ cōparat
solutōi ventris in apostemate intestinoz: et puocatōi vri-
ne i apostemate vesice: et vomitui in apostemate stomachi
v̄l meri. ii. ingeny.

Appositio sicie i loco occipity est vnū de potioribus iu-
uaminibus ad p̄hibitōem fluxus mēcz ad oculos: et h̄ fi-
eri nō oī nisi post vniuersalem euacuationē corporis to-
tius. xii. ingeny.

Appositio sicie attrahit que sunt in profundo corporis
et euellit apostemata multe duriciē p̄ medicinis ceteris
attractiuis: que faciēda nō est nisi sit totū corp⁹ pus eua-
cuatū. qz cū apponit sicias i mēbro corpore repleto māz
ad ipm attrahis magis. et ideo cum apponit appone eā in
pte remota a mēbro patiēte. vt mā ad oppositū sicut di-
ximus attrahatur. xii. ingeny.

Memēto qd medicamīa resolutiua opata ad medelas
mēbz alicui⁹ repleto corpe magis attrahunt ad mēbz et
replet q̄ euacuāt. et ideo cū medicamīa apata calida et re-
liqua nō cōfidat in dispensatione resolutiuoz nisi postqz
euacuaueris totum corpus. xii. ingeny.

Medicīa resolutiua cū opat i p̄n⁹ resoluit id qd retine-
tur in mēbro: et attrahit ad locū resolutiōis plus materie
quā resoluerat. et iō durate mā in fluxu et descensu in mē-
bro patiēte opanda sunt tūc p̄hibitia et repmētia ad for-
tificatōez mēbz euacuātōe facta pus. vel attracta mā ad
diuersum. ii. ingeny.

Putāt aliqui qd illud qd est valde stipticū sit potius oī-
bus stipticū in p̄strictōe. et illud qd est valde resolutiuū sit
iuuatiuū potius oīb⁹ resolutiuis gbus idigeť ad resoluti-
onē. et nō itellexerūt qd q̄libet istaz duaz virtutū quāto
magis est fortior tāto magis gñatur ex ea fortior dolor i
mēbro apato. qz a stiptico pp sui stipticitatē gñatur qd si-
mile p̄uisioni siue p̄ritōi mēbz subam recolligendo et re-
stringēdo nimia restrictione. a medicaminibus vō acutū
que resoluit maxima resolutiōe gñat i mēbro apato qd
simile corzōioni. et ideo ver temperatuz in qualibet ista-
rum duarum virtutum est melius quam transcendens.
quinto micrmir.

Non refrigeres neqz reprimas herispilam nisi purga-
tū corp⁹ sit p̄ solonē vētris pus cū medicīa purgāte colas
qz si p̄mittis refrigeratōez et rep̄cussionē añ eūonē fit for-
tis expulso a mēbro habente herispilam ad mēbz no-
bile nobilitat magne. xii. ingeny.

Hunc magnū canonē excellēt p̄uisionis oz te hēre sem-
p i memoria tua. Et ē cōmisce i medicīa dispēsata ad pro-
positū et itētoez aliquā multoties medicīas alias icoue-
niētes p̄posito et itētiōi illi qd medicīne si nō p̄ueniāt ipsi
p̄posito non debent triari ipsi vel sibi aliquaten⁹ nec etiā
amaduēlari. vii. micrmir.

Particula

Cait Moyses. sicut immiscemus mastice que est medicina stiprica cum solutiuis ad confortatōem oris stōi et phibitione abhoiatiois medicinarū solubiliū et vomica: et sic immiscem⁹ dragag. ad phibitōem nociuiti colloq. i. testis

Cita resolo spūs et sincopis accidit sibilitate hūoz ei cuius hūozes sūt modici et sīstiles. Et si egritudo hec cū apā te epīs vel stōi fuerit nō curat aliq. mō. qz virt⁹ ei⁹ pp apā qd cibū phibet ē pempta. xy. ingeny.

CImpossibile ē te hēre vnā medicinā ad medelaz oīum corporoz. qz diuersitas cōplonuz corporoz et etatū regit diuersas medicinas. et pp hāc cām oz te habere duas medicinas paratas vnā fortiozē oībus itrantibus genus ei⁹. et aliam debiliozē et ipsas iuxta necessitatē cū opus fuerit immiscere. tertio catagenis.

CSudor fit extra naturam. qz cum cursus corporis sit secundum actionem nature et naturalibus dominans vice rit ipsuz ad eūdem ipsa humiditas non mundatur. Expositione eius in prima affozismozum.

CExplicit particula tertia.

CIncipit particula quarta continens affozismos de pulsibus et ipsorum significationibus.

Pulsus est causa duorum iuuamini-
num. hoz primū
melius et potius est conseruatio caloris natu-
ralis. et secundum est generatio spiritus. tertio
decimo pulsuum.

CSpēs pōderi noīati i generib⁹ pulsū ē mēsuratio tps dilatatois ad tps geti qd ē p⁹ illd. et tps restrictōis ad tps geti qd ē p⁹ illud. qz qd s hoz duoz tēpoz idubitatē hz ordinatōez nālē fm vnāquāqz etatē qz qz gubernat hz nām. et quādoqz mutat a natura. in megapulsibus.

CCognitio pōderi pphēdi i pulsū valde forti. et citra hūc nullo mō pphēdi potest pōdus aut cōprehēdi cōprehensione a veritate remota. vy. pulsuum.

CSignū qd significat fortitudinē virtutis semper nec fallit est pulsus fortis equalis. et similiter est pulsus magnus. Particula. vi. de florum.

CNoniter geniti pueri pulsus ē spissus et veloc. senis vō ē paruus et tard⁹. et reliqz etatū pulsus ē medi⁹ iter vtrūqz iuxta ascēssionis et descēssionis sui gradū. s. etatis iunētutis potissime ē pulsus magn⁹ et fortis cui⁹ magnitudo et fortitudo diminiuit fm degradatōez. adeo qz fit i senectute puius et debilis. Et a tpe natiuitatis vsqz ad statū iunētutis addit pulsui magnitudo et fortitudo. iuxta ascēssionis gradum. xi. pulsuum.

CPulsus tardus debilis et paruus he spēs tres cū pueniunt ad sui vltimū sunt valde timende. et hoz dñi sūt i ptiua dubitatōe. et nō ē ita de magno et forti i vltio. s. veloc i vltio ē securior et salubrior tardo i vltio. xii. pulsuum.

CPulsus ineqlis i paroxysmis significat qz cā inequalitatis eius est certa mutatio egritudinis. vel. n. mutat egritudo in mēbz ignobile et liberatur egrotās. vel mutatur in mēbz nobile et destruitur. et non significat ex ineqlitate impari aliquod certum. quarto pulsuum.

CPulsus ineqlis parilitatis significat qz cā ineqlitatis ē certa mutatio. et contrariū huius significat qz cā ipsa est mutatio incerta. x. pulsuum.

CDes spēs pulsus ineqlis vltra vnā pcussione sequit māla cōplexione cordis inequalē aut pestē adueniente stō siue virtuti. x. pulsuum.

CVirtus debilis in seipsa raro facit pulsū ieqlē fm plures pcussioes. et vtrius fortis i seipsa aggranata multitudie hūozū fac pulsū ieqlē fm plures pcussioes. x. pulsuum.

CPrimus status virtutis debilis et parue facit pulsū valde debilem et valde paruum. et secundus status virtutis debilis mutat pulsū in appositione digitorum supra arte-

riam positorum in mutatione que dicitur cauda foricia tornatilis velocitate secūda. et status virtutis destruite et dissolute magis illa mutat pulsū in mutatōez qz noīatur cauda foricina finitina. x. pulsuum.

CPulsus fortis pcussiois tactū fortiter pcutiēt et silt spēs pulsus duri s. modū pulsus tremuli et spissi. vi. pulsū.

CNunqz iuenit pulsus valde magn⁹ vel valde fortis tardus. s. tñ multotiens inuenis pulsū valde magnum vel locem et non tardum. v. pulsuum.

CPulsus ptinget hec oīa. s. multā fortitudinē et multā duriciā fm qz pōt repiri duricia cū multa magnitudine. hui⁹ restrictio ē magl māifesta et magl apparēs qz oīum alioz. S. pulsus stricti restrictio ē icognita et nescit nec sentit: mō aliquo pncipiū mot⁹ restrictōis eius. primo pulsuum.

COmnis egrotatio que vertit pulsū in spissitudine cū augmētatur elongat et fortificat adducit pulsū inequalitatem significantem qz corpus arterie truncatus est et reductū in minimas particulas non pūctas. i. micropulsū.

CInequalitas est corruptio parilitatis fm quamcūqz speciem: et impossibile est inueniri pulsū inequalis parilitatis nisi raro. cum vero pestis est parua facit pulsū inequalis parilitatis: et cum magna pulsū inequalis imparilitatis. in pulsū paruo.

CEst alii pōlo calioz sua nālī et pōlo arteriaz fridior sua nālī vel e⁹. et similiter ē cordis. et accidit aliqties qz corpus cordis ē fridi⁹ sua pphone nālī. et suba repz circūdata: rū a vētricul⁹ ei⁹ calioz vlt⁹ e⁹. et fit pulsus tētilis pulsui nālī. Et silitudies hoz egritudinū decipiūt et faciūt errat si solū ignorātes vepz et pitissimos medicoz. xv. pulsuum.

CDissoluta virt⁹ parui debile et spissū valde pulsū operatur. pprita vō et grauata facit pulsū inequalē et inordinatū: et vertit pulsū in eā inequalitatē que est fm vehemētiā et magnitudinem: et he ppric sunt et maxime ineqlitates vtrūqz ppric. et eius qdem que multum lesa est parui etiam que multum lesa sunt magni. in pulsū paruo.

CLoadunatur in stomachi ore multoties humor malus qui mordet eum et in frigidat operaturqz pulsū paruum ineqlē. imparē. qz paruitas pulsus eueniens ex eo qd in frigidat est maior illa que mordet. et eqlitas pulsus eueniens ex eo qd mordet ē maior illa qz in frigidat. pma feb.

CMordicatio oris stomachi vomitus nausea singultus angustia et defectus. harum quelibet passionum facit pulsū spissū valde et debile et quandoqz velocē moderate. contritio vō stomachi absqz ipsarum causarū ali qua facta. s. que accidit a cibarys nullam habentib⁹ vtrūqz aggranatib⁹ et molestātib⁹ qritate sola. et silt qz fit qbus dā humidis pfluētib⁹ et stōz ifrigidātib⁹ et nō mordētib⁹ ipsū pulsū rap pui tardū et debile opat. i. pulsū paruo.

CLū ē i arteria mala pōlo ieqlis humidioris vel calidioris pti fit pulsus maior et velocior. et cū est partis fridioris vel sicioris fit pulsus minor et tardior. x. pulsuum.

CIn pñ oīuz febzū ex putredie mot⁹ restrictōis arterie ē valde veloc qd signū ē valde remotū a falso. et oz te magl pfidere i hz signo i troitu cognitionis qz i aliquo alio. et silt ē pulsus i augmēto et additōe. sed in tempore status motus et restrictōis et dilatatois est veloc. xv. pulsuum.

CQuotiescūqz inenit i pñ febris pulsū aut magnū: aut alienū a duritia nullo modo talis febris ē febris ethica. et cū pulsus ē fortis et magn⁹ absqz duricia manifestū signū est qz est febris. et cum inuenis pulsū debile paruum et arteriam duram tunc est febris ethica. xv. pulsuum.

CCum multa materia frida puenit ad cor tpe pncipy ac cessionis febris venit egrotans ad statum pxiimum mortis. et hec significat mutatio pulsus qritate magna ad tarditatē raritatē et paruitatē: que tria debilitas si sequatur i quātitate multa egrotās moritur ipsa hora. xvi. pulsū.

¶ Cum pulsus arteriarum omnium est debilis virtus animalis est debilis in seipsa ex male complexionis corporis cordis causa ut cognitum est. et si hoc accidat in aliquo membro corporis tunc illius membri solus complexio est mala. Et cum unius eiusdem arterie pulsus aliquando est debilis: et aliquando fortis non est tunc virtus debilis in seipsa. sed tamen est ibi multa materia que aggrauat et strāgulat virtutem. xvi. pulsuum.

¶ Vene membro egrotanti proxime sunt parate imitari mollicie et duricie: et vene remote a membro egrotante non sunt parate imitari in illud nisi per interpositiōem cordis inter ipsas et membrum egrotans. x. pulsuum.

¶ Cum est in frigiditate corporis cordis in seipso calefactus humectatum vel desiccatum multum secundum dominium male complexionis in se dominantis facit pulsuum debilem. quia pestis cecidit in cordis virtute. et cum est calefactus aut in frigidatus sanguis et spiritus qui continetur a capsula cordis vel est calefactus vel in frigidatum corpus capsule cordis vel pulmonis et potest dicitur illa mala complexio usque ad cor nec dominatur in eius corpore ex his fit immutatio pulsus alia ab ea que fit ex peste in cordis virtute cadente. xiiij. pulsuum.

¶ Cum sanguis et spiritus contenti in corpore cordis aut a corpore capsule cordis vel pulmonis immutant suas complexionem in siccitatem aut humiditatem non mutantur causa necessaria ei? ab eo quod prius erat. quia caliditas et frigiditas sunt que immutant causas. xiiij. pulsuum.

¶ Pulsus vene in statu crisis est multotiens inequalis. et maxime cum in crisi est maximus labor pulsus factus fluctuans spei est quod significat sudorem. pulsus autem durus non significat nisi vomitum et sudorem. et pulsus altus est signum commune omnibus speciebus euacuationis. et si militer est pulsus fortis. Cum autem est pulsus magnus significat motum nature ad exteriora corporis et non ad interiora cum fluxu sanguinis narium vel cum alia re. iij. crisis.

¶ Cum augmentatur calor corporis primo immutat pulsuum in magnitudine. et cum augmentatur magis addit magnitudini velocitatem: et cum plus illo augetur adiungit velocitati spissitudinem: et cum in frigidatur corpus primo quod apparet in pulsu est tarditas: et secundo raritatem raritas sequitur. et tertio sequitur paruitas raritatem. ix. pulsus.

¶ Arterie cum circundantur ab aliquo quod eas impellit. et loca dilatationis earum impediuntur siue alius humor fit siue apostema fiunt pulsus inequales in suis ictibus. et similiter cum multum sanguinis in arterias vel venas fluit fiunt pulsus inequales eadem inequalitate. Et in summa quotienscumque aliquid impellit arterias forti impulsione vel opilat eas fiunt pulsus inequales in ictibus suis. x. pulsuum.

¶ Mollicies instrumenti adducit magnitudinem in pulsu et dominium frigiditatis in corpore et adducit paruitatem. Et quia dispositio frigiditatis in corpore adducit paruitatem. et dispositio mollicie instrumenti magnitudinem fit tunc pulsus equalis. Et similiter contraria adducit equalitatem virtutum causarum immutantium pulsuum per eam equalem pulsuum faciunt. et putatur tunc quod est cui? talis status est in ergotatoe fit in suo statu naturali et non est ita ut glibet pulsus naturalis sit equalis inter extrema nec quilibet pulsus equalis sit naturalis. ix. pulsuum.

¶ Quoadmodum sequitur pulsus fluctuantem cum epu? pulsus vermiculosus sic sequitur vermiculosus cum cessant ei? motus magni et remanet in eo vnus motus pulsus vermiculosus et est motus valde minimus similis motui formicarum. et est in eo vera inequalitas. tamen propter eius paruitatem non comprehenditur a sensu inequalitas eius. et talis

pulsus est magnus paruitate debilitate et spissitudine. nec inuenitur maior nec debilius pulsus neque spissior illo. et inuit velocitatem et non est velox. primo pulsuum.

¶ Resolutione virtutis in principio sui sequitur multotiens pulsus vermiculosus. et in fine sequitur eam vermiculosus. et defectione virtutis absque febre vel cum febre parua sequitur pulsus mutatus in debilitate et paruitate tarditatem et raritatem. primo in micropulsis.

¶ Sit pulsus durus in febre effimera putrida et febre ethica per aliquam causam imutatum pulsus: non per febrem. Nam propter febris inquantum febris non tenet aliquem statum ex statibus duricie pulsus: et secundum magis inuenitur pulsus durus in febre ethica. prima febrium.

¶ Videtur pulsus spasmati quod vehementer sit et magnus: ipse tamen neque paruus neque debilis est: non tamen inquantum apparet est quidam vehemens et magnus. recipit. n. percussio eius que inequalis est et est quasi ex saliente sursum commorans tremulo similis. In pulsu paruo.

¶ Quies interior non prohibet suam certam cognitionem aliquid tempore. sed tamen percipit hec cognitio in pulsu valde forti cum tangitur strictio tactu. v. pulsuum.

¶ Non tangas arteriam in aliqua specierum pulsus stricto tactu ne impedias virtutem. quinto pulsuum.

¶ Cum virtus est fortis et corpus arterie durum et causa necessaria est multa fit pulsus tremulus. et cum aliqd istorum deficit tremulus pulsus non fit. decimo pulsuum.

¶ Virtus debilis debilitate multa non facit pulsuum debilem tantum: sed facit ipsum paruus. et propter eius paruitatem facit eum spissum. Et virtus fortis pulsuum propter suam fortitudinem magnus si a causa necessaria non mutatur. xiiij. pulsus.

¶ Pulsus vermiculosi causa est virtus debilis. et pulsus fluctuantis est multa humiditas et aliquando instrumentum molle. x. pulsus.

¶ Generale in quolibet pulsu inequali accidente aut opilatione: aut impulsione facta in stomacho: aut humoribus quantitate superantibus virtutem. aut mala complexionem inequali que cordi accidit quod inequalitas in vna percussione est fortior et durior quam in multis percussionibus. sed debilitas in pulsu signum quod ipsi? ea est mala complexio cordis. Et inequalitas in pulsu non est propter debilitatem adiunctam alieni causarum quas nunc diximus. xiiij. pulsus.

¶ In hidropisi ytre per id quod aggregat in ventre de humiditate dilatant vene et in frigidant fitque pulsus virgatus ad duriciam paruus et spissus maxime cum adest febris. Sed hidropis carnosa habet humectare corporis membra dura omnia et ma defacere. et sic pulsus fluctuante operatur. xv. pulsuum.

¶ Neminem scio liberatum ab apate lateris cui? pulsus edurus nimia duricie paruus et spissus valde. xvi. pulsuum.

¶ Non attendas motum arterie secundum eius triplicem dimensionem: quoadmodum motu corporis quadrati vel rotundis et similibus. Sed considera illius motum rotundum esse quoadmodum est motus pile. quia motus arterie manifestatur sensui perfecta rotunditate. vij. pulsus.

¶ Nunquam inuenitur pulsus tardus valde et paruus virtute existente forti etiam si causa necessaria sit diminuta nimia diminutione. ix. pulsus.

¶ Pulsus duarum percussionum aliqui? ex complexione mala valde et parua duritie arterie. et aliqui? ex nimia duricie et virtute debili vel ex grossitie aut multitudine humorum. x. pulsus.

¶ Virtus in statu equalitatis a motu prohibita repletione inlata aut opilatione aut impulsione aliqua in stomacho facta pulsuum campolum operatur. x. pulsus.

¶ Pulsuum incidentem operatur instrumenti mala complexio inequalis.

¶ Explicit quarta particula.

Particula

Incipit quinta particula de vrinis.

Poportet in oibus febribus cum febris sit egritudo i venis ut sit plurimu illius in quo tendis consideratio i vrina. et ideo qui habet lateris apostema oportet te prius considerare i eo quod expuitur. deinde i vrina. quia non potest esse quod cum apate lateris sit febris. Si vero egritudo fuerit i ventre et non fuerit cum ea febris tunc non nisi ut consideres egritudinem: et si fuerit cum ea febris. tunc cum ista ut consideres i vrina. per crisis.

Postasibus residens in vrina in febribus putridis melior est quam ex humore putrefacto sit qui digeritur a vena que circuitur ex quo fit in vrina hipostasius residens alba lenis et equalis absque odore malo. prima febrium.

Omnes partes vrine in colore et substantia equales significant victoriam et dominium nature supra morbum. et id quod congregat ventositatem in vrina est humor frigidus qui significat longitudinem morbi. Expositione eius in sexto afforismorum.

Melior vrinis egrotantium est que similis est vrine perfecte sani. et est vrina completa digestionem digesta cum equali substantia et colore declinante ad citrinum tinctum vel rubrum clarum. sed potius ad citrinum tinctum quam ad rubrum clarum. veluti si aquam acciperes et ei aliquid aquositate sanguinis vel citrine colere permisceres. septimo crisis.

Laudabilior species omnibus vrinarum est illa que est pulchri coloris et est in ea nebula alba lenis et citrina. et precipue cum residet i fundo vasis. et cum nebula ipsa pendet i medio est minor prima. et cum ipsa nebula eminet i superficie est maior scilicet. et he tres species significant digestionem. et species aliarum omnium vrine aliquid significant egritudinem: et reliqua significant destructionem. per crisis.

Postasius laudabilis comprehenditur rebus duabus. vna ipsarum est ut non sit distincta et diffusa sed coadunata. et alia ut ita sit oibus horis. quia vrina que est sine sedimento i vna hora deinde i hora alia cum sedimento apparet significat digestionem egritudinis non esse completam. primo crisis.

Postasius laudabilis perfecte digestionis significat quod natura superavit morbum et incipit expellere humores causantem morbum. et post istam i bonitate est vrina que emititur turbida: post cuius emissionem statim residet in ea residentia laudabilis. quod significat quod natura incipit operari et in proximo operatio eius perficietur. Minor vero i bonitate isto secundo modo est que emittitur turbida et postea clarescit. nec residet in ea residentia. et hoc significat quod tempus digestionis est remotum etiam si natura ceperit operari. primo crisis.

Residet necessario in vrinis eorum quibus accidit febris ex quiete et ocio vel multitudine cibi residentia multa. eorum vero quibus accidit febris ex cibi indigentia vel labore sepius terminatur morbus absque aliqua residentia in ipsorum vrinis. et sufficit ad significationem digestionis ut appareat nebula alba continua in superficie vrine vel in medio pendens. primo crisis.

Febbris cum accidit ex humoribus crudis multum erit sedimen in vrina. et cum accidit ex humoribus colicis non erit oino aut erit parvum. Expositione eius in pronosticis.

Urinis omnibus infirmorum peior est vrina subtilis et clara que proprie similis est aque et est ultima emissio. et hec est valde remota a digestionem. minus tamen mala est quam emittitur subtilis et clara et statim fit turbida. et hoc significat quod quantumvis nondum natura agere incipit tamen: in proximo citra istam secundam in malitia est que emittitur turbida: et permanet turbida: quod significat quod materia incipit pati digestionem et non intendit ad aliquam promotionem. primo crisis.

Emittitur in vrina in quadam passionum renus amurca subtilis similis assellationi que emittitur in principio

egritudinis epatis que parum magis est sanguinea quam illa. sexto scientiarum.

Urina pinguis cum colore inequali de genere colere significat calorem febrem liquefacere pinguedinem. Et vrina pinguis cum colore et substantia similis coloris olei significat calorem febrem liquefacere carnem. et hec significat destructionem. quia caliditas liquefaciens carnem fortior est caliditate que pinguedinem liquefacit. id est. expositionis eius in secunda epidimiarum.

Velox penetratio et exitus vrine aque similis est egritudine que dicitur diabetes. et ipsa vrina quidem est in fine ultime elongationis a digestionem et deterior vrinis. et hec significat mortificationem quandam duarum virtutum naturalium imutatum. v. 3. et retentive. prima crisis.

Postasius nigra significat aut caliditatem igneam aut frigiditatem multam per que mors accedit virtuti naturali. Et hipostasius plumbea accedit ex frigiditate multa tantum. prima crisis.

Omnis vrina perueniens ad nigredinem est i fine malitie adeo quod neminem vidi mingentem vrinam nigram euadere. secundum autem nigra significat destructionem maiorem. Nebula autem nigra in medio significat minorem destructionem quam nebula in medio pendens. prima crisis.

Urina alba subtilis vrina habens in superficie nebula eminentem vel in fundo residentem nigram seu fuscum et vrina habens corpora similia farro vel similia frustis longis sunt mortales. Et similiter vrina nimis fetens vrinam pinguis et vrina dicta oleagina omnes he sunt mortales. he. n. vrine significant morbum in natura sui esse magnum. Particula sexta in temporibus egritudinum.

Omnis color qui est in vrina excepto albo citrino et rubeo significat perniciem vel maliciam. Et similiter quicquid apparet in vrina exceptis his tribus hipostasi videlicet vel nebula pedet vel natanti ipsa i superficie laudabilis significat maliciam vel mortem. primo crisis.

Cum egritudo est tardi motus proluxa de consuetudine est in ea fieri crisis per exituram precipue si minxerit eger vrinam tenuem crudam tempore longo. Et si minxerit vrinam spissam plurimam in qua sit sedimen residens laudabile. tunc certum est quod digeritur egritudo paulatim et cum exitura non accedit sibi crisis. tertio crisis.

Cum egreditur in vrina aliquid simile frustis ordei vel frustis lentis significat quod hoc est ab epate. et cum frusta illa sunt similia carni significat quod sit a renibus. et cum sint similitantia frustis longis significat quod sint a vesica. et frusta assimilantia farro in quantitate et duritie non alba significant quod liquefactio est in carne et in nervis. frusta nigra significant quod liquefactio est in carne splenis. Et vrina pinguis significat liquefactionem pinguedinis. et vrina similis vrine iumentorum significat multitudinem grossi humoris. primo expositionis eius in sexto epidimiarum.

Ait Moyses. didici ex verbis Salieni in crisi sub copendio quod melior vrinis egrotantium que mingunt est illa que appet sedimen laudabile. et hec vrina laudabilis vocatur prima. quia natura perficit suam operationem et digerit materiam morbi. Et hanc sequitur i bonitate vrina que emittitur turbida et post emissionem clarescit i qua residet laudabilis residentia. et hec significat quod natura incipit operari et i proximo perficit suam operationem: et hec est secunda. Tertiaque i bonitate est que emittitur turbida et clarescit nec residet i ea residentia aliquid. et hec significat quod natura incipit operari nec puenit ad tempus digestionis. et hanc sequitur i bonitate que emittitur turbida et remanet turbida. et hec remotior est a digestionem quam preceps et est quarta. sequiturque eam que emittitur clara subtilis. deinde fit turbida et hec significat quod natura nondum incipit operari. sed tamen i proximo incipiet. Et vrinis omnibus peior est que

emittitur subtilis et remanet in sua subtilitate et hec significat priuationem digonem totalem in instati tpe et futuro.

Explicit particula quinta.

Incipit particula .vi. de significationibus egritudinum specialium.

Significationes apoplexie coprehenduntur per dispositiones spiritus. si auferatur motus spiritualis totaliter est apoplexia maior et peior. et si inspiratio et expiratio est dura et angustiosa passio quidem fortis est et mentalis: non tamen potius filis. et si spiritus sit diuersus non eiusdem ordinis aliquando gescens: passio quidem est fortis: sed non tenetur potius filis. Et si spiritus sit vnius ordinis passio est debilis: qua si medicus omnia machietur est possibilis cura eius. Amissio spiritus sit aut ex defectu ventris pectoris mouentur aut ex nimia frigiditate in cerebro diuante. quarto afforitur. Desipientia ex sola calitate absque materia corruptio est filis desipientie eminenti ex potestate vini. illa que fit ex colera citra habet sollicitudinem et tristitiam: cuius iccusio si augmentetur et mutetur in coleram nigram quasi maniam facit. vi. afforitur morum.

Sternutatio in egritudine longi excepti egritudine pectoris est signum bonum. quia significat digonem et vehementiam ventris in cerebro existit. Expositio eius in prima pronosticorum.

Proprium signum spiritus repletiois que fit secundum virtutem est grauedo: et spiritus repletiois que fit secundum vasa est tensio. Particula sexta de fibotomia.

Accidit quod vene exteriores sunt plene extenseque: nec sunt interiores ita sicut fit vel ex caliditate vel hora balneationis cum aqua calida. et accidit quod vene exteriores sunt vacue et inanite interioresque replete fit ex forti frigore. et repletio venarum exteriorum non est signum multi sanguinis nisi duobus pactis. prius est equalitas coloris in interioribus et exterioribus corporis. et secundum est calor exterioris qui non ambit corpus. ut est febris adurens. Particula sexta de multitudine.

Accidit nobis ex chimis mordacitibus quatuor species egritudinum a chimo qui mordet parum illo accidit pruritus. et a chimo qui mordet amplius illo accidit horripilatio. Et a chimo qui multum mordet accidit tremor. et a chimo qui mordet magis isto accidit scabies. Particula .vi. de multitudine.

Ait Moyses. attende qualiter posuit dominus iter pruritui et rigori et tremori per gradum humoris mordacitui tantum. addens in ipsa particula additamentum ad probandum ea que dixit in particula sua de rigore et tremore. Et dico quod non est diuersitas aliqua iter ea que dixit hinc tremore. et ea que dixit ibi de rigore. quia vtrique dictum est verum. nam per ipsum statum habet intentio corundem: quia non diuersificatur fortitudo et debilitas humoris mordacitui nisi per varietatem locorum eius. quoniam nam probauit in particula sua de rigore et tremore quod humoris mordacitui in statu opilatōis est in cute tantum. et facies tremorem est in omnibus membris que sunt sub cute et hoc est verum. Comprehendimus igitur et nos ex eius dicto quod pruritus est in superficie cutis non in ea parte que coniungitur carni.

Accidit hominibus ex multitudine flegmatul dulci multus somnus. et ex multitudine flegmatul acerosi fames. et ex dominio flegmatul salis sitis. et ex dominio flegmatul crudi cessatio sitis. Particula sexta de multitudine.

Generatio sanici fit ex dominio caloris naturalis super ipsos humores digerendis et imutandis. et tunc fiunt egritudo et dolor fortiores et accutur febris et fortificatur. et cum egreditur sanies remanet membrum incolume sicut erat. Lūdo cessat calor naturalis vel tepet nec potius penitus digerere illos humores propter suam debilitatem: non generatur in membro sanies nec dolor ledens ipsum necque febris. si putreficit et corripitur adeo quod desideratur nimis eius abscissio in toto. et simile accidit ei a quo recedit febris si apparuerit.

in eo signa experimentia mortis nec appuerit signa pronosticantia bonum. Expositionis eius in tertia epidimiarum.

Melancolia composita cum frenesi significat infirmi verborum multitudo. quandoque quod est ex signis frenesis et taciturnitas multitudo: quandoque quod est ex signis melancolie. in expositionis eius in tertia epidimiarum.

Euacuatio superfluitatis augmentata habet fieri aliquam istarum trium partium. aut solutione ventris. aut vrina aut sudore. Et cum natura sponte ad aliquam istarum trium partium declinat in euacuando superflua subtrahit se a duabus reliquis. Et ideo cum per sudorem crisis fieri debet constipatur venter et retinet vrinam necessario. et accidit egrotanti rigor et post rigorem sudor. Prima expositionis eius in sexta epidimiarum.

Desiccatio lipitudinis que est in oculis. et sudoris qui est in facie ad similitudinem pulueris significat malum. Et similiter obscuritas visus in egritudinibus acutis significat mortificationem visibilis virtutis. Prima expositionis eius in sexto epidimiarum.

Signa si fuerint valde mala suntque accidentia vel egritudines: et facies egroti appareat pulebra nimis similis statui naturali hoc non significat malum. et si signa fuerint debilia suntque accidentia vel egritudines faciesque eius sit valde dissimilis statui naturali hoc significat malum. Sexto expositionis eius in .vi. epidimiarum.

Nemo melancolicorum est expers alicuius timoris non timendi: que egritudo cum fuerit pura quod timeatur videtur sibi vnus: et cum egritudo est composita quod timeatur videtur sibi duplex vel triplex. Et ex his aliqui sunt qui timeant quod libet rem secundum egritudinem sui fortem. Expositionis eius in sexto epidimiarum. Et dixit insuper in ipsa particula Galienus. Virtus aialis sequitur compositionem corporis. et nomen melancolie et timor in lingua greca idem significat.

Lux fluxus sanguinis narium tempore sanitatis fit sanguine malo oportet corpus reparari sanguine bono per cibos grossos venas replentes sicut est farrum. lac. caseus recens. carnes porcine agnine et edine. Et non cum fluxus sanguinis narium tempore sanitatis fit sanguine multo in expositionis eius in sexto epidimiarum.

Vnum ex veris et magnis signis significatibus in egris corporibus fortitudinem est oculorum ipsorum apertio et clausio sicut in sui tempore sanitatis. quarta expositionis eius in sexto epidimiarum.

Colores lingue significant chimum dominium existentis in venis que sunt in partibus epatis renum et vesice. et lingua nigra est cui dominatur siccitas maxima et significat febrem adurentem. Expositionis eius in sexto epidimiarum.

Cibum vinctuosum et cibum dulcem saporat tantum qui est sanus: egri vero saporant vniuersa cibaria excepti bis duobus secundum egritudinem suam. v. expositionis in sexto epidimiarum.

Sudor frontis et colli et partium pectoris significat debilitatem ventris aialis frequens indigestio. et esus corporis quod est alia qua putrefactio et panis grossus significat lubricos in ventre. vi. expositionis in sexto epidimiarum.

Inclinatur aliquis medicorum et putat sanguinem super abundare in corpore et non superabundat et hoc accidit ex caliditate aeris aut ira aut febre: quemadmodum accidit mari dilatato et ipsum putat esse diminutum et non diminutus est. et hoc accidit ex frigiditate ipsum ad interiora corporis impellere sicut mari accidit fluctuanti. Prima expositionis humorum.

Colera nigra est valde mortifera cum apparet aut in spiritu vomitu egestionem aut vrina. et post ea colera citrina cum apparet pura et ceteri humores sunt minoris nocumendi cum apparent in aliquo istorum. secundo expositionis humorum.

Particula

C Pustule cū apparēt i ligna siles granis pentadacili nigri significant egrum nō viuere die secūdo. Et cū apparēt in digitis inanuius in quacunq; febre apostema nigz simile grano orobi cum nimio dolore significat egrū mori in quarto die. Particula sexta de signis mortis.

C Multotiens egrediunt cum vomitu vel egestionē chini nigri quoz egressio quādoq; significat bonū: sed colera nigra cū egredit cum vomitu vel egestionē significat piculū. qz cū malicia est gñata adustio eius. min⁹ tñ periculosa est colera nigra que fit ex adustione multa fecis sã guinis. z piculosior est que gñat ex adustione colere. ipsa. n. magis nocet mēbris ea plurima corrosione corrodēs. Particula sexta de colera nigra.

C Is qui hz trinuā experientiaz in his duob⁹ chimis facile cognoscit cām. quare egressio colere nigre a corpe est signū piculi. Is vō qui nō expertus est admirat⁹ z dicit dices egressio alicui⁹ nociui vel valde nociui a corpe signū destructōis nullo mō potest esse. Eadem particula.

C Cū egritudo est maior vñte morit sine dubio egrotās z hoc significat ex eo qd vides signa defect⁹ digōnis augmētari de die in diē. Et quāto magis plonget egritudo tāto magis mortalia signa apparēt. Particula. vi. de temporibus egritudinum.

C Impossibile est aliq tpe appere signū significās digōez quādo sñt melioratōez z maximā bonitatē. sz sang. exiēs a corpe z sudor z exiure appētes suo tpe z loco sunt viles: z inuiles non suo tpe apparentes.

C Signa digōnis sñnt qd eger sauat⁹ z nō significāt qd necessario accidat sibi crisis. qz possibile ē qd quicq; egritudo dissoluat paulatim lōgitudine diez. primo crisis.

C Supfluitas cuiuslibet membri corporis significat dispositionem que est in membro cuius ipa est superfluitas z ipsa digesta significat sanitatem sui z indigesta significat egritudinē. vnde vnūquodq; horum trium generum significat digestionem sibi propriam. Egestio nāq; que ē fm dispositionem naturalem significat digestionem factā in vētre. z vīna significat digestionē factā tantū i spiritus instrumentis. prima crisis.

C Facere corpe supino z apto ore sine qb⁹ nō est stertio significat hec accitū debilitatē vñ ebrietatē vñ dissolutiōē. secūdo motuum lacertorum.

C Mania accēs ex humore mellico est min⁹ mala ea que accidit ex adustione colle citrine. z ea qd est ex adustione colere citrine ē min⁹ mala ea qd est ex cola nigra. ex humore vñ flegmatico nunq; mania fit.

C Ex hūore supabūdātē i corpe cerebri q puenit ex adustione colle accidit melia z pmutatio mētis cū cursu veloci. z i statu febriū adurētū pmutaciones accētes pueniūt ex acutis fumositatib⁹ q i cerebz ascendūt. iij. sciārum.

C Bis q patiuntur scotomiam z vertigines ex cerebro accidit oculorum obscuritas casus z reuolutio ex re modica. z patientibus scotomiam z vertiginem ex ore stōi cordis tremor z fastidium accidit. z deinde prescripta accidētia accidunt eis. iij. sciārum.

C Ex patientibus emigraneam aliq sentiūt dolorē ex crāneā. z aliq sentiūt ipsi i pfūdū capiti puenire totū. Et dolor in emigraneo puenit ad finē diuidētē duas partes capiti. z cū dolor ē ex vētositate fit cū dolore tēso iuncta. Et cū ex superfluitatib⁹ colicis sentiūt dolor mordicati⁹. Et cū ex multitudine hūozū sentiūt cū eo grauedo. z cū iūgit cū grauedine color z calitas illi multi humores non sunt acuti. tertio sciārum.

C Mor⁹ ligue ē ex 7⁹ pari parium nerui cerebri. z cū lesa est ps dextra z ps sinistra cerebri i loco generatiōis hui⁹ paris septimi. dñs egritudis hui⁹ ē i despatōe taciturnitatis. z cū lesa est aliq ptiū ip⁹ tūc accidit patiētī dissoluti-

onis aduentus que dissolutio ledit motum lingue secundum sui medius. ledit etiā mēbra alia quādoq; q sūt sub caput. quarto sciārum.

C Signa frenesis sunt. xvi. z sunt vigilia: somnus ingeras alienatio mētis que paulatim crescit: febris acuta contra: obliuio presentium: modica sitis. z eger incipit currere z furere: sputus malignus z spissus: pulsus paruus z de sectius cum duricia: decerptio pilozum a vestib⁹ vel stipularum a parietibus. lingue grossities z nigredo: dolor posterioris partis capitis: siccitas lippitudinis oculorum z ex vno ipsozū emissio lachryme calide: fluxus gutta. rum sanguinis a naribus: falsus auditus: lesio virtutis motus in corpore toto vel prope: z in figura decubitus iacet infirmus prostratus: z cum difficultate respondet. z signa hec sunt aliquando omnia simul: z aliquando pro maiori parte. quinto sciārum.

C Fluxus sãg. narium cum est factus ex pte in qd est apostema est laudabilis. z factus ex parte contraria est illaudabilis. tertio crisis.

C Quicq; ex aialib⁹ z plāt crescit velociter ita velociter finiūt vitā suā. Exponis ei⁹ i scda epidimiaz.

C Decurrūt in aliquibus egritudinibus acutis humores mali in pulmone: quantitas quozum est modica nec generat apostema. z ipis excurrentibus per sputum putat qui non expertus est in scientia medicine qd egrotans pariat pleuresim vel peripneumoniam z non est ita. Expositio nis eius in. vi. epidimiarum.

C Tussis maligne causa est aut fluxus fluēs a capite: aut vlcus: aut apostema in aliquo instrumentorum spiritus z sanies collecta in pectore. tussisq; secure causa est: z mala complexio instrumentorum spiritus z grossities gutturis vel canne pulmonis. z tussis secuta in febribus cum ē est nimis fortis calefacit partes pectoris z pulmonis. z augmentat potētiā febris z fortitudinem sitis. z cum est debilis z per longa interval la mouet membra ad attractionē humiditatis subtilis tēperate quātītatis que sitim diminuit z calorem febris. Expositione eius in. vi. epidimiarum.

C Lā mali spiritus eius videlicet que operatur sicut diximus lacertus pectoris. z cā etiā quā opat lacertus qui i fra costas existit est altera harum trium cārum videlicet virtutis defectio cōstrictio instrumentorum spiritus. calor dominās. s. cor z pulmonem. malum at spiritum qui fit caloris dominio tātum. s. cor z pulmonez cognoscim⁹ per spiritum velocem fortem z spissum z emissionem aeris calidi z ebullientis per expirationem cum insufflatione Et spiritum malum qui fit virtutis defectione tātum cognoscimus per spiritum nō velocem neq; spissus z exitū aeris liberum ab insufflatione oris z dispositione nariū se constringentium extremitate sui: z que dicuntur folia duo cūz aer attrahitur. z hoc est illud quod significat potissime virtutis defectionem. Malum vñ spiritum qui fit in constrictione instrumentorum spiritualium tātum cognoscimus per dispositionem pectoris qd videtur extendi in magnam extensionem z spiritum velocem z spissum z emissionem aeris absq; insufflatione. qro sciārum.

C Tussis accidit ex mala complexione equali vel inequali que est in pulmone. z cum ipsa mala complexio est calida parum pondus spiritus immutat. z cum est calida multum generat desiderium attractionis aeris frigidi z potius frigidi: z cum prolongatur generat febrem. Et cū complexio est parum frigida generat desiderium attractionis aeris calidi z potius calidi z cum est frigida multum z fortiter repletionem generat in pulmone. quarto sciārum.

C Signum significans dispositionem pleuresis est continuus dolor qui non diminuitur per appositionem catu-

plasmatu. Et signu significas magnitudinē pleuresis et ei malicia ē augmentatio viscositatis sputi et phibitiōis egressus ei viscositate et tenacitate sui in mēbris egris. Expositio eius in prima morboz acutorum.

¶ Quicūq; ex sui nā similis est ydropico huic cito accidit ydropisis. et similiter quicūq; est similis pitifico cito accidit pitifis. Et quicūq; filis est melacolicus ei cito accidit melacolia. et idē est iudiciū in qualibet egritudine. et simile ē in accidentib; anime. q; q est cito mobilis ad loquendū mala verba cito incidit in permixtionez mentis. v. expositio eius in sexto epidimiarum.

¶ Et dixit in tertia expositio eius in tertia epidimiarū q; homini insensato mobili et valde veloci accidit permixtio mentis ex modica causa. et ei qui est extra hō non accidit mētis permixtio nisi ex causa magna.

¶ Color albus viridis significat epas apostematū eē. et color viridis niger significat splenem apostematū esse. et color albus phisticus significat apostematum pulmonem. et colores hi sunt cum ipsa apostemata minime sunt accēsa. Expositio eius in humozum.

¶ Singultus significat malū in eo qui habet epatis apata et spasim in patiente vigilas similiter. et tussis in ydropico supueniens significat mortē. Et sternutatio forte supueniens sponte ei qui singultus patitur significat dissolutiōnē singultus. Particula sexta de signis mortis.

¶ Mala cōplexio cordis duobus modis est: aut in humiditatibus sibi necessariis: aut in eius corpore duro. Et mala cōplexio existens in suis humiditatibus est cum iectigatione totius cordis et mala complexio ipsius cordis duri ē absq; iectigatione sui. xv. pulsuum.

¶ Febbris critica multoties provenit propter apata epatis et stōi que nō curata sunt recto modo. quinto febrium.

¶ Incuratio vnguiū pitifim significat. cuius causa ē vlc? pulmonis. et denigratio lingue significat febres adurentes et permutatio coloris corporis in speciem aliaz a specie coloris permutati: cuius causa est splen: debilitatem epatis portendit. primo scientiarum.

¶ Signa malicie ascendentis supra hec eructatio acetosa post cibi assuptionē. sputus multe quatitatis molle ardor in hipocundrys. gurgulatio que non accidit nisi post receptionē cibi p horā mal? spūs: tristitia: et accēsa aie sile accedenti qd accit melie melice. et dolor vētris fortis pueniens i aliquo ex ipsis vsq; ad spinā: q; aliqui vomūt cibuz post tepus. aut sequēti die. neq; inveniūt remediū nisi p vomitū et secessum et digestionē bonā. tertio scientiarum.

¶ Retractio ypocūdry sursum ē spāle signū apatis diafragmatis: qd statiz appet ab ipso pncipio. Et similiter cū cōfirmatur frenesis retractio est ypocūdry ad sui vltimū. et in hoc apostemate diafragmatis fit pulsus aliqui inaequalis parvus: aliquādo inaequalis velox. et aliquādo inaequalis spissus tremulo similis. tertio scientiarum.

¶ Accidētia cōcomitātia apā lateris q nō deserunt ipsum sunt quādoq; febris acuta: dolor pungitiuus in latere. spiritus parvus et spissus. pulsus dictus serra: et tussis q frēqn ter fit cum sputo: et aliquando fit sine sputo. et hec significat aut velocem mortem aut egritudinē longam. v. scientiaz.

¶ Signa apatis caloris in epate sunt octo. et sūt febris adurens: sitis fortis: destructio appetit? ex toto: rubedo lingue in pncipio et postmodū nigredo ei: vomit? colere vitelline in pncipio et in fine eruginose: dolor lateris dextri ptedēs ad furculā. et spālter cū retrahunt ypocūdrya sursum. tussis parua: quādoq; sensus grauedinis et puncture depēdētius in latere dextro: et querela patiētis multotiens de costis posterioribus: pncipue cū epas ex sui generatiōe ē pium: cū ipsi costis: et icarceratio egestiōis propter apostemata etiam si epas debile nō existat quinto scientiarum.

¶ Qui habent egritudinem dolorosam i meri dolorez sentiant iter scapulas: pro eo q meri supra os spine est protectum. primo scientiarum.

¶ In apostemate epatis generato in pte gibbi: dolor et motus tussis magis accidit: q; in eo qd generatur i parte cōcaui: adeo q sentit q furcula retrahit inferius. et in apate generato in pte cōcaui destructio appetit? fortitudo sitis vomitus colericus. et fastidiū accidunt magis q; in eo qd generatur in parte gibbi. v. scientiarum.

¶ Aquositas sanguinis subtilis quādoq; emittit cum egestionē in egritudine epatis ex mala ppositione frida: q multotiens est sine febre: et cū prolongatur egritudo sequit eā febris: q; sanguis epatis corrumpitur: et qui non attendit hō egritudinem nec expertus est vilipendit huiusmodi febrem vel putat egrotantem nō febricitare. i. scientiarum.

¶ Egritudo inducens dolorem capitis vel est in partibus omnibus que sunt extra cranium: vel est in omnibus partibus que sunt infra ipsum: vel est in aliqua partium capit. s. genere arterie tantum et vene: et in genere nervi: et in genere pellicule et i genere cutis: et est egritudo in substantia corporis cerebri: et scire loca egritudinis veraciter res difficilis est et laboriosa ad quod nō peruenit nisi qui insperxit et vidit illud sepe. Secundo micrmir.

¶ Dolor qui oritur ex seipso facile et cito decurrit ad locum vicinum sue origini sicut accidit in doloribus habentibus summam fortitudinem et summum laborem: vt sunt dolor emicranci et dolor galee et dolores nervorum tensoz in longum vltima tensione: et cū dolor est in principio nervi et eius vltimo egrotans dolorem nervi sentit in interioribus corporis cum dolor est in pellicula sita sub cute que cum excoziatur inuenitur continua cum ea accidit dolor tensus et dormitans. secundo scientiarum.

¶ Cum dolor est in pelliculis ossa circumdantibus patiens sentit sensum doloris in interioribus corporis: et imaginatur q ipse dolor est in corporibus suozum ossiuz: et plures vocant perforatorem ossium hunc dolorem. et hoc secundum magis accidit ex labore. secundo scientiarum.

¶ Specialis dolor arterie et vene videtur domino huius q sit dolor corpori tēsus ad modū chorde. et dolor carnis longa tensione tensus nullatenus inuenitur. y. scientiarū.

¶ Sudorem frigidum impossibile est venire a locis in quibus est acuta febris. Nam si ab his locis perueniret calefieret a calore febris. sed venit a locis que iam frigida sūt propter extractum iam naturalem calorem. vel propter vicinitatem sui ad extinctionem. et hoc significat aut mortem aut longam egritudinem. Sed tunc significat longā egritudinem cum in corpore multe superfluitates frigide dominantur. Expositione eius in quarto affozis.

¶ In pluribus longaz egritudinuz infrigidantur digiti. s. in febribus ethicis calefiūt propter modicam carnem in digitis ethicoz. et demonstrat q febris iam est in mēbris radicalib; collocata. Expositiōe eius i secūda pnosticoz.

¶ Sapor sudorū sanorum est salis: et similiter est i egris: sed tamē parum permutatur eius falsugo et declinat in saporem humoris dominantis qui egritudinē generavit. J. Expositio eius in secundo epidimiarum.

¶ Imprime manū tuam supra ypocūdrya tensa in pncipio egritudinum suaruz: et cognosces per illud si in eis est apostema calidum. apostema durum: inflatio sanies: aut multum stercus: et egritudine ipsa cognita incipe dissolvere ipsam. Expositione eius in secundo epidimiarum.

¶ Destructionis appetitus forsan causa est humor aliquis in ore stomachi existens: et forsan est epatis natura. S. cū pestis huiusmodi est ex natura epatis accit ex destructione appetitus quoddam pessimum egrotanti desiderius. s. mortis q nō sapit. J. Expositiōe eius in tertio epidimiaz.

¶ Particula

- ¶** Apotematibus omnibus laudabilis est quod magis apparet exterius: et post hoc quod habet caput acutius. et apertibus oibus est peius quod est his contrarius. Ex apertibus digestiuis laudabilis est cuius digestio est equalis et non habet duriciem circumcirca. 3. expositione eius in. vi. epidimiaz.
- ¶** Spasmus accides ex percussione vel ex medicie solubilis potius significat malum. et risus accides tetanum patienti mortem significat ipsa hora. Particula. vi. de signis mortis.
- ¶** Si quis patitur ylcus intestinozum et accidit ei sitis fortis et apparet post aures eius pustule nigre similes granis orobi moritur. et crura ad que chinus defluit difficile curantur. Particula sexta de signis mortis.
- ¶** Intestinozum aliquod vulneratum ex colera nigra nullo modo potest curari: et vulneratum ex colera citrina difficile curatur. et similiter est status aliorum morborum interiorum. Particula sexta de colera nigra.
- ¶** Egestio lenis continua bona est que non precedit nisi post ponit horam suam naturalem quantitas cuius secundum comparationem eius quod assumptum est de cibo. et cum congregantur omnes iste proprietates quatuor in egestionem oportet tunc quod sit egestio cocta que digestionis cibi significat bonitatem. p. Crisis.
- ¶** Accidit rei cuius digestio et decoctio consumata est iam ut exsiccet humiditas eius causa caliditatis fortis in membrum que sunt in circuitu stomachi et que sequuntur ipsius et sunt coram eo. et ut lenis descendat existens subtilior. propter debilitatem virtutis facientis penetrare et datus cibum. Sex autem lenis continua significat per seipsam sanitatem digestionis et fortitudinem eius et signat adhuc per accides quod penetratio cibi est secundum quod oportet. et significat iterum per hoc quoniam non est in aliquo membrorum que sequuntur ventrem caliditas superflua ex epate vno neque alia re. p. Crisis.
- ¶** Egestio lenis continua que egreditur in hora in qua egrediebatur in sanitate minor quam oportet secundum comparationem cibi assumpti significat illud quod aliquid ex eo retinetur in intestino orbo et intestino colore noiato. aut in aliqua spem graciliu intestinozum etiam illud quidem non bonum est imo malum. p. Crisis.
- ¶** Egestio que non est digesta est aspera non continua et subtilis seruans cibi illius cuius est superfluitas quantitates. p. Crisis.
- ¶** Color viridis fit cum incipit fieri color niger. et ideo mala est egritudo in qua apparet vomitus viridis egestio viridis vel vixina viridis: que colorez sequitur color niger in aliquo predictorum. p. Crisis.
- ¶** Egestio similis loture carniu recentium significat vere debilitates virtutis epatis. et egestio sanguinis grossi feci similis significat epas esse debile in sanguinis actione. primo Scientiarum.
- ¶** Sanguis qui primo egreditur cum egestionem pinguis. subtilis. et cum prolongatur mora egreditur sanguis niger grossus de genere colere nigre: postea in fine egreditur colera nigra putrida. primo Scientiarum.
- ¶** Superfluitates male que in epate et membris alijs continentur expelluntur quandoque fortitudine ipsorum epatis et membrorum: et egrediuntur egestionem tunc diuersorum colorum et odorum malorum similiter et vixine. Et in his errant plures medici non experti et putant egrotum mortem esse proximum et he euacuaciones sepe fiunt post moram egritudinis absque apparitione signorum digestionis. primo Scientiarum.
- ¶** Aliquibus egestio sanguinea et aliquibus vomitus sanguineus accidit: quemadmodum eius cuius manus vel pes incidit vel ei qui amisit exercitium. vel ei cuius retinet sanguis emoroidarum vel ei cuius retinet sanguis menstruus vel sanguis ani et ab eis per egestionem vel vomitum egreditur verus sanguis sicut sanguis ligationis. sanguis vero qui causa disruptionis apertum digestionis accidit et egreditur ab illis tam per superius quam per inferius est filis sanguis feci. primo Scientiarum.
- ¶** Egestionem sanguineam ex egrotatione epatis subito emittuntur: et ex egrotatione intestinozum non emittuntur subito. Sed primo egestionem colericam egerunt que multum mordent. et deinde egestionem ipsas colericas sequuntur rasure intestinozum: et postmodum cum ipsis rasuris emittitur sanguinis pars. sexto Scientiarum.
- ¶** Egestio sanguis que egreditur ab epate retinetur per duos vel tres dies. et redit postea prius qui primo fuerat: nec egreditur cum eo rasura. et hec duo significant non esse vlcera in intestinis. sexto Scientiarum.
- ¶** Egestio cuius color est citrinus tinctus purus accidit quando effunditur de colera citrina ad ventrem res plurima pura. et egestio viridis significat quod permixta est ei colera que est ut erugo eris. Et nigra egestio significat quod permixta est ei colera nigra aut sanguis iam adustus illic. et si vides colere egestionis quasi trahentem ad offuscationem et plumbitatem et eger non comedit aliquid cuius iste color sit significat illud frigus congelationem forte in membris interioribus adeo quod iam sunt in mortis termino constituta. primo Crisis.
- ¶** Egestio pinguis vel vinctuosa preter quod eger comederit aliquid pingue significat liquefactionem membrorum. Et egestio viscosa si viscositas illa non est a cibo quem eger sumperat significat membrorum radicalium liquefactionem. Sed vinctuosa vel pinguis non est nisi quando liquefit adeps viscosa vel quando liquefiunt membra dura. et ideo hec est plurimum deterior prima. primo Crisis.
- ¶** Egestio superflui fetoris si fetor eius non est propter cibum significat putrefactionem vehementem. primo Crisis.
- ¶** Egestio cum voce significat quod illud quod egreditur est ventositas grossa cum humiditate subtili et quod instrumenta ex quibus egreditur sunt compressa coartata et stricta. primo Crisis.
- ¶** Egestio in qua est spuma fit secundum modum quo spuma accit in rebus exterioribus et propter rem bullientes. et propterea quod resistit ventositas grossa humiditati. et prima quidem habet duarum proprietatum non sit nisi caliditate superflua liquefaciente corpus. et secunda generat a commotione inequali. primo Crisis.
- ¶** Egestio inequalium colorum significat quod in corpore sunt egritudines inequales que requirunt longum tempus ad digestionem suam: ideo difficiles sunt et male et ipsorum difficultas fortitudo et timor est secundum multitudinem sui. primo Crisis.
- ¶** Accidentia virtutis retentive commixta adinuicem generant singultum. quia stomachus tempore singultus restringitur super cibo pessima restrictione expulsiua virtute mouente se tunc falso motu. vi. morborum et accidentium.
- ¶** Egestio nigra generat aut ex domino adustionis aut ex falsa putredine et ex decursu melacolicum humoris. Expositione eius in quarto afforismorum.
- ¶** Egestio nigra apparet in principio egritudinis significat pestem epati accidisse: apparet post statum egritudinis multotiens significat bonum: precipue si appareat cum non egritudinis superfluitates expellit. Expositione eius in quarto aphorismis.
- ¶** Amissio appetitus in principio egestionis sanguis. cum colerici humores ab epate defluunt ad intestinum et ipsum excoriant et ad stomachum filum non est signum malum. Sed cum plorat egritudo et amittit appetitum est signum malum: quia hec significant mortificationem virtutis. Expositione eius in sexto afforismorum.
- ¶** Sanguis congelatur et colligatur in frustra similia sanguis in vesica. et similiter congelatur in intestina stomacho et pectore in quibus membris est fortior quam in vesica et ex illo accidit egrotus sincopis citrinitas coloris pulsus parum debilis et spissus et calefit eger et laxatur. et hoc multotiens insipientem adducit ad admirationem qualiter a sanguine qui inter humores ceteros est amicus nature cum a suis vasibus egreditur accidunt habet accidentia mala et accidia hec

sequuntur irruptione et mortificatione membrorum. vi. scientiarum.

C Calculus non generatur nisi in renibus vel vesica: et secundum quosdam in intestino quod colon dicitur generatur. primo scientiarum.

C Comprehenduntur egritudines multoties arte medicine per signa cum estimatione: et curantur egritudines ipse arte medicinali vera et si cum estimatione. secundo mihi.

C Aut moyses. Jam cognoui verba medicorum dicentium esse virtutem animalem spirituales et virtutem naturalem. Sed ego dico nunc in hac dispositione omnes actus corporis humani esse actiones corporales. Et dico nunc quod nobilior actuum corporalius est actio inspirandi et expirandi: et post hunc pulsus. et post istum sensus. Et nobilior sensus est visus. deinde auditus. et post hunc sensus appetitus cibi et potus: et post hunc loquella. et post hanc mens: videlicet imaginatio et memoria. et post hec motus omnium membrorum secundum motum proprium. et huius gradus nobilitatis est secundum necessitate vite vel equalitate eius cuiusque. Et post huius propositionem est sciendum quod natura est nomine equiuocum: quod de pluribus predicatur: ex quibus est virtus regens corpus animale: quam medici vocant naturam. et hec virtus etiam conseruat nobiliores actus corporales. et sustinet semper salutem omnium actionum que cum grauat aliquam causam distinguit et compellit ipsa. et si vincitur ab ea coniungitur ipsa ignobiliori membrorum: et inficit ignobilior actionem. Et si plus vincitur ab ea inficit id quod est nobilior: et retinetur cum nobiliori. Et secundum hanc expositionem potes cognoscere egritudinem destructiuam a non destructiuam et habere signa destructionis fortis egritudinis et debilis per fortitudines nature et eius debilitatem. quia amissio inspirationis et expirationis vel eius cessatio est sine dubio destructiuam. et simile est de pulsibus: et simile etiam de amissione visus vel eius cessatione et de amissione appetitus amissione loquelle et eius debilitate et per mixtionem mentis vel eius cessationem. Quia hec sunt signa destructionis ut dixi secundum qualitatem accidentis virtutis ipsius. Et ideo fortis appoplexia est necessario destructiuam. debilis vero difficile curatur secundum quod dixi propter eas. quia in huius peste. appoplexia destruitur et cessant nobiles actiones quas natura regit semper: et sunt inspiratio et expiratio. mens loquella sensus et pulsus. Et certitudo in omnibus his que diximus est ut amissio illius actionis vel eius cessatio sit ex causa debilitatis vniuersalis virtutis regentis corpus animalis non ex causa soli infirmi agentis illam actionem. Nam bene scis quod multi furiosi me lancolici viuunt longo tempore. quia sunt fortes corpore eo quod permixtio eorum mentis est ex causa egritudinis cerebri tantum non ex causa debilitatis virtutis regitue: que admodum accidit egrotantibus tempore transitus: quoniam debilitas visus generata ex causa egritudinis existentis in oculo vel debilitas auditus generata ex causa egritudinis in aure existentis non est ut debilitas visus vel auditus que generatur tempore mortis ex causa amissionis virtutis vniuersalis regentis. Et idem est iudicium in amissione loquelle et omnium actionum corporalius. Et similiter est in figura faciei tempore sanitatis hoc est signum fortitudinis nature: et cum est valde remota a statu sanitatis est signum quod hec accidit ex debilitate virtutis vniuersalis. Tu autem considera huius apophisimus bona consideratione: quia colligitur ex pluribus partibus pronosticorum.

C Inuenio in arte medicine quedam accidentia que cum apparent in sanis significant egritudines. et cum apparent in egrotantibus significant sanitatem. et sunt somnus nimis et profundus plus solito: qui cum accidit in sanis significat egritudinem. et cuius accidit in egrotantibus sanitatem. et nimis appetitus cibi cum accidit sanis est locus dubita-

tionis quia significat egritudinem. egrotis vero est signum laudabile. et similiter sternutatio multa cum accidit ei de cuius sanitate non dubitatur significat quod capiti pestis aliquid est futura. Et cum accidit ei qui est in malo statu egritudinis significat quod status eius imutatur in melius. Inuenio etiam in arte medicine multa habentia huiusmodi naturam. vii. expositionis eius in thimco.

C Explicit particula sexta.

C Incipit particula septima de causis egritudinum specialium.

Cause que augent et fortificant virtutis essentiam sunt sex. prima ipsarum est vini potus moderatus. cibi assumptio moderata. exercitium moderatum. res que adaptat malam complexionem cordis et arteriarum siue sirupus sit siue medicina. ira vel gaudium et vigilia. humoris digestio facta per resolutionem et per purgationem ut in crisi. xii. pulsus.

Cause que virtutis essentiam diminuunt et defectum sunt octo. Prima ipsarum est ieiunium. secunda vigilie. tertia angustia. quarta fortis euacuatio cuiuscunque speciei. quinta dolor quicunque. sexta dolor stomachi spalis. septima immutatio nature membrorum radicalium: octava immutatio nature humorum corporis cuiuscunque speciei. xii. pulsus.

C Sincopis accidit quibusdam ex fortibus accidentibus animi et maxime senibus et debilibus quibuscunque: quod pluribus ipsorum cum affliguntur gaudent vel irascuntur accidit sincopis: et forte accidit eis praua humiditas et humidat corpora absque causa necessaria humiditatis. Partit. prima sexto ad Hilaconem.

C Pinguedo et caro tenera ex assidua angustia eliquatur et sanguis corrumpitur ex desiderio continuo et amore ac desiderio diuitiarum et dominationis ciuitatis et euigilatione memorie: et ipsorum corruptio est per malam digestionem: que fit in stomacho et venis propter causas predictas sanguines corruptentes. et liquefactio que vigilis fit inter causas huius continetur. tertio expositionis humorum.

Causa fortitudinis membrorum dextre partis supra membra sinistre est collocatio epatis in latere dextro et inclinatio cordis ad latus sinistru prout valde. Et cum inclinatio eius est illa parum maior fuit membra sinistra fortiora membris extrinsecis in latere dextro: et maxime si epas est purus et debile cum hoc statu. vi. expositionis eius in. vii. epidimiarum.

C Causa doloris sunt aut continuorum sepatio et imutatio subita quam abhorret membra et designat. Sed imutatio facta paulatim impossibile est quod faciat dolorem. et membris insensibilibus nequaquam accidit dolor. xii. ing.

C Aliqua causa doloris facientium nocet mouere etus ex pulsat et conat expellere ipsas causas. et multoties cum mouet forti motu ad expulsionem causa ipsius ex sanguine et spiritu qui simul deferuntur ad membra accidit apoplexia. xii. ingeny.

C Aut moyses. Hec in tractatu cure sincopis cum venit ad assignandum causas ei non assignauit eas omnes per viam artis distinguere de genera et species suas per accidentia sicut consuetudinis sue fuit in egritudinibus aliis. et sicut distinguit febres in quibus genera et species assignauit: sed noiauit causas sincopis mirabili nomine dicens quod sincopis accit ex humore et accit ex humore: nec diuisit causas in species determinatas: quod est mirabile. Sed tamen postquam modificauit suum dictum dixit omnes causas sincopis esse quatuor: et vti scire cur non comprehenderet omnes causas sub numero sed aliquas eorum. tamen. vti scire postquam noiauit quatuor causas dixit. si placet addas his quatuor malam complexionem membrorum. et si summa non colligitur ei iterum ex dicto suo ibi: quauis quicquid dixerit idubiter sit verum: tamen est iordiatum sic per diximus. et cum huius accides videlicet sincopis sit accides subitum nimis: et sit nuncius mortis et sibi equalis: ipsamque preceps: ois medicum scire omnes causas sincopis a quibus circudat et eas semper memorie habere. quod si nouerit ei causas distincte et determinate sciet aliter curabit sincopis cum accidit et aliter eas.

¶ Particula

uebit sibi ab ipso accidere et predicabit ei adueniunt si necessario dicitur accidere. Et per Adonem filium cor et alii dixerunt qui cum egrotas sincopis et medicus non preuidit sed nec predictum sine dubio ipse interfectus ipsius est.

¶ Alii et ipse Moyses super eum et quod scit omnes causas sincopis scit ipsi adueniunt. et quod si apparet sibi egritudine aliquid causam sincopis opponit se illi causam sincopis facienti. Qui si neglexerit vel tardus fuerit circa oppositionem causam ipsi potest et predicere ei adueniunt. Et ideo puidi ordinare distinctiões sincopis et reprehendere genera eius et species ut facile habeat eius cognitio et scia. Et quod dixero super his in his quibus afforismis quos consequenter ostendit et ex verbis ipsi Sal. de eorum materia. Sed tunc distinguat ipsa verba ponendo aliqd ex verbis ipsi et aliqd ex verbis meis. et totum hoc collectum est ex eo quod ipse docuit me in egritudine. et nunc incipio illos quinque afforismos quos promisi.

¶ Sincopis est defectus virtutis acriter et subit. igitur namque et seruatur virtutis essentia per temperantiam spiritus et humorum et membrorum in eorum quantitate vel qualitate et forte causa defectus virtutis. Sincopis est imutatio spiritus in eorum quantitate et qualitate. Et sic reprehenduntur nunc causas sincopis his tribus generibus in quorum quolibet sunt duo genera imutatio quantitatis et imutatio qualitatis et sic genera sex fiunt.

¶ Immutatio membrorum radicalium adducens sincopis et resolutionis essentie sue aut in quantitate aut in qualitate. Quantitate fit aut longitudine morborum diuturnorum aut acutis morborum vel febribus liquifacientibus. Qualitate vero fit aliqd quatuor propter rationem triam simplicium egressum a temperamento multa egressione.

¶ Immutatio spiritus adducens sincopis est resolutio essentie sue aut in qualitate aut in quantitate. Qualitate fit aut corruptio vel alicuius veneni aut punctio vel morsu alicuius animalis venenosi. quantitate vero fit aliqd ex motibus spiritualibus videlicet fortis desiderio quod gaudium noia: fortis timore terrore iracundia et sibilis his quorum summe Sal. addidit dolores et vigilias quorum duorum quolibet sicut mihi videtur est accipiendum per se. quod nihil adeo validum ad resolutionem spiritus est sicut dolor. et post dolorem vigilia. et sicut dissolutione instorum spiritualium et porositate instorum ipsorum et sicut defectio nutrimenti et fluxu nimio quod duo imutatur membra et humores. Sal. tunc attribuit spiritui ipsa duo.

¶ Immutatio humorum adducens sincopis est resolutio essentie sue et in quantitate et in qualitate. quantitate vero fit humorum paucitate quod nisi repararetur cibo celeriter ut puenit calor naturalis extinguatur et ipsorum multitudo calorem naturalem suffocaret. Qualitate fit humorum acutia et humorum grossitudine et viscositate a temperamento egressum multa egressione quod quid species sincopis ex humorum imutatio sunt quatuor. prima est humorum paucitas. 2^a humorum multitudo. 3^a humorum acutitas. et 4^a humorum grossitudo et viscositas. Sed humorum multitudo non adducit sincopis nisi faciat opilationem et dolorem afferat. ¶ Itaque probatur et ex his quod diximus quod cause sincopis que genera ipsius dicuntur sunt sex: et species ipsius. xxi. primus genus est imutatio membrorum in eorum quantitate. et eius species sunt tres. et sunt aut longa egritudo aut egritudo acuta vel febris liquifacientibus. Secundus genus est imutatio membrorum in eorum qualitate. et eius species sunt quatuor et sunt aut membrorum calefactio aut ifridatio aut ossicatio aut hūectatio fortis. Tertiū genus est imutatio spiritus in eorum qualitate. et eius species sunt tres. sicut aut corruptio aeris. aut assumptio alicuius veneni. aut punctio vel morsus alicuius animalis venenosi. Quartū genus est imutatio spiritus in eorum quantitate imutatur quantitate ipsa ad defectum vel diminutionem magnam et eius species sunt septem. videlicet dissolutio instorum spiritualium. ipsorum porositas. aliqd motum spiritualium dolor vigilie defectio cibi et fluxus ventris magnus sibilis. Quintū genus est imutatio humorum in eorum quantitate. et eius species sunt duo. sicut humorum paucitas et humorum multitudo. Sextū genus est imutatio humorum in eorum qualitate. et eius species due sunt yz. humorum subtilitas et humorum grossitudo

et viscositas. Probatur itaque et ex dictis Sal. quod genera sincopis ¶ Alii moyses a casu in sincopi si te (sunt sex. et species eius. xxi. volueris custodire in qualibet egritudine tria membra principalia et os stomachi per sui colligantia cum membris ipsis adiutorio multo seruatur virtute simplici per adaptationem spirituum membrorum ipsorum cum his quod corpori et iteri et exteriori ministrant. Et post adiutorium membrorum habet seruatur virtute membrorum omnium aliorum per adaptationem spirituum suorum cum rebus sicut ministratis et festina adiungere virtutes membrorum ipsorum principaliū trium. scilicet cum rebus aromaticis boni odoris. et spiritum leuē cum adaptatio aeris exterioris apto meatui corporis multitudine difficultate instorum et sui grossitie et viscositate et porrectioe alicuius ex medicis quare propriū est clarificare sanguinem cordis et sui turbulentiā remouere et naturalem cum administratione cibi et potum generatiū bonum chimum et non corruptum et euitatione ciborum quorum proprietas est generare humorem venenosum dum corruptum non cito a corpore descendens: et nocet plurio nocummeto: ut sunt melones citruli cucurbita mora et siles habet. Et sicut oportet te semper stomacho adiungere quantum poteris ut illoz ciborum digestio bona fiat. Et si in his rebus tuum firmaueris propositum a casu in sincopim libereris.

¶ Evacuatio corporis cum grossitie splenis causae sunt due. prima est epar quod non complet digestioem cibi necessariam ad cibandum membra in quod est cum membris sicut medicum. Et secunda splenē quod maiorē partē turbulenti sanguinis ad cibandum membra necessariam ad se trahit et corpus attenuat necessario cum membra ipsi prohibita sunt a cibo. Expositio eius in y. veterum.

¶ In quo corpore melancolia dominauit versus coitus est nocuus. quod generat in ipocundrys ventositates grossas plurimum inflatuas. tertio expositionis eius in y. epidimiarum.

¶ Attenuatio corporis fit aut ex debilitate virtutis imutatur aut ex repletioe arteriarum et venarum sanguine malo. et igrossatio corporis fit horum duorum contrario fortitudine videlicet virtutis imutatur et inanitate venarum a sanguine ipso. tertio expositionis eius in y. epidimiarum.

¶ Ex humoribus accidunt dolores aliquo istorum sex modorum. sicut aut humorum multitudo: ipsorum grossitie et viscositate: caliditate: frigiditate aut sui rosio. Expositio eius in p^o humorum.

¶ Duores generantur quantitates et qualitates generantur humores nam in quocumque domiat colera iracundia generatur. et in quocumque iracundia dominans est humores colici generantur. tertio expositionis humorum.

¶ Saltus accit ex humoribus acutis morditiis mordicantibus membris. et est moris filis motui quod accit ex motu digitorum et suba sellis et sibilis sibi. Expositionis eius in tertia ciborum.

¶ Alii Moyses humorum mordicantium subtilis substantie cum effudit ad membris sensibile generatur in eo altera quatuor species: quod noiauit. S. in particula sua de multitudine. et iam fecimus mentionem de ipso afforismo in significatibus morborum. et cum humorum morditius est grosse substantie et est membrum sui sensus generatur ex eo saltus de quo fit mentio hic sicut videtur mihi.

¶ Concreat in corpore humor flaticus vitreus non corruptus et generat tremorem per multos dies continuos. et dum permanet humor generis nec aliquo modo mouetur gescit tremor. et cum mouetur sequitur eum moris tremoris statim. et ipse est secundum quantitate motus. nam cum mouetur motu forti ex eo accit tremor fortis. et videtur hoc accidens et curam illud cum medicinis que calefaciunt et diuidunt grossos humores ut dyatrio pipeon. et electuariū de mentastro. Particula. vi. de rigore.

¶ Causa grossitie sanguinis nigredinis et multitudinis eius intantum quod humore melico vene replentur sunt tres aut omnes sicut aut aliqd ipsarum tantum. Prima est epar apparatus ad generationem habet superfluitatis. Secunda est consuetudo eius generari ex cibis et potibus et aliis grossum sanguinem facientibus. Tertia splenis dispositio in statu debilitatis adeo quod non valet trahere quod huius superfluitatis in corpore generatur. Particula. vi. ad flauconez.

¶ Duores acuti siue medicamina acuta quod igrossant membra

cū habeāt in se dominiū vtutis gñant in mēbris carnosīs apatā: in ossib⁹ puncturas. secūdo morboz⁹ z accidentium.

Permixtio mētis z obliuio q̄ accit̄ i senectute z senio se quunt̄ friditatē. z pmixtiōes alie sequūt̄ hūiores acutos z maxie colerā citrinā aut malā pplonē. nec alicui⁹ illaz cā ē hūior frid⁹ nisi pmixtiōis q̄ dīr melia melica. z oīum pmixtiōnū in statu febriū acutaz cāe sunt fumositates acute morditine q̄ ascēdūt ad caput. v. morbo. z accidētium.

Color pelliculaz ē diuersus. qz pellicule sensus ē diuer⁹ ius. vn⁹ locus ipsi⁹ ē multi sensus z alius modici sensus. diuersificat̄ ē dolor pelliculaz alio mō. qz aliq̄ ipaz cū ten ditur repit os z aliqua nō. secūdo scientiarum.

Cā pulsatiōes generās in apatib⁹ calis ē pñtia cuiusdam magne arterie in loco apatis q̄ cum dilatat̄ impellit apa z generat pulsationem. secūdo scientiarum.

Ex hūiore flātico grosso accit̄ epilepsia: z ex hūiore meli co grosso retēto i meatib⁹ vētriculoz cerebri accit̄ epilepsia: z cū hūior melicus dñat̄ z augmētāt in corpe cerebri melia melica ozitur ex eodem. iij. scientiarum.

Cā duritiē vene ē altera istaz triū: aut siccitas aut pge latio a frigore iucta aut tēssio. z siccitas accit̄ in febribus adurētib⁹ cū plōgat̄ cū malicia z pnciositate z in melia z in febrib⁹ quartanis aligb⁹. Cōgelatio vō accit̄ ex oi qd̄ ge nerat in corpe flā vitreū. z tensio accit̄ in egritudib⁹ q̄ sūt de genere spasmī. z in magnis apatib⁹ z in duritia z grossi tie accit̄ in corpe epatis z splenis. tertio pulsium.

Corpus attenuat̄ qñqz ex ascaridib⁹ comedentib⁹ cibuz eius. Particula. vi. de tiriaca ad cesarem.

Sternutatio qñqz ē vtilis via accit̄ ad supfluitates cōgregatas i pulmōe: z ē vtilis ad supfluitates pgregatas in stō. z oē ei⁹ ex qb⁹ accit̄ singult⁹: nā excitat̄ z expellit eas ab his locis: z isto mō sternutatio singult⁹ ē media emun dādo stōm a supfluitatib⁹ suis. v. morboz⁹ z accidentium.

Tēssio nerui q̄ iūgi⁹ radici dētis ē cā doloris ipsi⁹. z iō in euulsiōe dētis dolor ipe cessat: qz neru⁹ q̄ pūgebat̄ ossi z ligabat̄ illud cessat: z sit locus tunc p quē sūt z egrediū gēqd̄ in eo erat supflui congregatum. v. miernir.

Cā fractiōis dētū z corz corrosiōis ē humiditas ipoz z corz adaptatio z fortificatio ē ppter stipticas medicas. z cā imutatiōis coloz ipoz in viriditatē vl colorē aliū ē hu miditas maligna ad eos defluēs z corz curatio ē pmedi cinas desiccātes tpta siccitate: nec vt putarūt qdā medi ci dicētes qz oib⁹ q̄ exiccatiōe egēt medicie valde siccātes sūt potiores medicis debilib⁹ ad siccādū. eadē particula.

Cū ē apatū mēbz nerueū cū apate calido facile illud fe quit̄ pmixtio mētis. qz tūc calor sol⁹ ascēdit ad caput ascē sit coniuncto ipsi neruo vel ascendit cū vento vaporoso z fumoso. tertio scientiarum.

Tremoris cā ē debilitas vtutis ferētis z mouētis corz⁹ z mēbz granitas nālis: z iō mēbz cū vtute debili igenia rū mouet aliqd̄ descendit ad iferi⁹ z accit̄ inde phibitio z tremit. z cū mēbz mouet aliqd̄ vtute forti nō tremit z ex vtute motiua lesa totalr nō accit̄ tremor sz dissolutio. z ap paret manifeste hō. phibitio in eo q̄ defert graue pond⁹ et nitit̄ eleuare pedes z ābulare z pedes ei⁹ tremunt: z silt si eleuat aliqd̄ pōderosū tremūt man⁹ ei⁹. z eodē mō q̄ terri tus ē z vult ābulare z eleuare aliqd̄ tremūt pedes ei⁹ z ma nus. qz tremor z dubitatio diminuūt vtutes. z iō accit̄ tre mor senibus z corpozib⁹ defectis z ex egritudine attenua tis. Parti. vi. de rigore z tremore.

Cspasm⁹ ex inanitiōe accit̄ z ex repletiōe. spasm⁹ at cū ac cidit alicui⁹ ex vigilijs labore cogitatiōe angustia vl febre sicca z adurenti. hui⁹ cā ē siccitas z inanitio. cū vō spasm⁹ accit̄ alicui⁹ exñti sp̄ i gete et ocio et vtēti ampla diēta hui⁹ cā ē repletiō. z silt epilepsia ē spasm⁹ ex repletiōe qz fortass̄ radix vniuscuiusqz nerui dissoluta est ex hūiditate grossa

z viscosa. tñ nō ē pñtiū silt spasm⁹ q̄ fit anteri⁹ vl posteri⁹ vel q̄ vltr capit ptem vtrāqz. tertio scientiarum.

Cā tremoris ē res de nā venti cui⁹ substantia grossa ē z fu mosa q̄ ad cordis mēbra fluit. Et cā spasmī in egritudib⁹ lacertoz ē repletiō. z in febrib⁹ plurimū adurētib⁹ z siccis est inanitio. quinto morboz⁹ z accidentium.

Cā spasmī ē tēssio nerui aut ex siccitate aut ex hūiditate qz cū tēdit lacertus versus sui pncipiū z retrahit̄ iuolūtā rie accidit inde spasm⁹. Particula ē de rigore z tremore.

Tremoris cā ē vētositas grossa iclusa in loco solido cui⁹ nihil repit liberū q̄ nō pōt resolui aditu libero non repto pp soliditatē corpoz ipaz circūdātū z petēs semp exitus mouet suū pñtēs tali motu. z cū gen⁹ cāe tremoris sit vñū erit gen⁹ curationis eius vñū. z ē qd̄ diminuit z calefacit. z castoreum ē medicina spālis in ista egritudine cū bibit vel supapponit q̄ medicina calefacit z desiccit finali desicca tione. Tremor igit̄ secūdū hanc cōsiderationē ex cā frigi da generat̄. Particula. vi. de rigore z tremore.

Chorripilatio accidit ex humore malo calefacto in corpo re p laborem vel per aliud etiā si febris inde minime puo cetur. Expositione eius in. vi. epidimiarum.

Virtutis debilis q̄ ē cā tremoris nō ē vna cā sz sūt mul te. sabūdātia cibi vt accit̄ in turbatiōe vētris solutiōe ma gna: exitu pñtuo sanguis: z ieiunio: resolutio spūs vitalis sic accit̄ in sincopi magna friditas pstringēs poros nerui adeo qz nō pōt penetrari inde ex vtute motiua nisi debile qd̄. z repletiō q̄ aggrauat vtutem adeo qz debilitat̄ in suo motu. Et ideo reddunt̄ cause curationis tremoris nō vñi⁹ speciei. Particula. vi. de rigore z tremore.

Tremor ē frig⁹ subitū grane pp qd̄ corz in dispōne nāli posūt̄ redit ad dispōne ptra nāz: z res ē euidēs z manife sta qz pestis ē frida siue cā ei⁹ sit hūior frid⁹ q̄ mouet̄ z de currit in mēbra sensibilia. z in vtroqz statu debellat̄ calor nālis a re pūgitina z fugit ab ea: z cū icedit z iuenit poros strictos z pūctos z opilatas vias suas ab ea opponente se sibi tūc reuertit̄ ad sui pncipiū. z postea redit foras nec dī finit talr agere donec vincat z calefaciat māifestū corpis aut deuicat̄ z extinguat̄ z mors se quat̄. z i statu hō regref sus z pbatōis accit̄ tremor z rigor. z dñā iter tremorē z ri gorē ē hec qz tremor sit ex phibitiōe icidēti itra vtutē vo lūtariā z pōd⁹ nāle. vñ cū voluerit qz vtutē aiale cessare a motu cessat tremor. rigor vō nō ad volūtātē nostraz. fit. n. ex phibitiōe icidēti itra motū rei pūgitine opilatōez faci ens i via z meatib⁹ calori nāli. Parti. vi. de rigore z tremore.

Frig⁹ mouet māifestū corpis motu impulsio z mouet illud igressu accessiōis febris: nec mouet corz totalr dī ri gor z orripilatio ē acciō qd̄ accit̄ cuti tātū z ei⁹ dispō i cute ē silt rigoris ē dispō in corpe toto. par. vi. de rigore z tremore. z i z⁹ particula febriū. dixit orripilatio est minor rigore. rigor minor frigore.

Necesse ē i gñatiōe rigoris qz sit i corpe cā morditiua z moueat̄ ille hūior forti motu siue sit cā rigoris res frida vl cala. z iō rigor hz icipe cū accessione febris silt i febrib⁹ ter tianis z qrtanis pp motū illi⁹ hūioris ad exitū: z accit̄ hui⁹ sile silt cū accit̄ fastidiū vl ei cui⁹ ē corz repletiū malis hu morib⁹ vl ei q̄ sedet ad solē vl igredit̄ balneū vl frequētat exercitiū. nā qz cūqz talia frequētat statiz sentit rigore z ex his aliq̄ sentiūt orripilationē. Eius par. d. rigore z tremore.

Plures qb⁹ accit̄ rigor siliūt ipa boza qz calor remāsit i teriorib⁹ corz z sensus frigoris ē tūc i exteriorib⁹ z nō i terioribus mēbris. v. morboz⁹ z accidentium.

Cāe mali spūs q̄ egrū puocat mouere totū supiorē lacer tū pectoris cū lacerto q̄ ē itra costas sunt he tres: aut aliq̄ ipsaz vtus. s. debilis coartatio z impulsio in via aeris z eius vacuitate z magn⁹ calor in corde in pulmōe: cū vō oēs cāe affuerit mori⁹ eger statim vel cū aliq̄ difficultate liberaf

¶ Particula

et cū vna tātū affuerit eger puenit aut ad destructōes aut ad liberationem cito. quarto scientiarum.

¶ Tussis diuturna cessat aliqui pāpā qd generat i testicu/ lis colligatia q̄ ē inter istra pectoris et istra gñatiōis. expo/ sitione eius i. y. epidimiarum.

¶ Tussis multa cū q̄ egrotās paruz aut nihil expuit accidit his duab⁹ reb⁹. videlicet hūoz grossicie et viscositate q̄ de/ uiscari a mēbris nō possunt aut subtilitate hūoz q̄ cū ele/ uatur ad mēbra eos eleuantia reuertuntur dispersi et de/ scendunt inferius. quarto scientiarum.

¶ In exaltatiōe vocis necesse ē aperiri os nimis vt ingre/ diat mlt⁹ aer et aperiri gutt⁹ vt exeat vox sonora: et ideo hi q̄ habēt parua guttura hñt puas voces et dbiles que cū nō hēant ptesidē cito deficiūt. q̄vero hñt guttura lōga hñt voces magnas et fortes. s. pueri mlires et cunubi hñt vo/ ces debiles et subtiles pp sui guturis strictiōem. Particu/ la sexta de somno et vigilia.

¶ Subtilitas vocis et ei⁹ defectio accit aut ex hūoz multi/ tudine vl⁹ coꝝ grossitie et viscositate opilatiū venas q̄ sunt in pulmōe. iij. expositionis eius in. y. epidimiaz.

¶ Deportatio et digestio cibi hz fieri q̄ ē sub ore stōi: et iō hz pars stōi ē cā fastidiū cū ē in malo statu: et precipue cū fasti/ dium minime ē ex cibis. y. scientiarum.

¶ Intēpantia venaz suscipientiū cibū a stō caloris domi/ nio et grossatio sanguis in eis opilatiōe sui ē cā egritudis īflatiue. significat at egritudinē eē i venis ipis adustio q̄ ē in eis et appetit⁹ rez fridaz q̄ ē in patiēte: et vomit⁹ cibi q̄ i/ uenit in stō idigest⁹. Et qdā alij dicūt q̄ cā hz egritudinis ē apatio meatuū stōi q̄ iungunt ītestis apate calido san/ guineo q̄ sanguis est valde grossus et humorib⁹ mellicis est vicinus satis. tertio scientiarum.

¶ In apate epatis calido magno vel duro sentit patiēs do/ loꝝ in furcula tensionē sequētē vene p̄caue ptis dextre: et nō tēsiōne pellicularū. et in apate laterū dolor furcule pel/ liculaz sequit⁹ tensionē. secundo scientiarum.

¶ Quotiēscūq; senferis cibū nec accit tibi gurgulatio nec īflatio nec tremor nec singult⁹: et iueneris i stō rugitū quē nō p̄ueneras sentire aggrauari: stōus ab co cibo: et desi/ deras vt exoneret⁹ inde vl⁹ accidat eructatio: et repit ali/ qñ cū eo angustia spūs. tūc sine dubio certuz ē q̄ stōus ex/ cā tremoris restringit supra cibū. iij. morboꝝ et accidētū.

¶ Cui hz epar debile color ei⁹ est alb⁹ cādidus eximio san/ guie quē generat. et q̄ splenē hz debile calor eius ē lētigio/ sus ex humore melacolicō q̄ sanguini ē cōmixtus. exposi/ tionis eius. secundo epidimiarum.

¶ Solutiōis vrine q̄ dī sitis fortis cā p̄ma ē mala p̄plo ca/ lida aut sicca aut pposita ex vtraq; accidēs stō vl⁹ ei⁹ ori. et secūda post stōz ē ipsa mala p̄plo accidēs epati et eius con/ cuitati. et accidēs silt meri et pulmōi q̄ extendit se ad stōz et sitim auget. sexto scientiarum.

¶ In statu q̄libet somn⁹ hñctat et vigilia siccatur. et somnus de nā sui nō calefacit neq; īfridat. s. cū repit in corpe calo/ rē ex corruptiōe humorū frigidoz īfrigidat corpus ppter sui humectationē ad caliditatē febris. et pp sui vegetatio/ nē circa calozē nālem. Si vō fuerint de genere colere de/ purat eos et ipos diminiuit in corpe: et sic īfridat corpe. iij. expositionis eius in. vi. epidimie.

¶ Lāe egre p̄mitit cū repiūt corpora a supfluitatib⁹ mun/ da qd corpib⁹ accit ex ipsaz malitia ē modicū et eius dices/ sis a corpe ē veloz et cū repiūt corpe habere multosyl⁹ ma/ los humores eaz actio ē in eos sicut actio flāme ignis i li/ gna pinoz pinguiū vel sicut actio licini accensit in sulfur. Octauo expositionis eius in. vi. epidimie.

¶ P̄urit⁹ accit ex hūozib⁹ morditiuis acutis acetosis vel falsa. Sexto expositionis eius in sexto epidimiarum.

¶ Non ē mixt⁹ si is q̄ frequētat cotiū debilitat⁹: qz totū corpe

p̄us euacuat in eūone ipa cū euacuet⁹ p eū spūs et hūores: et ei addita ē delectatio q̄ sola p̄ncipalr⁹ extinguit spūalem vtutē et debilitat eā: nā fuerūt qdam gbus supuenit fortis delectatio: et mortui sunt ob hoc. Par. vi. de spermate.

¶ Lā egestionis frequēter exēntis ē vna ex his trib⁹ reb⁹ aut debilitas īstroz pp cām male p̄lonis quēadmodū notū ē: aut hūores morditiui mordētes īstroz et impediē/ tes ipm ad expulsiōem et multitudo sensibilitatis nāliter vel pp vlcus. vi. morboꝝ et accidentium.

¶ Lāe q̄ corpus ad secessuz supfluitatū morditiuaz frequē/ ter stimulat⁹ q̄not sunt. videlicet vtus mālīs q̄ cū cibis in corpa descēdit supfluitas morditiue descēde a corpe ad lo/ ca vētris: et supfluitates morditiue generate in stō: aut in ventre. Sexto morboꝝ et accidentium.

¶ Mēbroꝝ exteriorū friditas p̄strigit vētrē sp: et mēbroꝝ īteriorū friditas lenit vētrē semp: et forte herniā ipa addu/ cit. quinto expositionis eius in. vi. epidimie.

¶ Lū replet⁹ ītestinū qd dī colon: accidūt ide accidētia ma/ la stō. s. dolor et pūctio: qz ī ītestinū cū replet⁹ extēdit⁹ et ac/ cidit tūc dolor siphac qd circūdat stōz et ītestinū et stōus ī/ frigidat⁹ et silt extēdit⁹ lacertus q̄ extēsus ē supra stōz et ī/ ītestinū: et stōus infirmat⁹. et silt extēdit⁹ lacertus q̄ extēsus ē supra stōm et ītestinū ad extensionem ītestini: et patitur stōus ex hoc. par. vi. de clisteribus.

¶ Dolor cū dormitatiōe pedū in egritudib⁹ renū accit pp societate q̄ ē inter renes et pedes p venas positas supra spi/ nā: quaz vna vena p̄caua et alia vena magna pulsatis no/ minat⁹. primo expositionis eius in. vi. epidimiarum.

¶ Lāe aspiratis mēbri lenis sunt tres. hūores. s. acuti deflue/ tes ad eū excoziātes et radētes ipm. medicine acute illud idē agētes et ipm et corpa extranea sūt solidata vt fumus et pulsus. Et cā q̄ aspiratē dissoluit ē p̄guis hūiditas et lenis madefaciēs et hñctās. secūdo morboꝝ et accidentium.

¶ Accidit multotiēs q̄ vñū accidētū scq̄ reliquū succet/ siue et sunt illa quoz p̄mū accidēs puenit ex egritudine. et se/ cūdū p̄uēit a p̄mo. et tertiū a secūdo et quartū a tertio. viij. morboꝝ et accidentium.

¶ Hūiditas albuginea maior vel minor q̄z nocet visui et grossior diminiuit aciē visus et īspicit ea q̄ sunt a lōge et nō discernit q̄ sunt p̄pe: et grossior valde sicut accit in occurru aq̄ p̄hibet visum. Et cū operit⁹ ab hz grossitie aliqd ei⁹ qd declinat a pupilla: et aliqd nō operit⁹ īspicit ex ea pte q̄libet p se. nec pōt videre multas res sil. et in medio pupille ē aliqd hūiditatis grosse: et in circuitu ei⁹ ē hūiditas clarioꝝ. īspicit oia ac si ea īspiceret p foramen. Et cū corpa grossa sunt sparsa et diuisa in loco hz appet patiēti q̄ videat qua/ si muscas euolare exteri⁹. et multotiēs etiā imaginat tpe excitationis a somno q̄si similitudines figuraz. et hoc vt in plus accidit pueris: et his quoz caput repletū ē vinovl⁹ alia re. quarto morboꝝ et accidentium.

¶ Quēadmodū is i cui⁹ oculis descēdit aq̄ imaginat⁹ q̄ ea q̄ sunt itra oculos suos sunt extra. ita accidit et i lingua. qz vtus p quā fit gustus necessario adducit dispōnē q̄litaris exntis in ipsa lingua ad ea q̄ sūt extra. et hui⁹ cā ē mor⁹ eius qd gustat ad ipsaz mās exteri⁹ exntē. et imaginat⁹ q̄ i cibis sit acetositas vel falsedo. quarto morboꝝ et accidentium.

¶ R̄sus fit ad tactū puū q̄ sunt in subassellis et q̄ sunt i vo/ lis manūū et pedū. et silt fit ad visus rerū derisoriaz et eaz auditu. et ei non ē aliquacumq; causa nota. Particula sexta de motibus inuitabilibus.

¶ Alii Moyses. hoc dicit⁹ ē vex: qz risus ē de specialitatib⁹ hominis. et est notorium q̄ omnis specialitas sequitur for/ mā speciei sue cuiuscumq; sit ipsa specialitas de speciebus animalis vel minere: et ideo nō assignat cā in talib⁹. nec est perquirenda cā risus: neq; ceteraz specialitatum.

¶ Alia differt a plāta gradib⁹ quinq; quos exquisitor rez

inuenit in nā. Primus gradus ē quo aīal elōgat a planta vno sensu: et ē aīal vñ tantū sensus habēs. s. sensus tactus. Secundus ē additio tactui sensus gustus. Terti⁹ ē aīal habēs cū his duob⁹ sensū odorat⁹. Quart⁹ ē additio his trib⁹ sensib⁹ sensus audit⁹. Et quint⁹ ē additio his oib⁹ sensus visus qui sensus in talpa formatur et ignoratur si in illa com-
pletur: tertio de spermate.

Explicit septima particula.

Incipit octaua particula de curationibus egritudinum cōmuniter assumptarum.

Opus in quo sunt hūores mali subtiles ciba cibo multo: et in q̄ contrariū: cō-
trariū. Cū āt vñs ē debilis et ignorat cibi quā-
titas necessaria: mutatio cibi ad diminutiōē ē
securior mutatiōē ad additionē: q̄ potes cibuz

augere et nō potes eū diminuerē q̄ ad stomachū iā descēdit.

Expositione eius in secunda acutorum.

Digestiōē hūoz iter oīa adiunāt q̄ calefaciunt tēpate: quoz qdā sunt cibi: qdā potius: qdā distillatiōes: et qdā em-
plastra: et in hoc genere sunt fricatiōes et balnea tēperata.
secunda expositionis eius in primo epidimie.

Hūoz crudoz modi duo sunt. vnus subtilis et aquosus et alius grossus et viscosus mēbris collocatus. Subtilē āt et aquosus oīz te euacuare cito anteq̄ calefiat a calore febris et pūgēs redeat et rosūū et grossus et viscosus anq̄ fluat di-
gerere te oīz. expositione eius in prima humoz.

Accidit q̄ quis patit⁹ egritudines tres. vnā in fine pncipy aliā in pncipio augmētī. et tertiā in fine ipsi⁹: et eger morit⁹: et nō ex cā ipsi⁹ egritudinis in fine pncipy vel eius q̄ i augmētī principio. sed ex causa eius quā patitur in fine augmētī. in temporibus egritudinum.

Oīz nos prius ingere et scire status vñtū triū pncipioz: videlicet cordis cerebri et epatis. qd potius ē et meli⁹. et de-
inde status virtutū mēbroz habētū ortū ab his arteria-
rū. s. neruoz et venaz. et postmodū status vñtū mēbroz alioz et manutene eos sicut ē in tēporib⁹ egritudinum.

Egritudines in pncipio suo et fine sunt debiliores et i statu fortiores. et tēpib⁹ medys inter illa ē status iter fortitudi-
nē et debilitatē medicoz. circa vñ status tēpora et cū rebus quietatūis. et in pncipio et in fine cū rebus egritudini con-
trariis iustēdū. et p mensurā partiū oīz eē illud qd ē tēpori-
bus medys faciendū. In tēporibus egritudinum.

In morbis ad digerēdū durus nō succedit ilico sapiētis actio: ad quā itendit: nec post lapsus tēporis et reiteratiōēz medicīne pluribus tēporibus propinate. Expositione eius in secunda afforismorum.

Oportet te adeo disponere cōsiliū tuū et adiutorū vt nō augmētēs egritudinē nec diminuas virtutē egroti q̄ ē ad recipiēdū longa impulsione egritudinis pparata. et seruare ista duo i vtraz parte sīl est difficile. q̄ et si diēta digestiōi egritudinis sit vtilis: tñ inutilis ē virtuti. et forte nocumen-
tum eius maius ē inuamētō. Libus vero et si vtilis ē virtu-
ti ē inutilis egritudini digestiōē egritudinis plangendo. q̄re tu q̄ sunt magis necessaria et magis vtilia debes semp
sequi. prima ad Glauconem.

Non vacaueris in aliquo tempore a malicia regimie cū nō prius scis quādo erit status egritudinis: et id ideo quoniam si nō pspexeris egro i regimie a pncipio egritudinis secūdū p-
pinq̄ritatē status eius et elongatiōē sui: tu ledes egrum certe nocumētō magno. prima crisis.

Corruptio humoz cū accidit cū vñtū debili talis egritu-
do incurabilis ē oīo aut difficile curabilis et laboriosa et tpe longo si inuenit medicū sapiētē et tñc egritudo hui⁹ nō cū aliquo est curāda: imo patientis virtus nutriēda est et viuificāda quousq̄ cōfortē vt euacuatio nō noceat ei. et si nocuerit sit nocumētū eius leue vt medicus egritudinē

ipsaz incipiat tunc curare. ix. ingeny.

Laueas quātūz potes vt humores frigidos grossos et vi-
scosos nullo mō calefacias fortiter cū reb⁹ liq̄facientibus
ipsos. nā ex talib⁹ humorib⁹ eliquatis generant⁹ ventosita-
tes que nō possunt resolui neq̄ spargi. Et cū hi humores
sunt intra duas tunicas intestinoz magis sunt nociui. sed
tales humores debēt curari cū his q̄ diuidūt et diminuūt
absq̄ forti caliditate. cui⁹ purgatio corpis h̄z fieri aut p ex-
tractionē sanguis: medicīnā solubile vētris vel vomicaz
multā fricatiōē motū oēm aut p balneatiōē i balneis:
et spāliter cū iunctiōib⁹ calie dissolutiuis iunctis supra cor-
pus aut p abstinentiā a cibo. tu aut eua corpa egroz p ea q̄
conueniunt eis magis. vltima ingeny.

Oportet te occurrere cū euacuatiōē dū hūoz ē furiosus ante virtutis defectū: et caloris febrilis augmentū priusq̄
ad aliquod mēbroz nobilis ipse fluat. Expositione eius in primo afforismorum.

Corpa fortia sustinēt euacuatiōē subitā. ob illaz neces-
se habēt vt egrediat⁹ ab eis si vñs patit⁹ supfluitas succes-
siue. et i vñtū defecta euacuatio ē cōhibēda etiā si nō exie-
rit supfluitas tota. expositione eius in prima afforismoz.

Digestio egritudinū ē mutatio humoz a statu cōtra nāz in eū q̄ ē secūdū nām facta a mēbris radicalib⁹ cū sunt sa-
na. Cū vero sunt egra: q̄ egritudo collocata ē in ipsoz cor-
porū substātia dubitatio adest magna de egro q̄ nō possit
curari nisi prius ad ea mēbra redeat virtus q̄ necessaria ē
eis. secūdo expositionis eius in pma epidimiarum.

Humores ad interius cū declināt oīz te attrahere ad ex-
terius. et cōuerso cū declinant ad posteri⁹ oīz te attrahere
anterior et cōuerso cū declināt ad vñū laterū ad aliud at-
trahere te oīz. expositione eius in primo humorum.

Cū egritudo declinat ad pectus et stōm pstrictio manūū
et pedū humorē nociuū attrahit ad diuersum. Et sīl sup-
fluitas cū declinat ad caput vt vētrē ad diuersū attrahūt
medicīne morditiue manibus et pedibus applicate. expo-
sitione eius in prima humorum.

Oportet te euacuare hūores tēporib⁹ accessionū p supi⁹
fluxu sanguis nariuz. s. vomitu vel sīl bus. tēporib⁹ vñ ge-
tis p inferius vñā vel affellationē vel sīlibus illis. secun-
do expositionis humorum.

Qui diuturnis egritudinib⁹ affligunt⁹ subtili indigēt cō-
silio. et hoz multis sufficit ad liberationē h̄z cōsiliū tan-
tum. vidi enīz multos patiētes doloze iuncturaz asma et
epilepsiā fuisse liberatos pfecta liberationē cōsilio tali. Et
patiētes diuturnā epilepsiā adiunatos eē h̄z cōsilio non
modico adiutorio. Et hoc cōsiliū ē frequētiatio ciboz ex
quibus generatur subtilis chimus. Assuefactio flobotho-
mie et abstinentia ab omni cibo in quo est egritudo. Par-
ticula. vi. de consilio subtili.

Libum nō modicabis tēpore quantitate et qualitate sui
natura eo ad curationem egritudinum est contenta. v. ex-
positionis eius in. v. epidimiarum.

Multos egrotantiū virtutis et corpoz fortū notoꝝ mo-
doꝝ curari lōga phibitiōe ciboz et exhibitōe medicīe si-
mul ab h̄z accidente. Et aliquos modoꝝ notoꝝ virtutis
debilis quibus sincopis accidit curari phibitiōe ciboz et
fricatiōe multa manūū et pedū et fricatiōe etiā iūcturaz
oīuz spine et restituta ē virtus egrotantiā et pfecte sūt libe-
rati. Et aliquib⁹ ipsoz feci cōtrariū verās eis ciboz absti-
nētiā et porrigēs eis cibos. Parti. vi. d examinatiōe medicī.

Quāpluribus hominibus affit⁹ et aliquib⁹ ipsoz aquam
frigidā secure et indubitanter omnibus tēpibus sūc egritu-
dinis propinaui. et quibusdā ipsoz dedi aquā ipam aliq̄ et
raro qd medici alij facere abstinebāt. Cū aut febris patiē-
tis erat adurēs pura nec erat in parte vētris aliquod apa-
patiēti aquā frigidā et sine dubio aliquo ministrabā. et cui⁹

Particula

dam alij dabam nō secure sed cū dubio. Et dicebā pñtib⁹ q̄ hic egrotans si nō biberit aquam frigidam proculdubio moriet⁹. ⁊ si biberit de salute eius speratur. ⁊ p̄ deū gl̄ibet de cuius salute sperauī p̄ aque frigide potuz a morbo potu ipso liberatus est ⁊ ad salutem peruenit. Particula sexta de consuetudinibus.

¶ Consiliū neruorū est mediū inter cōsiliū sanorū ⁊ egrotantiū. ⁊ vigilie eis vtp̄ plurimū sunt nociue. Dimissio autē consuetudis ē valde timorosa. nō solū in cōsilio neutrorū ⁊ similitum sed in consilio infirmorum. v. ingeny.

¶ Quantitatē aque frigide a febricitante bibente tpe fortis sitis oꝝ esse illaz quā infirmus bibat absq; aeris retractidē: ⁊ res frida phibet digestiōē excepto secaniabin in quo virtus est incisina. Expositiōe eius ī prima acutorū.

¶ Far ordei iuuaminibus suis humectatione. s. ⁊ clarificatione virtutem corroborat ⁊ a malis humoribus mundificat spiritus instrumēta. que duo iuuamēta in nullo alio aggregantur. Cum vero egrotans abhominatur far ordei nullus cib⁹ ē adeo sibi vtilis post ipm̄ quēadmodū pisces lapides habētes coquinati cū aqua porro aneto sale ⁊ oleo tempato. ⁊ in defectu ipsorū pisces alij proximi eorū nature. Et oꝝ te ante cibū ipsū ex sirupis acetosis aliquē sibi dare ita q̄ ipsius mēbroꝝ neruorū aliquid egrum nō sit. primo acutorū morborū.

¶ Secaniabin qđ datur egrotāti ad mūdificationē aptior nē ⁊ prepatior meatū sumēdū ē necessario ante aquaz ordei p̄ duas horas. qz cū fil⁹ vel vno tpe accipiunt⁹ ex eis in stōm motus oritur inequalis qz nō cōueniunt inter se. Expositiōis eius in tertia acutorū.

¶ Constrictio egestionis egestionē adiuvat. qz auget ⁊ fortificat ipsaz contra naturā. ⁊ forte h̄ est causa destructionis. generant enim febres secundum species sui diuersas ⁊ apata manifesta ⁊ nō manifesta secundum sui diuersas species: ⁊ facit furere dolores quēlibet ex grossis humoribus ortum ⁊ debilitat virtutes naturales ⁊ corrūpit operationes animales inducendo grauem somnum ⁊ mentis permixtionem. Particula. vi. de clisteribus.

¶ In corpore eius qui laborat labore forti intantuz q̄ peruenit ad lassitudinem ⁊ bibit potum copiosum post cibū exercitium operatur. superfluitas colerica propter laborem ⁊ superfluitas cruda ⁊ indigesta propter exercitium extra tēpus congruum generatur ⁊ grauamen maius isto in illo accidit. cum ex his duobus multa superfluitas humorum in corpore aggregatur. tertio expositiōis eius in prima epidimiarum.

¶ Somnus est res nociua ei qui habet humores frigidos multos. ⁊ ideo nocet in principio accessionis febris ⁊ ventri apostemato. quia calor interiora corporis subintrat. ⁊ subintrat cum eo sanguis. et ei cuius humores sunt crudi pauci cū virtute debili somnus confert. Expositiōe eius in prima humorum.

¶ Somnus in principio apostematus quem sequit⁹ febris augmentat febrem. Expositiōe eius in. vi. epidimiarum.

¶ Ira ⁊ tristitia sunt egritudines anime. sed in ira calor naturalis intēditur ⁊ dilatatur ⁊ colera generat⁹ ⁊ in tristitia constringitur calor naturalis ⁊ humores frigidi ⁊ flegmatici generantur. quare indigeo ad humores frigidos ⁊ flāticos calorem naturalem pusillum nō solum motibus corporis sed motu anime excitare adyiciēdo motibus corporis iram vt calor naturalis dilatetur ⁊ humores ad exteriori⁹ currāt. Expositiōe eius in prima humorum.

¶ Cogitare alacria ⁊ ea inspicere dilatāt animam ⁊ iocundat ⁊ dilatāt naturalem calorem. Et similiter cogitare tristitia ⁊ ea inspicere animam ⁊ calorem naturalem coartat. secundo expositiōis humorum.

¶ Somnus qz semp̄ humectat vtilis est egritudini in de-

clinationibus suis manifeste ⁊ vtilis siccitati ventris. receptus enim aer p̄ attractionē sui caliditate ventrem siccāt ⁊ somnus humectat eū. Particula. vi. de somno ⁊ vigilia.

¶ Quiescere facit omnem sincopiam prouenientem ex subita euacuatione vinum cum aqua frigida temperatum ⁊ precipue in euacuationē eorū q̄ defluūt ad stōm vel ad loca proxima sibi nisi prohibeat hoc calidum apā existēs in aliqua pte vētris aut fortis dolor capitis aut egritudo immutās mentē. aut febris adurēs. aut egritudo idigesta. nā in h̄ statibus oibus prouenit ex potu vini magnum nocumentum qđ difficile curatur. prima ad glauconem.

¶ Quietant fortem dolorem apostemosum corporis manufacta sapa oleum ⁊ modicum cere dissolute ad ignē appositaq; cum lana pingui frigida in estate: tepida vero in hyeme supra loca. et in his emplastra sunt similiter operāda secunda ad Glauconem.

¶ Oporet nos prouidere in specialitatibus naturarū qz noui quosdam qui impediti in principio noctis amiserunt horam principij somni ⁊ nō potuerunt dormire in residuo noctis. ⁊ aliquos qui cum gustant far ordei abhominatiōnem subito patiuntur. ⁊ aliquos qui cum far ordei bibunt sentiunt in stomacho acetositatem. v. ingeny.

¶ Dolores prouenientis ex vētositate fumosa specialis cura est appositio magne sicie in igne. ⁊ putabis huiusmodi modū cure esse modumq; artis magice siue sit egritudo in intestinis siue in ceteris membris corporis. quia ipsa hora appositiois sicie euanescit dolor ⁊ sanitas pristina recuperatur. Et cum in loco est humor fumositatez ipsam operans dolor certe reuertitur ⁊ tunc appone iterum siciam supra locū doloris quousq; dolor cesset ⁊ euacua postmodum humorem ipsum. xy. ingeny.

¶ Medicine facientes cessare dolorem ⁊ sunt quibus ammiscēt ea que dormire faciunt sensus ⁊ inducunt somnum nō debent porrigi nec propinari nisi in magnis ⁊ fortibus doloribus ⁊ clamosis vt forti colica calculo vigilia angustiosa dissoluenti virtutem tussi forti ⁊ inquieta que affert patienti nocumentum sanguinis. s. sputum ⁊ fluxu a capite fluētī forti ⁊ maligno. que vero sit minus male his que prediximus sufficerent curantur cum medicinis nō facientibus dormire. viij. micrmir.

¶ Cum ad quietandos dolores medicine in quibus intrāt dormitantiā colligantur oporet attendere circa tria. p̄imum est vt faciant dormire sensum. secunda est vt etiā dispensationem ipsarū nō sequatur aliqua pestis que remaneret affixa membro. ⁊ tertium vt adiungetur membris egrotans ab eis adiutorio magno vel per resolutiones humorum generantium egritudinem vel per eorum mūdificationem vel per eorum nature immutationem ⁊ reparationem. Et puto Silonē dispēsasse medicinam suaz post inspectionem istorū triū que medicina ē antiquior ⁊ famosior ceteris medicinis. ix. micrmir.

¶ Cū in egritudine ē accidēs forte quod nocet virtuti oꝝ medicum curam egritudinis pretermittere ⁊ opponere se accidenti cū disturbantibus ⁊ facientibus ipsū a nocumēto cessare suo: egritudinē etiā si augmentent vt eger a destructionē cui proximat verberetur. postmodū vero medicus de nocumēto ipsius accidentis securius redeat ad curam egritudinis quam dimisit. xy. ingeny.

¶ Accidentia virtuti nocentia quibus oꝝ medicum opponere se festinanter ⁊ pretermittere p̄siliū egritudinis ⁊ eius etiā causas si quod phibet accidens inutile fit ad expellēdā egritudinē ⁊ eius cām sicut dolor vigilie ⁊ oēs eūatōis species cū augentur. ⁊ pre omnibus accidētibus sincopis est acutum. xy. ingeny.

¶ Cum dolor mēbro infixus p̄ immutationē purgationē vel attractionē ad partē oppositā nō recedit significat q̄

causa nocua eius solidauit se membro et penetravit ipsi: et hoc non curatur nisi resoluentibus medicis: quemadmodum curantur dolores a ventositate inflata puenientes consilio: videlicet ciborum et potuum subtilium: clisteriorum: emplorum: infusorum cataplasmatum. xy. ingeny.

¶ Oportet te semper icedere per tramite qui talis est. conare primo euacuare et resolvere quodcumque est ex natura: et si hac natura membri aut causa egritudinis incurabilis non poteris adimplere: corrumpe et putrefac quod est extra naturam. Si vero illud ad finem non veniat quem intendis precide et eradicam membrum aut curatione ferri aut adurentibus et cauteri-gantibus medicinis. vltima ingeny.

¶ Debilitatis stomachi venarum arteriarum et lacerti: et in summo omnium instrumentorum nature et aie semper causa est complexio mala. prima morborum et accidentium.

¶ Mala propter quod accit alicui membro est egritudo ex egritudinibus membrorum consilium: et hec impellit et prohibet aliquam ex virtutibus ipsius membrum: quod de causa humiditatis defluit diuersis temporibus ad membra diuersa cum circuitibus inaequalibus. tertio morborum et accidentium.

¶ Medicine calefacientes fortiter important virtutis dissolutione fortiter et subita et debilitate: tamen corpus non potest sustinere curam: quare necesse est ut virtutes ciborum et potuum diuidentium humorum grossitiam sint temperate in soliditate. particula de flobotomia.

¶ Mensura quam ego designavi et confirmavi in statibus curationis hec est. Mundifica primo corpus totum a supfluitatibus: et deinde medicare membra cum medicis calida et acuta: quod cum non incipis ab euacuacione corporis attrahis ad membra materiam cum calida medicis sicut attrahis per ventosa. iij. ingeny.

¶ Cum egritudo est fortis et difficilis: propterea et euacua per flosiam affellationem vel vomitum: et si non appareant signa repletionis: et tunc est egritudo fortis et difficilis cum est in aliquo membrorum nobiliu: vel in se magna vel qualitate maligna et si sit quantitas eius parua. quarto ingeny.

¶ Cum vis prohibere supfluitatis augmentum oportet te attrahere eam ad partem ei cui se declinat. Et cum vis eam euacuare euacua illam ex parte in qua est vel ex parte viciniore sibi. Expositione eius in humana natura.

¶ Egrotantius quorum egritudinis causa est repletio nimia grossi humoris et viscosi aut in hypochondrys tensio inflatio vel calor valde fortis aut apostema in aliqua parte ventris nullus est dispositus ad secessum. Expositione eius in prima affozimorum.

¶ Aut Moyses cum fastidium est longo tempore elongatum et es certus quod ipsi effectus cessauit: et sicut ipsius humores sunt attenuati et diminuti: manifestum est tibi quod ipsi perfecte sunt digesti. et eorum necessaria est euacuatio: euacua eos secure: dummodo patiens non habeat in ventre vel in hypochondrys apostema: et non sis inemor huius rei.

¶ Laueas cataplasmare corpe non euacuato: quod ex vicinis membris attrahes ad locum egritudinis plus sanguis quam resoluas. Expositione eius in secunda morborum acutorum.

¶ Accidit idigestio quodammodo vilipendit sicut idigestio exitu re sub aure. et credis quod egrotas liberet et morietur: quod humores exites itra venas que sunt causa egritudinis minime sunt digesti. secunda expositio eius. in prima epidimiaz.

¶ Appositio sitie absque scarificatione multum profert omnibus doloribus puenientibus ex ventositatibus grossis inflatiuis et frigidis inclusis in corporibus opilatis non habentibus vnde possint euaporare propter suam grossitudinem: et ipsorum corporum opilationem. sexto expositio eius. in secundo epidimiarum.

¶ Materiam fluentem ad oris summitates ad palatum vel ad vtrique vultum: ad nares attrahere per curam medicinas moriditinas oppositas naribus. et sicut procura attrahere ad os manum fluentem ad oculos per gargarismum cum medicis mor-

ditinis. Expositio eius in prima humorum.

¶ Vox fortis facit dolorem meatum et consumit humiditatem generatam in stomacho et ore icitat rascationem et extrahit flegma malum et viscosum: et calefacit corpus. Qui vero indiget calefactione corporis nullam aliam habet medicinam neque cibum meliorem quam exercitationem vocis: quod calefacit eorum corpora incitat calorem naturalem: et calefacit corpora frigida: et desiccatur eorum membra humida. Sed habentia corpora sicca et graci- lia non oportet exercitare vocem. et sicut illos qui habent in stomacho humiditatem malam vel fastidium: oportet cauere a forti voce: quod facit decurrere malum humorem existentem in stomacho in totum corpus. particula. vi. de somno et vigilia.

¶ Cum decurrit multus sanguis ad membrum aliquod extendit illud membrum: extenditurque vene exites in eo tam magne quam parue. et si quando erant primo invisibiles facte sunt visibiles: tunc propter eam repletionem quemadmodum video multas venas in oculo apparere propter albedinem ei pellicule: et forte alie vene extense subtiliores eis apparent ex causa repletionis quam erant inapparibiles subtilitate sui. in arte parua.

¶ Scio quandam balneatorem adhesisse aquam quibus inmixtus erat salnitrum vel sulfur ut euacuaret corpus: et persequutus est ex hoc in oculo suo consilio euonem colere. et ignorabat quod occurreretur erat necessario cuilibet quantitati danti: et egredienti res naturalis cuius eius dno: quod satis melius est euone: et speretis verbis huius sibi dictis persequutus est ex hoc forte siccitatem in suis membris radicalibus intantum quod deuenit ad consumptionem et primum et mortuus est. prima ad glauconem.

¶ In curationibus apostematum resolutionis difficilis oportet immiscere medicinis resoluentibus forti resolutione medicinas aliquas lenitinas ut sis securus quod huius apostemata nullo modo conuertantur in apostemata dura que scilicet nominant. secundo ad glauconem.

¶ Membra debilia temporibus quietis sunt fricanda per puericam fricationem: per membris ceteris. et propter huiusmodi fricationem tempore ipso prohibetur generatio dolorum in ipsis membris debilibus. et maxime si fiat ante accensionem per duas vel tres horas. Sed in horum in quibus incitatur dolor in ipsis membris est a fricatione cauendum. quinto consilium sanitatis.

¶ Immutatio ad caliditatem vel frigiditatem est velocis curationis: et non laboriose liberationis. Et immutatio ad siccitatem est tarde curationis et laboriose liberationis: quod longum tempus requiritur ad humectationem siccitatis. siccitas autem cum confirmatur non recipit curationem: et nullus ab ea liberatur cum est confirmata complete. primo ingeny.

¶ Confirmatio siccitatis que non habet curationem est siccitas humiditatis corporum membrorum radicalium: et quanto magis ordo siccitatis est huic proximus tanto magis eius liberatio est tarda et longa etiam si sit ordo primus: quod ipsius ordines sunt difficiles et laboriosi qui requirunt longum tempus ad liberationem sui. vi. ingeny.

¶ Ordines siccitatis sunt quattuor. primus ordo est cuius sanatio est. et est siccitas humiditatis paruarum venarum quam speciales sunt omnium membrorum ex quibus ore nutriunt membra. Secundus est siccitas quam puenit ad consumptionem humiditatis disperse per membra corporis ad modum cambii quam humiditas egreditur ab ore ipsarum venarum paruarum ad nutrimentum membrorum eis filis. tertius est siccitas que puenit ad consumptionem humiditatis membrorum cum humida substantia prime colligationis et coagulationis: sicut est pinguedo et caro cum liquefiunt et dissoluntur. quartus est siccitas membrorum radicalium: videlicet corporis cordis epatis et ceterorum. vii. ingeny.

¶ Calefaciens complexionem que iam egressa est a suo proprio temperamento ad frigiditatem ut ad suum reuertatur temperamentum secure et confidenter. infundare vero quod iam calefactum est non est ita. sed facias hoc cum cautela et custodia et timore.

Particula

qz nifi ea que sunt circa membrum qd vis infrigidata sint fortia: creditur qd accidat ex rebus frigidis maximū nocu mentum. Eadem particula.

C Medicias supponendas epari oz habere stipticitatem cū subtilitate: vt subtilitas ipsaz stipticitatē itroducat sic sunt res aromaticæ. et ex eis melior est qz istas duas virtutes stipticitatem. s. et aromaticitatem. In arte parua.

C Stomachus et epar idigent reb⁹ stipticis pre mēbris ce teris: quia hec membra duo sūt nobilia dispōne nobili: et oz quodlibet ipsorū agere operationē sibi specialē pfecte tempore sanitatis et tempore egritudinis. xi. igeny.

C Egrezrem quotidianā impossibile est esse absqz egritudi ne stomachi: sicut impossibile est quartanam esse absqz egritudine splenis. pzo ad glauconem.

C Medicia composita ex pluribus simplicib⁹ nō est vtilis cuilibet egritudini: cui aliqua ipsaz simplicium est vtilis. ipsa. n. simplex est vtilis tantū sibi: sed inuenta est eaz cōpositio: vt vna medicia pferat plūibus egritudinibus: quarū quelibet idiget aliqua simplici: etiam si medicia ipsa composita sit vtilitatis parue. octauo mermir.

C Cataplasma humidū pfert apostematibus pueniētibus ex colera: et cataplasma siccum pfert apostematibus pueniētibus ex sanguine subtili aquoso: et cataplasma tēperatum: et est supappositio corpis calidi tēperati: pfert hūozibus grossis et viscosis eos subtilians et icidens. Expositiōe eius i secunda acutorum morborum.

C Egritudo dyabetes raro accit: et ego nō vidi eaz vsqz ad hec tempora nisi bis. vi. scientiaruz.

C Moyses. et similiter ego nō vidi eam i occidente contin gere: nec audiui ab aliquo antiquorum doctoꝝ meorū qd viderit eam. sed tñ hic i egypto vidi aliquos patientes hū egritudinem infra decem annos plusqz viginti. et hoc significat qd egritudo hec multotiens generatur i regionib⁹ calidis: et forte accit in regione egypti saporositate aque nili quam homines bibunt.

C Prima pars diei similis ē veri. proxima estati. tempus vespertinum autumnū: et vltima hyemi. et ideo egritudines autūnales acute et mortales: et hora vespertina fortifican tur magis et exacuuntur accessionibus suis. Expositiōe ei⁹ in secunda humorum.

C Melior ventis est qui deferē ex mari magno: et huic in bonitate proximū est qui ex montibus deferitur. et peior qui ex latrinis paludibus vel locis madidis est delatus: et medius inter hos est qui ab alijs locis deferitur. Expositiōe eius in tertia humorum.

C Dec duo mēbra. s. oculus et os stōi nō sustinēt supappositiōe rei pōderose de foris: et oculus minus sustinet hoc qz stōus: adeo qd medicamur ipm cuz medicis nō ponderos de his que liniunt super eū. secundo ad glauconē.

C Curatio a qua nos incipere oportet: et qua adiuuamur ē expulsiō cause dissoluētis et destruentis virtutē. ij. igeny.

C Greci cuz in cura egritudinis sunt stupefacti: permittūt naturam cum egritudine preliare dicentes qd natura docta a se nouit complexionēs membrorum: et vnicuiqz mēbro ministrat qd sibi simile est ex cibo. Et cibus est cura qd sufficit tempore sanitatis et tempore egritudinis. Particu la sexta de clisteri.

C Ait filius cor. oē id qd vis mūdificatū esse siue supapponas corpi siue ppines sit tepidū. Dē percussiuū et repri mitiuū sit fridū vt aqua puteoz. oē aperitiuum sit calefactum: resolutiuū vō sit paz magis calefactū mundificati uo. Et cū itrudis ad gescēdū dolorē iterius aut exteri⁹: facias medicinā tepidā. et cum dubitas de sincopi propines medicinas cum aqua frigida.

C Ait filius cor. cum experientia omne stipticum habet in se aliquid solutionis excepto mirto in qua nullo modo re

peritur virtus aliqua solutiua. et omne solubile habet i se aliquid retentionis per stipticitatem.

C Explicit particula octaua.

C Incipit particula nona continēs afforismos depēdētes a curationibus egritudinū specialiter assumptarū.

Amores generātes epilepsiā sūt grossi fridū et flegmatici: et epilepsie cura est mutatio etatū ab humido i siccū: et mutatio regionū exercitiōz et dietaz fm eandem rōem ab humido i siccū: et purgatio cum medicinis. Expositiōe eius i scda afforismozum.

C Cum vides fluxū sanguis nariū psternere ex fluxu ipso successiue fluētū nō negligas flōmare venā man⁹ ex ea parte qua defluit: et stringere extremitates cū vittis lincis et supapponere sitiā i hypocōdryz ex ea parte: maxie qua defluit sanguis. et hoc totū fecim⁹: et cessauit sanguis qui fluebat. sed ea que superapponunt naribus vel liniuntur frōti ex doctrina doctoꝝ veteruz probauimus et iuenim⁹ oia debilia. Particula sexta de fibotomia.

C Cum alicuius cerebrum puenit purgari p fluxū fluētēz ab auribus. et ex ipso fluxu subito cessante accidit sibi stupor vel vertigo ex incitatione dicti fluxus et attractiōe ipi⁹ ad aures cum medicinis aperitiuis videmus dominū huius status adiuuari ex hoc statum. secundo expositiōis ei⁹ in sexto epidimiarum.

C Patientibus fortes dolores vt emigraneaz et similia ex grossitie sanguis vel frigore i iteriorib⁹ pdest pot⁹ vini puri post cibum vel cum cibo: et eos adiuuāt adiutorio mani festo: et cessat eoz dolor caliditate et subtilitate vini. Et idē facit panis vino infusus: et far cū vino: qz ex cōmixtiōe vini puri cum cibo ascēdit fumus calidus ad loca doloris: ex qd i pib⁹ oium mēbroz dolentiū equalis calitas generat: et augēt ipsa absqz fumositate que poros aperit ipsoz: et subtiliat humores solidatos i ipsis: et generat somnū longū et calefacit mēbra circūadiacētia membro dolenti: et dilatat eozū poros: et resoluit ptenū sui qd dolorē pstat. et hec oia naturaliter habet equalis caliditas generare. secundo expositiōe eius in sexto epidimiarum.

C In fluxu sanguis nariū q nō cessat p appositionē sitiē in hypocōdryz: oz te apponere sitiā in occipitio cū aliq infri gādāte caput. expositiōe eius. in. vi. epidimiarum.

C Mucillaginē narium aquosam et idigestā phibem⁹ cum rebus que odoratu trahuntur: et cum rebus que distillant i aures. p expositiōis humorum.

C Corice dñis oibus i sui principio sternutatio nocet: quia tunc humores sunt crudi et indigesti. et similiter coitus. ex forti nāqz motu augmentatur repletio capitis: et tunc mēbra capitis et pectoris idigēt gete et ocio: et calitate tēpara. ad digestiui motū augmētāf repletio capitis: et tūc mēbra capiti et pectoris idigēt arte et ocio: et calitate tēpara ad digestionem humorū crudorum: et cum sūstet fluxus resoluunt per sternutationem ipsi humores iaz digesti: et euacuant. expositiōe eius. i p humoruz.

C Coruscationes quas videt aliquis oculis sunt ex humoribus: quozum substantia et color sūt trij humiditati albugi nec itra cristallinā et corneā collectis. prima humorū.

C Dolores capitis alleuiantur per strictionem capitis cuz humores qui faciunt dolores caliditate indigent tempe rata. prima humorum.

C Sternutationes sūt vtilēs hūozib⁹ aquosis: et inutiles humorib⁹ colericis mouētes et augētes eos. pma hūoz.

C In cura vigiliarum stringe manus et pedes egri tempore quo dormire consuevit: et euz stimula et fatiga vt nō dormiat nec oculos claudat: s3 eos sp apertos teneat: et dcmū ligatura strictiōis soluta lucerna ablata oī motu locutiōe et strepitu phibitis dimitte egrū dormituz. somno pfūdo i

tertia expositionis humorum.

CIn stupore accipio instrumentum oris stōaci qđ noiatur buchale: et pono in eo aliquos cibos molles et liquidos et posito ore ipsius sumitati lingue patientis ad inferiora: depresso effundo in meri cibos quos dictum continet istis: Particula. vi. de moribus inuitabilibus.

CSortasse alicui qui iacet more supino tota nocte accidit ex superfluitatibus apoplexia. Particula quinta de moribus inuitabilibus.

CCuravi puerum epilepticum et cum perfecte liberaui per mundificationem sui corporis cum sirupo acetoso squillitico: et non indigui cura alia nisi ipso. Particula sexta de puero epileptico.

CCessat sanguinis fluxus fluens ab aliqua nariū per apofitionē sitie super epar vel splenē ex ea parte qua defluit. Et cum ab ytriusq; naribus defluit multus et furiosus cessat per appositionem sitiarum simul latere in vtroq; seprimo ad glauconem.

CQuos egritudines et pestes opationū sensuum absq; apostemate accit ex mala complexiōe cerebri: que mala complexio aut est i ventriculis cerebri aut i arterijs et venis sparsis p totum cerebrum: et in humiditate diffusa supra ipsius corpus: et i ipso corpore proprio cerebri: et qz ipsam malam complexionem scire specietenus est difficile oportet me dicum ad hoc sciendū plurimū laborare. iij. scientiarū.

CMelancolia melancolica ex sanguine melancolico qui in venis est generatur et egritudo cerebri: forte est ex causa vniuersali: et forte est ex sanguine permutato tantum in cerebro aut ex humore melancolico in ipso fluxu qui ē ex combustionē colere citrine vel sanguinis grossi. Lix vero egritudo hec generatur ex sanguine melancolico qui occupat totum corpus incipe a flobotomia vne: et si tantū in cerebro ipsa sit egritudo. iij. scientiarum.

CGeneralis cura frigidi apostematis cerebri videlicet li-
targie et calidi apostematis cerebri. s. frenesis in sui principio est flobotomia et effusio olei rosati cum aceto supra caput ad expulsiōes humoris nocui cuiuscūq; in eo existit: et qz harum egritudinum aliqua est cum vigilis et aliqua cum stupore inducenda est quies illi qui vigilat: et excitatio et stimulario ei qui habet stuporem. xij. ingeny.

CApostemate cerebri completo cum vigilis vel stupore statim super caput eius qui habet vigilias infunde aquas decoctionis papaueris albi: et lini narium extremitatē ei et faciem cum aliquo cerebri in frigidante: et in eo qui habet stuporem calefac humorem grossum. xij. ingeny.

CCum he egritudines due: litargia scilicet et frenesis prolongantur: et ad statum perueniunt ad digestionem alicuius ipsarum castoreum: et ad digestionē alicuius ipsarū sitias operamur. xij. ingeny.

CCum augmentum litargie completur lini palatum eius cum medicinis fortiter morditiuis: et post hoc operare medicinas prouocantes sternutationes et appone supra caput medicinas simile operantes: sicq; quandoq; sinapim super appone. decimotertio ingeny.

CCum cephalaea accidit ex vigilis vtatur patiens dormitione: et quiete tota die: et circa vespas intret balneum: et nutriatur cibus generantibus bonū sanguinem non calefaciētibz vt est far ordei: et cibetur lactucis que generāt sanguinem laudabilem non calentem. et cibetur etiaz caulibus qui extinguunt et sicant fumositates: et ex leguminibus comedat lentes: et bibat aquam: et cum stomachus humectatur aquā fugiat mala granata citōia: et similia: et mane ingrediatur balneum: et infundat super caput suū aquā calidam pluribus vicibus ad resolutionem fumositatū: et aliqui patiuntur cephalēam in declinatione morbi reliquie cum mouentur. y. micrmir.

CDolor oculi cum est debilis cataplasmatum oculus semel vel bis in die cum spongia infusa in aqua decoctionis corone regie: et fenugreci: et cum est fortis cataplasmatum dicto cataplasmate pluribus vicibus et lōgioribus horis. seprimo micrmir.

CEpilepsia et stupor principaliter proueniunt a cerebro et stuporis locus est ab operatiōe voluntaria. et locus somni ad excitandum difficilis est ab operatione sensitua: sicut spasmus epilepsie locus est ab operatione voluntaria: et angustie locus est ab operatione sensitua. quarto morborū et accidentium.

CAit Moyes. Stupor est somnus: ad excitandum difficilis est ex perturbatione operationum: et cum spasmus epilepticus et angustia est ex amissiōe operationū sicut yf.

CCephalaea cum accidit ex caliditate vel frigiditate ē fortis: et cum cephalaea accidit ex siccitate est debilis: ab humiditate vero nunq; accidit dolor: et multitudo humorum i capite grauedinem generat: et cephalēaz: nisi forte accidat ex eis opilationes: et nunc cephalaea est scdm quantitatem opilationum. secūdo micrmir.

COportet id quo auris curatur esse temperatū et tepidū: et nos quādoq; operamur ad responsiones dolorum auris qui prouenit ex materia pungitina lac mulierū et albumē oui separatim et per se. et quādoq; ea simul cum alijs medicinis sicut in oculorum dolore. iij. micrmir.

CCognoui per experientiam qđ non oportet tangi formas aurium cum aliquo tempore doloris. sed distillandus est in eam quicquid debet distillari calidum: adeo qđ patiens possit illud ferre et manu suspensa imittenda medicina cū capite stili donec perueniat ad os petrosū. et hoc faciat multotiens quousq; impleat foramen auris: et extrahēdū est qđ in summo auris reperitur cum studio magno vt nō tangatur auris nec aliqua pars ipsius: et hac magna doctrina cauetur qđ cura auris studiose fiat. Eadē particula.

CQuodlibet cataplasma quo cataplasmatum homo interior vel exterior: oportet te facere ante cibum: et in salma vel post assumptionē cibi per longū tps. v. micrmir.

CAit Remmius sume niuis senē et est lapis albus rotundus: et lucidus. tutie nidie clinie Misagonie: nitri: faraoni: ci: fini campoli corticis oui structionis: musci: vniuscuiusq; partem vnam: et fac inde puluerem: hic puluis extirpat albulam ab oculo absq; punctura et lesione.

CHabitatoribus terrarum calidarum accidit sepe optalmia: et occupati ab ea cito eripiunt: et habitantibus terras fridas accidit optalmia raro. tamē est eis molesta et difficilis curationis: et ipsorum oculis exinde vlcatur. et eadem similitudo est attendenda inter optalmia hiemale et estiuale. Expositione eius in secūda medicinaz.

CIn squinantia et omni egritudine que generatur infantibus: sentit patiens coartationē cum vult aliquid deglutire: ex quibus perniciosior est: in qua non apparet in fauce apostema: nec aliqua rubedo: et hoc apostema est i meri gutture: aut ipsorum lacertis tantum: et ex humoribus frigidis viscosis et crudis accidit squinantia. secūda expositione eius in secūda epidimiarum.

CCum apostema squinanticum magnum est nō sit homo contentus tantum medicinis que interiori sunt: sed fiant etiam emplastra exteriori infusiōes aque calide et balnea. Et hec non operanda sunt nisi in declinatione morbi: et cibus dominorum huius egritudinis sint farinate medicinales: vt cum transeunt per loca dolentia sint eis loco emplastri. Expositione eius in secūdo epidimiarum.

CVerbum est specialis motus in strorum spiritus: et ideo nō oportet illum alicuius meri sanguis exitu vel pulmōe: vel pectore: vel cāna pulmonis clamare ispirare vel expirare fortiter. motus manuū nō est ei iutulis. ytilior est trā

Particula

eis motus pedum motu tēperato vt p motum ipsum spūi cōstricto nullatenus adducat. prima humorum.

C Malam complōnem inequalez lacerti pectoris sequi-
tur quādoq; modica tussis: quia ipsa complexio inequalis
est tussis causa que mordicat lacertum. et ipse mordicatus
mouetur cum desiderio ad expulsiōnez eius qd nocet ei.
quinto morborum acutorum.

C Medicine ad sputi sanguis cessationez sunt cōposite ex
medicis desiccantiis absq; punctura et medicinis hūitib;
aliquā viscositate et medicis stipticis. et finaliter ipsa me-
dicina est generalis accessiōis sanguinis sputi. et cum sputū
sanguis puenit a pulmōe pectore cāna pulmonis aut gut-
ture imiscemus tūc medicinis istis medicinas subtiles ca-
lidas: et si sint valde cōtrarie hū egritudine: q; adducit hū
medicinas stipticas et faciunt eas currere et peruenire ad
locum necessariū. sed cum sputū sanguinis est a meri sto-
macho ventre vel intestinis non est necessaria talis pmi-
xtio medicinarū. vii. miernir.

C Lōmifcent qūq; cū medicis ad sanguis sputū et cūz me-
dicinis ad tussim fortem et angustiosam medicine dormi-
tatiue vt faciant dormire somno stuporoso: qd magnū iu-
uamentū ē eis: q; sui frigiditate phibent fluxū sanguis et
faciunt ipsum cessare. Et phibent et corizām a loco a quo
accidit egritudo. vii. miernir.

C Pstisis ex humoribus malis: quoz sapor salisus pphēdit
per sputa patiētis sicut sapor aque marie: est icurabilis: q;
anteq; reperirent humores ipsi p lōgū tps expostulat ad
digestionem sui ylcus pulmonis corumpit et desiccatur
et corruptus corumpit vicina loca sui adeo q; corumpit
pulmonis substantiā totam.

C Frigiditas nervosa mēbra phibet ad dissoluendam super-
fluitatez que est in ipsis: et exinde fit singultus. Expositio-
ne eius in. vi. afforismozum.

C Oportet in egritudinibus stomachi spāliter q; quātitas
cibozum sit tempata quātitate determinata: vt nō grauet
eum: et os in egritudinibus epatis fieri illud idem. Exposi-
tione eius in secundo epidimiarum.

C Angustie que generant ex humoribus qui sunt minoris
malitie q; qui generant sincopim. et oscitationi que gene-
ratur ex lentitudine lacerti maxillā mouentis ad resoluti-
onem fumositatuz: cōfert vinū cum aqua tēperatū. quia
adaptat humores malos calefacit stomachū: adiuvat dige-
stionem: et resoluit frigiditas fumositates: et potus vini con-
fert horripilationi proueniēti ex humiditatibus pūgitiuis:
et non ei que ex febre vel apate calido generantur. Exposi-
tione eius in secunda epidimiarum.

C Aliquos patiētes spasimū epilēticū ex cā oris stomachi p-
pter magnū fastidiū vel ppter potationē vini supflue cali-
ditatis siue ppter nimii viuz venereū extra tēpus suū. et
aliquos febricitates spasmatos subito ex malo hūore pun-
gitiuo ad os stōi fluxū vidi liberatos eē statiz q; euomue-
runt. Et vidi aliq; aggrauatos malo cibo que sumperant
adeo q; puenerāt ad stuporē liberatos eē postq; euomue-
rūt. et postquā euomuerūt qd os stōi ipellebat. Et cructua-
tio calā cito segit ozis stomachi lesione. v. sciarū.

C Dominus egritudis iflatiue ifestinoz vel mirachie ē ti-
midus sperās malū: et est a bono desperat: et in summa sta-
tus ei est vt patiēs meliam melicaz societate ozis stōi ad
cērebū. et taliū egritudo cū patiunt fastidiū augmētā. et
oēs sunt splenetic: et hoc operat humiditas pinguis q; nūc
a splene ad os stōaci fluit. quinto scientiarum.

C Et in cuius stomacho corumpit cibis sepe pfert vomit
ante cibū et potatio vini dulcis: et vsus ciboz q; nō cito cor-
rumpit: et per iterualla tps vsus purgatiōis ventris cūz re-
bus purgationē faciētib; tēmpatā: et mūdificantib; ipz fz
q; est perapigra q; si negligis hū malum humorē redit dif-

facilis cura eius. vi. consily sanitatis.

C Lūz dominaf in stō mala pplexio calida vel ipa ammix-
ta cum hūiditate modica: et hec ē mala pplexio sine materia
curabimus eā cum aq; frigida absq; timore et dubitatione
aliq; quia membris vicinis loci stomachi nō nocet aqua fri-
gida. quia in statu sunt tēperato. septimo ingeny.

C Patientē fastidiū cū multo secessu adeo q; debilitat vir-
tus ciba eū stipticis successe. et q; appetitus cadit multo:
tiēs secessus multitudie. tūc eidē sunt diacitoniton et silia
ministrāda. Et cū cibis corruptus est in sūmitate ventris
patiētis fastidiū cū retentiōe secessus siue cū eo febris sit:
siue non: ex fastidio ipso cāta pcura ipsius descēsus cūz pi-
pereon et silibus. Si vero in iferiori extrabe ipsūz cūz sup-
posito aut clisteri mellis et olei. Et si ibi sit punctura for-
tis clisterica cum oleo et pinguedine anatis liquefacta: i d-
fectu cuius ponat galline pinguedo. que etiam si nō inue-
nitur fiat clistere cum sepo capzino oleo et cera lota. Infla-
tio vero si fuerit ibi clisterica cū oleo in quo ruta et semina
ventositates expellentia sint decocta: vt ciminuz carni se-
men apy et silia. octauo ingeny.

C Lūm dissolueris affellationē patientis fastidiū p suppo-
sitiuū vel clistere nutrias statim patientē aliquo q; nullo
mō sit stipticum. et hoc ē opare die secūdo: et pcpias pati-
enti vt ingrediat balneū si oio liberatus est a fastidio. et si
ipsa nocte post balneū dormierit bono somno liberat est
pro certo perfecte. Et si post hoc sentiat patiens aliquātū-
lum febris non oportet te timere propter hoc nec dubita-
re: sed in crastino facias ipsum iterum ingredi balneum et
nutrias eum. vii. ingeny.

C Patienti sincopiz ex causa colere citrie ad os stomachi
defluentis da bibere vinum citrinum aquosum: et in sino-
pi que fit ex multitudie humorū crudoz da bibere pati-
ti vinūz calidū aureum vel citrinūz. dūmō phibeat caput
forte. duodecimo ingeny.

C Lū stōus patiē ex humoribus malis ei meliores sūt me-
dicie cōfecte ex aloē. sed oēs res stiptice siue cibi sint siue
potus seu medicie obsunt ei magno nocumento et ori stōi
madefacto ex hūozib; hūidis nō nocent. nocent tū fm sui
quantitate: q; operatio mediciaz cibozum et potuū stipti-
corum est res q; vtilior est sibi. vii. miernir.

C Vomir q; accit ex humiditate pingui de genere nāe me-
dicarum exiēte in stomacho est fortis et difficilis et ex illo
vōitu stōus ledit valde: cui lesio duplicat ipso debili exi-
te: et eius cura potior est puocatio vomit ipsius male pin-
guositatis. et pfortatio stōi cū arom atib; et semib; bōi odo-
ris et his silibus: et quēadmodūz oēs spēs fetide pturbant
aiām et faciunt ipsam abhominare: ita oēs spēs aromatice
confortant stōm: et spāltr que sunt ex rebus comestibilib;
et res ipse vtilis sunt stomacho perturbato ex humiditate
pingui quacūq; nono miernir.

C Patiētē singultū ex multitudie cibozum aut ex punctōe
humorū: vomit liberat: et patiētē singultū ex friditate ca-
lefactio: et silr imutatiōem factā a reb; pungentib; medici-
ne minuentes: et siccatēs liberāt et resoluūt. vii. miernir.

C Patiētis bolismū restauram vtutē subito vel gradatiz
cū odoratu aceti et mētastri mōtani vel cineris et mēte ifu-
soz i aceto: vel cū odoratu maloz et silium fructuū vī cūz
odoratu frusti panis et pmixtiōe alicui ex illo ad qd pati-
ens pella: et appositōe carniuz porciāz assataz vel cog-
nataz aī nares: et i sūma appositōe ciboz oīuz hūitū odo-
rem bonū: q; ipsi excitāt et augēt vtutē ei et pstrictiōe ma-
nuū et pedū fortiter: et depilatōe pilloz pectoris et cxiōe
capilloz capitis: et cū a sincopi excitat ciba eūz pane vino
ifuso: vel re alia roborate virtutē. Eadē particula.

C Ex hūore malo icluso i tunicis stomachi salso vel coleri-
co: cum ebullit: accidit appetitus cibozum malozum: et scōm

diuersitate q̄litas et malignitas) sp̄i hūoris diuersificā
sp̄s rez q̄ appetunt. quarto morboꝝ et accidentiū.

¶ Fastidium cum os stomachi est debile et venter strictus
est difficilis cure: q̄ q̄d dissoluit ventrē facit fastidium
et turbat aiām. et q̄d confortat os stōi retinet secessū: et me-
lius q̄d i fastidiosīs iueni est vt ipsi cibentur herbis prepa-
tis cum oleo et muri. et postmodū accipiant parū de piris
citonyis et malis granatis ad que appetitus ipsorum decli-
nat magis. sexto consiliū sanitatis.

¶ In confortatiōe stomachi fastidiosoz et silium ēt si effi-
meraz patiant res confortantes stomachū apponēde sūt
supra ipsum valde calide effectine: q̄ omne tepidū dissol-
uit stomachū et humectat. viij. ingeny.

¶ Et qui patitur fastidium et silr ei q̄ patitur fortē ardore
i stomacho adeo q̄ credit i illo esse calidū apostema cero-
tum fridum de citonioꝝ oleo pfert et cōsueuimus calefa-
cere olea duplici instrumēto: q̄ si aliter calefiāt corumpit
eorum virtus. octauo ingeny.

¶ Aqua coadunatur ifra loca que sunt iter itestina et sifac:
q̄d extensū est supra ipsa. Expositiōis ei i p̄ma epidimiaz.

¶ Hidropisis carnosā cum adheret oportet te p̄mo adhi-
bere que expellunt flegma per secessum. et postea que ex-
pellunt illud per vomitū. deinde per gargarismū: q̄ gar-
garismus purgat caput a flegmate. et cum flegma est diffu-
sum per totum corpus purgamus ipsū vniuersali purga-
tione. Et danť i h̄s egritudine medicie icifsiue et calefactiue
ad purgatiōē corporis per resolutiones cum vrine emis-
sione. Expositiōe eius in prima humorum.

¶ Oportet nos purgare corpora patientiū icteritiā omni
modo quo possumus adeo q̄ purgamus ea per superius
et inferius: et per palatum yrinam et nares. Expositiōe ei
in prima humorum.

¶ Adiuuatur ictericus coloribus citrinis: q̄ citrinitatē dif-
solunt: et is qui sanguinis spūtū creat non adiuuatur de-
monstratione colorū rubeoz: q̄ sanguinē mittūt: et omnis
humor purgat demonstratione colorū silium colorū ipsi:
et ad interiora corporis ipellitur demonstratiōe strariorū
colorū eius. secundo expositiōis humorum.

¶ Multoties curauimus sclerosim epatis i p̄ncipio sui. et
illā cum prolongata est curare nō potuimus: nec vidim⁹
eam aliquem curauisse. et patientes sclerosiz aliq̄ peruene-
runt ad ydropē et moriunt temporis mora longa. et aliqui
moriunt celeriter fluxu ventris. sc̄do ad glauconē.

¶ In cura ydropisis puenientis ex apate duro vētris hec
tria facere nos oz p̄mo laborare circa curā apostematis
duri q̄d est in ventre. secundo operari emplastra resoluē-
tia humiditatem: et tertio ministrare medicinas promouē-
tes yrinam. secundo ad glauconem.

¶ Desudatio sanguis est ex apertione venaz paruarū vel
purgatiōe aquositas sanguis sicut accit sp̄aliter i debili-
tate epatis et renū: q̄ patienti h̄s egritudine multotiens
accidit q̄ mingit vel emittit aquositatē sanguis per seces-
sum. vi. morboꝝ et accidentium.

¶ Cā oīum specieꝝ ydropisis est epar cū nō mutat in san-
guinē id q̄d puenit ad eū ex cibo ppter malā p̄plonez fri-
dam dominātez i eo. et fortassis h̄s mala complexio frida
dominatur i aliquo instrumētoꝝ cibi vel i aliquo istrozū
spiritus: que extendit se ad vicina membra quousq̄ pue-
niat friditas per societatem venarum ad corpus epatis: et
generat i corpore ipso egritudinē que est causa ydropisis.
Et silr cum augmentatur fluxus sanguis yndecūq̄ infri-
gidatur epar: et accidit ydropis. v. scientiarum.

¶ Cū epar ppter sui sclerosim nō pōt i sanguinē cibū mu-
tare: accit ydropisis ppter sclerosim splenis: q̄ egritudini-
bus oībus splenis patit epar. vi. scientiarum.

¶ Curatur opilatio epatis cuz apertitiūis rebus, et repletio

epatis curatur per exercitium ante cibum: nec phibetur i
his ambulare modicum post cibum. et quicquid cōfert ad
aperiendū opilationes: pfert ad operandū digestionē: et i-
ter oīa sirupus acetosus pipercon et dicta tenuis sunt me-
liora ad aprandū operationem digestionis: et curandū epa-
tis opilationem. vi. consiliū sanitatis.

¶ Ad apostemata epatis et stomachi eligimus absinthiaz:
q̄ cū suspicamur epar et stōm eē i malo statu: statim deco-
gimus absinthiū cū oleo: et ponim⁹ sup ista duo mēbra: q̄ si
nō iuenim⁹ absinthiū ponim⁹ oleū citonioꝝ et oleū mastici
et oleū nardinū. et si febris pua sit cū eisdē. xi. ingeny.

¶ Et q̄ habet i epate apā p̄silū moderatū pfecto modera-
mine adhibendū. et nullus cib⁹ est sibi magis aptus q̄ far-
ordei: q̄ mūdificat absq̄ pūctura: nec aliqua medicia est
sibi magis apta q̄ secaniabin cuz aqua frida: nec accedas
ad patientē cum aqua maloz granatoꝝ nec pomoz nec
reliquoꝝ stipticoꝝ ne forte pstringant ora venarū et pbi-
beatur colera a purgatiōe. xij. ingeny.

¶ Epatis apostema cum est i gibbo et volueris patientem
purgare yrinā puocantib⁹ purga cum. et cum est i concauo
cum soluentibus ventrē miscens crocū africanū semē yr-
tice: et quicq̄d temperate vētrē laxat. et hoc secure et pfidē-
ter fac cum apostema declinat. Et ego decoxi cuz farre oz
dei polipodiū et eleborū nigrū. et i p̄ncipio tales clisteri-
gandi sunt cum aqua melle et baurach seu vino: et i declia-
tione egritudinis cum fortioribus: mentastro. s. collognti-
da et centaurea minori. xij. ingeny.

¶ Epar debile semp ē adiuuādū cū adapiētib⁹ opilationē
et mūdificatib⁹ et resoluētib⁹ tepērata resolutōe: vt terbēti-
na q̄ mūdificat ora arteriaz et venaz discrepantiū sibi ad-
iuiet vt sint apta et nō opilata: q̄ opilatio generat putre-
dinē. et oz q̄ medicia dispēcata ad epar nō sit nimis frida:
sed sit eius friditas temperata. viij. micernir.

¶ Intube siluestris et ortēsis p̄plo vincit a friditate modi-
ca: et habent cū hoc aliquā amaritudinē: et sunt ambe stipti-
ce. et q̄ h̄nt istas duas qualitates sunt de meliorib⁹ medi-
cinis quibus curat complexio epatis calida: et nō nocent
multum ipsi male p̄plexiōi frigide: quēadmodū obsūt ei
res frigide et humide sine stipticitate et amaritudine: et ipe
herbe frigide temperate pfertant epar per suam stiptici-
tatem: et mundificant per amaritudinē: et pfertunt male cō-
plexioni epatis cuz materia: et admiscei eis mel prouocat
et faciunt descendere ipsas humiditates aquosas: et alias hu-
miditates. Eadem particula.

¶ Admiscēde sunt medicie lenitiue virtutis debilis cum
medicis calefacientib⁹: et apponunt he medicine lenitiue
et hoc magis q̄ i sclerosi alioꝝ membrorum: q̄ corpus epa-
tis est quasi qdā humiditas coagulata: cuius virtus cito
dissoluit subtilitate multa sui. Eadem particula.

¶ Serum est saporis cui amaritudo dominatur fortiter.
et hoc pre ceteris medicinis epar mundificat et aperit ar-
ctas vias eius sine manifesta calefactione et infrigidatōe.
Eadem particula.

¶ In apatib⁹ stomachi et epatis p̄mice medicinas stipticas
et aromaticas. nec i his sis p̄tē: solūmō lenitiua aut laxa-
tiua. q̄ quotiescūq̄ feceris hoc deducit patiens ad dubi-
tationē et ppe destructionē. Eadem particula.

¶ Apostematibus gibbositas epatis nō nocēt stiptica vt
morditiua: nocent tñ apostematib⁹ cōcauitatis epatis: ga-
rerum que assument imutant virtutes anteq̄ perueniāt
ad epatis gibbositates. tunc stipticum non remanet stipti-
cum vt erat: nec morditiuū in mordicatiōe sua: nec visco-
sum in sui viscositate. xij. ingeny.

¶ Cum apostematū est splen et i corpore supfluitas humo-
ris melancolici adest ad mundificationē corporis et supflui-
tate ipsa oportet te medicinis resolutiuis et euellentib⁹ in

Particula

¶seruatiōe virtutū suarū: medicinas stipticās amiscere: et
cū mundū ē corp⁹ noli amiscere ipsis medicinis stipticum
aliqd. ⁊ si imisceas sit valde modicū q̄ritate. xi. ingeny.

Melior: medicis ad grossitie splenis ē emplm qd fit de radicib⁹ cappari absinthio aceto ⁊ melle: ⁊ caue emplīca / re pectus cum stipticis medicinis. xi. ingeny.

Quæd grossitie splenis cū qua ē sclerosi medicina resoluti-
uā cū aceto mixta ⁊ supra locū splenis frequēter apposita
cū aliqua particula carnea lacerti est mirabilis opōnis et
armoniacū cū aceto multotiens sufficit ad curandū ap-
stema splenis ⁊ sclerosi sui. vltimo ingeny.

C Acidit ex greditur d^o Splenis species melancolicæ chebus dicta: quæ multotiens incitat desiderium ciborum fortium: et specialiter cum ad stomachum defluit superfluitas pure acetositate. et multotiens post cibum promouet grauedinem fastidium et abominationem: cum appetitus ex cælia est corruptus. sexto scientiarum.

C Non euacuatur superfluitas congregata in splene nisi vna via. scilz per secessum. quia non potest expellere qd̃ in se est ad renes. ideo cum apostematū est mouemus euz ad expulsiōem superfluitatis in ipso existentis per secessum. duodecimo in geny.

Cura apostema lateris per diminutionē cataplasmatio-
nem ⁊ solutionē vētris: ⁊ noli dare far ozdei tēpore status
egritudinis ipsi⁹ ne forte impediāt crisiꝝ. *Expositiōe eius*
in prima morborum acutoꝝ.

Capa lateris cum cataplasmas oz te ponere sub cataplas-
ma lanā vel pānū plicatū aut auriculare parū vt sit ap-
positio cataplasmatīs ī costīs absq; īpulsiōe aliqua ⁊ lesio-
ne. Expositiōe ei⁹ in scđo morborū acutoꝝ.

Tunc cōfert apostemati lateris fumositās cataplasma-
tis humidi cū est duꝝ: ⁊ nihil expuitur ex eisdem. Exposi-
tione eius in secundo morboꝝ acutoꝝum.

C Prohibe minutionē cum apostema est ex humore colerico melancolico vel flático ē taliter prohibe illam cum apā lateris est ex sanguine ⁊ est tps nimis calidum. ⁊ humor in corpe dominans est colera. qz humor sanguineus i coleram mutatur. qd comprehenditur: qñ paties post spū tum sanguinis colericum spū tum spuit. Expositione eius in secundo humorum.

¶ Quodcumq; producit apostema in parte neruea diafrag-
matis producit magna apostemata accidentia in pellicu-
la que est sub costis. xvi. pulsuum.

Chabetis que accidunt i teriorib' corpis ⁊ ppecialiter i
ventre medicine pfecte cū aromatibus pferunt valde qz
resolunt ⁊ liquefaciunt humiditates in eis collectas. Et
laudabilior medicis est tyriaca magna eis ⁊ post eaz me-
dicine quibus mentastrū fluuiale misceat yltima inagu.

Conmib⁹ dūbeletis q̄ ī interiorib⁹ corporis accidūt pre me-
dicinis alys pferunt medicie subtiliātes ⁊ deficcātes: ⁊ si-
militer potus modicus vini subtilis. v. m. ier mir.

Ait Moyses, iter medicas subtilitates, 7 desiccates est aceti: 7 est fridus 7 capillus veneris: 7 medicina temporaria iter caliditate 7 friditatez, sed oēs alie medicie cognite q̃ frequenter veniunt i opationē sunt cale 7 sicce, 7 oēs med

frequenter vñ in opatione sunt calidi & sicci. & cognoscuntur
 cum esse memorē ad curationē dūbulatorū q̄ accidunt i in
 terioribus corporis: medicinaꝝ subtiliatiū & desiccatiū
 q̄s dñsignauit. S. i eis: & dñ signo gradus eaz i calitate & sic-
 citate nunc iplaz. s. medicinaꝝ calidaz & siccaz i p̄rio gra-
 du frequenter veniētiū i opationē sunt quattuor. Et sunt
 Eupatoriū squinantū tamariscus & psibiscus. Et ipsarum
 calidarū i siccaz i secūdo gradu sunt octo. s. Enigedā. bal-
 samus. aristol. yreos. Lucumer siluestris. Reubarbarus.
 affodilli. & Chieri. i ipsarū calidaz i siccaz i tertio gradu
 sunt. xx. videlicet. Ebulus. gentiana. daucus. darsani. eupe-
 ricon. yfopus. nux. romana. amoniū. cubebe. sanfucus. pipe-

rella: menta: lumbiz: ruta: castia lignea: ierapini: meta:
strum: nigella: z affaz. Et medicinaꝝ subtiliantiu ꝛ defic-
cantiu a modernis inuentarum calidaz ꝛ siccarum frequen-
ter venientiu in operationem sunt tres: videlꝫ sericuz: an-
iudem: ꝛ calamitum. Que medicine sunt in suma. xxxv.
tu vero cum necesse fuerit operare eas vel simplices vel
compositas prout videbitur tibi.

Culniera intestinorū absq̃ apate facile curant cū stipti-
cis ⁊ habentia apā vel carnositate difficile curantur: quia
quotidie augmentat: ⁊ apata aquosa i pellicula circūdate
epar potius q̃ i membris alijs generant. expositiōe eius i
ferro affozimorum.

Cum alterꝝ duozꝝ sifacium itestinoꝝ vulneraꝝ totaliter vulneribus suis: ⁊ reliquū remanet ille sum paties ab egritudine liberatur. quinto iuuamentoꝝ.

Cemplastrā ⁊ cataplasmata que antiq̃ iuenerūt ad cura-
tionē colice facte ex flegmate vitreo ab intestino colon co-
tento oportet te i patiente frequentare: q̃z cum frequēter
operaris ipsaz curas egritudine ⁊ a malis accitib⁹ liberaas
patientem. Et cū ea se vel bis tātū mō oparis nocēs pati-
entī nocumento magno: q̃z per illud sui tensio augmētā.
¶ Particula sexta de clisteribus.

C In dolore iſteſtinoꝝ accite cuꝝ febre opare cataplaſma
minũ reſoluetiũ v̄toſitates. decoques ea i oleo ſubtilius
partiũ: ⁊ cola: ⁊ i colatura liquefac pinguedinẽ anatis ⁊ cli
ſtericã. ⁊ ſi nō potes h̄re pinguedinẽ anatis pone pinguedi
nẽ gallie ſine ſale q̄ nō ſit nimis vetuſta. ⁊ ſi nō iuenit ad
das i illo oleo parz catorei ⁊ cliſtericã. xy. igeny.

C Species vermium vetricis sunt tres siles vermium⁹. acuti ge-
nerantur circa anum: et siles semibus cucurbitæ in testinis
grossis: et siles serpentibus in testinis subtilibus. Et cum ipsi
eleuantur ad stomachum generant dolorē in eo: et generan-
tur in ventre vermes ex humore malo et morditino. prima
expositio eius. in secunda epidimiarum.

T Renes cũ sunt fortes humiditatē pinguiorē generatāz
 7 venis ex liquefactōe humorū 7 tētorū ibi attrahūt a vēis
 7 trāsmittūt illā piguedinē ad vesicā 7 emittūt p vrinā: et
 cũ renes sunt debiles ad ipsi⁹ attractōem accit ex ea pin-
 guositate altez istoz duoz: aut vene ipellunt eā ad vētrē
 aut spargunt eā 7 fundūt p totum corpus: 7 ex hoc ydropi-
 sis generatur. vi. morboz 7 accidentium.

¶ Lum digeritur apostema generaturq; in altero renū min
git patiens sanie m fetentem quēadmodum est secessus: et
tunc de vlcere renis timetur. quare omni cautela sis cau
tus ī curatione dicti apostematis: vt ipsius cicatricatio ci
ra fiat: quia nisi celeriter adducatur redit difficilis ei? cu
ra. ferto sciantur.

Cum operatio renū cessat vrina non venit ad vesicaz: & tunc vesica vacua est: & nihil vrine ī ea īclusa aliquatenus reperitur. sexto morborum & accidentium.

Tegritudines ani curant difficile ppter cas quattuor. Et sunt multa sensibilitas mebr̃i: fluxus fluēs supfluitatum morditinaꝝ per ipsum: parua moꝝa mediciaꝝ appositarū supra ipsum: et complexio sui cala et humida. et ad curatio nem ipsarum sunt necessarie medicie refrigeratiue et desiccatiue: et medicie refrigeratiue et desiccatiue secundum magis sunt stiptice. et omne stipticū morder: et ipe anus nō sustiet mordacitidem. et ideo meliores medicie ipsius sūt metalla lota que cala non sunt. nono mirmir.

Scabies et curis exproxiatio sunt egritudines mellicę gñate
i cute. cácer vñ et elephátia sunt egritudines mellicę generate
i carne et venis: et ex sanguine multo. Elephátie vero gñat
tio est ex sanguine melancólico cum temporis prolonga
tione: cui mixta est colera nigra dominans: et accidit inde
egro debilitas motus: oratio vlcerum: et immutatio colo

ris. Particula sexta de apostematibus.

Augmentat in corpe humiditas mucillaginea intatus q paties emittit ea per vrinā: ex ipsa circa iuncturas apa ta similia apostematibus ydropis patientibus generat: que apata vacillare fecerunt aliquos medicorum: adeo q aperuerit ea credentes esse in eis saniem: nec inuenerunt eam: sed inuenerunt totam carnē circa iuncturas exsitem mucillagine plenā. viij. expositionis eius. i. vi. epidimiaz.

Dis tribus statibus ptisis. Illi qui statui senis est simi lis: ei qui est ex calore: et ei qui est ex egritudine sincopis confert lac: aqua ordei: et ferrū coctū cum aceto eo modo quo decoquitur aqua ordei ad penetrationē membrorum confert eis etiam aqua mellis. Particula sexta de ptisi.

Multitudo carnis et pinguedinis est valde nociua: facit corpus turpe: impedit opatiōes: et retardat motus: et ideo oz multitudinē carnis et pinguedinis habētes ire frequen ter p mare: et ambulare sub sole: et specialiter esse sub sole i mari: qz aer marinus dissoluit humiditates: et oz ipsos ci bari cibis modici nutrimenti sicut herbis habētibus ex cedentē caliditatē: vt sunt cepe: allea: pisces saliti: et cibari cibis pfortantibus et non humectantibus: quēadmodum sūt carnes macilētes: ac oz ipsos a balneatiōe aque calide: excepta balneatiōe aque i balneo pcaneri: et oz ipsos sitim sufferre aliquatūlū: et oi mō quo possint debet sua corpora idurare. Particula sexta de attenuatiōe corporis pinguiū.

Nō te faciat timere operationem chirurgi egritudo ma gna quia non debes putare magnam egritudinem fortē: neqz parua debile: sed debes attendere et videre dubie tatem ipsius fortitudinem. s. et debilitatem suam: qz scissu ra in quā descendit siphac: que est iuxta stomacū est egritudo fortis: et nō manifestatur sensui magna: et scissura ad quam descendunt intestina: egritudo est debilis et sensui manifestatur magna. et de alijs egritudinibz itelliges idē. Particula sexta de examinatione medici.

Omnes medicine quas bibunt podagrici ad corū egrit u dinem vt prohibeant fluxum humorum descendentiū ad pedes suos: et ipse nō purgant humores i membris do lorosis contētos sūt de peioribus medicinis sibi. quia hu mores cum nō currunt ad locum: circūdant supra corpus totum: et forte faciunt suffocationem. et hoc sepe vidi. et iō consulo patienti huiusmodi dolores vt nullo modo bibat tales medicinas: sed tñ bibat tyriacā. nā vidi multos patie tes hō dolorem qui biberunt istā cōfectionē et sunt ab ipa egritudine liberati. Particula sexta de tyriaca ad cesarē.

Omniūz medicinaz resolutiuaz complexio est calida: et ex operatione hō cōplonis cum est nimis calida proce dit mordicatio. Et ideo oportet te cauere ab operatione medicinarū habentiū multā caliditatē in medicaminibz quibus cupis resolvere i membro: maxie si mēbruz egro tans est apparēs et manifestū. nā cū opat' fueris siles me dicinas adiungis mēbro cū eius egritudine mordicatōes: et generatur i eo non modicus dolor. et omnis dolor icitat et attrahit materiā. Sed medicina habēs caliditatē ppatas nō generat i hō mēbris dolore ēt si membrū apparens sit frīdum: et cū est in interioribus corporis et idiger magna re solutione opare medicinā fortis calitatis. In microtegni.

Medicinas formice corrosive nō humectatiuas vt al terius formice speciei oportet esse refrigeratiuas cuz ali qua siccitate. Et primo sūmitates vitius teneritates ede rubi et linguam arierinam supra locuz egrū appone. et de inde misce ipsis lenticulas parum mellis subtilis et farinā ordei: et appone secundo ad glauconem.

Rubee et formice non corrosive medicinas has super appone: videlicet lactucā virgaz pastoris lenticulas aque nenusor psilium portulacam intubam semperuiuam si militer et solatrum: secundo ad glauconem.

Elephantia et apostema melancolicū i eoz initio possit curari per frequentē euacuationē humoris melancolici: et per dietā i egrotante sanguinē laudabilem generatē: quia dicta i huiusmodi egritudine est qd melius operatur. Nā iuenim' elephantiā i terra egypti qz plures homines inade re ppter malā dietā et caloris dominiuz regionis: et iueni mus eam i alamania multos occupare pp falsamenta q bus vtuntur: minus tñ qz in terra egypti. In psia vō cuius pronincie hoibus lac asiduus est cibus: nullū eoz detētū ab ipsa egritudine inuenimus. secundo ad glauconem.

Tibi patientium elephantiam et cancrum secūdū magis sint far ordei et aq casei: et ex herbis sunt malue: attri plex: blitis: et cucurbita: et ex piscibus qui pascunt circa lapides et omnes aues ppter degentes i aquis: et comestio carniuz tyriaz patientibus elephantiam est mirabilis medicina: et oportet vt comedāt eas abscisīs capitibz et caudis et mū dificatis ventribus earum excoziatas et coctas cum mul ta aqua modico aleo: aneto: et porris: vsqz qz īcipiant eliqri.

Ex punctura scorpionis cuius venenum incidit i neruū arteriam: vel venam: accidunt patienti accidentia fortia valde: qz venenum scorpionis facile peruenit ad corporis interiora et penetrat totam cutem. tertio scientiarum.

Eorum qui osuerunt exercere coitum: et postea dese ruerunt eū: vidi multotiens corpa frigesce re et ad mor' tar da esse: et quibuscū eorum accidit timor sine cā: memoria praua. et casus i pestē: quēadmodū accit patientibus melā colia melancolica: et oia hec sequunt corruptionē sperma tis retēti q generat malos fumos. sexto sciētiarū.

Pre oleis curat dēsitatē cutis oleū aneti viridis: et oleū semis vne dissoluit lassitudinē pfecta dissolutionē: et hume ctat ēt si fortis sit lassitudo. et silt oleum granatoz pini ad lassitudinē confert. tertio cōsily sanitatis.

Jeetigatōes cordis vidim' mltos sanos iuuenes et senes subito inasisse: qz i aliq nō est diminuta sanitas: et oibz p fuit minutio vene et cibus subtilis. qnto sciētiarū.

Nō laudo ad plenū refrigerationē mēbroz: qbus deflu it sanguis cū rebus refridatis et stipticis appositis ex: qz impellūt sanguinē ad iteriora: et replēt venas. nam scio qsdam qui sua pectora refridarūt ppter sanguinē: quē spue bant a pulmone: et quosdā alios q stomachos suos exteri' infridarunt ppter vomitū sanguineū. et alios q capita sua infrigidant ppter fluxum sanguinis e naribus: que refri dato nocuit eis valde. sed tunc est refrigeratio faciēda: postqz sanguis se ad alium locum inclinauit vel ad ptē cō trariam tractus fuit. quinto ingeny.

Dolore i ptritōe nerui est necesse curari cū emplo pfe cto ex farina fabaz melle aceto et pice ligda decoctis pfe cta decoctiōe et appposito ipso calido supra locū. vi. ingeny.

Patientes sincopim ex multa repletionē spūs propter corporis raritatē cibandi sunt cibis nō cito dissoluētibus: vt pane farre et fructibus stipticis quoz difficilis est cor ruptio. Et aliqñ sunt cibandi pane et vitellis ouoz et testi culis galloz. et precipimus tibi vt facias igrossare humo res et densare cutem. quinto ingeny.

Cum generat vlcus iuxta latius magne vene pulsatis vel nō pulsatis: caro mollis cibo apostematur: et apparet tota illa vena i membro rubea et extensa. et dolet cum tan gif caro ipsa. xij. ingeny.

Cuz caro mollis īcipit apostemari īcipias a cessatōe do loris p superappositionem lane i oleo madefacte calido. Sed qz res calide corpe repleto attrahūt oportet te icipe a minutioe vene vel scarificatiōe alteri' mēbz nō egrotā tis sibi oppositi β mō. si egritudo fuerit i manu facias sca rificationē i tibia. et eonuerso. Si vō fueris negligēs cir ca cūonē corporis crescit apostema carnis mollis quous qz ad sanie venit. xij. ingeny.

Particula

Uenenosi aialis morbus et punctio curatur medicinis attractivis alterativis et imutativis: medicie vero alterative sunt que alterant eius qualitate: et medicine imutative que substantiam eius mutant: et attractivae que venenuz attrahunt fortiter sine calefactione ut sunt scie et cornua caua. et aliqui sunt qui ore proprio sugunt: et venenū attrahunt a membro puncto. xij. ingeny.

Medicinis lenitivis apatis duri ex his que seidunt est aliquid imiscendum et acetū est vtile ad hoc. et cum eo bene curantur chorde et ligamēta: et est ipsum operandū semp. Sed cum acetū multū apponitur in cofectione attrahit humores subtiles et subtiliores: et eoz residuū cōvertit in lapidositatē. et cum longo tpe purgauerit nocet substantie nervi et ledit eum: ideo nō est eo vtendum in principio egritudinis neq; tempore longo. vltimo ingeny.

Cancer in principio sue generationis curatur cum medicinis metallicis lotis et eione corporis per secessum. sed cum cre scit et manifesta est causa eius augmentuz sui omni modo quo possumus prohibemus. vltimo ingeny.

Incipimus in cura podagre et doloris iūcturaz ab eione chimii nociui. postea curamur manus et pedes adhibēdo ipis medicinas reprimētes et prohibentes. sed iūcturam scie nullo modo reprimas neq; refrigeres qz locus eius est cōcauus: et crescit repletio in concauo loco. tamen post purgationē mitigandus est dolor cū calefactivis: nec calefactis neq; refrigeres multum statim post purgationē quēadmodū facis in fine post perfectionē purgatiōis. x. miernir.

In dolore scie magis pdest vomitus qz secessus: qz attrahit humores ad superiora. et semp eo vtere post cibuz: et ad puocationē vomitū pmo ppina medicinas vomicas molliores et leniores. Et cū humores colligati sunt adinucet et ipsoz difficilis est cura cā operationis medicorū qui in principio dederunt medicinas acutas et indurantes materias et coquentes. scia tunc prodest mirabiliter et assellatio p elisteria laxatiua acuta quibus adeps colloquintida et similia immiscuntur. Eadem particula.

Dixit Temimius in introductorio suo talia verba in cura scissure que est iūterata. sume nucis cipressi exag. duo folioz cipressi exag. i. acacie nouelle. 3. duas. v. exag. vnuz et ea confice cum cola piscis liquefacta et calida ipsa extende super pannū lineū: et suppone scissure post egressuz a balneo ieiuno stomacho: et iaceat egrotans supinus donec ficeetur emplastrū: et dieb' quadragita remaneat sic ligatum. et quotidie bibat duas partes nucis cipressi et vna partem frondiu eius tritas et cribellatas et quibus bibat die quolibet pōdus drag. ij. cum vncia aque miri et zuchari.

Et dixit. gargarismus factus ex succo frondiu grifomilorum decocto. confert apostemati vuule gutturi et amigdalibus: et resoluit omne quod accidit ori carni dentium vel vuule ex calido apostemate et tollit illud.

Cura fractionis ossiū post necessariā operationē manuum est dietatio patiētis: et est dieta multuz subtilis: et purgatio multa vētris in principio cum aliqua medicinaruz. et in ora generationis pori sarcoides est nutritio cū cibarys viscosis boni chimii plurimi nutrimenti: et medicinar appositio exterius viscosaz tenacium sustinentium substantiam ipsoz parū calidarū et temperate siccaz. vi. ingeny.

Noli operari contra residuū apostematis calidi qd non est durum calidas medicinas. qz penetrant potius qz resoluant. Et cum illud residuum apostematis calidi est durum medicinas fortes secure et confidenter contra ipsam duriciem operare. xij. ingeny.

Sufficit in apostematib' manū et pedū appositio spongie desuper cum aqua frigida et modico acetū vel vini ponitici. in apostematibus vero epatis nō apponit aliqd fridū sed decoquāz citonia i vino: et loc' apostematis cataplasma

met ex illis tepidis in principio sui. et silt conferunt apatis bus ipsi oleū citonior: oleum miri: oleū mastice: oleuz nardi et oleū absinthij cum desuper frigida nō apponunt. Et in medicaminibus apostematū oculoꝝ et ozis nullo modo intret aliquod oleum. et in auribus distilletur oleū rosatum aliquando cum aceto. xij. ingeny.

Ait Moyses. Aristoteles dixit i vltima none pricule libri aialiū. affozismoz valde bonū i opatiōe medicine: nec vidi Hal. in his q dicit facere mētionē seu aliquā recordationē de eo. Et verba Aristotelis sūt hec. Multotiēs plū b' pueroz spasm' accidit: qru cib' bon' est p copiam lactis pinguis qd sugunt a nutricibus suis carnis fertilis. et ipsi egritudinis cā est lactis bibiti multitudo.

ExPLICIT PARTICULA NONA.

Incipit particula decima pñēs affozismos de febriz. **F**ebres augmentant et exacuunt cū cibo: et epate non complet. et ideo oportet te esse sollicitum in similib' febribus circa digestionē ciborum confortando cum rebus stipticis membrum ipsa. xi. ingeny.

Non festines dare febricitatib' potū frigide aque. sed p diligenter inspicias si in aliquo membror nobiliū est flā vel flegmō eripilatū vel apostema molle aut durū vel opilatū aliqua in membro vel membrū cōplonīs fride: quia nulli humoz febricitantiū in principio aqua frigida ē vtilis: post manifestationē vero signorū digestionis humoz putridoꝝ vel digestionem flegmonis sanguinei pot' aque frigide ē illis vtilis: et patienti erispilam purā potus ipse semper est medicina. nono ingeny.

In febribus putridis tria te attendere oportet. virtutē. scilicet. qd est primū et vltimū: et postmodū cām putredinis: et vltimo febre ppias. Si vō cum medicaris inueneris res ppetentes his tribus sit medela per res ipsas: et si nō ppetunt eis adhereas circa aliqd qd manutinet virtutē et eam sustinet. curat cā sola cum calor febris est debilis cū ad aperiētibz opilationē et inhibētibz putredines: et si parua sit causa ipsa et festinanter extinguitur calor febris etiā si extinguetā ipsas augeant opilationē quādo febris hēt quantitātē magnitudinis adeo q ipsam non patitur eger et ipsum occidit cito: et hoc raro fit. x. ingeny.

Si naturarū febrizū notitiā haberemus ad plenū secure mandarem pluribus febricitantibus se in aqua frigida extra balneū balneare: et contulit hoc quibusdāz. Sed qz non cognoscimus febrizū naturas vere et perfecte: si error caderet extra locum suum magnū adduceret nocumētū. fugimus hoc in curis. x. ingeny.

Cum pplet te necessitas flobothomare febricitantē vel purgare eū vel mitigare eius dolorē cum emplō vel cataplasmate nō oz te porrigere sibi far ordeī nec aquā ei' añqz facias q sunt dicta. Expositione eius in prima acutorum.

Cum aliquis iuuenis bōe carnis et pinguis corporis estatis tempore in statu febris absqz apostemate ventris balneat se in aqua frigida et natat in ea: confert sibi. et nos mādamus fieri hoc secure. decimo ingeny.

Causa lōgitudinis accessionis febris et eius breuitatis si ipsius febris species sit simplex est status humoris qui putrescit et impellit status virtutis expulsiue: et status meatuum et poroz membri cōtincens illū humorem: quoniam multitudo humoris vel eius grossities vel viscositas adducit lōgitudinē accessionis: et hōz dūū facit breuitatē. Et silt debilitas virtutis expulsiue adducit lōgitudinē accessionis: et fortitudo virtutis adducit breuitatē: et stricticitas meatuū et poroz adducit lōgitudinē accessionis. Et largitas eoz breuitatē: et aliqui pgregant oēs cāe lōgitudinis simul: et omnes cause breuitatis simul. secundo febrizū.

¶ Febbris q̄ generat̄ ex putredie hūoz h̄z in se signū spāle nō deserēs cā: 7 est velocitas p̄strictōis arterie: 7 hoc ap̄paret manifeste tpe augmenti accessiōis: nec etiā absconditus est tpe p̄ncipij 7 tpe status: tpe vō p̄ncipij febris est pulsus parvus 7 tēpore status magnus. prima febr̄iū.

¶ Quicūq; febris accidit ex replōne 7 superuenit sibi dyaria sufficit sibi illud ēt si nō sit dyaria s̄z replēōis corporis q̄ritatē. Et q̄ talib; p̄curauerūt minutōez vel adium rerit purgatōz supponūt piculo cito eos. p̄ ad Hlaucōnē.

¶ Nō festines minuere febricitantē de sui crebra p̄suetudine patiēte fastidiū vel h̄ntē p̄uctiōez seu p̄strictōem in ore stōi ēt si sit replētū sanguie corp; ei; nisi postq̄ os sto maci ei; fuerit reaptatū: 7 tūc purga corp;. nā vidi multo t̄tēs aliquos h̄z status quos medici purgauerūt aū confortatōez stōi: 7 quodā ex eis destruxerūt penit; 7 quodā ad destructōis terminos adduxerūt. p̄ ad Hlaucōnē.

¶ Aliqd hūoz putridoz q̄ sunt i vētre vel venis magnis fumo sile ad p̄cauitatē cordis p̄cedit: s̄z ex ap̄atib; inguinū v̄l cuiuscūq; carnis mollis ap̄ate calor solus currit ad cor 7 calefacit loca p̄ria: nec calefacere desinit donec p̄ueniat ad cor 7 calefacit ip̄z nec p̄uēit ad cor aliqd ex fūmōitate ei; hūozis putrefacti: q̄ hūoz ille ē restrict; 7 iō p̄ v̄l febris putrida. 7 vō effimera noīat. sc̄da febr̄iū.

¶ Frigiditas extremitatū in febre acuta h̄z p̄uenire aut ex magno ap̄ate visce; aut ex forti dolore vētris aut ex subtilitate spūs 7 sincopi: aut ex strictōe caloris nālis ex tinctiōi p̄rimi aut ex eiusdē necatōe 7 strāgulatōe a materijs multis. Et extremitates dñr aures nares manūz 7 pedū plātē. Ex p̄one eius in. 7. afforismoz.

¶ Frigiditas extremitatū in p̄ncipio accessiōis febris peridice nō ē signū mortis: s̄z ē signū restrictiōis sanguis 7 caloris ad interiora: q̄ corpus postmodū aspergunt. Ex p̄positiōe eius in secunda p̄nōsticorum.

¶ Frigiditas extremitatū 7 viriditas cap; cum febre acuta significat mortem caloris naturalis 7 eius extinctiōez. Ex p̄one eius in tercio epidimiarum.

¶ Sudor frigidus in febre acuta significat mortē. Particula sexta de signis mortis.

¶ Putredo sit equalr in venis oībus: sit etiā in potiorib; 7 nobiliorib; his: 7 sunt vene que sunt iter īguina 7 subafsellas. 7 h̄z putredo necessario est radix febris icluse: cui; aut putredo est in vno mēbro in quo est apostema vel nō radix ipsius febris 7 eius locus est ip̄m memb; 7 hic locus est febris sicut caminum igni. xi. ingeny.

¶ Oportet te scire res q̄ sunt cura feb; 7 que sunt cura putredis: 7 que sunt cura cause putredinis: q̄ quidē est opilitio. Nā res quib; hec tria curant nō semp sunt similes: sed dissimiles. Et iō prudēter attēdas q̄ istoz triū mai; est nocumēto 7 curare studeas illud magis. xi. ingeny.

¶ Opz te p̄fecte scire: q̄ mēsuratio iter febr̄e putredinez 7 cāz putredis ēt si sint oīa māifesta ē q̄dā res secreta laboriosa 7 difficilis idigēs subtili igenio 7 ordiata scia. Et magis illa laboriosa ē mēsuratio q̄ iter ista ē 7 v̄ritū. xi. i.

¶ Quicūq; patiunt̄ febr̄e 7 h̄nt i corpore multā su. Geny. p̄fluitatē hūozis idigesti 7 stōus ip̄oz debilitatus ē ex fastidio nece est q̄ corpa islent 7 alicui; ip̄soz color fiat albus 7 alicui; niger 7 alicuius plūbe; 7 pulsus ip̄soz p̄uus iēqlis: 7 h̄z nō sunt ex vena aliq̄ minuēdi nec fluxu ventris aliq̄ten; eūandi ēt si indigent ip̄sis. Et pp̄ aliqd boz accidit eis sincopis: verūtū purgatio p̄ fortez fricatiōem adeo q̄ adducat fatigatiōez corp; est sibi bona: q̄ comp̄mit carnē que fricatio tempore somni cessat: q̄ somnus digerit vigilie dissoluūt. Is aut cui bec egritudo accidit ex hūozibus duobus illis indiget tēperate. xi. ingeny.

¶ Species febr̄iū interpolataz sensibilibiter recedētū sūt tres videlicet: tertiana: quotidiana: 7 q̄rtana: tertiana ge-

nerat̄ ex colera citrina cū putrefit: quottidiana generat̄ ex hūozib; flegmati magis iclinatis cū putrefiūt: 7 q̄rtana generat̄ ex hūozib; melācolicis putrefactis: 7 cūz humor febr̄e generās decurrit p̄ totū corp; p̄dicte tres species sunt interpolate manifeste recessiōis. sc̄da febr̄iū.

¶ Febres p̄tinue sūt in q̄b; hūoz putridus febr̄e generās itra venas ē retēt; 7 sūt ex sp̄b; p̄dictis triū hūoz ex q̄bus ea q̄ nō recedit 7 augmētāt die 3; est q̄ assimilāt tertiane: 7 ē tertiana p̄tinua: 7 ea q̄ nō recedit nec interpolatur: s̄z triū quottidie accedit vno mō ē quottidiana p̄tinua nec manifestat ei; recessus. Et silr est q̄rtana cōtinua q̄ augmētāt in 4; 7 hoc accidit raro. sc̄do febr̄iū.

¶ Febres cōtinua: cuius motus est grauis 7 extendit v̄sq; ad q̄dragesimū nūerat̄ iter febres acutas: q̄ febris non cessat cessatōe completa. secundo de dieb; c̄reticis.

¶ Unū ex magis signis febr̄iū putridaz ē q̄litas caloris in eis q̄ semp mordicat 7 p̄gūt: quēadmodū agit fumus oculū: nec repit̄ i eis aliq̄ mō ēt in p̄n: suaz accessiōnū q̄ hora nō ē diffusus calor. Cū aut planta man; morā traxerit supra corp; caloris illi; insipiditas punctio 7 lesio cre-scit: nec vnq̄ i eaz p̄n: v̄ria digesta repit̄: sed a digōne penit; aliena: vel forte repit̄ abscondita multa abscondite digestio ei; febris vō nō putride signū est absentia spissitudinis pulsus 7 spissitudinis caloris: etiam huius quidem nō est tantum speciale sibi. prima febr̄iū.

¶ Immutat̄ sanguis q̄litate 7 efficiē coleric; vel melācolic; 7 accidit ex illo cū putrefit febris v̄l de sp̄e tertiae vel d̄ sp̄e q̄rtane: nec differūt abinice; aliquo: nisi q̄ ista est furiosa 7 illa q̄ ē ex mutatiōe sanguis nō: q̄ aut magis declinat ad furiositatē 7 ē maioris malitie 7 lesiōis ad tactū ē ex sanguie: 7 q̄ magis ē morditina 7 p̄gūtina ad tactū ē ex colere citrice vel cole nigre putredie: febris vō cuius calor iuenit̄ debilis i p̄n; appōnis man; supra corp; 7 deide plāta manus morā ibi faciēte sentit̄ morāz cre-scēs paulatī paulatī: cū iēqlitate ac si penetraret ex forā: mib; colatorū siue cribri ē ex flate putrefcō: q̄ sui grossitie 7 viscositate iēqlr resoluit̄ i corpore tal; hūoz. 2. febr̄iū.

¶ Circuit; febris flate ē. 2. 4. horaz 7 circuit; tertiae. 4. 8. 7 circuitus q̄rtane. 7. 2. 7 hoc māifestū ē: q̄ febris flatica q̄ quottidie accedit a p̄n; p̄me accessiōis v̄sq; ad p̄n; se-cunde durat. 2. 4. horis 7 eodē mō nūeratū ē in tertiana 7 q̄rtana: 7 si forte i circuitu febris flatice iueneris febr̄e circuit; horaz. 8. sic durat accessio horis. 6. 7 gescit horis. ii. scies q̄ eger patit̄ tres febres flaticas: q̄a. 8. hore sunt tertia ps circuit; febris flatice: 7 silr cū iueneris circuitū. i. 6. horaz scies q̄ patit̄ tres tertianas: q̄a. i. 6. hore sūt tertia ps circuitus feb. tertiae. 7 silr cū iueneris circuitū. i. 8. horaz scies q̄ patit̄ q̄rtuor q̄rtanas. nā. i. 8. hore sunt q̄rtana ps circuit; q̄rtane. Particula. 6. de circuitib; febr̄iū.

¶ Nō redit plūs i aliq̄ febr̄iū ad statū suū nālē: ēt si iter p̄mā accessionē 7 secundā sit magna mora: quēadmodū sit i tertiana 7 q̄rtana. in h̄z. n. febr̄ib; signū fixū febris n̄ recedit a venis nisi i febre ephimera: i q̄ signū feb. depit̄ 7 disturbat cū ei; cessatiōe. p̄mo ad Hlaucōnē.

¶ Corruptiē circūstātia circuit; febris 7 variat̄ duobus ex cāis: aut pp̄ p̄uerfionē hūoz gñantiū febr̄e de nā i nām; aut pp̄ p̄ctiū icidēs i p̄silio: 7 putat̄ q̄nq; q̄ febris n̄ hēat existētē circūstātiā i ipsa h̄z cā: 7 cā h̄ ē q̄ multi circuit; p̄positi: quoz medic; ignorat p̄pōnem. sc̄do febr̄iū.

¶ Illos paroxisimos q̄ a p̄n; v̄sq; ad sui vltimū videntur currere in ip̄soz iuasiōe ante sui certā horā medici d̄ sui p̄suetudine nomināt anticipātes: 7 q̄ sunt d̄ry eos nomināt postponētes. anticipātes vō poxismi 7 postponētes nō si-grificāt augmētū egritudis neq; declinatōez: s̄z ea tēpora cognoscūt poxismoz augmētū 7 diminutiōē. vel augmētū 7 diminutiōē neq̄ie accitiū sui. p̄mo crisis.

¶ Particula

C Signa febris tertie pure q̄ statim cōgiscunt ex his q̄ accidit egrorati sūt. xi. Primū est rigor fortis i febris p̄ncipio quo sentit q̄ cutis aculeis sit plena r p̄gatur ab eis. scdm̄ sitis i inflamatio q̄ nō plōgat. r tertiū fortitudo pulsus oī tpe suo. q̄rtū statim accessiois p̄ncipius. q̄ntū diffusio caloris equalit̄ p totū corp⁹. sextū repletio multi caloris acuti cū p̄man⁹ apponit supra corp⁹ q̄ postmodū debilitat r vincit a m̄an ip̄a. septimū exit⁹ vaporis calī a poris cū bibit aq̄ octauū vomit⁹ colere citric: q̄nq̄ fluxus v̄tris colicus r v̄ria supra quā colā dñat: r q̄nq̄ hec tria sūt. nonū sudor vaporosus calus r eq̄lis in corpe toto. decimū post hec oīa cessatio r eradicatio febris p̄plete. vñ decimū mora p̄oxismi nō trāsies. iz. horas. 2. crisis.

C Signa febris q̄rtae q̄ ex ip̄a febre cognoscunt i vñner so sunt q̄tuor: quoz p̄mū ē sublatio oīum signoz tertie pure: imo ipsoz iuentio p̄hriū multoties i febre ip̄a. scd̄s hec feb. raro p se icipit: sed tñ accidit post iceptōez aliāz febrū. tertiū pulsus in p̄ncipio febris ē si eger sit adolescēs est quēadmodū illius qui est in senio cōstitutus. quartū eius ichoatio cū rigore debili q̄ postmodū augmentat in accessioe qualibz r i rigore ip̄o sentit forte frigus p̄m q̄ntitatē fortitudine rigoris itantū q̄ ex fortitudine ipsa sentit q̄ ossa contundantur. secundo crisis.

C Signa febris quottidie sunt m̄ifesta r cognita: r sūt septē: quoz p̄mū est febris hec nō icipit in dieb⁹ p̄mis cū rigore: imo postea: r nō accidit h̄nti nisi ifrigidatio extreme mitatū ei⁹ r eius qd̄ appet de corpe ipsius: nō tñ est vt verus rigor. scdm̄ pulsus icqualitas r corruptio sui ordīs in p̄ncipio: p̄oxismoz feb. tertiū nō sentit eger inflamatoez veementez: r est sitis minor in hac febre q̄ in alijs oībus febrib⁹. quartū eger forte nō sudat in p̄mis dieb⁹ cū idigoneyrie. q̄ntū fortasse nō accidit hec febris nisi cū lesione oris stōi r epatis. sextū magnificatio inflamatois eius qd̄ est sub p̄pocūdris magis eo qd̄ erat p̄m nāz. septimū apparitio coloris egri inter citrinū r album medij etiā statim p̄oxismi puento iam ad finē. secundo crisis.

C Febrū p̄tinuaz m̄ā p̄prehēdit iter venas: r nō ē cū eis rigor neq̄ sudor: r febris que generat ex ap̄ate sanguico nominato flegmon est bona r salubris r magis assimilat̄ur febre die accidenti ex ap̄ate carnis mollis que est in emunctoizs r alijs locis. secundo crisis.

C Cū coadunant vno tpe res multe icipe sanguinē ex bere cū flōmia: deide diminue hūores r subtilia eos r vltimo emollit qd̄ iduratū ē r ap̄i cutē dep̄flaz. xi. geny.

C In qualibz sp̄e tertiane cū apparuerit signa digōnis se cure festina porrigere paz de absinthio: q̄a h̄z i se laudabilem actionē multimode. Et etiā hec medicina pre ceteris curat egritudines que in ore stomaci ex mordicatione colere generantur. p̄ma ad Blauconem.

C Inchoat tertiana cū rigore forti: quartanā vñ nullo tēpore recole vidisse incipe cū rigore: sed tñ mortificat rigor in ea r efficit difficilis p̄ lōgitudinē diez: r sepius generat ex reliquis febrū p̄cedentiuz: r maxime febris q̄ cōposita nominat̄. p̄ma ad Blauconē.

C Febris tertiane pure recessus est in septē circuitibus: r cū hoc p̄ omnib⁹ alijs febribus salubris est r dubitabilis minus. Cū vñ ē norba nec est pura p̄trariū. Et ego vidi semel q̄ hec febris icepit in quodaz puero in p̄ncipio autūni r nō dimisit eū vsq̄ ad ver. p̄ma ad Blauconē.

C Febris in q̄ accidit coadunatio caloris r frigoris sit r reperiit fortis calor cū rigore frigidus causa ē flegma vitreū in corpe multū: r hūor de genere colere corpi dñantes q̄ mouēt sensibilia mēbra r nō remāet in eo aliq̄ p̄ricula in q̄ repiat calor tātū: s̄z sentit tunc in interiorib⁹ corpis calor r friditas sit: q̄a id qd̄ calefacit r ifrigidat in p̄tulas minimas ē disp̄suz. Particula. 6. de mala p̄plone.

C Rigoris q̄ nō gescit donec pueniat ppe statū duo sunt modi: quoz vnus ē q̄ gescit cū appropinquat status accessiois feb. r ē debilis r nō fortis: r accidit ex putrefactione flegmatis fortis friditatis: qd̄ vocat vitreū: r ali⁹ modus q̄ nō gescit nisi cū appropinquat status totius egritudinis. nā febris q̄rtane nō cognoscit pfectio status quousq̄ nō icipit rigor diminui: r rigor qui icipit cū maxima fortitudine r statim gescit aī tps status est in febre tertiana. p̄ma expositionis eius in sexto epidimiaz.

C Tertie pure lōgior accessio est. iz. horaz. nocte vñ plōgat accessio in horas. 20. vel. 24. r augmētat ei⁹ plonatio nimis adeo q̄ plōgat eius accessio circa. 40. horas r diminuit ei⁹ q̄es vñq̄ ad horas. 8. r hec oīa ex his q̄ de cāis lōgitudinis accessiois dca sūt colligunt. 2. febrū.

C Cum eger duas febres tertianas h̄z aut duas q̄rtanas. tūc due tertie p̄oxismū oī die faciūt: r due febres q̄rtae faciūt p̄oxismū tertianum: r estimat q̄ due tertiane sint vna febris: cui⁹ p̄oxismus sit omni die r estimat de duabus q̄rtanis q̄ ip̄e sint tertiana vna. scd̄o crisis.

C Nō est pōte febres adurētes ex retētoe colere generari: sed ipsaz generatio ē ex dominio caloris q̄ est in vasis acuti r accessi calore aeris cibus calidis labore aut motibus aie. iz. expōnis ei⁹ in p̄ma epidimiaz.

C Opz te pus īpicere nām febris q̄ cū ē fortis caloris accessa r adurēs crisis eius erit p fluxū: r cū est caloris debilis similis igni sepulto febre ipsaz plōgari necē ē: r p exituras multoties sit ei⁹ crisis. p̄mo ad Blauconē.

C Febres adurētes fortes sūt ex cā ep̄is r stōi: r fiunt ex cā ap̄atis pulmōis aut ex cā hūoz colericoz q̄ putrefiūt r disp̄gunt p totū corpus r pueniūt pp cām sue putrefactionis ad nimīū calorem similit̄ ebullienti. 5. scientiaz.

C In febre acuta adurēti decurrit ad stōm supfluitas calida r acuta: q̄ cū nō generat sitis hoc p̄ signis malis alijs est signū malū: significat. n. q̄ virt⁹ sensitiua q̄ ē in stōiāz destructa ē r pempta. p̄ma expōnis ei⁹ i p̄ma epidī.

C Ex hūore acuto r adurēti q̄ febre generat ip̄osibile est ap̄a in aurib⁹ generari: r ex hūore ip̄o valde frido r grosso ap̄ata i inferiorib⁹ corpis generant: r ex hūore ip̄o iter statum vtrūq̄ medio sub auribus ap̄ata generant. secunda expōitōis eius in secunda epidimiaz.

C Varietas vomit⁹ q̄ accidit i febre adurēti significat q̄ in venis q̄ sunt vnite in intestinis r lateri p̄cauo epatis sūt hūores crudi. Et v̄ria subtilis q̄ accidit i febre ipsa significat q̄ i venis ex̄n̄tib⁹ in gibbositate ep̄is sunt hūores crudi r multi. scd̄a expōnis eius in 3. epidimiaz.

C Vera accitua feb. adurētis sunt duo: videlicet sitis p̄tinua q̄ nō recedit nec cessat: r calor accessus q̄ cū tāgīt sensibile h̄z ardore. 3. expōnis eius in 3. epidimiaz.

C Cum in febre adurēti valde forti oēs tres virtutes fortes sunt r signa digōnis manifeste apparent da secure r fidēter aquā frigidā patienti. ita tamē q̄ eger nō sit in senio constitutus. iz. ingeny.

C Generatio feb. adurētis sit ex putredine colere citrine in stomaco: r sp̄aliter in ore ei⁹ aut in p̄cauitate epatis: nō tamē in quolibz alio mēbro. Et specialius accitū febris adurētis est aduētus eius crisis per fluxū sanguis e naribus: q̄a sanguis ebullit r ascēdit superi⁹ r disrumpit venas. Expōnis eius in p̄ma epidimiaz.

C Febres adurentes generant aut ex colera citria aut ex flegmate salso. Expō eius in 3. morboz acutoz.

C Egrotās cū desiderat attractōez aeris fridi pp accessio nē forte quā sentit in interioribus mēbris r regrit multa opimēta pp frigus qd̄ i exteriorib⁹ sentit: significat B egritudinē eē mortale maxie cū in p̄ncipio. accessionū nō accidit illud. 3. expōnis eius in scd̄o epidimiaz.

C Cū aer ē fridus r egrotās adurēt nimia adustioe dimi

que spem tuā de eo: et si nullo mō apparēt i eo signa digō-
nis eritq; v̄tus eius debilis ē ipolē q̄ euadat. xi.igeny.
¶ Nos clisterizamus cū oleo et aqua tātūz in febrib⁹ adu-
rentibus accessis vt distrūpamus sui calorem adurentem
et accensum. Particula sexta de clisteribus.
¶ In febrib⁹ flegmaticis rigoris causa ē alia q̄ cā febris
ē causa febris est id qd est ex flegmate putrefactū: et cau-
sa rigoris ē residuū flegmatis nō putrefacti: s; i febre ter-
tiana cola citria ē cā rigorē generās atq; feb. 2. feb. 2.
¶ Egritudinū fluctuātium p circuitū fluctuātōis causa ē
membroz status supfluitates generātium expellētium
attrahētium et suscipientium putrescentia dictaz super-
fluitatū et iſlāmatio sui. secūdo febrium.
¶ Egritudinū nō hñtium circuitū vt febris p̄tinue nō est
cā egritudo sp̄alis alicuius mēbri de membris corpis: s; sunt
hūiores q̄ p̄tinent i oib⁹ arterijs et venis: et maxie in
maiorib⁹ eis q̄ calefiūt accēdunt et ebulliūt: aut putredo
eoz aut res alia vt feb. effimera: et sic generat vna febris
ylis iclusa a p̄n: egritudis vsq; ad finē. 2. feb. 2.
¶ Quiescit feb. hora separatōis febris a corpe ab ei⁹ poris-
mo et decliat febris hora tota q̄ ē post statū porisimi vsq;
ad p̄ncipiū paroxysmi sequentis ipm. p̄mo crisis.
¶ Curauit quosdā a febre q̄rtana cū potu tyriace. verūtū
euacuabā pus eoz corpa: et postea dabā eis absinthij suc-
cū demū istud electuariuz. v. tyriacā añ tps febris p̄ du-
ashoras: et sic liberabā patientē bītōde h⁹ medicie bina
vel trina. Particula sexta de tyriaca ad cesarem.
¶ Primū mēbroz qd calefit i febrib⁹ ethicis: quaz cā ē
ab extriseco est cor. et post ipm calefit epar et stōus: et post
stōm mēbra alia q̄ p̄nt cor calefacere calefiūt et accidit i
de febris ethica. et appō medicinarū fridaz in p̄n: appari-
tiōis signoz febris h⁹ sup mēbro qd p̄mo calefit qd ē ac-
cēsiuū feb. ē valde vtilis. et s̄līr ethica febris pueniēs ex
febrib⁹ adurētib⁹ curat reb⁹ fridisoparis iteri⁹ et appo-
sitis exteri⁹ supra mēbz egrū. Particula 6. de p̄sifi.
¶ Sp̄ale signū qd nō fallit vniuscuiusq; febris ethice est
accessio caloris corpis et sui fortificatio absq; impulsōe sta-
tim post receptōez cibi p̄ horā: et pulsus magn⁹ atq; oīuz
februm ethicaz calor est debilis subtilis equalis et con-
tinuus a p̄ncipio sui inity vsq; ad finē eius. Et maius si-
gnū febriū ethicaz est: q̄a semper iuenies arterias cali-
diores venis alyis sibi vicinis. p̄ma febrium.
¶ Febzis illa dī pestilentialis cū q̄ est afflatio de genere
illoz q̄ liquefiunt: et hoc accis febz pestilentialē aliquo
tpe nō dimittit. 3. expōnis eius i 3. epidimiaz.
¶ Febzes ethice sepe accidūt cū p̄ pestis descēdit ad cor.
et post ipz i descensu ipsius ad epar: et deide ad stōm. acci-
dit ē p̄ malā p̄lone calām et sicā dñantē in pulmone
vel pectore vel meseraicis: accidit ē feb. ethica p̄ pestē
descēdētē i aliqd īrestrinū vel matricē vel renes et trāscū
tem ad corp⁹ cordis. Ex peste aut p̄ma descendēte in dia-
fragma febz ethicā adducēte nūq; vidi ethicū ipz cura-
tū: q̄a eger morit añq; pueniat ad p̄sifi. io.igeny.
¶ Aliq̄ patiunt febres ethicas et euadūt: euz febris hec in
carne vel aliquo de gñe carnis accidit: et cū h⁹ feb. accidit
radicalib⁹ mēbris ipolē ē ab illa aliquē libari. io.igeny.
¶ Omnes febres ethice sub genere feb. corp⁹ liquefaciē-
tis p̄tinent et differūt iter sc: q̄a qd liquefit ex carne in fe-
bre ethica resoluit p̄ corpis poros: et qd eliquat ex corpo-
re in dñō febris liquefiētis i ventrez fluit et decurrit et
egredit per seccum. Et cū hec febris liquefaciens plō-
gat et patiens nō moritur icidit in p̄sifi.
¶ Maior cura q̄ curat feb. iclusa et potior ē flobotomia
facta fm tenorē v̄tutis: et potus aque fride post digōnem
cū feb. hec fit ex febrib⁹ accētibus ex putredine. Et vidi
multos adurētes febz patiētes potu aq̄ fride post p̄ple-

tas digōnē hūoz. suoz bibitōis tpe esse libatos. 8.igeny.
¶ Curatiōis feb. que dī sinochus tramites oēs cessant p̄
emissionē flobotomie i p̄n. quare medicus isipiens nō ce-
lebrat in patiēte: q̄ suo cōsilio se cōmittit crescitq; febris
hec et auget. nā si ichoat cū fridis destruit: q̄a icludūt po-
ros: replōnē retinēt i tra corpus et p̄hibent resōlōnē: et si
calorē extinguant et replōnē adaptēt. Et si ichoat euz cali-
dis cala auget calorem febris: etiā si euacuēt totū corp⁹.
vnde q̄ p̄mo i hac febre neglexerit flōmiam puenit vlti-
mo ad h⁹ perplexitatem. 9.igeny.
¶ In omnib⁹ sp̄ibus febris sinoce festina minuere ex ve-
na cordis: adeo q̄ paties deueniat sincopi vicinus virtu-
te hoc tolerāte: et si paties h⁹ egritudines nō minuat ab
aliqua vena icidit in magnum timorē et deuenit ad fina-
lem dubitatōez: q̄ q̄q; per multum fluxū sanguis nariū
vel sudorem plm liberatur. 9.igeny.
¶ Sinochi sp̄es due sunt: vna accidit ex opilōne frida in
poris corpis ex q̄ nō accidit cū ea putredo hūoz et hec fe-
bris dicta sinochus ē de genere effimere: et alia accidit ex
humoz putredie cū ipoz opilōne que est de genere feb.
putride: et q̄libz hāz duaz sp̄erū p se durat p̄ multos di-
es. Et ipsaz duaz sp̄erū vna ē cui⁹ accessio decrescit a p̄n
cipio egritudis vsq; ad finē. et alia que i eodē statu durat
a p̄n: vsq; ad statū declinatōis: et tertia que augmentat a
p̄n: suo: et hoc totū accidit fm quātitatē aduisti: et eius qd
resoluitur ex aduisione. 9.igeny.
¶ Flobotomare venā et exhere sanguinē fm v̄tutis teno-
re multitudine et paucitate opilationū i effimera pue-
niente ex opilatōibus in qua declinatio retardat adeo q̄
credūt ipsaz nō eē effimera est necesse. Et quanto plures
opilones sunt i illa tāto illa feb. fortior est et breuior et si
signa repletōis nō sint agregata i illa. Diminuta vō sup-
fluitate fumosa ppter paucitatem humoz postmodū apia-
tur poris. Et post minutōez patiētez cura cū secaniabn et
ciba cū aqua farris ordeis: et die 3. si videris modicū esse
qd remāsit ex febre et nō sunt tibi signa putredis in vria:
neq; i pulsu fac eū īgredi balneū añ tps accessiōis p̄ tres
vel quatuor horas. 8.igeny.
¶ Febzis generat ex fastidio i quo cib⁹ in fumositatē mu-
tatur et nō ex fastidio i quo cib⁹ mutat in acetositatē. Cū
vō patiēti febz hāc supuenit affellatio: et qd emittit ē pu-
trefactū. tūc patiētem in balneū itroduc post declinatio-
nez p̄me accessiōis. et ciba eū: et stude ipsius stomacū con-
fortare. Et cū vides affellatōez p̄teritā et p̄sentēz augmē-
tari adeo q̄ debilitatur virtus: melius est vt illum cibes
et nō ipsum in balneum itroducas. 8.igeny.
¶ Febricitantib⁹ ex causa repletōis opilatiōis apostema-
tis aut putrefactōis hūoz cib⁹ p̄re reb⁹ alyis est nociuus
etiā in declatiōe accessiōis sue: et febricitantib⁹ ex vigilis
cogitatōib⁹ angustia aut alyis afflictionibus aie abstinē-
tia a cibus est plm nociua q̄ cibādī sunt omni hora acces-
sionis et sp̄aliter in sui declinatōe. io.igeny.
¶ Temp⁹ cibādī egrorātem pueniēs i febrib⁹ icluis est
hora getis: et est hora in q̄ sentit aliquā alleniatōez et sp̄a-
liter hora q̄ cōsuevit cibū sumere tpe sanitatis. xi.igeny.
¶ Purga supfluitates putridas patiētiū febrem iclusam
medicis puocantib⁹ vrinā vel puocantib⁹ fluxū v̄tutis
vel sudorē: et cū supfluitates ipse sp̄ote circa stōm mouen-
tur: purga eas cū puocantibus vomitū: et euz in stomaco
nō mouent ab ipsis debeas abstinere cantis existēs cir-
ca medicas ipsas q̄b⁹ itendis facere aliq; purgatōem di-
ctaz vel nō calefaciāt: aut calefaciāt pap. iz.igeny.
¶ Cū epar et stōus sunt apati: cibatio añ accessionē valde
obest: et facile iterficit egrorātē et cū epar aut stōus sūt de-
biles absq; apate talis cibatio valde pdest. xi.igeny.
¶ Explicit particula. io.

Particula

Incipit particula. i. i. ¹stinens afforissimos dependentes a tēporibus egritudinum et crisisibus.

Egritudinis tēpora in vniuerso sunt quatuor. v. s. pncipius augmētū status et declatio: et vix puenit ad cognitionē istāris tēporis tps egritudis qd ipsoz sit cū extimatōe vera. pmo crisis.

Inuenimus alicui egritudinis valde fortis: vt appoplexie pñm et recessum i breui hora. et silr epilepsie: ga nō accidit nisi quēadmodū accidit decapitatio alicui. et decapitatio hz pñm tps scdm et tertiū. Et si dixerimus qd accessio appoplexie et epilepsie sit sine tpe affirmabim? illa eē accētia sequētia i epilepsia: et egritudo ex qua hz puenit re appoplexia et epilepsia hz sine dubio ipsa quatuor tēpora. Particula. 6. de tēporibus egritudinū.

Tps pncipij est a pmo pūcto egritudis vsq; ad pñm manifestatōis digōnis: et a tpe a quo icipit digō augmētari: et egritudo semp augmētatur hoc totū est tps augmēti. et tps in quo puenit egritudo ad fortiorē statū est tps status: et post statū icipit declatio q durat donec libet egrotās.

Egritudo cuz accidit est tps pncipij: et tps pncipij et silr tps augmēti sunt abscondita sensui et aliqbus egritudib: sed tps status est scibile in oib egritudib. Cū aut egrotans dz libari ab egritudine segit istud tps declatio scibilis. manifestū est igit qd sunt alique egritudines quaruz nō potest cognosci pncipium nec augmentum. Particula sexta de tēporibus egritudinū.

Corrupt penetratio cibi nobis ignoratib? illud ex felirosi que qñq; i parte cōcaua epatis generat: et durat hoc aliqua tēporis quātitate nostro tactui absconsum. Et cū plongat tēpus accidit ex illo ydropisis. et credit qd tunc sit pncipij egritudis et augmētum: et plures vidi qbus accidit talis status in tēporibus egritudinū.

Qñq; pma accessio feb. pprehēdit pñm egritudis augmētū et statū ei? ita qd pñm eius est pñm egritudis. Deinde est augmētū ei? i eo qd segit illud de eo: et deinde est status eius i postremo ipsius: et postmodū apparēt i paroxismo scdo signa declinatōis manifeste. pmo crisis.

Sinis tēporis pncipij qd tps est iter pñm et statū egritudinis: est pars vna egritudinis vocata augmētū cuz initio manifestatōis signoz digōnis et manifestatio signoz digestiois cōstitit iter signa abscondita et debilia digōnis. et iter signa perfecte digōnis. pma crisis.

Signa digōnis cōplete sunt euaporare i vrina: hypostasis residēs alba ptiua lenis et signa digōnis occulte et dōbi sunt pmutatio vrie a colore aq ad citrinitatē modicā vel pmutatio stat? sube ipsi? a subtilitate i grossitiē. et silr pmutatio status sube vrine a grossitiē i subtilitatē: cū vō egritudo ē cū istis absconsonib? ē pñm sui. pma crisis.

Manifesta signa significātia pñm egritudinis iāz trāsire sunt cū appz nebula alba equalis cōtinua vel dependēs in medio aut natās in superficie. Et silr cū apparet nebula cuius color est rube? caninus: vel cū apparet sedimē subfidēs coloris rubei canini: vel cū apparet vria pulchri coloris cum suba equali. pmo crisis.

Cessatio egritudinis furiose fit cū labore: et labor h est illud qd pprie nūcupamus crisim: et nō est ppria nisi febribus q generant ex chimis acutis. Deinde post hoc febribus q gñant ex apatib? acutis velocis motus: vel ex apatibus q sunt i mēbris de qb? dubitat. 2. crisis.

Cū egritudo ē magna et fortis: ei? cessatio erit cuz crisim. Et cuz est parua et debilis erit eius cessatio sine crisi: et ex motu egritudinis scire poteris diē crisis: ga crisis fit semp i die paroxysmi febzis et aduētus crisis in die getis est rarus: et hoc nō vidi accidere nisi semel. 3. crisis.

Digestio pfecta fit tpe stat? egritudinis: et crisis laudabi-

lior: accidit post statum vel paz ante: et crisis facta omni tpe vicina statui est laudabilis magis illa crisi q fit i tpe a statu remoto: et post apparitōes digōnis pfecte impole est accidere aliquo ipsi? illaudabile crisim. 3. crisis.

Primū. 5. signoz significātiū bonitatē crisis pñsentis et mai? ipsi? est digestio: scdm vt fiat crisis in aliqua diez crisis. tertiū vt pcedat et idicet ipm dies idicatōis continuus in vīute. quartū vt sit crisis velox et lenis. qntuz vt euacuatio sit similis nature sue. 3. crisis.

Sudor conuenit oibus febrib? et maxime adurētibus vehemētis i flāmātōis: fluxus vō narium apatibus calis accētiū in co qd est sub ypocūdrys excepto apate pcaui epīs: cui tunc fit crisis per fluxū vētris colericū aut suozem: et qñq; p vomituz: et in egritudibus lateris gibbi epatis pectoris et pulmonis et alioz que cōsequunt membra ipsa crisis melior est per sputū: et in doloribus q accidunt renibus vesice et omnibus que consequunt melior est crisis p plurimam vrinam. 3. crisis.

Sebzis faciētis paroxysmus omni die crisis fit p vomitū ilegmatis et egestionez ei?: et quartane ē fit qñq; cum ipsis euacuat ex corpore res nigra et res hñs colores diuersos. Et emitritei fit qñq; cū ea est euacuatio colere et flegmatis et febzis cū apate frido cerebri nominato litargia: et oīus egritudinū alioz capitis p apostema fit euēniēs i radice auris et omniū febziū que plongan? fit crisis in cuius varietate est fiducia p apostema et exituras i alijs locis corporis. tertio crisis.

Essē crisis male nō est certū et firmū: et multotiēs nō cōprehendit nisi estimatōe: sed essē crisis laudabilis certū est et firmū: et pprehendit scia certa. 3. crisis.

Multotiēs accidit homini vigilie: graudo capitis: pigricies: diminutio opatōis mot? et diminutio appetit? la bor et dolor capitis et filia: et ipse incedit iūz morē solitū et augmentant accētia hz accētia quousq; pstermūt ipm et nō pmittūt cū hēre getē. et redit pñm egritudinis ab eo tpe quo manifeste icipit febzis apparere quo tpe paties non potuit hēre getem. pmo de diebus creticis.

Pncipalr iter oēs dies creticos fortitudine et bonitate est dies septimus. et hūc multotiēs denūciat dies qrt? p manifestā mutatōez ipsa die accētem: aut in vrina aut sputo aut assellatōe aut appetitu: aut mēte: aut sensu aut in silibus: et mutatio accētis in septimo semp conformatur ei que accidit i 4. Si vō mutatio quarti fit i bonum crisis accēs in 7. erit bona. si aut in maluz crisis septimi erit mala: et multotiēs quoz status mutat in qrtō in malum moriunt i sexto. pmo de dieb? creticis.

Natura diei decimiquarti est pñma nāe septimi. et silr nonus vndecimus et vigesimus sunt pñmi nature decimiquarti. et post istos ē quartus et post quartum est terti? qntus et decimus septimus. pmo diez crisis.

In omnibus dieb? creticis post vigesimū diē vsq; ad qdragesimū oīs mot? creticus ē debilis et diminui paulatiz paulatiz. motus vō creticus q fit post qdragesimū ē valde debilis: et determinatio egritudinis i eo fit aut p digō nē aut p exituras: et raro fit p eūonē. p de dieb? creticis.

In. 12. et 16. die egritudinis nunq; vidi alicui accidisse crisim. et silr decimus octauus dies et pñmus nō sunt cretici. in sexto vō aliqui accidit aliqbus egris crisis: sz tñ cū dubijs accētiū et forti dubitatōe: et talis crisis nō verificat neq; pñficiat: sed determinat i malū. pmo de dieb? creticis.

Crisis que accidit in octano aut duodecimo similis est crisi que fit in sexto. pmo crisis.

Dicit i completa crisis illa cuius egritudinis post crisim accētiū relige alique remāserūt: et icerta crisis dñ q recidiuat egritudinē post se. Et crisis ambigua dñ illa q nō est salua: et hz secū praua accētia pp que timef de ifirmo.

Et crisis cognita est que nō hz manifestam eūonem nec manifestā exiturā. Et crisis subita est illa quā signū pno sticum nō pcedit. pmo de diebus creticis.

¶ Egritudo acuta est q̄ veloci motu mouet̄: hz i se dubi tatōez: igitudo pacuta est que determinat̄ in quarto z q̄ est valde acuta: nō tñ pacuta determinat̄ in septimo. Et q̄ absolute dī acuta est q̄ puenit vsqz ad quartūdecimū z ē vere acuta: sz q̄ determinat̄ post decimūquartū diē vsqz ad vigesimū dī acuta aliq̄ noie: nec ē acuta nisi noie solo. Vocat̄ ē acuta q̄ accidit ex recidinatōe. p de dieb' creti.

¶ Morbi tēpora longa vel breuia his tribus declarant̄. nā egritudis. s. anni tpe: z eo qd a corpe exit. nā egritudi nis: ga egritudo generata ex colera nigra sic quartana: z ex flegmate sicut appoplexia: dolor renū artetica z siati ca declarāt lōgū pñ z remotio festinatōez: z febris adu rens pleuresis z pleripleumōia declarāt breue pñ z sta tum pñmū. Et egritudo quanto magis est cū accitibus acutis tāto magis breue pñ z statū pñmū declarat tē pore anni: ga egritudo generata in estate breue pñ z p ximam determinatōez: z in hyeme generata longum pñ z remotā determinatōem declarat. Et eo qd exit a corpe re sicut spūtū vria egestio z sudor: ga si cōtinuo cū egritu dine appareant signa digōnis egritudo est breuis: z si vl timo appareant est longa. pmo crisis.

¶ Crisis incompleta est cū multa decurrit hūiditas i mē brū parū adeo q̄ eā nō pōt cape mēbz ipm. z tūc reuer tit supfluitas ipa ad locū suū vel recurrit ad membz no bile z occidit. pma expōnis eius i 6. epidimiaz.

¶ Dies cretici p q̄ternariū numez cōputant̄ vsqz ad. 20. z sunt q̄rtus septimus vndecimus decimusquart' decim' usqz' z vigesimus: z post vigesimū p septenariū vsqz ad q̄dragita: z post. 40. pputant̄ p vigenariū vsqz ad cen tū vigiti: z post cētū vigiti cōputant̄ bis p circuit' mēsiū scdm q̄ cōputauisti p circuit' diez: z post mēses p circui tus ānoz. 6. expōnis eius i secūda epidimiaz.

¶ In egritudib' trāscēdētib'. 40. diē fieri crīsim p sudo rē vel p aliq̄ spērū eūonis est ipole: sz eaz cessatio ē pau lati digōnisbus aut exiturus. expōne ei' i 4. affozismoz.

¶ In febriz' x̄tinuis cōputa dies scdm sui cursuz successi uum z i febriz' interpolatis cōputa porximos periodicos tantū. Iñ qd opat̄ dies septimus i febriz' x̄tinuis opat̄ paroxismus piodicus septimus i febriz' interpolatis: de cimus tertī. s. dies i tertiana pura: z decimus nonus dies i quartana pura. Expōne eius in 3. pnosticoz.

¶ Perfecta z p̄pleta crisis p̄prehēdit̄ p significatōes sex quaz pma est vt sit cum purgatōe post apparitōez signo rum coctōis. secūda vt purgatio ipsa non sit cū apate. ter tia vt purget chimos nociuos corpi dominantes cāntes morbzū. quartayt sit purgatio ipsa recta ex latere morbi. qnta vt sit in die cretico. 6. vt sit cuz gete z corporis leui tate. Expō eius in pma affozismoz. v3. z quoz fit crisis z quozum facta est zc.

¶ Explicit particula. xi^a.

¶ Incipit particula. iz^a. x̄tinens affozismos depēdētes a purgatōibus corporis per exituz sanguis factis.

Lobotomiaz tria portendunt. v3. egritudo magna absentia accidētis magni fu turi egritudis ac etatis senilis z puerilis z for titudo v̄rutis. Particula 6. de flōmia.

¶ Hoc generale p̄ceptū attēde in oībus quos pponis flo botomare i veris pñ: z est vt ab eo q̄ flobotomandus est queras si i eius corpe est aliq̄ debile mēbz. Et si hz ali qd membz hz declina repletōez sui corporis ad ipz mē bzum z extrahē mām ipsius repletōis p locū ipm. Et si i eo nō fuerit aliq̄ membz tale flobotoma ipsuz ex quo

cunqz loco malueris. Particula sexta de flōmia.

¶ Habēre venas amplas z grossas z habitudinē macilē tam z colorē nō albū z carnē nō lenē ad flobotomandū ppera sine timore. in eo vō cuius status est p̄trari' flobotomia dubia est z timorosa. Eadem particula.

¶ Non minuas puez añ decimūquartū annū: neqz senez post septuagesimū. Et nō attēdas tñ nūez ānoz: sz attē das eoz bitudinē: ga iuuenies aliquos sexagearios flobot omiā nullaten' patiētes z aliquos septuagenarios q̄ pa tiunt̄ eā: quoz sanguis mult' ē z v̄tus fortis: z ab eis d co rū sanguie nō est euandū nisi paz ēt si sanguis eoz sit sic illoz q̄ i iuuetute p̄stūt. Particula 6. de flōmia.

¶ Status z accit̄ia in qb' nō es p̄ximādus ad flōmiā ēt si signa sanguis demōstrēt: hec sunt: spasmus āgustia for tis: dolor fortis: tps caloris fortis: tps frigoris fortis: re gio valde cala: regio valde frida z sicca nimis: corp' capi tis lenis hūidū z raz resolutois facilis: grossities i corpe dñans: macies i corpore dñans: etas puerilis: etas senilis corp' timiduz z isuetū flōmie: corp' cui' os stōi dolet aut est debile ex fastidio aut punctura maloz humoz z cor pus dyaria occupatū: sz cū egrotās est replet' repletionē multa i aliquo p̄dictoz statū ēt si isuetus sit flōmie ex has sibi modicū sanguis cū dubitatōe z timore. Status aut̄ hi sunt ex his q̄ defectōi v̄tutis spūalis iherēt. Et a p̄ ma particula. 6. ad Hlaucōnē hec p̄cepta collegi.

¶ In corpore qd crudis humorib' est repletum est dubia flobotomia valde: ga v̄tutes debilitat z dissoluit adeo q̄ corp' nō redit ad suum statū quādoqz z maxime cum fe bzis adest. Particula sexta de flōmia.

¶ Corp' i quo ē modicū sanguis boni z hūiores sūt crudi multi moueri cū aliq̄ vel igredi balneū nō oz. flōmia. n. expellit sanguinē bonū ipz z attrahit malū i venis p̄mis epis aggregatū z ipz in totū corp' diffundit: z medicia so lubilis sup dñm h' egritudis iducet tortōez mordicatio nē z sincopiz z nō eūat aliqd qd sit alicui' q̄stiat̄is: z hu mores ipsi pp sui grossitiē p̄cedunt z opilant meatus: q̄ re hūiores ipsi subtriliandi sunt z icidendi: cū eo qd calefa ctōe multa minime calefacit. quarto p̄sily.

¶ Nō semp cuz repiunt̄ signa reptonis i sanis ē necia flō mia: sz alicui sufficit abstiere a cibis z alicui dīminuere ci bos: z alicui lenire ventrē: z alicui h̄re sellas: aut frequēta re balneū: aut exercitati tñ: aut multū fricare se cuilibz scōz modū sue reptonis z fm q̄ pōt sustinere z fm p̄suetu dinē sui: z sufficiāt p exctōe sanguis ista tibi. 4. igiteny.

¶ Flobotomiā mēsurare celeriter te opz qz modicum sanguis medicare cum pus vt eius humores boni efficiā tur: z deide flobotoma sibi venā: z post flobotomiā ciba eū: z itez si necesse fuerit potes flobotomare eundem: z hec cura p̄ncipaliter oz fieri eis in quoz sanguie est fex vel suba residens grossa. qnto igiteny.

¶ Cū acciderit alicui aptio ozis venaz aut multitudo mē strui aut lenitas egestiōis i tēpore quo faciēda est flōmia attēdas hoz fortitudinē z modū expulsiois: z si videris sufficere hz eūonem p̄mitte nām operari ipsaz totā euacuatōez: quā si minus sufficientē videris tu ipe euacua p flobotomiam quantū fuerit necesse. 9. igiteny.

¶ In eo cui necessaria est flōmia z supuenit sibi fastidiū opz te differre flōmiā quousqz cib' digerat̄ z a corpe sup fluitas exeat eius. Et cuz est necaria sibi purgatio alia q̄ flōmia postponere ipsaz nullaten' te opz. 9. igiteny.

¶ Cum chimi i corpore equalr dñant sunt purgādī: z hoc facere itelligit flōmia specialr z ois purgatio sanguis q̄li tercūqz conficiat̄ sicut menstrua emorroyde. z silt exer citia fricatōes balnea z ciboz abstinentia per accidēs fa ciunt idem. Expōne eius quarta affozismoz.

¶ Non opz te phibere flobotomiā vene neqz in die neqz

Particula

in nocte cum cognoueris in corpore sanguine plin ferue-
re: sed euacua ipsuz celeriter pūquā ad membror nobi-
lium aliqđ ipse fluat. **Particula sexta de flōmia.**

C Multoties sanguis ad aliqđ mēbroz multuz z subito
defluit: z añqđ putrefiat mortificat mēbz ipm totū z p/
hibz actōes eius: z nocumētū magnū exide generat sic
est appoplexia que generat ex multo z subito fluxu san-
guis ad cerebrū defluētis. Et tu cum significa multi san-
guinis sil cū fortitudie vtutū triū aialis. s. spū alis z nobi-
lis: z tūc ad flōmiā ppera sine timore. **Eadē pticula.**

C Lū febris generat ex multo sanguie fortiter calo z fer-
uētū q in corpore p̄tinet festia patiētē flobotomare z ena-
cua ab eo multā sanguis q̄titatez adeo vt eger deuēniat
ad sincopim fortitudie vtutis p̄mitus regita. z ego reco-
lo z: 3: vel 4: die iceptōis febris hoc euacuasse fere san-
guinis libras quinq. **Eadem particula.**

C Patiētis vtus cū ē debilis z patiēs idiget vt ab eo mul-
tudo sanguis eħbať ipsuz eħbe p plures vices p̄mo die
.s. secūdo z tertio: z post totalē eūonem ipsuz subtili cibo
ciba. Et opz te cauere a multa eūone i hozayna nisi neēi-
tas te facere illam cogat. **Eadem particula.**

C Euacuare sanguinē cū pponis cōple eā i die ppositi: z
cū pponis ipm attrahere ad d̄riā partē attractōez ipsaz
noli cōplere p̄mo die: sed eā reitera secūdo die z tertio: z
in vtroqz statu regre fortitudinē patiētis. **Eadē pticula.**

C Regre mutatoez coloris fluxu sanguis a vēa cū flobotoma-
tomat i eo q patiť apa: z regre furiositate sui exit: si ces-
sant: z p oibus his regre statū mutatois pulsus quē si vi-
deris mutatu i magnitudine aut eqlitate sui exitū sangui-
nis fac cessare: z si ipm mutatu ispereris i debilitatez qđ
ex ide segt dicere nō est necesse mihi. **Eadē particula.**

C Egritudo cū ē fortis z difficilis z vtus egri fortis q̄cun-
q̄ exercuit artē medicie z laborauit circa ipsaz nō dz ex-
tractōez sanguis phibere nec ab ea cessare ēt si repletio
nē signa egritudis nō oñdāt: s; tātūmō egritudis fortitu-
dinē z difficultatē sui. Lū vō egritudo fortis ē z difficilis
cū fluxibz vētris vel vomitibz z ipsoz causa ē multitudo
alioz humoz qz sanguis ipos hūiores ad d̄riā ptē i virtu-
tis reuolutōez attrahere nos debemus. 4.º igeny.

C Exitus sanguis semp idiget vtute forti q̄ cōpetat q̄sti-
tati euacuatois. nā i febre adurēti que generat ex phibi-
tione resolutōis cū vtus est fortis q̄ rebz alyz ē nobilior.
exit p euacuatoez est valde securus z ab oi dubietate re-
mot: z i reliqs egritudibz euacuatio ē dubitabilis z pa-
tiēs ex ea facile icidit i multa mala. 9.º igeny.

C Patientē podagrā arteticā epilepsiā melācoliam anti-
quū sputū sanguis z hñtem ipsaz egritudinē i bitu: z illū
cui opilo sgnācia piplemonia pleuresis apostema epis z
optalmia fortis sepe accidit i eoz p̄n: flobotomauit. z silr
festinam flōmare eū a quo sanguis fluere psuevit ex ore
venaz q restrict erat. z silr mulierē a qua mēstruus san-
guis currere cōsuevit q̄ retinebat. Et silr illū a q sanguis
e naribz exire psuevit z retiebat. flōmia. n. i egritudibus
his certe secura ē z fidelis vtute considerata eoz p̄mit
z etate. **Particula. 6.º de flobotomia.**

C Patientes dolorez apostemosum opz te flobotomare
vsqz ad sincopiz: dūmodo aliqđ qđ illud phibeat nō iter
sit. illum vō ex his quē sentire cognoueris tēfione z pun-
ctōez i pectore spina vel renibz flobotoma i basilica: z il-
lum q in capite vel collo tēfione vel punctōez sentit flo-
botoma i cephalica. Et illū q sentit dolorē equalr in cor-
pore flobotoma i mediana. 4.º consily sanitatis.

C A patiēte scissurā nerui p latitudinez qui est i dubio de
spalino maxie cū generat apostema i loco scissure sangui-
nē sine misericordia plus qz ab alyz eħbere te opz z ipm
postea subtili cibo ciba z getē impa ei ac neca locuz pun-

cum cum oleo calo. z silr loca adiacentia sibi vsqz ad ra-
dicē nerui eius z vsqz ad spinā z collū. 6.º igeny.

C Qui minuit sibi pp febrē neēe hz hoc facere tpe declia-
tiōis accessiōis sue siue d̄ die siue de nocte fiat: caueat tri-
a minutōe cibo exiēte i stō: z chilis i eo z venis p̄mis exi-
tibz idigestis vel nō cōplete digestis: z q dolorē hz absqz
febre penir meli tps minutōis sibi ē tps fortis doloris.
z q nō hz dolorē meli tps minutōis ē p̄n diei postqz a
sono surrexit p spaciū vni hore. **Parti. 6.º de flōmia.**

C In minutōe febricitātis cui neēia ē ipa nō attēdas nūe-
rū p̄teritoz diez egritudis q̄rti vel q̄nti: s; qñcūqz egru-
minutōe ispereris idigere ēt si sit dies. 20. ab initio egrit-
tudis minuas illū statim cum cognoscas egritudinē ma-
gnam esse virtutē egri fortē z cursum etatis z tēporis cō-
decentem. **Particula 6.º de flōmia.**

C In patiētibz egritudinē aliquā in membris q̄ sunt sub
furcula flobotomia est melior i basilica subastellari: z in
patiētibus eam in membris que sunt supra furculam in
vena spatulari. 3.º magne anathomie.

C Opz te facere flōmiā i egritudibz mēbroz q̄ sūt supra
epar i venis man: z i egritudibz mēbroz q̄ sūt sub epe i
venis genu z i saphena. p̄ expōnis i 6.º epidimiaz.

C Alpa cū generat i latere pulmone diafragmate splene
vel stō flōmia basilice vtalis ē manifeste: z cū ē apa i mē-
bris iferioribz illis quēadmodū sunt mēbra diuncta scie
vesice matrici vtalis ē flōmia venaz genu: z eoz q̄ sūt su-
pra cauillā. Et cū ē apa i renibz q̄ mēbra media sunt iter
mēbra q̄ scripta sunt supi. vtalis est flōmia venaz man
pp vicinitatē generatois ipsi apatis ad manus. ita tñ q
corp totū sanguie sit repletū: z cū plongať apa renum z
veterascit vtalis est flōmia venaz genu z eaz q̄ supra ca-
uillā sunt. **Particula. 6.º de flobotomia.**

C Lū egritudis sciaticae cā ē sanguis multus: noli ichoare
ab aliq añ sanguis eūonē: nec ēt sis p̄tent eūone sanguis
a pede: s; ex iterioribus brachy euacua illū. 10.º mermir.

C Extracto sanguine a pede die vno p minutōez vene sa-
phene vl ei q̄ ē itra genu scio egritudinē q̄ d̄ sciaticae cu-
ratā fuisse. Et hoc sanū ē cū egritudis ipsi cā ē repleo: nō
tñ p̄fert ei scarificatio q̄ fit ibi. **Particula 6.º de flōmia.**

C Lū vis fluxū sanguis q ab ore venaz puēit retiere flō-
ma venas manuū: z cū vis sanguinez ab ore ipsaz fluere
flōma venas pedū. z sic sp in puocatōe mēstruoz flōma
cas. Lū vō vis sanguinē retinere quē mulier emittit ave-
nis m̄ficus p̄forat ex aliq corrosiōe sui vl repleo flōma
vēas manuū cū n̄ sit ex mēstruis sanguis ille. **In flōmia.**

C In initio apatis epis pectoris z pulmonis flōma basilī-
cam man dextre: que si nō appeat mediastinaz: q̄ si non
appareat cephalicaz: z i initio apatis mēbroz supioz mi-
nue cephalicā que si nō appareat mediastinā icide: si nō
appareat basilicā: z i fine apatis gutturis flobotoma ve-
nas que sunt sub lingua. 13.º igeny.

C Lū egrotauerit splen minue venā q̄ est iter medium z
minimū manus sinistre: z id qđ itendis euacuare nō eua-
cues subito: sed iter dies duos. **In flobotomia.**

C Lū egritudo est i occipitio flōma manū vel frontē z in
apatibz renū z m̄ficus flōma venā q̄ ē i genu: z si ibi p̄mo
de fieri n̄ pōt flōmia fiat i ea q̄ ē i cauilla oca saphena. Et
in egritudibz splēis minutōez fac i manu sinistra. 13.º ige:

C Minutio vene ex latere in quo est apa est valde vtalis
patiēti z scā in latere opposito nō p̄fert adeo: z post tem-
pus longū sui vtalitas manifestat: z silr flōmia cephalice
ex pte egritudis i fortibz doloribus oculoꝝ mitigat dolo-
rem oculoꝝ ipsa hora z plurimum confert eis.

C In dño fluxus sanguis z naribz q nō cessat operata flo-
botomia vene z apposita sitia i vētre ad ifrigidatoez ca-
pitis recurrere noli: sed appone sitiaz in loco occipity in

parte posteriori capitis vt attrahat ad diuersus. **S**igeny.
CUene pulsatiles q sunt i tipozib⁹ z q sūt post aures flō-
 mant in egritudib⁹ capitis z veterib⁹ egritudib⁹ oculoz
 cū cā egritudo ē mā calida subtilis: spāl^r cū eger in pā-
 niculis sentit qst pūcturā z extrēsiōnez dolori remanetq
 pūctura i cētro illi⁹ loci: vtz qz in flōmia venaz pulsati-
 liū q modici ē iuuamēti onbitatio magna cadit de fluxu
 sanguis pūctio vel gñatione apatis i eis fugerūt medici
 flōmare eas magnas. vtz. z pūas. In icissōe aut vene pul-
 sus p latitudinez i pres duas nulla dubitatio cadit: qz ps
 ipst⁹ qlibz retrahit ad prē suaz. **Particula. 6. de flōmia.**
CU coadunat multus sanguis grosse vel alterius male
 qilitas in venis opz te minutōez pmo facere z secunda-
 rio dare mām solubile purgātē hūozes in sanguie exstē-
 tes. pmo expōnis eius in sexto epidimiaz.
CSigna spālia melācolie melācolice z egritudinuz simi-
 liū cū demonstrāt q sanguis q est in oibus venis effectus
 est melācolicus minue medianā. Et si sanguis q egredit
 nō est melācolicus fac ipm cessare stat: z si videris ipm
 melācolicū exhe ex eo qstū putabis sufficere corpi egro-
 tātis: z ē ex meliozib⁹ canōib⁹. **Particula sciaz hec est.**
CDominia quartane in sui pñ: nō porrigas aliqd de for-
 tibus medicinis nec euacues ab ipso pñcipio eoz corpo-
 ra: nisi forte videris sanguinē multum supabundare. Et
 cuz slobotomas regre sanguinē quēst videris nigrum z
 grossum secure potes euacuare: z si videris ipsum rubeū
 subrilē facias ipsum cessare. pma ad Blauconē.
CMulieres qb⁹ accidit hydropisis ex retētōe mēstruo-
 rū. z filr eū cui accidit hoc ex retētōe sanguis ex ore ve-
 naz vlt fluxu sanguis e narib⁹ fluere pñueti festia minue-
 re anq⁹ vtus deficiat z anillet. 7. expōnis ei⁹ in 6° epidimiaz.
CApponat scia in occipitio vt attrahat materia exstēs
 ad partē posteriōez que ad oculos descēdit z flōmēt ve-
 na frontis vt attrahat materia existens in posteriori pte
 cerebri ad partē anteriōez. pmo humoz.
CEum cuius sanguis melācolicus ē grossus z mult⁹ mi-
 nuere pmo melius est: z postmodū purgare melācoliam
 ei⁹: eū vō i cui⁹ corpe dominant hūozes crudi purgari
 usq⁹ generet in eo egritudo: cū cantela tñ: z cū generat in
 eo febris nullo: accedas ad purgātōez. In flōmia.
CU curaueris duricie splenis z remanet egritudo scari-
 fica locū z appone scia desuper. Et iter ea q specialr vti-
 lia sunt duricie splenis est minutio vene q est supra aurē
 sinistrā: z appō de eodē sanguie egresso z fricatio cum eo
 dem supra splenē egrotātis. 9. miemir.
CU gñatapa in pectore vel cerebrovel ei⁹ pāniculis nō
 debemus apponere scia in ipsius pñ: s3 postq⁹ phibue-
 rimus mādē decursus z purgauerimus totū corpus: z tūc
 appō scie satis pfert. apposita vō scia corpe repleto sup-
 fluitatē attrahit a toto corpe z ducit eā ad cerebrū vlt ad
 pect⁹ vel ad pulmonē vlt ad prē aliā i q ē egritudo. xi. ige.
CU causa efficiēs tensionis est sanguis multitudo quē-
 admodū accidit i mēbris apatis statū patiētē minuire te
 opz: qui si timuerit minutōez: eritq⁹ eius virt⁹ debilis at-
 trabe sanguinē p tractū mutantē. iz. igeny.
CExplicit particula. iz^a.
CIncipit particula. iz^a. cōtinens affozismos depēdētes a
 purgātōib⁹ corporis p medicias solubiles.
Medice solubiles nocent stō z
 ori ei⁹ specialr qō ē sensibile ma-
 gis. z iō necesse est medicis solubilibus aliq⁹
 medicinas aromaticas amisceri. **Expositiōe**
 eius in secūdo morboz acutoz.
CCorrumpit potio medicinalis cū cōponit ex vna q sol-
 uit statim cū descēdit in corpe: z ex alia q post longaz mo-
 ram. **Expōne** eius in secundo morboz acutoz.

CAit moyses lactinia z scamonea soluit statiz cū repe-
 riunt: z gūme solubiles post moraz z sunt oppoñacum
 galbanū serapinū assa fetida z armoniacum.
CSemia aromatica frāgūt nocumētum medicie solubi-
 lis: nec phibēt ei⁹ opatōez: s3 adiunāt eā: ga eoz vlt sub-
 tiliat z diuidit hūozes grossos z apit vias z pparat ipsas
 ad fluxuz. **Expōne** eius in scdo morboz acutoz.
CMedicia solubilis cū trāsit p meri z os stōi i eis ipsius
 aliqd iuiscat: z forte aliqd ei⁹ in stō remāct qō magnū ge-
 nerat nocumētū. Et iō post assumptōez ei⁹ membra hec
 lauari nece ē cū aq ordeī z farre ei⁹. z^a acutoz.
CAit moyses nece ē q hū mēbra lauent post opatōez me-
 dicine: an cibū cuz iure galli ad hoc vt cib⁹ nō admisceat
 illi residuo qō remāsit in villis stōi ex medicina. Et oz vt
 lauatio fiat cuz aliquo viscoso mūdificato z mollificato.
 Et iō Hypo. z Hal. elegere in hoc far ordeī z viderūt esse
 vtile ad vsuz pdictū vt de eo modicū porrigat qō sit suf-
 ficiēs ad lauādū tantū: z si aliq⁹ nostrū hoc faceret: statū
 enomeref medicina tota sil. vñ melius mihi videt q reci-
 piat modicū de iuleb calo. z similr receptio faris ordeī
 post medicie opatōez est papz vsitata i regiōib⁹ oibus q⁹
 circuiui z ē abhomiabilis. nā stōus cito deuenit ad abho-
 minatōez post purgātōez. Et melius mihi vñ vt porrigat
 modicū aq cale in q bulita sint radix altee z semē ei⁹ cuz
 aniso vel dozfino z silib⁹ ad hoc vt sil colligā viscositate
 mūdificatōez aromaticitate z saporositatē: q coles supra
 zuccaz: z si addat semē myrthi ptingit viscositas z aro-
 maticitas: z ē de medicis cordis: z cū egredit a stō offe-
 rat ius galli. z si patiat siti pōat loco semis mirthi psiliū.
CEuacuatio p medicias solubiles vel vomicas nō semp
 est vtilis: qz hū euacuātōe nō indiget nisi ille cui ipsa ē ne-
 cessaria valde: z ipsa fiat per longa temporis interualla.
Expōne eius in quarto affozismoz.
CEuacuare corpe⁹ medicina solubili vel vomica cū itēdis
 pma te ad subtiliatiōem humoz grossoz z viscosoz z
 diuisionē eoz z poroz aperitōez qb⁹ curadi sunt humo-
 res ipsi: z cū vis eos ducere p fecesius mollifica vētrē pti-
 nue: z cū p vomitū vis ducere illos vomitū icitare prius
 multoties te opz. **Expōne** ei⁹ i 2^a affozismoz.
CPurgare coleram citrinaz est facile z purgare flegma:
 z specialr grossum z viscosum. z similiter coleram nigrā
 est difficile. vltima affozismoz.
COmnes hūozes crudi sunt tardi mor⁹ pp eoz grossitiē
 z friditate: z cū mouent a medicina precedūt z claudūt
 oēs meatus strictos. z iō humozib⁹ crudis exñtib⁹ nō de-
 bēt ipsi a medicina solubili icitari. 4ª psily.
CAd purgātōez colere nigre est necessaria medicina for-
 tior ea: q neā est ad purgātōez colere citrie pp grauita-
 tem z fortitudinē sui. **Expōnis** ei⁹ in 4ª affozismoz.
CAliq boium sunt pñtenti purgātōe corporis semel in an-
 no i veris pñ: z aliq idigēt scda purgatione i autūno. Cū
 aut in corpore coadunati sunt humores mali purga ipos
 cum medicinis purgantibus humorem dominantē. Et
 cū in eo est humoz multa quantitas adunata purga eos
 per minutionem. 6. consily sanitatis.
CAd purgātōez corporis ab his q sunt ibi hūozibus: z pur-
 gationē capitis simul ab eo q est ibi fluxo neā est medi-
 cina cōposita ex medicis diuersaz virtutū: quēadmodū
 sunt pillule q⁹ nos cōpilauimus ex aloē scamonea collo-
 gntida agarico bdellio z gūmi arabico q expellunt mul-
 tas spēs ex spēbus supfluitatū: z si postmodū indigueris
 medicis exñtib⁹ melācolia opare eas. 5ª igeny.
CCorpori accidit pplexio mala z venaz debilitas ex alti-
 quo humoz singulariter cum purgat: z ventris fluxus q
 sponte fit his casibus tribus constat. pma ipfaruz est de-
 bilitas virtutis. secunda operatio ozis venarū. tertia bu-

Particula

morum punctura. tertio medicinarum.

Cum ppinabis medicinā solubilē p̄mūz qđ egredit̄ est illud ad cuius exitū itendisti: deinde v̄tute medicine effrenitate subtilior de hūiorib⁹ q̄ remāserūt egreditur: deinde grossior ⁊ vltimo sanguis. Et subtilior iter hūiores est colera ⁊ post eā flegma. Et melācolia ē grossior iter humores. sanguis vō nō emittit̄ nisi vltimo postq̄ medicina vicit nām ⁊ debilitauit eius v̄tutes. 3.º medicinarū.

Curr̄ medicie effrenitat cū in ore veniāz ad stōm tendentiū ipsi⁹ remanet multa v̄tus que pūgit dilatat comouet ⁊ cōpellit eas cōmōtione p̄tinua ad expulsionem ei⁹ qđ ē i eis: ⁊ ipsoz v̄tutē defectat. 3.º medicinarū.

CMediciāz solubiliū assumptāz ⁊ nō opantiūz actōes suas aliqua opat̄ malū ⁊ aliq̄ puerit̄ i cibū. tūc vō opat̄ malū cū a corpe v̄tutē quādā recipit q̄ attrahit ⁊ solonē augmētāt sui ⁊ soluit: ac si p̄pā v̄tute solueret: ⁊ cū ipā nō expellit tūc in cibū puerit̄ medicia. 3.º medicinarū.

CQuidā medicis famosi quos noui cū dederūt medicias solubiles ⁊ medicie ipse eaz v̄tute nō soluebāt stupefacti sunt ⁊ nesciebāt qđ facere deberēt: ⁊ cū vocat⁹ fui aliq̄ illoz q̄ medicias sumpterāt mādāni balneare se intra balneū. aliq̄e flōmaui. alicui vomitū puocauī: ⁊ alicui medicias stipticas dedi: ⁊ cū h̄ feci q̄ v̄tutes ipoz stituti soluti sunt. Particula 6.º de examinatiōe medici.

CNecessariū ē balneū añ receptōez potōis p̄ vnūz duos vel tres cōtinuos: q̄ balneū liquefacit humores ⁊ locūz corpis si q̄s iduratus est ⁊ tēsus mollicat ⁊ relaxat qđ⁹ parat̄ corpus: vt quod debz per ipsum fluere cito fluat. 5.º expositionis eius in 6.º epidimiarū.

CEgritudo q̄ est i colera vel flegmate multotiens curat̄ vnica potōe ea qđ ē que accidit ex melancolia quēadmodū cancer ⁊ lepra nō curat̄ p̄ vnā potōez: sed idiget. 2.º 3.º 4.º ⁊ 5.º. Expōne eius in p̄ma afforismoz.

CMelācolia cū i corpore dñat̄ eius purgatiō melior est p̄tinuis vici⁹ ⁊ cōtinuis diebus p̄ inferius tpe sanitatis ⁊ tpe ifirmitatis. 3.º expōne eius i secūda epidimiaz.

CMedicie solubilis assumptiō ⁊ minutionis celebratio nō valde confert ei q̄ in consilio suo iordinate p̄cedit: cōp̄ose potū sumēdo: q̄ ex malo suo consilio multi humores cito i eius corpore aggregant̄. ⁊ ideo ad curā ei⁹ p̄ximare medicū nō opz. Particula. 6.º de flōmia.

CNon oportet te cū venter soluit ad cessatōez fluxus añ horā congruā icedere: nec etia⁹ si sponte cessauit ante horam ipsam restrictōez sui aliquatenus tolerare: sed opz te ispicere ⁊ videre qualitate⁹ ⁊ quātitatē status humorum corporum omnium: q̄ si quod ipsozum residuū remanet duram egritudinem generat ⁊ molestam. p̄mo expositionis eius in 6.º epidimiarū.

CLognosce q̄ medicia solubilis quā dedisti alicui cōtulit ⁊ q̄ corp⁹ est mūdificatū ab hūore quē euacuare itēdebas si illud qđ emittit̄ ispeyeris mutatū esse: dūmodo mutatio ipsa nō sit rasura ītestinoz: aut aliqd de genere sanguis vel aliqd fetidū: aut aliqd puz. Nam egressio humorū puroz sit ex multitudine caloris extra nāz ⁊ fetidū ex putrefactiōe: ⁊ egressus melācolie que nō egredit̄ per medicinā fit ex dominio adustiois. Eadē expōne.

CSunt aliq̄ ad purgandū difficiles ⁊ aliq̄ q̄ multuz purgant ex debili medicia: ⁊ cum egrotās non patit̄ febrem fortem ⁊ noueris eius naturam: da sibi subtilem medicināz. Expōne eius i scda morboz acutoz.

CUrr̄ corporis cū purgat̄ redit debilis. ⁊ iō nō pōt cibū multū tolerare nec imutare ipsum. Libus igit̄ post purgationē est diminuēdus ⁊ gradatim postea est augēdus. ⁊ sit cib⁹ q̄ facile digerat̄. Expōne ei⁹ i 2.º acutoz.

CCum accidit febris valde fortis caue tibi a propinatiōe medicine solubilis ex purgatiōe p̄ minutionē specialiter:

q̄ in purgatione que fit per minutionem aliqd duby cadit. Expōne eius secūda morboz acutozum.

CNoli itendere ad cessatōez fluxus q̄ alicui confert nec per cibū hūtem v̄tutē restrictiūa debilē: nec per medicinā etiā restrictiūa: q̄ si humor malus restrictus ē sur suz ascēdit: ⁊ multoties generat febze seu apā i epate vel in alijs mēbris. 2.º expōnis eius i. 6.º epidimiaz.

COportet te timere cum proposueris dare medicinā solubilē fortitudinē tempoz accessus: aut diez crisiū: q̄ virtus medicine corrumpit̄ cū hūiores tendunt ad supiora corporis ⁊ ad p̄tariā partem eius per quā d̄s euacuare. secundo expōsitionis humorum.

CNō possūz numerare quot yctericos liberaui p̄ fluxus ventris tantū. ⁊ silt̄ quot leprosos ⁊ patiētes longas ⁊ antiquas egritudines liberaui tātummodo fluxu ipō. Particula sexta de examinatiōe medici boni.

CPlures letantur cum multū purgant tempore breui: ⁊ iuxta quātitatez eius quod euacuatū est ab ipsoz corporibus die p̄mo sequentibus diebus constringitur egestio eoz. quinto consily sanitatis.

CCum volumus purgare pueros ppinamus nutricibus eoz aliquā medicināz solubiliū vt virtus illius medicine remaneat in lacte eaz: ⁊ hoc manifestum est generali ter in omni aiali: quozūdā. n. venter est solutus aliquando ex potu lactis capraz comedentiū ramos scamonee seu lacticinioz: ⁊ quidā eoz q̄ comederūt coturnices ex elleboro quē ipse aues sumpterāt mēbroz passi sunt tensionē. 5.º expōnis eius i sexto epidimiaz.

CCuz oportet te clisterizare cuius virtus est fortis ⁊ supponere liciniū ei q̄ debilis ē v̄tutis. 3.º morboz acutoz.

CQuidā antiquozum p̄ceperunt vt si quis pateret colicam acciperet lapilluz salis ⁊ cuz supponeret sibi: quia sal cito extrahit egestionē: illud idem nitrū cuz supponit̄ operatur. Particula sexta de colica.

CClistere factuz ex duabus partibus picis ligde ⁊ ex tribus partibus olei cōfert mirabiliter colice passiōi stomacho existēte forti: cauendū est tñ ab h̄s clisteri: ⁊ ab omni clisteri in quo medicamina fortia ponuntur stomacho debili exñte: hñtē vō stōm debilē clisteriza cū medicis lenitiuis. ipse. n. cū nō adunēt stomacho debilitatē aliquā nec mutāt de egritudine in egritudinē patientē: ⁊ cuz fit clistere ex fortib⁹ medicis magnitudie sui forte puenit ad stomachū ⁊ ascendit in liguā. Particula 6.º de colica.

CLū sunt humiditates pungitiue in ītestinis necessariū est p̄mo clistere cū aliquo qđ eas mūdificet sicut est aq̄ mellis ⁊ aqua ordei ⁊ hūiditatibus ipsis egressis necessariū est clistere cū aliquo punctōez mitigante icollātē ⁊ solidatē. 6.º expōnis ei⁹ i 6.º epidimiaz.

CSacimus clistere cū aqua salis ei in cuius ītestinis sunt vulnera putrefacta vt abluat quicquid est: putrefactum ⁊ extrahat cortices non paucos: ⁊ cum mūdificatus est locus clisterizamus cuz medicinis adaptantibus purgationem. Expōne eius in p̄ma humorū.

CIn quo corpe caro lenis ⁊ rara ē resoluōis facilis. ⁊ silt̄ in quo corpe est piguedo vel macies dñans oēs spēs purgatiōis sunt dubie ⁊ timorose. D̄s ipsi purgādi sūt cū diēta tēperata fricatōe clisterib⁹ lenib⁹ distillatōib⁹ emplis suppositozijs ⁊ balneis: ⁊ hos quoz status talis est dispones s̄m q̄ significat ipse status. p̄mo ad Blauconē.

CCōfert multotiens matricib⁹ vlceratis clistere ex lacte cocto cū lapidib⁹ vel ferro ⁊ p̄fert ē clistere ipm hñtib⁹ emoroydas vel vlcera in ano. io. medicinarū.

CCum qui passus est morbum cronicum ⁊ vsus est diēta neutroz tpe longo cuz te oportet clisterizare pp̄ incarce ratam egestionē sui noli clisterizare acuto clisteri. sed clisteriza cū cū oleo tantuz. quinto consily.

C Procura soluere ventrem eius qui patitur febrem in clusam putridam: et si non soluitur venter eius ipsius cum aqua melle et oleo clisterica. 10. igitur.

C Clisteria patientium vlcera intestinum sunt composita ex rebus stipticis modificationibus digestiuis dormitatiuis et mitigatiuis et icolatiuis: et apponende sunt aliaque ipsarum vel oesum egritudinis quantitatatem: et horum clisteriorum materia sit aqua faris ordeii et modicum vini stiptici. 9. mierrir.

C Tradidit ebullire fili? coar maruen filio suo doctrinam medicarum solubiliu quam ois medicus speret in memoria quam talis est: pene tibi a porrectioe medicarum fortis solonis et per mitte sper digone: aptiores porum ablutione meatuum et lenitate egestioidis: et nunc demum euacua matrem et cum urget te necessitas ventris soluere tunc frigoris appone solubilibus aliaque quod quod liqua facit humores ut sunt salis species et piper longum: et estus tunc cum fuerit tibi necesse soluere ventrem noli apponere aliaque liqua faciens solubilibus medicis. Et in utroque statu ois te medicis ipsis solubilibus aliaque quod fortiter stois immiscere ut est mastix anisus et absinthius: et ois est te apponere medicinis ipsis aliaque quod ab intestinis et epate medicinarum solubiliu phibeat lesionem ut sunt amigdale fistici et eorum oleum succus liquoricie et similia.

C Et dictum sui est oia solubilia quanto magis lauantur tanto magis diminuitur eorum solutio: et si est cum ebulliunt et quanto magis teruntur tanto citius aliquae interficiuntur et aliaque citius solvuntur. quod si sunt secure citius puocant urinam. Et de oibus stipticis est primum: quanto magis lauantur vel decoquuntur tanto magis minuitur eorum stipticitas. Et si filius quanto magis teruntur additur eis stipticitas et retinent urinam.

C Et dictum sui est recordare quod cuiusdam iuuenis patientis febrem liqua faciente carne adeo quod emisit pinguedinem per feces: suum cura melior et potior est in aqua frigida sui descensus. Recordare et quod eius qui sumpsit medicinam solubilem in aere frigido propter grossos humores quos habebat ex quo accidit frigidum et angustia et dolor stois et intestinum pro eo quod medicina ipsa nullatenus eum solvebat ingressus sui in balneum et descensus sui in cocha calidam soluit et humores eius ad exitum faciliorem reddidit et dolores eius et angustias cessare fecit. Recordare ei? qui sumpsit medicinam solubilem per subtile humores quos habebat in aere frigido ex quo augmetur est fluxus eius: et peritroitu sui in balneum et per descensus sui in cocha calidam restrictus est ipse fluxus: in peritroitu balneum liqua facit humores et dissolvit in et calitas balnei ad exterius traxit eos.

C Et dictum sui de ois medicina solubili per quam purgare caput intendis fac pillulas grossas et illas pillulas duras porrige eunti dormitum cum aqua calida in qua buliant vne passe donec ascendant superius: et semper immisce modicum aliorum medicinis purgantibus caput.

C Et dictum sui est medicinarum fortiter solubiliu aliaque non operantur in aliquo in quo aliaque medicinarum minoris virtutis quod ipse operantur. Et cum porrigis alicui medicinam et non operatur noli addere ex ea aliaque. Sed da aliaque et si habeat minorem virtutem: aut per multos dies post primam medicinam vel statim: nec vnaque post medicinam solubilem porrigas statim cibum et ante medicinam ipsam porrigas cibum subtile: et postea per dies aliquos iuxta quantitatē fortitudinis medicie.

C Et ois sui est medicinarum diureticarum seu solubiliu perfectio vel receptio cum vino est erronea: quia generat maximam dubitationem operantibus illis: tales cogitantes confortare membra non confortat ea sed augent potius venenositatem ipsarum medicinarum et non recordantur naturam membrorum principalium que non sustinet medicinas fortes quam fortitudine moris succedit.

C Alit moyses hoc verum est cum euo est per medicinas solubiles venenosas vel fortes venenosas sic sunt collognida et turbith et fortes ut sunt catapuncie: sed medicine secure et precipue agaricus qui est medicina iuuas per venena con-

ferunt multum quam sumunt cum vino: et ego hoc suum operatus alii quoties ad purgationem capitis et vidi illud multum operari: et per ceteris medicinis cerebri modificationem: et recipies iue nit alleviationem maximam et dilatationem anime. Et ideo cum porrigis medicinas inspicere in spiritualibus suis.

C Preparatio colloquintide est nucle? fistica: et post eum nucleus amigdalae: et hoc scimus longa experientia: et preparatio electuarii sunt flores nenufarum. et si addat eis ois amigdalinum melior est preparatio ipsa.

C Humorum purgationum declinationem ad intestina euacuatio facienda est per inferius per clistere. si veniens: et iter res alias aqua ordeii est potior et venientior ad predicta. 10. igitur.

C Dixit Themimius in introductorio suo. Lac ebullitum et tepore ebullitionis positum in eo semel nascitur non tritum quousque egrediatur mucilago eius in eo curat egritudines generatas ex potu medicinarum solubiliu siue pillule fuerit siue decoctiones cum sumit ipsum lac tepidum: icolat enim intestina et lauat a stois et intestinis reliquias medicie.

C Alit moyses hoc verum est: ois quod illud lac sit caprinum et cum acciderit recipienti medicinam sitis fortis et accessio in stois et intestinis pilulum cum aqua et syrupo rosae multum predest.

C Dixit Themimius in introductorio suo cepe positum et apostitum naribus cum sumit medicina solubilis tollit abhominacionem et phibet vomitum spiritualitate sui.

C Explicit particula. 13.

C Incipit particula. 14. continens afforismos dependentes a purgationibus corporis per medicinas vomicas.

Legma quod defluit ad intestina aut gratia ibi supfluitas cole citric lauat et exhibet cum secessu: cui gratia in stois multum flatis antiqui medici preceperunt exercere vomitum post cibum semel in mense: quod a eorum mandarunt si fieri bis in mense. Et oes concordant quod cibi gratia vomitus recipiunt sint saporis acuti cum virtute modificationis et extensio ut modificationem totum flata in stois preterit ne ipsa malicia ledat corpus: et medicie extersive oes sunt purgative citrina colas gnantes et corpori nocentes cum dant in cibo. xv. iunametroz.

C Quodcumque corpus habet in exterioribus humores acutos et purgationes non ois vomitum exercere ne supfluitas que est ad iterius reuertat: imo ois euitare tractum humorum purgentium ad iterius sic tractus humorum crudorum qui sunt iuxta epas ad exteriora euitatur. 4. consilium sanitatis.

C Humorem melicū semper oportet te purgare per inferi? et nunc quod per vomitum. exponere eius in 4. afforismis.

C Et dixit in exponere in 4. afforismorum. humor acutus subtilis superiora petens humeris tunc vomitum non purgatur.

C Et qui patitur sincopiz ex humoribus ois stois pungentibus per pina aqua calidam feruente vel amixta cum aliaque oleorum: ut euomat materia ei quod si forte vomit retardat calefacit stois ipsius cum aqua calida et platas manuum et pedum. Et si cum hoc non per vomere per pina sibi oleum calidum melius quod potes inuenire: et hoc oleum multoties non puocat vomitum sed mollificat egone: et ex hoc accidit utilitas domino huius status. primo ad hanc.

C Humores colicos diuturnos versus stomacum purga per vomitum post exercitium ante cibum: et versus vomitus offert ei cuius propter caliditatem et siccitatem a sui perit de clivis. 6. consilium sanitatis.

C Qui habet in stois flata viscosus residens et est ex euometibus facile utilis est vomitus sibi cum secantiabin de radicibus: et si est flegma subtile nec est viscosus cum aqua farris ordeii tamen vel aqua mellis tamen. Illud vero quod ex eis recipit ad euometum sit quantitate maius illo quod ex eis recipit ad cibandum. 7. igitur.

C In quo vis puocare vomitum post cibum per pina sibi per commotionem aliaque cerebri in multo decocto oleo: quia hoc corpus ad vomitum valde mouet. 3. ciborum.

C Lepe narcisci est de medicinis vomicis: et ideo cum volo in alio quo ad purgationem corporis a supfluitatibus cibi vomitum puo-

Particula

care do sibi ex cepis ipis duas vel tres comedere ante cibum. Expone. 5. in 6. epidimiaz.

Cui est ex vomitibus facile ad mudificationem corporis sui a supfluitatibus cibi exerceat vomitum ante cibum: et quod est ex vomitibus difficulter ad mudificationem corporis sui a flatibus cibum debeat vomitum exercere. expone eius in doloribus multorum.

Dixit multoties exerceat vomitum ad mudificationem ne humoris grossi et viscosi ad stomachum decurrentis et alicui illorum quod cotidie vomitum exercent vomitus mime phibet qui solummodo semel vel bis vomitum celebratur in illis tamen phibetur. expone eius in humana natura.

Cum in stomacho sunt humores pungitui ibidem gnati vel illuc decurrentes qui producant fere ad syncopis patientem exerce in illo vomitum cum aqua tepide potum. 2. igitur.

Mouere corpus motu violento post potum. vomitum icitat quod motus turbat humores ad superius quemadmodum in nauigantibus accidit. expone eius in 4. afforiz.

Res vomitum puocantes non sunt sumede subito sed gradatim ut moras facientes in stomacho didant et subtiliunt. Et vltio ipse res vomitum superius et quantitate maiori euant per vomitum quod in stomacho et venis primis prope ipsos positus pertinet. Expone eius in humana natura.

Explicit particula. 14.

Incipit part. 15. Omnes afforiz. deperdetes a cyrurgia.

Ulcera putrida spetia et dilatantia se circucirca idigetur curari fortissimis medicis: et multoties hec vlcera non curant nisi cauterio ignis. 5. catagenis.

Queda vlcera carbones dunt: et carbo est vlcus loco cui accit tamquam vltio ignis: et aqua vndique circularum malignum est malignitate febris cito accidit et dubitatio magis: que super aduersionem medicinam forte ex medicis adurentibus potere te oportet: et si locum apertum iunctum episcopus quod colligat operat expellat quod ab aperte resoluit atque fluit. 5. catagenis.

Membrum vetriculatus et cauum cauterizari nullatenus est necesse et in corpore non est membrum aliud quin sit vetriculatus et cocauus. exceptis manibus pedibus et nervis. Expone eius in secundo medicinarum.

Habentibus sanie iter pectus et pulmonem non appetit cauterizatio nisi laborer multo epimate atque magno: et ad sit in eis despatio de creatu. expone eius in 6. afforiz.

Ait moyses attende quod non precipit cauterizare nisi cum adest despatio: et ideo his qui dixit in 2. medicinarum mime dicit.

Cauterizatio cum ferro cadet vel medicis adurentibus debet fieri in locis quibus ad sunt egritudines fortes ex fluxu multorum humorum vel ipsorum malitia quemadmodum sunt vlcera mala. 6. expone eius in 6. epidid.

Non oportet cito perforari ventrem ydropicum: sed debet fieri cum est augmentata humiditas intantum quod virtute aggrauat et defecit: et oportet cito cauterizari pectus patientis vlcus pulmonis antequam vlcus putrefiat. 7. expone eius in 6. epidid.

Cum aperueris aliquem locum et euacuaueris inde quicquid ibi est sanie: caueas tunc et semper ne apponas super eum oleum vel aquam: et cum eges lauare plagam laua illam cum aqua mellis vel cum aceto temperato vel cum vino solo vel cum vino comixto cum melle. secundo ad Blaucones.

Ulcera fortissima in gibus est putredo idigetur fortissimis medicinis quibus virtus est fortis adeo: quemadmodum est ignis virtus sic est terra frangena vitreolum vitrumque auripigmentum et calx que medicine adurant velut ignis: et his vlcibus pluribus adhibemur ignem cum ipse medicie deficiunt ab operibus suis vires suas in ipsis vlcibus amittentes: et perinde medicie appetunt egritudini cognite per carbones ignis cum solo cum coticis que recipit putredinem apponunt. Et non oportet aliud illarum medicinarum apponere circucirca. 2. ad Blauco.

Medicine que competunt locis putridis sunt hec. farina orobi cum aceto mixta. farina sagine mixta cum melle: farina fabarum: acetum: mel et aliqui troiscorum desiccantius et sal. Tu autem elige tibi ex his et similibus iuxta opinionem vniuersumque et membrum secundo ad Blauco.

Membrum putridum aut mortuum cum icidis cum cautela facias et timore operis plus medicinis superius notatis quam nam egrotatis et membrum. Et cum icidis membrum coque radice sic multoties ego feci. 2. ad Blauco.

Cancer est egritudo quam multoties curauimus et sanauimus. Scilicet cum aqua hoc diuturnitate temporis multum creuit nullus curare potuit illud nisi cum ferri incisione facta circumcirca loca apertis euellenti radices eius et pertingenti ad locum sanum. In 6. incisione dubitatio magna cadit cum sunt in aperte vene grosse et maxie pulsátiles de fluxu sanguinis magno et cum membrum nobili est vicinum. 2. ad Blau.

Incisio arteriarum que post aures sunt pertinet huiusmodi vltio et spem magnorum dolorum capitis sic est emigranea et galea: et forte non pertinet eis cum fumositates egritudines gnantes ascendant superius ad cerebrum ad retbe cerebri. scilicet palias vltio perlatiles exteri et nullatenus apparentes. 3. scilicet.

Plaga cum accit loco corporis in quo sunt chorde nervi vltio venae aut loco carne carenti et huiusmodi plura ossa huiusmodi sunt in dubio: quod vicinus est ad habendum multos dolores spiritus et mentis permixtionem. 4. igitur.

Cura membrum sensibile curatio a dolore et nocumento plim elongata: et membrum cui sensus cura medicis fortibus si curatio forti idigetur egritudo: 4. igitur.

Doloris forte que necio sequitur punctionem que accit alicui nervorum propter plim sensum nervi per cura tuo igenio mitigare ut aqua in loco nullatenus gnet: et tene locum aptum et stude quantum potes ut mime coniungat: imo api pelles magis et floma patientem si patitur virtus eius. Quod si hoc fuerit ex humoribus malis purga humores malos cum medicis purgantibus dante humorem malum: et vnge locum punctionis cum oleo multum veteri calido: et caue propter eum cum aqua putrefactum. n. nervum et destruit egrotantem. 6. igitur.

Curare cacerum cum ferro cum itedis purga per humoris nigrum per feces: et deinde icide locum totum adeo quod nihil radices eius remaneat in loco et per mitte sanguinem currere nec ad retinendum ipsos festia: et vltio que locum circuit eius sunt per me quicquid exeat sanguis grossus: et vltio cura vlcus. vltima igitur.

Scrofa est aqua dunt quod accit in carne molli: b. vo apertis accitis in carne molli creata ad iuuamem plim sicut que creata est ad gnationem humiditatis salinalis et similitum quibus iuncte sunt arterie: et vene curatio est sic curatio omnium apertum duorum: et eius quod coecreatur in carne molli gnata ad implendum loca vacua et regendum venas curatio est per extirpationem membrum totaliter mali: quod incisione ferri fiat: quemadmodum fit in cancro vel putrefactione sui. vltima igitur.

Exiture sepe in exterioribus corporis gnate rebus tribus curantur resolutione. scilicet putrefactione et ferri incisione: mellita vero vna istarum tantum eget: et illa in interioribus cui inueniuntur res similes farine cognate cum aqua eget incisione et putrefactione et pinguis: quod non potest putrefieri nec dissolui curari non potest aliquatenus nisi ferro. vltima igitur.

Cum propter aliquod corporis icidere cum ferro tria attendas. primum ut tua operatio in minimo temporis compleatur: secundum ut non sit punitia doloris. tertium ut sequatur securitas boni in fine que securitas tribus constat. primum ut sis securus quod operatur firmiter compleatur. secundum ut si non compleatur voluntas tua non accidat illi malo aliud malum ex loco alio. tertium ut sis securus quod egritudo non reciduat. Et cum inspicis in his que diuiscies quod aliquibus temporibus curatio ferri est vtilis et aliquibus temporibus curatio medicinarum est vtilis. vltima igitur.

Vene tibi et testiculorum cum ingrossant eleuande sunt et eradicande: et similiter in naso cum est caro superflua incidenda est ipsa cum tunica interiori: quadoque icidit cum toto

nafo. vltima ingeny.

Cura vngule generate in oculo duz est parua fit cū medicinis mūdificatiuis sicut sunt medicie scabiei: et cū est magna et dura eius curatio fit cū ferro.

Curacus scienda est in ptes et silt putredo collecta i oculo: s; egritudinis q̄ sanies corneae dī cū est cū medicinis resolutiuis nō desiccatiuis fortiter q̄ purgare ipsas multū et residuū cōgelare. Et nos purgamus hāc putredinē cū aptiōe tunice corneae i loco cōnee. purgam⁹ et cū moriōe vt descēdat ad iferi⁹ putredo ipsa. vltima ingeny.

CIn cura egritudinū dolorē habētū apponunt p̄ medicie hūide et cale papz: et post illas apponant medicie lenitiue et sunt que tēsiōe mēbroz dissoluūt. 7. catagenis.

CMedicine calide et mūdificātes flegma pferūt valde vniulis descēdētib⁹ forti descēsu nō habētib⁹ apā: et vniulas ipsas p̄uenimus icidere cū declinat in albedinē: et cū in eis vestigiū sanguis mīme repitur. 6. micrmir.

CIn oculis: qz sunt maioris sensibilitatis mēbris totius corpis opz te cū necesse fuerit istillare medicias supiori palpebra valde hūiliter eleuata: et debēt eē medicie rōe hūide nāe eoz remote a pūctiōe: et antiq̄ inuenerant ipsis esse vtile albumē ouī vtilitate magna. 13. ingeny.

CMedicie hūide et currentes nō sunt stabiles nisi ligen tur. Et iō nece ē vt ponam⁹ in cura scabiei medicamia sic ca et ligamē puenit toti oculo nec oculus patit ligamen qd nō soluit dieb⁹ p̄lib⁹ sic fit i fistula cū curat. 5. micrmir.

CAqua postq̄ descēdit in pupillā oculi opz ipsam retineri tpe lōgo cū inisso ferro acui simili in loco in quo morari oz vt collocet cū ipso. p̄mo antidotary.

CTotus oculus incuruat et cōstringitur interius ex spasmō q̄ sibi accidit cū scindit tunica cornea et egredit inde hūiditas subtilitatis modice alba et currēs: hūiditas. s. illa q̄ appet cū diffundit et exit ex foramine qd fit in oculo qū curat aqua cū acui. io. iuuamentoz.

CMelior medicis plage nerui est illa que desiccet et hz parū calitatis vel cuius calitas est absconsa. et cū hoc desiccet et oia que attrahunt humiditātē ab iterioribus ad exteriora sunt vtilia plage nerui. 3. catagenis.

CPlagis corpis nerui apponim⁹ sulphur qd nō ē coctus igne mixtū oleo tādiu quousq̄ fit spissus vt lutus balnei: et corporib⁹ pueroz apponimus cū terbētina. Et corporibus siccis cū euforbio. Et idē facim⁹ de luto letici mixto cū euforbio oleo impastato: et corporibus duris apponimus scrapinū qnqz cū oleo qnqz cū terbētina mixtum: et similiter oppoponacū quādoqz apponimus etiā calcē lotam cū oleo mixta. 6. ingeny.

CCū i plagis ē neru⁹ māifestus et discooptus nō pperes cū aliq̄ mediciaz fortius supi⁹ noiatz: s; tibi sufficē calx lota cū olo subtili: quā mediciaz calefac et appone. 6. ige.

CCū apitur apostema magnū in q̄cūqz loco corpis ortū et ab eo sanies multa subito effluxerit ē molestū qz subito egredit spūs ad cuius egressus sequitur virtutis defect⁹ et sincopis: putredo enī est obruratio oris arteriarū: et in etiōne saniei totius spūs multus subito exit cū ea. Expositiōne eius in 6. affozismoz.

CEnacuatio aq̄e cōcluse in vētre ydropisiz ytreā patietis fit vel cū medicis dissolutiuis vel cū pfzatione sifac cū ferro: et hūiditatis collecte q̄ dī hernia intestinoz enacuatio fit cū emboto itus imisso: et in hac hernia qnqz icidit qdā ps sifac: et similiter vniule icidunt: et ad icisione eaz nō festines nisi postq̄ magnū tps p̄terit et subriles multū facite sunt: et tūc eas icide. vltima ingeny.

CPrepara semp̄ mētē tuā in plagis vētris vt facias partē plagas habentē reliq̄ altiorē: si plaga ē i pte dextra iclinare ad latus sinistrū: et si est in sinistro facias ipz inclinare ad dextrā post suitiōne plagarū et iuolūtione fa-

scie factā sic oz fieri supra locū. 6. ingeny.

CEx oibus vlcerebus hūidis q̄ sunt in vētre oz te extrahere sanguinē a loco aut parū aut multū: qz cū operaris sic et facis exire idē sanguinē apostema qd facit et apostema locoqz circūadiacētū erūt parua. 4. ingeny.

CSanguis multus q̄ a plagis defluit ppter eruptionē venarū cessat cū cauterio facto medicinis fortē virtutē habētibus sic est vtus cauterij facti cū igne vel cū his q̄ stringunt et solidāt: vel cū pmutatiōe ipsi⁹ ad loca vicina: vel cū attractiōe ipsius ad pte dīa vel cū ifrigidatiōe toti⁹ corporis maxime mēbri vbi ē plaga ipsa: et multoties cessat cū potu aq̄ fride vel cū aceto tempato vel cū vino stipico et pōrico. Et cū oib⁹ frigidis et stipicis quando exteri⁹ ifundunt. 5. ingeny.

CSanguis qui a vena pulsati li fluit duplī retinet: aut cū forti cōstrictiōe aut cū ferri icisione arteriā in ptes duas separāte cui⁹ pars q̄libet retrahatur et recolligat ad locū suum et carne sepeliat. Et aliquando opz hoc fieri in vena nō pulsati cū est magna aut cū est in mēbro nobili in qbus rōnabiliter administrētur duo pcepta. ligatio. s. radices vene a parte cordis vel epatis: et incisio ipsam separans in partes duas. 5. ingeny.

CMēbri corrodētis qd icidit ex peste sui vel mēbri putridi qd icidit ex putredie ad ipz fluere a quo sanguis fluxus fluit: radices te coq̄re opz cū igne vel medicis stipicis adurētib⁹ sic vitreolū et spēs ei⁹ sūc. 5. ingeny.

CUlc⁹ cū ē antiqū ex eo sanguinē mltū vel papz exhere nos opz: et cū mēbz egrotās virescit lincscit aut nigrescit scarificam⁹ et exhim⁹ idē sanguinē et apponim⁹ supra locū spōgiā sicca: et illd cū medicis desiccantib⁹ medicamur et si fuerit nece sanguinē exhimus iterato. 4. ingeny.

CCū vides os vlcis a colore mutari et durus fieri oz te illud icidere et eradicare vsqz ad carnē sanā: et cum vides mutationē ipsaz augmētātā lōga angmētatiōe pcura illud eradicare medicinis tēpore lōgo. 4. ingeny.

CSistulā ex qua lōgo tpe fluxus fluit: et postmodū ab ea fluxus fm̄ p̄uetudinē nō emanat apire tūc tibi medico est nece. et expōnis eius in 6. epididi.

CCū egritudo ē maligna et fortis fac clistere cū aq̄ cinerū et aq̄ mellis: et q̄to egritudo debilior est tāto minus appone de melle et clisterica: et fac clistere cū vino et melle. Aq̄ mellis vō mūdificat illo magis: et demū cū loc⁹ ē mūdus fac clistere cū vīo solū: et deide vng⁹ loco appone vtile et supra vng⁹ spōgiā nouā vino madefactā et liga eā supra locū: et cū ligas icipe a pte iferiori et ad superiora vsqz ad os vlcis p̄tende et stringe adeo vt accidat idē dolor ac singlis dieb⁹ trib⁹ solue ligaturā semel: et supra os egritudinis appone puā peciā cū vngueto os mali cooperientē. Cū at egritudo ē in iferiorib⁹ et os in supiorib⁹ et illa q̄ apponēda sūt apponi nō p̄nt scide in iferiori loco vt exeat qd ē ibi. et expōnis eius in 6. epidimiaz.

CCū ingenio nro venā vel arteriā ex qbus mltus sanguis exit p latū icidimus: eripimus hui⁹ dñm a timore et si cū nullaten⁹ solidemus. Et cū neruū cui punctura accit p latū icidim⁹ dñm hui⁹ egritudis eripim⁹ silt p incisione ipaz a spasmō vel p mixtiōe mētis vel ab vtroqz. Cū vō acciderit alicui magnaz iuncturaz cū vulnere sepatio dimittim⁹ curā sepatiōis ipsi⁹ et curationi dicti vulneris adheremus q̄sqz vulnus ad suā perueniat cicatricē. In redditiōe. n. sepatiōis ipsi⁹ cū vulnere de spasmō dubitatio magna cadit: et iō ipaz reddere enitām. 13. ingeny.

CDec medicina phibet sanguinē fluere et si exeat ex venis organicis colli. Sume olibanūz vel farinā ei⁹ et aloes ac misce cū ouī albumie q̄sqz fiat spissus sic mel. et huic medicie imisce pilos leporū et pōc eā s venā dūstā et plaga torā ac liga s̄ fōriter adeo qd ex ligatura n̄ afferat dolo

Particula

qz nībil est adeo validū ad faciēdū currere sanguinē: sīc dolor: post dies aut tres ligaturā solue illaz z noli rēoue/ re medicinā ēst si mordeat plagā: s3 de eadē aliqd s3 appo/ ne ad mollificatiōē funiculi ligature z liga sīc ligasti p̄. qz si funiculus ceciderit fac ipm iteruz z liga sīl r z qusqz caro crescat noli diuertere ab hac cura. s3 igeny.

Cū vides qz medicie nō habēt vires pp dissolōē toti⁹ putredinis: imo putredo pualuit supra ipas icide nascen/ tiā z eā scide i altiori z eminetiori loco: vt putredo ab ea fluat: z adhībe qz strīgūt absqz mordicatōē: z si iueneris aliqd putrefcū mēbzī ipsi⁹ oz te icidere pellē ipaz posita i subassellis z īguinib⁹ q ē foliū vñū iuctū carnib⁹. s. mol lib⁹ i ascōdito positis: z icisso ipsa oz eē p latitudinē z nō p lōgitudinē: z post icissōē fariā olibani ipse loca. iz: īge.

Cū iuiscate sūt hūiditates vni mēbroz p̄siliū oz te pur gare mēbz ipm z apponere supra hūiditates ipas mēbzī aliqz medicīas repellētes qd fluit ad ipm: z purgatio sit cū icissōē vel medicis dissolutiuis: maxie si times q i lo/ cis q sūt itra illa mēbra p̄silia aliqd sit retētū. i microte.

Cāpata sanguinea accitā absqz cā extrīseca cū scarificas affers dñio magnā lesionē maxie si B fiat in pñ: z idēz sit in apate cognito p carbōes ignis declinatē in liuiditatē vt viriditatē vt nigredinē p sui scarificationē. z ad Bla.

Cāpiti qd rubea noīat in pñ: repercussio pfert: z cū cessat eius calor z ebullitio vtilis est sibi scarificatio z empliā/ tio cū ep̄lo qd sit cū fariā oz dei calefcā. z ad Blauco.

CLoca putrida dissolōis difficilis ex dñio hūozū gros/ soz z viscosoz iuiscatoz in mēbro scarificare i pfundū nos oz: z sīl r ipas āpatib⁹ apponim⁹ emplz pfectū ex ficu/ b⁹ z ppetit eis. c⁹ dscriptio talis ē. Sume ficus z coq cas donec ipaz aq redeat sīc mel: z misce eā qñqz cū fariā oz dei qñqz cū pane fco ex fursure subtili. z ad Blau.

CIn āpatib⁹ scarificationē nō pfundā repi quaz habere vtilitatē z modicā bonitatē: scarificatio vō pfunda z i lō gū pducta purgat purgatiōē multa in tñ q suo dñio fin/ copiz affert: q scarificatio cura eget. Et scarificatio inter has duas scarificatiōes media ē libera ab ambab⁹ pesti/ bus: z ideo ipsam opandaz insper i oibus āpatibus ex/ ceptis illis quoz digestio z dissolutio est tarda qbus con/ uenit scarificatio pfunda. z ad Blauconē.

CSnānt i corpib⁹ supfluitates due penit⁹ vna subtilis q dissoluit i corpe dissolōne absōsa: z alia gssa. z ē lutuz qd collr in corpe: subtilis vō cū repit in vlcere dī fumositas mala: z gssa cū i vlcere repit dī putredo gssa: z vlc ē mol le vel parū durū ex supabundātia alicui⁹ istaz supfluita tū qñqz in pfundo vlcis cōtēta: z 3⁹ igeny.

CUlcus pfundū eget semp medicīa desiccatiua: z medi/ cina creās carnē ē neōio desiccatiua i p gradu q media ē in ficcatiōē z mūdificatiōē sīc ē olibanū farina oz dei fari/ na fabaz farina ozobi radix yreos radix opponacis et tutia z vinū vlcisib⁹ oib⁹ ē medicīa cōpetēs. 3⁹ igeny.

CMedicīaz p̄solidatiuā oz eē d̄siccatiuā poti⁹ qz q gnāt carnē. z nō oz eē aliqd in ea qd mūdificat sīc ē in ea q car nē gnāt: qz p̄solidatiā oz eē retētiua: z medicīa corrosiua oz eē magis desiccatiua qz medicīa solidatiua corrosiua hec desiccāt supius solidat ac eam idurat z desiccāt z fa/ cit ipsaz vt coriū sicut est galla viridis cortices mali gra/ natī cerasuz balaustia: z similia. 3⁹ igeny.

CLaro supflua gnāta i vlcere eget medicīa desiccatiua plz vt ipaz mūdificet z corodat sīc ē viride eris. z īgen.

CQuibuscūqz īternutatio sic iducat: ipera vt eger os suuz aq ipleat z caput ad poster⁹ qz tū pōt iclinet: z de medici/ na cui⁹ dscriptio est talis suscipiat. Sume nigellā z tere ipsam ad modum farine z cum oleo veteri misce z ea sīl percutē z in nasum instilla modicū ipsius: z vt aliqd me/ dicine ipsius ad iteriora attrahat p̄cipe vt aerē attrahat

qz tūm pōt. Particula 6^a. de odoratu.

CDictū ē mibi a quodā q hēbar vlc⁹ in cora vet⁹ sanatio nī resistēs qz ipse accedēs ad quēdā bonū medicū. medi/ cus flōmanū eūdē i manu: z vidēs sanguinē ips eē nigrū z grossū extraxit p̄ die parū sāguis: z fec sīl r die z: 3⁹ z 4⁹ z deide purgavit cū medicīa purgāte chimū: postmoduz vō redyt ad curatiōē vlcis z sanauit eū. par. 6^a. de colā

Cū placet tibi icidere z eger ē timidus fingas (nigra. te velle tangere aut fricare loca vicina egritudinis: z tūc icide locū egroto nō existēte cōscio hui⁹ rei. 3⁹ antidota.

CSeparatio ossis nasi sanatur z cōsolidat diebus. x. ma/ xille fureule pectoris z ossis frōtis diebus. xx. z būeri die bus. xxx. pedis vero z brachy diebus. xl. corpe vō diebus qnquagita. 4⁹ expōnis eius in cibis.

COssa iuuenū cōsolidant⁹ pus qz ossa pueroz: qz pueri in digent cibis z augmētantibus z reparātib⁹ illud qd ex eis est dissolutū: hocqz dixit Asclepi⁹. pma expōnis supra particulā Ypoc. de reductione ossiuz.

CNō conare ad locū suū reducere ossa fracta postqz fra/ ctura p̄teryt dies qtuor. Et si B feceris dolorē plm egro affers. 3⁹ expōnis asclepy s p̄iculā Ypo d̄ reductōē ossiū.

CIn fractura ossiū fac fasciā itinctā i vino stiptico nigro: z maxie i estate qz cū oparis bis oleū vel cerotū i estate membrīs putrefactio generat. 6⁹ igeny.

CIn ruptura z plaga oz egrū ligaturā sentire in loco egrī tudinis magis: z in extremitatib⁹ suis minus: s3 ligatura p quā volumus mēbz tenue īpinguari oz esse supra mē/ bzū tenue molle: z supra mēbra sana dura vt sanguis pos sit ad mēbzū tenue penetrare. 3⁹ antidotary.

Cū vis solidare manū aut pedē fac īstrm sīle illi mēbro itra qd mēbzū ipm pmaneat z sit īstrm p̄dcn put soni/ tatis tpe p̄sona icedere p̄suevit: qz ex hoib⁹ aliq forma la ta se q̄tridie calciat: z aliq forma stricta. 3⁹ antidotary.

CFractura pedis idiget forma tali: vt ex motu ipsi⁹ mē/ bzū nō allidat: z opz te attēdere q ex forma accidunt: z si nocumēta plura sunt iuuamētis: nō opare eā. 3⁹ antidot.

COpz nos in pñ i fāciare sub forma z icipere a loco egrī tudinis īferius z tēdere supius: qz p̄hec retiemus cursū hūoz in mēbz p̄paratoz ad āpā z postea facim⁹ formaz z ligamus supra eā ad hoc vt nō moueat icipiētē a supio ri loco egritudis z p̄tēdētes īferius vt sanguis putridus a mēbro exeat egroto z pueniat ad extremitates sui: z p̄ istā ligaturā scōaz apponim⁹ medicīas strīgētes ad susti/ nēdū q sunt retro post eas z regēdū. Et regētia z retinen tia mēbz sunt qtuor: fasciā ligans mēbz forma ligamīa z medicamīa strīgētia. 3⁹ antidotary.

CSac formā in loco mēbzī subtilis adeo vt adquef mē/ bro grosso z liga ipaz formā ligamīnibus retinētib⁹ ipaz eqles z erectā vt nō pmutet nec redeat ipsa ligatio mol/ lis. Et pecia cū qua membruz īnuoluīs sit lata triū vel qz tuor digitorum. 3⁹ antidotary.

CExplicit particula. 15^a.

CIncipit particula decimasexta. cōtinens afforismos de/ p̄ndentes a doloribus muliez.

Alitia q ē a p̄strictōē sāguis nō māifesta tur i p̄ mēse: s3 i 2° māifestat mani festatōē absōsa: z i 3° mēse postea crescit pesti qz sāguinē q p̄ mēse d̄scēdit capit m̄frix z cū illo replet qd d̄scēdit: nec ē sibi loc⁹ vbi possit morari ascēdit sursum. z illd cā ē pesti magne. expōne ei⁹ d̄olōib⁹ m̄lierū.

CAd puocatiōē sanguis mēstrui oz te cōsiliū dare sub/ tile dieb⁹ qtuor vel qñqz ante descensum sanguis z post moduz flōma pedes z ministra por⁹ medicinales: aquaz s. mellis z aquā mentastri flumialis z mōtani: aut aquaz medicīnaz magis fortīuz illis sauiue. s. z p̄legie: vt alic⁹ ex ipsīs aut medicamīa ipa: z melior hora exhibitiōis

medicaminū p̄dictorū ad sanguinē pducēdū est in exitu mlieris a balneo postq̄ genuit et hūidare cessauit: et potus p̄re sanguinē puocat ipsa hora. .Parti. 6. de flōmia.

C Sanguis retinetur debilitate virtutis trahentis vena rum matricis opilatione vel cōstrictione sui. Expositiōe eius in doloribus mulierum.

C Air Moyses attēde qz noiauit cās retētiōis sanguinis mēstrui rōne istī tū quo tpe sanguis repitit: et nō noia/ uit hic causas cessatiōis sanguis mēstrui q̄titatiue p̄pre/ bensī qua hora multuz diminiuit et nō inuenitur.

C Ex retētiōe sanguis accidunt hec accētia oīa mala vel ipsoz aliqua: et sunt grauedo corpis amissio appetit⁹ hor/ ripilatio dolor spine colli supercilij posterioris p̄tis capi/ tis et radices oculorū feb̄ris adurens.

C Urina mixta coloris nigri. s. et rubei et descensus lactis a māmillis: et grossitudo in subassellis cūz retentio ipsius sanguis prolongatur. Omnibus vero mulieribus quib⁹ sanguis fluit fm fluxuz laudabilē nō accidit aliqua egri/ tudinem p̄dictaz. 6. sciarum.

C Euacuatiōem sanguinis multā sequitur malus color et formatio in calcaneo et i corpore toto et digestio mala. sexto scientiarum.

C Ex euacuatiōe cognita qua corpus muliebre totū mun/ dificat accidit multotiēs mlierib⁹ egritudo. et spāliter il/ lis que sūt carnis mollis et corpis delicati: et res q̄ exit cū/ egritōne ipsa q̄z est sanies rubes: et q̄z est sanies aquea ad/ citrinitatē declinū. Cūz vō vides illaz sicut sanguinē flo/ botomie pquire ne hoc fiat ex corrosione que multotiēs collo matricis accidere p̄suevit. 6. sciarum.

C Aliquorū viroz nā declinat in muliebrē nām: quorū ca/ ro delicata est et mollis tanq̄ corpis muliez: et aliquarū muliez quaz man⁹ grosse sunt et dure nā declinat in na/ turā viroz: et in muliere habēte nām viroz p̄pinata sibi/ medicina menstrua puocans nō pōt muliebra puocare scdā expōnis eius. in 6. epidimiaz.

C Superfluitates coadunatas in corpib⁹ muliez ex ocio/ et vacatiōe exercitij q̄bus sunt nā expellit ad venas cum matrice p̄iunctas ibiq̄ aggregant: et matrix v̄tute sua ēt/ attrahit eas. Expōne eius in doloribus mulierum.

C Omnes arterie et vene toti⁹ corpis tā i viris q̄ i mulie/ ribus sunt vnus stat⁹ nō solū numero: sed forma creatio/ nis et instā ad gnātiōnez creata ēt si in viris et mulierib⁹/ sint filia diuersificati loci positiōe tū: et hoc manifestat⁹/ per anathomiaz: qz in viris sunt extra: et in feminis intra. vnde si ea que sunt intra in feminis essent extra incuire/ tur matrix sicut bursa testiculorū: et testes iuxta matricē/ positi redirent in buras: et collū matricis incuiret tanq̄/ virga. scdo Halie. de spermate.

C Sicie apposite supra māmillas mlieris cito curāt egri/ tudinē matricis euōnē ei⁹ multā. s. q̄ fit subito. Et silt ip̄e/ apposite supra inguina et coxas mulieris eius cuius ma/ trix restricta est et sursum ascēdit vel se ad aliq̄d latex de/ clinauit egritudinē curāt cū appōne ante nasuz rerū plu/ rimū fetidarū et appōne ante matricē medicinaz aroma/ ticarū q̄ remollit eā calitate sui. p̄ma ad Glauconē.

C Scias sepe apponim⁹ supra pecten et īguina cū moue/ re mēstruū sāguinē volum⁹: et cū itēdim⁹ inustare. iz. ige.

C Globotomia man⁹ in apatib⁹ matricū ipedit mēstruuz et scdā caue tibi ab illa: s. flōmia supra cauillā et hoc ante tē/ pus mēstruorū diebus tribus v̄l quatuor. Et in tempore alio facere illam noli. .Particula 6. de flōmia.

C Quēcūq̄ mulier hz mēstrua: s. raro et debile exercitiū/ opatur nō appetit coitū: qz mūdificat a supfluitatib⁹ cor/ pus eius: et supfluitates sunt q̄ m̄ficē mouēt et cā fluctuāt/ ad coitū appetendū. Expōne eius in doloribus mulierū.

C Lacerto et ossib⁹ spine dolores accidunt cū ex fluxu san/

guinis multo siccanē et tēdunt et matrici spasmus accidit cū ex multo exitu sanguis desiccat. Et suffocatio m̄ficis accidit cū sursum ascendit et tēdit et ad tēsiōnez ipsius te/ dunt dyafragma et vēter. Expōne ei⁹ in dolorib⁹ mlierz.

C Suffocatio matricis accidit cū matrix et vene q̄ sūt cir/ ca ipsaz ex sanguine retento replent et ligamina matricis tendunt ex illo et matrix salit sursum et ipellit dyafragma adeo qz p̄stringit spūs et ipellit ēt stōz et fortiter ledit ip̄z Expōne eius in doloribus mulierū: et coirexit in vltima/ scientiaruz. Et dixit in hac egritudine. Causa huius egri/ tudinis est retentio spermatis feminini et corruptio eius ibi: et in demōstratiōe ipsius se multū dilatauit.

C Vidi mulierē quādā q̄ remāsīt longo tpe vidua cui ex accētib⁹ accidit suffocatio matricis: et dicebat obstetrix qz matrix ipsius coadunauerat se sursum: et p̄cepi ei suppo/ ni qd cōsuetū est in hoc fieri: et accidit sibi ex calefactiōe/ medicinaz subtus imissaz: et imissione manus cū medi/ cinis iterius spasmofus dolor mixtus cūz delectatiōe sic/ accidit in hora coitus: et ex ipsa cū res grossa exiuit mlier/ genuit ab oibus illis accētib⁹ malis. 6. sciaz.

C Sanguis q̄ exit a muliere p̄gnante nō est necē qz exeat a venis existētibus in inferiori cāuitate vulue cū ore q̄z/ secūdina est appēsa: s. eius exitus est a venis que sunt in collo matricis. Expōne eius. in 5. affozis. Et dixit in vlti/ ma scientiaruz. Sāguis exiēs a p̄gnāte est ex scissione/ venaruz que sunt in collo matricis.

C Per icremētuz velocē corporū muliez significat qz in/ eoz corporibus est calor dominās cū humiditate iūct⁹. et istud cognoscit⁹ p̄ exeuntia a corporibus eaz mēse quo/ libet ex sanguine: qm sanguis multitudinē sequitur calor multus. Expōne eius in doloribus mulierū.

C Multotiēs exit matrix in aliquibus mulieribus p̄gnāti/ bus et cadit extra cū earū partus est difficilis: et hoc opaf/ v̄tus expulsua: et maxie cū ligamia ei⁹ iteriora qb⁹ m̄rix cū spina ligat⁹ sunt debilia p̄ nām. 3. v̄tutum.

C Apostema qd cognoscit⁹ p̄ cancerū oīz multotiēs i ma/ tricibus muliez cū eaz corpa ex sanguine nō mundant⁹. Et cū mūdatio eaz est sic decet mulier remanet in forti/ tudie sua: et n. nihil egritudinū aliq̄ tpe gnāt. 2. ad glauc.

C Appetit⁹ ciborū malorū accidit ei cui⁹ supfluitates ma/ le iter tunicas stomaci cōtinent fm qz accidit mulierib⁹ malos hūiores habētibus tpe p̄ceptus que multa deside/ rāt. s. acria pōtica oīa cala lūtū et carbōes: et hoc durat eis multotiēs vsqz ad mēsem tertiu⁹: et cessat in quarto mēse: qz pars illaz supfluitatū emittitur p̄ vomitū et pars eaz/ digerit diurnitate tempoz p̄pter modicū cibū quem mulier sumit accēte qd accidit sibi: amissio. s. appetit⁹: et fetus recipit tūc cibū q̄titatiue: qua de cā minuit reple/ tio corpis mulieris: et omne id qd est in ipso ex humozib⁹/ malis. 4. morboz et accidētuz.

C Egritudo appetitus rei male q̄ est in muliere accidit ei/ p̄pter os stōi qd est egrū: et oēs egritudines mlierib⁹ acci/ dentes: appetit⁹. s. caninus: defectio appetit⁹: et appetitus/ rez malaz sunt egritudines stōi. 5. sciarum.

C Maseuli frequēter p̄cipiunt in latere dextro matricis/ femineqz i sinistro: et raro accit p̄ziuz. 6. sciarum.

C Causa abortus q̄ fit sepe post scd⁹ tertiu⁹ vel q̄rtū mēsez/ cōceptus ē lenitas flegmatis coadunata in ore venarū et/ arteriaz exritū itra matricē: qb⁹ ligata est secūdina que/ ligationē ipsaz relaxat: et iō nō possunt p̄gnātes tenere se/ tū s. abrumpunt et fetus cito exit. 6. sciaruz.

C Hora ip̄regnatiōis pulsus ē maioris et fortioris ictus: et/ oīa alia remanēt suo statu. .Par. 6. pua de pulsib⁹.

C Signat⁹ sensu nālī qz os m̄ficis cū ē p̄clusuz et coaduna/ tū fortiter fet⁹ viuūt: et cū ē aptū fm q̄titatē et q̄lratem ē/ mortuus ip̄e fetus. .Particula 6. de colera nigra.

Particula

Tempus formatiōis fetus ē diez. xxxv. xl. vel. xlv. Et motiōis ei⁹ tps est duplū tps formatiōis: ⁊ tps exitus ei⁹ ē triplū tps motiōis. Expōnis eius in 4.º ciboz.

In hora difficilis partus ex sanguine retento ⁊ ex multo ⁊ forti conamine mulieris parturiētis mēbra partus mulieris ipsius multotiēs apostemātur. secūdo expositiōis eius in secūdo epidimiaruz.

Totuz sanguinē malū q coadunatus est in dieb⁹ conceptiōis in muliere purgare partus tpe te oportet: ⁊ potior curatio eius est purgatio sanguis eiusdem per admistractionem cibi lenis vt sanguis cito puocetur: ⁊ illud in quo coadunat cibatio: ⁊ lenitas est far ordei in quo ēt est incisio ⁊ subtilitas modica: ⁊ ista adiunāt ad puocationē sanguis grossi. 6.º expōnis eius in 2.º epid.

Nutricis lac cū retinet vel ē modicū significat egritudinē: ⁊ cū lac est multū signat q māmilla ⁊ nā est tpta ⁊ fortis in opōnibus suis. Expōne ei⁹ in dolorib⁹ mulierū.

Accipiente cū lac exit fetus est debilis ⁊ pp sui debilitatē nō pōt trahere ad se sanguinē q ascēdens ad māmillas sit ex eo lac: ⁊ cū māmillis est supfluitas absconsa fetus est fortis. 6.º expōnis eius in 2.º epid.

Lac mris puenit filio: qz substātia ei⁹ est substātia sanguis ex quo creatus est: ⁊ cū corruptū ē lac matris eligat lac aliud qd pueniat sibi. Expōne eius in cibis.

Coadunatis sāguis in māmillis significat mania futurā. Expōnis eius in 2.º epid.

Explicit particula. 16.º.

Incipit particula. 17.º. cōtinēs affozissimos dependentes a cōseruatione sanitatis per exercitium.

In custodia sanitatis ges ē mala sic motio temperata bōa: ⁊ nulli eoz q post cibū malā digōnez quottidie cuitariū accidit egritudo: ⁊ sic exercitiū añ cibuz est res melior in cōseruatione sanitatis: sic post cibū ē oī re pēior. Par. 6.º. de bonitate chimi.

Dixit Ypo. in 6.º epidimie. perseuerātia sanitatis est per abstinentia saturitatis ⁊ per ocu omissionē. Et dixit Halienus in pma expositionis eius particule. Domini cuiuscumqz habitudinis abstinentia a receptione cibi plurimi bona omni tpe ⁊ omni hora.

Sanitas est res quedā qua oēs hoies idigent: s; nō oēs hoies ministrāt corpi eoz qd cōuenit sibi vel sui gibbositate vel multo negotio occupati: vel opibus ipediti que opanda nō sunt. Particula 6.º. de bonitate chimi.

Nō oī te abstinere a motu corpis sic abstinēt aliqui sapientū q sunt semp iclinati supra lectiōes die noctuq; s; oī te mouere corp⁹ ⁊ mēbra oīa motu equali vt actionez suā mēbrū qdlibet opetur: qz mēbris oībus intrinsecis ⁊ extrinsecis istud pfert. Particula. 6.º. de somno ⁊ vigilia.

In cōsilio sanitatis vniuscuiusqz duo attēdere te oportet. Primū est reparare id qd dissoluit a corpore cum re sibi simili ⁊ puenibili cōploni sue. Et primū mūdificare penitus supfluitates in corpore gnātas. hec enī duo retardāt tertiū. s. senectutis aduētū. pma cōsily sani.

Ad p̄uationē caloris nālis tuū adiutorū ponere magis qz rebus alijs te opz: ⁊ res que faciūt ad ipsius calor cōsuationē sunt species exercitij temperati anime ⁊ corporis simul. pmo cōsily sani.

In cōsilio sanitatis cuiuslibet de his gñqz moderantia ē habēda. Primum eoz est exercitiuz: deinde cibuz potus somnus ⁊ coitus si cōpetit vsus eius. 6.º expositionis eius in 6.º epidimiaruz.

Usus coitus intrat aliq̄tūlū in p̄silio sanitatis: ⁊ est vt tpe quo fit: hō nō sentiat ex ipso dissolōne sed sentiat corpus suū alleniātū magis qz fuerit ante ip̄sū vsū. Et hora que fit ē vt hō nō sit replet⁹ cibis multū nec vacu⁹ mē-

tū: nec sit ifridatus nec multū calefact⁹. Et idē stat⁹ ē in siccitate ⁊ hūiditate. Et si peccet opator aliqñ sit peccatū puū. Et cū vsus ei⁹ erit corpe repleto vl corpe supcalefacto vel humectato est mioris malitie qz ei⁹ vsus in eorum contrarijs. In microtegni.

Usus venereus est vtilis ei in cuius corpore superfluitas fumosa supra nām ex mala cōplōne calida domiat: qz superfluitatē ipsaz siccāt ⁊ ifridat. 5.º expōnis eius in 6.º epidimiarum.

In p̄seruatiōe sanitatis exercitiū moderatuz ē p̄mitus opanduz postmodū vō cibuz: ⁊ deide potus est sumēdus ⁊ ad somnū est vltimo accedēdus. 2.º cōsily sani.

Qz cibuz accipi post exitū a balneo vel post exercitiuz moderatuz corpore a frequētia flatuz ⁊ anbelitus gescēte. Et caue ne sumatur cibuz ante predicta. qz nō accedit ad mēbra nisi digestus: ⁊ cibuz sumptus tpe frequētie flatuz ⁊ anbelitus replet caput ⁊ multotiēs supra os stōi natat. Expōne eius in 3.º acutorum.

Post finē exercitij tempati quod qd facit sumēdus est cibuz bonus vt est dcsm dormiat: ⁊ postmodū ad coitū accedat si coitus pfert illi. 2.º cōsily sani.

Spma multū cal⁹ ⁊ pūgitū in aliqb⁹ gnātū qd est ex granib⁹ reb⁹ eos stimulat ad expulsione sui: ⁊ cū illd expellit p vsuz venereus os stōi illoz dissoluit: ⁊ silt dissoluit totū corp⁹ ipoz: ⁊ ad defectū pueniūt ⁊ siccant: colores eoz mutant ⁊ oculi p̄cauāt. cū vō abstinēt a venereo vsu grauāt capita ipoz murmurāt de stō: ⁊ accit eis nō cūntū ex coit⁹ abstinentia: quēadmodū accit eis vsus ei⁹. Cōsiliū at cor ē vt cūct oīa q gnāt spma ⁊ cōedant cibos ⁊ medicinas spma extiguētes: ac adhercāt assidue ludo q fit cū pila pua vel magna: ⁊ eleuēt lapides itret balneū: ⁊ in exitu suo a balneo fricēt supra spinam corporis sui aliq̄ refrigeratiū oleoz. Et cū desiderant expellere spma cōedāt die illo bonū cibū: ⁊ cenātib⁹ ipsis cum dormire volūt accedāt ad vsuz coit⁹ ⁊ postmōz dormiāt. Et mane die sequētis cū surgūt a sōno fricēt corpa sua cuz manutergys quousqz pellis eoz rubefiat: ⁊ deide t̄pato oleo iungāt: ⁊ sic paululuz remanētes comedāt panē bñ coctū ⁊ bñ fermētātū vino tempato ifusus: ⁊ postmoduz sua negocia debent operari. 6.º cōsily.

Cōsilio vt nullus cōedat cibos q hūozes gnāt malos: ēt si cito digerant: qz impossibile est qn coadunēt in venis suis eo ignorāte humoz malus q corumpit ex re debili ⁊ febrem generat furiosam. 2.º ciboz.

Uias ⁊ meat⁹ cibi ep̄is aptos ēē ⁊ vacuos opōnis vere ē ⁊ secure nō solū i egris vez ēt i sanis. 3.º ciboz.

Bonū p̄siliū ē vtile aīe qz gnāt mores laudabiles. ⁊ est vtile corpi qz generat sanitatē: ⁊ maxie ei q p̄silitur cōsilio bono a p̄ncipio sui ortus. pmo p̄sily sani.

Mozes corūpūnt ex frequēti vsu ciboz potuū ⁊ exercitij prauoz: ⁊ silt corūpūnt ex rebus prauis visis sepius ⁊ auditis. pmo cōsily sani.

Potior rebus i p̄silio vniuscuiusqz vt dixim⁹ est obseruatio nūeri horaz cibatiōis sue. Nā qdā sunt q comedūt comestione suā i die femel vel bis iuxta cōplōnem suaz: ⁊ qdam sunt comedētes eam tribus vicib⁹. Et caue quātum potes vt egestio nō retineatur: sed inclina ipsam ad modicam lenitatem. 6.º cōsily sanitatis.

Cōsilio oib⁹ sapiētib⁹ vt nō sit eoz cōsiliū sic p̄siliū plurimoz: qz p̄siliū ē sic p̄siliū brutoz q petunt tñ rē saporosa: s; oī quēlibz pbare cibos ⁊ pot⁹: ⁊ quos iuenit nō cūos ei effugiat. Et silt opz euz pbare vsuz venereum si nocet sibi: ⁊ deide quo tpe nō nocet sibi: ⁊ in eis sit ei⁹ cōsiliū fm rōnē adherēs eis que p̄petunt sibi ⁊ fugiēs ea q sibi nocēt. Illi enī q vtunt hō cōsilio paruz idigēt medicis duz sunt sani. 6.º cōsily sanitatis.

Cei qui eget cibi copia da in mane cibum liquidū vt est far ozei ⁊ in sero cibuz duruz: sic est panis ⁊ caro. Spēs vō cibi duri sunt tres. vj. semini terra nascentiū ⁊ aialiu quedam. Exponē eius in pma ciborum.

CFar ozei bene coctum in bonitate chimi est pre cibis oibus cibis bonus pseruat sanitatē ⁊ cibāt corpus parū minus q̄ panis bon⁹. Particula ei⁹ de bonitate chimi.

CCōsuetuz cōsiliuz cibi ⁊ potus in pseruatione sanitatis res bona est ⁊ secuta. Et obseruatio predicti p̄sily est res melior q̄ mutatio ipsius subito in meli⁹. Et sunt aliqua specialia naturis similia singulorū: ⁊ sunt aliqua specialia nō similia naturis eorū. Particula eius de cōsuetudie.

CVidi plures boies q̄ licet in eorū cōsilio nō cōsiliati fuerint cōsilio bono multū erāt sani cū aceto squillitico ⁊ syrupo squillitico. Particula 6^a de cōsilio subtili.

CPisces lapides habētes cito digerūtur ⁊ cuz sui cita digestiōe sunt satis boni in custodia sanitatis ⁊ hūanis corporibus competētes qm̄ generāt sanguinē in substātia ⁊ laudabilē nō subrilē neq; grossum. 3. ciborū.

CNō pmittant pueri vinū gustare nisi post lapsus t̄pis lōgi. eis nocet plurimo nocumēto: q̄ dissoluit corpora eorū ⁊ calefacit ea plus q̄ sit necesse: ⁊ replet capita eorū ⁊ corrūpit vires aīe eorū. pmo cōsily sanitatis.

CBibere vinuz q̄titatiue plus q̄ volūtas dat nō est bonum: qm̄ pducit hoīem ad iracūdiā ⁊ verba mala: ⁊ vocat homines nō suis nōibus: ⁊ turbat imaginatiōē ⁊ aīaz ⁊ corrūpit vim rōnis. pmo cōsily.

CCōsiliū sanitatis oīum senuz est fricatio facta cuz oleo mane dū surgunt a somno: postmodū ambulatio ⁊ elegatio suauis: ⁊ balneatio cum aqua dulci calida ⁊ bibitio vini ⁊ comestio oīum que calefaciūt ⁊ specialiter q̄ calefaciūt cuz humectatiōe. pmo cōsily sanitatis.

CSic pueris vinū est plm̄ nocitiuuz ita senib⁹ est nō modicū inuatiuū. Et ex yinis illud est bonū eis cui⁹ multus est calor: ⁊ est declinās magis ad subtilitatē: ⁊ ipsi⁹ color est rubeus clarus: ⁊ est illud qd̄ dicit ab Ypo. vinū rachā .i. subtile boni coloris. 5ª cōsilio sanitatis.

CPanis senuz est panis bñ factus: ⁊ nō cōuenit lac oib⁹ senibus: sed ei qui ipm̄ digerit digestiōe pfecta ex quo in hypocūdryis suis iflatio nō affert. 5ª cōsily sani.

CDatur senibus ad comedēdus quod digestum est ex ficubus viridibus pre fructib⁹ oibus in estate: ⁊ in hyeme ex ficubus siccis. 5ª cōsily sani.

CSuperfluitates flegmaticas aquosas coadunatas et augmētatas in corporib⁹ senū oz te educere p̄ yrinā die quolibet: nō cuz medicis s̄ cum admistratiōe apy ⁊ mellis: ⁊ mollifica eorū ventres cum oleo spāliter qd̄ bibant ante cibi assumptiōē: ⁊ similitur clisterica illos cuz oleo tātū: vel ministrā eis herbas cū muri aut puma cocta cū melle ante cibos. 5ª cōsily sanitatis.

CLibos ⁊ potus leniētes egestionē in comestitiōe senuz cibis alyis pponere te opz: sic sunt vina dulcia ⁊ herbe molles acceptē cuz oleo ⁊ muri: ⁊ post comestitiōē suā da eis cibaria pōtica vt os stomachi p̄fortet. 6ª cōsily sani.

CSingula aīalia ex qbus cibādi sunt senes ⁊ dñi corporū defectoz ⁊ p̄ diem ⁊ noctē ea dimitte: ⁊ postmodū coquina carnes ipsaz: ⁊ fac ex eis cibaria bñ cocta ⁊ misstra eis. Et iunenib⁹ ⁊ dñis corporū fortū ⁊ operātibus fortia opa cogna carnes ipsorū recētes coques eas bñ vel assatas vel elixatas. 4ª exponis eius in cibis.

CSeny tres sunt pres. P̄ia est parua pars seny in q̄ homo tractat ⁊ facit negocia sua in ciuitatib⁹ necaria. Secūda est in qua necesse est seni vt p̄silietur sicut dixim⁹. Et tertia est cōplemētū seny: qui buic accedit nō pōt sustinere balneatiōē die quolibet nec coadunāt in ei⁹ cor-pore res calā pungitiua. pmo p̄sily sani.

CEffugere aduētum seny nemo pōt: sed pōt ipsius aduētum retardare: ⁊ est p̄siliū senum in cibis humidis: balneatiōe frequēti: dormitiōe in lecto leni: ⁊ cuitatiōe oīuz que desiccāt ⁊ que ifridāt. In p̄tifi.

COpz te scire q̄ mltorū corpa purgant fluxū sanguis nariū: q̄ eis accidit i certis circuitib⁹ horaz: ⁊ corpa quorū dā aliorū fluxū sanguis venaz q̄ sunt subtr⁹: ⁊ aliorū quorū dā corpa vomitu spōte sibi iducto vel nō spōte: ac aliorū corpa flōmia scarificatiōe vel solubilibus medicinis: q̄s purgatiōes p̄suetas cū dimittūt icidūt in egritudines: q̄ eorū p̄siliū est p̄siliū p̄tatiū: ⁊ ex ipō adunant i eorū corporib⁹ hūiores mali q̄ nō exeūtes passellatiōes siue icitatiōes vel cū icitatiōe: ⁊ remanētes in eorū corporib⁹ gnānt egritudines. Et cū dñi hāz purgatiōnū mutāt eorū p̄siliū diminuētes suos cibos: ⁊ crescētes suū exercitiū ab egritudinibus p̄feruantur: ⁊ mutatio a p̄suetudine sua tūc vtilis est. Particula sexta de consuetudine.

CNō p̄sulo vt seni de aligd ex aloē vl̄ yerepig. Et si duob⁹ dieb⁹ ipsi⁹ egestio sit retēta: ⁊ suffic nobis ad lenitiōē egōnis ipsi⁹ volubilis pua vel oleū cū medulla cartami cū farre ozd̄. aut mixtura scā ex ficub⁹ siccis cū medulla cartami ⁊ aliq̄tulo terbetine ad modū vni⁹ auellane vl̄ duaz: q̄ h leniūt vētrē absq; lesiōe ⁊ mūdificāt ipsā ⁊ reb⁹ nociuis: s̄lt ei epar splenē renes vesicā ⁊ plm̄dēs ⁊ fac qm̄q; ynā medicinā vt nō redeat in consuetudinē medicamē vel corpus eius vilipendat. qnto p̄sily.

CQui sp̄ querit ex sola rōne plm̄i doloris nerui in ore stōi exntis cura ei⁹ ē itra artē p̄sily sani. ⁊ ē vt die q̄libet spē auxiliē cū assūptiōe ciborū anq̄ cola i stōz descēdat: ⁊ oz p̄siliū ei⁹ ēē in ifridatiōe ⁊ hūectatiōe: ⁊ cū ex ea aliq̄d currit in stōz: purgam⁹ illd̄ cū vōitu faciētes ips̄ stare iclinatū: ⁊ itra tps lōgū yraf medicis abinthio. s̄. ⁊ medicamē yerepigre ⁊ iunctiōe s̄ stōz exteri⁹ olo citoniorū. s̄. nardio ⁊ silib⁹ olis stipticis stipticitatē hūitib⁹ puā. 6^a p̄sily.

CCū cibis corrūptis in stō ⁊ descēdit ⁊ corrūptū (sani. ē h qd̄ ē meli⁹ i statu sanitatis: ⁊ cuz nō descēdit opamur vt descēdat cū aliq̄d qd̄ faciat illd̄ descēdere absq; pūctura ⁊ absq; lesiōe sicut est diaciminuz ⁊ medicina scā ex ficubus siccis cuz medulla cartami ⁊ oia q̄ sumunt cū medulla cartami ⁊ epitbimo ⁊ silibus sibi p̄ferunt boi ad cibū corrūpti reliqas educēdas. 6^a p̄sily sani.

CSalien⁹ p̄suluuit oib⁹ sumētib⁹ tyriacā sanitatis cōsilio vt eā sumāt p̄ cibi digōnē ⁊ exitus sui a stō: ⁊ accipiāt ex ea q̄tūcūq; ē faba egyptiaca cū duob⁹ coclearis aq̄. Et si ea idigēt q̄tū ē auellana misceat cū trib⁹ coclearis aq̄ ⁊ nō accipiat in estate nec ipaz oz sumere iuuenis aliq̄s nec q̄ hz p̄lonē calaz. ⁊ si eget ea necitate maxia sumāt ex ea paz ⁊ pueri caueāt sibi plz ab assūptiōe cibi ipsi⁹. ⁊ dixit. Quidā p̄pulis filiū suū sumē aligd tyriacē: qm̄ virtus pueri imutare nequit: ⁊ ipa imutata dissoluit corpus pueri: ⁊ emisit mltā affellatiōē ⁊ mortu⁹ ē puer eodē sero: ⁊ s̄lt p̄suluuit defectis ⁊ senib⁹ vt cū ipaz sumūt cōmīsceāt eā cū vino nō cū aq̄. Par. 6^a de tyriaca ad cefarem.

CExplicit particula. 17^a.

CIncipit p̄ti. is. p̄tinēs affozis. depēdētes ab exercitio.

Exercitiū

forte nō ispiat ante cibuz exercitio eget: ei vō q̄ exercitio nō appoziat i salua nō suffic p̄sily bōitas sola nisi addiderit illi assumptiōes medicinarū sanarū. Par. 6^a de cibis.

CMelior spēs exercitū corporis ē illa q̄ affert gaudiū et letitiā: sic venatio ⁊ ludus cuz pila pua: exercitium at aīe affert vtutē q̄titatiue adeo q̄ plures boies amiserūt egritudines gaudiū tm̄ quo gauisi sunt: ⁊ plēs aly egritudines amiserūt reb⁹ aly tristitū. s̄. q̄ ipaz aīas tetigerūt ⁊ liberati sunt ab eis dē. Par. 6^a de ludo cuz pila parua.

Particula

COpz te sp recurrere ad exercitiū aīe potius q̄ ad exercitiū corpis: q̄ aīa h̄z dñiūz supra corpus 7 opare oēs spēcies exercitij sic q̄ cū ip̄s domino exercitij gaudiū 7 leticia aggreget: 7 hec facili acgrun̄ ex ludo q̄ fit cūz pila pua quā ludētes p̄ciūt de manu ad manū. Eadē p̄ticia.

CBonitas exercitij cū pila parua excedit bonitatē oīuz sp̄erum exercitij: q̄ mouet oīa mēbra 7 forte mouet alīqua 7 nō oīa: 7 ex exercitatioē sui debili seu suauiter seu satis fortiter nō acgrit aliq̄ ex sp̄eb⁹ piculoꝝ seu pestiuz q̄ mltoties ex alijs sp̄eb⁹ exercitij acgrun̄. Eadē p̄ticia.

CExercitium quottidianum a superfluitatibus in carne existentibus 7 in membris carne durioribus corpus mūdat. expōne eius in 3. acutoꝝ.

CIn corpe ei⁹ qui est in q̄cte 7 omisit exercitiū coadunatur hūiores grossi 7 subtiles: grossi vō gnānt ex ocio 7 q̄cte 7 subtiles 7 aquosi gnānt ex purgatiōe q̄ non adest ab exercitio derelicto. 3. expōnis eius in 3. epid.

CNon oportet fieri exercitiuz aliquo tempore p̄pe malam digonem. 3. consily sanitatis.

CExercitium iuueniēs corp⁹ plenū flāte vel quolibz alio humore gñat horum dñio aut epilepsiaz aut appoplexiā aut aliaz p̄ter hec q̄ liquefacit superfluitates 7 ad exitum mouet illas. expōne eius in 3. affozis.

CIn corpore eius qui in ocio est sp̄ gnānt duo gñā repletiois simul: repletio quo ad vasa. s. 7 repletio quo ad virtutem. expōne eius in humana natura.

CExercitia fortia desiccāt 7 idurāt corpora 7 retardāt illa ad sensum 7 ad itellectum: 7 ideo athlete et onera portantes 7 lapides eleuātes sunt aliquantulum mēte capti. particula de somno 7 vigilia.

CCorpora caloris debilis nullatenus exercitio egēt: sufficit tamē eis ambulatio 7 fricatio cum oleo leniter 7 balneatio post cibū. 6. cōsily sani.

COportet senes mouere corpora sua: q̄ eoz friditas calore idiget tempore: 7 nullū senē oportet eē in ocio 7 q̄cte cōpleta vt mīme moueat: nec oportet ip̄z facere exercitium forte: q̄ exercitium forte ifrigidat eoz calorem debilem 7 extinguit. 5. cōsily sanitatis.

CMorus corporis qui spirituz hoīs immutat in fortitudinem velocitatem 7 spissitudinem maiores q̄ fuerit ante exercitium noīatur. 2. cōsily.

CMeliores hore exercitij sūt ille q̄ sūt post cibi digonē in sero sumpti digonēz. s. eius in vētre 7 oibus venis ēt si deide cibū aliū sūpsit: 7 signū hui⁹ ē citrinitas vrie q̄ ē in statu tempore: tūc. v3. cū supfluitates p̄tēte in vesica 7 in itestinis iferiozib⁹ sunt 7 pulse ab eis. 2. cōsily sani.

COpz te p̄perare ad extergēdū 7 fricādū corp⁹ aīe exercitiū 7 postmodū exercitiū ichoeī ascēdendo gradatim quousq̄ pueniat ad finez exercitij: 7 est tps quo fit color eius bonus: 7 corpus iuenit paratū ad motū: 7 iueniunt motus ei⁹ eq̄les 7 sudor eius ē currens: cūz nō pmutat ali quod istoz exercitiū subtrahit. 2. cōsily sanitatis.

CPost p̄plemētū exercitij volūtatis nostre ē necesse corpus cū oleo fricare tempore fricatiōe: deide mittere euz qui fecit i balneū 7 lauare: 7 nō pati ip̄z facere in balneo morā 7 post balneū cibare eū. 2. cōsily sanitatis.

CIn q̄rtana debili 7 nō forti nō ē res nociua si hui⁹ dñs opetur aliquod exercitioꝝ q̄ facere p̄uenit: 7 faciat hoc in diebus sue interpolatiōis. p̄mo ad Blauco.

CExplicit particula. 18.

CIncipit. 19. cōtinēs affozissimos depēdētes a balneo.

Balneum nō cōsumit nisi que cuti viciant: iteroꝝa. n. in solidis mēbris ex p̄ticia ad exterius balneo nō emittūtur. expōne eius in 3. affozissimoz.

CBalneuz est vtile oibus sp̄eb⁹ siccitatis cū

ifridatiōe: sic p̄tisi senū: 7 cū calitate sic febribus ethicis q̄ pure sunt sine putredine 7 de balneo est miraculuz. est enī bonū siccitati calide 7 siccitati fride: 7 generat sitim nō habēti: 7 extinguit sitiz hūti. particula 6. de p̄tisi.

CBalneū ē vtile hūtib⁹ affellatiōez: q̄ trahit hūiores ad cutē: 7 nō itret balneū qui h̄z corpus repletū: vlt⁹ q̄ h̄z egestione icarceratā. expōne ei⁹ in 3. morboꝝ acutoꝝ.

CNō itret balneū q̄ patit fluxū sanguis q̄ h̄z abhominatiōē: 7 q̄ h̄z stōm colericū: 7 si ip̄m opatur virtus ipsius cadit 7 accidit sibi sincopis: 7 sibi caueat sibi ab introitu balnei q̄ virtutē debilē h̄z. expōne eius in 3. acutoꝝ.

CBalneū factū post febris digonē 7 p̄let ip̄am digonem 7 febrē dissoluit: 7 o3 q̄ caueat aī digonē 7 maxie caueatur ab illis q̄ h̄nt febrez ex flegmate falso putrido: q̄ flā nō dissoluit a cute sic dissoluit colera: 7 calor ei⁹ nō extinguit neq̄ cessat sic colere calor. expōne ei⁹ in 3. acutoꝝ.

CUus balnei i febrib⁹ chimoꝝ post digonē chimoꝝ curat febres ipsas 7 ē bonus febrī ethice oib⁹ hoīs 7 nō caueas tūc ab eo i febrib⁹ h̄z cūz nō est multuz debilis virtus egri. 7 cūz obuias febrī ethice ex putredie nō itroducas ip̄z in balneū: nisi pus sint digesti chimi. p̄ti. 6. d. p̄tisi.

CQuinilibz effimere dños opz itrare balneuz excepta illa effimera q̄ cā dēfatiōis cutis vel ep̄is glādulaz existēt: tūz in īguinibus 7 subassellis gñatur: 7 si p̄ncipio ciyt in aere balnei diu moram trahat nō nocet hoc sibi aliquo modo: 7 oēs quibus accidit hec febris absq̄ sibi duabus casibus abbreuiēt eoz moram in aere balnei 7 minustref eis aqua iuxta velle eoz. p̄ ad Blauco.

CDñis tertiane pure iniūgēda est balneatio cū aqua dulci bibēda: q̄ mouet 7 euacuat aliquā partē colere: 7 ē eis vtilis cūz qualitate sua vtilitate magna: q̄ balneatio cū aqua hac remollit corpus ifrigidat 7 corroboret illud: 7 est necesse q̄ sit volūtas tua cū dñs febris hui⁹ itraturus ē balneū emollire corp⁹ ei⁹ 7 humectare. 5. ad Blauco.

CP̄tisci 7 oēs quibus siccitas dñatur nō egēt balneo nisi calido aere suo. Aqua vero cōce valde tempata cōfert eis: 7 maxime que est in cōca magna: 7 oportet egrotātes esse diu in aqua qualitatis temperate 7 sapide valde: q̄ mouet nām ad sui dilatatiōem ampliatiōē 7 extēsiōē vndiq̄: 7 natura obuiat ip̄s rei veniēti cūz sapore: 7 volūtatis tue sit apud ip̄m egruz vt in balneo calefiat tempata caliditate 7 post exitū suū a balneo frica ip̄m oleo ad cōclusionē poroz cutis sue vt hūiditas cōclusa remaneat itra corpus: 7 p̄pter hanc cām ex aere in p̄ncipio nō cumētū sibi minime gñatur. p̄mo īgeny.

COpz dñum quarūcūq̄ sup fluitatū fumosaz calefactū ex frigido sibi adueniēti itrare balneuz: nisi febris sit ex fluxibus aut corriq̄a: 7 ip̄m igredi balneum non patiaris ante digestiōē ipsius fluxus vlt⁹ corriq̄e. Sed calefactio ex solis ardore cōuenit itroitus balnei ēt si fluxum hēat vel corriq̄a: 7 post balneū infunde sup caput ip̄oz oleuz rosa. friduz: sic aī balneuz fecisti. 8. īgeny.

COibus dñis febris ethice: 7 maxime illi q̄ ad p̄sumatiōnem peruenit: itroitus in aquā frigidaz absq̄ balneo nocet: 7 cōfert cūz balneo: q̄ balneuz icipit calefacere 7 parat ip̄m aqua frida balneari. 10. īgeny.

CBalneum factum post apparitionem signozum digestiōis manifeste competit ei cui⁹ febris est parua 7 virtutes eius nō sunt valde fortes. 11. īgeny.

CCirca balneationē eoz oīum q̄ habēt febres putridas tria sunt attendēda. Primum est vt nō accidat rigor vel horripilatio in itroitu balnei. Scdm vt nulluz mēbz p̄ncipale sit debile. Tertius vt in p̄mis venis nō sit humor crudoz q̄stas multa restricta. 2. īgeny.

CMelior hoīs itroitus balnei in oibus febrib⁹ interpolatis est cūz discedit aliquid febris: 7 ē hora qua calor in

capit dissolui et balneus tunc conseruat corpus et preparat ipsum ad cibum: et caue tibi semper in his febribus ut aqua frigida non itretur in cocam. y. ingeny.

¶ Aliquis hominibus sumere aliquantulum cibi ante balneum est satis bonum: et omnibus copione valde sicca habentibus balneum post cibum est bonum. vi. consilij sanitatis.

¶ Quis eorum quos inuenis habere fastidium pro cibum regere te oportet et quos inuenis setire in loco copati dolores grauedine et tentione vel aliquid horum remoue a balneo post cibum et percuti apere opilationes suas et veta eis semper cibaria grossa. sexto consilij sanitatis.

¶ Explicit particula. xix.

¶ Incipit particula. xx. continens afforismos dependentes a cibis et potibus.

Intentio nostra pro est cibi opera et est cibum digerere digone completa: et intentio

pro est chimu bonum percare ex eo siles. v. oibus mebris. particula. vi. de bonitate chimii.

¶ Scia virtutem ciborum est per scia virtutem medicinarum: quia cibum nequius est tpe sanitatis et tpe egritudinis. pro ciborum.

¶ Adiunat ad expellendum ciborum assumptorum malicia defectio cibi: cibum reprobis assumptorum diuersis exercitiis peruenit et somni longis post cibum. tertio ciborum.

¶ Quilibet hominum facilis est vel difficilis digestio ciborum quos sumit. et si vel spalitate sube ipsorum vel natura eorum: aut aliquid accidet quod accidit eis. y. ciborum.

¶ Non omnes medicorum intentio in cibis est digone ipsorum imo in sapore. et cum aliis ciborum est abhoiabilis cuius abhoiatio vetat digones sui igitur medicus adaptat de cibis ipsis et aptat ipsos ad digone. s. ciborum intentio est adaptare ciborum saporem et si corrumpat digestionem. y. ciborum.

¶ Cibum lenis facile et cito digerit in stomacho: et velociter peruenit in sanguinem et epe et venis et reddit filis cuius membrorum cibum est se ex ipso: et durus est difficilis receptionis predictorum omnium et remotus ab illis. y. ciborum.

¶ Non est nobis nequius pro fame replere nos cibis repletio gulosa sicut canes faciunt: nec sili pro sitis coplere bibitoz frida subito sic ille cuius corpus calefactum est qui bibit totus quod repit in ciato cum gulositate. s. ciborum nos cuitare maiora his: retrahere. s. man. nfas a plib. q apponunt nobis: et retrahere eas a reb. dulcibus et delicis quibus vtunt gulosi. particula. vi. de vitis indiuidui.

¶ Neutris et defectu cibum in nocte multoties misfram. Et ipsis non valentibus cibum digerere cibum eos paulatim et pluribus horis: et dam eis pui potum quantitate. v. q cibum ipsum adaptet: et non faciat ipsum nature. y. ingeny.

¶ Neutros omnes defectu cum cibare vis appone metem tuam et quantitate cibi pro: et non grauet eos: et scdo: ut cito digerant. et tertio: ut descendant: et si admistres sibi ad edendum ex carnibus animalium ambulantiu ingula ea ante ipsis cibem per vnu se ro tpe hiemis: quia carnes qui residet vno sero facili digerunt et tpe estati carnes ipse sint ex animalibus ingulatis in auroa quos comedat post solis occasum. y. ingeny.

¶ Cibi et potus putridi malum generant: sic generant venena mortifera. expositio eius in. y. acutorum.

¶ Cibum bonum reddit malum virtute medicinali que est in ipso: s. virtute sua cibali bonum est omnibus corporibus nris. expositio eius in. y. ciborum.

¶ Vir debilis non potest. s. digones multi cibi et si sit bonum et ideo oportet te mesurare cibi quantitate secundum virtutem corporis: et ei debilitate: et iuxta copione corporis cibi elige quantitate. expositio eius in. iii. ciborum.

¶ Alii ciborum quibus coadunant virtutes medicinales siles virtuti scamonee medulle colognide et elii egrotatores remoluit: et vetere soluunt: et virtutes eorum copositae sunt: et coadunate ex natura cibi: et natura medicie: et alii ciborum sunt absque medicis qui

non operantur aliquid istarum operationum in corpore: et nil aliud faciunt quam cibare. et pauci ciborum inueniuntur tales. et illi qui sic repiuntur sunt proprie cibi. y. ciborum.

¶ Ex peponibus generari humorum grossum terreum est ipse et si digesti sint digone completa sicut ex letibus vel carne vaccie. humorum aquosum molle est ipse percreari et ex comestione cucumeris digestorum. et digone bona coadunant in venis humorum grossus frigidus qui in sanguinem non nisi cum difficultate mutat cum credis bonitati digonis sue: et de suo effectu aliquantum non curat: et si est vnus meliorum preceptorum sanitatis: et egritudinis tpe obseruandum. y. ciborum.

¶ Paste panis de subtili fursure sufficit panem fermenti: et sili paste subtili qui in igne modicu oportet morari panem fermenti sufficit: et paste panis valde purus non sufficit quantitas fermenti parua. y. ciborum.

¶ Melior percreatio panibus non approximati exercitio: et senibus et ille qui est bene coctus in camino sic decet qui est fermenti quantitas multa: et panis azim nulli hominum offert. y. ciborum.

¶ Amili virtus est pro virtuti panis loti. et amili cibum corpus calbat de modica: et non calefacit corpus sic calefacit panis loti quoniam omnis species panis calefacit corpus. y. ciborum.

¶ Natura nostra habet diuersos. s. omnes carnes vsque ipsarum vltima: ex parte aliquid percul exritibus: et mutat eas: et facit ide bonum sanguinem. radices vero siclas et filia his non mutat. et si mutat quod mutat modicu est: et cum opatibus plimis: et illud modicu non est sanguis bonus. et residuum ipsorum emittit per secessum. y. virtutum naturalium.

¶ Carnibus quadrupedum meliores sunt carnes porcie. et pro has carnes edic: et post edias carnes vitulic: et pro vitulias arietie molles viscosae et mucosae. Et precipim vt quicquid intendit cibare se cibis boni chimii a cibo carniu quadrupedum aliorum debeat cauere. particula. v. de bonitate chimii.

¶ Carnes volatiliu ex sui bonitate leuiat inuenientes calorem in corpore durante generant coleram multam. Expositione eius in sexto epidimiarum.

¶ Assu corroborat corpora magis illo quod est cognatum. et pro illud elixatum. et elixatum corroborat magis quam alie species omnes cognationis. iii. expositio ciborum.

¶ Accidit corpori ex omnibus carnibus que comedunt assis vel suffris cibum sic de diuersis. Et ex omnibus carnibus elixat cum aqua cibum humidum. et ex omnibus carnibus cognat in olla: et propter cum species vel appositio ipsarum specierum super ipsas cibum modicum iter omnes duos status. ii. ciborum.

¶ In testiculis grossities mala que percreant cum ipsis. et hoc itel ligendum est de testiculis animalium quadrupedum. quia testes galloz ipsi guatoz sunt plim saporosi. et cibum eorum est cibum bonum: et crebel la animalium quadrupedum sunt stomacho mala. ii. ciborum.

¶ Ex animalibus siluestribus et sunt quicquid pascut in montibus: et locis deserti cibum generant non habet superfluitate. et ideo oportet ne cibum cozi porzi percreet ex carnibus animalium siluestriu esse maius: et sat melius quam id quod ex carnibus domesticorum animalium concreatur tertio ciborum.

¶ Vinum tepatum totum corpus calefacit membra propter humores teperas: et calorem excitat nalem. Expone eius. i. vltia afforismos.

¶ Vinum tepatum aqueu remollit stomachum: et obilitat ipsas: et generat in testis vetositatem friditate aqua: et humiditate: et vinum forte generat pulsatores in tiporibus: et grauitatem in capite et siti sui calitate. Expositione eius in. y. acutorum.

¶ Vinum forte excogit et dissoluit fufositates quibus tpe ebrietatis caput replet. vi. expone eius in. y. epidimiarum.

¶ Reb alius melior res et potior ad virtutem exinctam obile et ad illam que cecidit est potus vini. et sili ad illam cuius corpus est tota refrigeratum. et ad illam cuius calor corporis est mutat. Expositionis eius in. vi. epidimiarum.

¶ Vina dulcia nigra replent venas sanguine grosso nigro et vinum album subtile diuidit chimos grossos: et purgat sanguinem.

Particula

hem p vrinaz. z vina atreā sunt tēpata que generant chi
mū i suba tēpatū. Particula. vi. de consilio sanitatis.

¶ Vinū sibile ē bonū ad gūandū chimū bonū: ad adiuv
uādū digōnē. z vinū fortis caloris claz z splēdidū. z silrvi
nū qđ iclinat ad albedinē est bonū ad puocandum vri
nam. iij. consily sanitatis.

¶ Qui volūt hēre leuitatē non est necē eis nisi bibere vi
nū subtile claz z albū puz stipticū qđ pōt pax aque suf
ferre. hoc. n. est vinum p vrinis alijs melius cuz febris ab
est. viij. ingeny.

¶ Vinū est meli⁹ reb⁹ alijs hūti egritudinē i epate absq
apate vel absq mala cōplōne calā. qz cibaz excozt corō
bozar: z hūti putredini z expellit illam: z si affuerit i co
mala cōplō frigida z hu. curat eā. viij. miermir.

¶ Pot⁹ aque frīde ante cibū epati nocet: z forte nocet la
certo eius. Expositiōe eius in humana natura.

¶ Dib⁹ aqs peior est qđ ē ex niue vel glacie resoluta. qz sub
tile i aqua pluuię est resolutū z coagulātū est grossū ma
lū ei⁹: z ad bonitatē aque pluuię nunq̄ redit. Expositiōe
eius in. y. aquarum.

¶ Dis aq̄ spissa z grossa ē valde frīda: z ipsi⁹ digestio z de
scensus rari sunt z tardi. z ois aq̄ turbida fortificat appe
titū cibi: z ē cā corruptōis hūoz: z pūcture stōi i estate z i
hieme est nocua humorib⁹ sui friditate: z os stōi pungit
Expositione eius in. y. ventoz.

¶ Aquaz veloz puerio sūt i bonitatē nō maliciā. z aq̄
pluuialis putrefacta nō redit ad sui bonitatē: z iō oz nos
expectare donec discēdat ab ipsa odor mal⁹: ac tēpanda
ē postea cū melle vel vīo. z i cognatōe cauere ab ipsa nul
laten⁹ te oz. Ipsa. n. aq̄ optie decocta salsuginosa q̄litatez
assumit. Expositiōe eius in. y. ventoz. z. vi. alimentozum
capitulo trigesimo in fine.

¶ Aqua mala turbida vel fetēs mo zā i stō z facit aliud.
z cocta amittit malitiā suā p coctōez: z aptat eā ad potū:
z de iū sua opa cito facit: z manifestat h pticula ei⁹ terrea
q̄ fridet. z ē necesse vt fiat coctio i vltia hora diei: z dimit
tat sero toto: z colet z postea bibat. q̄rta expositiōe eius i
sexto epidimiarum.

¶ Aqs melior ē cui⁹ nō est sapor nec odor: z hec aq̄ ē suau
oz gustui q̄ aq̄ alie. z ois aq̄ currez ad ptes oriēt. s. terrā
purā q̄ cito calefit z cito ifridatur est aqs melior in oi eta
te. v. consily sanitatis.

¶ Lac cibaz defectoz corpa: z subleuat ea ē corrigit hu
mores malos: z adaptat ipsos hūozes: z lenit vētre: z case
us fīdet i meatib⁹ epatis: z opilat illos. z ob hāc cāz dñō
hidropisis valde nocet. vi. expōnis ei⁹ i. y. epidimiaz.

¶ Dixit in q̄rta particula de cibis la cibaz magisq̄ fru
mentuz. z dixit in libro suo de bonitate chimī: lac est cib⁹
melior omnibus cibis.

¶ Aqua guttati descēdēs nō mutat i q̄litate aliā gñis pu
tredis. z cū nō potes habere aquā guttati descēdētē suffi
cit tibi aqua fontium. qz sufficit cum aqua est pura z cla
ra. septimo miermir.

¶ Dñiuz in lacte camelio z asinino ē humiditas aquea: z
i lacte pecudū ē caseata. z i lacte vaccinoso butirofa. z lac
capnū ē mediū iter stat⁹ trāsgrediētes tēpamētuz ad lac
alioz aialū mēsuratū. z opus suū i hūano corpe ē mediū
z ē meli⁹ i bōitate chimī qđ ē ex aialib⁹ pīguib⁹ corpe sa
nis cū bibi⁹ hora q̄ mūg i. z qđ hoiuz mīcēt cū eo mel
z parū salis: vt mīme caseet. Parti. vi. de bōitate chimī.

¶ Lac i sit grossū magi eo ē case⁹ grossius: z ē ex rebus in
grossantib⁹ grossitudie multa comestus dur⁹. z vnūqđq
lac cui⁹ maior ps ē caseata satis sicut pecudū z vaccaz
ē grossi⁹ oi lacte. z subtili⁹ oi lacte ē cui dñatur pars aquea
sicut ē lac asininū. z illud sūptū cū melle z sale nō nocet
volenti p̄silium subtile: quem oportet ab omni lacte alio

abstinere. Eadem particula:

¶ Lac vaccinū ē grossi⁹ z pingui⁹ oi lacte. z lac camelinū
ē hūidi⁹ z min⁹ pīgue oi lacte. z post lac camelinū ē lac eg
nū. post qđ ē lac asininū: z lac caprinū ē tēpatū iter grossi
tiē z subtilitatē. z lac pecudū ē grossi⁹ ipso. iij. cibozum.

¶ Quodlibet lac puenit z cōpetit p̄tib⁹ pectoris z pulmo
nis: z nō cōpetit capiti ē si caput sit valde forte nec cōpe
tit laterib⁹ ad q̄ vētositas cito currit. iij. ciboz.

¶ Melior spēs⁹ casei ē case⁹ recēs fact⁹ ex lacte i qđ ē gros
sities sua. z hic case⁹ ē saporosior oib⁹ spēs⁹ casei z nō no
cet stō. z descēdit citius q̄ alie spēs casei. z non ē mal⁹ ci
bus nec generat sanguinem malū. iij. cibozum.

¶ Cibi valde subtiles sūt herbe z maior ps fructuū arbo
rū habētū cortices duos. z hi cibi d̄bilitāt cor⁹. z q eis
frequēter vtitur minuit vitā sibi. v. expōis ei⁹ i. vi. epidi.

¶ In herbis nō ē bonitas chimī. z lactuca ē herba refrige
ratina absq malitia: z rapa ē iter bonitatē z malitiā. z p⁹
hāc ē atriplex. z post ipsam spinachia portulaca z blitis.
Particula. vi. de bonitate chimī.

¶ Cucumeres z pepones cū nō descēdūt cito corrupunt i
vētre. z chim⁹ generat⁹ ex eis redit p̄xim⁹ venenis mor
tiferis. Particula. vi. de bonitate chimī.

¶ Res subtiles sūt allea cepe nasturtiū porri z sinapis. z
p⁹ h petrosilin⁹. feniculus: mēstaz mōtanū z fluuiale: sa
dar. pulegiū: pipinella: fiseleos: z oēs spēs terre: nasturtiū
aromatice comeste recētes. Et post h eruca: apiū aqueū:
apiū ortulanū alexādrinū: ozimū: radix caul⁹ z rub⁹. Par
ticula. vi. de p̄silio subtili.

¶ Semē papaueris albi ē sat⁹ min⁹ fridū herba sua: ita q
ex ea aliqd pyci⁹ i pastā cū sit ide panis z reb⁹ plurib⁹ cō
mīscet. qz nō ē i eo malitia. z semē ipz grauedinē capitis
generat z dormitiōnē. z sīsamus generat corpa chimuz
grossum viscosum. Eadem particula.

¶ In oib⁹ fructib⁹ arboz aliqđ ē malitia p̄terq̄ i castanea
qñ ipsa cū sui grossitie si bñ digerit nō generat chimum
malū: z oēs fruct⁹ humidi sunt mali chimī. z cū corrupū
i stō gñant ex eis mortifera venena. z sic⁹ z vna sūt mino
ris malitie: z sic⁹ sicce cū nucib⁹ vlt amigdal⁹ sūt chimī bo
ni. Particula. vi. de bonitate chimī.

¶ Sic⁹ virides bñ mature ex cibis ē cib⁹ medi⁹: z de ipsis
nō dī q chimū subtiliēt z igrossent: z qcad ex pomis vel
piris coctis comedif ē minoris malitie illo qđ comedif
ex eis crudis. Particula. vi. de consilio subtili.

¶ Mora cū nō descēdit cito corrupit i stō corruptōe qđā
mō mirabili nō assimilāt corruptōi ex pepōib⁹ vlt cucur
bit⁹ create dū nō descēdūt. Cucurbite at quāuis sint mē
noris malitie q̄ fruct⁹ estui cuz cito a stō nō descēdunt
corrupunt corruptōe magna. y. cibozum.

¶ Dēs fruct⁹ digōnis difficil⁹ cū ex eis comedif plurimā
generāt sodā z pustulatōez ozis stōi: z ei⁹ pūcturā. Et da
ctili imaturi grossis z crudis humorib⁹ cor⁹ replēt: z ex
eis accidit horripilatio z rigor longo tpe durans z opila
tio epatis. y. cibozum.

¶ Salienus dixit i prima particula miermir. dactilus bz
specialitatē corrupendi caput z generādī dolorē in eo.

¶ Oline corroborāt stōz z apiunt appetitū: z acetose sūt
alijs meliores. z nuces citi⁹ nuciculis digerunt z cibāt
minus illis z plus cōpetūt stō q̄ nucicule maxie come
ste cum ficubus siccis. y. cibozum.

¶ Que passe tarde putrefiūt i suba eaz valde cōpetit epi
de sui spālitate z curat malā cōplōne ipsi⁹ z nutrit eā z oi
gerit humores crudos. z adaptat humoz malos cōplō
nē. Dec at isunt sibi potissimē dīctas egritudines z simi
les illis. y. miermir.

¶ Cibi inter subtilē z grossū medi⁹ ē p̄xim⁹ sanguini. z ob
spēs panis ē panis bon⁹. z caro fasianoz perdicū colūbaz

et turturum et similia. et omnes pisces viscositate odore malo: et abhominatōe carentes: et oua tremētia. Particula. vi. de bonitate chimii.

Cibis in quibus aliquid virtutis medicinalis manifeste non uest nec virtutis cibalis quantitas multa melior est aqua ordeis boni facta. et per hoc far ordeis: et per hoc farz cum aceti modico. et ipsius idem farz absque aceto: et ex cibis bonis est panis factus in foculo: pisces omnes qui habitant petras et omnes aues motane: et per hoc bec galline et fasiani. et caue tibi ab aialibus veteribus et illis que partui sunt vicina. viij. ingenij.

Cibi qui generant chimum grossius viscosius nutriunt multius. Et si digerunt in stō et epate digōne bona generant sanguinem bonum: et non cōpetunt nisi ei qui ante suam comestione exercet se exercitio forti. et qui vult sanitatem sui corporis et non grossitatem abstinere a cibis grossantibus chimum grossum: nec eis debeat proximare etiam si faciant bonum chimum. Particula. vi. de bonitate chimii.

Cibi qui grossi viscosi sunt species panis male operati in arte sua versus qui non est boni fermentat vel hoc modicum salis. vel cuius coctio est minor. vel cuius ipastatio est minor. et omnes species casei: et oua assa et cocta dura: et species piscium magnorum corpe huius carnis dura et viscosa fugi et boleti et grana pini magni ac da et cili palme: et cibi grossi non viscosi ut sunt lenticule caules glades et castanee. Particula. vi. de bonitate chimii.

Cum omnes homines a cibo mali chimii omni tempore abstinere. et illi qui estate forti exercitio utuntur obuiet desiccatio et calefactio suorum corporum medicis quos accipiunt ante cibum: ut sunt morra pruna: cerasa: cucumeres: pepones: crisomilla: pfica: et refrigerati: et cucurbita. hoc vero delicatius cuius consilium est bonum est refrigerandus: et humectandus propter sui exercitium aliter versus. cum introitu sui in balneum: et cum cibis boni chimii cum aceto coquinatis et similibus sibi. Particula sexta de bonitate chimii.

Ex cibo digōnis difficilis est cibum grossius viscosus sicut cibum carnis porcie: et panis durus qui semper ab eo cibo virtutis nisi exercitio se appropinquet: accidit sibi cito egritudo repleti onis sicut qui operatur exercitium et frequenter virtutis herbis et aqua ordeis accidit corpori eius corruptio ex qua puenit cito prisis.

Modicum quod recipit ex cibo cuius suba est hūida dissoluitur a corpe cito parat: et facile digerit: et corpus deinde indiget alio cibo nouo. et cibum siccat terrenum cibatum corpus cibatio multa diu moratur tarde dissoluit: tarde parat: et non cito digerit: nec cito in sanguinem mutatur. v. ciborum.

Cum temetipsos consulere in omnibus cibis generaliter: quia ex ipsis est acutus multum aut amarum cibatum corpus parat. Et ex omnibus sapore carētibz cibatio accis corpori est multa: et ex omnibus dulcibz plius eis accedit corpori: et maxime si cum dulcedine est res grossa viscosa: siue hi saporis sunt naturaliter sicut illi qui sunt facti arte coctionis: assatis: suffixiōis: vel necatiōis in aqua: et si les illis secundo ciborum.

Pigue viscosum sicut est sepi statim quod comeditur et stō applicat fatiat et replet ventrem comedere: postmodum vero minuit destruit appetitum. quia hoc cibum sumit eum potest minime frequentare. iij. ciborum.

Dulce purum cibatum absque dubio: et acetosum non cibatur: et mediū cōpositum ex his duobus cibatur naturaliter: minus tamen quam cibum dulcis. Et de saporibus alijs idem intellige. quia omnes non cibantur excepto sapore dulci: et sapor pinguis est de genere dulcis et cibatur. iij. medicinarum.

Air Moyses dixit per Maruen filium Zor: in li: ciborum quem cōpilauit cuidam regi Hispanie cum dictamine prepetat ciborum grūdā pbitas cursu spālitat: fit: et ipsorum aliquos qui placuerunt mihi his afforismis collegi.

Brodius gallinarum elixat: cōplonē adaptat: et est medicinalis virilis et cibum elephatiosis in principio sui et pignat corpa defestorum et neutrorum. et pulli colubum huius spālitatē generandi

emigraneā: et maxime eorum colla. et turtures augēt imaginatōes confirmat memoriā: et fortificat sensus. et plices frinēt egestionē. et elixate cum pelle soluiūt egestionē. et filz gallie et galli sunt vtilēs ad laxandum ventrem.

Aues passerēs. s. petunt dissoloni paralisi et orisioi faciei et species hydripisis. et augmētāt spuma colūbe qui domo pasunt et cito crescūt: augēt calorem naturalem: et brodiū cuciardarū dissoluit colicā. et coturnices sunt vicine nature animi et sunt subtilis sube que competunt sanis et neutris: et frangunt calculū et prouocant vrinam.

Carnes edine sui prima bonitate fere precellunt omnes alias carnes quod drupedū. et carnes capoli huius spālitatē corrobora: radi aiaz: et aqua carnis eius eleuādi virtutē qui cecidit: et curā diuincopim accidentem ex purgatōe multa.

Testiculi galloz cibant cibatio multa: et est cibum melior qui cibant defecti et neutri. et omnes testiculi aialium sunt calidi et buimidi adiunātes sperma adiutorio manifesto.

Qua colubum adiunāt coitū adiutorio bono. et omnia adiunāt coitū et maxime cognata cum cepis et rapis.

Lac quolibet generaliter ventrem soluit: et lac camelinum corrobora: rat stōm et epar: vne passe ipiguat epar et vtilis sunt ei spālitatē quā huius. et acerbe vne corrobora: stōz spālitatē qui eis uest: et adaptat cōplonē corporum calidorum naturaliter: et extinguunt vomitum extinctione miraculosa cum est de colera citrina. auctoritate filij Zoar.

Malum suio dore corrobora: cor et cerebz. et eius odor est virtutis ptficis et melie melice. s. cibatio eius est peior omni cibatio fructuum. quia sui spālitatē generaliter ventositatē in neruo et lacerato qui non dissoluit nisi cum difficultate.

ExPLICIT particula vigesima.

Incipit particula vigesima prima continens afforismos dependentes a medicinis sanis.

Ratio cum cibis quibus sunt virtutes medicinales est melior curatio cum medicinis quibus sunt virtutes cibales et euita medicinas facere puras. Si vero aliquis ex causis te pigat facere illam non licet commiscere sibi ad eius adaptatōem nisi quod ei conueniat in quo sit virtus cibalis. Expōne eius in y. ciboz.

Ingenauerunt se medici accipe medicinas sanas subtilias quas medicinas virtus apit meatus strictos: et clarificat chimos viscosos in venis apphēfos: et subtiliat hūiditates grossas quod quidē medicina quia frequenter virtutis aquas sanguinē suū et colericū et nigz mutat tpe diuturno. quia quod ex eis medicinis est minor calefacit calefactōe pluria: et exiccat. Particula. vi. de bonitate chimii.

Vinum stipticū est bonum omnibus species eūonū quia prohibet eas. et melior vinis hūitibus egritudine calaz ēvinū albū aqueum subtile quod non huius saporis vel odor qualitatem quā tale vinū non huius malitiā aque neque vini. Expōne eius in tertio acutorum morborum.

Vinum bonitate sui digerit humores quorum digestio est icōpleta vrinam et sudorem prouocat et adiunāt somnum. quarto consilij sanitatis.

Aqua mala cognoscitur sui friditate. ipsa. n. sui friditate moratur in hipocūdrys tpe lōgo: et generaliter gurgulatoz et islatōez et minuit virtutē stōi et eā defectat: ac est cā digōnis prauē nec adiunāt cibū ad exitū adiutorio multo. y. ige.

Bonitas speruz vini huius est pestibz qui ex aqua pigat: et cum generaliter sanguinē bonū cōplonēz adaptat: excoqt quod clusa sunt in stō: et venis auget virtutes. mēbroz diffundit supfluitates per corpus: et eas icitat ad secessum. viij. inge.

Aqua non cessat tussim nec adiunāt ad scratōez sputi. s. prouocat suti mutat in colaz debilitat corpa cum bibat ventrem vacuo: auget opilatōez epar et splenis. maxime cum eis ēicē diū generaliter gurgulatoz natat in stō retiet secessū non prouocat vrinā et tarde ad mēbra dīcedit: quia cruda est et non cocta mix-

Partícula

ta tñ cū sirupo acetoso vel cū alia re penetrat et hūectat corp⁹. et caue tibi ab ea q̄ ē mutata. Expōe ei⁹. iij. mor. acut.

Sar ordeī hz vtut⁹ mūdificatiue q̄ritatē sufficiētē itā tū q⁹ nō o3 te aliqd ifopi cōmiscere: et vtutē suā augere cū itēdis aliqd pipis ei miscere et aliqd mellis sibi cōmiscere noli nisi cū itēdis ad mūdificatōez partiū pectoris et pulmonis. Parti. vi. de p̄silio subtili.

Ordeū q̄cūq⁹ mō sumat⁹ i pane farro vel aq⁹ sp hz vtutē ifridatiuā: far vō ordeī nō mūdātū a suo cortice exteriori pl⁹ mūdificat illo qd ē cortice mundatū: et forte nocet aliter. et vtus farris ordeī ē dīa vtutē lētiū: et ambo cōmixti sūt cibāt meli⁹ q̄s alius cibus. ij. ciborum.

Lac qdlibet comestū frēq̄nter nocet dētib⁹ et gingiuis: putrefacit eos et corrodit. et o3 post comestione lact⁹ dētes abluī cū vino melle tēpato. et lac acre dentib⁹ non nocet: nocet tñ corpib⁹ fridā cōplōnē hñtib⁹. et cōpetit hñti stōz calz et illud digerit etiam si lac ipsuz sit in frigidatū cū niue. tertio ciborum.

Lac aialū quoz nā humane viciat nāe sicut porcīnuz pecudū capnū et egnu3 post lac muliebre ē meli⁹ oi lacte. Lac vō decoctū mō ifra scripto ē vtile ei q⁹ hz laxatōez vt tris plurimā retinet egestione et remouet sui ieq̄litate pi: quosam: et p̄fert cuilibet apati hñti pulsatōez: et vlceri a q̄ multe supfluitates pūgitiue fluūt. Adod⁹ coquēdi lac. su me lapidē lenē solidū terfum: et ipz calefac ad ignē adeo q⁹ rubeat et igit⁹ redeat: et ipz i lacte extingue: et hoc fac tā diu coquēdo ipm lac donec ipsius aquositaris: et humiditatis maior ps euaneſcat: et meli⁹ ē cū ad decoctōem lact⁹ ponis loco lapidis ferrū tersuz erugie mūdū p̄ modicā siccitate quam hz. x. medicinarum.

Lac bōitate sui mutat cito et cōuertit⁹ sicut sp̄ma. et ei q⁹ eo idiget hora melior assūptōis ē cū emūgūt a mamillis. et lac muliebre ē p̄ficiis meli⁹ oi lacte et post ipz lac asinum. viij. ingeny.

Aq̄stas lact⁹ ē ex reb⁹ subtiliatiuis laxatib⁹ vētrē. et i lōgis horis ē opatio ei⁹ bōa. Parti. vi. de p̄silio subtili.

Lac p̄cellit oīa solutiua vētrē. Et volo te scire q⁹ antiqui mīstrabāt potū hz oib⁹ hōis necessarijs ad solnēdū vētrē. et cū itēdis vētrē solnere cū co o3 te admiscere sibi in dulcoratōe sui illā mellis quātitate. quā ipz lac suscipiēti sapidū: et nō abhoiabile faciat. et amiscere salis quātitate eidē q⁹ nō noceat sensui gust⁹: et cū vis soluere magi appone de sale magis. iij. ciborum.

Melior res ad exp̄nēdū hūores grossos ē aq⁹ mellis. et ad humores viscosos exp̄uēdos ē secaniabim. et scdo post aquā mellē ē aq⁹ ordeī: et post aquā ordeī ē vinū dulce. Exp̄positione eius in. iij. acutorum.

Aqua mell⁹ cū q̄ ē absinthiū coctū d̄scēstione ei⁹ qd i cor-pore stōi iclūfū ē humoz subtiliū opaf. viij. ingeny.

Lac cū melle mixtū ē vtile humozib⁹ existētib⁹ i pecto-re et pulmone. et ē vtile hūozib⁹ p̄tētis i epe: et splene. Parti-cula. vi. de consilio subtili.

Buty⁹ cū melle mixtū mirabiliter ē vtile dñis apatis pulmonis et lateris ad sp̄ta excreādā: et cū hoc digōnē pcurat. butyri vō vtilitas cū puz sorbet i digōnē pcurādā ē minor. et i excreādīs sp̄tū māior. x. medicinarum.

Acetū hz cū subtilitate suaz p̄tiū vtutē repulsiuā nō p̄nā: et inenerūt medici opatōez ipsi i p̄nā: multaz egritudi-nū cerebri bonā cū oleo ro. mixtū. Et i plōgatōe alicuius egritudis ipsaz dieb⁹ aliqb⁹ ipsis duob⁹ sūsimbriū: vt sui subtilitate calefacerēt miscuerūt cui⁹ medicie vt⁹ qz de-bilitat i via sua rōne offis diuidēt cutē capitis a cerebro nos loco ipsi⁹ herbe tūc ipsis duob⁹ castoreū cōmiscem⁹: et nō opant⁹ hec i oib⁹ apatib⁹ cerebri: nec i p̄nā nec i decli-natōe sui. s3 hora declinatōis alicui⁹ apatis ipsoz medici-na hec ē de melioribus rebus sibi. xi. ingeny.

Acetū ē malū matricib⁹: et oib⁹ mēbris neruosis sui fri-giditate ad mēbra ipsa dilatata cū subtilitate quā hz. Ex-positione eius in. iij. acutorum.

Sirupū acetosū fortis acetositat⁹ nō dare o3 alicui nisi hēat vtutē fortē. qz p̄pinaf hñti vtutē defectōez. defeccat humores auger viscositatē et retēdēm humoz q⁹ p̄sp̄ta sūt excreādī icidit humores grossos viscosos p̄tētos i pe-ctore et pulmone et facit eos multū currere subito. et strā-gulat: et iterficiet patiētē: expōne ei⁹ i. iij. acutorum.

Sirupū acetosus acetositat⁹ modice remollitos et pala-tū: et adiunat excreatōez sp̄to aufert sitiz apit opilatōez epat⁹: et splenis et mūdificat illa absq⁹ lesiōe. et icidit colaz ex melle p̄creatā dissoluit vētositates inflatiuas p̄uocat vrinā apit meat⁹: et cito deponit supfluitates: et colaz ad i-testina: et nō ē i eo malitia nisi q⁹ d̄ssinteria itestioz acci-dit ei q⁹ vtit illo sepe. Exp̄positōe eius i. iij. acutorum.

Et ex oximelle illud ē meli⁹ cui⁹ tria ps ē mellis: et vna aceti: ac isto meli⁹ ē cui⁹ septia ps ē mell⁹ et vna aceti: et est necesse vt coquat⁹ donec ispuſcet et sepe sp̄uma p̄mit⁹ ab eodē. Parti. vi. de consilio pueri epileptici.

Sirupū acetosū dedim⁹ qbusdā egris i potu loco medi-cie nō loco cibi: et sūtr de dim⁹ i potu egris plimis aquā or-dei loco medicie nō loco cibi. Par. Hal. de p̄silio acutorum.

Sir⁹ acetosus ad p̄siliū s̄btilē ē res meli⁹ q̄s ceter⁹ res dulces: et cū hec nō ē q̄s mali chimi et nō ē nociu⁹ stō: nec ē i eo aliqd nocumētū et ē fortioris icidēdis nō solū cibis: verū ē i oib⁹ medicinis: et dare sirupuz s̄giliticuz et accūm s̄giliticum ei qui eget multa icisione: et subtiliatione su-perfluitat⁹ grosse viscosae: et flegmate te oportet. Particu-la. vi. de consilio subtili.

Dixit fili⁹ Zor: sirupū acetosus cū aq⁹ decoctōe carasane sup⁹ dieb⁹ singul⁹ an⁹ cibū ē fidelis i apate lateri: et apati-bus mēbroz iterioz oīuz et lenit egōnē sp̄: et sirupū cū sp̄e-bus sādaloz ipib⁹ pestilētie oib⁹ sumptus est bonus.

Sre q̄ns vsus sirupi acetosi gñat multotiēs i itestis di-sinteria: p̄uocatq⁹ tussis: et nocet mēbris neruof. ij. igēy.

Inuenire medicinā subtiliatiuā pure fridā ē difficile: et ipole. qz acetū qd ē fridū iter res fridas cognitās hz ali-qd caloris i se: q⁹ ipz acuit: et iō cōmiscem⁹ cū eo illā aq⁹ fri-gide quātitate q⁹ possit bibi. et opamur β i egritudib⁹ oī-bus q⁹ refrigeratōe et humectatōe egēt. x. ingeny.

Inuenim⁹ medicias aliq̄s q̄ actōes dīas opant sicut ē acetosa cui⁹ folia s̄ solubilia vētris et scia p̄strictiua: et sūtr brodiū galloz: et brodiū caulis vētris solubilia iuenim⁹. et ipsa vētris strictiua: et lētiscū: et cortices eris strigentia humida vlcera inuenim⁹. p̄strictiū vētris et solubile ei⁹ aquā. Particula. vi. de tyriaca ad cesarem.

Inuenim⁹ medicias inuatiuas aliqb⁹ mēbris corpis si-cut ē eupatoriū qd ē inuatiū inuamie manifeste epati. et reubarbaz sūtr. et nō oīs medicia oib⁹ mēbris ē vtiles: s3 solū cui ipsa cōpetit medicia. Eadem particula.

Medicie q̄ i calitate et siccitate sūt tēpate sūt stōvtiles p̄e alyis medicis sicut sunt rami rubi: et rami vitis: et oēs medicine stiptice s̄m magis sunt stomacho bone. Parti-cula. vi. de consilio subtili.

Melior medicinis cuiuscūq⁹ gñis ē illa q̄ nō ē spasma-ta neq⁹ tenuis sicut p̄ciōz q̄ ē grossior et pinguior: quātita-te tēpata: et oīs medicia q̄ hz odorē sui gñis spālē fortissi-mū ē melior: et hec mēsuratio ē i sapore: et nobilitas medi-cinarum p̄tētaz p nobilitatē partiū simplicii suaz: s3 oīa i-ter eas rōe artificij ē p̄ua. v. mediciaz cōpetētū mēbris.

Corpib⁹ flegmate plenis ex copia ciboz cōmixtoz q̄s hoies sumūt dari eleboz albū β nro tpe nō o3 qz eleboz illud attraheret et egrū fridaret: s3 loco ei⁹ agaricū: et qd ē sibi s̄ile opamur. hec dixit asclebi⁹ et exp̄positōe huius reparationis osium bipocr.

C Sic sicce comeste cū nucib⁹ ⁊ ruta añ assūptōez venēi mortiferi sūt bōe: ⁊ dēdūt a malo. par. vi. d. bōitate chimi
C Lac ⁊ vinū bullita acetū ⁊ sal sūt vtilia venēo vel ei qđ ⁊ crea⁹ i corpe veneno sile. vi. expōis ei⁹ i. vi. epidimiaz.
C Dixit Moyses. B qđ dixit iste: vđ intelligi qđ quodlibet istoz est vtile veneno ⁊ qđ cōponit ex eisde iuxta statum veneni culuslibet.

C Lappar appetitū dīminutū sicutat. emūdat qđ ē i stō ⁊ vte tre ex flegmate: ⁊ p secessū educit illud: apit poros epat⁹ ⁊ splenis: ⁊ emūdat ea comestū cū aceto ⁊ melle: vel cū olo ⁊ aceto ante cibum. y. ciborum.

C Pip lōgū de sui bonitate dissoluit vteositatē grossā infla tiuā: expellit qđ coagulātū ē i stō ⁊ p tīb⁹ sibi adiacenti bus ad infra: ⁊ adiuuat appetitū: ⁊ simile qlibz spēs pipe ris operat. iij. consily sani.

C Allea sunt ex medicinis dissoluetibus vteositatē forti ter: ⁊ nō ipotāt sitim: ⁊ qđ inflāmōem reb⁹ oibus come stibilibus alleū plus dissoluit ipsum tiriacam noie rusti corum vocauit. y. ingeny.

C Poris splenis ⁊ apatib⁹ ei⁹ duris pferūt medicie incisi ue ⁊ apitiue fortiter: ⁊ cortices radici cappar⁹ sūt spleni vti les sic absinthiū epi ⁊ scolopēdiō splēi: sic eupatoriū epi: ⁊ cappar cū aceto ⁊ melle ē mēb vtile his duob⁹. xij. iige.

C Lōzōa regi cocta cū reb⁹ stiptic⁹ ē silis croco. iij. micr.

C Darisni ē medicia multū subriliatua apit meatus stōi mūdat ⁊ subriliat būozes: ⁊ expellit aq̄sitatē oēs fetētem mutās ⁊ resoluēs ipsā: ⁊ adaptās odorē suū: ⁊ pferit oibus egritudib⁹ ex būozib⁹ gñat⁹: ⁊ adaptat putredinē oēs ⁊ ē vtil⁹ vtiuti corrupte: ⁊ reparās ipsā i bonum: ⁊ silt adaptat medicias mortiferas: ⁊ aialiū venena: ⁊ p⁹ hāc i bōitate ē felicha bōa: ⁊ p⁹ felichā ois spēs aromatica quēadmoduz spica: sgnātū. calan⁹ aromatic⁹. y. miernir.

C Aloes lz sit tēpatū ē valde pūi hñti malā cōplonē cali dā ⁊ siccā ex supfluitatib⁹ malis. viij. miernir.

C Absinthiū spālitate sui mūdat lauat ⁊ deponit būozes malos qđ ore stōi pñet⁹: ⁊ colligit ⁊ pstrigit stōz ⁊ coroz borat ipsum. eadem particula.

C Bdelliū lenit lenitate sufficienti: ⁊ cū p excogt ⁊ dissol uit dissolone tēpata. ⁊ terbetia silt bz vtutē silez huic vtu ti: ⁊ ē cū B mūdificatiua ⁊ apitiua meatū strictoz: ⁊ iste sunt res qbus debile epar eget. Eadē particula.

C Spica nardi bz vtut⁹ digestiue i oib⁹ egritudib⁹ fridis nō modicā quātitatē: ⁊ spica celtica ē minoz ipa: ⁊ crocus silt ē medicia cognita que būozes ⁊ egritudies digerit q sunt crudi. ix. miernir.

C Mediciaz curatiua veneni due sūt spēs. vna q pmut tat venenū mortifex ⁊ aufert illud: ⁊ alia q attrahit ⁊ expellit illud ex corp⁹: ⁊ oē venenū mortifex purgat cū me dicia digesta appositā ex: ⁊ attrahit venenū ⁊ aufert ipz: ⁊ opat⁹ B vel cū q̄litate pūia: vel cū tota suba sua. v. medi.

C Ops qđ ei⁹ qđ sumit ex oib⁹ medicis curatiuis sit quā titas tāta qđ nō noceat corpi rōne sue multitudis: ⁊ ei⁹ qđ sumit ex medicis mortifer⁹ sit quātitas adeo pua vt cor pozi nō noceat neq̄ faciat malū. v. medicinarum.

C Daī i potu ex tiriaca maq̄pūctur⁹ scis ab aialib⁹ vene nosis pl⁹ exagio par. fauellāe vni⁹ cuz. 3. xv. vini tēpati forti pxi: ⁊ daī ad bibēdū ex eo volēti facere pegrinatōz ad expulsione nocumētoz aq̄z q̄ritas vni⁹ fabe magne cū. 3. vi. aq̄ calē añ cibū. v. mediciaz cōpetētū matricis.

C Sumit ex tiriaca ad curatōez venenoz q̄ritas auella ne vnius mixta cum vino quantitate coctearium trium. ⁊ in egritudinibus alijs tyriace quantitas miscendorum adinnicem est diuersa: ⁊ hec medicina est bona tam pesti bus corporis q̄ anime: ⁊ qđ aduersat melancolie expel lens sui materiam sicut aialium venenis bibi⁹ ptra mor sum canis rabidi: ⁊ apponit exterius supra plagam velut

vnguentum cum oleo rosarū dissoluta. Et medicina hec sufficit ad liberationem hominū. scilicet a peste sui. Par ticola sexta de tyriaca ad cesarem.

C Quidam medicus sapiēs retulit mibi qđ in terris antio chie morbo pestilentiali quodā tēpore accidēte cui mor bo medicie oēs debiles iueniebant cōsuluit hoibus regi onis ipsius: vt sumerēt tyriacā: ⁊ occupati a morbo ipso q tyriacā sumpserūt būficiū receperūt ab ea ⁊ a morbo sūt liberati: ⁊ mortui sūt q eā non acceperunt. ⁊ qui non erat occupatus morbo ipso ⁊ tyriacā sumpsit a morbo est pre seruatus pestilentiali. Et non est mix⁹ qđ medicina hec ē cōtraria oibus venenis: ⁊ competit egritudinibus in qb⁹ medicie alie debiles inueniuntur. qđ hoc inest ei a virtu te miraculosa quam bz. Eadem particula.

C Inciduntur capita ⁊ caude in qbus est venenū ex cibo rū superfluitatibus animalium que in cōfectiōe tyriace itrant tyriacam si tirie ipse min⁹ alijs tiryis sunt nociue. Eadem particula.

C Aliquid sepi piscis cocodrilli apposituz supra locū mor sus eius statim confert patienti manifeste. ⁊ in captione mustelle fricato loco morzus eius ex ea vidi dolorē mor sus curari fricatōis hora: ⁊ silt capta tiria pistata ⁊ apposi ta supra locū morzus eius vidi dolorē ⁊ a loco cessari pau latim paulatim. Eadem particula.

C In coctōe tiriay caue tibi nō apponere sub olla nisi car bones: ⁊ misce cū carnib⁹ ipsis sal nouū ⁊ anetū viride ⁊ nō siccū. Eadem particula.

C Sapoies caliditate significātes sūt quatuor: ⁊ sunt dul cis: debilior illis: post dulce falsus: post falsus amar⁹: post amarū acutus ⁊ fortior illis. Et sapoies significātes frigi ditatem sunt quatuor: ⁊ sunt ispidus debilior eis: post in sipidum acetosus: post acetosus stipticus: post stipticum ponticus. vinctuosus vō sapor significat tēperatiām qua litatum frigiditatis ⁊ caliditatis ⁊ substātiām subtilem. quinto medicinarum.

C Ponticus infrigidat ⁊ desiccāt: ⁊ ideo congregat cōglu tinat strigit impellit intra ⁊ ingrossat. Acetosus icidit di uidit subtiliat apit mūdat ifundit ⁊ expellit. acur⁹ incidit vidit subtiliat aperit ⁊ mundat: vt acetosus calefacit at trahit dissoluit ⁊ comburit. Amaros aperit mundat vti as clarificat subtiliat: ⁊ incidit humores grossos absq̄ cali ditare manifesta. Insipidi proprietates est ingrossare coa dunare recondere interficere ⁊ dormire. Salis congre gare stringere desiccare: ⁊ fugere humiditatem cum cali ditate vel frigiditate manifesta. Dulcis humectare leni re digerere ⁊ attenuare. Et vinctuosi lenire ⁊ emollire. gn to medicinarum.

C Alicuius ex medicinis pūgitiuis virtus est calida sicut acutus ⁊ amarus: ⁊ alicuius ex ipsis pūgitiuis est frigi da sicut acetose. sed acutus sapor est debilior his tribus saporibus: ⁊ omnium medicinarum virtutes fm magis sunt inequales: ⁊ aliqua est composita ex rebus inequali bus: ⁊ ideo cum saporantur eorum sapor inequalis inue nitur. quarto medicinarum.

C De qđ apparet per odorem vel saporē: vel per vtrunq simul ex acito est pūgitiuū ⁊ calidū: ⁊ est virtut⁹ icisiue ⁊ attenuatiue: ⁊ similiter sunt oia aromata. Cum vō aro mata saporas apparet tibi qđ habeant caliditatem mino rē reb⁹ acutis: ⁊ omnia i qbus est sapor bauracens vel sal sus sunt fm magis horum statūū: videlicet virtutis atte nuatiue ⁊ lenitiue ventris: ⁊ in re amara vtiū ē silis atte nuatiue que non minoz est virtute bauracee ⁊ false. Par ticola sexta de consilio.

C Oēs res amare cū caliditate sua sunt sicce: sed in aliq bus reruz acutay amaritudo: ⁊ humiditas multa mixta cū sua calitate iuenitur: ideo pueritmur ad comedenduz

Particula

res plurimas q̄ sic sunt. iij. medicinarum.

¶ **M**edicine mundificatiue absq̄ punctione sunt hec farina fabarum: aqua farris ordeī semen lini subfrizum ⁊ coagulum quod fit ex ficibus siccis: ⁊ sappa est virtuti mundificatiue ⁊ clarificatiue: ⁊ ē remota a re acuta: ⁊ magis mundificatiue istis sunt terbentina olibanum ⁊ mel dispumatum: ⁊ fortius mundificatiue istis sunt farina orobi radix ireos: ⁊ radix opponaci. vii. miermir.

¶ **M**edicine facientes cessare dolorē veteres siue causa doloris sit humor siue v̄tositas frida vel cala cū q̄cūq̄ sba sit humor sūt cale sicut ē calitas corpis: vel sicut caliditas que ē ī p̄ gradu: ⁊ est cum co subtilitas sube in tantum q̄ alleuiat diminitit digerit: ⁊ purgat id q̄ est digestum: ⁊ compellit a poris: ac ideo non oportet: vt sit in eis stipticitas penitus.

¶ **M**edici nomināt medicias lenitiuas illas que remolliunt corpora dura idurata ex friditate: ⁊ maxie cū ē ī ipsis corporibus supfluitas occlusa sicut ē ī apate duro q̄ medicine nō calefaciūt forti calefactōe: ⁊ nō sunt valde siccati ue ne dissoluāt q̄ ē collectū ī sui p̄n: ⁊ ipsaz calitate sp̄ ē fortior cōplone corporis dissoluens eius duriciē: sicut ē armoniacū bdellium: sigia p̄fecta: ouoz vitella ⁊ adipēs. vii. medicinarum.

¶ **A**d generandū putredinē: ⁊ sanie medicis melior ē illa q̄ cala est ⁊ humida s̄ilis cōplexioni corporis humani: ⁊ melior ad lauādū ē aqua tepida: vel aqua cū oleo mixta: ⁊ melior ad instillādū ē oleū tēperate calitatis: ⁊ melior ad emplastrandum farina frumenti cū aqua ⁊ oleo mixta. vii. medicinarum.

¶ **M**edicie oēs que v̄inā puocant forti p̄ uocatiōe sunt calitatis forti sicut semina specierum apy: ⁊ feniculi gladioli dauci s̄ileleos. fumū gladiol: ⁊ azaz: ⁊ medicie frāgētes calculū sunt calitatē debilis: q̄ calitate debili necesario icidūt ip̄s: q̄ calitate forti: ⁊ siccitate calculus p̄greget quēadmodū radices sparagi: radices brusci: yua: lapis iudaic: vitru v̄stū: ⁊ acetū s̄giliticū. vii. miermir.

¶ **M**edicine cōpetētes ad ḡnationē lacti puocatōe sanguis mēstrui: ⁊ puocatōe v̄ine sūt oēs cale ⁊ sicce ineq̄lis tñ v̄tuti calitatis ⁊ siccitatē: q̄ que calefaciūt calitate tēpata: ⁊ nō siccant cōpetunt ad generatōes lactis. ⁊ que magis calefaciūt: ⁊ nō siccāt siccitate forti puocant sanguinē menstruu: ⁊ que ex his cōposite sunt puocāt v̄inā magis: nec puocāt sanguinē mēstrui: nec generāt lac. ⁊ B genus appropriatū est eis. ⁊ p̄pterea diurectice nominantur. vii. medicinarum.

¶ **A**it Moyses. q̄ conat rōnes scire q̄s scire non ē necesse deducit ad modicitatē īspectōis rez quas scire ē necesse. Et p̄ hoc cōsulo sciēdas eē nās medicinarū q̄ sepe veniūt ī opatōe ⁊ vbiq̄: quaz noia sunt cognita: ⁊ intrāt corp. Et ego sup̄ his oib: tenco me cum filio euferi ex certitudine quā dixit ī libro suo p̄ dicta. B. ⁊ alioz: ⁊ sup̄ aliqb: ex me tallis tenco me cum Auicenna.

¶ **M**edicie tēpate itra calitatē ⁊ friditatē: ⁊ sicce i. y. gradu sūt tres: ⁊ sūt cortices citri macis: ⁊ lēticule: ⁊ īpe tēpate ⁊ sicce ī p̄ gradu sūt tres: ⁊ sunt coriād: semia sparagi ⁊ oleū: ⁊ īpe tēpate ⁊ humide ī p̄ gradu sunt tres: ⁊ sūt sebesten māna ⁊ cassia fistula: ⁊ auz ē tēpatū itra duo tria: ⁊ ē subtile. omnium summa decem.

¶ **M**edicine cale ⁊ sicce ī p̄ gradu p̄bate ī opatiōib: suis sunt. x. y. ⁊ sunt risū: anzarutū: sticados: corona regia: s̄gnatū: camomilla: sericū: tamarisc: cant: cant saracen: coriād: volubil: suchaz: cip̄sius: vernix: sene: phisticus: pu bea: cardomene: lupin: enist: tamar: eupatoriū: agarie: lapis iudaicus: ⁊ iacintus.

¶ **E**t q̄ opant sepe ex calis ī p̄ gradu: ⁊ siccis i. y. sunt medicine octo: ⁊ sūt: absinthiū: orobū: cuscuta: spica: sercasus:

peonia: fumus terre: ⁊ osimum.

¶ **E**t calide ī p̄ gradu: ⁊ tempate intra siccitatē ⁊ humiditatē: vel satis parū sicce sūt medicie. vii. ⁊ sunt semē lini: frumētū: laudanū: mebelebū: storax: māna: ⁊ pinus.

¶ **M**edicine cale ⁊ humide ī p̄ gradu q̄ frequēter veniunt ī opatōez sūt. ix. ⁊ sunt cicer: faseolus: amigdale: lingua bouis: musa: attriplez: s̄isamus: iuiuba: ⁊ iringi.

¶ **M**edicine fride ⁊ sicce ī p̄ gradu q̄ operant sepe sunt. xxxv. ⁊ sūt mirt: lanugo arboz: acacia: emblic: mirabol: lan: citrin: mirabol: chebulan: mirabol: idus: corasene: faba: glans: castanea: bedeguarde: corall: rosa: zafrola: acetosa: tribul: pir: bipogstidos: mocū: nebacū: ⁊ est spēs zarole: rub: ordeū: moz: malū: sciocha: citoniū: granatū acetosum: acetū: cauerien: salix: smaraldus: perla: argentum: ⁊ lapis ematites.

¶ **M**edicie fride ⁊ humide ī p̄ gradu sunt. ix. ⁊ sunt prana: spinachia: viola: scariola: nenufar: cerasa: blitis: sicla: ⁊ malua: cuius caliditas est tepida: ⁊ frigiditas modica: ⁊ humiditas temperata. ⁊ melius quod ex ea est: est succus radices eius.

¶ **M**edicie cale ⁊ sicce i. y. gradu q̄ opāt sepe sūt. xxxiiij. ⁊ sunt v̄tica: osimū: gariofil: abies: balsam: nux muscata: yua: aristologia: zedoaria: asphaltū rubeum: lacca: rapa: mastix: muscus: ambra: lignū aloes: selēge: reubarbaruz: spica: narcise: cheiri: cefeminū: scolopendriū: hermodactilus: prassiū: aloes: cartamus: mel: auellane: daucus: borax: lapis lazuli: alumen: sal: ⁊ coagula.

¶ **M**edicie cale ī y. gradu: ⁊ sicce ī p̄ vel ī p̄n: secūdi gradus sūt sex. ⁊ sunt nux: crocus: balanstia: olibanuz: lilium: ⁊ ficus sicca.

¶ **M**edicine cale ⁊ humide ī y. gradu sunt. vi. ⁊ sunt sebesten: eruca: grana colcolis: lingua auis: mugetū: ⁊ yargil idest nux indica.

¶ **M**edicine frigide ⁊ sicce i. y. gradu sunt. xij. ⁊ sunt verberis: balaustia: dragagantū: lingua arietina: memithe: sumach: campanus: galla: solatrum: gummi arabicum: ribesum: ⁊ psilium: ⁊ est temperatum inter humiditatem ⁊ siccitatem.

¶ **M**edicine frigide ⁊ humide ī y. gradu sūt. xi. ⁊ sūt blitis: pepones: cucumeres: citrull: melon: saracen: lenticule: aque fungi: grifomilla lactuca ⁊ persica.

¶ **M**edicine calide ⁊ sicce ī y. gradu que opant sepe sūt. lx. ⁊ sunt assa fetida: opponacū: armoniacus: bdellū: serapinum: scamonea: galbanum: anisum: cicuta: ciminum: carina: semen feniculi: nigella: anetum: sandonicum: alleum: sathar: mentastrū: cepe: squille: ruta: fercasum: fapaz: apū: checcabre que sicca est ī p̄ gradu. ⁊ auicēna dicit q̄ est calida ī p̄: namicha: sauina: daucus: gladiolus: epithimum: polipodium: caput purgiū: colloquintida: grana indici: elleborum: hipericon: mirra: grana bani: grana balsami: sopus: azarum: cor scphum: crocum: memiram: cantozium: cardumeni: mumia: darfegni: serneb: ⁊ dicit philingē: amomum: oziganum: solica: costus: gariofil: galanga: dozimegi: cubebe: menta: s̄isimbrium: ⁊ castoreum q̄ est siccum ī y. gradu.

¶ **M**edicine calide ⁊ humide ī y. gradu sunt due. ⁊ sūt ziziber: ⁊ cepe. Et medicie cale ī y. gradu ⁊ humide ī p̄ sunt due ⁊ sunt gembuti idest grana zelini siue piper nigrum ⁊ prassia.

¶ **M**edicine frigide ⁊ sicce ī y. gradu sunt. ix. ⁊ sunt iuiquiamus: bungi: mandragore: camphora: spodiū: feufel: sandali: tamarindi: ⁊ sanguis draconis: ⁊ dicitur catar siue muscen.

¶ **M**edicine frigide ⁊ humide ī y. gradu sunt. iij. ⁊ sunt portulaca: semperuiua: fungi: ⁊ virga pastoris ī qua ē acuitas ⁊ est bona ap̄ ostematib: calidis: ⁊ incidit ap̄ostema.

ta: et in egypto dicitur codas.

C Medicine cale et sicce in .iiij. gradu q̄ sepe veniūt in ope-
ratōem sunt quatuordecim: et sunt piper: pip longū qd̄ est
minozis siccitatis: sinapis: piperitru: pediculus elephātis:
cōdes: laureola: nasturtiū: sathbaregi maudane: melerion:
enforbium: porrum cuius sunt species: et cepe cuius sunt
species: et habet humiditatem.

C Papauera sunt frida et sicca i. iij. gradu. et sūt sōnū. puo-
cātia. Sūma medicinarū q̄rū necesse ē scire i plurib⁹ opa-
tiōib⁹ ducentum sexaginta quinq̄.

C Ex medicinis q̄ nō itrāt corp⁹ et opant sepe exterius tē-
perate iter caliditate et friditate sunt q̄tuor: et sunt cera li-
targirū atalmia et liciū: Atalmia et liciū sunt sicce in .y. gra-
du. et litargiz siccū ē modicū: et cera tēpata est iter siccita-
tē et humiditātē. Et fride i p et sicce in .y. gradu sunt ceru-
sa abluta: et plūbū ē frigidū et humidū in .y. gradu. Sūma
oiuz decē et q̄ nō itrāt corp⁹ et sunt calide et sicce in .iiij. gra-
du sunt sex: et sunt pīx colofonia vitreolū cui⁹ sunt spēs et
modicū ex eo itrāt corp⁹. Auripigmētū cuius sunt speci-
es: sal armoniacum et os vstūm ex quo modicum intrat
corpus et fella animalium.

C Sūma oīum medicinarū veniētū sepe in opatōez exte-
rius quaz necesse est scire gradum sunt viginti.

C Colera nālis que noīat citrina venit in opatiōez medi-
cine: et colera q̄ dicii viridis est minoris caliditatis: cola ci-
trina: et cā viriditatis ipsius est humiditas dominans su-
pra ipsam. color vero citrinus cum comburitur redditur
niger. x. medicinarum.

C Fel boninus est fortius oī felle q̄ drupedū. et p⁹ bouinū
fel vrsinū: et post vrsinū fel caprinū: et post capnū fel porci-
nū: et porcīnū fel ē satis debili⁹ istis. x. medicinarum.

C Gella voluc⁹ oīa sūt acuta calida et sicca et fortia valde.
et fella galloz et gallinaz sunt illis fortiora. et iō i medicie
opibus min⁹ intrant. x. medicinarum.

C Sedū est miraculū magnū. qz dū tāgit corp⁹ fridū soli-
dat secū: et cludit ei⁹ poros: et cū tāgit corp⁹ calū dissol-
uit ipsum. vi. ingeny.

C Lerotū scīn ex trib⁹ ptib⁹ olei: et duab⁹ cere deductū cū
aq̄ frida et modico aceti et ifridatū actuali ifrigidat: et bu-
mectat mēbz qd̄ vis ifrigidare. et cū calefit. s. corp⁹ remo-
ue ipsū et fac aliud. Et silt succi fridi cū aqua ordeī: et ace-
to in gbus itincta est aliq̄ petia de pāno subrili lineo: et in-
frigidat ea. x. ingeny.

C Cataplasma scīn cū milio est siccū et leue: et fumositas q̄
procedit ex illo non est pungitiua aliquatenus nec noci-
ua. xy. ingeny.

C Emplīm scīn ex farina frumētī aqua: et oleo coctis cocti-
one temperata est aperitiuū magis q̄ emplīm scīn ex pa-
ne: et emplīm scīn ex pane cocto in aqua et oleo suffocato. q̄
premodis decoctōe multa coquunt pl⁹ illo est dissolutū
uū rōe salis et fermēti q̄ sūt i pane. Et emplīm scīn ex fari-
na ordeī aqua decoctōis radicis altee et oleo decoctis si-
mul plurima coctione distillatiūm est magis isto. secun-
do ad Blauconem.

C Dixit cōplutus in itroductorio suo. Sirup⁹ rasem cum
melle apum factus aromatibus: et musco dicitur sirupus
regum: et est bonus senibus et humidis ad ipsozum humi-
ditatem superfluam dissoluendam. Et est bonus dolozi-
bus iuncturarum ex frigido: corroborat stomachum et
cor: euigilat appetitum et auget coitum. Et dixit in codez
libro qd̄ felica expellit venenum scorpionum et alioz ani-
malium. et ē bona his bonitate cognita: et constringit matri-
ces mulierum cum sibi mulier eam supponit: vel sedet i
aqua decoctionis ipsius. Dixitqz in codez libro qd̄ blacte
bisantie sūt bone mulieri facto ex eis suffumigio sibi aut
date ei ad bibendum contra suffocationez matricis: et cō-

tra epilepsiam pōderis exagy min⁹ cum sirupo pomoz:
et similiter miua muscata est bona suffocationi matricis:
et tremori cordis.

C Explicit particula vigesima prima.

C Incipit particula vigesima secunda de medicinis ope-
rantibus a substantia sua.

Auenio medicinas operantes cū vtuti
b⁹ suis: et opātes cū tota sba sua
sicut i pntib⁹ dico. Par. vi. d tyriaca. ad cesarē.

C Capita soricina cōbusta et cū melle ipastata
et apposita. s. locū alopitie gñant i ea capillos: et
silt finus soricū tritus cū aceto ē vtilis alopitie. et silt est
ei vtilis vestis vipere trita cum melle apposita supra lo-
cum. Eadem particula.

C Cerebrum cameli desiccātū et datū i potu cū aceto epi-
lenticō confert ei. et simile mustelle cerebrum operatur.
Eadem particula.

C Cerebz vespertilionis cum melle est bonū aque i ocu-
lum descendenti. Et idē operat⁹ cerebz pecudis et colliri-
um: qd̄ fit ex felle istrici cū melle cōmixtū est bonū aq̄ in
oculum descendenti. et fel nisi cum oleo irino ē bonū de-
bilitati visus. Eadem particula.

C Cerebrum pecudis ex quo liniuntur: et fricantur gingi-
ue infantium festinant et sine dolore producant dentes i
eis et cornu damme combustum tritum et mixtū cum vi-
no dolozi dentium confert euz ex illo aliquid apponitur
eis. Eadem particula.

C Cornu thauri limatū: et cum aq̄ bibitum coarctat fluxū
sanguinis e naribus. Et idem operantur ossa coxarū ipsi-
us. Eadem particula.

C Canilla vacce cōbusta: et cum melle bibita purgat asca-
rides a veneno. Eadem particula.

C Vermes luti triti: et dati i potu dño ictericie purgat cor-
pus ipsius eadez hora: et sarabiones buliti in oleo ex quo
aliquid guttatim in auriculas fuerit infusum faciūt cessa-
re eius dolorem ipsa hora.

C Canilla vacce combusta et bibita cum sirupo acetoso at-
tenuat splenem grossum: et incitat coitū. Eadē particula.

C Pinguedo anatis eliquata: et cum oleo rosato mixta cō-
fert apostematibus inflammatis: et coziū cete combu-
stum confert apostematibus grossis: et cācer fluuij pista-
tus: et supra grossum apostema appositus dissoluit illud.
Eadem particula.

C Lac vaccinum confert vulneribus intestinozum: et ca-
stozē confert corpori rigido manifeste. Eadē particula.

C Pinguedo cocodrilli apposita loco morsus cocodrilli
ipsa hora appositōis sanat egrū. Et silt mustellaz capita
pistata: et apposita. s. locū morsus vipe extinguit dolozē ipsi-
us paulatim paulatim.

C Ex vapore rsultato a lapide marcasite calefacto. s. quē
irrozatū est acetū cui vaporī mēbz hñs apa duz obuiat
vidi in dissolutōe ipsius miraculū ac si operatū fuisset ar-
temagica. Eadem particula.

C Radix peonie ligata et appensa collo pueri epilērici cu-
rat eum: et hoc ab experto cognoui: et assa fetida i hoc peo-
nie similis inuenit et ipsa etiam est bona apostemati vuu-
larum: et nigellum frictum ligatum in petia leui calidum
et odoratum a patiente coizaz confert ei. Et ex filis feri-
ci maris tinctis ex argibuen quibus strāgulata est vipe-
ra iuolutis collo patientis apostema scrofe vel aliqd̄ alio-
rum apostematū que oriuntur in collo vidi miraculū
miraculoz taliter competunt eis. vi. medicinarum.

C Stercus canis cibati ossibus qd̄ coloris est albi durum
absqz malo odore siccatum tritum et datū in potu domi-
nis suffocationis et apostematū gutturis cū aliqua me-
dicinarum eis competentium confert eis: et datū in po-

Particula

tu dño dissinterie epatice cum lacte qđ est coctum lapide aut ferro candenti confert ei. Et confert hoc similiter vl ceribus veteribus commixtum cum aqua medicinarum suarum: et cōmixtum cum medicinis dissolutiuis: et confert apostematibus duris. x. medicinarum.

¶ Simus pueri qui cibatus ē dieb⁹ tri⁹ pane facto in forculari lupinis et vino modice temperato: et se repletōe abstinuit q̄rto die accept⁹ et deficcatur trit⁹ et ipastatur cū mel: et appensus collo ei⁹ cui accidit apostema gutturis: et si ē in periculo sanat illud. x. ingeny.

¶ Simus lupi cibati ossibus cuius color est albus datus i potu hūti colicū dolorē facit ad cessatiōez ipsi⁹ doloris: et forte ipsum morbum nō confirmatū sanat: et forte sui aduentus in illo qui consuevit illud habere erit debilis cū acciderit et appensus in patiente ipso confert ei vtilitate manifesta. x. medicinarum.

¶ Simus capre cum farina ordei mixtus et impastatus cū aceto dissoluit apostemata dura: et apostema genu et duri cicim splenis: et non curantur cum hoc corpora humida: si cut sunt mulieres pueri et etiam eunuchi. Et sim⁹ bouis quo hidropici fricantur frequenter est eis bonus bonitate magna: et impastatus cum aceto dissoluit apostemata dura. x. medicinarum.

¶ Simus pecudis siccatus: et mixtus cum aceto curat porcos: et carnem superfluum: et plagas ex adustione ignis factas et fornicam in qua gressus fornicarum sentitur. decimo medicinarum.

¶ Simus columbarum tritus et cribellatus quo fricantur membra diu egra calefactione indigentia est eis bonus: et similiter est bonus doloribus frigidis diuturnis sicut est podagra: emigranea: et soda: et dolorib⁹ vētris: spine renum et iuncturarum. x. medicinarum.

¶ Cognitiono virum quēdam qui fuit nostri tempore dante ossa humana combusta in potu aliquibus ipsis penitus ignorantibus: quid esset id quod offerebatur eis: et hoc quidem faciebat: vt ex bibitione ipsa non formidarent: et hic vir curabat cum his ossibus plures homines occupatos morbo epileptico: et iuncturarum dolore. secundo medicinarum.

¶ Simus gallinaceus siccatus: et datus in potu cum aceto patienti suffocationem ex fungis pducit in illo vomitus humorum grossorum viscosorum: et euacuat eum. decimo medicinarum.

¶ Cancro flumini combusti in olla cris rubei ex cinere quorum parte vna recepta gentiane parte media: et olivani parte decima partis: et dati in potu morso a cane rabido cum aque quantitate cocleary vnius magni sunt ei boni bonitate miraculosa: et similiter cinis predictorum cancrozum solus ei vtilis est scatis: et non est ei vtilis cinis cancrozum maris.

¶ Pulmo vulpis deficcatus et bibitus sanat asma: vltima medicinarum.

¶ Frequens bibitio brody cucciardarum: et bibitio ex cor poribus suis curat colicam passionē. vltima medicinarum.

¶ Vermes luti longi qui inveniuntur in terra cum foditur: aut laboratur pistati et superappositi neruo inciso iuuant ipsa boza sibi iuuamine miraculosa: et similiter bibiti cum sappa prouocant vrinam: vltima medicinarum.

¶ In aceto est specialitas que non inuenitur in sibi similibus incisioni cuius colligitur dissolutio et retentio fluxuum: et hoc est ex aliqua causa nature sue calide: et est in eo parua remollitio: et aceti natura est frigida debilitet: primo mirmir.

¶ Splen asini siluestris vel equi siluestris siccatus tritus et in potu datus splenetico ponderis trium dragmarum cum quinqz yncys vini temperati competit illi. Se

ptimo mirmir.

¶ Air Ebilule pater Maruen fili⁹ Zor specialitates multas probauit ipse filius Zor experimentator: cuius filius retulit eas mihi cum miraculis in perscrutatione bonitatum sui: et probatione. Et licet alijs aliquam quantitatem earum dixerit. tamen quia ipse fuit qui probauit eas: et scripsit eas in libro quem compilauit de cibis et misit cuidam regi Hispanie librum ipsum: quarum aliquas quantitatem cum dictamine dixit inspexi: vt eas dicam nomine suo et sunt.

¶ Pondus granorum nouem smaraldi triti et cribrati datum in potu cum aqua ante cibum curat assellationes venenonas: et appensus supra habentem assellationes vel lenitates intestinozum curat ipsum: et smaraldus appensus corroborat stomachum: et est vtilis epilepsie: et retentus et delatus in annulo corroborat stomachum in ore corroborat dentes et stomachum deferenti ipsum et expellit vomitum: et est bonus sincopi: et sententia smaragdi est si cut sententia tyriace: qz non est cōmiscendum cum cibo: sed debz esse distantia temporis itra ipsos ad minus per horas nouem.

¶ Inspecio in oculū asini siluestris adiuvat sanitates visus. etiaz est vtilis descēsu aque in oculum: et dixit qđ hoc est sanum: et nulla dubitatio est in eo.

¶ Comestio capitis leporis eius. vj. qđ comedi potest ex capite est vtilis patienti tremorem: et inueni per experientia qđ est vtilis dormitatioi et paralysi: et qđ cib⁹ ex carnibus leporis calculum frangit.

¶ Inueni per expietiam qđ bibitio aque vbi cocta est mastix est securitas egritudinum epatis et stōi: et potus aque vbi cocta sunt semia melonis ē securitas calculi et colliriatio ex auro pfortat visum et coquinatū semē i vase auri vel aux mixtū cum cognato generaliter corroborat corpus. Et cataplasmatio oculorum ex floribus rosaz tene rarum securitas est in optalmia.

¶ Colliriatio scā ex sirupo ro. zucharino pfortat visum et curat aquā in oculū descendente: certe hoc sanū ē et pbatum: et ego operor hoc ad confortationem visus.

¶ Inueni i gariofilis tritis et cribellatis: et ipositi in pra capitis sero quolibet hiemis tpe securitatē corizaz: et hoc macis operat in oibus partibus eius: et qlibet species mestri est minor i bonitate gariofilis: et similiter cortex citri est minor mace.

¶ Frequens fricatio supra spinā ex oleo amigdalino dulci tepido est securitas incuruationis que accidit senibus: et hoc per experientiam est verus: et cibatio ex rapis cocti visui confert.

¶ Cibiarii scā ex capitis auiū passēz et maxime masculoz: et cibiarii ex rapis coctis cū carnib⁹ vel sine carnib⁹: et silr cibiarii ex pastinacis: et silr cibiarii ex pullis colūbarū surgentibus in volatu: et silr bibitio ex aqua cicēz: qđ libet. n. hoz cibiariozum solū adiuvat coitū: et maxime cū congregantur in cibario vno.

¶ Et dixit qđ colūbe turriū pferunt paralysi: dormitatioi cōplexionis: et tremori: et odor spūs colūbaz in aerē resolut⁹ ē securitas egritudinū pdictaz: et lauacrum ex aq dulci tepida est securitas emorroidarum.

¶ Indumentū scā ex pellibus leporū corroborat corpora senū et iuuenum: et scā ex pellibus agninis corroborat corpora iuuenum: et approximatio ad pelles gattozum generat ptisim et consumptionem.

¶ Cibiarii scā ex radicebus vel caulibus curat rancedinē: et cibiarii ex citony assis post cibū stringit et iocundat corp⁹: et cibiarii cortici citri cōfortat cor: et grana citri conferunt venenis: et cortex luminis pferunt venenis: et idē faciunt frondes arboris eius.

C Libarium muri et aceti incidit id quod generat in ventre vermes. et cibatio ex persicis cum sui malicia confert su-
mositati oris stomachi. et idem operatur carafane sicut per-
sicu et odor persicorum expellit sinapim. et potus succi fron-
dium suarum occidit vermes.

Oleum sinapis infusum in aure surdam guttatim re-
staurat auditum. et similiter oleum tepidum infusum in
aurem competit omnibus doloribus eius.

Cortex interior ventris haberi desiccatus specialitate
sui confert aque in oculum descendenti comixtus cum an-
timonio. et cortex interior ventris structionis sumptus co-
fert specialitate sua stomachatis et calculis dissolvit.

Carnes pullozum accipitris et noctue sunt saporis boni
que corroborant animam et cōferunt melancolie melancoli-
ce et ascēdētis. et cum hoc sunt utiles p̄mixtioni mētis.

Cinguedo ericy opat ad multam erectionem virge et gna-
tionem superabundantie delectationis in coitu. et virga ericy
desiccata trita et bibita opatur ad multam erectionem virge
et idem facit virga damme specialitate sua quam habet.

Cuiube spālitate sua quaz hnt sunt bōe egritudini pul-
monis meri pectoris et vesice. et sunt humide inclinate ad
modicam caliditatem.

Cacetum vini remouet sitim et est potus pfundere colerā:
et corroborat animam. et mirobalani spālitate quaz habent
sunt boni stō. et balsamus sumptus ad pōdus medu milia-
rensis obuiat oib⁹ venenis. acquirat tritus et ex eo detes
fricati dealbat illos et a corruptione phibet eos.

Caba spālitate sui corripit mentes. et lac specialitatem
habet nocēdi cerebro. et aloes habet specialitatem nocēdi
partibus ani. et colloquintida habet specialitatem nocendi
epati. et habire habent spālitate generandi pediculos.
Et ficus habet specialitatem debilitandi epar.

CAmigdalus est specialitas saluandi cerebri substātiā
et saluādi in mēbris hūiditatem suā vera saluatiōe et nō ge-
nerandi humiditatem alienā. et in zuccaro rosato est speciali-
tas corroborandi pulmonem.

Clignū aloes specialitate quā hz est bonū stomacho cor-
roboras ipsius. et est bonū ad expulsionez mali odoris ab
ore et cardōes expellūt vētositatez a corpore. et odor althi
remouet epilēsiā a pueris. et idē operat odor peonie si-
cut dixit Galienus.

C finita sunt verba filij 302.

Cincipiūt vba Cōpluri i spālitate mediciaz q̄s inuēit.
Irit Complutus aqua decoctionis ciceris
nigrozum cum melle bibita trib⁹ die-
bus continuis sanat fortes dolores podagre.
et semen papaueris albi prohibet corizā tam
humoris calidi q̄s frigidi. et portulaca remo-
uet appetitum luti.

CEt dixit oleū canapis spālitate quaz habet ē bonū do-
lozi auricule ex frigido curas ipsius egritudines diutur-
nas et aperiens opilationem sui.

Claro vaccina cocta cum aceto spālitate quā habet pfert
p̄tericie expellēs colerā citrinā p̄ secessus colericos.

Claro ericy desiccata et data i potu cum secaniabim pfert
dolori reni et lepe et ydropisi carnose et epilēse. et ē bona
mingentib⁹ i lecto pueris cum cibantur carne ipsius.

CEt dixit porcelli maris et cōcule delmes cōbusti cum bi-
bitur ex eis pondus dragme vni⁹ cum aliquo sirupoz con-
stringentium sunt boni vlcereb⁹ itestinoz et disinterie. et
habēt magnā vim i reparatione ani et puluerizat⁹ fue-
rit ex eis et in locum suum reductus.

CUirellū oui elixati cum aceto mixtū cum puluere galle su-
mach et modico salis. et sumptū est vtile asellatiōib⁹ for-
tib⁹ vlcerebus itestioz. et semē eruce pistatū et mixtū cum
ouis mediocriter coctis et modico salis qui inuenitur in

stincis et sorbitum magnifice sperma auget.

Cum sumit ps vna radice serpētarie sicce et ptes tres
farine simile et cōmiscēt ipsa cum oleo sisamino et ipastā
tur cum fermento saleq⁹ et fit inde panis. et ex ipso pane sico
co et trito et bibito ad pondus quinq⁹ dragmaz cum sirupo
melleo condito mae quolibet remouet emoroidas et ex-
bit eas per tres dies. et ipsius bonitas in emoroidibus in-
trinsecis et extrinsecis ē cognita et manifesta.

CEt dixit cum sumuntur gūmi oliue et aloes epatic⁹. et ipa-
stant ipsa cum succo frondium pfici et fiunt inde linciy sa-
nant fistulas veteres et illā maxime que est in ano.

CEt dixit succus frōdiū arborum mali acetosi remouet
malicias veneni mortiferi et pūctionū omniū aialiu ve-
nenosoz. et cum bibit pondus vni⁹ dragme et medie frōdiū
arboris mali acetosi siccat cum trib⁹ vncys succi acetosi li-
berat hoc egrum a pūctione vipere et sanat eum.

CEt dixit frondes arboris gabire excitat mulierē ad ap-
petendum coitū intantū q⁹ accidit sibi sicut accidit catt⁹
q⁹ in vsu ipsius clamāt et letant et maxime flores eius.

Chalanga spālitate sua quā habet ē bona emoroidib⁹ in-
trinsecis et extrinsecis et maxie bibita: cum dedi. et lanugo
arboz est bona tremori cordis ex humore melancolico
generato et est bona mulierib⁹ cum sedent in decoctionis
ipsi⁹ aqua. et ciperus hz spālitate eliquādi dissoluendi
et frangēdi calculū ac puocādi vrinā.

Chermodactil⁹ spālitate sua quā hz dissolvit apostēata
podagre et emplastrizāt ex illo. et specialitate miraculosa
quā hz ē bon⁹ emoroidib⁹ intrinsecis cum pōdus dragme
medie. hermodactil⁹ ipastat cum butyro pecudis veteri et
supra locuz egrum apponit duob⁹ sero cum aliquātulo
bōbice. et hec fieri non est necesse sero tertio.

Caurum extinctū sepi⁹ in aceto ex quo lauat⁹ os expellit
omnem malum odorem ab ore et aptat illud. et aurum re-
tentum in ore simile operatur.

CEt dixit lapis qui inuenit i renib⁹ et vesica cōbustus et col-
liriatus mutat albulā veterem et nouam. Et similiter la-
pis fini albus adust⁹ et ablut⁹ cum aliq⁹ ex medicinis mūdi-
ficatinis est ei bonus.

CEt dixit Cristallus combust⁹ et ablutus et sumptus ad
pondus vnius exagy cum vncia vna lactis asine est bo-
nus rigori et tremori. et impastatus cum aqua et linitus su-
pra mamillas prouocat lac et mundat albulaz. hec oia fa-
cit ex specialitate quam hz.

C Explicit particula vigesima secunda.

Cincipit vigesimaltertia p̄cula de diffinitioib⁹ egritu-
dinū et nominū q̄ nō bene a medicis dignoscuntur.

Repletio quo ad vasa ē augmētatio
quātītatis sanguis mē-
ta ei⁹ q̄litate remanēte laudabili fm nām sui
et repletio quo ad virtutē est permutatio qua-
lītatis sanguis: aut in re acutā aut in re pūgiti-
uam aut in hūiores crudos indigestos q̄ virtutē mēbri d-
bilitat et aggrauat et si sit quātitas parua sui B. pbat par-
ticula octaua de flōmia et particula de multitudine.

CImpossibile est inueniri sanguinē pur⁹ in corpore quin
sit admixtus sibi aliqd colere citrine. colere nigre. flatis
vel chimi aquosi. et a me multitudo sanguis intelligitur
sicut chimoz intelligitur multitudo.

CChim⁹ quē nominat. B. in p̄cula de multitudine indi-
gestum ex quo dixit gnari ydropisim carnosam. Et illud
q̄d residet i vrina simile farro fabarū decocto. et est vna
sp̄rum flatis q̄d in locis plurib⁹ noiat grossum.

CSanguis erugineus est sanguis subtilis aquosus cuius
virtus ē venenosa mala acuta et sanguis aqueus est. sū-
guis calidus stabilis et quietus. secundo expositionis ei⁹
in secundo epidimiarum.

Particula

Chilus est humiditas que reperitur in fructibus animalis. et chilus est humiditas que reperitur in fructibus cum comeduntur vel constringuntur. Expositio eius in primo humorum.

CHumiditatis arborum due sunt species. una quae est per constrictionem. et alia est per fluxum fluentem. Prima est duobus modis aut sicut accidit de vis granatis citonys et his similibus cum constringuntur. aut sicut accidit ex frondibus cum teruntur et comprimuntur. et has humiditatis species antiqui nominant chilos. Et secunda est tribus modis: aut est subtilis sicut sub aqua: et dicitur lacrima. aut substantia lacrimae sicut illa que fluit a ramis cum finduntur et nominatur lacus. aut est grossior lacte. Et nominatur gummi. secundo expositio eius supra librum phthimici.

CFrumentum subtile est illud supra quod dominatur mendulla frumenti. grossum supra quod dominatur fursur. secundo ad Blauconem.

CDifferentia inter sudorem et odorem est hec. quia sudor est humiditas subtilis ex humoribus generata. odor est fumositas ab humoribus substantia resoluta. Expositio eius in resolutione humorum.

CLibrum non dicitur digestus cum descendit in stomacum et redit in particulas minimas mollitione sui in eo. sed digestus dicitur cum redit similis speciei corporis quod est ab illo cibandum. particula sexta de consuetudine.

CColera rubea vel citrinam consueverunt medici nominare semel vel pluries verbis publicis colera absque coniunctione nominis denotatis colore ipsius: et cum voluerunt nominare aliquam ex speciebus colerarum aliamque nomine coloris cum ipsa adiunxerunt. ultimo ciborum.

CMembra corporis et humores cum corrumpuntur non dicimus putrida. putredinem vero vocamus corruptionem illam cui odor fetidus est coniunctus. quinto medicinarum.

CSpiritus aeris ingressus in guttur et canalem pulmonis: et spiritus est ea quae per dilatationem et constrictionem arteriarum est actio in corpore toto. tertio morborum et accidentium.

CEgritudo existens in iuncturis omnibus dicitur proprie dolor iuncturarum et que est in iunctura scie tantum dicitur passio scie. et que est in pede dicitur podagra. et egritudo que diffundit se ad iuncturas omnes accidit ex chimis in iuncturis augmentatis extendentibus nervos qui circumdant ipsas. et quod effunditur ad iuncturas multotiens est chilus grossus. decimo mirmir.

CEgritudines dicte civiles sunt que habitatoribus aliquius terre multotiens accidunt aliquo tempore vel instanti ex terre aere aqua vel cibis quibus habitatores ipsi utuntur expositione eius in prima ventorum et aquarum.

CEgritudines pestilenciales sunt quae generaliter accidunt annorum aliquo hominibus alicuius terre ex mutatione aeris ipsius aquarum vel ciborum aut ex mutatione omnium horum trium. eadem particula.

CPneumonia est subalis humiditatis corporis consumptio et desiccatio quam mors sequitur: et pneumonia accidit ex ulcere pulmonis vel ex mala complexione vel ex causa alia: sed pneumonia prope nominatur desiccatio humiditatis corporis quae ex pulmone ulcere generatur. secundo expositio eius in prima epidemia.

CMatrix dicitur nervus similiter membrum muliebri et virile nervus dicitur quod quodlibet horum membrorum assimilatur nervo in ratione dilatatione retractione albedine et sanguine abstinentia: et membrum huius sunt composita ex nervo ligamento et chorda. primo expositionis eius in sexta epidemia.

CLum in corpore dicitur siccitas sola dicitur pneumonia simplex siue sit ex cibi defectu vel voluntaria siue non: et cum dicitur siccitati adiungitur frigiditas dicitur pneumonia composita et hec accidit senibus vel ei qui incidit in simile morbum: et cum dicitur siccitati adiungitur caliditas dicitur pneumonia composita et hec accidit in febribus dependens a membris corporis: cum vero hec

complexio est in corde inclusa dicitur pneumonia vera. in particula sexta de pneumonia.

CAut morbus cum attendis ea que dicitur. si de rigore tremore orripilatione et spasmo apparebit tibi quod nomen tremoris et rigoris sunt duo nomina uniuoca. Et medici de sui consuetudine nominant tremorem id quod causatur defectu virtutis sicut accidit deferenti importabile pondus: et abundantiam supra locum altum habenti timorem: et ex egritudine magna defectio: et nominant rigorem id quod causatur a peste in nervo firma ex contrariis rebus.

COperationum voluntarium totalis amissio dicitur dissolutio vel mollificatio. turbatio vero earum dicitur dormitatio. et cursus ipsarum diuersus dicitur spasmus. quinto morborum et accidentium.

CEt dixit in particula quia dicitur pulsus amissio sensus et motus est species dissolutionis.

CDormitatio est res composita ex tarditate sensus et tarditate motus. Et accidit dormitatio ex frigiditate aeris impellente nervos. et accidit ex contactu cuiusdam animalis maris. et cum primo membra dormitantur: et postmodum insensibilia et imobilia redduntur huius nomenclaturae species dissolutio nominatur. quarto morborum et accidentium.

CGuttur est canna pulmonis. et cum nomino instrumentum vocis intelligo canalem pulmonis. guttur et sifac quod est intra guttur et intra cannam pulmonis guttur et sifac solitum est et grossum. septimo mirmir.

CAut Morbus. Qui exposuerunt libros Galieni in nominibus aliquibus errauerunt: quorum oportet me recordari. quidam ipsorum tunicas membrorum interiorum nominauerunt in iunamento membrorum sifacia: et dixere esse sifac stomaci et sifac meri interni et externi. et multiplicauerunt hec nomina in libro illo. Similiter dixere tunicas oculorum sifacia et nominauerunt pelliculam tertiam ex pelliculis nuche sifac. Hec igitur dicta non faciant te errare.

CMedici consueverunt dicere pulsum spissum quod in principio accessionis febris est valde prius et equalis. Et dixere calorem spissum accessionem et fortificationem sui quod per ceptionem horripilationis frigiditatem extremitatum et inclinationem ad somnum in corpore toto nullatenus equalis sunt.

CCum apponis digitos supra arteriam: et deinde elenas eos et iteque cum apponis ipsos et iuenis motum pulsus diminutum huiusmodi pulsus deficiens appellatur. Et cum apponis digitos. scilicet arteriam et motum iuenis manifestum: et quicquid apponis iuenis motum ad diminutionem tendere quousque totaliter cessat hic status dicitur pulsus finit. et huiusmodi causa est turbatio operationum. id est pulsuum.

CPulsus debilis et prius motum cuius finis in appositione digitorum supra arteriam iuenis minor est primo aliquantulum: et tertium minorem secundo similiter eadem mensura. et quartum minorem tertio similiter et sic de singulis dicitur cauda foricina. Qui cum perseverat in paruitate quae sibi accidit et non mouetur ab ea talis pulsus dicitur cauda foricina stabilis. et cum non cessat diminuiere quousque talis pulsus dicitur cauda foricina finita: et cum de paritate quae sibi accidit non cessat paulatim crescere donec perveniet ad magnitudinem aliquam. et est equalis primo pulsui vel equalis talis pulsus dicitur cauda foricina tornacia. primo pulsuum.

CPulsus quod iuenit in medio sui grossus et in extremitatibus subtilis dicitur inclinatus et arcuatus. primo pulsuum.

CFebris inclusa et febris continua sunt duo nomina uniuoca quia sive febris dicitur febris inclusa et dicitur febris continua: et dicitur et febris adures per plurimum calorem suum. secundo crisis.

CUbi dixit Galienus et probavit quod posita febris due sunt species. videlicet una que componitur ex flegmatica et colerica: et alia que componitur ex febris alys intelligit ipse quod febris composita ex flegmatica et colerica est illa que incipit diuersis horis. et composita ex febris alys que inchoat una hora. secundo febrium.

Generationē apatis lacerti costaz febris sequitur: et spiritus spissus et parvus et huiusmodi egritudo est similis apostemati lateris quod caret sputo. Et differentia inter ipsas egritudines est ista: quoniam dominus huius egritudinis non habet tussim: et in pulsu eius non est duricia neque febris acuta ut est febris apostematis lateris, et malicia spiritus in hac egritudine est minor quam in egritudine lateris, et aliqua horarum dum comprimuntur supra locum egruz extra sentiunt dolorem, et cum digeritur hoc apostema dissolvitur sanies que est in loco: et cum exit exterius ad cutem tunc indiget apertura. quinto scientiarum.

Cataplasma est quodcumque corpus externum calefacit, et sunt species eius quinque: humidum siccum pungitium medium inter hec et tempus, humidum ut vter vel vesica aqua cala repletis et similia, siccum ut tionalie calefacte ad ignem, siccum ut milium torrefactum, pungitium ut sal calefactus in sacculo positum orobum vel similia. Orobum autem virtute sua sufficit ad divisionem humorum grossorum digonem et dissolutionem ipsorum, medium ut ordum et orobum pistata et cocta cum aceto forti tepato minus illo qui bibitur in sacculis posita et similiter furfur tepatum ut approximatio corporis infantis puuli carnosius aut catuli canis et similia ad corpus aialis. Expositione eius in secunda morborum acutorum.

Ericatio tepata est que cum cale fieri corpus incipit prohibetur. septimo ingeny.

Terre orientales sunt que sunt posite in summatibus motuum supra quos sol lucet tota die. Item civitates orientales sunt que possunt veteris orientalis: et ipsarum pars occidentalis est cooperta et orientalis discooperta, et terre occidentales sunt contra istas. Expositione eius in secunda ventorum.

Quodcumque vlcus cutis non perforat et serpit nominio formicam, et quodcumque vlcus cutis perforat: et carnes serpit nominio corrodens. sexto expositionis affozimorum.

Coagulatio sanguinis multa est sanguis tactui manifestus, particula sexta de apostematibus.

Fistula est vacuitas stricta in longum producta que coadunatur in descensu superfluitatur in ipsam postmodum separatur. particula sexta de apostematibus.

Cutis subtiliata valde quam diu in subtilitate ipsa permanset: et non consolidat se carni dicitur hec egritudo fistula et forte de res absconsa. secundo ad Hlaconem.

Carbo est apostema calidum cuius generatio est ex sanguine cui accidit ebullitio adeo quod cutis corburit, et hoc vlcus antecedit ampulla similis ampulle facte ex combustione ignis: et sequitur illud febris acuta que supra patientem celeriter diffunditur. particula sexta de apostematibus.

Et in prima particula febris vlcus nominatur carbo ex sanguine inclinato ad coleram nigram valde calido generatur.

Cum membrum humiditatis fluctat ex ore venarum in partes carnis eius vel lacerti vacuas sicut spogia humiditatis satiatur dicitur apostema, et cum humiditates ipse putride corrodunt aliquam particulam carnis et alterius, et loco ubi putredo colligitur concauat dicitur nascentia. Et cum humiditates nascentie intra quandam pelliculam dyasfragmati similes includunt dicitur dubel, que humiditates cum sunt in cute tantum furunculi nominantur et sunt calidi, peiores tamen sunt qui intra corpus sunt, et tunc furunculus est dubel similis que ab invicem non differunt nisi duricia tantum. particula sexta de apostematibus.

Dixit Salienus in prima particula sexte expositionis epidimiarum nomen dubel secundum Iprocatez cadit supra omnia apostemata, et secundum Salienum in locis pluribus similiter nomen ipsum cadit supra omnia apostemata, et in medicina verbis suis habet de omnibus apostematibus predicare.

Dumbelet et baruli vno humore generantur et non differunt nisi si multitudine humorum tantum, et in barulis est

cum purgatione corporis procedendum, hic autem humor qui barulos generat cum est caliditatis parve accidit ex eo puritus tantum, et cum est caliditatis magne accidit ex illo scabies, et cum est multe grossitudinis et multe frigiditatis ex illo accidit baruli lati, secundo expositionis eius in sexto epidimiarum.

Rubea est egritudo que generatur ex superfluitatibus fluxus ad membrum compositis ex sanguine et colera citrina calidioris caliditatis sua naturali, vel ex sanguine calido et bullienti subtilis substantie fluxu in membris, et sclerosi apostema durum, scilicet egritudo generata ex humore grosso et viscoso residanti in membro cui accidit, et eius species sunt due, una cuius non est sensus et ipsi impossibilis est cura, et alia cuius sensus est debilis et ipsi difficilis est sanitas: et apostema quod dicitur saneagane, et est status ad mortem accedens: generatur ex sanguine valde grosso in loco profundato ubi spiritus perit, et ipsius curatio est purgatio sanguinis profundi in membro cum scarificatione profunda vel cum in cisione loci ut exeat sanguis potius quam exire ab alio apostemate est necesse, secundo ad Hlaconem.

Cum apostema nominatur rubea in frigidatur et induratur redit dissolutio eius difficilis, et nominatur id rubea dura. Et cum ipsum componitur cum apostemate molli dicitur rubea mollis, xiiij. ingeny.

Loquutionis nostre est nominare quodlibet apostema quod venit ad duriciem et doloris insensibilitatem sclerosi, et huiusmodi apostemata omnia vndeque sanantur, ultima ingeny.

Cum mala complexio membri vlcerati non est stabilis vlcus est digestionis difficilis ex humiditatis consuetudine, et vlcus ad ipsum multis vel acutis, et dicitur vlcus hoc vlcus indigestum, et cum stabilis est mala complexio membri ipsius et dominatur supra membrum egritudo intantum quod ex ipsius complexione mala corrumptur membrum nominatur vlcus hoc vlcus malignum, et vlcus quod est malignum malignitatem multa et forte vlcus fortissimum appellatur. prima et quarta catagenis.

Sclerosi species due sunt, prima generatur ex flegmate grosso et secunda generatur ex amurca et fece sanguis: et ambo apostemata sunt magis dura absque dolore, et cognoscitur secunda species per colorem sui nigrum, particula sexta de apostematibus.

Cancer est apostema quod generatur ex colera nigra, cuius due sunt species, una generatur ex colera nigra pungitua et corrosiva in carne effusa que totam carnem que est circa se vlcera, et dicitur cancer vlcerosus: et alia generatur ex colera nigra temperata, et cancer sine vlcere nominatur. Eadem particula.

Omnium apostematum cancrorum generatio est a superfluitatibus melancolicis et he superfluitates ad inferiora corporis cum declinant et expelluntur ex ore venarum que sunt in ano vel ex ore venarum vulue per vires tatem expulsiuam naturalem que est in eis talis expulsio sanguinis emoroidarum purgatio nominatur, et cum impelluntur ad crura generantur ex eis varices. Et cum impelluntur ad cutem totius corporis generatur ex eis lepra, secundo catagenis.

Coadunantur in corpore ex corruptione multa vlcus humorum malus vel colera nigra vel colera sicut viride eris que serpit et inuadit membra circa se existens et tantum quod corrodit membrum sanum positum iuxta membrum egrum, et hec egritudo nominatur corrodens. particula sexta de apostematibus.

Corrodens dicitur vlcus quod corrodit interius, et mesera dicitur vlcus quod corrodit exterius, et mesera etiam dicitur lana

Particula

- humida et non lana lutosa. Expone ei⁹ in tertio humor.
C Idropisis carnosa dicitur idropisis: et dicitur leucosteg mantia. et species ytreia dicitur codunatio aque. quinto scientiarum.
C Et dixit in expositione sua in quarta afforismorum. Idropisis tripani est illa quam nominat Ipoeras idropem siccam.
C Inflatio est coadunatio flegmat⁹ subtilis et egritudo nominata ganeagae est principium mortis membrorum radicalium per ter ossa. Et cum hec egritudo est cum corruptione ossium de secacules. particula sexta de apostematibus.
C Differetia iter inflationis et apostema hec est. quia cum appois digitum supra inflationem non se inclinat cutis et cum percutis audis sonitum sicut sonitum tripani. et apostema molle cum tagis inclinat se et descendit ultima ingeny.
C Alopecia et tiria est egritudo una sed eaz⁹ nomina sunt inequalia ratione figure loci. quia de tyria egritudo capitis cui abraduntur capilli. et redit locus tunc similis tyrie a pelle sua ex poliate. primo miernir.
C Accidit cuti capitis quedam egritudo de genere apostematis in quo sunt minuta foramina humiditate subtili et viscosa plena et vocat⁹ tin ea. et accidit cuti capitis quedam egritudo huic similis cui⁹ foramina sunt maiora et latiora foraminibus tinea plena humiditate simili fauo mellis et nominatur fauus primo miernir.
C Tinea est vlcus minutum quod accidit cuti capitis ex quo fluit fumositas non subtilis ut aqua. nec spissa ut mel fluens ab vlcere fauoso quod ex flegmate falso boracco generatur. Particula sexta de apostematibus.
C Larni molli quod est in igitibus subaffectis et collo cum apostemata accidunt calida et glades loci iduratur et cresunt hec egritudo nominatur scrofa. Eadem particula.
C Duricies testiculorum de hernia carnosa sicut humiditas aquea collecta. et pellicula iuxta testiculos posita dicitur hernia aquosa: sed hernia totalis et hernia intestinorum sunt nomina inuenta a modernis medicis. ipsi enim appellat omnia apostemata que sunt iuxta testiculos hernias. Eadem particula.
C Ex humoribus generis colere citrine in capite regnabit⁹ generatur angustia et permixtio mentis: et ex humoribus frigidis flegmaticis accidunt stupor et litargia. et ex humoribus medicis inter ipsos timor subit⁹ cum stupore iunct⁹ generatur. Et hec egritudo est pusilla permixtio mentis.
C Eger non debet habere obtusificationem nisi qui stimulatus a somno difficile euigilat. Et eger cum mor⁹ ab aliquo non difficile excitatur a somno huiusmodi somnus longus et non obtusifacio appellatur. et ex frigiditate cerebri accidunt ista duo. Expositione ei⁹ in secundo afforismorum.
C Frenesis frigida quod de litargia generatur ex frigiditate cum humiditate mixta cerebro dominanti: et congelatio generatur ex frigiditate siccitati mixta que in cerebro dominatur et vigilia generatur ex cerebri caliditate tantum. vel ex cerebri caliditate cum materia iuncta. Expositione eius in secunda afforismorum.
C Et dixit in particula parua de pulsibus. Egritudo dicta obliuio accidit ex apostemate flegmatico quod in diafragmate cerebri generatur.
C Appoplexia est cum spirit⁹ animalis currere ad caput nequit vel ex genere de egritudine apostematis in cerebro generati vel ex repletione ventriculorum cerebri humiditate flegmatica. et secundum quantitatem accidentem huic egritudini est ei⁹ grossitudo et fortitudo. Expositione eius in secundo afforismorum.
C Aliqui antiquorum inspicientes appoplexiam esse egritudinem deiram demonum nominauerunt. et aliqui eaz⁹ lunam. Lunam autem dixerunt quia in circulatione lune accidere consuevit. Et Plato imposuit ipsi morbo nomina demonum quia capiti accidit et manifeste nocet loco dei. scilicet cerebro. quarta expositionis eius in libro phthymei
C Mania est permixtio mentis continua absque febre. et frenesis est permixtio mentis continua cum febre. tertio expositionis eius in tertio epidimiarum.
C Melancolia egritudo melancolica et melancolia melancolica nominatur. Expositionis eius in sexto epidimiarum.
C Amissio imaginationis necatio et congelatio dicitur. Et operatio ipsa lesa mediocriter permixtio mentis et congelatio dicitur. Et amissio rationis scientie amissio nominatur et operatio ipsa mediocriter lesa mentis permixtio appellatur. tertio morborum et accidentium.
C Spectem melancolie melancolice cui⁹ principium est a stomacho aliqui antiquorum nominant egritudinem cutis ventris inflationem et ascendente similiter inflationem. tertio scientiarum.
C Egritudo quam medici nominant galeam et cheude est quedam ex egritudinibus capitis scilicet soda vetus difficilis curationis que in principio sui leuiter nocet. et cum egritudo ipsa prolongatur accidunt domino ipsius accidentia fortia adeo quod non potest audire verborum voces nec videre magnam lucem neque magnam mutationem et stare desiderat in obscuro propter fortem dolorem suum. tertio inuamentorum.
C Permixtio mentis que accidit ex frenesi quod est apostema calidum ortum in cerebro aut in ei⁹ pelliculis non accidit subito sed successiue: nec cessat in hora declinationis febris. Et permixtio mentis que accidit in febribus adurentibus. et que generantur ratione aliorum membrorum accidunt subito et cessat cum egritudines ipse cessant. et permixtio mentis que oritur ex apostemate dyasfragmatis est proxima permixtioni accidenti ex frenesi: et non cessat ipsa tempore status. quinto scientiarum.
C Ex multitudine humoris flegmatici grossi frigidi absque putredine in cerebro generatur species una obtusificationis sine febre que necatio et congelatio dicitur. et ex putredine dicti humoris febris accidit que egritudo dicitur litargia. decimotertio ingeny.
C Aqua cum in oculum se diffundit et deinde inter cristallinam et siphac corneum adunatur coadunatio aque in oculo a medicis nominatur. x. inuamentorum.
C Pellicula cognita coniunctiua cum apostematur apostemate sanguineo nominatur egritudo hec obtusitas quod nocet plurimum visui corumpens ipsum in statu suo via accidentaliter. sed cum in ea generatur rosca vel vngula visus obscuratur per accedens vneam concludendo. quarto morborum et accidentium.
C Cum corroditur aliqua pars corneae et egreditur aliquid tunice vnece hec egritudo dicitur acumene corneae siue cristallus: et putredo cum est in tunica cornea nominatur sanies corneae. et cum corpus pingue viscosum oritur in corpore palpebre ex parte interiori talis egritudo dicitur auracus: et cum color palpebrarum redit rubens et pili cadunt talis egritudo dicitur scabies. Et cum caro palpebrarum superioris anguli oculi amittitur lacrima nominatur. quarto miernir.
C Fistula que fit in angulo superiori oculi est egritudo quod dicitur scabies: et apparitiones que accidunt visui oculi grossities et duricia nominatur. quinto miernir.
C Surditas est egritudo que non audit verba suavia aliquid tenuis in principio et audit debiliter vocem fortem que egritudo in processu longi temporis puenit ad priuationem auditus. tertio miernir.
C Caro superflua generata in naso apostema dicitur fistula et polipus. Eadem particula.

C Nomen pustule cadit supra oē vlcus ortū in siphac qđ ē intus in ore cuius caliditas ē ignea: 2 ipsa multoties generat i infantib⁹ ex malo lacte. nec noiat pustula nisi illa que putredine caret. qđ si acciderit in eo putredo aliqua ex diuturnitate tpsis hec egritudo corrodens a medicis appellatur sexto miermir.

C Lanna pulmōis dī guttur 2 nomē gutturis ē attributū spālter illi loco vbi terminat⁹ nasus meri 2 guttur pter radicē lingue. 2 i canna pulmōis ē lacert⁹ q dignoscit⁹ p vniulā: 2 vniula ē nomē plura significās gutturis. s. partes duas. prima particula hali. de voce.

C Squinātia ē apostema qđ orit⁹ i collo cui⁹ spēs tres sūt vna fit itra collū in arcu ei⁹ 2 ē principium canne. 2 nihil apostematis apparet exterius. alia fit extra 2 non sentit eger suffocatōm 2 hec ē salubrior oib⁹ alyis. tertia capit colli arcū iteri⁹ 2 exteri⁹ q peior ē oib⁹. 2 eger sentit suffocationē in hac 2 in illa in qua nihil. apostematis exterius apparet. quarto scientiarum.

C Dis spēs asinatis q subito accidit ē calida 2 pulsus do minoz asinatis calidi ē sp ineq̄lis. secūdo pulsus.

C Cōstrictionē spūs q accidit alicui sicut est illa q accidit ei q cōstrict⁹ ē sensibiliter cōstrictiōe forti medici de co rūs cōsuetudine nominat⁹ asina 2 statū erectū: qm stat⁹ pe ctoz domini hui⁹ egritudinis ē erect⁹ cū expirat. 2 egritudinis cā ē cōstrictio accides pectori: aut ex apate qđ ē in illis mēbris: aut ex humorib⁹ viscosis fluxis inter pe ct⁹ 2 pulmonē: aut ex hūorib⁹ grossis 2 viscosis fluxis in partes cāne pulmonis. vii. miermir.

C Egritudo q nominat⁹ angustia spūs ē egritudo q gñat⁹ ex hūiditatib⁹ grossis 2 viscosis i cāna pulmōis iuniat⁹ 2 h nomē nō cadit nisi spālter sup egritudinē istā. eadez pti.

C Corruptio ciboz i stō i qlitate extranea 2 nō i eā q ē naturalis dī mala digestio: 2 cessatio virtutis cōtētiue stōi noiat fastidiū: cū vero stomach⁹ nō colligit cibū aliq mō: nec ipē i cocludit cōclusiōe bona: assiduitas h⁹ rei adducit egritudinē q itestioz lēitas appellat⁹. iij. mor. 2 acci.

C Appetit⁹ maloz ciboz cū auget⁹ dī appetit⁹ canin⁹: 2 h fit cū humor malus acetosus 2 pūgitū⁹ ē in stō. Et ipsuz corpus stomachi corruptum ē corruptione multa. quarto morborum 2 accidētū.

C Cū opat⁹ stōs expulsionē rei nociue pos ad qđ supflui tas ipa declinat. 2 spālter cuz h tot⁹ stōs opat⁹ pos vtrūqz suū vomitū facies infimul 2 secessū nominat⁹ hec ptur batio vētris. sexto morboz 2 accidētū.

C Fastidiū ē qđ accidit ex cibo iordiate assupto pus vel posteri⁹ quātitate multa vel qlitate mala. v. scientiaz.

C Stomacatio dī cessatio appetit⁹ cibi absqz stōi apate Et i hac egritudine sentit⁹ post cibū grauedo. angustia. 2 tor tio: quā nō nisi difficulter corp⁹ tolerat. 2 similiter stōa catio dī qđ habet corp⁹ turbare post cibū 2 spālter cū vomitus prouocatiōe. octauo miermir.

C Egritudo dicta bolism⁹ ē sincopis q accidit ex frigidi tate magna ozi stōi domināte. i pticula pua d pulsibus.

C De oēs egritudines stōi videlicet diaria cessatio appe tit⁹ cibi sine apate. fastidiū vomit⁹ 2 bolism⁹ sincopis. s. q egritudo accidit defectiōe virtutis sensibilis ex ore stōi pūctiōe curat⁹ cū stipticis medicinis: qb⁹ medicie calide 2 sicce multoties cōmiscēt. viii. miermir.

C Egritudo noiata a medicis egritudo epatica ē illa cui⁹ domin⁹ vo. at epatic⁹: 2 ē egritudo male cōplexiōis epa tis absqz apate sicut egritudo stōi stomachatio noiata: cui⁹ stōus absqz apate ifirmat⁹: 2 h ē icognitū: i mala pplexio aliqñ ē i corp⁹ ppxio epatis: 2 aliqñ i arterijs 2 vēis cir cūdātib⁹ epar: 2 aliqñ ē mala cōplexio i vys circūdātib⁹ ipsas arterias 2 venas. Eadem particula.

C Medici dicūt i dictis suis spleneticos i llo s quoz sple

ni duricies 2 lapidositas absqz apostemate accidit 2 egritudo que dicit⁹ diffinteria vera ē vlc⁹ intestinox. 2 hoc vlcus vel est sine putredine vel cū putredine. 2 qđ ē cū putredine medici de eozum consuetudine nominat⁹ vlcus serpens 2 etiam corrodēs quod lana humida ab eis dī 2 non lana lutosa. ix. miermir.

C Liēteria ē cibi nō mutati exit⁹ frequēs 2 diaria ē ege stiois lenis exit⁹ frequēs. iij. expositiōis ei⁹ i pma epidi.

C Ulcera cū accidūt itestino recto noiat egritudo h dī sinteria ex qua generat⁹ domino ipsi⁹ pūctura fortis. 2 dī sideriū surgēdi ad fellā 2 nō exit nisi modicū qđ. 2 pmo egredit⁹ flegma 2 saniofitas. 2 cū tps elongat⁹ egredit⁹ ite stinox ratura. sexto scientiarum.

C Cū accidit pūis intestinis apostēa duz ant opilatio ex fece dura itm q patiēs euomit affellationē. Egritudo h dī pleos. 2 pauci ex his q patiūt⁹ hāc egritudinē liberat⁹: 2 tūc egrotant omnia itestina 2 stomach⁹: 2 nō possūt reti nere q sūt i corporib⁹ eoz ēt hora vna. 2 egritudo hec cū ē cū pūctura noiata liēteria 2 egritudo ventris. 2 patro nus eius dī vētrosus. vi. scientiarū.

C Egōncs sanguinee sunt ille que pprie ex itestinoz vlc cere fiunt. vi. scientiarum.

C Egritudo q nominat⁹ laxatio vrine dī ab aliqb⁹ diabe tes 2 ab aliqb⁹ stis fortis. qz domin⁹ hui⁹ plurimā hēt si tim 2 potū plurimū bibit ac migit cito quod bibit. 2 hec egritudo orit⁹ ex renib⁹ 2 vesica sicut liēteria orit⁹ ex sto macho 2 intestinis. Eadē particula.

C Pūgitūū cibi intrantis stōm qđ in eo nō digerit⁹ imo ab eo 2 i intestinis expellit⁹ ad exteriora egestio nominat⁹ pti. vi. de vicys indiuidui.

C Os matricis 2 collū sūt duo noia vniuoca qz caput col li matricis qđ ē ante maricē in quā virga ingreditur di citur os matricis 2 os mificis dicitur collum matricis. ex pōis eius in quinto afforis.

C Supfluitatū cōfluentū ad loca q ipsas recipiūt i pleu resi 2 tussi aliqua quātitas trāsmittit⁹ ad vētrē iferiorē 2 itestina 2 expellit⁹ ide p secessus lenes opante hoc vir tute expulsua cū tremore fori aliq remanet ibi. 2 aliq ad exteriora cutis madaf. v. mor. 2 acci.

C Substātia spūi similis nō corrūpif pp duas cās. vna ē qz ipa substātia generat spūz. sanguinē: 2 calorē p q opa tiōes mēbz i cuiuslibet corpis sūt sicut cā sui: 2 alia est qz i mēbris ipis dicta substātia reperitur.

C Mola dī caro q generat⁹ i matrice mulieris 2 eā muli er generat absqz figura. vltima ingeny.

C Medicine itrates iteriora corpis dicūt a medicis me dicine egritudinib⁹ cōpetētes. primo miermir.

C Medicine cōpetētes sunt ille q cōpetūt plurib⁹ egritu dinib⁹: ēt si collecte sūt ex medicinis cōtrarijs: nō tm i q litate 2 virtute earum primi gradus: sed i virtute secun di quinto catagenis.

C Medicina porrosa 2 medicina rara vnu vocat⁹: 2 ē me dicia q calefacit capita nō itēle: 2 desiccāt min⁹ qz calefa cit: cui⁹ substātia subtilis ē sicut camomilla 2 visc⁹ aperit poros 2 rarefacit cutē corpis. 2 iō hmoi medicine vocant⁹ porose 2 rarefactiue: Medicine vero aperitiue dñr ille q oza venariū aperiūt iferi⁹ 2 sūt calide 2 cū sba grossa vt allea cepe absinthiū 2 fel tauri. v. medicinarum.

C Medicina lauatiua clarificatiua vel mūdificatiua po roz 2 foraminum dicitur illa que manifeste extergit lu tum quod est in locis porosis 2 perforatis. sicut mel. fari na lupinorum. farina fabarum ordeī ozobi 2 alioz de numero granorum. Et similiter omnis medicina bora cea subtilis est aperitiua: que multitudie 2 paucitate tā tum differunt inter se. v. medicinarum.

C Medicine calide 2 hūide corrūpūt rem cui obuiāt: et

Particula

id oleū medicine putrefactive. et similiter oēs medicine calide et sicce cū substātia grossa q̄b⁹ inest modica pūctio vel adustio modica absq; dolore dicū^r medicie putrefactive q̄ liq̄faciūt et comedūt carnē: et operāt i ipa q̄b⁹ operat putredo: vt sūt auripimētū. consolidatio auri. et vermes pini. et res que lupos occidūt. v. medicinarum.

¶ Noces regis sūt noces cōmunes: et nucicule sunt auelane que alio nomine bunduche appellant^r. Et saginā antiqui nominant schielē: et milium est species sagine. Particula sexta de bonitate chimi.

¶ Differūt grassities et sepū humiditate et siccitate: quia grassities est humida plurimū vt oleū quod est ingrossatum et desiccatum ratione vetustatis sue et sepum est siccum plurimū. et ideo cum liquefacis sepū et dimittis ipm congelatur statim. tertio ciborum.

¶ Lac q̄b⁹ acescit t̄pis mora post subtractionē butiri sui d̄r lac acre: et oua cocta plurimū dicū^r oua dura: et q̄ non sunt bene cocta oua mollia nūcupāt: et q̄ sūt modicū cocta ad ignē trīnmō calefacta dicū^r oua forbilia. iij. ciboz.

¶ Aqua mellis. d̄r y dromel: et potus eius bonus ē et vtilis: sicut potus vini albi: cuius substantia est subtilis similis aque. tertio ciborum.

¶ Nomina lactis. Illud lac q̄b⁹ motū habuit intra vias et ab eo butir⁹ extractū ē d̄r Muehit. d̄r ē et alio nomine duc. et illud acceptū et ebullitū donec igrossat: modico salis in eo apposito absq; eius appositione ad solē d̄r far. Et acceptū et dimissū ad solē quousq; crescit ipsi⁹ acetositas d̄r masile: Et ipsū coagulātū vel per coagula sibi apposita: vel p̄ dimissionem sui dieb⁹ aliquibus quousq; coaguletur nominatur Raibū. Et arabes cum lac est grossus nomināt illud raibū: et nomine alio mesache. Et si dimittat adeo q̄ acetositas sua crescat appellatur charesus. Et cū bullitum est mesache intantū q̄ exiccatur et igrossatur nominatur recocta. Sumpta sunt hec nomina ex electione quam fecit rasis ad filium telmitti.

¶ Illud q̄b⁹ emūgit ab aīali p̄r t̄pe: aliq̄b⁹ dieb⁹ post partū d̄r lac. et cū partes pinguoſe aque casei separe p̄ ebullitionē coadunāt. d̄r lur seu zūddū. Et zūddū sale sibi apposito. et bullitū intantū q̄ aquositas sui deficiat nominat butirum. Sumpta sunt ex electione eadem.

¶ Antiqui nomināt mutationē substātie mām spēm nō sibi similē corruptionē: sicut ē mutatio vini q̄b⁹ mutat et redit acetum et sicut ē corruptio q̄ accidit plurib⁹ trabib⁹ cū corripunt et redeūt sicut puluis et cinis. et medici et maior pars vulgi dicūt corruptionē rē pmutatā et corruptaz i sui substātia cū fetore: et non accidit nisi substātijs que inclinate sunt poti⁹ ad irrorādū et humectādū. secundo expositionis Sal. supra libū ptimei.

¶ Explicit particula. xxiij.

¶ Incipit particula. xxiiij. cōtinēs aphorismos depēdentes a miraculis repertis in libris medicorū.

It moyses. Iohanniti⁹ trāstulit libū mulier⁹. et eū exposuit Halien⁹. i. quo libro plura iueni supflua q̄ scripsit ali⁹ a iohānitio. et exposuit ali⁹ a Sal. et sūt mirabilia. Et q̄b⁹ vnū est dixit Porpbiri⁹. supra terras Sicilie accidit eclipsis solis magn⁹ et illo āno mulieres terraz regionis ipsi⁹ filios d̄formes habētes duo capita generarūt. Et accidit q̄bus daz mulierib⁹ emissio mēstrui cū vomitu per os suum.

¶ Et de illis superfluis ēt matrix mittebat sanguinē mēstruum ad subtiles venas oris que aperiebantur. et hoc loco mēstrui succedebat.

¶ Dixit Halien⁹ in vltima nominū medicinaliū. dapis in loco illo augmētā non minus terre nascētie. et res nutritur sine dubio cum augetur.

¶ Sal. inquisiuit egrū cui crisis non accidit quā ei promissit et iueniēs domū egroti frigidā et calefaciēs ipsi⁹ aerez igne crisis patiēti accidit per sudorē. Particula sexta de examinatione medici.

¶ Inciso apostemate orto in pectore cuiusdā pueri quod ad sanie venerat os vnū pectoris est repertū putridum: quo a loco extracto cor discooptum ē et sensui se manifestauit: et postmodū puer sanat⁹ est sanitate completa pectore solidato. septimo magne anathomie.

¶ Audi mirabile magnū et est. vidi quendā virum cuius vn⁹ ventriculorū cerebri p̄forat⁹ fuit: quem dominus eripuit postmodū et sanauit. et si vna hora ambo ventriculi pro re cerebri eius perforati fuissent non vixisset puncto vno. octauo iuuamentorum.

¶ Ratio hec incitauit me minuere arterias. iniunctū fuit mihi per somniū q̄b⁹ apparuit mihi duab⁹ vicib⁹ vt flobotomare mihi arteriā man⁹ dextre positā iter pollicem et idicē: quā cū feci et dimisi sanguinē currere intantū q̄ spōre sanguis cessauit. put mādātū ē mihi i somnis inueni sanguinē ipm min⁹ libra vna. Et dolor a pueritia diuturnus mihi in loco vbi epar diafragmati iungit p̄ flobotomiā ipsā cessauit. particula sexta de flobotomia.

¶ Quoddā corpor⁹ exuentū cū vria similiū capillis furcatis q̄sq; longi⁹ palmo vno generat⁹ ex hūore grosso viscoso calefacto et siccato i vcnis quēadmodū fiunt vene nominare ciuiles generate in tibus aliquoz hominū terraz tehemē: q̄rū sba ē de genere sbe nerui: et ē forma earū similis forme lūbzicoz generatorū i vtre et color ipsarū ē similis colorū ipsorū. vi. scientiaz.

¶ Est species alia purgationis preter purgationes que dicte sunt: et hec purgatio nō accidit nisi raro: et nos vidi mus quoddam apostema q̄b⁹ pulmōni accidit per vrinaz purgari: et quoddā apostema quod accidit pectori per secessū purgari. sexto scientiarum.

¶ Quidā q̄ portabat epar porciniū d̄ villa vna ad aliā necessitate vrgēte ipsū posuit epar supra herbā q̄ndā et iuit ad emittēdū fecē: et reuersus iuenit epar supra herbā i sa niē dissolutū Et accipiens de herba ipsa dabat eā ad bibēdū hōib⁹ et bibētes adeo soluebāt p̄ ipsā q̄ moriebāt et multos iterfecit cū ea: q̄b⁹ cū ad notitiā regis. puicie puenisset cepit eū rex: et supplicis magnis tradidit ipsū vt uelaret quis docuit eū herbā ipsam: et si quos ipse docuerit eā: manifestaret. Et rñso accepto ab eo q̄ nullus eum docuisset: nec ipse alios edocuerit herbā p̄dictam: et recitante sicut accidit sibi ab epate porcino: et dicente ēt q̄ de herba ipsa est copia: et vbiq; locorū oritur: mandauit rex velari sibi oculos: et fecit ipsuz furca suspēdi. par. vi. de medicinis solubilibus.

¶ Cum aperiuntur dubeleti in eis iueniuntur species diuerse: quaz aliq̄ ē similis luto. yrine. assellationi. melli. mucilagini. lapidi. yngule. et carni. et iueniunt etiam i eis animalia similia animalib⁹ ex putredine generatis. Particula sexta de apostematibus.

¶ Quis fuit a capite supfluitas q̄dā i p̄lonē et ex pulmōe i testiculos rōe societatis. nālis q̄ ē iter i strā pectoris et in strā generatiōis. Expositiōe ei⁹ in prima epidimiarum.

¶ Halien⁹ in quarto expositiōis sue supra secūdā epidimiarū dixit. Sāguis q̄ ex vcnis fluxit ad cutē mutat colorē loci sicut ē color melōgiane.

¶ Silī⁹ rodoan enigilaui supra verba isti⁹ loci dicēs significat p̄ vba hec q̄ Sal. cognouit molōgianā et nō noiauit eā alibi. Et dixit Moyses. ego credo veritatē. s. q̄ Halienus nō vidit eā. et ideo nō fecit de ea mētiōe q̄ forte nominauit colores duos. nigrū. s. et rubēū pro quib⁹ expositor exposuit melongianam.

¶ Flobotomia et si nō p̄ferat quādoq; domino tremoris

oño ydropissis et his similibus et cõferat eis quãdoq. vti-
lis tamẽ est illi cui specialiter incipit egritudo ex conclu-
sione sanguinis consueti exire ab ore venar. que sunt in
año. et cui egritudo incipit ex conclusione sanguinis mē-
strui aliqua ratioẽ ob cuius multitudinẽ dubitat ne ca-
lor nãlis extinguat. quarto expositionis i. y. epidimiaz.
¶ Sunt corpora debilia q̃ sanguinẽ multũ habet. et corpora
grossa et pigra q̃ sanguinẽ modicũ habet. Et dixit Salie.
fuit quedã mulier cui retẽtus ē sanguis menstru⁹ p octo
mēses q̃ deuenit ad magnã extenuationẽ: cui⁹ venas vi-
dēs repletas sub nigro colore flobotomauit eã. et extra-
xit die pmo librã vnam: et mediã sãguis nigri sicut ē pix
liquida: et die 2º librã. et die tertio vncias. viij. q̃ sanata fu-
it redyct⁹ corp⁹ ei⁹ ad suũ statũ nãlez tpe breui: tertio ex-
positiõis eius in sexto epidimiarum.
¶ Puer cũ pmo spermatisat p̃curare quẽ si iuenis hẽre
testicul⁹ dextrũ maiore sinistro: scias q̃ generat mascu-
los: et si sinistrũ maiore dextro generat feminas. et idem
intelligas de statu mãmillaꝝ puellẽ cũ pmo incipit sper-
matizari. quarto expositionis ei⁹ in sexto epidimiaz.
¶ P̃urit⁹ iussis singulis sternutatio et filia cessant cum
hõ ea tolerat et abstinet se ab his. et maxie si parua et d̃bi-
lia sunt illa. prima expositionis humorum.
¶ Oculi eius qui nullo tpe vidit obtalmiã cũ pmo inspi-
cit eã humiditate replent⁹: et cũ prolongatur in inspectio-
ne ipsius accidit eis obtalmiã. Et similiter gvidit aliq̃ne
migrere egerere os apire vñ alas eleuare et huiusmodi res
puocat ip̃s sile opari. Par. vi. d̃ motib⁹ inenitabilibus.
¶ Quidã sedẽdo dormiũt: et qdã dormiũt abulãdo: et au-
dicens hoc nõ credebã quousq. mihi abulãti accidit dormi-
tio p sextũ miliarũ fere i q̃ dormitiõe visus ē mihi hẽre
sommũ: nec euigilaui me nisi postq̃ alidi pedẽ meus ad
petras: secundo motuum lacertorum.
¶ Quidã cũ esset in ciuitate rome amissa rõe die. xij. cre-
debat eẽ in ciuitate atheniẽsũ. et cũ intrabat balneũ crede-
bat eẽ in itingre et ire ad ciuitatẽ atheniẽsũ: et nõ erat alie-
nus dictis vel factis suis aliter. Et post decimũtertiũ di-
ez supueniẽte sibi forti fluxu sãguinis et sudore sanat⁹ est
subito et restituit⁹ sanitati alicui⁹ q̃ sibi acciderãt minime
recordatus est. secundo motu lacertorum.
¶ Quidã feru⁹ furore plen⁹ apposuit corp⁹ suũ supra ter-
rã. et retinẽs spiritũ suũ palpitauit postmodũ et mortuus
ẽ. Et dixit quidã filius qui non loquit⁹ ē p annũ vnũ et am-
plius et hoc volũtarie fecit. secũdo motu lacertorum.
¶ A muliere quadã habẽte i vtero aliquã quãtitatẽ mē-
strui pmo exiit sanguis deinde sanies subtilis et putrida: et
cũ pcessit i tpe cõcept⁹ passã ē abortiũ: et postea die quoli-
bet exibat ab ea aliquid secũdine q̃ erat it⁹ putrefacta. et in
fine cũ exiit qd remanserat ex secũdina crediderũt ob-
stetrices et oēs q̃ aderãt ibi ex medicis pter me q̃ mulier
mũdificata eẽt mũdificatiõe cõpleta: cui⁹ ex gñui pulsus
et isperi p pulsũ ipsũ i matrice aliquid remãsiẽt cui⁹ exit⁹
necessari⁹ erat ad mũdificatiõe corporis mulieris. qd
manifestauit mulieri p̃dicte et marito suo. Et cũ ipsa ad di-
ez decimũ sextũ a die abortus puenit passã ē abortus fe-
t⁹ alteri⁹ putrefacti. Particula sexta d̃ exaiatiõe medici.
¶ Quidã mulieri accidit egritudo st̃oi fortis i tñ q̃ appeti-
t⁹ ciborũ cessauit et deuenit ppe mortẽ pp sui debilitatẽ
forte ex modica cibi assũptiõe: et eã medicari sũt medici i
opatiõib⁹ medicine expti nec curarũt eã. et ego p̃cepi eis
dem vt absinthij sirupũ darent sibi que statim q̃ ipsũ siru-
pũ bibit fortificat⁹ ē stomach⁹ ei⁹ et cibũ petyit ipsa boza.
Particula sexta de tyriaca ad cesarem.
¶ Supra apostẽa cuiusdã pueri cui⁹ aptiõe puer deside-
rabat: qz i illo erat vtilitas: ex tyriaca aliquid fuit positiũ tã
quã ynguẽtũ qd penetrãuit cutẽ loci citi⁹ penetratiõe fer-

ri. et qd inclusũ erat i eo putredis tũc exiuit. Eadez pticla.
¶ Dictũ ē d̃ regina Egypti q̃ ipa iterfecit seipsã p apposi-
tiõe man⁹ sue supra tyriã q̃ ipsa boza appositiois mortua
ẽ: et hoc volũtarie fecit. qz rex q̃ iuaserat regnũ ei⁹ et mul-
tas ei⁹ p̃egni terras ceperat nitebat eã capere d̃ psona. Et
dixit Salien⁹. ego vidi hãc tyriã i Alexandria quã iterfeci
sine mora: qz iustitiani⁹ cũ dãnabat magnatem ali-
quẽ ad mortẽ afferebat ipsa tyria et pcurabat vt morde-
ret pectus damnati qui statim q̃ mortuus erat morieba-
tur. Eadem particula.
¶ Per quedã ex antiq̃s sciui q̃ cupiẽs generare filiũ for-
mosũ fecit depingi i pariete camere figurã pueri formo-
si prout meli⁹ pingi poterat: et mādauit vxori sue vt cocũ
te ipso cũ ea sp̃ ispiceret i figurã ipsã nec diuerteret ocu-
los suos ad alias partes aliquo mō: quod faciẽs habuit
filiũ formosũ quedã sicut erat figura illa qui suo nõ erat
similis genitori. Eadem particula.
¶ Tyria cũ panẽ comedit panis claudit vias dẽtiũ suoz
adeo q̃ ñ p̃t mordere nec nocere. et q̃ nescit fraudẽ et igẽi
uz eas tyrias venatiũ ex illo vtiq̃ admirãt. eadẽ pticla.
¶ Peste accidẽte semel i terris adhyopũ vsq̃ terras gre-
corũ ptigẽte igẽiauit se ypocras suare habitatiões terre
sue icolũes a peste ipa. et p̃cepit ipsis habitatorib⁹ vt ignẽ
imitterẽt circũcirca terrã ipsã ex mltis lignis et florib⁹ et
frõdib⁹ arborũ fragrantũ: p̃cepit et eis vt supra carbonẽs
põerẽt mltas sp̃es aromatu⁹ et oleoz aromati. et b̃ faciẽ-
tes sũt a peste q̃ erat illis p̃xima liberati. Eadez pticla.
¶ Unũ ex mirabilib⁹ q̃ nã i aialib⁹ opat⁹ ē hoc. vñã femi-
na generat aial i quo ñ apparet aliq̃ figura mēbroz aia-
lis. et cũ illd generat i tñ lingit illd cũ lingua sua quĩq̃ ipsi
us aialis sũt mēbra oia manifesta. eadẽ particula.
¶ Alia feminina icisũ et subtracis testiculũ suis nõ ap-
petũt coitũ nec patiũt masculos in se coitũ exercere. qz
viri⁹ feminina peryt i illis. Et i terra atheniẽsũ ñã et ter-
ris alyis subtractis testib⁹ feminis porcorũ cap⁹ corpora im-
pignãt. et ipsaz caro saporosior reddit oi carne porcina fe-
minina. femiẽ at qz i castratiõe sui ap̃erĩde sũt i ypocũ
drys duob⁹ castratio ipsaz ē cũ timore faciẽda. prima
particula Salie. de spermate.
¶ Mulier spermatisat cõiunctione sui i ad virũ et i somn-
vitiq̃ sicut vir spermatisat. loco p̃reallegato.
¶ Salien⁹ i vltia pticla sciaz onidit q̃ mlier i actiõe ve-
nerca plurimũ delectat p illã q̃ remãsit vidua tpe lōgo.
¶ Glãdes corpus nutriunt sicut plura seminum et grano-
rum quibus fit panis: et aliquo tpe hoies tantũ glandib⁹
cibantur. particula sexta de cibis.
¶ Quidã quẽ agnouit accidit ex comestione multa fungo-
rũ nõ bene d̃coctoz sensus angustia oris stomachi graue-
dinis et p̃strictionis: et deinde sincopis et sudor frigidus. et
post penas multas ip̃e sumẽs res diuidẽtes hũores gros-
sos sicut ē secaniabin cũ aq̃ d̃coctiõis radicũ diureticaz
sanat⁹ ē et a morte liberat⁹. secundo ciborum.
¶ Noui quẽdã ifatẽ cui⁹ primo nutrix mortua ē et eum
alia que habebat malos humores i corpe ex malis cibis
qb⁹ cibata fuerat rõe famis que accidit hominib⁹ terre
sue ad nutriẽdũ suscepit: et ex malo nutrimento qd ifans
suscepit a nutrice secunda corp⁹ suũ ē repletũ vlcerib⁹.
et similiter corp⁹ ipsi⁹ nutritici repletũ ē vlcerib⁹. simili-
b⁹ vlcerib⁹ infantis p̃dicci. tertio ciborum.
¶ Et facta sũt i intestinis duo sifacia et ambo sunt similia
adiunãtia virtutẽ expulsiuã q̃ oẽm pestẽ expellit. et vidi
m⁹ sepe quãplurimos hoies quoz magna ps intestinoz
putrefacta ē itĩ q̃ siphac iteri⁹ siphacib⁹ itestinoz amif-
sus ē q̃ ad sanitatẽ redierũt et vixerũt. Et si non fuisset q̃
itestinũ habuit aliõ siphac absq̃ illo qd putrefactũ exti-
tit nunquã vixisset. quarto iuuamentorum.

Particula

¶ Vidi quoddā mirabile qđ nullus vidit ⁊ est hoc. qñiaz vni puero accidit percussio ex capite cuiusdam ferri subtrilis iuxta pupillā oculi: ⁊ exiuit ⁊ fluxit a foramine humiditas aquea ⁊ diminuta est pupilla ipsa ⁊ tunica tota coarctata: qui puer cum curatus fuit vidit bene ꝑ eo qđ illa hūditas que fluxit subito coadunata ē successiue. quarto morbozum ⁊ accidentium.

¶ Quidaz quē scorpio pupugit dicebat se a niue ⁊ glacie esse percussus cuius corpus totū erat fridum ⁊ a sudore frigidō occupatum. ⁊ curatus cum medicinis quibus pūcti a scorpione curantur post penam magnam extitit liberatus. tertio scientiarum.

¶ Dicim⁹ hic egritudines quas vidimus raro: ⁊ sunt he. Quidā vir rustic⁹ subito expuit sanie subtilē: ⁊ die quolibet semp expuebat ex hūor illo: ⁊ postea vltio expuit putredinē ⁊ post mēses aliquos expuit modicuz sanguis: ⁊ post corpus eius incepit eliquari ⁊ tandem debilitate vntutis eius mortuus est. quarto scientiarum.

¶ Ait Moyses. ego vidi quendā tuscietē ⁊ emittētē partem pulmonis qui putrefactus est. Et vidi quendā aliū q longo tēpore tuscies expuit modicū quid: postmodū expuit simile grandinibus paruis: ⁊ non cessauit sic spūere donec vixit. quarto scientiarum.

¶ Tetigi arterias cuiusdam cui semel obuiui i arte medicine cogniti ⁊ inueni in ipō oēm spēm motuuz in equalē sine febre: qñ nihil mali in spiritu suo sentiebat: ⁊ dixi ei video hanc inegalitatem esse ex angustia ⁊ coarctatione venarum pulmonis vel humoribus grossis ⁊ viscosis: vel apostemate generato: ⁊ indigesto opilātib⁹ illas. Qui respondit mihi si hoc esset ipsum habet statū asmatitis in spiritu oporteret. Et ego ei dixi qđ status asmatitis ē cum coadunatur humor grossus ⁊ viscosus in partib⁹ cāne pulmonis ⁊ non coadunatur in arterijs. q̄rto sciarius.

¶ Emissio yrine que dicit diabethes ⁊ sitis fortis ē egritudo que nō inuenit nisi raro ⁊ ipsam non vidi tpe vite mee nisi bis tantum. hec verba sunt Halieni propria.

¶ Ait Moyses. ego nō vidi hanc egritudinē aliquo tēpore in terris occidentis nec aliqs ex doctoribus meis mihi fecit mentionē de ipsa. S; hic i terris Egypti vidi dominos huius egritudinis in viginti ānis fere viros viginti ⁊ tres mulieres ⁊ iuitau me ad videndū hoc. q; h egritudo raro accidit in terris frigidis. ⁊ sepe fit in terris calidis. Et cum hoc est calor magnus dominās supra renes: sicut apparet ex verbis Halieni in sexto sciaz.

¶ In etate senili vidi sepe motū arteriaz gescere ⁊ cessare. ⁊ postmodū eaz virtutem recipere viuere ⁊ a morbo ad salutem redire. xiiij. pulsus.

¶ Huiusmodi negociuz ⁊ sibi simile edocet vnūquemq; qđ in nullo cui obuiat aliis debeat fidem dare. ⁊ est. Ego Halienus circueis ciuitates vidi quadam vice virum quendam in apotheca vna stantem ante duos medicos inuitantem illos ad emptionē mellis vasis qđ manibus suis tenebat: insuper ⁊ dātem eis licentiam de melle ipso gustando ad sciendū bonitatem ipsius. ⁊ cū gustarent mel ceperunt cū viro ipso d precio mellis tractare: nec ad emptionē mellis cū eo peruenire potuerunt i mo recessit dictus vir. ⁊ post lapsus temporis parui mortui sunt ipsi medici duo.

¶ Caro porcina est similis carni humane: ⁊ ego vidi sepe p̄ditores fercula operātes vēder carnes humanas postq; suffrite erant pro carnib⁹ porcinis. Et qđ ex verl hominibus dixit mihi qđ ipsi comedentes in quibusdaz fundicis comederunt carnes similes carnibus porcinis. ⁊ in ter ossa carniū inuenerunt digitū vnū. ⁊ rex postq; nouit qđ p̄ditores predicti homines iugulabant ⁊ coquinabāt carnes ipsorum interfecit illos. decimo medicinaz.

¶ Ait Moyses. in sūma medicinaliū libroz nūc innētorum ē qđā liber intitulatus liber Hal. ⁊ hic liber p̄hibet sepulturā hominū ante horas viginti q̄tuor. ⁊ hic libru trāstulit patriarcha cuius libri res nō ē cauillōsa nisi ei q nō est exercitatus i verbis galieni. ⁊ sicut mihi videtur ipsum cōpilauit qđaz medicus grecus cui⁹ nomen erat galienus q fuit post Halienum p̄ncipez cuius libri sunt noti: ⁊ cum peruenit hic liber ad manus patriarce trāstulit ipsum de greco ad linguam arabicā credens eum esse Halie. cogniti ꝑ eo qđ erat abbeniatus nimis sicut sunt gradus Joānicz in libris quos p̄duxit. Et in summa ga que cōtinet dictus liber sunt medicinalia vidi dicentes esse aphorismos mirabiles qui cōtinētur in illo.

¶ Dixit in illo libro accit hōini suffocatio q̄ durat diebus sex. ⁊ die septimo non cognoscit nec comedit nec bibit ⁊ reddunt eius arterie dure motu spirit⁹ nō ablato. ⁊ post hoc dixit species medicationis apppleticorum.

¶ Et dixit in illo. augmētā colera nigra in corde ⁊ igrosatur sanguis: ⁊ mittit spiritus in venas quousq; recedit vita: ⁊ accidit huic discoloratio toti⁹ corpus qđ significatur recessus vite. sed status pilloz existētium supra digitos manus est sicut status horripilatoz quoz pili sūt erecti. ⁊ cū hoc significatur qđ viuūt: ⁊ non cum alio.

¶ Et dixit in eodē libro accit repletio ex q̄ amittit p̄sū totius corporis ⁊ non mouetur cor ⁊ inuenitur ille sicut mortuus. sed loca venaruz magnaz inueniūtur rotūda plena: ⁊ est ipse figure pulchre ⁊ tactus calidi. ⁊ cum inspicis huius quācūq; venā vides tortuosam vel non tortuosam rotundam propterea te ad aperiendum ipsam in longum: ⁊ dimitte sanguinem fluere ex vena. ⁊ ipsa hora viuificatur egrotans.

¶ Et dixit in eodem libro: accidit ex casu a loco alto vel clamore magno vl̄ imoratioe lōga sub aq̄ sincopis alicui quadraginta octo horis: ⁊ ē sicut mortuus: in cuius facie surgit puluis ⁊ viriditas: ⁊ vngues eius fiunt virides. postea dixit ibi signa qbus ostēditur qđ viuūt. ⁊ curationem eius fm suam opinionem dedit.

¶ Et ait i eodem libro. q sepeliuit mortuum qui mortuus est absq; febre: ⁊ absq; egritudine cōtinua ante septuagintaduas horas post mortem ipsius ipse interfecit euz. quia forte sepe liuit cum viuū. ⁊ postea ddit ibi signa quib⁹ cognoscit qđ sit viuus: ⁊ curatio viui est ex ipsis.

¶ Et dixit in eodē libro. Qui omisit comestionem panis ꝑ lōgum tēpus ⁊ postmodum panem comedit subito. vl̄ q omisit vsum venereum longo tēpore: ⁊ postea redit ad ipsum: vel qui moratus est diu in cripta obscura: ⁊ postea exiit ad lucem solis subito accidit ei status similis mortuo ⁊ morit⁹ certe. ⁊ post h̄ noiauit signa ⁊ curatōes ei⁹.

¶ Et dixit in eodem libro. accidit ex potioe venenosa pūctione aialium venenosorum: vel bibitione reꝑ dormitū status similis mortuo. ⁊ similiter accidit ex plurtimo vsu comestionis ⁊ bibitionis rerum humidaz ⁊ dormitione postmodū i latere sinistro grauitas somni ⁊ videtur mortuus. ⁊ postea dixit signa ⁊ curam.

¶ Halienus cū noiauit medicos insipientiā tēpore sui quibus nō respōdebat nec eos docebat cū inueniebāt simul in loco egrotantiū pro eo qđ facti erāt magni ⁊ augmētati supra rem nō sanam dixit verba hec. medici ⁊ philoſophi cum aere augmētati non sunt p̄parati ad disciplinaz sicut parati fuerūt ad disciplinā moysis ⁊ ch̄risti socy p̄dictorum. decimotertio megapulsus.

¶ Ait Moyses. demonstratū ē tibi demonstratiōe recta qđ verba ch̄ristiana apparuerūt ⁊ manifestata sunt ⁊ diffusa ante Halienū. verūtamen non applicuerunt ad oēs terras grecorū generaliter tēpore galieni.

¶ Incisio p̄funda cū cadit i pannis epatis potest curari.

z filr incifio alicuius penaz ipsius pot curari. z vidi collu vesice curari ex incifioe facta in eo p extractione calculi. qz collu vesice e carneu. z hec oia raro accidut. z dixerut alig qz icifio cadet in sto pot curari. z vidi quedā in cuius cerebro accit icifio magna z profunda qui curatus fuit: z hoc est ex his que valde raro contingunt. Expositioe ei in secūdo affozisimozum.

C Sal. in pma pñcula supra opinione ypocratis z platonis dixit. qdā vice in hora anothomie qz cor aialis resultabat a digitis eoz qz tenebat ips pñcepi cuidā q ante me erat vt cor cū tenaculis teneret: z nō amisit aial tpe retetiōis cor/ dis sui alig sensus vel motus volūtary: sz clamabat: am/ bulabat: z expirabat: nisi motum arteriarum.

C Dixit etiā. quadā vice p extractione ossiū fractozū capi/ tis necessario supposui illis ossib/ saluatiōis via instrumē/ tū saluatoriū pellicule cerebri noiatū: z si cū instro ipse pa/ rū magis ipressioni z retetiōi cerebri adiūxisset amisisset paties tūc sensus z omnem voluntariū motum.

C Sal. ait in tertia pñcula supra opinione ypocratis z pla/ tonis In theutonicis. ethyopibus. z barbaris: ira ē fortior rōe: z in paruulis nostris populi greci z in illis q absqz do/ ctrina sunt z sine ciuilitate filr inuenitur.

C Salie. ait in vltima pñcula sexte supra opinione ypocra/ tis z platonis: hoies tpe ipsoz punieban pena mebrozuz corporis cū gbus homo fuerat illicita operatus: q ascēde/ bat supra domos scarificaban pedes sui z fustigaban: z simile fiebat de manib/ furis: eodē modo q comedebat plurimū stōus z venter eius scarificabātur z fustigaban Et simile fiebat de lingua eius q erat maliloqu: z docto/ z qdā dixit q amassā suā māifestauit ex qua accepit iniquū/ cōmerciūz miluius comedebat epar eius. quia epar locus est z initium desiderij.

C Salie. in quarta expōitiōis libri ptimei dixit. vidi plures homines: corpus quoz forte erat nāliter z aia debilis mo/ dici motus z pñti: gbus egritudies de genere stuporis ac/ cidere. Apoplexia paralifis. z epilepsia. Et mulierib/ illis similib/ accidit matricis suffocatio: z postmoduz accit eis paralifis cito. Et habetiū aiam forte z corpus debile nāl/ ter paucos vidie: gb/ aristones fuit de gente musie in elo/ quentia bonus: corpus cuius eliquatū ē totum p eloquē/ tys in quibus sepe fuit.

C Ait Salienus i tertia pñcula medicinaz simpliciu quē/ transtulit patriarcha. Euforbiū lōgo tpe vñtatū receptū pmo quātitate modica z vltimo in qñtitate magna grada/ tis de puitate ad magnitudinē ascēdēdo nō nocet. z B do/ cuit me anus qdā de terris italie de q loquū ē antiq qz ipa/ sumebat euforbiū z nō nocebat sibi: qz ex ipo pmo assūpsit modicū. z cū vñ fuit illo adiūxit z recepit de ipso satis. z nō nocebat sibi euforbiū ex consuetudie q eidē redyt i nāz.

C Ait Salienus in nona pñcula libri quē trāstulit patriar/ cha. Rebus omnib/ digestione ciboz operantib/ nulla ē melior qz hec sunt. approximatō corporis humani ad vē/ trē z iunctio corporz humanoz fil. Et alig cū accipiunt puerū paruū z apponūt eū sibi sup vētrē noctis tpe recipi/ unt ex hoc vtilitatē magnā. qz calor puerilis ē z uenietioz z melior calore ex rebus z gelatis accidere z maiore calo/ rem illo affert eis. Et aliqui cū volūt somnū accipiūt pa/ uos catulos. Et po nunt eos supra eozuz ventres z recipi/ unt ex hoc requiem magnam.

C Explicit particula vigesimaquarta.

C Incipit pñcula vigesimaquinta cōtinēs affozisimos de/ pñdentes a dictis galieni dubys.

It moyses in his vñbis galieni dubys q dicā nō teneo viā quam tenuit Rasis sicut appebit īspiciēti. Rasis. n. nō dubitās in his cepit dicere supra ea q penit?

nō intrant artem medicine sic q in assignatione signozuz que debēt depēdere ab arte assignauit signa q vera nō sūt z fecit ea multaz spēz itelligendo simpliciter z absolute illud quod erat itelligēdū secūduz qd z nō simpliciter sic ipse manifeste loquit ibi. z p B māifestat q in arte logice peritus fuit. Et fili/ cor. z fili/ rodoani conati sūt dare solu/ tionē pñcto. Ego vō nō me itromittā de aliq pñcto. nec dicā alig sup ea q assignauerūt in ipoz solutiōe: i qb/ amiserūt tēpus absqz vtilitate aliq: imo amiserūt illud in malo sequētes mltotiēs aerē. z oēs sequētes aerē sequūt malū verū: sz recordabor dubioz ipoz depēdētū q medi/ cinali arte: cui/ artis galienus pñtifer fuit z dux. Et nō est necesse seq dictū eius nisi in arte medicie z nō in alia. z cā dubitatiōis ipsoz fuit altera istaz triū: aut īspiciētia sup/ ueniens ei q trāstulit libros in lingua arabica: aut obliuio supueniēs. B. sine q nullus eē pot: nisi aliqz ex sublimib/ viris: aut paruus itellectus meus supra pñcta. Et ad vti/ litatē status cōis plungā ipa verba dubia binatis binatis. Ut īspiciēs cū in eis īspexerit videat locū dubij z verita/ tē eius supra qd apposuerit mētē suā z nō turbe ītellect/ eius: nec erret cū emerferit sibi dubiū ex illis.

C In qnta iuamētoz dixit Salie. Diuidit in totū epar q/ dam nervus subtilis valde: qz nō idiguit multo sensu hoc ē pñtiū dictū eius ibi. Et filr ostēdit i eadē pñcula: Splē. Splē. z renes habēt paruū sensus. z in. vi. particula eiusdēz libri dixit. Ex nervo alig diuissum ad corp/ cordis accede/ re nō iueni sicut nō inueni ī epate renib/ splene. Sz ex nervo accedit ad sifac qd circūdat cor qdā neru/ subtilis: z in aiali magni corpis accedit ex nervo qdam nervus cō/ iunctus cōiunctiōe cū corde sensui manifesta. Doc ē pñti/ um eius ibi. Salie. aut si ītellexerit p neruū subtilē diuissuz in epate z filr diuissum in splene z renib/ illū q diuiditur in pelliculā cuiuslibet istoz mebrozuz erat sibi necessarium illud ostēdere quod ostendit de corde.

C Salie. dixit in secūda virtutum nālium flegma acetosuz nō recipit alig digestiōis in epate. z in. v. scientiaz dixit. Mala pplexio frigida epatis humorem aduenientē sibi acetosuz digerit digestione media: cognoscat igit ex dicto suo q flegma grossum ē digestum potius qz flā acetosum: qm flegma grossum recipit digestionez ab epate z flegma acetosum in stomacho recipit aliquam digestiōē tantuz. Inspicienda sunt itaqz verba ista.

C Salienus in nona particula magne de pulsib/ dixit. Lau/ se mutantes pulsum sunt tres: z sunt causa necessaria vir/ tus z instrumenta. Et in secunda consily sanitatis dixit Cause mutantes pulsum sunt quattuor: z sunt tres quas nominauit i libro magno pulsum. z dissolutio spiritus ani/ malis: quam eis adiūxit que forte comprehenditur sub sūma cāe necessarie. Inspicienda itaqz sunt verba ista.

C Ea que dixit Salie. in particula febrizum de humore pu/ trido generante febrem qui intra venas est īnspezi cauill/ losa. quia apparet per dictum suum quod dicit in loco vno q ille humor putridus currit in totum corpus. Et per di/ ctum suuz quod dicit in alio loco apparet qz est constrict/ in loco vno: z hoc est sanum. aliter enim nō inuenirēt due febres pñue siue tres. Inspiciēda sunt igitur verba ista.

C Salienus in particula de complexionibus ponit calozes puerorum z iuuenum similem esse. Et in prima consily sa/ nitatis dicit humiditatem z calozem aialis a generatione sui decrescere vsqz in finem. Inspicienda sunt verba illa.

C Salienus in septimo ingenij dixit. mutatio ad caliditatē vel fritatē ē facilis curatiōis z facilis liberationiōis. z muta/ tio ad hūiditatē vl/ siccitatē ē difficilis curatiōis z difficil/ liberationiōis. B ē dictū pñtiū ei/ ibi. Et postea dixit in eadē pñcula cū īcepit log de stomacho. mala cōplexio hūida ē facilis curatiōis z facilis liberationis pze oib/ spēb/ male

Particula

explexiōis cū ē sola vel cū ē cū caliditate ⁊ frigiditate pposita. hoc dictū ppiū ē eius ibi. Et si aligs dixerit q pmiū dictū ē generale ⁊ vltimū ē spāle de stō: ⁊ ita videtur: igitur primū dictū nō est vere generale ⁊ istud ē locus dubij. ⁊ in dictis hīs est inspiciendum.

CIn quarta micrmir dixit. Subtile albumis oui lauat ⁊ clarificat hūiditates oculi ⁊ subtilitat illud grossitiei q̄ accidit oculo. hoc ē ppiū dictū suū. ⁊ postea dixit in eadem particula verba hec. albumē oui amittit clarificationem. Inspiciendum est hīs dictis.

CIn particula de cibis laudauit lac camellinus potius q̄ lac asininū. ⁊ in quinta cōsily sanitatis laudauit lac asini. ⁊ illud preposuit omni lacti.

CSalie. in pticula de chimo bono ⁊ malo laudauit carnes porcina pre oī carne quadrupedū ⁊ post carnē hāc edina ⁊ post hāc vitulinā ⁊ post hāc arietinā. ⁊ i pticula de cibis dixit hoc dictū ppiū. Libus q̄ difficile dissoluit ⁊ ē oīs ci- bus grossus sicut cib⁹ carnis porcine ⁊ panis filr fermēta- tus cito adducit egritudinē repletōis. ecce laudauit carnē porcina pre oī carne bona. ⁊ postmodū posuit eā sub gene- re cibi grossi. Debet hoc inspicī.

CSalienus probauit in plurib⁹ locis q̄ mae apatū calido- rū in principio sui fluxus ⁊ tempore augmenti ⁊ status sui sunt extrahēde p oppositū ⁊ diuersum. Et statu repleto ⁊ humore nō fluente in mēbrū inueterato ibi. ⁊ in lapidem cōuerso extrahēde sunt p idē mēbrū repletū si fuerit pos- sibile: vl⁹ p mēbra proxima magis sibi. Et de hac radice sa- tis Salienus ⁊ Hippocras sunt loquuti. ⁊ hoc sanū est. ⁊ su- pra hanc radicē ars medicine totaliter est fundata: ⁊ ipsi⁹ vtilitas exp̄pernēto monst̄at. Et p hanc radicem valde vtilem precipit Salienus flobotomari in fortib⁹ egritudi- nibus oculoꝝ squinantia ⁊ similib⁹ venaz cephalicam in principio. ⁊ ipsis egritudinibus plongetis ⁊ apostematib⁹ in lapidē cōuersis seu retētis cū mēbro ⁊ firmatis Salie- nus precipit in egritudinibus oculoꝝ flobotomari venā superioris anguli oculi vel venaz frōtis: seu venas q̄ post aures sunt: ⁊ in apatib⁹ gutturis ⁊ vutulaz flobotomari ve- nas q̄ sunt sub lingua ⁊ hoc manifeste sanū ē. Et in exposi- tione sua in sexto affozisimozū dicit hoc dictūz propriū.

CIn egritudib⁹ positis supra ep̄ar ad attractionē sanguis p oppositū necessaria ē flobotomia in manibus: ⁊ in egritudib⁹ positis infra ep̄ar necessaria ē flobotomia in venis interiorib⁹ genuū: aut que sunt supra calcaneū. Et in pticu- la de flōia recitauit illud idē dicens. In epilepsia vertigie siue vigilia ē necessaria flobotomia specialiter in pede.

CAit Moyses hoc contradicit principalibus dictis eius. ⁊ ei quod pertinet ad modum. ⁊ nō video modum huius. Et forte in hoc opere facta erāt que translationis tempo- re sunt subtracta.

CSalienus in prima expositiōis supra primā epidimiarū dixit. Febris adurens nō generat ex inflāmatione colere citrine i quolibet mēbro: s̄z generat ex putredie colere ci- trine i stomacho ⁊ spāliter i ore ei⁹ aut i epatis p̄cauitate. Et postea dixit in secūda expositiōis supra dictā pticulaz Febris adurens accidit ex putredine colere citrine in ve- nis: ⁊ specialiter in venis q̄ sunt prope ep̄ar stōm ⁊ pulmo- nem. Debet hoc inspicī.

CSalienus in particula sua de clisteribus dixit. Libi mali sūt sicut caules ⁊ filles ei ex frigidis herbis ⁊ siccis. ⁊ in se- ptima mediciaz simpliciu dixit. Acuitas caulis ⁊ ei⁹ pun- ctio nō ē manifesta in sapore cuius ē amaritudo. ⁊ virtus ipsius ē vtilis vlcib⁹ duris: ⁊ quicqd dixit de opatiōib⁹ eius significat caulē habere caliditatē nō fortēz. Et filius Euferi ⁊ alij dixerūt q̄ caliditas ⁊ siccitas caulis ē i pmo gradu. Et Salienus ē dixit in pticula sua de chimi boni- tate ⁊ malitia. Nō iuenio caulē refrigeratuz. ⁊ sic mihi yf

dissoluit dubiū hoc: q̄ succositas sua ē illa q̄ h̄z caliditatē predictā q̄ cū sibi subtrahit substātia caulis remāet frigi- da. ⁊ oportebat Salienus hoc pbare sicut probauit eaz in primo febris dicēs. ⁊ in cibis calidis sicut sunt cepe allea porri caules nasturtium ⁊ oñum.

CSalienus in sexto expositiōis sup secūdo epidimiarū di- xit talia verba. Ex mā humozis ascēdētis ad partes supe- riorē corpis in capite vlcera generant. ⁊ tūc ōz te purgare ex loco proximo cū vomitu ⁊ nō cū flobotomia.

CAit Moyses. hoc cauillauit me cauillatiōe plima q̄ est absq̄ māifesta demōstratiōe modozū scientie medicine.

CSalienus in quarta morboꝝ ⁊ accidentium dixit p̄prie verba ista. Omne malū quod accidit alicui sensuū quozū- cūq̄ sensus ipse recipit ex peste accidente neruo: quo sta- tus eius est dum est sanus.

CAit Moyses. si omne nocumētū qd̄ sensui accidit sit ex peste accidente neruo ipsius sensus vellez scire quare aq̄ q̄ descendit in oculū ⁊ cicatrix vlcis cōcavi corneae iuxta pu- pillā nocet sensui visus. ⁊ docuit me Sal. in pma ipsi⁹ pti- cule. Sensus molestaf vel rōne instrī pmi q̄ fit opatiō vel rōe v̄tutis ipsi⁹ instrī. ⁊ hoc totū ē sanū. ⁊ si p̄trariūz itelle- xisset dixisset: neruo q̄ est cā sensus peste aliqua accidente neruus ipse sentit ex peste ipsa: ⁊ quod dixit eēt verū. ōz B inspicī. **C**Sal. in expositiōe sua in secūda vētoꝝ ⁊ aquaz dixit. nō ōz te apponere ignē alicui membroꝝ corpis nisi manib⁹ pedib⁹ ⁊ lumbis. ⁊ in expositiōe supra sexto epidi- miarū dixit. dominis vlcis pulmōis apponere ignē cito in eoꝝ pectore te ōz: hec sunt proprie verba sua. igit̄ destru- xit id quod superius dixit. Inspiciatur.

CIn secūda scientiarū dixit Sal. verba ista propria. Pul- satio nō sequit̄ oīa que dicta sunt. sed sequit̄ ea in q̄bus ē arteria sensibilis cū ē mēbrū eoꝝ sensibile: ⁊ ē ap̄a qd̄ dici- tur flegmō quātitate magnū firmiter: ⁊ cū coadunaf hec eger sentit dolorē ex pulsatione: ēt si in mēbro egroto non sit arteria sensibilis: hoc ē dictū eius propriū.

CAit Moyses. cū inspicis in hīs verbis apparet tibi cauil- latio verborum. q̄ ipse posuit pacta quattuor. ⁊ sunt hec. apostema calidum ⁊ quantitas eius magna. ⁊ locus eius membrum sensibile ac arteria sensibilis in eodem. ⁊ dicit euz hec pacta aggregantur eger sentit pulsationē. ⁊ postea dixit etiam si non sit in membro egroto sensibilis arteria. ergo ipse ex pactis predictis cassauit vnum quod est p̄prie cum pulsatione ⁊ est repertio materie sensibilis. Et ratio quam ego sentio ex inde ē. quia cum translatus fuit liber de vna lingua ad aliam cassatum extitit verbum aliquod quod corrumpit intentionem eius. Et proprietas verbo- rum Salieni est dum hec pacta quattuor coadunantur in membro apostemato accidit sensibilitas pulsationis etiā si nō sit arteria sensibilis in corpore apostematis s̄z iuxta ipm esse debet. debet hoc inspicī.

CMedicorum aliqui preter me cogitauerunt verba Sa- lieni in causis doloris: ⁊ inuenerunt in pluribus locis euz fecisse ipsius causam vnam. ⁊ est separatio continuitatis. Qui dixit separatio cōtinuitatis est in yleos calido ⁊ yle- os frigido quod yleos frigidum est cū cōiunctione ⁊ sine dubio euz coadunantur partes in membro vno p̄tes alie separant. reddunt ergo oīa hec ad separationem cōtinui- tatis. ⁊ de hac radice Salienus in quarto morboꝝ ⁊ acci- dentium ⁊ in libris alijs ē locutus. ⁊ postmodū in pticula de mala p̄plexione inequali ostendit q̄ mala p̄plexio in- equalis est vna causaz doloris. ⁊ hoc est sanū. igitur cā do- loris est duplex. s. mala p̄plexio inequalis vel separatio cō- tinuitatis. ⁊ hac ratione fundauit verba sua. ⁊ sine dubio si vidit in p̄silio pmo ⁊ postmodū appuit sibi q̄ res ē sicut dixit in vltimo. s. q̄ doloris cāe sunt due res.

CSal. i pticula d̄ p̄silio pueri epileptici blasphemato puero

putat sui q̄ sumebat herbas ⁊ fruct⁹ aliquos ex cōsuetis ⁊ dict⁹ vt sapiens tenere aliquatenus nō valebat noiauit oēs herbas permissas sibi comedere dicens. Oportet ip̄s sumere ex porris ⁊ apio hortulano ⁊ mōtano ⁊ postmodū nominauit res subtrahendas sibi totali subtractione dicens. Subtrahenda sunt sibi ea ⁊ sibi similia. ⁊ sunt oīa q̄ ascendūt cū caliditate ⁊ acuitate superius ⁊ implēt caput fumositatib⁹ quēadmodū vinū. sinapis. apiū allea. ⁊ cepe. B̄ aut̄ cauillat me q̄ spēs mādauit sibi cōcedere: et postea inbibuit sibi eas penit⁹ ⁊ mādauit sibi porros comedere ⁊ vetauit cepas: ⁊ ista tria iplent cerebrū fumositatib⁹ ēq̄līter sicut ēq̄līter ipsa cibant. C̄ Aut̄ moyses. non oīa q̄ sunt nobis nota sunt iter q̄ febres putride cōputant: q̄ Haliē. qū venit ad dandū cās febriū interpolat⁹ ⁊ continuariū. Et ex ipsis tepidis habentiū circuitū vnū ⁊ nō habentiū circuitū. Et inceptit dare cās vnicuiq̄ ip̄az q̄tuor dixit: id cui⁹ inuentio ē manifesta. Et inuenit B̄ dictū in p̄tula febriū. Ubi cās ipsaz ⁊ coadunatiōis circuitū cū difficultate dedit ⁊ fecit mutationē de cōsilio vno in aliud ⁊ tandē p̄firmavit: ⁊ stetit in p̄silio vltimo: ⁊ in demonstratiōe ip̄az Haliē. dilatavit se: ⁊ credidit expulisse cauillatiōes: ⁊ illō qd̄ dixit credidit dicere b̄n ⁊ cū inspexi in verbis eius cuz cogitatu bono vidi cauillatiōes q̄ ē in ipsis: ⁊ cauillatiōes creuere supra me: neq̄ aliquo mō potui habere inde itentio: quoz⁹ verbor⁹ proprietates hic ostēdā: ⁊ deinde ostēdaz cauillatiōes ipsas supra me augmentatas. Hal. in p̄mo febriū dixit humores cū putrescūt i vētre ⁊ venis magnis fluūt p̄tinue ⁊ corūpūt putredie sui oē cui obuiāt: ⁊ hoc ē primū ⁊ p̄p̄iū verbor⁹ suoz⁹ apparentium primo sibi. Et postmodū in secūda p̄tula febriū dixit: febres dimittentes manifesti recessus sunt ille q̄ generant ex humore q̄ currit p̄ totū corp⁹ ⁊ febres cōtinue sunt ille in q̄b⁹ humor putridus febrē generās itra venas p̄tinet. ⁊ hoc ē dictum p̄p̄iū eius secundum. Et post hoc in eadem particula cuz redyt ad primum cōsiliū suū dixit. Si inspicis bene causas inuenies q̄ generatio accessionum in aliquibus febribus circularibus est mirabilior ista quam dixi. ⁊ ē similitudo necessaria in dictis meis: quaz nunc refero in duobus statibus simul: Hoc est dictum eius p̄p̄iū. Et postmodum dixit in ista particula cum retinuit se in secundo cōsilio dādo cās circuitū. Mēbrū expellit supfluitatē suam de tēpore ad tempus cognitū que putrescit ⁊ exp̄gitur: ⁊ dando causas longitudinis accessionis ⁊ breuitatis ei⁹ iuxta hoc cōsiliū vltimū dixit quoddā dictum p̄p̄iū ⁊ est tale. Et nō ē accessiōis mēsurā fortis cognitio cāe. ex qua facte sunt aliq̄ue accessiōes febriū: quaz aliqua dimittit ⁊ aliqua nō dimittit. q̄ cū ē accessio prima brevis stat⁹ ipsa redit ante inceptionē secunde accessiōis sine dubio ⁊ est mutās ⁊ fluens in totum corpus: ⁊ tūc tempus qd̄ ē inter dimensionē prime accessionis ⁊ initium secunde ē tēpus quietis ⁊ inundationis febris: ⁊ cū p̄cedit secūda accessio ⁊ fit ipsa ante completū p̄me accessiōis nō remanet in medio ipsaz tempus aliquod quo purget corpus a febre. Hoc est quartum dictum eius p̄p̄iū.

C̄ Igitur cognoscitur ex dicto eius p̄p̄io q̄ humor q̄ corumpit primo ē intra venas: ⁊ tempus quietis ē tēpus qd̄ est inter corruptionē vnius partis illius cāe ⁊ inter corruptionē eius qd̄ est sibi vicinum iuxta exempl⁹ qd̄ dedit in ephemerio. Et ip̄s febris accessio ē ex hūore corrupto intra venas sicut dixit: ⁊ scitur ex suo secūdo dicto. qd̄ ē dimissio febris sensibilis: cuz humor ē corrupt⁹ extra venas ⁊ ē mutans ⁊ fluens in totū corpus. Et scitur ex dicto suo tertio in quo sup̄sedit qd̄ mēbrū expellit supfluitatē suā extra se ⁊ corūp̄itur ibi donec ingredit in ip̄m quod ē ingrediend⁹ ⁊ incinerat quod ē incinerandū quod ē accessio febris: ⁊ postmodū dimittit donec ip̄ellit ad dict⁹ locū

cū supfluitas alia. ⁊ scit ex dicto suo q̄to q̄ febris p̄tinua est cū coniungitur vna accessio cū alia. Debet hoc inspicere. C̄ Hoc qd̄ dico in sequenti afforismo nō ē ex dubijs Haliē. Sed sicut inspicio scire debēt illud viri circūspecti vt attendant p̄ illud in quo statu sūt q̄ aerē sequūt ⁊ sicut sunt eorum lumina ceca. Hali. n. vir valde veridicus nō p̄tentus logica quā Aristoteles fecit: fecit libz de p̄batione: ⁊ lectis libris Aristotelis p̄sice ⁊ metaphisice: dubitauit super his que dixit Aristoteles in illis: sup̄ que p̄batiōes aliquas nō adduxit. sicut sunt sillogismi rōnales ⁊ cū suo statu h̄s inquisitū oīa signa ⁊ causas inuamētū testiculorū ⁊ inuamētū illoz⁹ veraciter approbauit. Sup̄ quo inuamētū Aristot. nō posuit mentē suā ⁊ nesciuit hoc. Et letatus ē Haliē. satis ⁊ elongauit suū dictū ⁊ dilaniavit Aristot. sicut dilaniatur debile ex aialibus ab aiali forti ⁊ incepit magnificere ⁊ nobilitare testiculos quantitatiue: adeo qd̄ fecit eos nobiliores corde cū mēsurā qua eos mēsurauit. Et propria verba que ipse dixit in propria p̄tula de sp̄mate sunt hec. Radix ⁊ principium vite ē cor. ⁊ radix ⁊ principium bone vite sūt testiculi. Sicut ergo bona vita est melior q̄ vita sic testiculi sunt nobiliores ⁊ meliores corde. Vos ergo viri q̄ estis primi i inspectione attendite si pōt viuere aial bona vita corde cūlso sibi. ⁊ pōt cū testiculis suis coire ⁊ si sit in illo virtus masculina aliqua opationū vite in eo minime diminuta. Et si euulsi testiculi ⁊ subtractis ab aiali vt accidit in castratis aial remanet viuū: testiculi sunt nobiliores corde. ⁊ in sūma in verbis ip̄s tāta ē diminutio q̄ nos eas verba magis diminuire nō oī.

C̄ Haliēnus in quinta morboz⁹ ⁊ accidētū dixit. video accidentia epilepsie forte facta ex multis reb⁹ h̄ioris flāctici ⁊ cerebri vētriculis inclusis. ⁊ ideo aduentus eius ē subitō. ⁊ forte ex fritate corpor⁹ ipsa fiūt. Hec sunt verba p̄p̄ia ipsius ibi. Et i tertia scientiarū dixit. Spēs epilepsie: sunt tres. vna egritudo ip̄az fit ex corpe cerebri: aut ex ore stōi ⁊ tertia ē egritudo q̄ ascendit de mēbro ad mēbrū quousq̄ puenit ad cerebrū. Et de hac tertia specie dixit. Res que ascendit ē silis aeris frigido. ⁊ est vel q̄litas diffusa ascendēs mēbratim: aut ē qualitas alicuius venti venenosi. hec sūt p̄p̄ia verba eius. ⁊ locus duby ē manifestus: ⁊ ē qd̄ epilepsia ē ex mala p̄lone in cerebro conclusa absq̄ mā penitus: qd̄ negauerat ⁊ dixit qd̄ nullo modo potest esse istud. inspicenda sunt verba ista.

C̄ Haliēnus in aliquib⁹ locis dixit. Viri sunt mulierib⁹ calidiores ⁊ sicciores. ⁊ supra B̄ oēs radices medicinalis scie sunt fundate. Et ad probationē ⁊ ostētionē huius Haliē in secūda de spermate dilatauit. Et dixit Hali. in expositione sua sup̄ libz Hippocratis de dolorib⁹ mulierū. Vxorū augmentū mulierū significat qd̄ in corpib⁹ ear⁹ ē calor dominans cū humiditate iunctus. Et cognoscitur hoc ex eo quod fit ex corpibus ear⁹ mense quolibet sanguis menstrui. quia sanguinis multitudinē sequitur calor multus. hec sunt verba p̄p̄ia eius. Et mēbra radicalia mulieris cū sint fridiora ⁊ humidiora mēbris viri ⁊ sanguis in muliere sit magn⁹ hoc cauillat me. insuper ⁊ vene viri sūt magne ⁊ late. preterea res prima ē generalis supra mēsurā sexus feminini ad sexū masculinū ⁊ nō pōt multitudo supfluitatū mulieris esse signum multī sanguinis. Vide tamen mihi qd̄ verba illa inueni: quidā qui fuit ante ip̄m Hal. ⁊ exposuit ipsam p̄tulam Hippocratis quaz exposuit Iohanicus: ⁊ credidit qd̄ sua expositio esset sana. ip̄s vero fuit absens a verbis Aristotelis. qui dixit super hoc in xviij. libri animalium ⁊ sunt hec. Caliditas que reperitur in muliere est debilis. ⁊ aliqui dicunt contrariū huius putantes qd̄ sanguis in muliere plus sit q̄ in viro. ⁊ hac rōne credūt qd̄ mulier sit maioris caliditatis q̄ vir. ⁊ B̄ ex exitu sanguis menstrui cōprehēdunt. sanguis vero ē calid⁹ ⁊ in

Particula

quo est de sanguine magis ē calidus magis. et putantes qd hō accidēs accadat ex sanguine multo et calore. et putātes qd sanguis habeat formā vnāz quibus sufficit qd sit hume cratius et sit coloris sanguinis et nesciūt qd sanguis purus est bon⁹ humor: et sanguis mēstruus est ī purus: et nō est bonus humor. hec sunt verba Aristo. ibi. et hoc dictū ē sanuz in his et omnibus que dixit.

¶ Salienus in quocūq; loco loquūtis ē de lacte siue mentionē fecit de eo dixit substātiās tres eē in lacte videlicet aqueam partē caseatā et pinguosam. et dixit in libro suo de bonitate chimī. In lacte camellio et asinino aquea hūditas dominant: in lacte pecudū caseata. et in lacte vaccino ps pinguosa. hec sunt ppria verba eius ibi. Et idē ostēdit in cibis dicēs. Pars pinguosa. s. butirū ē dominās in lacte vaccio. et ī libro suo de psilio subtili dixit. ī illo lacte dominā ps caseata fortiter sicut ē lac vaccinū. hec sunt verba ppria eius ibi. et locus duby ē cognitus quē primis verbis dixit in lacte vaccino butirū ē dominās. et in vltimis vbi dixit qd caseus ē dominās in lacte illo. hoc debet īspici.

¶ Salienus in decimo medicinaz simplicii cuz īcepit log de aquositate lactis. dixit virtus aq; huius lactis q remāet a butiro et caseo ē mūdificatīa et lauatiua. lauat. n. vētrez et expellit ab eo supfluitates putridas cū bibūt aut cum sit ex ea clistere. et opat hoc absq; punctura: imo habet simpliter in sedatiōe puncture opus bonū. hec sunt ppria vba sua ibi. et ī tertia ciboz de aqua lactis dixit. Nō mireris de lacte postq; sua ppria aquositas consumit si nō infundit supra ipsa aqua alia itez qz medici nō fugiebāt hoc ab operatiōibus suis rōe hūiditatis lactis s; fugiebāt rōe acuitatis siue qua laxat ventres. s. ē ppriū eius. et est locus duby agnitus qd in verbis pmiis vetulit acuitates eius: et in toto cassauit ipsaz. et in vltimis verbis dixit in lacte ē acuitas q laxat ventrem. debet hoc īspici.

¶ Salienus in prima virtutū nālium dixit. Oēs virtutes imutatiue ex pte sunt virtutes naturalis et accidunt ex substantia corporis duarū tunicarū stōi. Duarū tunicarū ī testinozū et duarū matricis secundū ipsoz statum. hec sunt pprie verba sua. et in eadē pte similiter dixit. Vesica ē corpus plurimū sensibile. duruz duabus tunicis fortibus cōpositum. hoc est propriū eius ibi. Et in tertia hui⁹ libzi dixit. Necessariū fuit qd esset instrumentū etiā si habeat tunicam vnā sicut vesica fel et matix et vene nō pulsatiles et qd haberet duo genera villoz similiter ad sui extensionem p longitudinē et latitudinēz hec verba ppria eius sunt. Et locus duby est qz dixit qd matix et vesica sūt vnus tunice et hoc sanum est. Et ostēdit in iuuamēto mēbrozū et in prima virtutū vnūquodq; habere duas tunicas: quod habeo p non vero. Et credo qd istud accidit culpa transference vel etiā eius qui librum scripsit. Et si aliquis dicat qd vna tunica est ppria vesice quemadmodū dicit Salienus. Et tunica superior ē ex pellicula coopiete membruz quodlibet ē similiter cauillosum. qz quodlibet duarū tunicaz habet supra se vnā pelliculā. et de eo nō dicitur qd sit triū tunicarū: debet hoc īspici.

¶ Salienus in prima morboz et accidentiū blasphemauit homines q noiant febze quadā vice egritudine: et alia vice febrem: apostema sequentē noiant accidens. Et dixit hoc malū semp est egritudo et sequunt egritudines alie egritudines sicut apata febres sequunt. Et ī prima ad glauconē dixit hec vba ppria. Febres ex hūoz putredie fluctuātes cognoscunt īsto noie. s. noie febzis: et nō sūt ipse accidentia aliaz egritudinū sed ipse pprie sunt egritudines. Inspice quēadmodū febze cōtrarijs nominibus nominauit.

¶ Salienus ī secūda ciboz de cortice citri dixit hec verba ppria. Cum operatur via medicine est vtilis habenti in digestionem sicut ei sunt vtilia alia plura habentia quali-

tatem calidam et acutam. et in. vii. medicinarum simplicii dixit hec ppria verba. Cortex citri nō est frigidus imo tepatus vel a tēperamento parum remotus. Et locus duby est qz primis verbis dicit ipsum esse calidum et acutū. et verbis vltimis dicit eum esse temperatum.

¶ Salienus in vltima medicinarū vbi locutus de melle et locutus ē de colera cui⁹ color ē citrinus et de illa cuius color est rubeus. que colera citrina habet species alias duas pter istas dixit hec verba ppria. Species alias oēs nos videmus duz purgant a corpe absq; colera porrea nisi qd egritudo ē fortis. sed colera rubea colera citrina et colera porrea sepe exeunt cum vomitu et affellatiōibus sine egritudine. et hoc ē ppriū sanū ex libris antiquoz. et locus duby ē hic. qz pepigit in colera porrea que nō exit nisi ī egritudinibus fortibus. et postea dixit qd porrea exit absq; egritudine. Et si īspexerimus p dictū eius qd in egritudine fortis nō inuenit colera porrea nec exit nec apparet erit s; cauillosum in redditiōe sue cause. et in sūma iste est locus duby. In quo debet īspici.

¶ Salienus in decima sexta iuuamēti mēbroz dixit. Non cōiungitur cuti aliquis singularis neru⁹ spālī sibi veniēs sed cōiūgit sibi a mēbris sub ea existētib⁹ minime pteculē particulaz nerui q ipsi cōiungitur vt ligent cutē cū eis q sibi subsistūt mēbris et fiat sibi status īstrumēti et sentiat per eum. hec sunt pprie verba eius. Et in vltima sciētiarum dixit. Medici ignorāt qd ex neruo elongato et diuiso in cutem manus totā sensus venit ad ipsam: et in ipsa radice habet. et lacertus qui mouet lacertuz manus h; radice aliam pter illaz. hec sūt pprie verba ei⁹. et locus duby est plurimū māifestus. qz ī iuuamēto mēbroz dixit. Neruus cutis est neruus qui diuidit ex lacerto mouente manum. vellem scire si hoc est proprium manui inter mēbra omnia quare nō dixit illud.

¶ Ait Moyses. Ego habeo sanū qd dixit in iuuamēto mēbroz. s. extremitatis cutis cessat sensus: et motus eius non cessat. et cā huius nō ē neruus diuisus in lacertū illius mēbri opantis motū. s; particule minime nerui eiusdē. sicut dixit in iuuamēto ad cuius particulas minimas et subtiles diuisas in cutē pestis descendit. Et ideo cessat sensus cutis et nō cessat virtus eius. qz pestis nō ē propter neruum veniētem ad lacertum. Et hec causa currit supra radices quas nos docuit Salienus: et est. cessatio rami nō nocet radici. et cessatio radicis ramū cessare facit.

¶ Salienus in prima morboz et accidentiū dixit. Ex humoribus aliqui cōmiscētur adinuicē. et impossibile ē inueniri aliquē ipsoz quin sit cū alio nisi raro. hec sunt pprie verba sua. Et ī secūdo morboz et accidentiū dixit. Quozūlibet horū humorū aliqui multotiēz fluūt in mēbra puri propter et nō mixti et possibile ē qd fluunt mixti. Ita sunt pprie verba eius ibi. et locus duby ē notus. qz in prima dicit hūorum aliquis purus et proprius raro inuenitur. et in secūda dixit. Multotiēz inuenitur purus īfluxione sui. et possibile est qd fluūt mixtus. et illud quod semp inuenimus ē sicut dixit in prima. Debet hoc īspici.

¶ Salienus in particula de colera nigra dixit. Multotiēz egrediunt cū vomitu vel egestionē chimī nigri quo egresio qicq; significat bonū. sed colera nigra cuz egredit cum vomitu vel egestionē significat periculum. hec sunt ppria verba eius ibi. et ostēdit dictū suū demōstratiōe plurima: qd apparitio huius humoris ē signuz perniciosus. Et medici īsipientes credūt qd exitus huius humoris mali sit iuuatua res: et nō ē ita. Et expositiōe sua supra quarta afforismū dixit. Colera nigra et qlibet humor niger malus mltotiēz significat bonū maxime cū appet nā supfluitates egritudinis expellēte. hec sunt ppria verba eius: et locus duby ē cognit⁹: quoniā pepigit verbis vltimis qd appetit colere

nigre expulſe p nām quādo ſupfluitates egritudis expel-
lunt ſignificat laudabilitatē. Et primis verbis dedit ſen-
tentiā generalē q colera nigra cū exit ſignificat deſtructio-
nē: et videt mibi q illud quod dixit in libro ſuo de colera
nigra eſt ſanū. Et quod dixit in expoſitione afforismoz. ſa-
nū eſt in humoribus nigris omnibus et nō in colera nigra
Hoc inſpiciendum eſt plurimum.

Salienus in ſecūdo pſonū dixit. Humoribz pueniētiōz
et laudabilior naturaliter ē ſanguis: et colera nigra eſt ſicut
amurca et ſicut fex ſanguis: et ideo redit frigidior et groſſior
ſanguis. et colera citrina ē ſatis calidior et ſiccior ſanguis. et
ſlegma ē frigidius et humidius omnibus q ſunt i corpore
aialis. et cā agnitiōis huius ē ſenſus tactus. hec ſunt pprie
verba ſua. Et in ſecūda morboz et accidētū dixit. Res q
fluit ſine dubio demōſtrat caliditatē et humiditatē penit?
excep̄to q dōz eē humida potentialiter. Et medici antiq et
philofophi fecerūt mentionē de virtute humiditatis: q
rū virtus ē huius ſtatus: et pbauim cāz huius virtutis in li-
bro in quo nominauimus cauſas medicinarum. et in alijs
libris et q neceſſaria ſunt in libro ſuo in quo ſumus noiāui-
mus ibi. Et ſunt q colere citrine virtus ē cala et ſicca et co-
lera nigra frigida et ſicca. et colera ſanguinea calida et humi-
da. et ſlegmatica frigida et humida. Hec ſunt pprie verba
eius et locus duby eſt agnitus. qz in ſecūda pſonum dicit
colera citrina ē calida et ſicca effectiue. et in morbis et acci-
dentibus dicit q calida eſt et ſicca potentialr. Et ſimile de
ceteris humoribus quattuor cognofcitur ſicut de colera
citrina. Debet hoc inſpici.

Salienus in expoſitiōe pticule Jpocratis de humana nā
dixit hec verba propria. Ego oſtēdi in libro cōplexionū q
ver ē tempatū. et hypocras dicit hic q ē calidū et humidū.
et res ē ſicut Jpocras dicit. Et Salie. in expoſitione prime
pticule Jpocratis de vētis terris et ags dicit q ver eſt cali-
dū et humidū et hoc ē ſanū. et eſt tēpatū cōiunctione ſui ad
corpus humanū. Ait Moyses ytrūq dictū qd ſupius di-
xit eſt ſanum. ſed vltimū confirmauit.

Salie. in. vii. ingeny vbi incepit log de ſtatu viri cuius ſtōz
medici deſecarūt et reduxerūt ipm virum ad priſis dixit
Medici vidētēs q ſtomachus illius nullo tēpore digere-
bat dabāt ei bibere ſucū ſumac et apponebāt ſtō ſuo exte-
rius medicinas oēs quas antea noiāui et reduxerūt ipz ad
ſtatū illius cuius totalis humiditas corpis ē amiſſa itantuz
q ſicut mortuus redyt. Ego vero cū icepi curare ipz dedi
ei p omne vias omnia humida. hec ſunt pprie verba ſua
Et cū incepit dicere cōſiliū huius viri dixit. Nos curam?
virum hunc quez medici deſecarāt qz via caloris et frigo-
ris liber erat et nullum horum duorum eius corpozi domi-
nabatur totaliter nec ſtomacho ſuo: et ſiccitatem et ſubtili-
tatē multā in corpe ipſe habebat. Hec ſunt pprie verba ſua
ibi. et locus duby ē valde maniſeſtus. qz primis verbis di-
xit q erat deſecarū multū et redactus vt mortuū. et in vlti-
mis dicit q ē tēperatus inter caliditatē et frigiditatē. imo
corp⁹ eius ē oīo fridū. qz i eo caloris nālis mā ē amiſſa. Et
in cadē pticula de iſto viro dixit. Impoſſibile eſt q rema-
neat ſiccitas in ſtatu ſuo vno et calor et frigus abſcōſi ſint.
et q ipſoz actio minime eē poſſit. qz mēbra cū nō nutriūt
cito inſigidant. hec ſunt ppria dicta eius ibi. et hoc ſanū ē
et poſt verba iſta q dixit de viro iſto videlicet q erat a cali-
ditate et frigiditate liber adiunxit verbis ipſis dicta iſta.
Nos curam? ſiccitātē in iſto tantūmodo dominātē ex cali-
ditate ſola diu durātē excep̄to q ipaz ſiccitatem frigoris
quātitas nullaten? ē ſecuta moratura cū illa. Et vltimū
verboz ſuoz ibi ē qd dubiū plūmū augmētauit. Quō pōt
eē vt iſte q eſt deſecatus et redactus vt mortuus frigidita-
tes nō habeat maniſeſtā: et vt ſiccitātē ipſi⁹ frigiditas peni-
tus nō ſequat. et q redyt in cinerē ſit yuius. Inſup ex dicto

ſuo mirabilis iſto iſurgit. qz ipſe redactus in ſiccitatē plu-
rimā ex amiſſione cibi nō nutritur: et mēbra cum nō nu-
truntur breui tempore inſigidātur. et in ſūma iſta verba
galieni vltima ſunt ſana.

Salienus in pticula pma de pulſib⁹ dixit. Peſtis magna
facit pulſus inequalē imparē. hec ſunt verba ppria eius.
Et in. xiiij. parte magne de pulſib⁹ dixit. Pulſus inequalis
impar ſignificat q cā iequalitatis eius ē egritudis icerta
mutatio. vñ. egritudo mutat ad mēbz ignobile et paties
liberat vel mutat ad mēbz nobile et moriſ eger. Pulſus
igitur inequalis impar nō ſignificat aliqd certū nūc. Hoc
ē ppriū verboz ſuoz. et locus duby ē maniſeſtus. qz in pri-
mis verbis indicauit q pulſus inequalis impar ſignificat
magnā peſtē: et i verbis vltimis dicit neqz ſignificat bonū
neqz ſignificat malū et hoc dictū ſoluit. Pulſus inequalis
impar ſignificat q peſtis nūc iūta magna neſciſ ad quez
dictoz ſtatū reducat. Debet hoc inſpici.

Salienus in pticula de tēporib⁹ egritudinuz vbi incepit
oſtendere q oīs egritudo a qua qz vaaleſcit qtuor hz tpa
ſ. pncipiū augmētū ſtatū et declinationē. et q aliquaz egi-
tudinū nā ē pncipiū ppter ſui puitatē ſicut crediſ: tñ ſiū
dubio pncipiū habent quod eſt breuiſſimuz. Dixit inue-
nimus egritudinē valde fortem vt eſt apoplexia cuius pnci-
piū et augmentum eſt in minimo tēporis. et ſiſt eſt epi-
leptia. hec ſunt ppria eius verba et nulla dubitatio eſt i eis
Et in prima de criſi vbi incepit oſtendere q nature egi-
tudinū ſignificant longitudinē vel breuitatē tēporū egi-
tudinū dixit ſecunduz hūc ſtatū oz te ſignificare in oībus
egritudinibus tempora ipſaz. quia febris adurens apoſte-
ma lateris et apoſtēma pulmonis pncipiū eaz ē breue. Et
epileptia: dolor mulieris: dolor iuncturaz: et dolor renuz:
ipſaz pncipiū ē longū. hec ſunt eius ppria verba ibi: et lo-
cus duby ē. qz in vltimis verbis dicit epileptiā habere lō-
gum pncipiū ſi voluerit vt p hoc dictū itelligat pncipiū
acceſſionis epileptie breuius tēpus illo ſcibile nequaquaz
eē pōt: ſicut ipſe dixit in libro predicto de tēporib⁹ egritu-
dinū. Et ſi voluerit vt pncipiū illud itelligat cā q gene-
rat epileptiā hoc dictū nullo mō ē ſanū in ſtatu temporuz
egritudinū. Ego vero dico q in epileptia de qua fit mētio
in criſi ſcriptoz qui librū ſcripſit in radice peccauit.

Salie. in quarta medicinaz ſimpliciū dixit. Medicine
ſolubiles ferro et lapidi igne candēti et ſimilib⁹ ſibi ſūt ille
medicie q recipiūt illud quod attrahit ex corruptione quā
expellit calor exiſtēs i cōpe ſicut ē terra frācigena vitreo-
lum viride: et vitreolū rubeū: et argentū viuū: et oēs hz me-
dicine ſunt groſſe cū virtute calida que ſtōm comburūt et
quod eſt circa ventrē. hoc ē ppiuz eius ibi. Et dixit in. ix.
ipſius pticule cū locutus eſt de argento viuō: neſcio p diſ-
cuſſiones quas feci his et pbationē. Si accidit cuz bibiſ et
neſcio qd opatur dū apponiſ exteri⁹ ſupra corpus. hoc ē
ppriū eius in argento viuō vellē ſcire rōnē q iuſtificat ar-
gentum viuū in quarto gradu. qz occidit cū aduſtiōe ſi-
cut ſpecies vitreoli et his ſimilia.

Salie. dixit in. xi. ingeny hec verba ppria. Melius qd di-
xi ē vt ſlōmē vena nō in febriz acutis tantū: ſz in oībus
febrizibus accidentib⁹ ex putredine humorum.

Ait Moyses. dubitat qz in opatiōe ſua facere mioratio-
nē in oībz febrizib⁹ putridis. qz Hal. inbibuit in particula de
ſlōmia et alibi minutiōes in febre ſlatica pura in q humo-
res ſunt crudi et idigeſti: et ſiſt inbibuit minutionē in febre
quartana pura niſi accadat ex dominio ſanguinis. Et ſicut
mibi videt diſſolutio hui⁹ duby ē. qz itellexit p dōz ſuū in
oībz febrizib⁹ putridis. i. in qualibet febre putrida: cuius nō
humor ſingularis ſz multiplex ē eruptus et redit res: et i q
libet febre ex putredie ſanguinis accidente: quia cuz ſleg-
ma vel melancholia putrefit cū ſanguie ytilis ē ſlōbotōia.

Particula

Et cū putrefit flegma vel melâcolia tantū flobotomia est prohibenda. Quare oportuit eum dicere hoc proprium. et in omnibus febribus accidentibus ex quibuslibet humoribus putridis.

C Halienus in sexto medicinarum simplicium vbi loquitur de origine vtriusque et de inuamētis seminis huius herbe dixit. Et habet cū hoc virtutem inflatiuā ratione cuius redacte sunt prouocative appetitus coitus et maxime cū bibitur semē huius herbe cū sapa hec sunt propria verba eius. Et cū incepit loqui de virtutibus herbe huius dixit. Inflatio quā diximus eam generare oritur ex adextris cū stomacho cū digerit. hec sunt propria verba eius. et ideo nō effectiue sed potēcialiter inflatiua. **C** Ait Moyses. Nō video penitētum hoc aut qd intelligi aliter potest ipm. Et cauillatio hec sicut mihi videt ē ad illū q libū trāstulit reducenda. Locus duby ē qz ex dicto suo fecit vtricā inflatiuā potēcialiter et nō actualiter. et omne inflatiuū ē inflatiuū potēcialiter et nō actualiter. et verba hec et oīa alia aliter nō sūt et ideo nulla medicā pot actualiter dici inflatiua. Et Hal. probauit alibi oē quod medicina dicat nō nominatur medicina nisi a calido vel frigido potētia et nō a calido vel frigido actu. et calor nostri corporis potēcialiter exit et manifestatur per actū. Debet hoc inspicī.

C Halienus in expositione supra particulā p̄bime pbaui q epar solū cibū in sanguinē mutat et nō corpora a sanguine circūdata. et dixit q mēbroz nostri corporis quodlibet cibā sanguine quez cibum conuertit in similitudinē corporis sui etiam si nullo tēpore inueniatur in eo sanguis vt est os cartillago neruus ligamētum chorda et pellicula et membra ipsa conuertunt sanguinē in sui naturam qualiter potest esse vt corpus nerui quod est albū et ex speciebus pellicule generet sanguinē et nō cibetur donec cibū in naturam suam mutat et dixerat. Sufficit q epar solus est quod cibum in sanguine mutat. Et verba sua propria sana sunt vsqz nunc. et cum in particula illa dictum suum exquisiui non inuenitur complementum dictorum verborum in suo originali.

C Halienus in tertio sciētiarū vbi loquit de dolore emigraneo dixit. Cum generatio eius est ex ventositate sentit paties dolorē extensiuū et cū ex multitudine humorū sentit cum ipso grauedinē et dixit in particula de flōmia verba ista propria. Signū propriū sp̄is repletionis: que est quo ad virtutē ē grauedo: et alterius sp̄is repletionis q ē quo ad vasa ē extensio. Et ē hic locus duby: qz dixit in p̄mis verbis sensus grauedis cū dolore emigraneo significat humorū multitudinē. et in verbis vltimis dixit. extensio significat repletionē quo ad vasa: et hec repletio accidit ex multitudine humorū sine dubio. Et illud qd videt mihi in hoc ē q significatio: quā dixit in libro suo de flōia supra duas sp̄es repletionis: ē cū sentit aligs grauedinē vel extēsiōnē absqz dolore: q ē aut i mēbro vno aut in toto corpore: S; in quo mēbro sentit dolor fortis sicut ē emigran. tūc ē doloris sensus cū grauedinē et significat multitudine humorū nō malitiā iporū tātū sed et cās malitię eorūde: et hoc ē qd nocet mēbro adeo q mutat illud et nō multū. Et si aligs dixerit q hoc ē propriū capiti qd pbat ex dictis Hal. in secunda mihermir q verba propria sūt ista. Ex multitudine hūorū accidit grauedo in capite nō soda nisi accidat ex eis opilatio. et ē valde molesta huius rōnis assignatio. Quia ex dominio multitudinis humorū tantū: que repletio ē quo ad vasa accidit grauedo capiti et cuilibet mēbro: et toti corpori extēsiō et nō grauedo tantum. Debet hoc inspicī.

C Halienus in v. ingeny cū incepit ostendere sicut curat q ex puit sanguinē a pulmōe dixit. Precipim⁹ vt eger nō inspiraret forti inspiratiōe: sed vtrā sessione et ocio cōtinue: et fiat sibi flobotomia ex vena genu: hec sūt propria verba sua: Et

dixit in expositiōe sua in prima humorū verba ista propria. Nō oī illuz a cuius meri sanguis exit: vel pulmōe. vel p̄torē. vel canna pulmōis: clamare: vel inspirare: et expirare fortiter. Motus vero manū nō ē ei nociuus. Utilior tñ ē ei motus pedū motu tēperato: ex quo nō accidat restrictio spiritui: et locus duby ē manifestus: qz in p̄mis verbis precipit vt eger sedeat: et in ocio cōtinuo p̄sistat et in verbis sequētib⁹ precipit vt moueatur eger motu temperato

C Halienus in secunda medicinarū vbi loquit de psilio dixit. semen in hoc terre nascēte ē melius et est frigidū in secundo gradu et mediū iter humiditatē et siccitatē et tēperatū: hec sunt propria verba sua ibi. Et in. y. ad glauconēz vbi loquit de formica comestua dixit ppe ista vba. Lane tibi opari hac egritudine lactucas. virgāz pastoris. lenticulas aque nenufar. psiliū. portulacā. sempuuiam. et bis similia q sūt frigida et humida. Et locus duby ē. qz dixit in vltimis verbis psilium eē frigidū et humidū: et numeravit ipsuz cū lactucis. portulacis lenticulis aque nenufaris quoz statum emniuz dixit esse frigidum et humidum: et in primis verbis dixit ipsum esse temperatum inter humiditatem et siccitatem. Debet hoc inspicī.

C Halienus in. xij. ingeny vbi loquitur de curationibus apostematū splenis et epatis mēsurauit medicinas mēbroz ipsorūz verbis propriis: et sunt hec. Duo membra indigent medicinis similibus sibi adinuicem in specie: quarūz vna pmutat fortiter et alia pmutat debiliter. Splen vero eger fortioribus medicinis quantitate superfluitatis grosse: q nutritur supra cibū epatis: hec sunt proprie verba sua ibi. Et dixit in quarto inuamentorū. Cognosce a me sumas ciborum quos dicam tibi horum trium membrorum et ē. Epar cibā sanguine rubeo grosso: Splen sanguine nigro subtili: et pulmo sanguine digesto plurimuz claro et subtili primo nature spiritus. Ista sūt proprie verba sua: et locus duby est: quia in ingenio curationis dixit. Libus splenis ē grossior cibo epatis: et in inuamento membrorum dixit. Libus splenis est subtilior cibo epatis. Et illud quod nobis probauit in inuamento membrorum est sanum: Mensurauit enim ibi inter cibum subtilem epatis splenis et pulmonis: dicēs. Libus epatis est grossius rōne substantię sue. Et cibus pulmonis est subtilis: et cibus splenis medius est inter vtrūqz subtilior isto cibo epatis: et grossior pulmonis cibo. Et postmodum mensurauit colorem sanguinis q cibus est horum trium membrorum: dicens.

C Sanguis quo cibā pulmo ē rubens clarus. et sanguis q cibā splē ē niger. et sanguis quo cibā epar ē medius inter vtrūqz: min⁹ rube⁹ sanguie pulmōis: et min⁹ niger sanguine splenis. et vt mihi videt galie. s; totū discussit vt obliuioni minime traderet. In ingenio at cibū largo mō accepit sic accipit a populo. et sicut ipse dixit q panis et fici sunt cibi. et nō est dubiū q illud qd primo splen sibi attrahit mutat et eo cibā: et illud quo cibā ē grossius illo qd ad se attrahit corpus epatis: et quo cibā. et hec ē intētio galieni in ingeny. Debet hoc inspicī.

C Halienus dixit in secunda megapulsus verba hec propria. Ligna grecoz ē dulcior: suauior: docibilior: apertior: et apertior generi humano q lingue alie oēs. Cognitis. n. liguis alyz gentiū cognosces veraciter q ipsaz aliqua ē filis clamozi porcorū: aliqua vocib⁹ ranarū: et aliqua vocib⁹ graculorū q turpes inueniunt cū proferunt motu lingue labiorū et toti⁹ oris. aliqui. n. ex ipsis cū loquunt ēmittūt voces multotiēs ab intrinsecis a corpore gutturis: sicut ē vox stercentiū: et alig torquēt os et sibilant: alig mugiūt et clamāt cū tota voce: et alig nō emittūt vocē oīo: et alig aperiant os apertione forti cum emissionē lingue exterius: et alig nequaquā aperiūt os apertōe forti quoz lingua ad motū tarda videtur ac si esset grauata et ligata.

Cait moyses. Sunt verba hec Salieni de lingua grecorū quā appropriauit humano generi pre linguis alyis oibus. Ras. et aly dubitarūt et conati sunt ostēdere qd oēs lingue sūt pacifice: et q̄libet ipsaz ignorāti eā et nō cito in eā ē grauis et seruilis. et ad hoc itēderūt oēs q̄ visi sūt obuiare verbis predictis. Et sicut mihi videt sanū ē quod dixit de lingua grecorū: quoniā prolatio elemētōrum et motus instrōrū verborū sequit naturā climātū habitatorū formā et quātitatē mēbroz inhabitantium ea tam interius q̄ exterius. Et Ebunasar alfaraby dixit hoc dictū in libro elemētōz. Sicut homines clymatis medij cōpletiores sūt fen su forma et figura pre alyis omnibus hominibus. s. meliori forma et figura. Meliori compositione mēbroz et temperatori cōplexione q̄ homines aliorū climatum in vltimis positorū. vt eoz qui sunt in vltimo septētrionis et meridiei. ita prolatio elemētōz ab hominib⁹ dicti clymatis medij. et motus instrumentorū verborū suoz dū loquūtur sunt temperatiores et lingue humane proximiores q̄ prolatio elemētōz et motus instrumentorū verborū hominū positorū in clymatum vltimo a medio elongatorū. et per linguam grecam quam nominauit Salienus intellexit ipse nō solum grecorū linguaz sed ipsam et sibi similem: quemadmodum sunt lingua greca: lingua arabi ca: hebreā: chaldeā: et persica: que lingue sunt hominū clymatum cōplexionem temperatam habentiū. Et quicūq; nouit linguam arabicā et hebreā cognoscit qd vtrāq; est vna sine dubio. et lingua chaldeā est p̄xima ipsis proximitate qua sunt proximē: et greca est proxima chaldeē sed aliquātulo differūt. s. tribus elemētis vel q̄ttuor: et lingua persica est remota a eis: et prolatio sūt elemētōz multa remotōe. et nō faciat te errare loquela hominū in climate medio hodie cū loquela turpi valde loquentiū. qz mutati sūt ad ea loca a locis vltimis. et ē sicut iueniret aliq; hebreus vel arabs in septētrione aut meridie et loqueret ibi cū lingua sua qua nutritus fuit in terra sua.

Cait moyses scitur ex dictis philosophorū qd aie accedit sanitas et egritudo sic corpi et egritudo aie et sanitas de qbus agitur habet fieri ex credētia et moribus sine dubio qd p̄prie sunt hominū. Dico igit infanas credēcias et mores p̄uāos plurima mutatiōe speciez suarū egritudines humanas: ex sūma quaz egritudinū ē egritudo quedaz cōis a qua nullus eripit nisi aliquibus temporibus longis: que egritudo variatur in hominibus augmento et diminutiōe sicut variantur omnes egritudines corporales et aiales. Et hec egritudo de qua in presenti loquor est qd quilibet hō credit animam suam esse doctāz plusq; sit et vult et desiderat omnia que credit cōplere absq; studio et labore. Et inuenio hanc egritudinē cōmunē apprehendisse aliquos ex vgilantibus et scientibus aliquā sciētiā phisicā: vel aliquā artem mechanicā. aut scientiaz ex scientys positiuis: e qd aliquis loquit ex scientia quā nouit. et ex scientys alyis de qbus nihil scit aut p̄ expertus ē in eis. et dicit verba sua supra illas scientias sicut supra scientiā quā nouit et maxie si supuenerit sibi aliqua felicitas ex felicitatibus reputatis. Vñ factus ē dñs dux. aut alius magnus. Verba dixerit: et audita fuerit: et nullus sp̄pugnauerit sibi: et quātūcūq; augeat hec felicitas et fortificat. Intātū augetur egritudo ipa quousq; pueniat ad lacertos: et redit et icedit ipe cū tpe et rōe sui status predicti: qd sibi placet dicere dicit: et ad q̄stiones obiectas sibi rīdet cū reb⁹ quas vult: et nō vult p̄feri qd sunt res quas ignorat: et iā egritudo hec domiata ē in aliqb⁹: qd nō p̄tēti statu hō īcipiunt dicere et p̄bare qd sciētie quas ignorāt sūt inutiles: nec aliqui discere eas ē necesse: et nō ē sciētia qua vti debeat aliquis toto tpe suo: nisi scientia quā ipsi sciunt: et nō alia: siue phisica siue positiua sit. Et plures p̄pilauerūt p̄traria supra sciētiā quas igno-

rant. Et in sūma egritudo hō accidēs amplū satis: et cū rationabilr īspicis in dictis hō apparebit tibi quātitas egritudinis sue: et si p̄ximus ē casui vel saluti. Et Salieno me dico applicuit aliqd egritudinis hui⁹: sicut applicuit hominib⁹ ignaris scientie sue: qd quidēz sciuit in medicina satis: et magis q̄ aliq; ali⁹ de qb⁹ famā audiui⁹ aut dēā vidim⁹ et inuenit inuentionē magnā in anotomia: et de operatiōib⁹ mēbroz: inuamēto et creatione eoz: illud apparuit sibi qd nō aly: et de statu pulsus p̄bauit rem q̄ p̄bata nō fuit tpe Arist. absq; dubio et in medicina cui totalr apposituit mentem suam sanius dixit q̄ Arist. in libris suis. Et hoc nō est dubiū scientibus veritates: et sicut sciuit sciētiā medicie credidit scire alias scientias phisicas omnes in quibus paruus fuit: et inuitauit se ad dicēdū in Logica Phisica et Methaphisica quedaz dicta hominibus huius temporis impugnantia Aristotelem: sicut etiam illud satis plene apparet in libris quos p̄pilauit de motus tempore possibilis et motore p̄mo: et de opinione p̄pocratis et platonis: et de sp̄mate: et in libro de p̄batione: cuius scias plurimū p̄mēda uit: et sine ea in medicina nullū credidit ēē perfectū: in quo libro modos posibles et cōtingētes valde vtilis et necessarios medicie: et fere sciēty omnib⁹ ad p̄bationē dimiuit: et cassauit: asserens eos ēē inutiles et nō necessarios ad p̄bationē et modos manifestos: et sunt qd inueniunt ad p̄batiōēz nō necessarios tantū retinuit cogitans ipsos ad p̄batiōēz: necessarios ēē: et dixit qd exercitatio Arist. et aliorū cūz modis possibilib⁹ et p̄tingentib⁹ fuit amissio tēporis: hoc totū euigilauit ebunasar alfaraby: et vidi supra hoc qd p̄p̄ius ē ebunasar dicētis in expositiōe modi magni cū cepit exponere planiciē quā explanauit dō modis possibilib⁹: nō ē res sic credit Hal. medic⁹ qd dixit in libro suo quē noiauit libzū p̄batiōis. Inspectio ad possibile et modos posibles cātos p̄ illud ē supflua: et cōueniētiōr īspectio hoib⁹ ē ad modos posibles et maxime in medicina: et Hal. dicit oīz medicum studere tēpore longo supra libzū suū intitulatū de p̄batione credēs qd cōpilatio dicti libri sit satis vtilis medico circa particulas tractādas artis sue. Et modi qbus operatur medicus in scia egritudinū et cāp̄ vniūscuiusq; ipsaz sunt illi: qb⁹ oīz medicū curare: et sūt modi posibles: et nulla formarū modorū aliorū ē necessaria: nisi raro: et sūt fere proxime extra artē medicinē. Et ideo nō oportuit ipm loqui in predicto libro: nisi de formis modorū possibilib⁹ tantum: quas cassauit in eodē libro: et nō de formis inuētorū: quas retinuit ad p̄bationē: qd forme que inueniunt nō sunt ad probandū parate: quoniā p̄bationes nō fiunt ex hōmate ria: sed fiunt ex formis possibilibus tantum. Expleta sunt verba ebunasar: et ideo vbi Arist. cepit p̄bare modos cōtingētes posibles et manifestos: dixit ebunasar in expositiōe verborū illoz verba hec p̄p̄ia. Duius porta ē magni inuamnis satis magisq; possibile puz: quoniā oēs artes mechanicę operant cū porta hac: et maxime circa p̄tractationē singularium futurorū: si sint vel nō sint in medicinali arte: laboratoria: marina: cōsilyz ciuitatū: eloquēty et silib⁹ illis: qb⁹ necesse ē vt sint scia et libri p̄ueniētes his: et totū hoc spectat ad modos. Expleta sūt vba ebunasar. Logica itaq; et admirare in verbis Hal. sic nixus ē laudare logicā in omnibus libris suis et ostendit cām pestis medicorum tpe suo fuisse puitatem et diminutionem eoz in sciētia logice et cām sapientie sue fuisse suū exercitiū in logica: qb⁹ medicus ad sciendū logicam necessario inuitatur. Ac ipse Hal. cōpilato libro de p̄batione retinuit oīo formas generaliter et specialiter modorū possibilib⁹ et cōtingentiū vtiliū tantū arti medicinē: imo vilipēdit eū qui operat hoc plurimū. Et dicit qd hoc nō ē necessariū penitus. et nullus dubitat qd Hal. legerit libros Arist. in logica. et qd sciuerit logicā plusq; aliis qd minor fuit eo ī sciētia. sed rōe egritudi-

Particula

nis cōis de qua locutus fui credidit ipse Hal. q̄ nouerit ar-
tē logice ⁊ oēs alias artes sicut nouit artē medicie ⁊ inuita-
uit se ad ea que se inuitauit ⁊ nō pmanfit in illo statu. sed ex
dulcedine saporis quē saporauit ex aliqb̄ inuamētis mē-
broz inuitauit se ad pphetiā dicēs. Venit ad me dei nūci⁹
q̄ docuit me sic ⁊ pcepit mihi sic. ytinā fuisset isto gradu cō-
tentus: ⁊ tenuisset se in nūero philosophozū salus domini
sup ipsos: ⁊ nō oblocut⁹ fuisset supra illos: s; n̄ fecit hoc im-
mo insipiciētia sua pduxit animā suā ad illd̄ qd̄ mēsurauit
corpus suū cū corpe Moy. attribuēs eidē insipiciētiā ⁊ suo
corpori plemētū. Exaltet deus a dictis insipiciētiū exalta-
tione plima. Et videt mihi bonū vt audire te faciā dictū
Hal. p̄p̄tū. Nā q̄ nōiat heresim nō ē hereticus. Dico autē
p̄tra Hal. q̄ inuitauit se ad h̄ altissimū nō habens Moy.
sicut nos tenētes legem habemus. Et ostēdam hac demō-
stratiōe q̄ insipiciētia quā attribuit Moy si erat attribuēda
ipsi Halieno vere ⁊ nō ei. ⁊ ponā dictū meū inter eos sicut
inter duos sapiētes: vnū cōpilatiōē alio: ⁊ diffiniā verba
prophete magni ⁊ hoīs medici verbis p̄p̄tū. B. n. spectat
ad mediatozē. Dico igit q̄ Hal. cū incepit probare in. xi. liu
uamentozū vtilitatē status pilozū sup̄ciliozū ⁊ palpebrarū
q̄ nō elōgant nec extendunt vt capilli capitis dixit verba
ista p̄p̄tū. Nam creator q̄ exaltet p̄cepit pilis istis vt ma-
neāt in statu vno nec elongent tpe aliquo: ⁊ pili receperūt
hoc mandatū ⁊ p̄sentietes ei steterūt nō p̄uariatēs ei⁹
mandatū eis factū. Et hoc fecerūt vel sui timore amicitia
vel reuerētia: aut q̄ ipsi pili sciunt q̄ status h̄ nō elonga-
tiōis vt capilli capitis est eis res vtilis digna ⁊ pulchra in
opatiōib⁹ suis. Sed p̄siliū Moy. in re nāli qd̄ ē laudabili-
us ⁊ dignius tenet a me magis q̄ p̄siliū hereticozū qd̄ ē
melius ⁊ salubri⁹ reliquo ⁊ ē hoc. Deus est p̄cipiū ⁊ crea-
tor oīum creaturazū sicut dixit moyses ⁊ inuentor p̄ncipij
idest cāe mālīs ex qua res creatur. ⁊ creator qui nos crea-
uit opatus ē pilos in palpebris ⁊ sup̄cilij status nō elon-
gationis vt capilli capitis qui status vtilis ē eis. ⁊ sciens B
operatus ē sub pilis palpebrazū pellem durā silem cartila-
gini extensam in longitudine palpebre. ⁊ siliū posuit sub pi-
lis sup̄ciliozū quandā pellem durā cartilaginofam inui-
scatam ipsis pilis vt remanerēt in prima lōgitudinis quā-
titate. Et voluit creator eos sic eē sicut voluntatis sue eēt
opari subito aliq̄ hōiez ex lapide bono statu lapidis nō
mutato ⁊ B ē impossibile. ⁊ differētia hac differt credētia
Moy. a credētia platonis ⁊ nostri oīuz grecozū. Et Moy.
credidit. Sufficit volūtas dei circa mās adornādā ⁊ p̄pa-
randā. q̄ statiz vt vult adornat ⁊ p̄parat. Credidit etiā q̄
oē est possibile apud deū q̄ si veller creare ex cinere equū
vel thaurū subito crearet ipm. Et ipse Hal. dicit hoc i me-
dicina q̄ ex rebus sunt res p̄p̄tū impossibiles. ⁊ sunt ille
quas deus nō vult eē penitus. imo vult q̄ sint res possibi-
les ⁊ ex possibili nō eligit nisi meliora ⁊ vtiliora ⁊ p̄ncipa-
liora. ⁊ q̄ meli⁹ ⁊ p̄ncipalius ē pilis palpebrazū ⁊ sup̄ciliozū
remanere in quātitate longitudinis sue: ⁊ numero q̄b⁹ sunt
semp: creator volēs pilos eē sicut sunt statim factū est vt
deus voluit. Et si voluisset istos pilos eē in statu quo sunt
⁊ nō posuisset ipsozū plātationē in corpe duro ⁊ corū crea-
tio eēt ex pelle humida nullo modo esse posset hoc penit⁹
etiā si voluisset hoc millesies milies. imo status eozū mu-
taretur: nec erecti nec firmi essent. ⁊ q̄ ita est dicit deus in
opere suo duplam habere electionez. Una ipsazū ē electio
melioris status vtilioris ⁊ p̄uētiōis ad opationē. ⁊ alia
est electio mās cōuenientis ad illud. vnde postq̄ melius
⁊ vtilius ē vt pili palpebrazū sint erecti ⁊ firmi ⁊ sint semp
in vno statu quātitatis longitudinis sue ⁊ nūero fecit plāta-
tionē ⁊ p̄firmationez pilozū ipsozū in corpore duro. Et si
plātauisset in corpore humido ipsos insipientior fuisset q̄
Moy. ⁊ insipientior q̄ dux exercitus insipies q̄ edificat fun-

damēta murozū ciuitatis sue ⁊ castri sui supra terrā istabi-
lem fundatā in aqua. ⁊ hec ē cā p̄suerantie pilozū ipso-
rum in statu vno. ⁊ hoc totum causatur ex electione sui in
materia. Expleta sunt verba Halieni.

Cait moyses. cū in verbis his aliquis philosophus inspicit
fundamentū legis apparentis tēpore nostro sciens mani-
festabitur sibi cauillatio predicti viri. q̄ verba nō sunt in
vnum aggregata vt cōsilia legis doctoꝝ ⁊ philosophozū
quozū duozū status a Halieno repulsus ē ⁊ vtiq̄ igno-
ratur. sed loquitur in rebus ex quibus sibi simplices sunt
radices sicut nunc probō. Halienus opposuit moy si quoz
cōsilia predictis verbis: quozū vnum est consiliū moy.
⁊ alia tria nō sunt consilia moy si. sed Halieni cum modica
scia sua i omnibus que loquitur extra medicinam: credi-
dit q̄ ipsa cōsilia quattuor essent vnum consilium. Et dico
q̄ illud vnū consiliū quod est moy. sicut dicit Halie. est ra-
mus sequens radicē legis eius ⁊ fundamentū suū: ⁊ fūda-
mentū radicis Abrae aui sui: salus domini supra ipsos: nō
cōtrariatur credētie eozū sed rami sequuntur radicē suaz.
⁊ hec dicta omnia que dicit hic galie. per se. s. q̄ credentia
nostra hec nō oꝝ credi a nobis sed ab alijs sunt verba con-
traria adinuices ⁊ nō sunt rami radicibus iuncti. Et nunc
incipio exponere illa quattuor cōsilia moy a gal. Moy si
opposita. Primū est. Deus precepit pilis sup̄ciliozū vt
nō elongentur quod mandatū pili obseruarunt dicens
q̄ hoc consilium est moy si in rebus naturalibus. ⁊ illud
nō est consiliū moy si. quia nō precepit deus nec inibuit
moy si nisi id quod credit. Et secundum consilium ē quod
moyses credit q̄ omnia sint possibilia apud deum. ⁊ hoc
nō est Moy. consilium simpliciter sed est consilium Hal.
quia nō numeratur deus cum potētia supra impossibilia
Sed Halienus cum pluria euitatione sua nō euigilauit se
in loco cauillationis. quia est aliquid sicut dicit Moyses
quod ē de re possibili: quod ⁊ alius dicit esse de re impossi-
bili. Ramus cauillationis huius rei cadit in radices eius. Et
Halienus nō consentit alicui istozū nec ea sciuit sed va-
dit cauillando se tantū. Et consiliū tertium est sui. Moy.
credit q̄ si deus veller creare ex cinere equum vel thau-
rum subito crearet ipsum: quod sanum est ⁊ est consilium
moy. ⁊ est ramus radici credētie sue conueniens vt p̄bo.
Et quartum consilium sui est. Moyses credit q̄ deus nō
eligit nisi materiam bonam in omni re futura. sicut exem-
plificauit ⁊ dixit. Eligit corpus cartilaginofum ⁊ suppositū
it illud pilis. cui dicto nō obuiat moyses. Et postq̄ moyses
licentiauit q̄ deus nō operatur aliquid absq̄ vtilitate nec
fuit accidit imo omnia que creauit sunt bona valde. ⁊ ea
cū rōne ⁊ mensura creauit sicut probauit in dictis meis in
radicibus legis: ⁊ nouisti horum oīuz sūmā. q̄ oculus fuit
p̄foratus in tunica vicia propter visū ⁊ ossa fuerūt dura
⁊ sicca p̄pter onus desup ferendū. ⁊ simili modo fuerunt
oīa que inueniunt in corporibus aīalis. ⁊ p̄phete qui fue-
runt post moy. assenserunt q̄ omnia que deus creauit sa-
pienter fecit. Et Halienus sciens quoddā consiliū moy si
⁊ est operatio rei subito absq̄ via naturali sicut versio vir-
ge in serpentem ⁊ terre in pediculos putauit q̄ deus pōt
creare ex cinere equū vel thaurū subito. ⁊ hoc ē cōsiliū
moy. Et omnia ista sunt rami sequentes radicem creden-
tie moy si. Et est q̄ mundus nouus est ⁊ origo mundi est
per deū senem fortem solum absq̄ alio facientē mundū
post nullitatē purā celū ⁊ omnia que sunt in celo ⁊ inueni-
tem primā materiā sine celo ex qua fecit terram aquā ae-
rem ⁊ ignem. ⁊ sigillantem hunc planetazū supra ista circū-
lis inaequalibus. ⁊ ista elemēta ⁊ omnia ex his composita
sigillantē istius naturis quas videm⁹: dādo eis formā q̄
eis redyt in naturā. ⁊ omnia ea p̄p̄tū voluit facientes. Et
radicem hanc credit moyses. ⁊ cū prima materia sit adeo

intra post nullitatez et sigillata sit sic sigillata ē: possibile ē ipsi inuētoz suo ipsam mām pdere et mutare silt naturā oīum q̄ ex ipsa pposita sunt: et facere eis nām instabile subito sicut eam subito adinuenit. Et iō mox credit oēs naturas generatiōis et corruptiōis et mutationē eaz a statu suo esse ex porta possibili: et credit numerari deū cum potentia supra oīa que fecit. Et ad eū spectat voluntas. q̄ si voluerit dimittere mundi statū vt est in perpetuū hoc facere potest. et si voluerit destruere totū et remanere solus q̄ exaltet: possibile esset sibi eo potēte supra oīa ista. Et si voluerit mundū elemēta et singularia oīa dimittere in naturā suā: aut mutare generationē aliquā singulariū suorum absq̄ cursu naturali erit possibile sibi: et oīa miracula sunt vt hō: et depēdet a porta nouitatis mūdi. Et dico miraculū ē illū: cui gñatio est nāz et p̄suetudinē. cui spēs sunt due. vna ē p̄ gradus spāles et statū spāles sp̄ sine statibz p̄suetis: et alia est per diuersificationem rei subito in rem aliaz: sicut versio virge in serpentē terre in pediculos: aque in sanguinem: aeris in ignem: et manus benedice in manum leprosam: que omnia facta sunt subito. et forte nā huius que accidit aliquo tpe non inuenitur in hac inuentione quia sic manna que cum dura erat molebatur: et fiebat inde panis cum calefacta erat a sole: dissoluebat et fluebat. et oīa que inueniunt i bibliotheca similia māne virtutibus sunt ex porta possibili inuenta possibilis origine mundi. Et ex p̄silio dicitur mūdū eē veterē oīaq̄ credunt a nobis possibilis. et dicit q̄ mūdus cū singularibz suis a deo creatus est vt est: et stetit statu suo cū deo fm inuentionē sui put deus voluit: sicut egrotās cū egritudine q̄ nō recedit ab egrotante. et vt dies cū ascensu solis: et ymbra cū p̄ntia surgentis et similia illis. Et dicit dñs p̄sily huius q̄ motus est sine generationē et corruptiōe. et iō celū dicit vt et mām primā ex q̄ creatio sit esse sine generationē et corruptiōe et immutabile. Dicit ē q̄ oīa mutantia nām hanc repp̄ generabilium et corruptibilium cuiuscūq̄ sp̄ei sunt impossibilia. et iō qd̄ fit subito est impossibile sibi: q̄ nō inuenitur i natura vt aliquid subito fiat: nec futurū: aliquid in natura huius materie inueniē: nec permutat status eius ad statū alios. et hoc p̄batum est: et q̄ intelligit ea que spectāt ad p̄siliū hoc. et nō credit q̄ de hēat voluntatē nouā: et electionē in inuētis possibilibus a quibz dependet potentia sua: vt possit nobis dare aliquotiens pluuiam: aut eam aliquotiens retinere fm velle suū. Sed dicit q̄ descensus pluuię in hac natura gēta sequit̄ preparationē fimo sitatū aque et aeris q̄ operāt inuentionē et retentionē sui: que oīa sequunt̄ p̄parationē materie i qua potentia deus hz. et sic difficilia in mā ipse de facili facere nō potest. et que p̄hibent cor inuentionē nō pōt facere inueniri materia nō existente creata. et sic eius ē inuentione conueniens sibi i p̄petuū et in seculū seculi. Jā manifesta est tibi rō consily credentis mūdū esse veterem et ratio eius qui credit mundū nouū. Sed hic Halienus extra artes medicine nesciens veritatem insipiens et verbosus dicit et clamat multotiens: et dubius est i hoc statu nouitatis mundi: et iscius vtrum sit vetus vel nouus: vtinā sentirem qualiter fuit dubius i radice hac ponēs totā inuentionem sui in eloquio suo supra palpebrarum pilos et superciliorum radice vetustatis mundi: et nescit si est vt vel nouus dicens q̄ oīa que sunt difficilia in mā sunt impossibilia deo cui potētia minime numerato. et si vellet deus hec oīa millesies milies. Et dixit q̄ nō est volūtas sufficiens nisi que cōuenit materie: et q̄ deus ē p̄ncipiū creatiōis et oīz creaturaz: sicut ait Moyses. et dñs p̄ncipij. i. cause materialis: ex qua creatio fit. hoc dictū ē Hal. igit̄ credit vetustatem materie cum senectute dei: ipsa sunt principia creatiōis oīum que creauit. et hoc dictū spectat ad vetustatē mūdi qd̄ credit Hal. et res hz dubia est i eo. Et oportebat ipz dubitare si creatio equi ex cinere subito esset possibilis sicut Moyses credit: aut impossibilis sicut dicit ille q̄ p̄firmauit snām vetustatis mundi: et qz dubitauit i radice et tulit sententiā i ramo: est signū manifestū supra insipientiā suam conuenientiā status rami ad radicē: et taliter est dictum suum q̄ sunt ex rebus res p̄prie impossibiles apud deum: et dictum hoc est de vetustate materie.

Et mirabile ē dictū suū q̄ deus sciuit q̄ piloz supercilioz nō elōgatio erat res apta pilis ipsis: et ex dicto suo ē q̄ de vult vt sit res possibilis: et ex possibili nō eligit nisi meli. Vtinā sentire huius scientiā voluntatē et electionez: q̄s ipse asserit esse i deo: et fecit i inuento res possibiles apud deum: et super hec duo fundamēta edificauit dictū suū hoc: et dedit snām i ipso ex p̄silio vetustatis et nouitatis mūdi cōsilio. Et iā p̄bauit tibi q̄ rōne p̄sily eius qui credit vetustatē mundi nō remanet deo volūtas: nec electio nec cōplet in inuentis possibile futurū vt eligat vel remoueat. et spectat dictū suū verbis hz ad p̄siliū nouitatis mūdi: et essentiam mām noue. Et attēde sicut misit verbis suis res spectantes ad p̄siliū nouitatis mūdi cū rebz spectantibz ad consilium vetustatis mundi. et putauit oīa hec esse credentiam vna: et p̄siliū vnu: et si mūdus ē vt aut nō: sibi ē dubiū. Et oīa q̄ dixit i verbis hz cauillata aperta sunt ei: et est credentia spālis: et tulit snām i ipso: hoc est signū supra insipientiā suam in radicibus et ramis verborum suorum: et supra negligentia inspectionis eius quod dixit: et hec fuit voluntas mea tantū in istis afforismis: et nō alia: nec inuitaui me repugnare ei qui credit vetustatē mundi vel dubitat supra ipm: aut ifamare eū. Sed stimulauit me ad volūtatem hanc numerus verborz p̄plentiū regem.

Ait Moyses iam dixi i p̄ximo afforismo egritudines hūanas. In hoc tñ afforismo volūtatē mee est ostendere tibi bonam ostensionē i inspectione et credentia tua: et est q̄ q̄cūq̄ dicit se vidisse sensibilibz illud qd̄ asserit ad p̄firmationem cōsily sui sperans se illud visurum: et si ipse hēat hō perfecte legalitatis: veritatis: firme loquutionis: et bonoz moruz: attēde ea que tibi dicit: et si vult vt credas opinionem et credentiā quā credit pone dubitationē i rebz quas dixit tibi se vidisse: et nō turbes mentē tuam cum nouis q̄ dicit: sed ispice i ipsa opinione et credentia: sicut ispiciēduz est absq̄ inclinationē tui ad ea q̄ dicit se vidisse oculis p̄prie: siue referēs sit singularis p̄sona: siue populus ex gētibz dicti consily: qz voluntas dicit hominē ad operandū malum: et maxime tpe rixe: et hoc prohemij proposui vt enigles in dictis Halieni huiusmodi sapientis et principis: cuius consilium in membris principalibus sciui q̄ sūt tria. scilicet: cerebrum: et epar: que tria sunt inceptiua: et aliquid ex eis virtutem aliquā nō recipit a membro alio aliquatenus. et credentiā Aristo. et sequentiū ipm est sicut sciui q̄ mēbz principale tantū est cor: et cor mittit virtutē vnicuiq̄ mēbz proz corporis cū q̄ virtute operat̄ membrū opationē suam specialez. et iō cor fm Aristo. mittit virtutē cerebro: et cum virtute ipsa operatur cerebrū operationē suā speciale. dādo membris omnibus sensum et motuz. et operādo adhuc imaginationē rōnem et memoriā: que operatiōes inueniuntur in cerebro cū dicta virtute quā a corde recipit. Et silt mēbz quodlibet corporis operat̄ opationē suā spālē cū dicta virtute quā recipit a corde. Et opio hec Arist. ē sana qm̄ aiali vino exīte vita p̄pleta opatiōes ipse a membris sicut dictū ē operat̄. Et iā aliquis loquit̄ ē i hoc p̄ter me illud quod erat sufficiens. Et Halie. cuius consilium est q̄ virtutis sensibilis et motiue: et similiter imaginationis rōnis et memorie primū p̄ncipiū est cerebrū: et q̄ cerebro nō habet societate aliquā cuius corde virtute sibi trāsmittit ab eodē vt p̄ ipsam virtutē sentiat et moueat festinus ad rixā cum Aristo. supra p̄siliū ad confirmationē dicti p̄sily sui

Afforismi

dixit i secūda particula libri sui supra expositionē Ipcratī
tis et platonis dictūz hō possibile est cor constringi findi et
circelli totaliter absq; pforatiōe pcanitatis ex pcanitab⁹
pectoris: put moris est fieri hoc multotiens i sacrificio: et
aial ispirat clamat fortiter: et fugit: et nō morit⁹ quousq; san
guis fluat multus: et hoc ē ppiū dictum eius. Q viri sapiē
tes i inspectiōe admiremini q̄liter possumus tenere eum
veridicum i hō nouis. ipse. n. dixit in quita scientiarū. ver
ba hec que vera sunt: et sunt. Nō potest esse penitus qn ac
cidat cordi pestis cum adest tempus mortis: et mors seq̄
malā p̄sonem cordis: et oīum membrorū corporis cōple
xiōē malā quantitate magna: et maxime membrorum
consimiliū nō sequitur mors subito: et illā que specialis
est membris organicis sequitur mors subito.

¶ Et Haliēnus vult a nobis vt credamus sibi in his dictis
duob⁹: quorū primum est. q; mā male p̄sonis fluit ad cor
dis substantiā: qd est membrū organicū: et imutat ei⁹ com
plexiōē naturālē: et cum apostemat illud aial subito mor
riat. Et illud qd est vltimū vt ex p̄strictiōe cordis scissiōe
vel euulsiōe: et iactus sui ad locū alium: aial viuit: clamat:
currit: et inspirat: et nō moritur quousq; sanguis exit⁹ mul
tus sequitur. Ego vero dico postq; mors sequitur exitum
sanguinis multi si stricta tenerent capita venarū e quibus
sanguis exit manibus per longāz horā esset possibile aial
remanere viuum absq; corde: et est mirabile hoc.

¶ Q hō attende qd accit viro q n̄ nititur fouere credentiam
suam i eo qd est necessariū tibi euigila supra illud: et si illō
qd dixit Hal. sanum est: et est i eo cā q corumpat iuste con
silium Aris. dicentis. principium sensus et mor⁹ esse et veni
re a corde. Ego vō dico supra hoc q; corrupta radice a qua
virtus aliqua procedit alicui ipsa virtus trāsmissa pōt re
manere i eo aliquo tpe: et cessat cessante illo qd illam extē
dit: sicut fonte aque subito obturato aqua trāsmissa a fon
te remanet in riuo suo que fatiat et emollit qd est iuxta se
posituz donec cessat aqua. Insuper tu vides aliq; ex mor
tuis: quorū corpus remanet calidū quadā hora fm calidi
tate viuorū: et si cessauerint corda ipsozū: qz caliditas quā
repperant a corde erat ante cessatiōē cordis que cessat
postea: et dissoluitur cessante illo qd iam extendit. Et simi
li mō mouent aliqua ex membris aialis post incisiōē ca
pitū sui rōe virtutis in neruo icluse quousq; cessat penit⁹.
Et sic dico q; p̄ncipiū qd mandauit cor cerebro remanet i
cerebro qdā hora modica post extractiōē cordis quous
q; exit virtus ipsa. et nō puidim⁹ supra hoc dictū nisi ppter
infamiam que est a veritate remota et nō alia de cā. Et q;
liter extrahatur cor et nō perforat aliqua pars pectoris ē
q; finditur loc⁹ aialis i vltimo colli: et ingeniā hō i eo. Et
extrahit corpus cordis a sua capsula cōiuncta cum pecto
re et dorso: quā dimittit: et hoc opari est valde difficile post
mortē aialis: et vinente aiali sicut dixit Hali. est res valde
remota a veritate: imo est preceptum factum ad consili
um suum fouendum: et aliud non est.

¶ Explicunt afforismi rabi Moysi.

¶ Incipiunt afforismi Joannis damasceni.

Iberet te deus fili amantissime a
deuo erroris: et i via cō
seruet p̄spiratū atq; meū velle de te mi
hi dignet posse pcedere: teq; in eodē agile
facere: sic desiderū tuū iunctū meo pple
at i te. Nouerit dilectio tua fili mi: qz peti
tiōē tuā de afforismis medicine scriben

dis ppter nihil aliud prolongauit: nisi qz verebar ne aliq;
fastidires tui desiderij meā lōganimitatē velle tentare: et
considerando cognoscere: iam nunc vero quantū inde co
gnoueris sufficere videatur. ¶ Quia cū maiores nostros
peritissimos viros quēq; fastidiosum noueris sepe arguisi

se nō egre tibi ferēdū est. Letez ipse presentisse potes me
semp vtilitatem tuā quesuisse: et nunq; te deserendo plus
alium coluisse. Deus omnipotens dirigat mentē tuam in
bene placito suo ad vtilitatē seruorum tuorum. Ecce iam
afforismos quos me scribere rogasti tue dilectioni mado.
¶ Certe i medicina imēsa profunditas est. ¶ Operari at
fm libros absq; perfecta rōne et solerti igenio molestuz ē.
¶ Ingeniū autēz naturale adiuvat artē et nām regentem.
¶ Hū autē hūia. ¶ Abundāter autē libros peritorū veterū rele
gere: et secreta eorū diligēter discutere iuuat oēs sapiētē et.
¶ Vltā breuis est ad cognoscendum vires omnium terre
nascensium. Tu autē ea que palam sunt: et i quib⁹ oēs con
ueniunt et maxie q probasti tene. Que vō i dubio sunt et in
quibus dissentiant omittē. ¶ Illud vō nō debet nos cō
mouere qd in sapientum dictis habetur.

¶ Quedā sunt que non videtur nobis ad plenū rō attestā
ri. sed potius credulos habere. Illud quippe quo medica
mur subtilis substantia est. neq; enī humana natura erro
ris periculum incurrere nō pōt: p̄sertim in subtilibus.

¶ Qui deditus oīo secularib⁹ negocijs. alias. delictijs: negli
git fundamentū medicine philosophicę: et artiū doctrinam
nō ei fides adhibenda est: et maxime i ea vbi Hal. et Arist.
concordant: vbi discordant difficile verum inueniē.

¶ Animal secūdū frigidū et humidū nutrit⁹ fm calidum et
humidū viuit. virtus siue virtutes naturales uel spūales
varia noīa habentes vna eadē que est. s. virtus. Sed scōz
diuersa i subiectis mēbris officia diuersis vocabulis nun
cupantur. ¶ Complexiō naturalis fm vicinatatē quidez
est separabilis: actu tñ est inseparabilis. Quēadmodū taz
vicia ai q; figure corporis ab auis et a parentibus cadit. et
hereditatur: ita quoq; morbus diuturn⁹: et maxime si fue
rit in principali membro.

¶ Medicina que temperamēto vicia est et odorifera si ci
bus quoq; fieri possit optimuz est. Colligatio corpis et aie
fm ordis naturalis p̄sonatiā facta est vt subsistat. ¶ Un
de cauendū est ne des ei fortē medicinā que fortiter mu
tet eam: vt ea q est i tertia pte. ¶ Complexiō corpis aia
ti ad figurā nervi cōsona est. Nō igit temerarius sis i me
dicina forti que eā dissoluat: et aperiendo corpus in aliam
complexiōem mutet.

¶ Medicina stiptica et odorifera: et temperamēto propin
qua custodit et p̄fortat principalia membra: et virtutē natu
ralē. hō tibi sit semper vtendum vt cōfortes naturam. Si
.n. naturā confortaueris morbū medicando iuuat curari.
Si vero eam neglexeris: et neglectam deficere permise
ris: nihil prodest.

¶ Epar et stōus sunt posita inter efficacia nāe vt nutriāt si
cut instrumēta: q; si accidenti aliquo amiserint cōplexiō
nez et minuūt cursū nature. ¶ Calidi morbi plus frigidis
sunt mortiferi ppter ignei motus velocitatem. ¶ Quan
do corpori aliqd accidit: nō ei dandū est qd noceat p̄nci
palibus mēbris. qd si feceris inde nouius eris: magnū iu
uare nō videris. ¶ Vitiū ai sequitur complexiōē corpo
ris: cum igitur corpus patitur: et maxie principalia mēbra.
medicinā maxie aie exhibere minime negligas. vii. vjz.
gaudeat vt odoratu visu: auditu: qd nōnulla medicie ps ē.

¶ Medicinaz qdam et maxime que faciunt in sūmo capi
tis post cenā: et qñ itur dormitū dande sūt vt nā ad iterio
ra intēta ab altissimis mēbris attrahēdo sensus allenuet.
Sist⁹ autē vbi morbus iā preualuerit et maxie in principa
libus mēbris. Nulli medicine mēbzū cōmittendū est ali
quod nisi ei que ad cōplexiōē eius aut ex parte aut ex ro
to: pertineat ad similitudinē medicine nutrientis membruz
que medicina si nutritibilis quoq; fuerit vtilis est.

¶ Medicina hūia ad cōtrariū deponendū est: et nō fm com
plexiōē eandēz. ¶ Infirmis defectis nulla medicina aut

cibaria danda sūt nisi ea que facile possit natura pati: et p-
prie temperamentū i quātitate et qualitate sit.
Medicamina pauca tibi tenēda sunt nisi quoz iuuamē-
to sepius exptus pfidere possis: totius. n. multitudis noti-
tia incomprehēibilis est. Ne cū p singula volueris inquirē-
do discurrere multiplicitate diuersitatis sensuum distractus i
nullo poteris fidē habere. Rerum proprietates dubia ē
Eam nanq multi olim experierēs arbitrati sunt facere a
proprietate qd pleriq faciebāt natura. Unde vidēdū
est i p-rietatis purgatiōe negligat naturā que notior est.
Humores i hieme nā plus dispergit et vere itus: estate
aut et autūno min⁹: tunc itaq oz vt medicemur qñ potior
est. Srequētatio morbi in principali mēbro dissolutio/
nem corpis pñūciat humores calefaciendo: et dissoluēdo:
et nām pfortādo salubrius purgant q̄ per katarticum aut
per vomitū: quoz neutri sine detrimēto sit nature. Si ta-
men eos calefaciendo dissolutos ad principalia mēbra d-
fluere nō ptimef: q̄ si timef ad quodlibet aliud igenium
recurrēdū est. Lauēdū ē ne ab egritudine cōualescētib⁹
inatū apā ad iteriora medicamēto redire cogatur ppter
principalium membrorū defectionē. Sed aliter dissolutū
expellatur qd leui⁹ fieri pōt q̄ tantū addi: nec qd sibi suffi-
ciat ad distributionē minuendozū principalium mēbrorū.
Habitātes i qnto aut sexto climate plus minere sangui-
nē expedit q̄ i septimo: aut i p-ant i secūdo: aut i tertio.
Apostema i membro pncipali sine dolore nām i regimē
dimississe significat: maxie si ex co. ru. aut ex sanguie est qd
rarum est. Corpore naturaliter frida et humida pap i vē-
tre recipiunt: min⁹ vō reddūt: pētres quoq coz plurimuz
liquidi sūt: et i firmitas diuturna. Calidis enim et ficeis con-
trarium conuenit.
Ab i firmitate surgentib⁹ cibaria sibi nocua petētib⁹ nō
negāda sunt sed igeniādum i qualitatē sibi vtilē mutādo.
Oportet autē te i firmo salutē pmittere semp: nec vnq̄
illū a spe deponere: et si ipse desperes. Complexio enī coz/
poris animi affectui semper inheret.
Ingeniuz naturale medici cum paruo artis fundamēto
adiuuat nām: i naturale dñum. Medicorū illiteratoz
simpliciū: adolecētū luxui subiacētū: vt plm homicide.
Oportet etiā egrotum de oibus. vnde egritudo nasci so-
let tā exteriorib⁹ q̄ iteriorib⁹ ingri: et fm potiorē pte iudi-
cari. Stiozozū superbiā et ad naturale multiloquiū (care.
si sapias pēnas: nec te egrū iterrogare p oia pudeat. vria
.n. vbi morbus intra venas existit fallax est.
Si iterrogat⁹ semp velociter respōdeas: dubitādu es.
Circa infirmū pstitutus sui sani qualitatē et ai affectiōez
pvenit cognoscas. ea vō que illū noueris amasse p ceteris
aut pcupiscere ad memoriā reuocādo laudare. Et si licitū
sit ante oculos presentare: aut se mox facile habiturū con-
stāter pmittere: et sic i coz spe illū aiare nō desinas.
Multū iuuat paraliticos ad coz latera nālē calozē ap-
ponere: nō tñ igneū: s; adolecētis puellē. Una mediciaz
i iuuamēto eqliū: et sapore odoriferior et leuior eligēda est.
Mutare consuetudinē nociuum i pessimū est et maxie
C Quomodo nulla cōueniētia fit iter aquā et ca. (veterē.
lozem nālem. Ita nō est purgādū nisi mediciaz qñ sit lō-
ge a temperamēto. Timēdū est. n. ne horēs eam natu-
ra reyciat: et non misceat humorib⁹ nec corroborata noci-
uum expellere possit. Oportet ergo vt ad purgādū in-
terclusos humores i similitudinē sibi auertatur mediciaz:
p ingeniū vt nā eam recipiat apte et receptam p venas de-
poret: et sic pfortata facile inimicū suū excludat. Nam si i
qualitate fortior fuerit deficit nā. nam contrariatur ei.
Ante purgationē vō p aliquos dies humores cōmouen-
di sūt: et dissoluēdi cū medicina cibali i cibo medicinali: et
sic cum presentis dici abstinentia sunt purgādi.

Balnea nō sūt necessaria nobis ad refrigerādū calidū:
aut calefaciēdū fridum. Sed vt dissoluāt et sudare faciāt:
desiccēt: et humectēt. Tria magna necessaria est vt
dissoluāt: et dispergat et mūdet. Sed pueris adolecētibus
et senib⁹ et defectis parum dandū est inde. Morbi exte-
riores vere et estate magis sūt curādi. Interiores vō p-zi-
um. Morbi ex penuria quantitatis vel qualitatis non
minus q̄ de plenitudine nimia nascūt. vnde medici mul-
ti i temeraria purgatione delinquent plerūq.
Medicinia data si victa nā nō eos quos qrim⁹ expulerit
humores: remāet i corpore: et i humorū mutata q̄litate mor-
bos inde itendit generare. Corpore frida et humida ossa: et
neruos iualidos habēt: vñ sana egritudine et egra sanitati
habilioza sūt. Apostema i pueris cū sūma diligentia et
cautela curandū ē. neq. n. itrozsum violēta medicina re-
digendū est: nec nā i modū valida ex humoris quē habet
adhuc a mīrice copia repssa succūbat. Morbido corpore
nō forte contrarium vel eadē die post nimii aeris cal. dā-
dum est et econtrario.
Acute egritudines plus i senib⁹ q̄ i iuuenib⁹ timēde sūt. ci-
tius. n. i bonū malumue firmanē. cibaria gppē q̄ recipiūt
mutat nā coz i similitudinē frigiditatis. vñ celcius ad sa-
nitatē reuocant. Timēde vō sūt: q̄ defect⁹ calozis natura/
lis acūmē egritudinis sustinere nō potest. Fridi morbi
i senioribus difficilior: i iunioribus facili⁹ curant. Bal-
nea et temperata potio iuuat cāz et p-riariū cause. In ni-
mio exercitio positos an cibū pap gescere ociosos aut pa-
rum exerceri oz. Labor et exercitiū qdaz dolor ē. vñ in
eo positi nō dolēt de plurib⁹ morbis. illaboriosi creni sunt
ad pparationē illius laboris nisi cum dolor morbi laborē
excesserit. Iuuenib⁹ spermatis emissio raro ex fridita-
te accidit. Iuuenib⁹ epilepsia et spasm⁹ in primo et scdo et
tertio et quarto climate ex naturalis calozis inopia et tem-
peramēti defectiōe est: vnde sanitas eoz ex calozē et tem-
peramēto p-are dz: magis euenit raro ex nimia friditate
sub qualitate vel quātitate multiplici tēperamēti. Un-
purgādo puidēda est mediciaz calidissima nō ad vltimam
subtilitatem perducenda.
Cū qs vult caput purgare: aut cerebrū: aut instra sensuū
pillulis maiorib⁹. i. grossioribus: post cenā eūti dormitū
datis faciendū est. Ad nimiaz hūiditatis in stō subtilē
puluerē damus. Si cui pncipalia membra defecta ha-
bent: aut debilitata katarticum necessariū fuerit clistere
faciamus. Abundātia stōi pillulis paruis et recentibus
humidis ieiuno stō datis purganda est: et his qui biberunt
deambulando amouendum est.
Pillule veteres et desiccate prius q̄ denē humectande
sūt p noctē i aq calā. De katarticū nēcio co. ru. amouet.
Qui. xl. annoz aut plū sūt i medicina eoz nō est i sisten-
duz q̄ co. ru. purget. Quia ipsa p se facit et humectatio coz/
poris fundamētū est. Principalia membra nāliter de-
fecta habētibus cauendū est ne acutā medicinā sed ad vi-
cinitatē temperamenti redactā accipiant. Due species
si simul mixte bibite sint necessario tanq̄ si separati: vtra-
q̄ lacertos et carnem generādo suū naturales reddit effe-
ctū. Conualescētes fm infirmitatem suam: debēt qui-
dem tractari: nō tamē ex toto permittant haberi put an-
te consueuerunt sani. Oportet medicinā fieri ad simi-
litudinem operātis nature: et si dura aut tarda fuerit: et nō
fm qd videat iuuamentum absq̄ ratione: Absq̄ rōne q-
dem fallax est. Eger diu fideli medicorū cōmittēdus ē:
cuius error a recti distātia rarus est. Oz si plurimos consu-
lit i singuloz errorē plerūq̄ cadit. Apostema i senibus
nō retrosum medicamē cogat. Videndū est. n. ne natu-
ra deficiat ad dispergendū illud: et qd expulsiōe totas vi-
res psumperit: extrahendū quippe est. Sed nō cum forti

Afforismi

medicina ne nā cuz eo exiēs corpus exaniat. Mediocriter igit̃ est extrahendū: est nempe qđ deperdiť in senibus multū ad differentiā illius qđ restaurat. Silr 2 i pueris. +
vis nanq; medicine fortior est natura eorum.

+ C Infirm⁹ ad solitū statū ex q̃ i egritudine ceciderit tantū reuocand⁹ ē: nō aut̃ ad temperamētū i omni substantia.

C Lius qualitātē pplonis non nouimus sani eius ifirmitatem an grauis sit: nec ne nō bene ppendimus ifirmi. vii medicina icerta queq; subsequiť. reddere. n. sanum ad cōplexionē temperamēti morb⁹ est ad sui sani q̃litis ope/rationē. Nam virtus est causa motionis.

C Un i purgando corpore si forte sit ipsum pmouēdum ē forti medicia illi manifesta.

C Singulis ifirmitatibus ppria fieri medicamia ad ingeniū: 2 ad arbitriū medici pfectiōi ppinquum est.

C Nulla res sub lunari globo vel circulo posita quocunq; gradu mutet̃ circulus vltra reuocabiť: i eternū ad illū q̃litis vel quātītatis in quo fuerit in ipso circuli motu.

C Nulla medicina leuis est in cōtemplatione 2 operatōe: ea enim que leuis videtur grauem: que autem grauis leuē: si attentius eam inspexeris comprehendēs. Non igitur leuiter vel absq; ratiōis consideratione determinandum est. Credere experimēto sine ratione fallax est.

+ C Nulla egritudo ē q̃ nō habeat opus iterrogari infirmū.

C Omni se. calor extra naturam est. Sed inter fortem et leuē differt fm suam mām: quapropter ei que ex co. ru. est fortiter: que vero ex co. nigra lēte resistamus oportet. Quodcūq; membrū suscepit detrimētū aliquod seu naturalī morbo seu quouis exteriori accidēti nō vltēr⁹ prio/ri statui pfecte reddi potest.

C Morbū diuturnū: 2 defectionē mēbroz hereditatē qđ fili⁹: sed differēter aut minorē si alter parentū fuerit san⁹.

C Nulli etiā credendum est studio medico nisi etatis: et

+ C In morbo diurno cuius vrina vrie sani si (probato. milis fuerit. 2 in vna eadēq; qualitate pmanerit nō euadet egritudinem.

C Medicus mediocris qualitatis est: 2 ne nimis mundū admireť: neq; ex toto aspernetur oportet.

C In tempore veris si ex multa humectatione fiat mutatio aeris. estate nascuntur variole apostemata frenesis et febres: nec solutione purgatiua curant̃.

C Mulier in dexra parte cōcipiens raro feminas pariet.

C Ratartico dato pregnāti: deficiūt pncipalia mēbra nati omnibus diebus vite sue.

C Quō nascūt̃ morbi ex humorz q̃titate vel q̃litis abūdātia. Similiter est ex defectione: propterea vero medicū purgādo 2 exinaniedo errare ptingit.

C Olfatui 2 maxime si saliat fumus i caput celerius q̃ bi bitur cerebrum iuuat.

C Ex mutatiōe stellarum i longitudinē 2 latitudinē vitia 2 consuetudines non mutantur.

C Ex diuersitate spacioz regionuz: variantur quoq; cōplexiones 2 vitia: nā etiāq; 2 cibaria atq; medicie: adeo vt ea q̃ fiunt i. y. ascendant in. iij. 2 ecōuerso: velut herba ozulana: 2 agrestia seu saluatica: 2 domestica differunt.

C Emplastrā atq; vnguenta fm vicinitatem qualitatis cōplexiōis in similitudinē illius membri cui apponūtur.

C Co. ni. in iuuenibus forti medicina purgare noli. Eoz nāq; quantitas parua: 2 equalitas defecta. neq; enīz cor/pori coherentia sunt.

C Si poterit medicus medicari cum dieta absq; portiōe prospera euenient. Si quis p multum tempus neq; vomitum neq; solutionem habuit: 2 eueniat illi subito impetu videndum est ne restringere festines.

+ C Sum⁹ i corpe aliō ē q̃ ṽtositas: 2 pauci nouerūt discer/

C Urina sanitatē significans in oī homine nō est (nere.

equalis: nec in quantate nec in qualitate: nec i liquore.

C Lius vrinam non prenoueris sani: in eius medicia nō appropriabis virtutem egroti.

C In cōalescētib⁹ apa sic medicare vt nō egrediat̃ itus. sed foras non fortiter quidem: sed leniter extrahatur. Si/ militer quoq; in pueris: sed in senibus.

C Si dementia ex friditate 2 siccitate pcedens ad cerebz incutiens sit. fumū odoriferum ca. 2 bu. tam itus q̃ foras ei adhibemus: 2 ad excitandum calorem. ad iras quoq; i/terdum patientem prouocamus.

C Compositio pplexionis sanitatē significans in oī homi/ ne nō est equalis: nec i quantitate: nec in qualitate.

C Quibus in iuuentute quater in anno tantū flobotoma/ri consuetudo fuerit huius. xl. annozum. erunt ad ter in. l. aut. lx. semel conferendum est. Ulterius vero ex toto di/ mittendum est.

C Senes a. xl. āno cephalicā venā a. l. medianā post. lx. ba/ silicam icidere desinant.

C Qui in iuuentute constituti multum: 2 frequēter sangui/ ne minuti fuerint post ānos. lx. calor eoz i fridum 2 siccū conuertetur: maxime si fuerit frigide nature.

C Custodia virtutis pncipalia mēbra cōfortat: 2 a mēbris tues. pncipalia vō membra confortata virtutes quoq; vices reddēdo pfortant: 2 a morbis defendunt.

C Nati a iuuenibus partiatibus pncipalia membra for/ tiora 2 sana naturaliter habent 2 econuerso.

C Sicut ignis ad ea que sunt ca. 2 bu. semper intendit: ita 2 morbus ad huiusmodi complexionem.

C Qui aromatum abhorrent odorem: nec saporitā sentiūt dietam: viciū est corrupte complexionis illorum.

C In omni regione quibuscunq; ex ventis nubes pcreari videtur ex illis habitantium capita fumo replētur: 2 sic coriçe nascunt̃: 2 sensus aggrauantur.

+ C In quacunq; puincia quocūq; āno muscule superabun/ dauerūt: putredies quoq; morboz superabundabunt in corporibus habitatorum.

C Ieiunare in estate corpus deficcāt: colorē citrinat: melā colā procreat: necnō vīsum ad defectum perturbat.

C Sanguinē mor vt exierit i aerē pgelare: terre abūdātiā designat: 2 quāto magis s̃riatur tāto magis s̃riū ptingit.

C Omnis prouincia que longius est a mari remota nō in meridiem ptenfa: habitantiū cōr. sunt sicciora.

C Non est eadem natura temporis in omni regiōe qñ sol est i qđrāgulo circulo q̃ppe extat hic estas: 2 hyems alibi: ver q̃s i alio loco: 2 autūnus i alio: ad quaz diuersitatū si/ militudinē differunt: 2 pplones: 2 vitia: 2 p̃uetudines ha/ bitatoz. qñ. n. ver est i egypto 2 estas: i india vō 2 apud ha/ bitantes: sub equali die sunt due hyemes 2 due estates: 2 duo vera: 2 duo autūni i anno sūt. vnde illis fruct⁹ abūdā/ tes pcreat arbores memoria ē subtilis: 2 alia h̃s multa.

C Deficiente virtute deficiunt pncipalia membra 2 mor/ bis afficiuntur: neq; illam defendere possunt.

C Ubi plurimi p̃cordant: 2 rō attestat: 2 experimētū com/ probat illud ante oculos pone: s̃rio vero contrarium.

C Medicinarū quedā 2 maxime que faciunt in sūmo ca/ pitis post cenam: 2 qñ itur dormitū dande sunt: vt nā sic i/ tenta circa interiora ab altissimis membris attrahēdo sē/ sus alleniet. 2 sic vbi morbus pualuerit hoc ē obseruādū maxime i pncipalibus membris.

C In nullū medicine aliquod pmittendū est morbū q̃ ad complexionem eius aut ex toto: aut ex parte non p̃tineat: vel ad similitudinē cibi membra nutrientis que medicia si sic fuerit nutritibilis quoq; vtilis est.

+ C Accipe nūc filij charissime postlatos a te afforismos qb⁹ sp̃ fidus pmanēs s̃z eoz auctoritatē operare p̃fideret. Ad q̃s put potui sudās ob tuā discretionē sollicitē laboraui.

C Nam te diligentem sapientiaz noui pre omnia.

C Preterea valde ceptum opus non negligere horum per quod me nimis letificasti. Et qz librum Sal. gloriosissimi trāstulisti: cuius titulum ei placuit vocari metategni: qui liber ē vbi maxima est proprietas medicorum. **C** Nūc aut oco grās ago: qz te hō primū translatorē iueni.

C Expliciunt affozissimi Joannis damasceni.

C Gloriosissimi medici Ipcratis. pronosticorum liber q dicitur liber secretorum.

Irit Ipcras cū in sōnis apparet apostema nigrū i posteriori parte auris morietur infirmus. xvij. die. et cum in iuncturis idropis exiuerit apostema aut i pede liberabitur post mēse a die q appuit. **C** Sup nasum autem si appuerit pustula sicut pannus lineus mūdus aut nigra morietur in fine anni a die apparitionis.

C Et qñ febriciens habuerit dolorē sub ipocūdryis sinistrie: et apparet in loco apā: et delituerit subito morietur idie q̄rta.

C Et si pustula nigri col. aut pauonis coloris in poplite sinistri pedis: scias q̄ est pestilentia.

C Si patiens alienat⁹ fuerit añ tertiū diez morietur ante. vij.

C Et si exitura pustule nigre in lingua fuerit febrientis in die non cretico pronosticat mortem.

C Alienatio cito post dolorem totius corporis et cardiaca statim post somnū significāt abundantiā hu. in corpe et pronosticant mortem subitanēam.

C Cum exierit in palpebra patientis apā q̄st auellana sine dolore et grauitate morietur in. xxxij. die.

C Cum exierit in sūmitate nasi apostema nigrū subito cuz forti dolore: morietur in tribus mensibus.

C Qui carent odoratu sine reumate se. pronosticat.

C Dolores iuncturaz i iunētute breuitatē vite significāt.

C Tremor genuum post somnū cum remanentia virtutis pronosticat paralysim.

C Cum in ancha apparuerit apostema acutum morietur in tribus mensibus.

C Stranitas lingue post eius leuitatem in iuuentute significat mortem subitanēam.

C Cum in auris cartillagine exierit apostema fortis doloris morietur in tribus mensibus.

C Qui patitur effimeram: et fluxerit sanguis ab eius naribus morietur trigessimotertio die.

C Qui dormierit oculis apertis absq; consuetudine epilepsiam significat.

C Quando febriciens huc illuc manibus quesierit et viderit mortuos quinto decimo die morietur.

C In quo febriente appuerint dispōnes isuete si discoopit pudenda absq; pudore et loquif vba turpia morietur oio.

C Alienatio in omni egritudine pessimum.

C Permanētia sensuū non significat euasione omnino.

C In cui⁹ cruī appuerit pustula cerulei color et flāmei oio morietur primo mense. Et si fuerit sine ardore et puritu i septem mensibus morietur.

C Pustule nigre et virides mortale maxie si fiāt cū febre.

C Tortura mandibule vel obliquatus visus in febre acuta significat mortem statim.

C Cuius oculi fuerint oblig cito alienationē significat.

C Cui⁹ sensus odorat⁹ subtilior sit isueto surdū pronosticat.

C Qui appetit comedere in horis nō assuetis humores in eius stomacho pronosticat: qui si fuerint sparsi vel congregati inferunt mortem.

C Qui multum studuerit in libris philosophorū pronosticat vigiliam maniam vel melancoliam.

C Qui loquif subito turpia: et appetit cibaria nociua debi-

litatem significat membrorum principalium.

C Qui multū sufferunt fortis sunt complexionis.

C Acuitas malitiā significat intelligentie: sed temperātia magis est conueniens.

C Qui transierit fin anū et acciderit eis dolor renū non curatur: sed q̄ magis p̄sūt: sūt medicie a virtute occulta opātes qui si trāstierint p̄mū et acciderit eis frenesis morietur.

C Cum acciderit febris cū tussi et subito tussis recesserit pronosticat apostema in aliqua iuncturarum.

C Iuuenis cui acciderit pleuresis magna morietur.

C In cuius corpore acciderit sepe dormitio mēbroz significat ipm mori subito pp paucitatez spūm in corpore.

C Qui piger est ad motū pronosticat dolorem iuncturaz.

C Cuius sudor assellarum feret pronosticat lepram.

C Quicūq; iuuenis habens febrē cū dolore capitis incurrens cardiaca morietur quasi subito per tres vel quattuor dies post principium febris.

Finis.

C Magnifico p̄ficio Hieronymo donato liberaliū artū doctori excellentissimo Alexander de appellatis pataunis post Com. S. plurimā dicit.

Um sūma humane sp̄ei p̄fectio i itelligēdo p̄stat. eo. n. itelligēdi calle p̄fectiōi entiu magl ac magis assilari pōt: ob hoc p̄ipatheticorū plīmi hūc maxie felicē appellauerūt q̄ maxie sciētys plīmis p̄clarior cēt. Un quāto maiori sciētiarū habitu p̄fulget: tāto alti⁹ ac sublimi⁹ eleuat⁹ ac intellectuali copulatiōe maxie felicitat. Ast bi p̄pauci sūt: q̄s equus amauit iupiter. Reliquos vō q̄s nō mō plebeos: vey etiā epicurcos appellare possem⁹. Lozpalia q̄moda delectabiliaq; sensuū obiecta blādis munusculis alliciūt. vñ quāto q̄modiora delectabilioraue sūt: tāto forti⁹ initentib⁹ obstant. Ast q̄ pugnā hāc vicerit: nō mō laurea corda ac triūphali curru meruit isigniri: sed diuio et honore et laudibus ornare. Quale oēs te i presentiaz eē et admirari et plaude re debēt. Qui nō trā speculatiua sciētiaz merita laurea contētes: sed politicas leges p̄fificūq; decreta sūmo studio p̄scrutari nō desinis: nec eo qdē adduct⁹ es vt inde tibi diuitie ac familie nomē adolerēt aut corporis iuenustate ornare. (Dec. n. oia cū eis locupletissim⁹ sis: te potius ab optato remouere: q̄ in p̄re aliquā ipellere debebāt.) Sz vt ea felicitate p̄fruaris: q̄ tñ b̄ nomie meruit appellari. Quū eo igit plā sciētiaz gñā p̄gras: Libellū hunc Ipcraty chy quē occltū paucisq; notū eē cognouim⁹: cui tū sciētis ip̄s series tū auctoris nomē tñ et grauitatis et venustatis iserūt: vt libellū ipm diuinū appellare nō pudeat. Nūc igit tū vt honestissimo desiderio tuo satisfaciā: tuz pp tua erga me b̄nmerita: singularēq; beniuolētiā legēdū ac regendū mittim⁹. Vex libelli exemplar vetustate et raruz et deletū quo emēdatus potui castigauimus. Et si qd est qd min⁹ dignū ac indiligētē emendatum videretur. id tua solita doctrina ac solertia corrigere non pigebit. Vale et me cōmendatum habeto.

C Prologus Hali in librum Ipcratis.

Irit Ipcras medicorū optim⁹. cuius modi medic⁹ ē q̄ astronomiā israt: ē. n. tāq; cec⁹ viā backo examinās: huc illucq; misfabiliter cespitās: p̄ q̄libet boni mali ue appentia fantastica et iani vt fatuus tepidās et exultās. Null⁹ hō se mittere deberet i manus illius: qz non est medicus perfect⁹ nec nomie medic⁹ meretur decorari. Cognoui ergo qz opus erat sciendi astronomiam: et asperi in libro hypocratis: et inueni librum paruum sed optimuz quem qui bene sciuerit efficietur magnus: et est valde necessarius omnibus medicis.

Liber pronosticationis

Incipit libellus diuinus quem Hypocras medicus eximius de esse egroz fm lune existentiam ac dispositionez edidit.

De hora et crisi recubentium fm lunam.

Hypocras dixit qd p̄mū aspice lunā qñ ē plena luminis: et tunc crescit sanguis et medulla in oī homine et bestijs oībus fm augmentū: et in mari et in cunctis rebus mūdanis. Cum igit infirmus cadit in lecto op^o est ei videre si luna exeat de cōbustione. tunc. n. crescit in / firmitas quousq; venerit ad oppositiōis gradū: et qñ itrat in oppositiōē vide si fuerit cum malo planeta aut in malo loco: et si aspererit dñm domus mortis: et per hoc poteris scire vtrum habeat mori an nō: et si habebit longas infirmitatē aut nō. Nunc videamus naturam omniū signorum iuxta presentiam lune in eis.

De luna in ariete.

Am infirmitas cuiq; acciderit cuz luna fuerit in ariete cum sole erit infirmitas in capite et propter calorem solis et dolebit ei pulsus capitis: hz quoq; febres calidas et nō vadit caliditas ab eo: patit^r quoq; anxietatē et vix loquit^r: in pectore nimīū calozē patit^r: et dolorē in pulmone: et hz vehemētissimū pulsus. Necessē est ergo ei vt minuat^r sibi sanguis de vena cordis: et oz vti reb^o frigidis in potu et cibo et minuētib^o vtiq; calozem: et hec infirmitas deuenit i frenesim nisi pueniat medicina et periculū est mortis. **S**i cum ea fuerit mars aut saturn^o moriet^r ex hac infirmitate infra septem dies a die cum luna fuerit cum sole per. 4. aspectū et plus: hoc est si luna addat suo lumini. **S**i luna fuerit i ariete et i fortuna aspererit eam extra qdratus vel oppōnem. Si fuerit saturn^o cū ea ista infirmitas erit i capite: et ducet eum extra mentē et insanit. et tūc crescit nūc miuitur: et est sitis illi qui videre nō potest. et si astronomias ne scis nō poteris eius iudicare infirmitatē. **E**t si luna fuerit i diminutiōe graduū vel luminis qñ reuertit^r ad p̄mū aspectū saturni. i. qñ eum dimisit: et paliū aspectū cū aspererit terminat infirmitas i bonū sive in malū: qz si inspererit aliā infortunatā moriet^r: et si nō aspererit meliorabitur: et qñ luna dimiserit istos aspect^o de qb^o diximus qd oz terminare et inuenerit iouez vel venerez p aliqū aspectū anteq; veniat ad cōbustionē infirmitas stabit supra eū donec luna venerit in aspectum vel oppositiōem solis: et si istos nō inuenerit et mercurius inuenerit morietur: et si inuenerit martez meliorabit^r: et hec infirmitas erit ab aliquo flegmate albo. **E**t qñ infirmus primo sentit infirmitatē et fuit luna addens suo lumine et gradibus et mars et sol in ariete erit infirmitas in capite et insanit et nascit^r āpa in capite de flegmate albo: et exit sanguis de narib^o: et oz eū vti frigidis: et est opus ei facere medicinā vnde āpa remoueat^r. **E**t si luna fuerit cū mercurio i loco solis euadet infirmus: sed prius erit i magno piculo. Ideoq; mercuri^o cōcordat cum marte i vno negotio: sed mars non facit sicut saturnus. sed moriet^r qñ saturnus est in loco solis. **S**ed si fuerit iupiter cū eadē vel mercurius vel venus habebit infirmitatē diuersā. Si aspererit eā mars vel saturn^o aliquo aspectu opus est vt des ei leuē medicinā et leuē dietā: qñq; sedeat: qñq; se volitet: et pone euz sedere in aliquo loco vt possit per totū videre: et balneo vtiat^r: et fac eum sedere plane et dormire: et da ei bibere aquam frigidam: et da ei manducare quid vis: qz qñ sic est aspect^o: nō est ei op^o dare medicinam fm phisicaz nisi sicut volet.

De luna in tauro.

Tando incidit infirmitas et luna est i tauro et aspiciat eam mars ab oppositiōe vel quadrato illa infirmitas est ex sanguine et sentit caliditatē et siccitatē: et dolet in nocte

et nō potest dormire: et habet voluntatē bibēdi vinum aut res fridas: et est necessarium ei minuire sanguinē et dare ei medicinā que reddat eum frigidū et humidū. **S**i si fuerit in isto aspectu saturnus cum luna aut venerit ad eum: et nō inuenerit fortunā moriet^r infra. i. 4. diem a die qñ cepit ei p̄mo infirmitas. Et si fuerit luna addens in suo lumine et gradibus: et inspererit eam mars ex trino vel ex qdrato et luna venerit ad saturnū et mercurius cum ea hec infirmitas ex frigiditate et siccitate erit: et erit totus fract^o et diruptus: et vix et pauca loqui poterit: et stomachus eius nō potest digerere: et interius calozē nō habebit: et medicina laxatiua erit ei necessaria: qz ista frigiditas est de colera alba. Aspice ergo lunā qñ venerit ad oppositū loci in q fuerat: et cum ibi fuerit habebit magnū periculū et laborē: et moriet^r si nō inuenerit cum luna fortunā aliquaz in vno signo: et si inuenerit cuz ea fortunā euadet vsq; ad. 8. dies. **S**ed qñ accidit alicui infirmitas et luna fuerit in tauro et mars et sol ibidē cum ea: hēbit istā infirmitatē i nocte in pectore: et lingua sibi erit obusta: et hēbit magnū calozē in ore et in oculis citrinitatē: vadit et ad sellā et balbutiet et hz febres ex sanguine et sitim nimiaz patitur: est ei opus medicina laxatiua et sanguinis minutione et manducet qcqd vult: et bibat de frigidis: et caueat a calido. Et aspice qñ luna fuerit in trino aspectu ad solē: si minuat infirmitas viuet: et si crescat moriet^r qñ erit luna in oppositiōe solis. Sed si inuenerit iouē vel venērē nō moriet^r: et si ē i fortuna moriet^r.

De luna in geminis.

Si luna fuerit in geminis qñ alicui acciderit infirmitas et aspererit eā mars aut saturnus ex quarto vel septimo: est illa infirmitas: ideo qz perdit somnū: aut qz habuit aliquā tristitiam: vel qz habuit nimīā cogitationē de aliquo negotio: qz amisit aliquid d rebus suis: et dolebit totū corpus: et durabit hec infirmitas per cētū dies et plus: postea vero habebit calozē i corpore. sed cuz iacet i nocte se multum extendit: et dolorē habebit in epate. Et si nō fuerit cū luna vna ex fortunis moriet^r vsq; ad dies triginta. **C**uz aut luna fuerit in geminis addēs i suo lumine et gradibus et mars aspererit eā ex quarto vel septimo: erit hec infirmitas ex colera rubea: et hz febres: et pulsus ē vehemēs. **D**inuatur itaq; sibi ita sanguinē et frigidis vtiat^r cibis. **S**i si fuerit saturnus i isto aspectu: et nulla fuerit fortuna cum luna moriet^r qñ luna venerit ad oppositiōē illius in quo erat qñ incepit infirmitas. Et si aliqua fortuna eam aspererit euadet: sed i magno periculo erit. **S**i fuerit luna in geminis et saturnus in ea: hec infirmitas ex humiditate est: et frigiditas eius erit in capite: et ideo diligēter aduertat ne minuas tali infirmo sanguinē: et ne vtiat^r rebus frigidis et humidis: sed da hz infirmitatē patiēti res puenienter teperas. Et aspice qñ luna venerit in oppositiōē ipsi^o soli: si inuenerit aliquam fortunā aspicientez viuet debilitatus: si aut nullā fortunā inueniet moriet^r infirmus. **S**i vō in geminis fuerit luna ipsa et aspererit eā alia fortuna ex bono aspectu: superuiuet infirmus. Sed ei^o infirmitas i aliā infirmitatē mutabit^r. **S**i qñ dimiserit istā fortunā et nō inuenerit aliā fortunā qusq; venerit i aliā oppōnē loci i q erat nō pōt scire medicus quā infirmitatez habebit. **S**i tunc euadet ab infirmitate sua cum luna fuerit in oppositiōe p̄dicta. **S**i aut luna sit i geminis et cū ea sol et mars ceciderit aliqs i infirmitatē: hec infirmitas erit magna: et vnus ei oculus lachrymabit^r. Veniet quoq; in frenesim et inest ei magnus timor: et apparent ante faciē eius diuersae figure et imagines horribiles: et eius pulsus nō inueniet^r: et pulsus capitis dolet ei. **C**ane igit ne minuas ei sanguinē et da ei cibū leuē et non multū: fac eum iacere in loco comperet^r temperato. Aspice igit qñ luna fuerit ad aspectū

quartū loci in quo primo erat: tūc moriet̃ infirmus. Si luna fuerit ifortunata: si vō fortunata tūc viuet. ¶ Sed qñ luna fuerit cum sole ⁊ marie: ⁊ aspekerit eam fortuna ex bōo aspectu: ⁊ luna sit addens suo lumini ⁊ gradib⁹: cū luna venerit ad quartū aspectū loci in quo prius fuit: vide ne des ei portionem aliquā: sed etiam vtatur leui cibo ⁊ balneo: ⁊ sedeat in loco alto ⁊ eminenti.

¶ De luna in cancro.

Si luna fuerit i cācro qñ aliqñ in infirmis / tatē inciderit: ⁊ aspekerit eam sa / turnus ex quarto vel septio eius ifirmitas erit: q: frigus intensū eum iuaferat post exiit⁹ balnei ipso non sentiente: ⁊ nō sentit odorem aliquē. dolebit quoq; ei pectus ⁊ tussim patitur: ⁊ parū habet caloris: pulsus quoq; in eo exiguus reperitur aut nullus: dolent ei ē lumbi ⁊ stōus: ⁊ ē ei medicina p̃necessaria ad mundificā / dum pectus ⁊ ad tussim reprimendas. ¶ Si vō nō fuerit cum luna ⁊ etiā nō aspekerit eam aliqua fortūa bono aspectu donec venerit ad quartū aspectū loci i quo fuerat qñ incepit euz ifirmitas molestari: aut ad oppositū illius: tūc habet mori hinc vsq; ad decē dies infallāter. Sed si aspekerit eā fortuna aspectu bono: tūc remanebit in vita: sed magnā habebit fatigationē. ¶ Si ē luna fuerit in cācro ⁊ mars eam aspekerit ex aspectu quarto: vel ē ex opposi / to ille quem infirmitas cepit primū nimīū vomit: vel alit eūones: ⁊ malum stōum habet valde: ⁊ est ei multum ne / cessaria medicina frigida ⁊ stōi sui restrictiua: ⁊ si nō aspe / xerit eam aliqua alia fortuna cōueniens ⁊ bona in ipso lo / co infirmus moriet̃ anteq̃ ad quartū aspectum veniat. ¶ Si vō luna i cancro ⁊ cursu suo sit vacua: hec debilitas siue infirmitas orta fuit ex nimio potu ex quo vene imple te sunt sanguine: ⁊ se nimīū distendūt. Habet quoq; dolo / rem nō modicū i nocte: hēt ē voluntatē sedendi i altum: p̃tinuoq; appetit stare discopus: ⁊ nō vult audire loquen / tem iuxta se aliqñ. vtaf quoq; rebus frigidis: temperat / tñ que cum in frigidēt. Quādo aut luna venerit ad oppo / sitū cancro tūc ifirmus euadet: si eam fortuna bona aspe / xerit. Sed si ipsa inuenerit martem aut solē ifirmitas hec p̃uertit ad febres calidas: ⁊ pulsus eius non cōmisset sed semp vnus est ei. Igitur minutio ei foret necessaria: qd̃ pe / ritus medicus moderare sciet ⁊ doret fm infirmitatē. Si fuerit vt diximus i loco vbi fuerit ad quartū gradum vel oppositū: Si ē inueneris a. 90. vsq; ad oppositū habet tūc ad infirmū: q: habebit malū in nocte: ⁊ clamabit ⁊ nimīū fatigabitur: sed quādo venerit ad aspectū trinū ifirmus euadet. Sed si inuenerit aliquā fortunā in illo bonā: nec enim residua ifirmitas in aliam infirmitatē p̃uertetur et euadet qñ luna fuerit reuerfa ad locū suum in quo fuerat qñ infirmitas eum iuaferat. Et si aduersantē sibi fortunā inuenerit infirm⁹ moriet̃. ¶ Sed si fortuna eaz aspekerit aliquo aspectu bono remanebit infirmus viuius ⁊ euadet. ¶ Si aut luna in cancro fuerit ⁊ saturnus cum ea vna cū Joue morbū hēbit p̃ spaciū triū dierum: ⁊ tandē p̃ualebit ⁊ viuet. Si autē luna in cancro fuerit ⁊ saturn⁹ ⁊ mars ve / nusq; cum ea ⁊ aliquis inceperit ifirmari: hec ifirmitas cō / surget ex nimia fatigatiōe itineris: ⁊ post suū aduentū ex itinere nimīū se cum muliere exercuit: voluitq; se hincin / de: ⁊ multū factus est debilis: ⁊ propterea nequaq; miue / re ei debeas. Sed fac vt vtaf carne assa ⁊ pullis: ⁊ maxie vt vtaf cibo p̃fortatiuo: ⁊ caueas ne ei des res frigidās: et cum exierit de loco illo ⁊ venerit ad oppositionē ⁊ nō iue / nerit aliqñ planetā infirmus euadet qñ veniet ad oppo / sitionē loci in quo erat. ⁊ si fortunā bonam iuenerit valde breui in tpe euadet. Et si iuenerit malā fortunā crescet in / firmitas ⁊ q̃primū moriet̃. ¶ Si aut luna in cancro sit: ⁊ saturnus ⁊ mars ⁊ mercurius euz ea: ⁊ infirmitas aliquē

inuaferit: infirmitas talis procedit ex nimio labore scribē di ⁊ legendi: ⁊ puenit ē ex supfluitate colere nigre. Talis vti debet medicina vtiq; temperata colerā nigram diui / dente. Quā aut fuerit egressa de loco illo ⁊ inuenerit fortū / nam euadet cum luna venerit ad quartū aspectū illi⁹ for / tune. Sed si innenerit aliqñ planetā bonū euadet: quā / do venerit ad oppositionē loci in quo fuerat qñ infirmi / tas eum inuaferat. Sed si inuenerit infortunā durabit ta / lis infirmitas quousq; venerit ad locū in quo fuerat p̃io ⁊ tandem euadet. Sed si inuenerit infortunā propter ma / lum aspectū: tūc qñ luna se reuoluet ad oppositionē ta / lis infirmus efficitur vesanus: furiosus: ⁊ mēte captus. Si vō fortunam aliquam inuenerit infirmus cadet in aliam infirmitatem sed tamen euadet.

¶ De luna in leone.

Am luna fuerit in signo leonis ⁊ aspe / xerit eam saturnus ex quar / to vel oppositione: ⁊ aliquis inciderit in ifirmi / tatē infirmitas hec erit ex flegmate albo: ⁊ hē / bit dolorem itensum in capite: ita q̃ estus veniunt: ⁊ habe / bit febres multas: ⁊ nimīū durabit hec infirmitas: ⁊ ma / ior erit interi⁹ q̃ exterius: ⁊ erit q̃maxime stipticus: ⁊ si pe / nitus nullā fortunā aspekerit moriet̃ q̃primū ad quartū leonis aspectū applicuerit de loco computando i quo fue / rat qñ cum infirmitas inuaferat. Sed si fortunā aliquam inspekerit euadet. ¶ Si vō luna in leone fuerit ⁊ eaz aspe / xerit mars ex quarto vel septimo: ⁊ aliquis inciderit i ali / quā infirmitatem: talis infirmitas erit ex abundātia san / guinis: ⁊ calorem nimīū patietur ⁊ eum due febres for / tes inuadent: vitet res frigidās ⁊ siccas. Et si aspekerit eā fortuna bono aspectu euadet post fatigationē magnā. S: si fortuna bono aspectu eum nō aspekerit absq; dubio mo / riet̃ qñ veniet ad oppositionē loci in quo fuerat qñ eū in / firmitas illa ceperat. ¶ Cum itez luna sit in leone ⁊ aspe / xerit eam mars aut sol ex aspectu opposito hēbit calorem maximū interius in pectore: ⁊ hēbit ⁊ pedes ⁊ manus in / tensissime ⁊ excellēter frigidōs ⁊ dolorem in capite: opus est ei vti minutione sanguinis: si potes quādo luna est in il / lo signo. Sed si in illo nō potes minuire: dimitte eū dōec veniat in medietatē sui luminis vnge sibi pedes vncitiōe que tollat sibi frigiditatē. ¶ Sed si mars vel sol sit cum ea i vno signo: erit hec infirmitas ex dolore cordis. Quan / do vō luna venerit ad quartū aspectū loci in quo fuerat euadet. Quā vō luna recedet de vno ex locis quos dixi ⁊ i / uenerit iouem in itinere ad venerē anteq̃ venerit ad q̃r / tum aspectum: opus est componere ei balnea ⁊ i alto loco sedere. Si vō saturnū inuenerit conuertit hec infirmitas i vitium vesice: euadet quoq; cum luna venerit ad locum in quo fuerat primū. Et qñ luna iuenerit solem aut martē ⁊ fuerit cum ea saturn⁹ aut mercurius: erit ifirmitas sicut diximus ex dolore cordis: ⁊ erit longa. ⁊ timendū est quo / q; ne veniat i mētis obliuionē. Vtaf quoq; rebus fridis ⁊ caueat a calo ⁊ ne iaceat in loco lucido. Aspice qñ venerit lūa ad quartū aspectū loci i quo fuerat: ⁊ si hec ifirmitas crescit morietur: si minuatur euadet donec luna pergat tā tum quartū ⁊ vsq; ad locum qñ venerit in oppositiōe. S: si fuerit i fortuna nō euadet donec luna tantū p̃gat q̃stum est vsq; ad locum i quo fuerat qñ ifirmitas eum cepit.

¶ De luna in virgine.

Am luna fuerit i virgine ⁊ saturn⁹ aspe / xit eam ex quarto vel septi / mo qñ ifirmitas ei accit habebit dolorem sto / machi: ⁊ vētris: tele sustinētis itestina: ⁊ iterius hēbit apostema de flegmate albo. iterius quoq; calorem pa / tiet̃: ⁊ debilis pulsus est ei: ⁊ nemo pōt astrologice de infir / mo cogitare. Vtaf quoq; rebus fridis ⁊ competēter tem /

Liber pronosticationis

peratis et opus est vt sanet apostemate: ita qd nō aperiat. Et ista ifirmitas est lōga. Si vō fortuna eā aspererit eua / det post multos dies: et si ifortuna eam aspererit morietur ad dies. 40. Cum luna fuerit i virgine et aspererit eam mars aut sol ex qdrato vel septio erit ifirmitas cū magno calore iterius: et nimiiū ascendit ad sellam: et pycit sāguinē et venenū et pulsus est ei fortis: et qñq nō iuenit: anxietatē quoq patit: habet et malum stōm. Est igitur medicina ei necessaria p̄stipatiua: et stomachi p̄fortatiua. vtatur quoq rebus lenib: medicina et lenis ei deē. Sed si nō aspererit eam fortuna aliqua morietur vsq ad. 30. dies. et si aspererit eam fortuna aliqua viuet. Cum luna fuerit i virgine et cursu infirmitas vacua erit: nam stōus erit debilis. hēbit quoq fluxum vētris: et qñ facit vrinam pungit cum vesu / ca: hz quoq colorē viridē et vir facit vrinā. Sz si fuerit cū ea mars vel mercurius seu sol erit ifirmitas magna: et vir loquit opus est ei medicina que paulatim fluxus vētris re / stringat: hēbit quoq magnū periculū qñ luna venerit ad loci oppositionē i quo fuerat: et si aspererit eaz fortuna vi / uet: sin vō morietur. et si fuerit sic et iueneris saturnū cum lu / na vī mercuriū aut venerē aut iouē hec ifirmitas erit mi / nus longa: et hēbit dolorem capitis et nō euadet donec lūa venerit ad locum i quo fuerat quando ifirmitas cepit.

De luna in libra.

Cum luna fuerit i libra et venerit ad lq / dratum aspectus et saturnus aspererit eam ex quadrato vel oppositiōe erit hec ifirmitas ex nimia potatōe: et maior ifirmi / tas qñ luna erit i dimiūtōe luminis et graduum et tempora ei dolent: pectus quoq strictū ei sit et hz flegma album in pulinone et sternutat multū. hz quoq febres leues: op̄ est ei medicina temperata et cibo temperato et leui vtatur. Si vō aspererit eaz mars ex malo aspectu morietur. et si nō aspe / xerit viuet: qñ luna venerit ad oppositiōē loci i quo pri / mū fuit. Si aut fuerit luna i libra et aspererit eaz mars ex quadrato vel oppositiōe hec ifirmitas erit de sanguie et hēbit magnas febres et pulsus sunt vehemētes: et i nocte videt pessimas visidēs: et non potest dormire: et hz aposte / ma ex flegmate albo: et est ei necessaria minutio: et ē ei op̄ medicina temperata. Sed si nō aspererit eam aliqua fortu / na morietur vsq ad. 23. dies. sed si aspererit eam aliqua for / tuna euadet cum luna venerit ad oppositiōē loci in quo fuerat. Cum luna fuerit i libra peregrina est et infirmi / tas est ex dolore pedum et manuū iterius hz calorē et ocu / los graues quasi violētos: et balbutit cū loquit: et medici / na est eidē necessaria et dieta frida et humida et minutio sā / guinis. Cū aut luna exiuerit de loco illo et iuenerit fortu / nam aut fuerit cum ea euadet cum luna venerit ad oppo / sitionē: sin aut morietur. Cū aut luna fuerit i libra et fue / rit mars et sol i oppositiōe ei: erit ifirmitas i capite valde magna: sed si fuerit mercurius cum luna erit dolor i capi / te: et oculi ei lachryman: et minutio est ei necessaria et me / dicina laxatiua: et si luna iuenerit iouem aut venerem qñ egrediet de loco illo euadet alioquin morietur.

De luna i scorpione.

Luna cum fuerit i scorpiōe et aspererit eam saturnus ex quadrato vel oppositiōe erit ista ifirmitas ex sanguine putrido aut de veneno. et si fuerit luna in dimi / nutione sui luminis et sui gradus: et nō aspererit eam fortūa morietur. Et si fuerit addēs luminī et gradui et fortuna aspe / xerit eam viuet. Cum aut luna fuerit i scorpiōe et mars in scorpiōe eaz et i iupiter aspererit eam ex quadrato vī oppositiōe hēbit febrem et valde necessaria est ei medici / na laxatiua et temperata dum exiuerit luna de loco illo et tuncet se ioui et euadet. Cum autem luna in scorpione

peregrina est. infirmitas erit quando primum incipit esse leuis et p̄nibilo bī et vadit et mutat se in malū: postea vō pa / tiē i vesica et pustula ei nascit in narib. Cum aut luna ve / nerit in septimū aspectus loci in quo fuerat patiet febres multas. Et cum luna fuerit ad quartū aspectū loci et nō in / uenerit fortunā morietur. Sin aut inuenerit fortunā nasce / tur ei apostema i aliquo illorum et viuet. et est opus ei me / dicina ad illam ifirmitatē vt aperiat i balneo nec in loco calido vel frido morietur. Cum aut luna i scorpiōe fuerit et cum ea mars et saturnus iste ifirmus hēbit febres calas et alias fridas et renasceit flegma: et fac vt i die vadat ad sel / lam et nō minuas ei sanguinē. Qñ vō luna egrediet de lo / co illo et aspererit eam fortuna euadet vsq ad dies. 14. Si aut nō aspererit durabit vsq ad diem. 70.

De luna in sagittario.

Cum autem luna fuerit i sagittario et aspererit eam saturnus ex quadrato vel oppositiōe erit ifirmitas ex flegma / te et hēbit odorem i iecore: pedes quoq erit ei fridi: durabitq hec ifirmitas quousq luna iungeit cum sa / turno bis. Si inuenerit fortunā nō durabit ampli: quousq luna venerit in oppositiōē loci i quo fuerat. Cum aut luna fuerit in sagittario et aspererit eā mars ex quadrato vel oppositiōe: et addiderit i suo lumine et gradu est hec ifir / mitas quā medicus scire nō pōt nisi astronomiā habuerit qz mō dicit qd dolet ei caput: et tota persōa mō aliter q ita ei accit qñ nimium fuit in balneo: et nimiiū introiuit in pec / tus suum et i caput: vomit quoq multū et affellat: opus ē ei medicina p̄stipatiua: et vtatur dieta et leni sirupo preter acetosum. Qñ vō luna exiuerit de loco illo et inuenerit sa / turnū morietur: sed si iuenerit fortunā viuet: sed maximā hēbit fatigationē. Cum luna fuerit i sagittario cū ioue vī venere et erit ifirmitas ex tussis: et dolore i pectore hēbit: et qñ exiuerit de loco et aspererit sagittariū ex qdrato euad / det: et ē ei medicina mollificatiua necessaria: caueat autem balnea ne intret.

De luna in capricorno.

In capricorno luna cū fuerit et aspe / xerit eaz saturnus ex q / drato vel oppōne et fuerit in luminis diminiūtōe et gradus: est ifirmitas ex nimia fatigatōe sudo / ris et frigus ei accepit et nimis est clausus: et ster / nutat multus: et stōus quoq et pectus ei dolēt: hz quoq fe / bres ex sanguie: vtaf reb: temperatis et sirupo temperato. Qñ aut luna i iupiter fortunā euadet: sed hēbit magnas fatigationes: si vō fortuna nō aspererit morietur vsq ad. 30. dies. Cum aut luna fuerit i capricorno et aspererit eam mars ex quadrato vel ex septimo: erit hec ifirmitas ex vo / mitu et mlti caloris: et hz vētris fluxū: et ardet stōus et iflat: et hēt magnā febrem et sudat multū et pulsus non iuenit sp / ynius maneriet: opus est ei medicina frida. Si aut luna aspererit fortunā euadet: et si nō aspererit morietur vsq ad dies sex. Cum aut luna i capricorno fuerit et mars et sol cum ea erit in ifirmitas ex nimia fatigatione et calefactōe ad ignem: et accepit eam febres et colera citrina: caueat a balneo et se nō ifundat i aqua frida. Sed si exierit inde lu / na euadet vsq ad dies septem.

De luna in aquario.

Luna cum fuerit i aquario addens i lu / mine et gradibus et aspererit eam saturnus ex quadrato vel septimo erit ifir / mitas ex nimio labore et parcit sanguines: et ista ifirmitas qñq crescit qñq minuitur: cauendus est de eo: aspice qñ venerit ad oppositiōē si meliozetur viuet. Sin aut morietur vsq ad. 4. dies. Cum aut luna i aquario fuerit peregrina primū habebit malū et dolebit interi: hz quoq febres calidas et durabit multū: et habebit magnā

Capsula eburnea

i 53

infirmatatem siue anxietatem: sed qñ luna fuerit cum sole habebit se melius. aspice lunaz qñ egredietur de sole. si inuenerit fortunā ante qñ venerit ad locum in quo cepit infirmari infirmus euadet. sin aut inuenerit morietur. Cū aut luna fuerit in aquario: saturnus vel mercurius. alias mars cum ea est infirmitas ex colera nigra. Sz si luna erit addens lumini et gradibus et inuenerit eam fortuna ante qñ sit in oppositione loci in quo erat euadet. si autē fortuna non inuenerit morietur infirmus. Cū aut luna fuerit in aqrio addēs i suo lumie et gradibz saturnus aspererit ex qñ drato vel oppositione est infirmitas ex frigore qd eū accipit: et bz dolorem in capite et ventre: et opus est ei medicina calida que frigus expellat: et si aspererit fortunaz euadet: sed venemodum: et nerui: dolebit ei.

De luna i piscibz. Cū luna i pisce fuerit i pisce addēs suo lumini et gradibz saturnus aspererit eā ex qñ drato vel ex septimo ē hec infirmitas ex terrore qd eū suscipit: et bz i capite dolore et i ventre: et ei opus medicina calida qñ frigus expellat. et si aspererit fortuna uiuet: et postqñ euadet tñ nōi dole bunt ei. Cū vō luna fuerit i pisce addēs lumini et gradibus: et aspererit eam mars ex qñ drato vel oppositione erit infirmitas ex nimio cibo et nimio sanguine et colera: et opus est ei vt minuat sanguinē et maiore dolore hēbit i nocte qñ in die. sed si nō aspererit eā fortuna i loco illo i quo accipit eum infirmitas morietur. Si aut aspererit euadet qñ venerit ad locū illū i qñ cepit infirmitas. Cū aut lūa i pisce ē: et venus et iupiter cū ea: infirmat qñ sudauit et bibit aquā et hēbit dolore i oculis: et hēbit febres cū frigore: et postea cū calore. opus ē ei medicina laxatiua et caloris expulsiua: et cū luna venerit ad oppōnē illi euadet. Cū lūa ē i pisce et mars cū ea: erit infirmitas ex nimio calore. et opus ē ei vt minuat sanguinē. et si fortuna eā aspererit uiuet. sin at morietur. **Explicit libellus diuinus Ypocratis chy: quē de esse egro rum fin diuersam lune dispositionem edidit. Emendatū per magistrum Alexandrū de appellatis. artū doctore.**

Liber pronosticoz hypocratis dictus capsula eburnea.

Præuenit ad nos qd cū ypocras mori tñ appropinquaret pcepit vt virtutes iste scripture poneret in capsula eburnea: et pōeret capsula cū eo i sepulchro suo ne aliquis eam detegeret. Cum ergo voluit cesar videre sepulchrū hypo. peruenit ad ipsum: et asperit ipsum. erat aut valde abiectum. pcepit ergo ipsum renouari et fabricari et corp⁹ eius si integrum inueniret deferri sibi cūqz foderetur sepulchrus inuenta est in eo hec capsula eburnea: et in ea iste virtutes. delata est ergo cesari qui in ea aspiciens miseros amicos suos: et fideli tradidit.

Quando in facie infirmi fuerit apā cui nō iueniēt tñ cū: et fuerit manus sinistra posita sup pect⁹ suuz scias qd morietur vsqz ad. 23. dies: et pcpue qñ in egritudinis sue principio palpat sepe nares suas. Cū fuerit in vtrisque genibz apā magnū cū vebemētia sitis scias qd morietur vsqz ad octauū diē: et pcpue qñ in egritudinis sue principio sudauerit sudore multo. Cū fuerit sup venā qñ ē sup ceruicē qñ generat somnū pustula pua sup ipas sicut forma pulueris scias qd infirm⁹ morietur. Sz. die a die qñ infirm⁹ ē: et signū ē qd sit in pñ sue egritudinis sitis vebemēs. Cū fuerit sup linguaz pustula sicut naurati et ē naurea qñ dicitur musca canina aut sicut grana pntadactili scias qd morietur in die illo: et signū est qd desiderat in principio sue egritudinis res calidas in suis nāis. Cū fuerit sup aliquē digitorū pustula nigra parua similis horobo et dolebit scias qd morietur in duobus dieb⁹ ab egritudine sua. Et signū erit

qd fuit in generatiōe sua grauis corp⁹. Cū quādo fuerit in pollice manus sinistre pustula pua similis fabe fusci vel palidi coloris que non dolet scias qd in sexto die morietur a principio egritudinis. Et signū est qd in principio egritudinis affellauit affellationib⁹ multis valde. Cū quando in digito medio sinistri pedis fuerit pustula cui⁹ color ē sicut ter⁹ siois aurificis scias qd habēs eam morietur. xy. die a principio egritudinis. Et signū est qd desiderat in principio egritudinis res habentes acrimoniam desiderio vebementi. Cū fuerit vngues digitorū fusci vel palidi coloris et in frōte fuerit pustula sanguinea scias qd morietur i 2⁹ die a principio egritudinis. et signū illi ē: qd erit mltē sternutatōis i principio inceptionis sue egritudinis et multaz oscitationū. Cū fuerit in pollicib⁹ duoz pedū purior vebemēs et fuerit color ceruicis fuscus valde scias qd morietur. v. die egritudinis an casu solis: et signū ē qd mingit in principio sue egritudinis vrinā multā exuberantē. Cū fuerit sup palpebram infirmi tres pustule: quarū vna sit nigra et alia fusci color et palidi et alia subalbedini dcluiis scias qd habēs eā morietur. xxv. die a principio egritudinis sue: et signū ē qd i principio erit sputi multi. Cū quando fuerit sup palpebram vnius oculoꝝ pustula sicut auellana leuis fusci coloris: scias qd morietur secūda die sue egritudinis. sig⁹ qd i principio sue egritudinis dormit somnū mltū et grauē. Cū fluit ex narib⁹ infirmi sanguis trabēs ad subalbedinē et ruffedinē et appet in manu ei⁹ dextra pustula alba qñ nō dolet scias qd morietur tertia die a principio sue egritudinis. et signū ē qd nō desiderat cibū oio. Cū apparet in corā infirmi sinistra rube do vebemēs qñ nō dolet scias qd morietur in. 2⁹ die sue egritudinis: et signū ē qd in principio inceptionis sue egritudinis habuit puritum vebementē et desiderat comedere holera. Cū fuerit post aurē sinistra pustula nigra scias qd morietur. xxv. die sue egritudinis: et signū ē qd desiderat potare aquā fridā desiderio vebementi. Et si fuerit dura grauis alba filis grano frumētis: scias qd morietur. xx. die a principio sue egritudinis i illa hora i qñ apparuit pustula: et signū ē qd mingit in principio sue egritudinis vrinā multaz. Cū fuerit post aurē dextraz pustula rubea ca. filis cōbustioni ignis scias qd morietur. vy. die a principio sue egritudinis: et signū ē qd vomit in principio egritudinis sue vomitū multum. Cū fuerit sub mēto pustula rubea in magnitudine fabe egiptiace scias qd morietur. sz. die ab inceptione sue egritudinis et signū ē qd sputit in sue egritudinis principio sputū multum. Cū accit dolor alicui in pputio et i pellicula qñ coopit caput virge deide appet in cubito pustula fusci coloris scias qd morietur. v. die egritudinis: et signū ē qd desiderat vrinā bibere in inceptione sue egritudinis. Cū fuerit sup lat⁹ dextraz pustula nō dolēs fusci coloris: scias qd morietur. ix. die egritudinis an ortū solis: et signū ē qd in egritudine sua facit multas oscitationes. Cū quando fuerit in titilico sinistro pustula fusci coloris in magnitudine citony: scias qd morietur. xv. die egritudinis: et signū ē qd accidit in inceptione egritudinis somn⁹ multus et grauis. Cū fuerit sup calcaneū pustule nigre multe scias qd morietur. xxv. die egritudinis et signū est qd desiderat in principio aerē frigidum: et cibos frigidos desiderio vebementi. Cū quādo fuerit supra pect⁹ sinistrū pustula subalbida scias qd morietur. iij. die egritudinis: et signū est qd accidit in principio egritudinis puritus vebemēs in oculis: et nō sufficit scalpe oculos suos. Cū fuerit i medio capitis pustula nigra sicut nux nigra lenis qñ nō dolet morietur. xl. die a principio egritudinis: et signū ē qd accit ei in principio egritudinis desiderium melonū et exuberatio vrinę. Cū quādo sub ceruice fuerit pustula parua et in palpebra inferiori oculi sinistri pustula ē alba: scias qd morietur. xi. die egritudinis sue: et signū ē qd accidit ei in inceptione egritudinis desiderium dulcium vebemēs.

Finis.

v

De natura humana

Cypocratis de humana natura vel de elementis liber.

Quicūqz autē puenit audire dicētes de nā hūana vltēri⁹ qz quan-
tū ipsa ad medicinā p̄tinet: huic gdez non ē
pueniēs qz audiat hūc sermonē. Nō .n. eēt
totū aerē hoīez dicēdo eē qz neqz ignē neqz
aquā neqz terrā neqz aliqd aliō. Nāqz hoc
nō manifestū ē existēs i hoīez: s; volentibus

B dicere pmitto. **U**idet autē mihi nō recte cognoscere
qd sit qz hō dicūt: itentiōe gdez eadē oēs vtunt. dicūt autē
nō eadē. S; itentiōis qd ē rōcinatiōe eadē faciūt. Dicūt
.n. qdā qd ē hoc ē eē vñū qdā t hoīez: s; vñū noīa nō cōfite-
tur. dicunt. n. ipsozū hic qd ē asserēs aerē eē B vñū t oē: ali⁹
aut ignē: aliū āt aquā: ali⁹ vero terrā: t asserēt ynūsqz suo
sermōi testimoniā t argumēta qz nīl sunt. **Q**uidem
igit eadē intentione oēs vtunt. dicūt autē nō eadē manife-
stū est his qz cognoscūt ipsa. Sciēt autē vtiqz aliqz B maxie
adueniēs ipsis p̄tradiciōib⁹. **I**dē. n. hoīes sibi inuicem
p̄dicūt eisdē audiētib⁹ p̄riū. Nunqz. n. ifra p̄sequenter idē
bomo accedit in eodem sermone. Sed quandoqz quidez
iste optinet: quandoqz vero ille: quandoqz autem contin-
git lingua labens ad populum t iustum est vel populus co-
gnoscere recte dicentem prebere sermonē suū sem̄p̄vicen-
tem cum rebus siquidem ea que sunt cognoscit t recte as-
serit. **S**ed mihi quidem videntur huiusmodi homies
dicere se ipsos in omnibus ipsozū sermonum ab inficia.
Mellissi autē t parmenidiis sermonēz dirigere. **D**e
his quidem igitur sufficiant mihi ea que dicta sunt. **M**e-
dicoz vero aliqui dicūt qz homo quidem sanguis solum
est: aliqui vero horū aiunt coleram esse hominez: quidā
vero flegma. **R**ationem non facientes. Et isti omnes ean-
dem quidē esse aiunt qd ynūsqz eozū nominare vo-
luerunt t hoc vñū existens permutari s; in formā t po-
tentiam coactum a calido t frigido t fieri dulce t amarū
t album t nigrum t omnimodum: mihi autem nō viden-
tur hec sic habere. **P**lurimi quidez igitur talia quedā
t adhuc proxima horū asserunt.

Capitulum secundum.

Homo autem si vnus esset hō nūqz vtiqz
doleret: nō .n. est a quo dolo-
at vñū existens: si igitur t doleret necesse est
t qd sanatur vñū esse: nūc aut multa. **M**ulta
enim sunt in corpore que quando abinuicēz

preter naturam calefiunt t infrigidantur t desiccantur t
humectantur egritudines generant. **Q**uia multe sūt qz
dem species egritudinum: multa autem t medicatio ipsa-
rum est. **D**ignior autem ego dicerem sanguinem solū
esse hominem t nō aliud ostendere ipsum nō paruitatē
formā: neqz fieri omnimode: sed aut hoc secundūz tem-
pus aliqd anni: aut etatis hominis: in quo sanguis existēs
videtur solum in homine. conueniens est enim aliquod tē-
pus esse in quo videtur ipsum in eodem esse: hoc autem di-
co t de eo qui dicit hominem flegma esse: t de eo qui dicit
coleram. **E**go quidem de morbo quecūqz dixerō s; in
legem: t s; in naturāz si hec sunt similia t iuuenē existente
t sene t tempore t frigido t calido existente: t argumenta
prebebo: t necessitates nunciabo: per quas singulum auge-
tur t diminuitur in corpore. **P**rimū quidez igitur ne-
cesse est generationem fieri non ab vno. Quomodo enim
vñū existens vñū generabit nisi alicui misceatur: de-
inde nisi eiusdem generis sint que miscentur t eandē ha-
beant potentiam nō generant: neqz in hoc nobis cōferūt.
Et itēz nisi calidum frigidū t siccum humidū: moderate
se habeāt adinuicē: t equaliter: sed altez alteri multū pre-
emineat: t fortissimū ifirmissimo generatio non vtiqz fiet
quare quō cōueniens est ab vno aliquid generari. **Q**uō

aut neqz a pluribus generatur nisi cōtingat bñ se habētia
plexione que ē adinuicē. **N**ecessē ē igitur natura tali
existēte t alioz t ea que est hoīs humorē nō esse vñū: sed
vñū qdōz eoz qz pferunt in generatiōe habere aliquā potē-
tiā i corpore s; quā pueniūt: t itēz necesse ē vñū qdōz eoz di-
scedere i sui nāz fiēte corpore hoīs: humidū ad humidū: sic-
cū ad siccū: calidū ad calidū: frigidū ad frigidū. **T**alis
autē t aialū nā ē t alioz oīuz: sūt autē silr oīa: p̄sistit. n. ipozz
nā ab ipsis p̄dictis oīb⁹ t finit secūdū p̄dicta in B: vñ cōsi-
lit singulū huc: t accessit. **C**orpus vñū hoīs h; in se sangui-
nez: flā: colerā rubeā t nigrā colerā: t hec ē nā corp̄is: t pp
B dolet t sanū ē. **S**anū gdez igit ē: qz moderate se ha-
bēt hec p̄plexioni qz ē adinuicē: t potētie multitudie: t ma-
xime s; qd mixta fuerūt: dolet autē qz aliqd hoīz min⁹ aut
plus fuerit in corpore: aut discēdat t nō mixtū fuerit oīb⁹.
Necessē ē. n. qz aliqd hoīz discēdit p̄stat vñ discēdit in
se nō solū egregie egrotat: s; qz sup̄fūdī sup̄ repletū labo-
rē t dolorē p̄bere. **E**t. n. qz aliqd hoīz extra corp̄ efflu-
it plus sup̄abundāte dolorē p̄stat cūatio. **S**i aut iterūz
intus faciet cūatiōe t trāsmutatiōe t expulsione ab ali-
is necesse ē duplicē laborē p̄bere s; p̄dicta: vñ differunt: t
quō sup̄abundāt. dixi aut vtiqz: qz cūqz dixerō hominē asse-
rere eē sup̄ hec existētia s; nāz. **D**ico āt eē sanguinez t
flā t colerā rubeā t nigrā. **E**t hoīz qdā primū secūdūz
legē noīa determinata dico: t nullus eoz idē nomē eē: de in-
de s; nāz formas diuisas eē: t neqz flā nā assimilari sangui-
ni: neqz sanguinez colere: n; colerā flāti. **Q**uō. n. hec vti-
qz assimilātia erūt adinuicē: **D**oīz neqz colores silēs vi-
dent neqz manu tangēti silia vident eē: neqz frida silr sūt
neqz sicca: neqz hūida. necesse ē igit ex qz itēz differunt ad-
inuicē s; formā t potētiā ipā nō eē vñū. **S**i quidē ignis
t aqz nō idē sunt: scies vtiqz his qz hec oīa nō idēz sunt. sed
vñū qdōz ipsoz h; nāz t vtūtē p̄p̄iā: si enim cuiūqz homi-
ni dederis farmacū qd flegma agat: euomet tibi flā. Et si
dederis farmacū colagogū: euomet tibi colerā. **S**ecū-
dū hoc autē t co. n. purgabit: si dederit farmacū qd colerā
nigrā agat: t si p̄cusseris partē aliquā ipius corp̄is: ita qz
vulnus fiat: fluēt exinde sanguis. **E**t hec oīa faciet tibi
tota die t nocte: t hyeme t estate: quousqz potēs fuerit ipi-
ritū attrahere in se: t iterum remittere. t nō potens fuerit
si in aliquo eozū que cōstitit p̄riabitur cōstititunt
hec p̄dicta quō enīz cōstitit. **P**rimū aut manifestū
est: qz homo h; in se hec oīa semper quousqz vñit deinde
facta sunt ex hoīe habente: hec oīa postea infigunt in ho-
mine habente hec omnia quecūqz ego dico t demonstro.
Qui autē dicūt qz vñū est homo vident mihi hac in-
tentiōe vti: aspiciētes eos qz bibūt farmacū de struūt in
supflua purgatiōe: hos quidē colerā vomētes: alios vñ flā
hoc singulum ipsozū cogitauerūt esse hominē. quia cūz
purgaretur videbant ipsūz mori: t dicentes sanguinē esse
hoīez eadē itētiōe vtūt aspiciētes hoīs iugulatos t san-
guinē fluētē ex corpore: hāc extimāt eē aīaz i hoīe. t testimo-
nys bis vtūt i suis rōib⁹. **E**t p̄mū qdē i supfluis purga-
tiōib⁹: null⁹ mortu⁹ ē solā colerā purgat⁹: s; qre aliqz bibit
farmacū qd colerā vomit deīn flā. **P**ostea i colera co-
acti vomūt colerā nigrā: finiētes āt t s; sanguinē vomūt pur-
gat⁹ aut pariunt⁹: t a farmacūz agētib⁹ flā. **P**rimū gdez
.n. flā vomūt: deīn colerā rubeā: postea nigrā. **S**iniētes āt
sanguinē purgat⁹ t i B moriunt⁹. farmacūz. n. cū igredī corp⁹
p̄mū qdē agit qdōz eoz qz sūt i corpore si secūdū nāz maxi-
me fuerit: demū āt t alia attrahit t purgat. **Q**uēadmo-
dū vegetabilia t semialia. qz i terrā venerit attrahet vñū
qdōz secūdū nāz qd iest i terra. **I**ncit āt t ascēdū t ama-
rū t dulce t salūz t omodū. **P**rimū gdez igit plurimū
hui⁹ attrahit i se qdōz vtiqz maxie fuerit sibi secūdū nāz
demū attrahit t aliā. **T**ale āt gdez t farmacū faciūt in

corpe quicquid vtiq; colera agunt: primum quidem imixta purgantur: colera: deinde imixta. ¶ Sarmaca flatis est primum quidem imixtum flā agunt: deinde mixtum ⁊ interfectis sanguis fluit. ¶ Primum quidem calidissimus ⁊ valde rubeus deinde fluit magis flegmaticus ⁊ colericus. augetur autem in hyeme flegma quidem in hyeme: hoc enim in hyeme maxime secundum naturam eorum que sunt in corpore frigidissimum est: argumenta autem horum quod flegma quidem frigidissimum: si volueris tangere flegma ⁊ coleram ⁊ sanguinem: flegma inuenies frigidissimum existere: ⁊ etiam viscosum est: ⁊ violentia maxime ducitur: post coleram nigram: quęcunq; autem violentia veniunt calidiora sunt coacta a violentia. attamen vero ⁊ ad hec omnia frigidus est flegma: videtur a sui natura: quod hyems replet corpus flegmate scies vtiq; hi homines spūunt screant flegmaticum: hyems ⁊ tumores albidissimi sunt maxime secundum hoc tempus ⁊ alie egritudines flegmaticę: vere autem flegma quidem est fortissimum in corpore: ⁊ sanguis augetur: ⁊ frigora exeunt ⁊ aque superueniunt. ¶ Sanguis autem secundum hoc augetur ab imbribus ⁊ calidis diebus ⁊ secundum naturam enim ipsorum hec sunt maxime annus humidum autem est ⁊ calidum. scies autem his homines vere ⁊ estate: occupantur maxime a dysenteris ⁊ ex naribus sanguis fluit ipsis ⁊ calidissimi sunt ⁊ rubei estate vero sanguis potest est ad hec: ⁊ colera excitantur in corpore ⁊ descendit usq; ad autumnus. ¶ In autumno autem sanguis modicus fit. contrarius enim ipsius autumnus naturaliter fit. ¶ Colera autem estate continet corpus ⁊ autumnus. ¶ Cognoscens autem his homines sponte hoc tempore coleram vomunt ⁊ in accessionibus medicinarum colere purgantur. ¶ Manifestum autem ⁊ in febribus ⁊ in coloribus hominum: flegma autem estate infirmius est ipsis seipso: contrarium enim est tempus nature ipsius siccum namq; est ⁊ calidum. ¶ Sanguis autem in autumno fit minus in homine. ¶ Siccus enim aut autumnus ⁊ in frigidare vtiq; incipit hominem. ¶ Nigra autem colera autumnus multa est ⁊ fortissima. ¶ Quando autem hyems aduenit colera in frigidata modica fit ⁊ flegma augetur iterum a multitudine eorundem ⁊ a longitudine nocium habet: qui igitur hec omnia semper corpus hominis: a tempore aut circum immitente quandoq; quidem plura fiunt ipsis ipsa quandoq; minora singula secundum partem ⁊ secundum naturam: quemadmodum annus totus participat omnibus: ⁊ calidis ⁊ frigidis ⁊ siccis ⁊ humidis. ¶ Neq; enim vtiq; manet villo tempore aliquid horum sine omnibus que sunt in hoc mundo. ¶ Sed si aliquis deficeret omnia perirent: ab huiusmodi enim necessitate omnia pstererunt ⁊ nutriuntur adinuicem. ita autem ⁊ si quidem ab homine deficiant ex his cognatis nō vtiq; posset vivere homo. Dominatur enim in anno quandoq; hyems maxime: quandoq; autem ver. quandoq; vero estas: quandoq; vero autumnus. ¶ Sit autem ⁊ in homine quandoq; quidem dominatur flegma: quandoq; autem sanguis: quandoq; vero colera. ¶ Primum quidem rubra deinde nigra dicata: testimonium autem manifestius si volens eides homini dare id faciamus ter in anno vomet tibi: hyeme quidem flegmaticę: vere autem humidissime. Estate autem colericę: autumnus nigerrime: debent igitur his ita se habentibus quęcunq; quidem egritudinum hyeme augetur: estate finire. ¶ Quęcunq; vero estate augentur hyeme finire. ¶ Quęcunq; ipsarum in peryodo dierum nō permittantur: peryodum autem dierum iterum dicemus. ¶ Quęcunq; autem vere superueniunt egritudines expectare cōuenit in autumno permutationem esse egritudinis. ¶ Quęcunq; vero autumnales egritudines harum permutatio nem necesse est esse. ¶ Quod autem secundum hec tempo-

ra excedit morbus scire oportet quod annus ipse fit: ⁊ medicum sic oportet curans facere: ad egritudines: vti singula harum dominatur in corpore secundum quod tempus quod est secundum naturam ipsius. Maxime autem congruit scire ⁊ hoc cum illis quod egritudines ex repletionem fiunt: has euacuatio sanat. ¶ Quęcunq; vero egritudines ab euacuatione fiunt: repletio sanat. ¶ Quęcunq; ab ocio egritudines generantur labor sanat. ¶ Uniuersaliter autem scire oportet medicum.

¶ Hypocratis de aere ⁊ aqua ⁊ regionibus liber.

Quisquis ad medicine status accedere curat necesse est prius anni tempora ⁊ que in eis generantur attentius requirat. ¶ Que quidem nō solum: dissimilia adinuicem sepe distare videntur: verum etiam ⁊ singula se in se variādo sibi bimet alterantur: in annis namq; sua tem-

pora eorundem complexionibus suum temperamentum custodientibus qui morbi nascuntur nō ab eisdem degenerare: sed similes ⁊ concreari videntur. ¶ Contrary tempora inter se dissonantia ⁊ a se aliena dissolui que difficles procreant egritudines: hyems vero est frigida ⁊ humida. ver vero calidum ⁊ humidum. Estas vero calida ⁊ sicca. autumnus vero frigidus est ⁊ siccus: que causant vtrumq; si decreuerint secundum magnitudinem eiusdem complexionis ac paruitatem in tantum: vti neutrum nature sue familiare existat tempus: quod in eis temporibus que diuersa sunt accidere solet. ¶ Est etiam quando hyems frigidior est sed humiditatem suam in sua retinet qualitate. ¶ Est quādo estas calidior ⁊ siccior. hec ideo contingunt quia a ventis tam calidis q̄ frigidis: siue vniuersales siue locales sint corpori mala tempora mutantur. ¶ Oportet autem te esse attentum circa virtutes aquarum: vti pote que diuerse in pondere ⁊ sapore sint: de hac enim qui bibunt corpora veters calida ac tumida fiunt: corpora macra: cubiti ⁊ spatule tenues. Sili facies q̄ maximū carnis ad splenem confluere cogitur: vnde malus sanguis procreatur. ¶ Illa vero bibentes multa superabundat comestione. esuries enim illis perseverat atq; crescit: sitis quoq; similiter: superiora ventriū cum media inflantur. quapropter fortibus catartici vtendum est illis hac egritudine hyeme ⁊ estate continentur accidit aqua illis citrina. ⁊ itereunt: estate vero dysenteria: lenteria longa quartana laborant qui morbi naturas peruertunt ⁊ mutant: ⁊ in aquam cadunt citrinam ⁊ pereunt. ¶ Iuuenes illorum pulmonis dolore alysq; passionibus eorum mentes perturbantibus affliguntur. ¶ Senes acuta febre ⁊ ardenti: ex ventriū constrictione accidente vexantur. ¶ Mulieribus apostemata de genere flegmatis albi innascuntur: neq; concipiunt neq; pariunt nisi cum magna difficultate atq; molestia corpora eorum magna ⁊ crossa: quanto plus protenduntur in longitudine: tanto graciliora fiunt: menstrua nō secundum quod oportet profluunt. ¶ Pueris ernia. viri causerum vulneribus ifestantur. Sed ⁊ qui huiusmodi nature sunt eis impossibile est vitam extendi. Sed intempestiva senecta prerapiuntur. ¶ Mulieres sibi grauide videntur. cum vero partus aduenerit tempus vteri fetui inanes tumores relaxantur: huiusmodi passione decepta matrix quęcunq; aque citrine coadunatio intumuerit laborat. ¶ Ad hanc itaq; quam prediximus aquam pertinet est: ⁊ ea q̄ a calida terra surgit: aut a ferro metallo: vel cre siue argento: vel auro: vel sulphure: aut allumine: vel pice vel nitro: quas omnes ab ingenti cōstat exire calore huic ergo aquarū vel terrarū generi nulla omnino species iuuatiua vel salubris: sed dure omnes habentur atq; bibentibus stranguriam nimiamq; important solutionem.

De aere ⁊ aqua

Uerum ea que in altis locis aque siue puluerulentis monticulis aliarum optima ⁊ saluberrima sapozata talis: neq; thulta vini commixtione indigens est: hyeme calida: estate frigida: similiter quoq; ille que a profundiusculo exurgunt fonte quarum etiā melior est ea que ab ortu solis ⁊ maxime estiuo tempore decurrit alba perspicua atq; proculdubio odorifera est. **Q**ue vō est lenta ⁊ grata currens: ea sicca atq; bibentibus nisi opus fuerit minime est iuuatina. quibusdā enim naturis ⁊ egritudinibus profutura videtur. **D**eprehendimus vero hoc ex lapidibus qui in pueris nascunt: sed propterea quia vrina clara ⁊ subtilis ē emittit: qđ vō crosius ⁊ turbidū remanet: ⁊ lapis efficit: lac ē sic malū ē lapidē in vesica lactātis facit. **M**axie āt si calidissimū colorib' rubeis ptinēs ē: vētrē. n. ⁊ vesicam calefacit ⁊ vrināz incendit: ⁊ lapides facit. quā propter huiusmodi infantes vinum subtile bibere iuuat quod nec vēas scindit nec excoiādo dirumpit. **I**n mulieribus autem non crescit lapis quia ea quibus mingunt loca parua sunt larga lata: nec fortiter fricant vel scalpūt ea: nec tractando manibus cū illis sicut masculi ludunt: neq; enim ad eorum ora que intra vuluaz latent longius remota tangere possunt. **C**eterum masculi mictoriū in summo est virge. **I**n feminis vero longius est os vesti. **D**e temporibus vero expedit contemplationē tuāz adhibeas vt āni habitudo si salutifera sit videlz aut egrotā cognoscas. **S**i enim ortus stellarum prout debet fuerit ⁊ occasus in autumno aque multe. **I**n hyeme vero pauce: neq; serenum: neq; frigidum plus opportuno. **V**ere q; ⁊ estate aquarum contemperantia annum sanum atq; saluberrimūz necesse est esse. **S**i vero signa secundum qđ debent in ortu ⁊ occasu non fuerint opportuna: hyems vero sicca ⁊ bozealis. **V**er autem pluuiosum: ⁊ australe febres acutas: atq; lyenterias in estate necesse est venire: qz videlicet intrans autumnis vel estas terras vernalis pluuiē: nō in estate infusam inuenit sic quoq; austrinūz duplicare necesse fuerit. propterea quia terra infusa sit ⁊ a solis ardore calida: vētres igitur graues molles humidi. vnde ⁊ multa egestionē abundant. **C**erebra autem tenera fiunt in hac itaq; qualitate dum aer habetur mordet carnem ⁊ corpus: acutissime febres tunc ingruunt vel irruunt ⁊ maxime his qui flegmatici sunt. **L**yenteria vero mulieribus ⁊ quibuscūq; viris naturalis cōplexio humida est. **S**i autē canicularē tempus pluuiāle fuerit multum ⁊ hyemale vētiq; super ianuas irruunt morbi extinguuntur atq; autumnum speratur futurus salubris multotiens pueri ⁊ mulieres cōmoriuntur sed ⁊ sensum pauci quorū qui euadūt in quartanam febrem: a quartana vero in aquam citrināz deueniunt. **Q**z si ecōtra hyems austrina nimisq; pluuiosa fuerit. **V**er autem siccum ⁊ bozeum: mulieres pregnantētes in vere abortiunt si tunc eis tempus pariendi fuerit. **S**i quoq; fet' emiserit anichilatos atq; defectos emittunt: qui autem continuo mouentur: aut viuunt semp anichilati atq; defecti: hominum lyenteria: oculoꝝumq; dolorem. **A**ly catarrum de capite in auriculam patiuntur: sed delicatis ⁊ mulieribus lyenteriaz: in delicatis nāq; a capite in ventrem descendit eis flegma. **E**is autem qui colerici sunt fumus ascendit ad cerebrum ⁊ circumtegit illud. **M**ulieres eozūz semper egrote multifluis menstruis redundantur nūq; pinguescunt que videlicet nō illis naturaliter sed ex morbo contingit: sed cum concipiunt plurime abortiunt. nati vero eozum plurimūz spāsmo ⁊ anbelitu. morboq; pleos afficiuntur. **H**unc autem locum viri inhabitantes lienteria et colerica dysinteria ephydimon idest febzis longa ⁊ ventus ac emorzoꝝ affligit: pleurefis vero aut peripleumōia: aut caufon: morbiue acuti: propterea quia ventres liquidos habent oculi eozum ceclesia ife

stantur: nec tamen forti vel longa nisi quando super illos vniuersalis accidit morbus moto videlicet austro aerem qđ mutante eozūz capita nebula ⁊ fumo implentur. **E**t si deniq; ad quinquaginta peruenierint annos in eos a capite reuma ipsi que in epilepsiam cadunt que cui aduenierit totum corpus possidebit: ⁊ maxime si caput subito calore vel frigore percutiatur: quiscūq; vero locus frigidorūz vētoꝝum locis oppositus est siue ortui pertinens siue occasui illi venti sui locales venti sunt a calidis autem obtegitur: aque itaq; siue sicce graues digeri plurimūz dulces sūt: habitatores duri ⁊ fortes s; eozūz crura gracilibus tortisq; sunt pertinentia: ventrium vero inferiora habent durissima: superiora vero lenia ⁊ mollia atq; currentia plurimūz qđ de colera nō de flegmate capita sana durissima: sed ⁊ ipsi plurimi rumpuntur: vnde ⁊ ernia bonerant plurimum vero in pleurefism morboq; acutos necesse est incidāt qz ventres cōstricti sunt sicq; ex quocūq; morbo in empima ducuntur eius rei causa est tetanus corporis ⁊ constipatio ventris in quibus etiam vena rumpunt ex frigiditate siue aque multum comedunt nec tamen multūz bibunt quia vtiq; sufficere nequeunt nō illis obthalmia facile euenit: sed si euenerit oculi concrepantur. **I**uuenes eozum cū ad annorum triginta etatem peruenierint multum in estate sanguinis per nares fluxum: que multum patiuntur nō nulli in epilepsiam cadunt si tamen ceciderint fortissima est: aly diuitiū viuunt quia quecūq; exeunt super corpus illis pro opportuno sed parua ⁊ mala adueniūt que cū ceperint difficiles ex malignitate aque parturiūt: neq; n. plurimo abortiunt. que autēz pariunt filios lach habere nequeunt: sed hoc propter congelationem ac frigiditatez aq; ⁊ asperitatez: spāsmus quoq; accidit illis: dolor quoq; pulmonis atq; consumptio quod grece epileptos nominatur ⁊ maxime in parturiendo. ⁊ ex eiusdem partus difficultate: quia videlicet nerui ⁊ vene que in pulmone sunt disrūpūtur: pueri earūz ⁊ puellę ex aqua citrina laborant: pueri quidem in testiculis: sed cūz adoleuerit euāescit ac disfoluitur pueri tandem poliuntur.

De ventis calidis ⁊ frigidis ⁊ vrbibus qđ i cis site sunt eadem intentione continentur. **I**taq; de omni vrbe quecūq; est inter estiuum ortum ⁊ hyemalez sita. et quacūq; huic contra posita sic ē accipere omnis vrbs que in ortu solis posita est securior est qđ que in septētriōne est vel in calidi venti statu sedet: in illa enīz calor ⁊ frigus minora ⁊ sicciora. **M**orbo qđ mior ⁊ leuior: necnō ⁊ aq; que secundum solis est ortūz clara lenis ⁊ humida nempe aer ibi nūq; crosius habetur quia nimium a solis presentia prohibetur quod ex hoc datur intelligi: quia aer humidior in mane crosior ⁊ spissior reperitur: ea vero que apposita est ī solis occasu: humiditate semper habet aeris. **H**abitatiūm facies pulchre ac lenes colores splendidi perlucētes nisi his quodlibet aliud accidens obstat. **M**asculorūz voces sunt clare ⁊ acute hi vero facile irascunt nec obtemperantur germina nascentia loci meliora aly atq; salubriora. **A**que salugini pertinetes male sūt ac nociue: aque fontūz secundum ortum solis existentium omnium sunt meliores: secundo vero omnium eozum que iter estiuale ⁊ hyemale ortum sunt: quozum etiam meliores sunt orientis ortui pertinentes. **P**ostea vero que inter occasūz estiuale ⁊ hyemale existent: sed hāz oīz peiores meridiane sunt inter hyemale ortū ⁊ hyemale occasum

existentiū: ille vō q̄ in septētrionis pre:sunt alyis meliores Quaz illas que currunt quisquis sanus fuerit ⁊ fortis bibere sine timore potest: de quibus nimirum sicut egrotāti bibere opus fuerit illa que sue egritudini conueniat est eligenda quod si ita fecerit nō deuiat a salute: ventres durum habentes aqua saporata leuis ⁊ clara iuuat. ¶ Mollem vero vinctuosum atq; flegmaticum dura ac tarda digerit omnis aqua que cito digeritur ventrem facit mollem ⁊ humidum: tarda autem ⁊ dura calefacit atq; cōstringit. prauē autem intelligunt palamq; delinquant: qui p aquā salfam ventrem mollire ex sue scientie paruitate extimāt. illa enim contra solutionem est que dura est ⁊ tarde digeritur: ventrem desiccāt postq; humidum reddunt.

¶ Aque pluuiiales leues saporate ac lucidissime sunt. pmo nāq; sol ab aquis qd subtilius ⁊ leui⁹ ē attrahēdo assumit: qd inde deprehēdim⁹: qd id qd graue ⁊ salū fuit in suo modo remanere videm⁹: s; sol qd leuius ⁊ subtilius ē nō solū de fluminib⁹ attrahit: sed etiā de marib⁹ ⁊ gbuscūq; locis humidis: humiditas nāq; in reb⁹ humidis inuenit: nec nō ⁊ in oib⁹ qd humiditatis subtili⁹: ac leui⁹ ē a sole desiccari sic cōprobat: si qs. n. sedeāt ad soles opertus ē ⁊ vestimētis sudat equalr. ¶ Si vō in ymbra ē inequalr qd ē lōginqu⁹ a sole ⁊ remor⁹: ynde ⁊ aq; pluuiiales putrēt malūq; odorē exalant: qd enī ex multis cōgregate sunt aq;: ⁊ ideo leniores alyis putrefcere solēt: ac mutari: cui⁹ aut sol accipit eas ⁊ in altū suspēdit frigescit ⁊ aeri cōmiscet: turbidū vō suū qd nigredinē reddit seorsuz i nube iūgit: qd vō leui⁹ ē purgatur atq; dulcescit. Quia a sole decoquit sicut ⁊ oē cū coquit saporitū dulce efficit. ¶ Dac ergo humiditate sic a sole dispersa in aere atq; suspēsa: sed etiā eā in vñū coadunatā vēti ex diuersis pib⁹ curretes collidit: dissoluētes q̄ corrui: ⁊ rursus maxie cū ea tracte: secundū qd oīz fiunt qd videlicet plurimū nūquā fit nisi cū nubū grex a vētis in vñū perfecte ē coadunatus: atq; alyis ventis pcurrentibus interceptus dispergit: ⁊ ideo cum subsequēs nubes illas premit: ⁊ humiditas cadit. Cum nubib⁹ grossis nigrescentib⁹ spissis: atq; grauatis: obuiā venti veniētes confligendo comprimunt: humiditas cadit sicq; ac pluuiā crebra descendit. De itaq; oēs aq; putribiles qd sunt: s; non debēt habere odorē: qd si contingit odor: bibentes bzācosi fiunt atq; tussim: vocisq; sustinent grauitatē: he aque si coquantur nihil prodest. ¶ Aqua vero glacialis atq; niualis omnis mala est. postquā enim semel fuerint congelate nūq; in pristina cōuertunt nām: q̄quid. n. aque saporitū ē ⁊ leue clarūq; fuerit ac purū id gelu adueniēte totūz recessit: qd vō turbidūz pmāsit: qd sic poteris pbare: si. n. aquā in vase ad mēsurā positā sub celo ⁊ gelari dimiseris cūq; congelata fuerit in sole: vel quolibet alio calido loco liquefacta eadē remeteris mēsurā: multo minus inuenies esse. ¶ Silr aut de gelu ⁊ niue: ex qb⁹ nimirū oib⁹ significatur: qd sol aq; subtilitatem ac leuitatē accipit ⁊ dispergit gelu sup eā nihil pōt. grossū vō nō dissoluī aut de loco suo remouet. ¶ Omnis aq; d̄ niue ⁊ silib⁹ peior ē oib⁹ a q̄ multiplicat bibentib⁹ stranguia: ⁊ in vesica petra: atq; in subrenalib⁹ dolorē ⁊ in coris ⁊ erna in testiculis gignit: ⁊ maxime ea q̄ de magnis fluminib⁹ aliorū lacuū stagna recipiētib⁹: vel ex multis ⁊ diuersis riuīs fluentib⁹ ē silr ⁊ ea q̄ de altis locis currūt: nō enīz oēs silēs sunt: ē enīz saporita ⁊ dulcis ⁊ salsa hyemalis: ⁊ q̄ de calidis currūt locis. barnz ergo cū alie alyis cōmīscēt modovincit fortior modominor secundū ventos. Dec. n. septētrionali cōfortat vento. illa vero meridiano: q̄ qd si in vase morā fecerit: fecē qd; necesse ē vt faciat: ⁊ arenā: bibentes aut h⁹ quos diximus morbis afficiunt. ¶ Quib⁹ vō venter mollis ē ⁊ lenis: neq; vesica multū calida: neq; in collo iuncta: bi sine difficultate mingūt neq; quicquā turbidi in vesica relinquunt. ⁊

quoz vesica iferiora h⁹ calidissima: necesse ē vt collū habeat tortū: qd ergo illa in calore nām excessit: eius inde cololum intumescit. quapp ⁊ vīna nō egredi: sed in inferioribus retēta cōburit. ¶ Et qd itaq; leue est ⁊ subtile mictu emittit: qd turbidū ⁊ crossoz ē ibidē congelatur. Sed cōgelatio illa in pmo qd anno fit parua. postea vō capit augmentū. cūq; abundanti⁹ mingūt: quodcūq; grossoz i vesica retinet. ⁊ sic ibi inuiscatū in lapidē cōuertit. Lū ergo mingere volūt: in os vesice lapis descēdēs obstruit: ⁊ vīna refragat: tūc vō dolor augmentat: quāobrez inueniunt virge puriūt. Unde ipsi scalpūt: ⁊ excoziāt eas: cāz illā ibidē esse putātes: vis aut hui⁹ rei varia ē. ¶ Si qs vero ignotā sibi adeat vrbem: illius situm inquirat: oportet ergo quomodo videlicet erga ventos. ⁊ ortum solis posita habeat: nō enim in omnibus hoc equaliter est. septentrionalis nām qd contra naturam meridianam est. atq; situs orientalis nō sicut occidentalis est. Sed illi ciuitati que contra solis ortum ac septētrionalis situm ventum habet ⁊ aquam sapositam parū inter alia supradicta loca ab aeris mutatio: ne nocetur: econtra vero cuiuscūq; humiditates ⁊ aquas salinares bibunt atq; paludestres: nec aperta est secundū orientem nec liberum habet odorem eis multuz est aeris nociua mutatio. ¶ Et etiā maximuz est studium adhibēdum bonitati aquarum vel malignitati earum. ¶ Si paludestris videlicet aut stagna aut mollis aut grossa aut ne ab orientuz locis decurrat: siue petrosa siue salia sit: aut digeri dura. ¶ S; nec i terris negligētiā hēat: si sicca sit ⁊ itaq; vñū hūida ⁊ aq; aut p̄cana aut arcta vtz edita ⁊ emīnens. ¶ Similiter autem est ⁊ inhabitantium dicta: vñū illis amabilius vel saporosius sit potus ne an cibus an q̄ es an exercitium vel labor vel manducare. De his autem omnibus inquirendum est. Sciendum nāq; quia si quis hec omnia vel horum plurima que diximus cognouerit. ¶ Si i aliquod oppidum ingrediatur: quod nunq; antea adinuit vñū sciuert quicquam ex eo nihil illud latebit: atq; de ciuili morbo: qd de corporum habitatoruz naturis: ⁊ cuiusmodi sint morbum itaq; curare poterit: neq; in subtilitatem opportune curationis errabit: neq; enīz hec ignorans quicquā curare. vel arbitrio poterit operari: postq; quoq; aliquod temporum transierit accidentia vñū ⁊ accidentalialia loci in locis in hyeme ⁊ estate vētura predicet: necnon ⁊ singulos morbos qui singulis hominibus accidere debeant ex eorum dicta: nisi vero morbi ex aeris prauitate procederent: nō quidem vniuersaliter sed particulatim ingerent. ¶ Cum igitur medicus temperantiam aeris temporumq; discordiā prenouerit. sciētia sua semper vtilis: ⁊ ad sanitatis ingenium cōuenit morbi: ea vero que de re altissima tractauimus recta tenent ⁊ credit norint astronomiam nō minimam partem esse medicine q̄ quippe homines premonet mutationes partis temporuz. ¶ Itemque ciuitas que contraposita est calidis ventis. s. que inter ortum ⁊ occasum equinoctialis medium tenet: ea semper ab eis incurritur: aque vero illius multe ⁊ calide sunt: aque false calefiunt in estate ⁊ refrigescunt in hyeme ¶ Inhabitantium capita humida ⁊ flegmatica vētres semper salubres defectio semper possidet corpora multo cibo vel potu: sufficere propter corporum defectionem nō possunt: ⁊ ideo multum recipiunt potum: quia eius multus ē ascensus: que quidem ciuitas temporis vernalis est similis in temperamento caloris ⁊ frigoris. Egritudo in ea minor: ac inualidior est. Similiter autem ⁊ omnis ciuitas inuentos parum caloris sita habentes.

De diuersitate aquarum que est inter bonitatem ⁊ maliciam ⁊ diuersitate terrarum. **Ic etiam** dicturi sumus que aquarum sunt meliores: vel salubiores

De aere ⁊ aqua

q̄ peiores plusue nocine ⁊ q̄qd iuuaminis: vel nocumēti eas p̄mitteret: q̄ videlz scia mlt̄a ē: ⁊ ad cōp̄ee s̄aitatis igēiū.
C Aque igitur turbulente stagnātes salmāres ⁊ palustres: estate calide sunt: ⁊ grosse: austeri odoris p̄p̄rie quia non currunt: sed permanēt pluuiā superueniēte: atq; sole splēdore perpetuo eas comburent. Itaq; necessario fiūt male: ⁊ absq; colore coleram rubeas generant.

C De qdē i hyeme frigide cōgelate atq; turbide sūt: ex niuib⁹ ⁊ eaz cōgelatiōe: q̄re flātice deueniūt. Branchos ⁊ colerā p̄ccātes: dolor quoq; accit oculis ex caloris ⁊ siccitatis i corpozib⁹ dominatiōe. senib⁹ catarrus: ex defectio: ne neruoz ⁊ cōsumptiōe: qdā vō moriunt: aly⁹ aut latera desiccantur dextra.

C Si. n. hyems cala p̄cesserit: ⁊ austrina. neq; a nā corpora induruerint ⁊ vene. Uer aut subsequit siccuz: ⁊ septētrionalē: cū itaq; id sup̄flui qd hz cerebrū cū reumate: ⁊ tussis: deberet dissolui: tūc potius cōgelatū reddi: atq; coagulatū: postea vō intrante estate cū suo calore sic magna mutatio fiat: p̄dicte accidūt egritudines. S; ⁊ illi ciuitati q̄ p̄tra solis ortū: ac septētrionis v̄tū siccū habet: ⁊ aqua saporita: paz inter alia sup̄radicta: ⁊ ab aeris mutatiōe nocere: p̄tra vō ⁊ cuiuscūq; habitātes salmāres aquas bibūt: atq; palustres: neq; posita ē secūdū orientē neq; liberū hz odorē: eis multū est aeris mutatio nocina.

C Si vō estas sicca nimisq; calida fuerit: morbi cito enauescūt. Si vō pluuiosissima extendent: quacūq; n. morbi occasiōe aduenerit: illū i putredinē necesse ē p̄uertī: quos equidē morbos mollicies ventris quā greci vocāt: ⁊ aqua citrina: semp cōsequit: q; nutriti sūt nō cito vel leniter: nec grauiter desiccantur.

C Si vero estas nimis pluuiosa fuerit: ⁊ austrina ⁊ autūnus similiter: hyemē egram est necesse esse futuras. flegmatici ergo ⁊ qui quadraginta annorum sunt in caupon. Colerici in pleuresim ac periplemoniam cadent.

C Oz si estas sicca: ⁊ austrina: autūnus vō silt pluuialis sit atq; septentrionalis: in hyeme dolores capitis: facillimeq; cerebrū: atq; tussis: raucitas quoq; accit: ⁊ reuma. q̄busdaz vero ⁊ ptisis.

C Si autēz septētrionalis sit: neq; diebus canicule pluāt: neq; arturi euadūt flegmatici ⁊ confortantur. Similiter autem ⁊ qui humide nature sūt: atq; mulieres. Colericis vero est valde nociuum: q; eorum siccitas suscipit incrementū: accit itaq; illis accidētia febriq; acuta ac diuturna.

C Aly⁹ vō colera nigra: qd. n. ē ex colore rubeo subtili ⁊ aq; so incendit: qd vō crosius relinquit. silt quoq; ⁊ de sanguine: q̄propter hec prenotata passio contingit: in flegmaticis autem contra est.

C Iuuenū corpa nō mollia s; sunt sicca ⁊ spissa. itaq; q̄ ea q̄ diximus bñ perscrutādo nouerit perpendere poterit p̄nunciare qui morbi sunt v̄turi: ex tēpōis mutatione. Cōsiderādo ipsaz ⁊ mutationis essentia: ⁊ rursus maxime q̄ fortior sit ⁊ superans in qua videlicet medicus nō vltro dare catarticū oz. neq; cōq̄re anteq; decē dies vel plures transacti sint: fortior aut plusq; nociua ea mutatio: q̄ solis est mutatio estiuā: mutabilior hyemali ⁊ autumnali. Dec vero duabus de cāis. Cōsiderandū quoq; ⁊ arturi ortū ⁊ occasus pleiadū: his nāq; tēpōib⁹ morbi plangant: sed qdā magis: aly vero minus: aly aut mutantur in alium.

C Dicēdū quoq; ē a nobis de asie ⁊ europe distātia: quotq; diuersitates adinuicē habēt: in oib⁹ aut reb⁹ nāe: ⁊ in forma in q̄ etiā nō paz distare noscunt: de q; re: q; multa sunt q̄ referim⁹ ad eas q̄ plime sunt: ⁊ ad fortiores resolutiones fermonē redigere volo. Asia europe valde p̄traria ē in oib⁹ nascentiū hominūq; naturis.

C In illa quoq; quēcūq; meliora q̄ in ista sunt: atq; precipua. hominū vō q̄litas māfuetior: atq; modestior ē: nec nō

⁊ aie vires excellētiorez ibi q̄ vsquā locoz sint. quoz itaq; oīz bona ipsoz p̄plo cā ē. illi. n. loci regio in medio solis ortu est. vnde inhabitantes neq; calore. neq; frigore superabundant: quod vero multitudo ibi rerū ac magnitudo maior: q̄ vbiuis locoz est inde venit q̄ forte est id quod a natura est. quia complexio equalis est: non tamen omnis asie terra equalis est complexionis: sed varia est.

C Que vō ciuitas inter calidū ⁊ frigidū: ibi media locata ē eius cōplexio tēperata: arbores ingētes ⁊ excelle: ⁊ aq; saporite: ⁊ apte siue de celo descēdētes: siue de terre fontib⁹ surgētes: neq; nimio expardēt calore neq; multa exardent

C Semina quoq; ⁊ plante ibidē multiplicant: (siccitate. necnō ⁊ ab ipsa terra vltro generāt: hoies etiā suoz arborū fructib⁹ vescunt: q; de locis suis ad alia sibi magis congrua trāsp̄lantāt: atq; venerare faciūt. pectora sua castrāt ⁊ armētā: ideo q; nimis geta sunt: bonū q̄q; habēt alimētū: hoies ipsi beniuoli nobiles habitu. carnosī corpis atq; magni. formosi paz disiles magnitudie voce: ⁊ pulchritudine. nā loci ⁊ regiōis illius cōtēperatiā: tēpōz vicine vernalis cōplexiōis cōsiles sūt: qui ergo huius nāe sunt sollicitudini apri. atq; labori non inuite: sed voluntatis affectu.

C Et sciēdū q̄ ex tempamēto abūdāt aialia: ⁊ eoz forme variant. Egyptus qdē de nubib⁹: sufficit hec nostra i h̄ sentētia p̄tinentiā ad dextrā hyemalis ortus vsq; ad illuz trāstū: q̄ michonitus noīat europe filis est. Ubi. n. multa tēpōrum mutatio ē illa regio agrestis: ⁊ inequalis longos montes ⁊ altos habens multamq; arborum varietatem. Ubi vō parua mutatio. illic inequalis regio est. Si q; aut hominū q̄litate ⁊ habitu timeat quosdā eoz excelsis montib⁹ nimisq; aquosis siles esse reperient q̄litate: alios aut subtilib⁹: parūq; aquosis. p̄tē vō palustri terre mltūq; herbesiere alios sicce ac grosse.

C Adhuc quoq; si tēpōra iter se variāt. ⁊ eoz forme diuerse efficiunt: d̄ gēte vō illa q̄ paz inter se distat vlt̄ dixim⁹: restat vt de illis inter quos multū diuersitatis ē nā ac silitudine sicut ē loquemur: ab his igit q̄ capita longa habēt exordū capiam⁹: q; aly⁹ nullis siles sunt.

C Causa ergo lōgitudis capitiū primo a mulierib⁹ ē habita idest s̄uetudo: deide vō nā s̄uetudinē ē p̄secuta. qd̄ ideo factū ē vt illi hoies aiosi eē atq; audaces insinuarent: consuetudo aut h̄ adoleuit: q̄ videlicet mox vt nascebat infans illū accipiebāt: eius quoq; caput in lōgitudinez aptabant: sicq; ligabāt ingeniātes vt rotūditatē admitteret. q̄ res eoz capita i longitudinē aduxit: q; videlicet ipsaz nāz ad hoc cogit: postea vō longioris tēpis mora: vium in nām cauillando inseruit. Iā nūc itaq; nō ē cā longozū capitiū cōsuetudo: sed sola natura est. Quia vō sperma ab oib⁹ membris corpis descēdit: sanū qdē a sanis: firmū qdē ab egris currēs: ⁊ rursus qdē sic operationes fiunt vt calui calnos: vary oculos varios. strabo quoq; generat strabonem. Cur ergo q̄ longum caput habet similiter nō p̄creet longū: sed iā parua ē capitiū longitudo ad p̄iscoz cōparationē: eo q̄ nūc s̄uetudo remota ē: ⁊ ipa gēs ē aly⁹ p̄mixta. Qui vero habitāt i terra phephinos: eoz regio paludestris ⁊ cala vñ filios p̄creāt multos fortes. cibaria ex paludib⁹ habent. mansiones calamis ⁊ viminis in ipsis paludib⁹ molunt: quapp ex ipsis pauci ad alias trāseūt regiōes: trabes itaq; summis ⁊ imis: cōstruētes minuēdo semp icqualitates loci machinant: bibūt aut aquas calidas: nō currēs putrefactas a sole ac pluuiarū nimietate: sed ⁊ hoc mare qd̄ phephynos dicitur: stans est nunquam currēs p̄terq; quidem in illud flumina decurrunt: quod si currat: parum ac pigrum est: atq; subtile: quia maximum chaos illuc cōcurrando: per pluuiam descendit: quare forme habitantium phephynos iter hominū formas p̄digales sūt i crassis qdē crasse i corporeis corporee. Iuncture q̄q; illoz ⁊ vene i car

ne latentes: nō apparēt: colore qdē citrino siles sunt aquā citrinā habētib⁹: hui⁹ itaqz regiōis vēti austrini sūt: habēt ēt quēdā aliū locale flatū vehemētē: et corrūpētē calidi- tatem exalantem. incolē piccon dicunt.

Septētrionalis vō nō eis iūflāt: qz eos plene pringere minime pōt: qz si iūflāt: iūflāt defecte. Nec itaqz nostra ē snia: de diuersitate nāz: atqz formaz i asia habitantiū.

Diracundie atqz audacie parui- tate subiūgēduz ē: min⁹ bellatores sūt qz illi q europā colūt qz getiores atqz modestiores: cui⁹ rei cā tēpora sunt q in ca- lore qdē vel frigus nō multū pmutant: sed fm- silitudinē atqz vicinitatē. neqz. n. eoz animos p̄turbāt: vlt⁹ corpora plene de p̄lone in p̄lone pmutāt: quāobzē non facile irascunt. Mutatio nāqz aeris cā ē cōmotionis hois ad irā neqz illū gescere pmittit. hac qdē de cā asiani geti sunt atqz modēstis: s̄t aliq̄ p̄tuctudo ē. vniuersē nāqz asie nō suis dominant: qdāz ḡ asiani nō alius obsequunt qdē admodū helleni et trabi sibi metip̄s fortasse dominātes nullis obtēperādo discunt p̄desse: q vtiqz fortiores aiosio res et audaciores oib⁹ sunt: q pugnatorib⁹ oppugnātes sibi met cāpiūt p̄dā vñ et ruffe dedecus cōportāt. inueniunt ēt asiani diuersi: qdam. n. iusti: alij iniusti diuersitatis tem- porū sicut dixim⁹ cā: q. n. nubia tenēt eleni. sedaces sūt at- qz molles pigri pugnare: ex tēperātia tēporum.

Et in europa qdā gens traco: trachi tñ plusqz quelibet alia gens sibi cōsiles sunt. Silr vō egiptū in calore. turchi vident in frigore. terra turchoz viridis ē et petrosa ac mol- lis: tēpora vō eoz ac forme ab oī gente diuerse: sibi qz con- siles sunt: regio misera sub polo ē in montib⁹ vñ septētrio iūflāt: et ad quā sol cū occidit estiuo tpe appropinquat p̄uo qdē tpe paruoz calore calefaciēs eā: ad hāc aut vēti ex ca- lidis p̄tib⁹ spirātes minime puenire possunt nisi minores atqz frigidores valeāt: a pte vō poli frigidi purgēt p̄p ni- ues geluqz: et aquaz multitudinē: sine qbus illa montana nō sunt: vnde et inhabitata deferuntur.

Aer illius regiōis multoties in die nebula occupat: q̄pp hominū forme crosse sunt et carnosae: ita vt neqz iuncture i eis appareāt. humidi et molles et inualidi vētres humidis- simi nimiuqz currētes: quos qdē deficcari ipole ē: i huius regiōe nā nostra et aerea: atqz tēpora habēt: q. n. corpora humide atqz frigide sūt p̄lone ex eis p̄z dissoluit: p̄fer- tim si in humida sunt et frigida pariter regiōe: ceterūqz ci- baria in vētre aut in mēbris prout expedit nō occurrūt: qz colere rubee ad id operis deficiūt: sicqz corpora eoz gra- uissima necesse fiūt: s̄z et i figuris vtriusqz sexus masculus videlicet mascolo: femina vō femine siles sunt eadē cā: qz eoz tēpora vicina sunt: nullo modoqz sp̄ma corrūp̄: nisi abundātie siue morbi accidēs incurrat: hi itaqz grassi sūt et lati: qz infantulos suos p̄anis sicut egiptū nō iuolūt: qdē ideo fit vt sup equos fixis natib⁹ latiqz prostrare possint. masculi et n. illoz semp in currib⁹ deportant. vsqz vñ ad equitandū puentū fuerit tēpus: fit aut paulatiz eoz de lo- co in locū incessus: nāloz vō latorū iā dictū est esse.

Turchoz atqz gēs rubez bz colore: neqz. n. sup eos sol cū suo ascendit calore. Albedo vō cū a frigore itēdit in rubo- rē mutat. hec aut nā nō multū ē p̄creatina filioz. neqz. n. masculina voluntas in coitū fit: quare et minus generāt: q vō femine raro pariūt: hoc ē matrix sperma attrahere nō pōt: in quo etiā subtilius intueri oz: menstrua eniz illis nō oportune: s̄z p̄z post qz lōgū tēpus adueniunt. vis. n. ma- tricū: ex mltā eis corrupta ē crassicie: ociose nāqz ac delica- te gentes ex nulla inquietant motione: vētres vō eoz fri- gidi et humidi sunt in qua re magnā significatōez deprehē- dimus: qz clientes et famulas frequētius mox vt mascolo coierint: grauidas p̄cepisse inuenim⁹. qdē p̄fecto ex mul-

ta exercitū cōmotione corporūqz attenuatiōe euenit mul- ti etiā thrachis castris exercitū atqz locutiōis modo imi- tantes. Quibusqz vene de post auriculas incidunt eis: vltra p̄zissus ab oī generatiōe orban̄. Illa vō altera gens que europā tenet: multū adinuicē magnitudie longitudi- ne atqz forma pro suo tēporū varietate differūt: quoqz quidē tēporū varietas magna ac valida ē. ac crebra in ca- lore nimio vel hyeme forti: multa vō pluuia postmodū vō nebula subsequēte crebris vētis. Hac ergo diuersitate p̄- petua spermatie quoqz coagulatio: atqz p̄creatiōes di- uerse fiunt: alio nāqz mō coagulāt i estate: alio vō i hyeme alio vō pluuia: p̄fluētia: alio vō in nebula vlt pluuia pua. itaqz q europā plus abinuicem differūt: qz q asiaz colunt. Differūt qdē in vultu: qz forme nimirū in ipsa sp̄matū cō- ceptione: p̄p diuersitatē ipsoz diuerse figurantur.

Et quēadmodū in forma corporee differūt figure: ita qz necesse ē eos differre animi qualitate. sūt eniz iracundis- simi duri inculti atqz agrestissimi. Hoc aut ex multa com- mutatione parua quoqz stabilitate: sic habitatores euro- pe fortiores ai qz q asie sūt. ocium q̄ppe ac pigritia ex aeris eq̄litate puenit: p̄ quā iequale est aie et corporis: laboris et exercitū tolerantia p̄stat. Quies aut et requies timorē et ignauia. labor vō et exagitatō aiositātē mīstrat: qz europes et militia gaudēt: et pug: cuiqz subyici: vel hūiliari r̄p̄uētes Differunt hac p̄mo varietate: secūdo vero qz eiusdē eu- rop. terre pars altera est et magna: illa vō parua. Dic autē profunditas: hic quoqz planicies. rursus et in temporibus mutatio parua.

Sinili vō modo in paruulis. Uniuersalr aut quecunqz sicca et altissima multūqz aquosam habitāt regionē tēpo- ra quoqz mltū habēt diuersa: necesse ē quoqz hos formas habere diuersas: ad laborē: duriciē animoz firmā asperā et angustā: q vō loca p̄funda incolunt: et petrosa eos calidi plusqz frigidi venti iūflāt: aquas tepidas bibūt corpa eoz nō magna nec bñ p̄posita: s̄z lata sunt et carnosae: pilli nigri: silr quoqz colores albi flāfici. colerici autē nequaquā pa- tientes sunt laboris nisi fortassis cōsuetudie fiant. neqz. n. nāliter hoc habēt. Qui aut flumina habēt in que pluuiales et alie cōfluant aque: hi magis incolumes sunt illis ac me- liores: q vō nō: sed post sibi fontes sunt: pingreqz paludes siue saliaz fluit vnda bibētis in vsu: oēs hos multe et va- rie faciunt distare figure. sunt quoqz citrini: vēter eis lar- gus multū quoqz et splenis habetur.

Qui vero in alta habitāt regione: equalis odore atqz ad- sa: earū forme: et corpa bona magna: cōsiles vsu: atqz nā bo- ni temperamenti audaces.

Quelibet vō terra macra atqz subtilis i aquosa et aspera aeris cōplexio intēperata illi asperi sunt forma et tetanosi: colore quasi citrini: et nigri iracundi rigidi. Ubi nimia mu- tatio: multa et diuersitas habitantiū forme et aie: atqz na- ture multū sūt diuerse. variant eniz et nāe ex varietate tē- porū. deinde regionū: et quibus cibis ē: postea vero aquarū inueniunt et forme hominū varie secūdū qualitatē nāe re- gionis. vbi eniz ē terra grassa et humida p se et aquosa: ea qdē calida ē i estate: frida vō in hyeme tēpora bona: et sibi cō- ueniētia: habēt habitantes crosse nā fortes humidos in labore: illis exercitū minime p̄durātes: ai segnīs et ociosi: in artificijs: i geny duri et graui: n sūt aut acuti siue subtili.

Quib⁹ vō regio leuis ē et p̄funda: p̄fundū aut i hyeme: et a sole incendit in estate et hi corpis asperi sūt et tenuis ad laborē fortis: ad imodicā irā veloces: nihil illis p̄ter suū v̄f aspirati ai viciniōres qz modestie siue quieti in artificiali ingenio subriles: audaces: atqz pugnātes: s̄z et regiōis nascē- tia: hui⁹ nāe sūt vicina. Et sciēdū qdē nāe: et forme mltū cō- trarie sunt: atqz diuerse. De his autē que dixim⁹ ita est

De farmacijs. Y.

si quoqz queras: que de naturis restant illa contemplare ab his et non errabis a veritate.

¶ Hippocratis de farmacys libellus.

De farmacijs aut eae non ut extimanant sunt: eade. n. farmacia purgant: et quoniam alia purgat quam consuevit purgare: et aut quod suppurgant. et quod et convenientia facit: quare non ut contingit farmacie debent dari. Arbitrari. n. o. z. cibos nutrientes nos farmacias esse minus

autem illis. Homines. n. hos recte quidem appetentes sani sunt: non recte vero laborant suppurant aut purgantur sicut a puris medicinis. manifestum igitur est et hos farmacias minus et tardius puris farmacias. Verum hi tardiores et consueti nobis sunt quotidiie intrantes in corpus. Vane autem et negligenter traditi ibi perturbant homines et egrotare faciunt quodam modo et puras et acutas si absque passione et absque causa tradat aliquis non debet operari aliquid cogerens. Oportet igitur primus tradere colericis quidem quod coleram purget. flegmaticis autem quod flegma: hydropicis quod aquam: melancolicis vero quod nigra colera. Si vero extra huius purgaueris uenientia vero non purgas: quia vero non ueniunt purgas: quare ad vitia peccare est. Quia igitur debes alicui medicinam tradere superius siue inferius interrogare ipsum o. z. si vitia bibat medicinam: et vitium venter in inferioribus farmacias acutus est: et obedit cito aut durus: et si acutus et bene solubilis fuerit: mollioribus et minoribus farmacias idiget: si vero durus fuerit fortioribus eget. Idem autem modus et ad superiora: si vero nunquam quicquam neque superius neque inferius purgatum fuisse: aut potasse farmacia: scire o. z. si ad ingredienda sano existenti bene solubilis erat venter ad inferiora: aut bene uomens ad superiora: et si ad repletionem quandam factus diaria supuenit ipsi: huiusmodi oia in inquiri quomodo possis recte consulere: malum. n. est ac cibus tradentes farmacia homini interficere. Quicquid quidem igitur a febribus vehementibus occupat neque o. z. his medicinas purgatiuas tradere: et vitia post febres: si vero non in quattuor et decem dies: colere. n. carnes existentes iporum et vetres accipiunt farmacia et nil purgat et febris fit maior et color mutat et ycterici fiunt: mota. n. corpora et non purgata neque comedere volunt neque bibere sed oia horrent: et ut frequenter pereunt. Si vero accipiat farmacia et ante meridiem nil purgata: meridiem vero purgans subtilis fit et finit. Si vero hunc diem circū fiat et si purgatoe post febrem sanus fit. Si vero feb. ite. z. occupet ipsum destrui non uenit fortibus passionibus farmacias purgatiuas offerre: sed si quae o. z. clisterica re congruit quotiescunque volueris vitia: periculosus. n. est. Secundus autem eandem rationem et in estiuo tempore a canis ortu dies. So. ob. suare o. z. si tradere farmacia sed clisterys vitia. idem. n. periculum.

¶ Zacharie Barbaro Venetorum oratori Andreas. B. P. S. D.

Eminē mīz videri dicitur zacharia barbare si apud Syrtū Pont. Max. gra et auctoritate plurimum potes. Quia non tam tenuibus fortune adminiculis: quam firmis virtutis praesidiis clarus es et illustris. Quis. n. est tantum tuum in opibus modum: in potestate continentiam in urbanitate grauitatem: oia denique tua prudenter dicta: sapienter acta: acute responsa non admiretur? Nepe sicut de attico legimus? Roma humanitatis cognomen deportasti: et a tua quidem non ut ille: aliena patria. Nimirum in te oia Graecisci Barbari patris virtutum lumina elucescunt. cui certe multum latina lingua de tot tantisque ab eo libris primis compositis: primis quersis. A quo minime degenerat Hermolaus filius te tanto patre non indignus: in quo tamque pagina deducta: auitate paternaeque sapientie fructus floret et crescit. Quae Todorus Haega: sicut iuuenis equales superasset: ita senex senes super-

peraturum esse iudicabat. Quod mihi videtur iam assequi etiam non senex. praesertimque edito Theistio a se translato. quod meo quidem iudicio cui vis senis quicquid doctissimo non in posteris laudibus ponere. quod ob res tuas tanti filii praetati praesentis filii oibus tam corporis et fortune quam animi bonis ornatisimus: merito appellaris fortunatus et sapiens.

¶ Syll. pont. max. andreas Brentius patavinus. S. D.

Epe atqz multum Syrtē Pont. max. inter philosophos praesentis quod stoicos et peripateticos disputatum est: an vera aliqua futurarum rerum praesentia nobis somnia afferre possent: nec ne. Nam Epicuri hac de re: sicut de plerisque alijs sententia iam dudum explosa est. Qui cum nihil oio som-

nys credi oportere dicat: id tamen nullo argumento nulla ratione probet. Sunt et nonnulli alij qui aiunt ex insomnijs quedam vera cadere posse et ea quidem potius casu ac fortuito contingere quam illa cur ita euenerint: vlla ratione explicari posse. Quorum opinio sane probabilior esset: si magis ratione niti quam ad libidinez loqui viderent. Quapp magis cum Hippocrate Socrate: Platone et Aristotele sentientem esse arbitror: qui ut philosophorum principes ac optimi humanarum diuinarumque rerum scriptores: cum experientis et longa rei experientia: tum etiam argumentis et ratione demonstrant: atque confirmant posse animus a societate et contagione corporis sono seuocatum praesentia cernere et futura prauidere. Dominis namque animi eam partem que sensui: que motui: que appetitui praedita est: non esse oio ab actione corporis seiuigata. Jacere. n. corpus dormientis: vigere autem et vigilare animum atque in medium sese maxime colligere: qui dum corpori vigilanti inseruit plures in partes diuisus apud se consistere non videtur: quippe qui sensus cuiusque auditui. scilicet visui tactui itineri partem ac totam denique intelligentiam suam corporis actionibus attribuat. Cum vero corpus quiescit et nihil sentit: tum ipsius moueri sentit: tum in ois corporis partes serpendo ei sedes et domicilium disponere: eius oia subinde munera transigere. Intueatur namque visibilia audit audibilia: incedit tangit dolet: letatur. Quot porro corporis administrationes sunt: breui conspiciat atque diiudicat sibi quae oia per cuiusque sui praesentiam atque affectum: spectui subiiciunt. Quia ea animi pars: qui appetitum et feritatem quandam atque agrestem humanitatem in se habet a philosophis nostri temporis concupiscibilis appellata si nimio potu et immoderato pastu obstupescita fuerit: stupra: incestus nefarius et detestabiles cum cognatis et beluis etiam concubitus videt. Si vero etiam altera qui trito nomine nunc irascibilis pars nuncupatur in qua existit irarum ardor: si ut superior affecta fuerit: trucidare cedere cruentari multaque facere impie tetre cum dementia et crudelitate videtur. At vero tertia illa pars que mentis et rationis particeps est: proptereaque ab eisdem philosophis intellectiua dicta: si homo quidem sanus et habitu integer moderatoque victu se quieti tradiderit: tranquillas res atque veraces in somnijs maxime perspicit. Quandoquidem animus noster sensibus liber et ab omni curarum impeditioe vacuus: iacet corpore: dei cognatione tenetur. Ideoque siue per se siue infusus et celitus missus futura praenoscere existimat. Nam quidam etiam insignes philosophi acrem animorum immortalium plenum esse testantur. Ex eo qui spiritus corpora nostra intrantes nobis diuinationem quandam praebere longa assertioe approbatioque ostendunt. Cuius opinionis longe ante fuisse Homerum puto verissimum rerum auctorem: qui cum deus id est et Jove et celo tonare esse dixerit. At qui an bevera sint nec ne ipsi inter se differuerit. Neque enim nostrum est velle tantorum virosum opinionibus iudicium interponere. Inter omnes tamen constat: antiquitus quod somnia occulta et ab ipsa natura inuoluta non nisi post euentum cognoscere. Atque id si manifestum non appuisset: falsa putarent: ideoque exportos esse

coniectores somniorum: qui coniectura persequerentur ea
 et explanarent. Quod hominum genus apud antiquos in
 magno pretio erat: existimabaturque non mediocrem sapien-
 tie partem tenere quod somnia maximum in rebus agendis
 momentum habere opinio esset. Que quod multis olim bo-
 na vel mala casura significarint: non opus est in presentia
 historiarum exempla in medium afferre: que pene innu-
 mera sunt: et plura quod presens nostra hec parua lucubratio
 exigit. Satis enim veterum auctoritate et antiquorum mo-
 numentis comprobatur: quod plurimos ex somnijs mo-
 nitis vel preclara facinora gessisse vel magna impenden-
 tia mala vitasse. De visis autem siue admonitionibus et oraculis
 que a grecis chrematismi appellantur: que sunt quiete dari videtur:
 cum antiquorum: tum etiam viro-
 rum nostre etatis sapientum
 neminem ambigere cognoui. Si quidem et sacre nostre re-
 ligionis viris sanctis et beatis visiones semper vere appa-
 ruunt. Et ad hodiernum tempus ut apparet: ita sequun-
 tur atque recomprobantur: quod a ratione alienum non est. Nam
 quos deus propter eorum probitatem diligit: et a quibus se ca-
 stissime ac integerrime coli animaduertit: his se loco et
 tempore secreto: quoniam id numinis non omnibus sicut impuris aut
 sceleratis manifestum esse vult: ostendit: preterita memorat:
 presentia docet: futura aperit: secreta et arcana demonstrat
 atque explicat. Quod non credere est deum deique sacrosanctam
 religionem aspernari. Sed enim hec que celitus quodam mo-
 do ac diuino instinctu afflatusque per quietem cognoscuntur:
 nullamne minimam quidem preceptionis partem habere possunt:
 quippe cum raro appareant: atque non nisi certissima conse-
 quantur: ut nulla indigeant explanatione. Somnia autem
 quoniam certa animi concitatione ac soluto liberoque motu fi-
 unt: neque eorum cause aut exitus satis euidenti ratione
 probantur: eo coniectura potius quam obseruatione et notatis
 signis explicantur. Cum alijs alio tempore: alio loco: alio mo-
 do eueniant: ac semper varientur: diuersis obiecta veri cer-
 nendi difficultatibus: ut incertis certa dare precepta ardu-
 um et difficillimum sit. Que vero insomnijs a grecis enypnia si-
 ue phantasmata que a nostris visa appellantur que per sen-
 suum motum sunt valente corpore aut egrotante aut aliqui-
 bus corporis partibus vel inopia affectis aut satietate ef-
 fluenti: quorum uterque modus animi ac corporis bonum
 habitum ledere solent: hec unde cur hoc magis quam illo mo-
 do proficiantur: ratio reddi potest. quod istorum effectus cau-
 sas probant: et a causis vicissim euenta cognoscuntur. Atque
 igitur hec cum ad naturam cuiusque atque affectum reuocantur
 et coniectura et obseruatione percipiuntur: cum vero ratione
 explicari possunt: videntur certe posse merito artis prece-
 ptionem exigere. Cuius explanationis et scientia ad nullos ma-
 gis pertinet quam medicos: quibus multe possunt dari ex in-
 somnijs bone aut male valitudinis significationes nequa-
 quam obscuritate inuolunt nature. sed et quibus facile aut cor-
 poris integritas: aut morborum vel varietas vel aduentus
 vel discessus intelligatur. Hanc igitur insomniorum cognitio-
 nem diuinus et singularis vir Hippocrates ac omnium me-
 dicorum facile prestantissimus: quod arti sue maxime neces-
 sarias esse arbitraretur: instituit eam sicut reliqua medendi
 facultatis precepta magna ex parte adinuenerit adinuente
 excoluerit atque perfecit: nequaquam intactam omittere.
 Itaque insomniorum indicia et signa: quibus vel boni habi-
 tus cognoscerentur aut instantes egrotationes. Item que
 malis futuris cauendis remedia essent: queque valitudini
 seruandae precepta forent: omnia ipse paucis complexus
 est. et in hunc libellum contulit: qui de insomnijs scribitur. In
 quo cum multa meo quidem iudicio continerentur et cogni-
 tione digna et ad valitudinem cuiusque maxime conducentia: vo-
 lui eum exercendi ingenij causa pertere: et tibi Pont. Max.
 mittere: ut illum iudices: qui naturalium rerum et superce-

lestium scientia es: et haberis excellentissimus. Simul et
 ut debito meo satisfactum. Nam cum hoc et bibliotheca tua
 sumpserim omnium celeberrima: que litteratis omnibus
 et doctis viris summo solatio ac studiorum incremento est: et
 quam a curis tanquam in portum me conferre sepius: et totos
 denique dies partim legendo partim scribendo consumere
 soleo. ideo videbar mihi esse ai ingrati et imemoris nisi
 quemadmodum villicus delectabile quid et villa et hortis do-
 mino res urbanas fastidienti affert. ita ego tibi animus a
 negocys et imperij administratione relaxanti aliquid et biblio-
 theca excerptum offerrem tuo studio: tuo docto ocio et sin-
 gulari sapientia dignum. Nam licet nobis nulla facultas sit
 tibi pro meritis gratie referende: tamen delectat nos quan-
 doque tibi his mediocribus exercitationibus ai nostri gra-
 titudinem ostendere.

Hippocrates de insomnijs.

De insomnijs

ca nobis bona sunt que
 ad vltimas noctis par-
 tem intelligentie representant res eo quo inter-
 diu agebantur modo: aut de illis deliberationes
 atque consilia. Sanitatem enim signant. quod diurnis in con-
 silijs animus permanet nulla impletiōe: nulla exinatōe
 nulla alia denique re externa aut aduentitia superat. Que
 vero his contraria ac inter se repugnantia sunt: si vehemen-
 ter: vehementer: si modice: infirmam in corpore perturbatōem
 esse testantur. An igitur a negocys abstinere oporteat necne: iu-
 dicium non fero. Verum tamen corpus ideo purgandum esse
 consulo: quod ex materia quapiam superante contigit secretio
 animi et intelligentia perturbans. Quod si vehementer disce-
 pent: prodest vomitum mouere: et in quintum diem modicos
 et leues cibos sumere. Exin cum deambulationibus multis
 et acribus: tum mediocribus exercitationibus utendum.
 Sin minus: vomitus: ocium: et tertia pars cibis demenda.
 Rursusque eadem victus ratione quintum usque diem vtere:
 adiecta deambulationibus et vocis exercitatione. Deinde po-
 stea dysimortalibus supplicandum. Sol luna celum stelle
 ex consuetudine pure lucide splendide conspectui subiecte
 bonis sunt: indicantes quippe omni ex parte corpus bene va-
 lere. Quare hic habitus presenti victui conseruandus est.
 Si quid vero contra apparuerit: morbum corpori a validis
 validioribus: ab infirmis lenioribus istare manifestissimum est. At-
 que si stellarum externus circuitus: solis medius: lune: qui cau-
 sis adiacet: extinguere quid aut ledi aut occultari aut omni-
 no impediri visus fuerit: eidem circuitui parti morbum sup-
 puenire: tenuioribus quidem: si ab aere vel nube stellarum ali-
 quod afficiat: si ab aqua seu grandine: vehementioribus. Signo nam-
 que est humiditatis et pituitae excretionem in interiores circu-
 ferentiam incidisse. Huic igitur expedit in vestimentis sudo-
 ris quam maxime euocandi causa. primo quidem sensum. deinde
 vehementer currere: post vero exercitationem multis subinde
 deambulationibus uti: prandio intermittendo. Ac tertia de-
 mum cibis ablata parte: in quintum diem parum assumere. tum
 si maior offensio appareret: fouere. Siquidem ea de re corpus
 per superficiem expurgari confert: quod in exterioribus circumferen-
 tia detrimendum inest. Preterea cibis siccis: acribus: austeris:
 meracis: et exercitationibus maxime siccis uti. At vero si quid
 eiusmodi pati luna videatur: intus emulsionem fieri: pro-
 dest ab acribus: falsis: lenibusque cibis vomitum excitare:
 magna vi currere: vocem exercere: prandium intermitte-
 re. utique cibi detractio: et victus moderatio habita. De-
 inde vomitu iterum facto in quintum diem modicum cibum ad-
 hibere. Ubi autem sereno celo circuitus a siccitate affligi la-
 borare supari videtur: egrotationis periculum est. Igitur opus
 est laboribus demere victum humidioribus lenibus: balneis: ma-
 iore quiete: somno multo: donec consistat uti. Si ignem quod
 et incensum stellis illis repugnans conspiciat: bilis excretio

De insomnijs .Y.

nota est. Si victæ demus occultentur: periculū ē ex egrotatione mori. Si in fugam aut vertuntur: aut verse celeriter fugiunt alijs deinceps insequentibus: future nisi homo curetur: isanie metus est. Dis itaq; omnibus veratro in primis euinci: victum moderari conuenit: aliter victus ab aqua repeti nō alienum est: vinum nequaquā gustare p̄terq; tenuissimum lene dilutum. Item ab acribus siccantibus: salis calefacientibus abstinere: necnō exercitatio: nibus naturalibus et cursibus in vestimento vti q̄ plurius absit frictio: lucta: saltatio: et vehemens exagitatio: moliter cubet: desideat p̄ter q̄ a naturalib⁹ laborib⁹. Post cenam deambulet. Bonum etiam est foueri scdm fomenta subinde vomere. Ad trigessimū diem ne impleat. Impletus bis in mense vomitum a dulcibus humidis et lenibus prouocet. Que aliūde alio nulla necessitate aut vi v̄gente vagantur: animum sollicitudine et cura affici docet. Huic nempe prodest ex toto conuiescere: et animum ad spectacula risum precipue mouentia vertere. Si min⁹ ad id saltē qd per biduum aut triduum spectando mens exbilaretur: post sistet. si id non proderit: egrotationes esse metuendā. Omnino stelle que e circūferentia pure et splēdide delabi ac orientis partem petere videntur: bone valitudinis testimonia sunt: propterea qd quicquid vel i corpore est separatur vel in alio excretum: vel in carne pululans: id probe omne ab occidui circuitu: cui recte adheret excidit. Que vero ex illis nigre et obscure siue ad occidū siue in mare siue in terram siue paulo supra deferri videntur morbos denunciant. Que supra grauedines: que i mare: malos alui habitus: que in terrā: tubercula in carne maxime nascentia. Dis confert tertiam portionem cibus demere: excitatoq; vomitu in quintum diem victum temperare. alio deinceps quinto die cuiuslibet generis cibis adhibere. Tum iterum facto vomitu ad eundem superiorem victum redire. Dis deniq; celestibus insidere quicquid tibi videbitur purum et humidum: bonam valitudinem ostendit. Quoniam id ab ethere descendisse in hominem. Tale autem animo representari: quale homines intrauerit. E contrario nigrum quodlibet impurum et minus illustre: mali morbi: nō ab impletionē certe aut exinatione: sed ab externa causa instantis indicium habetur. Huic ergo conducit multa vi currere: vt q̄ minima corporis liquefactio: ac spiritu spississimo vsus aduentitiū malum propellat: protinusq; fm cursum acribus deambulationibus vtendum: victus autem in quartum diem molli et leui adhibeatur. Quodlibet tibi adeo purum dari visum: secunde valitudinis signū est qd ingredientia corpus pura sint. Cuiuscūq; horum contrarij inspectio extiterit: non est bonum. Morbum enim corpus inuasisse constat. Ideoq; hunc sicut priorem curari opus est. Aquam lenem sereno celo sine vehementia quidē madefactione aut graui tempestate pluiere videri bonum: temperatum nāq; et purum e celo spiritum intrasse demonstrat. E contrario magnā impure aque vim cuz procella et grandine pluiere: morbū ab aduentitio spiritu notat. Similiterq; hūc tenui victu et cibus omni mō p̄ter paucis vti oportere. Sic qui celestium astrozum signa cognoscendi iudicio predict⁹ fuerit: debet ex illis cum sibi suisq; valitudini victus genere prospicere: tum etiaz dys supplicare. Pro bonis quidem. Soli ioui celestii: ioui terrestri: Minerue terrestri. Mercurio: apollini. Pro contrarijs autem. Dys malosū auerforibus terre et heroibus: vt omnia graua et aduersa a nobis auertant. Insuper etiam ex somno propinquā qd acriter intueri: aut audire: tuto incedere: secure et sine vlla formidine currere. Item terram planam beneq; cultam arbores florentes et fructuosos et mites: fluuios pro more aqua limpida: nequaquā iusto pleniores minoresq; fluētes

fontes itidē et puteos in somno ante oculos obuēfari. his omnibus indicijs cum corpus bene habere: tum vō omnes circuitus et victus atq; excrementa pro natura esse cognoscuntur. Quicquid istorum contrarium apparet: mali detrimenti est. Nam auditum ledi: circa caput esse noxam docet. Igitur matutine. quinetiam fm cenam aptissime erunt deambulationes addito superioris victus genere. Crurum offensa vomitu conuellenda est: pleniorē lucta vtendum: seruata eadem in cibus ratione. Aspera corpus impurum esse dicit. res amat plures post exercitacionem deambulationes. Arborum sterilitate humāi corporis p̄ncipies ostendit. Siquidez sine folijs arbores: ab humidis et frigidis detrimentum: cum folijs autem: sed sine fructu a calidis et siccis: vtiliter victus ratione hec refrigerantur et humefiunt: illa siccantur et calefiunt. Fluuij nō pro natura fluentes sanguinis circuitum signant: largius quippe excessum: minus defectum. Commodum igitur est victu hoc implere: illud tenuare. Si impuri fluūt: perturbatio nem significant. purgantur autem a cursibus et deambulationibus multo spiritu citati. Nocturne fontium et puteorum imagines: ventos circa vesicam esse indicij sunt. Res igitur yrina mouentes ad purgationes aptissime sunt. Adare turbatum: alius malū subesse testimonio est. Auxilio sunt res alui soluētes leues et molles. Terra vel domus mouens: sano aduersam valitudinem. Egro sanitatem et instantis mutationem pollicetur. Valēti ideo victum mutare perutile est: qd totum a presenti corpus afficitur. Egrotanti autem in eodem persistendus: quia ab instante corpus mutatur. Terrā vel a mari vel ab alia quapiam aquarum multitudine inundari. egrotationem multē: que in corpore inest: humiditatis expectandam esse testatur. Quare vomitus: prandy intermissio exercitaciones sicci victus perneccsary sunt. Deinde ex modicis et parū assumendo: ad consuetudinem reuertendus. Utq; nec id in bonis est in somno terram nigram aut crematā videre. Quandoquidem in vehementem et mortiferum morbum incidere periculosissimum est. Siccitatis enim exuperatiam carni instantem deprehendit. Laboribus ergo. Item cibus quicquid sicci calidi acris et yrina mouētis: demendum. victus esse debet p̄sane decoctū ius: res deniq; omnes molles leues et modice quidem: potui vinum dilutum album copiosius dandum est. Balneo frequentiore et calido vtendū. Sed vero minime ieiuno: emolliatur: congelat: frigus: solem caueat. Celluri mercurio heroibus diuinam rem faciat. In palude siue mari siue fluminib⁹ natare videri: non bonum. Quia humidi excessum testatur. oportet hunc imperare victui et se exercere: febricitanti autem bonum qd calidus ab humidis extinguitur. Quicquid neq; maius minusue: sed ex consuetudine et pro sui natura esse apparuerit: pro bono valitudinis habetur. Vestē candidam siue pulcherrimos calceos indui: bonū. Qd ex mēbris maius: nō bonum. vtiq; qd minus: oportet victus ratione hoc augeri: illud minui. Nigra omnio morbida atq; periculosa sunt. Utiliter emolliuntur et humefiūt. Noxia mutationem predicunt. Puros et in albis vestimentis mortuos videre: bonū. Item ab illis aliquid puri accipere in bonis est. Nam et corporis et rerum ingredientium integritatem declarant. Ex mortuis quippe nutrimenta in crementa et semina proficiuntur: proptereaq; hec si pura in corpus serpunt: sanitatis sunt. Rursum nudatos vel pullatos vel sordidos vel e domo quid capientes auferētesue conspici: non aptum. Morbus ideo arguit: quia res corpus ingredientis noxie sunt. Confugiendum ergo ad cursus atq; deambulationes: ac vomitu facto: alimentum molle et leue adhibendum. Corpore quecunq; in somnis deformia in conspectum veniunt: hominēq; terrant: info-

liri cibi satietatem: excrementum: choleram: deniq; morbum periculosum exponunt. Necesse itaq; erit vomitum mouere: et in quintum diem cibi q̄leuissimis et modicis minimeq; acerbis siccisue aut calidis: presertimq; laboribus naturalibus: preterq; scdm cenaz deambulationib⁹. Tres balneis: sed vero calidis ac quiete vti: a sole preterea et frigore cauendum est. In somno videri quid assueti potius aut cibi sumere: alimenti inopiam ac animi languore probat. atq; carnes validissime quidem maximi excessus: infirmissime autem minoris. Ut enim qd assumitur bonum: ita est qd apparet. Libis ideo demendum est qd alimenti exuperantie id testimonium sit. Similiter etiā panes caseo et melle confecti in somno edi si videantur: eiusdem signi sunt. Aqua pura epota: bonuz: relique vero omnes. noxie. quicquid assueti homo spectare videtur: animi desiderii testatur. Quodcuq; vero fugit perterritus: sanguine et siccitate infestante detegit. Utilissime ergo corpus refrigeratur et humefit. Pugnare: vulnerari: cruentari: vinciri: corpori secretionem circuitus inimicam contigisse signo sūt. Optimū igitur est attenuare: deambulare: cibis facilibus vti. Tum fm vomitum intra quinq; dies sibi temperandum. Quinetiam ex visis errores: vagationes: ascensus mali et graues contingunt. Gluiozum traiectionis: armati hostes: diuersi generis monstra: egrotationis siue insanie argumenta sunt. Per necessarium igitur sic errantibus sunt cibi modici leues et molles. Tum porro pmulte: preterq; post cenam: exercitationes. Necnon ad quintum diem cum vomitu victus paulatim temperatus sit. Insuper a calidis balneis: desidia: frigore: sole cauendus: Nec qui seruare voluerit: prout vict⁹ ratio dictat: a nobis quantum per homines deo iuuante fieri potuit: excogitata inuenta q̄is semper in vita bene valere poterit.

¶ Andreas. B. P. N. Supalatino. S. D.

Abbes iam Supalatine Ypocratem de insomnia a me expressum. Quaz qui dem prouinciam vt susciperem. non prius adduci potui q̄ tua: Aloisijq; podocathari viri optimi et vtriusq; nostrum amicissimi motus adhortatione atq; auctoritate. Quapropter ita me de⁹ amet si me vobis nō plurimū debere fateor: qui me semper ad virtutem et laudis studia adhortari incitareq; non desistis. Atqui sic vobis promitto et in me suscipio: studebo q̄ dem semper et pro viribus laborabo quantulecuq; vestri de me opinionis suscepte respondere. optimisq; consilijs vestris et admonitionibus parere. Siquidem me a vobis nō secus atq; parentibus diligi et amari iandiu perspexi atq; expertus sum. Ut autem mi Supalatine: quid animi mei erat: intelligas: institueram more grecorum paucis hunc libellum interpretari: qd scribendi genus illi paraphrasin appellant. Sed cum res postea videretur magni esse negotij: multe doctrine: et longioris tēporis: malui parue eruditioni mee consulere ac amicorum voluntati satisfacere librum iam efflagitantius. Hoc igitur negociū vobis doctioribus permitto: qui medendi artem cum scientia: tum etiam vsu et exercitatione habetis consumatissimam: que cum alijs scientijs instructa esse debet: tu3 precipue astronomie cognitione: quēadmoduz hoc in libello Hipocrates demonstrare videtur et testari. Luz internas corporis partes lune: medias soli: externas stellis tribuat: non sine magna profecto astrozum nature scientia et peritia. Quandoquidem lune sidus cum inter omnia nobis proximum sit: maxime in corpora nostra dominari censet. Unde prudenter ea a vobis in medendo tantopere obseruatur. Sol autem quo magis a luna distat: eo minus nobis obesse valet. Nō enim vi exuperat: id interapedine minuit. Similiter etiam stelle quoniam a nobis longissime absunt: aut

multuz corpora infestare possunt: quibus tamē omnibus astris presertimq; elementis que in deorum nominibus inclusa sunt: multum Hippocrates mea quidem sententia tribuere videtur: cum iubeat supplicare soli ioui celesti: ioui terrestri: minervae terrestri: mercurio: apollini: terre: heroibus: que omnia si contemplari licet ac aliquantum remouere sensus ab imperiti et ignari vulgi opinionibus: reperientur habere in se naturalem rationem certe nō indignam: sed vero medico et philosopho maxime conuenientem. Nam sol pro mundo accipi potest: qui cum sidera solem lunam ignem aera aquā terram: tum cōmunem omnium naturam rerumq; vniuersitatem in se continet. Quia autem purus candidusq; et ab omni reliquorum quatuor corporum colluione vacuus est: a poetis olymp⁹ appellatur: q̄ totus lampi idest splendet. Deinde a nōnullis philosophis quintum elementum esse videat: ab eisdēq; q̄ eius ardor nequaquā agitaretur ab alio neq; externo pulsi: sed per se ipse ac sua sponte semper et continēter mouetur: entelechia appellatur: estq; et habetur illozum opinionione omnium rerum que natura administrant: semina: tot et fator et parēs atq; educator et altor. Ioui celesti vltimē et temperate eius stelle. que grece pheton dicūt: que inter saturni horridum sidus et martis ardens media existit: illustris ac splendida. vel etheri qd idem celum vocatur vltima et altissima ac extrema hora et determinatio mundi omnia cingit circūplectitur et coercet: ex quo solis stellarum omniūq; siderum naturales flamine existunt. Luz quidem calidum et igneum: qua natura est bilis: q̄ diu in corpore seitur et agitur motu suo: aliturq; et crescit: tādū sensus et vita remanet. Ioui terrestri siue orco: eidēq; Diui nominato Iouis fratri cui terrena vis dedicata est: qui grece Pluton dicitur: q̄ omnia recidant in terras et oriantur e terris: Siue Neptuno eiusde3 fratri. Aquaz elementum humore et vaporibus magna quoq; ex parte tam stelle natura flāmee q̄ humana corpora aluntur et nutriuntur. Dic igitur si deesse: cum sibi propter nature similitudinem pituitam vendicet: a grecis flegma appellata3 que corpori magno nutrimento est: noster quoq; spiritus igneus simul discederet: necesse eēt. Minervae terrestri. idest aeri terre et aque proximo vel lune que a sole illuminata ysdem quibus ipse spacys cum vagetur circa3 terrā voluatur grauiditates et partus affert maturitatesq; gignēdi: natis etiam incrementum et vbertatem: atq; propter varia eius officia et potestates: diuersis vtpote Diana Luna Lucina vocatur nominibus. Mercurio Mercurij stelle. que infra martis Pyroidea accensam temperatio3 diciturq; a grecis Stilbon. vel acri sublimiori etheriq; vitio cuius tenuitate et calore temperatus vitalem et salutarem spiritum prebet animantibus: sine cuius aspiratione nemo posset viuere. ipse nanq; vna cum animantibus viuunt vna audit vna sonat vna dormit. Mer deniq; vt verbū ex quo declinatur: significare videtur. Alo enī3 spiro et aele flatus dicuntur: tota est ista nostra animalis spirabilisq; natura. Neq; enim vllus in corpore humor est qui magis vitalis sit q̄ sanguis propterea q̄ moderata3 aeris caliditatem humiditatemq; sibi attrahit: vt non imerito cū liquoz princeps habeatur. primā ex corporis partibus sedē cor. sibi vendicauerit: in quo vita sensus et intelligentia existit nōnullorum philosophantium sentētia. Preterea enim aeris temperatione reliqua elementa. duo enim siue tertio medio et tanq; nodo vinculoq; difficulter cohererent: inter se enolluntur: depositaq; quodq; vehementi sue nature vit: tanq; tenacissimo glutino iūguntur. Sicq; omnia gignunt procreant que videntur i hoc mirabili mundo tam speciosa taz pulchra tamq; necessaria. Is igitur cum inter bec medius sit et tanq; precipua causa et au

De insomnijs .Y.

etor: vt ad procreandū copulenter cōstringantur: q̄ a poe-
tis nunciis deorum. i. elementorum sub Mercurij quasi
medij currentis nomine habetur. Nostrum. n. nō ē ī pre-
sentia astronomorum rationes referre. Apollini. i. soli cui
id nominis inditum est auctore platone q̄ circū celū ver-
tatur et terras modo accedens modo recedens: qui quidē
efficit vt frigida calefiant: mortua reuiuiscant: omnia flo-
reant et in suo queq; genere pubescant: maturent et perfi-
ciantur. Terre. i. animantium matri et altrici: quippe que
gravidata seminibus omnia pariat et feta alat et auget: p̄-
fertimq; omnia aiantibus prouida ad victum suppeditet
necessaria. eandem opem appellant: q̄ ope fiat melior: p̄-
serpinam q̄ ex ea proserpant fruges: vestā q̄ vestiat her-
bis. Heroibus. i. animis siue spiritibus qui antiquorū opi-
nionē huic aeri terre vicino imminentes putarent non par-
uam in nobis potestatem habere. ydem a veteribus reli-
giosis demones dicebantur: qui medij essent inter deos q̄
sūmum locum tenent et homines qui infimum. Ex his igitur
quantum pro tenui ingenio meo iudicare possum: vi-
detur mihi Hipocrates vnum tantū deum sentire: etiāq;
diuersis nominibus appellare. Qd̄ Platonem similiter et
Xenophontem ac stoicos sensisse legimus qui dicebant
et mundum deum esse et celus et terras et animos: nec
referre eundem esse iouem eundem Martē eundē Vul-
canum. Atq; propter causas potestatesq; diuersas: multa
dari cognomina: non tamen propter tot res etiam tot de-
os eum esse cogere. Quid enim attinere: cū vna sit forma:
plura esse nomina: Sed uero rebus naturalibus deorum
figuras tribui ob vtilitatem magnitudinem que ab illis
in res concretas et creatas redundare videbantur: omnia
tamen principi deo vt auctori et datori debere referri acce-
pta. Quam quidem vnicam cām ac primā notionez mul-
to ante Homerus intellexisse indicatur. Cum appellaue-
rit Iouem dominatorem rerum et omnia motu regentes
presentem prepotentemq; patrem diuum hominūq;. Qd̄
idē Valerius foranus auctore Uarrone his versib⁹ testat̄.
Iupiter omnipotens regum rex ipse deusq;.
Progenitor genitrixq; deum deus vnus et omnis. Ex quo
merito ortum est vt dicantur Iouis omnia plena. Quēad-
modum vero a commentitijs et fictis deis ratio traherēt
ad physicas res bene atq; vtiliter inuentas. me certe do-
cuerunt greci doctores in Homerum scribentes qui vt sa-
pientissimi ac rerum naturalium doctissimi physicas ra-
tiones que in fabulis non in elegantes insunt: prudenter
exponunt docte enodant: ornate enucleāt: q̄ si qui fuerit:
quos non paucos fore cēseo qui existimauerint Hipocra-
tem fm̄ communem vulgi opinionem locutum esse: sciāt
modo isti doctissimos illos viros mltā quādoq; voce ex-
primere cum eorum animus et mens longe rectius senti-
at et iudicet: qd̄ si fecisset Socrates nō epoto veneno mor-
tuus esset. Neq; protagoras similiter: si id seruasser: ixi-
lium ab atheniensibus eiectus fuisset: vt autē aliquid eti-
am ijs qui sic opinantur: concedatur. sol in celo dicitur: qz
solus ex omnibus sideribus est tantus: vt cum exortus sit
obscuratis omnibus solus appareat: vel qz solus vnus sit
et non plures. Apollines in terris coluntur: quorum cum
vnus vulcani filius: alter corz bantis natus in creta. terti-
us Ioue natus et latonia sit. quartus in arcadia. Lūg om-
nes alius aly in locis diuersa ob munera colantur: ita di-
uersis appellantur nominib⁹ vtpote medicus delphicus
delius Tirynthius Daphneus Nomius vel vt aly putāt
nomino: qz archades ab eo nomus hoc est leges accepisset
Nec prohibet quicq; Iouem celestem Iouem terrestrez
dici. Cum plures ioues fuerint: ex quibus alter patre celo
alter ethere patre natus: tertius cretensis Saturni filius
cuius in illa insula sepulchrum ostenditur. qui igitur ī ter-

ris natus: terrestris: qui in celo et parentibus immortalibus
celestis merito nuncupetur. Item Minerue et Mercurij
plures fuerunt: qui similiter pro locis officijs. ac opinionib⁹
bus que de illozū ortu inualuerunt: vocantur et colunt̄.
Terra terre dea tellus est: que a nōnullis ceres quasi ge-
res dicitur. Heroes viri excellentes qui immortalitatem
consecuti sunt: ac inter deos asciti ob ipsorum merita er-
ga humanū genus: sicut Hercules Lactor et Polux et Escu-
lapius: qui cum mortales fuissent: mortalium curam ha-
bere ac pro eis apud reliqua numina intercedere putabā-
tur. Nec et multa alia de dys ignarū et supersticiosum vul-
gus opinatur et fingit: que non modo in illa maiestate ac
beatitudine esse sentire nephas haberetur: sed etiam au-
dire aures abhōrrent. Sunt enim ista omnia imperite
plebis deliramenta ac anicularum fabelle: a quibus si nō
verbis at animo et sententia Hipocratem diligentem na-
ture p̄uestigatorem vehementer dissentire atq; disce-
pare censeo: qui vt philosophus rerū auctor et non fabula-
rum vnum solum primum deum eumq; primam causam
huicq; omnia tā celestia q̄ humana subiecta esse arbitra-
ri videtur. Reliqua enim omnia cum explicantur ad ra-
tionēq; reuocantur rerum magis q̄ deorum fictorum na-
tura cognoscitur. Qz quidez eo verisimilius videtur: quo
magis religioni nostre accedit que deum vnum optimū
maximum Christum omnium rectorem et dominatorem
sentit colit et sapit. Sed quoniam cepi secus agere q̄ ini-
tio dixeram. Negaram enim exponere: reliqua vobis in-
terpretanda relinquo. Ego vero quantū potui: vobis stu-
dij hunc libellum latinum q̄ emendatissimū tradere. In
quo siquid fortasse claudicare videbitur: id tribue Deme-
try Larcocandilis atheniēsis p̄ceptoris nostri absentie
qui eius acri et diligētī iudicio grecis in litteris propter lo-
corum interuallum yti nequeo. Qui quidem alter Demo-
sthenes fuisset Theodozi gage iudicio: cuius itidē opinio-
nis Bessarionem cardinalem nicenū fuisse senex ille do-
ctissimus mihi iucunde narrare solebat. si ei ciuitatis sue
athenarum fortuna et imperio florentis tempore nasci cō-
tigisset. Qz autem possumus: id vobis libenter damus. plu-
ra tamen in posterum si nobis vita suppetat et ocium sup-
sit: daturi vt vobis amicis: omnib⁹q; huius facultatis stu-
diosis nequaq; opera nostra et industria vnq; defuisse vi-
sa fuerit. Ctesium interpretatus sum terrestrē: quia id
congrue deriuari posse censui a po cthonos mutatis cras-
sis in tenues more ionum quorū lingua vtitur Hipocra-
tes. Deinde qz cum insomnia partim celestia partim ter-
restria videantur. cumq; ioui celesti dicat sacrificandum
esse: merito vtiq; sacrificandus foret deo qui terre domi-
natur: qui a poetis iupiter infernus et stygius appellatur
idemq; terrestris. De quo cū itelligeret Hipocrates mea
quidem opinione distinguendi causa Iouem superum ap-
pellauit celestem: inferum vero Ctesium. Alias enim id
epitheton superfluum esset. Cum vni tantū Ioui cogno-
mina illa tribuantur: pater rex Polieus philius Vetere⁹
Homogni⁹ Dicesius Phixius Xenius Ctesius et Epicar-
pius: vt refert Dion Chrysostomus. Qz si hoc non placet
Ctesius dicatur opitulus qz opes et diuitias et possessiones
prebeat: que tamen in terris sunt et ex terris proficiscun-
tur: que Ioui inferno hoc est diti dicatē sunt. Minerua
itidē Ctesia que a me accipitur pro lūa qz sub terris apud
inferos Proserpia dicitur que fructus et fruges alit et p̄-
bet: si physica ratio non placet: nominetur opitula: qz diui-
tias: vt fabule tradunt: nendi suendiq; industria prestat.

¶ Expliciunt insomnia Hipocratis.

Libellus Zoar de curatione lapidis.

Anon quem scripsit alguagir abuale
 cor filius abmeleth filij cor. im
 peratozi sarracenoꝝum haly filio iosephi fi
 ly tesiphin. de curatioe lapidis accidentia
 a quibus couenientius est cauere ⁊ a quo
 rum narratioe cautela e adhibenda timor e
 qui est in eis debilioꝝ naꝝ eoꝝum proster
 nit virtutem ⁊ soluit iter homies ⁊ suas salutes. Et ipsi q
 dem no sunt sicut accidentia in quozum curatioe iteruēit
 latitudo. Et ego quide multoties eo presente dixi qd acci
 dens hoc est sicut inimicus. Et oz lz det inducias: vt absci
 datur in ipsis suis inducys propter suam debilitate in re
 sistēdo. Non ergo sit contētus i debilitando ipsum: ⁊ cum
 eo illud quod acquirit ei mios acquirit preparationes. Et
 can. cōferens i aggregatioe esse huius accidētis: per cuius
 assiduationē cōfido qd securabiꝝ ab eo est iste: duꝝ tempꝝ
 qd estatis perleuerat vsqꝝ quo pertransseat temporis plu
 rimū autūni: ⁊ descēdat pluuia multa: tūc acceptio vncie
 vni². ⁊ 5. d sirupo acetoso facto cū aceto qd expeꝛsiōis vne
 pure ⁊ medietas. ⁊ 3. d sirupo violato cū gngꝝ vncys aqꝝ cuz
 qua bulliēꝝ cortiē. radiē. fenicli. ⁊ 3. i. ⁊ 5. ⁊ cubebe cōtrite. ⁊ 3.
 .i. donec cōsumpta fuerit aque pars quinta ⁊ collata ē con
 uenientius: sumat hoc duobꝝ diebus in oibꝝ quindecim
 diebus: ⁊ acceptio aque ciceris fm qd dixi bona est: ⁊ bñdi
 cta. Et si inueniat in aqua ciceris acuitas in cōplone pro
 pter calorem aeris interpolet eam: ⁊ misceat cuz ea in de
 coctione eius acētū qd destruat eius caliditate ⁊ roboꝛet
 ipsius incisione ⁊ eius absterfione: ⁊ ad vltimū qñ inueni
 i acuitate pphonis qd requirit studium in frigidando. Su
 mat hūc sirupū sine medicinis decoctis in qua quas nar
 rari. Et vtat sirupo acetoso: ⁊ sirupo endiuie: ⁊ sirupo ne
 nufaris: ⁊ ponat i omnibus temporibus aqua cibarioꝝum
 factorꝝ ei aqꝝ ciceris nigri nisi apud vehemētiā calozis aer
 ris. decoquat ergo cū aceto: qd decoquit cuz aqua ciceris.
 Et sit cum aceto cucurbita: multiplicet origanum. Lū er
 go aduenerit autūnus ⁊ non intelligo per autūnū illud de
 quo absolute dicitur hoc nomē: qñ totum autūni cuiꝝ na
 tura est ex natura temporis estatis calida: sed nō intelligo
 per ipm qñ conuertit complexio aeris gradatꝝ ad frigus
 ⁊ associat ad illud: ⁊ humectet aer p discessionē pluuię su
 mat d confectionē quā feci ei nāc quattuor. ⁊ cum decocti
 one ciceris nigri cōdita cum sale ⁊ pauco piperis die vno
 ⁊ interpolet diē quattuor vicibus: aut quasi illis. Lū er
 go vehemēs sit frigus aeris ⁊ exigit hyems accipiat de ty
 riaca magna omnibus. x. diebus. aut quasi illis. ⁊ i. cū tan
 ta aqua calefacta quāta capit os semel pmixto ei sirupo d
 cortice triti. Et qñ possibile est vt vtatur cibario facto ex
 hōle vtice. Siat ei cibarium holericum decenter factum
 cum carne hedi qd sumat in principio sue comestiōis. hoc
 ergo regimen sufficit ad auferendas cās huius accidētis.
 ⁊ de illis que oportet: ipm in cibo sumere est lepus postqꝝ
 consumat hyems ⁊ descensus pluuię ⁊ nūc die aliquo in
 diebꝝ. At vero adolescēs. est multo melioꝝ qñ aries bimꝝ
 in istis diebꝝ duobꝝ temporibus predictis proprie. Et de
 illis quibus oz conseruari sanitas ab omnibus accidenti
 bus: que de pprietate calozis est vt faciat accidere: aut vt
 accidant ea eius in tempore autūni: est vt sumat in mense
 mady circa finem eius: ⁊ in principio iuny istud ozdei ex
 corticati ⁊ contriti: ⁊ floris nenufaris. ⁊ oculoꝝ vacce mū
 datoruz ex suis interioribus. omniū añ. 3. viij. seminis sca
 rirole ⁊ volubilis exiccate: ⁊ medulle seminis croci ozula
 ni ⁊ medulle seminis melonis omniū añ. 3. iij. floris vio
 le: ⁊ capilli veneri: ⁊ cortices radiē. apy recētis omniū añ.
 3. y. reubarbari electi recentis quartam. 3. vnius terantur
 que sunt terenda ⁊ infundantur omnia nocte in mensura

libre aque feruentis ⁊ in mane ponatur super ignē lenē.
 Cumqꝝ inceperint bullire confricetur manibus calida et
 colentur ⁊ confricentur manibus in colatura de condito
 rosato ⁊ cūcharo. 3. xy. ⁊ de medulla cassie. mūdare a su
 is interioribꝝ ⁊ suis tunicis. 3. iij. ⁊ coletur ⁊ misceatur cū
 ea tertia vntie de sirupo iulep ex cūcharo ⁊ sumatur mae
 alto ⁊ quiescat die assumptionis eius ⁊ secūda. Et ei qd
 est descriptio ad lapidem. Illud vō qd aufert esse lapidis
 ⁊ prohibet eius generationem est: esse contentum in cibo
 pane fermentato spongioso cum farina fuit mollita in p
 ximo cum aubus laudabilibus sicut pullis ⁊ perdicibus:
 ⁊ interpolatione lepore ⁊ sparago cuz possibile est: ⁊ ciba
 rium holericum ex vtice cum sicla. est benedictū ⁊ non
 repleatur comestione multum: imo dimittat de saturita
 te sua pap. ⁊ nō laboret post comestionem penitus. Et si ē
 necessarium qd frangat illud qd generatum est ex ea ⁊ ex
 trahat illud sumat de hac confectione. R. cortiē. radiē. spa
 ragi exiccati ⁊ cortiē. radices feniculi exiccati itez. ⁊ poly
 ⁊ scolopēdrie: ⁊ cubebe omniū. añ. 3. v. vel epani. i. pulmo
 nary: ⁊ gūmi pūmoz: ⁊ lapidis iudaici contriti sup cotem.
 ⁊ cassie ⁊ ciperi de barac ⁊ bdelly vary ⁊ ameos omnium
 añ. 3. y. terantur singulariter ⁊ cribellentur ⁊ conficiantur
 cū sirupo de cūcharo: ⁊ sumat ex ea ex. 3. iij. vsqꝝ ad b qd ē
 quasi illud cum aqua calida in qua bullitū fuit parum fe
 niculi. Et sunt ei ad vētositates ⁊ dolorē capitis ⁊ stri
 cturam anhelitus: ⁊ dolorē brachioꝝum. ad vētositates
 vero repellendas sufficit regimen qd ego precepi ei ad ge
 nerationem eoꝝum prohibendā penitus. ea vero ex quibꝝ
 bus generantur sunt permixtio in cibo ⁊ intromissio cibi
 super residuum cibi: ⁊ labor post comestionem ⁊ hec res
 aqua prohibui ipsum multoties: ⁊ dixi vt non esset eius
 motus ⁊ labor post comestionem. illud autem quo vten
 dum est apud vehementiam doloris. nam dolor predictꝝ
 non occidit nisi a generatione lapidis stantis in aliqꝝ mea
 tuum vrinē: ⁊ qd ego determinauī ei prohibet eius gene
 rationem si ei alligetur: ita vt nunqꝝ de eo conqueratur: et
 non occidet aliquid ex eo si alligatio ceciderit: ⁊ iteratio
 mundificationis renū. verū tamen non est possibile nisi
 imperium mandati auditum administratum in huiusmo
 di dispositione. est istud. R. fenugreci. 3. iij. seminis apy
 ⁊ seminis dauci amboꝝum añ. duas tertias. 3. vnius. bulliat
 totum in. viij. vncys aque donec redeant ad medietatem
 deinde confricetur manibus donec aliquantulum visco
 sum fiat. Et in colatura fricetur manibus de condito vio
 lato ex cūcharo. 3. vna ⁊ semis fricatione vltima: ⁊ colet
 ⁊ sorbeat in hyeme super medietatem. 3. vnius de tyria
 ca magna ⁊ in estate ⁊ suo simili de temporibus aeris cali
 di sine tyriaca penitus: ⁊ vaporetur locus totus cum hoc
 oleo. Olei anetini tres. 3. sumantur in quo liquefiat ad
 pis galline. 3. i. deinde submergatur in eo lana succida et
 vaporetur cum ea tepesacta locus in multis vicibus post po
 tum medicine precedentis. deinde administretur sternu
 tionum bis aut totiens. dolor vero capitis cum inueni
 tur: tūc si fuerat in tempore calozis sumat istud qd narro.
 Conditi rosati ex cūcharo. 3. xy. medulle cassie. mū
 date a suis interioribus ⁊ suis tunicis. 3. vi. fricētur ambo in
 quinqꝝ vncys aque calide colentur ⁊ addatur colato. siru
 pi violati de cūcharo. 3. i. ⁊ 5. sumatur in mane ⁊ yngatur
 frons ⁊ anterior pars capitis cum oleo rosato concusso cū
 tertia parte sui ex aceto forti ⁊ in frigidetur. Et sit effusio
 eius super caput cum vase strictiore ab altitudine mensu
 re palmi: quoniam est melius ⁊ velocius iuuamentum. Si
 autem accadat in tempore frigoris sumat hanc medicinā
 agarici vere albedinis. 3. i. ⁊ tertia rauetfēni. sexta. 3. vnius.
 terantur ambo ⁊ conficiantur cū sirupo acetoso de cūcha
 ro. Et sumat super illa duo istud qd ego narro. cassie. cō.

Registrum

trite ⁊ anisi vniuscuiusq. 3. i. serueant i sex vncys aque do
nec consumatur ex ea mensura tertie: ⁊ coletur ⁊ misceat
in ea sirupi acetosi. 3. l. ⁊ 5. ⁊ sorbeat. Et bulliant camo
mille: melliloti: vniuscuiusq. manipuli quattuor in aqua
que cooperiat ea donec vebemens fiat eius calefactio. de
inde inclinetur frons ⁊ tempora super illum vaporē ascen
dentem ex ea. Cum ergo tepuerit aqua in qua bullitū fu
it illud quod dixi submergat i ea pannus lenis ⁊ vaporē
cum eo vbi inuenitur dolor i capite. Stricture vero anhe
litus non est causa nisi additio carnis ⁊ dimissio exercitū
in ieiunio: ⁊ cum conseruatione illius eleuatur. Illud
vero qd accidit de dolore brachys ⁊ membris inungatur
cum inuenias illud cum oleo anetino qm destruet illud.
Et ei est iterum descriptio suffus ad lapidem. R. gummi
punozum: ⁊ cubebe: ⁊ lapidis iudaici. omnium añ. 3. iij.
cortice. radice. sparagi ⁊ ebani ambozum añ. 3. y. seminis dau
ci. 3. 5. terantur ⁊ cribellentur ⁊ adiungatur eis media vn
cia cichari. bibatur de eo omni die a duabus. 3. vsq. ad cir
cutum eius cum aqua in qua misceatur sirupus acetosus
Et sit cibus. i. panis albus tasea ex lepore ⁊ feniculuz ⁊ ci
barium olei cũ ex vrticis. Et est ei descriptio infusionis i
alia ad illud. R. cortice. radice. apy. ⁊ cortice. radice feniculi
omnium añ. 3. y. cortice. radice. sparagi. 3. iij. cubebe ⁊ rubee
tincture omnium añ. 3. i. terantur omnia ⁊ bulliant in sex
vncys aque donec miuatur medietas eius: ⁊ coletur ⁊ mi
sceatur cum ea de sirupo acetoso squillitico. 3. i. ⁊ media ⁊
bibatur.

Sinis Zoar de curatione lapidis.

Explicit hoc opus mandato ⁊ expensis nobilis viri do
mini Octauiani Scoti Lius Modoetiensis. per Bone
tum Locatellum Bergomensem. i. 497. die septimo mē
sis Octobris.

^a
C Liber rasis
C Alubetri aragi
C De forma ossiū
ciem mouent.

^b
C De significatōe
C Significationū
C Saba. ca. 2.
epar. Aque vero

^c
C Solatrū friduz
aquam calidam
autem aliqua
sicca vt ab inimico

^d
Et si scotomiam
exite: ⁊ fortiter
C De his que
C De sedanda

^e
contingat dicem
locum est fortiter
dū ⁊ ne pāniculus
lignee: melāopipis

^f
alys infridantib
ambulus est: ipsaz
C Sumat resina
autem dolor

^g
aut in qua
C Siftule vero
⁊ ventris solone:
C Postq. autem

^b
C Dolor fortis
membra: cum
⁊ si tamen cum
sunt in senio

ⁱ
cum extremitate
C Et cura eius ē
dum i stomacho
miscetur cum ea

^k
moriatur fetus
per collum suum
C Sciatica vero
C Eradicant

^l
non dixi in hoc
vt cooperiatur
cum aqua mellis
C Lōfectio troci.

^m
debemus vti ad
sic patiens sanabā
lis ⁊ yuaz caninā
cie ⁊ in capite

ⁿ
⁊ calores innatuz
potius confortari
ris quantum est
tiue ⁊ digestiue

^o
Lanatellia idest
C Litus hoc de
C Herbe contra
Syrupus de

^p
C Incipiunt
fortificatur ille
⁊ accedit ad
C Incipit 3^a

^q
plasmatum. Et
sequuntur
cum habeant
inuenit in nā.

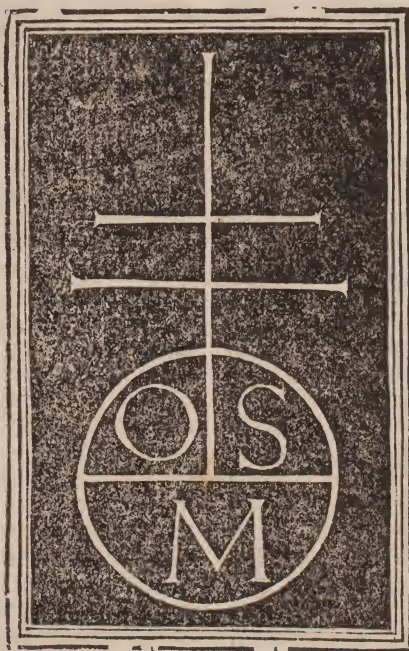
^r
C Febris que
nue spem tuam
Et crisis
parte posteriori

^s
cipit dissolui
⁊ turturum ⁊
C Sicus ecce
ta: ⁊ in egypto

^t
⁊ silt incisio
paruitate sui
nigre expulse
C Alt moyses

^v
infirmitate sue
corpe quecuq.
existantiū: ille
ne latentes: nō

Sinis.

HC^x 13293, Pr. 5082, VB. 4199.

sig 2 - v⁸

20 x 8 = 160 leaves last (blank) missing
numb. [1] 2 - 159

BMC. v. 429, [Van. thurman]

done Reprint of sig. p-v. of etc.

ACK

Razī, Abū

ad Almansorem

other med, eat

1.1. tract.

cynabula tract:

R-176

Go ff)

4
L. 22. 5.

300. 2

1900.

C.

date: Aug 1973

Thorp, Ch.

